

የቡና መመሪያ

4ኛ ዕቅድ

International
Trade
Centre

ALLIANCES
FOR ACTION

© አለም አቀፍ የንግድ ማእከል

አለም አቀፍ የንግድ ማእከል የአለም ንግድ ድርጅትና የተባበሩት መንግስታት የጋራ ተቋም ነው።

የመንገድ አድራሻ : አይቲሲ /ITC
54-56 ሞንትብሪላንት መንገድ
1202 ጃንቫ፣ ስዊዘርላንድ

የፖስታ አድራሻ : አይቲሲ /ITC
የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ግቢ
211 ጃንቫ 10፣ ስዊዘርላንድ

ስልክ: +41-22 730 0111

ፋክስ: +41-22 733 4439

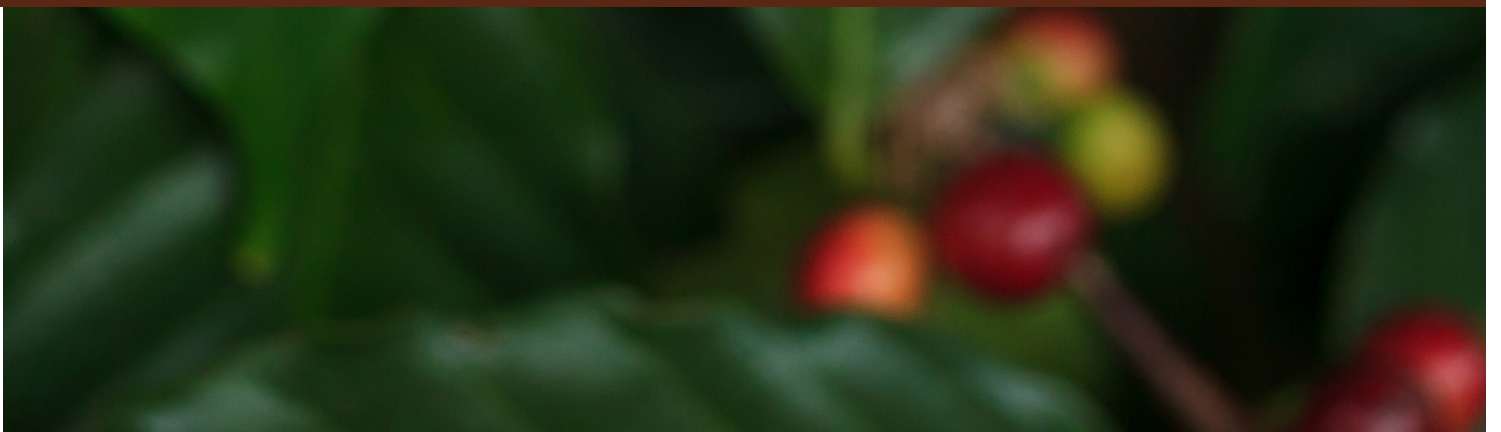
ኢ-ሜይል: itcreg@intracen.org

ድረ-ገጽ: <http://www.intracen.org>

የቡና መመሪያ

ፋኛ ዕቅድ

ስለ መመሪያው

የቡና መመሪያው በዓለም ላይ በጣም ሰፊ ጥቅም ላይ የዋለ፣ ተግባራዊ እና ገለልተኛ የሆነ የዓለም ቡና ንግድ የመረጃ ምንጭ ነው። ከቡና አብቃይ፣ ከነጋዴዎች፣ ከላኪዎች፣ ከትራንስፖርት ኩባንያዎች ጋር የተያያዙ የንግድ ጉዳዮችን ይሸፍናል። ከምስክር ወረቀት ሰጪዎች፣ ከማህበራት እና ባለስልጣናት፣ እንዲሁም ከሌሎች የሚመለከታቸው ተዋናዮች ጋር ተያያዥ ጉዳዮችን ይዳስሳል። በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ያሉ ተዋናዮች እንደ ዋነኛ ማጣቀሻ አድርገው ይቆጥሩታል።

ይህ አራተኛ እትም የቡና ኢንዱስትሪውን መረጃ መሰረት ያደረገ ነው። በፋይናንስ ዘርፍ፣ በምግብ ደህንነት እርምጃዎች፣ በሎጂስቲክስ እና ኮንትራቶች አሁናዊ የሆኑ ተግባራዊ መረጃዎችን ይዘዋል። የጥራት እና የመረጃ ክፍፍልን እንደገና ተብራርቶ ተገልጿል።

የዲጂታይዘሽን እና የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት አሰጣጥና የአቅርቦት ሰንሰለት ህግ ጋር የተያያዘ መረጃ አስፋፍቶ ይዘዋል። እንደ የአየር ንብረት ለውጥ፣ የቡና ዋጋ ተለዋዋጭነት፣ የኑሮ ደሞዝ እና ኢ-ፍትሃዊ የኃይል ስርጭት፣ በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ የሚታዩ የትርፍ እና ሀብቶች መረጃ ልዩ ትኩረት ሰጥቶ ተመልክቶአል። አላማው ለሁሉም ባለድርሻ አካላት፣ ጠቃሚ እና አካታች የመረጃ ምንጭ መሆን ነው።

አሳታሚ: አለም አቀፍ የንግድ ማዕከል

ርዕስ: የቡና መመሪያ

የአማርኛ ትርጉም የታተመበት አመትና ቦታ: ጥር 2015፣ አዲስ አበባ

የገፅ ብዛት: 362

ለመጥቀስ ትክክለኛው አገጻጻ፡ ITC (2015) የቡና መመሪያ፣ አማርኛ ትርጉም፣ ITC እና የኢትዮጵያ ቡናና ሻይ ባለስልጣን፣ አዲስ አበባ

መቅደም

ይህ አራተኛ ዕትም የቡና መመሪያ ለመታተም በመብቃቱ ደስታችንን ለመግለጽ እንወዳለን። የቡና እንዲስትሪ በዘመናዊነት፣ በምርት፣ በተወዳዳሪነት እንዲሁም በጥራት ላይ እንዲያተኩርና የሰው ልጆችን እና ምድሪቱን ማዕከል ያደረገ እንዲሆን ማገዝ የሥራችን አንድ አካል ነው። የኛ አጋር የሆኑት ሀገሮች ተገቢውን ተግባራዊ ዕገዛ ከአይሲቲ በማግኘት ለዘመናት የዘለቀውን የሸቀጥ ላይ ጥገኝነት በመቀነስና የውጪ ንግዳቸውንም በዓይነት በማብዛት ድህነት እንዲቀንሱ ያለኝን ፍላጎት በጉልህ ለማመልከት እወዳለሁ።

ይህ ዕትም ለባለፉት 10 ዓመታት የተደረገ ለውጦችና የተከሰቱ ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን ያንጸባርቃል። የመጀመሪያው ዕትም “ቡና - የአሳሾች መመሪያ” በሚል ርዕስ በ1992 እንደ አዉርፓ አቆጣጠር የታተመ ሲሆን በተከታታይም እ.ኤ.አ በ2002 እና በ2012 ተሻሽሎ ቀርቧል። በአለም አቀፍ የቡና ንግድ ዘርፍ በሰፊው የታተመ የተግባር መመሪያ እንዲሆን አስችሎታል።

ይህ በተለይም በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ባለድርሻ አካላት ሚናቸውን ቀጣይ በሆነ ሁኔታ እንዲያሳድጉ ዕድል ፈጥሮላቸዋል።

መመሪያውን ለዓመታት ተወዳጅ ሆኖ እንዲያዘልቅ ካደረጉት ምክንያቶች መካከል በዋነኝነት፣ ገለልተኛና ተግባራዊ የሆነ ከቡና ዘር እስከ ሲሊ ስሊው እስከሚደርስ ድረስ መረጃ አካትቶ ሊይዝ በመቻሉ ነው። ከአምራች እስከ ተጠቃሚ በሁሉም ሀገራት ያሉ የእሴት ሰንሰለት ባለድርሻ አካላት ሁኔታንም ይመለከታል። ስለቡና ዓለም አጠቃላይ እይታን፣ ዘላቂ አሠራር እና ተወዳዳሪነት፣ ብቃት አሰጣጥ፣ ውሎች፣ ሎጂስቲክስ፣ ኢንሹራንስ፣ የግልግል ዳኝነት፣ የገበያ ዕድሎች፣ የአደጋ ስጋት አስተዳደር፣ የጥራት ቁጥጥር ፣ ዲጂታል መሳሪያዎች እና ሌሎች ጠቃሚ ምክንያቶችንም አካትቶበታል።

ሦስተኛው የቡና ሞገድ /The Third Coffee wave ዘርፉን በከፍተኛ ደረጃ በመቀየር ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና እና ዘላቂነት ያላቸውን መርሆዎችን ወደ ተጠቃሚዎች እና የእሴት ሰንሰለቱ ተዋናዮች በማምጣት ላይ ይገኛል። ካለፈው እትም ጀምሮ፣ ይህ ጥሩ ፅንሰ-ሀሳብ በፕሪሚየም፣ የገበያ ክፍል አማካኝነት የሰፊ መጥቶ ጥሩ እና ጥራት ያለው ቡና ለዋና ሽማግሌ ተደራሽ ማድረግ አስችሏል። የአቅርቦትና እሴት ሰንሰለት ዘላቂነትም ትኩረት ለማግኘት በቅቷል።

ዛሬ፣ ይህ መመሪያ መደበኛ፣ ፕሪሚየም እና ስፔሻላይዜድ ብሎ የሚገልጸውን የቡና ገበያ ክፍል እንገነዘባለን። ይህ ከፍተኛ ዋጋ ላላቸው ገበያዎች የሚደረግ ለውጥ የፍጆታ ሸቀጦች መለወጥ ያሳያል። በአሁኑ ወቅት አንድ ምርት ስኬታማ ለመሆን ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ተፅዕኖን ይፈልጋል። ሽማግሌ እና አምራቾች የምርት ጥራትን ከዘላቂነት ጋር ማያያዝ ይጀምራሉ፣ ከዚህ በተጨማሪ የአካባቢ እና የሰዎችን ህይወት ‘ከቡና ሲሊ በስተጀርባ’ እንዴት እንደሚሳዱ ግምት ውስጥ ያስገባሉ።

የዚህ ለውጥ አካል መደረግ ያለበት፣ የተገኙ ጥቅሞች በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ ፍትሃዊ በሆነ መልኩ እንዲካፈሉ ማድረግ ነው። ለሁሉም ሰው ትርፍ እያሰገኘ ለሰው ልጅና ለምድራችን ዋጋ የሚሰጥ የቡና ዘርፍ ተወዳዳሪ የግሉ ዘርፍ ያስፈልገዋል። ይህም አምራቾችን፣ አስተኛ ገበሬዎችን፣ ላኪዎችን፣ ቆዩዎችን እና ለሽማግሌ የሚያቀርቡ ኩባንያዎችን ያጠቃልላል። በሽርክና እና በኢንቨስትመንት የተገነባ የውስጥ ፅናትንና የተሻሻሉ የዘርፉ ፖሊሲዎች እና አስተዳደር ይፈልጋል።

ኢንዱስትሪው በተሻለ ሁኔታና በትክክለኛው መሠረት ላይ የሚገነባበት ጊዜ መጥቷል። በአንድነት ቀጣይ እና አዳዲስ ችግሮች በመፍታት እና የሚፈጠሩ ዕድሎች መጠቀም እንችላለን። የቡና ኢንዱስትሪን የወደፊት ዕጣ ፈንታ ለማስጠበቅ በእርሻ ደረጃ ያለው ገቢ በዘላቂነት ማደግ አለበት። የህዝብ እና የግሉ ዘርፍ ሽርክና፣ በአቅርቦት ሰንሰለት አፕሬትሮች መካከል ያለው ጥምረት እና ፖሊሲ ወደ ሰፊ ለውጥ ለማምጣት አጋኝ ፍቸው። ይህ መመሪያ ይህንን ተግባራዊ ለማድረግ ግንዛቤዎችን ለመስጠት አንድ እርምጃ ነው።

በቡና ዘርፍ የተቀመጡትን የዘላቂ ልማት ግቦችን ለማሳካትና አካታች እድገት በጋራ ለማምጣት ቁርጠኞች ነን። ለዘላቂ የምግብ ስርዓት ሽርክናዎችን የሚያንቀሳቅሰው የአለም አቀፍ የንግድ ማእከል ትብብር ለተግባር መርሃ ግብር ይህንን አዲስ እትም መርቷል። መመሪያው በዕሴት ሰንሰለቱ ውስጥ የሚገኙት የበርካታ የአለም ኢንዱስትሪ ባለድርሻ አካላት የጋራ ጥምረት እና አስተዋፅዖ ውጤት ሲሆን በተቻለ መጠን ሁሉንም አንባቢዎች ታሳቢ በማድረግ በቡና ዘርፍ ውስጥ ያሉ እውነታ እና እድሎች በዝርዝር ያቀርባል።

ለዚህ መመሪያ አስተዋፅዖ ያደረጉ በርካታ የቡና ኢንዱስትሪ ባለሙያዎችን፣ ኩባንያዎችን እና ተቋማትን ማመስገን እንፈልጋለን። መመሪያው በዓለም ዙሪያ በቡና አምራች አገሮች ውስጥ የአምራቾችን፣ ላኪዎችን እና የሚደግፏቸው አካላት እንደ አስፈላጊ የሥልጠና እና የእውቀት መጋሪያ መሣሪያ ሆኖ እያገለገለ እንደሚቀጥልም ተስፋ እናደርጋለን።

ፓሜላ ኮክ-ሃሚልተን
ዋና ዳይሬክተር
ዓለም አቀፍ የንግድ ማዕከል

የዲራሲዎቹ ማስታወሻ

የዚህ የአራተኛው የቡና መመሪያ መታተም የዛሬውን የቡና ኢንዱስትሪ ጠቀሜታ አስጠብቆና አሻሽሎ የሚያስቀጥል ወሳኝ ምዕራፍ ያመጣል ብለን እናምናለን። ግባችን በየአስር አመቱ ሰነዱን በማሻሻል ወሳኝ የእውቀት እና የመረጃ ምንጭ እንዲሆን በማድረግ በቡና ጥላ ስር ለተሰባሰበው ማህበረሰብ መሰረታዊ ለውጥን የሚያመጣ አስተዋፅዖ ለማድረግ ነው።

ይህ ሁሉን አቀፍ እትም መረጃዎችን አካትቶ ይዟል። ይህም ሰነዱ በተቻለ መጠን ለተጠቃሚ ምቹ እና ለሁሉም አንባቢዎች ጠቃሚ እንዲሆን ታስቦ የተደረገ ጥረት ነው።

መመሪያው ዘርፉን በትክክል እንዲገልጽ እና መረጃውም ቀጣይነት ባለው መንገድ ወቅታዊ፣ ትክክለኛ እና የባለድርሻ አካላትን የሚወክል እንዲሆን ለማድረግ በዚህ እትም ላይ ንቁ አስተዋፅዖ ያበረከተውን የቡና ኢንዱስትሪ ትስስር ገጽ ለመጠቀም ታቅዷል።

እንደሚታወቀው የቡናው ዘርፍ ተለዋዋጭነት ያለው፣ በተለዋዋጭ የገበያ ዋጋ የሚመራ፣ በአየር ንብረት ለውጥ ምክንያት የተያያዘ እርግጠኛ መሆን የማይቻልበት፣ የቴክኖሎጂ እድገት እና የሽማግሌ ፍላጎት መቀያየር ከሚታዩበት ባህሪያት መካከል ይጠቀሳል። ይህንን መመሪያ ለማሻሻል ጥረት በሚደረግበት ወቅት አለም በኮቪድ-19 ወረርሽኝ የተጠቃችበት፣ እስከ መካከለኛው አሜሪካ አውሎ ነፋስ የበረታበት፣ እስከ ብራዚልም ከባድ ውርጭ ድረስ በርካታ ከባድ ክስተቶች ኢንዱስትሪውን አናውጠው ነበር። በቡና አምራች አገሮች ውስጥ ከፍተኛ ዋጋ መጨመር እና የፍጆታ መጨመር የመሳሰሉ አወንታዊ ለውጦችም አሉ።

አሁን ካለው የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ስርዓት ጋር የተያያዙ ቀጣይ ችግሮችም ይቀራሉ። እነዚህም የትውልድ ጉዳይ፣ የፆታ እኩልነት አለመመጣጠን፣ ለአምራቾች መተዳደሪያ ገቢ ማነስ እና የሰብአዊ መብቶችን ተገቢ ጥንቃቄ አለማድረግ ይገኙበታል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ የቡና ፍላጎት ምንም ዓይነት መቀነስ ሳያሳይ ማደጉን ቀጥሏል።

ዘርፉ ጤናማና ሁሉን አቀፍ እድገትን ለማስቀጠል ከተፈለገ ከሁኔታዎች ጋር የሚጣጣም፣ የሚቋቋም እና ስልታዊ መሆን አለበት። እነዚህ ጥራቶች በሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ የቡና ባለድርሻ አካላት የጋራ እርምጃ እና ጥምረትን ይሻሉ። ይህ የቡና መመሪያ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተሻሻሉ ባሉ ጉዳዮች ላይ ግንዛቤን በማሳደግ፣ ሊዳሰሱ ስለሚገባቸው እድሎች እና የተሻለውን የወደፊት መንገድ በመቅረጽ ረገድ ሚናውን ሊጫወት ይችላል።

ከዚህ መመሪያ ዝግጅት በስተጀርባ ያለው የቡና የትስስር መረብ ያንን እንድንሰራ ያስቻለን መሳሪያ ነው። ይህ ትብብር ከዚህ በኋላም እንደሚቀጥል ተስፋ እናደርጋለን። በመሆኑም ሁላችንም የምንኮራበትን የቡና ዘርፍ ለመቅረጽ በጋራ የበኩላችንን አስተዋጽኦ ማድረግ እንችላለን ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

መመሪያውን በማንበብ እነደሚረኩ ተስፋ እናደርጋለን።

ምስጋና

ይህ አዲስ እትም ከዘር እስከ ሲኒ ባሉ ቡና ኢንዱስትሪ ተዋናዮች ጋር አብሮ የመስራት ሂደት ውጤት ነው። ከአለማችን የተውጣጡ ከ70 በላይ አባላት ያሉት የምክር ፓኒል አወቃቀሩን እና ይዘቱን ለመቅረጽ ረድቷል።

ይህ መመሪያ ሊዘጋጅ የቻለው ከታች ባሉት ሰዎች እና ድርጅቶች ጠቃሚ አስተዋጾ ሲሆን ምክራቸው፣ እውቀታቸው እና ጊዜ በመስጠታቸው እውቅና እና ምስጋና ይገባቸዋል።

በዚህ አዲስ እትም ላይ የሚከተለው ዋና የደራሲዎች ቡድን ሥራውን መርቷል፡-

ፊሊፕ ቮን ዴር ጎልትዝ ዋናው ቴክኒካል ደራሲ ነው። የቡና ኢንዱስትሪውን እንደ ሊስት + ቤይስለር ማኔጅንግ ፓርትነር እና እንደ Q Grader እውቅና ያለው እና የቡና ጉዳዮችን ለአለም አቀፍ የንግድ ማእከል (አይቲሲ) አማካሪ ነው ።

ሳራ ቻርለስ የመመሪያው የመጀመሪያ ምዕራፎች ዋና ጸሐፊ ነች። እሷም የአስተዋጽኦችን እና የአዳዲስ ቁሳቁሶችን እና የሰነጥብ ስራዎችን ማሻሻያ አስተባብራለች። እሷ ለቡና ህትመቶች ትጽፋለች እና በአሁኑ ጊዜ የ ITC's Alliances for Action ፕሮግራም የግንኙነት አስተዳዳሪ ነች።

ሄርናን ማንሰን የመመሪያው ተባባሪ ደራሲ ነው። ለዚህ እትም ስልታዊ አቅጣጫ እና አጠቃላይ ቅንጅት ሰጥቷል። እሱ አካታች አግሪቢዝነስ ሲስተምስ ኃላፊ ነው፣ እና የITC አሊያንስ ለድርጊት የሰራ ችረት በጋራ ያስተዳድራል።

ማርቲና ቦዛል የመመሪያው ተባባሪ ደራሲ ነች። በዘላቂ የግብርና ጉዳዮች ላይ መክራች እና ጽፋለች። በዙሪክ አፕላይድ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ የግብርና እና ሪሶርስ ኢኮኖሚክስ ከፍተኛ ተባባሪ ተመራማሪ፣ እና በግብርና ፣ በቤልግሰት ኩዊንስ ዩኒቨርሲቲ የምግብ እና ጤና ኢኮኖሚክስ ረዳት ፕሮፌሰር ነች።

ቶማሶ ፊሬቲ የመመሪያው ተባባሪ ደራሲ ናቸው። በፋይናንስ እና ኢንቨስትመንት ጉዳዮች ላይ መክራች እና ጽፋለች። የITC አሊያንስ ፎር አክሽን ፕሮግራም አማካሪ እና በማክጊል ዩኒቨርሲቲ እጩ ዶክተር ሲሆን ጥናቱ ለቡና የሚደረጉ ፋይናንስ እና ኢንቨስትመንቶች በግብርና አለም አቀፍ የእሴት ሰንሰለቶች ውስጥ ፈጠራን እና ዘላቂነትን እንዴት እንደሚቀርጹ ላይ ያተኩራል።

አሌኒ ገራካሪ የመመሪያው ተባባሪ ደራሲ ነች። ከኃላ ማዘ፤ ምርምር እና የመጻፍ ድጋፍ ሰጥታለች። ለITC አሊያንስ ለድርጊት መርሃ ግብር ቴክኒካል ጸሐፊ እና አጋርነት አስተባባሪ ነች።

ኒል ሮስዘር የመመሪያው ተባባሪ ደራሲ ነው። እሱ የኢንዱስትሪው መረጃ ዋና አስተዋጭ ያበረከተ ነው። በአብዛኛዎቹ የአረንጓዴ ቡና ንግድ ቤቶች በሸቀጥ ስታቲስቲክስነት ከ30 ዓመታት በላይ ያገለገሉ ሲሆን የዓለም አቀፍ የቡና ድርጅት ስታቲስቲክስ ኮሚቴ ምክትል ሰብሳቢም ነበር።

ናታሊ ዶሜይሰን የምርት አስተዳደርን በመምራት በአቅድ፣ በመዋቅር፣ በአርትዖት እና በግንኙነቶች ጉዳዮች ላይ ምክር ሰጥታለች። የ ITCን ህትመት እና ዝግጅቶች ትመራለች።

ጄኒፈር ፍሪድማን እንደ ዋና አርታዲት አገልግላለች፣ ከናታሊ ዶሜይሰን በአጋኝ አርታዲት አገልግላለች። **አን ግሪፊን** የኤዲቶሪያል እና የፕሮጀክት አስተዳደር ድጋፍ ሰጠች። ዲዛይን ፕላን አገልግሎት **በኢቫ ስታስተኒ** ብሮሲሽ ተመርቶ ዲዛይነን እና አቀማመጡን ያስተዳድሩ ነበር። **ያስሚን ማሶሚ** ለዚህ እትም ስዕሎች አበርክታለች።

ITC ለሦስተኛው እትም የቡና መመሪያ ይዘት ዝግጅት እና አስተባባሪ እንዲሁም በዚህ አራተኛ እትም የ ITC የቡና መመሪያን ቀጣይነት ያረጋገጡትን **ሞርተን ቮለር** እና **ሄይን ጃን ቫን ሂልተን** ማመስገን ይፈልጋል።

የዚህ እትም ከኢንዱስትሪው ጋር ያለው ልዩ የትብብር ሂደት እንዲሳካ የለገሱ እና የላቀ አስተዋጭ ያበረከቱ የቡና ኢንዱስትሪ ግለሰቦች እና ድርጅቶች የሚከተሉት ናቸው፡-

ዋና ፅሁፍ ስራ አበርካቾች

ስም	የስራ ድርሻ	መስሪያ ቤት
አጅማል አብዱልሰመድ	የፕሮጀክት አፈሰር	ዓለም አቀፍ የንግድ ማዕከል
ክሪስቶፍ አሊዮት	ተባባሪ መስራች	ለዜጎች መረጃ የማህበራዊ ተፅእኖ ግምገማ ቢሮ (BASIC)
ፖል አርኔፊ	ተባባሪ መስራች	ካፌ ሎሚ
ቶድ አርኔት	የጥራት ግምገማ ፕሮግራም ሥራ አስኪያጅ	የቡና ጥራት ተቋም
ዋልተር ኢ ቤዝን	ከፍተኛ የምርምር ሳይንቲስት	የአየር ንብረት ትምህርት ቤት ኮሎምቢያ ዩኒቨርሲቲ
አንድሪያስ ቤኔዲክተር	አዲስ ምርቶች - ዓለም አቀፍ የሽያጭ አስተዳዳሪ	ክሮፕስተር
ማዲ ቦፓና	አጋር ሥራ አስኪያጅ	ኢኮኖሚክስ
ካርሎስ ኤች.ጂ. ብራንዶ	አጋር እና ዳይሬክተር	P&A ዓለም አቀፍ ግብይት
ቫኩሲያ ማሪያ ካርኔሮ ፖጌይራ	ዋና ዳይሬክተር	የብራዚል ልዩ ቡና ማህበር
ብላንካ ማሪያ ካስትሮ	የምዕራፍ ግንኙነት አስተዳዳሪ	ዓለም አቀፍ የሴቶች ቡና ጥምረት
ማሪያ ሴሩቲ	ዋና የተቋማዊ ግንኙነት እና ዘላቂነት አፈሰር	ላቫዛ ፋውንደሽን
ካርል ሰርቮን	ተባባሪ መስራች እና ዋና ኦፕሬቲንግ አፈሰር	ኢንቬሪታስ
ሮጀር ኩክ	የሳይንስ አስተዳዳሪ	ቡና እና ጤና, ቡና ላይ ሳይንሳዊ መረጃ ተቋም
ስቴፋኒ ዳቪል - ሄርሜሊንግ	ዳይሬክተር እና የምዕራፍ አባል	ENCAFE - ጓቲማላ
ዴቭ ኦ ድ ሃስ	የሀገር ተወካይ ዘላቂ ቡና ቬትናም	ቺቦ
ሚካኤል ቮን ወቅት	የቴክኒክ ስፔሻሊስት	IFAD
ማይክ ኤበርት	መስራች	ፋዴርዳንሰር ቡና አማካሪዎች
ማሪያ ፈርናንዴዝ-አልዱዳንዳ	የቴክኒክ መኮንን	ልዩ ቡና ማህበር
ጆሴፊን ፍራንሲስ	ፕሬዘዳንት	የላይቤሪያ የገበሬዎች ህብረት መረብ
ኢሊን ጎርደን ላቲ	ዋና ጸሃፊ	የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን
አንሰልሜ ጎውቶን	ሊቀመንበር	የአፍሪካ እና የማላጋሲ ሮቡስታ ቡና ኤጀንሲ
አሬት ቫን ሄርደን	መስራች እና ዋና ሥራ አስፈጻሚ	አኩይስፕሽን
ሁዋን ኒኮላስ ሄርናንዴዝ አጉሊራ	የምርምር ሳይንቲስት	የአየር ንብረት ትምህርት ቤት፣ ኮሎምቢያ ዩኒቨርሲቲ
የሐንስ ሃይልሸር	ዋና ስራ አስፈጻሚ	የጀርመን ቡና ማህበር
ጆርዲ ቫን ሆንክ	የግብርና ምርቶች - ብራንዶች የአለምአቀፍ ዳይሬክተር	IDH፣ ዘላቂው የንግድ ተነሳሽነት
ኪም ኤሌና አዮኔስኩ	ዋና የዘላቂነት እና የአውቀት ልማት አፈሰር	ልዩ ቡና ማህበር
ጁሊያና ጆራሚሎ	የግብርና፣ አድቮኬሲ እና አብይ ጉዳዮች አብይ ጉዳይ መሪ	ሬይንፎሬስት አሊያንስ
ዲያና ካሊፍ	የንግድ ልማት አስተባባሪ	ፋርሜር ኮኔክት
ፒተር ኬትለር	ከፍተኛ የቡና አስተዳዳሪ	ፊርትሬድ ኢንተርናሽናል
ቮልፍጋንግ ኪትዚንግ	ከፍተኛ የቡና ነጋዴ	ሊስት + ቤይስለ

ሳራዳ ክሪሽናን	ዋና ዳይሬክተር	ዓለም አቀፍ የሴቶች ቡና ጥምረት
አጋጭተር ኩባሉ	አፕሬሽን አስተዳዳሪ	ፊርትራድ አፍሪካ
ጄኔራል 'ቨርን' ረጅም	ዋና ስራ አስፈጻሚ	የዓለም ቡና ምርምር
አመር ጋቲየን ማሌዲ	ሥራ አስፈጻሚ	ኮከዋ እና የቡና ኢንተር-ፕሮጀክትናል ቦርድ, ካሜሩን
ካረን ማፕሱዋ	የመሬት ሀብቶች ክፍል፣ ዳይሬክተር	የፓሲፊክ ማህበረሰብ
ጆአዎ ማቶስ	የአቅርቦት ሰንሰለት እና የንግድ ሥራ አስፈጻሚ፣	የላቲን አሜሪካ እና የካሪቢያን ፍትሃዊ ንግድ አስተዳደር አምራቾች እና ሰራተኞች መረብ
ክሪስቶፍ ሞንታኞን	መሰራች እና ዋና ሥራ አስፈጻሚ	RD2 ቭኸን
ዶሚኒክ ሙክሎው	የመነሻ ምርት አስተዳዳሪ	ክሮፕስተር
ቤቲና ፕራቶ	ከፍተኛ አስተባባሪ	IFAD
ሪክ ራይሃርት	ኤመሬተስ ዋና ዳይሬክተር	ልዩ ቡና ማህበር
ሆሴ ሴቴ	ዋና ዳይሬክተር	ዓለም አቀፍ የቡና ድርጅት
ጆኤል ሹለር	ፕሮሰሲንግ ስፔሻሊስት	የቡና ጥራት ተቋም
ሮበርት ዋግዋ ንሲቢርዋ	ፕሬዚዳንት እና የቡድን ዋና ሥራ አስፈጻሚ	አፍሪካ ቡና አካዳሚ
ፋቢያን ዋልድሜየር	የዓለም አቀፍ ትብብር ዳይሬክተር	ማክስ ሃቨላር ፋውንዴሽን (ስዊዘርላንድ)
ሄንሪ ዊልሰን	መሰራች	ፐርፌክት ዴይሊ ግራይንድ
ቻሃን የረዚያን	ፕሮፌሰር	ZHAW የህይወት ሳይንስ እና መገልገያ ትምህርት ቤት
ቲና ይርክስ	ዋና ስራ አስፈጻሚ	የቡና ጥራት ተቋም

የቡና መመሪያ አማካሪ ፓኔል አባላት

ሊልያና ዴ አልቫሬዝ	የቅርንጫፍ ፕሬዝዳንት	አለም አቀፍ የሴቶች ቡና ትብብር፣ ኋቴማላ
አሪያና አራውጆ	የፕሮጀክት መኮንን	ሂቮስ
ስቴሲ ቦክስቶር	የቀድሞ አለም አቀፍ አቅርቦት ሰንሰለት ስራ አስፈጻሚ	ሬይንፎሬስት አሊያንስ
ክርስቲያን ቡን	ድህር-ዶክትሬት ተመራማሪ	የሃሩር አካባቢ ግብርና አልም አቀፍ ማእከል
ሚካኤል ክሪስቶፍ	ዋና ስራ አስፈጻሚ	ፋርመር ኮኔክት
ክርስቶፈር ጀንትለስ	ዋና ስራ አስፈጻሚ	የስፒሪት ፑል ማህበር
ሄለና ጆርጋሊስ	ፕሬዝዳንት	ሞፕላኮ ትሬድንግ
ተረፈ ጎዲን	የወጪ ንግድ ስራ አስፈጻሚ	ቤንች ማጂ ገበሬዎች ህብረት ስራ ዩኒቨር
ኑራ ሃና	ባለቤትና ዳይሬክቲር	ሃና የማማክር አግልግሎት፣ ካርቤል
ዴል ሃሪስ	ዋና ስራ አስፈጻሚ	ሃዘቢን ኮፊ
አንጆሊክ ካሬኬዚ	ዋና ዳይሬክቲር	ሩዋንዳ አንስተኛ ልዩ ቡና ኩባንያ
ፍሬደርክ ፍሲ ካዉማ	ዋና ጸሃፊ	የአፍሪካ ቡና ድርጅት
ሬኔ ለዎን-ጎሜዝ	ዋና ጸሃፊ	ፕሮሞካፊ
ማርካ ሉንዲ	ዳይሬክቲር- የምግብና አካባቢ ሽማግሌ ባህሪ	የባዮቨርሲቲ አለም አቀፍ የሃሩር አካባቢ ግብርና አልም አቀፍ ማእከል ትብብር
አመር ማለዲ	ዋና ጸሃፊ	ኮከዋ ቡና የጋራ የሙያተኞች ቦርድ፣ ካሜሩን
ፊሊፕ ፊሊፕ ማናሜል	ዋና ኮንሶልታንት	የሃሩር አካባቢ የምርምር አገልግሎት

ካንታሮ ማረፊያ	መስራች	ማረፊያ ቡና
አድራጃና ሜጃ ኳርታስ	መስራችና ዋና ስራ አስፈጻሚ	ሄሬንቪያ- ለሌጋሲ ዋጋ ሰጥ
ማርቲዛ ሚዲንስ	የቅርንጫፍ መስራች	አለም አቀፍ የሴቶች የቡና ትብብር፣ ሆንዲራስ
ዊሊያም ሙራይ	ፕሬዝዳንትና ዋና ስራ አስፈጻሚ	ብሄራዊ የቡና ማህበር፣ አሜሪካ
ጂኦራሪ ኬ ሙሲዮኪ	የግብርና እንሸሰትሜንት መኮንን	አይኮክሬድት
ቲኦፐስታ ናኩንጉ	የቅርንጫፍ አመቻች	አለም አቀፍ የሴቶች የቡና ትብብር፣ ሆንዲራስ
ጌራሮ ፓታኮኒ	የስራ ሂደት ሃላፊ	አለም አቀፍ የቡና ድርጅት
ማሪኬ ዴ ፔና	የደረጃዎች ኮሚቴ አባል	የላቲን አሜሪካና ካሪቢያ ፌርትሬድና አነስተኛ አምራቾችና ሰራተኞች ኔትዎርክ
አኔት ፐንሴል	ዋና ዳይሬክቲር	አለም አቀፍ የቡና መድረክ
ፓኦላ ፔሬዝ-አላማን	የስትራቴጂና ድርጅት ተባባሪ ፕሮፌሰር	ማክጊል ዩኒቨርሲቲ
ሜርሊንጋ ፕሬዝ	ዋና ስራ አስኪያጅ	ፕሮዴኮ
ጋብሪኤሌ ራጂዮ	ፕሮግራም አስተባባሪ የቡና መሪ	አክሰፋም
ፍራንሲስኮ ሩቢዮ	ከፍተኛ የቴክኒክ አማካሪ	አለም አቀፍ የግብርና ልማት ፈንድ
ባምቢ ሴምሮክ	ምክትል ፕሬዝዳንት፣ የዘላቂ መሬትና ውሃ	ኮንሰርቨሽን ኢንተርናሽናል
ዴቪስ ኦ ሴኦዲዩ	ዋና ኢኮኖሚስት	አለም አቀፍ የቡና ድርጅት
ጂኦን ፓብሎ ሶሊስ	የቀድሞ ፕሮግራም ማሰፋፋት ስራ አስኪያጅ፣ ዘላቂ ምግብና ስነምህዳር	ሂቮስ
አኒህ ንጎክ ስፕሩንከር	የቅርንጫፍ ፕሬዝዳንት	አለም አቀፍ የሴቶች የቡና ትብብር፣ ቪትናም
ጅሃኔል ቶምሊንሰን	የቅርንጫፍ መሪ	አለም አቀፍ የሴቶች የቡና ትብብር፣ ጃማይካ
ቻድ ትሬዊክ	መስራች	ሬስፕሮካፊ
ራፋኤል ቫልካርስ	ዳይሬክቲር	ሰርቲፍይድ አለም አቀፍ
ኖኤሊያ ቪላሎቦስ	ዋና ዳይሬክቲር	የኮስታሪካ ምርጥ ቡና ማህበር
ዶግ ዌልሽ	ምክትል ፕሬዝዳንት፣ ቡና	ፒትስ ቡና
ማርቲን ዊለምስ	ከፍተኛ የደረጃዎች ስራ አስኪያጅ	ሬይንፎልስት አሊያንስ
አንድሪያ ዜን	መስራችና መሪ ኮንሰልታንት	ኮሴቻ ኮንሰልቲንግ

ከአይቲሲ አስተዋጽኦ ያደረጉ

ለካሊድ ዲያብና ከዚህ በታች የተዘረዘሩት የአይቲሲ ባልደረቦች ጊዜያቸውን ወስደው ላደረጉት አስተዋጽኦ ምስጋና ይገባቸዋል፡-

አንድሬስ ኤኒሮ፣ ሞንድላር ሚሞኒ፣ አድሪያና ዴ ኦሮ ኦሶሪዮ፣ ክሪስቲና ሬኒ፣ ኒኮላስ ሙዲንግዎ፣ ኒክ ዋትሰን፣ አንታ ንደይ ታል፣ ሮበርት ስኪድሞር፣ ማሪያ ደል ማል ካንቴሮ ጉኤሬሮ፣ ጁሊያ ስፓይስ፣ ቪ ትሬድስ ኢኒቪኦቲቭ፣ በኢዩ የተደገፈ ማርካፕ ፕሮግራም፣ በኢዩ የተደገፈ ኤሲፒ የብዝሃነት ተስማሚ ፕሮግራም እና የአይሲቲ የውስጥ የቡና ቡድን።

ማውጫ

ስለ መመሪያው.....	ii
መቅደም.....	iii
የደራሲዎቹ ማስታወሻ.....	iv
ምስጋና.....	v
ምህጻረ ቃላት.....	xviii
ዲራሞ /ዋናው ማጠቃለያ/.....	xxi

ምዕራፍ 1 የቡና ዓለም	1
አጭር ምልክታ፣ በዚህ ወቅት ያለው ዓለምአቀፍ የቡና ኢንዱስትሪ.....	2
ምርትና ፍጆታ.....	4
ኮቪድ-19፣ ያልተጠበቀ እንቅፋት.....	5
የቡና እሴት ሰንሰለት.....	9
አረቢካና ሮቡስታ የሚመረቱት ለፍጆታ ነው.....	10
የቡና አመዳደብ.....	11
የቡና ንግድ አጭር ታሪክ.....	13
የቡና ማዕበሎች (Coffee waves)	15
የመጀመሪያው ማዕበል፣ የፍጆታ በፍጥነት ማደግ.....	16
ሁለተኛው ማዕበል፣ የተሻለ ጥራት፣ ማህበራዊ ልምድ.....	17
ሶስተኛው ማዕበል፣ ለቡና መገኛና ጥበብ ትኩረት መስጠት.....	19
አራተኛው ማዕበል፣ ልዩ ቡናን ማሳደግ.....	23
ቡናና ጤና፣ የአፈ ታሪኮች ማጠቃለያ	24
ቡና በዕለት ተዕለት ሕይወት ውስጥ.....	24
የጤና ሁኔታዎች.....	25
የአቅርቦት ሰንሰለት አስተሳሰቦችን ለመቀየር የሚያስችሉ ፖሊሲዎች	25
የአውሮፓ ሕብረት.....	26
ዩናይትድ ስቴትስ.....	27
በቡና ኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉ አዝማሚያዎች	27
የአየር ንብረት ለውጥ፣ አዳዲስ የአመራረት ዘዴዎች.....	27
ግልጽነትና ዘላቂነት፣ ተወዳዳሪ ጠቀሜታ.....	28
ባለልዩ ጣዕም ቡና ማደግን ይቀጥላል.....	29
ጥራት፣ ከምርጥነት በላይ ወጥነት.....	29
አምራቹ ሸማቹ ይሆናል.....	29
ዲጂታላይዜሽን፣ ከዘር እስከ መጠጥነት.....	30
አጋርነቶችና ስርዓታዊ ለውጦች.....	30

ምዕራፍ 2 ዘላቂነት ኣዲሱ መደበኛ ሒደት ነው..... 32

አሁንም የተለመደው ንግድ?..... 33

- የአየር ንብረት ለውጥ..... 33
- የአየር ንብረት ለውጥ ተጽእኖን መተንበይ..... 37
- የአርሶአደሮች ሕይወት ስጋት ውስጥ ነው..... 39
- እሴትን መጋራት፡ የት ነው የምንቆመው?..... 43

አሁን ላይ ያለው የዘላቂነት ማዕቀፍ..... 47

- በቡና ውስጥ ዘላቂነት መጨመር..... 48
- በቡና ውስጥ የዘላቂነት ደረጃዎች..... 49
- ሌሎች የዘላቂነት አቅዶች..... 53
- ከአውቅና ማረጋገጫ ባሻገር፡- የዘላቂነት ተነሳሽነቶች..... 55
- በገዢ ደረጃ ምን እየተሰራ ነው?..... 60
- አሁን ላይ ያሉት የዘላቂነት ጥረቶች በቂ ናቸው?..... 63

የመቋቋሚያ ማዕቀፍ..... 63

- በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ‘እሴትን’ ማስቀመጥ..... 63
- የሸማቾችን ኃይል መጠቀም..... 66
- ዘላቂ ምርት እና ፍጆታ፡ ማወቅ ያለብን ምንድነው?..... 67
- ኑሮን ማሻሻል፡- ከመቋቋም ወደ ማደግ..... 73
- ጥምረት ለዘላቂ እድገት..... 77

ምዕራፍ 3 የቡና ገበያን መረዳት..... 80

ዛሬ ላይ ያለው የአለም የቡና ገበያ..... 81

- የቡና ዘርፍ ተለዋዋጭ ሁኔታዎች አጭር ምልከታ..... 81
- የአቅርቦት ሰንሰለት እያደገ ነው..... 86
- በምርት ደረጃ ምን እየሆነ ነው?..... 89
- በፍጆታ ደረጃ ምን እየሆነ ነው?..... 102
- ምርትን እና ፍጆታን ማስተሳሰር..... 120
- አቅርቦት፡ ፍላጎት እና ዋጋ..... 121

ብቅ ያሉ አዝማሚያዎች፡ ተለዋዋጭ ሁኔታዎች..... 123

- ከሸቀጥ ወደ ምርት፡- ለተጨማሪ ሸማቾች ተጨማሪ ጥራቶች..... 123
- የሸማቾች አቅም..... 124
- በቡና ውስጥ ያሉ ታዳጊ ሃገራት ተለዋዋጭነት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ..... 125
- ብቅ ያሉ (እና እንደገና በማደግ ላይ ያሉ) አምራቾች..... 125
- የእሴት ሰንሰለት ማሻሻያዎች፡ የትኛው መንገድ ነው ያለው?..... 126
- ቡና ለመገበያየት አዲስ የንግድ ሞዴሎች..... 127
- በቡና ምርቶች ውስጥ ያሉ አዳዲስ አዝማሚያዎች..... 130

ምዕራፍ 4 ዲጂታል ትራንስፎርሜሽን	133
የከፍተኛ የቴክኖሎጂ ግብርና ተስፋ	136
አግሮኖሚ፡- ከመሬት በታች ያሉ መፍትሄዎች.....	137
የመስክ ካርታ፡- ዓይን በሰማይ.....	138
የእርሻ አመራር መሳሪያዎች፡- ዲጂታል የፍሬ ቆጠራ.....	140
ዲጂታል የባንክ ስርዓት.....	141
የቨርቹዋል ገበያዎችን ጥቅሞች ማግኘት	142
ለአረንጓዴ ቡና የኤሌክትሮኒክስ የግብይት መንገዶች.....	143
ግልጽ እና የታመኑ ግብይቶች.....	144
ቡናን ማሸተት፡- ትክክለኛ የመቁያ ቴክኖሎጂዎች.....	146
ሶፍትዌሮችን ከሃርድዌር ጋር ማዋሃድ.....	147
በአውቀት የተሞላ ሲኒ.....	149
ትክክለኛውን የአፈላል ዘዴ መፈለግ.....	149
ምዕራፍ 5 የቡና ጥራት፤ ከዘር እስከ ስኒ	152
አረንጓዴ ቡና፤ የጥራት መመዘኛዎች	154
ጥራትን መግለጽ.....	154
የጥራት ክፍፍል፡- ሶስት ምድቦች	156
የቡና ዝርያዎችና ዓይነቶች	158
አራቢካ እና ሮቡስታ፡- ሁለቱ ዋና የንግድ የቡና ዝርያዎች.....	160
የቡና ዓይነቶች.....	161
ጥራትና የቡና ምርት	167
የአፈር እና የእፅዋት ጤና.....	167
በከፍታ ፣ በአየር ንብረት እና በጥራት መካከል ያሉ ግንኙነቶች.....	169
የዝናብ እና የመስኖ.....	171
በግብርና ስርዓቶች እና በጥራት ክፍሎች መካከል ያሉ ግንኙነቶች.....	172
የተለመዱ በሽታዎች እና ተባዮች.....	174
የድህረ-መኸር አዘገጃጀት	178
በቡና ምርት አዘገጃጀት ውስጥ ወሳኝ አርምጃዎች.....	181
አዳዲስ እድገቶች.....	184
የቡና ጥራት ግምገማ	184
የአረንጓዴ ቡና ግምገማ.....	186
የተቆለ ቡና ግምገማ.....	191
የስሜት ግምገማ፡- የቡና መጠቀሚያ.....	198
የቡና ጥራት ቁጥጥር	198
የምግብ ደህንነት አቀራረብ.....	198
በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ የጥራት ቁጥጥር፡- የት እንደሚጀመር.....	199
የጥራት ስርዓቶች.....	199
የአደጋ ትንተና ወሳኝ የቁጥጥር ነጥቦች.....	201

ቡና እንደ መጨረሻ ምርት.....	208
----------------------	-----

ምዕራፍ 6 የወደፊት ገበያዎች እና አጥር 212

የወደፊት ገበያዎች እና አጥር.....	213
ከሸቀጦች ጋር የሚኖር መላምት.....	213
በሄጂንግ በግምት መካከል ያሉ ልዩነቶች.....	215
የግምት ዓይነቶች.....	215
ያልተረጋገጡ የወደፊት ገበያዎች.....	220
ተለዋዋጭነት.....	221
የወደፊት ገበያዎች ተግባር.....	223
የወደፊት ገበያ አደረጃጀት.....	223
የኒውዮርክ አረቢካ ውል.....	223
የእንደን ሮቡስታ ውል.....	227
ሌሎች የቡና ዋጋ መፈለጊያ መሳሪያዎች.....	228
የወደፊት ገበያ ቴክኒካዊ ትንተና.....	229
ግልጽ ፍላጎት.....	230
የክወናዎች መጠን.....	231
በግልጽ ፍላጎት፣ መጠን እና ዋጋ መካከል ያለው ግንኙነት.....	231
ቻርት ማድረግ.....	232
የሄጂንግ ማብራሪያ.....	234
የአደጋ ስጋቶች.....	235
የዋጋ ስጋት ዓይነቶች.....	235
የመከለል (ሄጂንግ) ጥቅሞች.....	236
የሸያጭ ገደብ.....	237
የግዢ ገደብ.....	237
ስምምነቶችን መለዋወጥ.....	238
በቁርጥ ዋጋ መገበያየት.....	238
የሚስተካከሉ የዋጋ ኮንትራቶችን ማስተካከል.....	239
ፒቲቢኤፍ ለምን ይሸጣሉ?.....	240
የመጠን ወጥመድን ማስወገድ.....	241
ሀዳጎች.....	241
አማራጮች.....	241
የዋጋ አሰጣጥ አማራጮች.....	242

ምዕራፍ 7 የቡና ንግድ የንግድ ገጽታዎች 244

የቡና ንግድ የንግድ ገጽታዎች.....	245
ትክክለኛው ዝግጅት በጣም አስፈላጊ ነው.....	246
የኮንትራት የንግድ ዝርዝሮች.....	247
ጥራትን መግለጽ፡- በመግለጫው ላይ.....	247

ጥራትን መግለጽ፣ በናሙና መሰረት.....	248
ብዛትን መግለጽ፣ ተገኝነት.....	250
ዋጋን መግለጽ፣ ግልጽ ወይም ልዩነት.....	250
የመላኪያ ጊዜ.....	252
የማድረስ ቁርጠኝነት.....	253
የባህር ጭነት.....	253
ክብደቶች.....	253
የክፍያ ሁኔታዎች.....	254
በሌተር ኦፍ ክራዲት መክፈል.....	254
የቅናሹ ወሰን እና ትክክለኛነት.....	256
ኪሳራን መቀነስ.....	257
ወደ መደበኛ የውል ቅጾች የሚደረጉ ለውጦች.....	257
ጣልቃገቦችን መጠቀም.....	258
የውል ሰነድ.....	259
ሌተር ኦፍ ክራዲቶች.....	259
የመድረሻዎች፣ ጭነት እና መላኪያ ምክሮች.....	260
የዘገዩ ጭነቶች.....	261
የመጫኛ ሰነድ.....	262
የመጫኛ ሰነድ ርዕስ እና ማረጋገጫ.....	262
የመጫኛ ሰነዶችን መለክ.....	262
የምስክር ወረቀቶች.....	262
የጠፉ እና የተሳሳቱ ሰነዶች.....	264
የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን እና አረንጓዴ ቡና ማህበር ኮንትራቶች.....	264
የበላይ መርህዎች.....	264
የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን ኮንትራቶች.....	265
የአረንጓዴ ቡና ማህበር ኮንትራቶች.....	266
ኢንኮተርምስ®.....	267
የደንብ ዓይነቶች.....	268
የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች.....	269
የአገር ውስጥ እና አለም አቀፍ የንግድ ህጎች.....	269
ሎጂስቲክስ እና ኢንቩራንስ.....	269
መሰረታዊ የመላኪያ ውሎች.....	269
የባህር ማጓጓዣ ሂሳቦች.....	274
የጫኝ ተጠያቂነት.....	274
የትራንዚት ጉዳዮች.....	276
አነስተኛ ሎጂስቲክስ.....	277
በኮንቴነሮች ማጓጓዣ.....	279
ኮንቴነሮችን የተመለከቱ አንዳንድ አውነታዎች.....	279
የታሸገ ቡና በኮንቴነር የማዋህድ ስጋት.....	279

ጅምላ ቡና በኮንቴይነር ያለው ጥቅሞች.....	284
ገበሩን መጠገን.....	287
ከተለያዩ የአሠራር አደጋዎች መድን.....	287
በጣም ጥሩ አምነት.....	287
አስከ 'ፍሪ ኦን ቦርድ' ያለው የአደጋ ስጋት.....	287
የተጫነን አቅርቦት ነጻ ማውጣት.....	290
የሙሉ ኮንቴይነር የጭነት ሁኔታዎች.....	290
ግልግል.....	293
ምዕራፍ 8 የአደጋ ስጋት እና ፋይናንስ.....	296
በቡና አሴት ሰንሰለቶች የስጋት አስተዳደር.....	297
በአለምአቀፍ አሴት ሰንሰለት ውስጥ መስራት.....	298
አጠቃላይ ስጋቶች.....	298
አለምአቀፍ የአሴት ሰንሰለት መናጋት.....	302
የአስመጪዎች እና ላኪዎች ስጋት.....	304
የቡና አቅራቢ ድርጅቶች እና የግብርና ድርጅቶች ስጋቶች.....	308
የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ስጋት.....	313
የቡና አለም አቀፍ አሴት ትስስር የገንዘብ ድጋፎች.....	316
ገንዘቡን ተከተል፡- በቡና ዘርፍ የገንዘብ ድጋፍ የሚያደርገው ማነው?.....	316
ባህላዊ የንግድ ፋይናንስ ለማስመጣት- መላክ.....	324
የገንዘብ አቅርቦት ሂደት እና ማምረት.....	329
ዋቢ ፅሁፎች ዝርዝር.....	336

የምእራፍ እና ሳጥኖች ዝርዝር

ምዕራፍ 1	የቡና ዓለም	1
ምዕራፍ 2	ዘላቂነት አዲሱ መደበኛ ሒደት ነው	28
ሳጥን 1:	የአየር ንብረት ሰው ማሳመድና መቀነስ	36
ሳጥን 2:	በቡና ላይ የተጋረጡ አምስት ትስስቅ ፈተናዎች	37
ሳጥን 3:	የድህነት መመዘኛዎች	41
ሳጥን 4:	ማረጋገጫ እና ማረጋገጫ፣ ልዩነቱ ምንድን ነው?	48
ሳጥን 5:	የቡና ማረጋገጫ፣ ጠቋሚዎች ስለምራቾች	55
ሳጥን 6:	የወደፊቱን መመልከት፣ የዘርፉ ራዕይ	65
ሳጥን 7:	የቡና አርሻን የመቋቋም አቅም የሚጨምሩት ስልቶች የትኞቹ ናቸው?	68
ምዕራፍ 3	የቡና ገበያን መረዳት	80
ሳጥን 1:	የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች	100
ሳጥን 2:	ቸማ ካፌ፣ ኮሎምቢያ የራሷን ቡና ሰፍጾታ ታውሳሰች	111
ሳጥን 3:	የቡና ጨረታዎች	121
ሳጥን 4:	ቀጥተኛ ንግድ	128
ምዕራፍ 4	ዲጂታል ትራንስፎርሜሽን	133
ሳጥን 1:	የአርሶአደር ቡድኖች የውስጥ አስተዳደር ስርዓቶች	138
ሳጥን 2:	ናሙና መቀሳት ምንድን ነው?	147
ምዕራፍ 5	የቡና ጥራት፣ ከዘር አስከ ስኬት	152
ሳጥን 1:	ዘርዎችና ዓይነቶች	159
ሳጥን 2:	ጌሻ፣ የሰሪነት ታሪክ	163
ሳጥን 3:	የቡና ሥነ ምህዳር ምንድን ነው?	168
ሳጥን 4:	የአየር ንብረት በቡና ህይወት ዑደት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል	170
ሳጥን 5:	ድርቅ፣ በጥራት ላይ የሚያሳድረው ተጽዕኖ	172
ሳጥን 6:	የወንፊት መጠኖች	188
ሳጥን 7:	ሴቶች ደረጃዎች ከነጥብ ካርዶች እና ነጥቦች ጋር	198
ምዕራፍ 6	የወደፊት ገበያዎች እና አጥር	212
ሳጥን 1:	ዋጋዎች 'የተሠሩት' አንዲት ነው?	218
ሳጥን 2:	ማጽጃ ቤት ምንድን ነው?	224
ሳጥን 3:	ረጅም እና አጭር ቦታዎች እና ውድድሮች	236
ሳጥን 4:	ተጨማሪና መቀየሪያዎች (ስዊችች)	240
ሳጥን 5:	በገንዘብ ወይም ከገንዘብ አማራጮች ውጪ	243
ምዕራፍ 7	የቡና ንግድ የንግድ ገጽታዎች	244
ሳጥን 1:	ቡና ስምን በደላር ይገበያዳል?	247
ሳጥን 2:	ረጅም እና አጭር አቀማመጥ	250
ሳጥን 3:	የጭነት ወራት እና ተዛማጅ የወደፊት ወራት	251
ሳጥን 4:	ስትናንሽ ጭነቶች ያሉ አማራጮች ምንድን ናቸው?	278
ሳጥን 5:	የተሰደዩ የቡና ክረጢቶች ምሳሌ	284
ምዕራፍ 8	የአደጋ ስጋት እና ፋይናንስ	296
ሳጥን 1:	ብራዚል ውስጥ የምንዛሬ ግሽቦቶች ውጤት	304

የምእራፍ እና ሠንጠረዦች ዝርዝር

ምዕራፍ 1	የቡና ዓለም	1
ሠንጠረዥ 1.	የእያንዳንዱ ሞገድ ቁጠራ አካላት አጠቃላይ አመልካች እንደ አካባቢው ሲሰደዱ ይችላሉ።	21
ምዕራፍ 2	ዘላቂነት አዲሱ መደበኛ ሒደት ነው	33
ሠንጠረዥ 1.	ከማሳ እስከ ኤፍቶቢ ያላው ዋጋ በ7 ሀገሮች	46
ምዕራፍ 3	የቡና ገበያን መረዳት	81
ሠንጠረዥ 1.	ቀዳሚ 10 የአረቢካ ቡና አምራች ሃገራት በ2018-2019	85
ሠንጠረዥ 2.	ቀዳሚ 10 የሮቡስታ ቡና አምራች ሃገራት በ2018-2019	85
ሠንጠረዥ 3.	በ2018-2019 ከፍተኛ 10 ቡና ሸማች ሃገራት	86
ሠንጠረዥ 4.	በ24 ሃገራት ውስጥ የቡና ምርት (ከረጢት በሂክታር) 2019-2020	90
ሠንጠረዥ 5.	55 ቡና አምራች ገራት (2014-2019)	92
ሠንጠረዥ 6.	ዓለም በ2018/19 172 ሚሊዮን ከረጢት ቡና አምርቷል	95
ሠንጠረዥ 7.	ከግማሽ በላይ አነስተኛ ቡና አምራች ገበያዎች አፍሪካ ውስጥ ናቸው	96
ሠንጠረዥ 8.	ከ 95% በላይ የቡና እርሻዎች ከ5 ሂክታር ያነሱ ናቸው	97
ሠንጠረዥ 9.	አሜሪካ ለአስርት ዓመታት ቀዳሚ ተጠቃሚ ነች	103
ሠንጠረዥ 10.	ብራዚልና ህንድ የአውሮፓ ህብረትን በገቢ ንግድ ይመራሉ	105
ሠንጠረዥ 11.	የነፍስ ወከፍ ፍጆታ በፊንላንድና ኖርዌይ ከፍተኛ ነው	105
ሠንጠረዥ 12.	ጆርመን እና ማሊዶን አውሮፓ ውስጥ ዋናዎች ቡና አስመጪ ናቸው	113
ሠንጠረዥ 13.	ብራዚል እና ቪየትናም ዋናዎች ወደ አውሮፓ ቡና የሚልኩ ገራት ናቸው	114
ሠንጠረዥ 14.	አሜሪካ የምታስመጠው አብዛኛው ቡና መደበኛ ደረጃ ነው	116
ሠንጠረዥ 15.	ቪየትናም፣ ብራዚል፣ ፔራ ቡናን በአቅራቢያ ወደሚገኝ አገሮች ልካዋል (2019)	129
ምዕራፍ 4	ዲጂታል ትራንስፎርሜሽን	134
ሠንጠረዥ 1.	የልህቀት ዋጋ ለመስመር ላይ ጨረታዎች በ2020	144
ምዕራፍ 5	የቡና ጥራት፣ ከዘር እስከ ስኬ	153
ሠንጠረዥ 1.	ሶስት የቡና ምድቦች፣ በጥራት የተከፋፈሉ	157
ሠንጠረዥ 2.	በአረቢካ እና በሮቡስታ መካከል ያሉ ልዩነቶች	159
ሠንጠረዥ 3.	የገቡ ዝርዝሮች እና መነሻዎቻቸው	164
ሠንጠረዥ 4.	ከኬክሮስ ጋር በተያያዘ ጥራት ክፍታ	169
ሠንጠረዥ 5.	የቡና አመራረት ስርዓቶች በተለያዩ ዓለማት	174
ሠንጠረዥ 6.	በጥራት ክፍል ላይ የተመሰረተ የእርሻ አስተዳደር	174
ሠንጠረዥ 7.	በቡና ዛፎች እና በፍራ ውስጥ የተለመዱ በሽታዎች እና ተባዎች	176
ሠንጠረዥ 8.	ሶስት ዋና ዋና የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች	180
ሠንጠረዥ 9.	የመ መሪያ ደረጃ ጉድለት ምሳሌዎች	188
ምዕራፍ 6	የወደፊት ገበያዎች እና ተግዳሮቶች	213
ሠንጠረዥ 1.	በወደፊት ግምታዊ ዋጋ እና አካላዊ መካከል ያለው ልዩነት	214
ሠንጠረዥ 2.	በወደፊት ጊዜ ሰው ጥናት እና አማራጮች ገበያዎች ያለው የዘውውር መጠን እያደገ ነው	221
ሠንጠረዥ 3.	በማምረት ሂደት የሚፈቀዱ የዋጋ ልዩነቶች በተለያዩ ክፍላተ አለማት	225
ምዕራፍ 7	የቡና ንግድ ገጽታዎች	245
ሠንጠረዥ 1.	ለአብዛኛው ወጪ ሻጮች ተጠያቂ ናቸው	253
ምዕራፍ 8	የእደጋ ስጋት እና ፋይናንስ	298
ሠንጠረዥ 1.	የገንዘብ ድጋፊን ማን ለማን ያቀርባል?	318

የምእራፍ እና ምስሎች ዝርዝር

ምዕራፍ 1	የቡና ዓለም	1
ምስል 1.	ብራዚል እና ቪየትናም: ግንባር ቀደም ቡና አምራች	4
ምስል 2.	የአለም የቡና ፍጆታ: የማይቋርጥ አድገት	4
ምስል 3.	የአረቢካ እና ሮቡስታ: መገሰጫ ባህሪያት	12
ምስል 4.	የቡና አሴት ሰንሰለት ከአምራች አስከ ተጠቃሚ	16
ምዕራፍ 2	ዘላቂነት አዲሱ መደበኛ ሒደት ነው	32
ምስል 1.	የቡና ምርት ከ1960 ወዲህ በጣም አድጓል	34
ምስል 2.	የኑሮ ገቢ መግሰጫ	42
ምስል 3.	ተሰዋዋጭ የቡና ዋጋዎች	44
ምስል 4.	የፈርትራዲ እና የኒውዮርክ አረቢካ ዋጋዎች እንዴት ይነጻጸራሉ?	45
ምስል 5.	በቡና ዘርፍ ውስጥ ተሰማሚ የክብ አሴት ሞዴል	70
ምስል 6.	ልዩ ቡና: የግንኙነት ድር	79
ምዕራፍ 3	የቡና ገበያን መረዳት	80
ምስል 1.	ብራዚል ከፍተኛ የአረቢካ ቡና አምራች ስትሆን ቪየትናም ደግሞ በሮቡስታ ምርት ትመራሉ	83
ምስል 2.	አውሮፓ 28% የሚሆነውን የአለም ቡና ትጠቀማሉ	84
ምስል 3.	በቡና አሴት ሰንሰለት ውስጥ እንዴት አሴት ይጨመራል?	87
ምስል 4.	የቡና አሴት ሰንሰለትና ተዋናዎቹ: ሶስት ማሳያዎች	88
ምስል 5.	የአረቢካና ሮቡስታ ምርታማነት በሄክታር 2001-2021	91
ምስል 6.	ብራዚል፣ ኮሎምቢያና ኮስታሪካ በአረቢካ ምርት ይመራሉ	91
ምስል 7.	ከ1995 ወዲህ በብራዚል የቡና ፍጆታ በእጥፍ ጨምሯል	102
ምስል 8.	የቡና ፍጆታ በቻይና እና ቪየትናም በጣም አድጓል	106
ምስል 9.	ጅርመን በጣም ዋጋ ያሰው የአውሮፓ ቡና መገበያዎ ነች	107
ምስል 10.	ፍጆታ በዋና ዋና መዳረሻ ገበያዎች (በሚሊዮኖች በሚቆጠሩ ከረጢት)	108
ምስል 11.	የቡና ገበያዎችን ማልማት ካደጉ ገበያዎች ጋር አኩል ነው	109
ምስል 12.	በታዳጊ ሀገራት የነፍስ ወከፍ የቡና ፍጆታ ከፍ ይሳል	109
ምስል 13.	10 ዋና ቆይታዎች 35% የአለም የቡና ገበያን ይቆጣጠራሉ	119
ምስል 14.	አምስት ትላልቅ የቡና ንግድ ድርጅቶች የዓለም ግማሹን ገበያ ይቆጣጠራሉ	120
ምስል 15.	የኒውዮርክ አረቢካ ቡና ዋጋ ተሰዋዋጭ ነው	122
ምስል 16.	የሰንደን ሮቡስታ ቡና ዋጋ ተሰዋዋጭ ነው	122
ምስል 17.	የ ICO ወርሃዊ የተስተካከለ ዋጋ	123
ምዕራፍ 4	ዲጂታል ትራንስፎርሜሽን	133
ምዕራፍ 5	የቡና ጥራት፣ ከዘር አስከ ስኬት	152
ምስል 1.	መደበኛ ቡና ገበያውን ሲቆጣጠር	157
ምስል 2.	የአረቢካ ቡና ዋና ዋና ዘርዎች የዘር ሐረግ	162
ምስል 3.	ከባህር ጠለል በላይ ያለውን ክፍታ ላይ መስረት አድርጎ ዘርዎን መምረጥ	170
ምስል 4.	የብራዚል ቡና መገኛ/ማምረቻ/ ቦታዎች	173
ምስል 5.	የቡና ማቀነባበር ሂደት	179
ምስል 6.	የቡና ዘር ጉድስቶች ምን ይመስላሉ?	189
ምስል 7.	የመቁያ ድስት ሶስት አርክቶችን ይሸፍናል	191
ምስል 8.	የመቁያ ጊዜ ርዝማኔ የቡናን ቅምጃ ባህሪ ይወስናል	191
ምስል 9.	የቡና ቅምጃ ጥቅም ሽክርክሪት የመጀመሪያ ስሪት	194
ምስል 10.	አሁን ያለው የቡና ቀማሽ የጣዕም ሽክርክሪት	195
ምስል 11.	የስጋት ማትሪክስ	202

ምዕራፍ 6	የወደፊት ገበያዎች እና ተግዳሮቶች.....	212
ምዕራፍ 1.	በቡና እና በቡና የወደፊት ጊዜ መካከል ያለው ልዩነት.....	216
ምዕራፍ 2.	የአረቢካና ሮቡስታ የወደፊት ዕጣዎች እና አማራጮች.....	221
ምዕራፍ 3.	የአረቢካ የወደፊት ገበያ ዋጋ ባለፉት 40 ዓመታት.....	222
ምዕራፍ 4.	የየዕለት የቡና የወደፊት ዋጋ ገበታ ምሳሌ.....	233
ምዕራፍ 5.	ወርሃዊ የቡና የወደፊት ገበያ ዋጋ ገበታ ምሳሌ.....	234
ምዕራፍ 7	የቡና ንግድ ገጽታዎች.....	244
ምዕራፍ 1.	የኮሪቻ ድርድር ከቀጥታ ድርድር የተሻለ የአየር መተላለፊያ መንገድን ይዘጋጃል.....	285
ምዕራፍ 8	የአደጋ ስጋት እና ፋይናንስ.....	297

ምህጻረ ቃላት

በሌላ መልክ ካልተገለጸ በቀር፣ ሁሉም የዶላር (\$) ማጣቀሻዎች በዩናይትድ ስቴትስ ዶላር ሲሆን ሁሉም የቶን ማጣቀሻዎች ደግሞ በሚትሪክ ቶን ናቸው።

4C	The Common Code for the Coffee Community	FTE	Forty-foot equivalent unit with a maximum total weight of 30.4 tons and a maximum payload of 26.4 tons
AfCFTA	African Continental Free Trade Area		
CAFE	Starbucks Coffee and Farmer Equity programme	g	Gram
		GAPs	Good Agricultural Practices
CATIE	Centro Agronómico Tropical de Investigación y Enseñanza / The Tropical Agricultural Research and Higher Education Centre	GCA	Green Coffee Association
		GMPs	Good Manufacturing Practices
		GVC	Global value chains
CCP	Critical control point	ha	Hectare
CFR	Cost and freight	HACCP	Hazard Analysis Critical Control Points
CFS	Container freight station	HARPC	Hazard Analysis and Risk-Based Preventive Controls
CFTC	Commodity Futures Trading Commission	ICC	International Chamber of Commerce
CIF	Cost, insurance and freight	ICE	Intercontinental Exchange
CLAC	Latin American and Caribbean Network of Fair Trade Small Producers and Workers	ICO	International Coffee Organization
CO2	Carbon dioxide	IDH	Sustainable Trade Initiative
cts	Dollar cents	IFOAM	International Federation of Organic Agriculture Movements
CY	Container yard		
DAP	Delivered at place	ISO	International Organization for Standardization
DAT	Delivered at terminal	ITC	International Trade Centre
DDP	Delivered duty paid	kg	Kilogram
ECF	European Coffee Federation	lb	Pound
EP	European Preparation	LCL	Less than container load
ESCC	European Standard Contract for Coffee	mg	Milligrams
EU	European Union	mm	Millimeters
F1	First generation	NGO	Non-governmental organization
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations	OTA	Ochratoxin A
FAQ	Fair average quality	ppb	Parts per billion
FCA	Free carrier	PTBF	Price to be fixed
FCL	Full container load	R&D	Research and development
FDA	Food and Drug Administration	SCGs	Spent coffee grounds
FIBL	Research Institute of Organic Agriculture	SDGs	Sustainable Development Goals
FOB	Free on board	SMEs	Small and medium-sized enterprises
FSMA	Food Safety Modernization Act	TEU	Twenty-foot equivalent unit with a maximum total weight of 30.48 tons and a maximum gross payload of 28.28 tons

ወደ አረንጓዴ ቡና አቻ ልወጣ

በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ባለው አሠራር መሠረት፣ በዚህ መመሪያ ውስጥ ያሉት ሁሉም የቁጥር መረጃዎች 60 ኪሎ ግራም የተጣራ (132.28 ፓውንድ) አረንጓዴ ቡና ወይም ከእሱ ጋር ተመሳሳይ የሆነውን አረንጓዴ ቡና የሚይዙ ከረጢቶችን ይወክላሉ። አረንጓዴ ቡና ማለት ሁሉም ቡና ከመቆላቱ በፊት ተፈልፍሎ የተዘጋጀውን ዘር ነው። ምንም እንኳን 60 ኪሎ ግራም ከረጢት በንግድ ውስጥ በጣም የተለመደው የከረጢት መጠን ቢሆንም አንዳንድ አገሮች 46 ኪ.ግ፣ 50 ኪ.ግ፣ 69 ኪ.ግ ወይም 70 ኪሎ ግራም የሚይዙ ከረጢቶችን ይጠቀማሉ።

የተለያዩ የቡና አይነቶችን ወደ አረንጓዴ ቡና አቻ ለመቀየር የአለም አቀፍ የቡና ድርጅት የሚከተሉትን የመቀየሪያ ሁኔታዎች አጽድቋል።

የሚቀየር ምርት	ምርት ለማባዛት	
የደረቀ ቡና ወደ ተቀሽረ አረንጓዴ ቡና	የተጣራውን የበሰሉ የቡና ክብደት በ...	0.5
ታጥቦ የደረቀ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የተጣራ ክብደትን በ...	0.8
ዲካፍ አረንጓዴ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የተጣራ ክብደትን በ...	1.05
መደበኛ የተቆላ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የመደበኛውን የተቆላ ቡና የተጣራ ክብደት በ...	1.19
ዲካፍ የተቆላ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የዲካፍ የተቆላ ቡና የተጣራ ክብደት በ...	1.25
መደበኛ የሚሟሟ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የመደበኛ የሚሟሟ ቡና የተጣራ ክብደት በ...	2.6
ዲካፍ የሚሟሟ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	የዲካፍ የሚሟሟ ቡና የተጣራ ክብደት በ...	2.73
መደበኛ ፈሳሽ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	በመደበኛ ፈሳሽ ቡና ውስጥ የሚገኘውን የደረቁ የቡና ጠጣር የተጣራ ክብደት በ...	2.6
ዲካፍ ፈሳሽ ቡና ወደ አረንጓዴ ቡና	በዲካፍ ፈሳሽ ቡና ውስጥ የሚገኘውን የደረቁ የቡና ጠጣር የተጣራ ክብደት በ...	2.73

ዲጌሞ /ዋናው ማጠቃለያ

ዲሪሞ /ዋነኛው ማጠቃለያ

ቡና ለገበያ የሚመረተው ከ50 በሚበልጡ ሀገራት ሲሆን በአለም በቀን ከ3 ቢሊዮን ሲኒ በላይ ቡና ይጠጣል። የቡናው ዘርፍ ዓመታዊ ገቢ ከ200 ቢሊዮን ዶላር በላይ እንደሚሆን ይገመታል።

የቡና ጠጪዎች ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ ባለበትና አምራቾችም ፍላጎትን ለማሟላት በትኩረት ለመስራት በሚጥሩበት ወቅት የቡና ኢንዱስትሪው አሁን ላይ ታይተው የማይታወቁ ተግዳሮቶች የለውጥ እንቅስቃሴዎች ገጥመውታል። በተለመደው መንገድ የሚከናወን ንግድ ከአሁን በኋላ አማራጭ አይደለም።

የኮቪድ-19 ወረርሽኝ በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ተዋናዮችን በከፍተኛ ሁኔታና በፍጥነት መትቷል። እነዚህ ተዋናዮች አሁንም ድንጋጤው ገና ሳይለቃቸው ለማገገምና የበለጠ ዘላቂ በሆነ መንገድ ራሳቸውን መልሰው ለማቋቋም አንድ ላይ እየተሰባሰቡ ነው። የአየር ንብረት ለውጥ ተጽእኖዎች ምንም እንኳን አዲስ ባይሆኑም ባሁኑ ወቅት ግን ከመቼውም ጊዜ በበለጠ በተለይም በአጅጉ ተጋላጭ በሆኑ አምራች ሀገራት ውስጥ ጎልተው ይታያሉ።

ፍትሐዊ ያልሆኑ አካባቢያዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎች በእሴት ሰንሰለቱ ውስጥ አሉ። ፍትሃዊ የሆኑና ይበልጥ ሥነ-ምግባርን የተከተሉ የንግድ ሥርዓቶች መፈጠር የሽማግሌትን አዝማሚያ በመቅረጽ ረገድ ዓለምአቀፍ ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ሆኗል። ይህ በእንዲህ እንዳለ በአንዳንድ አምራች ሀገራት ውስጥ ያሉ የኢኮኖሚ እድገቶች የፍጆታ ጂኦግራፊውን እየቀየሩ ሲሆን ዓለም አዳዲስ የንግድ ሞዴሎችን እንዲያስብም አድርገዋል።

አዳዲስ አጋርነቶች፣ ቴክኖሎጂ እንዲሁም የሴቶችና የወጣቶች የላቀ ተሳትፎ ለቡና ኢንዱስትሪው ገንቢ እድገት አስተዋጽኦ እያበረከቱ ሲሆን ቡናን አምርተን የምንጠቀምበትን መንገድም ይቀይራሉ። ይህ መመሪያ በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ለውጦች እንዲኖሩ የሚያደርጉ ዋና ዋና ሁኔታዎችን የሚያስከትል ሲሆን በዚህ የተነሳ የሚታዩ አዝማሚያዎችንም ይመለከታል። በተጨማሪም የገበያ ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን አጠቃላይ ምልክታዎች ከቅርብ ጊዜ መረጃዎች እንዲሁም በዘርፉ የሚፈልግ ማንኛውም ሰው እንዲዘዋወር የሚያስችሉ ምሳሌዎችን እና መረጃዎችን ያቀርባል። አዲሱ የአለምአቀፍ የንግድ ማእከል የቡና መመሪያ በተለይ የሚከተሉትን ነጥቦች አጥቶ ያሳያል።

አካባቢያዊና ማህበራዊ ዘላቂነት ለዕድገት

ዘላቂነት የመመሪያውን ሁሉንም ምዕራፎች አንድ ላይ የሚያስተሳስር ክር ነው። የአየር ንብረት ለውጥ፣ የዋጋ መዋገድና ያልተመጣጠነ የአቅርቦት ስንሰለት ተለዋዋጭ ጉዳዮችን ይመለከታል። የኑሮ ገቢን፣ የዓየር ንብረት መፍትሔዎችን እንዲሁም ወጣቶችና ሴቶች የቡና ኢንዱስትሪውን ለማሳደግ የሚጫወቱትን ሚና ይዳስሳል።

አዳዲስ የጥራት ትርጓሜዎች

በቡና ላይ ያለው የጥራት ጉዳይ እያደገ የመጣ ጽንሰ-ሐሳብ ሲሆን ባለፉት ዓመታትም የተለያዩ ትርጓሜዎች ሲሰጡት ቆይቷል። የቡና ነጋዴዎች ቢያንስ ለገበያቸው ተቀባይነት ከማግኘት አንጻር ጥራቱን ይመለከቱ ነበር። የጥራት ደረጃ ያላቸው ሰዎች ከገበያ መዳረሻቸው የበለጠ የሚፈለጉትን የባህሪያት ፍቺዎች የበለጠ ያደርጉ ነበር። ባሁኑ ወቅት የጥራት ፍቺዎች ይበልጥ ትክክለኛ ሲሆኑ ከዘላቂነት ጽንሰ-ሀሳቦች ጋርም የተሳሰሩ ናቸው።

የቡና መረጃ የሚለካበት አዲስ መንገድ

ቀደም ባሉት ጊዜያት የቡና አመራረትና ፍጆታ ስታቲስቲክስ በሁለት ዋና ዋና ምድቦች ይከፈል የነበረ ሲሆን እነዚህም አረቢካና ሮቡስታ ናቸው። እነዚህ ከጥራት ይልቅ የቡና ዝርያዎች ማሳያ ናቸው። ባሁኑ ወቅት በቡና ገበያ ውስጥ ያለውን የጥራት ልዩነት ለማንፀባረቅ ይህ መመሪያ በአጠቃላይ የቡና ዘርፍ ውስጥ ያሉ ሶስት የጥራት መደቦችን የሚመለከት ሲሆን እነዚህም መደቦች፣ ፕሪሚየምና ስፔሻላይዘድ ናቸው።

ቡና ከዘር አንስቶ ለመጠጥነት ዝግጁ እስኪሆን ድረስ ያለውን ሒደት ዲጂታል ማድረግ

የአንላይን ሽያጭ በቡና ውስጥ ብቅ ያለ የግብይት ስርዓት ብቻ አይደለም። ዲጂታል አሰራር በአቅርቦት ስንሰለት ውስጥ እየመጣ ሲሆን ይህም ከመቼውም ጊዜ የበለጠ ምርታማነት፣ የጥራት ቁጥጥር፣ ወጥነትና ቅልጥፍና እንዲኖር ያስችላል።

የኮቪድ-19 ወረርሽኝ የአጭርና የረጅም ጊዜ ተጽእኖዎች

የኮቪድ-19 ቫይረስ ወረርሽኝ በአለምአቀፍ ንግድ ላይ ትልቅ ተጽእኖ እያሳደረ ነው። የቡና ገበያውና የአቅርቦት ስንሰለቱም ከዚህ ተጽዕኖ ማምለጥ አልቻለም። ፍላጎትና አቅርቦት በአለም ዙሪያ ብሎም በየዘርፉ ስለሚቀንሱ ወረርሽኝ ከዚህ በፊት ታይቶ የማይታወቅ የኢኮኖሚ ቀውስን ያስከትላል። ወረርሽኝ ምርትን፣ ፍጆታንና ድንበር ተሻጋሪ ንግድን ጨምሮ በአለምአቀፍ የቡና ዘርፍ ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ እያሳደረ ይገኛል።

የሥርዓት ለውጥ ለማድረግ ጥምረት መፍጠር

አለምአቀፍ የቡና አቅርቦት ስንሰለቱን በሰዎችና በፕላንቲ ላይ ውጤታማነት ወዳለው ስርዓት ማሻገር የቦርዱን የጋራ እርምጃዎችና ቅንጅት ይጠይቃል።

ምዕራፍ 1

የቡና ዓለም

አጭር ምልክታ፡ በዚህ ወቅት ያለው ዓለምአቀፍ የቡና ኢንዱስትሪ	2
አጭር የቡና ንግድ ታሪክ.....	12
የቡና ሞገዶች.....	14
ቡናና ጤና፤ የአፈ ታሪኮች ማጠቃለያ.....	23
የአቅርቦት ሰንሰለት አስተሳሰቦችን ለመቀየር የሚያስችሉ ፖሊሲዎች.....	24
በቡና ኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉ አዝማሚያዎች.....	27

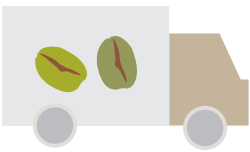
የቡና ገበሬ ቀይ ቡና ስትላቅም ኡጋንዳ.

የቡና ዓለም

ቡና ከፍተኛ የእድገት አቅም ያለውና በአለም ንግድ ውስጥ ረጅም ታሪክ ያለው ሰፊና ውስብስብ ኢንዱስትሪ ነው። የቡና ንግድ ታሪክን እንደገና ማጤን ለዘመናት የነበረውን የቡና ምርትና የንግድ እንቅስቃሴ ተለዋዋጭነት ለመገንዘብ ይረዳል። አራት ተክታይ ማዕበሎች ኢንዱስትሪውን ቅርጽ ያስያዙት ሲሆን እነዚህን መረዳትም በቡና ዘርፉ ውስጥ ያሉ ዋና ዋና ሁኔታዎችንና አዝማሚያዎችን እንዲሁም ተለዋዋጭ ሁኔታዎችንና መንስዔዎቻቸውን ለመለየት ይረዳል።

አጭር ምልከታ: በዚህ ወቅት ያለው ዓለምአቀፍ የቡና ኢንዱስትሪ

ቡና እጅግ ወሳኝ ከሆኑ የሐረር (ትሮፒካል) ምርቶች ውስጥ አንዱ ነው። አምራቾችን ከተጠቃሚዎች ጋር በሚያገናኘው በእያንዳንዱ አለምአቀፍ የእሴት ሰንሰለት ደረጃ ላይ ኢኮኖሚያዊ ጥቅሞችን ያስገኛል። የቡና ኢንዱስትሪው ለላኪና አስመጪ ሀገራት ኢኮኖሚ አስተዋፅኦ ያደርጋል። እንደመጠጥም በዓለም ዙሪያ ቁጥራቸው እየጨመረ ለሚሄደው ተጠቃሚዎች እጅግ ተወዳጅ ሲሆን ቡና በዓለም ላይ በከፍተኛ ደረጃ ከሚሸጡ የግብርና ምርቶች ውስጥ አንዱ ነው። እ.ኤ.አ. በ2017 ብቻ 19 ቢሊዮን ዋጋ ያለው 70 በመቶ የቡና ምርት ወደ ውጭ ተልኳል። በዚያው ዓመት ዘርፉ 83 ቢሊዮን ዶላር የችርቻሮ ገበያ ዋጋ የነበረው ሲሆን ለ125 ሚሊዮን ሰዎችም የሥራ ዕድል ፈጥሯል።

70%
ከጠቅላላው የቡና ምርት 19 ቢሊዮን ዶላር ወደ ውጭ ተልኳል

በተመሳሳይ ዓመት 83 ቢሊዮን ዶላር የችርቻሮ ገበያ ዋጋ ነበረው። ለ125 ሚሊዮን ሰዎች የሥራ ዕድል ፈጥሯል

እንደ “ኢንቨሪታስ” መግለጫ በመላው ዓለም 12.5 ሚሊዮን የቡና እርሻዎች የሚገኙ ሲሆን ከእነዚህ ውስጥም 95 በመቶ ያህሉ ከ5 ሄክታር ያነሱና ‘አነስተኛ ይዘታዎች’ ናቸው። እነዚህ የቡና እርሻዎች በብዛት የሚገኙት

የአየር ንብረታቸውና አፈራቸው ለቡና ልማት ተስማሚ በሆነባቸው 20 ሃገራት ውስጥ ነው።

ከእነዚህ እርሻዎች ውስጥ ግማሽ ያህሉ በኢትዮጵያ (2.2 ሚሊዮን)፣ በኡጋንዳ (1.8 ሚሊዮን) እና በኢንዶኔዥያ (1.3 ሚሊዮን) ይገኛሉ። ቪየትናም፣ ብሩንዲ፣ ኬንያ እና ኮሎምቢያ እያንዳንዳቸው ከ500,000 በላይ ገበሬዎች አሏቸው። አነስተኛ አምራቾች የዚህ ግዙፍ ዓለምአቀፍ ኢንዱስትሪ የጀርባ አጥንት ሲሆኑ ቢያንስ 5.5 ሚሊዮን የሚሆኑት ከዓለምአቀፍ የድህነት ወለል በታች በቀን ከ3.20 ዶላር በታች የሚያገኙ ናቸው። ከፍተኛው የድህነት ደረጃ የሚስተዋለው በአፍሪካና በአሸንያ ውስጥ ነው።

12.5 ሚሊዮን የቡና እርሻዎች

ወደ 95% የሚደርሱት እነዚህ እርሻዎች ከ 5 ሄክታር በታች ናቸው

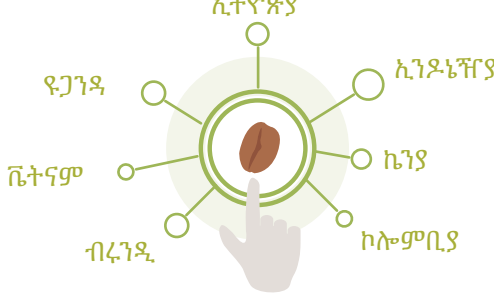

እነዚህ በብዛት የሚገኙት የአየር ንብረት እና አፈር ለቡና ልማት ተስማሚ በሆነባቸው 20 ሀገሮች ውስጥ ነው።

የቡና ፍላጎት በ65 በመቶ በማደጉ ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት የአለም የቡና ዘርፍ በከፍተኛ ደረጃ ተስፋፍቷል። የዕድገት ዋነኛ ምክንያት በማደግ ላይ ባሉ ኢኮኖሚዎችና ቡና አምራች ሃገራት ውስጥ ፍጆታን እየጨመረው መጥቷል።

ግማሽ የሚሆኑት የሚገኙት

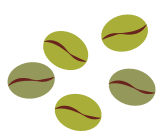
በኢትዮጵያ (2.2 ሚሊዮን)፣ ዩጋንዳ (1.8 ሚሊዮን) እና ኢንዶኔዥያ (1.3 ሚሊዮን)። ቪትናም፣ ብሩንዲ፣ ኬንያ እና ኮሎምቢያ አያንዳንዳቸው ከ500,000 በላይ ገበሬዎች አሏቸው

አነስተኛ አምራቾች

የዚህ ግዙፍ ዓለም አቀፍ ኢንዱስትሪ የጀርባ አጥንት ሲሆኑ ቢያንስ 5.5 ሚሊዮን የሚሆኑት ከዓለም አቀፍ የድህነት ወለል በታች በቀን ከ 3.20 ዶላር በታች ይኖራሉ። ከፍተኛው የድህነት ደረጃ የሚታየው በአፍሪካ እና በአሸንያ ነው።

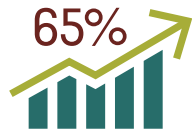
እንደልዩ ቡና ያሉ ከፍተኛ ዋጋ ያላቸው የገበያ ዘርፎች ማደግ፣ አዳዲስ ጣዕምና ለተጠቃሚዎች የበለጠ ምቹነትን ከሚሰጡ የምርት ፈጠራዎች ጋር ተዳምሮ በባህላዊ መንገድ በሚከናወኑ ግብይቶች ውስጥ ቀድሞም በነበረው ከፍተኛ የነፍስ ወከፍ ፍጆታ ፍላጎቱ ይበልጥ እንዲያድግ አድርጓል።

የአለም የቡና ዘርፍ

የቡና ፍላጎት በ65 በመቶ በማደግ ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት በከፍተኛ ደረጃ አድጓል።

ቡና ለበርካታ አምራች ሃገራት ትልቅ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ አለው። ለአንዳንዶቹ ይህ የቡና ጠቀሜታ በሃገራዊ የወጪ ንግድ ገቢ ድርሻ ላይ የሚንጸባረቅ ሲሆን ይህም ከፍተኛ ሊሆን ይችላል። ቡና በኢትዮጵያ ከሩብ በላይ የወጪ ንግድ ገቢን እንዲሁም በቡሩንዲ ከሀገራዊ የወጪ ንግድ ገቢው ቢያንስ 20 በመቶውን ይይዛል። ቲሞር ሌስቴ፣ ኡጋንዳ እና ሆንዱራስ 10 በመቶ ድርሻ በመያዝ ይከተላሉ።

ቡና ከሩብ በላይ ገቢ

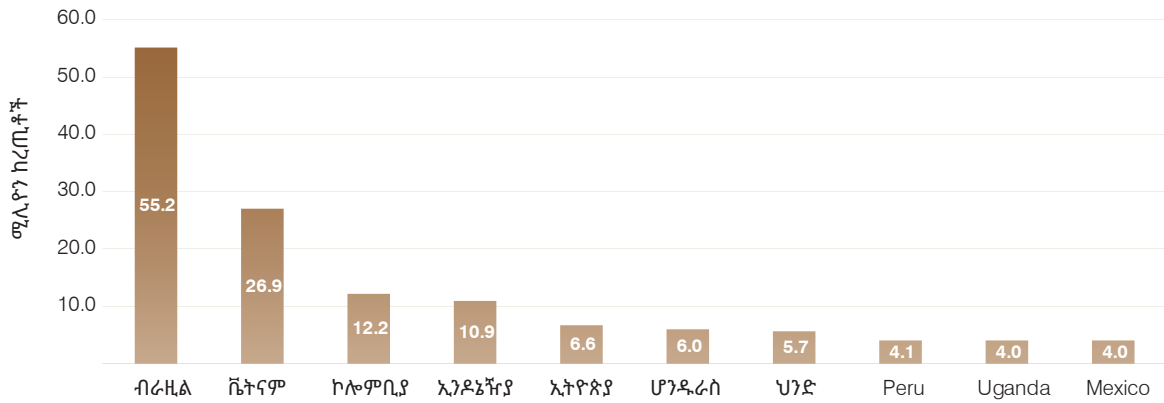
ቡና ከሩብ በላይ የወጪ ንግድ ገቢን ለኢትዮጵያ ያስገኛል። ለብሩንዲ እስከ 20% ሲሆን ለቲሞር ሌስቴ፣ ለኡጋንዳ እና ለሆንዱራስ እስከ 10% ይደርሳል።

ምርትና ፍጆታ

ከላይ እንደተጠቀሰው ቡና ለገበያ የሚመረተው ከ50 በሚበልጡ ሀገራት ሲሆን በአለም በቀን ከ3 ቢሊዮን ሲኒ በላይ ይጠጣል። በሚሊዮን የሚቆጠሩ ቡና አብቃቶች፣ በአብዛኛው አነስተኛ ገበሬዎች፣ ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት ውስጥ ምርታቸውን በ50 በመቶ አሳድገዋል። ቡና አምራች ሀገራት አሁንም ድረስ አብዛኛውን የቡና ምርታቸውን ወደ ውጭ በመላክ በዓመት ወደ 20 ቢሊዮን ዶላር የሚጠጋ ገቢ ያገኛሉ።

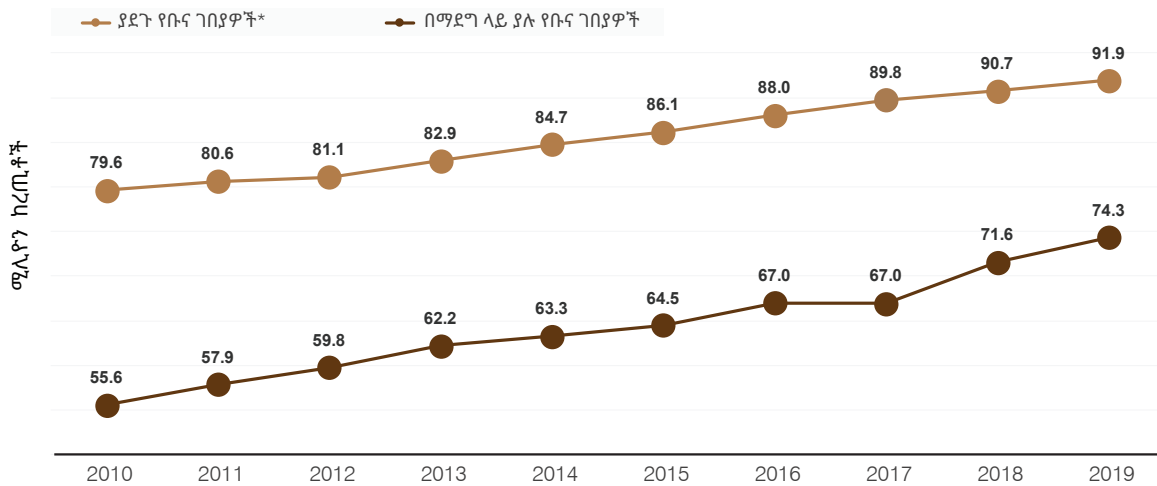
ምስል 1: ብራዚል እና ቪየትናም፣ ግንባር ቀደም ቡና አምራቾች

ምንጭ፡ አለም አቀፍ የቡና ድርጅት።

ማስታወሻ፡ አማካይ አመታዊ ምርት ከ2010 - 2019 የምርት ዘመን

ምስል 2: የአለም የቡና ፍጆታ፣ የማያቋርጥ አድገት

*- EU27፣ ዩናይትድ ኪንግደም፣ ኖርዌይ፣ ስዊዘርላንድ፣ ዩናይትድ ስቴትስ፣ ካናዳ፣ የቡርያ ሪፐብሊክ፣ ጃፓን፣ አውስትራሊያ፣ ኒወዚላንድ፣ ሲንጋፖር

ምንጭ፡ አለምአቀፍ የግብር ማዕከል

የዓለም የቡና ዘርፍ ዓመታዊ ገቢ ከ200 ቢሊዮን ዶላር በላይ እንደሚሆን የሚገመት ሲሆን ይህም አምራች ሀገራት ከሚያገኙት የወጪ ንግድ መጠን ከ11 እጥፍ ይበልጣል። ቢያንስ 100 ሚሊዮን የሚሆኑ አባወራዎች

ኑሮዎቸው በቡና ላይ የተመሰረተ ነው። በቡና ዓለምአቀፋዊ የእሴት ሰንሰለት ላይ በርካታ የሥራና ኢኮኖሚያዊ እድሎች ተፈጥረዋል።

እነዚህም ከግብዓት አቅራቢዎች እስከ ገበሬዎች፣ ነጋዴዎች፣ አቀነባበሪዎች፣ ቡና ቆዩዎች፣ አከፋፋዮች፣ ሻጮች፣ ማሽኒያ አቅራቢዎች፣ ባሪስታዎች እንዲሁም የቡና ቆሻሻን በማስወገድና እንደገና ጥቅም ላይ በማዋል ተግባር ላይ የተሰማሩትን ጭምር ይሸፍናሉ። ቡና የእድገት ገበያ ሲሆን በዓለምአቀፍ ደረጃም ፍጆታ ጤናማ በሆነ መንገድ በየዓመቱ በ2.2 በመቶ እያደገ ነው።

ምንም እንኳን አዎንታዊ የገበያ ሁኔታዎች ቢኖሩም በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ባሉ ተዋናዮች መካከል ከአደጋ ስጋት፣ ከገቢ፣ ከግብዓት አቅርቦት፣ ከዋጋ ተለዋዋጭነትና ከአየር ንብረት ለውጥ ተጋላጭነት ጋር በተያያዘ ከፍተኛ ልዩነቶች አሉ። እነዚህ ልዩነቶችም ለቡና ምርት አስተማማኝነትና ዘላቂነት እንቅፋት ይፈጥራሉ።

ባለፉት ሁለት ዓመታት የቡና ዋጋ በ30 በመቶ ማሽቆልቆሉ ቡና በሚያመርቱ በርካታ አርሶ አደሮች ህይወት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ አሳድሯል። ለሁሉም የቡና ባለድርሻ አካላት በተለይም በሚሊዮን ለሚቆጠሩ የቡና ገበሬዎች ፍትሃዊ ተጠቃሚነትን እንዴት ማረጋገጥ እንችላለን? እነዚህ ገበሬዎች በዋጋ ሰንሰለቱ ውስጥ በጣም ደካማ የሆነውን ትስስር የሚወክሉ ሲሆኑ ብዙ ጊዜም መሰረታዊ የምርት ወጪዎችን በተለይም የግብአትና የሎጂስቲክስ ዋጋ መጨመርን ታሳቢ በማድረግ አሁን ባለው የዋጋ ደረጃ ለመሸፈን የሚታገሉ ናቸው።

የቡናው ዓለም በአብዛኛው ለሁለት የተከፈለ ሲሆን እነዚህም በሐሩር ክልል መካከል የሚገኙና ብዙ ጊዜ ከዝቅተኛ እስከ መካከለኛ ገቢ ያላቸው አምራች ሃገራት እና በኢኮኖሚ የበለጸጉ ሸማች ሃገራት ናቸው።

ዝቅተኛው እሴት የተያዘው በሰንሰለቱ የምርት ደረጃ ላይ ሲሆን ከፍተኛው ደግሞ በሰንሰለቱ የግብይት ደረጃ ላይ ሆኖ በበለጸጉ ሃገራት ላይ ያተኮረ ነው። የአደጋ ስጋቶች፣ የገበያ ዋጋ መዋገር፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ቀውሶች፣ ወረርሽኞችና የአየር ንብረት ለውጥ ክስተቶች በዋጋ ሰንሰለቱ ስር ከፍተኛ መስተጋገልን ይፈጥራሉ።

እ.ኤ.አ. በ2019 ከፍተኛ አምራችና ላኪ ሃገራት የነበሩት ብራዚል (5.1 ቢሊዮን ዶላር)፣ ቪየትናም (2.7 ቢሊዮን ዶላር) እና ኮሎምቢያ (2.59 ቢሊዮን ዶላር) ናቸው። በ2019 ከፍተኛ አስመጪ ሃገራት የነበሩት ደግሞ ዩናይትድ ስቴትስ (6.2 ቢሊዮን ዶላር)፣ ጀርመን (3.5 ቢሊዮን ዶላር) እና ፈረንሳይ (2.8 ቢሊዮን ዶላር) ናቸው።

ምዕራፍ 3 የቡና አመራረትና ፍጆታ ሒደቶችንና ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን በበለጠ ዝርዝር ይመለከታል።

በአማካይ ከወንዶች ጋር ሲነፃፀሩ ሴት ሥራ ፈጣሪዎች ከፍተኛ የመደበኛ ትምህርት ብቃቶች ቢኖራቸውም ብዙውን ጊዜ ምንም ዓይነት ሠራተኛ ሳይኖራቸው በግል ሥራ ፈጣሪ ሆነው መሥራት ላይ ያመዘገባሉ። ሴቶች በየሳምንቱ ለንግድ ስራቸው የሚሰጡት ጊዜ አነስተኛ ሲሆን በትርፍ ጊዜ ሥራ ፈጣሪነት ብዙ ጊዜ ይሰራሉ። ይህም በጊዜ አጠቃቀም ላይ ባለው የጾታ ልዩነት ሊገለጽ ይችላል። የአውሮፓ የሥርዓተ-ጾታ እኩልነት ኢንስቲትዩት ጥናት እንደሚያሳየው ከ2005 እስከ 2015 ባለው ጊዜ ውስጥ የሥርዓተ-ጾታ ልዩነት ከጊዜ አጠቃቀም ጋር በተያያዘ በ28ቱ የአውሮፓ ኅብረት አባል ሃገራት ውስጥ እያደገ ነው።

ከ50 በመቶ በላይ የሚሆኑ ሴት ሥራ ፈጣሪዎች በጅምላና በችርቻሮ ንግድ፣ በሙያተኛ፣ በሳይንሳዊና ቴክኒካዊ ሥራዎች፣ በሰው ጤናና በማህበራዊ ስራ እንቅስቃሴዎች፣ እንዲሁም በሌሎች የአገልግሎት ተግባራት ውስጥ ይሰራሉ። ከጠቅላላ ሴት ሥራ ፈጣሪዎች ውስጥ በግብርናና ማኑፋክቸሪንግ ዘርፎች የተሰማሩት እንደቅደም ተከተላቸው 12.2 በመቶ እና 4.4 በመቶ ብቻ ናቸው።

ኮቪድ-19፡- ያልተጠበቀ እንቅፋት

ዓለም አቀፍ የኮቪድ-19 ቫይረስ ወረርሽኝ በዓለም አቀፍ ንግድ ላይ ትልቅ ተጽዕኖ አሳድሯል። የቡና ገበያውና የአቅርቦት ሰንሰለትም ከዚህ ተጽዕኖ አላመለጡም። ወረርሽኙ ምርትን፣ ፍጆታንና አለምአቀፍ ንግድን ጨምሮ በቡና ዘርፉ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ሊያሳድር ይችላል።

ላሁኑ አቅርቦት ያገግማል

ለመጀመሪያ ጊዜ የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ዱላ ያረፈባቸው ቡና ሸማች ሃገራት ሲሆኑ ብዙም ሳይቆይ ግን አምራች ሃገራትም የገፈቱ ቀማሽ ሆነዋል። ከእርሻ እስከ ማንንዣ ባለው ሒደት ውስጥ አንዳንድ የመላመድ

ሁኔታ በመኖሩ የተነሳ አምራቾች በፍጥነት ሚዛናቸውን ያስጠበቁ በመሆኑ በከባድ መስተጓጎሎች ላይ የሚቀርቡት ሪፖርቶች ጥቂት ነበሩ። በአምራች ደረጃ ላይ ያሉ አብዛኛዎቹ ችግሮች ከቡና አቅርቦት ሰንሰለቶች ጋር ከተያያዙ ነገሮች ይልቅ ከአጠቃላይ የኮቪድ-19 ገደቦች ጋር ሊያያዙ ይችላሉ።

የገንዘብ ፍሰት እጥረት፣ የምንዛሪ መዋገር፣ የሰራተኛ እጥረት እንዲሁም የመፍጫና የትራንስፖርት አገልግሎት መቋረጥ በአቅርቦት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። አንደኛው ትልቅ መስተጓጎል ከሎጂስቲክስ ጋር በተያያዘ፣ ማለትም ቡናውን ወደ መሸጫ ሥፍራዎችና ወፍጮ ቤቶች ወዳሉባቸው ከተሞች ለማድረስ ክልከላዎች መኖራቸው ነበር። ለምሳሌ በፔሩ የትራንስፖርት ሎጂስቲክስ ተግዳሮቶች የነበሩ ሲሆን የድንበር ላይ መዘግየቶችም በአፍሪካ ውስጥ ተከስተዋል። የህንድ ወደቦችም በሃገሪቱ ውስጥ ወረርሽኝ በተከሰተበት ወቅት ተጎድተዋል። በርካታ ደንበኞችም እንዲሁ ጭነቶችን መሰረዝ፣ ለሌላ ጊዜ ማስተላለፍ እና/ወይም እንደገና ማስተካከል ነበረባቸው።

ልዩ ምርቶችን የሚያቀርቡ አምራቾች በጣም ተጎድተዋል። አነስተኛ መደብሮች በአቅራቢዎቻቸው ላይ የሚኖረውን ተጽእኖ ለመቅረፍ የገንዘብ ፍሰት የሌላቸው በመሆኑ ለአነስተኛ ልዩ ቡና ቆይታዎች ቀጥተኛ ሽያጭ መፈጸም ማለት የቡና መደብሮች እንዲቀንሱ የሚያደርግ ሲሆን 'ከቤት ውጭ' የሚከናወን ንግድም በሽያጭ ላይ ተጽእኖ ያሳድራል።

አምራቾች ምላሽ ለመስጠትና ለመላመድ ፈጣኖች ነበሩ። የእንቅስቃሴ ክልከላዎች ሥራአጥ ሰዎች ስደተኛ ሰራተኞችን በመተካት ምርት እንዲሰበሰቡ መንገድ የከፈተ ሲሆን አምራች ሀገራትም ፕሮቶኮሎችን ለማዘጋጀትና እነዚህን ሥራአጥ ዜጎች ወደእርሻዎች ለማሰማራት አልዘገዩም። ይህም እንቅስቃሴዎች በሚያስደንቅ ሁኔታ በፍጥነት እንዲቀጥሉ አስችሏል። ከአንዳንድ መዘግየቶች በስተቀር ወደቦችም በጥሩ ሁኔታ ችግሩን ተቋቁመዋል።

አብዛኞቹ ማንቆዎች ከሰንሰለቱ በታች ናቸው። ቡና ቆይታ ለመላክ የተዘጋጀ ብዙ ቡናን አይፈልጉም። ይህም ማለት ያልተሸጠ ቡና ገንዘብ እያመጣ ባለመሆኑ የስራ ካፒታል በአስመጪም ሆነ በአምራች ደረጃ እጅግ አናሳ ነው። ይባስ ብሎም አስቀድመው በተወሰኑ ብድሮች መደገፍ ነበረበት። በተለይም አቅርቦትን በማዘግየት ወይም በመሰረዝ በቡና ቆይታ ላይ ያሉ የአደጋ ስጋቶችን ለመቆጣጠር የሚሞክሩ ነጋዴዎች ተጎድተዋል። በአውሮፓ ውስጥ ያሉ መጋዘኖች ክምችታቸው የበዛ ሲሆን ከአምራች ሃገራት በሚላከው ምርት ላይ መዘግየት መኖሩም በቡና ክምችት ላይ ተጨማሪ ጫና ይፈጥራል።

የአምራች የዋጋ ልውውጥን በሚመለከትም ቡና የበለጠ ዋጋ እንዲያገኝ የሚያደርጉ የአቅርቦት ሰንሰለት መስተጓጎል ስጋቶች አሉ። አሁንም ድረስ በፍላጎት የወደፊት ዕጣ ፈንታ ላይ እርግጠኛ ያለመሆን ሁኔታ ያለ ሲሆን ይህም ቡና ቆይታ በአደጋና አለመረጋጋት ውስጥ ወደፊት ቡናን ለመግዛት ፈቃደኛ እንዳይሆኑ ያደርጋቸዋል። እ.ኤ.አ. በ2021 መጀመሪያ ላይ የቡና ዋጋ በከፍተኛ ሁኔታ ከቀነሰ በኋላ የሁለቱም የአረቢያና የብራዚል ተፈጥሯዊ ምርቶች ዋጋ እስከ ኤፕሪል አጋማሽ ድረስ ጨምሯል። የሮቡስታ ዋጋ ግን መውረዱን ቀጥሏል።

የኢንተርኮንቲኔንታል ልውውጥ (አይ.ሲ.ኢ) አረቢያ ኮንትራት በሰኔ 2021 ከ95 ሳንቲም በታች በፖውንድ ዝቅ ብሏል። ከዚያ በኋላም በድጋሚ ወደነበረበት በመመለስ በአጠቃላይ በቀጣዮቹ ወራት በ1.10 እና 1.25 ዶላር መካከል ግብይት ተፈጽሞበታል። ነገር ግን የዚህ መቀነስ ዋና መንስኤ ኮሮና ቫይረስ ላይሆን ይችላል። ገበሬዎች ለረጅም ጊዜ በዝቅተኛ ዋጋ፣ በድርቅ እና/ወይም በመጥፎ የአየር ንብረት ሁኔታዎች የተነሳ መዳከማቸው ትልቁ መንስኤ ሊሆን ይችላል።

ለምሳሌ ጥሩ የዓየር ሁኔታዎች ቢኖሩም በመካከለኛው አሜሪካ ውስጥ አምራቾች በተከታታይ ዝቅተኛ ዋጋዎች ምክንያት በጊዜ ሂደት ችግሮች ገጥመዋቸዋል። ዋጋው መውረዱ አርሶአደሩ ከምርቱ ዋጋ በታች እንዲሸጥ ስለሚያስገድድ በርካቶች የቡና ኢንዱስትሪውን ለቅቀው እንዲወጡ አድርጓል። በሌላ መልኩ ደግሞ የብራዚል የውጪ ንግድ እንቅስቃሴ መጨመሩና በዚህ ወረርሽኝ ወቅት ሃገሪቱ በሚያስደንቅ ሁኔታ መሥራቷ ልብ ሊባል ይገባል።

የቡና መሸጫ ሱቆችና ቆዩዎች የመዘጋት ችግር ሲገጥማቸው ወይም ትርፋማ ሆነው ለመቀጠል አዳዲስ መንገዶችን በሚፈልጉበት ወቅት ነጋዴዎችና አምራቾች ግን ዘርፉን ማስቀጠል ለመቻል እንዲሁም በሚቀጥለው ዓመት የሚመረጠውና ቡና በችርቻሮ ለመሸጥና የዓመት ገቢን ላለማጣት የተለየ ችግር ተጋርጦባቸው ነበር። ዓመታዊው የመኸር ወቅትና የአቅርቦት ሰንሰለቱ ዓለምአቀፋዊ ባህሪ ለቡና ኢንዱስትሪው የላይኛው ዘርፍ የበለጠ ተግዳሮቶችን ይፈጥራል።

የፍላጎትና የሽያጭ ስትራቴጂዎች ለውጥ

በትልልቅ ቡና ቆዩዎች ተጽዕኖና ከቤት ውጪ የሚከናወነው ንግድ በአያሌው በመጎዳቱ የተነሳ ወረርሽኝ ቡናን ከአስር ዓመታት በፊት ወደነበረበት ሁኔታ ወደኋላ የመጎተት ስጋትን ይፈጥራል። የልዩ ቡና ሽያጭ በከፍተኛ መጠን ቀንሷል። የቡና አቅርቦት ሰንሰለቶች በፋይናንስ ችግሮች የተነሳ በጥራት ላይ በተወሰነ ደረጃ አስተያየት ማድረግ ነበረባቸው።

በኮቪድ-19 ምክንያት ሁሉም ሀገራት በቡና ፍላጎት ላይ ዋና ዋና የአጭር ጊዜ ለውጦችን እያስተዋሉ ነው። አንዳንዶቹ በረጅም ጊዜ ውስጥ ከሌሎቹ በበለጠ ፍጥነት ወደቀድሞ የእድገት አቅጣጫዎች ይመለሳሉ። አጠቃላይ የሀገር ውስጥ ምርት በነፍስ ወከፍ በሚጨምርባቸው በማደግ ላይ ባሉ ሀገራት ውስጥ ኮቪድ-19 ከፍተኛ ተዕዕኖ አሳድሯል።

የእንቅስቃሴ ክልላዎችና ርቀትን የመጠበቅ እርምጃዎች ከቤት ውጭ የሚከናወኑ የንግድ እንቅስቃሴዎችን በከፍተኛ ሁኔታና በፍጥነት በመጎዳት ግብይት ላይ ተጽዕኖ ፈጥረዋል። ወረርሽኝ በተከሰተበት መጀመሪያ አካባቢ ከቤት ውጭ ንግድ የሚከናወኑ የአሜሪካ ኩባንያዎች ሽያጭ ከ60-80 በመቶ ቀንሷል። ትላልቅ አለምአቀፍ የቡና መሸጫዎች ከኮቪድ-19 ጋር በተያያዙ ክልላዎች ምክንያት ከፍተኛ ኪሳራ እንደገጠማቸው ገልጸዋል። በድንገተኛ የሽያጭ መቀነስ፣ የቤት ኪራይና ደመወዝ ለመሸፈን በቂ የገንዘብ ፍሰት ባለመኖሩ የተነሳ አነስተኛ የግል የንግድ ተቋማት ከፍተኛ ጉዳት ደርሶባቸዋል።

በዓለም ዙሪያ ያሉ ካፌዎችና ሬስቶራንቶች፣ አንዳንዶቹም እስከወዲያኛው ተዘግተዋል። የችርቻሮ ንግድ ብራንዶችና የኤሌክትሮኒክ ግብይት አውታሮች እድገትን የሚዘገቡ በመሆናቸው በሁሉም የቡና ዘርፍ ላይ ያጋጠመ ችግርና እንቅፋት አይደለም። እንደኔስሌ፣ ፎልጆርስ እና ጃኩብስ ዶው ኤግበርትስ ባሉ ትልልቅ ኩባንያዎች ባለቤትነት ለተያዙ ታዋቂ የችርቻሮ ብራንዶች ሽያጭ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሷል። ንግዱ በድንገት ወደችርቻሮ ንግድ በመቀየሩ የፈሳሽ ቡና ሽያጭ እያደገ ነው። በተጨማሪም በሀገር ውስጥ የተሻለ የቡና ጥራት ለውጥ የታየ ሲሆን በዚህ የተነሳም የአቅርቦትና የቡና ማሽን ሽያጭ ጨምሯል። የቡና ማሽኖች ሽያጭ መጨመር ደግሞ በፓድ፣ በእንክብልና በነጠላ መልክ የሚቀርብ ቡና ሽያጭን በአዲስ መልክ ከፍ እንዲል አድርጎታል።

ወረርሽኝ ያስከተለው ዓለምአቀፋዊ ውድቀት በቡና ፍላጎት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ሊያሳድር ይችላል። ዝቅተኛ የቤተሰብ ገቢ ደረጃ በደረጃ የቡና ፍላጎት መቀነስን ሊያስከትል ይችላል። በተጨማሪም በዋጋ ላይ የሚያተኩሩ ሽማግሌዎች ከፍተኛ ዋጋ ያለውን ቡና ዝቅተኛ ዋጋ ባላቸው ብራንዶች ወይም ብራንዶች ሊተኩ ይችላሉ። በተለይም ከፍተኛ ገቢ ባላቸው ሀገራትና በባህላዊ መንገድ በሚከሰቱ ገቢዎች ውስጥ ከፍተኛ የነፍስ ወከፍ ፍጆታ ያለው የቡና ፍላጎት የገቢ መለጠጥ አቅም ዝቅተኛ ሊሆን ይችላል።

ወደፊት ምን ይኖራል?

ኮቪድ-19 የጀመረው የጤና ቀውስ ሆኖ የነበረ ቢሆንም ኢኮኖሚያዊ አንድምታው ግን ከጊዜ ወደ ጊዜ ሊያሻቅብ ታይቷል። በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ተዋናዮች በተቻለ መጠን ማነቆዎችን፣ ውጥረቶችንና የገንዘብ ኪሳራዎችን ለማስወገድ እርስ በርስ በመደጋገፍ ላይ ናቸው።

በሚቀጥሉት ወራት ውስጥ አሁንም ጥቂት ልዩ ቡናዎችና ልዩ ቡና ቆዩዎችን እንዲሁም በዚህ ቀውስ ምክንያት የቡና ግብይት ላይ የሚኖር ዘላቂ ለውጥን ልናይ እንችላለን። በዓለምአቀፍ የኢኮኖሚ ድቀት ምክንያት ፍላጎት መቀነሱ አምራቾችንና ነጋዴዎችን በእጅጉ ይጎዳል።

የቡና ቸርቻሪዎች የሽያጭ ስልቶቻቸውን የከለሱ ሲሆን የኤሌክትሮኒክ መገበያዪ አውታሮችንም በመፍጠር ወይም በመገንባት ላይ ናቸው። በማህበራዊ ሚዲያ የመታየት በአንላይን የሽያጭ ዘዴዎች ላይም ኢንቨስት እያደረጉ ነው። በርካቶቹ የአንላይን ሽያጭ ከኮቪድ-19 ተግዳሮቶች ለማምለጥ እንደሚረዳቸው ቢገነዘቡም ይህ ግን በአጠቃላይ ዕድገትና ትርፍን የሚጨምር ነው።

በቡና ኢንዱስትሪው ላይ ያለው የፋይናንስ ጫና ከፍተኛ ይሆናል። በቡና ንግድ ውስጥ ያሉት የአደጋ ስጋቶች በወረርሽኝ የተነሳ እየተባባሱ በመምጣታቸው የንግድ ባንኮች ገንዘብ ፈሰስ እያደረጉ ነው። ይህም ማለት ከፍተኛ መጠን ያለው አነስተኛ የንግድ ልውውጥ በተለይም በልዩ ምርቶች ገበያ ውስጥ ሊያሸቆለቁል ይችላል። በላኪ ሃገራት ያሉ ገበሬዎችና ላኪዎች ከፍተኛ የፋይናንስ አቅርቦት ችግር የሚገጥማቸው ሲሆን ይህም በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራል።

ሁኔታው አሁን ላይ አስጨናቂ ቢሆንም ብዙዎች በመጨረሻ ወደነበሩበት ሁኔታ እንደሚመለሱ ተስፋ ያደርጋሉ። ብዙዎች ከእንቅስቃሴ ገደቦች ለማገገምና ቀድሞ የነበሩበትን የተሻለ ሁኔታ ለማስጠበቅ ቡናን ከመሰረታዊ ነገሮች አንዱ አድርገው ይቆጥሩታል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ እንቅፋት ቢገጥመውም ቡና የብዙዎችን የአለት ተክለት ኑሮ ጠብቆ የሚያቆይ ነው።

ወረርሽኝ ሲያበቃ ቡና ከቤት ውጭ ከሚደረጉ እንቅስቃሴዎችና ማህበራዊ መስተጋብሮች ውስጥ አንደኛው ይሆናል። ዘርፉ ቢቀየርም መልሶ ማገገም ግን ይችላል። በእርግጥም ወረርሽኝ ባለድርሻ አካላት ተለምዶአዊውን የንግድ ክንውን መልሰው እንዲገመገሙ በማድረግ በአቅርቦት ሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ ኢፍትሃዊነትንና ጉድለቶችን አጉልቶ አሳይቷል።

የሱዳን የንግድ አጋርና የንግድ ሥራዎች ኃላፊ የሆኑት ዴቪድ ቤሬንድስ “የቡና ኢንዱስትሪው በ2019 ወደነበረበት ተመሳሳይ ሁኔታ ይመለሳል ብዬ አላምንም። የእኔ እምነት የኮቪድ-19 ፈተናዎችን ይበልጥ አካታች በሆነ መንገድ ኢንዱስትሪውን ለማሸጋገር ልንጠቀምባቸው እንችላለን የሚል ነው” ሲሉ ይገልጻሉ።

የወረርሽኝ ተጽዕኖ በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ ያለው የአስተሳሰብ ለውጥ የተሻሉና የበለጠ አሳታፊ የሆኑ ፖሊሲዎች፣ የበለጠ ድጋፍ የሚያደርጉ ህጎች እንዲሁም ከእርሻ እስከመጠጥነት ድረስ ባለው ሒደት ውስጥ ዘላቂ አሠራሮች እንዲኖሩ እንደሚያደርግ ብቻ ተስፋ እናደርጋለን።

© Mekit Maisha

የቡና ገበሬ፤ የበሰለ ቡና ቀይ ስብስብ በኢትዮጵያ።

Reuse, Refill!

የቡና እሴት ሰንሰለት

ቡና በአገር ውስጥም ሆነ በዓለምአቀፍ ደረጃ ወዲያውኑ ለሽያጭና ለምግብነት መቅረብ የማይችል በመሆኑ ከሌሎች ምርቶች ይለያል። ቡና ከተሰበሰበ በኋላ ያሉት የተለያዩ የመጀመሪያ ደረጃ የማቀነባበር ሒደቶች የቡና ፍሬውን ቆዳና ቅርፊት ማስወገድን እንዲሁም በውስጡ ያሉትን ሁለት ፍሬዎች ማድረቅን ያካትታሉ (ምዕራፍ 5ን ይመልከቱ)።

ከደረቀ በኋላ የፍሬው ውጫዊ ሽፋን በሜካኒካዊ መንገድ ይወገዳል። ፍሬዎቹ በመጠናቸውና በሌሎች መመዘኛዎች ተለይተው ይደረደራሉ። እክል ያለበትን ፍሬ ለማስወገድ (ለምሳሌ በነፍሳት ወይም በበሽታ ምክንያት) ወደ ውጭ ለመላክ ተጨማሪ የማቀነባበር ተግባራት ሊከናወኑ ይችላሉ።

በዚህ ጊዜ ቡናው በዱቄት መልክ ወይም ከነሙሱ ፍሬው ለቀጣዩ ሽያጭና በመጨረሻም ለተጠቃሚው ለመቅረብ ለመቆላትና ለመታሸግ ዝግጁ ይሆናል። ይሁን እንጂ አምራቾች ለውጭ ገበያ ትንሽ ቡና ቆልተው ይሸጣሉ። አብዛኛው የሚጓጓዘው እንደ ጥሬ ቡና (በንግዱ ዓለም 'አረንጓዴ' በመባል የሚታወቀው) በዋናነት የሚቆላባቸው፣ የሚታሸጧቸው፣ ለገበያ የሚቀርብባቸውና የሚሸጥባቸው ሱፐር ማርኬቶች፣ የቡና መሸጫ ሱቆችና ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመሩ የመጡት የተለያዩ የኤሌክትሮኒክ መገበያዪዎች ወደሚገኙባቸው ሸማች ሃገራት ነው።

ቡናው ራሱ የመጨረሻውን ምርት ዋጋ አነስተኛ መቶኛ መጠን ብቻ እንደሚይዝ መረዳት አስፈላጊ ነው። ምንም እንኳን ግምቶች ቢኖሩም የቡና ችርቻሮ ገበያው 10 በመቶው ብቻ በላኪ ሃገራት ውስጥ ይገኛል።

የቡና አለምአቀፍ የእሴት ሰንሰለት በአምስት ምድቦች ማለትም ማምረት፣ ማቀነባበር፣ መሸጥ፣ መቆላትና ግብይት በመባል ይከፈላል። እነዚህ ምድቦች እያንዳንዳቸው በምስል 3 ላይ የተዘረዘሩትን ዋና ዋና የእሴት ሰንሰለት ባለድርሻዎችን ሚናዎች ይይዛሉ። ምዕራፍ 3 የእሴት ሰንሰለቱንና ውስብስብ ሚናዎቹን እንዲሁም ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን በሰፊው ይዳስሳል።

አረቢካና ሮቡስታ የሚመረቱት ለፍጆታ ነው

ከ124 የታወቁ የዱር ዝርያዎች ውስጥ ሁለቱ ማለትም አረቢካ ቡና እና ካኔፎራ ቡና ብቻ ለፍጆታ ይመረታሉ። "Coffea canephora" በአጠቃላይ ሮቡስታ ተብሎ የሚጠራውን ፍሬ የሚሰጥ የቡና ተክል ሳይንሳዊ ስም ነው። ተክሎቹ አንድ ዓይነት ዝርያ ያላቸው ሲሆኑ የተለያዩ የጄኔቲክ 'ዓይነቶች' እንደሆኑ ይቆጠራሉ። በአጠቃላይ ሁለት ዋና ዋና የቡና ዝርያዎች ለገበያና ለመጠጥነት የሚቀርቡ ሲሆኑ እነዚህም አረቢካ እና ሮቡስታ ይባላሉ።

ምንጭ: አለምአቀፍ የንግድ ማዕከል

አረቢካ ብዙ ጊዜ በግብዓትነት ወይም ከፍተኛ ጥራት ባለው የፕሪሚየም ብሌንዶች የሚሸጡ በአለም ላይ እጅግ ጥሩ ጣዕም ያላቸውን ቡናዎችን ለማዘጋጀት ይጠቅማል። በተጨማሪም በአለም ዙሪያ በሚገኙ የሱፐርማርኬት መደርደሪያዎች ላይ በንግድ፣ በተደባለቁ ምርቶች ውስጥ በሚገኝ አማካይ ጥራት ያለው ቡና ውስጥ ጥቅም ላይ ይውላል። አረቢካ በአለምአቀፍ የምርት መጠን ውስጥ ትልቁን ድርሻ የሚይዝ ሲሆን በ2011-2017 በአለምአቀፍ አቅርቦት ውስጥ ያለው ድርሻ 55-60 በመቶ ነበር።

ሮቡስታ በዝቅተኛ ከፍታ ቦታ ላይ የሚበቅል ሲሆን የበለጠ ከበድ ያለም ነው። በአብዛኛው ዝቅተኛ ጥራት ያለው ምርት የሚሰጥ ሲሆን አብዛኛውም የመጠጥ ቡና ለማዘጋጀት የሚያገለግል ነው። በአጠቃላይ የዓለማችን ትልቁ የካንፎራ/ሮቡስታ ገዢዎች ዋና ቡና ቆዩዎችና አምራቾች ናቸው። እንክብል፣ ቅልቅልና ኃይል ሰጪ መጠጦችን ጨምሮ ካፌይን ባላቸው የተለያዩ ምርቶች ውስጥ ይጠቀሙታል።

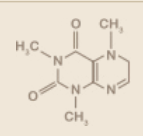
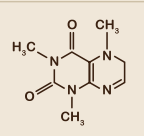

የሮቡስታ አምራቾች ጥራት ለማሻሻል ምርምር ሲያደርጉ የቆዩ ሲሆን በዚህም የቡናውን መገለጫ ለማሻሻል አንዳንድ ጉልህ ውጤቶችን አስመዘገቡዋል። በሞቃታማ የአየር ጠባይ ውስጥ ለማደግ ቀላልና ውድ ያልሆነ

እንዲሁም ለተባይ፣ በሽታዎችና ከባድ አካባቢያዊ ሁኔታዎችን የበለጠ የመቋቋም አቅም ያለው ሮቡስታ በአየር ንብረት ለውጥ ምክንያት እየጨመረ የመጣውን የዓለም ቡና ፍላጎትን ለማሟላት ቁልፍ ሚና መጫወት ይችላል።

የሮቡስታ ፍላጎትም እየጨመረ ነው። እስከ ሜይ 2020 ድረስ ለ12 ወራት የአረቢያ የወጪ ንግድ መጠን መቀነሱንና የሮቡስታ የወጪ ንግድ መጠን ግን በተቃራኒው መጨመሩን አለምአቀፉ የቡና ድርጅት (ICO) ዘግቧል።

የቡና አመዳደብ

ቀደም ባሉት ጊዜያት በቡና አመራረትና ፍጆታ ላይ ያሉት አኃዛዊ መረጃዎች አረቢያ እና ሮቡስታ በተባሉ ሁለት ዋና ዋና መደቦች ይከፈሉ ነበር። እነዚህ ከጥራት ይልቅ የቡና ዝርያዎች ማሳያዎች ናቸው። ዛሬ በቡና ገበያ ውስጥ ያለውን የጥራት ልዩነት ለማንፀባረቅ ይህ መመሪያ በጠቅላላ ዘርፉ ውስጥ ሶስት የጥራት ክፍሎችን የሚመለከት ሲሆን እነዚህም መደቦች፣ ፕሪሚየም እና ልዩ የሚባሉ ናቸው። (ተጨማሪ ዝርዝሮች በምዕራፍ 5 ላይ ቀርበዋል)። የድህረ-ምርት አዘገጃጀት በቡና አመዳደብ ውስጥም ሚና ይጫወታል። ይህም “ቦታጠበ” ቡና እና ‘በተፈጥሯዊ’ ወይም ‘በፀሐይ በደረቁ’ ቡናዎች መካከል ልዩነት አለው።

	አረቢካ	ሮቡስታ*
መገኛ	ኢትዮጵያ 	ምዕራብ እና መካከለኛ አፍሪካ
ከፍታ ¹	700-2200 ከባህር ጠለል በላይ 	0-900 ከባህር ጠለል በላይ እስከ 1600 ሊሄድ ይችላል
ተስማሚ የሙቀት መጠን	16-24 °C 	21-30 °C
የመቋቋም ችሎታ ²	ዝቅተኛ 	ከፍተኛ
የዛፍ ቁመት	5-8 m 	8-15 m
የዘረመል ብዛት	44 	22
የካፌይን ደዘት	0.8-1.7% 	1.5-2.5% (እንዳንዴ እስከ 4%)
አመታዊ ምርት ³	96 ሚሊዮን ከረጢቶች 	73 ሚሊዮን ከረጢቶች
% አጠቃላይ የቡና ምርት	60%+ 	40%

* * ሮቡስታ በዓለም አቀፍ ደረጃ የዚህ ዝርያ በጣም ታዋቂው ቃል ቢሆንም፣ ትክክለኛው መጠሪያ ግን ኮፊካኔፎራ ነው።

1 ከባህር ጠለል በላይ ያለው ከፍታ በሜትር

2 ለሁሉም ዝርያዎች አመለካኝ

3 ከጥቅምት 2019 እስከ መስከረም 2020 ያለው የICO መረጃ

© Conseil Interprofessionnel du Cacao et du Café

የሮቡስታ ቡና ችግኝ በችግኝ ጣቢያ/በካሜሩን/

የቡና ንግድ አጭር ታሪክ

ቡና በመጠጥነት የተገኘበትን ትክክለኛ ቦታና ጊዜ መለየት አስቸጋሪ ነው። ስለቡና የሚነገሩት አፈ ታሪኮች በርካታ ቢሆኑም የአረቢካ ቡና ግን በኢትዮጵያ ደጋማው ክፍል ምናልባትም እስከ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ በጥሬ መልክ መገኘቱን በተመለከተ ሰፊ መግባባት አለ።

በአፈ ታሪኩ መሰረት ቃልዲ የተባለ የፍየል ጠባቂ ከአንድ ዛፍ የተገኙ ፍሬዎች በመቅመሳቸው ምክንያት በፍየሎቹ የታየውን መነቃቃት ሲመለከት ግኝቱን አነሳ። ግኝቱን በአካባቢው ለሚገኝ ገዳም ካካፈለ በኋላ የገዳሙ አበምኔት ከፍሬዎቹ ጠጥተው ለረዥም ሰአታት የሌሊት ጸሎት ሲያደርሱ ገቁ አድርጎ እንዳቆዩቸው ተረዱ። የቡና ፍሬዎቹ ወደ ምሥራቅ ተሰራጭተው ወደ አረብ ባሕረ ገብ መሬት እንደደረሱና ዓለምአቀፍ ንግድም በዚያው መጀመሩን አፈ ታሪኩ ያሳያል።

ቡና በየመን የተዋወቀው በ12ኛው ክፍለ ዘመን አካባቢ ነው። የየመን ሱፊዎች በአስራ አራተኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ ቆልተው ጠጥተውታል። በአስራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ቡና በመካከለኛው ምስራቅ ለእንግዶች መስተንግዶ ይቀርብ ነበር። በዚያን ጊዜ ቡና ይጠጣ እንደነበር ማስረጃ ቢኖርም በ1475 በቁስጥንጥንያ የመጀመሪያው የቡና ቤት ተከፍቷል የሚለው አባባል ግን ታሪክ ሆኖ ቆይቷል።

በአስራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን ቡና በፋርስ፣ በግብፅ፣ በሶሪያ እና በቱርክ ይታወቅ ነበር። ከዚያም ቡና ከቤት ውስጥ መጠጥነት በመውጣት ማህበራዊ አብዮት በመፍጠር በማሕበረሰቡ አኗኗርና በሊቃውንቱ ዘንድ ትስስር ፈጠረ። በአስራ ሰባተኛው ክፍለ ዘመን ቡና ወደ አውሮፓና ወደአዲሱ ዓለም (The New World) ተስፋፍቶ በአህጉራቱ ውስጥ ተወዳጅ እየሆነ መጣ።

የቡና ፍጆታ በዓለም ላይ ሲሰራጭ ምርቱም እንዲሁ አድጓል። ደች በተሳካ ሁኔታ በጃቫ ደሴት (የኢንዶኔዥያ አካል) እና በኋላም በማርቲኒክ ደሴት ላይ የቡና ችግኞችን ተክላለች። በእርግጥ ማርቲኒክ በካሪቢያን፣ ደቡብ እና መካከለኛው አሜሪካ የሚገኙ የቡና ዛፎች ሁሉ መገኛ እንደሆነ ይታወቃል። በ18ኛው ክፍለ ዘመን የመጀመሪያ አጋማሽ ላይ ተክሉን የተቀበለችው ብራዚል በፖርቱጋላዊ የብራዚል ጦር መኮንን ፍራንሲስኮ ደ ሜሎ ፓልጌታ አማካኝነት ቡናን በማስተዋወቅ በአሁኑ ወቅት በዓለም ግንባር ቀደም የቡና አምራች ሆናለች።

በአሥራ ስምንተኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ በካሪቢያን፣ እስያ እና አሜሪካ በቡና አምራች አገሮች ውስጥ ራሳቸውን ያቋቋሙት የአውሮፓ ቅኝ ገዢዎች ይህንን አዲስ ምርት በብዛት አቀነባብረውታል። የቡና ፍጆታ በዓለም ዙሪያ ይበልጥ ተደራሽ እየሆነ በመምጣቱ በአስራ ዘጠነኛው ክፍለ ዘመን በከፍተኛ ደረጃ አድጓል። የፍላጎት መጨመር የጅምላ ምርትን የሚጠይቅ ሲሆን አብዛኛዎቹ የአውሮፓ ሰፋሪዎች በቅኝ ግዛታቸው ውስጥ የቡና አብቃይ ግዛቶችን በማቋቋም ምላሽ ሰጥተዋል። የምርት ወጪን ለመቀነስና ትርፍን ከፍ ለማድረግ በርካታ ግዛቶች በቡና እርሻ ላይ የሚሰሩ የአፍሪካ ባሪያዎችን አግዘው ነበር።

በአስራ ስምንተኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ ቡና በዓለም ላይ እጅግ አትራፊ ከሆኑ የወጪ ንግድ ሰብሎች አንዱ ሆኗል።

ቡና ባሁኑ ወቅት በብዛት ከሚገበያዩ የግብርና ምርቶች አንዱ ነው።

የሮቡስታ ቡና ታሪክና እድገት ከአረቢካ በጣም ያነሰ ነው። ሳይንሳዊ መጠሪያው “Coffea canephora” የሆነው ሮቡስታ ቡና ለመጀመሪያ ጊዜ የተገኘው በ1800ዎቹ ኮንጎ ውስጥ ነበር። እንዲሁም በኡጋንዳ ቪክቶሪያ ሀይቅ ዙሪያ ባሉ ሞቃታማ (ትሮፒካል) ደኖች ውስጥ ይገኛል። ከአፍሪካ

ውጭ የተመረተው በአስራ ዘጠነኛው ክፍለ ዘመን ማለትም የአረቢካ ዝርያ አህጉሩን ለቅቆ ከወጣ ከ300 ዓመታት ገደማ በኋላ ነው።
 ሮቡስታ ከአጠቃላይ የአለም የቡና ምርት ውስጥ 30-40 በመቶ ይሸፍናል። በዋነኛነት የሚመረተውም በምዕራብና መካከለኛው አፍሪካ፣ ደቡብ ምስራቅ እስያ እና መካከለኛውና ደቡብ አሜሪካ፣ በዋነኛነትም በብራዚል ውስጥ ሲሆን በዚያም ኮከብን ተብሎ ይጠራል።

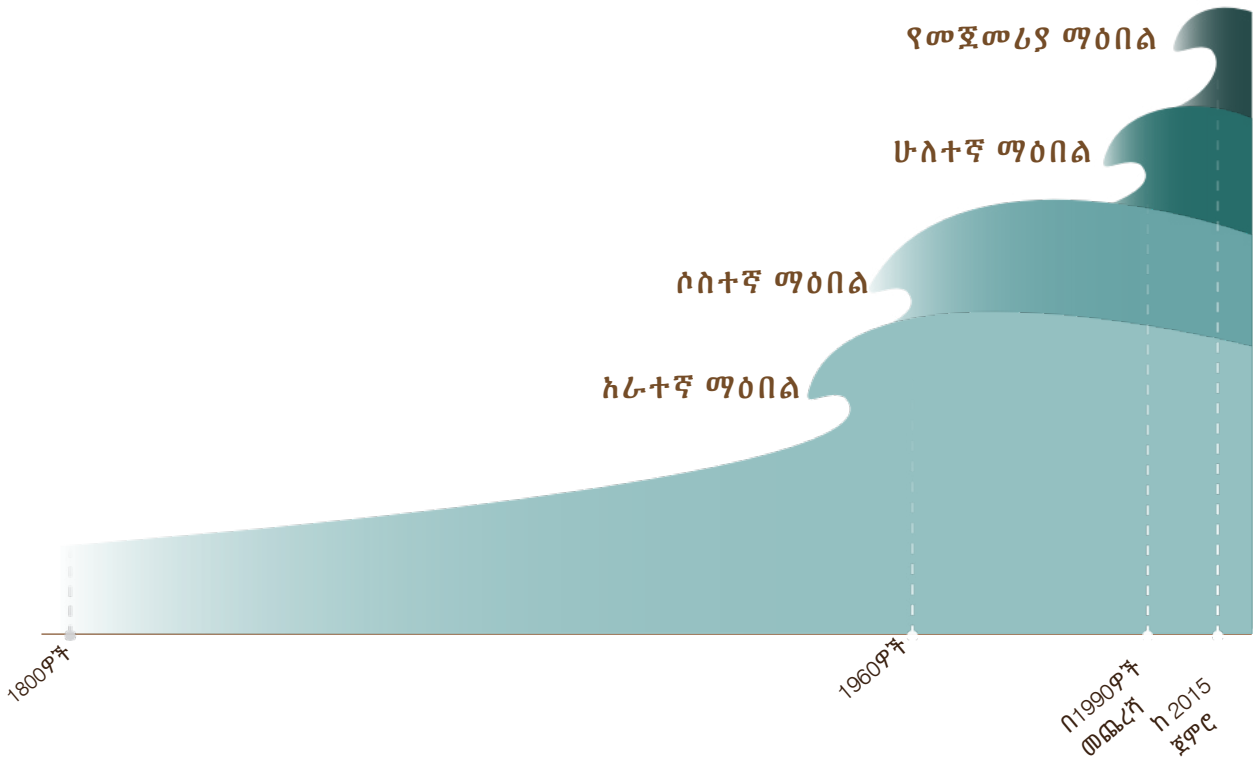

የአረቢካ ቡና ዛፍ በጅማ፣ ኢትዮጵያ (የአረሚያ ቡና ገበሬዎች ህብረት ስራ ማህበር)

ቡና በሃላ ቡና መሸጫ ውስጥ ሲቀዳ/ ኦዲስ አበባ/

የቡና ማዕበሎች

የቡና ማዕበሎች (Coffee waves)

“የቡና ማዕበል” የሚለው ቃል በቡና ኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉትን ተከታታይ እንቅስቃሴዎች ያመለክታል። እነዚህ ማዕበሎች በአለምአቀፍ የቡና ባህልና በማህበራዊ መስተጋብሩ ላይ በየጊዜው የነበሩ ጉልህ ለውጦችን ያንግባሩታሉ።

ይህንን ቃል በ2002 በRoasters Guild ሕትመት ውስጥ የፈጠረው ትራይቭ ሮትጌብ ሦስቱን የቡና እንቅስቃሴዎች በጅምላ አመራረትና ስርጭት ውስጥ ያሉ ማዕበሎች በማለት ይገልጻል። እነዚህ ማዕበሎች የቡና ፍሬ እንዴት እንደሚገኝ፣ እንዴት እንደሚመረትና እንደሚሰበሰብ፣ ምርቶች እንዴት እንደሚታሸጉና እንደሚጓዙ እንዲሁም ትኩስ የቡና ተክል እንዴት እንደሚታከም ወይም እንደሚቆላ የመሳሰሉትን ለውጦችን ያመለክታሉ።

እያንዳንዱ ማዕበል የቡና ኢንዱስትሪ ተለዋዋጭነትን በቋሚነት የሚነካ፣ በአቅኚዎች ወይም በኩባንያዎች ላይ ባተኮረ ክፍተኛ ለውጥ ይጀምራል። ተከታታይ ማዕበሎች በጊዜያቸው በነበሩ ማህበራዊ ለውጦችና ክስተቶች ፈር የያዘውን የኢንዱስትሪውን ዝግመተ ለውጥ ያመለክታሉ። እነዚህ ማዕበሎች ከጥራት፣ ከኢኮኖሚ ልማት ወይም ከአካባቢያዊና ከማህበራዊ ዘላቂ እድገት አንጻር ሒደቱን ማሳየት አይጠበቅባቸውም።

የእያንዳንዱ ማዕበል ጅምር በጊዜ መስመር ላይ በቀላሉ ሊመለከት ቢችልም በእያንዳንዱ ማዕበል ላይ ግን ‘መጨረሻ’ የለም። እያንዳንዱ ማዕበል ወደ ቀጣዩ ማዕበል ይዘዋወራል። የአራቱም ማዕበሎች ይዘቶች ዛሬም ድረስ ተሳስረው ይገኛሉ።

ማዕበሎቹ የተለየ የራሳቸው ጊዜያት ያሏቸው ሲሆን ከቡና ፍጆታና ባህል ጋር እንዲሁም በእነዚህ ውስጥ ያሉት ለውጦች በኢንዱስትሪው ላይ ምን ተጽዕኖ ያሳድራሉ ከሚለው ጋር ይያያዛሉ።

የቡና ምድቦች ከኢንዱስትሪ ማዕበሎች ጋር ተመሳሳይ አይደሉም። የቡና ምድቦች መደቦች፣ ፕሪሚየም እና ልዩ ተብለው ይከፈላሉ (ለበለጠ መረጃ ምዕራፍ 3 እና 4ን ይመልከቱ)። እነዚህ ምድቦች ምንም ዓይነት የጊዜ ቅደም ተከተል የሌላቸው ሲሆኑ ሦስቱም ምድቦች ዛሬም ድረስ ይገኛሉ። በኢንዱስትሪው ውስጥ ተከታታይ ማዕበሎች ቢኖሩም መደቦች ቡናዎች ግን (የሚሟሙ ቡናዎችን ጨምሮ) ትልቁን የገበያ ድርሻ እንደሚወስዱ ልብ ማለት ይቻላል።

በመላው ዓለም የሚገኙ ትልልቅ ቁልፍ የቡና ድርጅቶችና ተቋማት አሁን ላይ በዋናነት ሶስት የቡና ማዕበሎችን ይቀበላሉ። ይህ መመሪያ አራት ዋና ዋና የቡና ማዕበሎች መኖራቸውን ያመለክታል። የሚከተለው ሥዕላዊ መግለጫ ስለነዚህ አራት ማዕበሎች አጭር መግለጫ ይሰጣል።

ምስል 4: የቡና አሴት ሰንሰለት ከአምራቶች አስከ ተጠቃሚ

ምንጭ: አለምአቀፍ የንግድ ማዕከል

የመጀመሪያው ማዕበል፤ የፍጆታ በፍጥነት ማደግ

የመጀመሪያው የቡና ማዕበል በቡና መገኘትና በምርቱ መጨመር ወይም ወደ ዓለም አቀፍ የንግድ ምርት መቀየር የሚገለጽ ነው። ቡና መጀመሪያ ላይ ለላይኛው የማህበረሰብ ክፍሎችና ምሁራን ብቻ የተጠበቀ ነበር። የመጀመሪያው ማዕበል ግን ቡና ወደ መኖሪያ ቤቶችና ቢሮዎች እንዲተዋወቅ ያደረገ ሲሆን በዚህም ቡና የሰዎች የዕለት ተዕለት እንቅስቃሴ አካል ሆነ።

የመጀመሪያው ማዕበል: የፍላጎት በፍጥነት ማደግ

የፎልገርስ ቡና ማስታወቂያ (በ1900ዎቹ መጀመሪያ)

ድንገተኛ የፍጆታ ዕድገት የታየው 1800ዎቹ ነበር። ተጠቃሚዎች ከጥራት፣ መገኛ ወይም ጣዕም ይልቅ ኃይል ሰጪ ባህሪያቱንና ከዕለት ተዕለት እንቅስቃሴ ጋር ያለውን ቁርኝት ያደንቁ ነበር። ተደራሽነቱና ተስማሚነቱም ቡናን ተወዳጅ እንዲሆን አድርገውታል።

ይህ ለቡና ሥራ ፈጣሪዎች ወርቃማ ዕድልን የፈጠረ ነበር። እንደ ፎልገር እና ማክስዌል ሃውስ ያሉ ከባንዶዎች በቀላል መንገድ ቡናን በቤት ውስጥ ማፍላት ከሚያስችለው “ፐርኮሌተር” መፈጠር ጋር የመጀመሪያውን ማዕበል መርተዋል።

ጃፓናዊው አሜሪካዊ ኬሚስት ሳቶሪ ካቶ በ1903 የመጀመሪያውን የአሜሪካ የባለቤትነት መብት ለፈጣን ቡና የተቀበለ ሲሆን ይህም ምርቱ ታዋቂ እየሆነ መምጣቱን ያመለክታል። ኔስሌ በቡና መፈልፈያና ‘በሚረጭ ማድረቂያ’ መጠነ ሰፊ የምርት መስመር በማቋቋም በ1930ዎቹ መጀመሪያ ላይ የሚሟሟ የቡና ብራንድ የሆነውን “ኔስካፌ”ን ለገበያ አቅርቧል። በኤፕሪል 1940 ኔስካፌ በ30 ሃገራት ውስጥ ይገኝ ነበር።

በሁለቱ የዓለም ጦርነቶች ወቅት የፈጣን ቡና ተወዳጅነት እንዲጨምር ምቹ የማከማቻና የአፈላል ሒደቶች ሌላ ተጨማሪ እድገት እንዲኖር አድርገዋል። ኔስሌ በ1965 “ኔስካፌ ጎልድ ብሌንድ” የተሰኘ በቅዝቃዜ የደረቀ የሚሟሟ ቡናን ፈጥሮ ብቅ አለ። በቅዝቃዜ የማድረቅ ቴክኖሎጂ ቡና ለረጅም ጊዜ በጥሩ ሁኔታ እንዲቆይ ያስቻለ ሲሆን የፈጣን ቡናን ጥራትም አሻሽሏል።

በጅምላ ፍላጎትና በሱፐር ማርኬቶች የስርጭት ማደግ የተነሳ የቡና ሽያጭ በመጀመሪያው ማዕበል ጨምሯል። በ1970ዎቹ ሁለቱም ፐርኮሌተር እና ፈጣን ቡና ታዋቂ ሆነው የዘለቁ ሲሆን ይህም ከመጀመሪያው ማዕበል ጋር አብሮ የተፈጠረው የሁለተኛው ማዕበል መጀመሪያ ምልክት ሆኗል።

ሁለተኛው ማዕበል፣ የተሻለ ጥራት፣ ማህበራዊ ልምድ

ለተሻለ ጥራት ያለው ፍላጎትና ቡና በማህበረሰቡ ዘንድ የበለጠ መለመዱ ለሁለተኛው ማዕበል መሰረት ሆኗል። ይህ ማዕበል ከአጠቃላይ የቡና ምንነት ባለፈ የተለያዩ የቡና መገኛ ሃገራትን ጽንሰ ሃሳብ ለቡና ተጠቃሚዎች አስተዋውቋል። ተጠቃሚዎች የተሻሉ ጥራት ያላቸውን ቡናዎች ለማጣጣምና የቡናውን መገኛ ለማወቅ የነበራቸው ጉጉት ይህን ማዕበል ወደፊት አራምዶታል።

ሁለተኛው ማዕበል የተጀመረው በ1960ዎቹ መጨረሻ/በ1970ዎቹ መጀመሪያ ላይ በስታርባክስ እና ፒትስ ቡና እና ሻይ መምጣት ጋር ተያይዞ ሲሆን ሁለቱም ከባንዶዎች በኢንዱስትሪው ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ አሳድረዋል። የፔት ቡና በሳን ፍራንሲስኮ የባህር ወሽመጥ አካባቢ የተመሰረተ ልዩ የቡና ዝግጅትና ችርቻሮ ንግድ ከባንዶ ሲሆን በ1966 ለአሜሪካ የቡና ተጠቃሚዎች በእጅ የተቆላ ‘ጎርማት’ የተሰኘ አረቢካ ቡናን አስተዋውቋል። ይህ ቡና በኋላ በስታርባክስ መስራች የተገኘ ቢሆንም ተወዳዳሪ መሆን ግን አልቻለም።

ስታርባክስ በዓለም ላይ በበርካታ ሃገራት ውስጥ የሚገኝ በጣም ታዋቂ የቡና ንግድ ስንሰለት ለመሆን በቃ።

የስታርባክስ ቡና ሕንፃ በኒውዮርክ ከተማ።

የቡና ኢንዱስትሪው ቀደምት ከሆኑት መካከል የሆነው ኤርና ክኑትስን በ1974 በሻይና ቡና ንግድ ጆርጅ ላይ 'ልዩ ቡና' ("speciality coffee") የሚለውን ቃል ተጠቀመ። ከስምንት ዓመታት በኋላ የአሜሪካ የልዩ ቡና ማህበር ተመሠረተ። በቡና ጥራት ላይ ያለው ፍላጎትም ኢንዱስትሪውን ቅርጽ ማስያዝ ጀመረ።

ስታርባክስ ተጠቃሚዎች ለ'ጥሩ ቡና' ያላቸውን አዲስ አድናቆት አጽንኦት ሰጥቶት ነበር። ሰዎች የበለጠ የተሟላ የቡና ልማድን ይፈልጉ የነበረ ሲሆን በዚህም ቡና በቤት ውስጥ የሚጠጣ ፈጣንና ተስማሚ መጠጥ ብቻ ሳይሆን ዕለት ተዕለት ሊያጣጥሙት የሚሹት ለመሆን በቃ።

ስታርባክስ አዲስ የቡና መሸጫ አርክቴክቸርና የውስጥ ዲዛይን በምጽትና በመዝናናት ላይ ያተኮረ፣ በቢሮ እና በቤት መካከል ያለውን ክፍተት የሚያገናኝ 'ሳሎን' በመፍጠር ለደንበኞቹ ጊዜና ቦታ ሰጥቷቸዋል። ስታርባክስ እና ሌሎች በርካታ የቡና መሸጫ ሱቆች ለተጠቃሚዎች ጥሩ ጥራት ያለው የቡና ፍሬና መገኛውን ማሳያ ማህበራዊ ልምድ እንዲኖር አድርገዋል።

ሁለተኛው ማዕበልም እንደ ፍራጥኖዎች፣ ጣዕም ያላቸው ሽሮፕና ሌሎች ፈጠራዎች ያሉ በቡና ላይ የተመሰረቱ የተለያዩ መጠጦችን ወጣቶችን ጨምሮ ለሰፊው ማህበረሰብ አስተዋውቋል።

ለግሎባላይዜሽን ምስጋና ይግባውና በበርካታ ሃገራት ታዋቂ የሆነውን ይህንን ዘዴ አያሌ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች በፍጥነት ተቀብለውታል። ሁኔታው 'ቡናን ለመንገድ' (coffee to go) የሚለውን ባስፋፋት፣ ከሚሸከፉ የቡና መጠጫ ኩባያዎች (takeaway coffee cups) ጋር ፎቶግራፍ ይነሱ በነበሩ ዝነኞች ተጨማሪ ዕውቅናን አትርፏል።

1970ዎቹ የሸማቾችና የኢንዱስትሪ ባለድርሻ አካላትን ቅድሚያ የሚሰጣቸውን የዘላቂነት ጉዳዮች በመቅረጽ የስነ-ምህጻር እሴቶችና የአካባቢ ስጋቶች ማደጋቸው የተስተዋለባቸው ዓመታት ነበሩ። ይህ ደግሞ ለዘላቂነት ትኩረት በመስጠት የቡና ፕሮግራሞችና ማረጋገጫዎችን እንዲጀመሩ መነሻ ሆኗል።

በቡና ጥራት ላይ የነበረው አዲስ ትኩረትና ቡና ማህበራዊ አኗኗር ውስጥ የተሰጠው ዕውቅና ለተጠቃሚዎች የዋጋ ጭማሪ አስተዋጽኦ ያበረከተ ሲሆን ይህም አነስተኛ ተቃውሞ ገጥሞት ነበር።

ሶስተኛው ማዕበል፤ ለቡና መገኛና ጥበብ ትኩረት መስጠት

የቡና ተጠቃሚዎች ይበልጥ ውስብስብና ዕውቀቱ ያላቸው እየሆኑ ሲመጡ ሶስተኛው ማዕበል ለመጠጥነት ከሚቀርበው ቡና በስተጀርባ ያለውን ትኩረት ቀይሯል። በዚህም ቡና ጥበባዊ እየሆነ መጣ።

በ1990ዎቹ መጨረሻና በ2000ዎቹ መጀመሪያ ላይ የቡና ዓይነት፣ መገኛ፣ የመቀነባበሪያ ሒደቱ፣ የሚቆላበትና የሚፈላበት መንገድ ሁሉ ቡናው መጨረሻ ላይ በሚኖረው ጣዕም ላይ ተጽዕኖ እንደሚያሳድሩ መገንዘብ ጀመሩ። የኢንተርኔትና የዕውቀት ይበልጥ ማደግ ተጠቃሚዎች ይበልጥ ስለቡና ለማወቅ እንዲጓጉ አድርጓል። ይህም ለቡና አድናቂዎች ዘመናዊ ትውልድ መፈጠር መንገዱን ጠረገ። እንደባሪስታዎች መደበኛ ሥልጠናና ሙያተኝነት፣ የቡና ፍሬዎችና አነስተኛ ቡና ቆዩዎች መገኘት ካሉ ሌሎች የቡና ሁኔታዎች ጋር ተዳምሮ ጥራት ይበልጥ ወሳኝ እየሆነ መጣ። ይህም ለሶስተኛው የቡና ማዕበል ማለትም ለልዩ ቡና የማዕዘን ድንጋይ ሆኗል።

ብዙውን ጊዜ “ልዩ ቡና” እና “የሶስተኛው ማዕበል ቡና” የሚሉት ሥያሜዎች እርስ በርስ እየተተካኩ ጥቅም ላይ ይውላሉ። ይህ የሁለቱን ልዩነት ያለመረዳት ሁኔታ ነው። ሶስተኛ ማዕበል ቡና ልምድ ሲሆን ልዩ ቡና ደግሞ በዚያ ልምድ ውስጥ ያለ ምርት ነው።

ሦስተኛው ማዕበል በውስብስብነት፣ በከፍተኛ የአሲድነት እንዲሁም የቡና ፍሬን ልዩ ጣዕም ለማጣጣምና የግለሰቦችን ምርጫዎች ለማርካት እንዴት ቡናን ማፍላት እንደሚቻል አዲስ ፍላጎትን ያበሰረ ነው። ሽማግሌዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ ማስተዋላቸው እየጨመረ ሲሄድ እንቅስቃሴዎቻቸውም በእርሻና ቡናን በመቁላት ደረጃም እንዲለወጡ አድርጓቸዋል። በአንዳንድ የቡና እርሻዎች ላይ የሙከራ ማቀነባበር ዘዴዎች ብቅ ያሉ ሲሆን ፈጠራና በጣም የላቀ ዝርዝር ሁኔታም ይህንን ልዩ ፍላጎት ለማሟላት ወደ አቆላል ሂደቱ ውስጥ ገብተዋል።

ሦስተኛው ማዕበል እስከዚያው ድረስ በስፋት ለነበረው የቡና ኢንዱስትሪ ጥበብን፣ ልዩነትንና ግለሰባዊነትን አቅርቧል። ይህ ለአዲሱ የሽማግሌ ትውልድ የበለጠ ግልጽነት፣ የተሻለ ጥራትና ከብዙሃኑ ይልቅ ለግለሰብ የሚያቀርበውን ምርት ፍላጎት ያሳሰበ ቀጥተኛ ምላሽ ነበር።

የተሻለ ጥራት ያለው ቡናና መረጃ እንደ ሱፐርማርኬቶች ባሉ ዋነኛ ቦታዎች ላይ በሚገኝበት ጊዜ ሶስተኛው ማዕበል ደግሞ በቡና ቤቶችና በቡና ቆዩዎች ዘንድ ነበር።

አገልግሎት ለሶስተኛው ማዕበል ቁልፍ ጉዳይ ነው። ባራስታዎች ከቡና አቅራቢነት ወጥተው በዕውቀታቸው ተከብረውና ለሚያዘጋጁት ምርጥ ቡና ኃላፊነት ወስደው ብቃት ያላቸው ጥበቦች ሆነዋል። አንድ ጥሩ ባራስታ አረንጓዴ የቡና ፍሬዎችን ከመምረጥ ጀምሮ እስከ መቁላት፣ እስከ ማፍላትና ዝግጅት ድረስ ያለውን ጠቅላላ ሒደት ያውቃል። ባራስታው ይበልጥ ዕውቀት ያለው በሆነና ተጠቃሚውም ይበልጥ የማወቅ ጉጉት ያደረሰበት በሆነ ቁጥር ከቡና ሲኒው በስተጀርባ ያለው ጉዳይ ትኩረት ይሰጠዋል።

ከዚህ በተጨማሪ ቡና ውድድር ውስጥ ገብቷል። “ዘ ቤስት ኦፍ ፓናማ” እና “ካፕ ኦፍ ኤክስለንስ” የተባሉት በ1990ዎቹ የመጡ ሲሆን የመጀመሪያው የዓለም ባራስታዎች ሻምፒዮንሺፕም በ2000 ተደርጓል። “ዘ ካፕ ኦፍ ኤክስለንስ” ለአሸናፊ ቡናዎች የተዘጋጀ የመጀመሪያው ዓለምአቀፍ የበይነመረብ የጨረታ መድረክ ነበር። እነዚህ ጨረታዎች ባጠቃላይ ለቡና ኢንዱስትሪው፣ በተለይ ደግሞ ለልዩ ቡና የዕድገት ለውጥ ወሳኝ ነበሩ።

እነዚህ ጨረታዎች ሞዴል ገበሬዎች ለሚያመርቷቸው ቡናዎች ትልቅ ዋጋን እንዲያውቁ አስችለዋቸዋል። የጨረታ ዋጋዎች ከዘልማዳዊ የሽያጭ ዘዴዎች በእጅጉ የበለጡ ናቸው።

በቡና ባለሙያ ቅምጃ ሲካሄድ ብራዚል 2020

“ዘ ካፕ ኦፍ ኤክስላንስ” ልዩ ቡናና የቡና ገበሬዎች ዓለምአቀፍ ዕውቅና እንዲያደግ አስተዋዕድ አድርጓል። ከዚህ በተጨማሪም በጨረታዎቹ የዋጋ ግልጽነት የተነሳ የከፍተኛ ልዩ ቡናዎች አጠቃላይ ዋጋ እንዲጨምር አግዟል። አንድ ፓውንድ የፓናማ “ጌሻ” በ21 የአሜሪካ ዶላር በጨረታ ከተሸጠ በኋላ ከፍተኛ ዋጋ ያላቸው የቡና ዓይነቶች ብቅ ያሉት በ2004 የነበረ ሲሆን ይህም ዋጋ ቀጥለው ባሉት ዓመታት በፓውንድ ወደ 1,029 ዶላር ከፍ ብሏል (2016)።

በአምራች ደረጃ ሦስተኛው ማዕበል የተለያዩ እድሎችን ያመለክታል። የተሻለ ቡና ማለት የተሻለ ዋጋ ማለት ነው።

ተለዋዋጭነት፡- ተጨማሪ እንክብካቤ፣ ጊዜና ግብአት ስለሚፈለግ ለአምራቹ ተጨማሪ ወጪ ማለት ነው።

በአጠቃላይ፣ ሦስተኛው ማዕበል በላኪ፣ በቡና ቆይታ፣ በሽማግሌና በአምራች መካከል የበለጠ ቅርበትና ውይይት አምጥቶ ከፍተኛ ኢንቨስትመንት - የፋይናንስም ሆነ ቴክኒካል - ከገዢዎች እስከ ቡና አቅራቢዎቻቸው ድረስ እንዲጨምር አድርጓል።

ለአምራቹ የተሻለ ትርፍ ለማግኘት እና ለገዢው የምርት አዘገጃጀት የበለጠ ግልጽነት ያለው ቀጥተኛ ንግድ ጽንሰ-ሀሳብም አስተዋውቋል። ጽንሰ-ሐሳቡ ከንድፈ-ሀሳብ ይልቅ በተግባር ላይ ለማዋል አስቸጋሪ በመሆኑ እንደታቀደው መነሳት አልቻለም። ዓላማዎቹ ግን የሶስተኛው ማዕበል እንቅስቃሴ ዋና አካል ሆነው ይዘልቃሉ።

የመጀመሪያ ማዕበል የቡና ፍጆታ ማደግ

ሁለተኛ ማዕበል የተሻለ ጥራትና ማህበራዊ ልምድ

<p>ቁልፍ ፅንሰ ሀሳቦች</p>	<ul style="list-style-type: none"> የሽቀጥነት አዝማሚያ ከፍተኛ ምርት ተደራሽነትና ምቹነት ከጥራት ይልቅ ዋና ጉድለት ማስቀረት ለዋጋ መጨመር ግብረመልስ 	<ul style="list-style-type: none"> የተሻለ ጥራትና ልዩ ቡና ማህበራዊ ልምድ የተመረተበት አካባቢ ላይ ያለው ፍላጎት መጨመር የቡና ስቆች ዲዛይን መሻሻል- በቤትና የስራ ቦታ መካከል እንዳለ 3ኛ ቦታ በቡና ዘርፍ ስለ ማህበራዊና አካባቢ መነቃቃት
<p>ጥራት</p>	<ul style="list-style-type: none"> በተጠቃሚዎች ተቀባይነት ያለው ዝቅተኛ የጥራት ደረጃ ያለው 	<ul style="list-style-type: none"> የፕሬሚየምና ባለ ልዩ ጣዕም ቡና ውልደት
<p>መቁላትና ማቀነባበር</p>	<ul style="list-style-type: none"> የተቆላና የተፈጨ ቡና የሚሟሟ ቡና በቫኪዩም ማሸግ 	<ul style="list-style-type: none"> ጠቁሮ የተቆላ ሙሉ ፊሬ ቁሌት የጣሊያን እስፕራሶ መነቃቃት
<p>የምርት መገኛ/ ምንጭ</p>	<ul style="list-style-type: none"> አህጉር፤ ሀገር ወይም የጥራት መግለጫ 	<ul style="list-style-type: none"> ሀገር ወይም የተመረተበት አካባቢ ታዋቂ ስም ያላቸው የቡና ስቆች ስንሰለት
<p>ዋና ስርጭት</p>	<ul style="list-style-type: none"> ሱፐርማርኬቶች የአትክልት መደብሮች ጅምላ ሻጮች ሆቴሎች ምግብ ቤቶች የምግብ አቅራቢዎች ምንም እስከ ዝቅተኛ 	<ul style="list-style-type: none"> የቅርንጫፎች መስፋፋት እንደ ዕድገት አቅጣጫ
<p>በማህበራዊና አካባቢ ላይ ያለው ትኩረት</p>	<ul style="list-style-type: none"> የለም 	<ul style="list-style-type: none"> ከዝቅተኛ እስከ መካከለኛ
<p>የምርት መገኛ ቦታ ላይ መልሶ እንብስት ማድረግ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ፐርኮላተር አስፊራ ማሸግ የሚሟሟ ቡና በቫኪዩም ማሸግ የመፍጫ ቴክኖሎጂ 	<ul style="list-style-type: none"> የለም የአሜሪካ ልዩ ቡና ማህበር ውልደት ፍራፕጅዮኖስ እና ሌሎች ቡና መጠጦች በቡና ስቆች ውስጥ ሳሎን መሳይ ቦታ መፍጠር የአካባቢ ተቆርቋሪነት መነሳት ለማህበራዊ ጉዳዮች ተቆርቋሪነት መነሳት የምስክር ወረቀት/ሰርትፍኬሽን/ መጀመር
<p>ወሳኝ ምዕራፎችና ፈጠራዎች</p>	<ul style="list-style-type: none"> ፎልጌርስ ማክስጫል ሃዎስ 	<ul style="list-style-type: none"> ስታርባክስ
<p>ታዋቂ ብራንዶች</p>	<ul style="list-style-type: none"> ሚስተር ኮፊ ኔስካፌ ሂል በሮስ ቡና ሳቶሪ ካቶ ላቫዛ ቺቦ ጃኮብስ ሜሊታ ዶዌ ኤግበርት 	<ul style="list-style-type: none"> ፕትስ ቡናና ሻይ ጆርጅ ሆዌል ሆዋርድ ሹልትዝ ኤርና ከትዝን የአሜሪካ ልዩ ቡና ማህበር

* የአያንዳንዱ ሞገድ ቁልፍ አካላት አጠቃላይ አመልካቾች አንድ አካባቢው ሊለያዩ ይችላሉ።

ሶስተኛ ማዕበል

የቡና ምርት መገኛ ቦታዎች ላይ ትኩረት

አራተኛ ማዕበል

የልዩ ቡና ገበያ ማስፋፋት

ቁልፍ ፅንሰ ሀሳቦች

- ባለልዩ ጣዕም ቡና
- የላቀ ቡና
- ከቡና ጀርባ ያለው ታሪክ
- የቡና ጥበብና ፈጠራ ልምድ
- ባሬታ እንደ ባለሙያ
- ተጠቃሚን ያማከለ አገልግሎት
- የላቲ ጥበብና የቅምሻ ውድድር

ጥራት

- ፕሪሚየም ና ልዩ ጣዕም

መቁላትና ማቀነባበር

- ጠየም አድርጎ መቁላት
- ቦትንሽ መጠን መቁላት
- የአደ ጥበብ ስራ

የምርት መገኛ/ ምንጭ

- ክልል ወይንም ማብቀያ አካባቢ
- ተለይቶ የሚታወቅ እርሻ
- አነስተኛ አብቃይ ወረዳ፤ ግለሰብ ገበሬ
- ማሳ
- ልዩ ዝሪያ (እንደ ጌሻ)

ዋና ስርጭት

- አነስተኛ ቡና አፍዶዎች እና ሱቆች
- ልዩ ቦታ፤ ገለልተኛ ቆዩ
- የድረ-ገፅ ግሩሜ ሱቆች

በማህበራዊና አካባቢ ላይ ያለው ትኩረት

- ከፍተኛ

የምርት መገኛ ቦታ ላይ መልሶ እንቅስቃሴ ማድረግ

- አልፎ አልፎ

ወሳኝ ምዕራፎችና ፈጠራዎች

- የማዘጋጃ ዘዴዎች ሙከራ
- ከአንድ መገኛ/ምንጭ እና ጥቃቅን ሎት
- የማፍላት ዘዴ፡ ቪ60 ሴራምክ፤ ዲፐር፤ ልዩ ዲፐር፤ ኤኦፕፐር፤
- የላቲ ጥበብ
- ቀጥታ ንግድ
- የጥበብ ቡና
- የላቀ ሲኒ/ ካፕ ኦፍ ኤክስለንስ

ታዋቂ ብራንዶች

- የባለ ልዩ ጣዕም ቡና ማህበር
- ትሪቭ ሩትጌብ
- እንተለጅንሺያ
- ካዎነተር ካለቸር
- እስታምፕዳዎን ቆዩዎች

- የባለልዩ ጣዕም ቡና ገበያ ማስፋፋት

- ለብዙ ሰዎች ተደራሽነት ማሳደግ

- ፈጠራና ቴክኖሎጂ

- ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተፅዕኖ

- የተለያዩ የአዘገጃጀት ዘዴዎችን መሞከር

- ፕሪሚየም ና ልዩ ጣዕም

- ጠቁሮ፤ በመካከለኛና ተየም አድርጎ መቁላት

- ባለከፍተኛ ጥራት የሚሟሟ ቡና

- ክልል ወይንም ማብቀያ አካባቢ

- ተለይቶ የሚታወቅ እርሻ

- አነስተኛ አብቃይ ወረዳ፤ ግለሰብ ገበሬ

- ሱፐርማርኬቶች

- የቡና ሱቆች ሰንሰለት

- ኢ-ሱቆች

- ከፍተኛ

- አዎ፤ በትክክል

- ቀዝቃዛ ቡና እና ለመጠጣት ዝግጁ ቡና መስፋፋት

- ልዩ ቡናን የሚያስተዋወቁ የኤም ና ኤ ልዩ ብራንዶች

- ባለ ልዩ ጣዕም ወይንም ፕሪሚየም ቡና

- ላ ኮሎምቤ ለመጠጣት ዝግጁ ቡና

- የ ኔሰሌ ፈጠራዎች፡ እንደ ቀዝቃዛ ቡና፤ ብሉቦትል፤ ኔስፕራሶ፤ እና ሮስቴይለር

- የቡና ደሴት (ግሪክ)፤ ዳብል በ (ሩሲያ) የቡና ሱቆች

በግልጽነት ላይ ያለው አጽንዖት እና ከቡና ሲኒ በስተጀርባ ያለው ታሪክ

በአጠቃላይ የአቅርቦት ሰንሰለት ዘላቂነት ላይ ካለው ትኩረት ጋር የተያያዘ ሲሆን አምራቹን፣ አካባቢውን እና ሽማቹን የሚጠብቁ ተነሳሽነቶች ታይተዋል። እነዚህም ቡናን ጨምሮ ፍትሃዊ ንግድ ለውጭ ገበያ የሚልኩ የገበሬ ኅብረት ሥራ ማህበራት በትንሹ 'ፍትሃዊ' ዋጋ እንዲከፈላቸው፣ ሽማቹንና አካባቢውን የማይጎዱ የግብርና ምርቶች እና የሁሉም የቡና ኢንዱስትሪ ባለድርሻ አካላት ትብብር ኢንዱስትሪውን ፍትሃዊ እና ዘላቂ ለማድረግ ያስችላል።

ሶስተኛው የቡና ማዕበል ገበሬና ሽማቹ እና ከዘር እስከ ሲኒ ያሉ አዳዲስ ትስስሮችንና ሒደቶችን አጉልቶ አሳይቷል። ሽማቹ ይበልጥ ኃላፊነት የሚሰማውና የማወቅ ጉጉቱ የጨመረ ሲሆን ሁሉም በቡና እሴት ሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ ባለድርሻ አካላትም ለዚህ ምላሽ መስጠት ነበረባቸው።

አራተኛው ማዕበል፣ ልዩ ቡናን ማሳደግ

አራተኛው ማዕበል በኢንዱስትሪው ውስጥ የደበዘዘ ፅንሰ-ሀሳብ ሆኖ ቆይቷል።

የአራተኛው ማዕበል ቡና ከሁለተኛው ማዕበል ልማድ ውስጥ ይዘቶችን በመዋስ ብዙ ሰዎችን ለማዳረስ እና የበለጠ ተፅዕኖ ለመፍጠር የንግድ እድሎችን የሚያመነጩ የጥራት ፈጠራዎችን ይፈልጋል።

ከፍተኛ ደረጃ ያለው ቡና ለሰፊው ህዝብ ይበልጥ ተደራሽ እየሆነ የመጣ ሲሆን ለቡና አፍቃሪዎች ክብብ ትኩረት አናሳ እየሆነ ነው። ሽማቾችና ኢንዱስትሪው የምርት አውቶሜሽን የግድ ጥራቱን ወይም የእጅ ጥበብን ዋጋ እንደማይቀንስ መቀበል ጀምረዋል።

ልዩ ቡና አሁንም አነስተኛውን የአጠቃላይ ፍጆታ መጠን በመቶኛ የሚይዝ ሲሆን አነስተኛ የሽማቾች ክፍሎች ላይ ያነጣጠረ ነው። ብዙ የሶስተኛ ሞገድ ተዋናዮች የምጣኔ ሀብት ምጣኔ ለስኬት እንደሚያስፈልግ ለመቀበል እየሞከሩ ነው። ለእነርሱ፣ ከሦስተኛው ሞገድ ባህሪ የረጅም ጊዜ ትርፍ ሊያስገኝ ወደሚችል የበለጠ የንግድ ትኩረት መሄድ ማለት ነው።

የዓለም ካፒታሊዝም ኢንዱስትሪው አዳዲስ ተጠቃሚዎችን መሳብና አዳዲስ ፈጠራዎችን ማምጣት እንዲቀጥል ይፈልጋል። ከፍተኛ ጥራት ያላቸው ምርቶች በተመጣጣኝ ዋጋና በሰፊው ለንግድ መቅረብ መጀመራቸው በልዩ ቡና ውስጥ ሁለተኛ ማዕበል የንግድ ብራንዶችን አስነስቷል። በተመሳሳይም ብዙ ልዩ የንግድ ምልክቶች እንደ እንክብል፣ ፈጣን ቡናና ለመጠጥ ዝግጁ የሆኑ አማራጮችን በማቅረብ የበለጠ የንግድ አቀራረብን እየተቀበሉ ነው።

በሶስተኛ ማዕበል የዘለቂታ ጽንሰ-ሀሳቦች ላይ የሁለተኛ ማዕበል የንግድ አሰራርን መተግበር የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተጽዕኖን በእጅጉ ያሳድጋል። የፕሪሚየም ቡና ገበያን ማሳደግ ማለት የጥራትና ዘለቂታ መለኪያዎችን በማስጠበቅ ሰፊ ተጠቃሚ እንዲኖር ማድረግ ነው።

በመጨረሻም አነስተኛ መጠን ያለውን ቡና በከፍተኛ ዋጋ ከመሸጥ ይልቅ ተመጣጣኝ በሆነ ዋጋ ብዙ ቡና መሸጥ የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱን በተለይም አምራቾችን ተጠቃሚ አድርጓል። አራተኛው ማዕበል የሚያተኩረው ሰፊ ባሉ የንግድ ጥራትና ዘለቂታ ጽንሰ-ሀሳቦች በጠቅላላ የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱ ውስጥ ከፍ ያለ እሴት እንዲኖር በማድረግ ላይ ነው።

ቡናና ጤና፣ የአፈ ታሪኮች ማጠቃለያ

በአለም ዙሪያ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች ቡናን ልዩ በሆነው ጣዕሙና መዓዛው እንዲሁም በፊዚዮሎጂያዊ ጠቀሜታው ይወዱታል። ቡና በዘመናዊው አመጋገብ ውስጥ በሰፊው ከተጠነ-ት ክፍሎች አንዱ ነው። በሰፊው ጥናት የተደረገበት ቢሆንም ሳይንሳዊ ምርምር የጎደለው የተሳሳተ መረጃ ወይም ጥያቄም ይነሳበታል።

አብዛኛዎቹ ጥናቶች ቡና ጤናማ፣ የተመጣጠነ የአመጋገብ ሥርዓት አካል መሆን እንደሚችልና የጤና ጥቅሞችንም እንደሚሰጥ ያረጋግጣሉ። በዚህ ክፍል ውስጥ የቀረበው በቡና ሳይንሳዊ መረጃዎች ኢንስቲትዩት የተካሄደው ጥናታዊ ምርምር ቡናን በመጠጣትና በሰውነት ላይ ባለው ተጽእኖ ላይ በተደረጉ ጥናቶች የተደገፈ ነው። እነዚህም ንቃትን፣ እንቅልፍንና የአካል ብቃትን እንዲሁም እንደ 2ኛ ደረጃ የስኳር በሽታ፣ የልብና የደም ሥር (cardiovascular) በሽታ፣ ካንሰርና የነርቭ ሁኔታዎች ካሉ የጤና ሁኔታዎች ጋር ያሉ ግንኙነቶችን ያካትታሉ።

ቡና በዕለት ተዕለት ሕይወት ውስጥ

የምግብ ንጥረ ነገር ይዘቶች

ቡና በተፈጥሮው በርካታ ጥቃቅን ንጥረ ነገሮችን የሚይዝ ሲሆን ከነዚህ ውስጥም ፖታሲየም፣ ማግኒዚየም፣ ኒያሲንና አንቲኦክሲዳንቶች ይገኙበታል።

የንጥረነገር ይዘቶቹ በወተት፣ ክሬም፣ ስኳር ወዘተ ጭማሪ ላይ ተመስርተው የተለያዩ ናቸው። ቡና በራሱ ምንም ካሎሪ የለውም። በቡና ውስጥ የሚገኘው ዋነኛ ባዮኦክሲድ ንጥረነገር ካፌይን ሲሆን በአብዛኛው አገልግሎት ላይ የሚውለው የቡና መጠጫ ሲኒ 75-100 ሚሊ ግራም ካፌይን ይይዛል።

የአውሮፓ የምግብ ደህንነት ባለሥልጣን በካፌይን ደህንነት ላይ ባደረገው ግምገማ በቀን 400 ሚ.ግ የተወሰነ ካፌይን (እስከ አምስት የቡና ሲኒዎች ጋር ተመጣጣኝ የሆነ) በጤናማ፣ የተመጣጠነ አመጋገብና ንቁ አኗኗር ውስጥ መጠቀም ይቻላል ሲል ደምድሟል። ነፍሰጡርና ጡት የሚያጠቡ ሴቶች በቀን ውስጥ የሚወስዱትን የካፌይን መጠን ወደ 200 ሚ.ግ እንዲቀንሱ ይመከራል።

ንቃት

የአውሮፓ የምግብ ደህንነት ባለሥልጣን በርካታ ጥናቶችን በመገምገም 75 ሚ.ግ ካፌይን (በአንድ የቡና ሲኒ ውስጥ ከሚገኘው መጠን ጋር የሚጠጋጋ) ትኩረትና ንቃትን ይጨምራል ሲል ደምድሟል።

እንቅልፍ

በቡና ውስጥ ያለው የካፌይን ንጥረነገር አነቃቂ ባህሪያት በእንቅልፍ ላይ ተጽዕኖ ሊፈጥሩ ይችላሉ። በየዕለቱ በሚወሰደው ካፌይን፣ በእንቅልፍ ጥሩነትና በቀን ማንቀላፋት መካከል ግንኙነት እንዳለ ጥናቶች ይጠቁማሉ። የካፌይን ይዘት ያለው ቡና ተጽዕኖዎች ከሰው ሰው የተለያዩ ናቸው። የእንቅልፍ ችግር ያለባቸው ሰዎች ከቀትር በኋላና ምሽት ላይ የካፌይን ይዘት የሌለውን ቡና ሊመርጡ ይችላሉ።

አካላዊ ብቃት

ካፌይን በአካል ብቃት እንቅስቃሴ ወቅት አካላዊ ብቃትን ሊያሻሽል እንደሚችል ጥናቶች ይጠቁማሉ። ይህም ከጽናት አቅም መጨመርና በእንቅስቃሴ ወቅት ከታሰበው የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ጋር የተያያዘ ነው። ብዙ ጥናቶች የተደረጉት በሰለጠኑ አትሌቶች ላይ ቢሆንም ዝቅተኛ የአካል ብቃት ወይም የኑሮ ደረጃ ባላቸው ሰዎች ላይ የተደረጉ ጥናቶችም ካፌይን የአካል ብቃትን እንደሚጨምር ይጠቁማሉ።

ሃይድራሽን

ካፌይን የተወሰነ የአጭር ጊዜ ፈሳሽ የማስወጣት ባህሪያት ያለው ቢሆንም ይህ ግን ቡና ውስጥ ባለው ውሃ ይካካላል። የተወሰነ መጠን ያለው ቡና መጠጣት ብዙ ፈሳሽ ከሰውነት እንዲወጣ የማያደርግ ሲሆን በርግጥም በየዕለቱ ሰውነት ፈሳሽ እንዲያገኝ ይረዳል።

የጤና ሁኔታዎች

ደረጃ 2 የስኳር በሽታ

ምንም ቡና ካለመጠጣት ወይም በቀን ከሁለት ሲኒ በታች ቡና ከመጠጣት ጋር ሲነጻጸር በቀን ከ3-4 ሲኒ ቡና መጠጣት ደረጃ 2 የስኳር በሽታ ስጋትን 25 በመቶ እንደሚቀንስ ምርምሮች ይጠቁማሉ። አንድ ተጨማሪ ሲኒ ቡና መጠጣትም ስጋቱን ሊቀንስ የሚችል ቢሆንም በቀን መጠጣት የሚመከረው ግን እስከ አምስት ሲኒ ቡና ነው። ይህ ካፌይን ባለበትም ሆነ ከካፌይን ነጻ በሆነ ቡና የሚታይ ሲሆን አሁን ላይ ስለ ግንኙነቱ ግልጽ የሆነ ማብራሪያ የለም።

ካንሰር

ዓለምአቀፍ የካንሰር ምርምር ኤጀንሲ ቡና፣ በደቡብ አሜሪካ የሚዘወተር ሻይ መሰል መጠጥና በጣም ትኩስ መጠጦችን መጠጣት ከካንሰር ጋር ስላለው ግንኙነት ያደረገውን ጥናት በ2016 አውጥቷል። ኤጀንሲው “ቡና ካንሰርን አያስከትልም” በሚል የቡና አመዳደቡን “ዓይነት 3” በማለት ከልሷል። በማንኛውም የሰውነት አካል ውስጥ ቡና በመጠጣትና በካንሰር መካከል ምንም ግልጽ የሆነ ግንኙነት እንደሌለ ታውቋል። በአንዳንድ ሁኔታዎች ቡና መጠጣት የጉበትና የማኅጸን ካንሰር ያሉ የተወሰኑ የካንሰር ዓይነቶችን መከሰት ለመቀነስ ሊረዳ እንደሚችል ኤጀንሲው ገልጿል። ሌሎች ሁለት ተመሳሳይ ጥናቶችም ተመሳሳይ ውጤቶችን ያመለክታሉ።

ዓለምአቀፍ የካንሰር ምርምር ኤጀንሲ በጣም ከፍተኛ በሆነ ሙቀት (ከ65 ዲግሪ ሴንቲግሬድ በላይ) የሚወሰዱ መጠጦች የሰው ልጅ ጉሮሮና የሆድ ዕቃን በሚያገናኘው ቱቦ (oesophagus) ላይ ካንሰርን ሊያስከትሉ የሚችሉ እንደሆኑ አስቀምጧል።

የልብና ደም ስር (cardiovascular) ጤና

በቀን ከ3-5 ሲኒ ቡና መጠጣት በጤናማ ሰዎች ላይ የልብና ደም ስር በሽታ የሚያደርሰውን የሞት ስጋት ሊቀንስ ይችላል።

ከፍተኛ መጠን ያለው ቡናን መጠጣት የልብና ደም ስር በሽታ ስጋትን ከመጨመር ጋር የተያያዘ ግንኙነት የለውም። በ2017 የተደረገ ጥናት እንደሚጠቁመው የተወሰነ መጠን ያለው ካፌይን መውሰድ ከልብና ደም ስር በሽታ፣ ከልብ ምት ችግር፣ ከልብ ድካም፣ ከደም ግፊት ለውጦች ወይም ከደም ብዛት ስጋቶች መጨመር ጋር እንደማይገናኝ ይጠቁማል።

የነርቭ ጤና

ቡናን በመደበኛነት መጠጣት እንደ አልሃይመርና ፓርኪንሰን ያሉ ከእድሜ ጋር የተያያዙ በሽታዎችንና ሌሎች የነርቭ በሽታዎችን ለመከላከል ሊረዳ እንደሚችል ጥናቶች ይጠቁማሉ። እነዚህ ሁኔታዎች ገና ሙሉ በሙሉ ያልታወቁ ቢሆኑም ካፌይንና ሌሎች በቡና ውስጥ በተፈጥሮ የሚገኙ ንጥረነገሮች ከዚህ ጋር የተያያዙ ሊሆኑ ይችላሉ።

የአቅርቦት ሰንሰለት አስተሳሰቦችን ለመቀየር የሚያስችሉ ፖሊሲዎች

እንደሚታወቀው የእሴት ሰንሰለቶች ከተጽዕኖ ይልቅ ለውጤቶች ቅድሚያ ይሰጣሉ። ዓለማችን ማህበራዊ ለውጦችን እያስተናገደች በምትገኝበት ወቅት ለሰዎች ወይም ለፕላኔቷ ምንም ትኩረት ሳይሰጡ በዋናነት በትርፍ ላይ ያተኮሩ ስርዓቶች ከዓለማችን ማህበራዊ ንቃት ጋር እየተጣጣሙ አይገኙም። በአቅርቦት ሰንሰለቶቻችን ላይ አብዮት ከመፍጠር ይልቅ ለምግብና ቡና ስርዓቶች ግንባታ ሒደት ትኩረት እየሰጠን እንገኛለን። እኩልነት፣ ዘላቂነትና አካታችነት በመሳሰሉ እሴቶች ላይ የተመሰረተ ስትራቴጂ ለዚህ ሒደት ወሳኝ ነው።

በቡና ዘርፍ ውስጥ ከፍተኛው እሴት የሚጨመረውና የሚቀነሰው በመጨረሻዎቹ እርከኖች ላይ ነው። በሰንሰለቱ የታችኛው እርከን ላይ አምራቾች ጥቂት ትርፍ የሚያገኙ ሲሆን ይህም ምርትን ለመቀጠል አያስችላቸውም። ይህም አሁን ላይ ያለውን የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ዘላቂ ያልሆነ አድርጎታል። የቡና ባለድርሻ አካላትና ፖሊሲ አውጪዎች እየጨመረ የመጣው ስጋት ከፍተኛ መሆኑንና ይህም ትኩረት ሊሰጠው እንደሚገባ ይገነዘባሉ።

የተሻለ የዘላቂነት አማራጭ ለሰዎች፣ ለዓለምና ለትርፍ እኩል ዋጋ የሚሰጥ በእሴት ላይ የተመሰረተ የምርት ሰንሰለት ነው።

ባሁኑ ወቅት የተቋማት ማህበራዊ ኃላፊነት በፍቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ምርጫ እንጂ አስገዳጅ ማዕቀፍ አይደለም። ከሚደርሱት ተጽዕኖዎች አኳያም የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱ ትክክለኛ ትራንስፎርሜሽን ያስፈልገዋል። በአቅርቦት ሰንሰለቶቻችን ውስጥ ዘላቂነትን የሚያረጋግጡ ተገቢ ፖሊሲዎችን፣ ሕጎችንና ደንቦችን ማቀናጀት ይኖርበታል። እንደ አውሮፓ ሕብረትና ዩናይትድ ኪንግደም ያሉ ዋና ዋና ግብይት ፈጻሚዎች እነዚህን ዓላማዎች በማሳካት ላይ ያተኮሩ ሕጎችንና ደንቦችን በመቅረጽ ላይ ይገኛሉ።

የአውሮፓ ሕብረት

በአውሮፓ ሕብረት ውስጥ የአቅርቦት ሰንሰለቶቹ እንዴት ተግባራዊ ይሆናሉ በሚለው ላይ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ልዩነት አለ። ጠቅላላ ያለ የአውሮፓ ሕብረት ማዕቀፍ አለመኖሩ ወሰናቸውና መስፈርቶቻቸው የሚለያዩ የተለያዩ ሃገር አቀፍ ፖሊሲዎችን በማጣመር እንዲሰሩ አድርጓል። ዘላቂነት በድርጅቱ አሰራር ማዕቀፍ ውስጥ መካተት እንዳለበት የአውሮፓ ሕብረት የተገነዘበ ሲሆን በዚህ መሰረትም እየተንቀሳቀሰ ይገኛል።

የአውሮፓ ሕብረት “አረንጓዴ ሥምምነት” (Green Deal) ለሰዎችና ዘላቂነት አጽንዖት የሚሰጥ የመሰረት ድንጋይ ነው። ይህም የአውሮፓ ሕብረት የተባበሩት መንግስታት ድርጅትን የዘላቂ ልማት ግቦች ተግባራዊ ለማድረግ የሚያደርጋቸው ጥረቶች አካል ነው። አረንጓዴው ሥምምነት የአውሮፓ ሕብረት ለዘላቂ ዕድገት አዳዲስ ስታንዳርዶችን በማስተዋወቅ ለዓለምአቀፍ የእሴት ሰንሰለቶች ትራንስፎርሜሽን ያለውን ቁርጠኝነት ያሳያል።

ሥምምነቱ በ2050 ከዓየር ብክለት የጸዳ በመሆን ላይ ትኩረቱን ያደረገ ሲሆን የአውሮፓ የዓየር ንብረት ሕግም ይህንን የፖለቲካ ቁርጠኝነት ወደ ሕግ ግዴታ እንዲቀይር ሃሳብ ያቀርባል። ሥምምነቱ ከ20 በላይ የትራንስፎርሜሽን ፖሊሲዎችን ያካተተ ሲሆን ከነዚህ ውስጥ የተወሰኑትም ከቡና የአቅርቦት ሰንሰለት ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያላቸው ናቸው። እነዚህም የሚከተሉትን ያካትታሉ፦

■ የአውሮፓ ሕብረት ዘላቂ ድርጅታዊ አሰራርና ደህንን የመከተል ግዴታ

ግሎባይዜሽን በበርካታ ሃገራት ውስጥ የሚገኙ ኩባንያዎች በመላው ዓለም ከዚህ ቀደም ያልነበራቸው አቅምና ተጽዕኖ ፈጣሪነት እንዲኖራቸው አድርጓል። ይህም ኩባንያዎቹ አቋማቸውን በመሸጠግ፣ በታዲያ ሃገራት ውስጥ ተግባራዊ የተደረጉ ደካማ ሕጎችን በመጠቀም ወይም ዓለምአቀፉን የኢንቨስተሮች ጥበቃ ስርዓት በመጣስ በአካባቢው ማህበረሰቦች ላይ ለሚያሳድሯቸው ጎጂ ተጽዕኖዎች ተጠያቂ እንዳይሆኑ ያደርጋል። እስካሁን ድረስ ይህንን ለማስወገድ የተተገበሩት 15 መመሪያዎች ብቻ በፍቃደኝነት ላይ የተመሰረቱ ናቸው።

የአውሮፓ ሕብረት የኮቪድ-19 ወረርሽኝንና መዘዞቹን ለመታገል በሚያደርገው የተቀናጀ እርምጃ ላይ በ17/4/2020 በተላለፈው ውሳኔ “ወደፊት የሚኖሩ ቀውሶችን ለመከላከልና ለመቀነስ ብሎም ዘላቂና አስተማማኝ የእሴት ሰንሰለቶች እንዲኖሩ ለማድረግ ድርጅታዊ ሰብዓዊ መብቶችን ለአካባቢያዊ ጉዳዮች ትኩረት መስጠት አስፈላጊ ሁኔታዎች ናቸው” ሲል የአውሮፓ ፓርላማ ገልጿል።

የአውሮፓ ሕብረት በሥምምነቱ ውስጥ ዘላቂ ተቋማዊ አሰራርን ተግባራዊ እንዲሆን የሚያስችል አስገዳጅ የቁጥጥር ማዕቀፍ በአረንጓዴ ሥምምነቱ ሥር አዘጋጅቷል።

■ ከፋይናንስ ውጪ የሆነ የሪፖርት አቀራረብ መመሪያ

የአውሮፓ ሕብረት ትልልቅ ኩባንያዎች የሚያከናውኗቸው ሥራዎች ስለሚያሳድሯቸው ማህበራዊ፣ አካባቢያዊና ከዓየር ንብረት ጋር የተያያዙ ተጽዕኖዎች ሪፖርቶችን እንዲያቀርቡ የሚጠይቁ አዳዲስ ሕጎችን በዚህ መርሃግብሩ ውስጥ አቅርቧል።

■ የብዝሃ-ሕይወት ስትራቴጂ

ይህ ስትራቴጂ ዓለምአቀፍ የብዝሃ-ሕይወት ፈተናዎችን ለመመከትና የደን ጭፍጨፋን ለመከላከል የሚረዱ እርምጃዎችን ያቀርባል።

■ ከእርሻ አስከ ማዕድ ያለውን ሒደት የሚመለከት ስትራቴጂ

ይህ ስትራቴጂ ለምሳሌ ከጸረ-ተባዮች አጠቃቀም ጋር የተያያዙ የአደጋ ስጋቶችን በመቀነስ ወደ ዘላቂና አስተማማኝ የምግብ ስርዓቶች የመሸጋገር ሒደቱን ለማፋጠን ይሞክራል

::

■ የደን ውጤቶችን የሚመለከት ደንብ

ይህ ደንብ የአቅርቦት ሰንሰለት ግልጽነትን ለማሳደግና ከአውሮፓ ሕብረት የገቢ ንግድ ሽቀጦች ጋር የተያያዘ የደን መጨናጨና መራቆት አደጋን ለመቀነስ የሚረዱ የቁጥጥርና ከዚያ ውጪ የሆኑ እርምጃዎችን ያካትታል።

ዩናይትድ ስቴትስ

ኃላፊነት የጎረቤቶች አሰራሮች ለቡና የንግድ ልውውጦች ስጋት ያለባቸው ሁኔታዎች ናቸው። አብዛኞቹ የዩናይትድ ስቴትስ ሕጎችና ደንቦች ድርጅቶች የአቅራቢዎቻቸውን የአሰራር ሁኔታዎች ማሳወቅ እንዲሁም በአቅራቢዎች የሚቀርቡት ዕቃዎች ተገቢ በሆኑ አሰራሮች መሰረት የተመረቱ መሆናቸውን እንዲያረጋግጡ ይጠይቃሉ። እነዚህም የሕጻናት ጉልበት ብዝበዛ፣ የግዳጅና በፍቃደኝነት ላይ ያልተመሰረተ የሰራተኞች ብዝበዛ አለመኖርን ያካትታሉ።

አግባብነት ያላቸው ደንቦችን ሆን ብሎ አለመከተል ወደ ሃገር ውስጥ ሊገቡ የታሰቡ ጭነቶችን እስከ መከላከል ሊያደርስ ይችላል።

ይህንን የአደጋ ስጋት ለማስወገድ አስመጪዎችና ላኪዎች የአቅርቦት ሰንሰለቶቻቸው ጉዳት ከሚያደርሱ አሰራሮች የጸዱ መሆናቸውን የማረጋገጥና የወሰዷቸውን እርምጃዎች በመደበኛነት በሰነድ የመያዝ ግዴታ አለባቸው።

በአውሮፓ ሕብረት ወይም በዩናይትድ ስቴትስ ያለው ቅንጅት ብቻውን በነዚህ ገበያዎች ውስጥ የቡና ወጪ ንግድን አያረጋግጥም። ዓለምአቀፉ የቡና ማህበረሰብ ለትክክለኛና አካታች የአቅርቦት ሰንሰለት የጋራ ግብ መተባበርና እንደ አንድ መስራት ይኖርበታል።

አዳዲስ ሕጎች በአምራቹ ማህበረሰብ ላይ አወንታዊም ሆነ አሉታዊ ተጽዕኖ ይኖራቸዋል። ሕጎቹን አስገዳጅ ማድረግ እንዲሁም ግልጽነትና መስፈርቶችን ማሳደግ አምራቾች ብዙ ነገር እንዲጠብቁ ያደርጋቸዋል።

አነስተኛ ይዘታ ያላቸው አርሶአደሮች፣ ማይክሮ፣ አነስተኛና መካከለኛ ኢንተርፕራይዞች እንዲሁም ዓለምአቀፍ ገዢዎች የምርት/የገበያ ስርዓቶቻቸውን በሥራ ላይ ማዋል ያስፈልጋቸዋል። ይህንን ሽግግር ለመደገፍ የቴክኒክ ድጋፍና የአቅም ግንባታ ወሳኝ ናቸው።

በእነዚህ ተጨማሪ መስፈርቶች የተነሳ የማምረቻ ወጪዎች በጨመሩ ቁጥር አነስተኛ ይዘታ ባላቸው አርሶአደሮች ደረጃ ያሉት ዋጋዎች ተጽዕኖ ያደርባቸዋል። ይህ ደግሞ ለአምራቹ ማህበረሰብ ስጋት ነው። ፖሊሲ አውጪዎች ይህንን ሚዛናዊ ለማድረግ ለገበሬዎች ተመጣጣኝ ዋጋ እንዲኖር እኩል ተጠቃሚነትን ማረጋገጥ አለባቸው።

ለገበሬዎች ዋጋዎችን ለመጨመር የሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ቅድሚያ የሚሰጣቸው ናቸው። ተጽዕኖውን ለመቆጣጠር ያመች ዘንድ ከአምራች ድርጅቶች ጋር ግልጽ የግንኙነት መስመሮች እንዲኖሩ ማድረግም ወሳኝ ነው።

በቡና ኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉ አዝማሚያዎች

የዓለም የቡና ኢንዱስትሪ የማያቋርጥ እድገት ያለው ቢሆንም ወሳኝ መዋቅራዊ ሒደቶችም አሉ። አንዳንድ አዝማሚያዎችም የዘርፉን የወደፊት ዕጣ ፈንታ ውጤታማ በሆነ መንገድ ቅርጽ እያስያዙት ይገኛሉ።

የአየር ንብረት ለውጥ፣ አዳዲስ የአመራረት ዘዴዎች

የአየር ንብረት ለውጥ ለቡና ምርት ተስማሚ የሆነውን የዓለም ክፍል ለሁለት እየከፈለው ይገኛል። ተባዮች የሚያደርሷቸው ችግሮችና የቡና ዋጋ መቀነስ ከዚህ ጋር ሲዳመሩ የአርሶአደሮች ሕይወት በአደጋ ላይ መሆኑ ግልጽ ነው። ሞቃት የዓየር ሁኔታዎች፣ ድርቅና ወረርሽኞች ቡና አብቃይ በሆኑ አካባቢዎች እየጨመሩ ይገኛሉ። ይህ በእንዲህ እንዳለ የደን መመናመን ቀጥሏል። ቡና ከፍተኛ የዓየር፣ የዝናብና አካባቢያዊ ሁኔታዎችን የሚፈልግ በመሆኑ እነዚህ ሁሉ ችግሮች ተዳምረው ለቡና ምርትና አምራቾች ስጋት ሆነዋል።

አነስተኛ ይዘታ ያላቸው አርሶአደሮች 80 በመቶ የሚሆነውን ቡና የሚያመርቱ ሲሆን የዚህ ቀውስ ዋናው ተጋላጭም ናቸው። አብዛኞቹ የገንዘብ አቅም የሌላቸው ወይም ዝቅተኛ የገንዘብ አቅም ያላቸው ሲሆኑ በአብዛኛውም ኑሮዎቻቸው የተመሰረተው በቡና ላይ ብቻ ነው። የቡና ዋጋ ብዙውን ጊዜ ዝቅተኛና መዋገር ያለበት ከመሆኑ ጋር ተዳምሮ የዓየር ንብረት ለውጡ በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ ሆኖባቸዋል።

አምስት ዋና ዋና የዓየር ንብረት አደጋ ስጋቶች ያሉ ሲሆን እነዚህም የሚከተሉት ናቸው፦

- ለቡና ምርት ተስማሚ የሆኑ ቦታዎችን ማጣትና ወደ ክፍተኛ ሥፍራዎች መዘዋወር፤
- የውሃ መታቀር (water stress) መጨመር፤
- መጥፎ አበቃቀልና የፍሬ ዕድገት፤
- የተባዮችና በሽታዎች መጨመር፤
- የአነስተኛ ባለይዘታና ሴት አርሶአደሮች ተጋላጭነት መጨመር።

እነዚህን ተጽዕኖዎች ያጤኑ አምራቾች በእርሻ ደረጃ በእርሻና በድህረ-ምርት ሒደቶች ላይ የዓየር ንብረት ጉዳቶችን የሚቀንሱና ከዓየር ንብረቱ ጋር ተስማሚ የሆኑ አሰራሮችን ተግባራዊ ማድረግ ጀምረዋል። የመንግስት ፖሊሲዎች፣ አምራች ድርጅቶች፣ ዓለምአቀፍ ለጋሽ አካላትና ከግል ዘርፉ ጋር የሚደረጉ አጋርነቶች ከዓየር ንብረት ጋር ተስማሚ የሆነ የተሻለ ግብርና እንዲኖር ይረዳሉ።

የቡና ቅምሻ

ግልጽነትና ዘላቂነት፤ ተወዳዳሪ ጠቀሜታ

የግልጽነትና ዘላቂነት ጠቀሜታዎች በሁለት የምርት ዓይነቶች ማለትም በልዩ ቡናና በተረጋገጠ ቡና ላይ ይስተዋላሉ።

ልዩ ቡና የሚሸጠው ቡናው በተገኘበት ሥፍራና ከዚያ የምርት ሥፍራ ባገኛቸው የጥራት ባህሪያት ላይ ተመስርቶ ነው። ይህም ቡናው የተመረተበትን ሥፍራ (ወላኝ ባይሆንም) አስፈላጊ እንዲሆን አድርጎታል።

የተረጋገጠ ቡናን በሚመለከት የምርቱ ዋጋ የሚወሰነው ምርቱ የተመረተው በተወሰኑ ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና የአካባቢያዊ ተስማሚነት ሁኔታዎች መሰረት መሆኑን ለሽማቹ በማረጋገጥ ነው። ይህም አካባቢያዊ ተስማሚነትን፣ ስርዓትን የተከተሉ የአመራረት ዘዴዎችንና ትክክለኛ የንግድ ስርዓትን የግድ መኖር ያለባቸው

ሁኔታዎች እንዲሆኑ አድርጓል። አንዳንድ ገዢዎችና ቡና ቆዩዎች ማረጋገጫ ከማግኘት በላይ በማህበራዊ ተጽዕኖና በአካባቢ ጥበቃ መርሃግብሮች ላይ ተሳታፊ መሆንን ይመርጣሉ።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የህብረተሰቡ ግንዛቤ እየጨመረ በመምጣቱ ለማህበራዊ ሚዲያ እና የመስመር ላይ መድረኮች ምስጋና ይገባውና ሽማግሌዎች ለዘላቂነት እና ለፍትሃዊ ንግድ ተጠሪነታቸው እየጨመረ ነው። ፍላጎት ለአርሶ አደሩም ሆነ ለአካባቢው የበለጠ አክብሮት ያለው አቅርቦትን ለመቅረጽ ስለሚረዳ ይህ በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ ለውጥ እያመጣ ነው።

በለልዩ ጣዕም ቡና ማደግን ይቀጥላል

ልዩ ቡና በጥራትና አመጣጥ ላይ ያለውን አጽንዖት ይገልጻል። እነዚህ ቡናዎች ከዘር ብልጫ የተነሳ የገበያ ዋጋን ከፍ ያደርጋሉ። አብዛኞቹ አረቢካ ቢሆኑም ሁሉም ግን አረቢካ ልዩ ቡናዎች አይደሉም። ሁለቱም 'ልዩ' እና 'የተረጋገጡ' ስያሜዎች አምራቾች ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን የገበያ ቦታዎችን እንዲያገኙ ቢፈቅዱም ለእያንዳንዱ አቀራረብ ጥቅሞችና ጉዳቶች አሉት። ማረጋገጫ ብዙ ጊዜ ውድ ነው፤ ነገር ግን ማረጋገጫ ሰጪ ኤጀንሲዎች የቴክኒክ ድጋፍ ሊሰጡ ይችላሉ። ምንም እንኳን ልዩ ቡና ውድ ዋጋ ያለው የምስክር ወረቀት ባይፈልግም አምራቾች ከፍተኛ ጥራት ያለው ዘር በማምረት ልዩ ገበያዎችን በብቃት ማግኘት እንዲችሉ የተወሰነ የሰው ካፒታል ያስፈልጋል። ለልዩ ቡና በሚሰጠው ትርጓሜ ላይ ተመስርቶ በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ ያለው የልዩ ገበያ መጠን ግምቶች ከ 5 - 38 በመቶ ይሆናሉ።

ጥራት፣ ከምርጥነት በላይ ወጥነት

ጥራት ትኩረት የሚሰጥ ሆኖ አያውቅም። ቡና በትንሹ የሚወደድ መሆን ነበረበት። ነገር ግን የልዩ ቡናዎች መብዛት በዘርፉ የተሻለ ጥራት ያለው ፍላጎት ለበለጠ የንግድ አገልግሎት (መደበኛ እና ፕሪሚየም ክፍል) ሳይቀር ተስፋፍቷል። ለብዙሃኑ ጥሩ፣ ወጥነት ያለው ጥራት ለጥቂቶች የላቀ ጥራት ያለው ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ሆኗል።

ኢንዱስትሪው ከመደበኛ ቡና የበለጠ ጥራት ያለው፣ የበለጠ ተደራሽ ዋጋ እና ከልዩ ቡና የተሻለ ጣዕምና የአካባቢ ዘላቂነት እና ማህበራዊ ኃላፊነትን በተመለከተ የሶስተኛ ሞገድ ጽንሰ-ሀሳቦችን ያጣመረ መካከለኛ የፕሪሚየም የገበያ ክፍል እድገት እያየ ነው።

ዘላቂ ነጠላ አገልግሎት የሚሰጡ እንክብሎች ፕሪሚየም ጥራት ያለው ቡና፣ ዓለም አቀፍ ውህደት እና ማግኛ ስትራቴጂዎች ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን የቡና ክፍሎች ኢላማ ያደርጋሉ፤ እና ሽማግሌዎችን እና ገዥዎችን በዘላቂነት እና በጥራት ላይ ለማስተማር የሚደረጉ ጥረቶች የፕሪሚየም የገበያ ክፍልን ለማሳደግ የሚደረጉ ጥረቶች አካል ናቸው።

አምራቹ ሽማግሌ ይሆናል

የቡና ፍጆታ ከኢኮኖሚ ልማት እና ሊጣል ከሚችል ገቢ ጋር አብሮ ይሄዳል። የአምራች አገሮች ከዝቅተኛ ገቢ ደረጃ ወደ ዝቅተኛ መካከለኛ እና ጠንካራ መካከለኛ ገቢዎች ሲሸጋገሩ፣ የፍጆታ መጨመር አዝማሚያ እየሆነ መጥቷል።

እንደ ብራዚል፣ ኢንዶኔዥያ እና ኢትዮጵያ ያሉ አንዳንድ አገሮች ቀደም ሲል ከፍተኛ ፍጆታ ያላቸው ሲሆን ከጠቅላላው ቡና ውስጥ ከፍተኛው መጠን ለሃገር ውስጥ ፍጆታ ይውላል። ነገር ግን በብዙ አምራች ሃገራት ውስጥ የቡና ገበያ ፍላጎት በጣም ዝቅተኛ ነው።

ከመነሻው የፍጆታ ፍጆታ እየጨመረ ቢሆንም የቡና ፍጆታ ባላቸው አገሮች ውስጥ የጥራት ፍላጎት ቀስ በቀስ እየጨመረ ነው። በአገር ውስጥ የቡና ፍጆታን ለማስተዋወቅና ከመነሻው እሴት መጨመርን ለሀገር ውስጥ የተቆላ ቡና ለመሸጥ የሚያስችሉ ፖሊሲዎች እየተነደፉ ነው። የአምራች አገሮች በሌሎች የአምራች አገሮች አዲስ ገበያ ስለሚያገኙ ከመነሻው እሴት መጨመር ለደቡብ-ደቡብ ንግድ አዲስ ለውጥ ሊያገለግል ይችላል።

የቡና ደረጃ ገምጋሚ ቅምሻ ስታካሄድ ካሜሩን

ዲጂታላይዜሽን፣ ከዘር እስከ መጠጥነት

በቡና ውስጥ ብቅ ያሉ አዝማሚያዎች የመስመር ላይ ሽያጭ ብቻ አይደሉም። እርሻዎች በቴክኖሎጂ አጠቃቀም፣ በአግሮኖሚ፣ በድህረ-ምርት አዘገጃጀት፣ በመስክ ካርታ፣ በእርሻ አስተዳደር እና ኢ-ባንኪንግ ሳይቀር ምርታማነትን ለማሳደግ የሚረዱትን - ወይም ግብ በማድረግ - ዲጂታል በማድረግ ላይ ናቸው።

አረንጓዴ ዘር የአንላይን ግብይቶችና የአንላይን ጨረታዎች እየተለመደ በመምጣቱ የኢ-ኮሚርስ ስራም እየተጀመረ ነው። የብሎክቼይን ቴክኖሎጂ በሽያጭ ቦታ እየተፈተሽ ነው። በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉትን ሁሉንም አካላት አንድ ላይ ማምጣት፣ የመረጃ ልውውጥን እና ክፍያን ቀላል ማድረግና የበለጠ መተማመንን ማስገኘት ነው። በማንኛውም በሎጂስቲክስ ውስጥ ያሉ ዲጂታል ዘዴዎች የቡና ፍሬን ከአምራች ወደ ገዥ የመንቀሳቀስ ቅልጥፍና ክትትልን ይጨምራሉ።

በመጨረሻም የቡና ዝግጅት ቴክኖሎጂ ለናሙናና ለምርት ጥራት ቁጥጥር፣ ወጥነት፣ ለማሻሻል አስተዋፅኦ ያደርጋል። የኩፒንግ ቴክኖሎጂ የበለጠ ትክክለኛና ወጥነት ያለው ውጤት ለማምጣት አስተዋፅኦ የሚያደርግ ሲሆን የአፈላል ቴክኖሎጂውም የመጨረሻውን ምርት ጥራትና በቡና ሱቆች ውስጥ ያለውን ውጤታማነት ያሻሽላል።

የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ዲጂታላይዜሽን ትልቅ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንደምታ ያለው ሲሆን ከገበያ ተደራሽነት፣ እድሎች እና የአቅም ደረጃዎች አንጻር ከፍተኛ ኢፍትሃዊ በሆነበት ኢንዱስትሪ ላይ የበለጠ ሚዛን ሊያመጣ ይችላል። ይህ እንዲሆን ደግሞ ፖሊሲ አውጪዎች፣ ለጋሾችና ባለሀብቶች በዲጂታላይዜሽን ላይ የኢንቨስትመንት አስፈላጊነትን መረዳት አለባቸው። በአምራች ሃገራት ውስጥ የዲጂታል ቴክኖሎጂዎች ስኬትም አስፈላጊ በሆኑ መዋቅራዊ ማሻሻያዎች፣ የመሰረተ ልማት ዝርጋታና የአቅም ግንባታ ላይ በእጅጉ የተመሰረተ ነው።

አጋርነቶችና ስርዓታዊ ለውጦች

እያደገ ላለው የቡና ዘርፍ ዘላቂ ውጤቶችና ተጽዕኖዎች እንዲመጡ ትክክለኛ የስርዓት ለውጥ ለማድረግ አጋርነቶችንና ጥምረቶችን መፍጠር ይገባል። በተወሰኑ ጉዳዮች ወይም በእሴት ሰንሰለት ደረጃዎች ላይ በተናጠል መስራት አጠቃላይና ውጤታማ የሆነ ዕድገትን አያመጣም። የመንግስትና የግል አጋርነቶች፣ ኢንቨስትመንት፣ በአቅርቦት ሰንሰለቱ አንቀሳቃሾች መካከል የሚደረጉ ጥምረቶችና አስቸይ ፖሊሲዎች የቡና ኢንዱስትሪውን ወደፊት ለማራመድ አስፈላጊ ይሆናሉ።

ዓለምአቀፍ የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱን ውጤታማ ወደሆነ እንዲሁም ለሰዎችና ለዓለም ጠቀሜታን ወደሚሰጥ ስርዓት ማራመድ የጠቅላላ ቦርዱን የጋራ እንቅስቃሴና ትብብር ይጠይቃል። ይህም በቡና መቁላትና ግብይት ሚናዎች ውስጥ ያሉ ኃላፊነቶችንና መረጃዎችን ማጠቃለል እንዲሁም የቡና ስርዓቱን በውሃ፣ በጸሐይ ብርሃንና በሌሎች ግብዓቶች የሚያግዙ ማህበራዊና አካባቢያዊ ስርዓቶችን ያካትታል።

ዘላቂነት አዲሱ መደበኛ ሒደት ነው

አሁንም የተለመደው ንግድ?	33
አሁን ላይ ያለው የዘላቂነት ማዕቀፍ	46
የመቋቋሚያ ማዕቀፍ	63

ዘላቂነት አዲሱ መደበኛ ሒደት ነው

በዓለም ላይ እጅግ ተወዳጅ ከሆኑት መጠጦች ውስጥ አንዱ የሆነው ቡና ፍላጎት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ በመምጣቱ የተነሳ የበርካታ ሰዎች ሕይወት በቡና ኢንዱስትሪ ላይ የተመሰረተ ሆኗል። ሆኖም ፈታኝ የሆኑ አካባቢያዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች በአንድ ላይ ተዳምረው በነዚህ ሰዎች ሕይወትና በቡና ዘርፉ ላይ አደጋ እየጣለ ነው።

ይህ ምዕራፍ የቡና አቅርቦት ስንሰለትን አደጋ ላይ የሚጥሉ ጉዳዮችን፣ ዛሬ ላይ ያለውን የዘላቂነት ማዕቀፍ እንዲሁም ወደፊት የሚኖሩ ዘላቂ መንገዶችን ይዳስሳል።

በኮሎምቢያ የቡና አብቃይ አካባቢ

አሁንም የተለመደው ንግድ?

በአየር ንብረት ለውጥ ፈጣን እድገት፣ እያደገ የመጣውን ፍላጎት ለማሟላት ምርትን መጠበቅ አስቸጋሪ እየሆነ ነው። ዝቅተኛ ገቢ፣ ተለዋዋጭ የዋጋ ንብረትና ምቹ የአሰራር ማዕቀፍ አለመኖሩ የአርሶ አደሩን ኑሮ እየተፈታተኑ ይገኛሉ። ምርት ለረጅም ጊዜ ዘላቂነት እንዲኖረው ኢንዱስትሪው የተለመደውን የንግድ አሰራር እንደገና መመርመር አለበት።

የአየር ንብረት ለውጥ

ባሁኑ ወቅት ዓለማችንን እየተፈታተኑ ከሚገኙት ችግሮች አንዱ የአየር ንብረት ለውጥ ነው። የአየር መቀት መጨመር፣ ከባድ እና ተደጋጋሚ ድርቅ፣ ጎርፍ፣ አውሎ ንፋስ፣ የከፋ የተባይ ጥቃትና በሽታ እንዲሁም የአፈር መሸርሸር በሚለዩን የሚቆጠሩ ሰዎችን እየተፈታተኑ ይገኛሉ።

በዚህ ምክንያት የቡና ኢንዱስትሪው በጣም በከባድ ሁኔታ ሊመታ ይችላል። የአየር ንብረት ለውጥ በአለም አቀፍ የቡና ምርት ላይ ተጽዕኖ ከሚያሳድሩ በርካታ ምክንያቶች ውስጥ አንዱ ቢሆንም በጣም አስፈላጊ ከሆኑት መካከልም አንዱ ሊሆን ይችላል። ከብዛኛው የዓለማችን ቡና የሚያመርቱት ትንንሽ ይዘታዎች ለጉዳቱ የተጋለጡና ዝቅተኛ የመቋቋም አቅም ያላቸው ናቸው። ሌት አምራቾች በተለይ እንደ መሬት፣ ብድር እና መረጃ ያሉ ሀብቶችን የማግኘት እድላቸው ዝቅተኛ በመሆኑ በተለይ ተጎጂ ይሆናሉ። 125 ሚሊዮን የሚገመቱ ሰዎች ሕይወታቸው በቡና ላይ የተመሰረተ በመሆኑ ችግሩ የከፋ ሊሆን ይችላል።

ለቡና የሚሆን የሚታረክ መሬት ሊቀንስ ይችላል

የሙቀት መጨመር፣ የተዛባ ዝናብ፣ ተደጋጋሚና ከባድ የዓየር ሁኔታ ክስተቶች ካሉት ቴክኖሎጂዎች ጋር ተዳምረው አንዳንድ አምራች አካባቢዎችን ለቡና ምርት አነስተኛ ተስማሚ ወይም ሙሉ በሙሉ ተስማሚ ያልሆኑ እንደሚያደርጓቸው ይጠበቃል። አንዳንድ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት እ.ኤ.አ. በ2050 እስከ 75 በመቶ የሚታረክ መሬት ለአረቢካ ምርት እና ከ60 በመቶ በላይ የሚታረክ መሬት ለሮቡስታ ተስማሚ መሆኑ ይጠፋል።

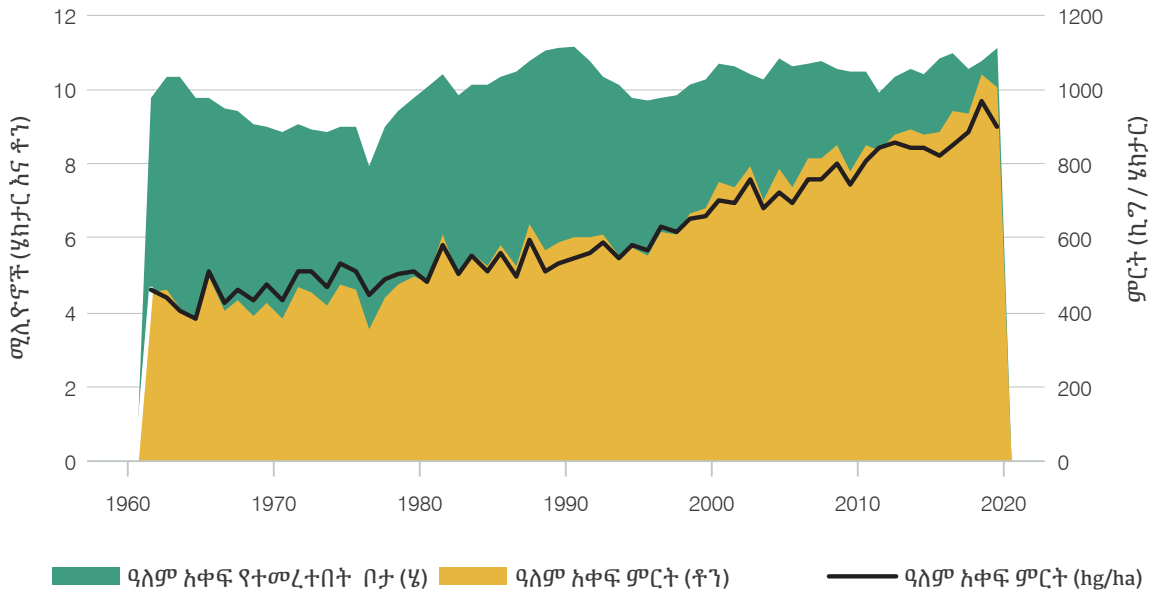
በአገቢህ ግኝቶች ላይ አሁንም ሙሉ በሙሉ እርግጠኛ ለመሆን ባይቻልም ሁኔታው በቡና ዝርያዎችና የተወሰኑ አካባቢዎች/ክልሎች ላይ ግን እንደሚከሰት ይጠበቃል። ተለዋዋጭነቱ በግልጽ እየጨመረ ቢሆንም አንዳንድ የአየር ሁኔታዎች ግን በጣም የተለመዱ እየሆኑ መጥተዋል።

ቡና ልዩ ጥንቃቄን የሚሻ ሰብል ነው። አረቢካም በባህላዊ መንገድ በከፍተኛ ቦታዎች ላይ ይበቅላል። የአየር ንብረት ለውጥ በቡና ምርት ጂኦግራፊያዊ ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችል በመሆኑም አምራቾች ከፍ ወዳለ ቦታዎች ላይ ፊታቸውን እንዲያዘጋጁ ያስገድዳቸዋል። ለምሳሌ በአዳዲስ አካባቢዎች ለቡና ምርት የሚሆን መሬት መቀየር እንደ ብዝሃ ሕይወት መጥፋት እና የካርቦን መስመድን የመሰሉ ጉዳዮች ምርቱ ዘላቂ እንዲሆን ከማድረግ አንጻር የራሳቸው አንድምታ ይኖራቸዋል።።

ከዘንባባ ዘይትና ከብት እርባታ በተለየ ቡናን እና ጥላ ዛፎችን/ደን ነጣጥሎ መመልከት ስለማይቻል በዓለማዊ ደረጃም ቢሆን ተክሉ ባለበት ቦታ ላይ የደን ጭፍጨፋው እምብዛም ነው። ይሁን እንጂ የአየር ንብረት ሞዴሎች እና የመስክ መረጃዎች እንደሚያሳዩት የአየር ንብረት ለውጥ ምርትን ቀስ በቀስ ወደ አዲስ አካባቢዎች ያደርሳል። እንዲህ ያለው ልማት በፕላኔታችን ላይ የሚገኙትን የመጨረሻዎቹ ያልተነኩ ዋና ደኖች እና በውስጣቸው ያሉትን የበለፀጉ ስነ-ምህጻሮች እና ብዝሃ ህይወት አደጋ ላይ ይጥላል።

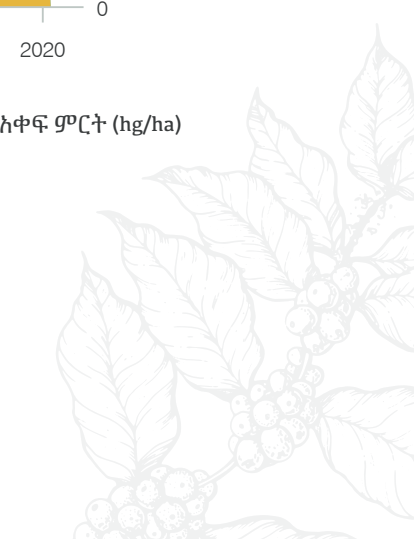
ይህ ሁኔታ የሚያመለክተው ለቡና ተስማሚ የሆኑ ቦታዎች ተረጋግተው እንደሚቆዩ ወይም መጠናቸውም በሂደት እንደሚቀንስ ነው። ይህን አዝማሚያ ከታች ባለው ምስል ላይ ለመረዳት ይቻላል። በአንጻሩ በምዕራፍ 3 ላይ የተገለጹት የአሰራር ማነቆዎች ቢኖሩም የአለም የቡና ምርት ባለፉት 20 አመታት መስፋፋቱን መረጃው ያሳያል።

ምስል 1: የቡና ምርት ከ1960 ወዲህ በጣም አድጓል።

ከ FAO እና WCR የተወሰደ

ምንጭ: የተባበሩት መንግስታት የምግብና እርሻ ድርጅት እና የአለም ቡና ምርምር

ምርታማነትን በዘላቂነት እንዴት ማስቀጠል ይቻላል?

ለምርት የሚሆን የመሬት ስፋት መስፋፋት ለአየር ንብረት ለውጥ አስተዋጽኦ በማድረግ በተለይም ከግብርና ውጪ የሆኑ መሬቶችን ወደ ምርት ሲያስገባ እግረ መንገዱን አሉታዊ መዘዞችን ሊያስከትል ይችላል። ይህንን ስጋት ለመቅረፍ ተዋናዮች የቡና ምርትን የሚያሳድጉ ሲሆን በምትኩ ለግብአት ማጠናከሪያ የማዳበሪያ አጠቃቀምን የመሳሰሉ ጉዳዮች ላይ ትኩረት በማድረግ የቡና ምርታቸውን እንዲጨምር ያደርጋሉ።

እንደ ማዳበሪያ ወይም ፀረ ተባይ መድኃኒቶች ያሉ የግብርና ግብአቶች ምርቱን ሊያሳድጉ ይችላሉ። ነገር ግን ከመጠን በላይ መጠቀም ወይም ደህንነቱ ያልተጠበቀ አተገባበር አካባቢን ወይም የሰውን ጤና ይጎዳል። የመሬት አጠቃቀም ለውጥን ለመቀነስ እና የአየር ንብረት ግቦችን ለማሳካት ምርታማነትን ማሻሻል ደህንነቱ የተጠበቀ እና ውጤታማ የሆኑ የግብአት አማራጮችን ይፈልጋል።

የቡና ምርትን ለማሻሻል ዘላቂ መፍትሄዎች ያሉ ሲሆን በርካታ ቡና አምራች ክልሎችና ሃገራትም በተሳካ ሁኔታ ተግባራዊ አድርገዋል።

ምርምርና ልማት - በገንዘብ፣ በፖሊሲዎችና ለፈጠራ እና ለቴክኖሎጂ ምቹ አካባቢ መፍጠር በቡና እርሻ ውስጥ ምርታማነትንና ዘላቂነትን ሊጨምር ይችላል። ይበልጥ ቀልጣፋ የግብአት አጠቃቀም፣ ይበልጥ መቋቋም የሚችሉ የቡና ዝርያዎች (የተዳቀለውን ጨምሮ) ከአካባቢ ጥበቃ ጋር ተዳምሮ ምርታማነትን ለማሳደግ የሚያስችሉ መንገዶች ናቸው።

የተሻለ የቴክኖሎጂ ተደራሽነትና የተሻሻሉ የምርት ልምዶች ግን በፋይናንስና መረጃ አቅርቦት ላይ የተጠበቀ አምራቾች ማህበረሰቦች በጣም የሚጎዱላቸው ሁለት ነገሮች ናቸው።

በአየር ንብረት ቀውስ ምክንያት እየቀነሰ የሚገኘው ወይም ተለዋዋጭ የቡና ዋጋ መጨመርና የተለመደ የንግድ አሰራር የቡና አምራቾች ደህንነትና ሕይወትን ስጋት ላይ እንደሚጥሉ ግልጽ ነው።

የአየር ንብረት ለውጥ በሴቶች ላይ የሚያደርሰው ተጽዕኖ ያልተመጣጠነ ነው

በብዙ ቡና አምራች ክልሎች የግብርና ምርታማነትን ለማሳደግና የኑሮ ገቢን ለማስፈን ትልቅ እንቅፋት የሆነው የገጠር ሴቶች የመሬት ይዞታ ዋስትና እጦት ነው። 20-30 በመቶ የሚሆነው የቡና እርሻ በሴቶች የሚተዳደር ሲሆን ሴቶች እንደየክልሉ በቡና ምርት እስከ 70 በመቶ የጉልበት አስተዋጽኦ ያደርጋሉ።

የይዞታ ደህንነት እጦት ደካማ የፋይናንስ ተደራሽነትን ያስከትላል። ይህ ደግሞ የምርት ግብአቶችን፣ የስልጠና እድሎችንና መረጃዎችን በአጠቃላይ የአየር ንብረት-ዘመናዊ መፍትሄዎችን እንዳያገኙ እንቅፋት ይፈጥራል። እነዚህ ልዩነቶች በተለይ በታሪካዊ፣ ባህላዊ ወይም ተቋማዊ ምክንያቶች የሴቶች የመሬት ተጠቃሚነት የመጠቀም መብት ጎልቶ በሚታይባቸው አካባቢዎች ተለይተው ይታወቃሉ።

የ2030 የዘላቂ ልማት አጀንዳ፣23 በዘላቂ ልማት ግቦች፣ አለምአቀፍ ማህበረሰብ የአየር ንብረት ለውጥንና ተጽዕኖቹን ለመዋጋት አፋጣኝ እርምጃዎችን እንዲወስድ (SDG 13) እና ረሃብን ለማስወገድ፣ የምግብ ዋስትናንና የተመጣጠነ ምግብን ለማሻሻል እንዲሁም ዘላቂነት ያለው ግብርና እንዲስፋፋ ጥሪ ያቀርባል። ኤስዲጂ 2 እነዚህን አላማዎች ማሳካት በሁሉም የእሴት ሰንሰለት ተዋናዮች የምርታማነት እድገትን በዘላቂነት ለማሳደግ ባለው አቅም ላይ የተመሰረተ ሲሆን በተለይም ከዘላቂ ፈጠራዎች አካላዊ እና ሰብአዊ ካፒታልን የበለጠ ውጤታማ ያደርገዋል።

በቡና ልማት ውስጥ ከሚገኘው የሰው ኃይል ውስጥ ሴቶች ከፍተኛ ድርሻ ያላቸው በመሆኑ ሴቶችን በቡና ልማት ዘርፍ ማብቃት አስፈላጊ ነው። ይህ በዓለም ላይ እየጨመረ የመጣውን የቡና ፍላጎት ለማሟላት በሚሊዮን የሚቆጠሩ አምራቾችን ከድህነት ለማውጣት ወሳኝ ነው። አዋጭና ዘላቂ ለመሆን የላቀ ምርታማነት በአካባቢና በማህበራዊ ዘላቂነት ሚዛናዊ መሆን እንዲሁም ለተለዋዋጭ የአየር ንብረት የመቋቋም አቅም መጨመር አለበት።

በእርሻ ላይ ማመቻቸት እና ከዘር ወደ ሲኒ መቀነስ

የቡና ምርት ከተለዋዋጭ የአየር ንብረት ጋር መላመድ ብቻ ሳይሆን የአየር ንብረት ለውጥን የሚያስከትሉ የበካይ ጋዞች ልቀትን ለመቀነስ አጠቃላይ የአቅርቦት ሰንሰለትን ማቀናጀት ያስፈልጋል። ይህም ማለት በአምራች ደረጃ የአየር ንብረት ለውጥ መላመድ ላይ እኩል ትኩረት መስጠትና በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ተጨማሪ የአየር ንብረት ለውጥ ተጽእኖዎችን መቀነስ ማለት ነው።

ቅንሳ (Drawdown) በከባቢ አየር ውስጥ ያሉ የግሪን ሀውስ ጋዞች መጠን መውጣቱን የሚያቆምበት እና ያለማቋረጥ ማሻቆልቆሉ የሚጀምርበት ተስማሚ ሁኔታ ነው። የቡናው ዘርፍ ውጤታማ አስተዋጽኦ እንዲያበረክት ለማስቻል እነዚህን የአየር ንብረት አኩልታ ሁሉም ገጽታዎች በአግባቡ እና በጥንቃቄ ተግባራዊ ማድረግ ይገባል። ይህን ማድረግ ካልተቻለ ግን ህብረተሰቡን ወደ ውድቀት ሊመሩት ይችላሉ።

በዚህ መሰረት ይህንን ለማሳካት በሦስት ተያያዥ ሁኔታዎች ላይ እርምጃ እንዲወሰድ ጥሪ መደረግ አለበት፡-

- **ምንጭን መቀነስ፤** ልቀቶችን ወደ ዜሮ ማምጣት።
- **የድጋፍ ተግባራት፤** የተፈጥሮን የካርቦን ዑደት ከፍ ማድረግ።
- **ማህበረሰብን ማሳደግ፤** ለሁሉም እኩልነትን ማጎልበት።

ቡና ለአየር ንብረት ለውጥ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ናይትሮጅንን የሚጨምር ረጅም እና ውስብስብ የእሴት ሰንሰለት ያለው ተክል ከመጠቀም በፊት ሃይል-ተኮር ዝግጅትን ይጠይቃል። ጥያቄው የቡና አመራራት ስርዓቶች ለካርቦን መመረዝ መጨመር እና/ወይም የግሪንሀውስ ጋዝ ልቀትን ለመቀነስ እንዴት አስተዋጽኦ ማድረግ እንደሚችሉ ነው። ለብዙ ጊዜያት የሚቆዩ ዝርያዎች የአፈርን ሽፋንና የአፈርን ይዘት የሚጠብቁ ሲሆን የበለጠ ጥልቅ ስርዓቶች ስላሏቸው የአፈርን ለምነት መረጋጋት እና ጤና ይጨምራሉ።

ቅንሳን ለማበረታታት፣ አንድ ሰው ለገበያ የሚቀርብ የካርቦን ማካካሻ ክሬዲቶችን ማመንጨትና ከካርቦን-ገለልተኛ መስያ ስርዓቶችን በመዘርጋት የቡና ተጠቃሚዎችን በአየር ንብረት ለውጥ ቅንሳ ላይ መሳተፍ ይችላል።

የግብርና እና የመሬት አጠቃቀም በተለያዩ መንገድ የሚወጣውን ሙቀት አማቂ ጋዝ ልቀት ለመቀነስ እና ችግሩን ለመፍታት ለሚደረገው ጥረት አይነተኛ ሚና ይጫወታል። ግብርናና የመሬት አጠቃቀም ጋር በተያያዘ የግሪንሀውስ ጋዝ ልቀት ምንጮች እንዲደርቁ ከማድረግ አንጻር አሁንም ያልተሰሩ ሥራዎች አሉ። የግብርና መሬቶች ከመጠን በላይ በከባቢ አየር ውስጥ የሚገኘውን ካርቦን ዳይኦክሳይድ (CO2) ለመያዝና ለማከማቸት ያገለግላሉ።

ሳጥን 1: የአየር ንብረት ለውጥ መላመድና መቀነስ

የአየር ንብረት ለውጥን መላመድ

የአየር ንብረት ለውጥ ቅንሳ

መላመድ ከትክክለኛው ወይም ከሚጠበቀው የአየር ሁኔታና ውጤቶቹ ጋር የመላመድ ሂደት ነው። የሰው ልጆች ከሚከተሏቸው ሥርዓቶች ውስጥ፣ አንዱ መላመድ ሲሆን ጉዳትን ለማስወገድ ወይም ጠቃሚ እድሎችን ለመጠቀም ያስችላል።

በአንዳንድ ተፈጥሯዊ ሥርዓቶች፣ የሰዎች ጣልቃገብነት ከሚጠበቀው የአየር ንብረት እና ከውጤቶቹ ጋር ማስተካከልን ሊያስከትል ይችላል። ይህ መላመድ መሠረተ ልማት፣ ግብርናና ትምህርት ያሉ ብዙ ዘርፎችን ያካትታል።

በቡና ዘርፍ የቡና ምርትን እና ሂደትን ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር ለመላመድ የቴክኒክ መፍትሄዎችን ማቅረብ ያስፈልጋል። ወደፊት ከሚኖሩ የአየር ንብረት አደጋዎች ጋር ለመላመድ እና እንደ አስፈላጊነቱ አቅምን ገንብቶ ሁኔታዎችን ለማሻሻል እንዲቻል የፋይናንስ ጉዳዮችን ጨምሮ የረጅም ጊዜ ስልቶች መንደፍ ያስፈልጋል።

ምንጭ፡ የበይነ መንግስታት የአየር ንብረት ለውጥ (2014) እና አይቲሲ (2012).

ቅንሳ ምንጩን ለመቀነስ ወይም የግሪንሀውስ ጋዞችን መያዣዎች ለማሻሻል የሚደረግ የሰዎች ጣልቃገብነት ነው። የሰዎች ጣልቃገብነት የአየር ንብረት ለውጥን በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ሊገድቡ የሚችሉ የሌሎች ንጥረ ነገሮችን ምንጭ ይቀንሳል። እነዚህም የጨረር ሚዛንን (ለምሳሌ ጥቁር ካርቦን) ልቀትን የሚቆጣጠሩ ጥቃቅን ቁስ ልቀቶችን መቀነስ ወይም የካርቦን ሞኖክሳይድ፣ ናይትሮጅን ኦክሳይድ፣ ተለዋዋጭ ኦርጋኒክ ውህዶች እና ሌሎች የትሮፖስፊሪክ ኦዘን ክምችትን ሊቀይሩ የሚችሉ እርምጃዎችን በመቀነስ ቀጥተኛ ያልሆነ ተጽእኖ ይኖረዋል።

በቡና ዘርፍ የአየር ንብረት ለውጥን መቀነስ ብዙውን ጊዜ የአየር ንብረቱን የካርቦን ክሬዲት ለማመንጨት የሚረዱ የግሪንሀውስ ጋዞችን ከመቀነስ እርምጃዎችን ጋር ይያያዛል። ይህም በሁሉም ከአምራች እስከ ሽማግሌት የእሴት ሰንሰለት ተዋናዮች ላይ ያነጣጠረ ነው።

የአየር ንብረት ለውጥ መላመድና መቀነስ በቅርቡ የተሰሩ ቢሆኑም ሁለት የተለያዩ ፅንሰ ሀሳቦች ናቸው።

የማላመድ ስልቶች፡- የበለጠ ዘላቂና ለአየር ንብረት-ዘመናዊ የግብርና ልምዶችና ይበልጥ ቀልጣፋ የሆኑ በእርሻ ላይ ያሉ ሂደትን ያካትታሉ። ጥቂት አነስተኛ ይዘታ ያላቸው አርሶ አደሮች እነዚህን ለመቀበል አስፈላጊ የሆኑ ግብዓቶች እና/ወይም እውቀት አላቸው።

የረዥም ጊዜ የማላመድ ስልቶች የአቅም ግንባታ፣ የአየር ንብረት መረጃዎችን ካርታ ማውጣት፣ የአፈር ለምነትን ማሻሻል፣

የተለያዩ የአመራረት ሞዴሎችን መመርመር እንዲሁም ድርቅንና በሽታን የሚቋቋሙ ዝርያዎችን ማልማት/መትከል ይገኙበታል። ከቡና ውጪ ያሉ ሰብሎች ማባዛት እና/ወይም ምርትን ወደ ተስማሚ አብቃይ አካባቢዎች ማሸጋገርም ተጠቃሽ ሊሆኑ ከሚችሉ ስልቶች መካከል ናቸው።

የቅነሳ ስልቶች፡- በእርሻ ላይ ያለውን የካርቦን ዱካ ማስላትና መቀነስ እንዲሁም የካርቦን ማቆሪያዎችን የመፍጠር አዋጭነት መወሰንን ያካትታሉ። የረጅም ጊዜ ስትራቴጂው በተለይ አምራቾች አነስተኛ ይዘታዎችን ከካርቦን ገበያዎች ጋር በማገናኘት የካርቦን አሻራ እድሎችን ለመጠቀም ነው።

የካርቦን አሻራ በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ዘላቂ ካልሆኑ ልምዶች ጋር የተያያዘ ጉዳይ ብቻ አይደለም። ዘርፉ በውሃ ሃብቶች ላይ የሚያደርሰው ተጽዕኖ (ለምሳሌ የውሃን ከመጠን በላይ መጠቀም ወይም መበከል) እና በእሴት ሰንሰለቱ ላይ ያለው የቆሻሻ አወጋገድ ከፍተኛ የትኩረት አቅጣጫ ሊሆኑ የሚገባቸው ናቸው።

ሣጥን 2፡- በቡና ላይ የተጋረጡ አምስት ትልልቅ ፈተናዎች

- ለቡና ምርት ተስማሚ የሆነ ቦታ መጥፋት እና ወደ ከፍታ ቦታዎች መሸጋገር።
- ከፍተኛ የውሃ ግፊት፣ በመኸር ወቅት ወቅቱን ባልጠበቀ ዝናብ ምክንያት የቡና ጥራት ኪሳራ፣ በተለዋዋጭ ዝናብ ምክንያት በተለይም በአበባው ወቅት የሚደርሰው ኪሳራ።
- የአየር ሙቀት መጨመር ምክንያት ደካማ የአበባና የፍሬ እድገት።
- ተጨማሪ የበሽታና ተባዮች ወረርሽኝ።
- የሴቶችና ወንድ አነስተኛ ገበሬዎች ተጋላጭነት መጨመር።

በአገር ውስጥ የበለጠ መረጃ ለማግኘት https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2019/08/CountryProfile_Climate_Coffee_ALL.pdf ይመልከቱ።

ምንጭ፡ ከዘላቂ ገንዘብ ኢንሴይትቭ (2019) የተወሰደ።

የአየር ንብረት ለውጥ ተጽእኖን መተንበይ

በቡና አብቃይ ክልሎች ስለሚጠበቀው የአካባቢ ለውጥና ዘርፉ እንዴት እንደሚስተካከል እርግጠኛ አለመሆን ኢንዱስትሪው እንዴት እንደሚጎዳ ለመተንበይ አስቸጋሪ ያደርገዋል። በቡና ዝርያዎች ላይ ተጽዕኖ የሚያደርጉ አንዳንድ ቦታዎች ግን በሰፊው ተቀባይነት አግኝተዋል።

- **ምርት አደጋ ላይ ነው፡-** ከባድ ሙቀት ወይም ቅዝቃዜ፣ ያልተለመደ የንፋስ ሃይል እና በደረቅ ወቅት የሚዘንብ እና ወቅቱን ያልጠበቀ ዝናብ ቡና በአግባቡ እንዳይመረት ከማድረግ ባሻገር ከፍተኛ ኪሳራ ያስከትላል። እነዚህ ተፅዕኖዎች ደግሞ በርቡስታ ዝርያዎች ላይ ሊበረቱ ይችላሉ። ምክንያቱም ከአበባው ዘር ስርጭት ጋር በተያያዘ አፈሩን እንዲበላሽ ሊያደርገው ወይም ከዚህ ጋር የተያያዘ ጉዳት ሊያመጣ ስለሚችል።

በብዛት የሚገኙ የቡና ዝርያዎች በመከለያ (ሼድ) ሥር ሲለሙ ምርታቸው አነስተኛ ነው። ሁለት ዋና ዋና የቡና አመራረት ዘዴዎች ያሉ ሲሆን እነዚህም በፀሐይና በመከለያ ማብቀል ናቸው። በመከለያ የሚበቅል ቡና የበለጠ ባህላዊ ዘዴን የተከተለ ሲሆን ቡናው የሚበቅልበት ተፈጥሯዊ መንገድም ጫካውን ከለላ በማድረግ ነው።

ብዙ ክልሎች፣ በተለይም በላቲን አሜሪካ፣ በ1970ዎቹ ላይ የቡና ምርታቸው እንዲያደግ ከመፈለግ አንጻር የፀሀይ ብርሀንን በመጠቀም ወደ ማምረት ተሸጋግረዋል። ሆኖም ግን ሙሉ በሙሉ የፀሀይ ብርሀንን በመጠቀም አርሶ አደሩ ከፍተኛ ትርፍ ሊያገኝበት ይችላል ቢባልም በአፈር ውስጥ የተመጣጠኑ በቂ ንጥረ ነገሮች እንዲኖሩት ለማድረግ አስፈላጊው ግብዓት እንዲሟላ ማድረግ ያስፈልጋል።

- **በሞቃታማ የአየር ጠባይ እና በተዛባ ዝናብ ምክንያት የፍሬዎች ጥራት ሊቀንስ ይችላል።** ሞቃታማ አየር እና ድርቅ የቡና ፍሬዎች በፍጥነት እንዲበስሉ ያደርጋሉ። ሆኖም ተፈጥሯዊ የሆነው የመብሰያ ጊዜ ሊጠበቅላቸው ካልቻለ የፍሬዎቹ ጥራት ከመቀነሱም ሌላ ጣዕም እና መዓዛቸውም ሊለወጥ ይችላል።

ዘግይቶ የጣለ ዝናብ የቡና ፍሬ መጠን ላይም የራሱ የሆነ ተጽዕኖ ያሳድራል። አነስተኛ የፍሬ መጠን ከዝቅተኛ ዋጋ ጋር የተቆራኘ ሲሆን ይህም በአምራቹ የገቢ ሁኔታ ላይ በግልጽ ይንጸባረቃል። የጸሃይ ማድረቂያ ዘዴዎች አሁንም በብዙ ሃገራት ላይ የበላይነቱን እንደያዘ የሚገኝ በመሆኑ፣ በአጨዳ እና በማድረቅ ወቅት የሚዘንበው ወቅቱን ያልጠበቀ ዝናብ የእነዚህን የምርት ደረጃ ሁኔታዎች ውስብስብ ያደርገዋል። ይህም የቡና ፍሬን ጥራት የበለጠ አደጋ ላይ ሊጥል ይችላል። ለምሳሌ፡ በከፍተኛ የሻጋታ እና ኦክራቶክሲን-ኤ ብክለት ምክንያት፣ ይህ ክስተት በምዕራፍ 5 ውስጥ በበለጠ ተብራርቷል።

▪ **የደን መጨፍጨፍ፣** ሙሉ የፀሀይ ብርሀን አመራረት ስርዓት እና የብዝሀ ህይወት መጥፋት የአፈር መሸርሸር ተጋላጭነትን በመጨመር የእጸዋት ስርዓት እንዲጎዱ ያደርጋል። የብዝሀ ሕይወት መጥፋት የቡና ምርትን ትልቅ አዙሪት ውስጥ የሚከት ሲሆን ብዙውን ጊዜ ዘላቂ ባልሆኑ የግብርና ልማዶች ምክንያት የሚከሰት ሲሆን ነው። ይህም ምርታማነትን በመጉዳት የደን መጨፍጨፍና የብዝሀ ሕይወትን የበለጠ መጥፋት ሊያስከትል ይችላል። ሲካዳስ በብዙ ክልሎች ውስጥ እያደገ የሚሄድ ስጋት ነው። በአገር በቀል ዛሬች ሥር ሲመገቡ አሁን ቡና እየበሉ ዛሬቹን ሊገድሉ ይችላሉ።

የደን መጨፍጨፍ የአየር ንብረት ለውጥ ፈጣን እንዲሆን እና ተጽዕኖዎቹም እንዲባባሱ የራሱን አስተዋጽኦ ከማበርከቱም ባሻገር በተቀነሰ ባዮማስ ምክንያት የካርቦን ዳይ ኦክሳይድ ማከማቻ አቅም እንዲቀንስ ያደርጋል። ይህ በከባቢ አየር ውስጥ ያለው የካርቦን ክምችት ወደ ላይ ከፍ እንዲል እና ችግሩን የበለጠ እንዲባባስም ያደርገዋል።

የቡና ዝርያዎችን ልዩነት መሠረት ያደረገ የዘረመል ልዩነት መቀነሱ ሌላው ለግብርና ብዝሃ ሕይወት በተለይም ለአረቢካ ቡና ስጋት ነው። በሞቃታማው አፍሪካ፣ ማዳጋስካር፣ እስያ እና አውስትራሊያ ውስጥ በዱር የሚበቅሉ 124 የታወቁ የቡና ዝርያዎች አሉ። ይህ የዱር ዝርያ ጁን ለወደፊቱ የቡና መስፋፋት ትልቅ አቅም ሊኖረው ይችላል። ምንም እንኳን የጫካ ቡና ዝርያዎች ለንግድ የቡና ምርት ዘላቂነት ወሳኝ ሊሆኑ ቢችሉም 60 በመቶ የሚሆኑት በመኖሪያ መጥፋት ምክንያት ለአደጋ ተጋልጠዋል።

© Mekit Mersha for ITC-Alliances for Action

በአየር ንብረት ለውጥ የተጎዳ የቡና ፍሬ በኢትዮጵያ

▪ **የአየር ሙቀት መጨመር፣** ዝናብ እና የብዝሀ ህይወት መጥፋት ምክንያት ተባዮችና በሽታዎች ሊያስፋፉ ይችላሉ። ሞቃታማ የአየር ጠባይ ለበሽታዎች እና ተባዮች መስፋፋት ብቻ ሳይሆን ለመስፋፋት ያለውን ቦታም ይጨምራል። በደን መጨፍጨፍ እና ወደ ሞኖክሮፕ ቡና በመቀየር የብዝሀ ህይወት መጥፋት የሰብል ተባይ እና በሽታ አምጪ ተህዋስያንን የመቋቋም አቅም ያዳክማል።

ከላይ የተጠቀሱት ምክንያቶች ከእርሻ አስተዳደር ውሳኔዎች ጋር ተደማምረው ወረርሽኞች እንዲከሰቱ አስተዋዕኔ ያደርጋሉ። የላ ሮያ ፈንገስ (የቡና ቅጠል ዝገት) ክስተት፣ ለምሳሌ እንዲሁም በፓስፊክ ውቅያኖስ ውስጥ የኤልኒኖ/ላ ኒና የአየር ንብረት ክስተቶች ለዚህ ቀጥተኛ ማሳያ ነው። ይህ የፈንገስ በሽታ በተለይ ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ በአዲስ ቡና አምራች አካባቢዎችም ላይ ተዕዕኖ አሳድሯል።

በቡና ዛፎች እና በቡና ፍሬ ላይ የተለመዱ በሽታዎች እና ተባዮች ዝርዝር ሠንጠረዥ በምዕራፍ 5 ቀርቧል።

የቡና ኢንዱስትሪው ከፍተኛ የሆነ የምርት ወይም የምርት ጥራት እንዲጠፋ የማስቻል አቅም የለውም። የአየር ንብረት ለውጥን ለመቋቋም የአነስተኛ ይዘታዎች አቅም ውስን በመሆኑ ምርቱን ለማስቀጠል በእነርሱ ላይ ብቻ ሊተው የሚገባ ጉዳይ ሊሆን ይችላል። በመሆኑም ፈጠራዎች ተግባራዊ ማድረግ የአካባቢ ውጤቶችን ለማሻሻል ምርታማነትን በዘላቂነት ለማሳደግ እና የቡና ጥራትም ከፍ ሊያደርጉ ይችላሉ።

ሁሉም የአቅርቦት ሰንሰለት ተዋናዮች የግብርና ግብአት አምራቾች (በተለይ ማዳበሪያ አምራቾች)፣ አርሶ አደሮች፣ ላኪዎች፣ መጋሪያዎች፣ የቡና መሸጫ ባለቤቶች እና ቡና ጠጪዎች የሙቀት አማዊ ጋዞችን በመልቀቅ ለአየር ንብረት ለውጥ የየራሳቸውን አስተዋጽኦ ያደርጋሉ።

ተጨማሪ ተጽእኖን ለመቀነስ ለአዳዲስ ፈጠራዎች ቅድሚያ መስጠት እና የገንዘብ ድጋፍ ማድረግ ወሳኝ ነው። የግሪን ሃውስ ጋዝ ልቀቶች በኢንዱስትሪ የቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ መቀነስ አለባቸው። እነዚህ ጥረቶች በአብዛኛዎቹ የመንግስት አጀንዳዎች ውስጥ ከፍተኛ የሆነው “የአየር ንብረት ለውጥ ቅነሳ” በመባል ይታወቃሉ።

የአየር ንብረት ለውጥ መላመድ እና ቅነሳ ዘዴዎች በቡና ዘርፍ ውስጥ አሉ። ነገር ግን፣ እንደተለመደው ንግድ ነክ ሁኔታ ላይ የተመሠረቱ ትንቢያዎች ዘርፉ ዘላቂነት የሌለው ጫፍ ላይ እንደሚደርስ ይጠቁማሉ። አሁን ያለውን ሁኔታ ማሻሻል ብቻ በቂ ሳይሆን ይችላል። ይልቁንም የቡና ኢንዱስትሪው እና አሠራሩ የማይቀሰበስበት ደረጃ ላይ እንዲደርስ ማድረግና ጥፋትንም አስወግዶ አደጋዎችን ወደ እድል መቀየር ያስፈልጋል።

በቡና ላይ ያሉ ተግዳሮቶችን በግልፅ አውጥቶ በማሳየት እና በሌሎች የምግብ እና የመጠጥ ኢንዱስትሪዎች ውስጥ ያለውን ተግባር በመጥቀስ አግባብነት ያላቸውን ፈጠራዎች ማዘጋጀት ወይም ማስተካከል ይቻላል።

ያልተቋረጠ የኢንዱስትሪ አሠራር የአጭር ጊዜ ትርፍ ያስገኛል። በረጅም ጊዜ ውስጥ ግን እነዚህ የምርት ወጪዎችን ይጨምራሉ፣ አካባቢን ይጎዳሉ እና የቡና ማስፋፊያ ንግድ ሥራን ያበላሻሉ። ከዚህም ባሻገር የአሁን እና የወደፊቱ የአርሶ አደር ኑሮ ሊበላሽ ይችላል።

አምራቾች ለቡና ዘርፍ ዘላቂነት የኃላፊነት ክብደት መሸከም አይችሉም። በእሴት ሰንሰለቱ ላይ ያሉ ባለድርሻ አካላት ከዘር እስከ ሲኒ በታለሙ ፈጠራዎች ጠቃሚ አስተዋጽኦ ማድረግ ይችላሉ።

የአርሶአደሮች ሕይወት ስጋት ውስጥ ነው

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የዓለም የቡና ዋጋ ማሽቆልቆል እና ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የመጣው ተለዋዋጭነት በቡና አምራቾች ላይ ጫና ማሳደሩ አልቀረም። በዚህ ምክንያት ቁጥራቸው ቀላል የማይባሉት በቀን ዶላር በታች በማግኘት ከድህነት ወለል በታች የሆነ ኑሮ እንዲገፉ አድርጓቸዋል።

አለማችን በተለያዩ ዘርፎች ውስጥ በፍላጎት እና አቅርቦት ላይ በሚታየው መለዋወጥ መካከል ሳያንስ ኮቪድ 19 ወረርሽኝ ደግሞ አዳዲስ እና ውስብስብ የሆኑ ተግዳሮቶችን ሊያስከትል ችሏል።

ለአነስተኛ የቡና ገበሬዎች ጥሩ የኑሮ ደረጃ ዘላቂ የአለም የቡና አቅርቦት ሰንሰለት፣ የበለፀጉ የገጠር ማህበረሰቦች እና የተፈጥሮ አካባቢ መሰረት ነው። ቢያንስ ኢኮኖሚያዊ ዘላቂነት እንዲኖረው ለማድረግ የቡና ምርትን በረጅም ጊዜ ውስጥ በኢኮኖሚ አዋጭ እንዲሆን ይጠይቃል። ይህ ምርት ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ገጽታዎችን ያገናዘበ ስትራቴጂ ይፈልጋል።

የኑሮ ገቢ ምንድን ነው?

የቡና አምራቾችን ኑሮ ማሳደግ ማለት ቤተሰቦቻቸውን ጨምሮ እስከ 125 ሚሊዮን ለሚደርሱ አርሶ አደሮች የተሻለ እድል መፍጠር ነው።

ነገር ግን አንድ መጠን ለሁሉም መፍትሄዎች ተስማሚ አይደለም። የቡና ገበሬዎች የተለያዩ ሁኔታዎች እና ፍላጎቶች አሏቸው።

የቅርብ ጊዜ ጥናቶች እና የገበያ ትንተናዎች እንደሚጠቁሙት ከመደበኛው ዋና ቡና አምራቾች እስከ ልዩ ቡና አምራቾች ያሉ ቢያንስ አራት የገበሬ አርኪኦሎጂስቶችን ይለያሉ (ለምሳሌ የዘላቂ ንግድ ኢኒሴቲቭ 2020 ይመልከቱ)። የኑሮ ገቢ፣ እና የኑሮ የገቢ ክፍተቶችን ለመቅረፍ መፍትሄዎች፣ በእነዚህ ወይም በሌላ መልኩ በተገለጹ የመረጃ ምንጮች ላይ በእጅጉ ሊለያዩ ይችላሉ።

የኑሮ ገቢ ለሁሉም የቤተሰብ አባላት ጥሩ የኑሮ ደረጃን ለማሟላት በቂ ገቢ ተብሎ ይገለጻል። ይህም የተመጣጠነ አመጋገብ፣ ንጹህ ውሃ፣ ጥሩ መኖሪያ ቤት፣ ትምህርት፣ ጤና አጠባበቅ እና ሌሎች አስፈላጊ ፍላጎቶች እና የእርሻ ወጪዎች ከተሸፈነ በኋላ ለድንገተኛ አደጋ የሚቆጥባቸው ሲኖሩት ነው። ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣ አምራቾች እና ቤተሰቦቻቸው በመደበኛነት ከተገለጸው የኑሮ ገቢ መለኪያ በታች ይኖራሉ።

ብዙ ቡና አምራቾች ንግዳቸውን ለማሻሻል እና ቤተሰባቸውን መሠረታዊ የምግብ ዋስትና፣ ጤና እና ትምህርት ለማቅረብ በሚያደርጉት እንቅስቃሴ በቂ ገቢ ማግኘት አይችሉም። በብዙ የዓለም ክፍሎች በቡና ምርት ላይ የተሰማሩ አርሶ አደሮች የገቢ ብዝሃነት እድላቸው ውስን ነው። ምክንያቱም አብዛኛው አመታዊ ገቢያቸው በአረንጓዴ ቡና ሽያጭ ላይ የተመሰረተ በመሆኑ ነው።

የእድገት እድሎች ውስን ናቸው

በቡና የእሴት ሰንሰለት ውስጥ ካለው ትርፋማ የእሴት መጨመር እድሎች ጋር በተያያዘ በአለም ላይ ያለው የፍጆታ መጠን እያደገ፣ ቡና አምራች ሀገራትም በዚያው ሁኔታ ተጠቃሚነታቸው እያደገ ቢሆንም የተፈለገው ደረጃ ያልደረሰ እና አሁንም ውስን ነው።

የሜክሲኮ የቡና ገበሬዎች.

የኤኮኖሚ ዕድገት ከፍተኛ ደመወዝ የሚያስገኝ የሥራ ዕድል በሚፈጥርባቸው ሃገራት፣ ብዙ ወንድ ገበሬዎች ወደ ከተማ ወይም ወደ ውጭ አገር ይሰደዳሉ። የግብርና አስተዳደር ተግባራት በቡና ገበሬነት ያልተመዘገቡ ሚስቶቻቸው እና ልጆቻቸውን ታሳቢ ያደርጋል። ብዙውን ጊዜ፣ የግብርና ምርታማነታቸውን እና የንግድ እድሎቻቸውን የሚያደናቅፉ እና የቤተሰብ ደህንነትን በረጅም ጊዜ የሚጎዱ ግብዓቶችን ለማግኘት ልዩ ገደቦች ያጋጥሟቸዋል።

ሴቶች በቡና ምርት ውስጥ 70 በመቶ የሚገመተው የጉልበት ሥራ ይሰራሉ። ይህ ሆኖ ግን ልፋታቸው ልብ የማይባል፣ ብዙም አቅም የሌላቸው፣ የሰው ኃይል ሆነው ቆይተዋል። የአለም አቀፉ የቡና ድርጅት በቡና አምራች ቤተሰቦች ውስጥ ሴቶች 20 በመቶው የቤተሰብ አስተዳዳሪ ወይም ባለርስት ብቻ እንደሆኑ ይገምታል።

የቤተሰብ የስራ ክፍፍል በጾታ ሊለያይ ይችላል። ለምሳሌ፣ ሴቶች በአብዛኛው የአረም፣ የመሰብሰብ እና የማቀነባበር ስራን ያከናውናሉ። ወንዶች በአንጻሩ ግን በመቁረጥ፣ ፀረ ተባይ እና ሎጅስቲክስ በመተግበር ላይ ተሳታፊዎች ናቸው። በአነስተኛ ደረጃ መሬት ነክ ስልጠና፣ እንዲሁም በአመራር ደረጃም ዕድል ያገኙ ሴቶች እንኳን ቢሆኑ ሴቶች ከወንዶቹ ያነሰ ገቢ ያገኛሉ።

በሴቶች የሚመሩ የቡና እርሻዎች በምርታማነት፣ በአካባቢና በማህበራዊ ዘላቂነት ውጤታማ በሚሆኑበት ጊዜም ቢሆን የተሻለ ትርፍ ለማግኘት እና ለምርታቸው የገበያ ትስስር ለመፍጠር የሚያስችል የድጋፍ ማዕቀፍ የላቸውም። በቡና ምርት ውስጥ የስርዓተ-ይታ ፍትሃዊነትን ለማስተዋወቅ በልማት፣ ማቀነባበር እና ግብይት ላይ የቴክኒክ ስልጠና መስጠት ወሳኝ ነው።

ሴቶችን ከመሪነት ቦታ ውጪ፣ የመረጃ እና የግብአት አቅርቦት እና የውጤት ገበያን አለማግኘቱ የስርዓተ-ይታ ፍትሃዊነት ስጋቶችን ያስነሳል እና በልጆች ጤና እና የአመጋገብ ሁኔታ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳድራል። ሴቶች የበለጠ ኢኮኖሚያዊ ጥንካሬ ሲያገኙ ቤተሰቦቻቸው እና ማህበረሰቡ ተጠቃሚ ይሆናሉ።

ሳጥን 3: የድህነት መመዘኛዎች

ለድህነት በብዛት ጥቅም ላይ የሚውለው መለኪያ ዓለም አቀፍ የድህነት መስመር ነው። ከ2011 ጀምሮ (የዓለም ባንክ፣ 2015) ዝቅተኛ ገቢ ላላቸው ሃገራት ዓለም አቀፍ ወይም የከፋ የድህነት መስመር በነፍስ ወከፍ 1.90 ዶላር የመግዛት አቅም ላይ ተቀምጧል።

በአለም ባንክ የተዘረጋው አለም አቀፋዊ የድህነት መስመር በድህነት የበለፀጉ ሀገራት ብሄራዊ የድህነት መስመሮችን አሴት ለማንፀባረቅ ተዘጋጅቷል። እ.ኤ.አ. በ2030 ድህነትን ማስወገድ ዋነኛው የዘላቂ ልማት ግብ (SDGi) ቢሆንም፣ ድሆች ከድህነት ወለል በላይ ለመውጣት፣ ልጆቻቸውን ለማስተማር እና ለጉልበት እና ለምርታቸው ፍትሃዊ ክፍያ ለማግኘት ይፈልጋሉ።

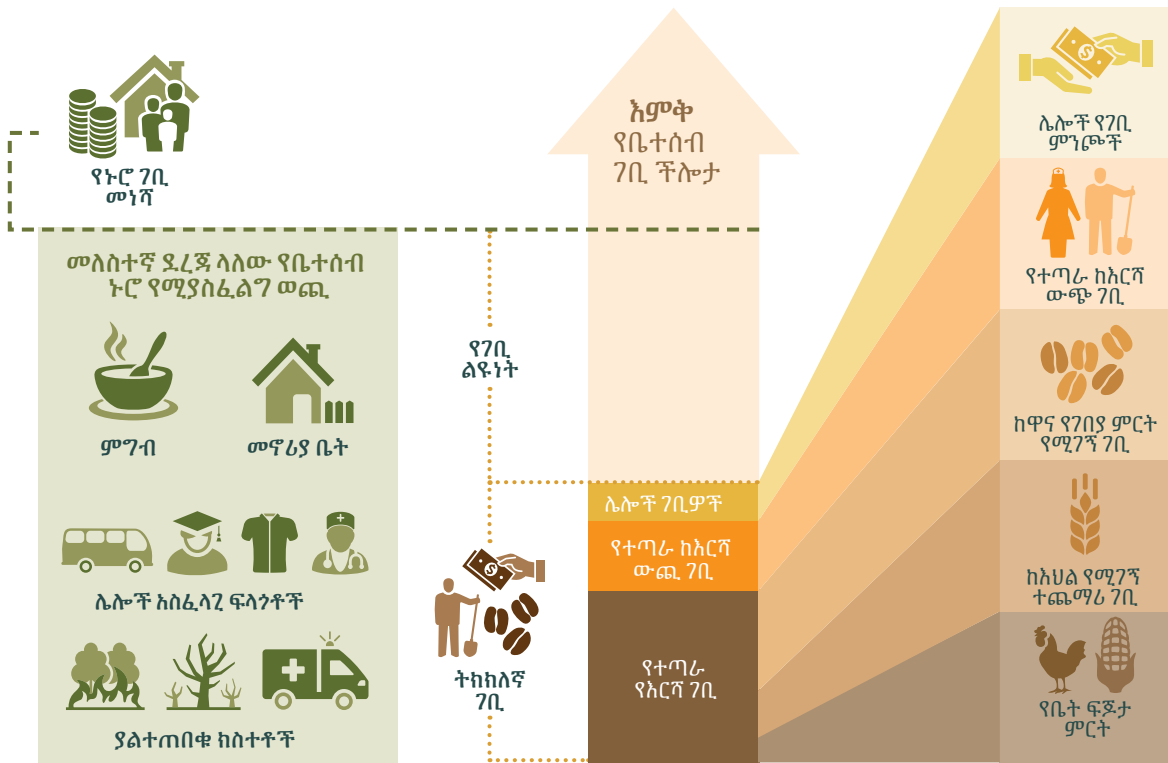
በዓለም አቀፍ ደረጃ እንደ ቡና ባሉ ቁልፍ የግብርና ምርቶች አቅርቦት ሰንሰለቶች ውስጥ ያለውን ማህበራዊ ኢፍትሃዊነት መፍታት አስፈላጊነት ለአምራቾች የኑሮ ሁኔታ የተሻለ ትኩረት እንዲሰጠው አድርጓል። የኑሮ ደመወዝ ጽንሰ-ሐሳብ በአብዛኛው የሚሠራው በተቀጠሩ ሠራተኞች (በፋብሪካዎች፣ በእርሻዎች፣ ወዘተ) ውስጥ ነው።

የዚህ አቀራረብ ማራዘሚያ በቅርቡ ግን በሰፊው ተቀባይነት ያለው የኑሮ ገቢ ጽንሰ-ሀሳብ ነው። የኑሮ ገቢ ለሁሉም የቤተሰብ አባላት አማካኝ የሆነ የኑሮ ደረጃን ለመግዛት በአንድ የተወሰነ ቦታ ላይ ላለ ቤተሰብ የሚያስፈልገውን የተጣራ ገቢ የሚያመለክት መለኪያ ነው። የአንክር ሜቶዶሎጂ የኑሮ ደመወዝ እና የኑሮ ገቢ መለኪያዎችን ለማስላት በጣም ተቀባይነት ያለው ዘዴ ነው።

አርሶ አደሮች ዘላቂ መተዳደሪያ እንዲያገኙ ለመርዳት የኑሮ ገቢ ማግኘት ወሳኝ እርምጃ ነው። የኋለኛው ደግሞ መሰረታዊ ፍላጎቶችን ለመሸፈን የሚያስችል አቅም፣ አቅም እና ገቢ መኖር እና ቢያንስ የኑሮ ገቢ ማግኘትን ያካትታል። አርሶ አደሮችም በኢኮኖሚ ጠንክር ያሉ መሆን አለባቸው፣ ይህም ማለት የተፈጥሮ ሃብቶችን ሳያበላሹ ድንጋጤ እና ያልተጠበቁ ክስተቶችን መቋቋም ወይም ማገገም ይችላሉ።

መተዳደሪያ እያገኙ አርሶ አደሮች መሰረታዊ ፍላጎቶቻቸውን መሸፈን እና መተዳደር ይችላሉ። ነገር ግን፣ ዘላቂ መተዳደሪያን ለማግኘት፣ በእርሻቸው ወይም በንግድ ሥራቸው ላይ ኢንቨስት በማድረግ ለወደፊትም በቂ ኑሮ እንዲኖራቸው ማድረግ አለባቸው። በመትረፍ እና በማደግ መካከል ያለው ልዩነት ኢኮኖሚያዊ ጥንካሬ እና ለወንዶች፣ ለሴቶች እና ለወጣቶች ትልቅ እድሎች ነው።

ምንጭ፡- የዓለም ንግድ ማዕከል

ምንጭ: የወጭሪ ገቢ ማህበረሰብ

ግብርናን ለማስቀጠል የሚደረጉ ማበረታቻዎች በጣም አናሳ ሆነዋል፡

ዝቅተኛ ዋጋዎች፣ ከመጠን በላይ የዋጋ ተለዋዋጭነት እና ዝቅተኛ ምርቶች የገበሬዎችን ገቢ ብቻ ሳይሆን አሁን ያሉት አርሶ አደሮችና መጪው ትውልድ በቡና እርሻ እንዳይቆዩ በማድረግ በመኸር ወቅት የጉልበት እጥረት እንዲፈጠር ያደርጋሉ።

የቡና ማስፋፋት/ልማት በተለምዶ የቤተሰብ ስራ ነው። ነገር ግን ብዙ ወጣቶች የማደግ እድላቸው ዝቅተኛ እንደሚሆን እና ስራውም ሳቢ እንዳልሆነ ይገነዘባሉ። በትምህርት ተደራሽነት እና ከቡና ዘርፍ ውጭ አዲስ የስራ እድል ሲያገኙ ወጣቶች ለመልቀቅ ይጋለጣሉ። ደካማ ደመወዝ እና የዕድል አጠገብ ስላጋጠማቸው ወላጆች አብዛኛውን ጊዜ ልጆቻቸውን ሌሎች ትርፋማ ሥራዎችን ወይም ሥራዎችን እንዲቀጥሉ ያበረታታሉ።

ያልተሸለሙ የግብርና ስራዎች ማህበራዊ ወጪዎች ለስራተኞች የጤና እና የደህንነት ስጋቶች፣ የህጻናት ጉልበት ብዝበዛ እና የስራ ስምሪት መስፋፋት መደበኛ ያልሆነ ስራ በከፊል ከገጠር እና ከወቅታዊ ባህሪ ጋር የተያያዘ ነው።

የቡና ምርት እና አሰባሰብ የተለያዩ የጤና አደጋዎች አሉት፣ ለምሳሌ በሽል መሳሪያዎች ወይም ተደጋጋሚ እንቅስቃሴዎች ላይ የሚደርስ ጉዳት፣ ከባድ ሽክምትን ማንሳት፣ ፀረ ተባይ ኬሚካሎች መጋለጥ ወይም መመረዝ፣ ለቡና አባሪ መጋለጥ እና ለፀሀይ እና ሙቀት መጋለጥ ያሉ የመተንፈሻ አካላት ወዘተ. የመሳሰለውን መጥቀስ ይቻላል።

የሕፃናት ጉልበት ብዝበዛ በአምራች ሃገራት ውስጥ ያለው የድህነት ቀጣይነት ቁልፍ ውሳኔ ሆኖ ይቆያል። በሥራ ላይ ያሉ ሕፃናት ብዙውን ጊዜ ከትምህርት ቤት የተፈናቀሉ ናቸው። ይህም የአሁኑን ደህንነታቸውን እና ትምህርታቸውን እንዲሁም የወደፊት ገቢያቸውን እና እድላቸውን ይወስናል። የሕፃናት ጉልበት ብዝበዛ ብዙውን ጊዜ የሚከሰተው ከኢኮኖሚያዊ ፍላጎት የተነሳ በጣም

ድሃ በሆኑ ቤተሰቦች ውስጥ ነው። ይህ በትውልድ መካከል ያለው የድህነት ወጥመድ ውጤት አለው። ድሆች ወላጆች ልጆቻቸውን ወደ ሥራ ይልካሉ። በዚህ ምክንያት ትምህርታቸውን በአግባቡ መከታተል ስለሚሳናቸው በቀጣይ ዘመናቸው ዝቅተኛ ኑሮ እና ዝቅተኛ ደሞዝ እያገኙ ኑሯቸውን ለመግፋት ይገደዳሉ።

የአየር ንብረት ለውጥ እየጨመረ ባለበት ዓለም አቀፋዊ የእሴት ሰንሰለቶች ትስስር እና የወረርሽኞች ፈጣን ስርጭት፣ የተለያዩ ተግዳሮቶች አምራቾችን እና ልጆቻቸውን እንዴት እንደሚጎዱ ማጥናት አስፈላጊ ነው። ለወጣቶች እና ህጻናት አወንታዊ፣ ዘላቂ ተፅዕኖ ያለው የኑሮ ገቢ እና ዕድሎችን የሚያረጋግጡ መንገዶችን መፈለግ ለስርአት ለውጥ ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ነው።

አርሶ አደሮች ኑሮአቸውን ለማሸነፍ በሚታገሉበት ወቅት ወሳኝ ነገር ግን ከፍተኛ ወጪ የሚጠይቁ የእርሻ ስራዎችን በመተው የጥራት እና የምርት መቀነስን በማስከተል አንዳንድ አርሶ አደሮች ከቡና ሙሉ በሙሉ እየተሸጋገሩ ይገኛሉ። አሁን ያለው ዝቅተኛ እና ተለዋዋጭ የዋጋ ሁኔታ ከቀጠለ የአለም የቡና አቅርቦት መጠን፣ ጥራት እና ብዝሃነት በእጅጉ ይቀንሳል።

ዝቅተኛ ምርታማነት፣ ዝቅተኛ እና ተለዋዋጭ ዋጋ፣ ከፍተኛ የምርት ወጪ እና የሥልጠና፣ የምርምር እና የዕድገት ተደራሽነት ደካማነት በተለይም የሴቶች የድህነት ወጥመድ ዋና ዋናዎቹ ናቸው። በአዳዲስ ፈጠራዎች የሰው ጉልበት ምርታማነትን ማሳደግ ከተቻለ ወደ አርሶ አደሩ መመለሱ የተሻለ ስለሚሆን እና በቡና እርሻ ዘርፍም የመቀጠል ዕድላቸው ሰፊ ይሆናል።

ለቡና አርሶ አደሮችና ለቡና ኢንዱስትሪው ቀጣይነት ያለው ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ፣ ምርታማነትን የሚያሻሽሉ ምርምርና ቴክኖሎጂዎች፣ የፋይናንስ አቅርቦት፣ የኤክስቴንሽን አገልግሎት እና ፖሊሲዎችን ማስቻል ከመፍትሄዎች መካከል ጥቂቶቹ ናቸው።

እሴትን መጋራት፡- የት ነው የምንቆመው?

ከታሪክ አንጻር እሴቱ በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ ፍትሃዊ ባልሆነ መልኩ ተሰራጭቷል። ይህንን አለመመጣጠን ለማስተካከል ብዙ ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች አሉ።

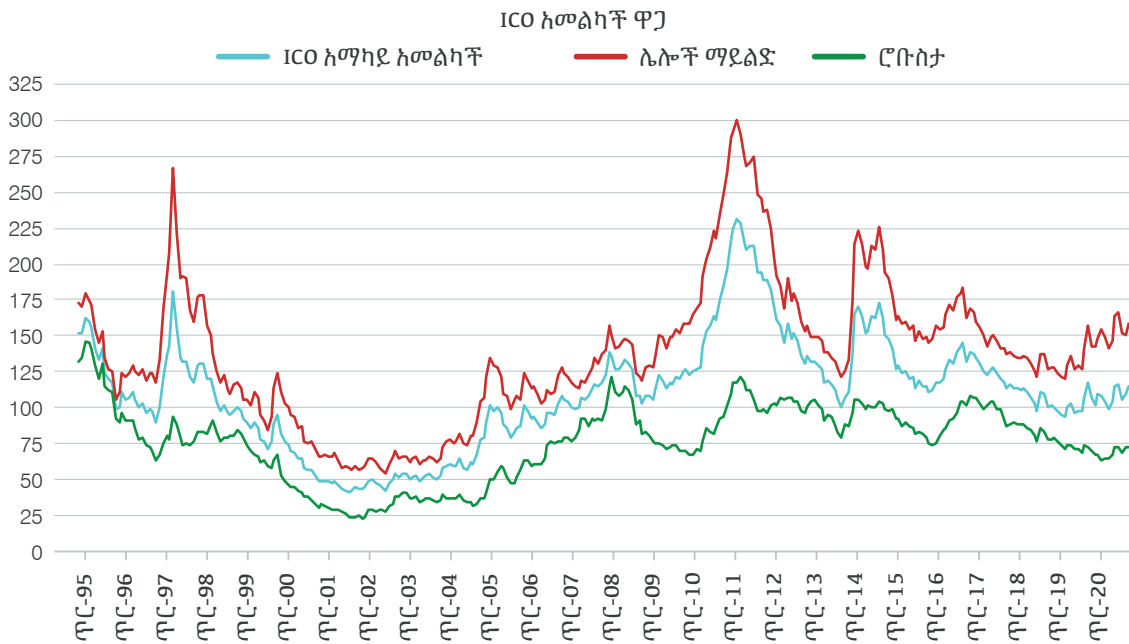
ተለዋዋጭ እና ዝቅተኛ ዋጋ አምራቾችን ይፈታተናሉ

የቡና ዋጋ ተለዋዋጭነት እና ማሸቆልቆሉ በአምራች ሃገራት ላይ ከፍተኛ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ መዘዞችን ያስከትላል። በዋጋ ሰንሰለቱ አምራቾች ላይ ዝቅተኛ እና ተለዋዋጭ ዋጋዎች እንዲከሰቱ ከማድረግ አንጻር አጣዳፊ ምልክቶች ተደርገው ሊወሰዱ ይችላሉ። የትርፍ እጥረት፣ የጥርጣሬ መጨመር እና ማደግ አለመቻል ከነዚህ መካከል ተጠቃሾቹ።

ጥራትን የሚሸልሙ እና በአቅርቦት ላይ የበለጠ መረጋጋት እና አስተማማኝነት የሚሰጡ ትክክለኛ ዋጋዎች ይህንን ሚዛን መዘባት ለመፍታት አንዱ መንገድ ናቸው። የኢኮኖሚክስ፣ የቴክኖሎጂ እና የተለያዩ የአቅም ግንባታ ስራዎችም በአንድ በኩል የግብዓት ወጪን ዝቅ ለማድረግ እና በሌላ በኩል የሰው ኃይል ምርታማነትን ለማሳደግም ይረዳል። ይህም አጠቃላይ የምርት ወጪን ለመቀነስ እና ምርትን ለማሻሻል የሚያግዝ አይነተኛ መፍትሄ ነው።

የአለም አቀፍ የቡና ድርጅት የቡና ቸርቻሮ ገበያ በዓመት ከ200 ቢሊዮን ዶላር በላይ ገቢ እንደሚያስገኝ ይገምታል። የፍጆታ ፍጆታ በአውሮፓ፣ በዩናይትድ ስቴትስ እና በብራዚል ከፍተኛ ነው፣ ነገር ግን ደቡብ-ምስራቅ እስያ እየደረሰ ነው። የገቢ መጨመር እና በማደግ ላይ ያለው የመካከለኛው መደብ የኑሮ ደረጃ መጨመር ለቡና ፍጆታ ከፍተኛ ጥራት ላላቸው ቡናዎች እና ፈጣን ወይም ጣዕም ያላቸው ቡናዎች እንዲጨምር አድርጓል።

ብዙ ሽማግሌ ለታዋቂው መጠጥ በአንጻራዊነት ከፍተኛ ዋጋ ቢከፍሉም፣ አምራቾች የቸርቻሮ ዋጋውን ፍትሃዊ ክፍል ይቀበሉ ወይ የሚለው ጥያቄ በጣም አከራካሪ እና አከራካሪ ነው። የቡና ኢንዱስትሪው በአማካይ የአረንጓዴ ቡና ኤክስፖርት ዋጋ ከዚህ መጠን 10 በመቶውን ይይዛል። አርሶ አደሩ የኑሮውን ገቢ የሚያረጋግጥ የቸርቻሮ ዋጋ ድርሻ እንዲያገኝ ኢንዱስትሪው መሰባሰብ ይኖርበታል። በዚህም የቡና ምርት ለቀጣዩ የቡና አርሶ አደር ትውልድ ለአሁኑ ወጣቶች ማራኪ ሆኖ ይቀጥላል።

የአይ.ሲ.ኦ ጥምር አመልካች ዋጋ፣ ከሁሉም ዋና ዋና የቡና መገኛ እና ዓይነቶች አማካይ ክብደት ያለው፣ ከሌሎች የዋጋ አመልካቾች ጋር በሚጣጣም መልኩ ዋጋዎች በታሪካዊ ሁኔታ በጣም ተለዋዋጭ መሆናቸውን በግልፅ ያሳያል። ያለፉት 10 አመታት የማሽቆልቆል አገጣጣሚ ያሳያሉ። እ.ኤ.አ. 2020 ያለውም ከቀድሞዎቹ ብዙ የተለየ አልነበረም እና ለአብዛኛዎቹ ዓመታት የቡና ዋጋ ካለፉት አስርት ዓመታት አማካይ የዋጋ ደረጃ እስከ 30 በመቶ ገቅ ብሏል። ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ በብዙ አምራች ሃገራት የምርት ዋጋ ጨምሯል፣ ይህም የበርካታ አርሶ አደሮችን ገቢና መተዳደሪያ እንዲገደብ አድርጓል።

ብዙ ምክንያቶች በግብርና ትርፋማነት ላይ ተጽዕኖ ሊያሳርፉ ይችላሉ። ከእነዚህም መካከል የእርሻ መጠን፣ የሰው ጉልበት፣ የተባይ እና የበሽታ መከሰት፣ የማዳበሪያ ዋጋ እና ሌሎች ግብአቶች ይገኙበታል። ወደ ቅልጥፍና ማጣት የሚዳርጉ ምክንያቶች እና በተራው ከፍተኛ ዋጋ ብዙውን ጊዜ ከገበሬዎች እና ከንግድ አጋሮቻቸው ቁጥጥር ውጭ ናቸው። የዋጋ ችግር በማንኛውም የአቅርቦት ሰንሰለት ደረጃ ላይ ሊወጣ ይችላል። በሎጂስቲክስ አውታሮች ውስጥ ያሉ ቅልጥፍና ማነስ፣ የታክስ መሠረተ ልማት፣ የምንዛሪ ዋጋ፣ የገበያ ተደራሽነት፣ የካፒታል አቅርቦት እጥረት እና የመድን ሽፋንን ጨምሮ የተለያዩ ጉዳዮች የዋጋ ጭማሪ ሊያደርጉ ይችላሉ። ከሎጂስቲክስ ጋር የተያያዙ ወጪዎች በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያለውን የእሴት ስርጭትን ለመወሰን ወሳኝ እንደሆኑ ተደርገው ይወሰዳሉ። በአገር አቀፍ፣ በክልል እና በአካባቢ ደረጃ በደንብ ያልተነደፉ ወይም የተተገበሩ ፖሊሲዎች እና አስተዳደራዊ ሂደቶች የእሴት ክፍፍል ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ። ማቋረጥ፣ አስተማማኝነትን አደጋ ላይ የሚጥል እና አደጋን እንዲጨምር ከማድረግ ጋር ተያይዞ ከሚያስከትሉት ውጤቶች መካከል ጥቂቶቹ ናቸው።

በቡና ዘርፋቸው ከፍተኛ እድገት፣ አምራቾችን ለኢንቨስትመንት፣ ለዘላቂ ልማት እና አጋርነት በመጠቀም ድህነትን ለማስወገድ ችለዋል። መንግስታት፣ ባለስልጣናት እና ማህበራት በአንድ ላይ መሰባሰብ ከቻሉ ኢኮኖሚያዊ እና አካባቢያዊ ሃብቶችን በዘላቂነት ለመቆጣጠር ስለሚችሉ ፖሊሲዎችን በጋራ በመንደፍ ተግባራዊ ማድረግ ስለሚችሉ የቡናው ዘርፍ እድገት በከፍተኛ ሁኔታ ይጨምራል።

እነዚህ ፖሊሲዎች እና መዋቅራዊ ኢንቨስትመንቶች ከፍተኛ የኤክስፖርት ገቢን የሚያመነጩ ሲሆን የተረጋጋ ምርትን በማረጋገጥ በግሉ ዘርፍ ላይ የተመሰረተ የቡና እሴት እንዲያደግ መንገድ ይከፍታል። ቪዩትናም በቡና ዘርፍ ያስመዘገበችው ስኬት ለሀገሮች ውህደት ለመፍጠር እና በአለም አቀፍ ገበያም ውስጥ ትልቅ ሚና ለመጫወት ያስቻላት መንግስት በሚያወጣቸው ፖሊሲዎች ነው።

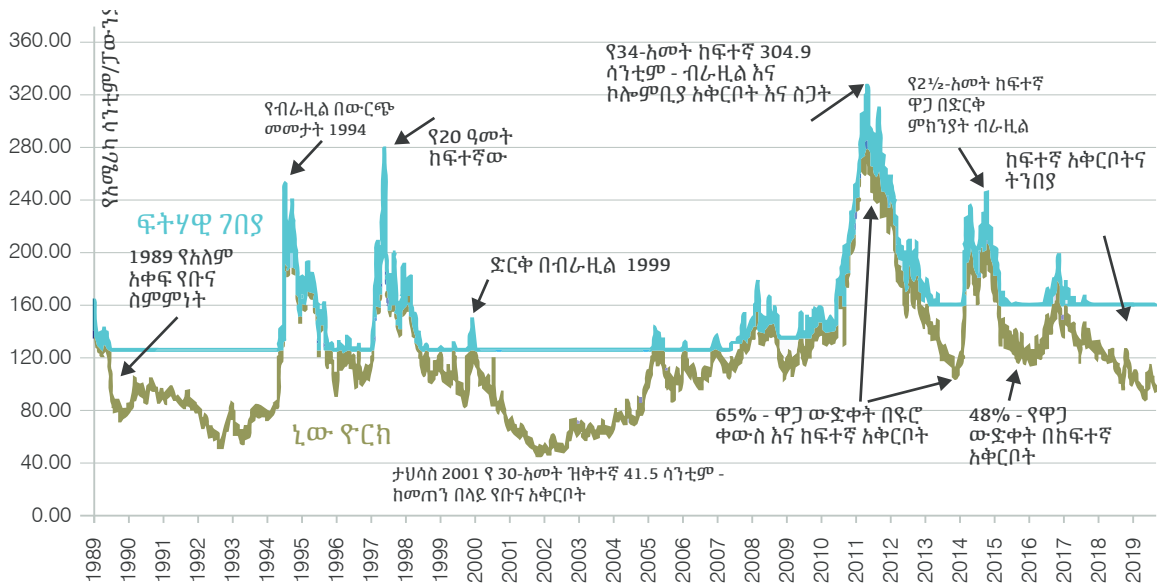
ገበሬዎች ምን ያህል ገቢ እንደሚያገኙ ለመረዳት በተሸጠው መጠን እና በእርሻ በር ዋጋ ይወሰናል። የግብርና ምርት ዋጋ ከአይነት፣ ከጥራት፣ ከስራ ማስኬጃ ወጪዎች እንዲሁም ከገበያ መዳረሻ ጋር ተያይዞ ይለያያል። ከአምራች ሀገራት ተነስቶ መዳረሻ ሀገራት እስከሚደርስ ድረስ አዳዲስ ወጪዎች የሚያስከትሉ ከመሆናቸው ባሻገር ዋጋቸውም የዚያኑ ያህል እየጨመረ ይሄዳል። ሆኖም ግን በአምራቾች እጅ የሚደርሰው የመጨረሻው

FIGURE 4: HOW DO FAIRTRADE AND NEW YORK ARABICA PRICES COMPARE?

ፍጆታ ዋጋ ድርሻ ፍትሀዊነት በተመለከተ ከቅርብ አመታት ወዲህ ተደጋጋሚ ክርክሮች በማስነሳት ላይ ይገኛሉ። የቡና ዋጋ ከዘላቂ ምርት ዋጋ በታች ሲቀንስ ተጽእኖው በግለሰብ ደረጃም ሆነ በዓለም አቀፍ ደረጃ ይታያል።

ዝቅተኛ ዋጋ ገበሬዎች ትርፋማ እንዳይሆኑ እና ኑሯቸውም እንዳያብብ ያደርጋቸዋል። ይህም የመላው የቡና አምራች ማህበረሰብን ኑሮ አደጋ ላይ ከመጣሉም ባሻገር ወጣቶችን በንግዱ ውስጥ እንዲቀጥሉ በማበረታታት ሆኖም ግን በመጨረሻም የወደፊቱን የአለም የቡና ምርት አደጋ ላይ ይጥላል። እንደ ፌርትሬድ ያሉ አንዳንድ የምስክር ወረቀቶች ዓላማቸው በዋጋ ሰንሰለቱ ላይ ፍትሃዊ የሆነ የትርፍ ክፍፍል እንዲኖር፣ ከተጠቃሚው ሀብት በቀጥታ ወደ አርሶ አደሩ በማስተላለፍ የተረጋጋ ኑሮ እንዲኖር እና ከፍተኛ ገቢ እንዲኖር ማድረግ ነው።

ምስል 4: የፌርትሬድ እና የኒውዮርክ አረቢካ ዋጋዎች አንድነት ይገልጻሉ?

ምንጭ: ፌርትሬድ ኢንተርናሽናል <https://www.fairtrade.net/news/wake-up-six-reasons-to-choose-fairtrade-coffee>

ጥራቱ በአግባቡ የተረጋገጠ እና ደረጃውን የጠበቀ ቡና የሚገዙ ገበያዎች ጥቂቶች ብቻ ሲሆኑ አርሶ አደሮች ደግሞ የቀረውን ቡና ለመደበኛ ቻናል ይሸጣሉ። ሁሉም የበጎ ፈቃድ ዘላቂነት ደረጃዎች ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ በእርሻ ደረጃ የተረጋገጠውን የቡና መጠን ማሳደግ ችለዋል። ይህ በአንዲህ እንዳለ በተረጋገጠው መጠን እና በተረጋገጡ ገበያዎች ላይ በሚሸጠው መጠን መካከል ያለው ልዩነት ሰፊ ያለ ነው።

በቡና ባሮሜትር 2020 መሠረት እ.ኤ.አ በ2019/2020 በበጎ ፈቃድ ዘላቂነት ደረጃ የተሸጠው አጠቃላይ የቡና መጠን 55 በመቶውን የዓለም የቡና ምርት ሸፍኗል። (ይህ አሃዝ ለሁለት ወይም ለሶስት ጊዜ ማረጋገጫ/ማረጋገጫ አልተሰጠበትም/አልተከለሰም)። ምንም እንኳን ይህ አስደናቂ ውጤት ቢሆንም ለገበሬዎች ያለው ቀጥተኛ ጥቅም እንደ የዋጋ ክፍያ ወይም አዳዲስ ገበያዎች የማግኘት እድል የተገደበ ሆኗል። አጠቃላይ ጥራቱ የተረጋገጠ ቡና መጠን ገበያዎች በሚወስዱት መጠን ይወሰናል። ይህ ሁኔታ የገበያው ተቆርቋሪዎች የረጅም ጊዜ ቁርጠኝነት እና የተረጋገጠ የቡና አቅርቦትን በዘላቂነት ለማስተዳደር ያለ ፈቃደኝነት በዘርፉ ላይ የሚኖረውን አቅም ማሻሻል ይችላል።

እ.ኤ.አ. በ2019 በፈቃደኝነት እና ዘላቂነት ደረጃ ከሚመረተው ውስጥ ከ25 በመቶ ያነሰ ድርሻ ያለው በኢንዱስትሪው ደረጃውን የጠበቀ ቡና ተገዝቷል። እንደ ቡና ባሮሜትር 2020 መረጃ ከሆነ። በሌላ አነጋገር 75 በመቶ አሁንም እንደ መደበኛ ቡና ይሸጣል። ይህ ክፍተት ሲታይ በቅድሚያ ኢንቨስት ያደረጉ የተመሰከረላቸው አምራቾች ትርፋማነት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳድራል። በዚህም ምክንያት ቀጣይነት ባለው የማሻሻያ ልምዶች ላይ ኢንቨስት ለማድረግ ያላቸውን የገንዘብ አቅም እና ተነሳሽነት ይቀንሳል።

መመዘኛ ማስቀመጥ፣ ነጻ ጭነትና የእርሻ ላይ ዋጋዎች

ተንታኞች የችርቻሮ ቡና ዋጋን ለገበሬው ከሚከፈለው የቡና ዋጋ ጋር ያወዳድራሉ። ቡናን በችርቻሮ መሸጥ እና ቡናን ማምረት ከኢኮኖሚው አውድ አንጻር በበቂ ሁኔታ ታይቶ አሳሳች ሊሆን ይችላል። ይህ ክፍል ቡናን ማምረት እና ኢኮኖሚን በተመለከተ በዝርዝር ያቀርባል።

ከዚህ በታች ያለው ሠንጠረዥ በሁለት አስፈላጊ የዋጋ ማስተላለፊያ ደረጃዎች ላይ የንፅፅር መለኪያዎችን ያሳያል-ኤፍ.ኤ.ቢ (በቦርድ ላይ ነፃ ፣ በገጠር ወደብ ላይ ያለው ዋጋ) እና በእርሻ በር። የኤፍ.ኤ.ቢ የዋጋ መረጃ በ2020 መጨረሻ ከቡና አስመጪ እና ላኪዎች ጋር በአለም አቀፍ የንግድ ማእከል ከኤንቪሪታስ እና ከዙሪክ አፕላይድ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ ጋር በመተባበር ባደረጉት ቃለ ምልልስ ላይ የተመሰረተ ነው። መረጃው በአንድ አገር ውስጥ የሚመረተውን የተወሰነ የቡና ዓይነት የገበያ ዋጋ ከመላ አገሪቱ አማካይ የወጪ ዋጋ ጋር ያሳያል። የእርሻ በር የዋጋ መረጃ የተገኘው ከኤንቪሪታስ ከ10,000 በላይ አርሶ አደሮች በተለያዩ የአምራች ሀገራት ካደረጉት የዳሰሳ ጥናት በመነሳት ነው። እነዚህ መረጃዎች ከሀገር ውስጥ ወደ መደበኛ አሃዶች የተቀየሩ ሲሆን በጊዜ ሂደት ገበያ እና የምንዛሪ ዋጋን ከግምት ውስጥ በማስገባት እንዲስተካከሉ ተደርገዋል።

ሠንጠረዥ 1: ከማሳ አስከ ኤፍኤቢ ያላው ዋጋ በ7 ሀገሮች

ገበያ	መገኛ/ ምንጭ	ምሳሌ	\$ በኪሎ አረንጓዴ ቡና እኩሌታ		የማስተላለፊያ ድርሻ
			አማካይ FOB ዋጋ	አማካይ የማሳ ላይ ዋጋ	ማሳ / FOB
ልዩ	ኢትዮጵያ	የተፈጥሮ አራቢካ ደረጃ 1 ጥቃቅን ሎት	8.80	4.03	46%
ፕሪሚየም	እንዶኔዥያ	ታጥቦ የተቀሸረ አራቢካ ደረጃ 1	4.73	3.51	74%
ፕሪሚየም	ኮሎምቢያ	የታጠበ ኤክስልሶ	3.63	2.75	76%
ፕሪሚየም	ሎንዶን	የታጠበ አራቢካ ኤችጂ	2.97	2.22	75%
መደበኛ	ብራዚል	የተፈጥሮ አራቢካ NY2/3, 17/18, mtgb fc	2.13	1.89	89%
መደበኛ	ዑጋንዳ	ሮቡስታ SS 15+	1.55	1.11	72%
መደበኛ	ቪየትናም	ሮቡስታ Gr 2	1.50	1.40	93%

ምንጭ: ITC እና Enveritas

እነዚህ አሃዶች በሃገራት እና ምርት መካከል ያለውን የዋጋ ልዩነት እና የእሴት ማስተላለፊያ ራሺዮን ከኤፍ.ኤ.ቢ ማሳ ድርሻ አንጻር አጉልተው ያሳያሉ። ይህ ጥምርታ የአቅርቦት ሰንሰለቱን ውጤታማነት ለመጀመሪያ ጊዜ ለመተንተን ያስችላል። ከፍተኛ የመተላለፊያ ፍጥነት (በብራዚል እና ቪየትናም እንደሚታየው) ለገበሬው የሚተላለፈውን ከፍተኛ ዋጋ ያመለክታል። ዝቅተኛ የመተላለፊያ ፍጥነት ማለት የአቅርቦት ሰንሰለትን ቅልጥፍና ስለሚያሳጣው ገበሬዎች ለቡና ሊያገኙት የሚችሉትን ከፍተኛውን ድርሻ ያሳጣቸዋል ማለት ነው። የገበሬውን የንግድ ሁኔታ ለማሻሻል በሚሞከርበት ጊዜ በመሠረተ ልማት ላይ የሚደረጉ ኢንቨስትመንቶች እና ቢሮክራሲያዊ አሰራሮች ትልቅ ተፅዕኖ እንዳላቸው በግልጽ ሊያመለክት ይችላል። ለምሳሌ፣ የኤፍ.ኤ.ቢ ዋጋ መለኪያ ለኢትዮጵያ በኪሎ 8.80 ዶላር፣ ለብራዚል ደግሞ 2.13 ዶላር/ኪ.ግ በተመሳሳይ የስርጭት መጠን (በእርሻ ዋጋ እና በኤፍ.ኤ.ቢ ዋጋ መካከል ያለው ጥምርታ) 46 በመቶ እና 89 በመቶ በቅደም ተከተል ያሳያል። ሁለቱም ሃገራት ተፈጥሯዊ አረቢካን በማምረት የእነዚህን ዋጋዎች ትንተና ማከናወን አስፈላጊ ነው።

■ በብርቅነት ዋጋ አለ።

የኢትዮጵያ ማይክሮ-ሎቶች ከብራዚል የጅምላ ድብልቆች በጣም አናሳ እና የበለጠ ዋጋ ያላቸው ናቸው። የማይክሮ ሎት ገዥዎች ከፍተኛ ዋጋ ለመክፈል ፍቃደኞች ናቸው።

■ ከፍተኛ ጥራት ማለት ከፍተኛ ዋጋ ማለት ነው።

የኢትዮጵያ ቡና ከፍተኛ ጥራት ያለው እና ውስጣዊ እሴት ያለው ነው። እንደ ዋንጫ ነጥብ እና ጉድለት ቆጠራ ያሉ አንዳንድ የጥራት ልዩነቶች ሊለኩ የሚችሉ ናቸው። ሌሎች ጥራቶች፣ ለተወሰነ ጣዕም መገለጫ የገዢ ምርጫን ጨምሮ፣ መጠናቸው አነስተኛ ነው። ነገር ግን አሁንም በከፍተኛ ዋጋዎች ይንጸባረቃሉ።

■ የምርት ወጪዎች የመጨረሻውን ዋጋ ይጨምራሉ።

ከጅምላ ድብልቅ ይልቅ ማይክሮ-ሎት ማምረት ከፍተኛ ወጪ ይጠይቃል። ምክንያቱም ሂደቱ

የበለጠ ጉልበት እና ሀብትን የሚጨምር በመሆኑ ነው። በተጨማሪም ጥቃቅን ሎቶችን ለመሸጥ የሚያስፈልገው የግብይት እና የናሙና ጥረት ከጅምላ ድብልቆች በቋሚም ሆነ በኪሎ የሚሸጥ ነው።

■ የንግድ ሥራ ዋጋ በዋጋዎች ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

የእሴት ሰንሰለት አወቃቀሮች ገና ከመነሻው የንግድ ሥራ ዋጋ እንዲለያይ ያደርጋሉ። የወለድ ተመን፣ የወደብ ርቀት፣ የቡና ታክስ፣ ላኪና ፕሮሰሲንግ ህዳግ፣ የመፍጨት አቅም እና ሌሎችም ሁኔታዎች እየተጨመሩ ነው።

በብራዚል፣ እርሻዎች በተለምዶ ትላልቅ ናቸው። ገበሬዎች ከምጣኔ ሀብት ጋር በተዛመደ ከፍተኛ መጠን ያለው ቡና ያመርታሉ። አብዛኛውን ጊዜ በዚያው በእርሻ ቦታቸው ላይ ቡናቸውን ያዘጋጃሉ። በአለም አቀፍ የቡና ዋጋ ብራዚል ትልቅ ሚና ትጫወታለች። በኢትዮጵያ ያሉ አርሶ አደሮች በአብዛኛው አነስተኛ ገበሬዎች ሲሆኑ፣ ቡናቸው ከማዘጋጀቱ በፊት ከሌሎች አርሶ አደሮች ከሚያመርቷቸው ቡናዎች ጋር በማዋሃድ ዋጋውን ከፍ ያደርጉታል።

■ ብዙውን ጊዜ ከአንድ በላይ ገዢ አለ፤ ይህም ዋጋን ከፍ ያደርገዋል።

■ የገበሬው ቡና ምን ያህሉ በመጨረሻ በኤክስፖርት ዋጋ ይሸጣል የሚለው ጉዳይ ነው።

በዘርፉ የተሰማሩ እና ሸማቾች ለበለጠ ግልጽነት እና ክትትል ጥሪ ቢያቀርቡም በቡና ሰንሰለት የትርፍ ክፍፍል ላይ አስተማማኝ መረጃ ለማግኘት አሁንም ለኢንዱስትሪው ትልቁ እና ቀዳሚው ፈተና ነው።

ሠንጠረዥ 1 ጠቃሚ የዋጋ ንጽጽር ሲያቀርብ መደምደሚያዎቹ ሰፊ ናቸው። ከእርሻ ዓይነቶች እስከ የእሴት ሰንሰለት እና የመጨረሻ መዳረሻዎች ድረስ ብዙ ተለዋዋጮች ወደ ጨዋታ ሊመጡ ይችላሉ።

ለምሳሌ ኢትዮጵያ ውስጥ አነስተኛ ሎት ለሚሸጡ ገበሬዎች የሚደረጉ ኮንትራቶች ከሚያመርቱት ቡና 5-10 በመቶ ብቻ ሊወክሉ ይችላሉ። የተቀረውን የገበሬውን ምርት በአረቦን እና በመደበኛ ክፍያ ዋጋ መሰረት እንዲቀበሉ ይደረጋል። የተጣራ የእርሻ-በር ዋጋ በእነዚህ የተለያዩ የሽያጭ ቻናሎች ላይ አማካይ ዋጋ ያላቸውን ዋጋዎች ይወክላል። መጋገሪያዎች አረንጓዴ ቡና የሚጠቀሙበት መንገድ እንደ መላኪያ ይለያያል። ለምሳሌ፣ የተሰጠው የቡና ፍሬ በፕሪሚየም ጥራት ባለው ኤስፕራሶ ካፕሱል ወይም በመደበኛ ድብልቅ ውስጥ ሊካተት ይችላል። ከእነዚህ ሁለት የመጨረሻ ምርቶች በስተጀርባ ያለው የእሴት ሰንሰለት የዋጋ መዋቅር ፍጹም የተለየ ነው።

መረጃው በጣም አልፎ አልፎ ብቻ በተናጠል የሚቆም ነው። በአንድ ገበያ ውስጥ ስለ አውድ እና በጣም ተዛማጅነት ያላቸውን የዋጋ እና የማስተላለፍ ነጂዎች ጠለቅ ያለ ግንዛቤ ያስፈልጋቸዋል።

የውሂብ ስብስቦች ብዙውን ጊዜ የተበታተኑ እና በአንጻራዊ ሁኔታ ጥቂት ናቸው። ጠቃሚ ዕውቀት ለማጋራት የሚያስችል ማዕቀፍም አልተበጀላቸውም። ከዚህም በላይ በእርሻ መረጃ አያያዝ እና በባለቤትነት ስነምግባር ዙሪያ እያደገ ግን ያልተፈታም ክርክር አለ። ቆይታ፣ ነጋዴዎች፣ የገበሬ ድርጅቶች እና አምራች ሀገር መንግስታት ሁሉም የራሳቸው መረጃ የመሰብሰቢያ ዘዴዎች ያሏቸው፣ ሲሆን አካተቱ በመተግበር ረገድ ግን የተበታተኑ እና ውጤታማ ሳይሆኑ ቆይተዋል።

አሁን ላይ ያለው የዘላቂነት ማዕቀፍ

ዘላቂነት የብዙዎች ቃል ሆኗል። በዚህ ምክንያት፣ ባለፉት አመታት ትርጉም እና የስበት ኃይል ጠፍቷል። ዛሬ የዘላቂነት ማእቀፍ ምን እንደሆነ ከመፍረሱ በፊት፣ በመጀመሪያ ዘላቂነት ማለት ምን ማለት እንደሆነ መግለጽ አስፈላጊ ነው።

እ.ኤ.አ. በ2005 የዓለም የማህበራዊ ልማት ጉባኤ ለዘላቂ ልማት ፍልስፍና አስተዋፅኦ የሚያደርጉ ሶስት ዋና ዋና ጉዳዮችን ለይቷል፡- የኢኮኖሚ ልማት፣ ማህበራዊ ልማት እና የአካባቢ ጥበቃ። እነዚህ በብሄራዊ ደረጃ የሚታወቁ ምሰሶ የሆኑ ጉዳዮች አለም እያጋጠሟት ያሉትን ፈተናዎች ለመቋቋም የጀርባ አጥንት ሆነው ሊያገለግሉ ይችላሉ።

የአለም የአካባቢ እና ልማት ኮሚሽን ያዘጋጀው የብሩንድትላንድ ሪፖርት እንደሚያሳየው ከሆነ ልማት ሲባል የመጨረሻውን ትውልድ ፍላጎት የማይጎዳ፣ ነገር ግን ደግሞ የዛሬውን ማሟላት የሚችል ብሎ ይገልጻል።

© Eduardo Marino for the Fairtrade Foundation

ባሬስታ ኬይላ ኩዊናንስ ኮርዶቫ በአፍ ካፌ፣ ሊማ፣ ፔሩ

ሳጥን 4: ማረጋገጫ እና ማረጋገጫ፡ ልዩነቱ ምንድን ነው?

የዕውቅና ማረጋገጫ (ሰርቲፊኬት) የተወሰኑ የፈቃደኝነት ደረጃዎች ደንቦች እና ደንቦች በአንድ የተወሰነ አካባቢ (ለምሳሌ በግለሰብ አምራች፣ በአምራች፣ በህብረት ሥራ ወይም ሌላው ቀርቶ በክልል) መሟላታቸውን ያረጋግጣል። እነዚህ አምራቾች አንዳንድ ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ እና/ወይም አካባቢያዊ መስፈርቶችን ማሟላት አለባቸው። የእውቅና ማረጋገጫ ፈቃድ ገለልተኛ እና የሰነድ ወገን ማረጋገጫን ይጠይቃል። እውቅና ባለው ኦዲተር መመራት ይኖርበታል። በተለምዶ የምስክር ወረቀቶች በየአመቱ መታደስ ይኖርባቸዋል። ይህም ገዥዎችን እና አቅራቢዎችን እንዲጠበቁ ለማድረግ የተነደፉ ናቸው።

ጥራቱ የተረጋገጠ ቡና የሚገዙ ቆይታዎች በምስክር ወረቀቱ ላይ በተሰጠው ዋስትና እና በችርቻሮ ማሸጊያው ላይ ዘላቂ የምርት ስያሜን በማካተት ይጠቀማሉ። ይህ ማረጋገጫ ለተሰጣቸው ዕቃዎች የሚሰጥ በመሆኑ የተለየ የገበያ ፍላጎት ስለሚኖረው የተሻሉ የግብይት እድሎች እንዲኖረው አስተዋፅኦ ያደርጋል። ማረጋገጫ ማሟላት እንደሚገባቸው ስምምነት የተደረሰባቸውን መስፈርቶች ተግባራዊ እንዲሆኑ ያስገድዳል። ነገር ግን የይገባናል ጥያቄ ለመመለስ እና ከተጠቃሚ ጋር ለሚፈጸሙ መሻሻቶች ህምስክር ወረቀት ጠቃሚ አይሆንም። በምትኩ የኩባንያው ወይም የውስጥ አቅርቦት ሰንሰለት ደረጃዎች በተሾሙ ኦዲተሮች አማካኝነት መካሄድ ስላለበት የምስክር ወረቀት አሰጣጥ ሁኔታ የማረጋገጥ ሂደት ላይ ያተኩራል።

የአገር ውስጥ የሰነድ ወገን ተዋናዮች እንደ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ወይም የሁለተኛ ወገን ተዋናዮች የተወሰኑ መስፈርቶችን መከበራቸውን እንዲያረጋግጡ ሊጠየቁ ይችላሉ። በድጋሚ ማረጋገጫዎች መካከል ያለው ጊዜ ከዓመታዊ የድጋሚ ማረጋገጫ ሂደት በእጅጉ ያነሰ ከባድ ሊሆን ይችላል።

ምንጭ፡- የዓለም ንግድ ማዕከል

በቡና ውስጥ ዘላቂነት መጨመር

በቡና ምርት ውስጥ የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልዩነቶች እንዲሁም ጎጂ አካባቢያዊ ሁኔታዎች አዲስ ስጋቶች አይደሉም። እ.ኤ.አ. 1960ዎቹ ለአካባቢ ጥበቃ እንቅስቃሴ የተጀመረበት እና እድገትም ያሳየበት ወቅት ሲሆን ቡናን ጨምሮ በግብርና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ስላለው ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ኢፍትሃዊነት ዓለም አቀፍ መነቃቃት የጀመረበት ወቅት ነበር።

የቡናው ዘርፍ አካባቢያዊ ዘላቂነትን በመቀበል ረገድ ፈጣን ነበር። የአለም የመጀመሪያው የተረጋገጠ ኦርጋኒክ የቡና እርሻ፣ በሜክሲኮ ውስጥ በቺያፓስ ግዛት የሚገኘው ፊንካ ኢርላንዳ ሲሆን በ1967 የተረጋገጠ ኦርጋኒክ ቡናን በማምረት እና በመላክ ረገድ ፈር ቀዳጅ ሆኗል፤ እንደ ፌርት-ራድ እና ሌሎች የምስክር ወረቀቶች ካሉ ዘላቂነት እንቅስቃሴዎች አሥርተ ዓመታት በፊት።

እ.ኤ.አ. በ1988 በኔዘርላንድስ የተመሠረተው መንግሥታዊ ያልሆነ ድርጅት እነዚህን ቡናዎች ወደ ተለመደው የሱፐርማርኬት ቻናሎች የማምጣት ግብ ያለው ለፌርት-ራድ ቡና (እና በመቀጠል ሌሎች ምርቶች) የሃላር የምስክር ወረቀት ስርዓት ሶሊዳሪዳድ የማክስን አጀማመር አዘጋጀ። ይህ ደግሞ በዘላቂነት ላይ ያተኮሩ ሌሎች የእውቅና ማረጋገጫ መለያዎች እንዲፈጠሩ ማነሳሳት ችሏል።

ቸርቻሪዎች እና አምራቾች እነዚህን መለያዎች ለመቀበል ፈጣኖች ነበሩ። ከዚህ ምክንያት ጋር በተያያዘ ግብይትን እንደ ጠንካራ የምርት መለያ ዘዴ ለይተዋል። ይህም ዘላቂነትን እንዲያሳድግ፣ የድርጅት ማህበራዊ ኃላፊነት ዓላማቸውን እንዲወጡ እና ተወዳዳሪ ሆነው እንዲቀጥሉ አስችሏቸዋል። የተረጋገጠ ምርት ዘላቂነት የሌለው ሲሆን በተመሳሳይም ማረጋገጫም ለዘላቂነታቸው አስፈላጊ አይደለም። እንዲሁም አንድ ምርት የምስክር ወረቀቶች ባይኖረውም ሙሉ በሙሉ ዘላቂ ሊሆን ይችላል።

ዘላቂነት ያለው የምስክር ወረቀት እና ማረጋገጫ፣ ለአካባቢ ጥበቃ እና ለሥነ-ምግባራዊ የንግድ ሥራዎች ማበረታቻዎች ሊሆኑ የሚችሉ እና እነሱንም ለመቆጣጠር እና ለመገምገም የሚረዱ እቅዶች ናቸው።

ከዚህ በተጨማሪም አንድ ምርት አካባቢያዊ እና ማህበራዊ ተጠያቂነት እንዲያሳድግ በብራንዶች አማካኝነትም ለተጠቃሚዎች ዋስትና መስጠት ይጠበቅበታል። ለብራንዶች ተወዳዳሪ እሴት መሆኑን ለተጠቃሚዎች ዋስትና የመስጠት ተጨማሪ እሴት አላቸው። በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ እንዲህ ዓይነቱ ምርት አንዳንድ ጊዜ ለተጠቃሚ “ዋስትና የሚሰጥ” ቡና ተብሎ ይጠራል።

ባሁኑ ወቅት ያለው የደረጃዎች ስብስብ ለበለጠ ዘላቂ የቡናው ዘርፍ የበለጠ ዘላቂ እንዲሆን ለማድረግ ያግዛል። ይህም ዘርፉ የሚያጋጥሙትን ውስብስብ ችግሮች በተሟላ ሁኔታ እንዲቀርፈው ካለማስቻሉም ሌላ የቡና አቅርቦት ሰንሰለትም እውነተኛና ዘላቂ ለውጥ እንዲያመጣ አላደረገውም።

በቡና ውስጥ የዘላቂነት ደረጃዎች

የኦርጋኒክ የምስክር ወረቀት

የኦርጋኒክ ሴክተሩ በደንብ የተመሰረተ እና ከተመሠረተበት ጊዜ ጀምሮ ያለማቋረጥ እያደገ ያለ ነው። የኦርጋኒክ እርሻ እና የኦርጋኒክ ቸርቻሪ ሽያጭ እስካሁንም ማደጉን ቀጥሏል። እ.ኤ.አ. በ2018 በዓለም ዙሪያ 71.5 ሚሊዮን ሄክታር (ሄክታር) ኦርጋኒክ የተረጋገጠ ሲሆን ይህም ከሁሉም የእርሻ መሬት 1.5 በመቶ ድርሻ ያለው ነው። በ181 ሃገራት ውስጥ ቢያንስ 2.8 ሚሊዮን አምራቾች ኦርጋኒክ እርሻን ይከተሉ የነበረ ሲሆን አብዛኞቹ ውጤታማ መሆናቸው የተመሰከረላቸው ናቸው።

መረጃዎች እንደሚጠቁሙት በተጠቃሚዎች በኩል በአጠቃላይ 96.7 ቢሊዮን ዶላር ዋጋ ያላቸው ኦርጋኒክ ምርቶች በዓለም አቀፍ ደረጃ ተሸጠዋል።

ከ2004 ጀምሮ የኦርጋኒክ ቡና ማምረቻ መሬት አምስት እጥፍ ተስፋፍቷል። በ2017 ከ890,000 ሄክታር በላይ ቡና በኦርጋኒክ ተመርቷል። ብራዚል፣ ኢንዶኔዥያ እና ኮትዲቫር መሪነቱን ይዘው ነበር። ደረጃውን የጠበቀ፣ የምስክር ወረቀት ተሟላለት እና ዘላቂነት ደረጃውን ያሟላ ኦርጋኒክ ቡና ለማስፋፋት በታቀደው መሰረት በ2013-2017 ከፍተኛውን (33 በመቶ) አስፋፍቷል።

ዛሬ ላይ የቁጥጥር ማዕቀፎች ኦርጋኒክ ሸቀጦች በዓለም ዙሪያ እንዴት እንደሚገበያዩ እና በኦርጋኒክ ገበያ ልማት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ እንደሚያሳድሩ ይወስናሉ። ይህ ኦርጋኒክ ምግብን በተመለከተ ህጋዊ ፍቺ ከሌለው ከመጀመሪያ አጀማመሪያው ጋር በእጅጉ ይቃረናል። የገበሬ አደረጃጀቶችና ሌሎች ተዋናዮች የራሳቸውን ስታንዳርድ ቀርፀው የምስክር ወረቀትና ማህተም ሰጥተው ለተጠቃሚዎች ዋስትና መስጠታቸውም አይቀራ ነው።

የአለም አቀፍ የኦርጋኒክ ግብርና እንቅስቃሴዎች ፌዴሬሽን (IFOAM Organics International) ለግብርና ምርቶች ኦርጋኒክ መመዘኛዎች በመስጠት ረገድ ግንባር ቀደም ድርጅት ነው። የተለያዩ ደረጃዎችን ወደ አይኤፍኤኤም የኦርጋኒክ ምርት እና ማቀነባበሪያ ደረጃ አንድ አድርጓል። የደረጃዎች ቤተሰብ የIFOAM ኦርጋኒክ ዋስትና ሥርዓት ዋና አካል ሲሆን በዚህ እንቅስቃሴ በይፋ የተረጋገጡ ሁሉንም ደረጃዎች ይዟል።

እነዚህ መመዘኛዎች በዓለም አቀፍ ደረጃ የምስክር ወረቀት ሰጪ አካላት እና ደረጃቸውን የጠበቁ ድርጅቶች

ከዓለም አቀፍ መስፈርቶች ጋር በተጣጣመ መልኩ የራሳቸውን የምስክር ወረቀት ደረጃዎች የሚያዘጋጁበትን ማዕቀፍ ያቀርባሉ። አይኤፍኤኤም ኦርጋኒክስ ኢንተርናሽናል የኦርጋኒክ ዋስትና ሥርዓት ኦርጋኒክ የሆነውን ካልሆነው ይለያል።

አይኤፍኤኤም ኦርጋኒክስ ኢንተርናሽናል፣ ኢንተርናሽናል ኦርጋኒክ ግብርናን እንደ የአፈር፣ የስነ-ምህዳር እና የሰዎችን ጤና የሚጠብቅ የአመራረት ስርዓት በማለት ይገልፀዋል። በአካባቢው ላይ አሉታዊ ተጽእኖ ያላቸውን የኬሚካል ግብዓቶች ከመጠቀም በተቃራኒ በሥነ-ምህዳር ሂደቶች፣ ብዝሃ ህይወት እና ከአካባቢያዊ ሁኔታዎች ጋር በተጣጣሙ ዑደቶች ላይ የተመሰረተ ነው።

በአይኤፍኤኤም ኦርጋኒክስ ኢንተርናሽናል የተቀረጹት መመዘኛዎች በአውሮፓ ህብረት (እ.ኤ.አ 1992)፣ በዩናይትድ ስቴትስ (2000) ፣ በጃፓን (2001) እና ብራዚልን ጨምሮ ቁጥራቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የመጣውን የሕግ (ደንቦች) መሠረት ያደረጉ ናቸው። ቡና ኦርጋኒክ ሆኖ ለገበያ ከመቅረቡ በፊት መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች ሁሉን አቀፍ በሆነ ህግ እና በደንብ የተገለጹ ናቸው። አረንጓዴ እና የተመረተ ቡና እንደ ኦርጋኒክ ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡ እና የሚሸጡት የፍጆታ ሃገራትን ህጋዊ ደንቦች ማክበር አለባቸው። በአስመጪው ሀገር እውቅና ያለው ሶስተኛ አካል የግዢውን ሁኔታ ማረጋገጥ አለበት።

በተለያዩ ሃገራት ውስጥ የተለያዩ ደንቦች ይተገበራሉ። ወደ ብዙ ሃገራት በሚላክበት ጊዜ፣ በርካታ የምስክር ወረቀቶች ሊያስፈልግ ይችላል። በአገራቱ መካከል ያለው የመተዳደሪያ ደንብ ልዩነትም ጥቂት ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ፣ የእንስሳት መድሀኒት አጠቃቀም ወይም የተለያዩ የተፈቀደላቸው ግብዓቶች ላይ የተለያዩ ህጎች መኖራቸውን ማወቅ፣ ጥቅም ላይ ከመዋሉም በፊት መመዘኛውን በዝርዝር መረዳት ያስፈልጋል።

አንድ አፕሬት ኦርጋኒክ ቡና እንዲያመርት በሚሰጠው የምስክር ወረቀት እና ይህንኑ ኦርጋኒክ ምርት ወደ ውጭ ለመላክ እንዲጫን ለማድረግ በሚሰጠው ማረጋገጫ መካከል ግልጽ ልዩነት አለ። የምስክር ወረቀት ምርት ደረጃ ብቻ ሳይሆን በሁሉም የአቅርቦት ሰንሰለት ደረጃዎች ላይ መተግበር አለበት። በአርሻ ላይ በማቀነባበር፣ በማከማቻ፣ በማጓጓዝ፣ በኤክስፖርት በማቀነባበር፣ ወደ ውጭ በመላክ፣ ማስመጣት፣ በመቀላት፣ ማሸግ፣ በማከፋፈል እና በመሸጫ ደረጃዎቹ ሁሉ ሁሉም ኦርጋኒክ ነጭ የተረጋገጠ መሆን አለበት።

በተለምዶ ከተመረተ ቡና ጋር ያለው ግንኙነት መነጠል አለበት፣ ይህም በቦታ እና/ወይም በጊዜ መለያየትን ይጨምራል። ከመርዛማ/የተከለከሉ ቁሳቁሶች ስርጭት ከጭስ ወዘተ. ንክኪ ፍፁም ነጻ እንዲሆኑ እርምጃዎች መወሰድ አለባቸው። የገቢ እና የወጪ ቡና በቂ መዛግብት መቀመጥ አለባቸው። አጠቃላይ የገቢና ወጪ ቡና የምርት ፍላጎት መመዘገብ እና ክትትል እንዲደረግበት፣ በአግባቡም ተሰንዶ መቀመጥ ይኖርበታል። ስለዚህ በሰንሰለቱ ውስጥ ያሉት ሁሉም እርምጃዎች የምርቱን አመጣጥ ከአንድ ደረጃ ወደ ሌላ (ትራክ እና ዱካ) ለመከታተል በሚያስችል መንገድ መመዘገብ እና መሰጠት አለባቸው፣ ይህም ቡናው ላይ ምንም ዓይነት ብክለት አለመኖሩን ያረጋግጣል። ይህ የመከታተያ ዘዴ በሁሉም ደረጃዎች የማጭበርበር አደጋን ስለሚቀንስ በዚህ ምክንያት የፍተሻ ሂደቱን ማጠናከር አስፈላጊ ነው።

የእውቅና ማረጋገጫው ሂደት የአምራቾችን የማምረት እና የኤክስፖርት አቅም ወይም መጠን የወደፊት የኤክስፖርት ግብይቶች ትክክለኛነትንም ለመገምገም ይሞክራል። ይህም የኦርጋኒክ ምርቶች ሻጮች ከተመዘገበው አቅም በላይ እንዳይሆኑ ለማረጋገጥ ነው። እንደ አውሮፓ ህብረት፣ ጃፓን እና አሜሪካ ባሉ ቁጥጥር ስር ባሉ ገበያዎች ውስጥ ኦርጋኒክ ምርቶች እንደዚህ ሊለጠፉ የሚችሉት ከአምራች እስከ አስመጪ ድረስ ያለው አጠቃላይ የምርት እና የአያያዝ ሰንሰለት ተመርምሮ ማረጋገጫ ከተሰጠው በኋላ ብቻ ነው።

BE-BIO-02 - Non-EU Agriculture

የተለያዩ የኦርጋኒክ መለያዎች ዓይነቶች

በአውሮፓ ህብረት ውስጥ የአረንጓዴው ቅጠል ምልክት በሁሉም ኦርጋኒክ ቦታሽጉ ምግቦች ላይ በቡድን ውስጥ በተመረቱ እና በሚሸጡት እንዲሁም ከውጭ በሚገቡ ምርቶች ላይ መታየት አለበት። ምርቱ ከአውሮፓ ህብረት ህጎች ጋር የኦርጋኒክ ምግቦችን ወደ ሀገር ውስጥ ለማስገባት ያግዛል። አርማው ቁጥጥር በተደረገበት አገር የዓለም አቀፍ ደረጃ አሰጣጥ (ISO) ኮድ፣ የቁጥጥር አካል ኮድ ቁጥር እና የግብርና ጥሬ ዕቃው ከሚመነጭበት ቦታ ጋር መያያዝ አለበት።

አብዛኛዎቹ ማረጋገጫ ሰጪ አካላትም የራሳቸው የጥራት መለያዎች አሏቸው። በውጤቱም በአውሮፓ ህብረት ውስጥ ለኦርጋኒክ ምርቶች ስያሜ ብዙ የተለያዩ መለያዎች አሉ። በአውሮፓ ህብረት ውስጥ በተቆላ ቡና ውስጥ ያለው የንግድ ልውውጥ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ በመምጣቱ ነጋዴዎች በችርቻሮ እሸጎቻቸው ላይ በርካታ መለያዎችን እንዲያሳዩ ይገደዳሉ።

ከ2002 በፊት፣ የግል እና የመንግስት ኤጀንሲ የተመሰከረላቸው ኦርጋኒክ ልምዶች እና ብሔራዊ የምስክር ወረቀት መስፈርቶች በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ አልነበሩም። ይህ ማለት ኦርጋኒክ የሚለው ቃል ከግዛት ወደ ክፍለ ሀገር፣ ወይም በአገር ውስጥ ከአረጋጋጭ እስከ ሰርተፊኬት ድረስ አንድ አይነት ነገር ለመሆኑ ምንም ዋስትናዎች አልነበሩም። በኦርጋኒክ ምግቦች ምርት ህግ በሚጠይቀው መሰረት፣ ብሔራዊ የኦርጋኒክ ደረጃዎች (የብሔራዊ ኦርጋኒክ ፕሮግራም አካል) በጥቅምት 21 ቀን 2002 ተግባራዊ ሆኑ።

ዛሬ ላይ፣ ከብሔራዊ ኦርጋኒክ ፕሮግራም (የተመሰከረለት) ጋር ሙሉ ለሙሉ የሚያሟሉ ድርጅቶች ምርቶቻቸውን ወይም ንጥረ ነገሮችን በአገር ውስጥ ቢመረቱም ሆነ ከውጪ ከመጡ በኋላ እንደ ኦርጋኒክ እንዲሰይሙ ተፈቅዶላቸዋል። በፕሮግራሙ ምክንያት፣ በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ ኦርጋኒክ ምርቶችን ለመሰየም አንድ ብሔራዊ መለያ አለ።

የጃፓን የግብርና ደረጃ ለኦርጋኒክ የግብርና ምርቶች በጃፓን የሚመረቱ ኦርጋኒክ ምግቦችን ማምረት እና መለያ መስጠትን ይቆጣጠራል። ምንም እንኳን ቡና በጃፓን ውስጥ ባይበቅልም፣ ደረጃው ግን በኦርጋኒክ የግብርና ምርቶች ውስጥ

ኦርጋኒክ ቡና (እና ሻይ)ንም ይሸፍናል። የጃፓን የግብርና ስታንዳርድ የኦርጋኒክ ሰርተፊኬት ወደ ሀገር ውስጥ ለሚያስገባው ቡና በሚኒስቴር ዕውቅና የተሰጣቸው አካላት ብቻ ናቸው። በግብርና ሚኒስቴር የተቀመጠውን የምርታቸውን መስፈርት ማሟላታቸው እንደተጠበቀ ሆኖ ኦርጋኒክ ቡና እና ሻይ አቅራቢዎች JAS ምልክት ሊያሳዩ ይችላሉ። ይህም ለጃፓን አጠቃላይ የጃፓን ገበያ አንድ ነጠላ ኦርጋኒክ መለያ ይሰጣል።

ፌርትራዴ ኢንተርናሽናል

የፌርትራዴ ማረጋገጫ ዋና ግብ በሽማቾች ላይ የዋጋ ፕሪሚየም በመጣል በገበሬ ደረጃ ዝቅተኛውን ዋጋ ማረጋገጥ ነው። ሁሉም የተመሰከረላቸው አምራቾች በዓለም ገበያ ከቡና ዋጋ በላይ የዋጋ አረቦን ይቀበላሉ። በተጨማሪም በአምራች ሃገራት ውስጥ መካከለኛ ሰዎችን በማግለል ስንሰለቱን ለማሳጠር እና በአቅርቦት እና በገዢዎች መካከል የረጅም ጊዜ ግንኙነቶችን ለማስተዋወቅ ያለመ ነው።

ለቡና የፌርትራድ ደረጃዎች በመሠረቱ የማህበራዊ ደረጃዎች ስብስብ ናቸው። የአካባቢ ልማት ደረጃዎች እንደ ማህበራዊ ልማት ደረጃዎች ሁሉን አቀፍ አይደሉም። እንደ ፀረ-ተባይ መድሃኒቶች አጠቃቀም፣ የተፈጥሮ

ውሃ ጥበቃ፣ የአፈር መሸርሸር እና የቆሻሻ አያያዝ የመሳሰሉ መሰረታዊ የአካባቢ ገጽታዎች ተሸፍነዋል።

ፌርት-ራዴ አምራቾች የኑሮ ገቢን ማሳካት ዋነኛ ተልዕኳቸው ነው። ፌርት-ራዴ በ2017 የመጀመሪያውን የኑሮ ገቢ ስትራቴጂ ያዘጋጀ እና በሰዎች ገቢ ላይ ተጨባጭ መሻሻል ለማድረግ የሚያስችል ፍፍተ ካርታ መሆኑን አሳይቷል። ፌርት-ራዴ ከገበሬዎች እና ሌሎች አጋሮች ጋር በመሆን ከአካባቢው፣ ከሀገር አቀፍ እና ከአለም አቀፍ አካላት ጋር በፖሊሲዎች ላይ በመደገፍ አነስተኛ አምራቾችን እንዲጠቅም ተደርጓል። በሰብአዊ መብቶች ወይም በሌሎች መስኮች የአቅርቦት ስንሰለታቸውን ለማጠናከር ከሚፈልጉ ኩባንያዎችም ጋር አጋርነት መስርቷል፣ ለምሳሌ እንደ ግብርና እና ደን ልማት የመሳሰሉ ለሴቶች ኑሮ አስፈላጊ የሆኑ ተጨማሪ ስራዎች ላይ ኢንቨስት ማድረግ ይጨምራል። አንዳንዶች የፌርት-ራዴ የምስክር ወረቀት የቡና ችርቻሮ ዋጋን በከፍተኛ ሁኔታ ሊያመለክት ይችላል ብለው ያምናሉ፣ ለአምራቾች ደግሞ በትንሹ ክፍ ያለ ዋጋ እንዲኖራቸው ያደርጋል። አሰራሩ የሽማግሌትን የዋጋ ፕሮሚያም በመጠየቅ የሰንሰለቱን አጠቃላይ የገቢ መጠን ያሳድጋል ተብሎ ክርክር ተደርጎበታል።

ፌርት-ራዴ ኢንተርናሽናል ስልቱን ገምግሟል፤ ከቦርዱም ትምህርቶች ቀስሟል። የቡና ደረጃውንም እያሻሻለ ሲሆን እና በቅርቡ አዲስ ስራት ለቋል። ፌርት-ራዴ ኢንተርናሽናል ለአባል ድርጅቶቹ እንቅስቃሴዎችን ያስተባብራል እና የ”FAIRTRADE”ምልክት-ባለቤት ሲሆን ከ35,000 በላይ በሆኑ እቃዎች ላይ 8,500 የቡና ምርቶችን ጨምሮ የተመዘገበ የንግድ ምልክት ነው። እ.ኤ.አ. በ2018 በዓለም አቀፍ ደረጃ በፌርት-ራዴ የተረጋገጠ ቡና 207,649 ቶን ሽያጭ ሲደርስ፣ የቡና ምርት ግን 745,516 ቶን ነበር።

ሴቶች የተቀሸረ ቡና ሲለቅሙ፣ ሜጋህ ህብረት ስራ ማህበር በሱማትራ ጃያ ኮፒ ቡና ማዘጋጃ

ሬይንፎረስት አሊያንስ እና ዩቲዜድ

“Rainforest Alliance Certified” ለአካባቢ ተስማሚ ቡና፣ በሌላ መልኩ በጥላ የበቀለ ቡና በመባል የሚታወቁትን መመዘኛዎች የሚያወጣ መለያ ነው። ተልእኮው ስነ-ምህዳሮችን እና ህዝቦችን እና በውስጣቸው የሚኖሩ የዱር አራዊትን በመጠበቅ የሽቀጦች ሰብሎችን ምርጥ የአመራር ልምዶችን እና ደረጃዎችን በማዘጋጀት እና በመተግበር አርሶ አደሩ እነዚህን ደረጃዎች እንዲያሟሉ ማበረታቻ በመስጠት እና የግብይት ኢንዱስትሪዎች እና ሽማግሌት ምልክት እያደረጉ ያሉትን አርሶ አደሮች እንዲደግፉ ማድረግ ነው።

ሁለቱ ትልቁ የምስክር ወረቀት መርሃ ግብሮች ሬይንፎረስት አሊያንስ እና ዩቲዜድ በ2018 ተዋህደው አዲስ ድርጅት መሰረቱ። በ2019 የሬይንፎረስት አሊያንስ እና ዩቲዜድ የቡና ፕሮግራሞች በ26 ሃገራት ውስጥ 400,000 የቡና ገበሬዎች ደርሰዋል። የሁለቱ ፕሮግራሞች አጠቃላይ የቡና ምርት መጠን 1 ሚሊዮን ሄክታር

አካባቢ ነው። የሬይንፎርስት አሊያንስ እና የቲዜይ የምስክር ወረቀት ፕሮግራሞች እስከ 2021 አጋማሽ ድረስ በትይዩ ሲሰሩ ቆይተዋል። ባሁኑ ወቅት የቲዜይ ሰርተፍኬት የተቋረጠ ሲሆን የሬይንፎርስት አሊያንስ2020 የሚመለከተው የእውቅና ማረጋገጫ ፕሮግራም ሆኖ ቆይቷል።

ሬይንፎርስት አሊያንስ እና የቲዜይ ደረጃዎች ሶስቱንም የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ እና አካባቢያዊ ዘላቂነት ምስራቆችን ያቀፉ እና መስፈርቶቻቸው መከበራቸውን ለማረጋገጥ ተአማኒነት ያላቸው ስርዓቶች አሏቸው። አራት ዋና ዋና የዘላቂነት ዘርፎችን ለመፍታት ይረዳሉ።

- ደኖችን ይጠብቃሉ፤
- የገጠር ህዝቦችን ሰብአዊ መብት ያሳድጋሉ፤
- የአርሶአደሮችን ኑሮ ያሻሽላሉ፤
- የአየር ንብረት መቋቋምን ያሳድጋሉ።

የ2020 የእውቅና ማረጋገጫ መርሃ ግብር የሁለቱም መመዘኛዎች ምርጥ አካላትን አንድ ላይ ለማምጣት፣ ለገበሬዎችና ለአካባቢው ያለውን አወንታዊ ተፅዕኖ ለማሳደግ እና የምስክር ወረቀት ለሚጠቀሙ ንግዶች የበለጠ ዋጋ ለመስጠት ያለመ ነው። ከዚህ በተጨማሪ በሰብአዊ መብቶችን፣ የኑሮ ሁኔታን፣ አየር ንብረትን-ዘመናዊ ግብርናን፣ ደን መጨፍጨፍና በብዝህ ህይወት ዙሪያ ለገበሬዎች እና ኩባንያዎች የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ያካተተ አዲሱን የዘላቂ የግብርና ስታንዳርድን እንዲሁም በአደጋ ላይ የተመሰረተ አዲስ የማረጋገጫ ስርዓት እና የአስተዳደር እና የግምገማ መሳሪያዎች ያካትታል።

የRainforest Alliance ዝቅተኛ የዋጋ ዋስትና ስለሌለው አርሶ አደሩን ለገበያ የዋጋ ልዩነት ተጋላጭ ያደርገዋል። ይህንን ለመቅረፍ አዲሱ መርሃ ግብር ገዢዎች ዘላቂነት ያለው የግዴታ ተጨማሪ የገንዘብ ክፍያ ለተረጋገጡ እርሻዎች ከገበያ ዋጋ በላይ እንዲከፍሉ ይጠይቃል።

ይህ መመሪያ በሚረቀቅበት ጊዜ፣ ለቡና ፕሮግራሙ አነስተኛ ዘላቂነት ያለው ልዩነት እንደሚኖረው አልተገለጸም። የብርሃን ኦዲት አሰራር እንደ የቅርብ ጊዜ ጉዳይ ተነስቷል። ድርጅቱ አሁን ይህንን የስርዓት ተፈጻሚነትን እና ሂደቶችን በተጠናከረ ክትትል እና ግምገማ እየፈታ ነው። በተጨማሪም የሬይን ፎርስት አሊያንስ ለገዢዎች ዘላቂነት ያለው የኢንቨስትመንት መስፈርት አስተዋውቋል። እነሱም በራሳቸው የኢንቨስትመንት ዕቅዶች ውስጥ በተገለጹት ፍላጎቶች መሠረት ለገበሬዎች በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ኢንቨስት ማድረግ አለባቸው።

የቡና ማህበረሰብ የጋራ ደንብ

በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ባሉ ዋና ዋና ባለድርሻ አካላት መካከል የበጎ ፈቃድ እቅድ ለመፍጠር በጥር 2003 የተጀመረው የቡና ማህበረሰብ የጋራ ኮድ (4ሲ) ነው። 4ሲ ለዋና ቡና ቀጣይነት ያለው እድገት፣ ማቀናበር እና ግብይት ዓለም አቀፋዊ ኮድ ለማዘጋጀት ይፈልጋል። ነገር ግን ከአለም አቀፍ ኮርፖሬሽኖች ውጭ በቡና ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ሌሎች ወኪሎችን ያካትታል።

እ.ኤ.አ. በ2016 የንግድ የምስክር ወረቀት-ነክ ተግባራትን ከቅድመ-ውድድር ተግባራቱ ለመለየት፣ 58 የ4ሲ ማህበር ወደ ግሉባል ቡና መድረክ እና የቡና ማረጋገጫ አገልግሎት ተሻሽሏል። ኃላም 4ሲ አገልግሎቶች ተብሎ ተሰየመ። የ4ሲ የምስክር ወረቀት ስርዓትን የማስተዳደር ኃላፊነት እንደ ልዩ እና ገለልተኛ ኩባንያ ሆኖ ይሰራል። የ4ሲ ተሳታፊዎች ዝቅተኛ ደግዘ መክፈል፣ የሕፃናት ጉልበት ብዝበህን መተው፣ የሠራተኛ ማኅበራት አባል እንዲሆኑ መፍቀድ እና ፀረ-ተባይ እና የውሃ ብክለትን በተመለከተ ዓለም አቀፍ መስፈርቶችን ማክበር አለባቸው። ደንብ የአለም አቀፍ የሰራተኛ ድርጅት ደንቦችን እና ጥሩ የአካባቢ ጥበቃ ልምዶችን ማክበርን ያጎላል. የ4ሲ የስነ ምግባር ደንብ ቡናን በዘላቂነት ለማምረት፣ ለማቀናበር እና ለመገበያየት የመነሻ መስፈርቶችን ያካተተ ሲሆን ተቀባይነት የሌላቸውን አሰራሮች ያስወግዳል።

ከ2016 ጀምሮ ዋና ዋና ማሻሻያዎች በ 4C የምስክር ወረቀት ስርዓት ውስጥ ተካተዋል. እነዚህም ጥብቅ የማረጋገጫ እርምጃዎችን የመውሰድ እና የአዲት ሂደቶችን ያካትታሉ። በታማኝነት ፕሮግራም፣ የውስጥ ቁጥጥርን እንደ የውሂብ ጎታ ገፅታዎች ማሻሻል እና የመረጃ አሰባሰብን ማሳደግ በ20 ሀገራት ከ305,000 በላይ አርሶ አደሮች በ2021 4ሲ ቡና ሊያመርቱ ችለዋል።

ሌሎች የዘላቂነት እቅዶች

ባዮዳይናሚክስ

ባዮዳይናሚክስ ኦርጋኒክ፣ ቡና ብዙውን ጊዜ ከፍተኛ ጥራት ያለው አረቢካ ቡና ሲሆን በከፍተኛ ፕሪሚየም ዝቅተኛ የገበያ ድርሻ ያለው ነው። ባዮዳይናሚክስ ምርቶች ኦርጋኒክ ናቸው በመሆኑም ለገበያ ሊቀርቡ ይችላሉ። ነገር ግን የበለጠ ጥብቅ የምርት ደረጃዎችን የሚሉ እና ትክክለኛውን ገበያን ይወክላሉ። በ1960 ዎቹ

ውስጥ የኦርጋኒክ እርሻ የጀመረው ከፊንካ ኢርላንዳ (ጅያፓስ፣ ሜክሲኮ) ቡና ነው። የባዮዲያናሚክስ ስርተፍኬት የሚቆጣጠረው አካል ዲሜትር ነው። የንግድ ምልክቶች Biodynamic® እና Demeter® ባለቤት ናቸው። ለበለጠ መረጃ <https://www.demeter.net/> ይመልከቱ።

ለወፍ ተስማሚነት (በርድ-ፍራንድሊ)

በተለይ በዩናይትድ ስቴትስ እና በካናዳ ለወፍ ተስማሚ ወይም በጥላ የሚበቅለው የቡና ገበያ ትልቅ ድርሻ ነው። አግሮ ኬሚካሎችን መጠቀም የተገደበ ሲሆን አጽንዖቱ የአእዋፍ ህይወትን እና ብዝሃ ህይወትን ለመጠበቅ በእርሻ ላይ ጥላ ዛፎችን በመጠበቅ ላይ ነው። በጥላ የተሸፈነ ቡና ከኦርጋኒክ ቡና ጋር አንድ አይነት አይደለም ነገር ግን የተወሰኑ ደረጃዎች አሉ። የSmithsonian Migratory Bird ማዕከል ካናዳ፣ ዩናይትድ ስቴትስ እና ሜክሲኮ የሚገኙ ተቋማት እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች በጋራ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ ስርዓቶችን አዘጋጅተዋል።

በጥላ የሚበቅል ቡና ለአካባቢ ጥበቃና ዘላቂነት ጠቀሜታው የጎላ ነው። እስካሁን ድረስ የእንደዚህ አይነት ቡናዎች ገበያ አነስተኛ እና በአብዛኛው በሰሜን አሜሪካ ብቻ የተገደበ ነው።

ለወፍ ተስማሚ የሆነ እርሻ በብራዚል ።

የሰርቲፊኬት ሚናስ ቡና ፕሮግራም

ይህ በሚናስ ገራይስ ግዛት በብራዚል መንግስት የተገነባው የአገር ውስጥ ደረጃ ነው። ይህ ተነሳሽነት ሚናስ ገራይስ የሚገኙ ቡና አምራቾች በህጋዊ እና በዘላቂነት እየሰሩ ምርታቸውን እንዲያሳድጉ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። የምርት ወጪዎችን እና የእርሻ ምርቶችን በዘላቂነት የሚያካትት አጠቃላይ ደረጃ ነው። ለገበሬዎች ዝቅተኛ ዋጋ ኦዲት እና የምስክር ወረቀት ሚናስ ቡና ስርተፍኬት ይሰጣል።

የሰርቲፊኬት ሚናስ ቡና ማረጋገጫ ለማግኘት አዘጋጆቹ በዘላቂ የቡና ምርት ምርጫ ተሞክሮዎችን እና አሰራሮችን መከተል አለባቸው። እንዲሁም የብራዚል የአካባቢ እና ማህበራዊ ህግን ማክበር አለባቸው። የክልል መንግስት ለግል ኤክስፔንሽን አገልግሎት የሚሰጠው በስታንዳርድና የምስክር ወረቀት አሰጣጥ ሂደት ላይ ስልጠና እና አቅምን ማሳደግ ሲሆን፣ የሚናስ ገራይስ ግብርናና እንስሳት ሀብት ኢንስቲትዩት የውስጥ ኦዲት ሂደት ላይ የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል።

ለተመሰከረላቸው አርሶ አደሮች በተለይም ለአለም አቀፍ ገበያዎች የገበያ ተደራሽነትን ለማስፋት ሰርቲፊኬት ሚናስ ቡና ፕሮግራም ከዩኒቤድ ጋር ተባብሯል፣ ትልቁ የአለም አቀፍ የቡና ዘላቂነት ደረጃ (አሁን ከሬይንፎረስት

አሊያንስ ጋር ተዋህዷል። እ.ኤ.አ. በ2013፣ ሚናስ ገራይስ እና ዩቲዬድ መንግስት የረጅም ጊዜ የትብብር ስምምነት ተፈራርመዋል፣ የጋራ እውቅና ማዕቀፍ አቋቋሙ። ይህ ሊሆን የቻለው የሁለቱ መመዘኛዎች ይዘት በሰፊው የተጣጣመ ስለነበር ነው። ስምምነቱ በተከታታይ ማሻሻያ ሂደት ላይ የተመሰረተው የዩቲዬድ ፕሮግራም የመጀመሪያ አመት ጋር አኩል የሆነ የምስክር ወረቀት ሚናስ ቡና ማረጋገጫ እውቅና ሰጥቷል።

ከጥቅምት 2017 ጀምሮ ሽርክና 70 እርሻዎች የዩቲዬድ የምስክር ወረቀት እንዲያገኙ አስችሏቸዋል። ይህም እየጨመረ የመጣውን የአካባቢ ጥበቃ ዘላቂ የቡና ፍላጎት እንዲያሟሉ አስችሏል። ትብብሩ ብዙ ትናንሽ አምራቾችን ጨምሮ ሚናስ ገራይስ 1,800 ቡና አርሶ አደሮችን ተጠቃሚ ያደርጋል ተብሎ ይጠበቃል።

ከእውቅና ማረጋገጫ ባሻገር፡- የዘላቂነት ተነሳሽነቶች

ሳጥን 5: የቡና ማረጋገጫ፣ ጠቋሚዎች ለአምራቾች

የአርጋኒክ ሰርተፊኬት ለማግኘት የሚፈልጉ አምራቾች፣ ልብ ይበሉ፡-

ቡና አንድ አርጋኒክ መሸጥ የሚቻለው ከመጀመሪያው በገበያ ላይ ከሚገኘው ምርት ቢያንስ ለሶስት ዓመታት ያህል አርጋኒክ ልማት ከተለማመደ በኋላ ብቻ ነው። ይህ ማለት የሶስት አመት ፍተሻ ማለት ነው። ይህ የመቀየሪያ ጊዜ ይባላል። በተወሰኑ ጉዳዮች ላይ በቀድሞው የግብርና ልምዶች ላይ በመመስረት ይህ የመቀየሪያ ጊዜ ሊቀንስ ይችላል። ነገር ግን ማረጋገጫ ሰጪው ድርጅት ከተፈቀደ በኋላ ከዚህ ቀደም ምንም አግሮኬሚካል ጥቅም ላይ እንዳልዋሉ የሚያረጋግጡ አምራቾች የመቀየሪያ ጊዜን ለመቀነስ መሞከር አለባቸው። አንድ አምራች በቅርቡ ምንም ዓይነት አግሮኬሚካል ጥቅም ላይ እንዳልዋለው መዝገብ ከያዘ፣ በእርግጠኝነት ከሰርተፊኬት ጋር መነጋገሩ ጠቃሚ ነው።

አርጋኒክ እርሻ ከፍተኛ የምርት ወጪን እና አንዳንዴም በሄክታር ምርት ላይ መቀነስ ሊያስከትል ይችላል። ይህ ማለት አምራቹ የፍተሻ እና የምስክር ወረቀት ወጪዎችን መሸከም ብቻ ሳይሆን ምርቱ ቢያንስ ለሁለት ዓመታት ሊወድቅ ይችላል። አንዳንድ ምንጮች እንደሚጠቁሙት ምርቱ በ20 በመቶ ሊቀንስ ይችላል።

የማረጋገጫ ወጪዎች ለመዘጋጀት፣ ለጉዞ፣ ለሪፖርት ማቅረቢያ እና በማረጋገጫ ድርጅቱ በሚከፈልባቸው ክፍያዎች ላይ በሚያስፈልገው ጊዜ ይወሰናል።

ማንኛውንም ዓይነት የምስክር ወረቀት ለማግኘት የሚፈልጉ አምራቾች፣ እባክዎ ልብ ይበሉ፡-

ከተለያዩ የምስክር ወረቀቶች ጥቅሶችን ያግኙ እና ግልጽ ሁኔታዎችን (በተለይ ምን ያህል ቀናት እንደሚከፍሉ) እና የጊዜ ሰሌዳዎችን ይጠይቁ። ሁኔታዎች አብዛኛውን ጊዜ ለድርድር የሚቀርቡ ናቸው። ሰርተፊኬቶች የሚቀርቡት አገልግሎት እንጂ ውለታ አይደለም እና ደንበኞቻቸውን ማገልገል አለባቸው እንጂ በተቃራኒው አይደለም።

የትኛው ሰርተፊኬት በጣም ተቀባይነት ያለው እና ለተመረጠው የወጪ ንግድ ገበያ ተስማሚ እንደሆነ ያረጋግጡ። ከተቻለ የወደፊት ገዢዎችን የሚመርጡትን ሰርተፊኬት ይወስኑ። ተመራጭ ሰርተፊኬት እውቅና የተሰጠው እና በዲላማው ገበያ የጸደቀ መሆኑን ያረጋግጡ።

እምቅ ወደ ውጭ የሚላክ ምርት የመቀየሪያ ወጪን ዋስትና እንደሚሰጥ ያረጋግጡ። ማለትም ወደ አርጋኒክ ምርት የመቀየር እድሉን ያስሉ።

የምስክር ወረቀት ዘላቂ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ዋና ነገር አይደለም። ብዙ ሴክተር-አቀፍ ዘላቂ ልምዶችን ለማበረታታት የሚረዳ ቢሆንም፣ አንድም የምስክር ወረቀት ሁሉንም የታለሙ ቦታዎችን በአንድ ጊዜ አይመለከትም።

የአቅርቦት ሰንሰለት ተዋናዮች እራሳቸውን በሚያስተዋውቁ፣ በራሳቸው በሚተገበሩ የዘላቂነት መርሃ ግብሮች እና እንዲሁም ባለብዙ ባለድርሻ አካላት የራሳቸውን መፍትሄ ለመፈለግ ተሰብስበዋል። አምራቾች እና ገዥዎች ተጨባጭ ተፅእኖ ለማምጣት ሌሎች መንገዶችን እያገኙ ነው። በተለዋዋጮች ላይ የበለጠ ቁጥጥር ማድረግ የመስህብ አካል ነው። እነዚህም ከቡና ጥራት እስከ ማህበራዊ ጉዳዮች እና ከመነሻ አካባቢያዊ ችግሮች ሊደርሱ ይችላሉ።

የቡና ዘርፍ ትብብር ለዘላቂነት

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በቡና ዘርፍ ጎጂ የሆኑ ማህበራዊና አካባቢያዊ ድርጊቶችን ለመቅረፍ በርካታ አለምአቀፍ እና ሀገራዊ የባለብዙ ባለድርሻ አካላት ዘላቂነት ውጥኖች ታይተዋል። የግለሰብ ድርጅቶች በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ዘላቂነት እንዲኖረው በመንግስት እና በግል ተዋናዮች መካከል ተወዳዳሪ ያልሆነ ትብብርን ያበረታታሉ።

በጣም ታዋቂ መድረኮች እና ድርጅቶች የሚከተሉት ናቸው፡-

▪ የአለም የቡና መድረክ እና ዘላቂው የቡና ፈተና

የአለም የቡና መድረክ 4ሲ ማህበር እና የዘላቂ ንግድ ኢንዱስትሪ (IDH) ዘላቂ የቡና ፕሮግራም ውህደት ውጤት ነው። በአለም ዙሪያ በቡና አምራች ማህበረሰቦች ውስጥ የተቀናጀ ዘላቂነት ያለው ጅምር ለመመስረት አዘጋጆችን፣ መካከለኛዎችን፣ ጠበቆችን እና ካፌዎችን በማሰባሰብ ከታች ወደ ላይ ያለውን አካሄድ ይከተላል።

በኮንሰርቲቨን ኢንተርናሽናል የሚመራው የዘላቂ የቡና ቻሌንጅ ዓላማ በዘላቂነት የሚመረተውን የቡና ፍላጎት በማጠናከርና በዘርፉ እየታየ ላለው እድገት ተጠያቂነትን በማስፈን ቡናን በአለም ቀዳሚ ለማድረግ ነው።

ግሎባል የቡና መድረክ እና የዘላቂ የቡና ፈተና በጋራ ዘላቂነትን ለማራመድ 15 መንገዶችን ያካተተ የቡና ዘላቂነት ማዕቀፍ አዘጋጅተዋል።

▪ የዓለም ቡና ምርምር

የዓለም ቡና ምርምር ከሀገር አቀፍ የቡና ምርምር ተቋማት ጋር በመተባበር በሁሉም የገበያ ክፍሎች (መደበኛ፣ ፕሪሚየም እና ስፔሻሊቲ) የቡና ምርታማነትን እና ጥራትን በማሻሻል ላይ ያተኮረ የግብርና ሪፎርምና ልማት ድርጅት ነው። የመነሻ ብዙሃነትን ለማጠናከር የጋራ አለም አቀፍ የግብርና ሪፎርምና ልማት አጀንዳን ለማጣጣም እና ለመወሰን በገበሬዎች፣ በብሔራዊ የቡና ምርምር ተቋማት እና በኢንዱስትሪው መካከል እንደ ድልድይ ሆኖ ያገለግላል።

የዓለም ቡና ጥናት ዓላማ የቡና ምርታማነትን ለማሻሻል የቡናን ለአርሶ አደሩ ያለውን ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ለማሳደግ ነው። ተቋሙ ከሀገር አቀፍ አጋሮች ጋር የትብብር አጀንዳ ያዘጋጃል እንዲሁም ለሀገር አቀፍ ተመራማሪዎች የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል። ትኩረቱም በቡና እርሻ ማእከል ውስጥ የአየር ንብረት ለውጥን በተለያዩ የልማት ቦታዎች እንዲካተቱ በማድረግ ላይ ያተኮራል። ይህ የተሻለ ምርታማነት የመሬት አጠቃቀም ለውጥን ለመቀነስ ወሳኝ እርምጃ እንደሆነ እና የተሻሻሉ ዝርዎች አርሶ አደሩ ከአስተማማኝ ያነሰ የአመራረት ሁኔታ ጋር እንዲላመድ ያስችላል የሚለውን አመክንዮ ይከተላል።

▪ ኢንቨስታሽን

የዕውቀትና ማረጋገጫ ባይሆንም፣ ኢንቨስታሽን በ2016 ያወጣው በትክክል በቅርብ ጊዜ የተገኘ የበጎ ፈቃድ ዘላቂነት ደረጃ ነው። ኢንቨስታሽን ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ሲሆን ኃላፊነት የሚሰማው ምንጭ አዲስ ሞዴል ያቀርባል። ኢንቨስታሽን እያንዳንዱን የቡና ግዢ ለመከታተል፣ የዘላቂነት ሁኔታዎችን ለመገምገም እና በጊዜ ሂደት ማሻሻያ ለማድረግ ቴክኖሎጂ እና የመስክ ቡድኖችን ይጠቀማል። በመረጃ ጥራት እና ጥበቅነት ከፍተኛውን ደረጃዎች ይይዛል። ይህም ሮክተሮች ጠንካራ፣ ስታቲስቲካዊ ትርጉም ያለው ስለ ግዢያቸው እና ተጽኖአቸው የይገባኛል ጥያቄዎችን እንዲያነሱ ያስችላቸዋል። ተሳትፎ ለአምራቾች ነፃ ነው (የኦዲት፣ የፍቃድ አሰጣጥ ወይም የሰነድ ወጪዎች የሉም)። ኢንቨስታሽን ትንንሽ፣ ለመድረስ አስቸጋሪ በሆኑ ቦታዎች ላይ፣ በቡድን ያልተደራጁ ወይም ከአንድ ገዥ ጋር ያልተያያዙ በመሆናቸው ከሌሎች እቅዶች የተገለሉ ገበሬዎችን ለመወከል ይፈልጋል።

ኢ.ኤ.አ. ከ2020 ጀምሮ የኢንቨስታሽን ማረጋገጫ በአለም አቀፍ ደረጃ ከ50 በመቶ በላይ ምርት እና አንድ ሶስተኛ የቡና እርሻዎችን ሸፍኗል። የመጨረሻው ግብ 100 በመቶ ሸፋን ነው። ብዙ የተቆላ ቡና አቅራቢዎች ኢንቨስታሽን ለሁሉም ወይም ቢያንስ ለተጨማሪ ኃላፊነት የመስጠት ግዴታዎቻቸውን መጠቀም ጀምረዋል።

አነስ ያሉ ልዩ ዘላቂነት ያላቸው መድረኮች

አለም አቀፍ የሴቶች የቡና ኑብብር የቤትናም ቅርንጫፍ።

ሌሎች ትናንሽ ልኬት ቅድመ-ውድድር የጋራ መድረኮች በዘላቂነት መልክዓ ምድር ውስጥ አሉ።

▪ ለቡና እና የአየር ንብረት ኢኒቪዩቲቭ

ይህ ተነሳሽነት የቡና ኩባንያዎች እና የህዝብ አጋሮች ሃይማኖት አለም አቀፍ አጋርነት ነው። የቡና ገበሬ ቤተሰቦች ስልጠና በመስጠት፣ ተገቢ የሆኑ ዘዴዎችን እንዲያገኙ እና የአየር ንብረት-ዘመናዊ የግብርና ልምዶችን በማወቅ የአየር ንብረት ለውጥን በብቃት እንዲፈቱ ለመርዳት ያለመ ነው።

▪ ዘላቂው የግብርና ምግብ እና አካባቢ መድረክ

ዘላቂው የግብርና ምግብ እና አካባቢ መድረክ መሬትን የሚቀይር የቡና እና የኮከብ ፕሮጀክቶችን በአራት ዋና ዋና ስትራቴጂያዊ ዘርፎች ይደግፋል። እነዚህም የእሴት ሰንሰለቶች ማሻሻያ እና ኃላፊነት የሚሰማው ምንጭ፣ የአየር ንብረት ስማርት ግብርና እና የማይበገር መልክዓ ምድሮች፣ የፋይናንስ አገልግሎት ተደራሽነት እና የሴቶች እና የወጣቶች ተጠቃሚነት ማካተት ናቸው።

▪ የዓለም ቡና አምራቾች መድረክ

የዓለም ቡና አምራቾች መድረክ በቡና አብቃቶች ከተዘጋጁ አጀንዳዎች ጋር ለውይይት የሚሆን አካባቢ ለመፍጠር በ2017 የተቋቋመ ነው። ውይይቶቹ የቡናን ዓለም አቀፍ እሴት ሰንሰለት ዘላቂነት እና የቡና አምራቾች የገቢ ማሻሻያና በሚመለከቱ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ሰፊ ውይይት አድርገዋል።

የሴቶች ቡና ማህበራት

የሴቶች ቡና ማህበራት በቡና ዘርፍ የሴቶችን መብት ያበረታታሉ። ከእነዚህ ማህበራት ዋና አጀንዳዎች መካከል የመሬት አቅርቦት እሴት፣ በቂ ያልሆነ ትምህርት እና ችሎታ፣ የካፒታል አቅርቦት እና የመሬት አቅርቦት እሴት (ከቅርስ ሕግ ጋር የተገናኘ) ይገኙበታል። በቂ ያልሆነ ትምህርት እና ችሎታ፣ የካፒታል አቅርቦት እሴት እና የቁጠባ አማራጮች እና ለቡና ጥሩ ገበያዎችን ማግኘት አለመቻልን ያካትታሉ።

▪ **አለምአቀፍ የሴቶች ቡና ጥምረት**

ይህ በቡና ዘርፍ ትልቁ የሴቶች ማህበር ነው። እ.ኤ.አ በ2003 የተመሰረተው ይህ አለማቀፍ የሴቶች ጥምረት በማዕከላዊ አሜሪካ የሚገኙ በቡና አምራች ሴቶች እና በሰሜን አሜሪካ ያሉ ቡና አስመጪ ሴቶች በመተባበር የመሰረቱት ነው። ዛሬ፣ ዓለም አቀፍ የሴቶች ማህበር ከ26 በላይ ሃገራት ውስጥ በብሄራዊ ደረጃ በመንቀሳቀስ ራሱን እየመራ የሚገኝ አለማቀፋዊ ተቋም ለመሆን በቅቷል። በአለም አቀፍ የቡና ማህበረሰብ ውስጥ ያሉ ሴቶች ትርጉም ያለው እና ቀጣይነት ያለው ህይወት እንዲመሩ ለማበረታታት እና በሁሉም የቡና ኢንዱስትሪ ዘርፍ የሴቶችን ተሳትፎ ለማበረታታት እና እውቅና ለመስጠት ያለመ ነው።

በእያንዳንዱ ምዕራፍ የራሱን ግቦች ያዘጋጃል፣ ይከታተላል እና እራሱን በህብረቱ የስነምግባር ህግ መሰረት ያስተዳድራል። ህብረቱ በአመራር ልማት፣ ስልታዊ አጋርነት እና የበለጠ የገበያ ቅቡልነትን በማጎልበት አቅምን ይገነባል። ድርጅታዊ ሽርክናዎችን ያመቻቻል እና ሴቶችን በቡና ለማገናኘት፣ ለማብቃት እና ለማሳደግ በርካታ ፕሮግራሞችን ይቀርጻል። የዌቢናር ፕሮግራሞች እና በምናባዊ ልምዶችን ከማህበረሰቦች ጭምር ጋር የሚያመቻች ሲሆን። እንዲሁም የአርማ ፈቃድ አሰጣጥ ተግባራዊ ያደርጋል።

▪ **ካፌ ፌሜኒኖ**

የፔሩ ሴት ገበሬዎች እና የአርጋኒክ ምርቶች ትሬዲንግ ኩባንያ በ2003 ካፌ ፌሜኖን በጋራ መሰረቱ። ፕሮግራሙ የተነደፈው በሩቅ እና በገጠር የቡና ማህበረሰብ ውስጥ ያሉ ሴቶችን በድህነት ውስጥ እንዲቆዩ የሚያደርጉትን በርካታ ተግዳሮቶች ለመቅረፍ ታስቦ ነበር።

ካፌ ፌሜኒኖ በአለም ዙሪያ ያሉ ሴቶች የቡና ገበሬዎችን የሚጎዳውን የድህነት አዙሪት ለማስወገድ ቁርጠኛ የሆነ የስነ-ምግባር ምንጭ የሆነውን ሞዴል ያስተዋውቃል። ከፔሩ በተጨማሪ በቦሊቪያ፣ ብራዚል፣ ኮሎምቢያ፣ ንቲማላ፣ ሜክሲኮ፣ ኒካራጓ፣ ሩዋንዳ እና ሱማትራ ፕሉሪኔሽን ግዛት ውስጥ ስርጭቱን አስፍቷል። በ2004 እ.ኤ.አ በበጎ ፈቃደኛ ድርጅት መልክ የተቋቋመው የካፌ ፌሜኒኖ ፋውንዴሽን በስጦታ ጥያቄዎች ፕሮግራሙን ይሰራል። በጣም የቅርብ ጊዜ ውጥናቸው በሁሉም የአቅርቦት ሰንሰለት ደረጃዎች አሳታፊ አቀራረብ፣ ወይይት እና የጋራ ተግባር ላይ ያነጣጠሩ ናቸው። ይህ እንደ 4ሲ ማህበር እና አይዲኤች ካሉ በበጎ ፈቃድ የተመሰረቱና ዘላቂ ለውጥን ከሚያበረታቱ ቀደምትነት ካላቸው ተነሳሽነቶች ጋር ይቃረናል።

የገበሬዎች ህብረት ስራ ማህበር ሊቀመንበር አመታዊ ጠቅላላ ጉባኤ ላይ ንግግር ሲያደርግ፣ኬንያ

በአምራች ደረጃ ምን እየተሰራ ነው?

የዘላቂነት ተግዳሮቶችን የሚፈቱ በርካታ ውጥኖች በአምራች ደረጃ በህብረት ስራ ማህበራት፣ የኒዮኖች እና ፌዴሬሽኖች መልክ አሉ። እነዚህ አወቃቀሮች በፖሊሲ ደረጃ የተሻለ የአርሶ አደሮች ውክልናን ይሰጣሉ። በቡና ግብይት ላይ እነርሱን ተክተው ጠንካራ ድርድር እንዲያደርጉላቸው፣ የክህሎት ልማት እና የማህበራዊ ጥበቃ ዕቅዶችን አዘጋጅተው ያቀርባሉ። እነዚህ ብዙውን ጊዜ የማደራጀት እና የመደራደሪያ መንገዶች ናቸው። ሁለቱም አነስተኛ ገበሬዎች ብዙውን ጊዜ የሚታገሉት ብዙ ተዋናዮች ስላሏቸው በግለሰብ እና በአርሶ አደር ደረጃ የግብዓት እና የእውቀት እጥረትም በመኖሩ ነው።

ከዚህ አንጻር ምንም ዓይነት ፍፁም የሆነ አሰራር ባይዘረጋ እና አሁንም ብዙ መሻሻሎች ቢያስፈልጉም፣ የእነዚህ ተነሳሽነቶች አጠቃላይ ግብ የአምራች አቅም ማጠናከር እና ጥበቃ ማድረግ። ይህ በበኩሉ የቡና ዘርፉን ለማስቀጠል ሰፊ ያለ አላማ እና ከአምራች ፍላጎቶች እና እውነታዎች ጋር በሚጣጣም መልኩ አስተዋዕክ ያደርጋል።

- በኮሎምቢያ ውስጥ በ1927 የተመሰረተው ፌዴሬሽን የቡና አብቃይ የሆኑ 70 (ፌዴራሲዮን ናሲዮናል ዴ ካፌቴሮስ) የኮሎምቢያ ቡና አብቃዮችን የኑሮ ሁኔታ ለማሻሻል ያለመ ነው። በኤክስቴንሽን አገልግሎት መርሃ ግብሩ ከጥር እስከ ህዳር 2011 80,227 ሄክታር ቡና አብቃይ መሬት ታድሷል። ከፌዴሬሽን ቁልፍ መርሃ ግብሮች አንዱ የሆነው የ100/100 እቅድ በ2027 ሁሉንም የኮሎምቢያ ቡና ዘላቂ ለማድረግ ይፈልጋል። ግቡ የተቀመጠው እ.ኤ.አ. በ2017 በሜዴሲን የተካሄደው የመጀመሪያው የዓለም ቡና አምራቾች መድረክ ላይ ነበር።
- የላቲን አሜሪካ እና የካሪቢያን ፍትሃዊ ንግድ አስተዳደር አምራቾች እና ሰራተኞች (CLAC) አውታረ መረብ ነው። የፌርትራድ ኢንተርናሽናል ሲስተም በላቲን አሜሪካ እና በካሪቢያን ውስጥ እንደ ፌርትራድ የተመሰከረላቸው ሁሉንም ድርጅቶች የሚወክሉ አምራቾች በጋራ ያቀፈ ነው። በላቲን አሜሪካ እና በካሪቢያን አካባቢ ወደ 250,069 የሚጠጉ አስተዳደር ቡና አምራቾች ያላቸውን 450 ያህል የቡና ድርጅቶችን ያጠቃልላል። ሲኤልኤሲ የአስተዳደር አምራቾችን እና ማህበረሰባቸውን የኑሮ ጥራት ለማሻሻል ትኩረት በመስጠት የእነዚህን ድርጅቶች ለማብቃት፣ ለመደገፍ እና የገበያ መዳረሻን ለመፈለግ ይሰራል።

በመነሻ ላይ ያሉ ወሳኝ የዘላቂነት ተግዳሮቶችን ሊፈቱ የሚችሉ ሌሎች ብሄራዊ መድረኮች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- የብሔራዊ አማካሪ ቦርድ እና የብራዚል የስራ ቡድን (ብራዚል)
- ዘላቂ የንግድ መድረክ (ኮሎምቢያ)
- የብሔራዊ ቡና ባለድርሻ ኮሚቴ (የታንዛኒያ ሪፐብሊክ)
- ዘላቂ የቡና መድረክ (ኢንዶኔዥያ)
- የቪያትናም ቡና ማስተባበሪያ ቦርድ
- የደቡብ ምስራቅ እስያ መንግስታት የቡና ፌዴሬሽን ማህበር

ይህ በእንዲህ እንዳለ ዓለም አቀፍ ልማት እና ትብብር ለጋሾች፣ የአውሮፓ ህብረት፣ አይቲሲ፣ ዓለም አቀፍ ልማት ዲፓርትመንት (አሁን የውጭ፣ የኮምንዌልዝ እና ልማት ቢሮ)፣ የጀርመን ዓለም አቀፍ ትብብር ኤጀንሲ፣ የአሜሪካ ዓለም አቀፍ ልማት ኤጀንሲ፣ የአሜሪካ ግብርና ዲፓርትመንት እንዲሁም የአውስትራሊያ ዓለም አቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከል በመካከለኛው አሜሪካ፣ በፔሩ፣ በምስራቅ አፍሪካ እና በፓፑዋ ኒው ጊኒ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ላይ የገንዘብ ድጋፍ እያደረጉ ነው። በተለይም በግብርና ዘላቂነት እና ምርታማነት ላይ ለአርሶ አደሩ የቴክኒክ ድጋፍ፣ የገበያ ትስስር እንዲፈጠር እና በንግድ፣ ድርድርና ግብይት ላይ የአቅም ግንባታ ስራዎችን በመስራት ባለድርሻ አካላትን ለማቀራረብ ይረዳሉ። የአይቲሲ የድርጊት ቅንጅት በእያንዳንዱ የእሴት ሰንሰለት ደረጃ ከዘር እስከ ሲኒ ባለው ሂደት አጠቃላይ የድጋፍ ዘዴዎች ላይ የሚያተኩር የአለም አቀፍ ልማት ተነሳሽነት አንዱ ምሳሌ ነው። የልማት ግቦችን እና ዘዴን ከገበያ ተኮር አካሄዶች ጋር ያጣምራል።

ገበሬ የተሰበሰበ ቡና ይዞ በሜክሲኮ

በገዢ ደረጃ ምን እየተሰራ ነው?

የኮርፖሬት መመሪያዎች ወይም የግዢ ደረጃዎች ተመሳሳይ ዓላማዎችን በማንገብ ዘላቂነትን ያለውን መሻሻል ለማምጣት የሚያስችሉ የተለያዩ ደረጃዎችን ያዘጋጃሉ። እነዚህም ከባንያ-ተኮር ሲሆኑ ያንን መስፈርት ብቻ መሰረት አድርገው ተግባራዊ ያደርጋሉ። መጠየቅ ካለባቸውም መጠየቅ የሚችሉት ጥያቄውን ባሳ ገዢ ብቻ ይሆናል። አንዳንድ ከባንያዎች በታለሙላቸው ፕሮጀክቶች አማካኝነት በአምራች ሃገራት ውስጥ የራሳቸውን ዘላቂ ፕሮግራሞች ተግባራዊ በማድረግ ላይ ይገኛሉ።

የስታርባክ ቡና እና የገበሬ እኩልነት (CAFE) የተግባር መርሃ ግብር፣ የNespresso AAA Sustainable Quality™ ፕሮግራም እና የጁሴፔ ኢ ፔሪክል ላቫዛ ኦንሉስ ፋውንዴሽን እንደምሳሌ ማንሳት ይቻላል።

- የስታርባክ ካፌ ልምዶች

ስታርባክ ካፌ ኮንሰርቪቭን ኢንተርናሽናል ጋር በመተባበር፣ ስታርባክ “CAFE Practices” የተባለ የስነምግባር ምንጭ አቀራረብ አዘጋጅቷል። መመሪያው አራት ቁልፍ ጉዳዮችን የሚሸፍን መመሪያ ሲሆን እነዚህም ጥራት፣ ኢኮኖሚያዊ ተጠያቂነት እና ግልጽነት፣ ማህበራዊ ኃላፊነት እና የአካባቢ አመራርን ያካተተ ነው። በ28 ሀገራት ከ400,000 በላይ የቡና ገበሬዎች የካፌሌፍ ፕሮግራም አካል ናቸው። ስታርባክ በየደረጃው ከሚበቅለው የቡና መጠን 99 በመቶ የሚሆነውን በካፌ ልምዶች መመሪያ መሰረት ማግኘት መቻሉን ተናግሯል።

- የጁሴፔ እና ፔሪክል ላቫዛ ኦንሉስ ፋውንዴሽን

በአለም ዙሪያ ቡና አምራች ማህበረሰቦችን ለመደገፍ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ዘላቂነት ያላቸውን ፕሮጀክቶች ያስተዋውቃል እና ይተገበራል። ትርጉም ያለው ውጤት ለማስመዘገብ ፋውንዴሽኑ ከመንግስት እና ከግል አካላት፣ ከአለም አቀፍ ድርጅቶች እና መንግስታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች ጋር በመተባበር የልማት ፕሮጀክቶችን ያካሂዳል። የላቫዛ ቡናን ለምርቶቹ የሚቀበላቸው ዘላቂነት ማረጋገጫዎች ራንፎርደስት አሊያንስ፣ ባዮኦርጋኒክ እና ፌርትራይ ናቸው። “ቲዬራ!” ፕሮጀክት በ2002 የተመሰረተ ሲሆን አላማውም የአካባቢውን ማህበረሰቦች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ልማት ለመደገፍ እና በቡና ልማት ላይ ጥሩ የግብርና ልምዶችን ለማስተዋወቅ ነው። መጀመሪያ ላይ በኮሎምቢያ፣ ሆንዱራስ እና ፔሩ ውስጥ በሚገኙ አነስተኛ የእርሻ ማህበረሰቦች ውስጥ ንቁ ተሳትፎ አድርጓል። ቲዬራ! ገበሬዎችን እና ቤተሰቦቻቸውን በግለሰብ ደረጃ በማሳተፍ

ወደ ተጨማሪ 17 ሃገራት መዋቅሩን ሊዘረጋ ችሏል። ከዚህም በላይ በተወሰኑ ቦታዎች ላይ ለ ታይዩቲ! ከፍተኛ ጥራት ያላቸው የታጠቡ የአረቢካ ቡና ማምረት ተችሏል። ይህ ቡና በሬይን ፎረስት አሊያንስ ከተረጋገጠ 100 በመቶ ዘላቂ ግብርና የተገኘ ሲሆን ይህም አካባቢን የሚጠብቁ የግብርና አሰራሮችን መጠቀምን የሚያበረታታና ለገበሬዎች የተመቻቸ የኑሮ ሁኔታ ዋስትና ይሰጣል።

▪ **ኬስፕራሶ ኬኬኬ ዘላቂ ጥራት™ ፕሮግራም**

ከሬይን ፎረስት አሊያንስ ጋር በመተባበር ኬስፕራሶ በ2003 በቡና አወጣጥ ላይ ሁለንተናዊ፣ ዘላቂነት ያለው አካሄድን ጀምሯል። ፕሮግራሙ በሦስት ምስራቆች ላይ የተመሰረተ ነው። ጥራት ያለው ቡና፣ ምርታማነት እና ለገበሬው ማህበረሰቦች ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ዘላቂነት። ገበሬዎች በሬንፎረስት አሊያንስ፣ ፊርትሬድ ኢንተርናሽናል እና ፊርትሬድ ዩኔስኬ በኩል የምስክር ወረቀት ለማግኘት ማመልከት ይችላሉ። የኬኬኬ ዘላቂ ጥራት ያለው ምንጭ ፕሮግራም በ14 ሃገራት ውስጥ ከ110,000 በላይ አርሶ አደሮች የደረሰ ሲሆን 95 በመቶ የሚሆነው የኬስፕራሶ ቡና የሚገኘውም በዚህ ነው።

ሌሎች ትላልቅ የማቀነባበሪያና የቡና መገበያያ ሴቶች አጋርቻቸው እና ደንበኞቻቸው የዘላቂነት ፍላጎታቸውን እንዲያሟሉ ለመርዳት የዘላቂነት መርሃ ግብሮችን በማዘጋጀት ላይ ናቸው። እንደዚህ አይነት ተነሳሽነቶች አንዳንድ ጊዜ ለትርፍ ካልተቋቋሙ ድርጅቶች እና/ወይም ከለጋሽ ማህበረሰቡ ድጋፍ ጋር በመተባበር ይከናወናሉ። ተግባራት ከአቅም ግንባታ ጀምሮ በአግሮኖሚክ ስልጠና እና በፋይናንሺያል አገልግሎቶች ተደራሽነት የገበሬዎችን ኑሮ ለማሻሻል የተነደፉ ዲጂታል መሳሪያዎችን እና የብሎክቼይን አፕሊኬሽኖችን በማዘጋጀት ሊሸፈኑ ይችላሉ። ብዙ ገዢዎች የግብርና አገልግሎትን፣ የቴክኒክ ድጋፍን፣ የፋይናንስ አገልግሎቶችን እና የዲጂታል ዘላቂነት ተነሳሽነቶችን በማቅረብ ዘላቂ ልምዶች ላይ መዋዕል ንዋያቸውን ያፈሳሉ። ምሳሌዎች የሚከተሉትን ምሳሌዎች መመልከት ይቻላል ፡-

- ኑማን ካፌ ግሩፔ “NKG BLOOM”ንጀምሯል - የቡና ገበሬዎችን ኑሮ ለማሻሻል፣ የኩባንያውን የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ለማጠናከር እና የቡናን የወደፊት ሁኔታ ጤናማ ለማድረግ የሚያስችል ተነሳሽነት ነው። በ2030 300,000 የቡና ቤተሰቦችን ለማዳረስ ያለመ እና በመስክ ላይ የተመሰረቱ ትምህርታዊ ዝግጅቶችን፣ የሞባይል ቴክኖሎጂን እና ኢንደስትሪውን ከባንኮች ጋር እንዲጣመሩ በማድረግ የቡና ዘርፍ ተፅዕኖ ፈጣሪ እንደሆነ ማድረግ ነው። በኬንያ፣ ብሉም እምብርት ላይ የቡና አነስተኛ ነዋሪ መተዳደሪያ ፋሲሊቲ፣ የ25 ሚሊዮን ዶላር ተዘዋዋሪ ተቋም መሪ የአውሮፓ ባንኮችን ኤቢኤን AMRO፣ Rabobank እና BNP Paribas ነው። ለመጀመሪያ ጊዜ አጋር ባንኮች በገበሬው ጉድለት ላይ ቀጥተኛ ስጋቶችን ይጋራሉ። በዩኔስኮ ዓለም አቀፍ ልማት ኤጀንሲ እና አይ.ኤ.ኤች ሁለት ተጨማሪ ነባሪ ዋስትናዎች ተቋሙን የበለጠ ይደግፋሉ።
- ከአስር አመታት በፊት፣ የECOM Agroindustrial’s Sustainability Management Services በማረጋገጫ እና በአግሮኖሚክ አገልግሎቶች ላይ ያተኮረ ነበር። ከዘር አቅርቦት እስከ ፋይናንስ አገልግሎት ለሚደርሱ ፍላጎቶች ምላሽ በመስጠት ለገበሬዎች ወደ ሙሉ ምርትና አገልግሎት ያቀርባል። ከ1,100 በላይ የግብርና ባለሙያዎች እና ሰራተኞች ያሉት የመስክ አውታር ለገበሬዎች የተለያዩ አገልግሎቶችን ይሰጣል ትርፋማነታቸውን ለማሳደግ በእያንዳንዱ የኢኮም የአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ለገዢዎች የተሻለ ጥራት እንዲኖር ክትትል በማድረግ ያረጋግጣል።
- አላም እ.ኤ.አ በ2018 “AtSource” የተባለ እና የኩባንያውን ተልዕኮ ‘ዓለም አቀፍ ግብርናን እንደገና ለማሰብ በሚል የራሱን ዘላቂነት መድረክ አስተዋውቋል። ከንግድ-ወደ-ንግድ የገበያ ቦታ ውስጥ እራሱን እንደ ሁለንተናዊ ቀጣይነት ያለው የመረጃ አቅርቦት ጥቅል አድርጎ ይገልጻል። AtSource የግብርና ምርቶችን ቁልፍ ዘላቂነት መለኪያዎች በቡና ለመያዝ የተነደፈ ነው።
- እ.ኤ.አ. በ2014፣ “ED&F” ማን ሾልካፌ ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን ቡናዎችን በዘላቂነት ለማምጣት ዓለም አቀፍ አቀራረብን ለመመርመር እና ለማዳበር የሁለት ዓመት ተነሳሽነት ወሰደ። ‘ሾልካፌ ዌይ’ ለገበሬዎች ቀጥተኛ የቴክኒክ ድጋፍ የሚሰጥ ድርጅት ነው።

ከዋና ዋና የሥልጠና ስልቶቹ ውስጥ አንዱ በአካባቢው ያሉ ማህበረሰቦች በቀጥታ ከሾልኬር ጋር ቢሰሩም ባይሰሩም ምርጥ ተሞክሮዎችን የሚለዋወጡበት ‘የንግድ ሞዴል እርሻዎችን’ መፍጠር ነው።

በአብዛኛዎቹ የቡና መገኛ አካባቢዎች ትምህርት ሴቶችን መገንባት፣ የቡና ችግኝ ማቆያዎችን መደገፍ፣ የአየር ንብረት ለውጥን ማበረታታት እና የህጻናት ጉልበት ብዝበዛን መዋጋትን ጨምሮ የማህበረሰብ ፕሮጀክቶችን ተግባራዊ ያደርጋል።

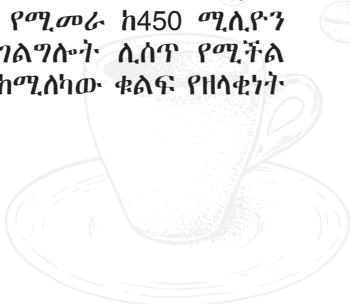

© Didier Genillhomme for Fairtrade

ጆስካ ኦስካር፣ ከፍጉ የቡና አምራች ህብረት ስራ ማህበር ቡና እየሰበሰበች ታንዛኒያ።

- ሱዳን (SUCAFINA) በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ወይም በአቅራቢያው ለሚኖሩ አርሶ አደሮች የተለያዩ የኑሮ ማሻሻያ ፕሮጀክቶችን የሚደግፈውን 'FARMER HUB' አስጀመረ። አሁን ያሉት ፕሮጀክቶች ገበሬዎችን የፋይናንስ አገልግሎት እንዲያገኙ ከማገዝ ጀምሮ እስከ ሰብሳቢ ብዝሃነት ድረስ ያሉ ፕሮጀክቶችን እስከመደገፍ ድረስ ይጠይቃል። ሱዳን የእርሻ በርን ዋጋ ለመጨመር ገበሬዎች ተጨማሪ የገንዘብ ክፍያዎችን በቀጥታ ለገበሬዎች እንዲከፍሉ የሚያስችለውን "Farm Gate Initiative" ተግባራዊ አድርጓል። ይህ ፕሮጀክት በቡናንዲ፣ በኢትዮጵያ፣ በኬንያ፣ በፓፑዋ ኒው ጊኒ እና በፋሽያ አንዳንድ አወንታዊ ውጤቶችን ያስመዘገበ ሲሆን። የገበሬዎች ማገናኛንም አፍርቷል። ይህ የገበሬ መታወቂያን በመጠቀም፣ አምራቾች የግብይት ደረሰኞችን እና/ወይም ዲጂታል ምስክርነቶችን በአንድ ቦታ ላይ ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ እንዲያከማቹ እና እንዲያስተዳድሩ የሚያስችል የራስ ሉዓላዊ ማንነት መፍትሄ ነው።
- MERCON Coffee Group ለቡና አርሶ አደሮች መሳሪያዎች፣ ስልጠና እና አገልግሎት የሚሰጠውን "LIFT" ዘላቂ የምርት መርሃ ግብር አስተዋውቋል። ፕሮግራሙ በየአመቱ ለአዳዲስ አምራቾች የስልጠና እና የቴክኒክ ድጋፍ የሚሰጥ ሲሆን በሶስት ምስራቆች ዙሪያ የተገነባ ሲሆን ይህም ምርታማነት፣ አካባቢ እና ማህበራዊ በሚል ይታወቃል። የግብርና ባለሙያዎች የቡና ተክል ፊደሎች እና አመጋገብ፣ የውሃ ሀብት ጥበቃ እና ማገገም፣ የእርሻ እና የተባይ መቆጣጠሪያ እና የፋይናንስ እውቀትን የመሳሰሉ ርዕሶችን ያካተቱ ስልጠናዎችን ይሰጣሉ። LIFT እንዲሁ በዲጂታል መድረኮች አምራቾችን ይከታተላል እና ያሰጥናል። ሜርኮን በራቦባንክ የሚመራ ከ450 ሚሊዮን ዶላር በዘላቂነት ጋር የተገናኘ ከፍተኛ የተረጋገጠ ተዘዋዋሪ የብድር አገልግሎት ሊሰጥ የሚችል ተቋም ገንብቷል። በዚህ ፋሲሊቲ ላይ ያለው ዋጋ በአፈጻጸም አመልካቾች ከሚሰጠው ቁልፍ የዘላቂነት ተነሳሽነት ጋር የተሳሰረ ነው።

ተጨማሪ ስለ ዲጂታል ዘላቂነት እንቅስቃሴዎች በምዕራፍ 4 ውስጥ ይገኛሉ።

አሁን ላይ ያሉት የዘላቂነት ጥረቶች በቂ ናቸው?

ብዙ ሪፖርቶች፣ መረጃዎች እና ትንታኔዎች የዘላቂነት ተነሳሽነት እንዲሁም የምስክር ወረቀት እና የማረጋገጫ መርሃ ግብሮች በአምራቾች ላይ እውነተኛ አዎንታዊ ተፅዕኖ እንዳላቸው ይጠይቃሉ። የምስክር ወረቀቶች ለአካባቢው ማህበረሰቦች ያበረከቱት የማይካድ ማህበራዊ፣ አካባቢያዊ እና ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታዎች ቢኖሩም አሁንም ድረስ ትችቶች አሉ።

አንደኛው፣ ለምሳሌ፣ የዕውቅና ማረጋገጫ ዕቅዶች ወጪ ቆጣቢ ሊሆኑ ይችላሉ። ይህም ድሃ እና በጣም የተገለሉ አምራቾችን ሳይጨምር ዘላቂ አሰራሮችን በተናጥል መተግበር ይችላሉ። ሌላው አምራቾች ከድርጅታዊ ማህበረሰባዊ ሃላፊነት ጥረቶች ጋር በተያያዘ በቂ የሆነ ክፍያ የላቸውም። ይህም በረጅም ጊዜ ውስጥ ዘላቂነት የለውም። በተጨማሪም ተቺዎች በሁሉም የእሴት ስንሰለት ተዋናዮች መካከል በቂ የውይይት መድረኮች አለመኖራቸውን ይገነዘባሉ።

ደረጃዎች እና የዘላቂነት ተነሳሽነቶች ተፅዕኖን ለመዘገብ እና ለመለካት የተለያዩ ዘዴዎችን ይጠቀማሉ። ይህ ወጥነት የጎደለው ማኅበር ስራውን ፈታኝ ያደርገዋል። ሁለቱም የዘላቂነት ግስጋሴን የሚሰኩ እና በዘላቂነት ሪፖርት በሚያቀርቡበት ማዕቀፍ ላይ መግባባት ያስፈልጋል።

ከተለምዶ ወደ ዘላቂ አሰራር የተሸጋገሩ አምራቾች የበለጠ መጠቀም እና ትክክለኛ መዝገቦችን መያዝ አለባቸው። ዋናው ጥቅም አዳዲስ አሰራሮችን መጠቀም፣ ተገቢ የሂሳብ አያያዝ እና ከአካባቢ ጋር የሚመጡ መመሪያዎችን እና ምርመራዎችን መቀበል ነው።

አሮጌ ልማዶችን መቀየር እና አዳዲስ አሰራሮችን መጀመር ብዙውን ጊዜ ከፍተኛ ምርታማነትን ያስገኛል። ምናልባትም ከአርጋኒክ እርሻ ሁኔታ በስተቀር በመጀመሪያዎቹ ዓመታት ውስጥ ምርቱ በአብዛኛው የሚቀንስ ከሆነ የበለጠ የተደራጁ የስራ ልምዶች በረጅም ጊዜ ውስጥ ወደ ከፍተኛ ምርታማነት ይተረጉማሉ። ይህ ደግሞ ከመራት ተመድቦ፣ ጊዜ ወስዶ ጥቅም ላይ በሚውል ማዳበሪያ እና በጥራት ላይ ጉዳት ሳያስከትል የግብአት ቅነሳ ሲያጋጥም ሊከሰት ይችላል። ከማረጋገጫ እና የማረጋገጫ መርሃ ግብሮች እና የዘላቂነት ተነሳሽነቶች በተጨማሪ ሌሎች ጠቃሚ መሳሪያዎች ለዋጋ ስንሰለቶች ተዋናዮች ይገኛሉ። ስለዚህ ዘላቂነታቸውን ለመገምገም እና ለእነሱ ተስማሚ የሆነውን መንገድ ይምረጡ። የዓለም ንግድ ማዕከል፣ ለምሳሌ፣ የደረጃዎች ካርታ እና የኩባንያዎች ራስን መገምገሚያ መሣሪያ አዘጋጅቷል።

የስታንዳርድ ካርታው ኩባንያዎች እቃዎቻቸውን ወይም አገልግሎቶቻቸውን የሚያረጋግጡበትን ትክክለኛ የሆነ መንገድ በፈቃደኝነት እና ዘላቂ በሆነ ሁኔታ ደረጃ እንዲመርጡ ይረዳል። ይህም ሰፊ ዘላቂ ገበያ እንዲያገኙ፣ የበለጠ ተወዳዳሪ እንዲሆኑ እና አረንጓዴ የአቅርቦት ስንሰለቶችንም ውጤታማ እንዲሆኑ ለማድረግ ያስችላሉ። የስታንዳርድ ካርታውን ለማግኘት ከዓለም ንግድ ማዕከል ፕሮጀክት ጋር ግንኙነትን መፍጠር አይጠይቅም።

ካርታው ከ260 በላይ ደረጃዎችን ይሸፍናል። ንግዶች በአንድ ወጥ የሆነ አሰራር የሚከናወኑበትን እና ከመስፈርቶቹ አንጻርም እንዴት እንደሚሰሩ አጠቃላይ መረጃ ለማግኘት ይችላሉ። በተጨማሪም ተጠቃሚዎች በአምስት የዘላቂነት ልኬቶች፡- አካባቢ፣ ማህበራዊ፣ አስተዳደር፣ ጥራት እና ስነ-ምግባር ላይ ተመስርተው በመመዘኛዎች መካከል ጥልቅ ንጽጽር ማድረግ ያስችላሉ። የስታንዳርድ ካርታው ለኩባንያዎች የተመረጡትን ደረጃዎች በማጣቀስ ነፃ የአንላይን ግለ-ግምገማን ያቀርባል።

የመቋቋሚያ ማዕቀፍ

በእሴት ስንሰለቶች ውስጥ በማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ኢፍትሃዊነት ላይ ትኩረት ማድረግ እና ፍትሃዊ፣ የበለጠ ሥነ-ምግባራዊ የንግድ ሥርዓቶች ጥሪ የአምራች እና የሽያጭ አዝማሚያዎችን በመቅረጽ ዓለም አቀፍ ቅድሚያ ተሰጥቷቸዋል።

በቡና እሴት ስንሰለት ውስጥ 'እሴትን' ማስቀመጥ

ከውጤት ወይም ከተፅዕኖ ይልቅ ለውጤት ቅድሚያ የሚሰጡ የእሴት ስንሰለቶች ጊዜ ያለፈባቸው እየሆኑ መጥተዋል። ትርፍ ለማግኘት መፍጠር የሚንቀሳቀሱ አካላት ዋነኛ ግባቸው ይኸው ብቻ ስለሆነ ለሰዎች ወይም ለምድራችን ትኩረት አልሰጡም ቢባል ሊገርመን አይገባም። ሆኖም በአለም አቀፍ ደረጃ ማህበራዊ ንቃት ህሊናን ከማሳደግ አንጻር ጥቂት ለውጦች እና እድገቶች እየታዩ ነው። የኢኮኖሚ ልማት ብቻውን አጥጋቢ፣ ወይም ዘላቂነት ያለው ላይሆን ይችላል። በአቅርቦት ስንሰለት ውስጥ ካለው አብዮት ይልቅ፣ ምግብ እና ቡና - ስርዓታችን ገንቢ የሆነ የዝግመተ ለውጥ እንቅስቃሴ አለ። በእሴቶች ላይ የተመሰረተ ፍልስፍና እና ስልትም የዚህ የዝግመተ ለውጥ ዋና አካል ነው ብሎ መውሰድ ይቻላል።

በአንዳንድ አምራች ሃገራት የቅርብ ጊዜ የኢኮኖሚ ዕድገት እንደሚኖረው ዓለም የፍጆታ ጂኦግራፊን በመቀየር አዳዲስ የንግድ ሞዴሎችን እያጤነ መሆኑን ነው። ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ልማዶች በእርሻዎች እና በሌሎች ንግዶች ላይ የረጅም ጊዜ እድሎችን እንዲገነዘቡ እና እንዲይዙ ብሎም ስጋቶችን እንዲቀንሱ ያግዛቸዋል። ይህም ከሁኔታው ለማገገም እንዲቻል አስተዋዕኮ ያደርጋል።

በእሴት ሰንሰለቱ ላይ የተወሰዱ ዘላቂ አሠራሮች ላይ ቀጣይነት ያለው ጥረቱ በማድረግ የቡናው ዘርፍ የንግድ ጉዞውን እንዲቃለል ማድረግ ይችላል። እነዚህም ለአየር ንብረት ለውጥ ከፍተኛ ተጋላጭነት፣ ደረጃውን ለጠበቀ ለቡና የሚሰጥ ዋጋ ዝቅተኛ ዋጋ እንዲሁም በርካታ አርሶ አደሮች በተለይም ወጣቶች ከቡና እርሻ ስራ ቀስ በቀስ መውጣትን ያካትታሉ።

በዚህ መሰረት አጠቃላይ የቡናው ዘርፍ ተግዳሮቶችን በንቃት፣ በፈጠራ እና በመተባበር ለመቋቋም ጥረት ጀምሯል።

የአቅርቦት ሰንሰለት አስተሳሰብን መለወጥ

የእሴት ሰንሰለት ጽንሰ-ሐሳብ እስከ መጨረሻው የምርት መዳረሻ ያሉትን ሁሉንም ሂደቶች ያካትታል። - ከንድፍ እስከ ጥሬ ዕቃዎች፣ ከማቀነባበሪያ እንዲችሉ ማበረታቻ ይሆናቸዋል። በመሆኑም በእያንዳንዱ ደረጃ ላይ እሴት እየታከለበት ይሄዳል ማለት ነው። በዋጋ ሰንሰለቱ ላይ ቅልጥፍና የተከተለ አሰራር ሲፈጠር፣ ከሰንሰለቱ ግርጌ የሚገኙ አምራቶቹን ጨምሮ ትንሽ ትርፍ፣ ስለሚያገኙ ምርቱን ለመቀጠል እንዲችሉ ማበረታቻ ይሆናቸዋል። ይህም አሁን ያለውን የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ዘላቂነት የሌለው ሞዴል ያደርገዋል።

የቡና ባለድርሻ አካላት እና ፖሊሲ አውጭዎች አሁን ባለው ደረጃ ላይ ያለውን ክፍተት ጠንቅቀው አይረዱም ችግሩን ለመፍታት የተለያዩ መንገዶችን እየፈለጉ ነው። በይበልጥ ዘላቂነት ያለው አማራጭ በእሴቶች ላይ የተመሰረተ የምርት ሰንሰለት ሊሆን የሚችል ሲሆን ይህም ዘላቂነትን በዋናው ዓላማ ላይ ያስቀምጣል። ይህም ኢኮኖሚያዊ ወይም የፋይናንስ እሴት ለመጨመር ብቻ ሳይሆን ሥነ ምግባራዊ፣ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ዓላማዎችን ለማሳካትም የተነደፈ ይሆናል። አላማው ውጤታማ፣ ፍትሃዊና ዘላቂነት ባለው መልኩ እሴት ማመንጨትና ማከፋፈል ይሆናል። ይህ ስርዓት ለዓለማችን በአጠቃላይ ለሰው ልጆች ትርፍ ያስገኛል።

አንዳንድ ተዋናዮች እንዲህ ዓይነቱን ፍልስፍና ቢቀበሉም፣ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ እና የግለሰብ ምርጫ ሊሆን ብቻ የሚችል በመሆኑ በማዕቀፍ ደረጃ ብቻ ሊቀር ይችላል። ተጨባጭ ተፅዕኖን ለማስገኘት የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱም እውነተኛ ለውጥ እንዲኖረው ለማድረግ እና በአቅርቦት ሰንሰለታችን ውስጥ ዘላቂነትን የሚያረጋግጡ ፖሊሲዎችን፣ መመሪያዎችን እና ደንቦችን እየተከተሉ ማቀናጀት ያስፈልጋል። ከግሉም ሆነ ከመንግስት አካላት የተወጣጡ በርካታ ተዋናዮች ይህንን አቅጣጫ በንቃት እየተከተሉ ነው።

የአውሮፓ ህብረት የኃላፊነት ማዕቀፍ

ለአቅርቦት ሰንሰለቶች የኮርፖሬት ሃላፊነት ላይ የአውሮፓ ህብረት ማዕቀፍ ለንግድ ስራ ተገቢውን ጥንቃቄ የተሞላበት ደንብየአለም አቀፍ ለውጥ መጀመሪያ ሊሆን ይችላል።

በአውሮፓ ህብረት ውስጥ የአቅርቦት ሰንሰለቶቹ እንዴት እንደሚሰሩ ምርመራ ተደርጓል። ከፍቃደኝነት እና ከግዴታ ህጎች ዙሪያም ክርክር አለ። አጠቃላይ በአውሮፓ ህብረት ማዕቀፍ አለመኖሩ የአገራዊ ፖሊሲዎች መጣመር እንዲፈጠር ምክንያት ሆኗል። ይህም ወሰን እና መስፈርት በአባል ሀገራት መካከል ይለያያል።

የአውሮፓ ፓርላማ አባል ሀገራት እና የአውሮፓ ፓርላማ አባላት ፍትሃዊ ንግድን ለማጎልበት እና የአቅርቦት ሰንሰለቶችን በኃላፊነት ለማምረት እንዲሁም ለማስተዳደር በፈቃደኝነት እና በግዴታ እርምጃዎችን ለማድረግ ለአውሮፓ ኮሚሽን ግሬት አድርገዋል። ዘመናዊ ትጋትን ተግባራዊ ያደረጉ ኩባንያዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ ሕግ እንዲወጣ የሚጠይቁ ተፎካካሪዎች ከጨለመ አሠራሮች መራቅ የለባቸውም ሲሉ ይከራከራሉ። በተመሳሳይ ጊዜ፣ ሌሎች በደርዘን የሚቆጠሩ የምርት ደረጃዎችን አልፎ አልፎም በተለያዩ አህጉራት ላለፉት ምርቶች የአቅርቦት ሰንሰለታቸውን እያንዳንዱን ደረጃ ማረጋገጥ አለባቸው ብለው ይፈራሉ።

አስፈፃሚው አካል በ2021 የህግ አውጭ ሃሳብ አቅርቦ ኩባንያዎች ለአቅራቢዎቻቸው እና አጋሮቻቸው የሰብአዊ መብቶችን እና የአካባቢ ጥበቃ ግቦችን እንዲያከብሩ ጥያቄ አቅርበዋል። ሃሳቡ የመጣው ብራስልስ የሰብአዊ መብት ረገጣዎችን እና የብክለት ድርጊቶችን የበለጠ ኃላፊነት በተሞላበት የድርጅት አስተዳደር መፍታት እንደሚያስፈልግ የሚያሳይ ጥናት ካሳተመች በኋላ ነው።

አውሮፓን የሚያቀርቡ የቡና እሴት ሰንሰለቶች በአውሮፓ አረንጓዴ ስምምነት፣ የአውሮፓ ህብረት የእድገት ስትራቴጂ ወደ ዘመናዊ፣ ሃብት ቆጣቢ እና ተወዳዳሪ ኢኮኖሚ ለመቀየር ያለመ ተጽእኖ ይኖረዋል። የታለሙ ስትራቴጂዎችን እና ግዴታ እንዲጣል በማድረግ ለአውሮፓ ሁሉን አቀፍ፣ ተወዳዳሪ እና ለአካባቢ

ተስማሚ የሆነ የወደፊት ሁኔታ ለመፍጠር ያለመ ነው። የተዛመዱ የብዝሃ ህይወት እና የእርሻ እና የፎርክ ስትራቴጂዎች በአውሮፓ የአረንጓዴነት ስምምነት እምብርት /ማዕከል ላይ ናቸው። ይህም የምግብ ስርአቶችን ፍትሃዊ፣ ጤናማ እና ለአካባቢ ተስማሚ ለማድረግ ነው። የአውሮፓ ህብረት አላማ በአለም አቀፍ ደረጃ ወደ ዘላቂ የግብርና ስርዓቶች የሚደረገውን ሽግግር በንግድ ፖሊሲዎች እና በአለም አቀፍ የትብብር መሳሪያዎች መደገፍ ነው።

ሳጥን 6:- የወደፊቱን መመልከት፡ የዘርፉ ራዕይ

ግሎባል የቡና መድረክ የቡና እርሻ ለኢኮኖሚያዊ አዋቅነት እና በአለም ዙሪያ በቡና አምራች ማህበረሰቦች ውስጥ ዘላቂ ኑሮን ለማረጋገጥ መሰረታዊ ጉዳይ ነው ብሎ ያምናል። ነገር ግን የአሁኑ እና ቀጣይነት ያለው ዝቅተኛ የአለም የቡና ዋጋ ዘላቂ የቡና ምርትን አዋቅነት ከመጉዳቱም በላይ በቡና አምራች ቤተሰብም ላይ ጉዳት እያደረሰ ነው።

ግሎባል ቡና ፕላትፎርም ይህንን ችግር ለመቅረፍ አፋጣኝ የአለም አቀፍ የጋራ ዕርምጃ እንዲወሰድ ጠይቋል። (ግሎባል የቡና መድረክ፣ 2019)።

ዓለም አቀፍ የቡና ድርጅት - የቡና የሕዝብ-የግል ግብረ ኃይል፣ የመጀመሪያ ደረጃ የረጅም ጊዜ ራዕይ (2030):-

“ለቡና አምራቾች እና ለዘርፉ በአጠቃላይ ዘላቂ እና የበለጸገ የወደፊት ሁኔታ” (አይሲኦ፣ 2020):-

- ኢኮኖሚያዊ ጥንካሬ እና ማህበራዊ ዘላቂነት
- ዘላቂ በሆነ ምርት አማካኝነት የአካባቢ ዘላቂነት
- የተሻለ የተመጣጠነ ፍላጎት እና አቅርቦት፣ ኃላፊነት የሚሰማው ፍጆታ እና የመነሻ ልዩነት
- ውጤታማ የማስቻል ሁኔታዎች

የልዩ ቡና ማህበር - የዋጋ ቀውስ ምላሽ ተነሳሽነት፣ ራዕይ:-

እሴትን በፍትሃዊነት የሚያከፋፍል ልዩ የቡና ዘርፍ፣ በኢኮኖሚ የበለጸገ እና የተለያዩ የቡና አምራቾችን የሚያበረታታ ቡና አርቢ ማህበረሰቦችን ያሳድጋል። (ዘላቂ የቡና ቻሌንጅ፣ 2020)።

ዘላቂ የቡና ውድድር ቡናን በአለም የመጀመሪያው ዘላቂ የግብርና ምርት የማድረግ ራዕይ አለው። የእሱ ‘የጋራ ቁርጠኝነት’ የአጭር ጊዜ 2025 ኢላማዎችን እና አራት የረጅም ጊዜ 2050 ግቦችን ያካትታል።

ምንጭ፡- ቡና ባሮሜትር 2020 እና አለም አቀፍ የንግድ ማዕከል (2021)።

“የእርሻ እስከ ገበታ” ስትራቴጂ የድርጊት መርሃ ግብር የ2021 ተነሳሽነት የኮርፖሬት አስተዳደር ማዕከሎችን ለማሻሻል እና የምግብ አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ኃላፊነት ያለው የንግድ እና የግብይት ስነ ምግባር የአውሮፓ ህብረት ኮድ እና የክትትል ማዕከሎች ለማዘጋጀት ሀሳብ ያቀርባል።

አዳዲስ ደንቦች በአምራቾች ላይ ሁለቱም አምታዊ እና አሉታዊ ተጽእኖዎች አላቸው። ግዴታ መጣል፣ እና ግልጽነት እና ሌሎች ጠቃሚ መስፈርቶች በመጨመር የአምራቾችን ክፍተት ተስፋ ማለምለሙ አይቀሬ ነው። አነስተኛ ይዞታ ያላቸው ገበሬዎች፣ ትናንሽ ድርጅቶች እና ዓለም አቀፍ ገዢዎች አሁን ያላቸውን የምርት/

የግብይት ሥርዓት ማስተካከል አለባቸው። ይህንን ለውጥ ለመደገፍ የቴክኒክ ድጋፍ እና የአቅም ግንባታ ቁልፍ እና መሰረታዊ ያን ናቸው።

የአነስተኛ ገበሬዎች ዋጋ ሊጨምር ይችላል። በተጨማሪ መስፈርቶች ምክንያት የምርት ወጪዎች ሊጨምሩ ስለሚችሉ ይህ የገበሬው ማህበረሰብ ስጋት ነው። የአውሮፓ ኮሚሽኑ ይህንን ሚዛናዊ ማድረግ እና ለገበሬዎች ትክክለኛ ዋጋ በማስገኘት እኩል ጠቀሜታ መስጠት አለበት። ለገበሬዎች ዋጋን ለመጨመር ግልጽ ተነሳሽነት እንዲኖር እና ያለውን የኑሮ ገቢ ልዩነት መደገፍ አስፈላጊ ነው። ከዚህ በተጨማሪ ከአምራቾች ጋር ያሉ የግንኙነት መስመሮችን ክፍት ማድረግና የሚደርሱ ተፅዕኖዎችንም በቅርበት መከታተል ያስፈልጋል።

የቡና እሴት ሰንሰለቶችን መጠቀም

የቡና እሴት ሰንሰለቱ ማስፋፋት ቡና አብቃቶች የሚያጋጥሟቸውን ተግዳሮቶች ለመቅረፍ ይረዳል ሲል አለም አቀፍ የቡና ድርጅት አስታውቋል። የግሉ ሴክተር በዋናነት የእሴት ሰንሰለት እያስሰፋፋ በሄደ ቁጥር የረጅም ጊዜ ኮንትራቶች፣ ከዓለም አቀፍ የእሴት ሰንሰለት ጋር ያለው ግንኙነት፣ ቅንጅት እና የውጭ ቀጥታ ኢንቨስትመንትን ያካትታሉ።

የእሴት ሰንሰለቶች የቡና ዘርፉን ከማምረት ጋር፣ ከምርታማነት፣ በእሴት ከመጨመር፣ ከስራ ስምሪት እና አለም አቀፍ ንግድ አንጻር እድገቶች አስመዝግቧል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ለግብርና ምርቶች እሴት ለመጨመር የሚያስችሉ ሰነድ የተለያዩ እድሎችና ስልቶች አሉ።

- **የአረንጓዴ ቡና የምርት ማሻሻያ፡-** እሴት በተሻሻለ የምርት ጥራት፣ ልዩ መልክዓ ምድራዊ ባህሪያት እና ሌሎች ባህሪያት (ለምሳሌ ደህንነት እና ዘላቂነት) ሊገለጹ ይችላሉ። ብዙ ጊዜ ይህ የሚፈጠረው የተቀናጀ የአቅርቦት ሰንሰለት ግንኙነት ሲኖር ነው። በዚህም (ሁሉን አቀፍ) ግንባር ቀደም ኩባንያዎች ወይም ትናንሽ የቡና መሸጫ ሱቆች ገበሬዎችን ከፍተኛ ዋጋ ካላቸው ገበያዎች ጋር ያገናኛሉ።
- **ተግባራዊ ማሻሻያዎች፡-** አንዳንድ ሃገራት በሌሎች የአቅርቦት ሰንሰለት ደረጃዎች ውስጥ በመሳተፍ የእሴት ሰንሰለቱን ከፍ እንዲል አድርገዋል - ለምሳሌ አረንጓዴ ቡናን በማዘጋጀት ላይ። የባህላዊ አስመጪ ሀገራት የራሳቸውን የሀገር ውስጥ ገበያ ብቻ ሳይሆን ቡናን እንደገና ወደ ምርት ገበያ መላክ ለመጨረሻ ሽማግሌት በዓለም አቀፍ ደረጃ እየጨመረ ነው። በአንጻሩ ቡና አምራች ሀገራት እና ባህላዊ ፍጅታ ያልሆኑ ሀገራትም የበለጠ ኤክስፖርትን ያማከለ የማቀነባበሪያ ስራዎችን ይሰራሉ ወይም የአካባቢ እና ክልላዊ ገበያዎችን ኢላማ ያደርጋሉ።

በአርሻ ደረጃ እና በማብሰያ ኢንዱስትሪ ውስጥ የተደረገው ማሻሻያ ከፍተኛ ቅልጥፍናን እና ምርታማነትን አስገኝቷል። ውጤቶቹ በአንድ ክፍል ዝቅተኛ ወጪዎች እና የአንዳንድ አረንጓዴ ቡና መገኛዎች የበለጠ ተወዳዳሪነት ናቸው። በአሁኑ ጊዜ በብዙ ሃገራት ያሉት የላቀ የማቀነባበሪያ ቴክኒኮች የተመረተ ቡና አቅርቦትን በተለይም የሚሟሟ ቡና እንዲጨምር አድርገዋል።

የሽማግሌቶችን ኃይል መጠቀም

የአየር ንብረት ለውጥ፣ የቡና ዋጋ እና የፖሊሲ ቀረጻ ሁልጊዜ የቡና የወደፊት ዕጣ ፈንታን ይወስናል። በአምራች እና በገዢ ደረጃ ላይ ያሉ ልምዶች ወደፊት ሊከሰት በሚችለው ሁኔታ ላይ ተጽእኖ ይኖራቸዋል። የቡና ተጠቃሚዎች ሊኖራቸው የሚችለውን አስተዋጽኦ/አቅም ችላ ሊባል አይችልም።

የግል ተጠቃሚው ከመቼውም ጊዜ በበለጠ ያለውን አቅም አሟጦ ይጠቀማል። ይህም ኢንዱስትሪውን ከመቼውም ጊዜ በላይ ለሚያከናውናቸው ተግባራት ተጠያቂ የሚያደርግ ሲሆን ቡና ሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ አቅራቢዎች ፈጣን እና በፈጠራ የተደገፈ ምላሽ እንዲሰጡ ያስገድዳቸዋል። በዚህም ምክንያት ቡና በእጅጉ በፋክክር የታጀበ መድረክ ሆኗል።

ሚሊኒየም፣ ለመልካም ኃይል

እንደ ቀጣዩ የወጪ አድራጊዎች፣ ሚሊኒየሞች በጠንካራ ተዕኔኖ ላይ ናቸው። ይህ ቡድን በአየር ንብረት ለውጡ እየጨመረ የመጣውን ተዕኔኖ ለማህበራዊ ሚዲያ እና ለማህበራዊ እንቅስቃሴ መጨመር ምስጋና ይገባውና ሚሊኒየሞች ከፈጣን ፋሽን እና ከሌሎች ዋና ዋና የፍጆታ ምርቶች በስተጀርባ ያሉትን መጥፎ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ልምዶች ካለፉት ትውልዶች የበለጠ ያውቃሉ።

የዘመኑ ወጣቶች ኃላፊነት የሚሰማቸው ዜጎች እንዲሆኑ ተጠያቂ የሚያደርግ ማህበረሰብን ለመቅረጽ እየረዱ ነው።

ማህበራዊ ሚዲያ እና ኢንተርኔትም በሰሜን እና በደቡብ ሁለት ጫፎች መካከል ያለውን ልዩነት በማጥበብ ባህልን በማስተዋወቅ እንዲሁም አዝማሚያዎችን በመተንተን ረገድ በእጅጉ እያገዙ ይገኛሉ። ሚሊኒየሞች ካለፉት ጊዜያት ይልቅ ወደ ቤት በጣም ቅርብ ስለሚመስሉ ለአለም አቀፍ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ኢፍትሃዊነት የበለጠ ተጠያቂ እንደሆኑ ይሰማቸዋል።

ዘላቂነት እንደ ተወዳዳሪ ሃብት

በቡና ኢንዱስትሪው ውስጥ ብራንዶች፣ በሀገር አቀፍ ደረጃ ራሳቸውን የቻሉ ምልክቶች/መለያዎች መሆናቸው እየተለመደ መጥቷል። የሚሊኒየም ሸማቾች ትላልቅ ኢንተርናሽናልዎችን ከዝቅተኛ ጥራት እና ከመጥፎ የአካባቢ እና ማህበራዊ ልምዶች ጋር ያዛምዳሉ። በትናንሽ፣ በይበልጥ ተለይተው በሚታወቁ እና ልዩ በሆኑ ብራንዶች መስራት ትልልቅ ብራንዶች የሚሊኒየም እና ሌሎች 'ተጠያቂ' ሸማቾችን እንዲያገኙ ያስችላቸዋል።

የቡና ኢንዱስትሪው ባለድርሻ አካላት ይህንን የፍጆታ ሃይል እየጨመረ መሆኑን ተገንዝበው እውቀትን እና መረጃን በፈቃደኝነት በማግኘት እየተጠቀሙበት ነው። ከዚህ አንጻር ብራንዶች የበለጠ ጥራት፣ ዘላቂና ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን ምርቶች ገበያ መገንባት እንዲችሉ ሸማቾችን ማስተማር ያስችላል። ሸማቾችን በማስተማር፣ ብራንዶች ለበለጠ ከፍተኛ ጥራት ያለው፣ ዘላቂ እና ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን ምርቶች ገበያ መገንባት ይችላሉ። ላሻዛ፣ ለምሳሌ በዘላቂነት ጉዳዮች ላይ ግንዛቤን በማሳደግ እና የተሻለ ጥራት ያለው ቡናን በማስተዋወቅ ረገድ ከፍተኛ ኢንሸስት ያደርጋል።

ዘላቂ ምርት እና ፍጆታ

ማወቅ ያለብን ምንድነው?

አካባቢን የሚጠብቅ፣ አምራቾቹን በፍትሃዊነት የሚሸልም እና ለሁሉም ተወዳዳሪ ንግድ ሆኖ የሚቆይ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት መፍጠር በሴክተሩ ውስጥ ያሉ አንዳንድ አሠራሮችን ማቀናበር እና ሁሉንም ተዋናዮች ማላተፍ ማለት ነው።

የጠቅላላ ኢንዱስትሪ አቀራረብ

በአገር ደረጃ ላይ ያሉ ስትራቴጂክ አቅድ እና ኢንሸስትመንቶች አምራቾች ውጫዊ ተዕዕኖዎችን እንዲቋቋሙ እና ለወደፊትም ሊከሰቱ የሚችሉ ችግሮችን ቀድመው አውቀው ራሳቸውን እንዲያዘጋጁ ይረዳቸዋል። አንዳንድ አካባቢዎች በአየር ንብረት ለውጥ ምክንያት ምርታማነታቸው እየቀነሰ በመምጣቱ፣ አምራቾች የአየር ንብረት ለውጥ እርምጃዎችን በመከተል፣ ሰብሎችንና ምርቶችን በማብዛት እና እንደ አስፈላጊነቱ ከቡና ላይ ጠቃሚ ሽግግር ለማድረግ ድጋፍ ያስፈልጋቸዋል።

ቡና አምራቾች አዳዲስ ምርምሮችን በማግኘታቸው፣ የተሻሉ ግብአቶች፣ ብድርና ኢንሹራንስ፣ የተሻሉ አማራጮች በቀጥታ ግብይት እና እንዲሁም ሌሎች ድጋፎች በማግኘታቸው የበለጠ ውጤታማ እና ትርፋማ ሊሆኑ ይችላሉ።

ከአነዚህ በአምራች ከሚመራው ጥረቶች ጎን ለጎን፣ አቀነባባሪዎች፣ ቸርቻሪዎች እና ነጋዴዎች በአዳዲስ የንግድ ስልቶች ለምሳሌ የረጅም ጊዜ ግንኙነት ከቋሚ ኮንትራቶች ጋር በመገናኘት የአምራች አዋጭነትን እና የመቋቋም አቅምን ሊያሳድጉ ይችላሉ።

የገበሬ ማበረታቻ እና የእሴት ሰንሰለት አስተዳደር ላይ የሚያተኩር ፖስተር ባለልዩ ጣዕም የቡና ማህበር ዝግጅት ላይ ።

ሣጥን 7: የቡና እርሻን የመቋቋም አቅም የሚጨምሩት ስልቶች የትኞቹ ናቸው?

- ስለ ጥሩ የግብርና ተግባራት እና የአየር ንብረት ለውጥ በቡና ላይ ስለሚያስከትላቸው ውጤቶች ተጨማሪ ጥናት፤
- የበለጠ የመቋቋም ችሎታ ያላቸውን የቡና ዝርያዎች ለማራባት እና ለማልማት ኢንቨስት ማድረግ፤
- ቦታ-ተኮር በእርሻ እና በማቀናበር ላይ ያሉ ኢንቨስትመንቶች፤
- ኢንቨስትመንቶችን ለማቀላጠፍ የፋይናንስ ዘዴዎችን መንደፍ እና መተግበር፤
- የሀገር ልማት እና የአካባቢ ፖሊሲዎችን ማጠናከር፤
- የግብርና ድርጅቶችን፣ ሴት ገበሬዎችን እና ወጣቶችን ማጠናከር፤
- የህይወት ዑደት ትንተና ጥናቶችን በመጠቀም የቡና ፍጆታ የአካባቢ ተፅእኖን መመዘን፤
- ማዳበሪያዎች ዋነኛ ብክለት መሆናቸውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ቡብቃት እና በመለኪያ መጠቀም፤
- መጠላለፍ፤
- የካርቦን ቅበላ/ማስቀመጥ። የቡና እርሻዎች ምን ያህል ካርቦን ማከማቻት ይችላሉ?
- የቡና ጥራት እና የፀሐይ ማድረቂያ ዘዴዎች ልቀትን የሚቀንሱ ፈጠራዎች ግምት ውስጥ መግባት አለባቸው።
- የፕሮሊዚስ ቴክኖሎጂ የቡና ቅርፊቶችን ወደ ባዮካር እና ለሜካኒካል ቡና ማድረቂያ ጉልበት ለመቀየር የሚያስችል አዋጭ መንገድ ነው። ይህ የአየር ንብረት-ዘመናዊ መፍትሄ የቡናን ጥራት እና የአፈር ለምኑትን ለማሳደግ፣ የካርቦን ልቀትን በመቀነስ ላይ ነው።
- የመሬት አጠቃቀም ለውጥን ለመቀነስ የደን አስተዳደርን ለማጠናከር ከድጋፍ ጋር ከፍተኛ የምርታማነት መጨመር - ከግብርና የአየር ንብረት ልቀቶች ትልቁ ምክንያት (ሰርጅንጀር፣ 2019)

ምንጭ: ከIHDH (2019) የተወሰደ።

ቡናን አብቃይ በሆኑ ክልሎች የቡና ምርትን በኢኮኖሚ አዋጭ በማድረግ፣ አግባብነት ያላቸውን የአሰሪና ሰራተኛ ህጎችን በማጠናከር እና በቡና አብቃይ ክልሎች መሰረታዊ አገልግሎቶችን ተደራሽ በማድረግ በተቀናጀ ጥረት የህፃናት ጉልበት ብዝሃነት እና የስርዓተ-ፆታ ኢ-ፍትሃዊነትን በእጅጉ መቀነስ ይቻላል። የተሻሻለ የመሠረታዊ አገልግሎቶች አቅርቦት ጤና አጠባበቅ፣ ንፁህ ውሃ፣ መብራት እና ጥራት ያለው ትምህርት - በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ላይ ሰፊ እና ዘላቂ ልማት ለማምጣት ያስችላል ማለት ነው።

በቡና ዘርፍ ብልጽግናን ለማስፈን የሚያስችሉ ዋና ዋና አቅጣጫዎች በምርት፣ በገበያ እና በሴክተር አስተዳደር ደረጃ ተቀምጠዋል።

በምርት ደረጃ ከተወሰዱት ተግባራት መካከል የእርሻ ስራን (ምርታማነት፣ ጥራትን እና የመቋቋም አቅምን) የሚያጎለብቱ፣ የገቢ ብዝሃነትን የሚያበረታቱ፣ የግብርና እና የዋጋ ስጋቶችን የመድን ዋስትናን የሚያሻሽሉ፣

አብቃዮችን ማሰባሰብን የሚያበረታቱ እና ተጨማሪ እሴት የሚፈጥሩ ዘዴዎችን ያጠቃልላል። እነዚህም በአቅርቦት ሰንሰለት ተዋናዮች፣ በአምራች ድርጅቶች፣ በህዝብ ሴክተር ወይም በልዩ አገልግሎት ሰጪዎች ሊመሩ ይችላሉ።

በገበያ ደረጃ፣ የመፍትሄ ሃሳቦች፣ የዋጋ እና የአረቦን አስተዳደር፣ የግብይት ልምዶች፣ የፍላጎት ማስተዋወቅ፣ የእሴት መጨመር እና የኢንቨስትመንት ስትራቴጂዎች በእሴት ሰንሰለት ተዋናዮች ስር ይካተታሉ። የዋጋ አወሳሰድ ስልቶችም ከዓለም አቀፍ የገበያ ዋጋዎች ሊጣመሩ እና ከተለያዩ መመዘኛዎች ጋር ሊገለጹ ይችላሉ ለምሳሌ የዘላቂ ምርት ወጪዎች (ወጪ-ፕላስ ሞዴል) ወይም የድህነት መስመርን እና የኑሮ ገቢን ጨምሮ የገቢ መለኪያዎች ማንሳት ይቻላል።

የግብይት ልምዶችን ከተረጋጋ ዋጋ ወይም አረቦን ጋር በማጣመር በእሴት ሰንሰለት ተዋናዮች መካከል ያለውን ስጋት ለመጋራት እና የቡና አምራቾች በእርሻቸው ላይ ኢንቨስትመንትን የሚያበረታታ ትንበያ መስጠት ያስፈልጋል።

በሴክተር ደረጃ ጣልቃ ገብነቶች የአጭር እና የረጅም ጊዜ አላማዎችን ማመጣጠን አለባቸው። ግልጽነትና ተጠያቂነት የሴክተር አስተዳደር የማዕዘን ድንጋይ ናቸው። የተለያዩ የገንዘብ ድጋፍ ስትራቴጂ መከተል ሴክተር አቀፍ ተወዳዳሪነትን ለማራመድ የሚያስፈልጉትን እርምጃዎች ፋይናንስ ያደርጋል። አገራዊም ሆነ ዓለም አቀፍ አሰራሮች በበርካታ ባለድርሻ አካላት አስተዳደር እና ገለልተኛ ውሳኔ አሰጣጥ እና ግምገማ ላይ መገንባት አለባቸው።

ክብ ኢኮኖሚ

የቡና ኢንዱስትሪ የሥርዓት ለውጥን ወደ ዘርፉ የረጅም ጊዜ ኢኮኖሚያዊ ዘላቂነት ለማምጣት የክብ ኢኮኖሚ አሰራሮችን በመዳሰስ ላይ ይገኛል። የክብ ኢኮኖሚ ፓራዳይም ተለምዷል መስመራዊ የአመራረት ሞዴልን ይሞግታል - የቡናው ዘርፍ እያደገ በመምጣቱ ቀጣይነት የሌለው ሞዴል የሆነውን 'አስወግድ' የሚለውን አካሄድ ይከተላል።

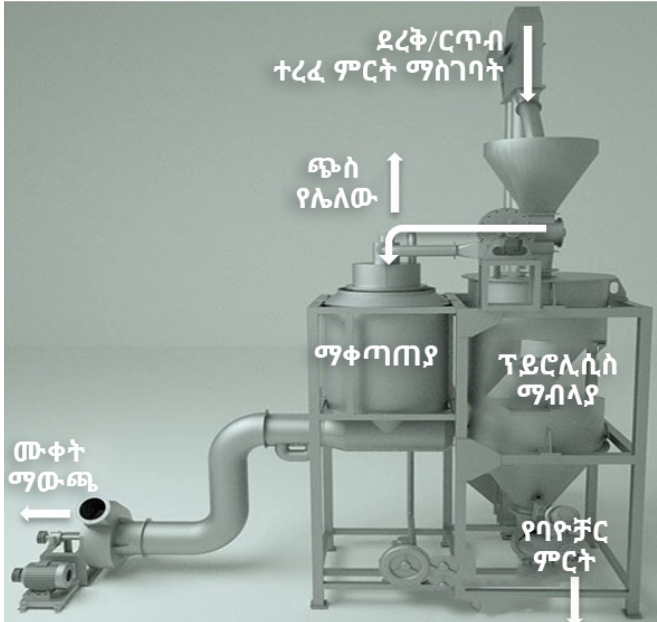
የቡና ፍላጎት እየጨመረ በሄደ ቁጥር ዘርፉ ለቡና አቅርቦት ሰንሰለት ስልቶች እድገት ዋና ማዕከል መሆኑንም ማረጋገጥ አለበት። የክብ ኢኮኖሚው የተነደፈው ምርቶች በባዮሎጂካል ወይም በቴክኒካዊ ዑደቶች ውስጥ እንደገና ጥቅም ላይ እንዲውሉ በሚያስችል መንገድ ነው።

የክብ ኢኮኖሚ ሞዴሎችን መቀበል ከራሱ ችግሮች እና እድሎች ጋር አብሮ ይመጣል። ለምሳሌ ቀደም ሲል እንደ ቆሻሻ ይቆጠሩ የነበሩ ያገለገሉ የቡና እርሻዎች ያሉ ምርቶች ባዮሎጂ እና ንጹህ የኢነርጂ ምርቶችን በመፍጠር ዙሪያ በክብ ሞዴሎች ዋጋ ሊፈጥሩ ይችላሉ። ዘመናዊው የፒሮሊዚስ ቴክኖሎጂ - የቡና ቅርፊቶችን ወደ ባዮካር እና ለሜካኒካል ቡና ማድረቂያ ሃይል በመቀየር - ለአየር ንብረት ለውጥ ዘመናዊ መፍትሄ፣ የቡና ጥራትን እና የአፈርን ለምነት ለማሳደግ እና የካርቦን ልቀትን ለመቀነስ ችሏል።

በኢትዮጵያ የቤንች ማጂ ቡና ገበሬዎች ኅብረት ሥራ ዩኒቨን አባላት በገብ ማኅበር ቅመም ቅመም ምርት ተጨማሪ የገቢ ምንጭ ይሰራሉ።

በሺያትናም የሚገኙ አንዳንድ የህብረት ስራ ማህበራት አዲስ የተነደፈውን የፒሮሊዚስ ቴክኖሎጂ ከሜካኒካል ማድረቂያ ጋር በተሳካ ሁኔታ በማዋሃድ ግንባር ቀደም ሆነዋል። በምላሹ፣ ከፍተኛ ሙቀትን በመጠቀም እና የተሻሻሉ የማድረቅ ዘዴዎች ገበሬዎች ከቡናቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ ያገኛሉ ማለት ነው፤ ምክንያቱም በቡና ጥራት ጉድለት ላይ አነስተኛ እና ቀላል የማይባል የዋጋ ቅናሽ በመኖሩ ነው።

የባዮቻር ማምረቻ

የቡና ገለባ በባዮቻር ወደ ባዮፊዩል ሲቀየር ሴትናም

ምስል 5: በቡና ዘርፍ ውስጥ ተስማሚ የክብር ኢኮኖሚ ሞዴል

ምንጭ: ITC

የክብ አካላት በተለየ ሁኔታ ለንግድ ሥራ ጠቃሚ መንገድ ነው። ይህም በተለያዩ የእሴት ሰንሰለት ደረጃ ላይ ያሉ ባለድርሻ አካላት ምርቶችን ከመንደፍና ከማምረት ጀምሮ ከደንበኞች ጋር ያላቸውን ግንኙነትም በተመለከተ እንደገና እንዲያስቡ ያስገድዳቸዋል። ክብ እሴትን ለመያዝ ሙሉውን የአቅርቦት ሰንሰለት ግምት ውስጥ ማስገባት አስፈላጊ ነው።

የቡና ምርት እና ማቀነባበር

ቡና ማምረት እና ማቀነባበር፣ ከመደርደር፣ ከመፍጨት፣ ከማጠብ እና ማድረቅን ጨምሮ ከፍተኛ መጠን ያላቸው አርጋኒክ ቁሶችን ያመርታሉ (ለምሳሌ የፍሬ ብስባሽ፣ ቅርፊት እና የማር ውሃ ወይም አንስ ሚሌስ፣ ከቡና ማፍላት ሂደት በኋላ የሚወጣ ቆሻሻ ውሃ)። እነዚህ ንጥረ ነገሮች ፎስፎረስ፣ ፖታሲየም እና ናይትሮጅንን ጨምሮ ቀሪ ንጥረ ነገሮችን ይዘዋል። እነሱም ሲበስብሱ እና/ወይ በቀጥታ ወደ አፈር ላይ ሲሰራጩ፣ በቀላሉም መዋሀድ ይችላሉ፣ እነዚህን ንጥረ ነገሮች በቡና ተክሎች እንዲጠቀሟቸው ይደረጋል። በዚህ ደረጃ ላይ ያሉ ፈጠራዎች እና እድሎች ከሁለቱም የመልሶ መጠቀሚያ ዕድሎች እና ከንብረት ቅልጥፍና ጋር ይዛመዳሉ።

የቡና ፍሬ 29 በመቶ ደረቅ ክብደት ያለው የፍሬ ክብደት የሚወክል እና በቡና የእርጥበት ሂደት ውስጥ የሚገኝ ቅርፅ ነው። አንድ ቶን ቡና ሁለት ቶን የቡና ፍሬ ያመርታል።

በእርሻ ደረጃ ከቆሻሻ ጋር የተያያዙ ወጪዎችን እንደገና ጥቅም ላይ ለማዋል እና ወጪንም ለመቀነስ በጣም የተለመደው አሰራር፣ ጥቅም ላይ የዋለውን የፍሬ ጥራጥሬን በማዳበር ለአርጋኒክ ማዳበሪያነት በመጠቀም በመፍጠር የአፈርን የንጥረ-ምግብ ይዘት ለመጨመር ወደ እርሻው ተመልሶ ሊሰራጭ ይችላል።

ከቡና ዛፍ/ ፍሬ የሚገኘውን ጥሬ እቃ በተለያዩ ዘዴዎች እንደግብዓት በመጠቀም ለሰው ልጅ ተስማሚ የሆኑ ምርቶችን ይፈጥራሉ። እነዚህም 'ከስካራ ሻይ' ለማዘጋጀት የቡና ፍሬዎች በማድረቅ (ከጣፋጭ ሞላሰስ ማስታወሻዎች ጋር የተቀላቀለ)፣ ኪሽር፣ ጣፋጭ ሻይ(ኢትዮጵያ ውስጥ የተፈጠረ) ወይም ይህን ፍሬ ጭማቂ/ ለስላሳ ወይም የኢነርጂ መጠጦችን ያጠቃልላል። በሴክተሩ ውስጥ ያሉ አንዳንድ ኩባንያዎች የፍሬ ፍሬን ተጠቅመው 'የቡና ዱቄት' ለመፍጠር ከግሉተን ነፃ የሆነ አማራጭ ከመደበኛ እና ከጥራጥሬ-ተኮር ዱቄቶች መጠቀም ይችላሉ። ሌሎች እንደ 'የማር ውሃ' የመሳሰሉ ወደ ፍጆታ ጣፋጭ ሽሮፕ በመለወጥ ብዙውን ጊዜ 'ቡና ማር' ተብሎ ይጠራል ለአገልግሎት ማዋል ይችላል።

የቡና ፍሬ እንደ የእንስሳት መኖ የመሳሰሉ (ከብቶች፣ አሳማዎች፣ ጥንቸሎች እና ዓሳዎች) በመጠኑም ቢሆን ባህላዊ የእንስሳት መኖን በመተካት ሊያገለግል ይችላል (ምንም እንኳን ከፍተኛ የካፌይን ይዘት ያለው አሉታዊ ነገር ጎን ሊኖረው ይችላል። ሊሆን ይችላል። በተጨማሪም ይህ ባህላዊ የፈንገስ ባህል እንደ ምትክ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል።

የቡና ቅርፊቶችን፣ በቡና ፍሬ እና በፍራፍሬው የጥራጥሬ ንብርብር መካከል ያለውን ደረቅ አካል እንደገና ጥቅም ላይ ለማዋል አዳዲስ አማራጮችም አሉ። እነዚህም ባዮ-ጋዝ እና አልኮሆል በምግብነት ለማምረት ወይም ወደ ነዳጅ እንክብሎች መቀየር) ማምረትን ያካትታሉ። ባዮ-ሶርቦንቶች (ቀለሞችን ለማስወገድ)፣ ውሃን፣ ሊድን ወይም ዘይትን ለማጥፋት እና ሲኒዎችን ወይም ሌሎች ቁሳቁሶችን (ለምሳሌ የ"huskee" የቡና ስኒዎችን) ማምረት ያስችላሉ።

ማሸግ፣ መጫን እና ማጓጓዝ

ብዙ ስጋቶች የአረንጓዴ ፍሬ ጥሬ የቡና ብራና ለማከማቸት የሚያገለግሉ የማሸጊያ እቃዎች ዘላቂነት እና 'ክብደት' ጋር ይዛመዳሉ። እነዚህም አረንጓዴ የቡና ፍሬዎችን ለማጓጓዝ የጁት ከረጢቶችን እና ሊበላሹ የሚችሉ ከረጢቶችን እንደገና በማስተዋወቅ ላይ ያተኮሩ ተነሳሽነቶችን ያካትታሉ። እነዚህ ግምትዎች ግን የምርቱን ጥራት እና ታማኝነት ከውሃ እና ጠረን ጨምሮ፣ እንደ ጉልህ የፈጠራ ፈጠራዎች ጥበቃ አስፈላጊነት ላይ መቀመጥ አለባቸው።

ፈጠራ አርጋኒክ፣ ከኬሚካል ነፃ የሆኑ ሂደቶችን እና ለማከማቸት፣ ለማድረቅ እና ለማጓጓዝ የሚረዱ ቁሳቁሶችን ለመደገፍ ያለመ ነው።

የሎጂስቲክስ እና የማጓጓዣ አውታሮች የምግብ ማይል (ወይም የቡና ማይል) ተፅእኖን በመቀነስ ረገድ ወሳኝ ሚና ሊጫወቱ ይችላሉ።

የመጋዘን ቅልጥፍና እና የማከማቻ መጋዘኖችን ቁጥር ማጠናከር ወይም መቀነስ ውጤታማነትን ለመጨመር የሚረዳ/የሚያግዝ ውጤታማ መንገድ ሲሆን ከትንሽ የካርቦን አሻራ ጋር የተያያዘ ቆሻሻን ይቀንሳል።

የጥምር/የተጣመረ መጓጓዣ ዘላቂነትን ማሳደግ

በአቅርቦት ሰንሰለት ምዘና ዙሪያ የተሻሻለ ተገቢ ትጋት በእሴት ሰንሰለቱ ላይ ያለውን የሎጂስቲክስ እድሎችን በብዛት ለመጠቀም ውጤታማ ዘዴ ሊሆን ይችላል። ከተለምዶ መንገዶች እና የመጓጓዣ ዘዴዎች ጋር የመልቲ-ሞዳል ትራንስፖርት (የብስ፣ ባቡር እና ባህር) ነዳጅ ቆጣቢ እና አነስተኛ ብክለት እና ብዙ ብክነት የሚያስቀሩ አማራጮች ሲቀርቡ ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

ከተጠቀሙ በኋላ ቡና መፍጨት

የቡና እርሻዎች (ኤስሲጂ) በኢንዱስትሪም ሆነ በግለሰብ ደረጃ ቤት ከተፈላ በኋላ ከስሩ ዘቅጠው የሚቀሩት ቅሪቶች ናቸው። በ1 ግራም የተፈጨ ቡና 0.91 ግራም (ስ) ኤስሲጂ ይመረታሉ፤ እና ከእያንዳንዱ ኪሎ ግራም ፈጣን ቡና ደግሞ እስከ 2 ኪ.ግ እርጥብ ኤስሲጂ ይመረታሉ። እነሱም ፋቲ አሲድ፣ አሚኖ አሲዶች፣ ፖሊፊናሎች፣ ማዕድናት እና ፖሊሶክሳራራይዶችን ጨምሮ ከብዙ ውህዶች የተዋቀሩ ናቸው።

ቀደም ሲል ፈጠራ እንደ ዘይት፣ ጣዕም እና አልኮሎል ያሉ ንጥረ ነገሮችን እንደ እሴት የተጨመሩ ምርቶች መመረቱን የቡናን ዋጋ ከፍ ማድረግን ያረጋግጣል። ዛሬ ላይ፣ ከኤስሲጂዎች የሚመጡ ተረፈ ምርቶች እምቅ አቅም እየታወቀ ነው።

ያጠፋው የቡና መሬት ምንም አይነት ማሻሻያ ሳይደረግበት በቀጥታ እንደ ማዳበሪያ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል። በንጥረ-ምግብ ይዞታቸውም የበለጸጉ በመሆናቸው ከአፈር ጋር ተደባልቀው እና እንደ አይስተር እንጉዳዮች ያሉ ፈንገሶችን ለማልማት ጠቃሚ ናቸው።

ዘይትን ከኤስሲጂዎች ማውጣት ቀላል ሊሆን የሚችል ነገር ግን ከፍተኛ ጥራት ያለው የፋቲ አሲድ ሜቲል ኢስተር በመኖሩ ውስጥ የሚገኝ ቀጥተኛ ሂደት ነው።

ኤስሲጂዎች በተለይ እንደ ባዮፊውል በጥቅም ላይ ይውላሉ። በአናይርቢክ መፈጨት ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ እንደ አርጋኒክ ቁስ አካል ሆነውም ሊያገለግሉ ይችላሉ። ይህም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የሚሄደው ባዮጋዝ ከአርጋኒክ ቆሻሻ የማምረት ሂደት ነው። ከፍተኛ የመቀጣጠል አቅም ስላላቸው አማራጭ የህይወት ምንጭ ሆነው ያገለግላሉ። ከኤስሲጂዎች የሚመጡ እንክብሎች ለቡና መሸጫ ኢንዱስትሪ እውነተኛ ክብ የሆነ ኢኮኖሚያዊ አቀራረብን ለአንዳንድ የቡና ማሸኛዎች እንደ ነዳጅ ምንጭ ሆነው ሊያገለግሉ ይችላሉ። ይህንን የህይወት ስደት ለኤስሲጂዎች ማቅረብ 80 በመቶ የካርቦን ዳይኦክሳይድ ልቀት ወደ ምድራችን ከመልቀቅ ያድናል።

አንዳንድ ሥራ ፈጣሪዎች ከኤስሲጂ የሚወጣውን ዘይት እንደ ባዮሶርቤንት የሚጠቀሙበትን ዘዴ ፈጥረዋል። በሚያስደንቅ ሁኔታ ይህ ዘይት በአለም አቀፍ ደረጃ በብዝሃ ህይወት ውድመት እና በአካባቢ መራቆት ከሚታወቀው የፓልም ዘይት ሌላኛው አማራጭ ነው።

የፓልም ዘይት ፍላጎት ከፍ ያለ ሲሆን ከሞላ ጎደል የምንበላው ወይም ለመዋቢያነት የምንጠቀመው ነገር ሁሉ ከዚህ ዘይት ይገኛል። ኤስሲጂ በቁሳቁሶች ምርት ውስጥም ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ። ይህም ቀድሞ የተለመደን ጥቅም ወደ ቡና ሲኒዎች መለወጥ ነው። ብዙም ያልተለመዱ የቁሳቁስ አጠቃቀሞች ጨርቃ ጨርቅ ውጤቶች እና የጨርቃ ጨርቅ ለጫማ እና ለልብስ፣ ለቤት እቃዎች እንደ መብራቶች ወይም የቤት እቃዎች የመሳሰሉትን ለማምረት የሚያስችሉ ሲሆን የተለያዩ ህትመቶችን ወይም የስነ ጥበብ ውጤቶችን ሁሉ ያካትታሉ።

የቡና ፖዶቶ/ካፕሱሎች

የቡና ቅርፊቶች በአለም ዙሪያ በስፋት ጥቅም ላይ ይውላሉ። በተለይ ማሽኑ ላላቸው ሰዎች ምቹ እና ተመጣጣኝ ቡና ያቀርባል። የእነርሱ ምቹት ግን ዋጋ ያስከፍላል። ብዙ ብራንዶች እያንዳንዱን የቡና ክፍል ለመያዝ አልሙኒየም እና ድብልቅ ፕላስቲክን የሚጠቀሙ ሲሆን እንደተገለጸው ከእነዚህ ውስጥ 20 ቢሊዮን ፓዶቶ በየዓመቱ በቆሻሻ ማጠራቀሚያዎች ውስጥ እንደሚጣሉ ይነገራል። ለመበስበስ እስከ 500 ዓመታት ሊፈጅ ይችላል። እነዚህ ጎጂ ጋዞችን ወደ ከባቢ አየር በመልቀቅ የአለም ሙቀት መጨመርን ያባብሳል።

ይህ ሆኖ ግን በፖዶቶዎች በስፋት እንደገና ጥቅም ላይ ሊውሉ ከሚችሉ የቆሻሻ ምርቶች ውስጥ አንዱ ነው - በትክክል ካልተወገዱ ብቻ ጥፋትን ያስከትላሉ። ለአካባቢ ጎጂ የሚሆኑት “Nespresso” እና “Keurig”ን ብራንዶች ከዚህ ቀደም ፕላስቲክን በመጠቀማቸው አጸፋ ገጥሟቸዋል፤ ፕላስቲክን ከመሆናቸው ጋር ተያይዞ

ለመሰባሰብ ሆነ ለመበስበስ የሚችሉ ባለመሆናቸው መርዛማ ሊሆኑ ይችላሉ። እነዚህ የምርት ስሞች ከ”TerraCycle” (ሌሎች ዋና ዋና የቡና ስሞች እንዳደረጉት) ጋር በማጣመር ይህንን ለማስተካከል ፍላጎታቸውን አመልክተዋል። አሁን እነዚያን እንደገና ጥቅም ላይ ለማዋል አስቸጋሪ የሆኑ ቁሳቁሶችን እንደገና ጥቅም ላይ በማዋል ረገድ ግንባር ቀደም መሪ ነው።

አብዛኛው የቡና ፍሬዎች በመደበኛነት በቤት ውስጥ መልሶ ጥቅም ላይ ሊውሉ የሚችሉበት ማጠራቀሚያ ውስጥ ሊጣሉ ይችላሉ። ስለዚህ አልሙኒየም እና ፕላስቲክ ተለያይተው በመቀመጥ ሌሎች አዳዲስ ምርቶችን ለማምረት (ሁለቱን ጥሬ እቃዎች በስፋት ጥቅም ላይ በማዋል) መጠቀም ይቻላል።

ብዙ የቡና መሸጫ ሱቆች፣ ስታርባክስ በመሪነት፣ ለደንበኞቻቸው ማስቀመጫ ቦርሳ በማቅረብ ወደ አካባቢያቸው የስታርባክስ ወይም ኔስፕራሶ ሱቅ እንዲመልሱላቸው የቡና መመለሻ ዘዴን ይሰጣሉ። እነዚህም በትክክል ተይዘው ወደ ተገቢው የመልሶ መጠቀሚያ ማእከል ይላካሉ።

እንደ ላሻ ያሉ ሌሎች ኩባንያዎች ከምግብ ቆሻሻ ጋር ከተጣመሩ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ወደ ብስባሽ በሚሰበሰብ ባዮፖሊመር የተሰሩ አዳዲስ ‘Eco Caps’ እየተጠቀሙ ነው። ይህም ማለት እነዚህ ብስባሽ እንክብሎች በመደበኛ የምግብ ቆሻሻ ማጠራቀሚያ ማጠራቀሚያ ውስጥ ሊቀመጡ ይችላሉ።

በኢትዮጵያ የቤንች ማጂ ቡና ገበሬዎች ኅብረት ሥራ ዩኒቨን በንብ ማኅበር በቅመም ቅመም ምርት የአባላቱን የገቢ ምንጭ ያሳድጋል

የቡና ሲኒዎች

ከቡና ሱቆች ውስጥ ከሚታዩ ቆሻሻዎች ዋነኞች የሆኑት የቡና ሲኒዎች ሊሆኑ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ከፍተኛ ትኩረትን አግኝተዋል። በብዛት የሚጣሉ የቡና ሲኒዎች በዋና ዋና የመገናኛ ብዙሃን በርካታ ሽማግሌት እና የአካባቢ ጥበቃ ተሟጋቾች ዘንድ በአገር ውስጥ እና በአለም አቀፍ ደረጃ ትኩረት የተሰጣቸው ናቸው።

ከእነዚህ ዘመቻዎች መካከል ጥቂቶቹ እርምጃ እንዲወሰድ ግፊት ለማድረግ በትላልቅ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች ላይ ያነጣጠሩ ናቸው።

የጉዞ ላይ የወረቀት ሲኒዎች እንደገና በጥቅም ላይ ለማዋል አስቸጋሪ ናቸው። ይህም ለመለየት አስቸጋሪ ነው። ሲኒዎቹ ልዩ ባለሙያተኞችን እንደገና ጥቅም ላይ የሚውሉ ቦታዎች ላይ ካልደረሱ በስተቀር የችርቻሮ ነጋዴዎች አማራጮች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

በመደብር ውስጥ መልሶ ጥቅም ላይ የሚውሉ መገልገያዎችን ማቅረብ። አንዳንድ መንገድ ችርቻሪዎች የቆሻሻ ኢንዱስትሪውን ወጪ ቦታን በመደገም ሲኒዎች እንዲሰበሰቡ እያበረታቱ ነው።

እንደገና ጥቅም ላይ ሊውሉ የሚችሉ ሲኒዎችን መደገፍ፡- እንደገና ጥቅም ላይ የሚውሉ ሲኒዎችን ለመጨመር እና የሚወሰዱ የወረቀት ሲኒዎችን አጠቃቀም ለመቀነስ በመጠጥ ዋጋ እና/ወይም የታማኝነት ካርድ ሽልማቶችን ማቅረብ።

ሊበሰብሱ የሚችሉ ሲኒዎች፡- ሌላው የፈጠራ መስክ ባዮ-ዲዳዳዳዴድ እና ብስባሽ ሲኒዎችን መፍጠርን ያካትታል።

ኑሮን ማሻሻል፡- ከመቋቋም ወደ ማደግ

በአየር ንብረት ለውጥ ምክንያት የቡና አርሶ አደሮች መጥፋት፣ የዋጋ ውዝግብ እና አጠቃላይ የማበረታቻ እጦት ዘርፉን በወንዶች የበላይነት እንዲመራ አድርጎታል። ከዚህ በተጨማሪ የግብርና ሥራው እያረጀ መምጣቱ የቡናን የወደፊት ዕጣ ፈንታ አደጋ ላይ ይጥላል። ምርትን ወደ ፊት ለማራመድ እና የዘርፉን ቀጣይነት ለማረጋገጥ ወጣቶችን በማካተት ላይ ትኩረት ተሰጥቶ እየተሰራ ነው።

ዲጂታል ለልማት አጋርነት በማድረግ የረዥም ጊዜን ተስፋ የበለጠ ሊያለመልም እና ሊያሻሽል ይችላል።

በወንዶች በበላይነት በተያዘ ዘርፍ ውስጥ የሴቶች ማደግ

ከአቅርቦት ሰንሰለቱ ባሻገር የቡናው ዘርፍ ብዙውን ጊዜ ለወንዶች የበለጠ ምቹ እና በበላይነትም የተያዘ ነው። በደመወዝ፣ በሥራ ሰዓት፣ በሙያ ዕድሎች፣ በውሳኔ ሰጪነት ሚናዎች እና በመሠረታዊ መብቶች ረገድ በምርት ደረጃ ላይ እኩልነት እንደሌለ ይስተዋላል።

ሴቶች ከወንዶች ጋር እኩል እስኪሆኑ ድረስ ውክልና፣ ኤጀንሲ እና ክፍያ መጨመር አስፈላጊ ነው። ይህ የሚጀምረው በሁሉም ኢንዱስትሪው ውስጥ ያሉ ሴቶች የሚያጋጥሟቸውን ተግዳሮቶች በመረዳት - እንዲሁም እንደ ሀገር፣ ባህል፣ ዘር፣ ጾታዊነት፣ አካል ጉዳተኝነት እና ሌሎችም እኩል ከአርሻ እስከ ስኒ ያላቸውን ልዩነትም በመረዳት ነው።

የሴቶችን አቅም ለማጎልበት እና ሥርዓተ-ዖታን ያካተተ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ለማምጣት በየደረጃው እንቅስቃሴ እየተካሄደ ነው።

▪ የምርት ደረጃ

በግብርና ሥራ ላይ የተሰማሩ ሴቶች በተለይ ተጎዳሮቶች ናቸው።

ምንም እንኳን ሴቶች በእርሻ ስራ ላይ እና ከቡና ንግድ የጀርባ አጥንት ቢሆኑም አብዛኛውን ጊዜ በእርሻ ላይ በመስራት እና የቤት ውስጥ ስራዎችን በመሥራት 'ድርብ ሽክምን' ይጋፈጣሉ። እ.ኤ.አ. በ 2015 በአሜሪካ የስፔሻሊቲ ቡና ማህበር የወጣው መረጃ ወንዶች የ8 ሰዓት የስራ ቀን አላቸው፤ ሴቶች ግን በቀን እስከ 15 ሰዓታት እንደሚሰሩ መረጃው ያሳያል።

የሴቶች ባለቤትነት በቡና ምርት ውስጥ የሴቶች ባለቤትነትን ለማረጋገጥ እንዲሁም ሴቶች የሚፈለጉትን እንዲደርሱባቸው እድሎችን የሰመረ ለማድረግ የህብረት ሥራ ማህበራት እና ተነሳሽነት የገንዘብ ድጋፍ፣ አቅማቸውን የመገንባት፣ ገበያዎችን የማግኘት እንዲሁም ስትራቴጂያዊ አጋርነት የማጠናከር ሂደቱ እያደገ ነው።

አቀባባይነት፣ የባህሪ ባሻገር እና የቡና መሸጫ ሱቅ፡- ርስተር እና የባህሪ ባሻገር ሻምፒዮናዎች ላይ ሁል ጊዜ ሲሳተፉ የሚታዩት ወንዶች ናቸው። የዓለም የቤራ ዋንጫ እና የጠበሰ ሻምፒዮናዎች ሁሉም የሴቶች ተሳትፎ ዝቅተኛ ነው። ሆኖም ጥቂቶች ብቻ አሸንፈዋል። ይህ የሚያመለክተው ጥቂት ሴቶች ብቻ ቢወዳደሩም ጥቂቶቹ ብቁ መሆናቸውን ነው?

አድሎክዊነትን ስንመለከት፣ ለሴቶች ብዙ ጊዜ በባህላዊ ሁኔታ ተወዳዳሪነታቸው ዝቅተኛ መሆን፣ የሴቶች የሥልጠና እና ግብአት እጥረት፣ ቡና ቤቶች ውስጥ በአስተዳደር ኃላፊነት ላይ ያሉ ሴቶች ቁጥር መቀነስ ለዚህ ክስተት መንስኤ ሊሆኑ የሚችሉ ናቸው።

የጾታ አለመመጣጠን በቡና መሸጫ ደረጃዎችም ውስጥ አለ። ልክ በቡና ምርት ውስጥ እንደታየው ከሽያጭ ጋር በተያያዘም አስደናቂ የስራ ክፍፍል አለ። እ.ኤ.አ. በ2017፣ "PayScale" በአሜሪካ ውስጥ ለመጠለያ እና ለምግብ አገልግሎቶች የ13.6% የሥርዓተ-ዖታ ክፍያ ክፍተት መዘግቧል። ለእኩል ክፍያ ትልቁ እንቅፋት 'እኩል ዕድል' መሆኑን ገልጾ፣ ተመሳሳይ የሥራ ድርሻ ባላቸው ወንዶችና ሴቶች መካከል ካለው የደመወዝ ልዩነት በተጨማሪ ሴቶች ከፍተኛ ደመወዝ የሚከፈላቸው ቦታዎችን የመያዝ እድላቸው አነስተኛ መሆኑን ጠቅሷል።

ሴቶች በስልጣን ላይ በማይሆኑበት ጊዜ የሚከፈላቸው ዝቅተኛ ክፍያ ብቻ ሳይሆን የስራ መረጋጋትም እንደሚቀንስ እና የበለጠ እንግልትና መድልዎ እንደሚደርስባቸውም ይገልጻል።

■ ሥርዓተ ፆታን ያካተተ የቡና ዘርፍ አደረጃጀቶች፡- ብዙ ድርጅቶች በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ የሴቶችን ሁኔታ ለማሻሻል እየሰሩ ነው።

በዓለም ዙሪያ ቅርንጫፎች ያሉት ዓለም አቀፍ የሴቶች ቡና አሊያንስ 'በዓለም አቀፍ የቡና ማህበረሰብ ውስጥ ያሉ ሴቶች ትርጉም ያለው ቅርንጫፎች ቀጣይነት ያለው ህይወት እንዲኖራቸው ለማስቻል ይሰራል። እና በሁሉም የቡና ኢንዱስትሪ ዘርፍ የሴቶችን ተሳትፎ ማበረታታት እና እውቅና ከመስጠት ባሻገር ድርጅቱ በአጠቃላይ ፍትሃዊነትን እና የቡና ምርትን በማሻሻል ላይ የተመሰረተ የተለያዩ ሀገራዊ ፕሮጀክቶችንም ያካሂዳል።

የሥርዓተ-ፆታ እኩልነት ሽርክና፣ የቡና ጥራት ኢንስቲትዩት አካል፣ የሥርዓተ-ፆታ ልዩነትን በተመለከተ ዘዴያዊ አቀራረብን ወስዷል። የቡና ኢንዱስትሪው እንዲከተላቸው ሰባት መርሆችን አውጥቷል እንዲሁም ለንግድ ሥራ መሣሪያዎችን በማዘጋጀት ላይ ይገኛል።

ባሪስታ ኮኔክት ተክታታይ የቡና ዝግጅቶች በማድረግ ሴቶችን በአለም አቀፍ የቡና ማህበረሰብ ውስጥ በተለያዩ ሚናዎች ላይ ተሳትፎ እንዲኖራቸው በማበረታታት እኩልነትን ለማሻሻል የተሰጠ ነው። ከተለያዩ ከአቅርቦት ሰንሰለት የተውጣጡ ተናጋሪዎች ተመርጠው ለሴት ተሳታፊዎች ዝግጅት የሚያቀርቡ ሲሆን አውደ ጥናቶችንም እንዲመሩ ያደርጋሉ።

“Shestheroaster” ሴቶችን በቡና መቁላት ኢንዱስትሪ ውስጥ ዝግጅቶችን በማቅረብ፣ ገንዘብ በማሰባሰብ እና በማከፋፈል እንዲሁም የተቆላ ቡና መልክ በመቀየር ለመደገፍ እየሰራ ነው።

“#coffeetoo” በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ የሚደርሰውን ጾታዊ ትንኮሳ እና ጥቃትን ለመከላከል የተነደፈ ህዝባዊ ንቅናቄ ነው።

ወጣቶች፣ ለቡና ቀጣይነትና ዕድገት

የቡና ዘላቂነት በቡና ማህበረሰቦች ውስጥ ወጣቶችን ያገናኛል።

በአቅርቦት በኩል የሚታየው ሁኔታ ወጣቶች በግብርና ላይ ለመቆየት እንዲችሉ አያነሳሳቸውም። ወደ ስራው ለመግባትም የተለያዩ እንቅፋቶች ባቸው። ያሉ ሌሎች አማራጮችም የበለጠ ማራኪ ያደርገዋል።

የቡና ፍላጎት እያደገ ነው። ይህንን ፍላጎት ለማሟላት ባለድርሻ አካላት ወጣቶችን በቡና ስራ ላይ እንዲሳተፉ እና እንዲመርጡት ማበረታታት የተረጋጋና የወደፊት ተስፋ እንዲኖራቸው ማድረግ አለባቸው። ሃንስ አር ኑማን ስቲፍቱንግ ኤንድ ዘ ስቲፍቱብል የተባለው መጽሔት “ቡና እንደ ሰብል ሆኖ እንዲቀጥል ከተፈለገ በቡና አብቃይ ሃገራት ላሉ ወጣቶች የወደፊት ተስፋ ሰጪ መሆን አለበት” ብሏል። ግብርና፣ ምግብ እና አካባቢ መድረክ 'በቡና አብቃይ ማህበረሰቦች ውስጥ በወጣቶች ላይ ኢንቨስት ማድረግ'።

የቡና ምርትና አቅርቦት ሰንሰለት ሲዘመንም የቡና ምርትና ግብይት ጥሩ ውጤት ያስገኛል እንዲሁም በገጠር ለመቆየት መነሳሳትን ይፈጥራል። ትልቁ ችግር የመሬትና የጥቅማ ጥቅም አቅርቦት እጦት ነው።

እነዚህ ሊፈቱ ከቻሉ አዳዲስ ሀሳቦችን፣ ፅንሰ-ሀሳቦችን እና ቴክኖሎጂዎችን ለመቀበል ካለው ከፍተኛ ዝንባሌ እና ፍላጎት አንፃር ወጣትነት ለለውጥ ተስማሚ ነው። እነዚህ ሁሉ የቡና እርሻን ተግባራዊ እና ግንዛቤን ለመለወጥ ወሳኝ ናቸው። ታዳጊ ወጣቶች የቡና እሴት ሰንሰለትን እንዲቀላቀሉ ለማሳመን አዳዲስ መንገዶችን መፈለግ አስፈላጊ ነው።

የቡና ዘርፉ የዘመኑን ወጣቶች የቴክኖሎጂ እና የስራ ፈጠራ ክህሎት ስብስቦችን ከአሮጌው የሰው ሃይል እውቀትና ልምድ ጋር በማጣመር መጠቀም ያስችላል። ይህንን ሀሳብ ለመደገፍ በቡና አምራች ሃገራት ውስጥ - መንግስት እና ሌሎችም - ተነሳሽነታቸው እየጨመረ ነው። በወጣትነት የሚመሩ ጅምሮችም ተወዳጅ እየሆኑ መጥተዋል። ከዚህ ጋር ተያይዞ ለቡና ምርት እድገት የሚፈለገውን ለውጥ ሊያመጡ ይችላሉ።

የግሉ ሴክተር እርሻውን የበለጠ ዘላቂ እና ትርፋማ ለማድረግ ወይም በቡና ዘርፍ ውስጥ ለመስራት አዳዲስ ክህሎቶችን በማዳበር ላይ ያተኮሩ ጣልቃ ገብነቶችን እየደገፈ ነው። አምራቾች እና መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች እነዚህን ጥረቶች ይደግፋሉ እንዲሁም ከወጣቶች ጋር በሰፊ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች ላይ በማተኮር የስራ ፈጠራ እና የህይወት ክህሎቶቻቸውን ያዳብራሉ።

ሴት የቡና ገበሬዎች በጃማይካ።

ለቡና ምርት ወደ ዲጂታላይዜሽን መዘር

ሳይንስ እና ቴክኖሎጂ የዘመናዊውን የግብርና ገጽታ በመቀየር ምርትን በማሳደግ እና ብክነትን በመቀነስ ላይ ናቸው። የቡናውም ዘርፍ ከእነዚህ አዝማሚያዎች የተለየ አይደለም። አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች ገበሬዎች የተሻለ ቡና እንዲያመርቱ እና የአለም ሙቀት መጨመርን እና ሌሎች የአካባቢ ተግዳሮቶችን ለመቋቋም ይረዳሉ።

ገበሬዎችን ታላሚ ያደረጉ እያደጉ የመጡ የመሳሪያዎች፣ ቴክኖሎጂዎች እና መድረኮችን የተለያዩ ይገኛሉ። ይሁን እንጂ ብዙዎቹ አነስተኛ ይዘታ ላላቸው ገበሬዎች ወይም በድሃ ሃገራት ውስጥ ለሚሠሩ ገበሬዎች በጣም ውድ ናቸው። አርሶ አደሮች የቴክኖሎጂ ወጪን የሚጋሩባቸው የትብብር ዘዴዎች እነዚህን ችግሮች ለመፍታት ያስችላሉ። በተጨማሪም አንዳንድ ኮርፖሬሽኖች የሚመረተውን ቡና ጥራትና አስተማማኝነት ለማሻሻል አብረዋቸው ለሚሠሩ አርሶ አደሮች በማበረታቻ፣ በማስተዋወቂያ ወይም በትብብር መልክ በነፃ ይሰጣሉ።

ወጪ በራሱ እንቅፋት ባይሆንም የመሠረተ ልማት አውታሮች እና የአዳዲስ ቴክኖሎጂዎች ስርጭት እንቅፋት ሊሆኑ ይችላሉ። ቴክኖሎጂ አስተማማኝ የኤሌክትሪክ አቅርቦትን ብቻ ሳይሆን ብዙውን ጊዜ የብርድባንድ ግንኙነትን እና የኮምፒተርን ወይም የስማርትፎኖችን ተደራሽነት ይጠይቃል።

ግንዛቤም ፈታኝ ነው። ምንም እንኳን በአርሶ አደሮች መካከል ስለ አዳዲስ መፍትሄዎችና አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች ያለው እውቀት በጣም የተሻሻለ ቢሆንም ብዙዎቹ አሁንም ከሚጠቀሙባቸው የተለመዱ ልምዶች አማራጮች ያን ያህል ፈጣን አይደሉም። በተጨማሪም አንዳንዶች ለውጥን ይቃወማሉ፣ የተሞከሩትን ደግሞ ይመርጣሉ።

ከአግሮኖሚ እስከ የመስክ ካርታ ስራ፣ የእርሻ አስተዳደር እና ዲጂታል ባንኪንግ ሳይቀር እርሻዎችን ለማዘመን እና ውጤታማነታቸውን እና ምርታማነታቸውን ለማሳደግ የሚረዱ መሳሪያዎችና የተለያዩ መድረኮች ተዘጋጅተዋል።

ዲጂታል ፈጠራ የገበሬዎችን ውሳኔ አሰጣጥ ለመደገፍ እና የበለጠ ውጤታማ እንዲሆኑ ሊረዳቸው ይችላል። እንዲሁም የተሻለ የፋይናንስ እና የገበያ መዳረሻን ለመፍጠር፣ ቅልጥፍናን ለማሻሻል፣ እሴት ሰንሰለቶች ላይ

ክትትል እና ግልፅነት ለማስፈን፣ እንዲሁም አምራቾችን ከተጠቃሚዎች ጋር ለማቀራረብ ያግዛሉ። እነዚህ ገጽታዎች በምዕራፍ 4 ውስጥ በዝርዝር ተብራርተዋል።

ጥምረት ለዘላቂ እድገት

ለበለጸገ የቡና ዘርፍ የሚያስፈልገው ዘላቂ ውጤት እና ተፅዕኖ ያለው የእውነተኛ የሥርዓት ለውጥ እውነተኛው መንገድ አጋርነት እና ጥምረት ነው። በነጠላ ጉዳዮች ወይም የእሴት ሰንሰለት ደረጃዎች ላይ በሲሎስ ውስጥ መሥራት አጠቃላይ - እና ውጤታማ - ለውጥን አያመጣም። የመንግስትና የግሉ ዘርፍ ሽርክና፣ ተፅዕኖ ኢንቨስትመንት፣ በአቅርቦት ሰንሰለት አፕራይዥኖች መካከል ያለው ትስስርና ፖሊሲዎችን መቅረጽ የቡና ኢንዱስትሪውን ወደፊት ለማራመድ ትልቅ አስተዋፅኦ አላቸው።

የመንግስትና የግል ጥምረት

በማደግ ላይ ባሉ ሃገራት ውስጥ ያሉ የግብርና ንግድ ድርጅቶች እና የገጠር አምራቾች ብዙ ችግሮች ያጋጥሟቸዋል። እነዚህም የምግብ ዋጋ ተለዋዋጭነት፣ ምርታማነት መቀነስ፣ የአየር ንብረት ለውጥ፣ የፖለቲካ አለመረጋጋት እና ክልላዊ እና ዓለም አቀፍ የንግድ መስተገብ ያካትታሉ። ምርትና ንግድ እንዴት እንደሚደራጁ እና ተግዳሮቶችን ለመፍታት ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ምን እንደሆነ መረዳት አስፈላጊ ሲሆን ማንኛውንም የለውጥ ጥረት ሁሉን አቀፍ በሆነ መንገድ ማዋቀር አስፈላጊ ነው።

በግሉና በመንግስት ሴክተር ባለድርሻ አካላት መካከል ያለው ጠንካራ ሽርክና ውስብስብ፣ ሁለንተኛው እና የተለያዩ የማህበራዊ እና የአካባቢ ዘላቂነት ተፈጥሮን ለመቀበል መድረኩን ሊሰጥ ይችላል።

በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ፣ በንግድ ላይ የተመሰረቱ ሽርክናዎች ዋና ዋና ትልልቅ ኢንተርፕራይዞችን፣ ቡና ቆይታዎችን፣ አምራች ድርጅቶችን፣ ደረጃ አውጪዎችን፣ የፋይናንስ ተቋማትን እና መንግስታትን ያካትታሉ። በምርት እና በንግድ ተለዋዋጭነት ላይ አቋራጭ ለውጥ አምጥተዋል። የእነዚህ ሽርክናዎች ስኬት የተመሰረተውም ከሰንሰለቱ ግርጌ ላሉ የዘላቂነት ጉዳዮች መፍትሄዎችን በማበጀታቸው የጋራ ቅንጅታቸውን የሚያጠናክሩ የአስተዳደር ዘዴዎችን በመገንባት ላይ ነው።

በጥላ የሚበቅል ቡናን በማስተዋወቅ ምርትን አረንጓዴ ማድረግ ወይም በንብረት ሥራ ማኅበር ውስጥ የአግሮ ደን ልማት ዘዴዎችን መመርመር ለዘላቂነት የሚያግዙ ተስፋዎች ናቸው - የአምራች ድርጅቶች የንግድ ልውውጥ መጠንን ለማስመዘገብ፣ የቤተሰብ ገቢን ለመጨመር፣ የገበያ እና አካባቢያዊ መስተገብ የመቋቋም አቅምን ለመገንባት እና ተደራሽነትን የማግኘት ዕድሎች ከሌሉ ነው።

ውጤታማ የመንግስትና የግል ሽርክናዎች በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ያሉትን ፍላጎቶች በአንድ ጊዜ ለመፍታት እንዲቻል የኢኮኖሚ እና እውቀት ድጋፍ ያደርጋሉ። በተለያዩ ፍላጎቶች መካከል የጋራ ስምምነትን ለማግኘት፣ ሁሉንም የሚያሸንፍ የንግድ እና የፖሊሲ ሁኔታዎችን ለእሴት ሰንሰለት ተዋዋቂ ለመምረጥ እና ተጨባጭ ጣልቃገብነቶችን ለመገንባት ቦታ ይሰጣሉ።

መልካም የመንግሥትና የግሉ ዘርፍ ትብብር ለዘላቂነት መምራት ለቡና ድርጅቶች የሚደረጉ የፖሊሲ ድጋፎችን ማሳደግ፣ የገበያ ትስስርን በአካባቢ፣ በክልላዊና በዓለም አቀፍ ደረጃ ማጠናከር፣ ለመደበኛ፣ ዘላቂና ለምርታማነት የታለመ የአቅም ግንባታ መንደሮችን ያስማማል። በተጨማሪም በመሠረተ ልማት ኢንቨስትመንቶች፣ በቴክኒካል ድጋፍ እና ፍትሃዊ እና አረንጓዴ አሠራሮችን በመቀበል በትብብር ውስጥ የእያንዳንዱን ባለድርሻ አካላት የበጎ ፈቃደኝነት አስተዋፅኦ ያበረታታል - ምንም እንኳን እነዚህ በአጭር ጊዜ ውስጥ ከፍተኛ ወጪ ቢጠይቁም።

ከእርሻ እስከ ገበታ ድረስ ያለ ትብብር

የቡና አቅርቦት ሰንሰለት እርስ በርስ ተለያይተው የሚሠሩ ክፍሎች ተከፋፍለው ጊዜው ያለፈበት ጽንሰ-ሐሳብ እየሆነ መጥቷል። በቅንጅት መሥራት ዘላቂነት ያለው ሞዴል እንዳልሆነ በሰፊው ይታወቃል።

ለሁሉም የሚሰሩ የቡና ስርዓት ያታን እና ወጣቶችን ያቀፈ፣ ከዘር እስከ ሲኒ ያለውን ልዩነት የሚያበረታታ እንዲሁም ሚናዎች እርስ በርስ የተሳሰሩ እና በተሻለ ሁኔታ በቅንጅት እና በትብብር የሚሰሩ መሆናቸውን መገንዘብ አለበት።

ዓለም አቀፍ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውጤታማ እንዲሁም ሰዎችን እና ዓለምን ወደሚያከብር ስርዓት ለመለወጥ በቦርዱ ውስጥ የጋራ እርምጃ እና ትብብርን ይጠይቃል። 'በግብይት ሚናዎች እንዲሁም የቡና ስርዓቱን በውሃ፣ በፀሀይ ብርሀን እና በሌሎች ሀብቶች የሚደግፉ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ስርዓቶች ላይ የኃይል እና መረጃን ማጠናከር' ያካትታል።

የስፔሻሊቲ ቡና ማህበር ሚናዎችን እንደ የተሳሰሩ እና የተግባር የጋራ አድርጎ የሚመለከት የትብብር የልዩ ዘርፍ ሞዴል ነድፏል። በዋጋ ቀውስ ምላሽ ተነሳሽነት ላይ እንደ ሥራው፣ ማህበሩ የ“SCA” ሲስተምስ ካርታን አዘጋጅቷል። የክፍሎቹ መስተጋብር የማይለዋወጥ ሳይሆን ተለዋዋጭ እና ፈላጊ መሆኑን በመገንዘብ ትኩረቱን ከስርአቱ ከተናጥል ወደ አደረጃጀት የሚያሸጋግር የስርአት አቀራረብን ይከተላል።

ይህ አካሄድ ለውጡ ቀጥተኛ ያልሆነ እና በበርካታ ደረጃዎች በበርካታ ደረጃዎች ውስጥ የሚከሰት ለመሆኑ እውቅና ይሰጣል።

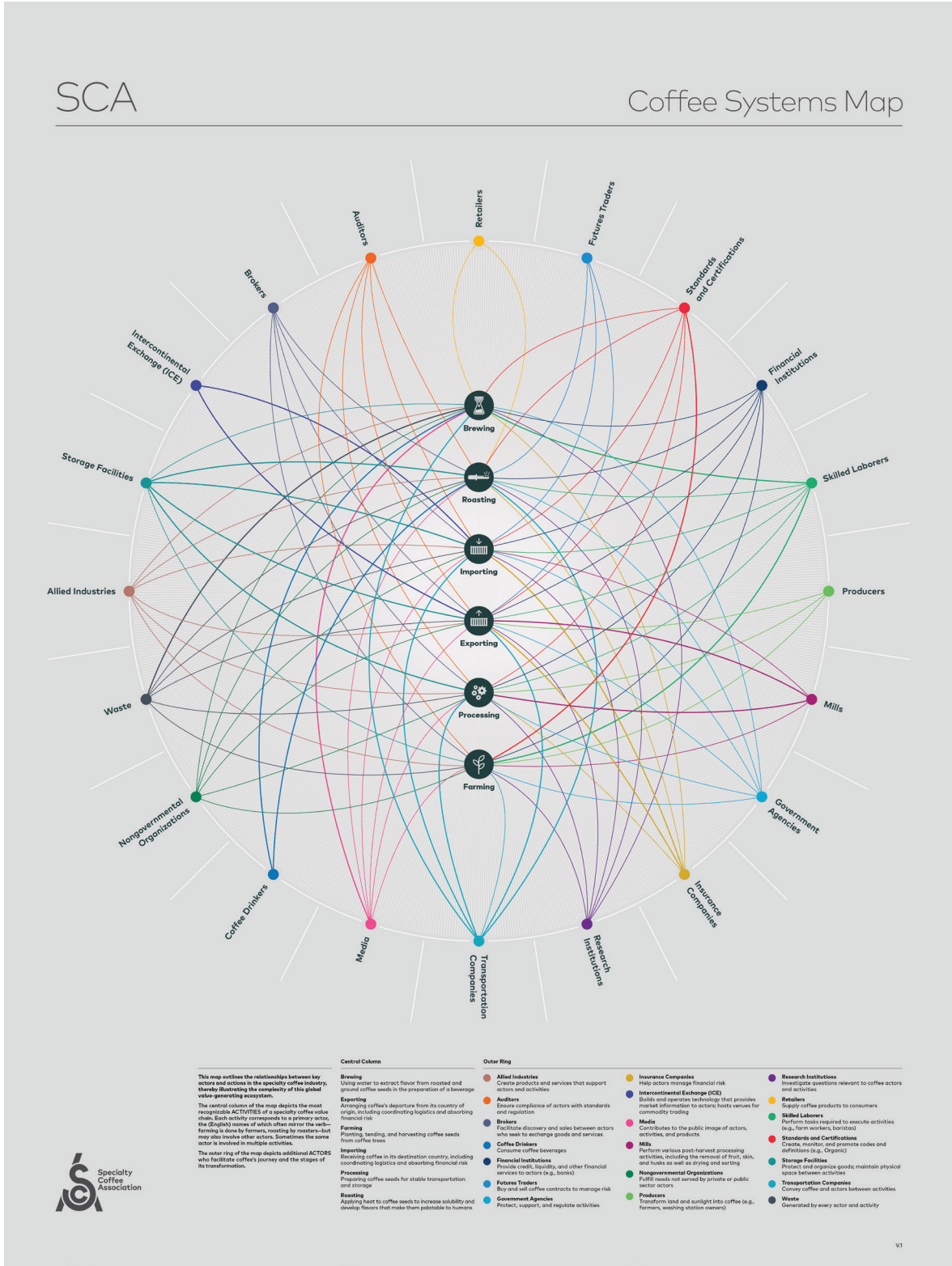
ካርታው በልዩ የቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ባሉ ቁልፍ ተዋናዮች እና ድርጊቶች መካከል ያለውን ግንኙነት ይዘረዝራል። በዚህም ዓለም አቀፋዊውን እሴት-አመጣጥን ሥነ-ምህጻር ውስብስብነት በማሳየት ቀደም ሲል የማይታዩ ተዋናዮችን እውቅና በመስጠት እና በርካታ ታሪኮችን ይነግራል።

የካርታው ማዕከላዊ አምድ የአንድ ልዩ የቡና እሴት ሰንሰለት በጣም የሚታወቁ ተግባራትን ያሳያል። እያንዳንዱ እንቅስቃሴ ከዋና ተዋናዮች ጋር ይዛመዳል። (እንግሊዝኛ) ስሞቹ ብዙውን ጊዜ ግሱን የሚያንፀባርቁ ናቸው። አንዳንድ ጊዜ ተመሳሳይ ተዋናይ በበርካታ እንቅስቃሴዎች ውስጥ ይሳተፋል። የካርታው ውጫዊ ቀለበት የቡናውን ገዢ እና የለውጡን ደረጃዎች የሚያመቻቹ ተጨማሪ ተዋናዮችን ያሳያል።

ይህ የስርዓተ-ይዘት አካሄድ ለቀጣይ የግብርና እሴት ሰንሰለቶች ከ“ITC Alliances for Action” አቀራረብ ጋር በጣም የሚስማማ ነው። የአምራች የጥቃቅንና አነስተኛ እንዲሁም መካከለኛ ኢንተርፕራይዞችን ተወዳዳሪነት ለማሳደግ እና ከአካባቢያዊ፣ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ መስፈርቶች ጋር በተጣጣመ መልኩ ሁሉን አቀፍ በሆነ ሞዴል አማካኝነት ሁሉን አቀፍ እና ዘላቂ የአቅርቦት ሰንሰለቶችን ያስተዋውቃል። ግቡ ኢንቨስትመንትን የማጠናከር እና የማባዛት እንዲሁም የምርት እና እሴት የመጨመር አቅጦችን መፍጠር ነው።

“ትብብር ለድርጊት” ስሙ እንደሚያመለክተው፣ የእውነተኛ እሴት ሰንሰለት ለውጥ ሊፈጠር የሚችለው በጠንካራ አጋርነት እና በስትራቴጂካዊ ጥምረት ሲሆን ነው። ከዚህ በታች የተጠቀሱት እንዳሉ ሆነው ነገር ግን በአካባቢ ብቻ ሳይወሰንም ሊሰራ/ተግባራዊ ሊሆን ይችላል፡-

- ፖሊሲ አውጪዎች
- የፋይናንስ ተዋናዮች
- የምርምር አካላት
- ገበሬዎችና የአርሶአደር ቡድኖች
- ላኪዎችና አስመጪዎች
- ማቀነባበሪያዎች
- የምርት ሥያሜዎችና ገበያ
- ሚዲያ
- ሽማግሌዎች

ምንጭ: የልዩ ቡና ማህበር

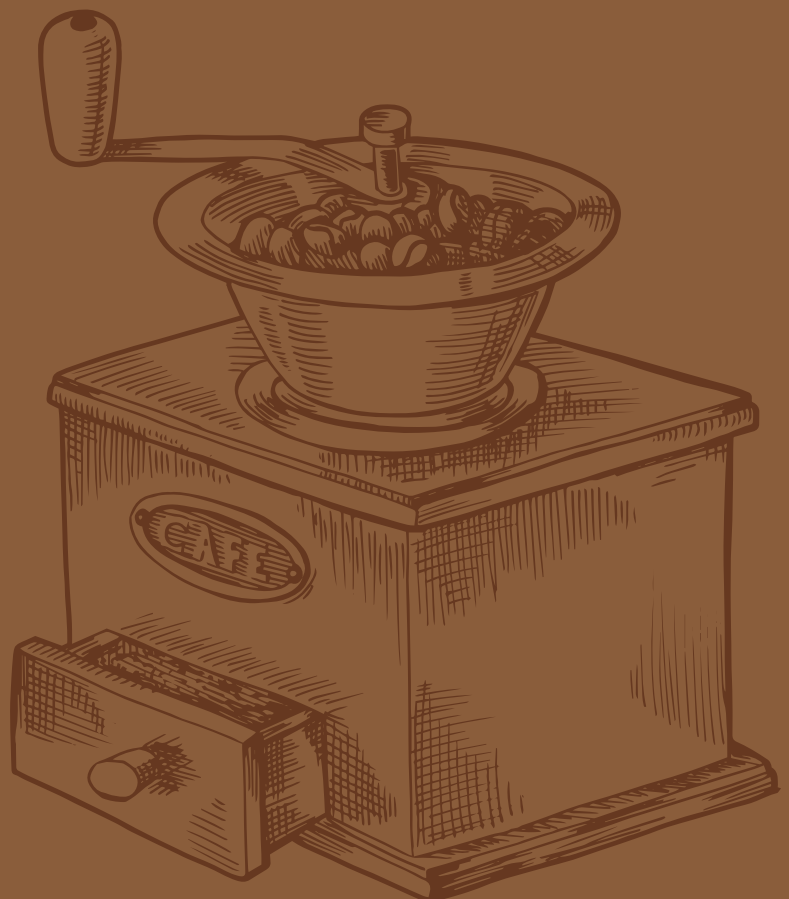

ምዕራፍ 3

የቡና ገበያን መረዳት

ዛሬ ላይ ያለው የአለም የቡና ገበያ 81

ብቅ ያሉ አዝማሚያዎች፣ ተለዋዋጭ ሁኔታዎች 122

የተለያዩ የቡና ዓይነቶች እይታ።

የቡና ገበያን መረዳት

ቡና በአለም ገበያ ከገባበት ጊዜ ጀምሮ የአለም አቀፍ ፍጆታና የምርት አዝማሚያዎች በከፍተኛ ሁኔታ ተቀይረዋል። ያለፉት አስርት ዓመታት በተለይ ፈጣን የለውጥ ጊዜን ያመለክታሉ።

ዛሬ ላይ ያለው የአለም የቡና ገበያ

በአየር ንብረት ለውጥ፣ በማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ገጽታ፣ በአዳዲስ ፖሊሲዎች እና ሌሎች ቅድሚያ በሚሰጣቸው ጉዳዮች የቡና ፍላጎት 2.2 በመቶ በመጨመር ላይ ይገኛል። በየደረጃውከቡና እሴት ሰንሰለት፣ ከአምራች አስተዳደር እና ከአርሻ እስከ መጠጥነት ድረስ ለውጦች እየታዩ ነው።

እ.ኤ.አ በ2050 300 ሚሊዮን ከረጢት እንደሚደርስ የተተነበየለት የአለም የቡና ፍጆታ መጠን ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ መጥቷል። ነገር ግን ኢንዱስትሪው የምርት ሒደቱን ለማስቀጠል የስርዓተ-ምህዳራዊ እና የስነ-ምህዳር ስጋቶችን መታገል ይኖርበታል።

ይህ ምዕራፍ ለአምራቾችና ለተጠቃሚዎች ዛሬ ያለውን ተለዋዋጭ ሁኔታ እንዲሁም ወደፊት የሚመጣውን ጣዕም የሚያቀርቡ በቡና ውስጥ ብቅ ያሉ አዝማሚያዎችን ይመለከታል (ምዕራፍ 2 እየጨመረ የመጣውን የቡና ፍላጎት ለማሟላት የሚያደናቅፉ የአካባቢና የስርዓት እንቅፋቶችንም ይዘረዝራል)።

የቡና ዘርፍ ተለዋዋጭ ሁኔታዎች አጭር ምልከታ

በአለማችን በመንቀሳቀስ ላይ የሚገኘው አጠቃላይ ንግድ ንግድ ዛሬ በ17.5 ትሪሊዮን ዶላር ይገመታል። የሁሉም ዓለም አቀፍ ግብይት ምርቶች ዋጋ 2.8 ትሪሊዮን ዶላር ሲሆን ከዚህ ውስጥ 1.5 ትሪሊዮን ዶላር የግብርና ንግድ ከእነዚህ በብዙ የግብርና ምርቶች የተከፋፈለ ነው።

ምርቶች መካከል አኩሪ አተር (57.7 ቢሊዮን ዶላር)፣ ካካዋ (48.8 ቢሊዮን ዶላር) እና ስኳር (42.7 ቢሊዮን ዶላር) ግንባር ቀደምቱ የግብርና ምርቶች ከአጠቃላይ ምርቶቹ ደግሞ በቅደም ተከተል 3.85 በመቶ፣ 3.25 በመቶ እና 2.85 በመቶ ድርሻ አላቸው። ከግምት ውስጥ በማስገባት ቡና ዋነኛ ተዋናይ መረዳት ያስፈልጋል። ለውጭ የሚላከው አረንጓዴ ቡና ወደ 20 ቢሊዮን ዶላር ገደማ መጠን ያለው ሲሆን የተቆላና ሌሎች የቡና ተዋጽኦዎች ደግሞ 18 ቢሊዮን ዶላር ተጨማሪ ገቢ አላቸው። ይህም ማለት የቡና ግብይት በጠቅላላው 38 ቢሊዮን ዶላር የሚገመተውን መጠን ይወክላል።

እድገትና ልዩነቶች

ቡና የእድገት ገበያ ነው። ምርት ባለፉት 20 ዓመታት በ50 በመቶ ጨምሯል። ፍላጎት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ ሲሆን በሚቀጥሉት ዓመታትም ጉልህ ጭማሪዎች ይኖራሉ ተብሎ ይጠበቃል። ሆኖም በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ባሉ ተዋጽኦዎች መካከል ከአደጋ፣ ከገቢ፣ ከሀብት ተደራሽነትና በዋጋ ተለዋዋጭነት እንዲሁም ለአየር ንብረት ለውጥ ተጋላጭነት ረገድ ጉልህ ልዩነቶች አሉ።

ከዚህ አንጻር በሁሉም የቡና ባለ ድርሻ አካላት በተለይ በጣም ተጋላጭ በሆኑት ዘንድ ፍትህዊነት፣ አስፈላጊው ጥንቃቄ እና ማስተዋል ከታከለበት የቡና ኢንዱስትሪው እንዲያብብ ወሳኝ ነው።

የምርት ጂኦግራፊ

ላቲን አሜሪካ የአረቢካ ቡና ዋነኛ አምራች ክልል ሲሆን እስያ ሮቡስታን በማምረት ቀዳሚ ነው። አፍሪካ ሁለቱንም ዝርያዎች በእኩል የምታበቅል ሲሆን በምስራቅ አፍሪካ 55 በመቶ አረቢካ እና 45 በመቶ የሚሆነው የሮቡስታ ምርት በምስራቅ እና ምዕራብ አፍሪካ ይመረታል። ብራዚል፣ ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ኡጋንዳ እና ቪየትናም ሁለቱንም አረቢካና ሮቡስታ ቡናዎች ያመርታሉ። ሌሎች አምራች ሃገራት በአብዛኛው የሚያተኩሩት በአንድ ወይም በሌላ ዝርያ ላይ ነው።

አረቢካ ከምስራቅ አፍሪካና ከምዕራብ አፍሪካ ሮቡስታ የተገኘ ነው። ዝርያዎቹ በቡና ሒደት ውስጥ የገቡበት ሁኔታ በታሪካዊ የንግድ ተለዋዋጭነት እና በቅኝ አገዛዝ ላይ የተመሰረተ ነው። በምዕራፍ 1 እና 4 ላይ እንደተገለጸው በታሪክ ውስጥ ነጋዴዎች የዘር እቃዎችን ወደ ሌሎች ሀገራት አምጥተዋል።

አንዳንድ ዝርያዎች ከሌሎቹ በተሻለ ሁኔታ ስለሚያደጉ ከጂኦግራፊ ጋር የተገናኙ የአየር ንብረት ሁኔታዎች በምርት ቦታ ላይ ተጽዕኖ አሳድረዋል። በኋላ ላይም በተወሰኑ ሃገራት ውስጥ የተደረጉ ልዩ የፖሊሲ ጣልቃ ገብነቶች ለአዳዲስ ቡና አምራች ክልሎች እድገት አስተዋጽኦ አድርገዋል።

የምርት ልማት ፖሊሲዎች

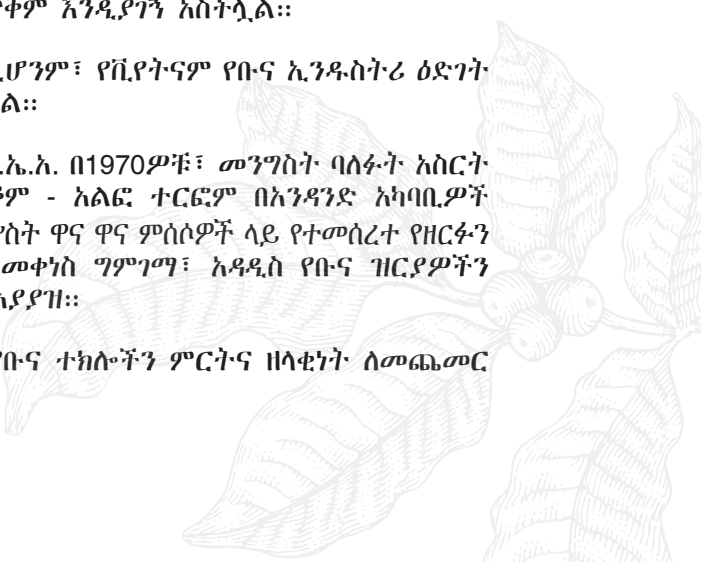
በቪየትናም ያለው የቡና እርሻ ለገጠር ልማት ስኬታማ ምርታማ ልማት ፖሊሲ ጥሩ ምሳሌ ነው። ከኢንዱስትሪው ስፋትና ከተመዘገበው የ30 ዓመታት ፍጥነት አንጻር ሀገሪቱ በተሳካ ሁኔታ ወደ ሮቡስታ ቡና ማሽጋር ችላለች።

ለቪየትናም ስኬት በርካታ ምክንያቶች አስተዋፅዖ አድርገዋል። ነገር ግን በተለይ የመንግስት ፖሊሲ ድጋፍ ትልቅ ሚና ተጫውቷል። ቁልፍ እቅድና ድጎማዎች በ1970ዎቹ መገባደጃ እና በ1980ዎቹ መጀመሪያ ላይ ኢንዱስትሪውን በጋራ የግብርና ስርዓቶች ደግፈዋል። ይህም ዕድገትን የሚገድብ ሆኖ ሲገኝ መንግሥት ገበያውን ነፃ በማድረግ በ1980ዎቹ እና 1990ዎቹ መጨረሻ የመሬት ማሻሻያ በማድረግ አርሶ አደሩ ኢንዱስትሪውን እንዲያሰፋና ከተፈጠረው ትርፍ የሚገኘውን ጥቅም እንዲያገኝ አስችሏል።

ይህ ስኬት በአብዛኛው እንደምርጥ ተሞክሮ እየተባለ የሚነገር ቢሆንም፣ የቪየትናም የቡና ኢንዱስትሪ ዕድገት ከሰውምሆነ ከአካባቢ ጥበቃ ውጭ እንዳልነበረ ልብ ሊባል ይገባል።

ብራዚል ሌላዋ የተሳካ የምርት ልማት ፖሊሲዎች ምሳሌ ነች። እ.ኤ.አ. በ1970ዎቹ፣ መንግስት ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ የወጣው ፖሊሲ ለቡና ማበረታቻዎችን ማቆም - አልፎ ተርፎም በአንዳንድ አካባቢዎች እርሻዎችን ማስወገድ - ስህተት መሆኑን አምኗል። በሚከተሉት ሦስት ዋና ዋና ምሰራቾች ላይ የተመሰረተ የዘርፉን የእድገት ስትራቴጂ ነድፏል። በእርሻ ላይ ያለውን ክፍተት ለመቀነስ ግምገማ፣ አዳዲስ የቡና ዝርያዎችን መፍጠር እና የመሬት ማዳበሪያ ቴክኒኮችን ማሻሻልና የአፈር አያያዥ።

የመንግስት ማበረታቻዎች ሲመለሱ የብራዚል የቡና ሰብሎች የቡና ተክሎችን ምርትና ዘላቂነት ለመጨመር

ሂደቶችን በማዳበርና በማዘመን እንደገና መስፋፋት ጀመሩ።

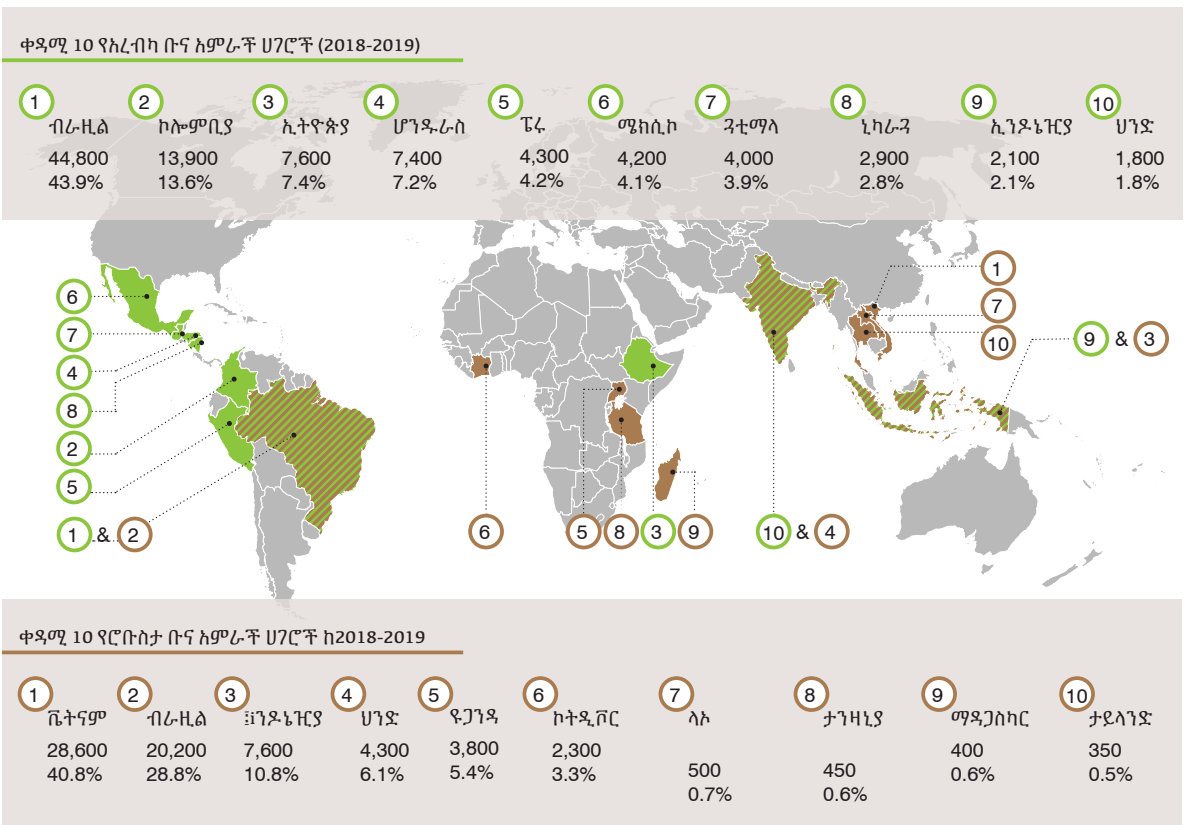
ቪዲዮዎችን እና ብራዚልን እንደ ምርጥ ተሞክሮዎች በመመልከት ዩጋንዳ፣ ኮሎምቢያ እና ሆንዱራስ ለመከተል እየሞከሩ ነው።

ከፖሊሲ ጣልቃገብነት በተጨማሪ የቡና ምርትን በተሳካ ሁኔታ ለማካሄድ ዋናው ምክንያት ለገበሬው ጥሩ የንግድ አቅም ነው። ይህ ውጤታማ ፖሊሲዎችን፣ ጤናማ የሎጂስቲክስ መሠረተ ልማቶችን እና የኤክስፔንሽን አገልግሎቶችን፣ ትምህርትን፣ ሥልጠናን እና ፋይናንስን ሚዛናዊ የሚያደርግ የዳበረ 'የቡና ሥነ ምህዳር' (በተጨማሪ በምዕራፍ 5 ላይ ይገለጻል) ይፈልጋል።

ዓለም አቀፍ የምርትና የፍጆታ ሁኔታዎች

ዓለም አቀፍ የምርትና የፍጆታ ተለዋዋጭነት በቡና ምርት መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥና በገበያ አቅም ላይ የተመሰረተ ልዩ ዘይቤዎች አሉት። እነዚህ ከታች በቀረቡት ሁለት ምስሎች የተገለጹት በአለም አቀፍ ደረጃ 10 አምራችና ተጠቃሚ ሀገራትን መሰረት በማድረግ ነው።

ምስል 1: ብራዚል ከፍተኛ የአረቢካ ቡና አምራች ስትሆን ቪዲዮዎች ደግሞ በሮቡስታ ምርት ትመራለች።

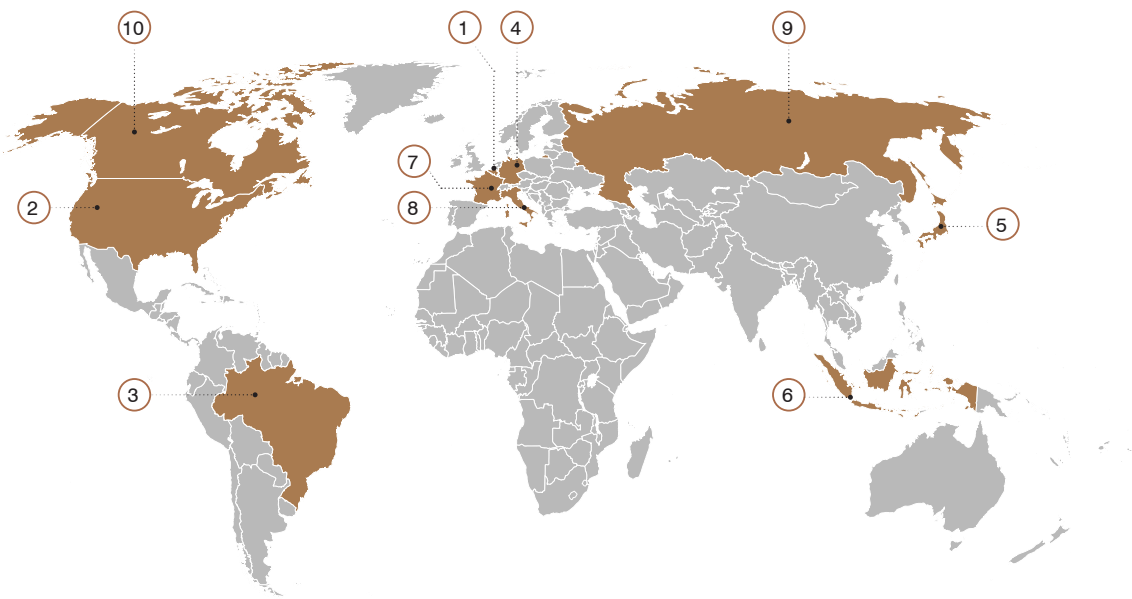

ቁጥሮች የሚያሳዩት '000 ከሊጢት እና የዓለም ጠቅላላ ድርሻን ነው ■ የአረብካ ምርት ■ የሮቡስታ ምርት አረቢካና ሮቡስታ

ምስል 2: ኡወ-ሮፓ 28% የሚሆነውን የአለም ቡና ትጠቀሟለች

ቀዳሚ 10 የቡና ተጠቃሚ ሀገሮች ከ2018-2019

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
የኡወ-ሮፓ ሀገራት	አሜሪካ	ብራዚል	ጃፎን	ጃፓን	ኢንዶኔዥያ	ፊሊፒንስ	ጣልያን	ጊንኔያ	ካናዳ
46,800	26,900	22,900	9,500	7,900	5,500	5,400	5,500	4,900	4,100
28.1%	16.1%	13.7%	5.7%	4.7%	3.3%	3.2%	3.1%	2.9%	2.4%

ቁጥሮች አገልግሎት ለከተሉት ሀገራት ከጠቃላይ የዓለም ፍጆታን ነው ምንጭ: ITC

ምርትና ኤክስፖርት

70 ሃገራት ቡና የሚያመርቱ ሲሆኑ አምስቱ ደግሞ (ብራዚል፣ ቪየትናም፣ ኮሎምቢያ፣ ኢንዶኔዥያ እና ሆንዱራስ) 75 በመቶውን የዓለም ምርት ይሸፍናሉ።

ላለፉት ሶስት አመታት አረቢያ በትንሹ ከአለም አቀፉ ምርት ድርሻ 60 በመቶ የሚሆነውን ድርሻ ይይዛል። በአረቢያ ምርት ብራዚል ቀዳሚ ስትሆን ኮሎምቢያ፣ ኢትዮጵያ እና ሆንዱራስ ደግሞ ይከተላሉ።

መሪዎቹ የሮቡስታ አምራቾች ቪየትናም፣ ብራዚል፣ ኢንዶኔዥያ፣ ህንድ እና ኡጋንዳ ናቸው። እንደ ሜክሲኮ፣ ኒካራጓ እና ትራማላ ያሉ አንዳንድ አረቢያ አምራቾች የሮቡስታ ቡናዎችን ማምረት በመጀመራቸው ውድድሩን በማሳደግ ላይ ናቸው። በምዕራብ አፍሪካ ካሜሩን፣ ኮትዲቫርን፣ ማዳጋስካርን እና ጋናን ጨምሮ ሌሎች ሃገራትም ቀደም ሲል የተወጡትን የሮቡስታ ምርትን እንደገና ለማንቀሳቀስ በንቃት እየጣሩ ነው።

አረቢያ ቡና በተለምዶ ከሮቡስታ ቡና የበለጠ ዋጋ አስገኝቷል። ይሁን እንጂ በህክታር እስከ 7,000 ኪ.ግ አረንጓዴ ፍሬ በሚደርስ ምርት እና የበለጠ በመቋቋም ባህሪያቱ ሮቡስታ ጥሩ የሽያጭ ምርት ሆኖ ቆይቷል። የአረቢያ ዋጋ በኢሎ በተለምዶ ከሮቡስታ ዋጋ ከፍ ያለ ነው፣ ነገር ግን ግልጽ ወደ ውጭ የሚላኩ እሴቶችን ስንመለከት የምርት ወጪ እና በህክታር የሚገኘው ምርት ግምት ውስጥ መግባት አለበት።

ከአረቢያ ቡና ላኪዎች ግንባር ቀደምቱ ፓናማ፣ ኮስታሪካ፣ ኬንያ፣ ኢትዮጵያ እና ትራማላ ወደ ውጭ ለሚላኩ ምርቶች ከፍተኛ ዋጋ አላቸው።

ቡና ወደ ውጭ መላክ በብዙ ሃገራት ለጠቅላላ የሀገር ውስጥ ምርት ትልቅ አስተዋፅኦ አለው። እነዚህ ኤክስፖርቶች የውጭ ምንዛሪ ገቢን እንዲሁም የታክስ ገቢ ያስገኛሉ።

ሠንጠረዥ 1:- ቀዳሚ 10 የአረቢካ ቡና አምራች ሃገራት በ2018-2019

ሃገር	ምርት	ዲረጃ	
ብራዚል	44 764	1	
ኮሎምቢያ	13 858	2	
ኢትዮጵያ	7 541	3	
ሆንዱራስ	7 328	4	
ፔሩ	4 263	5	
ሜክሲኮ	4 133	6	
ጳቴማላ	3 967	7	
ኒካራጋዋ	2 820	8	
ኢንዶኔዥያ	2 020	9	
ሕንድ	1 800	10	

ማስታወሻ:- `000 ከረጢት

ምንጭ:- አይ.ቲ.ሲ

ሠንጠረዥ 2:- ቀዳሚ 10 የሮቡስታ ቡና አምራች ሃገራት በ2018-2019

ሃገር	ምርት	ዲረጃ	
ቤትናም	28 523	1	
ብራዚል	20 111	2	
ኢንዶኔዥያ	7 598	3	
ሕንድ	4 202	4	
ኡጋንዳ	3 763	5	
ኮትዲቯር	2 294	6	
ላኦ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ	503	7	
ታንዛንያ	447	8	
ማዳጋስካር	396	9	
ታይላንድ	352	10	

ከቅርብ አመታት ጀምሮ ከአቅርቦት ሰንሰለቱ ጋር በተያያዘ ጉልህ ለውጦች እየታዩ ነው። የእነዚህ ለውጦች ሚና በየደረጃው በግልጽ የተቀመጠ ሲሆን የፈሳሽ ሞዴልን የተከተለ ነው።

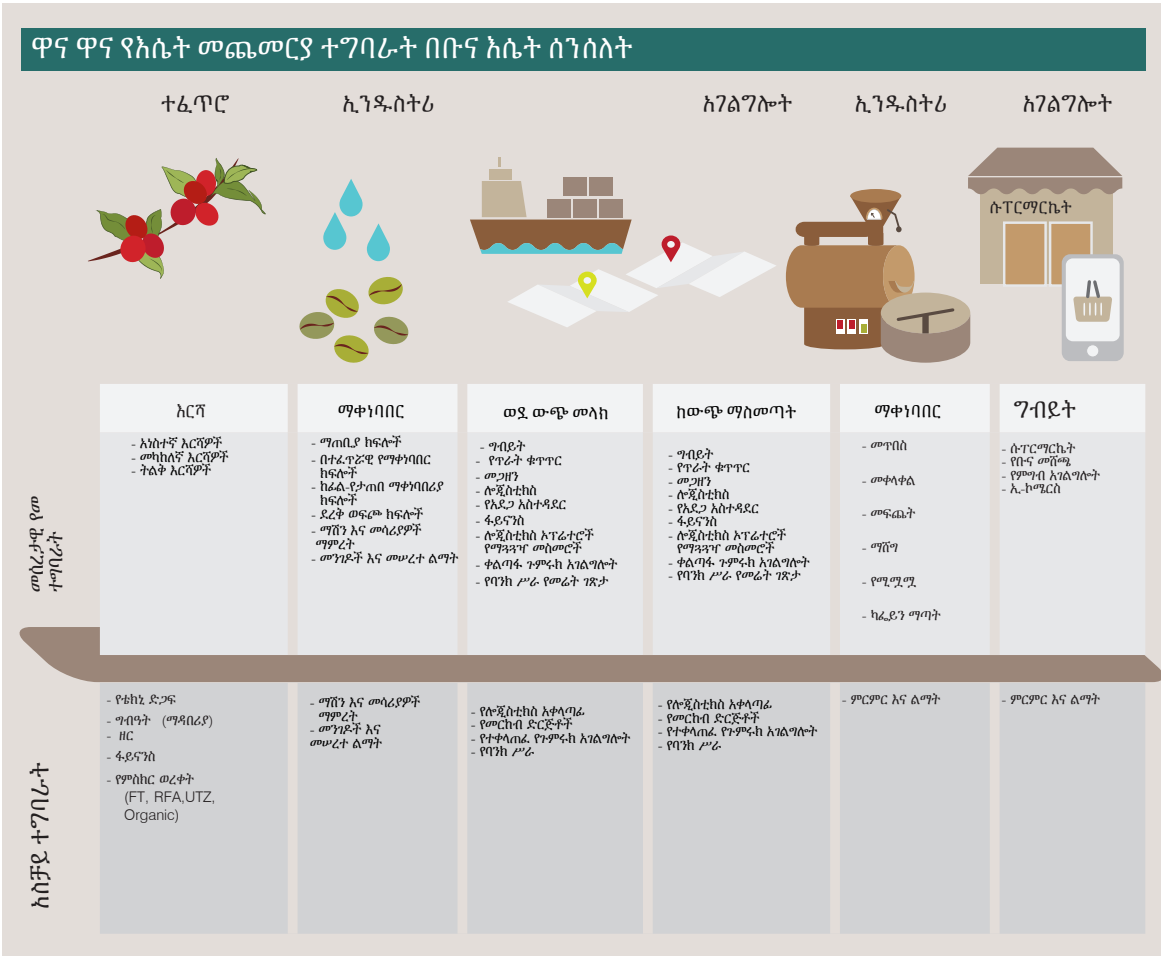
ቀጥተኛ ውጤቶቹ በሴክተሩ ውስጥ የበለጠ አጋርነት እና ትብብር የትብብር መንፈስን መፍጠር እንዲሁም ለብዙ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ተዋናዮች ጠቃሚ ተግባራት እንዲስፋፉ ማድረግ ነው። በንግድ ደረጃ፣ ይህ ወደ ከፍተኛ የስትራቴጂካዊ ውህደት እና ግጥም የሚያመራ ሲሆን ከአለም አቀፍ ቆይታዎች እና የንግድ ቤቶች ጋር በእሴት ሰንሰለቱ ላይ የሚያደርጉትን እንቅስቃሴም ያጠናክራል።

በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ያለው ውህደት እና ግጥም አዳዲስ ገበያዎችን ለመድረስ እና ሽማግሌቶችን በበርካታ የሽያጭ መስመሮችና የፍጆታ ጣቢያዎችን በመጠቀም የተሻለ አላማ ለማድረግ የሚያስችል ስልት ነው።። ዋና ዋና አለማቀፍ ኩባንያዎች አነስተኛ ልዩ የቡና ብራንዶችንና መለያዎችን መግዛት በዘርፉ በቅርብ ጊዜ እየታየ ያለ ክስተት ነው።

ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ ሌሎች የኢንተርፕራይዞች አይነቶችም ከየእሴት ሰንሰለታቸው ውጪ አዳዲስ ስራዎችን በመስራት ላይ ናቸው። ለአብነት ያህል አረንጓዴ ቡና ላኪ ኩባንያዎች ከፍተኛ ገቢ ባላቸው ሃገራት የራሳቸውን የቡና መቁያ ከመክፈት አንስቶ የቡና እርሻ ሥራን እስከ ጀመሩት ዓለም አቀፍ መቁያ ቤቶች ውስጥ መሳተፍ ይጠቀሳል። አሁን ባለንበት ሁኔታ የእነዚህ የሚናዎች ውሻርንብር አሁንም በሙከራ ደረጃ ላይ ያለ ነው። ነገር ግን ወደ ስልታዊና የረጅም ጊዜ የንግድ ልምዶች ለውጥ ሊያድግ ይችላል።

በሽርክናና በትብብር ረገድ ሌላው የቅርብ ጊዜ ክስተት የባለ ብዙ ባለድርሻ መድረኮች ጥምረት እና የቅድመ ውድድር ተነሳሽነት ነው። እነዚህም ሁሉንም የቡና ዘርፍ ተዋናዮች በማገናኘት እና የአቅርቦት ሰንሰለቶችን ወደ ዘላቂ የእሴት ሰንሰለቶች በመቀየር ለአምራቾች መተዳደሪያ የሚሆን ገቢ መፍጠር ተችሏል።

ምስል 3:- በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ አንድ ዓይነት ደጫመራል?

ምስል 4:- የቡና እሴት ሰንሰለትና ተዋናዎቹ:- ሶስት ማሳያዎች

ሁኔታ ሀ: የሆንዱራስ የቡና ገበሬ ህብረት ስራ ማህበር

	ተፈጥሮ	ኢንዱስትሪ	አገልግሎት	አገልግሎት	አገልግሎት	ኢንዱስትሪ
መሰረታዊ የመጀመሪያ ግልጋሎቶች	ማረክ - አነስተኛ እርሻዎች - መካከለኛ እርሻዎች - ትልልቅ እርሻዎች	ማቀነሳሰብ - የታጠበ ቡና ማዘጋጃ ጣቢያ - ደረቅ ቡና ማዘጋጃ - በክፍል የታጠበ ቡና ማዘጋጃ - የደረቅ ቡና ወፍጮ	ወደ ውጪ መላክ - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ	ወደ ሀገር ማስገባት - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ	ማቀነሳሰብ - መቀላት - መቀየጥ - መፍጨት - ማሸግ - የሚሟማ ቡና - ካፈይን መቀነስ	የገበያ ስራ - ሱፐርማርኬት - የቡና ባር - የምግብ አገልግሎት - ኢ-ኮመርስ
አስቻይ ሁለተኛ ግልጋሎቶች	- የተከንክ ድጋፍ - ግብአት - ዘር - ፋይናንስ ማግኘት - የምስክር ወረቀት	- ማሺንና መሳሪያዎችን ማምረት - መንገድና መሰረተ ልማት	- የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምህዳር	- የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምህዳር	- ምርምርና ልማት - ምርምርና ልማት	- ምርምርና ልማት - ምርምርና ልማት

ሁኔታ ለ: ንግድ - የባለብዙ ሃገራት ድርጅቶች ምሳሌ

	ማረክ	ማቀነሳሰብ	ወደ ውጪ መላክ	ወደ ሀገር ማስገባት	ማቀነሳሰብ	የገበያ ስራ
መሰረታዊ የመጀመሪያ ግልጋሎቶች	ማረክ - አነስተኛ እርሻዎች - መካከለኛ እርሻዎች - ትልልቅ እርሻዎች	ማቀነሳሰብ - የታጠበ ቡና ማዘጋጃ ጣቢያ - ደረቅ ቡና ማዘጋጃ - በክፍል የታጠበ ቡና ማዘጋጃ - የደረቅ ቡና ወፍጮ	ወደ ውጪ መላክ - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ	ወደ ሀገር ማስገባት - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ	ማቀነሳሰብ - መቀላት - መቀየጥ - መፍጨት - ማሸግ - የሚሟማ ቡና - ካፈይን መቀነስ	የገበያ ስራ - ሱፐርማርኬት - የቡና ባር - የምግብ አገልግሎት - ኢ-ኮመርስ
አስቻይ ሁለተኛ ግልጋሎቶች	- የተከንክ ድጋፍ - ግብአት - ዘር - ፋይናንስ ማግኘት - የምስክር ወረቀት	- ማሺንና መሳሪያዎችን ማምረት - መንገድና መሰረተ ልማት	- የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምህዳር	- የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምህዳር	- ምርምርና ልማት - ምርምርና ልማት	- ምርምርና ልማት - ምርምርና ልማት

ሁኔታ ሐ: የባለብዙ ሃገራት ቆይታዎች ምሳሌ

	ተፈጥሮ	አገልግሎት	ኢንዱስትሪ	አገልግሎት	ኢንዱስትሪ	አገልግሎት
	ማረክ	ማቀነባበር	ወደ ውጪ መላክ	ወደ ሀገር ማስገባት	ማቀነባበር	የገበያ ስራ
መሰረታዊ የመጀመሪያ ግልጋሎቶች	<ul style="list-style-type: none"> - አነስተኛ አርሻዎች - መካከለኛ አርሻዎች - ትልልቅ አርሻዎች 	<ul style="list-style-type: none"> - የታጠበ ቡና ማዘጋጃ ጠቢያ - ደረቅ ቡና ማዘጋጃ - በከፊል የታጠበ ቡና ማዘጋጃ - የደረቅ ቡና ወፍሬጫ 	<ul style="list-style-type: none"> - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ 	<ul style="list-style-type: none"> - የገበያ ስራ - ጥራት ቁጥጥር - የመጋዘን ስራ - ሎጂስቲክስ - የስጋ አስተዳደር - ፋይናንስ 	<ul style="list-style-type: none"> - መቀላት - መቀየጥ - መፍጨት - ማሸግ - የሚሟሟ ቡና - ካፒይን መቀነስ 	<ul style="list-style-type: none"> - ሱፐርማርኬት - የቡና ባር - የምግብ አገልግሎት - ኢ-ኮሙርስ
አሰጣጥ ሁለተኛ ግልጋሎቶች	<ul style="list-style-type: none"> - የተከንክ ድጋፍ - ግብአት - ዘር - ፋይናንስ ማግኘት - የምስክር ወረቀት 	<ul style="list-style-type: none"> - ማሺንና መሳሪያዎችን ማምረት - መንገድና መሰረተ ልማት 	<ul style="list-style-type: none"> - የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምግባር 	<ul style="list-style-type: none"> - የሎጂስቲክስ አገልግሎት - የመርከብ ጭነት - ቀልጣፋ የጉምሩክ ማስተላለፍ አገልግሎት - የባንክ ስራ ስነምግባር 	<ul style="list-style-type: none"> - ምርምርና ልማት 	<ul style="list-style-type: none"> - ምርምርና ልማት

በምርት ደረጃ ምን እየሆነ ነው?

ሁሉም ቡና አምራች ሃገራት እኩል የማምረት አቅም የላቸውም ማለት አይቻልም። አንዳንዶች በመጠን ምርታማነት፣ ከፍተኛ የሙያ ደረጃ እና የመንግስት ድጋፍ አላቸው። ድጋፉ በግብርና ላይ ኢንቨስትመንትን የሚያበረታታ፣ ቀልጣፋ የኤክስፐርትን አገልግሎቶችን ተግባራዊ የሚያደርግ፣ የመሰረተ ልማት ዝርጋታዎችን የሚደግፍ እንዲሁም የፋይናንስ እና የኢንቨስትመንት ተደራሽነትን ሊያስፋፋ በሚያስችል ፖሊሲዎች ተግባራዊ የሚሆን ነው።

በአለም የቡና ገበያ ላይ ምርታማነታቸው እና ተወዳዳሪነታቸው በፍጥነት የጀመረው በአምራች ልማት ፖሊሲዎች፣ የቁጥጥር ፖሊሲ ማሻሻያዎች እና ምቹ አካባቢን በመፍጠር የኢንቨስትመንት ማበረታቻዎች በማድረግ ነው። ብራዚል እና ቪየትናም ከዚህ ስኬታማ ጉዳዮች አንጻር በምሳሌነት ይጠቀሳሉ። ዛሬ ብራዚል እና ቪየትናም እንደ ቅደም ተከተላቸው በአለም አንደኛ እና ሁለተኛ ቡና አምራች ናቸው። ብራዚል ብቻ ከጠቅላላው የአለማችን ቡና አንድ ሶስተኛውን ታመርታለች።

ዝቅተኛ የሙያ ደረጃ ያላቸው፣ አነስተኛ ሜካናይዘሽን እና አነስተኛ የቴክኒክ ድጋፍ ወይም የአስተዳደር ድጋፍ ያላቸው ሌሎች ሃገራት ወድድሩን ለመቀጠል ተቸግረዋል። ይህም በአምራች ሃገራት መካከል በምርታማነት ደረጃ እና በገበያ ተደራሽነት ደረጃ ላይ የሚንፀባረቅ የውድድር ልዩነት ይፈጥራል።

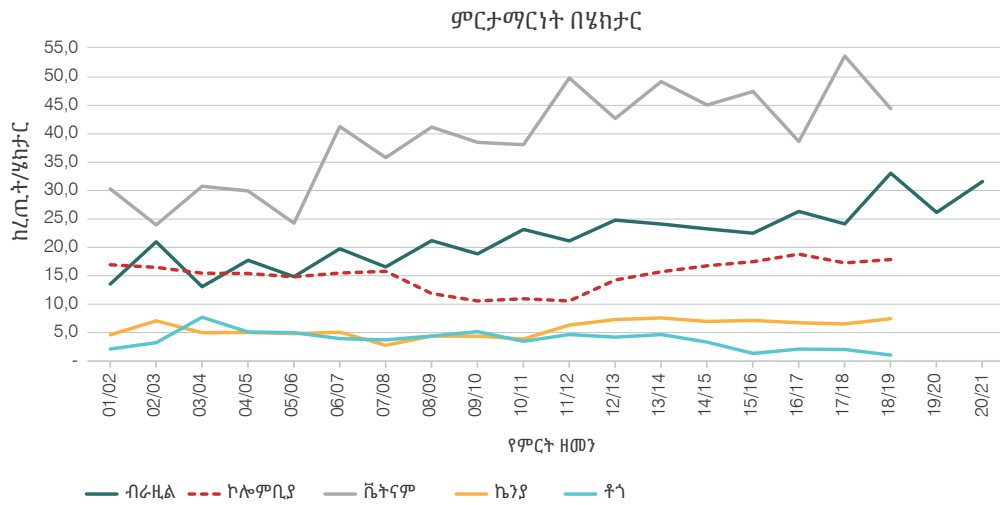
ሠንጠረዥ 4:- በ24 ሃገራት ውስጥ የቡና ምርት (ከረጢት በሄክታር) 2019-2020

ሃገር	አረቢ.ካ	ሮቡስታ	አረቢ.ካ+ሮቡስታ
የዓለም አማካይ			12
ብራዚል	28	40	32
ቪየትናም	25	44	
የተቀረው ዓለም አማካይ			9
ዩናይትድ ስቴትስ (ሃዋይ)	22		
ሜክሲኮ	11		
ጓቴማላ	13		
ኤል ሳልቫዶር	11		
ሆንዱራስ	17		
ኒካራጋዋ	16		
ኮስታ ሪካ	16		
ኮሎምቢያ	18		
ኤኳዶር			6
ፔሩ	11		
ኢትዮጵያ	9		
ኬንያ	7		
ኡጋንዳ			11
ሩዋንዳ	6		
ብሩንዲ	6		
ታንዛኒያ			5
ካሜሩን			4
ቶጎ		2	
ሕንድ	8	18	13
ኢንዶኖኒያ			9
ፓፓዋ ኒው ጊኒ	11		
ቻይና	15		

ማስታወሻ:- አንድ ከረጢት=60 ኪ.ግ.

ምስል 5:- የአረቢካና ሮቡስታ ምርታማነት በሄክታር 2001-2021

ምስል 6:- ብራዚል፣ ኮሎምቢያና ኮስታሪካ በአረቢካ ምርት ደመራሉ

‘የተቀረው አለም’ ማለት ከብራዚል እና ከቪየትናም ውጪ ሲሆን ሁለቱ ሀገራት 50% የሚሆነውን የአለም ቡና ለቡና በተመደበው 25 በመቶ ላይ ያመርታሉ።

ምርቶቹ አማካይ ሲሆኑ ከቁጥሩ በስተጀርባ አንዳንድ ሀገራት አነስተኛ ባለቤቶች እና ትላልቅ የቡና እርሻዎች ስላሏቸው ትልቅ ልዩነቶች አሉ። ለምሳሌ ኬንያ ለብዙ አነስተኛ ይዘታዎች በሄክታር ከአምስት ከረጢት ባነሰ እስከ 17 ከረጢት በሄክታር ለእርሻዎቹ የሚሆን ሰፊ ምርት አላት።

በአረቢካ ስር ከተዘረዘሩት ሀገራት መካከል ጥቂቶቹ የሮቡስታ ምርት አላቸው።

ብራዚል እና ህንድ አንዳንድ የመስኖ እና የዳቦረ ሮቡስታ አካባቢዎች በሄክታር ከ60 ከረጢት (3,600 ኪሎግራም) አረንጓዴ ቡና ያመርታሉ።

እ.ኤ.አ በ2009-2011 በኮሎምቢያ ያለው አማካይ ምርት ከስምንት ከረጢቶች (480 ኪ.ግ) በሄክታር ወደ 18 ከረጢት ተመልሷል። በአገር አቀፍ ደረጃ ይበልጥ የመቋቋም አቅም ያላቸውን ዛፎችን የመትከል መርሃ ግብር በነበረበት ወቅት ዝቅተኛ ነበር። በኮሎምቢያ ውስጥ ያሉ ጥቂት እርሻዎች በሄክታር ከ40 በላይ ከረጢትን ያመርታሉ።

የአለም የቡና ምርት ዝርዝር

አረቢካ እና ሮቡስታ ለስታቲስቲክስ ጥቅም ላይ የዋሉ ዋና ምድቦች ናቸው። ይህ መመሪያ እንደሚያመለክተው ክፍፍሉ በመደበኛ፣ ፕሪሚየም እና ልዩ ጥራት ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት (ምዕራፍ 5 ተጨማሪ ዝርዝሮችን ይሰጣል)።

ይህ የጥራት ክፍፍል ሞዴል በተጨማሪ አራቢያን እና ሮቡስታን በድህረ-መከር ምርት ሂደት ውስጥ በሶስት ተጨማሪ ቡድኖች ይከፍላል፡- የታጠበ፣ የጫካ እና የተፈጨ የተፈጥሮ/ማር። ይህም በእያንዳንዱ ምድብ ስለሚገበያዩት የቡና መጠን ለአንባቢው ትክክለኛ ግንዛቤ ይሰጣል። የጥራት ክፍፍሉን የሚለካ ስታቲስቲክስ ባይኖርም አመላካች መለኪያዎች ግን ተካተውበታል።

በድህረ ምርት ሂደት ውስጥ የሁለቱም የጥራት ክፍፍል እና መከፋፈል ጥምረት ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የቡና ገበያ እንዴት እንደዳበረ ያሳያል።

ወደ አረቢካ ወይም ሮቡስታ የሚመለሱት የሁሉም የጥራት ክፍሎች አጠቃላይ ድምር የቁጥሮቹን ወጥነት በጊዜ ሂደት ያረጋግጣል። ከቀደምት መመሪያዎች በተያያዘ ከቡና ስታቲስቲክስ ጋር እንዲነፃፀሩ ያደርጋቸዋል።

ሠንጠረዥ 5 በ5-አመት ጊዜ (2014-2019) ውስጥ በአንድ ሀገር ውስጥ ያለውን የአለም አቀፍ ምርትን ዝርዝር መግለጫ ያቀርባል። ሠንጠረዥ 6 ለ 2018/19 የምርት ዘመን የምርት መረጃን ያቀርባል።

ሠንጠረዥ 5:- 55 ቡና አምራች ሀገራት (2014-2019)

ላኪ ሃገራት:- ጠቅላላ ምርት
የምርት ዘመን ከ2014-2019 ያለውን ጊዜ ይሸፍናል።
(ፀፀዎ ከረጠታ)

	አረቢካ/ ሮቡስታ	የምርት ዓመት	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ጠቅላላ የዓለም ምርት			150 631	155 059	160 932	161 108	173 842	166 863
አንጎላ	(ሮ/አ)	ሚያዚያ- መጋቢት	39	41	45	35	40	35
ቦሊቪያ	(አ)	ሚያዚያ- መጋቢት	100	84	78	84	83	80
ብራዚል	(አ/ሮ)	ሚያዚያ- መጋቢት	53 305	52 871	56 788	52 740	64 875	57 000
ብሩንዲ	(አ/ሮ)	ሚያዚያ- መጋቢት	248	274	249	202	178	210
ካሜሩን	(ሮ/አ)	ጥቅምት- መስከረም	483	391	292	370	311	325
የመካከለኛው አፍሪካ ሪፐብሊክ	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	63	100	37	60	58	60
ቻይና	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	1 070	1 270	1 170	1 330	1 000	850
ኮሎምቢያ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	13 333	14 009	14 634	13 824	13 858	14 100
ኮንጎ	(ሮ)	ሀምሌ-ሰኔ	3	3	3	3	3	3
ኮስታ ሪካ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	1 475	1 440	1 372	1 561	1 427	1 500
ኮትዲቯር	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	1 728	1 289	817	1 474	2 294	2 200
ኩባ	(አ)	ሀምሌ-ሰኔ	101	100	103	113	118	110
ኮንጎ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ	(ሮ/አ)	ጥቅምት- መስከረም	335	371	279	382	397	350

ለኪ ሃገራት፡- ጠቅላላ ምርት
የምርት ዘመኑ ከ2014-2019 ያለውን ጊዜ ይሸፍናል።
(000 ከረጢት)

	አረቢካ/ ሮቡስታ	የምርት ዓመት	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ዶሜስቲክ ሪፐብሊክ	(አ/ሮ)	ሀምሌ-ሰኔ	397	400	412	412	431	440
ኤኳዶር	(አ/ሮ)	ሚያዚያ- መጋቢት	644	644	645	624	601	650
ኤል ሳልቫዶር	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	665	565	610	760	761	625
ኢትዮጵያ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	6 383	6 515	7 143	7 347	7 541	7 550
ጋቦን	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	1	1	1	0	1	1
ጋና	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	35	36	26	13	15	10
ጎቲማላ	(አ/ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	3 310	3 410	3 684	3 734	4 007	3 960
ጊኒ	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	165	286	270	229	248	270
ጉያና	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	9	11	10	10	10	10
ሃይቲ	(አ)	ሀምሌ-ሰኔ	343	341	342	342	347	345
ሆንዲራስ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	5 268	5 786	7 457	7 560	7 328	7 000
ሕንድ	(ሮ/አ)	ጥቅምት- መስከረም	5 450	5 830	6 161	5 813	6 002	5 850
ኢንዶኖኒያ	(ሮ/አ)	ሚያዚያ- መጋቢት	10 946	12 585	11 541	10 852	9 618	11 200
ጃማይካ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	21	20	18	19	18	20
ኬንያ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	770	799	793	790	930	850
ለአ ዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	552	535	510	533	503	500
ላይቤሪያ	(ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	7	10	12	16	7	10
ማዳጋስካር	(ሮ)	ሚያዚያ- መጋቢት	501	425	421	409	396	400
ማላዊ	(አ)	ሚያዚያ- መጋቢት	25	21	20	14	13	12
ሜክሲኮ	(አ/ሮ)	ጥቅምት- መስከረም	3 636	2 772	3 635	4 485	4 351	4 100
ኔፓል	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	2	2	1	2	1	2
ኒካራጉዋ	(አ)	ጥቅምት- መስከረም	1 898	2 130	2 555	2 617	2 820	2 600

ለኪሃገራት፡- ጠቅላላ ምርት
የምርት ዘመኑ ከ2014-2019 ያለውን ጊዜ ይሸፍናል።
(ፊቶች ከሚሊዮን በላይ)

	አረቢካ/ፎታታ	የምርት ዓመት	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ናይጄር	(ሮ)	ጥቅምት-መስከረም	43	41	43	42	42	40
ፓናማ	(አ)	ጥቅምት-መስከረም	106	127	120	105	130	120
ፓፓዋ ጊኒ	(አ/ሮ)	ሚያዝያ-መጋቢት	798	712	1 171	734	930	752
ፓራጓይ	(አ)	ሚያዝያ-መጋቢት	20	20	20	20	20	20
ፔሩ	(አ)	ሚያዝያ-መጋቢት	2 883	3 304	4 223	4 279	4 263	3 900
ፊሊፒንስ	(ሮ/አ)	ሀምሌ-ሰኔ	193	208	215	203	206	210
ሩዋንዳ	(አ)	ሚያዝያ-መጋቢት	238	293	231	264	342	400
ሴራሊዮን	(ሮ)	ጥቅምት-መስከረም	46	46	38	38	31	30
ስራላንካ	(ሮ/አ)	ጥቅምት-መስከረም	36	36	37	37	36	40
ታይላንድ	(ሮ/አ)	ጥቅምት-መስከረም	845	762	538	638	482	450
ቲሞር ሌስት	(አ)	ሚያዝያ-መጋቢት	111	59	82	65	139	115
ቶጎ	(ሮ)	ጥቅምት-መስከረም	143	81	23	115	54	70
ትሪኒዳድ እና ቶቤጎ	(ሮ)	ጥቅምት-መስከረም	12	12	12	12	12	10
ኡጋንዳ	(ሮ/አ)	ጥቅምት-መስከረም	3 744	3 650	4 962	4 597	4 704	4 775
ታንዛንያ	(አ/ሮ)	ሀምሌ-ሰኔ	753	930	846	783	1 175	875
ቪትናማ	(አ)	ጥቅምት-መስከረም	650	500	525	572	525	500
ቪየትናም	(ሮ/አ)	ጥቅምት-መስከረም	26 500	28 737	25 540	29 688	30 024	31 200
የመን	(አ)	ጥቅምት-መስከረም	178	156	143	132	106	100
ዛምቢያ	(አ)	ሀምሌ-ሰኔ	3	4	13	19	20	18
ዚምባብዌ	(አ)	ሚያዝያ-መጋቢት	15	14	15	7	9	10

ምንጭ፡- አይቲሲ እና የዓለም ቡና ድርጅት

ሠንጠረዥ 6: ዓለም በ2018/19 172 ሚሊዮን ከሊጢት ቡና አምርቷል።

የምርት መረጃ 2018/19 የየምርት ዓመት
(000 ከሊጢቶች)

ሀገር	ምድብ	ጠቅላላ ከሊጢቶች	የታጠበ ከሊጢካ	የልታጠበ ከሊጢካ	ከአረቢካ ሌላ	ሮቡስታ
ዓለም						
6%	ልዩ	10 800	7 900	2 100	500	200
18%	ፕሪሚየም	30 600	15 800	7 800	2 200	4 800
76%	መደበኛ	130 700	26 800	35 700	3 200	65 000
100%	ጠቅላላ	172 100	50 500	45 600	5 900	70 000
ብራዚል						
3%	ልዩ	2 000	100	1 500	500	0
17%	ፕሪሚየም	11 100	400	6 700	2 200	1 700
80%	መደበኛ	51 800	0	30 200	3 200	18 400
100%	ጠቅላላ	64 900	500	38 400	5 900	20 100
ኮሎምቢያ						
25%	ልዩ	3 500	3 500	0	0	0
24%	ፕሪሚየም	3 300	3 300	0	0	0
51%	መደበኛ	7 000	7 000	0	0	0
100%	ጠቅላላ	13 800	13 800	0	0	0
መካከለኛው አሜሪካ						
14%	ልዩ	2 900	2 900	0	0	0
39%	ፕሪሚየም	8 100	8 000	0	0	100
47%	መደበኛ	9 700	8 900	500	0	300
100%	ጠቅላላ	20 700	19 800	500	0	400
የተቀረው አሜሪካ						
3%	ልዩ	200	200	0	0	0
17%	ፕሪሚየም	1 100	1 100	0	0	0
80%	መደበኛ	5 300	4 400	600	0	300
100%	ጠቅላላ	6 600	5 700	600	0	300
ክስያ						
1%	ልዩ	700	100	300	0	200
7%	ፕሪሚየም	3 400	1 300	100	0	2 000
92%	መደበኛ	45 000	4 800	1 100	0	39 100
100%	ጠቅላላ	49 100	6 200	1 500	0	41 300
አፍሪካ						
9%	ልዩ	1 500	1 100	400	0	0
22%	ፕሪሚየም	3 700	1 700	1 100	0	1 000
70%	መደበኛ	11 900	1 600	3 300	0	7 000
100%	ጠቅላላ	17 100	4 400	4 800	0	8 000

ማስታወሻ: በማጠጋጋት ምክንያት ቁጥሮች ሊጠቃለሉ አይችሉም።

ዋና የአምራች መዋቅሮች

የቡና ምርት ከእርሻ ቦታ ይጀምራል። ቡና የሚመረተው በቤተሰብ-እርሻ ስርዓት (ብዙውን ጊዜ እንደ አነስተኛ ባለቤቶች ይገለጻል) ወይም በስራ ፈጣሪ የንግድ መዋቅር ነው። በሁለቱም ሁኔታዎች በቡና ምርት ላይ ያለውን ኢኮኖሚያዊ አዋጭነት ከአካባቢ ጥበቃ እና ከማህበራዊ ኃላፊነት ጋር በማመጣጠን ዘላቂነትን ማምጣት ይቻላል።

የእርሻዎቹ መዋቅር እና መጠን ከአንዱ አገር ወደ ሌላ ይለያያል። አንዳንድ ሃገራት ከፍተኛ ሙያዊ በሆነ የግብርና መሠረት ላይ ሊተማመኑ ይችላሉ፤ ሌሎች ደግሞ - በጣም ብዙዎቹ - የበለጠ ቅልጥፍና ያስፈልጋቸዋል።

የእርሻ ሥፋት

በአለም ላይ ከሚገኙት 12.5 ሚሊዮን የቡና እርሻዎች ውስጥ አነስተኛ ይዘታ ያላቸው እርሻዎች እስከ 80% የአለምን ምርት ሲይዙ ትላልቅ እርሻዎች ደግሞ ቀሪውን ያመርታሉ። የ'ትልቅ' እርሻዎች ፍቺዎች በየሃገራቱ የሚለያዩ ሲሆኑ በብራዚል ከ50 ሄክታር በላይ በኬንያ ከ 5 ሄክታር በታች ነው። ቢሆንም ትንንሽ እርሻዎች የቡና ንግድ የጀርባ አጥንት በመሆናቸው በረዥም ጊዜ ውስጥ ለመቀጠል በቂ የውጭ ድጋፍ እንደ ሚያስፈልጋቸው ግልጽ ነው።

ሠንጠረዥ 7: ከግማሽ በላይ አነስተኛ ቡና አምራች ገበሬዎች አፍሪካ ውስጥ ናቸው

ሀገር	ቡና አምራች ገበሬዎች ቁጥሮች			የቡና ምርት ድርሻ	
	አነስተኛ ይዘታ ያላቸው እርሻዎች	የመንግስት እርሻዎች	ጠቅላላ	አነስተኛ እርሻዎች	የመንግስት እርሻዎች
አፍሪካ	6 851 326	5 389	6 856 715	90%	10%
እስያ	3 167 720	33 509	3 201 229	94%	6%
አሜሪካ	2 349 491	90 609	2 440 100	70%	30%
ብራዚል	273 740	14 360	288 100	70%	30%
መካከለኛው አሜሪካ	1 156 466	23 614	1 180 080	69%	31%
የተቀረው ደቡብ አሜሪካ	919 285	52 635	971 920	71%	29%
ዓለም አቀፍ	12 368 537	129 507	12 498 044	80%	20%

በአለም አቀፍ ደረጃ 94.5% የቡና እርሻዎች ከአምስት ሄክታር በታች ሲሆኑ 84 በመቶው የቡና እርሻዎች ከሁለት ሄክታር በታች ናቸው። እነዚህ እርሻዎች በየትኛውም ሀገር ውስጥ እንደ አነስተኛ ባለቤቶች ይቆጠራሉ። ኤንቪሪታስ ከአምስት ሄክታር በታች የሆኑ አነስተኛ ይዘታዎች እስከ 67 በመቶ የሚሆነውን የአለም ምርት እንደሚያበረክቱ ገምቷል። ከጠቅላላው የቡና እርሻዎች ውስጥ 4.6 በመቶው ከ5-20 ሄክታር የሚሸፍኑ ሲሆን ከሁሉም የቡና እርሻዎች ውስጥ 0.9 በመቶ ብቻ ከ 20 ሄክታር በላይ ናቸው። ከ20 ሄክታር በላይ የሆኑ የቡና እርሻዎች ከብራዚል በስተቀር በሁሉም ሃገራት ውስጥ እንደ 'ትልቅ' ይቆጠራሉ።

ከ50 ሄክታር በላይ የቡና እርሻዎች በመካከለኛው እና በደቡብ አሜሪካ በጣም የተለመዱ ናቸው። በተለይ ብራዚል በአኩል ደረጃ የተዘረጋ የገበሬዎች መዋቅር አላት፤ አነስተኛ ይዘታ ያላቸው እርሻዎች፣ መካከለኛ መጠን ያላቸው እርሻዎች እና ትላልቅ የቡና እርሻዎች አሏት።

በአጠቃላይ የብራዚል እርሻ አወቃቀሮች ከአብዛኞቹ ቡና አምራች ሃገራት የበለጠ ናቸው። የብራዚል ገበሬዎች የሚጠቀሙበት ከፍተኛ ሜካናይዜሽን የንግድ ሥራቸውን ቀጣይነት ባለው ወጪ በመቀነስ እና የምርት ቅልጥፍናን ያሻሽላል።

ሠንጠረዥ 8: ከ 95% በላይ የቡና እርሻዎች ከ5 ሄክታር ያነሱ ናቸው

ክልል	የእርሻ መጠን ስርጭት		
	< 5 ሄክታር	5-20 ሄክታር	20 ሄክታር +
አፍሪካ	99.4%	0.5%	0.1%
እስያ	96.6%	3.2%	0.2%
አሜሪካ	78.0%	17.6%	4.4%
ብራዚል	46.8%	41.6%	11.6%
መካከለኛው አሜሪካ	82.5%	14.4%	3.0%
የተቀረው ደቡብ አሜሪካ	81.8%	14.4%	3.8%
ዓለም አቀፍ	94.5%	4.6%	0.9%

ማስታወሻ:- ሁሉም መረጃዎች በ2018 ከተካሄደው ከኤንቬስታሽን ግሎባል እርሻ ጥናት የወጡ ናቸው። የእርሻ መጠን ስርጭቶች በግሎባል እርሻ ጥናት ውስጥ በተሰጡት ተጨማሪ ስርጭቶች ተቀርፀዋል።

ምንጭ:- ኤንቬስታሽን

የቡና እርሻ እና የቡና ተክል

እርሻዎች ብዙውን ጊዜ የቤተሰብ ንግድ ናቸው - ከአንድ ትውልድ ወደ ሌላው ይተላለፋሉ። በአብዛኛዎቹ ቡና አምራች ሃገራት እርሻዎች ወደ ትናንሽ መሬቶች በውርስ የሚከፋፈሉ ሲሆን ይህም ለቤተሰብ አባላት የማዳረስ/ማከፋፈያ መንገድ ነው። ይህም ከጊዜ ወደ ጊዜ የቦታው/የመሬቱ መጠን እንዲቀንስ አድርጓል።

በአንዳንድ ሃገራት (በተለይ በአፍሪካ) የቡና ቦታ መጠን በጣም ትንሽ ከመሆኑ የተነሳ የቡና አትክልት ወይም የእርሻ ቦታ ተብሎ መጠራቱ አስቸጋሪ እየሆነ መጥቷል። በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች ውስጥ ለገቢ ምንጭ የአቅም አመልካች እንደ ዝቅተኛ መጠን ፍቺ ያስፈልጋል። ይህ አመለካኝ በአንድ የተወሰነ ክልል ውስጥ እና በተወሰነ መጠን ያለው እርሻ በኢኮኖሚ ዘላቂነት ያለው መሆኑን ግልጽ ሊያደርግ ይችላል።

አነስተኛ ገበሬዎችን ማበረታታት

ለእርሻ ስራዎች ግንዛቤን ማሳደግ እና የሚፈለጉትን አነስተኛ መጠኖች ማቀናጀት አስቸኳይ ጉዳይ ነው። ትንንሽ አርሶ አደሮችን በአንድ ላይ በማሰባሰብ እንደ የሀብረት ሥራ ማህበራት እና የገበሬ ማህበራት ወደ ተደራጅ ስራዎች እንዲመጡ ማድረግ የምጣኔ ሀብት እንዲገነቡ ያግዛቸዋል። ተጨማሪ የቡና አምራች ክፍሎችን ከመበታተን መቆጠብ አለባቸው።

ብዙ ምክንያቶች በገበሬው የንግድ ጉዳይ ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩ ሲሆን ከነዚህ ውስጥም ጥቂቶቹ የአለም አቀፍ የቡና ዋጋ፣ የገቢያ ተደራሽነት፣ ምርታማነት፣ የሰው ጉልበት እና የግብአት ዋጋ፣ መልክአ ምድራዊ አቀማመጥ፣ መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ እና ማይክሮ አየር ንብረት ይገኙበታል። እርስ በርስ መቆራረጥ እና የሰብል ልዩነት ከዋጋ ተለዋዋጭነት እና ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር ለመላመድ ገንቢ መንገዶች ምሳሌዎች ናቸው። የአርሶ አደሮችን የመቋቋም አቅም ለመጨመር በጠቅላላው የግብርና ስርዓት ላይ መቀናጀት አለባቸው።

አነስተኛ ይዞታ ያላቸው የግብርና መዋቅሮች የቡና ገበሬዎችን እና ቤተሰቦቻቸውን ደህንነቱ የተጠበቀ የሥራ አካባቢ እና አዋጭ፣ ቀጣይነት ያለው ንግድ ይሰጣሉ። የተለያዩ ዝርያዎችን እና ጥራቶችን በማምረት አደጋን ይቀንሳሉ እንዲሁም እሴት ይጨምራሉ። ይህ ለጠቅላላው የቡና አቅርቦት ሰንሰለት መቋቋም አስተዋጽኦ ያደርጋል። ትይዩ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴዎች ተጨማሪ የገቢ ምንጮችን ሊሰጡ ይችላሉ። ይህም የቡና ገበሬዎችን የዋጋ ውጣ ውረድ፣ የአየር ሁኔታ ክስተቶችን፣ ተባዮችን እና በሽታዎችን መቋቋም ያስችላል።

ከእርሻ መግቢያ በላይ ምቹ አካባቢ እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው። እንደ ብራዚል እና ቪየትናም ያሉ አነስተኛ ይዞታ ያላቸው የገበሬ መዋቅር ያላቸው የበለፀጉ ሃገራት በመንገድ መሠረተ ልማት ላይ ብዙ ኢንቨስት ያደርጋሉ። የመገናኛ ተቋማትን ዘመናዊ ያደርጋሉ እና የፋይናንስ ገበያዎችን ተደራሽነት ያሻሽላሉ። ለቡና ገበሬዎችም ሆነ ለወደፊት የቡናው ኢንዱስትሪ በትናንሽ ይዞታ ግንባታዎች ላይ ኢንቨስት ማድረግ አስፈላጊ ነው።

አነስተኛ ይዞታ ያላቸው አርሶ አደሮች ከህልውና ወደ ልማት እንዲሸጋገሩ ለማድረግ የሚያስፈልጋቸውን የውጭ ድጋፍ ማድረግ ለዘርፉ ግልጽ ትኩረት የሚሰጠው ጉዳይ ነው።

በምርት ደረጃ ያሉ ኢንቨስትመንቶች

አብዛኛው የቡና ዋጋ የሚገኘው በምርት ደረጃ ነው። የእርሻ እና የድህረ ምርት ማቀነባበሪያ ዘዴዎች በቡና ምርቶች ላይ በጥራትም ሆነ በእሴት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። ይህ በአምራች ሂደት ውስጥ አምራች፣ መንግስት እና ገዥ መዋዕል ንዋይ ማፍሰሳቸው የንግድ እንቅስቃሴውን ወሳኝ ያደርገዋል።

■ የግብርና ምርምርና ልማት

በህክታር ምርታማነትን በሚያሳድገው ግብርና ላይ የመንግስት ኢንቨስትመንት ቡና አምራች ሀገራት በተለየ ሁኔታ ጥሩ ስራ እንዲሰሩ ያወጣል። እንደ ብራዚል ኢምብራፓ እና በኮሎምቢያ ውስጥ ሴኒ ካፌ እና የአለም ቡና ምርምርን ጨምሮ አለም አቀፍ ድርጅቶች ዘመናዊ የቡና ዛፍ ዝርያዎችን ለማራባት እየሞከሩ ያሉ የሀገር ውስጥ የግብርና ምርምር ድርጅቶች ናቸው።

ዘመናዊ ዝርያዎች ከፍተኛ ምርታማነትን፣ የተሻሉ ሲኒዎችን እና ከሁሉም በላይ የአየር ንብረትን የመቋቋም ችሎታ ላይ ያነጣጠራሉ። ዓላማቸው የግለሰብን የእርሶ አደር ገቢ ከፍ ለማድረግ እና የቡናውን ዘርፍ ዘላቂ ልማት ለማረጋገጥ ነው።

ለአብነት ያህል የብራዚል የቡና ዘርፍ ለበለጠ ምርት እና ለተሻለ ቅልጥፍና የግብርና አሰራሮችን በሙያነት በማጎልበት አዳብሯል። ይበልጥ ቀልጣፋ እና ተስማሚ ቴክኖሎጂዎች (በእርሻ መጠን እና የመሬት አቀማመጥ) ውህደት ለተሻለ ትርፍ በትንሽ ወጪ ምርትን ከፍ ለማድረግ ይረዳል።

ለኢምብራፓ ማህበር ስራ ምስጋና ይግባውና በብራዚል ውስጥ ምርታማነት በ20 ዓመታት ውስጥ ከ8 ወደ 32 ከረጢት/ህክታር በአራት እጥፍ ከፍ ብሏል። ይህ አስደናቂ ውጤት የተገኘው እንደ ትልቅ የመትከል ጥግግት፣ የተሻሻለ ሰብል እና ማስፋፋት/ልማት፣ እና አዳዲስ የመትከያ ቁሶች/ዝርያዎች ባሉ አዳዲስ የአመራረት ዘዴዎች ጥምረት ነው።

በግብርናው ዘርፍ ዲጅታላይዜሽን (በተጨማሪም እርሻ 4.0 ወይም ዘመናዊ እርሻ በመባል የሚታወቀው) የግብርና ምርትን የበለጠ ቀልጣፋ ለማድረግ ቁልፍ ነበር። እነዚህ የመረጃ እና የመረጃ ቴክኖሎጂዎች ውስብስብ የግብርና ስርዓቶችን ያሻሽላሉ። የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂዎች ገበሬዎች በተጨማሪም መረጃ ላይ ተመስርተው የተሻለ ግንዛቤ ያላቸው ውሳኔዎችን እንዲወስኑ ይረዳሉ።

ከእነዚህ የግብርና ዘዴዎች መካከል አንዳንዶቹ ወደ ቡናው ዓለም ለመግባት እየፈለጉ ነው። ተመሳሳይ መጠንና መዋቅር ባላቸው ቡና አምራች ሀገራት እየተሞከሩ ነው። ቡና አምራች ሀገራት በሺዎች በሚቆጠሩ ትናንሽ እርሻዎች የተዋቀሩ ሲሆኑ ውስብስብ በሆነ ተራራማ መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ፣ ምርታማነትን እና ቅልጥፍን ለማሻሻል ብዙ ጊዜ ሌሎች የተዘጋጁ መፍትሄዎችን ይፈልጋሉ።

የቡና ምርትን ወደ ዲጅታላይዜሽን ለማምጣት ግን ትክክለኛ ፖሊሲዎች፣ መሠረተ ልማቶችና የአቅም ግንባታ ስራዎችን ማከናወን ያስፈልጋል። ይህ መሰረታዊ ስራ ማንኛውንም የዲጅታላይዜሽን ስትራቴጂ ከመዘርጋቱ በፊት መተግበር አለበት።

■ የድህረ-ምርት ሂደት፡-ከሙከራ ወደ ፈጠራ እና ዘመናዊነት

ሌላው አምራች እየሞከሩ እና አዳዲስ ነገሮችን የፈጠሩበት አካባቢ ከፍሬ መሰብሰብ በኋላ ያለው የቡና ማቀነባበሪያ ሂደት ነው። ይህ 'ድህረ-መክር ሂደት' ወይም 'ዋና ሂደት' በመባል ይታወቃል። ባህላዊው የድህረ-ምርት ሂደቶች የታጠቡ፣ በተፈጥሯዊ መንገድ የተቀሸረ እና ተፈጥሯዊ ሂደቶች ናቸው (ምዕራፍ 5 ዝርዝር መረጃ ይሰጣል።)

ባህላዊ ዘዴዎች አሁንም በቡና ምርት ውስጥ በብዛት ጥቅም ላይ የሚውሉ ሲሆን በየጊዜው እየተሻሻሉ ናቸው።

አዳዲስ የስነ-ምህጻር ተስማሚ መሳሪያዎች አሁን በገበያ ላይ ቀርበዋል፤ ለምሳሌ፡- ከፍተኛ የኃይል ቆጣቢ እና ዝቅተኛ የውሃ አጠቃቀም።

እርሶ አደሮች እና አግሪፕሪኒሮች እንደ አይሮቢክ መፍላት እና እርሾ መፍላት በመሳሰሉ አዳዲስ የድህረ ምርት ሂደቶች ላይ በንቃት እየሞከሩ ነው። በተለያዩ የሂደቱ እርከኖች ውስጥ በተለያዩ የተለያዩ መመዘኛዎች አዲስ ቴክኖሎጂዎችም እየተዘጋጁ ናቸው። ይህም አሰራሮችን እና ውጤቶችን በተሻለ እና በትክክልኛ ሁኔታ

ቁጥጥር ማድረግ ያስችላል። እነዚህ ገና በማደግ ላይ ቢሆኑም ገና በስፋት ጥቅም ላይ አልዋሉም።

በአንደኛ ደረጃ ሂደት ውስጥ ያለው ሙከራ ጉዳቱን የመድገም እና የመጨመር ችግር ነው። ከሚያስፈልገው ከፍተኛ ጊዜ ችሎታ እና ግብአት ጋር ተደምሮ አደጋን ለመምጣት በሁኔታ ላይ ላልሆኑ አምራቾች ከፍተኛ ስጋት ያለው ዝቅተኛ ተመላሽ እንቅስቃሴ ሊሆን ይችላል።

በቀጥታ ንግድ ወደ ልዩ ገበያ የሚያቀርቡ አምራቾች - ወይም የተለየ የጥራት ፍላጎት ያላቸው ታማኝ ደንበኞች ያላቸው ከፍተኛ መጠን ያለው አረንጓዴ ቡና - በመሞከር እና በማቀነባበር ሂደት ውስጥ ካሉ ፈጠራዎች የበለጠ ዋጋ ሊያገኙ ይችላሉ።

በድህረምርት ማቀነባበሪያ ደረጃ ላይ ያሉ ኃይል ቆጣቢ ቴክኖሎጂዎች የአየር ንብረት ለውጥን የመከላከል ጥረቶች አካል የሆነው ሌላው የቅርብ ጊዜ እድገት ነው (በምዕራፍ 2 ላይ ተብራርቷል)። አምራቾች በአየር ንብረት ለውጥ ሳቢያ ወቅቱን ባልጠበቀ ዝናብ ሳቢያ የሚሰበሰቡትን ምርት ጥራት በሻጋታ ወይም ተስተካክሎ እንዳይደርቅ ያደርገዋል። ከዚህ በተጨማሪ የአየር ንብረት ለውጥ በመለማመድ ላይ ናቸው።

© Meklit Merisha for ITC-Alliances for Action

በኢትዮጵያ በጅማ አካባቢ ገበሬዎች ቡና ሲያጥቡ።

የድህረ ምርት ማቀነባበሪያ በቡና ምርት ውስጥ ጠቃሚ እርምጃ ሲሆን ይህም በመጨረሻው ምርት ጥራት እና ዋጋ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራል። የብዝሃ ሃገርና የሀገር ውስጥ ህብረት ስራ ማህበራት ይህንን ተቀብለው በቡና ምርት ስራው የደረቅ መፍጨት ሂደት ላይ በከፍተኛ ሁኔታ ኢንሸስት በማድረግ ላይ ናቸው።

በደረቅ ወፍጮ ውስጥ ያሉ ዘመናዊ መሳሪያዎች እና ቴክኖሎጂዎች የተሻሉ የጥራት መለያዎችን እና ጉድለቶችን የበለጠ ግልጽ ለማድረግ ያስችላሉ። ይህም የጥራት ወጥነት ስለተረጋገጠ ፕሪሚየም እና ደረጃውን የጠበቀ ጥራት ላኪዎች ኢንሸስት መንገት ላይ ከፍተኛ ገቢ እንዲያገኙ ያስችለዋል፤ ይህም በዓለም አቀፍ ገዢዎች ከተገለጹት ትክክለኛ የጥራት መለኪያዎች ጋር እንዲጣጣሙ ያስችላቸዋል።

© Kevin Valverde Salazar on Shutterstock

የደረቅ ቡና አዘገጃጀት በኮስታ ሪካ

ሳጥን 1: የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች

የታጠበ ቡና

በተጨማሪም 'እርጥብ ሂደት' በመባል የሚታወቀው የቡና ፍሬ በማሸን ይገለበጣል። የፍሬውን ቀይ ወይም ቢጫ ውጫዊ ቆዳ ያስወግዳል። ይህ ከተደረገ በኋላ ዘሮቹ ከ 1-2 ቀናት ውስጥ ወይም አንዳንዴም ረዘም ላለ ጊዜ በውሃ ውስጥ እንዲዘፈዘፍ ይደረጋል።

ከሁሉም የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች ውስጥ የማጠቢያ ዘዴው በጣም የተለመደ እና ብዙ ጊዜ ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና ያመርታል። ነገርግን በትክክል ለማከናወን ከፍተኛ ችሎታ እና የውሃ አጠቃቀምን ይጠይቃል። በዓለም ላይ በጣም ውድ የሆኑ ቡናዎች የሚመረቱት በዚህ ሂደት ነው።

ተፈጥሯዊ ቡና

"የተፈጥሮ ቡና ማቀነባበሪያ" ወይም "ደረቅ ሂደት" በመባል የሚታወቀው ይህ በጣም ጥንታዊው የዘገጃጀት ዘዴ ሲሆን በመቶዎች ለሚቆጠሩ ዓመታት ጥቅም ላይ ውሏል። ገበሬዎች የቡና ፍሬዎችን በጠፍጣፋ መሬት ላይ ያስቀምጣሉ ከዚያም በተፈጥሮ በፀሐይ ይደርቃሉ። ይህ ሂደት በመደበኛነት ከ2-6 ሳምንታት ፍሬዎቹም እኩል እንዲበስሉ ይገለበጣሉ።

ዘሮቹ ከደረቁ በኋላ ከፍሬ ውስጥ ይወገዳሉ። በአለም ዙሪያ ያሉ ቡና አምራቾች ይህንን ዘዴ ብዙ ጊዜ ይጠቀማሉ። ምክንያቱም ዋጋው ርካሽ እና ከታጠበ ማቀነባበሪያ ዘዴ ትንሽ ቀላል ነው።

ዝቅተኛ እርጥበት ዝቅተኛ ዝናብ ወይም ጥንኛ ያልሆነ የውሃ አቅርቦት ባለባቸው ቦታዎች በጣም ታዋቂ ነው።

የተቀሸረ ተፈጥሯዊ ቡና (የተቀሸረ ተፈጥሯዊ/ማር-የተሰራ እና ሌሎችን ያካትታል)

የታጠበውን እና ያልታጠበውን ሁለቱንም ገጽታዎች በማጣመር የተፈጨ የተፈጥሮ ዘዴ ይበልጥ ዘመናዊ፣ ድብልቅ ዘዴ ነው። በመጀመሪያ ማሸኛቹ ውጫዊውን ቆዳዎች ያስወግዳሉ እና ባቁላዎቹ በፀሐይ ውስጥ ይደርቃሉ። የማድረቅ ሂደቱ እንደተጠናቀቀ ገበሬዎች ዘፋን ለ 24 ሰዓታት ያህል ያከማቹና ከዚያም ያደርቁታል።

ከፊል መታጠብ የቡና ፍሬዎች ጥቂት ደረጃዎችን የሚያካትት ሲሆን በፍጥነት ለማቀነባበርም ያስችላል።

ምንጭ: አለምአቀፍ የንግድ ማዕከል

■ ከጊዜ ወደ ጊዜ ዘላቂነት ያላቸው አሰራሮች

የሀገር ውስጥ እና የውጭ ላኪዎች እና ነጋዴዎችም ዘዴዎቻቸውን አሻሽለዋል። በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ ዘላቂ አሰራርን ለማቀናጀት ሞክረዋል። ብዙ ላኪዎች በዘላቂ ምንጭነት ፕሮጀክቶች ላይ ኢንቨስት ያደረጉ ሲሆን ከጊዜ ወደ ጊዜ ገበሬዎችን ለመርዳት የግብርና ባለሙያዎች እና የቴክኒክ አማካሪዎች ቡድን እየቀጠሩ ነው።

በአምራችም ሆነ በፍጆታ ሃገራት ውስጥ የላቀ ዘላቂነት ያለው ግንዛቤ በሁለቱም የእሴት ሰንሰለቱ ጫፎች ላይ ጥረቶች አስከትሏል። ዘላቂነት ያለው ቡና ማምረት ከአሁን በኋላ በልዩ ሁኔታ የማህበራዊ እና የአካባቢ ግንዛቤ ወይም ኃላፊነት አይደለም። የገበያ መስፈርትና ተወዳዳሪ ሀብት ሆኗል።

በመነሻው ላይ የእሴት ጭማሪ

በአረንጓዴ ቡና ማቀናጀት ወይም ድህረ ምርት አቀናጠር ላይ መሻሻሎች እና ኢንቨስትመንቶችን ከማድረግ በተጨማሪ አንዳንድ አምራች ሀገራት ከመነሻቸው እሴት በመጨመር ኢንቨስትመንቶችን እያዩ ነው። ይህ ከጥሬ ዕቃ አምራች (አረንጓዴ ቡና) ሚና ወደ መጨረሻው፣ ለገበያ የሚቀርብ ምርት ወደ አምራችነት መሸጋገሩን ያሳያል። ከመነሻው አረንጓዴ ቡና ማቀናጠር ትልቅ እሴትን ይጨምራል፣ የተሻለ ትርፍ ያስገኛል፣ ገቢዎችን እና ሀገራዊ ብልጽግናን ይጨምራል።

አርሶ አደሮች ቡናቸውን መቼ እና በምን ዋጋ እንደሚሸጡ መወሰን ባለመቻላቸው ብዙ ጊዜ ዋጋ ፈላጊዎች ናቸው። ተቆልቶ የሚሸጠው ቡናም እጅግ መጠነኛ ነው። - ከ0.5% በታች እንደ ተጠናቀቀ የተቆላ እና የተፈጨ ምርት ወደ ውጭ ይላካል።

እንደ ብራዚል፣ ኮሎምቢያ እና ኮስታሪካ ባሉ ሀገራት ብሄራዊ እና አለምአቀፍ ቆይታ ከባንደዎች ከመነሻቸው ቡና ሲቆሉ ቆይተዋል። በተለይ ለብራዚል ይህ በአለም አቀፍ ገበያ ላይ ያለውን ጥገኝነት ለመቀነስና ኢኮኖሚያዊ ለማጠናከር ውጤታማ መንገድ ነበር።

በጠንካራ የሀገር ውስጥ የቡና ገበያ (የብራዚል ፍጆታ፣ በዓመት 22 ሚሊዮን ከረጢቶች፣ ያለማቋረጥ እያደገ ሲሆን ከ35 በመቶ -40 በመቶ ምርትን ይሸፍናል)። ብራዚል ዋነኛ የሚሟሟ ቡና አምራች ነች። 80 በመቶ የሚሆነው የብራዚል የሚሟሟ ምርት ወደ ውጭ ይላካል።

የተቋቋመ የቡና ፍጆታ ባለባቸው ሃገራት ውስጥ መደበኛ ጥራት በብዛት ጥቅም ላይ ይውላል።

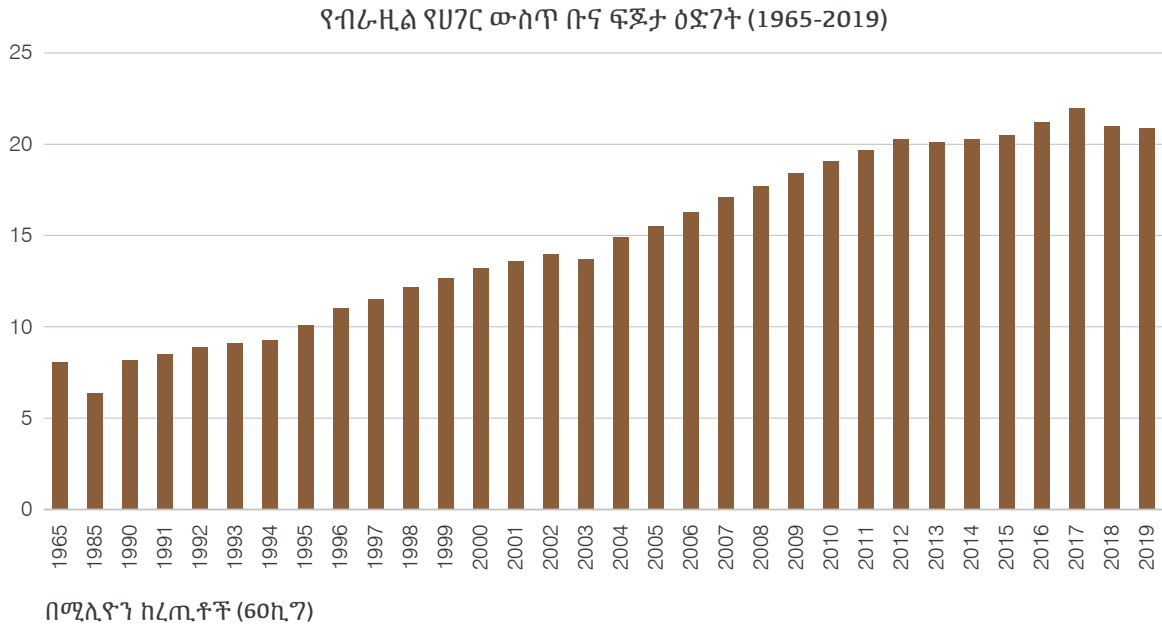
በብራዚል 95 በመቶ ፍጆታው የተቆላ እና የተፈጨ ቡና ሲሆን 5 በመቶ የሚሆነው የሚሟሟ ቡና ነው። ኢትዮጵያ፣ ኮስታሪካ እና ኮሎምቢያም የቡና ተጠቃሚዎች ናቸው (ኢትዮጵያ ከአጠቃላይ ምርቷ ግማሹን ለፍጆታ ታውላለች።) እንደ ኢንዶኔዥያ ያሉ ሌሎች አምራች ሃገራት የሚሟሟ ቡና (በአብዛኛው 3-በ1 ጥቅል) ለፍጆታ ማዋል ጀምረዋል።

ፕሪሚየም እና ልዩ ጥራት ያላቸው ቡናዎች ብቅ ማለት እየጀመሩ ነው። በመነሻ ጊዜ የፍጆታ እና የእሴት መጨመር ህዳግ ይወክላሉ። ጥራት ያለው ግንዛቤ እና ተደራሽነት ከሚጣል ገቢ ጋር አብረው ይሄዳሉ። በእነዚህ ሃገራት ገቢው እየጨመረ ሲሄድ የፍጆታ ፍላጎት ወደ ከፍተኛ ጥራት ያለው የቡና ክፍል ይሸጋገራል።

በብራዚል፣ ኮሎምቢያ እና ቪየትናም ውስጥ በሚሟሟ የቡና ማምረቻ ተቋማት እና ካፌይን ማስወገጃ ፋብሪካዎች ላይ ኢንቨስት ተደርጓል። እነዚህ ተቋማት የተጠናከረ የካፒታል ኢንቨስትመንቶችን ያመለክታሉ።

በአምራች ሃገራት በቡና ላይ እሴት መጨመር ለዕድገት ትልቅ አቅም ይፈጥራል። ብዙውን ጊዜ በእንቅፋቶች የተሞላ ከባድ ስራ ሊሆን ይችላል። በአጠቃላይ ከአምራች ሃገራት የሚላከው ቡና ከ90 በመቶ በላይ የሚሆነው በአረንጓዴ (ጥሬ) መልክ ነው።

ይህ ቡና አምራች ሃገራት እሴት መጨመር ለምን ዝቅተኛ ሆነ የሚል ጥያቄ ያስነሳል። ምክንያቶቹ በዋናነት ቴክኒካል እና ሎጂስቲክስ ናቸው።

ምንጭ: በብራዚል ባለልዩ ጥዕም ቡና ማህበር

- **ጥራትን መጠበቅ:-** አረንጓዴ የቡና ፍሬዎች ከተቆላ (እና ከተፈጨ) ቡና የበለጠ የረጅም ጊዜ ቆይታ አላቸው። ለተቆላ ቡና የተሻሻሉ ማሽኒዎች ቢኖሩም ለምርጥ ጥራት እና ጣዕም ሲባል በፍጥነት መጠጣት አለበት።
- **ከገበያ ጋር የተስማሙ ብሌንዶችና ብራንዶች:-** አብዛኛው የተቆላ እና የተፈጨ ቡናዎች እንደ ብራንድ ምርቶች የሚሸጡ ድብልቆች ናቸው። መጋገሪያዎች ድብልቆችን ለመለወጥ ፈቃደኞች አይደሉም። በአማራጭ ቡናዎች ቅይጥ፣ ወቅታዊነት እና የአቅርቦትና የፍላጎት መለወጥም አስፈላጊ ናቸው። ድብልቆችን በአምራች ሃገራት ውስጥ ለመያዝ በጣም አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል። ይህም አብዛኛውን ጊዜ ምርቱን ለተጠቃሚዎች ከማቅረቡ በፊት ለመሸፈን ትልቅ ርቀት አለው።
- **ልክ በሰዓቱ ማድረስ።** ሱፐርማርኬቶች እና የችርቻሮ ማዕከላት ትልቅ ክምችት አይደሉም። በፍጥነት የሚለወጥ የደንበኞች ፍላጎት የሚገጥማቸው ሲሆን የማድረሻ ትዕዛዞችን በፍጥነት ለቡና ቆይታዎች ያስተላልፋሉ። ሁለቱም ፍላጎቶች እና መስፈርቶች በፍጥነት ይለወጣሉ። ከተለመደው 1 ኪሎ ከሊጢት ይልቅ የተወሰኑ የፓሌት አይነት መስፈርቶች ወይም የ500g ፓኬጆች መላክ አንዳንድ ምሳሌዎች ናቸው። ይህ የፍላጎት መዋዠቅ በቀላሉ ሊስተናገድ የማይችል ተለዋዋጭነትን ይፈልጋል።

በፍጆታ ደረጃ ምን እየሆነ ነው?

የቡና ፍላጎት ከአገብ ዕድገትና ከገቢ ምንጭ ጋር በቀጥታ የተያያዘ ነው። የአለም ህዝብ በዓመት 1 በመቶ ሲጨምር የአለም የቡና ፍጆታ ላለፉት 20 አመታት በዓመት 2 በመቶ ገደማ አድጓል።

ሠንጠረዥ 9:- አሜሪካ ለአስርት ዓመታት ቀዳሚ ተጠቃሚ ነቸ

ሀገር	2000	ሀገር	2005	ሀገር	2010	ሀገር	2015	ሀገር	2019	
የናይትድ ስቴትስ	18.856	የናይትድ ስቴትስ	20.851	የናይትድ ስቴትስ	21.242	የናይትድ ስቴትስ	24.008	የናይትድ ስቴትስ	26.891	1
ብራዚል	12.700	ብራዚል	14.900	ብራዚል	18.400	ብራዚል	20.300	ብራዚል	22.830	2
ጀርመን	9.142	ጀርመን	8.382	ጀርመን	8.781	ጀርመን	9.240	ጀርመን	9.490	3
ጃፓን	6.671	ጃፓን	7.255	ጃፓን	7.179	ጃፓን	7.646	ጃፓን	7.806	4
ፈረንሳይ	5.451	ጣሊያን	5.397	ጣሊያን	5.224	ፈረንሳይ	5.277	ኢንዶኔዥያ	5.429	5
ጣሊያን	5.086	ፈረንሳይ	5.257	ፈረንሳይ	5.149	ጣሊያን	5.076	ፈረንሳይ	5.340	6
ስፔን	3.124	ስፔን	2.989	ራሽያ	3.683	ኢንዶኔዥያ	4.375	ጣሊያን	5.203	7
የናይትድ ኪንግደም	2.543	ራሽያ	2.976	ካናዳ	3.443	ካናዳ	3.786	ራሽያ	4.801	8
ካናዳ	2.376	ካናዳ	2.761	ኢንዶኔዥያ	3.116	ራሽያ	3.777	ካናዳ	4.011	9
ኔዘርላንድ	2.374	የናይትድ ኪንግደም	2.620	ፖላንድ	3.018	የናይትድ ኪንግደም	3.301	የናይትድ ኪንግደም	3.811	10
ራሽያ	1.621	ኔዘርላንድ	2.343	ስፔን	2.959	ፖላንድ	2.992	ፖላንድ	3.153	11
ፖላንድ	1.908	ፖላንድ	2.138	የናይትድ ኪንግደም	2.944	ስፔን	2.923	ቪትናም	3.075	12
አልጄሪያ	1.648	አልጄሪያ	2.026	ኔዘርላንድ	2.393	ኔዘርላንድ	2.494	ስፔን	2.966	13
ኢትዮጵያ	1.500	ኢንዶኔዥያ	1.963	አልጄሪያ	2.081	ሜክሲኮ	2.458	ፊሊፕንስ	2.792	14
ስዊዲን	1.495	ሜክሲኮ	1.807	ሜክሲኮ	1.935	ፊሊፕንስ	2.266	ኔዘርላንድ	2.575	15
ኮሎምቢያ	1.405	ኢትዮጵያ	1.700	ፊሊፕንስ	1.821	አልጄሪያ	2.161	ሜክሲኮ	2.397	16
ሜክሲኮ	1.363	ስዊዲን	1.580	ኢትዮጵያ	1.650	ቪትናም	2.131	ኮሪያ፣ ሪፐብሊክ	2.373	17
ኢንዶኔዥያ	1.325	ኮሎምቢያ	1.513	ስዊዲን	1.626	ኮሪያ፣ ሪፐብሊክ	1.905	አልጄሪያ	2.331	18
ቤልጂየም/ ሉክሰምበርግ	1.216	ኮሪያ፣ ሪፐብሊክ	1.293	ኮሎምቢያ	1.544	ኢትዮጵያ	1.800	ቻይና	2.207	19
ኮሪያ፣ ሪፐብሊክ	1.195	ቤልጂየም/ ሉክሰምበርግ	1.230	ኮሪያ፣ ሪፐብሊክ	1.365	ታይላንድ	1.755	ታይላንድ	2.169	20
ፊሊፕንስ	989	ሕንድ	1.196	ፊሊፕንስ	1.344	ስዊዲን	1.725	ኮሎምቢያ	1.847	21
ፊሊፕንስ	985	ፊሊፕንስ	1.084	ታይላንድ	1.302	አውስትራሊያ	1.659	ስዊዲን	1.812	22
ኦስትሪያ	970	ፊሊፕንስ	1.026	ቪትናም	1.296	ኮሎምቢያ	1.629	ኢትዮጵያ	1.811	23
ስዊዘርላንድ	900	ኦስትሪያ	999	ሕንድ	1.250	ፊሊፕንስ	1.396	አውስትራሊያ	1.807	24
ዴንማርክ	843	ስዊዘርላንድ	996	ቤልጂየም/ ሉክሰምበርግ	1.225	ቻይና	1.359	ቱርክ	1.513	25
ሕንድ	834	ግሪክ	913	አውስትራሊያ	1.213	ቫየትናም	1.293	ፊሊፕንስ	1.448	26
ኖርዌይ	719	ቪትናም	891	ቫየትናም	1.077	ሕንድ	1.242	ሕንድ	1.342	27
ቪየትናም	716	አውስትራሊያ	881	ስዊዘርላንድ	1.029	ቤልጂየም / ሉክሰምበርግ	1.237	ዴንማርክ	1.300	28
አውስትራሊያ	713	ታይላንድ	871	ኦስትሪያ	1.019	ዴንማርክ	1.129	የቼክ ሪፐብሊክ / ስሎቫኪያ	1.300	29
ፖርቹጋል	683	ዴንማርክ	817	ግሪክ	1.017	የቼክ ሪፐብሊክ / ስሎቫኪያ	1.129	ቤልጂየም / ሉክሰምበርግ	1.293	30
የአዉሮፓ ህብረት (28)	39.613	የአዉሮፓ ህብረት (28)	39.972	የአዉሮፓ ህብረት (28)	43.409	የአዉሮፓ ህብረት (28)	45.054	የአዉሮፓ ህብረት (28)	46.799	
የዓለም ጠቅላላ	107.211	የዓለም ጠቅላላ	120.327	የዓለም ጠቅላላ	135.188	የዓለም ጠቅላላ	150.792	የዓለም ጠቅላላ	166.517	

በዓለም በዓመት ከ165 ሚሊዮን ከረጢት በላይ ቡና ለፍጆታ ይውላል። ይህም በቀን ወደ 3 ቢሊዮን ሲኒ ቡና ይጠጋል። በየዓመቱ ወደ 50 ሚሊዮን የሚጠጋ ከረጢት ቡና ለፍጆታነት ከሚያውለው የአውሮፓ ኅብረት ሌላ፣ ዩናይትድ ስቴትስ በዓለም ላይ ካሉት የቡና ገበያዎች ቀዳሚ ስትሆን 27 ሚሊዮን የሚጠጉ ከረጢቶች በዓመት ይጠቀማሉ። በዓመት ወደ 23 ሚሊዮን የሚጠጉ ከረጢቶች በመጠቀም በብራዚል በቅርብ ትኩረት ላላቸው። እነዚህ ሶስት ገበያዎች ከዓለም ዓመታዊ የቡና ፍላጎት እስከ 60 በመቶ የሚደርሱ ናቸው።

ፍጆታን በሚመለከቱበት ጊዜ አረንጓዴ ቡና በዋነኛነት በሶስት የጅምላ ምድቦች ለፍጆታ እንደሚውል ልብ ሊባል ይገባል።

የተቆላ እና የተፈጨ ቡና

ይህ እስከ አሁን ትልቁ ምድብ ሲሆን ይህም በግምት 75 በመቶ የሚሆነው በዓለምአቀፍ ደረጃ ለፍጆታ ከሚውሉ ቡናዎች ውስጥ ነው። በአምራች ሃገራት ውስጥ የተቆላ እና ጥሬ ቡናዎች ያጠቃልላል። ትላልቅ ዓለምአቀፍ ድርጅቶች በአብዛኛው ተዛማጅ ገበያዎችን ይቆጣጠራሉ።

የቡና ብሎንዶች በዚህ ምድብ ውስጥ የሚቀርቡት የተለመዱ ምርቶች ናቸው። የኢንዱስትሪ ቡና ቆዩዎች ብዙውን ጊዜ ቡናን በማዋሃድ ለቅድመ-ዝግጅት መገለጫ እና ለተጠናቀቀው ምርት ተመሳሳይነት ዋስትና ይሰጣሉ። መቀላቀል የአቆላልን ተለዋዋጭነት ይጨምራል፣ ስለዚህ በአንድ መነሻ ወይም ጥራት ላይ ትንሽ የተመከሩ ናቸው። እንዲሁም የቡና እጥረት ወይም ያልተጠበቀ የዋጋ መዋገጥ ካለበት የቡና ጣዕም ላይ ወቅታዊ ለውጦችን በማካካስ ወደ ሌሎች ጥራቶች እንዲቀይሩ ያስችላቸዋል።

የኢንዱስትሪ መቆያዎች በናቸውን የተቆላ ብቻ ሳይሆን የተፈጨ ቡናም ያቀርባሉ። የተፈጨ ቡና በፍጥነት ስለሚጠፋ መቆያዎች የኢንዱስትሪ ወፍጮዎችን እና የተጣጣሙ ማሽኒዎችን ይጠቀማሉ። የተቆላ የቡና ፍሬዎችን የአገልግሎት ጊዜ ለማራዘም የሚረዱ ዘዴዎች የቫኪዩም ማሽን እና የጋዝ ፍላሽ መከላከያን ያካትታሉ።

ይህ በአንዲህ እንዳለ፣ ከፍተኛ ጥራት ባለው ቡና ላይ የሚያተኩሩ እና አነስተኛ 'ጥበባዊ' ስብስቦችን የሚያመርቱ ትንንሽ፣ በአካባቢው የተመሰረቱ ልዩ መቆያ ቤቶች እንደገና እየተሰፋፉ መጥተዋል። እያንዳንዱ ዋና ከተማ ቢያንስ አንድ ሊኖረው የሚችል ሲሆን ለወጣቶች እና ለቡና አፍቃሪዎች ተወዳጅ ቦታዎች ሆነዋል። በአንዳንድ ሃገራት ልዩ ቡና መቆያዎች በአሁኑ ጊዜ ቡና ብቻ ሳይሆን ውብ ሱቆችን በማቅረብ እና የአኗኗር ዘይቤን በመለወጥ የብሔራዊ የቡና ባህል ውስጣዊ አካል ሆነዋል።

ፈጣን ወይም የሚሟሟ ቡና

'ፈጣን ቡና' ወይም 'የሚሟሟ ቡና' የሚለው ቃል የሚረጭ-የደረቁ እና የቀዘቀዙ ዱቄቶችን እንዲሁም ፈሳሽ ማከማቻዎችን ያጠቃልላል። እነዚህ የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች ሁሉም በተለመደው አሰራር ላይ የተመሰረቱ ናቸው። በመጀመሪያ ቡናው ይቆላል፣ ይፈጫል፣ ይፈላል። ከዚያም ፈሳሹ ቡና ውሀ ይደርቃል እና ወደ ሽርጥ መሰል ውህድ ወይም ዱቄት ይለወጣል። የውሃ መሟጠጥ የሚከናወነው የተቀዳውን ቡና በማሞቅ ወይም በማቀዝቀዝ ነው። በቅዝቃዜ ማድረቅ በተሻለ ጣዕሙን የሚጠብቅ ሲሆን ይህም ብዙውን ጊዜ የተሻለ ጥራት ያለው ይኖረዋል።

በአብዛኛዎቹ ቡና የማይጠጡ ባህሎች ፈጣን ቡና ለቡና ፍጆታ እንደ መጀመሪያው የመገናኛ ነጥብ በሰፊው ይታሰባል። በምስራቅ አውሮፓ፣ ምስራቅ እስያ እና ደቡብ ምስራቅ እስያ በተለይም የሚሟሟ ቡና ከፍተኛ የገበያ ድርሻ አለው። በእነዚህ ክልሎች 3-በ1 የሚባሉ መጠጦች ፍላጎት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ መጥቷል። እነዚህ ምርቶች የሚሟሟ ቡና፣ የወተት ያልሆነ ክሬም እና ስኳር የሚዋሃዱ ሲሆን በነጠላ ከረጢቶች ወይም ጣሳዎች ውስጥ ይመጣሉ። በጣም ምቹና እጅግ በጣም ተወዳጅ ናቸው።

ብራዚል፣ ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ እና ቪየትናም ጨምሮ በጣም ታዋቂው ሮቡስታ አምራች ሃገራት የሚሟሟ ተክሎች አሏቸው። እነዚያ ተቋማት እንደ Nestlé እና Jacobs Douwe Egberts ያሉ ዋና ዋና ዓለም አቀፍ ኩባንያዎች ናቸው።

የሚሟሟ ቡና ቡና አምራች ሃገራት በአገር ውስጥ ተጨማሪ እሴት እንዲጨምሩ ያስችላቸዋል።

ሠንጠረዥ 10:- ብራዚልና ህንድ የአውሮፓ ህብረትን በገቢ ንግድ ደመራሱ

ሀገር	2015	2016	2017	2018	2019
ብራዚል	607	611	487	478	570
ሕንድ	197	246	280	350	323
ቪየትናም	227	201	273	307	290
ስዊዘርላንድ	274	271	252	276	275
ኢንዶኒዥያ	593	432	383	277	235
ኮሎምቢያ	189	214	215	219	214
ሜክሲኮ	75	120	167	166	97
የራሺያ	5	34	8	19	21
ቻይና	17	31	23	16	11
ማሌዥያ	15	42	20	14	10
ዩክሬን	79	83	66	67	84
ኢራን	3	1	0	1	2
ታይላንድ	41	36	33	35	35
ኮትዲቫር	56	17	22	1	1
ፊሊፕንስ	1	0	0	0	0
ካናዳ	9	3	4	0	0
ኖርዌይ	3	4	3	2	2
ደቡብ አፍሪቃ	0	1	0	1	0
ጠቅላላ አውሮፓ ህብረት	2 390	2 348	2 234	2 231	2 169

የካሬይን ደዘት የሌለው ቡና

የካሬይን ደዘት የሌለው ቡና ለመጀመሪያ ጊዜ በአውሮፓ ለገበያ ቀረበ። የካሬይን አልባ ፍጆታ ላይ ትክክለኛ መረጃ በቀላሉ የማይገኝ በመሆኑ አብዛኛው የስታቲስቲክስ ግምት ነው።

የቡና ፍጆታ በአለም ላይ የተሰራጨበት መንገድ ትኩረትን የሚስብ እና ብዙ ጊዜ የሚያስገርም ነው። ከፍተኛው የነፍስ ወከፍ ፍጆታ በስካንዲኔቪያ ሃገራት ከ9 ኪሎግራም በስዊድን እና በዴንማርክ እስከፊንላንድ 12 ኪሎግራም ይደርሳል። በአንጻሩ ጣሊያናውያን እና ስሎቫኒያውያን በየአመቱ በአንድ ሰው 6 ኪሎግራም ቡና ይጠጣሉ።

ሠንጠረዥ 11:- የነፍስ ወከፍ ፍጆታ በፊንላንድና ኖርዌይ ከፍተኛ ነው

ሀገር	ኪ.ግ / በዓመት	ሀገር	ኪ.ግ / በዓመት
ፊንላንድ	12	ጃፓን	3.7
ኖርዌይ	10	የናይትድ ኪንግደም	3.5
ስዊድን	9	ኮስታሪካ	3.5
ዴንማርክ	9	አልጄሪያ	3.2
ኔዘርላንድ	8	ደቡብ አፍሪቃ	3
ቤልጅም	8	ኮሪያ	2.9
ኦስትሪያ	8	ሳውዲ አረብያ	2.7
ስዊዘርላንድ	7	ኤልሳልቫዶር	2.5
ጀርመን	7	ኢትዮጵያ	2.4
ካናዳ	7	ራሺያ	1.8

ሀገር	ኪ.ግ / በዓመት	ሀገር	ኪ.ግ / በዓመት
ብራዚል	6	የክሬን	1.4
ጣሊያን	6	ኢንዶኔዥያ	1.3
ስሎቫኒያ	6	ሜክሲኮ	1.3
ፈረንሳይ	5	አለም	1.2
የአውሮፓ ህብረት	5	ፊሊፕንስ	1.2
የናይትድ ስቴትስ	5	ቪትናም	1.2
አውስትራሊያ	4.6	ቱርክ	1.1
ፖርቹጋል	4	ቻይና	0.13
ስፔን	4	ሕንድ	0.08
ፖላንድ	4		

ባህላዊ ገበያዎች

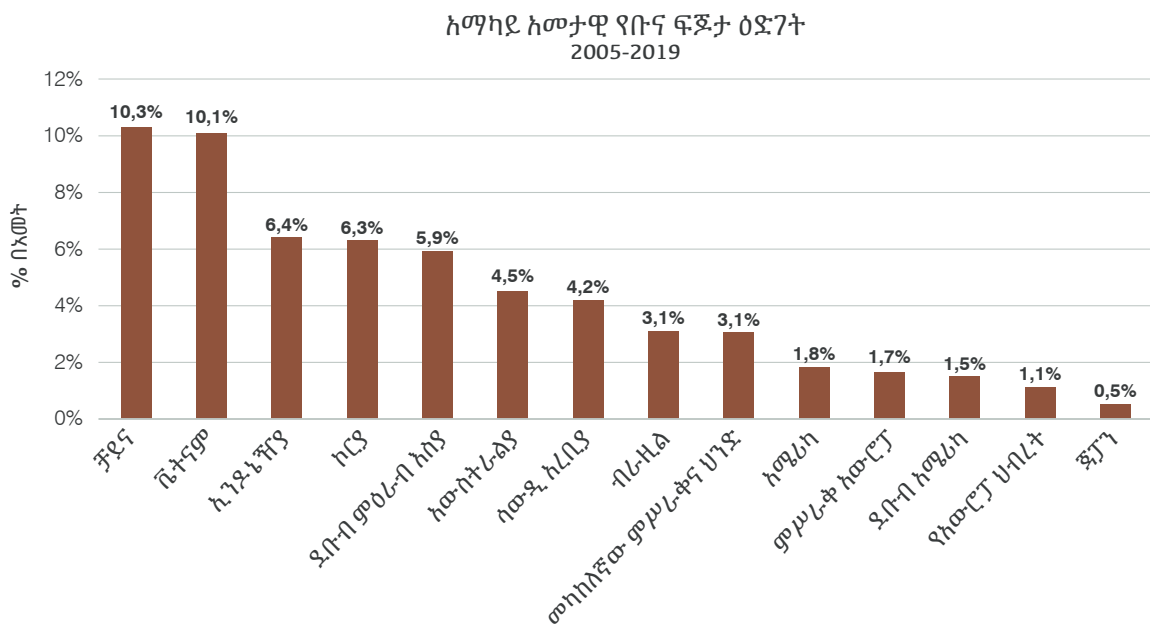
አብዛኛው ምርት በዋነኛነት በጅምላ የሚመረተው አማካይ ጥራት ያለው ቡና ወይም የተቆላ እና የተፈጨ ምርት ወይም ፈጣን ቡና መደበኛውን የቡና ፍላጎት ይሸፍናል። አብዛኛው ሮብስታ ቡና ነው። ምንም እንኳን ልዩ ቡናዎች ከጠቅላላው የገበያ መጠን ትንሽ በመቶኛ ሲታይ ጥቂት ቢሆንም፣ ይህ ዘርፍ ከፍተኛ የእድገት እምቅ አቅም አለው።

ባህላዊው የቡና መጠጫ ገበያዎች ለአቅመ አዳም የደረሱ ሲሆን አጠቃላይ ዕድገቱም ቀንሷል። በምዕራብ አውሮፓ ውስጥ ያለው ጠቅላላ አመታዊ የዕድገት መጠን (በዓለም ላይ ትልቁ እና ይበልጥ ያደገ ገበያ ነው) ይህም በ2012-2017 1 በመቶ ብቻ የነበረ ሲሆን በ2017-2022 ተመሳሳይ የእድገት ደረጃ ይጠበቃል። የጣሊያን ገበያ በነጠላ-አገልግሎት ፖሊሲ የሚመራው በዚያ ጊዜ ውስጥ በብዛት እንደሚሰፋ ይገመታል።

በእነዚህ ገበያዎች ውስጥ፣ ደረጃውን የጠበቀ፣ ፕሪሚየም እና ልዩ ቡና ያላቸው ሶስት የጥራት ክፍሎች ወጥ የሆኑ ድርሻዎችን (የተለያዩ መጠን ያላቸው) መያዛቸውን ቀጥለዋል። ዛሬ የሦስቱም የጥራት ክፍሎች ዓለም አቀፋዊ ፍላጎት እንደየገበያ ደንበኞቻቸው መዋቅር ይወሰናል።

በዩሮ ሞኒታር ትንበያ መሰረት በ2018-2023 የአሜሪካ የቡና ገበያ ዋጋ በ2.9 በመቶ ይጨምራል። ምንም እንኳን መጠኑ 1 በመቶ ቢቀንስም በአምስቱ ታላላቅ የአውሮፓ ገበያዎች የቡና ዋጋ እየጨመረ ነው።

ምስል 8: የቡና ፍጆታ በቻይና እና ቪየትናም በጣም አድጓል

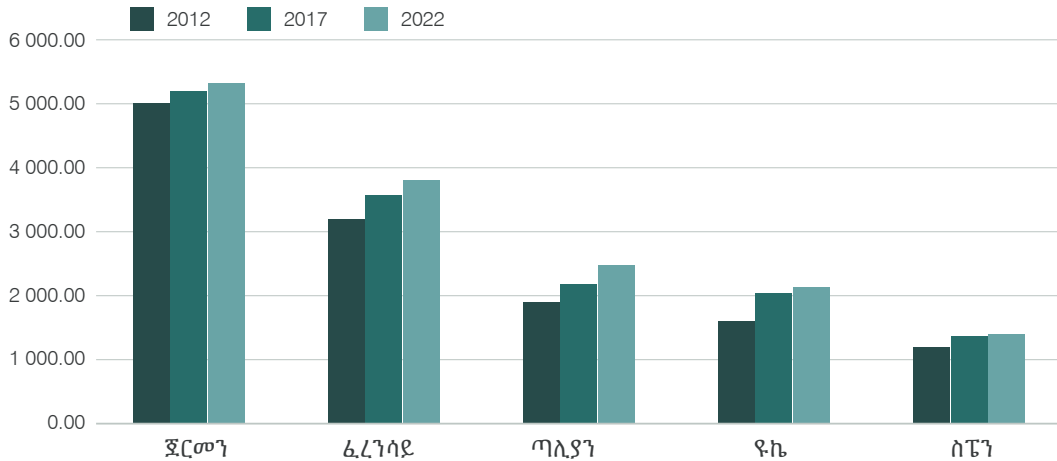
ማስታወሻ፡- የቀረው የኤስ.ኤ. በግራፍ ውስጥ ካሉ ሃገራት በስተቀር አስያ ደቡብ-ምስራቅ አስያ እና ኦሺኒያን ያጠቃልላል።

ሰሜን አሜሪካ ዩናይትድስቴትስ፣ ካናዳ እና ሜክሲኮን ያጠቃልላል።

ምስራቃዊ አውሮፓ አልባኒያ፣ ኮሶቮ፣ ቦስኒያ፣ ሰሜን ምዕራብ፣ የሩሲያ ፌዴሬሽን እና የቀድሞ የነጻ መንግስታት ኮሪያ፣ ቫይትናም እና ሰርቢያን ያጠቃልላል።

ምንጭ፡- የዓለም ንግድ ማዕከል

ምስል 9፡ ጂርመን በጣም ዋጋ ያለው የአውሮፓ ቡና መገበያዥ ነቶ

ማስታወሻ፡ ዋጋ በሚሊዮን ዶላሮች ይታያል።

ማስታወሻ፡ ዋጋው በሚሊዮን ዶላሮች የተገለጸ ነው።

ምንጭ፡- ዩሮ ሞኒተር፣ ፓስፖርት ሆት ድሪንክስ፣ ኮሬ ኢን ዌስተርን ኤውሮፕ (2018)።

በአለምአቀፍ የቡና ገበያ ውስጥ ያሉ አንዳንድ አዳዲስ ተዋናዮች ተደራሽነታቸውን ለማሳደግ ዘመናዊ የግብይት መሳሪያዎችን እንደ ማህበራዊ ሚዲያ እና ሌሎች የመስመር ላይ መድረኮችን ይጠቀማሉ። የቡና ተወዳጅነት እየጨመረ በመምጣቱ እንዲሁም ፍላጎቱ በፍጥነት እና በቋሚነት እየጨመረ በመምጣቱ አጠቃላይ ኢንዱስትሪው ከእነዚህ ጥረቶች ትርፍ ያገኛል።

ምንም እንኳን ዘመናዊ የቡና ጽንሰ-ሀሳቦች እና ስቶች በሰሜን አሜሪካ፣ አውሮፓ፣ የኮርያ ሪፐብሊክና አውስትራሊያ ውስጥ በብዙ ጎዳናዎች ላይ ብቅ ያሉ ቢሆኑም በእነዚህ ገበያዎች ውስጥ የቡና ፍጆታ እንደተጠበቀው ከመጨመር ይልቅ ከ2000 ጀምሮ የተረጋጋ ነው። አንዳንዶቹ ምክንያቶችም የሚከተሉት ናቸው፡-

- **በቡና ስረጸገነት ግራም፡-** አዲስ የመቁላት፣ የማዋሃድ፣ የመፍጨት እና የአፈላል ቴክኖሎጂዎች ከእያንዳንዱ የቡና ፍሬ የበለጠ የተሻለ ገቢን ያስገኛሉ። ከሠላሳ ዓመታት በፊት በሰሜን አሜሪካ እና በአውሮፓ በቤት ውስጥ የሚፈላ ቡና መደበኛው ከ7-8ግ የተቆላና የተፈጨ ቡና ነበር። ዛሬ ሙሉ በሙሉ አውቶማቲክ ነጠላ አገልግሎት የሚሰጡ የቡና ማሽኖች ዘመናዊ የማውጣት ዋጋ ከ6-7 ግራም ቡና ብቻ ነው የሚያስፈልግ ሲሆን። ካፕሎል ሲስተሞች 5 ግራም ቡና ብቻ ይፈልጋሉ።

በአንድ አገልግሎት 1 ግራም ያነሰ ብቻ መጠቀም እዚህ ግባ የማይባል ሊመስል ይችላል፤ ነገር ግን የ13 በመቶ ያህል ቅናሽ ነው። ከዓለምአቀፋዊ እይታ 13 በመቶ ከመካከለኛው አሜሪካ (21 ሚሊዮን ከረጢት) ከሚመጣው የአለም የቡና ምርት ድርሻ ጋር እኩል ነው።

- **በቡና ዝግጅት ውስጥ ያለ አነስተኛ ቆሻሻ፡-** ከማጠቃለያው የመፍሰስ ሁኔታ ከጊዜ ወደጊዜ በከፍተኛ ሁኔታ ቀንሷል። በቢሮ እና በመኖሪያ ቤቶች ውስጥ ነጠላ አገልግሎት የሚሰጡ ማሽኖች የመያዣ ማፍሰስን ያስወግዳሉ (እንደ ዋና የቡና ሽማግሌ ተለይተው ይታወቃሉ)። በቡና ቤቶች፣ ካፌዎች እና ሬስቶራንቶች ውስጥ ከቤት ውጭ የሚከናወን የቡና ዝግጅት እንዲሁ በትክክለኛ መሳሪያዎች ላይ የተመሰረተና ብክነትን በመቀነስ ላይ ያተኩራል።

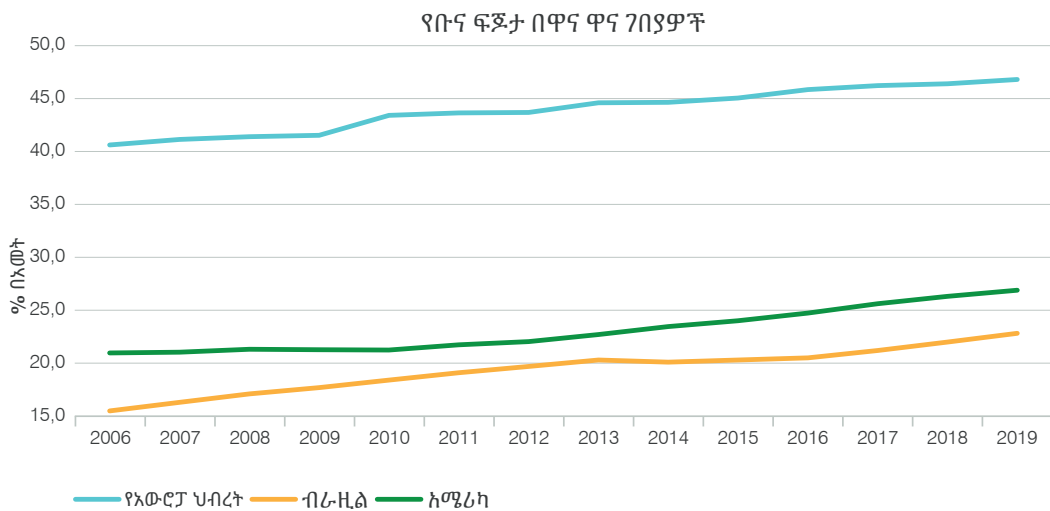
■ **የላቀ ውጤታማነት**:- ባለፈው ስድስት ወር ለመቀጠል የማደግ አቅም አለ። አዝማሚያው የቀጠለው ከፍተኛ የምርት መጠን እና በቡና አቅርቦት ላይ የሚስተዋሉ ስሕተቶች፣ ከአረንጓዴ ቡና ወደ አገር ውስጥ የሚገቡት በመጠኑ እየጨመረ ነው።

ቡና እንደ ተራ ምርት ሳይሆን ሽማቾች የሚመኙት የባህል ወይም የአኗኗር ዘይቤ አካል ሆኖ ለገበያ መሸጡን ቀጥሏል። ለአለም አቀፍ ተወዳጅነት ዋናው ምክንያት በዚህ የግብይት ስትራቴጂ ነው።

የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ የቡና ፍጆታ የተረጋጋ ሆኖ ቆይቷል። የቡና አቅርቦቶቻቸውን ያከማቹ ሰዎች ከመጀመሪያው የወረርሽኝ መከሰት በኋላ፣ የፍጆታ ዘዴዎቻቸውን ወደ መደበኛው መልሰዋል። ወረርሽኙ ፍጆታን 'ከቤት ውጭ' ወደ 'ቤት ውስጥ' በመቀየር ቡና ቀውስን የሚቋቋም ምርት መሆኑን አረጋግጧል።

የኮቪድ-19 የመጨረሻ ውጤት በፍጆታ ልማዶች ላይ እስካሁን ሊገመገም አይችልም። ወደ ቤት-ውስጥ ፍጆታ የተደረገው ሽግግር የቡና ምርቶችን በሱፐር ማርኬት የሚያቀርቡ ብዙ ታዋቂ የንግድ ምልክቶችን ተጠቃሚ አድርጓል። ይህ ደረጃቸውን የጠበቁና ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን ቡናዎች ፍላጎት ማደግን ሊያመለክት ይችላል። ቡናዎችን በልዩ ጥራት ባለው ክፍል በከፍተኛ ደረጃ በቡና ቤቶች የሚሸጡ ቡና አቀጣጣሪዎች አስቸጋሪ ጊዜያት ሊያጋጥሟቸው ይችላሉ። የኢ-ኮሚርስ መድረኮችና የድረ-ገጽ መሻጫዎች ጥሩ አማራጭ ሊሆኑ የሚችሉ ሲሆኑ በቡና ሱቅ ውስጥ ያለውን የንግድ ኪሳራ ለማካከልም ብቸኛው መንገድ ነው።

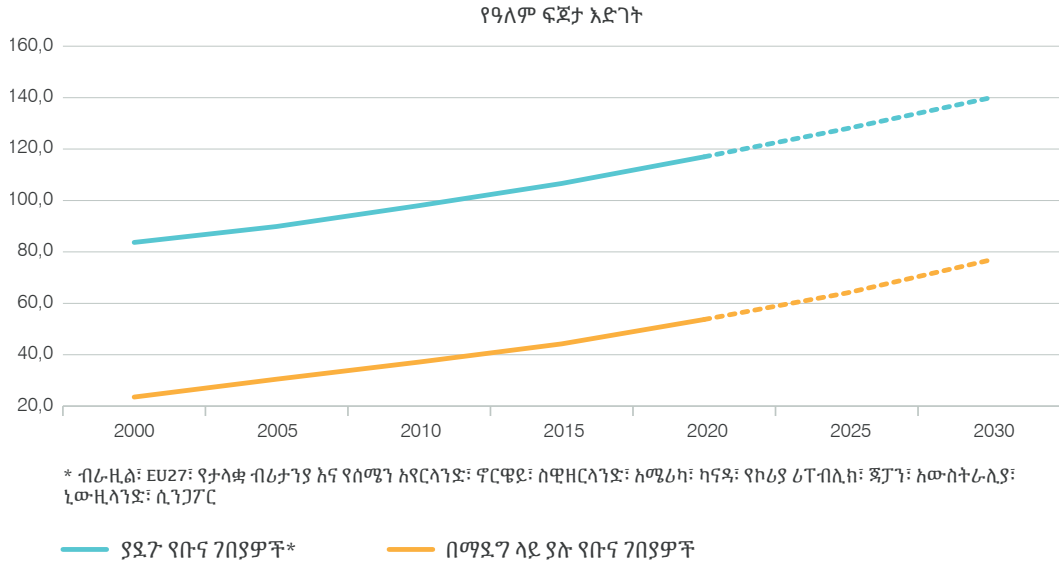
ምስል 10:-ፍጆታ በዋና ዋና መዳረሻ ገበያዎች (በሚሊዮኖች በሚቆጠሩ ከረጢት)

እያደገ ያሉ ወይም 'ባህላዊ' ያልሆኑ ገበያዎች

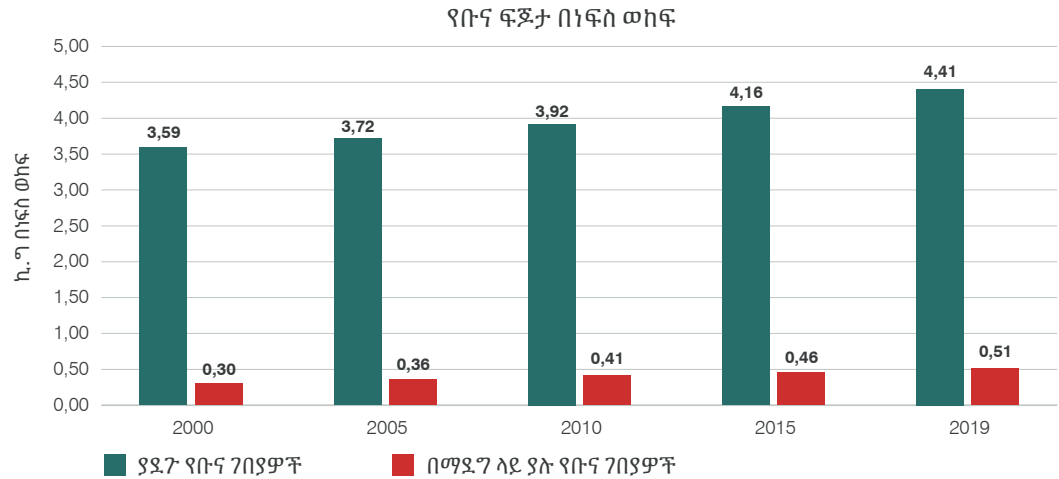
እ.ኤ.አ. በ1990-2016 አብዛኛው እድገት የተከሰተው በቡና አምራች ሃገራትና ታዳጊ ገበያዎች ውስጥ ነው። ዕድገቱ ፈጣን በሆነባቸው - በብራዚል በተለይ - የነፍስ ወከፍ ፍጆታ አሁንም ዝቅተኛ ነው።

ምስል 11:-የቡና ገበያዎችን ማልማት ካደጉ ገበያዎች ጋር እኩል ነው።

እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ባህላዊ የቡና ሽመታ ገበያዎች ዩናይትድ ስቴትስ፣ ካናዳ፣ ምዕራብ አውሮፓ እና ጃፓን ነበሩ። ብራዚል የዓለማችን ከፍተኛ አምራች-ሽማች የሆነች ሲሆን ሁለተኛው ትልቅ የፍጆታ ሀገር እንደመሆኗም በዚህ የገበያ ክፍል ውስጥ መካተት አለባት። አውስትራሊያ፣ ኒድርላንድ፣ የኮሪያ ሪፐብሊክ እና ሲንጋፖር ይህን ዋና የቡና ፍጆታ ገበያ ክፍል በቅርቡ ተቀላቅለዋል። በአጠቃላይ 1.1 ቢሊዮን ሰዎችን የሚወክሉ እና በአማካይ የነፍስ ወከፍ ፍጆታ 5 ኪሎ ግራም ቡና ያላቸው ሲሆን ይህም ዓመታዊ ዕድገቱ 1 በመቶ ነው።

ምስል 12:-በታዳጊ ሀገራት የነፍስ ወከፍ የቡና ፍጆታ ከፍረላል።

ከ6.7 ቢሊዮን በላይ ሰዎች በታዳጊ ሀገራት የሚኖሩ ሲሆን የነፍስ ወከፍ የቡና ፍጆታ 0.6 ኪሎግራም በጣም ዝቅተኛ ነው። ቢሆንም፣ የእነዚህ ገበያዎች ዕድገት በዓመት ከ4 በመቶ በላይ ነው። በመጨረሻም ዓመታት በዓለም አቀፍ የቡና ገበያ ተለዋዋጭነት ላይ ተጽእኖ የመፍጠር አቅማቸው ከፍተኛ መሆኑን የሚያሳይ ነው።

ቻይና በየዓመቱ በቡና ፍጆታ የ15 በመቶ ጭማሪ አሳይታለች። አብዛኛው ዕድገት በ3-በ1 ምርቶች ውስጥ ቢሆንም ኢንዱስትሪያል በደቡብ-ምስራቅ እስያ ቀዳሚ የቡና ተጠቃሚ ነች። የፈጣን ቡና ፍጆታ በጨመረባት በሺያትናም ሁኔታው ተመሳሳይ ነው።

አምራች ሃገራት ሸማቾች ይሆናሉ

ጥቂት አምራች ሀገራት - ከብራዚል እና ከኢትዮጵያ በስተቀር - የራሳቸውን ቡና ለፍጆታ ያውላሉ። በአምራች ሃገራት ውስጥ የሚመረተው አብዛኛው ቡና ወደ ባህር ማዶ ገበያዎች ማለትም እንደ አውሮፓ እና አሜሪካ እና ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ በደቡብ-ምስራቅ እስያ ሃገራት ይላካል።

የፍጆታ ደረጃ የሚለካው በነፍስ ወከፍ - አጠቃላይ የቡና ፍጆታ በአንድ አመት ውስጥ በአንድ ሀገር ህዝብ ብዛት ነው። የነፍስ ወከፍ የቡና ፍጆታ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ከሚገኙት ሀገራት መካከል ብዙዎቹ ፊንላንድ (12 ኪሎ ግራም አካባቢ)፣ ኖርዌይ (10 ኪሎ ግራም) እና አይስላንድ (9 ኪሎግራም) ጨምሮ በአውሮፓ ይገኛሉ።

በአንጻር በዓለም ላይ ከፍተኛውን ቡና የምታመርተው ብራዚል የነፍስ ወከፍ ፍጆታዋ 6 ኪሎግራም አካባቢ ነው። ይህ አሃዝ በአመት በአማካኝ በ3 በመቶ ገደማ ይጨምራል። እንደ ኮሎምቢያ (2.1 ኪሎግራም)፣ ኢትዮጵያ (2 ኪሎግራም)፣ ቪየትናም (1.6 ኪሎግራም) እና ኢንዶኔዢያ (1.1 ኪሎግራም) ያሉ ሌሎች አምራች ሃገራት የፍጆታ ደረጃቸው በጣም ዝቅተኛ ናቸው።

የብራዚል ምሳሌ

የሀገር ውስጥ ፍጆታ መጨመር ከፍተኛ የምርት ፍላጎትን፣ ለአምራቾች እንቅፋት የሆኑ ችግሮችን እና ለአምራቾች ገቢን ከፍ ለማድረግ ተጨማሪ እድሎችን ጨምሮ ዋና ዋና ጥቅሞችን ያስነሳል። ብራዚል በአገር ውስጥ የቡና ፍጆታዋን በተሳካ ሁኔታ ላደገች እና ትርፋማ ለሆነች አምራች ሀገር ጥሩ ምሳሌ ነች።

ብራዚል እ.ኤ.አ በ1980ዎቹ መገባደጃ ላይ የሀገር ውስጥ ፍጆታን ለማሳደግ በጣም ውጤታማ የሆነ ዘመቻ አካሂዳለች። ዘመቻው በኢንዱስትሪው የተደገፈ እና በብራዚል የቡና ማቀነባበሪያ ማኅበር የተቀነባበረ የቅድመ ውድድር ፕሮግራም ነበር።

ዘመቻው ቡናን በትምህርት ቤቶች እና በገጠር በማስተዋወቅ ህፃናት እንዲሁም ማህበረሰቦች በቡና አወንታዊ የጤና እና የጤና ጥቅሞች ላይ በማስተማር ላይ ይገኛሉ። ይህ አዲስ ትውልድ የቡና ጠጪ እና የቡና ገበሬዎች የመገንባት ውጤት ነበረው። ይህ የግብይት ዘመቻ እ.ኤ.አ. በ1985 የብራዚልን ከ6.5 ሚሊዮን ከረጢቶች የሀገር ውስጥ ፍጆታ ወደ 22 ሚሊዮን ከረጢቶች በ2018 አሳድሯል። በተመሳሳይ የነፍስ ወከፍ ፍጆታ ከ2.27 ኪ.ግ በአመት በትንሹ ከ6 ኪ.ግ በላይ ከፍ ብሏል።

እ.ኤ.አ ከ2002 በኋላ፣ ማቀነባበሪያዎች ቀስ በቀስ ለብራዚያቸው በቀጥታ ዘመቻ የጀመሩ ሲሆን የፕሮግራሙ ሚናም መቀነስ ጀመረ።

ኮሎምቢያ በ'Toma Café' ዘመቻው የውስጥ ፍጆታን ለማስተዋወቅ ተመሳሳይ አካሄድ ወስዳለች።

የኢንዶኔዢያ ምሳሌ

ሌላ የስኬት ታሪክ በኢንዶኔዢያ ውስጥ ነበር። ይህም በማሸጊያዎች የተሸጡ 3-በ-1 ምርቶች መጠነ ሰፊ ምርት እና ፍጆታ አማካኝነት ይህ ምርት ለተደራሽነቱ (ዝቅተኛ ዋጋ እና ምቹቱ) ታዋቂነት ያለው ሲሆን ይህም ለቡና ፍጆታ ትልቅ መሰላል ያደርገዋል።

ብራዚል እና ኢንዶኔዢያ ግን የራሳቸው ሊግ ውስጥ ናቸው። አብዛኛዎቹ ሌሎች አምራች ሃገራት ከተጠቃሚዎች አውቀት ማነስ እስከ ሎጂስቲክስ እና ቢሮክራሲያዊ መሰናክሎች አንጻር በርካታ መሰናክሎች ያጋጥሟቸዋል።

ሊታጣ የሚችል ገቢ፡- ኤክስ ፋክተር

ያልተመጣጠነ ገቢ ከመነሻው ለቡና ፍጆታ እድገት ትልቅ እንቅፋት ነው። ብዙ አምራች ሃገራት መካከለኛ የገቢ ሁኔታ ያለው ለማስፋፋት እና የዜጎቻቸውን የኑሮ ጥራት ለማሻሻል እየሰሩ ቢሆንም፣ ብዙ ዜጎች ለኑሯቸው በቂ ገቢ የላቸውም።

ለምሳሌ፣ ቪየትናም በአለም ሁለተኛዋ የቡና ፍሬ በማምረት ላይ ስትሆን እና የአለም ባንክ 70 በመቶ የሚሆነው ህዝቧ በኢኮኖሚ ደህንነቱ ያልተላቀቀ እንደሆነ ይገምታል። 13 በመቶው ብቻ መካከለኛ ገቢ ያላቸው ሲሆኑ የተመጣጣኝ ወጪን የሚሸፍን ገቢ አላቸው። ይህ ማለት ብዙዎች ቡናን የማይደረስበት ቅንብት አድርገው ሊመለከቱት ይችላሉ።

ይህ በሌሎች አምራች ሃገራትም ያለ እውነታ ነው።

የምርት ተደራሽነትም ሌላኛው ጉዳይ ነው። ኤክስፖርትን ለማበረታታት ብዙ ሃገራት አምራች ቡናን በአገር

ውስጥ ለመሸጥ አስቸጋሪ ያደርጉታል። ቡናን ለውጭ ገበያ ከመሸጥ ይልቅ ለሀገር ውስጥ ገበያ ለመሸጥ የፋይናንስ ማበረታቻ ከሌለ እንዲሁም የሀገሪቱ ፖሊሲዎችና መመሪያዎች አምራቾች ቡናቸውን ለዓለም አቀፍ ገበያ እንዲሸጡ የሚያበረታታ ወይም የሚያስገድድ ከሆነ ከመነሻው ፍጆታን ለማስተዋወቅ አስቸጋሪ ይሆናል።

ሳጥን 2: ቶማ ካፌ፣ ኮሎምቢያ የራሷን ቡና ለፍጆታ ታውላለች

በአምራች ሃገራት ውስጥ የቡና አጠቃቀምን ለማበረታታት ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በርካታ ውጥኖች ታይተዋል።

ይህንን ለማመቻቸት የአለም አቀፍ የቡና ድርጅት በአምራች ሀገራት የቡና ፍጆታን ለማሳደግ ደረጃ በደረጃ መመሪያውን አውጥቷል ይህም የብራዚልን በጣም ስኬታማ ጉዳይ ጨምሮ የበርካታ ሀገራትን ልምድ በመቅሰም ነው። መመሪያው እንደ ህንድ፣ ሜክሲኮ እና ኮስታሪካ ባሉ የተለያዩ ሀገራት ፍጆታን ለመጨመር ፕሮግራሞችን በማዘጋጀት ወደ ስራ ገብቷል።

ከእነዚህ ውስጥ በጣም ረጅም ጊዜ ያለውና በጣም ስኬታማ የሆነው የኮሎምቢያ ቶማ ካፌ (ቡና መጠጣት) ፕሮግራም ነው። በ2009-2017 በኮሎምቢያ ውስጥ የቡና ፍጆታ በ36 በመቶ አድጓል፤ ይህም ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት ውስጥ የተከሰተውን የ40 በመቶ ውድቀት ጠራርጎ ወይም ያነሰ ነው። የቶማ ካፌ መርሃ ግብር የዓለም ቡና ድርጅት መመሪያን ምክኖች በጥበብ ተጠቅሞ ከአካባቢው ሁኔታ ጋር በማስማማት እና ከእነሱ ባሻገር አዳዲስ ነገሮችን ፈጥሯል።

ዘመቻውን በገንዘብ የተደገፈ እና የተካሄደው ከአራቱ ግንባር ቀደም ጠበቃዎች በበርድ የተወከሉ ኩባንያዎች፣ የቡና አምራቾች ብሔራዊ ፌዴሬሽን፣ መካከለኛ እና አነስተኛ ቆይዎች ተወካዮች እና ስትራቴጂ ልማትን የሚመሩ የሙሉ ጊዜ ዋና ዳይሬክተር ናቸው።

ስኬትን ማዳበር

ቶማ ካፌ በቡና ለጤና እና ለደህንነት ያለውን ጥቅም፣ ስለቡና ስልጠናና ትምህርት እንዲሁም የህዝብ ግንኙነት ላይ ትኩረት አድርጓል። ፕሮግራሙ ለምግብ ፍጆታ እንቅፋት የሚሆኑ ችግሮችን በመቀነስ ለሰዎች ቡና ለመጠጣት ተጨማሪ ምክንያቶችን ለመስጠት ስልቶችን አዘጋጅቷል። በተጨማሪም በኮሎምቢያ ውስጥ ከሚበሉት ቡናዎች ሁሉ ትልቁን ድርሻ የሚሸጡትን የማዕዘን ሰቆችን ጨምሮ ስለ ዋናዎቹ የስርጭት ቻናሎች ግንዛቤ አሳድሯል።

በተጨማሪም ዘመቻው በተሳካ ሁኔታ የህዝብ ግንኙነትን በመጠቀም ብዙ ተመልካቾችን ማግኘት ችሏል። የ250,000 ዶላር ኢንቨስትመንት በመገናኛ ብዙሃን 8.5 ሚሊዮን ዶላር የሚገመት ሽፋን አስገኝቷል። በተጨማሪም የተቋማዊ ስልጠና አገልግሎት ተሳትፎ የቡና እውቀትን ለሱቅ ነጋዴዎች እና ለችርቻሮ መሸጫ ቦታዎች ለማዳረስ አግዟል።

ፕሮግራሙ አዳዲስ ሸማቾችን ለመሳብ እና በነባር መካከል ያለውን ፍጆታ ለማሳደግ በቤት ውስጥ እና ከቤት ውጭ ቡናን በማስተዋወቅ ሰርቷል። ከቶማ ካፌ ስኬት ጀርባ ዋናው ሞተር ፍላጎትን ለማነቃቃት አዲስ አስተሳሰብ መፍጠር ነበር።

ምንጭ፡- ካርሎስ ብራንዶ፣ P&A ዓለምአቀፍ ግብይት ለአይቲሲ

ጥራት ያለው ቡናን ከመነሻው ማሳደግ የበለጠ ከባድ ይሆናል። ምክንያቱም ገቢያቸው ከባህላዊ ሸማች ሃገራት ጋር ሲነጻጸር ዝቅተኛ በሆነባቸው ሃገራት ውስጥ ያሉ ሸማቾች ለጥራት ብዙ ወጪ ማውጣት ያለውን ጠቀሜታ እንዲገነዘቡ ማስተማር አለባቸው።

ስለሆነም አብዛኛዎቹ አምራች ሀገራት ጥራት ያለው ቡና ለውጭ ገበያ በማቅረብ ላይ ያተኩራሉ። በአገር

ውስጥ የሚሰላው ቡና፣ የወጪ ንግድ የጥራት ደረጃን ያላሟላ 'የተረፈው' ቡና ወይም ከውጭ የሚመጣ ነው። እና አንዳንድ ሌሎች አምራች ሀገሮች (ኮሎምቢያ፣ ኮስታሪካ፣ ሜክሲኮ እና ህንድ) የውስጥ ፍጆታን ለመጨመር ተነሳሽነት ሲጀምሩ ሌሎች ግን ትንሽ መሻሻል አላሳዩም።

የፍጆታ መጨመር ለአምራቾች ገቢን እና ውጤቶችን ሊያሻሽል ይችላል። አብዛኛው ልዩ እና ፕሪሚየም ጥራት ያለው ቡና ለውጭ ገበያ ሲቀርብ፣ የአገር ውስጥ ገበያ ደረጃውን የጠበቀ ቡና ተጨማሪ መሸጫ ሊሆን ይችላል።

ይህም ለአምራቾች ኢንቨስት እንዲያደርጉ እና እርሻቸውን እንዲያስፋፉ፣ ኑሮአቸውን እንዲያሳኩ እና በመጨረሻም ትርፍ እንዲያገኙ የሚያስችል ተጨማሪ የገቢ ምንጭ ሊሰጣቸው ይችላል።

ከውስጥም ሆነ ከባህር ማዶ ገበያ ማግኘት ለአምራቾች የበለጠ መረጋጋትን ይሰጣል። በማንኛውም ምክንያት የወጪ ንግድ ሽያጫቸው ከቀነሰ ጥሩ ውስጣዊ የቡና ፍላጎት ሌላ የገቢ ምንጭ ያደርጋቸዋል።

የሀገር ውስጥ የቡና ፍጆታን ለመጨመር የታለሙ የግንዛቤ ማስጨበጫና ለአካባቢው ሽማግሌት ያተኮሩ የትምህርት ዘመቻዎች መስማራት አለባቸው። መደበኛ የቡና ጥራቶች ብዙ ሰዎች ሊገዙላቸው ስለሚችሉ ለዚያ ዓላማ ትልቅ የማዕዘን ድንጋይ ናቸው።

ልዩ ቡናዎችን ብቻ ማስተዋወቅ ምናልባት በአምራች ሃገራት ላይ ብዙም ተጽእኖ አያመጣም። ጠቃሚ የሆነ ማሟያ እና ጥሩ ክፍልን ዲላማ ያደረገ አዝማሚያ አዘጋጅ ሊሆን ቢችልም፣ ልዩ ወይም ፕሪሚየም ቡናን መግፋት በጣም የተሳካላቸው የውስጥ የፍጆታ ስልቶች (በብራዚል እንደሚዘረዘሩት) በጭራሽ አልነበረም።

በምርት እና በጂኦግራፊያዊ አካባቢ የፍላጎት ክፍፍል

አውሮፓ

የአውሮፓ ክልል ከምዕራብ አውሮፓ እስከ መካከለኛው እና ምስራቅ አውሮፓ ድረስ ያለውን ሰፊ ግዛት ይሸፍናል። ከዚህ በታች እንደቀረበው ክልሉ በሁለት ዋና ዋና ክፍሎች የተከፈለ ነው።

- **ምዕራባዊ አውሮፓ** ሁሉንም 27 የአውሮፓ ህብረት አባላት 116 ሲደመር ስዊዘርላንድን፣ ኖርዌይን፣ አይስላንድን እና - ከጃንዋሪ 31 ቀን 2021 ጀምሮ - ዩናይትድ ኪንግደም፣ እንደ አውሮፓ ህብረት አባል ያልሆነች ናት።
- **መካከለኛው እና ምስራቃዊ አውሮፓ** አልባኒያ፣ ቤላሩስ፣ ሶስኒያ እና ሄርዘጎቪና፣ ጆርጂያ፣ ሰሜን መቄዶኒያ፣ ሞልዶቫ፣ ሞንቴ ኔግሮ፣ የሩሲያ ፌዴሬሽን፣ ሰርቢያ እና ዩክሬን ያጠቃልላል።

ባለፉት ሶስት አስርት ዓመታት ውስጥ በአውሮፓ ክልል ውስጥ የቡና ፍላጎት በዓመት 1.3% ቋሚ በሆነ ፍጥነት አድጓል። የአውሮፓ ህብረት ክልል (ዩናይትድ ኪንግደምን ጨምሮ) ከጠቅላላው አረንጓዴ ቡና ወደ ሀገር ውስጥ ከሚገቡት 81 በመቶ ያህሉን ይይዛል (በ2018 ወደ 57 ሚሊዮን ከረጢት)። የሩሲያ ፌዴሬሽን ሁለተኛ ደረጃ ላይ የተቀመጠ ሲሆን 9% የሚሆነው የአረንጓዴ ቡና ፍጆታ (5.5 ሚሊዮን ከረጢት) ይይዛል። ስዊዘርላንድ በመቀጠል አረንጓዴ ቡና 5 በመቶ (ከ2.4 ሚሊዮን ከረጢት ጋር እኩል ነው)።

አረንጓዴ ቡና ወደ አገር ውስጥ የሚገቡት ለውስጣዊ ፍጆታ ብቻ የሚውሉ እንዳልሆኑ መገንዘብ ያስፈልጋል። ለምሳሌ ቤልጂየም በአንትወርፕ ወደ ብበኩል የሚጓዝውን አብዛኛዎቹን ቡናዎች እንደገና ወደ ውጭ ትልካለች። ስፔን አብዛኛውን አረንጓዴ ቡና ከውጭ የምታስገባውን ቡና ለማምረት ትጠቀማለች ከዚያም ወደ ውጭ ይላካል።

እንደ አውሮፓ ህብረት፣ የአውሮፓ ህብረት ከአሜሪካ፣ ካናዳ እና ሜክሲኮ ሲደመር ከዓለም ትልቁ ነፃ ገበያ ነው። በአውሮፓ ህብረት ውስጥ ትልቅ ገበያ ጀርመን፣ ጣሊያን፣ ቤልጂየም፣ ስፔን እና ፈረንሳይ ናቸው። እነዚህ አምስት ሀገራት በጋራ ወደ ህብረቱ ከሚገቡት አረንጓዴ ቡናዎች ከ70 በመቶ በላይ ድርሻ አላቸው።

ሠንጠረዥ 12:- ጂርመን እና ጣሊያን አውሮፓ ውስጥ ዋናዎቹ ቡና አስመጪ ናቸው።

ሀገር	2016	2017	2018	2019
አስትሪያ	268 917	282 317	282 933	303 250
ቤልጅም	5 170 150	4 607 933	4 689 033	5 125 767
ቡልጋሪያ	541 383	484 483	497 967	547 650
ክሮሻያ	299 583	196 783	260 883	258 667
ቆኦሮስ	26 700	25 567	51 283	47 167
ቼክ ሪፐብሊክ	308 167	206 950	302 733	324 483
ዲንማርክ	332 550	256 917	285 700	291 500
ኢስፋንያ	13 667	22 233	1 433	3 567
ፊንላንድ	1 188 733	1 123 200	1 020 500	1 250 850
ፈረንሳይ	3 502 650	3 414 583	3 791 033	3 833 633
ጀርመን	19 016 550	18 313 883	18 749 717	18 909 450
ግሪክ	820 733	302 450	542 383	647 433
ሃንጋሪ	34 817	45 067	48 667	63 067
አይርላንድ	176 333	208 633	200 300	183 317
ጣሊያን	9 671 900	9 498 600	10 116 583	10 266 200
ላቲቪያ	56 000	63 983	50 733	40 750
ሊቱኒያ	20 583	24 133	27 417	34 200
ሉክሰምበርግ	11 683	14 983	13 767	12 900
ማልታ	217	350	683	3 567
ኔዘርላንድ	3 064 800	3 170 233	3 378 267	3 423 283
ፖላንድ	1 701 650	1 897 567	2 049 717	2 057 117
ፖርቹጋል	895 317	867 683	1 008 983	953 317
ሮማኒያ	339 600	321 983	300 167	296 750
ስሎቫኪያ	57 300	79 800	90 583	96 683
ስሎቫኒያ	222 333	294 233	411 033	488 683
ስፔን	4 792 067	4 565 650	4 823 183	5 080 583
ስዊድን	1 844 650	1 807 067	1 779 550	1 860 133
ዩናይትድ ኪንግደም	3 235 933	2 773 817	3 285 950	3 171 733
EU28 ጠቅላላ	57 614 967	54 871 083	58 061 183	59 575 700
ስዊዘሪላንድ	2 527 600	2 605 267	2 792 283	2 921 967
ኖርዌይ	585 983	585 383	524 667	563 900
አይስላንድ	19 183	18 117	15 550	15 967
የምዕራብ አውሮፓ አጠቃላይ	60 747 733	58 079 850	61 393 683	63 077 533
አልባኒያ	106 067	52 933	77 767	61 083
ቤላሩስ	15 200	22 217	31 683	23 350
ቦስኒያ እና ሔርዞጎቪያ	348 617	335 533	344 700	341 517
ጆርጂያ	74 683	80 133	81 350	88 433
ስሜን ማርዶቪያ	108 317	101 567	106 467	107 233

ሀገር	2016	2017	2018	2019
ሞልዶቫ፣ ሪፐብሊክ	250	200	350	467
ሞንቴኔግሮ	44 617	43 433	42 933	125 117
የራሺያ ፌዴሬሽን	2 515 533	2 756 833	2 809 000	3 093 533
ሴርቢያ	485 433	481 883	466 283	497 567
ዩክሬን	274 783	286 567	407 250	243 200
ማዕከላዊ እና ምስራቃዊ አውሮፓ	3 973 500	4 161 300	4 367 783	4 581 500
የአውሮፓ ድምር	64 721 233	62 241 150	65 761 467	67 659 033

ማስታወሻ፡ በ 60 ኪ.ግ ከረጢቶች.

ምንጭ፡- በUN COMTRADE እና ITC ስታቲስቲክስ ላይ የተመሰረተ የአይቲሲ ስሌት።

የአውሮፓ ህብረት ነጠላ ገበያ አንድ ውጤት ከውጭ ወደ ውጭ የሚላኩ ምርቶች የመጨረሻ መድረሻ አንድም የአውሮፓ ህብረት ሀገር አለመኖራቸው ነው። እቃዎች ከአንዱ ሀገር ወደ ሌላ ክልል ይንቀሳቀሳሉ። ይህም ማለት ብዙ ቡና ወደ አውሮፓ በደረሰበት ቦታ እንጂ መድረሻው ላይ አይደለም። ይህም ትላልቅ ወደቦች ባሏቸው ሃገራት ውስጥ ከውጭ የሚገቡ ምርቶችን ይጨምራል።

■ አረንጓዴ ቡና

እ.ኤ.አ. በ 2019 ብራዚል ለአውሮፓ ህብረት ሀገራት (በወቅቱ ዩናይትድ ኪንግደምን ጨምሮ) የአረንጓዴ ቡና ገበያ ምንጭ ነበረች። ከጠቅላላው አሕ27 እና የአንግሊዝ አረንጓዴ ቡና ከውጪ ከ 16 ሚሊዮን ከረጢት (ወይም 32.2 በመቶ) አቅርባለች። ቪየትናም 12 ሚሊዮን ከረጢትን (ከአጠቃላይ ከውጭ 23.8 በመቶ) አምርታለች። እነዚህ ሁለቱ ሃገራት ለአውሮፓ ህብረት አቅራቢዎች እንደ ሁለቱ ከፍተኛ አቅራቢዎች በተከታታይ ደረጃ የያዙ ሲሆን በተለይም ከጠቅላላው አረንጓዴ ቡና 55 በመቶ የሚሆነውን ከብሉክ የሚያስገቡ ናቸው።

ሦስተኛው ከፍተኛ ኤክስፖርት አገር ሆንዳራስ ስትሆን 7.7 በመቶ ገደማ አረንጓዴ ቡና (ከ3.9 ሚሊዮን ከረጢት በላይ) ለ አውሮፓ ህብረት 27 እና ዩናይትድ ኪንግደም ትሰጣለች። ኮሎምቢያ ወደ 3 ሚሊዮን ከረጢት (5.9 በመቶ) በመላክ አራተኛ ደረጃ ላይ ስትቀመጥ ኡጋንዳ እና ህንድ ይከተላሉ።

ሠንጠረዥ 13፡- ብራዚል እና ቪየትናም ዋናዎቹ ወደ አውሮፓ ቡና የሚልኩ ሀገራት ናቸው።

አገር/ዞጋቢ	የአውሮፓ ህብረት አረንጓዴ ቡና አስመጪ - 60 ኪ.ግ ከረጢቶች			
	2018		2019	
	በ60 ኪ.ግ ከረጢት	% ከ ጠቅላላ	በ60 ኪ.ግ ከረጢት	% ከ ጠቅላላ
ብራዚል	15 003 273	30.1%	16 337 702	32.2%
ቪየትናም	12 640 720	25.4%	12 092 085	23.8%
ሆንዳራስ	3 801 208	7.6%	3 918 145	7.7%
ኮሎምቢያ	2 873 455	5.8%	3 003 785	5.9%
ፔሩ	2 122 000	4.3%	1 996 658	3.9%
ሕንድ	2 616 547	5.2%	2 328 138	4.6%
ኡጋንዳ	2 689 913	5.4%	2 434 993	4.8%
ኢትዮጵያ	1 453 783	2.9%	1 395 370	2.7%
ኢንዶኔዥያ	1 075 223	2.2%	1 426 913	2.8%
ጋቱማላ	730 050	1.5%	619 552	1.2%
ኒዳርላንድስ	717 045	1.4%	736 118	1.4%
ኬንያ	364 275	0.7%	415 613	0.8%

አጋር/ዘጋቢ	የአውሮፓ ህብረት አረንጓዴ ቡና አስመጪ - 60 ኪ.ግ ከረጢቶች			
	2018		2019	
	በ60 ኪ.ግ ከረጢት	% ከ ጠቅላላ	በ60 ኪ.ግ ከረጢት	% ከ ጠቅላላ
ሜክሲኮ	456 343	0.9%	536 882	1.1%
የታንዛኒያ የናይትድ ሪፐብሊክ	333 672	0.7%	511 465	1.0%
ቻይና	705 810	1.4%	513 737	1.0%
ፓፓዋ ኒው ጊኒ	348 322	0.7%	416 252	0.8%
ኮስታሪካ	266 233	0.5%	220 593	0.4%
ኮትዲቫር	317 063	0.6%	426 950	0.8%
ኤልሳልቫዶር	190 503	0.4%	191 040	0.4%
ቡርንዲ	151 810	0.3%	220 262	0.4%
ሌሎች	984 585	2.0%	1 043 488	2.1%
EU28_ተጨማሪ	49 841 835	100.0%	50 785 742	100.0%

ማስታወሻ:- የተቆላ እና ካሬይን የሌለውን ሳይጨምር።
ምንጭ:- ከአውሮፓ ቡና ዘገባ በተገኘ መረጃ የተሰራ

■ የሚሟሟ ቡና

ከአውሮፓዊ ያልሆኑ ምንጮች የሚመጣ የሚሟሟ ቡና

አውሮፓ ህብረት 27 እና የብሪታንያ ከአውሮፓ ህብረት ውጪ ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡት የሚሟሟ ቡናዎች ለበርካታ አመታት እየቀነሱ መጥተዋል። በ2019 ወደ 2.17 ሚሊዮን ከረጢቶች የገቡ ሲሆን ከ2015 11 በመቶ ቀንሷል። ሰባቱ የሚሟሟ ቡና አቅራቢዎች ቡና አምራች ሀገራት ሲሆኑ፣ ከስዊዘርላንድ በስተቀር፣ ወደ አውሮፓ ህብረት 28 የሚላኩ ምርቶች በ2015-2019 የተረጋጋ ነበር።

እ.ኤ.አ. በ2019 ብራዚል፣ ህንድ እና ቪየትናም የሚሟሟ ቡና አቅራቢዎች ለአሕ28 ግንባር ቀደም አቅራቢዎች ነበሩ። ብራዚል ከ2015 ጀምሮ 570,000 ከረጢት የሚሟሟ ቡና በማቅረብ ቀዳሚ ሆና ቆይታለች (ምንም እንኳን ወደ ውጭ የሚላከው በ2018 በ21 በመቶ ከ2015 ጋር ሲነፃፀር ቢቀንስም) . ህንድ እ.ኤ.አ. በ 2015 ከአምስተኛ ደረጃ በ 2019 ወደ ሁለተኛ ደረጃ ዘልሷል። የቪየትናም የሚሟሟ ቡና ወደ አውሮፓ በ2015-2019 በ27 በመቶ አድጓል።

እ.ኤ.አ. በ2015 ኢኳዶር የሚሟሟ ቡናን ለ EU28 በማቅረብ ሁለተኛዋ ነች። ሆኖም ወደ ቡድኑ የሚላከው ምርት በ 2015-2019 በ60 በመቶ ቀንሷል።

አውሮፓ ህብረት 27 እና ብሪታንያ የአውሮፓ ህብረት አባል ሃገራት ላልሆኑ መዳረሻዎች የሚልኩት የሚሟሟ ቡና

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የሚሟሟ ቡናዎችን ወደ አውሮፓ ህብረት ወደ ውጭ የሚላከው ቡና ያለማቋረጥ እያደገ ነው። የሩስያ ፌደሬሽን የዚህ አይነት ቡና ዋና ገዢ ነው። ይሁን እንጂ ይህኛው አገር በዩክሬን እና አውስትራሊያ፣ ደቡብ አፍሪካ እና አሜሪካን ጨምሮ በአውሮፓ ለሚዘጋጁ ምቹ እና ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን የሚሟሟ ቡናዎች ገበያቸውን እያሳደጉ ባሉ ሀገራት ላይ የተወሰነ ቦታ አጥቷለች።

■ ካሬይን አልባ ቡና

ቀደም ሲል እንደተገለፀው አረንጓዴ ቡና ከ95 በመቶ በላይ የሚሆነውን የቡና እና ቡና ነክ ምርቶች ወደ አውሮፓ ህብረት እና የናይትድ ኪንግደም ከሚገቡ ትምርቶች ውስጥ ይይዛል። ይሁን እንጂ ሌሎች የቡና ምርቶችን መመልከቱ ለአውሮፓ ቡና ገበያ ግልጽ የሆነ ምስል ለማዳበር ይረዳል።

አረንጓዴ ካሬይን አልባ ቡና ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡት ባለፉት ጥቂት አመታት በከፍተኛ ሁኔታ የጨመረ ሲሆን ከ2015 ጀምሮ በ40 በመቶ ገደማ ጨምሯል። የአውሮፓ ህብረት አረንጓዴ ቡና እና ቡና ላይ የተመረከቡ የተጠናቀቁ ቁምቶችን በብዛት ወደ ውጭ በመላክ ላይ መሆኑን ልብ ሊባል ይገባል። የአውሮፓ ህብረት ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡት አረንጓዴ ካሬይን አልባ ቡና እና መደበኛ የተቆላ ቡና ከእነዚህ ምርቶች

ወደ ውጭ ከሚላካቸው ምርቶች ጋር ሲነፃፀሩ መጠነኛ ሲሆኑ፣ የካፌይን የተቆላ ቡና እና የቡና ተዋጽኦ (የሚሟሟ ቡና) ወደ ሀገር ውስጥ እና ወደ ውጭ የሚላከው በተመሳሳይ መጠን ነው።

በአውሮፓ ኅብረት ወደ ውጭ የሚላከው አረንጓዴ ካፌይን የሌለው ቡና በሦስተኛው ተከታታይ ዓመት በ2018 የቀነሰ ሲሆን 5.3 በመቶ ወደ 92,406ቶን አሸቆልቋል።

ሰሜን አሜሪካ (ዩናይትድ ስቴትስ እና ካናዳ)

ሰሜን አሜሪካ በዓለም ላይ ካሉት ትልቁ የቡና ገበያዎች አንዱ ሲሆን ከአውሮፓ ህብረት እና ደቡብ አሜሪካ (በዋነኛነት በብራዚል የሚመራ) በሶስተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል። የአለም የቡና ፍጆታ 19 በመቶ የሚሆነው በሰሜን አሜሪካ ያለው አመታዊ ፍላጎት በአማካይ ከ31 ሚሊየን ከረጢት በላይ ቡና ነው።

የእስያ ቡና ፍጆታ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ እያደገ መጥቷል። እና እስያ አሁን ከሰሜን አሜሪካ እና ደቡብ አሜሪካ ጋር ሁለተኛ እና ሶስተኛ ደረጃን ለማግኘት እየተፎካከረ ነው።

በሰሜን አሜሪካ ክልል ውስጥ የአሜሪካ ገበያ በአመት 27 ሚሊዮን ከረጢትን የሚጠቀም ሲሆን ካናዳ ግን በአመት ወደ 4 ሚሊዮን ከረጢት ይይዛል። በዚህ ረገድ ዩናይትድ ስቴትስ በዓለም ላይ ትልቁ ቡና ተጠቃሚ ሀገር ነች። 62 በመቶ ያህሉ አሜሪካውያን በየቀኑ ቡና ይጠጣሉ። ይህም ምርቱን ተወዳጅ መጠጥ ያደርገዋል።

በአብዛኛዎቹ የበሰሉ የቡና ፍጆታ ሃገራት ውስጥ እንደሚደረገው የቡና ምርጫዎች ክልላዊ፣ ባህላዊ እና ትውልዶችን ያንፀባርቃሉ።

የሰሜን አሜሪካ ገበያ እንደ ፎልገርስ እና ሚልስቶን የመሰሉ ታዋቂ ብራንዶች መገኛ ብቻ ሳይሆን ልዩ የቡና ትዕይንትም ፈር ቀዳጅ ሆኗል። ከፍተኛ ደረጃ ያላቸው የሚሟሟ ቡናዎች፣ ቀዝቃዛ እና ኒትሮ-ቡና እና ሌሎች ለመጠጥ ዝግጁ የሆኑ ነገሮችን ጨምሮ የተለያዩ የፈጠራ ምርቶች ከዩናይትድ ስቴትስ ይመጣሉ።

ከእነዚህ አዳዲስ የቡና መገኛ ገበያዎች ጎን ለጎን፣ ፕሪሚየም የቡና ምርቶች ሰፊውን ህዝብ ያነጣጠረ ጠንካራ ባህል አለ። እንደ Peet's Coffee፣ Starbucks፣ Caribou Coffee፣ the Coffee Bean and Tea Leaf፣ McDonalds፣ Dunkin Donuts እና Tim Hortons የመሳሰሉ በደንብ የተመሰረቱ ብራንዶች የእነዚህ ዋና ምርቶች አቅራቢዎች ናቸው።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የሰሜን አሜሪካ ገበያ አመታዊ ዕድገት በአማካይ 2 በመቶ ገደማ ደርሷል። ይህም በልዩ እና ፕሪሚየም የጥራት ክፍሎች ይመራል። ሆኖም፣ የኮቪድ-19 ወረርሽኝ በዩናይትድ ስቴትስ ያለው ፍላጎት እንዲቀንስ አድርጓል።

የዩኤስ ብሄራዊ የቡና ማህበር እንደገለጸው 53% የሚሆኑት ቡና ጠጪዎች ቡናን ለአካባቢውም ሆነ ለሚያመርቱ ሰዎች መመገብ ይፈልጋሉ። አብዛኛው የቡና ዝግጅት በቤት ውስጥ የሚከናወን ሲሆን ከቤት ውጭ ያለው ፍጆታ ደግሞ እየቀነሰ እንደሚሄድ ማህበሩ አስታውቋል። ግምቱ ይህ አዝማሚያ በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ምክንያት ይቀጥላል የሚል ነው።

ሌላው አስገራሚ እውነታ ቡና በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ የሚበቅል ሲሆን ቡና ከሃዋይ ከፍተኛ የግብርና ምርቶች አንዱ ነው እና በጥሩ ጥሩነቱ ይታወቃል። ካሊፎርኒያ ቡና ማምረት የጀመረች ሲሆን የመጀመሪያ የጥራት ግምገማዎች ተስፋ ሰጪ ይመስላሉ።

ሠንጠረዥ 14:- አሜሪካ የምታስመጠው አብዛኛው ቡና መደበኛ ደረጃ ነው

በ 2019 ወደ ሀገር ውስጥ የገባ ቡና	ምድብ	ጠቅላላ ከረጢቶች	አረቢካ የታጠበ	አረቢካ ያልታጠበ	አረቢካ ሌሎች	ሮቡስታ
World						
16%	ልዩ	4.4	4.0	0.3	0.1	0.0
22%	ፕሪሚየም	5.9	3.7	1.5	0.4	0.1
61%	መደበኛ	16.4	7.6	4.5	0.6	4.1
100%	ጠቅላላ	26.7	15.3	6.3	1.0	4.3

ምንጭ: ITC ግምቶች

ዩናይትድ ስቴትስ 86 በመቶ የሚሆነውን ቡና እንደ አረንጓዴ ቡና ታስገባለች። ቀሪው በተቆላ እና በሚሟሟ

ቡና መካከል እኩል ይከፈላል።

ወደ አሜሪካ ከሚገቡት አረንጓዴ ቡናዎች 70 በመቶ ያህሉ የሚመጣው ከአምስት አምራች ሃገራት ማለትም ብራዚል፣ ኮሎምቢያ፣ ቪየትናም፣ ሜክሲኮ እና ሆንዱራስ ናቸው።

ዩናይትድስቴትስ በተጨማሪም አረንጓዴ ቡና (ከሃዋይ)፣ የተቆላ ቡና (ወደ 1.1 ሚሊዮን ከረጢት) እና አንዳንድ የሚሟሟ ቡና (ወደ 500,000 ከረጢት) ወደ ሃገር ውስጥ ታስገባለች።

■ እስያ እና አውስትራሊያ

በእስያ እና በአውስትራሊያ ውስጥ የቡና ፍጆታ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየደገ ነው እና አንዳንድ ገበያዎች በጥሩ ሁኔታ የተረጋገጠ ዓለምአቀፍ ዝና አላቸው። ጃፓን፣ የኮሪያ ሪፐብሊክ፣ አውስትራሊያ እና ኒውዚላንድ በዳበረ ገበያ እና ተከታታይነት ያለው ዕድገት ካላቸው ዋና ዋና ምሳሌዎች መካከል ይጠቀሳሉ።

ሌሎችም ሃገራት የቡና ተጠቃሚ እየሆኑ ነው። ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ማሌዥያ፣ ቪየትናም እና ቻይና መጠጡን ከጊዜ ወደ ጊዜ እየሸመቱ ሲሆን ይህም በክፍል ጥቅም ላይ በሚውል ገቢ ከፍተኛ ነው።

ጃፓን ከ70 ዓመታት በፊት ቡና አልተጠቀመችም ማለት ይቻላል። ከ1950ዓ.ም ጀምሮ ግን ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣ ጃፓንውያን ቡና መጠጣት የጀመሩ ሲሆን ሀገሪቱ በአሁኑ ጊዜ በእስያ ካሉት የቡና ፍጆታ ገበያ ቀዳሚ ሆናለች። ጃፓን በየአመቱ ከ8ሚሊዮን በላይ ከረጢት አረንጓዴ ቡና ወደ ሀገር ውስጥ የምታስገባ ሲሆን ከመደበኛ እስከ ፕሪሚየም እና ስፔሻላይዝድ (አረንጓዴ፣ የሚሟሟ እና ካፌይን አልባ) ሁሉንም የጥራት ክፍሎች ይሸፍናል።

ከጃፓን አረንጓዴ ቡና ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆነው ከብራዚል (31 በመቶ፣ 2.3 ሚሊዮን ከረጢት) እና ቪየትናም (22 በመቶ፣ 1.6 ሚሊዮን ከረጢት) የሚመጣ ነው። ወደ ጃፓን ሌሎች ከፍተኛ ላኪዎች ኮሎምቢያ፣ ንቲማላ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ኢትዮጵያ፣ የታንዛኒያ ዩናይትድ ሪፐብሊክ፣ ኤልሳልቫዶር እና ኒካራጓ ናቸው።

የቡና ፍጆታ በአራቱ ዋና የፍጆታ ቻናሎች ላይ በእኩል መጠን ይሰራጫል። 22 በመቶ የተቆላ ቡና በሰቆች ውስጥ ይሸመታል፣ 22 በመቶ ለቤት ውስጥ ፍጆታ ይውላል፣ 25 በመቶ እንደ የታሽጎ (ለመጠጣት ዝግጁ) ይሆናል። እንዲሁም 31 በመቶ የሚሆነው የሚሟሟ ቡና ነው። የታሽጎ ቡና በመላው የጃፓን ገበያ ተወዳጅ ምርጫ ሲሆን በጣም ታዋቂው የታሽጎ ቡና ኮካኮላ (27 በመቶ የገበያ ድርሻ)፣ ሱንቶሪ (22 በመቶ የገበያ ድርሻ) እና አላሂ (11 በመቶ) ናቸው።

የኮሪያ ሪፐብሊክ፣ አውስትራሊያ፣ ኒውዚላንድ እና ሲንጋፖር በክልሉ ውስጥ የተመሰረቱ የቡና ገበያዎች ሌሎች ታዋቂ ምሳሌዎች ናቸው።

ይህ በእንዲህ እንዳለ እንደ ቻይና ያሉ ወጣት ገበያዎች በፍጥነት እየጨመሩ ነው። ቻይና የአረቢካ ቡና ታመርታለች። ዋና አብቃይ ቦታ ዋበዩናን ግዛት ነው። አብዛኛው የቻይና ቡና በአገር ውስጥ ይጠጣል ወይም ወደ አውሮፓ እና አሜሪካ ይላካል።

Nestlé በቻይና ውስጥ ይገኛል። የኔስ ካፌ ለአገልግሎት ዝግጁ የሆነው የሚሟሟ የቡና ድብልቆች ተወዳጅ በሆኑበት ዋና ዋና ከተሞች በተለይም በቻይና የባህር ጠረፍ ላይ ልዩ ቡና ማግኘታቸውም ተረጋግጧል። ይህ አዝማሚያ በአለም አቀፍ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች በደንብ ተደግፏል። ለምሳሌ ስታርባክስ በየሳምንቱ ማለት ይቻላል አዳዲስ ሰቆችን በመክፈት በቻይና ውስጥ ኃይለኛ የእድገት ስትራቴጂን ተግባራዊ አድርጓል።

ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ቪየትናም እና ማሌዥያ ለቡና ፍጆታ ይበልጥ ማራኪ ገበያዎች እየሆኑ ነው።

ተጨማሪ ጥቅም ላይ ሊውል የሚችል ገቢ በመኖሩ፣ የሚጠጣው ቡና ጥራትም እየተሻሻለ ይሄዳል። ለአብዛኛዎቹ ቡና ለሚጠጡ ሃገራት፣ ብሔራዊ የቡና ፍጆታን ለማዳበር በሚደረገው ጉዞ ውስጥ የሚሟሟ ቡና የመጀመሪያው እርምጃ ነው።

የገበያ ማጠናከሪያ

በሽማቾች የእሴት ሰንሰለት መጨረሻ ላይ ላለፉት 20 ዓመታት በንግድ፣ በመቁያ፣ ሱፐር ማርኬት እና በቡና መሸጫ ዘርፎች የማጠናከር ስራ ሲደረግ ቆይቷል። ይህ በሁሉም ጥራት ያላቸው የቡና ክፍሎች ውስጥ እንዲገኝ በማድረግ ለማቋቋም የሚደረግ ስልት አካል ነው። የእሴት ሰንሰለት (የቡና ኢንዱስትሪ) የላይኛው

ጫፍ የሚጠቅም እና ከታችጫፍ (አምራቾች) ላይ ተጨማሪ ጫና ለመፍጠር የሚያስችል አዝማሚያ ነው።

ቡና ባሮ ሜትር 2018 እንደሚለው፣ በቢሊዮኖች በሚቆጠሩ ስፍር ቁጥር በሌላቸው ግዢዎች እና ውህደት ላይ ወጪ ተደርጓል። በዚህም ታዋቂ የቡና ብራንዶችን በአዲስ ገበያዎች ላይ ያስቀምጣል። ዓለም አቀፉ የቡና ኢንዱስትሪ እየተጠናከረ ሲሄድ ትርፍን ለማመቻቸት ወጪን ይቀንሳል፤ ይህም በእርሻ ደረጃ በአምራቾች ዘንድ እየጨመረ በሚመጣው የእሴት ሰንሰለት ላይ ተጨማሪ ጫና ያስከትላል።'

■ ውህደቶች እና ግዢዎች

አንዳንድ ዋና ዋና ቡና አቀነባባሪዎች ልዩ ቅናሾቻቸውን ለማስፋት በልዩ ንግዶች ላይ ኢንቨስት እያደረጉ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ፣ የፈጣን ቡና (ከ3-ብ-1 የቡና ቅይጥ በስተቀር) አጠቃላይ ቅናሽ እያጋጠማቸው ነው።

10 ትላልቅ ቡና አቀነባባሪዎች ከሁሉም የቡና ሽያጭ ከ35% በላይ ይቆጣጠራሉ። Nestlé እና JAB ሆልዲንግ ኢንቨስት እያደረጉ፣ አዳዲስ ገበያዎችን እየገቡ እና በዘርፉ እውቀትን በማግኘት፣ በደንብ የተመሰረቱ እና ታዋቂ የሆኑ ልዩ የንግድ ምልክቶችን እየገቡ ነው። ይህ የሚያሳየው የገበያው ልዩ ክፍል መስፋፋቱን ሊቀጥል እንደሚችል ነው።

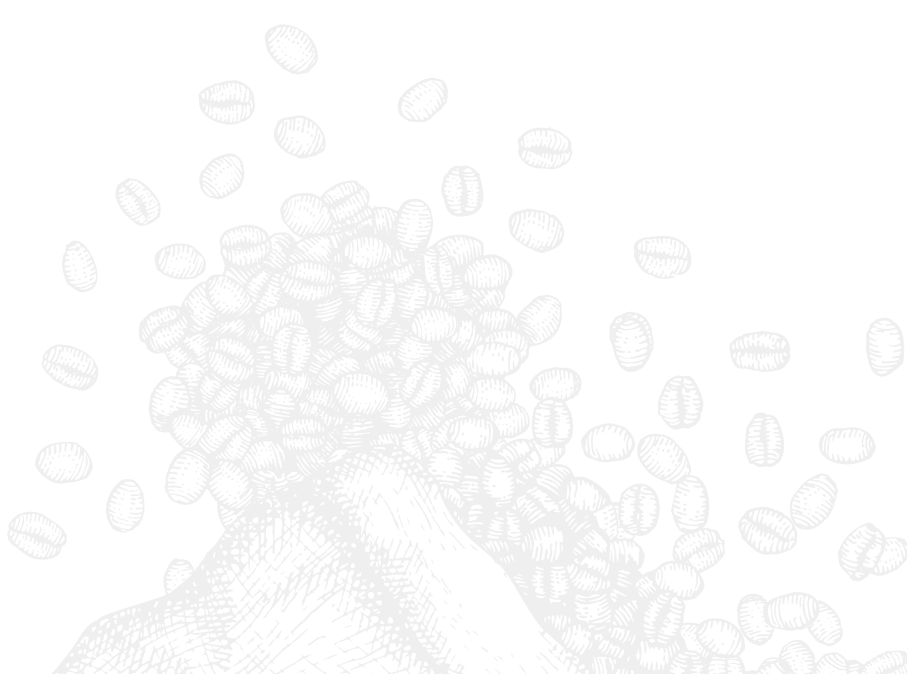
ለምሳሌ Nestlé እንደብሉ ጠርመስ እና ቻሜሌዮን ቀዝቃዛ ቡና ያሉ ከፍተኛ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶችን አግኝቷል። በልዩ እና ፕሪሚየም የገበያ ክፍሎች ውስጥ እይታን ለመጨመር አስችሎታል። በተጨማሪም የስታርባክ ሽያጭን በዋና ዋና የችርቻሮ ደረጃ በማስተዳደር ከስታርባክስ ጋር የፍቃድ ስምምነት ተፈራርሟል።

ጃብ ሆልዲንግ ከባንያ እንደ DE Master Blenders፣ Mondelez Coffee (Jacobs፣ Tassimo፣ Gevalia)፣ Keurig Green Mountain እና Peet's Coffee የመሳሰሉ ታዋቂ አለምአቀፍ ብራንዶች ጥቂቶቹን ለመሰየም ያሰባስባል። JAB እንደ Intelligentsia እና Stumptown Coffee Roasters ያሉ ትናንሽ እና ልዩ ብራንዶችን ገዝቷል።

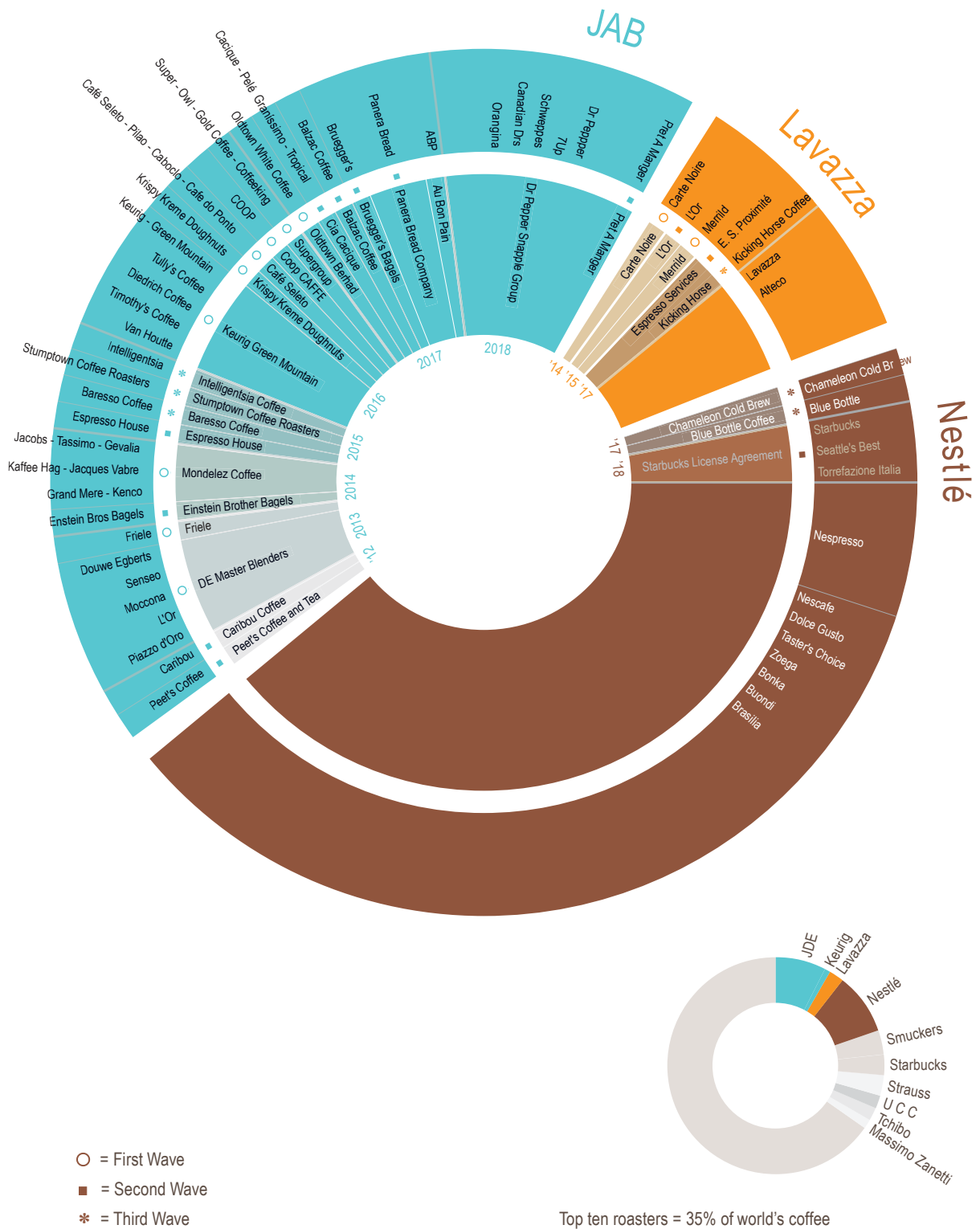
ላቫዛ እንደ ካርቴዎየር፣ ሜሪልድ እና የሶስተኛ ሞገድ ቡና ብራንዶችን እንደ ኪኪንግ ሆርስ ያሉ ከፍተኛ ደረጃ ያላቸው ወይም ጥሩ ብራንዶችን በመግዛት የባህላዊ የጥራት መለያውን አሻሽሏል።

በ2018 መገባደጃ ላይ እስከ 2019 መጀመሪያ ድረስ ያገኘው ሌላው ጉልህ ግዢ የኮካ ኮላ ከባንያ የኮስታ ቡና ግዢ ነው። በዚህ ግብይት ኮካ ኮላ በዓለም ትልቁን የቡና ሰንሰለት ተቆጣጠረ።

ሁለገብ ኢንተርናሽናል የሶስቱንም የጥራት ክፍሎች የገበያ ሽፋናቸውን ለማጠናከር በሚሞክሩበት ወቅት በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ የጋራ ሼንቸር እና የትብብር ዝግጅቶች እየተለመደ መጥቷል።

ምስል 13: 10 ዋና ቆይዎች 35% የከለም የቡና ገበያን ይቆጣጠራሉ።

ምንጭ: Panhuysen, S., and Pierrot, J. (2018) ቡና ባሮሜትር 2018፣ በ ITC የተስተካከለ

■ ለተቋቋሙት ብራንዶች አዲስ የግብይት መስመሮች

ሌላው የተቋቋሙ የቡና ብራንዶች እና ኢንተርናሽናሎች የሽማግሌትን ተደራሽነት በገበያው ክፍሎች ለማራዘም የሚሞክሩበት መንገድ ምርቶችንና የግብይት ስልቶችን በማብዛት ነው።

በቅርብ ዓመታት ውስጥ ትልቅ እድገት ያለው አንድ የቡና ምርት ክፍል እንደ ኔስፕራሶ፣ የኔስሌስ Dolce Gusto እና እንደ Lavazza's Senseo መስመር ያሉ የቡና እንክብሎች ናቸው። እነዚህ ምርቶች ታማኝ የደንበኛ መሰረት ያላቸው እና ምቹትን ከዘመናዊ የአኗኗር ዘይቤ ጋር ያጣሙሩ ናቸው።

የነጠላ አገልግሎት አማራጮች በታዋቂ ባለሙያ የተዘጋጁ የሚመስሉ የቡ ውጤቶችን በቤት ውስጥ ለማዘጋጀት የሚያስችል ንፁህ፣ ቀላል እና ፈጣን መንገድ ነው። የግብይት ስልቶች የቡና መሸጫ ልምድን ወደ ቤት በማምጣት ይህንን ምቹ ነገር ግን ማራኪ የቡና ዝግጅት በማድረግ ላይ ያተኩራሉ። በዚህ ሁኔታ ቅንብት ወይም ከፍተኛ ጥራት ያለው ምርት ለገበያ ቀርቧል። ዋጋዎች - በብራንዶች መካከል በስፋት ሲሰራጩ ያንፀባርቃሉ።

ሌላው ጉልህ አዝማሚያ በልምድ ላይ የተመሰረተ ችርቻሮ በማስተዋወቅ ወደ ልዩ ክፍል ውስጥ ለመግባት የተቋቋሙ ብራንዶች ናቸው። እ.ኤ.አ. በ2014፣ Starbucks ስታርባክ ሪዘርቭን አስጀመረ። ሌሎች በልዩ ቡና መራቆት የሚታይባቸው ቦታዎች እንደ ሲያትል፣ ዋሽንግተን፣ ኒውዮርክ፣ ቶኪዮ፣ ቫይናጋይ እና ሚላን ባሉ ዋና ዋና ከተሞች ላይ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ይዘት ያላቸውን ተሞክሮዎች እና ባህሎች ለማልማት።

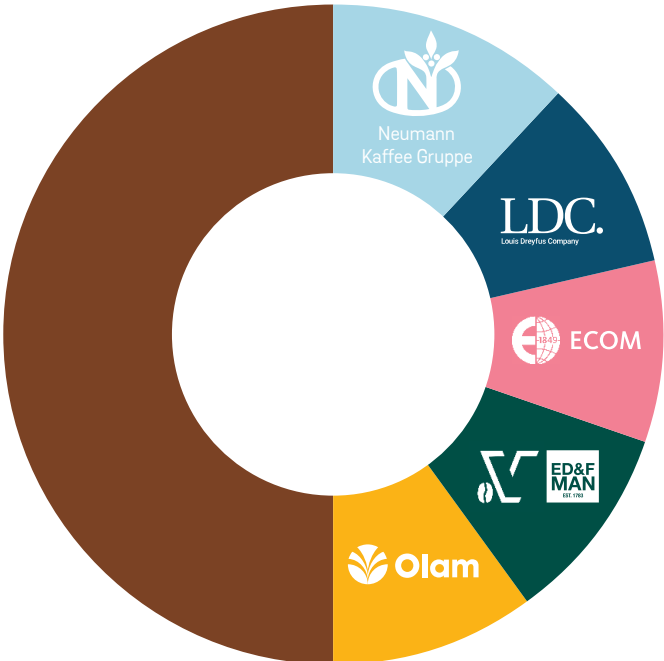
ምርትን እና ፍጆታን ማስተሳሰር

አረንጓዴ ቡና በመቁላት የሚሸጥባቸው መንገዶች ባለፉት 10 ዓመታት ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ እየተሻሻለ ነው። አዳዲስ ነጋዴዎችና አስመጪዎች በሦስቱም የገበያ ክፍሎች እንቅስቃሴ ጀምረዋል።

እንደ ቀጥተኛ ንግድ እና ግልጽ የዋጋ አወጣጥ ያሉ አዳዲስ የግብይት መንገዶች እየመጡ ነው። ይህም ዓለም አቀፋዊ እንቅስቃሴ ወደ ፍትሃዊ እና ዘላቂ የእሴት ሰንሰለት መሸጋገሩን የሚያንፀባርቁ ናቸው። አረንጓዴ ቡና አስመጪዎች ከመነሻቸው ጀምሮ ሥራ እንደጀመሩ ሁሉ፣ በአምራች ሃገራት ውስጥ ያሉ አንዳንድ ላኪዎች በመዳረሻ ቦታ የራሳቸውን የማስመጫና የመገበያየት ማዕከል መክፈት ጀምረዋል።

የበርካታ-ሀገራት ንግድ እና ላኪ ኩባንያዎች ግልጽ የሆነ 'ያድርጉ ወይም ይገዙ' የሚለውን ስልት መከተል ጀምረዋል። እንደ አትላስ ቡና አስመጪዎች (በኒውሚን ካፌግሩፕ)፣ Mercanta (ECOM) እና Schluter (Olam) እና/ወይም ያንን የገበያ ክፍል ለመሸፈን የየራሳቸውን ልዩ ትኩረት ያደረጉ ኩባንያዎችን ያገኛሉ። የኢንተር አሜሪካን ቡና (Neumann Kaffee Gruppe)፣ አላም ስፔሻሊቲ፣ 32 ሲ.ኒ (አሁን ሰ-ካፊና ስፔሻሊቲ) እና ቮል ካፌ ስፔሻሊቲ በምሳሌነት ይጠቀሳሉ።

ምስል 14: አምስት ትላልቅ የቡና ንግድ ድርጅቶች የዓለም ግማሹን ገበያ ይቆጣጠራሉ።

ምንጭ:- የቡና ባሮሜትር 2020

ይህ በአንዲት አንዳለ፣ የበለጠ የተቋቋሙ የቡና ነጋዴዎች በፕሪሚየም የቡና ጥራት ላይ ትኩረት በማድረግ ላይ ናቸው። List + Beisler፣ DR Wakefields እና EFICO ከብዙ ኢንተርናሽናል ያልሆኑ የግል አስመጪ ኩባንያዎች መካከል ይጠቀሳሉ። እንደ ኖርዲክ አቀራረብ ያሉ ሌሎች በአድገት ላይ ያሉ ወጣት ቡና ነጋዴዎችም የራሳቸውን የገበያ ክፍል መግለጫ የቻሉ ሲሆን በቡና እሴት ሰንሰለትም ላይ እሴት እየጨመሩ ነው።

አቅርቦት፣ ፍላጎት እና ዋጋ

መሠረታዊ የኢኮኖሚ ንድፈ ሐሳብ ዋጋ በአቅርቦት እና በፍላጎት መካከል ባለው ግንኙነት ላይ የተመሰረተ መሆኑን ያብራራል። በተወዳዳሪ ገበያ፣ የሻጩ አቅርቦት እና የገዢው ጨረታ ለዋጋ እና ብዛት በሚመጣጠን ደረጃ ላይ እስከሚገኝበት ጊዜ ድረስ ዋጋው ይለያያል። በምዕራፍ 6 ላይ በዝርዝር የተገለጹት የቡና የወደፊት ገበያዎች ለዚህ ንድፈ ሐሳብ ጥሩ ምሳሌ ናቸው።

እንደ እውነቱ ከሆነ ሁኔታው ይበልጥ የተወሳሰበ ሲሆን ነጠላ የቡና ዋጋ የለም፤ ምክንያቱም ቡና በልዩነት የተሞላው ስብስብ የተፈጥሮ ምርት ነው። እነዚህን ውስብስብ ነገሮች በማሸነፍ ለቡና በጣም የተለመዱት ዋጋዎች እንደሚከተለው ሊለዩ ይችላሉ-

- የአረንጓዴ ወይም አካላዊ ቡና ዋጋ
 - ትክክለኛ ዋጋ
 - የወደፊት ዋጋ እና ልዩነቶች
- የወደፊት የቡና ዋጋ
- አመላካች ዋጋዎች

የአረንጓዴ ወይም አካላዊ ቡና ዋጋ

የአረንጓዴ ቡና ዋጋ ከአቅርቦትና ከፍላጎት ጋር በተገናኘ በየቀኑ ይለዋወጣል። የአንድ የተወሰነ ቡና ጥራት በተፈለገ ጊዜ እንደልብ መገኘት ዋጋው ዋና ዋና አንቀሳቃሾች ናቸው። በዋጋው ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ሌሎች ነገሮች የአየር ንብረት መስተንጎል፣ የገበያ ተስፋዎች፣ ግምታዊ ድርጊቶች እና የምንዛሬ ለውጦች ናቸው።

የአረንጓዴው ቡና ዋጋ ሊስተካከል (ቀጥታ ዋጋ) ወይም ያልተስተካከለ (በጎላ የሚስተካከል ዋጋ ሊሆን ይችላል)። በጎላኛው ጉዳይ ደንበኛ እና አቅራቢ በመጀመሪያ የዋጋ ልዩነት ላይ ይስማማሉ - በወደፊት የገበያ ዋጋ እና ለተወሰነ የቡና ጥራት ዋጋ መካከል ያለው የዋጋ ልዩነት። ልዩነቱ የአንድ የተወሰነ ጥራት፣ ውሎች እና ሁኔታዎች፣ ለሽያጭ የሚቀርብባቸውን ሁኔታዎች፣ የምንዛሬ ተመኖችን ወደ አሜሪካ ደላር፣ ወዘተ ያለውን አካላዊ መገኘት ይመለከታል። ልዩነቶች እጅግ ተለዋዋጭ ሊሆኑ የሚችሉ ሲሆን ልዩነቱን አደጋ የሚቀንስ ምንም አይነት ዘዴ አልተዘረጋም።

አንዴ ዋጋው ከተስተካከለ፣ ልዩነቱ ለመጨረሻ ጊዜ (እና በመጨረሻም ቋሚ) ዋጋ በጊዜው የወደፊት የቡና ዋጋ ላይ ይታከላል።

ሳጥን 3: የቡና ጨረታዎች

ይህ በአንዳንድ ሃገራት የገበያ ቦታን የሚቆጣጠር የሽያጭ መድረክ ሲሆን ከልላዊ ጨረታዎች ወይም ሽያጮች በየቀኑ ወይም በየሳምንቱ በሚያገኙቸው ምርጥ ዋጋዎችን ይሳባሉ። እንደ ብራዚል፣ ኢትዮጵያ፣ ኬንያ እና የታንዛኒያ ዩናይትድ ሪፐብሊክ ያሉ ሃገራት የቡናቸውን የተወሰነ ክፍል በጨረታ ወይም በብሔራዊ የሽቀጥ ልውውጥ ይሸጣሉ።

ከአለም ዙሪያ ያሉ ገዢዎች በአገር ውስጥ ወኪሎቻቸው ወይም ላኪዎች ስለሚወከሉ እና ጨረታዎች በሚሸጡበት ቀን በአቅርቦት እና በፍላጎት ላይ የተመሰረተ በመሆኑ ይህ ከሁሉ የተሻለው የዋጋ ማግኛ ዘዴ እንደሆነ የኢንዱስትሪ ባለሙያዎች ይናገራሉ።

ይሁን እንጂ ፍፁም የሆነ ሥርዓት አይደለም። በተለምዶ ግልጽነት እና የመከታተያ አጥረት ይባላል። የቡና ገበሬዎች ጨረታዎችን ብዙ ጊዜ በጥርጣሬ የሚመለከቷቸው ሲሆን ስርዓቱን የካርታሎች ሰለባ እና የዋጋ ማጭበርበሮች ናቸው በሚል ይከሳሉ።

ቡናዎችን ለዓለም ለማሳየት አንዳንድ ልዩ ጨረታዎች ተቋቋመዋል። ለምሳሌ የልህቀት ዋንጫ እና የፓናማ ምርጫ ይጠቀሳሉ።

ምንም እንኳን እነዚህ ዘዴዎች ከባድ ገዥዎችን የሚስቡ እና ቡና በጣም ውድ በሆነ ዋጋ ሊሸጥ ቢችልም፣ የአንደዚህ ዓይነቶቹ ጨረታዎች ዋና ነጥብ አንድን ነጠላ-አሴቲት/የኅብረት ሥራ ቡናን ወይም ነጠላ-ንብረትን ለማስተዋወቅ እና ለገበያ ለማቅረብ ዓላማ ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና መሸጥ ነው።

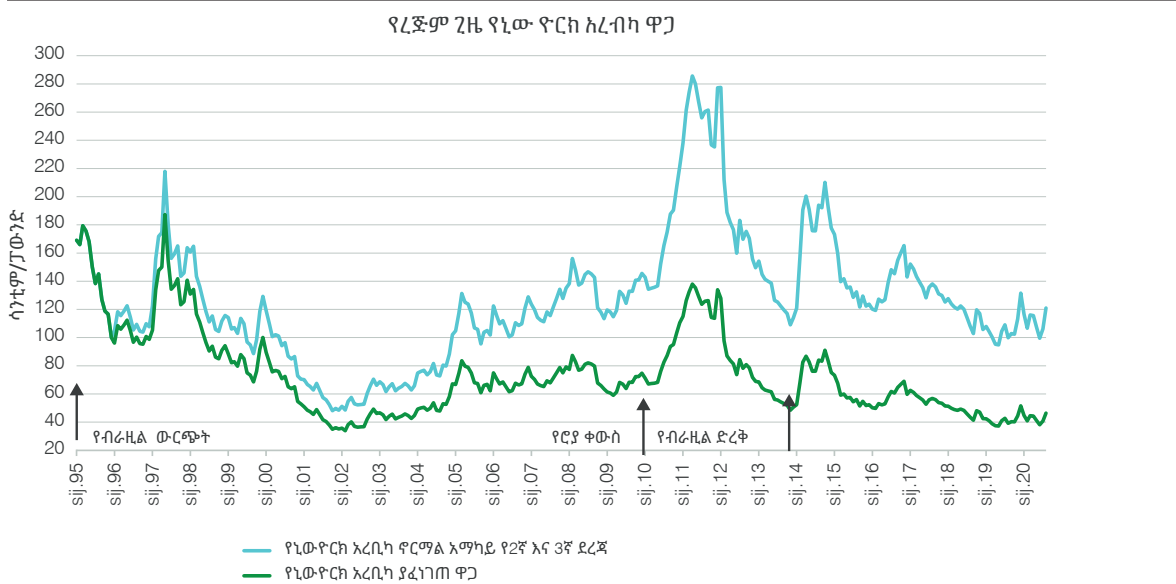
ምንጭ፡ አለም አቀፍ የንግድ ማዕከል

የወደፊት የቡና ዋጋ

በኒውዮርክ ያሉት የቡና የወደፊት ገበያዎች (ለአረቢካ ቡናዎች) እና ለንደን (ለሮቦስታ ቡናዎች) ደረጃውን የጠበቀ የቡና ጥራቶች የወደፊት ዋጋዎችን ያሳያሉ። ይህ ለሸቀጦች ዋጋ የሚታወቅ ዘዴ ነው።

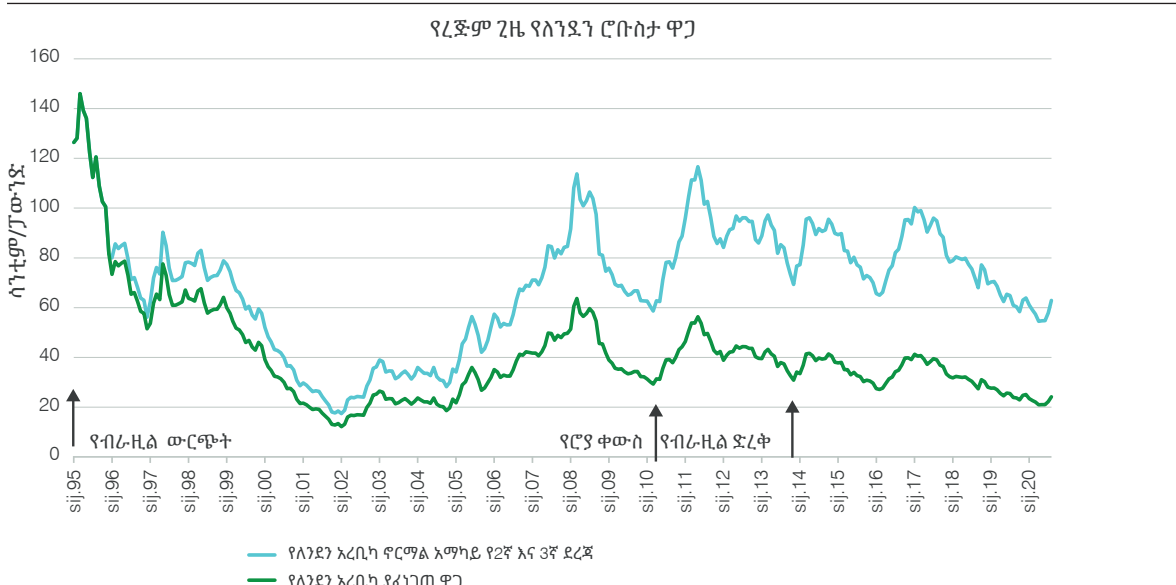
ዋጋዎቹ የሚገመተውን የቡና ተገኝነት እና ፍላጎት ያንጸባርቃሉ (የሸቀጦች ኮድ KC በ www.theice.com) ወይም Robusta (የዕቃኮድ RM በ www.theice.com) አይነት።

ምስል 15: የኒውዮርክ አረቢካ ቡና ዋጋ ተለዋዋጭ ነው።

ምንጭ: ITC

ምስል 16: የለንደን ሮቦስታ ቡና ዋጋ ተለዋዋጭነት

ምንጭ: ITC

አመልካች ዋጋዎች

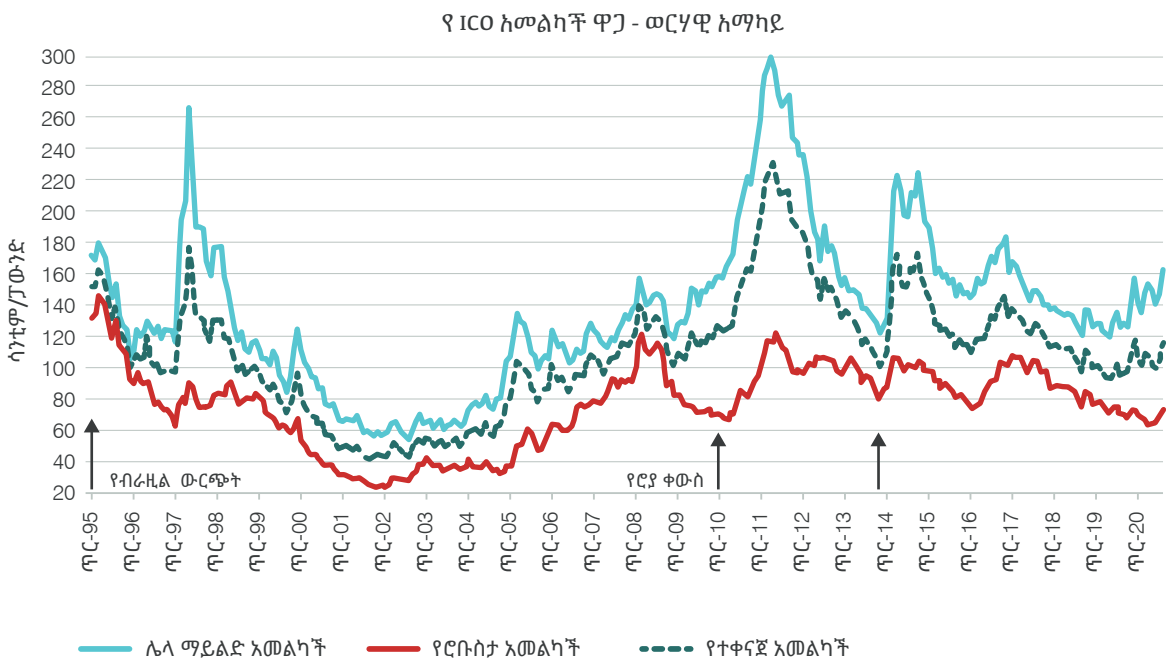
ለምርምር ዓላማዎች እና ስለ ቡና ዓለም አቀፍ የዋጋ ዕድገት የተሻለ አጠቃላይ እይታ ለማግኘት የተለያዩ ድርጅቶች የየራሳቸውን የዋጋ አመለካኾች አዘጋጅተዋል። በለንደን ውስጥ በየቀኑ በዓለም ቡና ድርጅት የሚታተም የአለም አቀፍ የቡና ድርጅት አመልካች ዋጋዎች አራት ዋና ዋና የቡና ጥራቶችን በመወከል ይከታተላሉ።

- የኮሎምቢያ መለስተኛ አረቢካ (የታጠበ አረቢካ ከኮሎምቢያ እና ተመሳሳይ የኩፕ ፕሮፋይል ያላቸው ሃገራት)፤
- ሌሎች መለስተኛ አረቢካዎች (ታጠበ አረቢካ ቡና፣ በተለይም ከመካከለኛው አሜሪካ)፤
- የብራዚል እና ሌሎች ተፈጥሯዊ አረቢካ፤
- ሮቡስታስ።

እነዚህ አመለካኾች ዋጋዎች ወደ ፍጆታ ሃገራት የደረሱ እና ወዲያውኑ የሚገኙ ቡናዎች ናቸው። የዓለም ቡና ድርጅት የእነዚህን የአራቱን ምድቦች ዋጋ ወደ አንድ ነጠላ ዋጋ በማምጣት ሁሉንም የቡና ጥራቶች ያጣመረ ሰፊ ተቀባይነት ባለው ቀመር ላይ ተስማምቷል። ይህም በየቀኑ የሚታተም፣ ለቡና የሚሆን የተዋሃደ የዋጋ ማመለካኛ ይወክላል።

ይህ እና ሌላ ታሪካዊ የዋጋ መረጃ በ www.ico.org ላይ በነጻ ይገኛል።

ምስል 17: የ ICO ወርሃዊ የተስተካከለ ዋጋ

ምንጭ: ITC

ብቅ ያሉ አዝማሚያዎች፣ ተለዋዋጭ ሁኔታዎች

ከሸቀጥ ወደ ምርት፡- ለተጨማሪ ሸማቾች ተጨማሪ ጥራቶች

ባለፉት 30 ዓመታት ውስጥ የቡና ፍጆታ ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ የመጣ ሲሆን የቡና ጠጪዎች ልማድም በከፍተኛ ሁኔታ ተቀይሯል። ከቀላል ሸቀጥ ወደ እንቅስቃሴ ተቀይሯል። ቡና አሁንም በምርት ገበያ ላይ ቢገበያይም ግብይት በቡና ጥራት ላይ ብቻ ሳይሆን አመጣጡን፣ አይነቱንና ጣዕሙን እንዲሁም የሚመረተውን ማህበራዊና አካባቢያዊ ሁኔታ በተመለከተ የተጠቃሚዎችን ግንዛቤ አሳድሯል። ይህ በከፊል በሶስተኛው ሞገድ እንቅስቃሴም እና በጥራት ልዩነት አመጣጥ ላይ ያተኮረ ነው።

ከታሪክ አኳያ የጥራት ልዩነት በአብዛኛው በመደበኛ እና በልዩ የገበያ ክፍሎች መካከል ነበር። የቡና ጥራትን መለየት እና የቡና ዋጋን በአረንጓዴ ቡና ደረጃ እውቅና መስጠት አምራች ሀገራትን ሊጠቅም እና ከአሴት ሰንሰለቱ ጋር ፍትሃዊ በሆነ መልኩ ማከፋፈል ያስችላል።

በቅርብ ዓመታት ውስጥ የፕሪሚየም ገበያ ክፍል ብቅ ማለት በመካከላቸው የሆነ ነገር ነው። ጥሩ ጥራት፣ በመነሻ ላይ ግልጽ ትኩረት መስጠት እና ለአማካይ ሽማግሌ ተደራሽ ዋጋዎች ማለት ከፍተኛ ጥራት ያላቸው ለባህላዊ የሽማግሌ ቡድኖች እና ባህላዊ ያልሆኑ ገበያዎች የበለጠ ተደራሽ ናቸው።

ሦስተኛው ሞገድ በሺህ ዓመታት ውስጥ ስኬታማ እና በጣም ተወዳጅ ሆኗል። የማህበራዊ እና የአካባቢ አላማዎችን ውጤታማ በማድረግ በኩል ግን ብዙም ተሳክቶለታል ለማለት አያስደፍርም። ምክንያቱም ሶስተኛው ሞገድ በልዩ ቡናዎች ገበያ ላይ በማነጣጠር አብዛኛውን ጊዜ ጥቅም ላይ የሚውል የተሻለ ገቢ ያላቸውን ሽማግሌ የሚሰብ በመሆኑ ነው።

ይህ የከፍተኛው መደብ የሽማግሌ ቡድን አነስተኛውን የአለም ፍጆታን ይወክላል። በሦስተኛው ሞገድ ደረጃ ላይ ተፅእኖ ለማሳሰብ እና ማሳካት ከባድ ነው። የልዩ ገበያን ማህበራዊ እና አካባቢያዊ አላማዎችን ወደ ፕሪሚየም ክፍል ማዛወር ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ውጤቶችን በትልልቅ ደረጃ ለማምጣት ይረዳል።

እንደ Nestlé፣ Nespresso፣ Jacobs Douwe Egberts፣ Peet's እና Lavazza ያሉ መልቲ ናሽናል ኩባንያዎች በማዋሃድ እና በመግዛት ወደ ከፍተኛ ጥራት፣ ልዩ ገበያዎችም እየተቀላቀሉ ሲሆን በቡናቸው ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ዘላቂነት ላይ የበለጠ ኢንቨስት እያደረጉ ነው። በቡና ጥራት እና ዘላቂነት ላይ የግንዛቤ ማስጨበጫ በመስጠት እና የሽማግሌ ትምህርት ዘመቻዎች የተሻሉ ምርቶች ላይ የበለጠ ወጪ ለማድረግ የሚያስችል ገበያ ፈጥረዋል።

ይህ የፕሪሚየም የጥራት ክፍል ልማት የሁለተኛ-ሞገድ ትኩረትን ለንግድ ስራ እና ተደራሽነት ከሦስተኛ ሞገድ ቅድሚያ ከሚሰጣቸው የላቀ ጥራት እና ዘላቂነት ጋር ያዋህዳል።

ይህ እንቅስቃሴ እየተጠናከረ ቢሆንም የራሱ የሆኑ ችግሮችም ሊያስከትል ይችላል። ገና ከመነሻው የፕሪሚየም ገበያው ዋና እና ትርፋማ ከሆነ፣ እውነተኛ ዘላቂነትን እና ጥቅምን ማረጋገጥ አስቸጋሪ ይሆናል። በመጠን ላይ ማምረት ወደ ዋጋ መቀነስ፣ ይህም የዋጋ ቅነሳን ያስከትላል። በጣም ተጋላጭ እና አነስተኛ የመቋቋም አቅም ያለው የአሴት ሰንሰለት አገናኝ - አምራቹ - ሁልጊዜ ትንሹን ይጠቀማል እና ከሁሉም የበለጠ ይጎዳል።

ዝቅተኛ ዋጋ ካለው ምርት ይልቅ ቡናን ከአረንጓዴ ቡና መድረክ ጀምሮ ከፍተኛ ዋጋ ያለው ምርት መሆኑን መገንዘብ ለቡና አምራቾች ትልቅ ጥቅም ያስገኛል። ባለፉት 20 ዓመታት ውስጥ ቡናን ከሽማግሌ የማጽዳት ሂደት ከጊዜ ወደ ጊዜ በተጠቃሚዎች መካከል ተካሂዶ የነበረ ቢሆንም፣ አዝማሚያዎች ከምርት ደረጃ የጥራት ልዩነትን ያመለክታሉ።

የቡና ኢንዱስትሪው ለዘላቂ እና ፍትሃዊ አሰራር ተጠያቂነት እየጨመረ በመምጣቱ የቡና ተዋናዮች ጥራትን በተቻለ መጠን ተደራሽ ለማድረግ ዘላቂነት ያለው ተፅእኖ ለማምጣት መካከለኛ ደረጃን ይፈልጋሉ። ግብ አምራች እስከ ሽማግሌ ድረስ ሁሉም ኢኮኖሚያዊ ተጠቃሚ የሚሆኑትን፣ የጥራት ወጥነት የሚረጋገጥበትን እና የምርት ቅልጥፍን ማሳካት ነው።

የሽማግሌ አቅም

የአየር ንብረት ለውጥ፣ የቡና ዋጋ እና በዘርፉ የፖሊሲ ቀረጻ ሁልጊዜ የቡናን የወደፊት ዕጣ ፈንታ ይወስናል። በአምራች እና በገዢ ደረጃ ላይ ያሉ ልምዶች ወደፊት በሚመጣው ሁኔታ ላይ ተጽእኖ ይኖራቸዋል። ሌላው ሊታሰብበት የሚገባ ጉዳይ የቡና ተጠቃሚዎች ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ የመጣው የማህበራዊ ሚዲያ እድገት፣ ግሎባላይዜሽን እና የዲጂታል ዘመን ከመስፋፋቱ ጋር መሆኑን በመገንዘብ ላይ ነው።

ቡና፣ ልክ እንደማንኛውም ንግድ፣ ሁልጊዜ ስለአቅርቦት እና ፍላጎት እንዲሁም የሽማግሌ ምርጫዎችን በማስተናገድ ላይ ያተኩራል። ከዚህ ባለፈ ደግሞ ለብዙሃኑ ጥያቄ ምላሽ ሰጥቷል። ዛሬ ላይ የግለሰብ ተጠቃሚው ከመቼውም ጊዜ በበለጠ ኃይል ይጠቀማል፣ ግልጽ የመረጃ መዳረሻ እና በርካታ መድረኮች ለድምጽ ምርጫዎች እና ስጋቶች።

ይህ ኢንዱስትሪውን ከመቼውም ጊዜ በበለጠ ለአሰራሮቹ ተጠያቂ ያደርገዋል። ከሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ የቡና አቅራቢዎች ለአዝማሚያዎች ፈጣን ምላሽ እንዲሰጡና እና ፈጣሪዎች እንዲሆኑ ያስገድዳቸዋል። ቡና በጣም ፋክክር መድረክ ሆኗል።

በቡና ውስጥ ያሉ ታዳጊ ሃገራት ተለዋዋጭነት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ

የአለም የቡና ገበያ ባለፉት ሁለት አስርት አመታት ከ60 በመቶ በላይ እድገት አሳይቷል። በተመሳሳይ፣ ዓለም አቀፋዊ የቡና ፍላጎት መሰረት እንደ አውሮፓ ህብረት፣ አሜሪካ እና ጃፓን ካሉ የዳበሩ ገበያዎች ባሻገር በከፍተኛ ደረጃ ተስፋፍቷል።

በቡና ላኪ ሃገራት ውስጥ የአገር ውስጥ ፍጆታ እየጨመረ በመምጣቱ በባህላዊ መንገድ ሻይ ጠጪ የነበሩ ሃገራት ጭምር ቡናን ማጣጣም ጀምረዋል። ለቡና አምራቾች አዲስ የገበያ ዕድል ፈጥሯል።

በደቡብ-ምስራቅ እስያ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እየጨመረ የመጣው የቡና ፍጆታ በቡና ዘርፍ ውስጥ ያለውን የዓለም ገበያ ተለዋዋጭነት ሊጎዳ ይችላል። በተለይም በቻይና፣ ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ፊሊፒንስ፣ ኮሪያ ሪፐብሊክ፣ የቻይና ታይፔ እና ቪየትናም የቡና ገበያዎች በፍጥነት እያደጉ ናቸው።

ህንድ፣ ኢንዶኔዥያ፣ ፊሊፒንስ እና ቪየትናም በደቡብ እና ምስራቅ እስያ በሚገኙ የዓለም ቡና ድርጅት አባላት ከሚመረቱት ቡና 95 በመቶውን የሚወክሉ ከመሆናቸው በተጨማሪም ከጊዜ ወደ ጊዜ የቡና ተጠቃሚ እየሆኑ መጥተዋል። ቻይና፣ የኮሪያ ሪፐብሊክ እና የቻይና ታይፔ አባል ያልሆኑ እና የተጣራ ቡና አስመጪዎች ናቸው።

ወጣቱ ትውልድ ልዩ የሆነ የቡና ትዕይንት እየገፋ ባለበት በመካከለኛው ምስራቅ ከውጭ የሚገቡ ምርቶችም በከፍተኛ ሁኔታ እየጨመሩ ነው። እንደ ዓለም ቡና ድርጅት ዘገባ የሳውዲ አረቢያ ቡና በ2008-2018 በ42.8 በመቶ ከፍ ብሏል። በተባበሩት አረብ ኤሚራቶች ውስጥ በሚያስደንቅ የ249 በመቶ ጭማሪ የተገኘ ሲሆን በቱርክ ወደ 193 በመቶ የሚጠጋ ገቢ ተሻግሯል።

በመቶኛ ዕድገት ላይ ማተኮር የአጠቃላይ ፍጆታ ብሻታ ሊፈጥር። ለምሳሌ ዩናይትድ ስቴትስ እ.ኤ.አ. በ2008 ከሳውዲ አረቢያ በ26 እጥፍ የበለጠ ቡና ትሽምታላች። ነገር ግን የሳውዲ አረቢያ እድገት ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ እና በአካባቢው ያለውን ጅምር ፍላጎት ሊገልጽ ይችላል። ከፍተኛ የወጪ አቅም ከገዝተተኛ አልኮል ፍጆታጋር ተደምሮ እነዚህ ሀገራት ለቡና ገበያው ስኬታማ እና ፈጣን ልማት ፍጹም ተስፋን ያጭራሉ።

በብዙ ሃገራት ውስጥ የመነሻ እሴት መጨመር

ዛሬ ላይ ቀላል የኢንቨስትመንት ማዕበል በአምራች ሃገራት ውስጥ እየታየ ነው። ልዩ ቡና ማቀነባበሪያ ቤቶች እየተከፈቱ ነው። በትልልቅ አለም አቀፍ እንዲሁም በአምራች ሀገራት መሀል በሚገኙ ትንንሽ የቡና ከተሞች እየተስፋፋ ነው። አንዳንድ እርሻዎች እንደውም በግቢዎች ውስጥ በግልጽ እየታዩ ነው።

ይህ ከምንጩ ላይ እሴት ይጨምራል።

ጥቂቶቹን ለመጥቀስ ያህል በብራዚል፣ በኮሎምቢያ፣ በኢትዮጵያ፣ በኬንያ እና በሩዋንዳ እና በመሳሰሉ መካከለኛው አሜሪካ ባሉ ትላልቅ ከተሞች ውስጥ መቁያ ቤቶች እና የሀገር ውስጥ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች እየታዩ ነው። ይህ ክስተት ራቅ ባሉ ገጠራማ አካባቢዎች እንዲሁም በቀጥታ በቡና እርሻዎች ወይም በአምራች ማህበራት ቅጥር ግቢ ውስጥ ይስተዋላል።

የመንግስት ፖሊሲዎች በትውልድ ሀገራት የተቆላ የቡና ምርትን በማበረታታት በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ የበለጠ ዋጋ ሊይዙ ይችላሉ። ለምሳሌ በአሁኑ ጊዜ አንዳንድ የኢትዮጵያ ህብረት ስራ ማህበራት ቡናን በየአካባቢያቸው እያቀነባበሩ በአገር ውስጥ ባሉ ስፐርማርኬቶች እና በሌሎች የሽያጭ መንገዶች ላይ የተቆላውን ቡና ይሸጣሉ።

በአገር ውስጥ ገበያዎች እና በአውሮፓ እና በሰሜን አሜሪካ ያሉትን ባህላዊ የፍጆታ ገበያዎች አላማ ያደርጋሉ።

ብቅ ያሉ (እና እንደገና በማደግ ላይ ያሉ) አምራቾች

በጣት የሚቆጠሩ ሃገራት የቡና ምርትን ሲቆጣጠሩ፣ ከታዳጊ ክልሎች ቡና መፈልፈሉ በተለዋዋጭ የአየርንብረት ውስጥ የወደፊት ፍላጎትን ለማርካት እና ከልዩ ገበያ የሚጠበቀውን ከፍ ለማድረግ የሚያስችል መንገድ ሊሆን ይችላል።

ታዳጊ ክልሎች ቡናን ለዓመታት ሲያመርቱ የቆዩና የማምረቻ ቦታዎችን ወይም ስፋትን እያስፋፉ ያሉ ሃገራት ናቸው።

ብራዚል፣ ኮሎምቢያ እና ቪየትናም አብዛኛው የአለም ቡና የሚያመርቱ ሲሆን ከጠቅላላ ምርት 74 በመቶውን ይይዛሉ። የአየር ንብረት ለውጥ ሰንሰለታማ የቡና ማብቀያ መልክአ ምድሮች/coffee belt ሃገራት ላይ

ተጽዕኖ እንደሚያሳድር፣አሁን ያሉት አምራች ሃገራት የወደፊት ፍላጎትን ማሟላት ስለማይችሉ አዳዲስ ቡና አምራች ክልሎች ላይ ኢንቨስት ማድረግ ያስፈልጋል።

አዳዲስ ገበያዎች የቡና ፍጆታ ስለሚጨምሩ እነዚህ ክልሎች በልዩ የቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ትልቅ ሚና ሊጫወቱ ይችላሉ። ለምሳሌ ቻይና በአለም ላይ ካሉት የህዝብ ብዛት አንዷ ስትሆን የቡና ፍጆታ በየዓመቱ ይጨምራል። ይህ የልዩ የቡና አቅርቦት እና የፍላጎት ሚዛንን ሊጎዳ ይችላል።

አዲስ ቡና አምራቾች እና ላኪዎች ወደ ልዩ የቡና ገበያ እየገቡ ነው። ገዥዎች እና መጋገሪያዎች ተመሳሳይ ሁኔታን ከተከተሉ እና በእነዚህ ቦታዎች ላይ ኢንቨስት ካደረጉ ለልዩ የቡና ኢንዱስትሪ የበለጠ ጣይነት ያለው የወደፊት ጊዜን ያረጋግጣል።

ቡና አምራቾች ከልዩ ቡና ገዢዎች እንዲሁም ከሌሎች ክፍሎች በፍጥነት ፍላጎት እያገኙ ከሚገኙባቸው አካባቢዎች መካከል እስያ፣ፓሲፊክ ክልል እና መካከለኛው እና ደቡብ አሜሪካ ይጠቀሳሉ።

አነስተኛ ምርት፣ልዩ ቡና አመራረት ላይ ስልጠና አለመስጠት፣ተለዋዋጭ ወይም ደረጃውን ያልጠበቀ አቀነባበር፣የመሠረተ ልማት ውስንነት፣ የአቅርቦት ሰንሰለቶች ችግሮች ስለመሆን እና የቡና ግብይት ሁኔታ አምራቾችን ከሚጋፈጡ ተግዳሮቶች መካከል ይጠቀሳሉ። በማደግ ላይ ላሉ እና እንደገና በማደግ ላይ ላሉ ክልሎች አምራቾች ግን እነዚህ ተግዳሮቶች እድሎች ሊሆኑ ይችላሉ።

እነዚህ እድሎች የአቀነባበሪዎች/ ገዢ-አምራች ትብብር፣ የማህበረሰቦች ለእውቀት መጋራት፣ ስልጠና እና የአቅም ግንባታ እና ሙያዊ ድጋፎች ሊሆኑ ይችላሉ።

የባ-ሂደት ማረጋገጫዎች)። ለኢኮኖሚ ልማት የጋራ ዓላማ ያላቸው የአምራቾች፣ ነጋዴዎችና ገዥዎች ትስስር፣ እንዲሁም የቡና ጥራትን እና ኑሮን ማሻሻልን ሊያካትቱ ይችላሉ።

የእሴት ሰንሰለት ማሻሻያዎች፣ የትኛው መንገድ ነው ያለው?

የአለምአቀፍ የቡና እሴት ሰንሰለቶችን ማሻሻል በሀገር ደረጃ ኢኮኖሚያዊ አፈፃፀም እና ፍትሃዊ እና ጠንካራ የአቅርቦት ሰንሰለት ቁልፍ ሲሆን ኢኮኖሚያዊ፣ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ገጽታዎችም አሉት።

የኢኮኖሚ ማሻሻያ ዓላማው ተወዳዳሪነትን ለማሻሻል ነው። ሀሳቡ ጥሩ ገበያዎችን ለመፍጠር እና/ ወይም እሴት የተጨመረበት እና የትርፍ ህዳሳችን ለመጨመር በየጊዜው አዳዲስ ስራዎችን ለማግኘት ነው። ትርፉን ለማሻሻል እና ውስብስብ የገበያ ፍላጎቶችን ለማሟላት እንዲቻል ሃገራት፣ኩባንያዎች እና የገበሬ ድርጅቶች የእሴት ሰንሰለት መሰላሉን በቴክኖሎጂ የተራቀቁ ማድረግ፣ ክህሎትን ወደ ሚያሳድጉ ክንዎኔዎች ማሸጋገር ይጠበቅባቸዋል።

ከቡና ዘርፍ ጋር ተያያዥነት ያላቸው ኢኮኖሚያዊ ማሻሻያዎች የሂደት፣የምርት እና የተግባር ማሻሻያዎችን ያካትታሉ። ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት ውስጥ፣በግንባር ቀደም ኩባንያዎች የሚመሩ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ማሻሻያዎች የተቆላ ቡና ገበያ ፍላጎቶችን ለማሟላት ማዕከላዊ ነበሩ። እነዚህ ሞዴሎች ከዓለምአቀፍ ነጋዴዎች ወደ የአገር ውስጥ የእሴት ሰንሰለት አፕራይዎች እና በመጨረሻም በቡና አምራች ሃገራት ውስጥ ወደ ገበሬዎች ወርደዋል።

የሂደት ማሻሻያ የምርት ስርዓቶችን እንደገና በማደራጀት ወይም የተሻሉ ቴክኖሎጂዎችን በመቀበል ግብአትን ወደ ወጤት መቀየርን ያመለክታል። በቡና ማስፋፋት/ልማት ውስጥ እንደምሳሌ የሚበቅሉ፣ ምርትን የሚጨምሩ ዝርያዎችን ማስተዋወቅ ነው።

የምርት ማሻሻያ ከፍ ያለ አሃድ ዋጋ ያላቸው ይበልጥ የተራቀቁ ሸቀጦችን ይፈጥራል። የቡና ምሳሌዎች አብቃዮች ወደ ልዩ እና/ ወይም ፕሪሚየም ገበያ እንዲገቡ የሚያስችላቸው የተሻሻሉ የእርሻ እና የድህረ ምርት ማቀነባበሪያ ተግባራት ናቸው።

የኮስታሪካ አይሲኤፌ አገልግሎቱን ወደ ልዩ ቡና አሻሽሏል። ምርጥ ተሞክሮዎች ለሁሉም ባለድርሻ አካላት መሰራጨ ታቸውን ለማረጋገጥ አይካፌ ከቡና አምራች ክልሎች ጋር የጥራት ማሻሻያ ስምምነት የፈጠረ ከመሆኑም ባሻገር በብሔራዊ የቡና ፈንድ ማረጋገጫ አማካይነት ለቡና ዋጋ ዝቅተኛ ወለሎችን ለመፍጠር ከመንግሥት ጋር በትይዩ ሲሰራ ቆይቷል። ይህም ኮስታሪካ አቅሚን በዘላቂነት እንዲገነባ ከማድረጉም ሌላ

አርጋኒክ እና ነጠላ-ምንጭ የምርት መስመሮችን ለማስፋት ቀላል አድርጎታል።

ተግባራዊ ማሻሻል: የእሴት ሰንሰለት እንቅስቃሴዎችን ክህሎት እና እሴት ይዘት የሚጨምሩ አዳዲስ ተግባራትን ማግኘት ማለት ነው። ለምሳሌ፣ ቡና ከማብቀል ወደ ማቀነባበር ከዚያም የምርት ስያሜ እና የቸርቻሮ ግብይት ሊሸጋገር ይችላል።

ፓቻማማ ከትውልድ ሀገሩ ውጭ ወደ መቁያ እና የቡና መሸጫ ሱቆች ያደረገውን መስፋፋት እና የተግባር ማሻሻያ ማድረጉን እንደአብነት ማንሳት ይቻላል።

ማህበራዊ ማሻሻያ በአጠቃላይ ከዓለም አቀፍ የሥራ ድርጅት 'የተሻለ ሥራ' ማዕቀፍ የተወሰደ/Derive የተደረገ ሀሳብ ነው። ዓላማው የገበሬዎችን እና የሰራተኞችን ደህንነት እና ጤና የሚያረጋግጡ አሰራሮችን ማሻሻል እና የገበሬዎች፣ የሰራተኞች እና የቤተሰባቸው አባላት ማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ መብቶች እና መብቶችን ማሻሻል ነው። ለአብነት እኩል ወይም ከዚያ በላይ ዝቅተኛ ደግሞ መክፈል፣ የልጆችን የትምህርት መብት ማረጋገጥ እና የህጻናት ጉልበት ብዝበዛ ፖሊሲዎችን መተግበር ይጠቀሳል።

አካባቢን ማሻሻል: የእሴት ሰንሰለት አፕራቲዎች የአካባቢ ውጤቶችን ለማሻሻል የምርት ስርዓቶችን እና ልምዶችን የሚያሻሽሉበትን ሂደቶችን ይመለከታል።

ይሁን እንጂ ገበሬዎች እና አነስተኛ እና መካከለኛ ኢንተርፕራይዞች ሁልጊዜ ኢኮኖሚያዊ ጥቅሞችን አይመለከቱም። ብዙውን ጊዜ የኢንቨስትመንት ድጋፍ ሳያገኙ ወይም ከኢንቨስትመንቱ የገንዘብ ትርፍ ሳያገኙ የዘላቂነት መስፈርቶችን የማክበር ግዴታ አለባቸው።

በተመሳሳይ ሁኔታ፣ የዘላቂነት ስርዓቶች ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታን ያረጋግጣሉ። ምክንያቱም ምርቶቻቸውን ለተጠቃሚዎች መከላከል ለሚገባቸው ገዢዎች ዋስትና፣ ክትትል፣ ፕሪሚየም ዋጋ እና አሳማኝ የስህተት ክህደት ይሰጣሉ።

ቡና ለመገበያየት አዲስ የንግድ ሞዴሎች

የግንኙነት ቡና

የግንኙነት ቡና ለሦስተኛው ሞገድ እንቅስቃሴ ማዕከላዊ ነው። በቡና ንግድ ውስጥ በገዢ እና በአምራች መካከል ያለው ግንኙነት ዓላማው በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ ያለውን ሰሎኖችን ማፍረስ እና በመተማመን እና በትብብር ላይ የተመሰረተ ትርጉም ያለው ግንኙነት መፍጠር ነው። ለገዢው የተሻለ የቡና ጥራት ማመንጨት፣ ለአምራቱ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታዎች መጨመር እና አጠቃላይ የግብይት ልውውጥ እንዲኖር ማድረግ አለበት። የምርት፣ ክፍያ እና ጥራት ላይ የኮንትራት ነባሪ እና/ወይም የማቅረብ እድሎችን ለመቀነስ ይረዳል።

ግንኙነት ቡና የተሻለ ግልጽነት፣ መረጃ እና አዳዲስ ገበያዎችን በቀጥታ ማግኘት እና በጥራት፣ ምርታማነት እና ምርምር ላይ በጋራ ለመስራት የሚያስችሉ እድሎችን ይፈጥራል። ለምሳሌ፣ አንዳንድ ከሚገዙት አምራቾች ጋር ለመጋራት የምግብ አዘገጃጀት መመሪያዎችን ያዘጋጃሉ። በተጨማሪም ለገበሬዎች የቴክኒክ ድጋፍ፣ እንዲሁም የተሻሉ መሳሪያዎችን እና መገልገያዎችን በማፍሰስ የሚገዙትን የቡና ጥራት እና የአምራቾቹን መመለስ ለማሻሻል እየሰሩ ነው። የግንኙነት ቡና ቀጥተኛ የንግድ ልውውጥ ዋና ማዕከል ነው። ይህም ከዚህ በታች ተብራርቷል።

የኮንትራት እርሻ

የኮንትራት እርሻ ለገበሬዎች የረጅም ጊዜ ኮንትራቶች ተዘጋጅተው አስቀድሞ ወይም በየጊዜው የሚገመገም በተቀመጠው ዋጋ የሚያመርት ሞዴል ነው። ይህ በገዢው እና በሻጩ መካከል ቀጥተኛ ግንኙነትን ይጠይቃል። የውል ስምምነቶችን፣ ጥራትን እና የአቅርቦት ድግግሞሽን ያካትታል። የዚህ ዓይነቱ ዝግጅት በተለይ ለትልቅ ጥራቶች ነው - ይህ ማለት፣ የኮንቴይነር ጭነቶች ወጥነት ያለው ጥራት ከአመት አመት ይባላል።

ለብዙዎች የኮንትራት እርሻ አሉታዊ ትርጉም አለው። ለብዙ አመታት ቡናቸውን ዘላቂ ባልሆነ ዝቅተኛ ዋጋ

ለመሸጥ ለሚገደዱ ገበሬዎች የብዝሃነት አደረጃጀት ሊሆን ይችላል። በዚህ አቅድ ለገበሬዎች ከፍተኛ ወለድ ብድር የሚሰጡ ላኪዎች ከዚህ ጋር ተያይዞ አርሶአደሩን ወደ ድህነት አዙሪት እየገፉት ነው።

የኤሌክትሮኒክ ግብይት መድረኮች

በቅርብ ዓመታት ውስጥ የኤሌክትሮኒክ ግብይት ንግድ ዋና ሆኗል። ይህ መንገድ አብቃዮችን ከሁለቱም ጠበሎች እና ሽማግሌዎች ጋር የበለጠ ቀጥተኛ ግንኙነትን ይፈጥራል። አረንጓዴ ቡና ለገበያ የሚቀርበው እንደ Cropster (www.cropster.com) እና Algrano (www.algrano.com) ባሉ የኢንዱስትሪ ጣቢያዎች ነው። አስመጪ ከባንደዎች እቃቸውን ለሽያጭ እንደሚለጥፉ ሁሉ አርሶ አደሮችም ቡናን ከትውልድ ቦታቸው ለመላክ ይችላሉ።

Amazon እና eBayን ጨምሮ በጣም ተወዳጅ የሆኑት ዋና የኢ-ኮሚርስ መድረኮች ለተጠበሰ ቡና አማራጭ ሊሆኑ ይችላሉ። የመስመር ላይ የግርሰሪ ግብይት ጣቢያዎች እንዲሁም የተቆላ ቡና የገበያ ቦታ ይሰጣሉ። በመስመር ላይ ብዙ የንግድ ስራዎች ሲሰሩ አምራቾች የራሳቸው ድረ-ገጽ እንዲኖራቸው የተመቻቸ ሁኔታ ያለ ሲሆን ይህም ይዘቱን እና አእምሯዊ ንብረቱን እንዲሁም ከገዢዎቻቸው ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት እንዲኖራቸው ያደርጋል።

ሳጥን 4: ቀጥተኛ ንግድ

ቀጥተኛ ንግድ የሚለው ቃል አንድም ፍቺ የለውም። ብዙውን ጊዜ ገዢዎች ከምርታቸው ምንጭ ጋር በቀጥታ ሲገናኙ ጥቅም ላይ ይውላል። ለሦስተኛው ምንጭ እንቅስቃሴ የንግድ ሞዴል እና ጽንሰ-ሐሳብ ማዕከላዊ ነው። ሆኖም ግን፣ በመጀመሪያ ከተገመተው በላይ፣ በመጠን በመተግበር ረገድ ውጤታማነቱ በጣም ያነሰ ነው።

በተቀላጠፈ ሁኔታ ለመሥራት ብዙ ግብአት፣ ጠንካራ መሠረተ ልማት እና ከፍተኛ የዕውቀትና የንግድ ክህሎት የሚጠይቅ በመሆኑ ቀጥተኛ የንግድ ሞዴል ቀስ በቀስ እየዳበረ ነው። አርሶ አደሮችና ጠበሎች በተለምዶ የማይተዋወቁ በመሆናቸው እነዚህ ሁሉ ብዙ ጊዜ ይገናኛሉ። ከአለም አቀፍ ንግድ እና ሎጅስቲክስ መስፈርቶች እና እውነታዎች ጋር በተገናኘ ቀጥተኛ ንግድ ብዙውን ጊዜ አላስፈላጊ ውድ እና ውጤታማ አይደለም። ምክንያቱም ብዙ ትናንሽ አምራቾች እና መጋገሪያዎች ዓለም አቀፍ መስፈርቶችን ለመቆጣጠር የሚያስችል ግብዓት ወይም እውቀት የላቸውም።

ከኢኮኖሚ ደረጃ አንጻር፣ በእያንዳንዱ የገበሬ/ገበሬ ቡድን ወይም ማህበራት የሚሳተፉት አነስተኛ መጠኖች ብዙውን ጊዜ በሁለቱም የሰንሰለቱ ጫፎች ላይ ላኪዎች እና አስመጪዎች የተወሰነ ተሳትፎ እንዲኖር ያስገድዳሉ።

ምንጭ፡-አለም አቀፍ የንግድ ማዕከል

የአንላይን ጨረታዎች (ምዕራፍ 4ን ይመልከቱ) ቀስ በቀስ ተወዳጅ እየሆኑ መጥተዋል። የተለመደው ቅርጸት በአምራች ሀገር ውስጥ ውድድርን ያካትታል። አርሶ አደሮች በቡና ቀማሽ ዳኞች ደረጃ ተመርጠው በአገር ውስጥም ሆነ በውጪ ለሚገኙ ገዢዎች ጥቂት ምርጫ ቡናዎቻቸውን ያቀርባሉ። በጣም ጥሩዎቹ ቡናዎች በሐራጅ ይሸጣሉ እና በአጠቃላይ በጣም ከፍተኛ ዋጋ ይስባሉ። አብዛኛዎቹ ጨረታዎች ለቡና የተከፈለውን ዋጋ በምን ያህል ዋጋ እንደሆነ በግልጽ ያሳያሉ፣ ይህም አጠቃላይ ከሂደቱ በስተጀርባ ስላለው ሁኔታ ሙሉ ክትትል እንዲኖር ያስችላል።

በጣም ታዋቂው የአንላይን ጨረታ ካፕ ኦፍ ኤክስለንስ ነው። ከመላው አለም የመጡ ገዥዎችን በማሰባሰብ በምርጫ ቡናቸው ብቃታቸውን የተመሰከረላቸውን ቡና ገበሬዎች በአገር አቀፍ ውድድር እንዲወዳደሩ ያደርጋል። ከፍተኛ ውጤት አምጥተው በብሄራዊ ደረጃ እጩ የሆኑት ቡናዎች ግልጽ በሆነ ጨረታ ሂደት ላይ እንዲቀርቡ ይደረጋል። ለከፍተኛ ውጤት ዋናው ማለፍ ያልቻሉ ብዙዎች አሁንም በብሔራዊ አሸናፊዎች ፕሮግራም ላይ ለጨረታ ቀርበዋል።

የደቡብ-ደቡብ ንግድ

በግሎባል ደቡብ ያሉ አጋሮች በታሪክ ከማንኛውም ጊዜ በበለጠ እርስ በርስ እየተገበያዩ ነው። የደቡብ-ደቡብ ንግድ እ.ኤ.አ. በ2007 ከ2.6 ትሪሊዮን ዶላር ወደ 4 ትሪሊዮን ዶላር በ2018,127 አድጓል። ይህም በ2018 52 በመቶውን የታዳጊ ሀገራት የወጪ ንግድ እና በ2017 ከጠቅላላ የአለም ንግድ 28 በመቶ ይወክላል።

በደቡብ ኢኮኖሚዎች ላይ የሚደረገው የውጭ ቀጥታ ኢንቨስትመንት ባለፉት ሶስት አስርት ዓመታት ውስጥ እያደገ መጥቷል። እ.ኤ.አ. በ 2018 ቻይና፣ህንድ፣ሲንጋፖር፣ኬንያ እና ደቡብ አፍሪካ በአዲስ ፕሮጀክቶች ብዛት በአፍሪካ ቀዳሚ 10 የውጭ ባለሀብቶች መካከል ነበሩ። እ.ኤ.አ. በ2018 ወደ አፍሪካ የነበረው የኢንቨስትመንት ፍላጎት ወደ 46 ቢሊዮን ዶላር ከፍ ብሏል፤ ይህም ካለፈው ዓመት ጋር ሲነፃፀር የ11 በመቶ ብልጫ አለው።

እ.ኤ.አ. በ2025 ከደቡብ የመጡ ኩባንያዎች አንድ ሶስተኛውን የአለም አቀፍ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንት ፍላጎት ያመነጫሉ። በተለይም ለሌሎች የደቡብ ሀገራት የማምረቻ እና የአገልግሎት ዘርፎች እንቅፋቶችን በማስወገድ የደቡብ እሴት ሰንሰለቶች መግቢያ እድሎችን ይሰጣሉ። የደቡብ-ደቡብ ንግድ ከደቡብ-ሰሜን ንግድ የበለጠ የገቢ የመለጠጥ ችሎታዎችን ይወሰናል። የደቡብ-ደቡብ የእሴት ሰንሰለቶች በእርግጠኝነት ኢንተርፕራይዞች የእሴት ሰንሰለትን ከፍ ለማድረግ ቀላል ያደርጉላቸዋል፤ ተወዳዳሪነታቸውን ይጨምራሉ።

የደቡብ-ደቡብ ቡና ንግድ ግንኙነቶችን መምራት

የደቡብ-ሰሜን የገቢ እና የገቢ ዕድገት ልዩነት ከቀጠለ ደቡብ-ደቡብ ንግድ አማራጭ የዕድገት ምንጭ ሊሆን ይችላል።

በቡና አምራች ሃገራት ውስጥ የቡና ፍጆታ እየጨመረ በመምጣቱ ፍላጎትም እየጨመረ ይሄዳል። ፍላጎት (የውጭም ሆነ የውስጥ) ሲያደግ ሃገራት የጎደለባቸውን ምርት ወደ አገር ውስጥ ከማስገባት ውጪ ሌላ አማራጭ የላቸውም። በተለምዶ አምራቹ ሃገራት ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን (ወይም ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን) ቡና ወደ ውጭ መላክ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መደበኛ ደረጃ ያላቸው ቡናዎችን ወደ ሀገር ውስጥ ያስገባሉ። ብዙ ጊዜ ዋጋ ያላቸው እና የሚሟሙትን ቡናዎችን ግን በአብዛኛውን አይጨምርም።

ይህ የሆነበት ምክንያት የገቢ መጨመር እና የቡና ፍላጎት ወይም የምርት ችግሮች ምክንያት ነው። ለምሳሌ በሜክሲኮ ውስጥ የቡና ዝገት በሽታ በ2015-2016 ምርቱን አሟሏል። የፌደራል እና የክልል መንግስታት እና የግሉ ሴክተር ምርትን ለማገገም ከፍተኛ ጥረት ቢያደርጉም ሀገሪቱ አሁንም ከውጭ በሚገቡ ምርቶች ላይ ጥገኛ ትሆናለች። 1.9 ሚሊዮን 60 ኪሎግራም ከረጢቶች በ2020-2021 ትንቢያ የሀገር ውስጥ ምርት ብቻ የጨመረውን ፍላጎት ማርካት አይችልም።

ኮሎምቢያ፣ኢንዶኔዥያ፣ሜክሲኮ፣ፊሊፒንስ እና ታይላንድ በቂ መጠን ያለው ቡና ከሚያስገቡ ሃገራት መካከል ይጠቀሳሉ። እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ በኢንዶኔዥያ ከተሞች ውስጥ ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣ የቡና ማከፋፈያዎች እየተስፋፋ የመጣውን የካፌ አኗኗር የሚመሩ የቡና መሸጫ ቦታዎች የቡና ፍጆታን አስከትለዋል። ይህ እያደገ የመጣው ፍላጎት፣ከምርት ጉዳዮች ጋር ተዳምሮ ሀገሪቱ አብዛኛውን ጊዜ ደረጃውን የጠበቀ (ሮቡስታ) ቡና ከሌሎች ሀገራት እንድታስገባ አድርጓታል።

ይሁን እንጂ የኮቪድ-19 ወረርሽኝ በኢንዶኔዥያ ኢኮኖሚ ላይ የሚያሳድረው ከፍተኛ ተጽዕኖ የቡና ፍጆታን ይቀንሳል ተብሎ ይጠበቃል። የዩኤስ የግብርና ዲፓርትመንት በ2020/21 የኢንዶኔዥያ ፍጆታ በ600,000 ከረጢት ወደ 4.3 ሚሊዮን ከረጢት እንደሚቀንስ ተንብዮአል።

ተጨማሪ የደቡብ-ደቡብ ንግድ ለአለም አቀፍ የቡና ንግድ ተለዋዋጭነት የበለጠ ሚዛን ያመጣል። ይህ በዋነኛነት የሚሳካው በአምራች ሃገራት ውስጥ ፍጆታን በማስተዋወቅ የመንግስት ፖሊሲዎችን እና ውጥኖችን በማገዝ ነው።

ሠንጠረዥ 15: ቪዩትናም፣ ብራዚል፣ ፔሩ ቡናን በአቅራቢያ ወደሚገኝ አገሮች ልካዎል (2019)

ከ - አስከ	መጠን (60 ኪ.ግ ከረጢቶች)	የቡና ዓይነት
ቪዩትናም ወደ ህንድ	719 081	አረንጓዴ ሮቡስታ
ቪዩትናም ወደ ኢንዶኔዥያ	13 815	የሚሟሟ
ቪዩትናም ወደ ፊሊፒንስ	559 850	የሚሟሟ
ብራዚል ወደ ሜክሲኮ	796 500	አረንጓዴ ሮቡስታ
ፔሩ ወደ ኮሎምቢያ	181 000	አረንጓዴ አረቢካ
ብራዚል ወደ ኮሎምቢያ	274 620	አረንጓዴ አረቢካ

ምንጭ: አለም አቀፍ የቡና ድርጅት (2019)

የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ አካባቢ

ገና በጅምር ላይ ያለው የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና (AfCFTA) በሚቀጥሉት ዓመታት የአፍሪካ ውስጥ የቡና ንግድን ሊያራምድ ይችላል።

የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና ለሀገር ውስጥ እና አህጉራዊ ፍላጎትን ለማሟላት የሚያገለግል እና በአለም አቀፍ ገበያ የሚሸጥ ቡናን ለማልማት ማመቻቸት ይችላል።

እ.ኤ.አ. ጥር 1 ቀን 2021 የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና ስር ያለው የንግድ ልውውጥ ለአፍሪካ እና ለአለም አቀፍ የንግድ ተለዋዋጭነት ትልቅ ለውጥ አሳይቷል። ስምምነቱ በአህጉሪቱ 90 በመቶ በሚሆኑ ሸቀጦች ላይ የሚጣለውን ታሪፍ ያስወግዳል፤ ከታሪፍ ውጪ ያሉ ችግሮችን ለመፍታትም ያስችላል።

ከ1ነጥብ 3 ቢሊዮን በላይ ህዝብ ያለው ነጠላ ገበያው የአፍሪካን የንግድ ልውውጥ እንደሚሰጥ፣ ኢኮኖሚያዊ ብዝሃነትን እንደሚያበረታታ እና ድህነትን እንደሚቀንስ ብሎም በአፍሪካ የቀጥታ ኢንቨስትመንትን ፍላጎት እንደሚሰጥም ይጠበቃል።

በአፍሪካ ውስጥ ያለው የንግድ ልውውጥ በታሪክ ዝቅተኛ ነው። እ.ኤ.አ. በ2019 ከአፍሪካ 560 ቢሊዮን ዶላር ዋጋ ያለው 12 በመቶው ብቻ ከአህጉሪቱ የመጣ ነው። የአፍሪካ ሀገራት ዝቅተኛ ዋጋ ያላቸውን ጥሬ እቃዎች በመሸጥ እና ቡናን ጨምሮ ከፍተኛ ዋጋ ያላቸውን ምርቶች በመግዛት በአለም ኢኮኖሚ ዝቅተኛ ደረጃ ላይ ይገኛሉ።

የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና ይህንን ጉዳይ የሚፈታው 'በክልላዊ የእሴት ሰንሰለቶች ልማት ምርትን፣ በአህጉሪቱ ያሉ የማኑፋክቸሪንግ፣ የግብርና ፕሮሰሲንግ እና ሌሎች ተግባራት ለገበያ ለማቅረብ እንዲችሉ በማበረታታት በአህጉሪቱ የበለጠ እሴት መጨመር እና 'በአፍሪካ የተመረቱ' ምርቶች ልማትን ማሳደግ ነው።

ይህም በውጭ ምርቶች ላይ ያለውን ጥገኝነት በመቀነስ፣ ተወዳዳሪነትን በማሻሻል እና የአፍሪካ ሀገራትን በአለም አቀፍ የእሴት ሰንሰለቶች ላይ በማስቀመጥ የውስጥ-አፍሪካን ንግድ ለማነቃቃት እድል ይሰጣል።

የግብርና ንግዶችን ለመደገፍ ማዕቀፍ በመፍጠር የአፍሪካ አህጉራዊ ነፃ የንግድ ቀጠና ለቡና ዘርፍ ጥቅሞችን ይሰጣል። ስምምነቱ በክልላዊ የግብርና እሴት ሰንሰለቶች ላይ ያለው ትኩረት የግብርና ምርትን ለማሻሻል መንገዶችን ይሰጣል፤ በዚህም እንደ ቡና ባሉ የግብርና ምርቶች ላይ እሴት ለመጨመር እድሎችን ይፈጥራል።

ይህንንም ለማሳካት የአፍሪካ ሀገራት የማምረቻ አቅማቸውን ለማጎልበት፣ ኢንቨስትመንትን ለማስፋፋት እና እንደ የመሠረተ ልማት ጉድለቶች ያሉ ችግሮችን ለመፍታት ፖሊሲዎችን በማዘጋጀት ተጨማሪ ፖሊሲዎችን ማቅረብ አለባቸው።

በቡና ምርቶች ውስጥ ያሉ አዳዲስ አዝማሚያዎች

ለአካባቢ ተስማሚ የሆነ ነጠላ አጠቃቀም ፖሊሲ

ሶስት ዋና ዋና የ“eco” pods” ዓይነቶች አሉ። እንደገና ጥቅም ላይ ከመዋሉ በፊት ባዶ ማድረግ የሚያስፈልጋቸው አሉሚኒየም፣ እንደገና ጥቅም ላይ ሊውል የሚችል የማይገዛ ብረት፣ ሰዎች እራሳቸው አዲስ በተፈጨ ጥሩ ቡና ይሞላሉ፣ ወይም ማዳበሪያ።

አብዛኛው ብስባሽፖዎች በንጥረ-ምግብ የበለጸገ አፈር ውስጥ ከመበላሸታቸው በፊት በቀጥታ ወደ ተፈጥሮ ከመወርወር ይልቅ ለንግድ ማዳበሪያ ያስፈልጋቸዋል። አንዳንድ ምርት ስሞች ያንን አገልግሎት እንደ ከሽያጭ በኋላ ስትራቴጂያቸው አካል አድርገው ያቀርባሉ።

Bosch Tassimo፣ Illy፣ Keurig፣ Lavazza፣ Nespresso እና Nestléን ጨምሮ ትላልቅ ንግዶች እና እንደ Halo Coffee እና Origin Coffee ያሉ ትናንሽ ከባንያዎች ይህንን ምርት ያቀርባሉ።

ለፈጣን ቡና 'ልዩ' ማስተካከያ

ፈጣን ቡና ተመልሶ እየመጣ ነው። በተለምዶ እንደገንዘብ ቆጣቢ መፍትሄ የተገነዘቡት የተለመዱ የግሮሰሪ አይነት ፈጣን ቡናዎች ብዙውን ጊዜ በከፍተኛ ደረጃ በኢንዱስትሪ የበለጸጉ ሂደቶችን በመጠቀም ከርካሽ የቡና ፍሬዎች ይሠራሉ።

ልዩ የተቆላ እና የቡና ብራንዶች ከፍተኛ ጥራት ካለው የአረቢካ ቡና ፍሬ በጥንቃቄ ተዘጋጅተው፣ በቅጥ የታሸጉ እና ጥሩ ጣዕም ያላቸው ፈጣን ቡናዎችን እያዘጋጁ ነው። ይህ ለአዲሱ ትውልድ ልዩ የቡና ጠጪዎች

ምቕትን፣ ጥራትን እና ወቅታዊ ገጽታን በማጣመር በተጠቃሚ ዘንድ እንዲኖር ያደርጋሉ።

ልዩ የሚሟሟ ቡና ታዋቂነቱ እየጨመረ በመጣበት በቻይና ውስጥ አስደናቂ የሆነ ስኬት እያገኘ ነው።

ይህንን ምርት የሚያቀርቡ የተሳካላቸው ብራንዶች አሉ። ቮይላ ቡና እና ስዊድን ካፕ ቡና በአብነት ለመጥቀስ ይቻላል። ስታርባክስ እንኳን ከወትሮው የተሻለ ጥራት ያለው ፈጣን ቡና ያቀርባል።

■ ኒትሮቡና

በቅርቡ የኒትሮ ቡና በጣም ተወዳጅ ሆኗል። በሱፐር ማርኬቶች እና በነዳጅ ማደያዎች እና በሜኑቦርዶች ውስጥ በአካባቢ ካፌዎች እና በሌሎች ቦታዎችም ውስጥ ሊገኝ ይችላል። ይህ አዝማሚያም የመቀነስ ምልክት አያሳይም።

ናይትሮ ቡና ቀዝቃዛ የተዘጋጀ ቡና ነው። እ.ኤ.አ. በ2016 በስታር ባክስ የሲያትል ሪዘርቭ ሮስቲሪ ውስጥ ከመታየቱ በፊት በሶስተኛ-ሞገድ የቡና መሸጫ ሱቆች ውስጥ ታዋቂ የሆነ ሲሆን ጠንካራ ስኬት አግኝቷል።

ቀዝቃዛ ቡና አሲዳማነትን በሚቀንስበት ጊዜ ጣፋጭነትን የሚጨምር ሲሆን ናይትሮኛን መጨመር ኒትሮ ቡናን ለስላሳ ያደርገዋል።

የኒትሮ ቡና ውድ፣ ቀዝቃዛ፣ ወፍራም እና ትንሽ ጣፋጭ ቢሆንም ምንም ወተት ወይም ስኬት የለውም። ብዙ ቡና ጠጪዎችን ለአንድ ሲኒ ከወትሮው በላይ እንዲያወጡ የሚያነሳሳቸው ነው።

ታዋቂ የኒትሮ ቡና ምርጫዎችን የሚያቀርቡ ብራንዶች ላኮሎምቤ፣ ቻሜሊዮን ሲሆኑ ቀዝቃዛ ራይስ እና ከፍተኛ ቡናዎችን ዝግጅት ያካትታሉ።

■ የሚያብለጨልጭ ቡና ወይም 'ኤስፕራ ሶዳ'

ከኒትሮ ቀዝቃዛ ቡና ጋር በሚመሳሰል መልኩ፣ የሚያብለጨልጭ ቡና አረፋማ እና መንፈስን የሚያድስ ነው። ከጥቅሙ ጋር ያለ ድንቅ የናይትሮኛን ኢንፍሎሽን ማሸን በቀላሉ በቤት ውስጥ ሊሰራ ይችላል። ከቆሻሻ ውሃ ይልቅ በካርቦን ውሀ የተሰራ፣ ለጣፋጭ የሻሻላ ጠብታ፣ እና ወተት ወይም ክሬም የሌለው የቀዝቃዛ ቡና ስራት ነው።

የሚያብለጨልጭ ቡና አዲስ የተከሰተ አዝማሚያ ባይሆንም ከጥቂት አመታት በፊት ፋሽን ሆኖ የቆየ እና ተወዳጅነቱ በቀጣይ አመታት እያደገ እንደሚሄድ ይጠበቃል።

ኢሊ፣ ስቴምፕታውን እና ቪቪች ይህንን ምርት በተሳካ ሁኔታ ከሚሸጡት ብራንዶች መካከል ናቸው።

■ ቪጋን፣ በእፅዋት ላይ የተመሰረተ የወተት አማራጮች

የላክቶስ አለመስማማት የወተት አማራጮችን ከሥነ ምግባራዊ ፍጆታ እና ልዩ የአመጋገብ ምግቦች ባሻገር ማራኪ ያደርገዋል። ብራንዶች ይህንን ፍላጎት ለማሟላት ቪጋን፣ ከዕፅዋት የተቀመሙ አማራጮችን እያቀረቡ ነው።

እያደገ የመጣውን የሽማግሌት ፍላጎት ለመከታተል እና የዘላቂነት ጥረቱን ለማሳደግ፣ ስታርባክስ ለመጠጥ ዝግጁ የሆኑትን ምርቶችን ጨምሮ የቪጋን አማራጮችን በየጊዜው እያስተዋወቀ ነው። አሁን ደግሞ በአልሞንድ ወተት የተሰራውን የታሽገ Frappuccinos ያቀርባል።

የአልሞንድ፣ የአኩሪ አተር እና የኮኮናት ወተቶች እስካሁን ድረስ ተወዳጅ አማራጮች ሲሆኑ፣ ጣዕማቸው እና ባህሪያቸው ከወተት የተለዩ ነው። ብራንዶች ማኪያቶ፣ ቡና ክሬም እና ሌሎች ለቪጋን ተስማሚ ብራንድ የካፌይን ማሸኛ ላይ አዳዲስ ፈጠራዎችን በማካተት ለማቅረብ እየተንቀሳቀሱ ነው።

አታ እንዲህ ያለ የምርት ስም ሲሆን በባሪስታስ እና በደንበኞቻቸው ዘንድ ተወዳጅ ስለነበረው በፍጥነት ወደ ታዋቂነት ከፍ ብሏል።

ዘመናዊው ታይምስ በግሮሰሪ መደብሮች እና በሌሎች ቦታዎች የሚሸጥ የታሽገ ቀዝቃዛ ቡና ማዘጋጃ መስመር አለው። ላኮሎምቤ በኮኮናት ወይም በአጃ ወተት የተሰሩ አማራጮችን ጨምሮ ታዋቂውን የታሽገ ረቂቅ ማኪያቶ ይሸጣል። ራይዝ ብሩዊንግ እንዲሁ፣ የታሽገ የአጃ ወተት ማኪያቶ በተለያዩ ጣዕም ይሸጣል።

■ ቡና-ኮላ መጠጦች

ኮከላ በቅርቡ ኮስታ ቡናን በማግኘቱ፣ የቡና ኮላ መጠጦች በአውሎ ንፋስ ፍጥነት ለመጠጣት ዝግጁ የሆነውን ገበያ ጠልፈው ለመውሰድ ተዘጋጅተዋል። ኮከላ® ከቡና ጋር በጥር 2021 በአገር አቀፍ ደረጃ ለመጠጥ ዝግጁ የሆኑ የቡና መተላለፊያ መንገዶችን መትቷል።

■ ጠንካራ ቡና (አልኮል ያለው)

አለም አቀፋዊው ለመጠጥ ዝግጁ የሆኑ የቡና ምድቦች እየተስፋፉ ሲሆን በዚህ ውስጥ ብራንዶች የአልኮል መጠጦችን ቀዝቃዛ ቡና፣ ማኪያቶ እና ሌሎችንም ይጨምራሉ። ብቅል ላይ ተመስርተው ኮከላዎች እያዘጋጁ ይገኛሉ። ይህም እንደገና መነቃቃት እየፈጠረ ሲሆን በስሜት ላይ የተመሰረቱ ዝግጁ የሆኑ መጠጦች ወደ ገበያው በማምጣት ላይ ይገኛሉ።

ብዙ ብራንዶች ቀዝቃዛ-ቢራ ያለው፣ የአልኮልነት ባህርይ የሚታይበትን እና ከቡና ጋር የተቀላቀለ መጠጥ ለመኮምኮም ደጃፎች እያንኳኑ ነው። ጠንካራ ቡና በሁለት መደቦች ውስጥ ይወድቃል፡- ቀዝቃዛ ጠንካራ ቡና እና ክሬም ጠንካራ ቡና። እነዚህ የአልኮልነት ባህርይ ኖሯቸው ለአቅርቦት ዝግጁ የሆኑ መጠጦች ከፍተኛ ፍላጎትን ከላቢነት ጋር ለማግኘት ጥረት እያደረጉ ይገኛሉ።

ቡና እጁን ወደ ሻይ ይቃጣል

■ ካስካር

ካስካራ የቡና ፍሬ ሻይ በመባልም ይታወቃል። ከጥቂት አመታት በፊት የነበረ ሲሆን አሁንም በታዋቂነት እያደገ ነው። ከስታር ባክስ እስከ ሼክ ሼክ፣ ልዩ የቡና መሸጫ ሱቆች እና የሻይ ቤቶችን ጨምሮ ካስካራ በየቦታው በምናሌዎች ላይ ብቅ ብሏል።

ለትውልዶች፣ አርሶ አደሮች በተለምዶ ካስካራን ለማዳበሪያነት ይጠሉት ወይም በውሃ ቦይ ውስጥ ይጥሉታል ከተሰበሰበው ሂደት በኋላ ስትሪፕ ለቀማ፣ የቡና ፍሬዎች - የበሰሉና ያልበሰሉ - በአንድ ጊዜ ይወገዳሉ።

ዛሬ ካስካራ ተጭኖ ወደ ሌሎች ሃገራት ከመላኩ በፊት በማድረቅ ብክነትን ለመቀነስ እና የበለጠ ዘላቂነት ያለው ኢንዱስትሪን በአዋጭ መንገድ ማቅረብ ጀምረዋል።

የቡና ፍሬ ኩባንያ በቡና ዱቄት የሚታወቀው የቡና ፍሬውን ወስዶ ወደ መጠጥ የሚቀይር ዱቄት በማድረግ ነው። የተፈጨ ካስካራ እንዲሁም ኮርስ እና ጥቃቅን ጥራጣዎችን ያቀርባል። ካስካይ በሚያብረቀርቅ የካስካራ መጠጥ የሚታወቅ ሲሆን ስለንግሾት ኩባንያ በ2013 የካስካራ ሻይን ማጠጣት የጀመረው ብዙ ኩባንያዎች የቡና ፍሬ በንግድ ደረጃ ጥቅም ላይ እንደሚውል ከማወቁ በፊት ነበር።

■ የቡና ቅጠሎች

የቡና ተክል ሲቆረጥ ወይም ሲሸለቀቅ ቅጠሎቹ ብዙውን ጊዜ ይባክናሉ። በአንዳንድ የዓለማችን ክፍሎች ግን የቡና ቅጠል ሻይ ለማዘጋጀት ተመርጠው ይዘጋጃሉ።

ይህ ለአምራቾች የግብርና ገቢያቸውን ለማሳደግ አማራጭ መንገድ ይሆንላቸዋል። ለቡና መሸጫ ሱቆች በቡና እና በሻይ ዓለም መካከል ያለውን ልዩነት ‘የማስተካከያ’ መንገድም ሊሆን ይችላል።

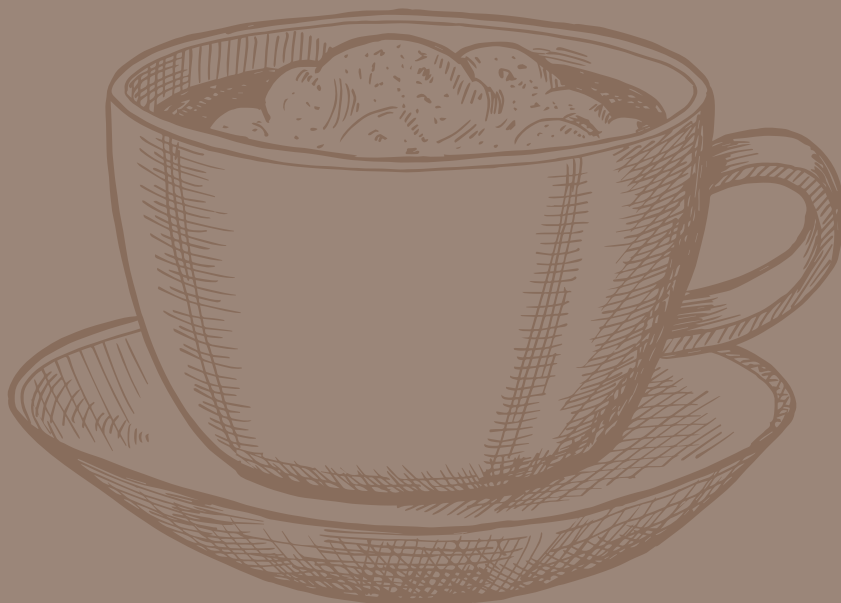
“ዊዝሞንኪ” በምዕራቡ ዓለም ገበያ ከትንሽ ኢትዮጵያውያን ምርቶች በስተቀር ብቸኛው የቡና ቅጠል ሻይ ነው። ትኩረቱንም የገበያ ስኬት ለማምጣት የደንበኞችን ግንዛቤ በማሳደግ እና ስርጭትን በማስፋት ላይ ያሳረፈ ይመስላል።

ምዕራፍ 4

ዲ.ጂ.ታል ትራንስፎርሜሽን

የከፍተኛ የቴክኖሎጂ ግብርና ተስፋ 136

የቨርቹዋል ገበያዎችን ጥቅሞች ማግኘት 143

ዲጂታል ትራንስፎርሜሽን

ቡና የፕሮግራም አዘጋጆች እና የሶፍትዌር ገንቢዎች የምሽት ክፍለ ጊዜዎችን እንዲነቃቁ በማድረግ ለዘመናዊው የመረጃ ዘመን እድገት ትልቅ ሚና ተጫውቷል። ለቡና ተጽእኖ ምስጋናዎች የሚከፈሉት እንደ ጃቫ፣ ጃቫ ስክሪፕት እና ኮሌስክሪፕት ባሉ የቴክኖሎጂ ስሞች ነው።

አሁን ቴክኖሎጂ አርሶ አደሮችን፣ አምራቾችን፣ ነጋዴዎችን እና ቡና ጠጪዎችን ከዘር እስከ ሲኒ የተሻለ ቡና እንዲፈጥሩ በማድረግ ውለታውን እየከፈለ ነው። የዲጂታል ቴክኖሎጂ በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ተጫዋቾች በብቃት እንዲሰሩ፣ አዳዲስ ገበያዎችን እንዲደርሱ እና የበለጠ ፍትሃዊ እና ቀጣይነት ባለው መልኩ እንዲሰሩ ያስችላቸዋል።

የዲጂታል ቴክኖሎጂ የቡናውን ዘርፍ አጠቃላይ ተወዳዳሪነት ያጠናክራል። ዲጂታላይዜሽን በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉትን ሦስት ግልጽነት፣ የመከታተያ እና እምነትን ያሳድጋል። እንደ ተፅእኖ ኢንቨስትመንት ያሉ አዳዲስ የገንዘብ ድጋፍ እድሎችን ይከፍታል፣ ይህም ማህበራዊ ወይም አካባቢያዊ ጥቅሞችን እንዲሁም ትርፍን ይፈልጋል። ከዚህም በላይ ዘላቂነት ያለው ዲጂታላይዜሽን እንደ አውሮፓውያን አረንጓዴ ውል እንደተንጸባረቀው የህዝብ ፖሊሲ ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ሆኗል።

ቡናን ጨምሮ በግብርናው ዘርፍ እያመነጨ ያለው ከፍተኛ መጠን ያለው መረጃ ለትላልቅ ዳታዎች እድል ይሰጣል። ይህም በዘርፉ ለውጥ እያስከተለ ነው። ተራራዎችን የተገኘው ግንዛቤ በቡና ዘርፍ ውስጥ ያሉ አለመረጋጋትን እንኳን ለመፍታት ቀላል ያደርገዋል።

ዕድሎች ግን አደጋዎችን ያመጣሉ። ዲጂታላይዜሽን ለበለጠ ተደራሽነት ተስፋ የሚሰጥ ቢሆንም፣ እኩልነትንም ያሰፋል። ይህ አደጋ በተለይ በቡና ዘርፍ ውስጥ ከፍተኛ ነው። በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ ያለው እኩልነት ቀድሞውንም ከፍተኛ በሆነበት እና ድሃው ተጫዋቾች ብዙውን ጊዜ የሚቀርቡትን እድሎች በአግባቡ ለመጠቀም የሚያስችል ግብአት የላቸውም።

ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ ዲጂታላይዜሽን ለላቀ ፍትሃዊነት፣ ዘላቂነት እና ዘላቂነት ተስፋ ሰጪ መንገድን ያቀርባል።

ይህ እንዲሆን ፖሊሲ አውጪዎች፣ ለጋሾች እና ባለሀብቶች እድሎችን እና አደጋዎችን ማወቅ አለባቸው። መዋቅራዊ ማሻሻያ፣ መሠረተ ልማትና አቅም ግንባታ ላይ ኢንቨስት ማድረግ አለባቸው።

ዲጂታል የማድረግ ሥራ በቡና ዘርፍ

መፍትሄዎች

- አግሮኖሚ: የአፈር ትንተና
- የሳተላይት ቴክኖሎጂ ለ 'ፕሮሲሽን ኦርቫ'
- ምርት መሰብሰብና ማሳደግ መሳሪያዎች
- መረጃ መሰብሰብና ሰጭትዌር

ኦርቫና የገበያዎች ቡድን አስተዳደር

ሎጂስቲክስ

መፍትሄዎች

- ዲጂታል መድረክ
- ለጭነትና ወረቀት ሥራዎች
- ለመጋዘን አስተዳደርና ሌዲዮ ሞገድ

የገበያ መረጃ

መፍትሄዎች

- ብሎክ ቼይን ቴክኖሎጂ ለ ግልጽነት እና ክትትል

የድረ ገፅ ግብይት

መፍትሄዎች

- ቀጥታ ሽያጭ
- የድረ ገፅ ግብይት
- የድረ ገፅ ጨረታዎች

መጥበብ፣ ማፍለ እና ቅምሻ

የፋይናንስ አገልግሎቶች

መፍትሄዎች

- የዲጂታል ባንክ
- የሞባይል ባንክ አገልግሎት

መፍትሄዎች

- መቀላት፣ ማፍለ እና የቅምሻ ቴክኖሎጂዎች እና መተግበሪያዎች

ምንጭ: ITC

የክፍተኛ የቴክኖሎጂ ግብርና ተስፋ

በሃያ አንደኛው ክፍለ ዘመን እንኳን አለም በግብርና ስራ እና በገጠር ይደሰታል። ሰዎች ግብርናውን ከጥንት ባህልና ከተፈጥሮ ቅርበት ጋር ያዛምዳሉ።

ይሁን እንጂ ሳይንስና ቴክኖሎጂ የዘመናዊውን የግብርና ገጽታ በመቀየር ምርትን በማሳደግና ብክነትን በመቀነስ ሁኔታዎችን የተሻሉ ለማድረግ ጥረት በማድረግ ላይ ይገኛል። ቡናም ከዚህ አንጻር ከሌሎቹ ዘርፎች የተለየ አይደለም።

አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች አርሶ አደሩ የተሻለ ቡና እንዲያመርት እና የአለም ሙቀት መጨመርን እንዲሁም ሌሎች የአካባቢ ችግሮችን እንዲላመዱ ይረዳቸዋል። በአካባቢያዊ፣ በማህበራዊ፣ በኢኮኖሚያዊ እና በትውልድ ደረጃ ዘላቂነት ያለው ኑሮን ለመፍጠር ለአርሶ አደሩ መሳሪያዎች ይሰጣሉ። ገበሬዎች ከገጠኞች እና ሽማግሌዎች ጋር የበለጠ ቀጥተኛ ግንኙነት እንዲፈጥሩ ይረዱቸዋል።

ዘመናዊ መሳሪያዎች፣ ቴክኖሎጂዎች እንዲሁም የመማማሪያ መድረኮች በሰፊው ይገኛሉ። ይሁን እንጂ ብዙዎቹ ለአነስተኛ ገበሬዎች ወይም በድሃ አገሮች ውስጥ ለሚኖሩ በጣም ውድ ናቸው።

የቴክኖሎጂ ወጪዎችን የመጋራት የትብብር ዘዴዎች ይህንን ችግር ለመፍታት ይረዳሉ። በተጨማሪም አንዳንድ ኮርፖሬሽኖች የቡና ጥራትን እና አስተማማኝነትን ለማሻሻል እንደ ማበረታቻ ወይም የትብብር መንገድ በዙሪያቸው ለሚሰሩ ገበሬዎች የቴክኖሎጂ አገልግሎቶችን በነጻ ይሰጣሉ። የቴክኖሎጂ አቅራቢዎች ሁሉን አቀፍ ልማት የገበሬውን መቀበል እና መላመድን እንደሚያበረታታ ይገነዘባሉ። ይህ ማለት አነስተኛ ይዘታዎች ቁልፍ የገቢ ማግኛዎች ላይሆኑ ይችላሉ። አሁንም ጠቃሚ ባለድርሻ አካላት እና ተጠቃሚዎች ናቸው።

ወጪ እንቅፋት ባይሆንም ለመሠረተ ልማት አውታሮች የአዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን ስርጭት እንቅፋት ሊሆኑ ይችላሉ። የቴክኖሎጂ መፍትሄዎች አስተማማኝ የኤሌክትሪክ አቅርቦት ያስፈልጋቸዋል፤ በተጨማሪም የብሮድባንድ ግንኙነት እና የኮምፒዩተር ወይም የስማርት ስልኮች መዳረሻ ያስፈልጋቸዋል።

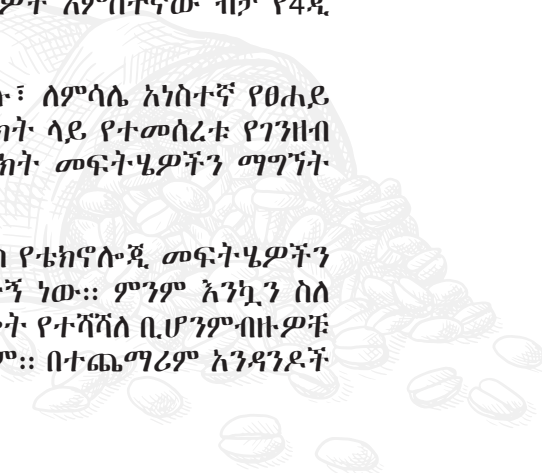
የዲጂታል ክፍፍሉ አንዳንድ ጊዜ ገደል ሊመስል ይችላል። ይህ መለያየት በከተማ እና በገጠር መካከል በይበልጥ የሚታይ ነው። ይላል አለም አቀፍ የቴሌኮሙኒኬሽን ህብረት። ከዓለማችን የከተማ ህዝብ ሶስት አራተኛ የሚሆነው የኢንተርኔት አገልግሎት ተጠቃሚ ሲሆን ሁለት ሶስተኛው ደግሞ ኮምፒውተር ማግኘት ይችላሉ። በገጠር አካባቢ ከሁለት አምስተኛ በታች ከበይነመረቡ ጋር መገናኘት የሚችሉ ሲሆን ሩብ ብቻ ኮምፒውተር በእጃቸው ይገኛል። ሁኔታው በተለይ በአፍሪካ 6 በመቶ ያህሉ የገጠሩ ህዝብ ከበይነ መረብ ጋር መገናኘት በሚችልበት እና 2 በመቶ ትንንሽ ኮምፒዩተር ማግኘት በሚችልበት ሁኔታ ላይ ነው።

ሁኔታው ለሞባይል ቴክኖሎጂ የተሻለ ነው። ምንም እንኳን 90 በመቶ የሚሆነው የዓለም ህዝብ የሞባይል ብሮድባንድ የማግኘት እድል ቢኖረውም በበለጸጉ እና በድሃ ሀገሮች መካከል እና በከተማ እና በገጠር መካከል ባሉ ሀገራት መካከል ቀጣይነት ያለው ተደራሽነት ክፍተቶች ይቀራሉ። ይህ የሚያሳየው አራተኛው ያደጉት ሀገራት ህዝብ የሞባይል ብሮድባንድ ተጠቃሚ ባለመሆኑ ነው።

በጣም በሚያስደነግጥ መልኩ፣ በአለም አቀፍ ደረጃ 70 በመቶ የሚሆነው የገጠር ህዝብ 4ጂ (ከ95 በመቶው የከተማ አካባቢ ጋር ሲነጻጸር) የማግኘት እድል ሲኖረው፣ በአንዳንድ ክልሎች ያለው ስርጭት በጣም ያነሰ ነው። ለምሳሌ፣ በአፍሪካ ከሚገኙት የገጠር ነዋሪዎች አምስተኛው ብቻ የ4ጂ ግንኙነትን ያገኛሉ።

አንዳንድ የገበሬ ማህበረሰቦች የቴክኖሎጂ መሰናክሎችን መዘለል ይችላሉ፣ ለምሳሌ አነስተኛ የፀሐይ ፓነሎችን ተጠቅመው መሳሪያቸውን ቻርጅ በማድረግ፣ በጽሁፍ መልእክት ላይ የተመሰረቱ የገንዘብ ክፍያዎችን በመጠቀም ወይም ከመተግበሪያዎች ይልቅ በጽሁፍ መልእክት መፍትሄዎችን ማግኘት ያስችላቸዋል።

ቴክኒካል አውቀትም ትልቅ ችግር ይፈጥራል። ብዙ አርሶ አደሮች አዳዲስ የቴክኖሎጂ መፍትሄዎችን በአግባቡ ለመጠቀም ትምህርት እና ስልጠና የላቸውም። ግንዛቤም ፈታኝ ነው። ምንም እንኳን ስለ አዳዲስ መፍትሄዎች እና ቴክኖሎጂዎች በገበሬዎች መካከል ያለው አውቀት የተሻሻለ ቢሆንም ብዙዎቹ አሁንም ከተለመዱት አሠራሮች ይልቅ አማራጮችን ለማግኘት አልቻሉም። በተጨማሪም አንዳንዶች

የካሜሩን ቡና አምራቾች

አግሮኖሚ፡- ከመሬት በታች ያሉ መፍትሄዎች

እንደማንኛውም የእርሻ ስራ፣ ጥሩ የቡና ፍሬዎችን በጠንካራ እና ጤናማ የቡና ዛፎች ላይ ለማልማት የአፈር ጥራት አስፈላጊ ነው።

የቡና ተክሎች ከአፈር ውስጥ ውሃን እና እንደ ናይትሮጅን፣ ፖታሲየም፣ ፎስፎረስ፣ ካልሲየም፣ ማግኒሻየም እና ድኝ የመሳሰሉ ማክሮ ኤለመንቶችን ይስባሉ። ብረት፣ ዚንክ፣ ማንጋኒዝ፣ ክሎሪን፣ ቦሮን እና መዳብን ጨምሮ ማይክሮ ኤለመንቶች ያስፈልጋቸዋል።

ትክክለኛው የአሲድነት መጠን ለእጽዋት ጤና፣ ንጥረ ምግቦችን የመመገብ ችሎታ፣ ምርቱ እና በሽታን የመቋቋም ችሎታ አስፈላጊ ነው። በጣም ጥሩው የአሲድነት መጠን በ4.9-5.6 ፒኤች ክልል ውስጥ ነው።

ለም፣ ገንቢ አፈር ልምድ፣ እውቀት እና ግምት ይጠይቃል። እውቀት እና ልምድ አስፈላጊ ሆነው ሲቀሩ፣ ዘመናዊ ሳይንስ እና ቴክኖሎጂ አብዛኛው የግምት ስራ ሊወስድ ይችላል።

ለሳይንስ የሚሆን ለም መሬት

አፈር ለቡና ልማት ካለው ፋይዳ አንፃር ሳይንስና ቴክኖሎጂ አርሶ አደሮች አፈራቸውን ወደ ለም መሬት እንዲቀይሩ በማድረግ ረገድ ከፍተኛ ሚና ይጫወታሉ። ለምሳሌ በብራዚል መንግስት ሀገሪቱ እንደ ቡና አምራች ሀገር ያስመዘገበችው ስኬት በአብዛኛው ውጤታማ በሆነ የአፈር ትንተና፣ ቅንጣት ፊዚክስ፣ ኬሚስትሪ እና ባዮሎጂ ላይ ነው ብሎ ያምናል።

ትክክለኛ እና ወቅታዊ የአፈር ትንተና ገበሬዎች ምርታቸውን እንዲያሳድጉ እና ማዳበሪያን እንዲቀንሱ ይረዳል። እንዲህ ዓይነቱ ትንታኔ ለአብዛኞቹ ትናንሽ ገበሬዎች ወይም በታዳጊ አገሮች ገበሬዎች ሊደረስበት የማይችል ወይም በጣም ውድ ነበር። አንዳንድ ስፔሻሊስቶች እንደሚገምቱት ከ10 በመቶ ያህሉ የአለም ገበሬዎች የላቦራቶሪዎችን ተደራሽነት ያገኛሉ፣ ይህም አብዛኛውን ጊዜ በጣም ሩቅ እና/ወይም ለመጠቀም በጣም ውድ ነው።

በታዳጊ አገሮች ገበሬዎች ላይ የሚያተኩረው አግሮኬረስ የተሰኘው የኔዘርላንድ ኩባንያ፣ ናሙናዎችን በመፈተሽ በሞባይል ስልክ በመላክ ከጋራ የካሊብራሽን ዳታቤዝ ጋር በማገናኘት የታመቀ ኢንፍራራድ ስካነር ሠርቷል። ውጤቶቹ ለገበሬዎች በሞባይል ስልኮቻቸው ይመለሳሉ (ለቡና ገበሬዎች የካሃዋ የአፈር መከራ የሚባል መተግበሪያ አለ)። ጃንጥላ ድርጅቶች ብዙውን ጊዜ መሳሪያውን ይገዛሉ እና የውሂብ ጎታውን ይመዘግባሉ።

የአርሶ አደሩን እውቀት በማሳደግ አፈር የሚፈልገውን እና መቼ ምን ማድረግ እንዳለበት እንዲያውቅ፣ አግሮኬረስ መፍትሄ አብቃዮቹን ከፍተኛ መጠን ያለው ማዳበሪያ ከማዳን እና በአማካይ 25 በመቶ ምርትን እንደሚያሳድግ ከብንያው ገልጿል። ምንም እንኳን አግሮኬር 30,000 የሚያህሉ ገበሬዎችን ቢያገለግልም ከብንያው አሁንም ይህን መውሰድ ፈታኝ መሆኑን አምኗል።

የአግሮኖሚክ ዲጂታል ቴክኖሎጂ ተቀባይነት እና አጠቃቀም በሚቀጥሉት ዓመታት መሻሻል አለበት። የአለም ሙቀት መጨመር፣ የአፈር መሽርሽር፣ የተጨናነቀ የውሃ አቅርቦቶች እና የአየር ጠባይ ክስተት ደግሞ ስለ እያደገ መምጣቱ የቡና እርሻ የወደፊት ዘላቂነት በዲጂታል ቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ ነው።

የቴክኖሎጂ፣ የመሰረተ ልማት እና የስልጠና ተደራሽነት ማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ ተግዳሮቶችን መፍታት ይጠይቃል።

የቡና ተክሎች ጄኔቲክስ ለስኬት ቅድመ ሁኔታም ናቸው። በቡና ዘር ዘርፍ አንዳንድ አሠራሮች እና በአርሶ አደሮች መካከል ባለው መደበኛ ያልሆነ የዘር ልውውጥ ምክንያት የቡና ተክሎች የዘር ውርስ ተበላሽቷል። ይህ ደግሞ የሚመረቱ ዝርያዎችን ትክክለኛ ተፈጥሮ ለማወቅ አስቸጋሪ ያደርገዋል።

ይህም ምርጥ ዘር በገበሬዎች እጅ እንዳይገባ ትልቅ እንቅፋት ፈጥሯል። ወርልድ ቡና ምርምር ለትርፍ ያልተቋቋመ የR&D ድርጅት በገበሬዎች ማሳ ላይ የሚበቅሉትን ዝርያዎች ለመለየት የDNA የጣት አሻራ ዘዴን ፈጥሯል።

የመስክ ካርታ፡- ዓይን በሰማይ

በመሬት ዙሪያ የሚዘሩት በሺዎች የሚቆጠሩ ሳተላይቶች በተለምዶ ከቴሌኮሙኒኬሽን፣ ከተሽከርካሪዎች አቀማመጥ እና ከአየር ሁኔታ ቁጥጥር ጋር የተቆራኙ ናቸው።

የመሬት አጠቃቀም ቁጥጥር በሳተላይት አጠቃቀም ላይ አዲስ አዝማሚያ ነው። የምልክታ መረጃ፣ ካርታዎች እና ምስሎች 'ትክክለኛ ግብርና'፣ 'ሳተላይት እርሻ' ወይም 'ሳይት-ተኮር የሰብል አስተዳደር' በመባል በሚታወቅ አዲስ መስክ ላይ ጥቅም ላይ እየዋለ ነው።

ትክክለኛ ግብርና የአፈርን እና የሰብል ምርቶችን ለመተንተን እና ለመከታተል የመሬት ደረጃ ቴክኖሎጂዎችን ያሟላል። በእርሻ እና በክልል ደረጃ የተደረጉ ውሳኔዎችን ለመደገፍ ከጠፈር ወይም በሰማይ ላይ ካሉ ሰው አልባ አውሮፕላኖች የተገኘ መረጃን ይጠቀማል።

የመሬት ምልክታ ቴክኖሎጂዎች እና የጂኦግራፊያዊ መረጃ ስርዓቶች ውድ በመሆናቸው ለትክክለኛው የግብርና ሥራ የመጀመሪያ ቅስቀሳዎች ፈጣን ዑደት ባላቸው ሰብሎች ላይ ያተኮሩ ናቸው።

ይህም ሲባል፣ አብቃዮች ከመካከለኛ እስከ ረጅም ጊዜ ያለውን ጥቅም እያወቁ፣ የሳተላይት ቴክኖሎጂዎች ወደ ቡናው ዘርፍ እየገቡ ነው። አኮሬ የተሰኘው በብራዚል ውስጥ ያለ አንድ ከብንያ ነው። የሳተላይት ቴክኖሎጂን በመጠቀም በመቶዎች የሚቆጠሩ ሄክታር የቡና እርሻዎችን ለአስር ዓመታት በተሻለ ሁኔታ ይቆጣጠራል።

ሳጥን 1: የአርሶአደር ቡድኖች የውስጥ አስተዳደር ስርዓቶች

የውስጥ አስተዳደር ስርዓት ሶፍትዌር አነስተኛ የገበሬ ቡድኖች (የገበሬ ህብረት ስራ ማህበራት እና ሌሎች ማህበራት) መረጃዎችን እና መረጃዎችን በአንድ ቦታ እንዲሰበሰቡ ያስችላቸዋል። ይህ የእውቅና ማረጋገጫ እና የገዢ መስፈርቶችን በተሻለ ሁኔታ እንዲያሟሉ ያግዛቸዋል እና በድርድር ሂደት ውስጥ ኃይል ይሰጣቸዋል። እንዲህ ዓይነቱ ሥርዓት የሚከተሉትን ያጠቃልላል ።

- የቡድኑ አባል የሆኑ ገበሬዎች ብዛት
- የወንድ/ሴት/የቤተሰብ መረጃ
- የእርሻው ትክክለኛ ቦታ
- የቡና ዛፎች እና ሌሎች የእርሻ ተክሎች ብዛት
- የጥላ ዛፎች ብዛት እና ዓይነት
- አማራጭ የገቢ ምንጮች
- በምርት እና ምርት ላይ መሰረታዊ መረጃ
- በስልጠናዎች ላይ መሰረታዊ መረጃ
- እንደ RFA፣ UFTZ፣ Fairtrade እና/ወይም አርጋኒክ ላሉ የምስክር ወረቀቶች መሰረታዊ መስፈርቶች

ምንጭ: አለም አቀፍ የንግድ ማዕከል

መገኛ አካባቢ

የጂኦስፓሻል ሳተላይት መረጃ ከአየር ንብረት ቀውስ ጋር ለመላመድ ከሌሎች የትንታኔ እና ሞዴሊንግ ቴክኖሎጂዎች ጋር ሊጣመር ይችላል። ተባዮችን መቆጣጠር እና መከላከል፣ የብዝሃ ህይወት እና ደኖች ተቃውሞ፣ እና ብዙ ቡና አምራች ሀገራትን ያጋጠመውን የውሃ እጥረት መፍታት። ለምሳሌ ከ1980 ጀምሮ በሜክሲኮ፣ ንታማላ እና ሆንዱራስ የዝናብ መጠን 15 በመቶ ቀንሷል። በከፋ ሁኔታ ከመጣ የአለም ሙቀት መጨመር በ2050 ለቡና እርሻ ያለውን መሬት በማሻሻል ሊቀንስ ይችላል ሲል የአየር ንብረት ኢንስቲትዩት ገልጿል።

Earth-i የሰብል ምርትን፣ የእጥፍን ጤና እና የእርሻ ምርታማነትን ለማሻሻል የሚረዱ የጂኦስፓሻል መረጃዎችን ለገበሬዎች እና አግራ-ኩባንያዎች ያቀርባል። Earth-i የሚያቀርበው አንዱ አገልግሎት በአካባቢው የአየር ሁኔታ ላይ በመመስረት ለቡና ተስማሚ የሆኑ ቦታዎችን እና ጊዜዎችን መለየት ነው። ይህ ትክክለኛ የጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ አርሶ አደሩ ማዳበሪያ እና የውሃ አጠቃቀምን እንዲቀንስ ከማስቻሉም በላይ ቡና አምራች ሀገራት እያጋጠማቸው ባለው ድርቅ ወቅት በዋጋ ሊተመን የማይችል ነው።

በተመሳሳይ፣ እራሱን እንደ የምርታማነት አስተዳደር ስርዓት የሚገልጸው ክሮፒዮ የሳተላይት ቴክኖሎጂን በመጠቀም አርሶ አደሮች መሬታቸውን በርቀት ይቆጣጠራሉ - በእውነተኛ ጊዜ እና ባለፉት 10 ዓመታት ውስጥ - የግለሰቦችን የአትክልት ዘይቤን ጨምሮ። ስርዓቱ የአየር ሁኔታን እና የመኸር ትንበያዎችን በመስክ ላይ መሰረት በማድረግ ይተነትናል።

ከአየር ሁኔታ ጋር የተያያዙ በሽታዎች አንዳንድ ጊዜ የጂኦስፓሻል መረጃን በመጠቀም ሊታከሙ ይችላሉ። አንዱ ምሳሌ የቡና ገበሬው የረዥም ጊዜ ጠላት የቡና ዝገት (በሳይንስ ህሚሌያ ቫስታትሪክስ በመባል የሚታወቀው) ጤናማ የቡና ቅጠሎችን የሚገድል እና የእጥፍን ንጥረ ነገሮች የሚያነቅል ሚስጥራዊ ፈንገስ ነው። እ.ኤ.አ. በ2018 በላቲን አሜሪካ 70 በመቶ የሚሆነውን የአረብያ እርሻዎች የቡና ዝገት በመምታቱ በቢሊዮን የሚቆጠር ጉዳት አስከትሎ 1.7 ሚሊዮን ስራዎችን አውድሟል። ምንም እንኳን የታወቀ መድሃኒት ባይኖርም Earth-i እንደሚለው በሽታው ትክክለኛ ግብርናን በመጠቀም ሊታከም ይችላል።

አነስተኛ ገበሬዎችን መርዳት

የማምረቻ ወጪ ውድነቱ በብዙ ቡና አምራች አገሮች ትክክለኛ የግብርና ሥራ እንዳይስፋፋ እንቅፋት ሆኗል። በአንዳንድ አገሮች የቡና ገበሬ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ክፍተቱን ለመሙላት የገቡት በጋራ መድረኮችን በመግዛት ወይም የራሳቸውን ሰፍትዌር በማምረት ነው። እነዚህ የህብረት ስራ ማህበራት መረጃውን የአርሶ አደሩን አገልግሎት ለማሻሻል እና የመደራደር አቅማቸውን እና የግብርና ተግባራቸውን ለማሳደግ ይጠቀሙበታል። ሰፊ ባለ መልኩ የዲጂታል ቴክኖሎጂዎች በአምራች አገሮች ውስጥ የህብረት ስራ ማህበራትን መሳሪያ እና ብልህነት በማስታጠቅ በብቃት እንዲሰሩ እና ገበሬዎችን በተሻለ ሁኔታ እንዲወክሉ እያደረገ ነው።

አንዱ ምሳሌ በኮሎምቢያ ውስጥ በብሔራዊ የቡና አምራቾች ፌዴሬሽን የተሰራ መተግበሪያ ነው። በጠባቂ ተኮ በመታገዝ ትንንሽ ባለቤቶች ስለአካባቢው የአየር ሁኔታ በዋጋ ሊተመን የማይችል መረጃ ያገኛሉ፣ የቡና ዝገትን በመዋጋት ረገድ መረጃን ይጋራሉ እና የቡና ፍሬ ገበያ ዋጋንም ይቃኛሉ።

በተመሳሳይ፣ በብሪቲሽ ጆማሪ የተገነባው WeatherSafe መተግበሪያ ለሩዋንዳ ቡና ገበሬዎች ትክክለኛ የአየር ሁኔታ መረጃን ይሰጣል። WeatherSafe በሩዋንዳ እና በኬንያ ላሉ አነስተኛ ይዘታ ገበሬዎች የሳተላይት ትንታኔ ለመስጠት በEarth-i የሚመራ የጋራ ህብረት/ኮንሰርቲየም ተቀላቅሏል። ለገጠር ልማት የላቀ የቡና ሰብል ማሻሻያ በመባል የሚታወቀው፣ የአየር ሁኔታ ማንቁያዎችን እና የአግሮኖሚ ምክሮችን በቀጥታ በጽሑፍ መልእክት ለገበሬዎች ስልኮች ይልካል። መልእክቶቹ የተሳሉት ከግሎባል አቀማመጥ ስርዓት-ተኮር የመስክ ካርታ እና የሳተላይት ምስሎች ከአካባቢያዊ የአየር ሁኔታ መረጃ ጋር ነው።

የመሬት ምልክታ ትንንሽ ይዘታዎችን በዘላቂው የቡና ገበያ ውስጥ ቦታ ለማግኘት ይረዳል። እ.ኤ.አ. በ2030 በቡና ዘርፍ ያለውን ድህነት ለማስቀረት የመርዳት አላማ ያለው ለትርፍ ያልተቋቋመው ኢንቪሪታስ በህብረት ስራ ማህበራት አባል ላልሆኑ ትንንሽ የቡና አርሶ አደሮች መደበኛ ወጪ የሚጠይቅ ዘላቂ የቡና ማረጋገጫ ሂደት ይሰጣል። (እነዚህ ገበሬዎች ከሁለት ሄክታር በታች መሬት ያላቸው እና በቀን እስከ 2 ዶላር ገቢ ያገኛሉ።)

ኢንቪሪታስ የቡና እርሻዎችን እና አካባቢያቸውን ለመቆጣጠር የጂኦስፓሻል ትንተና እና የማሽን መማሪያን ይጠቀማል።

ስርዓቱ በማህበራዊ፣ አካባቢያዊ እና ኢኮኖሚያዊ መመዘኛዎች የተከፋፈለ 30 ዘላቂነት ደረጃዎችን ይፈትሻል።

እነዚህም የደን መጨፍጨፍ፣ የብዝሃ ሕይወት ጥበቃ፣ የሕጻናት ጉልበት ብዝሃ ወይም የግዳጅ የጉልበት

ሥራ እንዲሁም ዘላቂ ምርትና ክትትልን ያካትታሉ።

የጂኦግራፊ ዳታ ከዋጋ ሰንሰለቱ የበለጠ ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል። ቡና አስመጪዎች እና ሽማግሌዎች ሳይቀሩ ቡና ከሚመረትባቸው ማሳዎች አንስቶ እስከ አብቃይ አርሶ አደሮች ድረስ ቡናን ወደ ምንጭ መመለስ ይችላሉ።

በገበሬ ተገናኝቶ ከዋና ዋና የቡና ከባንዶዎች ጋር በመተባበር የተሰራው 'አመለግናለሁ ገበሬ' አንዱ ምሳሌ ነው።

ይህ ድረ-ገጽ መተግበሪያ/ የዌብ አፕሊኬሽን ጠጪዎች ቡናቸውን ወደ አመጣጡ እንዲያውቁ እና ስለ ቡና ጥራት ያለውን የሽማግሌ ግንዛቤ ለማሳደግ ያስችላል። በቡና መገኛ አገሮች ውስጥ አምራቾችን የሚያበረታቱ ፕሮጀክቶችን ለተጠቃሚዎች የመደገፍ አማራጭን ያካትታል።

የአረንጓዴ ቡና ናሙና አወሳሰድ በብራዚል

የእርሻ አመራር መሳሪያዎች፡- ዲጂታል የፍሬ ቆጠራ

ቴክኖሎጂ እርሻዎችን ለመቆጣጠር ይረዳል. የሚገኙ መፍትሄዎች አርሶ አደሮች እና እርሻዎች ማሳዎችን እንዲቆጣጠሩ፣ ሰብሎችን እንዲያዘጋጁ፣ ሰብሎችን እንዲያከማቹ፣ አቅራቢዎችን እና ደንበኞችን እንዲያስተዳድሩ፣ አቅርቦቶችን እንዲገዙ፣ ምርት እንዲሸጡ፣ የጥራት ቁጥጥር እንዲያደርጉ እና የቡና ዘር ማከማቻን ለማመቻቸት ያስችላቸዋል። እንደ የሂሳብ አያያዝ እና የደመወዝ ክፍያ የመሳሰሉ የዕለት ተዕለት የንግድ ሥራዎችን ለገበሬዎች ይረዳሉ።

ከገበያ መፍትሄዎች መስፋፋት መካከል ብዙዎቹ ለአነስተኛ የቡና ገበሬዎች በጣም ውድ ናቸው። በተጨማሪም፣ እንደ አግሮኖሚካል ቴክኖሎጂዎች፣ ብዙ አርሶ አደሮች መኖራቸውን አያውቁም ወይም በብቃት ለመጠቀም የሚያስችል ክህሎት እና እውቀት የላቸውም።

አንዳንድ ሶፍትዌሮች ለገበያ የቀረበውን እንደ ሙሉ እና የተቀናጀ የእርሻ አስተዳደር መፍትሄዎችን ያቀርባሉ። ለምሳሌ የአሜሪካ ሶፍትዌር የግብርና አስተዳደር ሶፍትዌር ስርዓት ነው። ይህ ሶፍትዌር በመሬት ማግኛ እና ዝግጅት፣ በሰብል አስተዳደር፣ በመላክ እና በማድረስ እና በድህረ ርክክብ ስራዎች ላይ በሞጁሎች አግራቢዝነትን ያገለግላል።

የቡና መረጃ መሰብሰብ

ሌሎች መፍትሄዎች በተለይ ለቡና ገበሬዎች የተነደፉ ናቸው። ኮሎምቢያዊው ኢንኖቫኪት ከቡና ገበሬዎች ጋር በመተባበር የምርት ሂደታቸውን የሚያሻሽሉ ቴክኖሎጂዎችን ለማስተዋወቅ እና ለመጠቀም ይሰራል። ለመሰብሰብ እና ለማደግ የሚረዱ መሳሪያዎችን ያቀርባል። ለምሳሌ ሬፍራክቶሜትሮች የተሟሟትን ንጥረ ነገሮች መጠን ይለካሉ።

ECropOrigin የቡና ገበሬዎች በእርሻ ላይ እንዲሰሩ መርሐግብር እንዲይዙ እና እንዲመዘገቡ፣ የእቃ ዕቃዎችን እንዲከታተሉ፣ አዝመራ እንዲሰበሰቡ እና እንዲያቀናብሩ፣ ከገዢዎች ጋር እንዲገናኙ፣ መላኪያዎችን እንዲያስተዳድሩ እና መነሻቸውን እንዲያስተዳድሩ ያስችላቸዋል። ቡና አብቃዮች ከሌሎች ነገሮች በተጨማሪ የቡና ፍሬዎችን ለመቅዳት እና ለመከታተል፣ የማቀነባበሪያ እና የማከማቻ አካባቢን መከታተል፣ የተለያዩ ስብስቦችን እና ናሙናዎችን ጥራት ማወዳደር እና መረጃን ከደንበኞች ጋር መጋራት ያስችላል።

ለድህረ-ምርት፣ አብዛኞቹ የሚገኙ መድረኮች የምርት ግምቶችን ከትክክለኛ ውጤቶች ጋር ማወዳደር ያስችላል።

የቡና አምራቾች የእርሻ አያያዥ ቴክኖሎጂን ሲመለከቱ-በኢትዮጵያ።

ነገር ግን፣ ድክመታቸው ከድህረ ምርት ሃርድዌር ጋር አለመዋሃድ፣ እንደ ማድረቂያ፣ ማድረቂያ እና ማቀፊያ መሳሪያዎች ያሉ ናቸው። አንዳንድ መድረኮች ከመስመር ውጭ ተደራሽነትን አይፈቅዱም። ይህም ለርቀት አካባቢዎች ችግር ሲሆን የተለያዩ የአቀነባበር ዘዴዎችን ልዩነት ለመያዝ ያልቻለውን ለሁሉም የሚስማማ የስራ ፍላጎት አቀራረብ አላቸው።

ዲጂታል የባንክ ስርዓት

ምንም እንኳን ዲጂታል የባንክ ስርዓት በበለጸጉ ቡና በሚጠጡ አገሮች ውስጥ ላሉ ሰዎች የዕለት ተዕለት ሕይወት እውነታ ቢሆንም፣ ለአነስተኛ ቡና አብቃዮች ግን እውነታው በጣም የተለየ ነው። እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ አነስተኛ ይዘታ ያላቸው ገበሬዎች እና ራቅ ባሉ አካባቢዎች የሚገኙት ኢ-ባንክን ጨምሮ ከባንክ ሥርዓት በእጅግ የተገለሉ ነበሩ። በተጨማሪም ብዙ ትናንሽ ገበሬዎች ባንኮችን አያምኑም ወይም የባንክ አገልግሎቶችን ጥቅሞች ሙሉ በሙሉ አይረዱም።

ነገር ግን የዲጂታል እና የቴሌኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂዎች ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣ የቡና አርሶ አደሮች

ከዘመናዊ የባንክ ሥርዓት አገልግሎቶች ማለትም ዲጂታል ቦርሳዎች፣ ዲጂታል የባንክ አካውንቶች፣ የብድር እና የፋይናንስ ድጋፍ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያስችላቸዋል።

ለድሃ ገበሬዎች በተለይም ለአፍሪካ የመጀመሪያ የባንክ አገልግሎት ከሞባይል ስልኮች ቀላል ኢ-ሞሌቶች ይገኙበታል። እነዚህ በአብዛኛው የተቋቋሙት እና የሚተዳደሩት ከባህላዊ ባንኮች ይልቅ በቴሌኮም ኩባንያዎች ነው። አገልግሎቱ ለሸቀጦች እና አገልግሎቶች ክፍያ እንዲከፍሉ እና ለምርታቸው ክፍያ እንዲከፍሉ አስችሏቸዋል። ይህ በተለይ ከሰሃራ በስተደቡብ ባሉ የአፍሪካ ሀገራት የተለመደ የባንክ አገልግሎት መግባቱ ለገበሬዎች ብቻ ሳይሆን ለጠቅላላው ህዝብም ዝቅተኛ ነበር። ክፍተቱን ለመሙላት የሞባይል ስልክን መሰረት ያደረጉ የገንዘብ ማስተላለፊያ አገልግሎቶች ገብተዋል።

ለምሳሌ በኬንያ ተማሪ የተሰራ እና በቮዳፎን ሳፋሪኮም ንዑስ ድርጅት የተለቀቀው ኮር ቴክኖሎጂን በመጠቀም የባንክ አካውንት የሌላቸው ሰዎች ገንዘብ ማስተላለፍ እንዲችሉ M-Pesa በኬንያ በ2007 ተጀመረ።

ቴክኖሎጂው በምስራቅ አፍሪካ በፍጥነት ወደ ሌሎች የአህጉሪቱ ክፍሎች ከመስፋፋቱ በፊት በ10 ሀገራት ውስጥ ወደ 30 ሚሊዮን የሚጠጉ ተጠቃሚዎችን ማዳረሱ ታውቋል።

እንደ M-Pesa ያሉ የሞባይል ስልክ ስርዓቶች ምቹ ቢሆንም ተጠቃሚዎች ገንዘብ ለመላክ ወይም ለማውጣት የሚከፍሉት ክፍያ ለንግድ ስራ ወጪን ይጨምራል።

የባንክ ስርዓት በስኬት ላይ

ቡና አብቃዮችን ጨምሮ ትናንሽ ገበሬዎችን ያነጣጠረ የዲጂታል የባንክ አገልግሎት ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ብቅ ብሏል።

ከነዚህም አንዱ የኬንያ ጀማሪ ፋርም ድራቭ ሲሆን በናይሮቢ ዩኒቨርሲቲ በሁለት ወጣት የኮምፒውተር ሳይንስ ምሩቃን የተዘጋጀ።

FarmDrive በአነስተኛ ባለቤቶች እና በፋይናንስ ተቋማት መካከል ያለውን ክፍተት ለማስተካከል ይፈልጋል። መድረኩ የአፍሪካ ገበሬዎች የፋይናንስ መዝገቦችን እንዲይዙ ያስችላቸዋል፣ እና የራሱን የባለቤትነት ብድር ሞተር በማዋሃድ ብድር እንዲያገኙ እና ብድር እንዲጠይቁ ያስችላቸዋል። በሶፍትዌሩ አማካይነት፣ Farm-Drive ድህነትን ማጥፋት፣ ረሃብን ማስቆም፣ የሥርዓተ-ይገታ እኩልነትን ማስተዋወቅ፣ ቀልጣፋ ስራ መፍጠር እና ኢ-ፍትሃዊነትን በመቀነስ ለአንዳንድ የሁለተኛ እድገት ግቦች አገልግሎት የበኩሉን ጥረት ማድረግ እንደሚችል ያምናል።

ኮሎምቢያ አንድ እርምጃ ወደፊት ሄዳለች። እ.ኤ.አ. በ2007 የኮሎምቢያ ቡና አብቃይ ፌዴሬሽን ስማርት ቡና መታወቂያ ካርዱን አስተዋወቀ። ይህም እንደ ፌዴሬሽን አባልነት ካርድ እና የቦጎታ ባንክ የባንክ ካርድ ሆኖ ያገለግላል። እ.ኤ.አ. በ2014 ወደ 750 ሚሊዮን ዶላር የሚጠጉ 5.4 ሚሊዮን ግብይቶች ተጠቅመው ተካሂደዋል። ስማርት ቡና መታወቂያ ካርዱ ለገበሬዎች ለቡና አዝመራው የሚከፍልበት አስተማማኝ እና ቀላል ዘዴ ተብሎ የተነደፈ ቢሆንም፣ በፍጥነት ተሻሽሎ የማበረታቻ፣ የመንግስት ድጎማ፣ ብድር እና ግብአቶች ማከፋፈያ ቻናል ሆኗል ይላል ፌዴሬሽኑ።

በተጨማሪም ቡና አብቃዮች ስማርት ካርዱን በመጠቀም አውቶማቲክ ማሸነፊያዎችን ማግኘት እና ከአገልግሎት መስጫ መጋዘኖች፣ የህብረት ስራ ማህበራት እና ከተመረጡት የንግድ መሸጫ ቦታዎች ግዢ መክፈል ይችላሉ። ይህም ጥሬ ገንዘብ የመሸከም ፍላጎትን በመቀነስ ለገበሬዎች ግብይቶች ደህንነቱ የተጠበቀ እንዲሆን አድርጓል።

ወረርሽኝ በዲጂታይዜሽን ሊፈቱ የሚችሉ ልዩ ተግዳሮቶችን አምጥቷል። ይህም የቡና ገበሬዎችን የዲጂታል ባንኪንግ ተደራሽነት ለማስፋፋት የተጀመረውን ጥረት በአጥፍ እንዲጨምር አድርጓል። ለምሳሌ በፊሊፒንስ ሪዘል ባንክ 50,000 የቡና ገበሬዎችን በፋይናንሺያል ማካተት መተግበሪያ DiskarTech ለመመዝገብ ሲሰራ ቆይቷል። አፕሊኬሽኑ ለእያንዳንዱ ገበሬ ቀጥተኛ ገንዘብ-አልባ ክፍያዎችን ለመቀበል ልዩ የQR ኮድ ይሰጣል። እነዚህ ከኦገስት 2020 ጀምሮ 3.25% ወለድ ወደ ተገኝ የቁጠባ ሂሳብ ይቀመጣሉ።

የቨርቹዋል ገበያዎችን ጥቅሞች ማግኘት

ትልቅ የጂኦግራፊያዊ ርቀት የቡና አምራቾችን ከቡና ተጠቃሚዎች ይለያል። በተለምዶ፣ ይህ ረጅም ስንሰለት፣ የመሀል ሻጮች፣ ገዥዎች እና መካከለኛ ገበያዎች ያስፈልገዋል። የዲጂታል ቴክኖሎጂዎች ያንን ርቀት ለመቀነስ እየረዱ ናቸው።

እንደ አረንጓዴ ቡና የገበያ ቦታዎች፣ እና ብሎክቼይን ካሉ የቡና ገዥዎች ጋር በቀጥታ ለመተሳሰር ለቡና ገበሬዎች፣ መጋገሪያዎች እና ነጋዴዎች አዳዲስ እድሎችን ይሰጣሉ። ወረርሽኝ በተከሰተበት ወቅት ቡናን በኢ-ኮሚርስ ቻናሎች የማሰራጨት አገጣጣሚያዎች በቡና ሱቆች እና ካፌዎች ውስጥ ያለውን የሽያጭ መጠን ለማካካስ የተሻለ ፍጥነት ጨምሯል።

ለአረንጓዴ ቡና የኤሌክትሮኒክስ የግብይት መንገዶች

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በተለይም ለልዩ ክፍል ምናባዊ የገበያ ቦታዎች አብቅተዋል። የማከፋፈያ ወጪዎችን ይቀንሳሉ፤ የጎርጎርን ትርፍ ትርፍ ይጨምራሉ፤ ለገዢዎች ሰፊ የዘር ምርጫ ይሰጣሉ እንዲሁም የመላኪያ ጊዜን ይቆርጣሉ።

እነዚህ መድረኮችም ጉዳዮች አሏቸው። አንዱ ጉዳታቸው በቡና አብቃይ እና አከፋፋዮች መካከል ያለውን ግላዊ ግንኙነት - ብዙ ጊዜ የተገነቡት ለዓመታት ቀጥተኛ ግንኙነት ማድረጋቸው ነው።

በኤሌክትሮኒክ ግብይቶች ላይ ያለው ሌላው ፈተና በገበሬዎች በኩል ዲጂታል ማንበብና መጻፍ እንዲሁም የመስመር ላይ ተገኝነትን ለማቀናበር እና ለማስተዳደር ተጨማሪ ስራዎችን ይፈልጋሉ።

የድረ ገፅ ላይ ቡና ጨረታ ጸንሰ ሀሳብ።

ቀጥተኛ ሽያጭ

በ2015 የተቋቋመው ስዊዘርላንዳዊው አልግራኖ፣ ቡና አብቃዮችን በቀጥታ ከጠበሎች ጋር የሚያገናኝ ምናባዊ የገበያ ቦታን ይሰራል። መድረኩ ለቡና ገበሬዎች በአውሮፓ አዳዲስ ገበያዎችን በቀጥታ እንዲያገኙ የሚያስችል ሲሆን አውሮፓውያን ጠበሎች አምራቾችን በቀጥታ እና በቀላሉ እንዲገናኙ ያስችላቸዋል። ከ600 በላይ የተመዘገቡ አብቃዮች እና 700 የተመዘገቡ ሮስቶች አልግራኖን ይጠቀማሉ።

የቮለርስ ቡድን ለሻጮች እና ለአረንጓዴ ቡና ፍሬዎች ገዢዎች የኤሌክትሮኒክስ 'ሱቆች' የሚያስተናግደውን የV-Hub አረንጓዴ ቡና የገበያ ቦታን ያስተዳድራል። የተረጋገጡ ነጋዴዎች ለድርጅታቸው ይፋዊ መገለጫ ማዘጋጀት እና ቡና ዘር ላይ በቅጽበት መረጃ መስጠት ይችላሉ።

ላለው ዝርዝር መረጃ ምስጋና ይግባውና ስርዓቱን የሚቀላቀሉ ገዢዎች የቡና ፍሬን በጣዕም፣ በትውልድ አካባቢ፣ የቡና ዝርያ፣ በማቀነባበሪያ ዘዴ እና በእውቅና ማረጋገጫ መፈለግ ይችላሉ። ስርዓቱ ካርታዎችን እና የአሁኖዊ አካባቢ መረጃን ያካትታል።

በመደባቸው ስር

የአንላይን ጨረታዎች ለቡና ገበሬዎች እና ነጋዴዎች ምርታቸውን ለከፍተኛ ተጫራች የሚሸጡበት መንገድ ያቀርባል፤ ይህም ከፍተኛ ገቢ ሊያስገኝ የሚችል እና የትርፍ ህዳግን ይጨምራል።

አንዱ የተሳካ ተነሳሽነት የAlliance for Coffee Excellence's Cup of Excellence ጨረታ ነው። እ.ኤ.አ. በ1999 የተጀመረው የልህቀት ዋንጫ ቡና አብቃቶች በቡናቸው ከፍተኛ ዶላር እንዲቀበሉ ብቻ ሳይሆን ትክክለኛ ደረጃውም የቡና ገዥዎችን ከፍተኛ ደረጃ ያረጋግጣል።

የልህቀት ዋንጫው አርሶ አደሮች የላቀ ክህሎት እንዲያዳብሩ እና በግለሰብ አርሶ አደሮች የተገኘውን የላቀ ውጤት የሚገነዘቡ ውድድሮችን እና ተወዳዳሪ ጨረታዎችን ያዘጋጃል። በሺዎች የሚቆጠሩ አምራቾች ቡናቸውን በየዓመቱ ለከፍተኛ ጥራት ዋንጫ ያቀርባሉ። አሸናፊዎቹ ግቤቶች በመደባቸውም ስር በአለም አቀፍ የመስመር ላይ ጨረታ በፕሪሚየም ዋጋ ይቀመጣሉ።

የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ያስከተለው የኢኮኖሚ ውድቀት ቢኖርም በ2020 የጨረታ ዋጋ ለገበሬዎች ምን ያህል ጥሩ አገልግሎት እንደሚሰጥ አመለካኝ ነው። ይህም በቡና ጥራት እና በዋጋው መካከል ግልጽ የሆነ ትስስር እንዲፈጠር እና በጣም ርቀው የሚገኙ ትንንሽ አርሶ አደሮች እንዲገኙ በላቀ ደረጃ እንዲታወቁ እና ጥራት ያለው የቡና ገበያ እንዲያገኙ ያስችላል።

ሠንጠረዥ 1: የልህቀት ዋንጫ የመስመር ላይ ጨረታዎች በ2020

የጨረታ ሀገር	ክብደት (ፓውንድ)	ከፍተኛው ዋጋ በአንድ ፓውንድ (\$)
ብራዚል	396.83	40
ኮሎምቢያ	595.25	69
ኮስታሪካ	396.83	66.90
ኤልሳልቫዶር	637.7	80.10
ኢትዮጵያ	595.25	185.10
ጓቴማላ	233.22	180.20
ኒካራጎኦ	463.05	36.90
ፔሩ	442.85	51.10

ምንጭ: www.allianceforcoffeeexcellence.org

ግልጽ እና የታመኑ ግብደቶች

የቡና አቅርቦት ሰንሰለት በተፈጥሮው በርካታ ተዋናዮችን የሚያሳትፍ በጣም ረጅም እና በጣም ውስብስብ ነው።

በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ የሚደረጉ እንቅስቃሴዎችን ለመከታተል የተለመዱ ቴክኒኮች እያንዳንዱ አገናኝ የራሱ የሆነ መዝገቦችን በመያዝ ላይ የተመሰረተ ነው። ይህም ሁለቱንም የስህተት ህዳግ ይጨምራል እና ግልጽነትን ይቀንሳል። ለምሳሌ አርሶ አደሮች እና የሀብረት ስራ ማህበራት የየራሳቸውን መዝገቦች ያስቀምጣሉ፤ ማጠቃለያ ጣቢያዎች፣ ማቀነባበሪያዎች እና ላኪዎች የተለያዩ መዝገቦችን ይይዛሉ። ይህ አንዳንድ ጊዜ አለመግባባቶች ቢፈጠሩ በዚህ ምክንያት ሊፈጠር የሚችለውን ቅሬታ በበቂ መረጃ ለማረጋገጥ እና በስተመጨረሻም በአግባቡ ለመፍታት ያስችላል። መመሪያም ሊሆን ይችላል።

ነገር ግን ቡናው በሚፈለገው ጥራት፣ አካባቢያዊ፣ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ደረጃ መመረቱን ለማረጋገጥ ግልፅነት አስፈላጊ ነው። እንደ ፍትሃዊ ንግድ፣ አርጋኒክ እርሻ፣ የዝናብ ደን ጥበቃ እና ለወፍ ተስማሚ ግብርና ለመሳሰሉት ለተለያዩ የምስክር ወረቀት ጅምሮች መከታተያ አስፈላጊ ነው።

የዲጂታል ቴክኖሎጂዎች የቡና አቅርቦት ሰንሰለትን በተሻለ ሁኔታ የሚያዋህዱ እና ከእሱ ጋር የመከታተል ችሎታን የሚያሳድሩ ኃይለኛ መፍትሄዎችን ሊያቀርቡ ይችላሉ። ነገር ግንገበሬዎች እና ሌሎች በአምራች አገሮች ውስጥ ያሉ ተጫዋቾች እነዚህን ቴክኖሎጂዎች የማግኘት ወይም ሙሉ ለሙሉ ለመጠቀም በሚችሉ አንዳንድ የሚታዩ እና የማይታዩ መሰናክሎች ያጋጥሟቸዋል።

እነዚህም በቂ የፋይናንስ አቅርቦት አለማግኘት፣ የዲጂታል ክፍፍል፣ አንጻራዊ የዕውቀት እና የሥልጠና እጥረት፣ እንዲሁም የአካል መሰረተ ልማት ጉድለቶች ናቸው። ይህ አሃዛዊ ክፍፍል እንዳይሰፋ እና

በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያለ ሁሉም ሰው ከዲጂታል ቴክኖሎጂ ተስፋ ሙሉ ተጠቃሚ እንዲሆን እነዚህን ጉዳዮች በብርቱ መፍታት አለባቸው።

የማይበጠስ ሰንሰለት

የብሎክ ጅይን ቴክኖሎጂ በጠቅላላው የአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ቡናን ለመፈለግ እና ለመከታተል ሁለገብ፣ ኃይለኛ፣ አስተማማኝ እና ሊጠለፍ የማይችል ዘዴን ይሰጣል። በኢያንዳንዱ የአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ተጫዋቾች ከሚያስቀምጡት ያልተገናኙ መዝገቦች ይልቅ፣ ብሎክጅይን በገበሬው ተጀምሮ በተጠቃሚው የሚጨርስ ለኢያንዳንዱ የቡና ቡችላ አንድ ልዩ፣ ሊሻሻል የማይችል ደብተር እንዲፈጠር ያስችላል።

የብሎክ ጅይን ሲስተሞች ባለፈው ክፍል የተዘረዘሩትን ምናባዊ የገበያ ቦታ መድረኮችንም ማሟላት ይችላሉ።

ምንም እንኳን በብሎክ ጅይን የተከፋፈሉ ደብተሮች ገበሬዎችን የሚያበረታቱ ቢሆንም፣ አስተዳደራዊ ሽክማቸውንም በእጅጉ ይጨምራሉ።

የቡና አቅርቦት ሰንሰለቱን የበለጠ ግልፅ እና ዲሞክራሲያዊ ለማድረግ እና ገበሬዎችን ፍትሃዊ የትርፍ ድርሻ እንዲያገኙ ለማድረግ በኮሎምቢያ ላይ የተመሰረተ iFInca ኢያንዳንዱን ግብይት ከቡና ዘር እስከ ሲኒ ለማረጋገጥ እና ለማረጋገጥ በመተግበሪያው ውስጥ ብሎክ ጅይን ብሎ የገለፀውን ይጠቀማል። Farmer connect በIBM blockchain ቴክኖሎጂ አማካኝነት የተለያዩ የአቅርቦት ሰንሰለት መረጃዎችን በአቅርቦት ሰንሰለቱ ውስጥ ያሉ ተዋናዮችን በቀላሉ ለአጠቃቀም ምቹ በሆነ በይነገጽ ለማሰባሰብ እና ሽማቾች የሚገዙትን ቡና ወደ ምንጩ ለማወቅ የሚያስችል የመከታተያ መድረክ አዘጋጅቷል።

© Sarah Charles for ITC-Alliances for Action.

የመረጃ መለያ ያለው የቡና ከረጢቶች በ ኦኔሮሚያ የቡና ገበሬዎች ህብረት ስራ ዩኒቨርሲቲ በአዲስ አበባ ፣ ኢትዮጵያ ።

በተመሳሳይ ክብና ባሻገር (ቤይኮ) በብሎክጅይን ቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ የቡና ግንኙነት እና የንግድ መድረክ አዘጋጅቷል። ቤይኮ ሻጮችን ከተለያዩ ሀገራት ገዢዎች ጋር በማገናኘት በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ላይ የበለጠ ግልፅነት ለመፍጠር ይፈልጋል። መድረኩ ሻጮች እና ገዢዎች የተለያዩ መገለጫዎችን እንዲያስሱ፣ በመስመር ላይ ውይይት እንዲጀምሩ፣ ውሎችን እንዲደራደሩ እና የመስመር ላይ ኮንትራቶችን እንዲፈርሙ ያስችላቸዋል።

ማህበራዊ ግንዛቤ ያላቸው የቡና ብራንዶች ብሎክጅይን ዋጋው ተመጣጣኝ እና ከአንዳንድ የምስክር ወረቀቶች የበለጠ ተደራሽ ነው ብለው ያምናሉ። በተጨማሪም ቴክኖሎጂው የአረንጓዴ እጥበት አደጋዎችን ለማሸነፍ እንደሚረዳ እርግጠኞች ናቸው።

ለምሳሌ ሞዩ ኮሬ የተሰኘው ግሪንቴክ ቡና ኩባንያ በኢትዮጵያ ከሚገኙ እርሻዎች እስከ አውሮፓ ስፕርማርኬቶች

ድረስ ያለውን የቡና ግብይት ለመከታተል የብሎክቼይን ቴክኖሎጂን ይጠቀማል። በዚህ መልኩ ድርጅቱ አርሶ አደሮችን ደሃ የሚያደርጉ የብዝሃነት ተግባራትን ለማስቆም እና ለደንበኞች የሚገዙትን እና የሚጠጡትን የቡና ታሪክ በተሻለ ሁኔታ ለማሳወቅ አቅዷል።

በባህር ትራንስፖርትና ሎጂስቲክስ ላይ የባህር ለውጥ

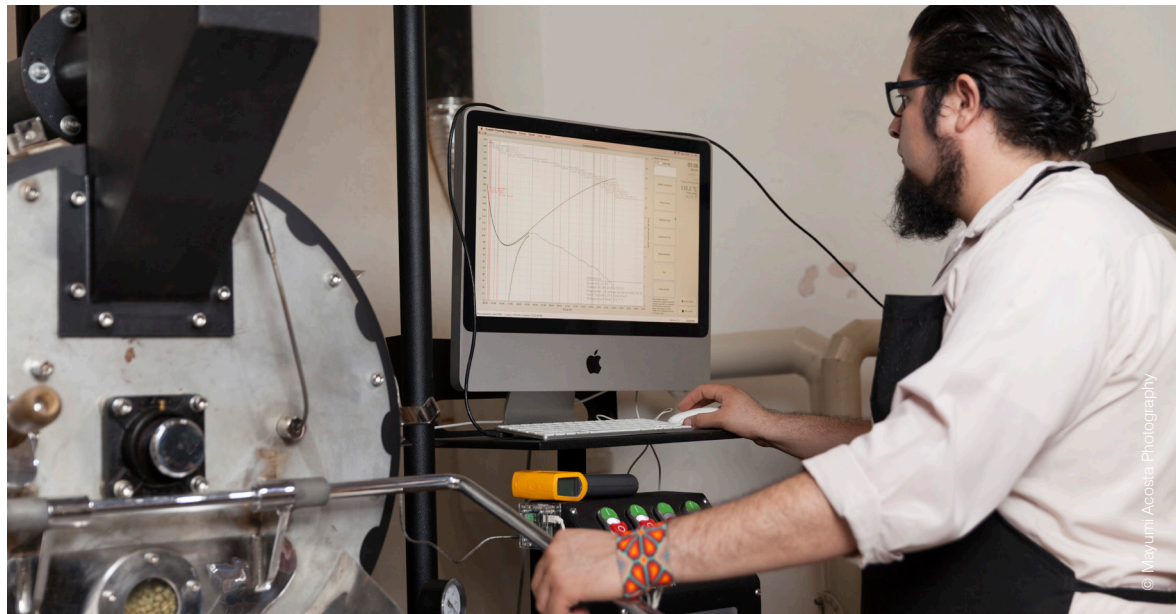
ዲጂታል ቴክኖሎጂዎች እና መድረኮች በአቅርቦት ስንሰለት ውስጥ ባሉ የተለያዩ ተጫዋቾች መካከል ያለውን ግንኙነት እያሻሻሉ ነው። ይህም አምራቾች የበለጠ ቀጥተኛ እና የጋራ ተጠቃሚነት ያላቸውን ግንኙነቶች እንዲገነቡ ያስችላቸዋል።

እነዚህ አዲስ የተገኙ ግንኙነቶች በአስቸጋሪ የባህር ማጓጓዣ ቢሮክራሲ ውስጥ ሊገለበጡ ወይም በሎጂስቲክስ ቋጥኞች ላይ ሊወድቁ ይችላሉ። እንደ እድል ሆኖ፣ ዲጂታል ቴክኖሎጂዎች አምራቾች እነዚህን የተወሳሰቡ ውሀዎች እንዲያስሱ ሊረዷቸው ይችላሉ። ነገር ግን የመርከብ ጉዞ ሁልጊዜ ቀላል አይደለም።

የቡና አርሶ አደሮችና ቁራዎች ትራንስፖርት እንዲያመርቱ እና ወደ ውጭ የሚላኩ እና ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡ ወረቀቶችን እንዲያስተዳድሩ የሚያስችል፣ በአምራቾችም ሆነ በገዥዎች በተለይም በአነስተኛ የቡና አርሶ አደሮች ላይ የሚደርሰውን የቢሮክራሲ ጫና የሚያቃልሉ መድረኮች አሉ።

ይሁን እንጂ፣ ያሉት መፍትሄዎች ጉድለቶች አሉት። መድረኮች አርሶ አደሮችን ቡናቸውን ከመጓጓዣ በፊት የመድረክ ተጠቃሚ መሆን እንዳለባቸው በመግለጽ ተስፋ ሊያስቆርጡ ይችላሉ። በተጨማሪም እነዚህ አገልግሎቶች አነስተኛ የጭነት መጠን ሲጨመሩ ውድ ሊሆኑ ይችላሉ። ይህም የመጨረሻው የቡና ዋጋ እንዲጨምር ያደርጋል።

አልግራኖ እንዲህ አይነት አገልግሎት ይሰጣል። ይህ መድረክ ቡና ላኪዎች እንደየጭነቱ መጠን የጋራ ወይም የተለየ የመርከብ መፍትሄዎችን እንዲያገኙ ያስችላቸዋል። ላኪዎች የማጓጓዣ ወጪዎችን አስልተው መላኪያውን ከጠረጴዛቸው ምቹት ማዘዝ ይችላሉ።

የቡና ቆይ የመቁያ ቴክኖሎጂ እየተጠቀሙ ሜክሲኮ ከተማ

ቡናን ማሸተት፡- ትክክለኛ የመቁያ ቴክኖሎጂዎች

አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች የቡና ፍሬዎችን ከሥነ ጥበብ ወደ ሳይንስ እየቀየሩት ነው። የተቆላ ቡና ቀደም ሲል በግምታዊ እና ግምታዊ መለኪያዎች ላይ ተመርኩዞ ሳለ፣ አዳዲስ የተቀናጁ ስርዓቶች የማብሰያውን ሂደት ሁሉንም ጥቃቅን ዝርዝሮች ለመቆጣጠር እና ለማስተካከል ያስችላቸዋል።

የቡና መቁያ ማሸኛች ያነሱ፣ ርካሽ፣ የበለጠ ወጥነት ያላቸው፣ በፕሮግራም የሚዘጋጁ እና ሁለገብ ሆነዋል።

ለምሳሌ Behmor 2000AB Plus የኩሽና ውስጥ ማብሰያ ያክል መጠን ያለው እና አምራቾች የራሳቸውን ናሙና ለማዘጋጀት እና ለመቅመስ ሊጠቀሙበት ይችላሉ። ምንም እንኳን እንደዚህ አይነት የቡና መቁላት ከአንዲት ራሽ ተቀናቃኞቻቸው የበለጠ ርካሽ ቢሆንም አሁንም ከብዙ ቡና አብቃዮች በተለይም አነስተኛ ገበሬዎች አቅም በላይ ናቸው። እንዲሁም ጥቂት አብቃዮች የራሳቸውን ቡና መቁላት ያለውን ጥቅም አይመለከቱም።

በዚህ በኩል ትንሽ ሄዷል። ለሙያዊም ሆነ ለቤት አገልግሎት የማይክር ቡና መቁያ አዘጋጅቷል። በፕሮግራም ተዘጋጅቶ በጥሩ ሁኔታ ተስተካክሏል። በለንደን ላይ የሚገኘው ICO እንዲሁም የቡና አፊደዎች አዘጋጅታቸውን እና የመቁያ 'Curve' የሚጋሩበት የድረ-ገፅ ማህበረሰብ ፈጥሯል።

አንዳንድ ትንሽ አርሶ አደሮች ለአለም ሙቀት መጨመር እና ተባዮችን የመቋቋም አቅም ባለው የቡና ፍሬ ጣዕም እንዲሞክሩ ለማስቻል በዚህ አይነት አነስተኛ መቁያ ቴክኖሎጂ ላይ ኢንቨስት አድርገዋል።

ሣጥን 2: ናሙና መቁላት ምንድን ነው?

ናሙና መቁላት በጣም ትንሽ የሆነ የአረንጓዴ ቡና ወደሚከተለው ምግብ ማብሰልን ያካትታል፡-

1. የአረንጓዴውን ቡና ጥራት እና ወጥነት መገምገም፣ በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉትን ሁሉ የሚጠቅም ነው።
2. ለምርት ልማት ዓላማዎች የመቁያ መገለጫ መምረጥ። የቡናን ምርጥ ባህሪያት ማግለጫ ሽማቾች የሚደሰቱበትን ምርት ለመስራት ይረዳል።
3. ለሽያጭ እና ለትምህርት፣ ለዋና ሽማቾች ወይም ለጅምላ ሽያጭ ደንበኞች ማስተናገድ።

ለአረንጓዴ ቡና ላኪዎች፣ አስመጪዎች እና የናሙና ቆይታ የአረንጓዴ ቡና ሽያጭና ግዢ ወሳኝ አካል ሲሆን ይህም የአንድ የተወሰነ ቡና የመነሻ ጥራትን ስለሚወስን ነው።

ወጥነት የሂደቱ ዋና ግብ ነው።

ምንጭ፡- ዓለምአቀፍ የጎግድ ማዕከል

ሶፍትዌሮችን ከሃርድዌር ጋር ማዋሃድ

በማቀነባበሪያ ቴክኖሎጂ ውስጥ ዋነኛው ፈጠራ በማብሰያ ማሽኖች ውስጥ ዳሳሾችን ለመከታተል፣ ለመቆጣጠር እና በራስ-ሰር የሚቆላባቸው መሳሪያዎችን የሚጠቀሙ መድረኮች ናቸው።

የCropster መድረክ አሁን በሺዎች የሚቆጠሩ ተጠቃሚዎችን ይቆጥራል፣ ከመቁያ ሙያ ንግዶች፣ ከአነስተኛ ቆይታዎች እስከ ዋና ዋና የምርት ስሞች አቅራቢዎች። የክሮፕስተር መሳሪያዎች ከማብሰያ ማሽኖች ጋር ሊገናኙ የሚችሉ ሲሆኑ ማቀነባበሪያዎችን በማቀነባበሪያው ሂደት ላይ በሰከንድ ቁጥጥር ይሰጣሉ። የተቆላው ቡና ውጤት ከናሙናዎች እና ሎጥዎች እንዲሁም ከስሜታዊ እና አካላዊ ጥራት ባህሪያት ጋር በቀጥታ የተቆራኘ ነው። በዚህም የቡና አመጣጥ እና ጥራትን በተመለከተ የመከታተያ ችሎታን ይሰጣል።

የክሮፕስተር የረዥም ጊዜ ራዕይ ገበሬዎች ጥራት ያለው የቡና ፍሬ መረጃ እንዲሰበስቡ እና በቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ የተሻሉ ገበያዎችን እና አጋሮችን እንዲያገኙ ማበረታታት ነው። ይህ እንደ ክሮፕስተር መቁያ እና ክሮፕስተር ላብ ያሉ መሳሪያዎችን ያጠቃልላል፣ ስለ ቡና ናሙናዎች መረጃን የሚሰበስቡ እና የሚያጋሩ፣ የመነሻ፣ የደረጃ አሰጣጥ፣ የስሜት ህዋሳት እና መቁያ መረጃን ጨምሮ። በተጨማሪም ከሮፕስተር አመጣጥ አረንጓዴ ቡናን የሚሸጡ አርሶ አደሮች ከጠበሎች ጋር በቀጥታ እንዲገናኙ ይረዳል።

ክሮፕስተር የቡና ማብሰያዎችን ለሶፍትዌር እና ለሙያዊ ድጋፍ ክፍያ የሚያስከፍል ቢሆንም፣ ለእነዚህ አገልግሎቶች መክፈል ለማይችሉ አንዳንድ ነፃ፣ ክፍት ምንጭ አማራጮች አሉ።

አንድ ምሳሌ በዓለም ዙሪያ በሺዎች የሚቆጠሩ ተጠቃሚዎች የተጫነው አርቲስቶን ነው፣ አዲስ እና ልምድ ያላቸው ቆይታዎችን እና የቤት ውስጥ መዝናኛዎችን ጨምሮ። ክፍት ምንጭ እንደመሆኑ መጠን መተግበሪያው በተጠቃሚው እና በገንቢዎቹ ማህበረሰቡ ንቁ ግብአት ተሻሽሏል። በ20 ቋንቋዎች የሚገኝ፣ አርቲስቶን ከ30 በላይ የመቁያ ማሽኖችን እና ከ50 በላይ ተዛማጅ መሳሪያዎችን መስራት ይችላል። አርቲስቶን የማብሰያውን ሂደት ለመቆጣጠር እና ለመቆጣጠር ከመርዳት በተጨማሪ ቁሌቶች ብዙ ቡና ዘር ሳያባክኑ ሀሳቦችን እንዲፈትሹ የሚያስችል የመቁያ ሲሙሌተር ይሰጣል።

ምንጭ:- ይህ ቻርት ቡና ቀማሾች የቀመሱት ቡና እንዲገልጹ ያግዛል።

የቡና ቅምሻ በብራዚል

በእውቀት የተሞላ ሲኒ

Cropster Cup ከCropster መፍትሄዎች አካባቢ ጋር የተዋሃደ የኩፒንግ መተግበሪያ ነው። የማጠራቀሚያ ውጤቶችን ከሎቶች፣ ናሙናዎች እና መቁላት ጋር በቀጥታ ያገናኛል፤ እና የንጽጽር ምስላዊ ሪፖርት ያቀርባል። አብሮገነብ የጋራ መጋራት ስልቶች በቡና ገዥዎች እና ሻጮች መካከል ግንኙነትን ያመቻቹታል፤ ይህም ዓለም አቀፍ የቡና ጨረታዎችን፣ አስመጪ እና ላኪ ንግዶችን እና የአምራች ድርጅቶችን ጨምሮ።

መተግበሪያው ንጽጽሮችን እና ደረጃዎችን ለማቃለል የኩፒንግ ፕሮቶኮሎችን መደበኛ ለማድረግ ይሞክራል። ሲኒዎችን የዋንጫ ልምዳቸውን እንዲመዘግቡና በዓለም ዙሪያ ላሉ ሌሎች እንዲያካፍሉ ያስችላቸዋል።

የተገኘው ዳታቤዥ ለአንድ የተወሰነ ጣዕም መገለጫ በመጠባበቅ ላይ ለሁለቱም ለቆዩዎች እና ለገገሮዎች ጠቃሚ ነው።

ላኪዎች አስመጪዎችን ለመሳብ የንፅፅር ውጤታቸውን እንደ መሸጫ መጠቀም ይችላሉ። አስመጪዎች ደግሞ መተግበሪያውን ተጠቅመው ስለአንድ የተወሰነ ምንጭ የመሸጫ ነጥብ ለገገሮቻቸው ለማሳወቅ ይችላሉ።

በተመሳሳይ፣ ክፈት ካፕ ተጠቃሚው የእያንዳንዱን ሲኒ ልምድ መገለጫዎችን እንዲፈጥር እና ከሌሎች ግምገማዎች ጋር እንዲያወዳድራቸው የሚያስችል መተግበሪያ ነው።

የመላእክት ዋንጫ ከTastify እና Open Cup ጋር ተመሳሳይ ነው። ነገር ግን ከትርፍ ጊዜ ማሳለፊያዎች እና 'ቡና geekdom' ላይ የበለጠ ዓላማ አለው። ተጠቃሚዎች የቡና ጣዕም ማስታወሻዎችን እንዲቀዱ እና እንዲያካፍሉ እና ተስማሚ የቡና ቅልቅል እንዲያገኙ ያስችላቸዋል።

ምንም እንኳን እነዚህ መተግበሪያዎች የጥራት ምዘናዎችን ለመጋራት እና ደረጃውን የጠበቀ ለማድረግ ኃይለኛ መሳሪያዎችን ቢያቀርቡም የቡና ጥራትን የመጨረሻ ደረጃ የሚወስኑትን የአቆላል ክህሎት መተካት አይችሉም እና አይተኩም።

ትክክለኛውን የአፈላል ዘዴ መፈለግ

ፍፁም የሆነ የቡና አፈላል መፍጠር እውቀትን፣ ችሎታን፣ የስነ ጥበብ ስራዎችን እና ምትሀታዊ ጥበብን ያካትታል። ዲጂታል ቴክኖሎጂ የእርዳታ እጅ ሊሰጥ ይችላል። ዘመናዊ የአፈላል ቴክኖሎጂዎች የሚፈለጉትን መዓዛዎች፣ ጣዕሞች እና የሚሟሟ ከቡና ፍሬዎች የሚያወጡትን የቡና ዝግጅት ሂደቶችን ለመንደፍ የሚረዱ መሳሪያዎችን ይሰጣሉ። ምግብ ለማዘጋጀት፣ የማብሰያ ሂደቱን ለማስተዳደርና የተመረተውን መጠጥ ጥራት ለመገምገም ያገለግላሉ።

እነዚህ ቴክኖሎጂዎች የሚፈለጉትን መመዘኛዎች ደረጃቸውን የጠበቁ እንዲሆኑ እና በሁሉም ሲኒዎች ላይ ወጥነት ያለው ጥራት እንዲኖራቸው ይረዳሉ። በገበያ ላይ ያሉ አብዛኛዎቹ የመሳሪያ ስርዓቶች የምግብ አዘገጃጀት ፈጠራ፣ የስሜት ህዋሳት ትንተና እና የቁጥር መለኪያዎች እንዲሁም የጥራትና ወጥነት አያያዝ ላይ ያተኩራሉ።

እነዚህ ቴክኖሎጂዎች ጠቃሚ ቢሆኑም ጥቂቶች የተነደፉት ለማስፋፋት እና ለተጨማሪው ዘመናዊ ካፌዎች ተብለው ነው።

ሂደቶቹ ብዙ ጊዜ ይወስዳሉ ወይም በቡድን ውስጥ በቀላሉ ሊደገሙ አይችሉም። ከዚህም በላይ ብዙውን ጊዜ ወደ ቡና አቅርቦት ሰንሰለት አይዋሃዱም። ስለሆነም፣ በጥራት ላይ መረጃን በማጋራት እና በአቆላል እና በመነሻ መለኪያዎች መካከል ያለውን ትስስር በመቅረጽ ሊገኙ የሚችሉ ጠቃሚ ግንዛቤዎችን እስካሁን አላቀረቡም።

ቡና ቀማሽ የጥራት ቁጥጥር ስታደርግ።

በፍሰቱ ማወቅ

የማፊያ ቴክኖሎጂዎች በጣም ተወዳዳሪ በሆነው የቡና ችርቻሮ ዘርፍ ውስጥ በጣም አስፈላጊ እየሆኑ መጥተዋል። የቡና መሸጫ ሱቆች የራሳቸውን ፊርማ በማዘጋጀት እና በቋሚነት ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን ምርቶች በማምረት በማገዝ የደንበኞችን እርካታ እና ወደ ንግድ መመለስ ይችላሉ። በተጨማሪም የባሪስታስ ችሎታን ሊያሳድጉና ብክነትን መቀነስ ይችላሉ።

እነዚህን ውጤቶች ለማግኘት፣ አብዛኛዎቹ መድረኮች ከመሳሪያዎች ጋር የተያያዙ የመለኪያ መሳሪያዎችን ከትንታኔ አፕሊኬሽኖች ጋር በሚያዋህዱ የቴሌሜትሪ መፍትሄዎች ላይ ይተማመናሉ። አንዱ ምሳሌ የፍሎው ቴሌሜትሪ ሲስተም ሲሆን ይህም የእውነተኛ ጊዜ መለኪያዎችን በማጣመር የምግብ አሰራር ጥራት እና ወጥነት ባለው የባለቤትነት ዋይፋይ የነቃ ተንቀሳቃሽ መሳሪያ ከቡና ማሸኛ እና አናሊቲክስ ዳቨርድ ጋር ሊገናኝ ይችላል።

የቡና መሸጫ ሱቆችን ብቻ ሳይሆን የማፊያ መሳሪያ ዲዛይነሮችን እና የቡና አድናቂዎችን በማነጣጠር የቪ.ኤስ.ቲ የቡና መሳሪያዎች መተግበሪያ የምግብ አሰራርን ለመንደፍና የአፈላል ሂደቱን ለመቆጣጠር ያስችላል። ከrefractometer ጋር ወይም ያለ መጠቀም ይቻላል.

የCropster Suite አካል የሆነው Cropster Cafe የምግብ አሰራርን መፍጠር፣ የቡና መሸጫ ባለሙያዎችን ማሰልጠን፣ የምርት አጠቃቀምን መከታተል እና ተግባራትን መከታተል የሚያስችል መድረክ ይሰጣል።

በተጨማሪም ቪንዶን አውቶማቲክ የቡና መሸጫ ማሸኛ ላይ ያተኮረ የቴሌሜትሪ ስርዓት ያቀርባል. በማሸኛ ሁኔታ እና ውፅዕን ላይ የእውነተኛ ጊዜ መረጃን ይሰጠዋል፣ ይጠቀማል እንዲሁም ይመረምራል። የሚገኘው መረጃ እና መረጃ የውሃ ሙቀት፣ የመቁያ ጊዜ፣ የፍሬ አጠቃቀም እና የሽያጭ ምዝገባ ማስታወሻዎችን ያጠቃልላል።

የAcaia Pearl S መተግበሪያ ከታዋቂው የAcacia Pearl ሚዛን ጋር ለመስራት የተነደፈ ነው። የቡና እና የውሃ ክብደትን ይለካል እና ይመዘግባል። በትክክል እስከ አንድ አስረኛ ግራም፣ የአፈላል፣ የሙቀት መጠን እና ጊዜ እንዲሁም ጥቅም ላይ የዋለውን የመፍጨት መጠን ይመዘግባል፣ እንዲሁም የምግብ አዘገጃጀቶችን መፍጠር እና መጋራት ያስችላል።

ስኬትን መምራት

በከባድ ውድድር እና አስተዋይ ደንበኞች ውጤታማ አስተዳደር ለቡና ሱቆች እና ካፌዎች ስኬት ቁልፍ ነው። ዲጂታል መሳሪያዎች ለማዘዝ፣ ለማምረት፣ ለሽያጭ፣ ለክምችት እና ለቆሻሻ አያያዝ ስራዎችንና ሂደቶችን ለማስተዳደር ይረዳሉ።

ብዙ መፍትሄዎች በገበያ ላይ ይገኛሉ። አብዛኛዎቹ የስራ ሂደቶችን እና ሂደቶችን ዲጂታል ማድረግ እና ጠቃሚ ዘገባዎችን እና ትንታኔዎችን በማመንጨት ላይ ያተኮራሉ። ዘመናዊ የቡና መሸጫ ሱቅን ለማስተዳደር ሁሉንም ነገር የሚሸፍኑ ጥቂት መድረኮች ከመደርደሪያው ላይ ይገኛሉ። ይህ አስተዳዳሪዎች የተለያዩ መፍትሄዎችን በመጠቀም ውስብስብነት ለመፍታት ወይም ተጨማሪ ለመፍታት ወጪን ለመቆጣጠር ያስችላል።

የቡና መሸጫ ሱቆች ምን ያህል የተለያዩ እንደሆኑ ስንመለከት፣ ለሁሉም የሚስማማ መፍትሔ የለም። የቡና መሸጫ ባለቤት ወይም ሥራ አስኪያጅ የትኞቹን መተግበሪያዎች ወይም መድረኮች መጠቀም ለመቆጣጠር ያስችላል። እንደ የግለሰብ ፍላጎቶች እና ሁኔታዎች ይወሰናል። ስለዚህ ያሉትን አማራጮች በጥንቃቄ ማጥናትና በአንድ ወይም በሌላ ስርዓት ውስጥ ኢንሸስት ለማድረግ ከመወሰንዎ በፊት እውቀት ያለውና ገለልተኛ ምክር መፈለግ ጠቃሚ ነው።

ምዕራፍ 5

የቡና ጥራት፤ ከዘር እስከ ሰኒ

አረንጓዴ ቡና፤ የጥራት መመዘኛዎች.....	154
የጥራት ክፍፍል፡- ሶስት ምድቦች	156
የቡና ዝርያዎችና ዓይነቶች.....	158
ጥራትና የቡና ምርት	167
የድህረ-ምርት ሂደት	179
የቡና ጥራት ግምገማ.....	186
የቡና ጥራት ቁጥጥር.....	199
ቡና እንደ የመጨረሻ ምርት.....	209

የቡና ዘር የተለያዩ ደረጃዎች.

የቡና ጥራት፤ ከዘር እስከ ስኒ

ጥራት በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ወሳኝ ነው። ጥራትን ከመተርጎማችን በፊት ጥሬ እቃውን (አረንጓዴ ቡና) ካለቀው ምርት (የተቆላ ቡና) መለየት አስፈላጊ ነው። ባለቀው ምርት ውስጥ የቡና ጥራት በትክክል ይወጣል።

ጥራት አንጻራዊ እና ውስብስብ ቃል ሲሆን የቡና ጥራትን በተቻለ መጠን በትክክል ለመለካት የተለያዩ የውጤት አሰጣጥ ሥርዓቶች አሉ። ውጫዊ ሁኔታዎች በቀማሾቹ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። ለምሳሌ ቦታ፣ ብርሃን እና በኩሽና አካባቢ ውስጥ ያሉ ድምፆች። እነዚህ የስሜት ህዋሳትን ይቀያይራሉ። በመጨረሻም የቡናው የቅምጃ ግምገማ ከሲኒው ውስጥ እና ከሲኒው ውጪ ያሉትን ባህሪያት ግምገማ ያጣምራል።

በቡና ጥራት ውስጥ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ልኬቶች ሚና ይጫወታሉ። ዛሬ ላይ፣ አብዛኞቹ የቡና ገምጋሚዎች የሲኒው ጥራት እንዲሁ በአካባቢው ጥራት እና ቡና በሚያመርቱ ሰዎች ሕይወት ላይ የተመሰረተ እንደሆነ ይስማማሉ። በቀላል አነጋገር፣ ዘላቂነት የጥራት ውስጣዊ አካል ሆኗል።

ይህ ምዕራፍ የቡና ዘርፍ አጥራቶችን፣ አብቃይ እና ላኪዎችን ያነጣጠረ ሲሆን በአረንጓዴ ቡና ጥራት ላይ ያተኩራል። መቁላት፣ መፍጨት እና መቅመስ በአጭር ጊዜ ይዳሰሳሉ። እነዚህ ሰፊ ርዕሰ ጉዳዮች ይበልጥ በተነጣጠሩ ሀብቶች የተሻሉ ናቸው።

የጥራት ግምገማ፤ ተጨባጭ ሂደት

በልምድ የሚደረገው ቅምጃ ሁለቱንም የገበያ ተደራሽነት እና የገበያ ዋጋን ቢያንስ ለ100 ዓመታት የወሰነ የጥራት ቁጥጥር ተግባር ነው። በስሜት ህዋሳት እና ለምግብ ሳይንስ፣ በስሜት ህዋሳትን በማሰልጠን እና በማጣራት እና ከመመዘኛዎች ጋር በማጣጣም እና በማስተካከል በግለሰብ ስሜት ላይ የሚመረኮዝ እንቅስቃሴ በተቻለ መጠን ተጨባጭ እንዲሆን ተደርጓል።

አረንጓዴ ቡና፣ የጥራት መመዘኛዎች

አረንጓዴ ቡና በሚገመገምበት ጊዜ በጥሬ ዕቃው እና በመጨረሻው ምርት ውስጥ ባለው የውጤት ተለዋዋጭነት መካከል ያሉትን የቤት መለኪያዎች ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል። መለኪያዎች የፍሬ እፍጋት እና የእርጥበት መጠን ያካትታሉ። የውጤት ተለዋዋጭነት ጥቂቶቹን ለመጥቀስ አሲድ፣ ጣዕም እና አካል ያካትታሉ። ሁለቱም ለመጨረሻው የጥራት ግምገማ አስተዋፅኦ ያደርጋሉ።

የቡና ጥራትን በተቻለ መጠን በትክክል ለመለካት የተለያዩ የውጤት አሰጣጥ ሥርዓቶች አሉ። ሆኖም ጥራት አንጻራዊ እና ውስብስብ ቃል ነው። ሲኒዎች በውጫዊ ሁኔታዎች ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። ለምሳሌ ቦታ፣ ብርሃን እና በኩሽና አካባቢ ውስጥ ያሉ ድምፆች። እነዚህ የስሜት ህዋሳትን ይቀይራሉ። በመጨረሻም የቡናው ህዋሳት ግምገማ የጥራት ግምገማ ከሲኒው ውስጥ እና ከሲኒው ውጪ ያሉትን ባህሪያት ግምገማ ያጣምራል።

በቡና ጥራት ውስጥ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ልኬቶች ሚና ይጫወታሉ። ዛሬ ላይ፣ አብዛኞቹ የቡና ገምጋሚዎች የሲኒው ጥራት እንዲሁ በአካባቢው ጥራት እና ቡና በሚያመርቱ ሰዎች ሕይወት ላይ የተመረከዘ እንደሆነ ይስማማሉ። በቀላል አነጋገር፣ ዘላቂነት የጥራት ውስጣዊ አካል ሆኗል።

የዚህ መመሪያ ምዕራፍ 2 በቡና ምርት ጥራት እና ዘላቂነት መካከል ያለውን ግንኙነት ይዳስሳል። ምዕራፍ 5 በሲኒው ውስጥ ባሉ የጥራት ባህሪያት ላይ ያተኩራል።

ይህ ምዕራፍ የቡና ዘርፍ አፕራይዎችን፣ አብቃይ እና ላኪዎች ላይም ያነጣጠረ ሲሆን በአረንጓዴ ቡና ጥራት ላይ ያተኩራል። መቁላት፣ መፍጨት እና ማፍላትም እንዲዳሰሱ ይደረጋል።

ጥራትን መግለጽ

አንጻራዊ የመሆኑን ያህል በተለያዩ ሰዎችም ዘንድ የተለያዩ እይታዎች አሉት። ጥራት አንጻራዊ የመሆኑን ያህል በተለያዩ ሰዎችም ዘንድ የተለያዩ እይታዎች አሉት።

የኦክስፎርድ ዲክሽነሪ ጥራትን 'የአንድ ነገር መመዘኛ ናቸው ተብለው ከተወሰዱ ነገሮች ጋር ሲወዳደር አንድ ነገር ምን ያህል ጥሩ ወይም መጥፎ የሚያሰኘው ሁኔታ ነው ብሎ ይገልጻል። በISO ትርጓሜ መሰረት ደግሞ መሠረት ጥራት 'የአንድ ምርት ወይም አገልግሎት አጠቃላይ ባህሪያት እና ባህሪያት የተገለጹ ወይም የተገለጹ ፍላጎቶችን ለማሟላት ባለው ችሎታ ላይ የተመሰረተ ነው ይለዋል። በቀላል አነጋገር አንድ ምርት 'በደንበኛው የተገለጹትን መስፈርቶች' አሟልቶ ሲገኝ ጥሩ ጥራት አለው ማለት ይችላል።

ይህ የጥራት እሴት ከዝርዝሮች ጋር መጣጣም በአብዛኛው በቡና ውስጥ ያለውን የጥራት ዕንቅጥ ግልጽ እንዲሆን ያደርገዋል።

መመዘኛዎቹ ወይም የደንበኛ መስፈርቶች ተለዋዋጭ ናቸው። ስለዚህ የጥራት መግለጫዎች እንደ አውድ እና ቅድሚያ የሚሰጧቸው ነገሮች ይለያያሉ።

የአውቅና ማረጋገጫ ዘዴዎች፣ ግብይት እና ዋጋ ሁሉም ገላጭ ሚና ይጫወታሉ፣ ነገር ግን ጥራት ውሎ አድሮ የቡናውን ዋጋ ወይም ዋጋ ይወስናል። ቡናዎችን በአንድ የተወሰነ የገበያ ክፍል ውስጥ የሚያስቀምጠው ባህሪው ነው።

የቡና ጥራት መገምገሚያ መሳሪያዎች እና ዘዴዎች አንድ የጋራ ቋንቋ ማግኘት እና ቡናን ለመገምገም ጠቋሚዎች ናቸው። እነዚህ ዘዴዎች በጥናት እና በሳይንስ የተረጋገጡ ናቸው። ይሁን እንጂ ገላጭ የስሜት ትንተና ደረጃን ለመለካት አስቸጋሪ የሆነ የጥራት ግምገማ ሆኖ ይቆያል። አዳዲስ ምርጫዎች እና ቴክኖሎጂዎች እየታዩ በመጡ ቁጥር የቡና ጥራት ምዘና ዘዴዎች በየጊዜው እየተሻሻሉ በመሄዳቸው ምክንያትም ፍፁም የሆነ አሰራር የለም ለማለት ያስደፍረናል።

በቡና ውስጥ ጥራት ምንድነው?

የቡና ጥራት የተለየ ዓይነት፣ መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ፣ የአፈር ሁኔታ፣ የአየር ንብረት፣ የግብርና አስተዳደር እና የመሰብሰብ ልምዶችን ያጣምራል። የገበያ ምርጫዎች ቡና እንዴት እንደሚዘጋጅ፣ እንደሚከማቹ፣ ለውጭ ገበያ እንደሚዘጋጅ እና እንደሚጓጓዝ ባሉት ሁኔታዎች ላይ ተጽእኖ ያሳድራል።

የተወሰኑ ዝርያዎች፣ መልክዓ ምድሮች እና የአፈር ሁኔታዎች ቋሚዎች በመሆናቸው የቡናን መሰረታዊ ወይም ተፈጥሯዊ ባህሪ ይቆጣጠራሉ። የአየር ንብረት ተለዋዋጭ ነው እና ተጽዕኖ ሊደረግበት አይችልም። በዚህም ምክንያት ከአንድ ወቅት ወደ ሌላ የጥራት መለዋወጥ፣ ማደግ፣ ማጨድ፣ ማቀነባበር፣ ማከማቻ፣ ኤክስፖርት ዝግጅት እና ማጓጓዝ ተዕዕኖ ሊፈጥሩ የሚችሉ ተለዋዋጭ ናቸው።

የአረንጓዴ ቡናን የመጨረሻ ጥራት ለመወሰን ተነሳሽነታቸው በሰው ልጆች ላይ ጣልቃ መግባትን ያካትታል። የዓለም ገበያ ዋጋ ጥራትን ለማስተዋወቅ የሚደረገውን ጥራት ያደናቅፋል።

በአጠቃላይ የቡና ጥራት በቁጥር እና በጥራት (ስሜታዊ) ግምት ውስጥ ከፋፍሎ ለመመልከት ይቻላል። የአረንጓዴ ቡና ግብት መለኪያዎች በሲኒው ውስጥ ካሉ የውጤት ተለዋዋጮች ጋር ቀጥተኛ ትስስር አላቸው። እነዚህም የሚከተሉትን ያካትታሉ-

- ውፍረት
- የእርጥበት መጠን
- የውሃ እንቅስቃሴ
- ቀለም እና ሽታ
- የፍሬ መጠን
- ወጥነት
- ጉድለቶች

የጥራት ግምገማ በቡና መጠጥ ጣዕም ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩትን ነገሮች ይገመግማል። ይህ የሚደረገው በገዢው የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት ላይ ያላቸውን ተፅእኖ ለመወሰን ነው። ጥራቶች በገዢው እና በሻጩ መካከል የተስማሙ መስፈርቶችን ማሟላታቸው ወሳኝ ነው።

የጥራት ግምገማ፤ ተጨባጭ ሂደት

የቡና ጥራት ምዘና ከፍተኛ ጥራት ያላቸው ቡናዎች በገበያው በቀላሉ ተቀባይነት ካገኙ እና ዝቅተኛ ጥራት ካላቸው ቡናዎች የበለጠ ዋጋ እንደሚይዙ በማሰብ በገበያ ላይ ያለውን አንጻራዊ ዋጋ የሚለይበት አስራር ነው።

ይህ የቡና ጥራትን የሚገመግም ስርዓት ማለት ገምጋሚው ለጣዕም ተጨባጭ መለኪያዎች በበርካታ ፈታኝ ግምገማዎች መታመን አለበት። እነዚህ ተጨባጭ ግምገማዎች እንዴት እና በማን እንደሚደረጉ መረዳት እጅግ በጣም አስፈላጊ ይሆናል።

የመጀመሪያው የግምገማ ደረጃ ጉድለቶች መኖራቸውን እና መጠናቸውን መወሰን ነው። ይህ ማለት በጣዕም ላይ አሉታዊ ተፅእኖ ሊኖረው ይችላል። ይህን አገላለጽ ከእንግሊዝኛው ጋር በማመሳከር እንደገና ማየት ቢቻል። ለመረዳት ያዳግታል። እነዚህ ጥራት ያላቸው ማህበራት በቡና ገዢዎች የጋራ ልምድ ላይ የተመሰረቱ ናቸው።

የቡና ጥራት የሚገመገመው በመጠቅለል፣ የግምታዊ ሙከራውን ግምታዊ አመለካኝ ለማረጋገጥ እና የጣዕም ጉድለቶችን ወይም ባህሪያትን ለማጣራት ነው።

ፕሮፌሽናል ኩፒንግ ሁለቱንም የገበያ ተደራሽነት እና የገበያ ዋጋን ቢያንስ ለ100 ዓመታት የወሰነ የጥራት ቁጥጥር ተግባር ነው። በስሜት ህዋሳት እና ለምግብ ሳይንስ፣ በስሜት ህዋሳትን በማሰልጠን እና በማጣራት እና ከመመዘኛዎች ጋር በማጣጣም እና በማስተካከል በግለሰብ ስሜት ላይ የሚመረኮዝ እንቅስቃሴ በተቻለ መጠን ተጨባጭ እንዲሆን ተደርጓል።

የቡና ጥራትን የሚገመገመው ማነው?

ዛሬ ላይ ተቀባይነት ያላቸው የጣዕም ጥራት ግምገማ መለኪያዎች በምዕራብ አውሮፓ፣ በሰሜን አሜሪካ እና በጃፓን - በሃስቱ ትልልቅ የአለም የቡና ገበያዎች በባህል ተመራጭ ጣዕሞች መሰረታቸውን ያደረጉ ናቸው።

ቡና ለተጠቃሚዎች ያለውን ተቀባይነት ግምት ውስጥ ሲያስገባ ጥያቄው ለእነዚያ ተጠቃሚዎች በጭራሽ አይነሳም። በምትኩ የቡና ባለሙያዎች የቡና ደረጃ እና ግምገማ ያካሂዳሉ። የደረጃ አሰጣጥ እና የቅምሻ ፕሮቶኮልን ለመከተል በስራ ላይ ስልጠና ወይም የምስክር ወረቀት ኮርስ ተምረዋል። ማለፊያ/ውድቀትን ወይም የንጽጽር ደረጃን በጥራት ደረጃን ያስከትላል።

እነዚህ ስርዓቶች ከግልጽ የምርምር አካል ይልቅ በኢንዱስትሪው ልማድ እና ልምምድ ላይ የተመሰረቱ ናቸው። በቡና ቀማሾች ምርጫዎች ላይ የተመሰረተ ሲሆን ይህም ለተወሰኑ የሾማቾች ስብስብ አግባብነት

ያለው ወይም ላይሆን ይችላል።

ታዲያ የቡና ሽማቾች ባህላዊ የቡና ገበያዎችን ምርጫቸው አድርገው በስፋት ቢቀበሉም፣ አሁን አሁን ግን ይህ ሁኔታ እየተለወጠ ይገኛል። ነጋዴዎች የተወሰኑ ቡናዎችን ለተወሰኑ ቡድኖች ለገበያ በማቅረብ ላይ ይገኛሉ።

ጥራትን ለማምጣት እና ለማሸጋገርም የሚቻለው የሽማቾችን ምርጫ ፍላጎታቸውን መሰረት አድርጎ በመቀያየር፣ ስነ ህዝባዊ አወቃቀር ለውጦችን ልብ በማለት እንዲሁም ጣዕም እና መዓዛን ከሰው ፊደሎች እና ስነ-ልቦና ጋር እንዴት እንደሚገናኙ የበለጠ እውቀት በማዳበር ነው።

የጠብታ አፈላል፣ የተጣራ ቡና ወይም የተገላቢጦሽ አፈላል በተቆሉ እና በተፈጩ የቡና ፍሬዎች ላይ ውሃ የማፍሰስ ዘዴ ነው።

የጠብታ ማፍላት ዘዴ

የጥራት ክፍፍል፡- ሶስት ምድቦች

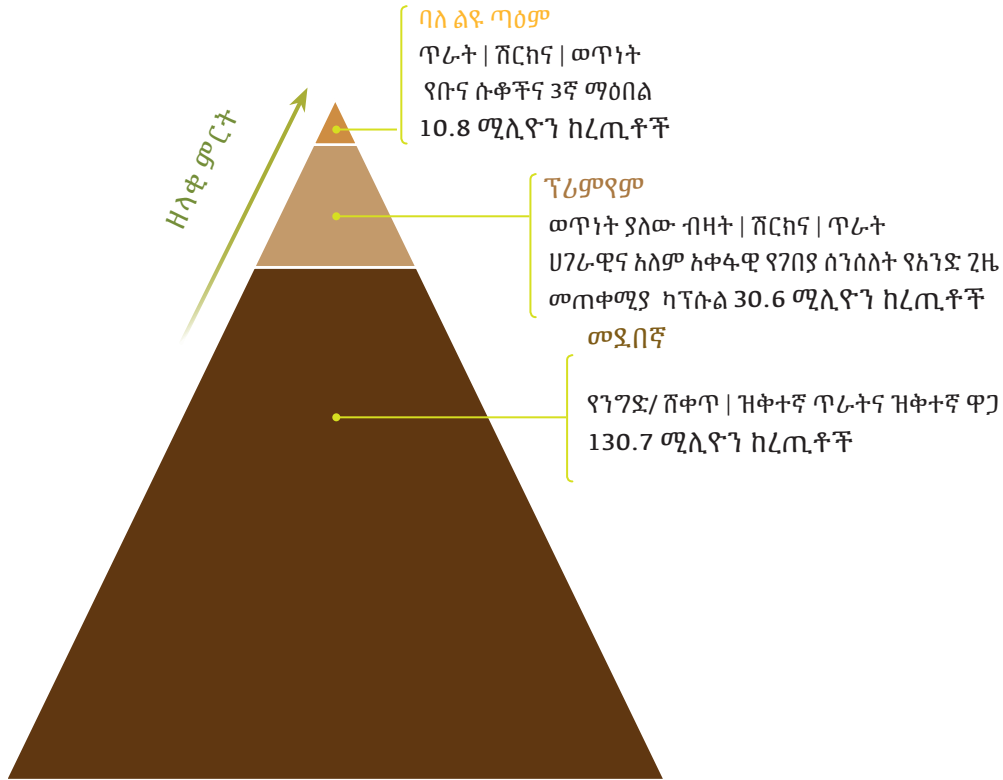
ይህ መመሪያ በአጠቃላይ የቡና ዘርፍ ውስጥ ሶስት የጥራት ክፍሎችን ይመለከታል፡- መደበኛ፣ ፕሪሚየም እና ልዩ።

እነዚህ ቃላቶች በአለም አቀፍ ደረጃ የሚታወቁ እና ሊቆጠሩ የሚችሉ ትርጓሜዎች እና ዝርዝር መግለጫዎች የላቸውም።

ይህ አዲስ የጥራት ክፍፍል ሞዴል የአረቢካ እና የሮቡስታ ዝርያዎችን በድህረ-መከር ምርት ሂደት በሶስት ቡድን ይከፍላል፡- የታጠበ፣ የተፈጩ የተፈጥሮ/ማር እና ተፈጥሯዊ።

አሃዙ ሦስቱን ክፍሎች ከአለም አቀፍ የቡና ገበያ አውድ ውስጥ ያስቀምጣቸዋል። ይህም በእያንዳንዱ ክፍል የሚሸጡትን አመለካከት መጠኖች ያሳያል።

ምስል 1: መደበኛ ቡና ገበያውን ሲቆጣጠር

የምርት ዘመን: 2018/2019

ምንጭ:- ካርሎስ ብራንዶ፣ በ ITC (2021)

አመለካኞች መለኪያዎች
<p>መደበኛ ቡና</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ መደበኛ የጥራት ስያሜ (የንግድ ጥራቶች) ■ ዝቅተኛ ጥራት ያለው ትርጉም፣ የሚቻለው ዝቅተኛ ዋጋ ■ ጉድለቶችን ማጽዳት፣ ጥቂት የጥራት ባህሪዎች ■ ዋጋ ዋናው ሞተር ነው። ■ ጥራቶች ብዙውን ጊዜ የሚለዋወጡ ■ በቅርጫት ይሸጣሉ ■ ብዙ ጊዜ በከፍተኛ መጠን ይገበያያል (በርካታ የአቃ መያዘያ ጭነቶች ወደ ፊት ስርጭቶች) ■ ለአረቢካ እና ሮቡስታ ጨረታ በ ICE የተገለጹ የጥራት መለኪያዎች ■ ተለዋዋጭ የዋጋ አመክንዮ፣ በዋናነት የሚገበያየው በልዩነት፣ በዋጋ የሚስተካከል ሎጂክ ነው። ■ ከትንሽ እስከ ምንም ክትትል (የምግብ ደህንነት ላይ ያተኩሩ)፣ በአውቅና ማረጋገጫዎች ላይ ትልቅ ትኩረት የለም፣ ማረጋገጫዎች እንደ አማራጭ ■ የመጨረሻ ገዢዎች ብዙውን ጊዜ ትላልቅ መጋገሪያዎች፣ የሚሟሟ አምራቾች፣ የኢንዱስትሪ ዘርፍ ናቸው። ■ በብዛት በድብልቅ ጥቅም ላይ ይውላል ■ የንግድ/የሸቀጦች አቀራረብ ■ በቀላሉ ሊተካ የሚችል ■ ምድቡ ልዩነትን፣ ዝቅተኛ ደረጃዎችን፣ ስቆቶችን፣ ወዘተ ያካትታል።
ፕሪምየም ቡና

አመለካኛ መለኪያዎች

- ክልላዊ አቀራረብ (ለምሳሌ ሞጊያና፣ ካልዳስ፣ ይርጋጨፌ)
- ጥራትን ከዋጋ/ዋጋ ጋር ያመዘገባል።
- በልዩነት መሰረት ወይም በቀጥታ የሚሸጥ
- የዋጋ ጥራት የምርመራ ጥራት ላለው ትርጉም (ለምሳሌ ጥብቅ ለስላሳ፣ ጥሩ ስነዎች)
- የመከታተያ ሁኔታዎችን እና እንደ ፌርትራድ፣ አርጋኒክ፣ አርኬቶኬ/UTZ፣ ወይም እንደ ኔስቫፌ ፕላን፣ Starbucks CAFE Practices፣ Nespresso AAA፣ Lavazza Terra እና Tchibo Joint Forces ያሉ የኩባንያ ዘላቂነት ፕሮግራሞችን የመሳሰሉ የፍቃድነት ደረጃዎችን ያጣምራል።
- የመጨረሻ ገዢዎች ብዙውን ጊዜ ከመካከለኛ እስከ ትልቅ ቆይ እና ብሄራዊ ወይም ትልቅ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች ናቸው። ትናንሽ ገዢዎች በአስመጪዎች በኩል መዳረሻ ያገኛሉ
- ብዙ ጊዜ በአንድ ኮንቴይነር አንድ ጥራት፣ ነገር ግን ተመሳሳይ ጥራት ያላቸው ብዙ መያዣዎች
- የገበያ ተደራሽነት ተጨማሪ ጥራት ያላቸውን ክፍሎች፣ የመከታተያ አቅም፣ ዘላቂነት ያላቸው ፕሮጀክቶች፣ የጋራ ኢንቨስትመንቶች፣ ወዘተ።
- በብዛት እንደ 'ገጠላ ምንጭ' ጥቅም ላይ ይውላል
- አንዳንድ ጊዜ ለማግኘት እና የተወሰነ ሲኒ መግለጫ ለማግኘት ያገለግላል

ልዩ ቡና

- ከፍተኛ ጥራት ያለው ትርጉም፣ ዋናው ትኩረት ጥራት ነው፣ ዋጋ በሁለተኛ ደረጃ የሚታይ ነው።
- በዋናነት በቀጥታ የሚገበያይበት
- ጥራት ያለው ዋና አሽከርካሪ /Driving force፣ ተፈላጊ ጣዕሞች እና ሌሎች እንደ ዝርያ፣ ድህረ-ምርት-ማቀነባበር እና የምስክር ወረቀቶች ያሉ ባህሪያት አሉት
- ሴንሶሪክ ሲኒ ፕሮፋይል፣ SCA-ግራዲንግ፣ Q cupping፣ ወዘተ።
- ግልጽ የሆነ የጥራት ስያሜ፣ የተወሰነ ክልል፣ እርሻ፣ ዓይነት፣ ከፍታ፣ ገበሬ/አምራች
- ፈጠራ እና ባህላዊ የምርት ሂደት (ለምሳሌ የተፈጠረ የተፈጠረ/ማር፣ በርሜል ያረጀ፣ አናኢሮቢክ እና እርሻ መፍላት)
- ማይክሮ-ሎቶች በአስቸጋሪ ድግግሞሽ፣ ሻምፒዮና ቡናዎች፣ የልህቀት ዋንጫ፣ ወዘተ።
- በአንድ ውል/ኮንቴይነር በርካታ ጥራቶች፣ ከፍተኛ የቡና ዋጋ
- በቂ እውቀት፣ ፋይናንስ እና አለም አቀፍ የገበያ ተደራሽነት ያላቸው የቡና እርሻዎች 'አምራች ላኪዎች' ሆነዋል።
- ሙሉ የመከታተያ ችሎታ (የእርሻ-ጥላት) እና የምስክር ወረቀቶች ከሆነ፣ ከዚያም በዋናነት አርጋኒክ እና ፌርትራድ
- የመጨረሻ ገዢዎች፡- አነስተኛ/መካከለኛ መጠን ያላቸው መቆያዎች፣ ገጠላ ሰቆች፣ አነስተኛ/መካከለኛ የቡና መሸጫ ሰንሰለቶች። በችርቻሮ እና በዲጂታል የገበያ ቦታዎች ውስጥ መገኘት
- አጋርነት/ቀጥታ ንግድ/የአቅርቦት መረጋጋት (ቢያንስ የአንድ አመት የረጅም ጊዜ ውል)
- የእጅ አቆላል፣ አዲስ የተቆላ
- ብዙም አለመገኘት (ለምሳሌ ከፍተኛ የዋንጫ ውጤቶች፣ ከፍተኛ ልዩነቶች፣ ዜሮ ጉድለቶች፣ ልዩ ታሪኮች)

የቡና ዝርያዎችና ዓይነቶች

በቡና ዝርያ ጋር በተያያዘ እስካሁን ድረስ ከ124 በላይ ዝርያዎች ተለይተዋል። አዘጋጆች፣ ነጋዴዎች፣ ቆይዎች፣ ባሪስታዎች እና ሽማግሌዎች ኮፊ አራቢካ እና ኮፊ ካኔፎራ፣ አረቢካ እና ሮቡስታ በመባል ይታወቃሉ። ሦስተኛው የንግድ ዝርያ የሚመነጨው ከላይቤሪያ ነው። ኮፊ ላይቤሪያ። ዛሬ በአብዛኛው በእስያ ውስጥ ይበቅላል። ፊሊፒንስ ትልቁ አምራች ነው። እጅግ አነስተኛ በሆነ መጠን እያመረተች የምትገኝ ሲሆን ወደ ንግድ ስራም የተመለሰችው በቅርቡ ነው።

የሳይንስ ሊቃውንቱ በእርሻው ላይ ካሉ የእጭራት ጄኔቲካዊ አጥረት እና ልዩነት ሳቢያ የቡናው ኢንዱስትሪ ቀጣይ እጣ ፈንታ ላይ ስጋት አድርገው እነዚህን ዝርያዎች ለመጠቀም ፍላጎት ቢኖራቸውም አብዛኞቹ ዝርያዎች ግን እስካሁን ድረስ ለገበያ አልቀረቡም። እነዚህ ዝርያዎች የአረቢያን የመቋቋም አቅም ለማሻሻል የሚረዱ የመራቢያ ቁሳቁሶችን ማቅረብ ይችላሉ።

በአረቢካ ውስጥ ብዙ ዓይነት ዝርያዎች አሉ። አንዳንዶቹ የተፈጥሮ ሚውቴሽን ሲሆኑ ሌሎቹ ደግሞ ለምርታማነት፣ ለጥራት እና/ወይም ለመቋቋሚያነት የመዳረሻ ውጤቶች ናቸው።

ሳጥን 1: ዝርያዎችና ዓይነቶች

‘ዝርያዎች’፣ ‘የተለያዩ’ ‘cultivar’ እና ‘varietal’ የሚሉት ቃላት ግራ የሚያጋቡ ሊሆኑ ይችላሉ።

የቡና ዝርያ ምንድን ነው?

ዝርያው በታክሶኖሚክ ምድብ ውስጥ ዝቅተኛው የሥርዓት ተዋረድ ሲሆን ተመሳሳይነት ያላቸው የዝርያዎች ቡድን ‘ጂነስ’ን ያቀፈ ነው። ኮፍያ በ“Rubiaceae” ቤተሰብ ውስጥ የአበባ ተክሎች ዝርያ ነው። የቡና ዝርያዎች በአፍሪካ፣ በማዳጋስካር፣ በህንድ ውቅያኖስ ደሴቶች እና በአውስትራሊያ የሚገኙ ቁጥቋጦዎች ወይም ትናንሽ ዛፎች ናቸው።

የቡና ዓይነት ምንድን ነው?

ዝርያዎች በዘር የሚለያዩ የአንድ ዝርያ ዝርያዎች ናቸው። በዚህ ጉዳይ ላይ አረቢካ ቡና በዛፉ መዋቅር፣ ቅጠሎች ወይም ፍራፍሬዎች ውስጥ የተለያዩ ባህሪያትን ሊያሳዩ ይችላሉ። እነሱ ከሌላው ቡድን የተለዩ፣ ተመሳሳይ እና የተረጋጋ (በሚባዙበት ጊዜ) ሊገለጹ ይችላሉ።

‘Cultivar’ የየተመረተ ዝርያ ቁርጥራጭ ብዙውን ጊዜ እንደ ‘የተለያዩ’ አቻዎች ጥቅም ላይ ይውላል። ይሁን እንጂ ዝርያው የጄኔቲክ ማሻሻያ ቴክኒኮች ውጤት በመሆኑ ይለያያል። ዝርያዎች ግን በድንገት የሚመነጨው ከሁለት የወላጅ ተክሎች የመራቢያ ሂደት ነው።

የልዩ ልዩ ምሳሌን ሲጠቅስ ‘Varietal’ ጥቅም ላይ መዋል አለበት። ለምሳሌ የአንድ እርሻ ምርትን በተመለከተ 100 በመቶ “Bourbon varietal” ነበር ማለት ትክክል ይሆናል።

ምንጭ፡- *The World Atlas of Coffee (2018)* እና *Coffee Sapiens (2019)*

ሠንጠረዥ 2: በአረቢካ እና በሮቡስታ መካከል ያሉ ልዩነቶች

	አረቢካ	ሮቡስታ
የእጽዋት ስም በላቲን (ዝርያዎች)	<i>Coffea arabica</i>	<i>Coffea canephora</i>
መነሻ	ኢትዮጵያ በምስራቅ አፍሪካ እና ከዚያም በሞካ (በዛሬው የመን) በኩል በአረብ ባሕር ገብ መሬት ላይ ተሰራጭቷል።	ምዕራብ እና መካከለኛው አፍሪካ - ጊኒ፣ ኮትድቫቦር፣ በአትላንቲክ ውቅያኖስ እና ቪክቶሪያ ሐይቅ መካከል, በኮንጎ ተፋሰስ ውስጥ እና ዙሪያ እና ኡጋንዳ
ዛሬ ከፍተኛ ምርት ያላቸው ክልሎች	መካከለኛው አሜሪካ ደቡብ አሜሪካ እና ምስራቅ አፍሪካ	ቪየትናም እና ሌሎች የደቡብ-ምስራቅ እስያ፣ ብራዚል እና ምዕራብ/መካከለኛው አፍሪካ።
አመታዊ ምርት	ወደ 90 ሚሊዮን ኬሻዎች (60ኪግ)=5.4 ሚሊዮን ቶን	ወደ 60 ሚሊዮን ኬሻዎች (60ኪግ) =3.6 ሚሊዮን ቶን
የዓለም ምርት ክፍል	60% በ1965 ከ 75% ወደ 60% ቀንሷል	40% በ 1965 ከ 25% ወደ 40% ጨምሯል
ተስማሚ ከፍታ	700ሜ–2,200ሜ (2,300–7,200 ጫማ).	0–900ሜ (0–3,000 ጫማ); እስከ 1,600ሜ ይቻላል
ተስማሚ የውቀት መጠን (አማካይ አመታዊ)	16°ሴ –24°ሴ (61°ፋ –75°ፋ).	21°ሴ–30°ሴ (70°ፋ–86°ፋ).
ተስማሚ ዝናብ	1,200ሚሜ–2,200 ሚሜ (50–85 ኪንች).	1,200ሚሜ–3,300ሚሜ (70–125 ኪንች).
የበሽታዎችን እና ተባዮችን መቋቋም	ተጋላጭነትና ዓለም አቀፍ የአየር ንብረት ለውጥ ፈታኝ ነው	በአጠቃላይ ከፍተኛ የመቋቋም ችሎታ አለው
ቁመት ካልተቆረጠ	እስከ 7 ሜትር (22 ጫማ)	እስከ 15ሜ (50 ጫማ)
ግንድ እና ቅርንጫፎች	አንድ ጠንካራ ግንድ እና ብዙ የጎን ቅርንጫፎች	ብዙውን ጊዜ በመገረዝ ወደ ሦስት ግንዶች እና ብዙ ቅርንጫፎች እንዲኖረው የተደረገ በአጠቃላይ እንደ አንድ ትልቅ ቁጥቋጦ ያደገ
ከአበባ እስከ መከር ጊዜ የሚቆይበት ጊዜ	. ከ7-9 ወራት	ከ0 — 11 ወራት

	አረቢካ	ሮቡስታ
የአበባ ዘር ስርጭት	እራስን ማዳቀል ስለዚህ የእጭብ የአበባ ዳቄት ፍሬ ማፍራት ይችላል. እንዲሁም የአበባ ዳቄትን በከፍተኛ ፍጥነት እስከ 50% ድረስ መሻገር ይችላል	ተሻጋሪ የአበባ ዳቄት (ራስን የማምከን)፣ ስለዚህ ተክሉ ፍሬ ለማምረት ከሌላ ተክል የአበባ ዳቄት ያስፈልገዋል
ክሮሞሶሞች	44 (በጃኔቲክ ውስብስብ፣ tetraploid).	22 (በጃኔቲክ ቀለል ያለ ፣ ዳይፕሎይድ)
የቡና ዘር ቅርጽ እና መጠን	የእንቁላል ቅርፅ 7ሚሜ -12 ሚሜ	ክብ፣ 5 ሚሜ - 8 ሚሜ..
ቀለም	ፈካ ያለ አረንጓዴ፣ ግራጫ	ቡናማ ቢጫ.
የመሃል መቆራረጥ ቅርጽ	ዚግ-ዛግ ወይም ረጅም ኤስ	ቀጥ ያለ.
(የተሰነዘረ፣ ጎድጎድ፣ ሱፍ) ቡና ዘር ላይ	0.8%–1.6%.	1.5%–2.5% – ከፍ ሊል ይችላል::
የካፌይን ይዘት	6%–9%.	3%–7%.
የስኳር ይዘት	15%–17%.	10%–12%.
የዘይት ይዘት	ጣፋጭ እና ጥሩ መዓዛ ያለው ጣዕም እና አንዳንድ ተፈላጊ አሲድነት ያለው	ጠንካራ እና ኃይለኛ፣ ለሰላሳ፣ ጤናማ የአፍ ስሜት፣ በኤስፕራሶዎች ላይ፣ መዓዛዎችን እና የሙቀት መጠን የሚጠብቅ
የስሜት ህዋሳት እና ሌሎች ባህሪያት	ICE የወደፊት ትንቢያ ዩናይትድ ስቴትስ፣ ኒውዮርክ	አይሲኤ የወደፊት ትንቢያ ዕጣ ፈንታ አውሮፓ፣ ለንደን
የሚገበያየበት ዋና የሽቀጦች ልውውጥ	\$ 37,500 በlb (17.01 ቶን=አንድ ኮንቴይነር)	\$ 110 ቶን (22,046 ፓውንድ).
በሽቀጦች ልውውጥ ላይ ጥቅም ላይ የዋሉ ክፍሎች	\$1.53 በአንድ ፓውንድ፣ ከአምራች አገሮች ወደ ውጭ የሚላከው ዋጋን (FOB) በመጥቀስ	\$2,023 በቶን = \$0.91 በአንድ ፓውንድ፣ FOB:: ዋጋው በተለምዶ የአረቢካ ዋጋ ሁለት ሦስተኛ ነው::
በሽቀጦች ልውውጥ ዋጋ (ምሳሌዎች)		

ማስታወሻ: በሠንጠረዥ ውስጥ ያሉ ከፍታዎች፣ የሙቀት መጠኖች እና ውጤቶች ከበርካታ ምንጮች የተገኙ መረጃዎች ናቸው።

ምንጭ: Morten Scholer (2018), ቡና እና ወይን

አረቢካ እና ሮቡስታ፡- ሁለቱ ዋና የንግድ የቡና ዝርያዎች

ጄኔቲካዊ ግኝት እስከታወቀበት ጊዜ ድረስ የቡና ኢንዱስትሪው ሮቡስታን ከአረቢካ እንደሚያንስ አድርጎ ይቆጥረው ነበር። ሮቡስታ የአረቢካ የአጎት ልጅ ወይም ወንድም እህት ሳይሆን እንደውም የአረቢካ ወላጅ ይመስላል። “Robusta Coffea euginoides” ከተባለው ዝርያ ጋር ተሻግሮ አረቢካን አመረተ። ይህ አዲስ ዝርያ ኢትዮጵያ ውስጥ ተስፋፍቶ ማደግ ጀመረ፣ የቡና መገኛ ሆኖ ለረጅም ጊዜ ተቋቁሟል።

ባለፉት 20 ዓመታት ውስጥ በአረቢካ ዘረመል ውስጥ ዋነኛው ትኩረት በሚከተሉት ላይ ነበር፡-

- ጥሩ መዓዛ ያለው ጥራት (በተለይ ከጌሻ ግኝት ጋር)
- ዝገት እና በሽታን መቋቋም
- የአየር ንብረት ለውጥ
- የምርት መጨመር

ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ በቡና ዘርፍ ልዩ ትኩረት በመስጠት የሮቡስታ ዝርያ ላይ ፍላጎትን በማነቃቃት በቡና ዘርፍ የማንቁያ ደወል ተካሂዷል፡-

- ጥራት
- የአየር ንብረት ለውጥ
- ምርታማነት

የሮቡስታ እድገት ለቡና ኢንዱስትሪ ትልቅ ምዕራፍ ሊሆን ይችላል። ሮቡስታ በዘረመል ልዩነት ምክንያት ኢንቨስትመንትን የመመለስ ትልቅ አቅም ያለው የእድሎችን ውቅያኖስ ይወክላል። የመቋቋም፣ የሲኒ ጥራት እና ምርታማነት ጥምረት ኃይለኛ ነው።

በአረቢካ እና በሮቡስታ መካከል ያለው የዚህ ዓይነቱ የመጀመሪያ ትውልድ (F1) ነው። ሀሳቡ ይህ ኤፍ1 ዲቃላ የሮቡስታን የመቋቋም እና ምርታማነት ላይ እያለ የአረቢካ ጥሩ ጂኖችን እና የሲኒውን ጥራት ይይዛል። እነዚህ ዲቃላዎች ከሮቡስታ ወደ አረቢካ የሚመጡትን ጠቃሚ የመቋቋም ጂኖች ለማስተዋወቅ ወይም ለማምጣት ከንጹህ አረቢካ ጋር በይበልጥ ሊጣመሩ ይችላሉ። ይህ ብዙውን ጊዜ በበርካታ ትውልዶች ውስጥ ይከናወናል። ይህም አዲስ የመቋቋም ችሎታን ከሚሰጡ ቁልፍ ጂኖች ጋር አዲስ የመቋቋም የአረቢካ መስመሮችን ይፈጥራል።

የቡና ዓይነቶች

የቡና ዓይነቶች የዕድሜያቸውን የጀኔቲክ ልዩነት ያመለክታሉ። የተለዩ፣ ተመሳሳይ እና የተረጋጉ መሆን አለባቸው። በዓለም ላይ ያሉ የተለያዩ የቡና ዓይነቶች ትክክለኛ ቁጥር አይታወቅም። ባለው ግምት መሰረት፣ በኢትዮጵያ ውስጥ ብቻ ከ6,000-10,000 የሚደርሱ ልዩ የተለያዩ የቡና ዝርያዎች። በጣም የሚታወቁት ታይፒካ እና ቡርቦን ሲሆኑ። የአረቢካ ቡና ዝርያዎች ለመጀመሪያ ጊዜ ተመርተዋል።

የአረቢካ ዝርያዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ ተሻሽለዋል። ከዱር መጠቀሚያነት ጀምሮ እስከ ቤት ውስጥ ድረስ የተለያዩ ደረጃዎችን አልፏል።

የመን ዋና የቡና ማላመጃ ቦታ ነበረች። የቡና ገበሬዎች ቡርቦን እና ታይፒካን ጨምሮ ምርጥ ናቸው ብለው ያሰቡትን መርጠዋል። እ.ኤ.አ. በ1940ዎቹ እና 1950ዎቹ ውስጥ በካቲዎይ እና ሞንዶ ኖቮ አዳዲስ ዝርያዎችን ለማዘጋጀት የመጀመሪያዎቹ ሰው ሰራሽ ማቋረጫዎች በብራዚል ተካሂደዋል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ፣ መስቀሎች ብዙ የተለያዩ ወላጆችን አሳትፈዋል፣ አንዳንዶቹ የሮቡስታ ጂኖች ዝግትን ለመቋቋም (ይህ በመጨረሻ ትልቅ የካቲዎር እና ሳርኪሞርስ ቡድኖችን አስከትሏል።

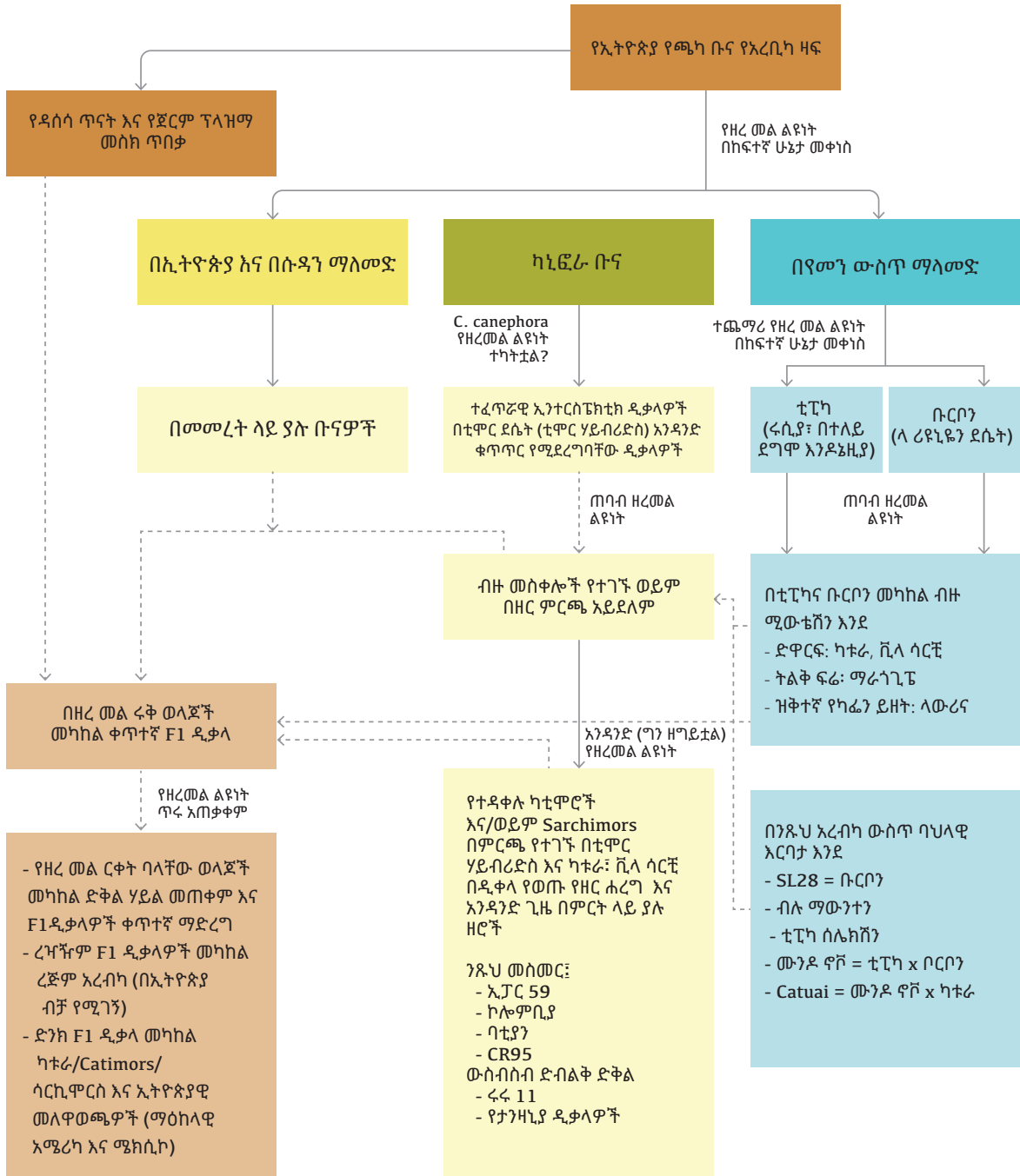
ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በመካከለኛው አሜሪካ በሚገኙ ቀደምት የኢትዮጵያ ዝርያዎች እና በተመረቱ ዝርያዎች መካከል አዳዲስ መስቀሎች ተሠርተዋል - እነዚህ ኤፍ1 ዲቃላዎች ናቸው።

የቡና ዝርያዎች ጠቀሜታ በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉትን ሁሉንም ተጫዋቾች ይነካል፤ ሽማቹም ይጨምራል።

የተለያዩ ዝርያዎች ጣዕም እና መዓዛ ያላቸው ሲሆን በስሜት እና በባህርይ ላይ የየራሳቸው ተፅዕኖንም ማሳደር ይችላሉ። እነዚህ ባህሪያት በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ ካለው የግብርና ሁኔታ ጋር የተገናኙ ናቸው። እያንዳንዱ ዓይነት ከተወሰኑ አካላዊ/ኬሚካላዊ ባህሪያት ጋር ይዛመዳል።

ከታች ያለው ምስል ዋናዎቹ ዝርያዎች፣ ዝርያዎች፣ ዲቃላዎች እና የቡና መስቀሎች እንዴት እንደሚገናኙ ያሳያል።

ምስል 2: የአረቢካ ቡና ዋና ዋና ዝርያዎች የዘር ሐረግ

————> እንዲያድጉ የተደረጉ
 —————> ስለ አረብካ አመጣጥ እርግጠኝነት የለም።
 - - - - -> እንደ መነሻ ሆኖ አገልግሏል።

የቡና አይነቶች እና የፈጠራ እድሎች

በአረቢካ ውስጥ ስለ ዝርያዎች አስፈላጊነት ዘግይቶ ከፍተኛ የማንቁያ ጥሪ ቀርቧል። ዝርያዎች እንደተጠበቀው እንዲሠሩ ለማድረግ የጄኔቲክ ተስማሚነት ቁልፍ አካል ነው።

በአረቢካ ቡና ውስጥ ያለው ልዩነት ዝቅተኛ ቢሆንም፣ የቡና አልሚዎች እንደ ተባይ እና በሽታን የመቋቋም

ችሎታ ያላቸው አዳዲስ ዝርያዎችን ለማምረት አሁንም በቂ ነው። በተጨማሪም የቡና ማስፋፋት/ልማት መርሃ ግብሮች ምርትን በተሳካ ሁኔታ ጨምረዋል። ይህም ለገበሬዎች በጣም አስፈላጊ ነው።

በዛፍ ሰብል ዝርያ ልማት ውስጥ ትልቅ ፈተና የሚሆነው አዳዲስ ዝርያዎች ለማልማት እስከ 25 ዓመታት ሊፈጅ ይችላል - ከዚያም አልፎ አርሶ አደሮች እና ሽማግሌዎች የሚፈልጓቸው ባህሪያት ላይኖራቸው ይችላል (ተባብሮ የሚቋቋም ክፍተኛ ምርት የሚሰጥ ክፍተኛ ጥራት ያለው ዝርያ)።

ጥሩ ዜናው እንደ ጂኖም ምርጫ ያሉ ዘመናዊ ችግኝ ዘዴዎች እድገትን ሊያፋጥኑ ይችላሉ። ይህም አዳዲስ ዝርያዎችን ለማምረት የሚፈጀውን ጊዜ ይቀንሳል - ይህም የአየር ንብረት ለውጥ ፈተናዎችንም ከግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

በአየር ንብረት ለውጥ ስጋት ምክንያት ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ ሁኔታው መነጋገሪያ ሆኖ ነበር። በተሻሻሉ ዝርያዎች አማካኝነት የተሻሻሉ ዘረመሎች ለተለዋዋጭ የአየር ንብረት እና እንደ ዝገት ያሉ በሽታዎች የመቋቋም አቅምን መገንባት ይችላሉ።

በበሽታ መቋቋም ላይ የተመሰረቱ ዝርያዎችን በመምረጥ ጉዳይ በ1980ዎቹ እና 1990ዎቹ ውስጥ ትልቅ እንቅስቃሴ ነበር። ይሁን እንጂ ገበያው ብዙም ሳይቆይ ይህም ጥራትንም ሆነ በሽታን መቋቋም የሚችሉ እና ጥሩ የቡና ጥራት ያላቸው የቡና ዝርያዎች ላይ ምርምር እንዲካሄድ እና ማልማትም እንዲቻል አነሳስቷል።

አርሶ አደሩ ከዘረመል ንፁህ የቡና ዝርያዎችን ማግኘት እንዲችል ጤናማ፣ የተደራጀ የቡና ዘርና የችግኝ ዝግጅት አስፈላጊ ነው። ዛሬ ይህ ዘርፍ ሙሉ እምነት ሊጣልበት የማይችል እና በአግባቡ ያልተደራጀ ነው። ዘር ወይም ችግኝ የሚፈልጉ ገበሬዎች ሊያገኙ እንደሚችሉ ወይም የሚያገኙት ዝርያ ትክክለኛው አይነት ለመሆኑ ዋስትና የለም።

ለምሳሌ, አንድ ገበሬ ዝገትን የሚቋቋም ዝርያ ከፈለገ የተገዙት ዘሮች በትክክል መቋቋም የሚችሉ እና ከንፁህ መስመር ላይ የተገኙ መሆናቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ብዙውን ጊዜ ዘሮች የመስመሩን የጄኔቲክ ንፅህናን ለመጠበቅ በሚያስችል መንገድ አይደሉም። ይህ በቡና ምርት ውስጥ ትልቅ ፈተና ሆኖ ቀጥሏል።

ሣጥን 2:- ጌሻ: የሰሪነት ታሪክ

በቡና ውስጥ የጄኔቲክ ሀብቶች አጠቃቀም ፍጹም ምሳሌ የጌሻ ታሪክ ነው።

እ.ኤ.አ. በታንጋኒካ አንድ ዘር ተዘርግቶ “VC496” የሚል ስም ተሰጥቶታል።

በ1950ዎቹ፣ FAO የVC496 ዘሮችን ሰብስቦ ኮስታሪካ ወደሚገኘው “CATIE genebank” ላካቸው። በ1960ዎቹ ውስጥ የፓናማ መንግሥት አዳዲስ የቡና ዝርያዎችን ከ“CATIE” ወደ ፓናማ አመጣ። ከተሰበሰቡት ሰባት ወይም አራት ዝርያዎች መካከል አንዱ ጌሻ ነበር። እነዚህ ተክሎች በፓናማ ውስጥ በምትገኝ ትንሽ ተራራማ ከተማ በቦኬቴ ለሚገኙ እርሻዎች ተከፋፈሉ። ዕድላኛ ከሆኑት መካከል አንዱ ሃሲዬንዳ ላ እስሜራልዳ የተባለ የፓናማ እርሻ ታዋቂ እንዲሆን አድርጓል።

እ.ኤ.አ. በ 2004 ለቦኬቴ አዝመራ ፣ ዳንኤል ፕተርሰን በዚህ ጊዜ ከተተከለው ኮረብታ ላይ ጌሻ በመባል የሚታወቁትን አነስተኛ የቡና ዛፎችን የመለየት ያልተለመደ እርምጃ ወሰደ። እስከዚያው ድረስ በፕተርሰን ባለቤትነት ላይ ያልታወቀ ዝርያ። እነዚህ በዓይነቱ ልዩ የሆኑ ትላልቅ የበሰሉ የቡና ፍሬዎች ተዘጋጅተው ውጤቶቹን ከጨረሱ በኋላ ፕተርሰን ወደ የፓናማ ምርጥ ውድድር ለመግባት መርጧል።

እነዚያ ፍሬዎች ዓለም አቀፍ ዳኞችን አስደንግጠው እና አስደስተው ነበር። ውድድሩን ጠራገው በጨረታ በመሸጥ በአንድ ፓውንድ ከ20 ዶላር በላይ በጨረታ መሸጥ ጀመሩ። ፓናማ ጌሻ በዓለም ዙሪያ ያሉ ኩባያዎችን እና ሽማግሌዎችን ማስደሰት ቀጥላለች፣ እና ያልተለመደ ቡና በየቦታው የማግኘት እድሎችን አስፋለች።

የጌሻ ታሪክ የቡና ጀነቲካዊ ሀብቶችን በጄኔቲክ ባንኮች ውስጥ የመጠበቅን አስፈላጊነት ያሳያል። ልዩ ጣዕሙ በታሪክ ትክክለኛውን ጊዜ ከማግኘቱ በፊት ለ80 ዓመታት ያህል ተክሉ በእይታ ውስጥ ተደብቋል። ጌሻ በኢትዮጵያ ጫካ ውስጥ በተሰበሰበበት ወቅት፣ እጅግ በጣም ልዩ የሆነው የቡና ገበያ አልነበረም። አለም ልዩ ባህሪያቱን ለማወቅ እና ለመቀበል ዝግጁ እስከትሆን ድረስ እንደ እድል ሆኖ ተጠብቆ ነበር።

ምንጭ፡ አለም አቀፍ የሴቶች ቡና አሊያንስ (2021) እና ራቻል ፕተርሰን፣ ሃሲንዳ ላ እስሜራልዳ፣ ፓናማ

የአለም ቡና ምርምር ይህንን የዘረመል ንፅህና ማረጋገጫን ለማሻሻል በዝቅተኛ ዋጋ እና በስፋት የሚገኙ መሳሪያዎችን በመደገፍ እየፈታ ነው። በተጨማሪም የገበሬዎችን መተማመን ለማሻሻል የእነዚህን መሳሪያዎች አጠቃቀም በማሳደግ ላይ ያተኩራል። የአለም ቡና ጥናት በዘር እና በችግኝ ዘርፍ ውስጥ ያለውን የተስማሚነት እና አደረጃጀት ለማሻሻል የጀነቲክ ንፅህናን እና ጤናማ የመትኪያ ቁሳቁሶችን ለመጠበቅ የሚያስችሉ መዋዕለ ሕፃናት ምርጥ ተሞክሮዎች ያላቸው ቴክኒካል ማኑዋሎች አሉት።

በቡና ዝርያዎች ውስጥ የጄኔቲክ እድገት

ባህላዊ የአረቢክ ዝርያዎች የዕድለኛ እና በተፈጥሮ የተገኙ ሚውቴሽን ውጤቶች ወይም በሰዎች የተቀነባበሩ በግብርና አካባቢዎች የተገኙ ናቸው።

የአረቢክን ዝርያ መራባት በየመን በተደረገ ጠንካራ የቤት ውስጥ ሂደት የተጀመረ ሲሆን ይህም ባህላዊ የአረቢክ ዝርያዎችን በማፍራት በኢትዮጵያ ከሚገኙት 'የዱር' ዝርያዎች በላይ ነው። በቡና ውስጥ ያለው የጄኔቲክ እድገት እስከ ሃያኛው ክፍለ ዘመን አጋማሽ ድረስ የቡርቦን፣ ታይፒካ እና "SL28" ዝርያዎች የቤት ውስጥ ሂደት ልጆች ሆነው ብቅ እያሉ ነበር።

በ1950ዎቹ አጋማሽ ላይ በብራዚል ውስጥ በጠንካራ የቤት ውስጥ ሥራ ምክንያት የመጀመሪያው ቁጥጥር የተደረገበት የአበባ ዱቁት ተካሂዷል።

ይህም የ“Mundo Nuovo” እና “Catuai” ዝርያዎችን ፈጠረ።

ከዚህ በኋላ እንደ ካቲፎር እና ሳርቲፎር ያሉ ዝርያዎች ሊከሰቱ ችለዋል። አርቢዎች ኢንትሮግራሽን ብለው የሚጠሩት ሲሆን ይህም የተመረጡትን ጂኖች ከአንድ ዝርያ ወደ ሌላ የመውሰድ ሂደት ማለት ነው። የተገኙት ዝርያዎች የገቡ ዝርያዎች ይባላሉ። በ1960-1980ዎቹ ብራዚል፣ ኮሎምቢያ፣ ህንድ፣ ኢንዶኔዢያ፣ መካከለኛው አሜሪካ እና ምስራቅ አፍሪካ ያሉ አገሮች ሁሉም የራሳቸውን የገቡ ዝርያዎች ሞክረዋል።

ሠንጠረዥ የአንዳንድ ታዋቂ ዝርያዎችን አመጣጥ ያመለክታል። በሌላ ውስጥ ያሉ ዝርያዎች የሚመነጨት በአምዱ ውስጥ ባለው ልዩ የሆነ ወላጅ እና በረድፍ ውስጥ ካሉት ተለምዷዊ ዝርያዎች መካከል ካለው ትስስር ነው።

ሠንጠረዥ 3: የገቡ ዝርያዎች እና መነሻዎቻቸው

	TH 832/1	TH 832/2	TH 1343	Various TH	Icatu
ካቲራ	በብዛት ማዕከላዊ አሜሪካ ካቲፎር: ቼእር95 ልሚፒራ		በተለይ ኮሎምቢያ ካቲፎር ቫርዲዳ ኮሎምቢያ ቻስቲሎ		
ቪላ ሳርቲ		ሳርቲሂሞር: ባታ፣ ማረስለላ፣ ፓራጎማ			
ካቲኦይ				በተለይ የብራዚል ዝርያ	ካቲካይ
ሙንዶ ኖቮ					የተለያዩ የላክቲስ ዝርያዎች
ህንድ እና ምስራቅ/ መካከለኛ አፍሪካ ዝርያ				ኬንያ: ባቲያን፣ህንድ፣ ሩዋንዳ	

ምንጭ: ክሪስቶፍ ሞንታኛን፣ RD2 ሪዕይ፣ 2020

አዲስ የተዳቀለ

እ.ኤ.አ. በ1990ዎቹ መጨረሻ እና በ2000ዎቹ መጀመሪያ ላይ ይህንን ስትራቴጂ በመረጡ አገሮች እና ክልሎች (መካከለኛው አሜሪካ ፣ ኬንያ እና የታንዛኒያ ዩናይትድ ሪፐብሊክ) የኤፍ1 ድብልቅ ልማት ጊዜን አመልክተዋል። ብራዚል እና ኮሎምቢያም የተለያዩ የመራቢያ ስልቶችን ተከትለዋል።

ብራዚል ለባለቤቱ ተቋቋሚነት የሄደችው ከተሻሻሉ የዋንጫ ጥራት ያላቸው ልዩ ልዩ ዲቃላዎች ጋር ተጣምሮ ነው። ይህ ማለት አንድ ነጠላ ዝርያ ዝገትን፣ ኬማቶሎጂን እና የባክቴሪያ በሽታዎችን የመቋቋም ችሎታ ነው። የዚህ ስትራቴጂ ውጤት የሚከተሉት የቅርብ ጊዜ ዝርያዎች ናቸው፡-

- አይኤሲ 125 አርኤን፡- በብራዚል፣ በቡና ዝርያው ቪላ ሳርቲ እና በHibrido de Timor C1FC 832/2መካከል ካለው የተገኘ ነው።
- IAC Obatã 4739፡- በቡና ዛፍ IAC 1669-20-1 እና cultivar Catuai Amarelo IAC 62

መካከል ካለው የተገኘ ነው።

■ IAC Catuai SH3፣ በዘር ዘዴ የዳበረ፣ ከቡና ዛፍ ኤች 2077-2-5-46፣ የካቴዎኒ ሸርሜልሆ

ጄርምፕላስም፣ ከኤኮቴክ cultivar BA10 ጋር በመቀላቀል፣ በዘር ዘዴ የተገነባ።

ኮሎምቢያ ከተሻሻለው የሲኒ ጥራት ጋር በመሆን በሽታዎችን የመቋቋም ባለብዙ መስመር ስትራቴጂን ተከትላለች። ይህ ዘርፈ ብዙ ስትራቴጂ በርካታና የተለያዩ ዝርያዎችን በማጣመር ወደ አዲስ ዓይነት ግኝት ያመራል። ለተገባር የሚችለው በከፍተኛ ደረጃ የተደራጀ እና የተማክለ የቡና ዘር ዘርፍ ባለበት ሀገር ነው። ታዋቂው የካስቲሎ እና የኮሎምቢያ ዝርያዎች የዚህ ስልት ውጤቶች ናቸው።

ብራዚል የተለያዩ ጂኖችን ወደ አንድ ዓይነት ዝርያ ያመጣች ሲሆን ኮሎምቢያ ደግሞ የተለያዩ መስመሮችን ከተለያዩ ጂኖች ጋር በማባዛት የተለያዩ ዘረ-መሎችን ቀላቅላለች።

ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ ኤፍ1 ድቅል ልማት ሌላ ቦታ በንቃት ተከታትሏል። ኤፍ1 ድብልቅ - በዘር ራቅ ባሉ ወላጆች መካከል ያለ መስቀል - ከሁለቱም ወላጅ በተሻለ ሁኔታ ይሰራል። አርቢዎች ይህንን ድብልቅ ሃይል ወይም ሄትሮሲስ ብለው ይጠሩታል። ስለዚህ ኤፍ1 ዲቃላዎች ከንጹህ መስመር ቁሶች የበለጠ ጠንካራ ሊሆኑ ይችላሉ።

በቡና ውስጥ የጄኔቲክ ርቀቱ በኢትዮጵያውያን የመሬት ዘሮች እና በባህላዊ ወይም በመግቢያ ዝርያዎች መካከል ይገኛል።

የንፁህ መስመር ልማት ለ 25 ዓመታት አዳዲስ ዝርያዎችን ማፍራት እንደማይችል እና ብዙ ዝርያዎች የመቋቋም አቅማቸው ስለሚቀንስ ለዝገት የተጋለጡ በመሆናቸው ትኩረት ወደ ኤፍ1 ዲቃላዎች ዘራል። እነዚህ በቤተ ሙከራ ውስጥ በጅምላ ማባዛትን ይጠይቃሉ። የላቦራቶሪ ተመራማሪዎች የንፁህ መስመር ዝርያዎችን ከመትከል በበለጠ ፍጥነት በቤተ ሙከራ ውስጥ ዲቃላዎችን መሐንዲስ ማድረግ ይችላሉ።

የተዳቀሉ ዝርያዎች በሽታን የመቋቋም ችሎታ ያላቸው እና አንዳንድ ጊዜ ያልተለመደ ጥራት ያላቸው የላቀ ቡናዎችን ሊሰጡ ይችላሉ።

በኮስታሪካ አንዳንድ የኤፍ1 ዲቃላዎች በሰፊው የተተካለውን የካቴራ እና የካቴዎይ ምርታማነት እስከ 30-40 በመቶ ጨምረዋል። በምስራቅ አፍሪካ የዝገት እና የቡና ቤሪ በሽታዎች መኖራቸው ኤፍ1 እንደ ሩይሩ 11 (ኬንያ) እና የታንዛኒያ ዲቃላዎች መጠነኛ ውስብስብ የዘረመል ሜካፕ አላቸው ማለት ነው።

የተዳቀለ ጉልበት ወደ ተሻለ ጥራት፣ ከፍተኛ ምርታማነት እና የበለጠ የመቋቋም እና የአየር ንብረት መላመድን ያስከትላል።

ይሁን እንጂ የቡናው ጥራት በብዙ ሁኔታዎች ላይ የተመሰረተ ነው። ከፍታ፣ ከምድር ወገብ ያለው ርቀት እና የሙቀት መጠኑ ፍሬዎቹ በምን ያህል ፍጥነት እንደሚበስሉ ይነካል - እና በዝግታ በሚበስሉበት ጊዜ፣ በተለይም ጣዕሙ የተሻለ ይሆናል። አፈሩ ወደ ጤናማ የቡና ዛፎች የሚያመሩ ንጥረ ምግቦችን መስጠት ይችላል።

የተለያዩ የቡና ተክሎች ለተለያዩ አካባቢዎች ተስማሚ ናቸው። የመትከል፣ የመሰብሰብ እና የማቀነባበሪያ ዘዴዎች ጥራትን ያረጋግጣሉ።

በጓቴማላ ተመራማሪዎች የቡና ተክል ስታጠና

የምርምር ማዕከላት

የትሮፒካል የግብርና ምርምር እና ከፍተኛ ትምህርት ማዕከል (CATIE) ከፈረንሳይ የግብርና ምርምር ማዕከል ጋር በመተባበር በመካከለኛው አሜሪካ የድቅል ፕሮግራም አዘጋጅቷል።

የእነርሱ ዘዴ እንደ ካቴራ፣ ካቴዎይ እና “CR95” ያሉ የንግድ ዝርያዎችን ከጫካ ቡና በ CATIE ስብስብ ውስጥ መሻገርን ያካትታል።

ይህ ትብብር 100 ኤፍ1 ዲቃላዎችን እድገት አስገኝቷል። ከእነዚህ ውስጥ 20 የሚሆኑት በባዮቴክኖሎጂ ተመርጠው የተባዙ ናቸው። የሚቀጥለው ደረጃ ከ6-7 ዓመታት የመስክ ምርምር ሲሆን ከእነዚህ ድቅል ዝርያዎች ውስጥ የትኞቹ ለንግድ እንዲገኙ ማድረግ እንዳለበት የበለጠ ለማጥበብ ነው። የCATIE ቡድን ከፍተኛ ምርታማነት፣ ጥሩ የዝገትን መቋቋም እና ከፍተኛ የሲኒ ጥራትን ፈልጎ ነበር።

በ“PROMECAFE” የምርምር እና የትብብር መረብ ስር፣ ከእነዚህ 20 ዲቃላዎች ውስጥ ቢያንስ ሦስቱ በመካከለኛው አሜሪካ የተለቀቁ ሲሆን እነዚህም ሴንትሮአሜሪካና፣ ሚሌኒየ እና ካሲያፔያ ናቸው። በቅርቡ በደቡብ አሜሪካ፣ በአፍሪካ እና በእስያ አንዳንድ ክፍሎች ለመሞከር እቅድ አለ።

እስካሁን ድረስ ዲቃላዎቹ ስኬታማ መሆናቸውን አረጋግጠዋል። ሴንትሮአሜሪካና፣ በፈረንሳይ የግብርና ምርምር ማዕከል ለአለም አቀፍ ልማት እና “PROMECAFE” መካከል በመተባበር የዳበረው ድብልቅ ውጤት በኒካራጓ የልሀቀት ዋንጫ 90.5 ነጥብ በማስመዝገብ ከጥቂት አመታት በፊት ትልቅ አርዕስተ ዜና አድርጓል። የኤፍ1 ዲቃላዎች የወደፊት ሴንትሮአሜሪካና በሱዳናዊው የመሬት ዝርያ ሩሜ ሱዳን እና ዝገትን የሚቋቋም “T5296” መካከል ያለ ነው። በመካከለኛው አሜሪካ አንዳንድ አዳዲስ ዘሮች እስኪታዩ ድረስ ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና የማግኘት እድል ከፍተኛ ምርት የሚሰጥ እና ዝገትን የሚቋቋም ነበር።

ለብዙ አሥርተ ዓመታት፣ ብሔራዊ የቡና ምርምር ኢንስቲትዩቶች፣ በብራዚል የሚገኘው ኢንስቲትዩት አግሮኖሚክ ዴ ካምፒናስ እና በኮሎምቢያ ውስጥ የሚገኘው ሴኒካፌ፣ በቡና ማስፋፋት/ልማት ላይ የዘረመል ጥቅሞችን አስገኝተዋል። ከ2012 ጀምሮ እንደ CATIE ያሉ የምርምር ማዕከላት እና በቅርቡ ደግሞ የዓለም ቡና ምርምር ከብሔራዊ የቡና ምርምር ተቋማት ጋር በመተባበር በጄኔቲክ ማሻሻያ መርሃ ግብር ላይ ተባብረዋል።

የቡና ማስፋፋት/ልማት መርሃ ግብሮች የአረቢካ ጀርምፕላዝምን በአዲስ ውህዶች በማዋሃድ ምርታማ የሆኑ ዛፎችን ከተጨማሪ ባህሪያት ጋር በማጣመር የገበሬዎችን የምርት ዋጋ እና የሲኒ ጥራትን ለማሻሻል። አብዛኛዎቹ ፕሮግራሞች እስካሁን ድረስ በንፁህ መስመር ዝርያዎች ላይ ያተኮሩ ናቸው - ምንም እንኳን ሌሎች የተዳቀሉ ፕሮግራሞችን በማሰስ እና በማዳበር የታወቁ ቢሆኑም።

ጥራትና የቡና ምርት

ምርት እና የማቀነባበሪያ ስርዓቶች በጥራት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። ላኪዎች ወጥነት ያለው ጥራት ያላቸውን ሁሉንም አካላት እና ግብዓቶች በእርግጠኝነት ማረጋገጥ አይችሉም። በማደግ ላይ ባሉ አካባቢዎች የአየር ንብረት፣ የአፈር እና ሌሎች የግብርና ሁኔታዎች መሠረታዊ ደንቦችን ማወቅ አለባቸው። የተሻለውን ውጤት ለማግኘት ላኪዎች የማቀነባበሪያ ዘዴዎችን ማስተካከል ይችላሉ። አመታዊ የአየር ሁኔታ ልዩነቶች እንኳን ብዙውን ጊዜ ማስተካከያዎችን በማዘጋጀት በከፊል ሊካከሉ ይችላሉ።

ምርጡ ጥራት የሚገኘው አብዛኛው ሰብል እስኪሰበሰብ ድረስ ቀይ፣ የበሰለ ፍሬ ብቻ በእጅ በሚሰበሰብበት ወቅት ነው። የቡና ምጋ ዝቅተኛ ከሆነ ይህ ጊዜና ጉልበት የሚወስድ ዘዴ ውድ ነው። ማራገፍ ለቃሚዎች በቀን ከሶስት እስከ አራት ጊዜ ተጨማሪ ምርት እንዲሰበሰቡ ያስችላቸዋል፤ ይህም የመልቀሚያውን ብዛት በእጅጉ ይቀንሳል።

ሜካኒካል መከር በእጅ የሚያዙ ማሽኖችን ወይም ትልቅ ጎማ ያላቸው ሜካኒካል ማጨጃዎችን ይጠቀማል።

ይህ ተጨማሪ የመልቀሚያ ዙሮች ቁጥር ይቀንሳል። ይሁን እንጂ የቡና ዛፎች የበሰሉ ፍሬዎችን እና አበቦችን ወይም የፒንሆዶችን በተመሳሳይ ጊዜ የሚይዙበት የጅምላ ሜካኒካል መከር አይቻልም - የዓመቱ መከር ቀደም ባሉት ሰብሎች እና በዋና ሰብሎች መካከል ለምሳሌ ይከፈላል። በብዙ ቡና አብቃይ ክልሎች የተለመደ በሆነው ገደላማ መሬት ላይ ሜካኒካል መሰብሰብም አይቻልም።

ዘመናዊ ቴክኖሎጂ የበሰሉ፣ ያልበሰሉ እና ከመጠን በላይ የበሰሉ ፍሬዎችን ለመለየት ያስችላል፤ ከዚያም በተናጠል ሊዘጋጁ ይችላሉ።

የቡና ዛፍ ሲገረዝ

የአፈር እና የአፀዋት ጤና

ጠንካራ እና ጤናማ የቡና ዛፎችን ማብቀል የፀሐይን፣ የውሃ፣ የንፋስ እና የአፈርን ንጥረ ነገሮችን ማመጣጠን ያካትታል። የአፈርን ጥራት በተመለከተ ግን አንድ የሚያስማማ መፍትሄ የለም። ብዙ ምክንያቶች በውጤቱ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ።

የአፈር ቅንብር ለቡና ተክል እድገት፣ ልማት እና ፍሬ-ፍሬ ምርት አስፈላጊ የሆኑትን ውሃ እና ንጥረ ነገሮች በማቅረብ መሰረታዊ ሚና ይጫወታል።

የቡና ተክል ከተለያዩ የአፈር ዓይነቶች ጋር ሊጣጣም ስለሚችል አንድ የአፈር አይነት አይወድም። በአጠቃላይ ግን እርጥበት፣ ጥልቀት ያለው፣ ቀዳዳ ያለው፣ በደንብ የተሞላ እና ሚዛናዊ አፈርን ይመርጣል በኦርጋኒክ ቁስ የበለፀገ እና ጥራጣዊ መዋቅር ያለው ውሃ በፍጥነት ለመቅሰም እና ትርፍውን ያስወግዳል። የቡና እድገትን

ከሚገድቡ በጣም የተለመዱ እና የተስፋፋ ምክንያቶች አንዱ የአፈር አሲዳማነት ነው።

የአፈር ምርመራ ለአምራቾች በጣም አስፈላጊ የሆኑ ዝርያዎች የት እንደሚበቅሉ ለመወሰን በጣም አስፈላጊ ነው። ይሁን እንጂ የአፈር ምርመራ ተደራሽነት እንደ ሀገሪቱ ሁኔታ ይለያያል። በብራዚል፣ በኮሎምቢያ፣ በህንድ፣ በቪየትናም እና በመካከለኛው አሜሪካ አገሮች ያሉ አምራቾች በአጠቃላይ ጥሩ መዳረሻ አላቸው። በሌሎች አገሮች ያሉ አምራቾች እነዚህን አገልግሎቶች ዝቅተኛ ተደራሽነት ስላላቸው ለችግር ይዳርጋቸዋል።

ጤናማ አፈር ለቡና ተክሎችም አስፈላጊ ነው። የአኩባሪዎቹን ጤና ያረጋግጣል፣ ያለሱ ጥራት ሊሳካ አይችልም። የአፈር ጥበቃ እና የተክሎች አመጋገብ ሁለቱም ለተክሎች ልማት ስኬታማነት ወሳኝ ናቸው።

በከፍታ ቦታ ላይ ቡና በሚመረትባቸው ብዙ ሞቃታማ አካባቢዎች የአፈር ጥበቃ ስራ የተለመደ ችግር ነው።

አፈሩ በሐሩር ክልል እና በከባድ ዝናብ በተለይም በተራራማ አካባቢዎች እና ገደላማ ቦታዎች ላይ ከሚያደርሰው የአፈር መሸርሸር መከላከል አለበት።

ጥሩ አፈር ለዘላቂ እና ጥራት ያለው ምርት አስፈላጊነት ግንዛቤ ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ አድጓል። አፈር ጤናማ አርጋኒክ ቁስ ከሌለው ማዳበሪያዎች ውጤታማ አይደሉም። አርጋኒክ ቁስ አካል ጥሩ ንጥረ ነገሮችን እንደ ስፖንጅ ይመጣል። በሁሉም ቡና አምራች አገሮች ውስጥ በአብዛኛው የተመካው በተቀነባበረ የኬሚካል ማዳበሪያ ላይ የተመሰረተው የምርት ሥርዓቶች እንኳን በአፈር ውስጥ አርጋኒክ ቁስን በመቆጠብ ይጠቀማሉ።

የአግሮ ደን ልማት ባለፉት አስርት ዓመታት ውስጥ ሌላው ትልቅ እድገት ነው። ዋናው የአመራረት ሞዴል ባይሆንም እያደገ የመጣ አዝማሚያ ነው። አግሮ ደን ለአፈር ጥበቃ፣ አርጋኒክ ቁስ፣ ብዝሃ ሕይወት እና የአካባቢ አገልግሎቶች ለምሳሌ የካርቦን ልቀትን ለማሻሻል ጥሩ ነው። በጥላ የሚበቅል ቡና እና የአግሮ ደን ልማት በጣም የሚመከሩ የምርት ሞዴሎች ናቸው።

የአግሮ ደን እና ሽፋን ሰብሎች የአፈርን ጤና ያሻሽላሉ። ይህ ደግሞ የማዳበሪያዎችን ውጤታማነት ይጨምራል። የአፈርን ጤንነት ለማግኘት ሁለቱም የተክሎች አመጋገብ ስትራቴጂ እና ውጤታማ የቡና ስነ-ምህዳር መዘርጋት አለባቸው።

የቡና ስነ-ምህዳር ለገበሬዎች የአኩባሪዎች አመጋገብ ስትራቴጂን ለማሳወቅ የሚያስፈልጋቸውን መረጃዎች እና አገልግሎቶች ይሰጣል።

ሣጥን 3: የቡና ሥነ ምህዳር ምንድን ነው?

የቡና ሥነ-ምህዳር ለቡና አምራቾች ወሳኝ ሲሆን ለሥራቸው ስኬት ትልቅ ሚና ይጫወታል። እንደ ብራዚል እና ኮሎምቢያ ያሉ አንዳንድ አገሮች ጠንካራ የቡና ሥርዓተ-ምህዳር እና ተመጣጣኝ ምርት አላቸው። ሌሎች፣ ፓፑዋ ኒው ጊኒ እና ብሩንዲን ጨምሮ፣ በጣም ደካማ የቡና ስነ-ምህዳር ስላላቸው እና በመጠኑ ለማምረት ብዙ እንቅፋት ያጋጥማቸዋል።

የቡና ስነ-ምህዳሩ የአቅራቢዎችን ማህበረሰብ ያካትታል፡-

- መትከያ ሥፍራዎች (ካርሰሪዎች)
- ማዳበሪያ አቅራቢዎች
- ፀረ-ተባይ አቅራቢዎች
- የአፈር ትንተና አገልግሎቶች
- አማካሪ አካላት፡- የመንግስት ኤክስቴንሽን አገልግሎት፣ የህብረት ስራ ማህበራትና ዩኒቨርሲቲዎች፣ የግል ኤክስቴንሽን አገልግሎት፣ ነጋዴዎችና የቴክኒክ ድጋፍ፣ የቡና ጥራት ማሰልጠኛ ተቋማት
- የግብርና ምርምር እና ልማት አገልግሎቶች
- ለግብዓት፣ ለመሣሪያዎችና ለቡና ግብይት ቀልጣፋ ገበያዎች
- ውጤታማ ሎጅስቲክስ
- የፋይናንስ አገልግሎቶች
- ጠንካራ ተቋማዊ ዘርፍ
- ዝቅተኛ እና ተወዳዳሪ ግብሮች እና ክፍያዎች

ምንጭ፡- የዓለም ንግድ ማዕከል

በከፍታ ፣ በአጻር ንብረት እና በጥራት መካከል ያሉ ግንኙነቶች

የሰብል አቆጣጠር በየሀገሩ የመከሩን ጊዜ እና ተያያዥ የወጪ ጊዜዎችን ለመገምገም ጠቃሚ መሳሪያ ነው።

ከፍታ በብዙ መንገዶች በምርት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል-

- ወጥ የሆነ ተስማሚ የሙቀት መጠን ሊያቀርብ ይችላል። ከፍተኛ የሙቀት ለውጥ ለአትክልትና ፍራፍሬ ጤና ይጎዳል።
- የቀዝቃዛ ሙቀቶች ቀርፋፋ፣ ግን ይሻሻላሉ፣ የፍራፍሬው መዓዛ።
- ከፍታ አሲዳማነት ይጨምራል።

ከፍታው በአኩባቢ እና በፍራፍሬው እድገት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራል። የመጨረሻውን ምርት እና የሰውነቱን፣ የአሲዳነት፣ መዓዛ እና ጥቃቅን ባህሪያት ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር ይችላል።

ከፍተኛ ከፍታ ጥራትን ያሻሽላል ነገር ግን ምርቱን ያወሳሰባል። ከፍ ባለ ከፍታ ላይ የአሲዳነት፣ የመጠን እና የመዓዛ መጠን ይጨምራሉ፣ ነገር ግን ምርቱ ዝቅተኛ ነው። ከፍታው ከፍ ባለ መጠን የሙቀት መጠን ይቀንሳል። ዝቅተኛ የሙቀት መጠኖች ምርታማነትን ይቀንሳሉ እና የቡና ፍሬዎችን የመብሰል ፍጥነት ይቀንሳል። ይህ የዝግታ ብስለት ሂደት የጥራት እና የሲኒውን መገለጫ የሚጨምር ነው።

ከፍ ያለ ከፍታ ለዝቅተኛ የአየር ሙቀት ምላሽ የሊገኝ ይዘትን ይጨምራል። ሊፒድስ የአሮማዎች መያዣዎች ናቸው እና የስፖንጅ ተጽእኖ አላቸው። ለዚያም ነው በከፍታ ቦታ ላይ ያሉ ቡናዎች ብዙውን ጊዜ የበለጠ ለስላሳ እና ውስብስብ መዓዛ ያላቸው። ከቀን ወደ ማታ ያለው ከፍተኛ የሙቀት ልዩነት ሚና ይጫወታል፣ ምክንያቱም የአኩባቢ ጭንቀት ቅባቶችን እና ስኳርን ስለሚጨምር ሁለቱ የመዓዛ ቅድመ ሁኔታዎች በአረንጓዴ ቡና ውስጥ ያሉ 200-250 የኬሚካል ውህዶች በሚቆሉበት ጊዜ ከ1,000 በላይ የኬሚካል መዓዛ ውህዶች ይሆናሉ።

በከፍታ ቦታ ላይ ቡና የሚያመርቱ አርሶ አደሮች ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን የአኩባቢ ዝርያዎች በመምረጥ ሊጠቀሙበት ይገባል።

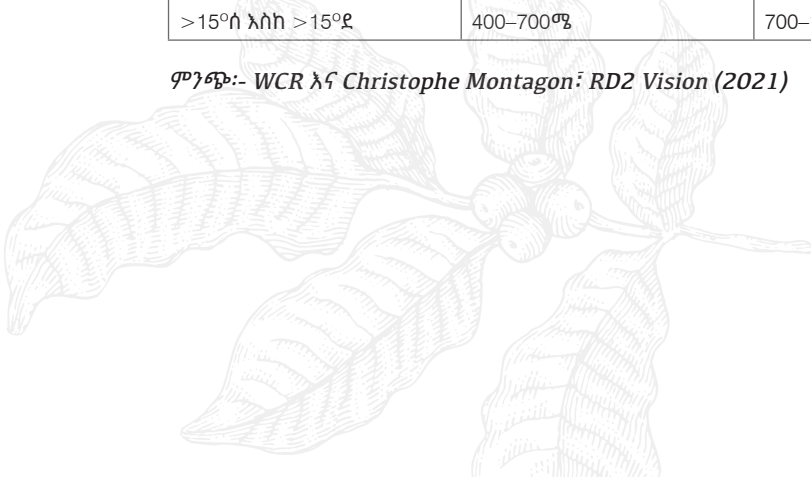
ለጥራት እና ለአግርኖሚክ የአፈፃፀም አቅም ጥሩው ከፍታ የተለያዩ የሚጠበቀው ሲኒ ጥራት እና የቡና ቅጠል ዝግትን እና የቡና ቤሪ በሽታን መቋቋም ግምት ውስጥ ያስገባል። ጥሩው ከፍታ በእርሻ ኬክሮስ ላይ የተመሰረተ ነው። ከምድር ወገብ አጠገብ የሚገኙ እርሻዎች ከምድር ወገብ በስተሰሜን ወይም በደቡባዊ ራቅ ካሉት ከፍ ያለ ምቹ ከፍታ አላቸው።

ይህ ሠንጠረዥ ለመካከለኛው አሜሪካ እና ለምስራቅ አፍሪካ ነው። በከፍታ ላይ ትልቅ ልዩነት ሊኖር ይችላል። የብራዚል ዝርያዎች በየካንቶን ዝቅተኛ ከፍታ ያላቸው ሲሆን የኮሎምቢያ ዝርያዎች ደግሞ ከፍተኛ ከፍታ ያላቸው ናቸው።

ሠንጠረዥ 4: ከኬክሮስ ጋር በተያያዘ ጥሩው ከፍታ

ኬክሮስ	ዝቅተኛ	መካከለኛ	ከፍተኛ
5°N to 5°E	1 000–1 200ሜ	1200–1 600ሜ	>1 600ሜ
15°N እስከ 5°N እስከ 5°E to 15°E	700–900ሜ	900–1 300ሜ	>1 300ሜ
>15°N እስከ >15°E	400–700ሜ	700–1 000ሜ	>1 000ሜ

ምንጭ:- WCR እና Christophe Montagon፣ RD2 Vision (2021)

ምስል 3: ከባህር ጠለል በላይ ያለውን ከፍታ ላይ መስረት አድርጎ ዝርያን መምረጥ

ዝቅተኛ	መካከለኛ	ከፍተኛ
Batian, Centroamericano, Ruiru 11		
Catimor 129, Catisic, Costa Rica 95, Cuscatleco, Fronton, IAPAR 59, IHCAFE 90, K7, Lempira, Limani, Marsellesa, Obata Rojo, Oro Azteca, Parainema, T5175, T5296, T8667		
	Bourbon Mayaguez 139, KP423, Starmaya	
	Anacafe 14, Bourbon Mayaguez 71, Harar Rwanda, Jackson 2/1257, Milenio, Mundo Maya, Nyasaland, Pop3303/21, RAB C15, SL14, SL28, SL34, Venecia, Villa Sarchi	
		Bourbon, Casiopea, Ctuai, Caturra, Evaluna, Geisha, H3, Java, Maragogipe, Mibirizi, Mundo Novo, Nayarita, Pacamara, Pacas, Pache, Tekisic, Typica

ምንጭ: የዓለም ቡና ምርምር (2021)፣ በ ITC (2021)

ይህ ሠንጠረዥ ተገቢነቱ ለመካከለኛው አሜሪካ እና ለምስራቅ አፍሪካ ነው

ሣጥን 4:- የአየር ንብረት በቡና ህይወት ዑደት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

ቡና ለተለያዩ የአየር ሁኔታ ሁኔታዎች ማነቃቂያ ምላሽ ይሰጣል። የሙቀት መጠን፣ ዝናብ፣ የፀሐይ ብርሃን እና አንጻራዊ የእርጥበት መጠን በንግድ አርጋኒክ ምርት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

የሙቀት መጠን

የሙቀት መጠኑ ሁሉንም የእኩባያቱን ባዮሎጂያዊ ሂደቶች ይቆጣጠራል - አመጋገቢው፣ ሜታቦሊዝም እና የፍራፍሬ እድገት እና ልማት። በአጠቃላይ የፍራፍሬ ምርት በተወሰኑ አመታዊ የሙቀት ገደቦች ውስጥ ይወድቃል።

ዝናብ

ማንኛውም የውሃ እጥረት ወይም ረዥም ድርቅ የቡና ተክል ልማት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል። ውሃ በፈሳሽ ወይም በሜታቦሊክ ቅርፅ 80 በመቶ የሚሆነውን የእፅዋትን የቀጥታ ክብደት ይይዛል። 4-በሪካው በዓመት 1,500-3,000ሚ.ሜ ውሃ ይፈልጋል እና ከአራት ወራት በላይ ለደረቅ ጊዜ መጋለጥ የለበትም።

የፀሐይ ብርሃን

ብርሃን የእኩባያትን ባህሪ በጊዜ ቆይታ (የብርሃን ሰዓቶች ብዛት)፣ ጥንካሬ (የጨረር ሃይል) እና የጨረራዎቹን ጥራት ይቆጣጠራል። ለፀሐይ የመጋለጥ ርዝመት በሁለቱም እድገትና አበባ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

አንጻራዊ እርጥበት

ይህ በተወሰነ የሙቀት መጠን በእንፋሎት ውስጥ ያለው የውሃ መጠን ነው። በተወሰነ የሙቀት መጠን ምክንያት ከእፅዋት እና ከአፈር ውስጥ የውሃ ትነት ወደ አንጻራዊ እርጥበት መጨመር ይመራል። በአንጻሩ ከፍተኛ ሙቀት ባለው ረዥም ደረቅ ወቅቶች አንጻራዊ የእርጥበት መጠን ይቀንሳል። የቡና ተክል በአጠቃላይ አንጻራዊ እርጥበት ከ60-70 በመቶ ያስፈልገዋል። ከዚህ ውጭ የሆነ ማንኛውም ነገር የፈንገስ በሽታዎች እድገትን ያመቻቻል።

ምንጭ:- ኮሬ ሳፒየንስ (2019)

የዝናብ እና የመስኖ

የዝናብ መጠን ትክክለኛ የቡና ፍሬ እድገትን ከአበባ እስከ ብስለት ይመራዋል። የተትረፈረፈ እና ወቅታዊ ውሃ ማጠጣት ለማምረት ወሳኝ ነው። አረቢካ እና ሮቡስታ የቡና ዛፎች በከፍታ፣ በኬክሮስ፣ በአፈር ስብጥር፣ በጥላ እና በማይክሮ የአየር ንብረት ላይ በመመስረት የተለያዩ የውሃ ፍላጎቶች አሏቸው።

የአየር ንብረት ለውጥ በቡና ዛፎች ላይ አዲስ የተግዳሮት ማዕበል ያመጣል። ለረዥም የጭንቀት ጊዜያት ድርቅ ወይም ከባድ ዝናብ፣ አውሎ ንፋስ፣ በረዶ ወይም እርጥበት ያጋልጣል።

ይህ እትም በተዘጋጀበት ወቅት በቡና ጥራት እና በመስኖ መካከል ስላለው አወንታዊ ትስስር ምንም አይነት ሰፊ የምርምር ጥናቶች አልተገኙም። ይሁን እንጂ የተጠጋጉ የቡና ዛፎች ጥሩ እና ጥሩ ቅርጽ ያላቸው ፍሬዎች እንደማይፈጥሩ በሰፊው ተቀባይነት አለው። የተመጣጠነ ምግብ እጥረት ያለባቸው የቡና ዛፎች ብዙ ጉድለቶች ያሏቸው ትናንሽ ፍሬዎችን ያመርታሉ - ይህም በሲኒው መገለጫ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳድራል። የቡና ተክል ድርቅን የሚቋቋም ቢሆንም ድርቅን አያረጋግጥም። ለመኖር እና ለማደግ ውሃ ያስፈልገዋል።

ይህ ማለት አንዳንድ የቡና ገበሬዎች እንደ ሰው ሰራሽ መስኖ ወይም ማርጠብ የመሳሰሉ አማራጭ የውኃ ማጠጫ ዘዴዎችን መጠቀም አለባቸው። በቂ የአፈር እርጥበት ደግሞ ምርታማነትን ይጨምራል።

ዛሬ በቡና አምራች አገሮች ውስጥ መስኖ በብዛት ጥቅም ላይ ይውላል። ዘዴዎች እና ቴክኖሎጂዎች በእያንዳንዱ ሀገር እና ከእርሻ ወደ እርሻ ይለያያሉ።

ትላልቅ እርሻዎች እንደ 'ማእከላዊ-ፒቮት' (አውቶሜትሮ በላይ ርጭት መስኖ) ወይም 'ድሪፕ-መስኖ'፣ ዘመናዊ የመስኖ ቴክኖሎጂ ባሉ የመስኖ ስርዓቶች ላይ ኢንሽስት ያደርጋሉ። ትንንሽ እርሻዎች ብዙውን ጊዜ በተመጣጣኝ ዋጋ ያለውን የእርጥበት ዘዴ ይጠቀማሉ፣ እዚያም ውሃ ወደ ሜዳው ላይ ጎርፍ እንዲጠቀሙ ይደረጋል። የመስኖ ስርዓቶች አስፈላጊውን የውሃ መጠን ያሰሉ እና ይቆጣጠራሉ። የእርጥበት ስርዓቶች በውሃ-ውጤታማነት ጥምርታቸው ውስጥ በጣም የተሳሳቱ ሊሆኑ ይችላሉ።

ቴክኖሎጂ ለመስኖ ስርዓት ትልቅ ሀብት ነው። የሚንጠባጠብ መስኖ፣ ለምሳሌ ከመሃል-ፒቮት ዘዴ ጋር ሲነጻጸር 35 በመቶ ተጨማሪ ውሃ ይቆጥባል። በአየር ንብረት ለውጥ ምክንያት በተወሰኑ ክልሎች የውሃ እጥረት ስለሚኖርበት የመስኖ አሰራሮችን በሚመለከት ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

በብራዚል 1.5 ሚሊዮን ሄክታር የሚሆነው የአረብያ ምርት እስከ 8% የሚሆነው በመስኖ የሚለማ ነው። አብዛኛው የሴራዶ ክልል የጠብታ መስኖ ስርዓቶችን የሚጠቀም ሲሆን የመሀል ፓይፕቶች እና የጠብታ መስኖ ጥምረት እንዲሁ የተለመደ ነው።

በ520,000 ሄክታር መሬት ላይ የሚገኘው ሮቡስታ የሚያመርት አካባቢ (በብራዚል ውስጥ ኮኒሎን በመባል ይታወቃል) ሙሉ በሙሉ በመስኖ ሰብሷል።

የፔኖሊክ ውህዶች ተክሎች ከአካባቢያዊ ጭንቀት ጋር እንዲላመዱ ይረዳሉ። ከሎሮጅኒክ አሲዶች እና ተዛማጅ ውህዶች እስከ 14 በመቶ (ደረቅ ቁስ መሰረት) ደረጃ ላይ የሚደርሱ የአረንጓዴ የቡና ፍሬዎች ዋና ዋና ክፍሎች ናቸው።

እነዚህ ውህዶች ከኃይለኛ የፀረ-ባክቴሪያ ተግባራቸው እንዲሁም ከሄፕቶፕሮቴኒን፣ ሃይፖላይኬሚክ እና ፀረ-ቫይረስ እንቅስቃሴዎች ጋር የተያያዙ የጤና ጥቅሞች አሏቸው። ከሎሮጅኒክ አሲዶች የቡና ጣዕምን የሚወስኑ ጠቃሚ ንጥረ ነገሮች ናቸው። ለመጨረሻው አሲድነት አስተዋፅኦ ያደርጋሉ እንዲሁም መራራነትን ይሰጣሉ።

በድርቅ እና በሙቀት የተጎዱ ዛፎች ከፍተኛ መጠን ያለው የ“phenolic” ውህዶች ያላቸው የቡና ፍሬዎችን ማምረት ይቻላል። የፍሬ ኬሚካላዊ ውህደት በከፍተኛ የእድገት ሁኔታዎች ምክንያት ይለወጣል።

ይህ አመክንዮአዊ ክስተት ነው፤ ምክንያቱም ጤናማ፣ ኃይለኛ ዛፎች ሁልጊዜ ከጭንቀት ዛፎች የተሻለ ጥራት ያመርታሉ። በህዳግ የዝናብ ቦታዎች ላይ በመስኖ ያልተለማ ቡና አብዛኛውን ጊዜ ከፍተኛውን ወቅታዊ የጥራት ልዩነት ያሳያል። በጣም የሚቻለው መድሀኒት ቢያንስ አነስተኛ የመስኖ ደረጃ ነው።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማዕከል (2021) እና የብራዚል ጆርናል ኦፍ ፕላንት ፊዚዮሎጂ (2006)።

ለቪዩትናም ከፍተኛ የሮቡስታ ምርት መስኖ ቅድመ ሁኔታ ይመስላል። የቡና ማሳን ማርጠብ የተለመደ ተግባር ሲሆን የክርስ ምድር ውሃ መጠን እየቀነሰ እንዲሄድ አድርጓል። ይህ ዘዴ በብራዚል ኢስፔሪቶ ሳንቶ ውስጥ በአንዳንድ የሮቡስታ ማምረቻ ቦታዎችም ጥቅም ላይ ይውላል።

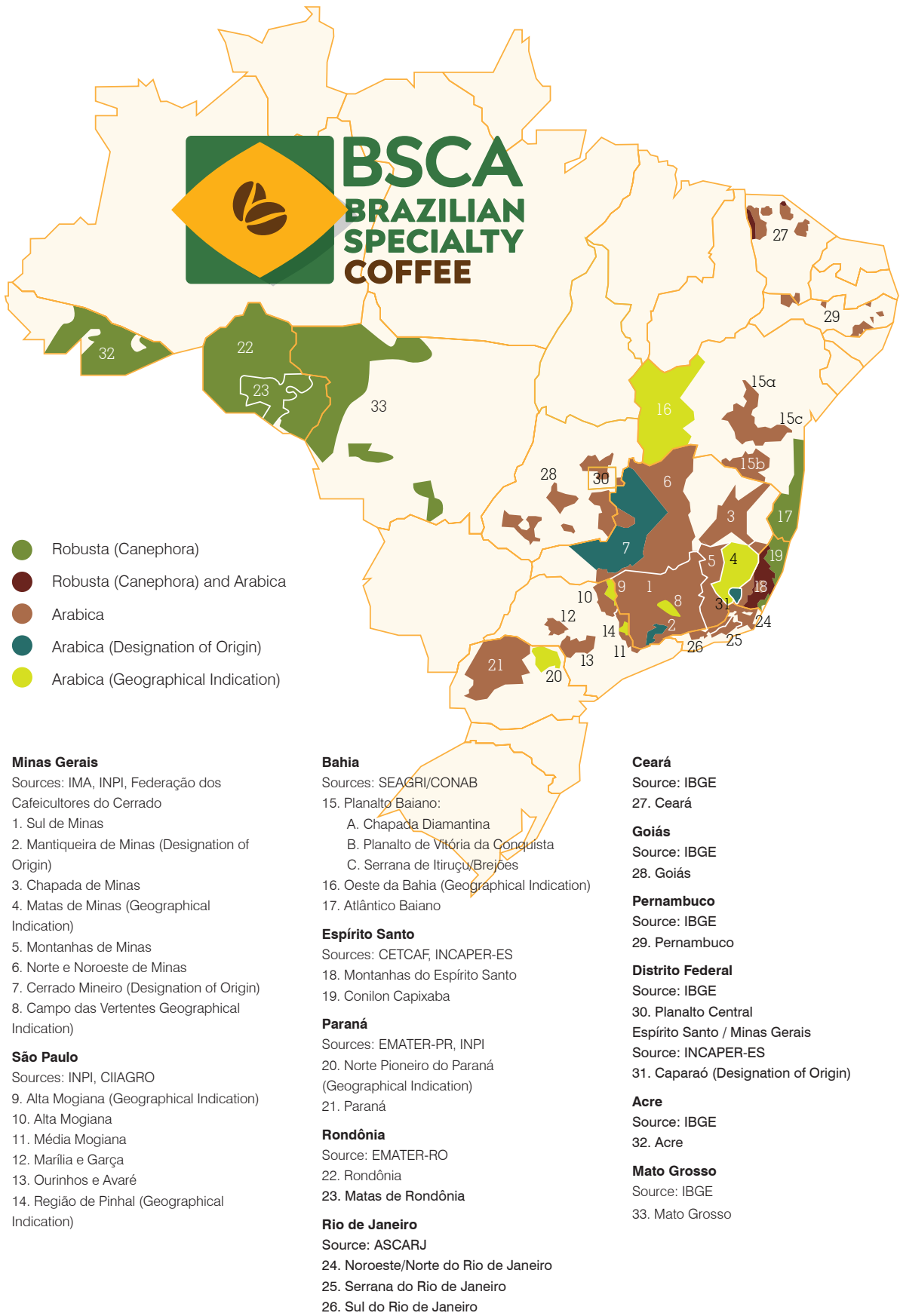
ጥቂቶች - ብዙ ጊዜ ትላልቅ - እርሻዎች የውሃ ማጠራቀሚያዎችን ይገነባሉ ወይም መስኖን ለአደጋ ጊዜ ብቻ ማለትም ድርቅ ይጠቀማሉ፤ በቂ ያልሆነ ወይም በደንብ ያልተከፋፈለ አማካይ የዝናብ መጠን ከማሟላት ይልቅ። በህንድ መስኖ በዋናነት የአበባውን ሂደት ለማነሳሳት የሚያገለግል ሲሆን በተባበሩት ታንዛኒያ ሪፐብሊክ ደቡባዊ ክልሎች አንዳንድ ትላልቅ እርሻዎች በድርቅ ወቅት ዛፎችን ለመንከባከብ የጠብታ መስኖ ይጠቀማሉ።

በግብርና ስርዓቶች እና በጥራት ክፍሎች መካከል ያሉ ግንኙነቶች

ብዙ የእርሻ መጠኖች እና የእርሻ ስርዓቶች አሉ። እነዚህ በአጠቃላይ በዚህ መመሪያ ምዕራፍ 3 ውስጥ በተገለጹት በሶስት ሞዴሎች ተከፋፍለዋል፡- ትንሽ፣ መካከለኛ እና ትልቅ።

ጥራትና ምርታማነት ትርፋማ በሆነ መንገድ እንዲረጋጋ እያንዳንዱ ሞዴል በሚሰራው ግብአት፣ ምርት እና ምርት መካከል ያለውን ሚዛን ማግኘት አለበት። ግቡ በጥራት እና በምርታማነት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ሳያሳድር ግብዓቶችን በመቀነስ አደጋን መቆጣጠር ነው።

ምስል 4: የብራዚል ቡና መገኛ/ማምረቻ/ ቦታዎች

ሠንጠረዥ 5: የቡና አመራረት ስርዓቶች በተለያዩ ዓለማት

ካፒታል	ጉልበት ሥራ	ውሳኔ ሰጪ አካል	የምርት ወጪ	ተግባራዊ ሂደቶች
ዓይነት: አነስተኛ እርሻ				
ቤተሰብ	ቤተሰብ	ቤተሰብ	<ul style="list-style-type: none"> አነስተኛ ግብዓት አነስተኛ ምርታማነት አነስተኛ ምርት ዝቅተኛ የኢንቨስትመንት አደጋ የኢንቨስትመንት ከፍተኛ ትርፍ 	<ul style="list-style-type: none"> የማምረቻ ወጪን በመቀነስ ትርፍን ማሳደግ የገቢ ችረቶችን ማብዛት የገበሬ ማህበራትን ተሳትፎ ማሳደግ
ዓይነት: መካከለኛ እርሻ				
ብዙውን ጊዜ ቤተሰብ	ቤተሰብ + ተቀጣሪ	ቤተሰብ	<ul style="list-style-type: none"> አነስተኛ-መካከለኛ ግብዓት አነስተኛ-መካከለኛ ምርታማነት አነስተኛ-መካከለኛ ምርት ዝቅተኛ-መካከለኛ የኢንቨስትመንት አደጋ እርግጠኛ ያልሆነ የኢንቨስትመንት ትርፍ 	<ul style="list-style-type: none"> ምርትን ማሳደግ ከአንቨስትመንት የሚገኘውን ትርፍ ዘላቂ ያደርገዋል የገቢ ችረቶችን ማብዛት የገበሬ ማህበራትን ተሳትፎ ማሳደግ
ዓይነት: ትላልቅ እርሻዎች				
ድርጅት	ተቀጣሪ	<ul style="list-style-type: none"> ስራ አስኪያጅ የቴክኒክ ሰራተኛ 	<ul style="list-style-type: none"> ከፍተኛ ግብዓት ከፍተኛ ምርታማነት ከፍተኛ ምርት ከፍተኛ የኢንቨስትመንት አደጋ እርግጠኛ ያልሆነ የኢንቨስትመንት ትርፍ 	<ul style="list-style-type: none"> በማዳበሪያ ላይ ጥገኛ የመሆን አደጋን መቆጣጠር የምርት ወጪን ለመሸፈን በከፍተኛ ምርት ላይ ጥገኛ የመሆን አደጋን መቆጣጠር

ምንጭ: ክሪስቶፍ ሞንታጎን፣ RD2 ቬዥን (2021)።

ሠንጠረዥ 6: በጥራት ክፍል ላይ የተመሰረተ የአርሻ አስተዳደር

ካፒታል	የምርት ወጪ	ተግባራዊ ሂደቶች
የአርሻ መጠን: ትንሽ፣ መካከለኛ እና ትልቅ		
<ul style="list-style-type: none"> ጉድለቶችን ያስወግዱ በቅድሚያ ምርትና በድህረ ምርት ጥራት ላይ ትኩረት ማድረግ የዘር ልዩነት ብዙም ጠቀሜታ የለውም ትክክለኛ የመሰብሰብ ልምዶችን ያቅዱ ጥሩ የመኸር እና የድህረ ምርት ልምዶች 	<ul style="list-style-type: none"> ምርት እና በጥራት መካከል ሚዛን ይፈልጉ ለአርሻ መጠን ተስማሚ የሆነውን ዓይነት ይምረጡ፡ አግሮኮሎጂካል ሁኔታዎች እና የሽያጭ ገበያ 	<ul style="list-style-type: none"> የላቀ የስነ ጥራት አስደናቂ በሆኑ ዝርያዎች ተገኝቷል ልዩነት ከምንም በላይ አስፈላጊ ነው። ከምርት አቅም ይልቅ ጥራትን ይምረጡ ጥሩ ምርት መሰብሰብ እና የድህረ ምርት ልምዶች ከሁሉም በላይ ወሳኝ ናቸው ከፍተኛ ዋጋ መክፈል ለሚችሉ ገዢዎች እድሉን ከፍተኛ ማድረግ ከፍተኛ የምርት ወጪዎችን መሸፈን ልዩ ቡና የማምረት የረዥም ጊዜ ከፍተኛ ራስን መወሰን እና እውቀት፣ ከግብርና እስከ ምርት ወደ ፋይናንስ፣ ግብይት እና የአስተዳደር ችሎታዎች ይጠይቃል

ምንጭ:- Christophe Montagon, RD2 Vision (2021)

የተለመዱ በሽታዎች እና ተባዮች

ተባዮች እና በሽታዎች የቡና ሰብልን ሊያበላሹ ይችላሉ። በመጥፎ ሁኔታ የተያዘ ወረራ ወይም ወረርሽኝ የገንዘብ ችግርን አልፎ ተርፎም ውድመትን ሊያመለክት ይችላል።

የቡና ሰብሎች በሚከተሉት ምክንያቶች ለወረራ ወይም ወረርሽኝ ተጋላጭ ናቸው:-

- ጂነቲክስ፡- አንዳንድ የቡና ዝርያዎች የበለጠ ተከላካይ ናቸው። ለምሳሌ Bourbon Pointu/Laurina ለቅጠል ዝገት በጣም የተጋለጠ ነው።
- የአካባቢ ሁኔታዎች፡- የተወሰኑ ተባዮች እና በሽታዎች በአካባቢያዊ ሁኔታዎች ላይ ይወሰናሉ። ለምሳሌ የቡና መፈጸሚያ ጥንዚዛ በእርጥበት ሁኔታ ውስጥ ይበቅላል። አንዳንድ በሽታዎች በተቃራኒው ዓለም አቀፋዊ ናቸው። የቡና ቅጠል ዝገት ፈንገስ ሲሆን ይህም ለቡና ትልቅ ስጋት ነው። በአካባቢው የአካባቢ ሁኔታ ምንም ይሁን ምን በሁሉም ቡና አምራች አገሮች ውስጥ ይገኛል።
- የሰብል አያያዝ፡- በአግባቡ ያልተያዙ ሰብሎች በምርትና በትርፍ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። የተሰላሹ የቡና ተክሎች ለፈንገስ በሽታ የተጋለጡ ሲሆኑ ተገቢ ያልሆነ ማዳበሪያ መዋቅራዊ ድክመት ሊያስከትል ይችላል።
- ኢኮኖሚክስ፡- ለማዳበሪያ፣ ለአዳዲስ ተክሎች ወይም ፀረ ተባይ መድኃኒቶች በቂ የገንዘብ ፍላጎት አለመኖር ሰብሎችን ለተባይ እና ለበሽታዎች ተጋላጭ ያደርጋቸዋል።

ከ900 የሚበልጡ የነፍሳት ዝርያዎች፣ የተለያዩ ተባዮች (በአገሉ መነጻጸር ብቻ የሚታዩ ጥገኛ ነፍሳት፣ ሞለስኮች፣ ወፎች እና አጥቢ እንስሳትን ጨምሮ) እና የቡና ሰብሎችን የሚያጠቁ በርካታ በሽታዎች አሉ።

አብዛኞቹ ተባዮች እና በሽታዎች በአንድ አህጉር ብቻ የተገደቡ ናቸው። በሐሩር ክልል ውስጥ ጥቂት ተባዮች ብቻ ተስፋፍተዋል። አብዛኛዎቹ እነዚህ ተባዮች የሚገኙት በአጋጣሚ ከተበተኑት የተጠቁ የቡና ጭነቶች ነው።

ተከታታይ በሽታዎች እና ተባዮች ሙሉውን የቡና ተክል ወይም የነጠላ ክፍሎቹን ውጥረት ውስጥ ሊከቱት ይችላሉ። እነዚህ በአምስት ቡድኖች ተባዮች እና በሽታዎች ሊከፋፈሉ ይችላሉ። እነዚህም ፈንገሶች፣ ቫይረሶች፣ ባክቴሪያዎች፣ ነፍሳት እና ኔማቶዶች ናቸው።

- ፈንገስ እንደ እርሾ ያለ አንድ ነጠላ አካል ሊሆን ይችላል ወይም ባለ ብዙ ሴሎላር አካል፣ ለምሳሌ በእንጉዳይ መልክ ሊሆን ይችላል።
- ቫይረስ ምንም የሕዋስ መዋቅር የለውም እና ለመኖር አስተናጋጅ ይፈልጋል። ለሰዎች ብዙ ቫይረሶችን መከተብ ይቻላል። ለቡና ተክሎች የተለያዩ የመከላከያ ዓይነቶች በነፍሳት ወይም በሌላ መንገድ ስርጭትን ይቀንሳል።
- ባክቴሪያ ባለ አንድ ሕዋስ ረቂቅ ተህዋስያን ነው። እንደ ሰው እና እንስሳት እንዲሁም በውሃ እና በአፈር ውስጥ ባሉ ሕያዎች አስተናጋጆች ውስጥ አሉ። አንድ ባክቴሪያ ጠቃሚ ወይም ጎጂ ሊሆን ይችላል እና ከቫይረስ እስከ 100 እጥፍ ይበልጣል።
- ነፍሳት እርስ በርሳቸው ገለልተኛ በሆኑ ሁለት መንገዶች ሊጎዱ ይችላሉ፡- ወይም ፍሬውን በመመገብ የሚያጠፉ ጥገኛ ተውሳኮች፣ ወይም የሚፈለፉ እንቁላሎችን ወደ እጮች በመተው፣ ወይም ምንም ጉዳት የሌላቸው ነገር ግን ፈንገሶችን፣ ቫይረሶችን እና ባክቴሪያዎችን ወደ ተክሎች እና ፍራፍሬዎች የሚያስተላልፉ ቪክተር በመተው።
- ኔማቶዶች በተለያዩ አካባቢዎች የሚኖሩ የተለያዩ የእንስሳት ዝርያዎች ናቸው። ለአረቢካ ቡና አብቃይ ክልሎች ትልቅ ስጋትን ያመለክታሉ።

ተባዮችን እና በሽታዎችን ለመከላከል በጣም ጥሩው መንገድ ጥሩ የእርሻ አያያዝ ነው። የዝርያ ምርጫ፣ የጥላ አስተዳደር፣ የተመረጠ ፀረ-ተባይ አጠቃቀም እና የእፅዋት አመጋገብ አስፈላጊ ጉዳዮች ናቸው። የበሽታ እና የተባይ መቆጣጠሪያ እርምጃዎች በስድስት ዋና ምድቦች ይከፈላሉ።

- እንደ መግረዝ፣ ንፅህና፣ ማልች እና ማዳበሪያ ያሉ ባህላዊ ልምዶች
- የሜካኒካል ቁጥጥር - ለምሳሌ ወጥመዶች
- ከፀረ-ተባይ መድኃኒቶች፣ ፀረ-ተባይ እና ፀረ-አረም መድኃኒቶች ጋር የኬሚካል ቁጥጥር
- ባዮሎጂካል ቁጥጥር
- ወደ ተከላካይ ዝርያዎች መቀየር
- የተቀናጀ የተባይ መቆጣጠሪያ የእነዚህን ስልቶች ጥምረት ያካትታል።

ተባዮችን ለመከላከል ጥቅም ላይ ለሚውሉ ንጥረ ነገሮች 'ፀረ-ተባይ' የሚለው ቃል ሁልጊዜ በቋሚነት ጥቅም

ላይ አይውልም። ቃሉ አንዳንድ ጊዜ የሚያመለክተው ሙሉውን የኬሚካል ቡድን ነው፤ ለምሳሌ በነፍሳት ላይ ፀረ-ነፍሳት፣ ፈንገስ ላይ ፀረ-ፈንገስ እና ፀረ አረም ኬሚካሎች። በሌሎች ሁኔታዎች ቃሉ ጥቅም ላይ የሚውለው ለፀረ-ነፍሳት ብቻ ነው።

ሠንጠረዥ 7: በቡና ዛፎች እና በፍሬ ውስጥ የተለመዱ በሽታዎች እና ተባዩች

የበሽታዎች ስም	የስርጭት አድማስ	ምልክቶችና ጉዳት	የተባይ መከላከያና ዘዴ
የቅድመ ምርት ችግር			
የተባይ ችግር: ፈንገሶች			
የቡና ቅጠል ዝንት	ዓለም አቀፋዊ	<ul style="list-style-type: none"> አረቢካ ቡናን ያጠቃሉ፣ ቢጫ እና ብርቱካንማ የዱቄት ነጠብጣቦች፣ በቅጠሎቹ ላይ ይበቅላሉ፣ ከዚያም ቅጠሎቹ ይወድቃሉ ፈንገሱንገኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ ከምስራቅ አፍሪካ ወደ ሴሎን (ስሪላንካ) ከዛም በ1950ዎቹ ወደ ምዕራብ አፍሪካ ተዛወረ የመጀመሪያው ወረርሽኝ በኮሎምቢያ በ1980ዎቹ ታየ ወረርሽኙ 2008/09 ተጨማሪ ጉዳት በኮሎምቢያ ስያደርስ በ2012 በመካከለኛው አሜሪካ ላይ ተከስቷል ስፖርቶች በንፋስ ይሰራጫል 	<ul style="list-style-type: none"> የመጀመሪያው እርምጃ የበሽታውን እድገት መከታተል አንዳንድ መዳብ ላይ የተመሰረቱትን ጨምሮ በርካታ ፀረ-ፈንገስ መድኃኒቶች እና አርጋኒክ፣ ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል አንድ ካቲዎር ያሉ ተከላካይ ዝርያዎችን ማራባት በትክክል ተሳክቷል አንደገና መትከል ግን ውድ እና አስቸጋሪ ነው በጥንቃቄ መግለጫ፣ የአረም አያያዝ እና ድብልቅ ጥላ ጠቃሚ ሊሆን ይችላል
የቡና ቅጠል አጠውልግ በሽታ (Fusarium xylarioides)	አፍሪካ	<ul style="list-style-type: none"> የተለያዩ ዝራያዎች አረቢካና ሮቡስታ ቡና ላይ ተጽዕኖ ያደርሳሉ ቅጠሎቹ ወደ ቢጫነት ይለወጣሉ፣ ይጠቀሳሉ፣ ከዝያም ይወድቃሉ፣ ይደርቃል፣ ቅርፊቱ ያብጣል እንዲሁም ይሰነጠቃል 	<ul style="list-style-type: none"> ጥብቅ ማቆያና የቡና ቁሳቁሶች ከማንኛውም እንቅስቃሴ መገደብ መንቀልና ማቃጠል በሽታ የሚቀቀሙ ዝራያዎችን መትከል የተመደባቸው ምግብ መመገብ
የቡና ፍሬ በሽታ (Colletotrichum kahawae)	አፍሪካ	<ul style="list-style-type: none"> በአረንጓዴ ፍሬ ላይ ጠቆር ያሉ ምልክቶች። ፍሬዎቹ ይደርቃሉ፣ ሊወድቁ ይችላሉ። የምርት መቀነስ ልጩምር ይችላል። 	<ul style="list-style-type: none"> የታመሙ አካላት መወገድ አለባቸው። በመዳብ ላይ የተመሰረቱ ፀረ-ፈንገስ መድኃኒቶችን መጠቀም ተከላካይ ዝርያዎች አሉ ነገርግን የስነ ጥራት ደረጃቸው መከላከል ሊሆን ይችላል
ቡናማ የዓይን ቦታ፣ የቡና ቅጠል ቦታ፣ የቡና አይን ቦታ፣ የቤሪ ነጠብጣብ ወይም የቤሪ ቦታ በሽታ Cercospora coffeicola	ዓለም አቀፋዊ	<ul style="list-style-type: none"> በቅጠሎቹ ላይ ቡናማ ነጠብጣቦች ቀይ እሾት ቡና ጥቁር ነጠብጣቦች ሊኖረው ይችላል በሽታው በንፋስ እና በውሃ ይተላለፋል 	<ul style="list-style-type: none"> ልዩ ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገቡ ችግኝ ማፈያ ጣቢያዎች ጥሩ ማዳበሪያዎች እና ከፍተኛ መከርከም አደጋዎች ይቀንሳል የተጎዳውን ክፍል ማስወገድ መዳብ የሚደዱ ፈንገስ ኬሚካሎችን መጠቀም
የአሜሪካ ቅጠል አጥቁር (Mycena citricolo)	በዋናነት ላቲን አሜሪካ እና ካሪቢያን	<ul style="list-style-type: none"> ሁሉንም የአጽዋት ክፍሎች ያጠቃል ቡናማ ክብ ነጠብጣቦች በቅጠሎች ላይ ይፈጠራሉ 	<ul style="list-style-type: none"> በመዳብ ላይ የተመሰረቱ ፀረ-ፈንገስ መድኃኒቶች እና ዘመናዊ ትራይዛልዶች መጠቀም
የተባይ ችግር: ቫይረሶች			
የቡና ራንግ አጥቁር ቫይረስ	አሜሪካ እና ፊሊፒንስ	<ul style="list-style-type: none"> ሊበላሹ በሚችሉ ቅጠሎች እና ፍሬ ላይ ግልጽ በሆነ የቀለበት ምልክቶች ተለይቶ ይታወቃል። በምስጥ ይተላለፋል። ጉዳቱ በቀጣይ የፈንገስ በሽታዎች ሊያስከትል ይችላል። 	<ul style="list-style-type: none"> ግልጽ ሕክምና የለም። በተገቢው የዘር ምርጫ መጥፋት እና መትከል አስፈላጊ ሊሆን ይችላል። በዋናነት በብራዚል በ2000ዎቹ መጀመሪያ ታይቷል።
ኢማራቫይረስ	ሃዋይ	<ul style="list-style-type: none"> በምስጥ ተሸካሚነት በቅጠሎች ላይ 	<ul style="list-style-type: none"> የተበከሉ ዛፎች መወገድ አለባቸው። በሽታው እንደ ፈንገስ በሽታዎች አይታከምም።

የበሽታዎቹ ስም	የሰርጭት አድማስ	ምልክቶችና ጉዳት	የተባይ መከላከያና ዘዴ
የተባይ ችግር: ባክቴሪያዎች			
የባክቴሪያ በሽታ <i>Pseudomonas</i> ሲሪንጋ	ምስራቅ አፍሪካ እና ደቡብ አሜሪካ	<ul style="list-style-type: none"> በደረቁ ቅጠሎች ላይ ቢጫ ነጠብጣቦች ግን አይወድቁም። በቀላሉ እና በፍጥነት ወደ ሌሎች ዛፎች ይሰራጫል። 	<ul style="list-style-type: none"> ደጋግሞ ርጭት ማካሄድ።
የቡና ቅጠል ማቃጠል ወይም ክሪስፔራ በሽታ <i>Xylella fastidiosa</i>		<ul style="list-style-type: none"> አጠር ያሉ ኢንተርኖዶች፣ የቆዩ ቅጠሎች ያለጊዜው መጥፋት፣ ከትንሽ ከገረጣ አረንጓዴ እስከ ቢጫ የተበላሹ ቅጠሎች የመጨረሻ ዘለባዎች፣ የደረቀ እና የኅዳግ ቅጠል ማቃጠል፣ የኋለኛው ቡቃያ መጥፋት፣ የፍራፍሬ መጠንና መጠን መቀነስ፣ እና አጠቃላይ መቀዛቀዝ። 	
የተባይ ችግር: ነፍሳት ሁለት የነፍሳት ምድቦች የቡና ዛፎችን ይጎዳሉ። ለምሳሌ ፍሬውን በመመገብ ወይም እንቁላሎቻቸውን በመተው የሚያጠፉ ጥገኛ ተውሳኮች እና ምንም ጉዳት የሌላቸው፣ ነገር ግን ፈንገሶችን፣ ቫይረሶችን እና ባክቴሪያዎችን ያጓጉዙ እና ያሰራጫሉ።			
የቡና ፍሬ ቦረር ወይም ብሮካ ዲል ካፌ <i>Hypothenemus hampei</i>	ዓለም አቀፍ	<ul style="list-style-type: none"> ሮቡታንና አረቢካን ያጠቃሉ የ2ሚሜው ጥቁር ጥንዚዛ ጋለሪዎችን በቢጫ ቀለም በመያዝ እንቁላል ይጥሉበታል፤ ላርቫዎችን ይመግባሉ በሰብሎች መካከል ይኖራሉ በሁሉም በአሁኑሪት በጣም ጎጂ ከሆኑ ተባዮች ውስጥ አንዱ ነው 	<ul style="list-style-type: none"> የወደቁጥን የቡና ፍሬዎች ማስወገድ ቡቫራ ባሲናን መጠቀም ጥንዚዛው ፍሬዎችን ከመያዙ በፊት መርጨት ኢንዶሰልፋይን አለመጠቀም ነፍሳትን መቆጣጠርና መከታተል ወጥመዶች ከሜቲል አልኮሆል እና ሳሙና ጋር መጠቀም
ጥቁር ቀንበጥ ቦርባሪ <i>Xylosandrus compactus</i> የእጭር ቀዳዳ ቦረር ተብሎም ይጠራል	ዓለም አቀፍ	<ul style="list-style-type: none"> ቅጠሎችን ማጠወለጥና ወደ ብጫነት መቀየር ቅርንጫፎችንና የተከሉኝን ዘንግ መቦርቦር 	<ul style="list-style-type: none"> የክሎሪን ዓይነት ፀረ-ተባዮችን መጠቀም የተጠቁትን ቅርንጫፎችን ዘንጎችን ማስወገድ የተለመዱ መከላከያ ዘዴዎችን መጠቀም
የቡና ትጋን <i>Planococcus kenyae</i>	በአፍሪካ	<ul style="list-style-type: none"> ሴት ተባዮች ቅጠሎችን ተከሎች ውስጥ ያሉትን ፈሳሾች መምጠጥ ቅጠሎች ወደ ቢጫነት በመቀየር ይወድቃሉ 	<ul style="list-style-type: none"> በሽታውን የሚቋቋሙ ተከሎችን መጠቀም የተከረከመ ቁሳቁስ እንደ ተርብ፣ አባጨጓሬ እና ሌሎችን ጥገኛ ተሕዋስያን ይስባል
የቡና ግንድ ስሪሳሪ <i>Xylotrechus quadripes</i>	ኤሽያ	<ul style="list-style-type: none"> ወደ ጥንዚዛ የተቀየሩ ትንንሽ አባጨጓሬዎች ዋናውን ግንድ እና ተከሉን ይገድላሉ ተከሉን በስፋት ያጠቃሉ፤ ይገድላሉ በአፍሪካና በሩሲያ አረቢካ ቡና በጣም ይጠቃል 	<ul style="list-style-type: none"> የተጠቁ ቅጠሎችና ስሮች መቃጠል አለባቸው ተባዩ የሚወጣው ከግንዱ ውስጥ ስለሆነ የሚወጣው ለመቆጣጠር አስቸጋሪ ይሆናሉ
የቡና ቅጠል ሰርሳሪ ተባይ <i>Leucoptera</i> spp.	ዓለም አቀፍ	<ul style="list-style-type: none"> አባጨጓሬው የቅጠሉን ወስጠኛ አካል ይመገባል የተጠቃው የቡና ተከል ላይ ጥቁቅ ምልክቶች ይታያቸዋል 	<ul style="list-style-type: none"> በኬምካል መቆጣጠር በሽታውን መቋቋም የሚችሉትን ዝረያዎችን መጠቀም
የተባይ ችግር: ነግዳድስ			
የቡና ስር ስርሳሪ <i>Meloidogynae exigua</i> <i>M. incognita</i>	በሁሉም አረቢካ ቡና አምራች ሀገራት	<ul style="list-style-type: none"> ሴት ነግዳዶች በተከሉ ስር ውስጥ በመሆን ስሮቹን መገዳት ከ15 በላይ ዝርያዎች ሪፖርት ተደርገዋል በላቲን አሜሪካ ከፍተኛ ጉዳት አድርጎታል 	<ul style="list-style-type: none"> አፈሩን ከበሽታ ማንፃት አረምቹን መከታተልና መከላከል ተከሎቹን መከርከም
ድህረ-ምርት ችግሮች			

የበሽታዎቹ ስም	የሰርጭት ኢድማስ	ምልክቶችና ጉዳት	የተባይ መከላከያና ዘዴ
አክራቶክሲን ኤ <i>Aspergillus ochraceus</i>		<ul style="list-style-type: none"> OTA በሽታ ሳይሆን በፍሬው ላይ የሚፈጠረው ሻጋታ ነው በዝግጅትና ማጓጓዝ ህደቶች ላይ የሚፈጠር ነው የአውሮፓ ህብረት በተቆላ ቡናና ዱቄት ላይ ከ3ppb ሙበለጥ እንደለለበት ደንግጓል 	<ul style="list-style-type: none"> የቡናውን ንፅህና በመጠበቅ መከላከል ይቻላል ቡናን በመሬት ላይ አለማድረቅ የቡናውን ሙቀትና እርጥበት መጠን መቆጣጠር
የቡና ፍሬ ነቀዝ weevil or gorgojo del café in Latin America <i>Araecerus fasciculatus</i>	ዓለም አቀፍ	<ul style="list-style-type: none"> ፕንዚዛ (2-4 ሚሜ) በተከማቸው ምግብ ውስጥ ቡናን ጨምሮ እንቁላል ይጥላሉ በእስያ እና በሜዶካላይ እና በደቡብ አሜሪካ በቀናነት የተለመዱ ናቸው 	<ul style="list-style-type: none"> በሜቲል ብሮማይድ እና ኤቲሊን ዲብሮሚድ በመቀላቀል መጠቀም ይቻላል ጨረርን ተጠቅሞ ማጥፋትም ይቻላል

Note: *5ppb = 5 parts per billion = 5 parts per thousand million = 5:1,000,000,000.

Source: Morten Scholer (2018), *Coffee and Wine*, Rainforest Alliance (2021) International Women's Coffee Alliance (2021).

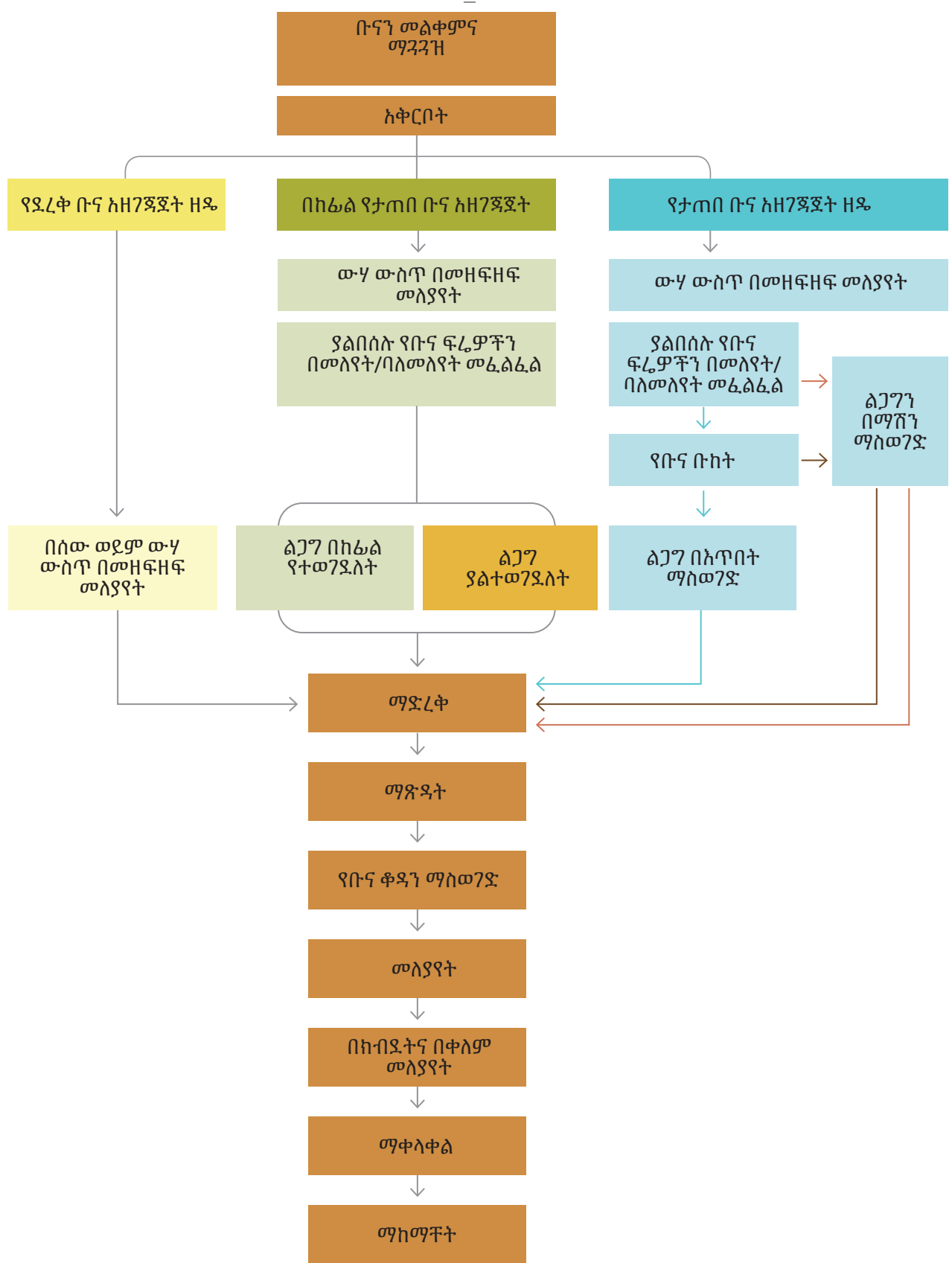
የድህረ-መኸር ሂደት

አዝመራው ከተጠናቀቀ በኋላ የቡና ፍሬዎች ወደ ማቀነባበሪያ ተቋም ይወሰዳሉ። የእነዚህ ፋሲሊቲዎች መጠን እና ሜካናይቲቭን ዲግሪ ከአገር አገር እና ከእርሻ ወደ እርሻ ይለያያል። የድህረ-ምርት ሂደት ያልተመረቱትን የቡና ፍሬዎች ወደ ለመቆላት ለመርከብ ዝግጁ ወደ አረንጓዴ የቡና ፍሬዎች ይለውጣል።

ምንም እንኳን ይህ ከ'አረንጓዴ ፍሬ' መድረክ በፊት የሚከሰት ቢሆንም፣ ግን የእድሎችን ድርሻ የሚሸከምና የአረንጓዴን ፍሬ የመጨረሻ ጥራት ስጋት ላይ የሚጥል ሂደት ነው። ሊከሰቱ የሚችሉ የድህረ ምርት ማቀነባበሪያ ስህተቶችን መረዳት የተሻለ ጥራት ያለው አስተዳደር እንዲኖር ያስችላል።

በአንድ በኩል፣ ትክክለኛው የድህረ ምርት ሂደት አላስፈላጊ ስህተቶችን ያስወግዳል፣ ይህም የጥራት ይገባኛል ጥያቄዎችን እና የዋጋ ቅጣቶችን ያስከትላል። በአንፃሩ ወጥነት ያለው ጥራት ያለው ቡና እንዲመረት ያደርጋል። እንዲሁም ጥሩ የዋጋ መግለጫ ያላቸው፣ አንጊ የዋጋ መውጣት የሚችሉ ናቸው።

ምስል 5: የቡና ማቀነባበር ሂደት

ሠንጠረዥ 8: ሶስት ዋና ዋና የቡና ማቀነባበሪያ ዘዴዎች

ደረጃ	የታጠበ	ደረጃ ከነገለፈቱ	ተፅዕኖ እና ስጋት
የቡና ፍሬ ሁኔታዎች: እሾት ቡና በፍሬ ወይም ከነገለፈቱ			
ቡናን መልቀም: በመምረጥ ወይም በመሸምጠጥ። (የተለያዩ ማሻግጫዎችን በመጠቀም ጠበቃው፣ በከፊል በማሸን፣ ሙሉ በሙሉ በማሸን)			ጉድለቶችን ማስከተል ይችላሉ። ለምሳሌ መሰባሰብ
ቀይ እሾት ቡናን መረከብ: በሰምንት ሰዓታት ጊዜ ውስጥ የተለቀሙ ቡናዎች ወደ ማጠቢያ ቦታዎች መወሰድ አለባቸው። በአንዳንድ ሀገራት በእጅ የመለየት ሥራ ይሰራሉ			ጉድለቶችን ማስከተል ይችላሉ። ለምሳሌ መሰባሰብ
የቅድመ አጠባ፣ መለያየትና በደረጃ ማስቀመጥ: ድንጋይ፣ ባዕድ ቁሳቁሶችን መለየት፣ በክባዴና በማሸን መለያየት፣ በወሃ ውስጥ በመዘፍዘፍ መለያየት፣ በመጠንና በወንፊት መለያየት			ቀላል የቡና ፍሬዎችን ማስወገድ
ማድረቅ: በአልጋ ወይም በሰሚንቶ ላይ በማድረቅ ከ14 — 21 ቀናት በማገለጠጥ ማድረቅ የመጨረሻው የእርጥበት መጠን ከ11 — 12% ስሆን የቡና ቆዳ ወደ ጥቁርነት ይቀየራል			በጊዜ ካልተገለጠ የቡኬት ጉድለትና ተመሳሳይ ድርቀት አለመኖርን ያመጣል
	የበሰሉና ያልበሰሉ ቡናዎችን በመለየት በማሸን ገለባን ማስለቀቅ። ገለባና የቡና ቆዳ ይወገዳሉ ነገር ግን ቡናው ከአልጋጉ እንዲቀር ያደርጋል	የበሰሉና ያልበሰሉ ቡናዎችን በመለየት በማሸን ገለባን ማስለቀቅ። ገለባና የቡና ቆዳ ይወገዳሉ ነገር ግን ቡናው ከአልጋጉ እንዲቀር ያደርጋል	በመፈልፈያ ማሻግጫ ላይ ጉዳትን ያደርጋሉ
		ልጋግ ማስወገድ: ልጋግ በሚያስወግዱ ማሻግጫ ይወገዳሉ	ጉድለትን ያስከትላሉ
	ቡኬት፣ በታንከር ውስጥ ለ10 – 48 ሰዓታት ማቡካት፣ ገለፈቱ በጥቃቅን ነፍሳት ይሰባበራል፣ በማሸን ገለፈትን ማስወገድ		በቡኬት የሚወገደው ቡናዉ ሳይሆን በቡናው ላይ ያሉት ገለፈቶች ናቸው
	ማጠብ፣ በቡናው ላይ ተጣብቀው የሚቀሩትን ልጋግ ለማስወገድ። ከመለያየት ጋርም ማዋሃድ ይቻላል		ጉድለት ሊያመጣ ይችላል
	ማድረቅ: ለ8 – 15 ቀናት በሰሚንቶ ወይም በሜሽ ጠረጴዛ ላይ ማድረቅ ወይም በማሸን በ40°ሴ ማድረቅ፣ የመጨረሻው የእርጥበት መጠን 11-12% መሆን አለበት	ማድረቅ: ለ8 – 15 ቀናት በሰሚንቶ ወይም በሜሽ ጠረጴዛ ላይ ማድረቅ ወይም በማሸን በ40°ሴ ማድረቅ፣ የመጨረሻው የእርጥበት መጠን 11-12% መሆን አለበት	በትክክል ካልደረቀ ጉድለት ሊያስከትል ይችላል
ማሳረፍ (ማከማቸት) ለ15 – 60 ቀናት በማሳረፍ ተመሳሳይ የእርጥበት መጠን እንዲኖራቸውና ጥራትን ከፍ ለማድረግ ያገለግላል። በተፈጥሮአዊ ዘዴ የተዘጋጁት ቡናዎች ረዘም ላለ ጊዜ እንዲቆዩ ማድረግ			ርጥበት በአግባቡ ካልተጠበቀ ጉድለት ያስከትላል፣ የቡናው ጥራት እንዲቀንስ ያደርጋል
ቅድመ ማጽዳትና ድንጋይን ማስወገድ። ባዕድ ቁሳቁሶችንና ብረቶችን ማስወገድ			ንፁህ ያልሆኑትንና ጉድለቶችን ማስወገድ
የቡና ፍሬ ሁኔታዎች: ቅሽር ቡና			
መቀሽር ወይም መፍጨት: በሰበቃ ማሸን የደረቁ የቡና ቆዳዎችን ማስወገድ	መቀሽር ወይም መፍጨት: በሰበቃ ማሸን የደረቁ የቡና ቆዳዎችን ማስወገድ	መቀሽር ወይም መፍጨት: በሰበቃ ማሸን የደረቁ የቡና ቆዳዎችን ማስወገድ	ጉድለቶችን ለምሳሌ መሰባሰብ ሊያስከትሉ ይችላሉ
በአየር ማጽዳት: በሚነፍስ አየር ቆሻሻዎችን ማስወገድ			ንጹህ ያልሆኑ ቁሳቁሶችን ያስወግዳል
በፍሬ መጠን መለያየት/ በወንፊት			ጉድለት ሊያስከትል ይችላል
በክባዴ መለያየት: በጠረጴዛ ላይ በመበተን መለየት			ጉድለት ሊያስከትል ይችላል
በቀለም መለያየት: በእጅ ወይም በማሸን			ጉድለት ሊያስከትል ይችላል
ጥራትን መገምገምና መመዳደብ: በዓይንና በቅምሻ			—
መቀላቀል: የተለያዩ ጥራትና ደረጃ ያላቸውን ቡናዎች በመቀላቀል የደንበኞችን ፍላጎት ማሟላት			—
በኬሻ ማጠራቀም ወይም ወደ መጋዘን መውሰድ			ከባዕድ ቁሳቁሶች ጋር ልቀላቀል ይችላል
በኮንቴይነር መጫን: በመኪና በበልክ ወይም በኬሻ			በፈንገስ ሊጠቃ ይችላል

ደረጃ	የታጠበ	ደረጃ ከነገላፊቷ	ተፅዕኖ እና ስጋት
ማከማቻት: በኬሻ ወይም በመጋዘን			ከባድ ቁሶች ጋር ሊቀላቀል ይችላል
መቀላቀል: የደንበኞችን ፍላጎት ለማሟላት የሚደረግ			ቁሌት ላይ ችግር ይፈጥራል

ሀገራት ቡናን ለማቀነባበር የተለያዩ ዘዴዎችን ይጠቀማሉ። የቃላት አነጋገር ሊለያይ ይችላል። በምርት ሂደቱ መጨረሻ ላይ በተለይም የገዢዎች ዝርዝር እንደ ሲ.ኒ. መገለጫ፣ የፍሬ መጠን፣ ጥግግት፣ የእርጥበት መጠን፣ ቀለም እና ጉድለቶች ብዛት ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል።

በቡና ምርት ሂደት ውስጥ ወሳኝ እርምጃዎች

ፍሬዎች ከተሰበሰቡ በኋላ ተፈጥሯዊ ባዮሎጂያዊ እድገታቸው ተቋርጦ 'የጥራት ሰዓት' ይጀምራል። በዚህ ደረጃ ላይ ለዝርዝር ትኩረት መስጠት በጣም አስፈላጊ ነው። በአግባቡ ያልተያዘ እርምጃ በጥራት ላይ አሉታዊ ተጽእኖ ሊያሳድር እና ሙሉ አቅሙን ሊጎዳ ይችላል። በምርት ሂደት ውስጥ ትክክለኛ እና ወቅታዊ አያያዝ ለተከታታይ የጥራት እድገት ወሳኝ ነው።

በጣም አስፈላጊዎቹ እርምጃዎች የሚከተሉትን ያካትታሉ:-

ቅድመ ማጽዳት

ቅድመ-ጽዳት የቡና ቆሻሻዎችን ከማስወገዱም በላይ ለሂደቱ የበለጠ ተመሳሳይነት ባለው ቦታ ይለያል። ቆሻሻዎች የቡና ጥራትን ያበላሻሉ። እንዲሁም በማቀነባበሪያ መሳሪያዎች ላይ ጫና ያሳድራሉ።

ቀድመው በአግባቡ የተጣሩ የቡና ፍሬዎች የበለጠ ተመሳሳይ ጥራት ያለው ምርት ይሰጣሉ። ይህም ፍሬውን ተመሳሳይነት ባለው ክፍል ውስጥ እስከመለየት ድረስ ያካትታል።

- ማበጠር:- አቧራ፣ ቅጠሎች እና ግንደች ለማስወገድ በዓየር ማናፈስ፤
- ማንዘርዘር:- በማጣራት ላይ ከቡና ፍሬው የሚበልጡ ወይም ያነሱ ቆሻሻዎችን ለማስወገድ የተዘጋጁ ወንፊቶች።
- የሃይድሮሊክ መለያየት:- ቆሻሻን ለማስወገድ እና የቡና ፍሬዎችን ለመለየት ውሃ መጠቀም። ይህ የማይንቀሳቀሱ የውሃ ማጠራቀሚያዎች (ባልዲዎች ወይም ትላልቅ ታንኮች)፣ የግራዲንግ ቻናሎች፣ የሲፎን ታንኮች ወይም የሜካኒካል ማጠቢያዎች ውሃን እንደገና ጥቅም ላይ የሚውሉ እና የሚቆጥቡ በመጠቀም ሊከናወን ይችላል። የሃይድሮሊክ መለያየት በባህላዊ መንገድ ተንሳፋሪዎች እና ማጠቢያዎች እንዲለያዩ ያደርጋል።

ማንሳፊሬያዎች:-

- እንደ ቅጠሎች እና ቀንጦች ያሉ አነስተኛ-ጥቅጥቅ ያሉ ቆሻሻዎች
- በዛፍ ላይ የደረቀ ቡና እና አንዳንድ ከመጠን በላይ የበሰሉ ፍሬ-ፍሬዎች
- በተባይ ወይም በበሽታ ጥቃቶች ወይም በፍሬ እድገት እጥረት ምክንያት የበሰለ ፣ ከፊል የበሰሉ እና ያልበሰለ የቡና ፍሬ።

ማዘቀጫዎች:-

- ያልበሰለ፣ ከፊል-የበሰለ እና አንዳንድ ከመጠን በላይ የቡና ፍሬ
- ጠጦሮች (አንዳንድ የሃይድሮሊክ መለያየት መሳሪያዎች ለድንጋይ መለያየት የሚያስችሉ ውስጣዊ ክፍሎች አሏቸው)
- የመጠን መለያየት:- የቡና ፍሬን በመጠን ለመለየት የተዘጋጁ ወንፊቶች።
- የቀለም ልዩነት: የቡና ፍሬን በቀለም በእጅ መለየት - ምንም እንኳን የሜካናይዘር ቀለም መለያ በቅርብ ጊዜ ተዘጋጅቷል።

መፍጨት

ፑልፒንግ (ኤክሶካርፕ እና የሜሶካርፕ ክፍል) ከብራና ቡና (የሜሶካርፕ፣ ኢንዶካርፕ እና ዘር ክፍል) ይለያል። በርካታ የፑልፒንግ ቴክኖሎጂዎች ይገኛሉ። በዋናነት የዲስክ ፑልፒርስ፣ አግድም ከበሮ ፑልፒርስ፣ ቀጥ ያለ ከበሮ ፑልፒር እና ስክሪን ፑልፒር - የበሰለ ፍሬ መኖሩን ወይም አለመኖሩን ለመለየት።

የጽዳት ስራዎች ጥራጣውን ከብራና ቡና የበለጠ ለመለየት እና ያልተፈጨ ፍራፍሬ (በተለምዶ ያልበሰለ/ ያልበሰለ ወይም የደረቀ/በዛፍ ላይ የደረቀ ቡና ለመፈልፈፍ በጣም ከባድ የሆነውን) ለመለየት የመጀመሪያውን ፑልፒንግ ሊከተል ይችላል። ይህ ያልተፈጨ ፍሬ እንደ ተፈጥሯዊ ሊደርቅ ወይም ይበልጥ ጥብቅ በሆነ የተስተካከለ ድጋሚ ማለፊያ ፑልፒር ውስጥ ሊገባ ይችላል። የቅርብ ጊዜ የፑልፒር ሞዴሎች አነስተኛ የውሃ አጠቃቀምን እና የተበጠሉትን የብስለት ደረጃዎችን የበለጠ ለመቆጣጠር ያስችላሉ።

ማፍላት (ፈርመንቴሽን)

የመፍላት አሃድ አፕራሽን በ“mucilage” ውስጥ የሚገኘውን “pectin” የሚያራግፉ እና ሃይድሮላይዝድ ለሚያደርጉ ረቂቅ ተሐዋስያን አስፈላጊውን የእድገት ሁኔታዎችን ያመቻቻል። በዚህ መንገድም ሊሟሟ እና በውሃ ሊወገድ ይችላል።

መፍላት በደረቁ (የተረፈው ውሃ ከመፍላቱ በፊት ከተፈጨው የቡና ብዛት ይፈስሳል) ወይም እርጥብ (የተረፈው ውሃ ከተወገደ በኋላ ንጹህ ውሃ ይጨመራል ስለዚህ የቡናው ብዛት ሙሉ በሙሉ በውኃ ውስጥ እንዲገባ ይደረጋል)። የመፍላት ጊዜዎች በአካባቢው የሙቀት መጠን፣ የቡና ብዛት ስብጥር፣ የመጀመሪያ ደረጃ የማይክሮባላዊ ጭነት እና የፔክቲኖሊቲክ ኢንሃይሞች ወይም ሌሎች ኢንሃይሞች አጠቃቀም ላይ በመመርኮዝ ይለያያሉ።

ማፍላት ሙዚየምን ለማስወገድ፣ የማድረቅ ቅልጥፍናን ለመጨመር እና ንፁህ፣ ተከታታይ እና እንከን የለሽ ምርት እንዲኖር አስተዋፅኦ ማድረግን ያለመ ነው።

ማፍላት በተለይም ከቅርብ ጊዜያት ወዲህ ልዩ የሆኑ ጣዕሞችን በማዳበር እሴት ለመጨመር የሚያስችል መንገድ ሆኗል። ዘዴዎቹም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- በፍራፍሬ ውስጥ ማፍላት፡ ከማቀነባበር ወይም ከመድረቁ በፊት የቡና ፍሬን ማፍላት
- የተሻሻለ ረቂቅ ተሐዋስያን እንቅስቃሴ እና ረቂቅ ተሐዋስያን ምርጫ፡- የተለያዩ የአክሲዲን ደረጃዎችን፣ የሙቀት መጠኖችን ወይም የአሲድነት ደረጃዎችን (ፒኤች) መጠቀም እና ከባህላዊ ማጠቢያ ነጥብ ያለፈ የመፍላት ጊዜን ማራዘም።
- መከተብ፡ የበለጠ ወጥ የሆነ ጣዕም ያላቸውን መገለጫዎች ለማግኘት እና/ወይም መፍላትን ለማፋጠን ፍራፍሬ ወይም ብራና ከማይክሮ ኦርጋኒክ ጋር በመርፌ መጠቀም።

መፍላት ውሃን የሚጨምር ዘዴ ነው። ደረቅ ማፍላት ግን ገንዳዎቹን ለመሙላት እና ለማፍሰስ ከፍተኛ መጠን ያለው ውሃ ይጠቀማል።

ማጠብ

የሚፈላው ቡና የመታጠብ ደረጃ ላይ ከደረሰ በኋላ - የተረፈውን ሙሴል ውሃ በመጠቀም ሙሉ በሙሉ ሊወገድ የሚችልበት ደረጃ እስከሚደርስ ድረስ ንጹህ ውሃ በመጠቀም ይታጠባል። ይህ በተለምዶ በሚፈላ ላባቸው ታንክሮች ወይም በደረጃ አሰጣጥ ቻናሎች ውስጥ ይከናወናል። በቅርብ ጊዜ አነስተኛ ጉልበት እና ውሃ ስለሚያስፈልጋቸው ይህንን ተግባር ለማከናወን የሜካኒካል ማጠቢያዎች ወይም የሜካኒካል ዲሙሲለተሮች ገብተዋል።

ሜካኒካል ዲሙሲየሽን

ሜካኒካል ዲሙሲፌሽን ከብራና ቡና ላይ ያለውን ሙጢ ለማንሳት ግጭትን ይጠቀማል። ሜካኒካል ዲሙሲለተሮች ይህንን በብራና እና በማሽኑ ብራና እና በብረታ ብረት ክፍሎች መካከል፣ በአጠቃላይ ውጫዊ ቀዳዳ ያለው የብረት ሲሊንደር እና የውስጥ የሚሽከረከሩ የብረት ማነቃቂያዎች መካከል ያለውን ግጭት ያመነጫሉ። አነስተኛ መጠን ያለው ውሃ ለመቅባት እና ሙጢውን ለማጠብ ይጨመራል። የተወገደው ሙጢ መጠን በአብዛኛው የተመካው የቡናው ብዛት በማሽኑ ውስጥ ለምን ያህል ጊዜ እንደሚቆይ ላይ ነው።

ማድረቅ

ማድረቅ ከቡና ውስጥ ያለውን እርጥበት ማስወገድን ያካትታል። ስለዚህ ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ ሊከማች ይገባል። የእርጥበት መጠን በእርጥበት መሰረት ይገለጻል - ማለትም የውሃው ብዛት በ100 ግራም በጠቅላላው የጅምላ መጠን ይህም ውሃን ያካትታል። የቡና ፍሬ የሚሰበሰበው ከፍተኛ የእርጥበት መጠን ያለው ሲሆን በተለይም ከ60-65 በመቶ (እርጥበት ያለው) የደረሰ ፍሬ ነው።

በከፍተኛ ሙቀት ማድረቅ (የቡና የጅምላ ሙቀት ከ40 ዲግሪ ሴንቲግራድ በላይ ለብራና እና 45°C ለፍሬ ቡና) እና በፍጥነት መድረቅ (የሙቀት መጠኑ ምንም ይሁን ምን) የመጨረሻውን የቡና ጥራት በጣም ቀስ ብሎ ማድረቅ የሻጋታ መፈጠርን እና ጥራትን የሚቀንሱ ሌሎች ጥቃቅን ተሰዋሲያንን ሊያስከትል የሚችል ሲሆን በማድረቅ ሂደትም በፀሐይ፣ በሜካኒካል ወይም በሁለቱም ጥምረት ይከናወናል። ማድረቂያው በትክክል ከተሰራ ሁለቱም ዘዴዎች ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና ያስገኛሉ።

- በፀሐይ ማድረቅ፡- እርጥብ ቡናው በጠፍጣፋ መሬት ላይ ለፀሀይ እንዲጋለጥ ከተደረገ በኋላ ሁሉም በእኩል ደረጃ እንዲደርቅ ለማድረግ እንዲሰጣጣ ይደረጋል። ይህ በበረንዳዎች ወይም ከፍ ባሉ አልጋዎች ላይ መከናወን የሚችል ነው። በአየር ላይ ወይም ዙሪያውን በተጋረዱ ወይም እንደ ግሪን ሃውስ ወይም ፓራቦሊክ ማድረቂያዎችም ሊሠራ ይችላል። በበረንዳዎች ላይ ማድረቅ ብዙ ቦታ እና የስራ ሰዓት የሚጠይቅ ሲሆን - አንዳንድ ሳምንታት ሊፈጅ ይችላል።
- በሜካኒካል መገንገድ ማድረቅ፡- እርጥብ ቡና በሜካኒካል ማድረቂያ ውስጥ እንዲቀመጥ ይደረጋል። በዚህን ጊዜ ሞቃት አየር በቡና ውስጥ ይዘዋወራል። የማይንቀሳቀስ (ቋሚ አልጋ) ማድረቂያዎች፣ ቋሚ ማድረቂያዎች እና አግድም ሮታሪ (Guardiola) ማድረቂያዎችን ጨምሮ ብዙ አይነት ሜካኒካል ማድረቂያዎች አሉ።

ከደረቀም በኋላ ከዚህ በኋላ ረዘም ላለ ጊዜ ሊቆይ የሚችልበት ሁኔታ ሊፈጠር ስለሚችል በአግባቡ የሚቀመጥበትን ሁኔታ ማመቻቸት አረንጓዴው ቡና ተፈላጊውን ጣዕም እንደያዘ እንዲቆይ ያደርገዋል። ፍሬ ዛሬ በመጓጓዣ እና በማከማቻ ጊዜ በተሻለ ሁኔታ ስለሚጠበቅ እና የእሴት ሰንሰለት ተጫዋቾች ቶሎ ቶሎ እንዲከፈላቸው ስለሚጓጉ እረፍት በጣም የተለመደ እየሆነ መጥቷል።

ማከማቻት

አረንጓዴ ቡናው የመቆላት ደረጃ እስከሚደርስ ድረስ ጥራቱን ለመጠበቅ ይከማቻል። ፍሬዎቹ በአቅርቦት ሰንሰለቱ ላይ በተለያዩ ቦታና በተለያዩ ቦታዎች ይከማቻሉ። በእርሻ ቦታ ላይ የሚቀመጡ ብራና ወይም ፖድ ወዲያውኑ ከደረቁ በኋላ ወደ መፍጨት፣ የተደረደሩ እና ደረጃ የተሰጣቸው አረንጓዴ ቡናዎች ከመጠበቅ በፊት ወዲያውኑ ወደ ማቆፊያው ማከማቻ ቦታ ሊቀመጡ ይችላሉ።

ቡና በ11 በመቶ እርጥበት ይዘት (እርጥብ መሰረት) በቀዝቃዛ እንደልብ አየር በሚዘዋወርበት እና ተገቢው የቅዝቃዜ መጠን በተጠበቀ ቦታ መቀመጥ አለበት። የእርጥበት መጠኑ በጣም ከፍተኛ ከሆነ፣ ቡናው ለጥቃቅን ተሰዋሲያን፣ በተለይም ለሻጋታ እንዲሁም ለሜታቦሊክ እንቅስቃሴ መጨመር የበለጠ የተጋለጠ ይሆናል። ይህም የቡና ጥራትን ይቀንሳል። በአንፃሩ ከ11 በመቶ በታች የተከማቸ የእርጥበት መጠን ያለው ቡና ጥራቱን በፍጥነት ስለሚቀንስ በደረቅ ወፍጮ ላይ በቀላሉ ሊሰባበር ይችላል። ከፍተኛ ሙቀት ደግሞ ሁለቱንም የጥቃቅን ተሰዋሲያን መራባት እና የቡና ባህርይ መለዋወጥን ያፋጥናል።

ቡና ንጽህናው ተጠብቆ የሚፈልገው የእርጥበት መጠን ደረጃ ላይ እስከሚደርስ ድረስ ባህርዩን ከአካባቢው ሁኔታ ጋር ይለዋውጣል የእርጥበት መጠን እስኪደርስ ድረስ እርጥበትን ከአካባቢው ጋር ይለዋውጣል። ከፍተኛ አንጻራዊ እርጥበት ባለበት ቦታ ውስጥ የተከማቸ ቡና ከአካባቢው አየር እርጥበት ይስባል። በጣም ደረቅ በሆነ ቦታ ውስጥ ከተከማቸ ደግሞ በአካባቢው ያለውን አየር እርጥበት ሊወስድ ይችላል። በአጠቃላይ ቡና ከ60-65 በመቶ እርጥበት ውስጥ እንዲከማች ይመከራል።

ጆንያ በባህላዊ መንገድ ለቡና ማከማቻነት ያገለግላል። ምክንያቱም እርጥበት እንዲወጣ ስለሚያደርግ የሻጋታ ስጋትን ይቀንሳል። ዛሬ በአንዳንድ አገሮች ቡና በትልልቅ ከረጢቶች ውስጥ ይከማቻል። ይሁን እንጂ ይህ የቡናው ሃይሮስኮፒላይ ወደ እርጥበት ይዘት መለወጥ እና ሽታ ለመጠጥ ለመከላከል የሚረዳ በተለይም ለልዩ ቡናዎች ይህን ሊቋቋሙ የሚችሉ መከላከያ ማሽኒዎችን መጠቀም እየተለመደ መጥቷል።

ማሸጊያው ምንም ይሁን ምን በቡና እና በግድግዳው እና በጣራው መካከል በቂ የአየር ፍሰት እንዲኖር እና በእቃ መጫኛዎች ላይ ወይም በቡና እና በመሬት መካከል ባለው ርቀት መቀመጥ አለበት። ምንም እንኳን ከፍተኛ-ተከላካይ ማሸጊያዎች ቀጥተኛ የእርጥበት ሽግግርን ቢገታም በንክኪ ምክንያት የሚፈጠር የሙቀት

መጠን መለዋወጥ በከረጢቱ ውስጥ ወደ እርጥበት ሊያመራ ይችላል።

አዳዲስ እድገቶች

የድህረ-ምርት ሂደቶች በባህላዊ መልኩ ያነጣጠሩት የቡናን የጥራት አቅም ለመጠበቅ እንጂ ልማቱ ላይ አልነበረም። ዛሬ ላይ ድህረ-ምርት አዲስ ጣዕም ለማምረት እና አዲስ ባህሪያትን ለማስተዋወቅ ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል።

የቡና ፍሬው ከተሰበሰበበት ጊዜ ጀምሮ ብዙ አዳዲስ የማቀነባበሪያ ዘዴዎችን በመጠቀም እና ጥቃቅን ተስቀስያንን በማነቃቃት ይህንን ጣዕም ለማግኘት ይፈልጋሉ። እነዚህ ቴክኒኮች የፍሬዎችን የኦፕቲካል ቀለም መለየት እና ከእርሾ ጋር ማፍላትን ያካትታሉ። በመቀጠል የተፈጠሩት ውህዶች በማብሰሉ ሂደት ውስጥ እንደ ቀዳሚዎች ሆነው ያገለግላሉ። እነዚህ ውህዶች ጣዕም የመጨረሻው ስኒ ደረጃ እስከሚደርሱ ድረስ ውስብስብ ሂደቶች ያልፋሉ። የተወሰኑ ጥቃቅን ተህዋሲያን ማህበረሰቦችን ተፅእኖ መረዳት የነቃ ምርመራ አካባቢ ነው።

በርሜል ያረጁ የቡና ፍሬዎች ሌላው ዘዴ ነው። ከአክ ዛፍ ወይም ቀደም ሲል በርሜል ውስጥ ከተቀመጠው መጠጥ ውስጥ ተለዋዋጭ ጣዕም ያላቸውን ውህዶች ያስገባል።

በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ በቡና አምራቾች ላይ ሊያስከትል የሚችለውን ተጽእኖ ልብ ይበሉ። ንፁህ ጥሬ ዕቃ ለማምረት ባህላዊ የአሰራር ዘዴዎችን ብቻ ከመከተል ይልቅ አምራቾች ወይም አቀነባባሪዎች ቀድሞ የታሰበ ምርት እና ጣዕም መገለጫ ላይ ለመድረስ እየወሰኑ ነው።

ይህ አዲስ እውነታ ገና በጅምር ላይ ነው። እና ለትንሽ መጠን ልዩ ቡናዎች ብቻ ጥቅም ላይ ይውላል። ሆኖም፣ ለሙያው ትልቅ ክብር እና ትርፋማነትን የሚያመጣ እና መጨረሻው ትውልድ በንግዱ ውስጥ እንዲቀጥል የሚያበረታታ - ፓራዳይም/ፈጣን ሽግግር ለውጥን ለማምጣት ያስችላል።

የውሃ አጠቃቀምን መቀነስ ሌላው ከመከር በኋላ አገማሚያ ነው። ኢኮ-ፑልፐርስ፣ በትራንስፖርት ውስጥ የውሃ አጠቃቀምን መቀነስ እና ከመፍላት ይልቅ ሜካኒካል ዲሙ-ሲሌቭን መጠቀም ይህንን ለማድረግ ጠቃሚ መንገዶች ናቸው።

የቡና ጥራት ግምገማ

የቡና ጥራት በአጠቃላይ በሁለት መንገድ ይገመገማል፡- የአረንጓዴ እና የተቆላ ቡና አካላዊ ግምገማ እና የተቆላውን መጠጥ የስሜት ህዋሳት ግምገማ። ይህ ግምገማ ሊከሰቱ የሚችሉ አካላዊ፣ ኬሚካላዊ፣ አናቶሚካል ወይም የተግባር ጉድለቶችን ያሳያል። ግቡ በመጨረሻው መጠጥ ላይ ጉድለቶችን ለማስወገድ እና በቡና ሲኒ ውስጥ ያሉትን ባህሪያት ለማወቅ ነው።

ከገበሬው የቡና ዛፎች እስከ ሸማቹ ሲኒ ድረስ ያለው ረጅም ጉዞ ከአደገኛ ጎጂ ጣዕሞች መጠበቅ አለበት። ከዚህ ጀርባ ያለው አመክንዮ በጣም ቀላል ነው። ጥቂት ጉድለቶች ሲኖሩ የመጨረሻው ምርት የተሻለ ይሆናል። የዜር ጉድለቶች ከባህሪያት ጋር ተዳምረው የተገልጋዩን የቡና ልምድ አርኪ ያደርገዋል።

ለዓመታት የአረንጓዴ ቡና ጥራት አመዳደብ ስርዓቶች ተሻሽለዋል። ምክንያቱም ከፍተኛ ጥራት ያላቸውን ቡናዎች በገዢ ፍላጎት ምክንያት ለስሜት ህዋሳት የቀረቡ እንዲሆኑ እና አዲስ የምግብ ደህንነትን ግምት ውስጥ አስገብቷል።

አንዳንድ ብልሹቶች ዘመናዊ የጥራት ምደባ ስርዓቶች ሊፈቱት የሚገባውን የብክለት አደጋን ይይዛሉ። አረንጓዴው ቡና ለገበያ ከመውጣቱ በፊት በአረንጓዴ እና በተቆላ አካላዊ መልክ እንዲሁም በስሜት ህዋሳት ግምገማ መመደብ አለበት። ምንም እይነት ሁለንተናዊ የጥራት ምደባ ስርዓት አልተዘረጋም። እያንዳንዱ ቡና አምራች አገር የየራሱ የመደብ አመክንዮ አለው፣ ይህም በዓለም አቀፍ ደረጃ እውቅና ያለው የወጪ ንግድ ደረጃን ለማስፈን ይጠቅማል። እነዚህ ስርዓቶች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- COB - Classificação አፊሴላዊ Brasileira ወይም የብራዚል ይፋዊ ምደባ
- ኒው ዮርክ
- ሌ ሃቭራ

- FNC - ፌዴራሊዮን ናሲዮናል ዴ ካፌቴሮስ ዴ ኮሎምቢያ

የምደባ ስርዓቶች እንደ እነዚህ መመዘኛዎች አሏቸው-

- የማቀነባበሪያ ዘዴ
- የወንፊት መጠን
- የጉድለቶች ብዛት
- ክፍታ
- ጥግግት
- ክልል
- ዓይነት
- የቡና ጥራት

ምሳሌዎች:-

ብራዚል ተፈጥሯዊ አረቢካ ሳንቶስ 2/3፣ ኤምቲጂቢ ኤስኤስኤፍሲ

ይህ የጥራት መግለጫ ቡናው ከብራዚል የመጣ ተፈጥሯዊ አረቢካ መሆኑን ያሳያል። ሳንቶስ ቡናው የተላከበት ወደብ ነው። NY 2/3 ቢበዛ ለዘጠኝ ሁለተኛ ደረጃ ጉድለቶች እና በ300 ግራም ተወካይ ናሙና ውስጥ ምንም ዋና ጉድለቶች የሉም። ይህ ጥራት 'extra prime' ተብሎም ሊጠራ ይችላል። MTGB 'ከመካከለኛ እስከ ጥሩ ፍሬ' ማለት ሲሆን የስክሪን መጠኖችን ከ 15 (መካከለኛ) እስከ 16 (ጥሩ) ያመለክታል. SSFC 'ጥብቅ ለስላሳ፣ ጥሩ ሲኒ'፣ ከፍተኛ ጥራት ያለው፣ መለስተኛ ጣዕም ያለው ሲኒ ማለት ነው። ለስላሳ ሲኒ ማለት ጠንካራ/ፊናሊክ ኦፍ-ሲኒ አይፈቀድም ማለት ነው።

ኮሎምቢያ ታጠበ አረቢያ ሱፐርሞ 17/18 HUILA

ይህ የጥራት መግለጫ ይህ የተለየ የታጠበ የአረቢካ ቡና ከኮሎምቢያ Huila ክልል የመጣ መሆኑን ያሳያል።

በተጨማሪም፣ ከማያ ገጽ መጠን 17 ቢበዛ 5% ብቻ ነው የሚፈቅደው።

ኮትዲቯር ተፈጥሯዊ ሮቡስታ 2ኛ ክፍል

ይህ ቡና የአይቮሪ ኮስት የተፈጥሮ ሮቡስታ ነው። የክፍል ደረጃው ከ0 (ምርጥ) ወደ 4 ነው፣ ይህም በስክሪን መጠን እና ጉድለቶች ጥምር ላይ የተመሰረተ ነው።

ኤል ሳልቫዶር የታጠበ አረቢካ SHG EP

ከኤል ሳልቫዶር የሚገኘው ይህ ቡና የታጠበ አረቢካ ነው። የጥራት ደረጃቸው በየቅደም ተከተላቸው የተደረደሩ ናቸው። SHG ማለት 'በጥብቅ ከፍተኛ አድጓል' ማለት ሲሆን ይህም ከ1,200ሜ በላይ ማለት ነው። ሌሎች ደረጃዎች ከ900-1,200ሜ ክፍታ ያላቸው፣ እና ማዕከላዊ ደረጃ፣ ከ500-900ሜ. በብዛት ጥቅም ላይ የሚውሉት የጥራት መግለጫዎች የአውሮፓ ዝግጅት በ300 ግራም ቢበዛ ስድስት ጉድለቶች እና የአሜሪካ ዝግጅት በ300 ግራም ቢበዛ 12 ጉድለቶች ናቸው።

ኢትዮጵያ የተፈጥሮ አረቢካ ጅማ 5

ይህ ቡና በኢትዮጵያ ጅማ አካባቢ የሚገኝ የተፈጥሮ አረቢካ ቡና ነው። ደረጃ 5 የሚያመለክተው ጉድለት ቆጠራ እና የሲኒ ጥራት ላይ የተመሰረተ የውጤት መለኪያ ነው።

ጻቲማላ የታጠበ አረቢካ SHB EP ሁኪሁተናንጎ

ይህ ቡና ከጻቲማላ Huehuetenango ክልል የታጠበ አረቢካ ነው። SHB 'ጥብቅ ጠንካራ ፍሬ' ማለት ሲሆን ከ 1,400 ሜትር ክፍታ ላይ የሚበቅል ቡና ነው። በጻቲማላ ያሉ ሌሎች የተለመዱ ደረጃዎች አምስት ናቸው፡ - 'ፕሪም ታጥቧል'፣ ከ900ሜ በታች፣ በ'ከፍተኛ አድጓል' እስከ 'በጥብቅ አድጓል'፣ ከ1,400ሜ በላይ። EP ለአውሮፓ ዝግጅት ማለት ነው - የፍሬ መጠን ከስክሪን 15 በላይ እና በ300 ግራም ቢበዛ ስምንት ጉድለቶች ያሉት። የአሜሪካ ዝግጅት ከስክሪን 14 በላይ መሆን አለበት፣ ይህም ቢበዛ 23 ጉድለቶችን ይፈቅዳል።

የህንድ የታጠበ የአረቢካ ቡና “ሀ”

ይህ መገለጫ ከህንድ ለታጠበ የአረቢካ ቡና ያገለግላል። የስክሪን መጠን ከ17 በላይ ነው። ሌሎች ምደባዎች Peaberry (PB)፣ AA (አንድ የተወሰነ፣ ከመደበኛ የፍሬ መጠን የሚበልጥ የቡና ደረጃ አሰጣጥ ቃል)፣ B፣ C እና ሌሎች ቅልቅሎችም ሊሆኑ ይችላሉ። በተጨማሪም የህንድ ቡናዎች ተፈጥሯዊ ሊሆኑ ይችላሉ (በህንድ ውስጥ ‘ፍሬ’ ተብሎ የሚጠራው) እና በእርግጥ ሮቡስታስ (እንዲሁም የታጠበ ብራና ወይም ተፈጥሯዊ/ፍሬ) ናቸው።

የኬንያ የታጠበ አረቢካ ኤቢኤፍኤኪው

ይህ ቡና ከኬንያ የታጠበ አረቢካ ነው። AB ከ16 በላይ ያለውን የስክሪን መጠን ያሳያል።ኬንያ በፍሬ መጠን እና ጥግግት ላይ የተመሰረተ የውስጥ የውጤት አሰጣጥ ስርዓት (ኢ፣ኤኤ፣ኤቢ፣ፒቢ፣ሲ፣ቲቲ እና ቲ) ትጠቀማለች።በተጨማሪም በሲኒው ፕሮፋይል (‘አልኮል’ ተብሎ የሚጠራው) ጥራት ተዘርዝሯል። ለ10 ምድቦች የሚጠየቁ ጥቃቶች ‘ፍትሃዊ አማካይ ጥራት’ ማለት ነው። ከፍተኛ ጥራት ያላቸው ቡናዎች በአብዛኛው የሚሸጡት በትክክለኛው ናሙና መሰረት ነው።

ፓፑዋ ኒው ጊኒ (PNG) የታጠበ አረቢያ Y1

ኢ.ኤ.አ. በ2016 ፓፑዋ ኒው ጊኒ ወደ ውጭ ለሚላከው አረቢካ የደረጃ አሰጣጥ ሥርዓቱን ከ12 ክፍሎች ወደ አምስት ክፍሎች ወረድ አድርጋለች።

A (ምርጥ)፣ B፣ Y (በተጨማሪም በፍሬ መጠን ሊለይ የሚችል ክፍል)፣ Y2 እና Y3። ለ Robusta ሶስት የሚመለከታቸው ደረጃዎች አሉ። R1 (ምርጥ)፣ R2 (ከጋራ ፍትሃዊ አማካይ ጥራት ጋር የሚዛመድ) እና RT።

ቪየትናም ሮቡስታ 2ኛ ክፍል ቢበዛ 5 በመቶ ጥቁሮች እና የተሰባበሩ

ይህ ከቪየትናም የመጣ ተፈጥሯዊ ሮቡስታ ነው። ስድስት የተለያዩ ክፍሎች አሉ። ልዩ ክፍል እና ከ1ኛ እስከ 5ኛ ያሉት ሲሆን ሁሉም በሚለቀሙ ስህተቶች በስህተት እና በስክሪን መጠን ላይ የተመሰረቱ ናቸው። በዚህ ሁኔታ፣ 2ኛ ክፍል ነው። በእርግጥ ይዘት ላይ ተጨማሪ ዝርዝሮች፣ ተቀባይነት ያላቸው የፍሬ ዓይነቶች፣ የፍሬ መጠን፣ ወዘተ... ብዙ ጊዜ መግለጫዎችን ይጨምራሉ።

የአረንጓዴ ቡና ግምገማ

የአረንጓዴው ቡና ገጽታ በጣም አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም ገዢው የሚያገኘው የመጀመሪያ ስሜት ነው። በአስተያየቱ ላይ በመመስረት ገዢው የቡናውን ጥራት የበለጠ ለመገምገም ወይም ናሙናውን በመዘለል ሌላ ቦታ ለመግዛት ሊወስን ይችላል።

የአረንጓዴ ቡና ግምገማ በርካታ ደረጃዎች አሉት። የፍሬዎቹ ቀለም እና ገጽታ ከሽታ ልዩታ ጋር ይገመገማሉ። ከዚያም የእርግጥ እና የውሃ እንቅስቃሴ ትንተና ይከተላል። የስክሪን መጠን ትንተና እና ጉድለት ቆጠራ ዛሬ በማንኛውም የቡና ጥራት ማረጋገጫ ቤተ መሰረት ውስጥ ዋናዎቹ ናቸው።

© Meklit Merisha for ITC-Alliances for Action

በሃ ቡና ቆይ ሲለቀም በአዲስ አበባ።

© List & Beister

በወንጌት መለየት።

ጉድለት ቆጠራ። የአረንጓዴ ቡና ጉድለቶች በቀጥታ የተቆላውን የቡና ጥራት ከማንደሉም በላይ ገጽታ እና በዚህም ምክንያት የመጨረሻውን ምርት ይጎዳሉ።

ጉድለቶች ብዙውን ጊዜ እንደሚከተለው ይመደባሉ፦

- ዋና (ወይም ዓይነት 1) ጉድለቶች: በሲኒው ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራል።
- የሁለተኛ ደረጃ (ወይም ዓይነት 2) ጉድለቶች: በሲኒው ላይ መጠነኛ ተጽዕኖ

ሳጥን 6፡- የወንፊት መጠኖች

ቡና በመጠን ትልልቆቹን ከትንንሾቹ ፍሬዎች ለመለየት ከሚያስችሉ ዘዴዎች መካከል አንዱ ቀላል ማሽን በመጠቀም የቡና ፍሬዎቹን ጠፍጣፋና ልሙጥ በሆነው ዝርግ ብረት ላይ ማስጣት ነው። ማሽኑ እንዲሰራ በሚደረግበት ወቅት በሚፈጠር ንዝረታዊ አንቅስቃሴ ቡናዎቹ ባላቸው መጠን መሰረት በየቋቋ እንዲያልፉ ያስችላቸዋል። የስክሪን መጠኖች በቁጥር ሲገለጹም (ለምሳሌ Robusta grade one screen 16)፣ በፊደላት (ለምሳሌ አረቢካ ግሬድ AA - ደማቅ ፍሬ የሚያሳይ) (ለምሳሌ ትልቅ መካከለኛ ወይም ትንሽ ፍሬ) በሚል ይገለጻሉ።

መካከለኛ መጠን (ለምሳሌ 16.5) በአንዳንድ አምራች አገሮች ውስጥ አስፈላጊ ናቸው፣ በሌሎች ግን ችላ ይባላሉ። ይሁን እንጂ ለውጭ ገበያ የሚቀርበው ሁሉም ቡና ማለት ይቻላል ትልቁን እና ትንሹን ፍሬ እንዲሁም የተሰበሰበ ፍሬ እና ሌሎች ቅንጣቶችን ለማስወገድ የሚያስችለው ደረጃ ተሰጥቶታል።

ሁልጊዜ 100% ትክክለኛ እና የሚፈለግ መጠን ያለውን ቡና ማግኘት ቀላል ወይም የሚቻል ላይሆን ይችላል (ለምሳሌ፡ በስክሪን 16 ማለፍ) ይኖርበታል ብሎ ከተፈለገ። 100% ማሟላት ባይቻል እንኳ በቂ ይሆናል የሚል ግምትን በመውሰድ የቀዳዳውን መጠን በትንሹ በመጨመር አስፈላጊውን ውጤት ማግኘት ይቻላል።

በአንዳንድ አገሮች የፔያቤሪ ፍሬዎችን ለማስወገድ (በጄኔቲክ መዛባት ውጤት ምክንያት የሚከሰት እና ባልተፈለፈለችው አንዲት ቅንጣት ቡና ውስጥ ሁለት ፍሬ መገኘት ሲገባው የሚገኝ ነጠላ ስንጥቅ ያለው ፍሬ ውስጥ ያለ ነጠላ ሞላላ ፍሬ፣ (ብዙውን ጊዜ 4 ሚሜ ወይም 4.5 ሚሜ ስፋት) ያላቸው ስክሪኖች በአንዳንድ አገሮች ጥቅም ላይ ይውላሉ።

መደበኛ የቡና መጠን ማያ ልኬቶች

የወንፊት ቁጥር	10	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ISO መጠን (ሚሜ)	4.00	4.75	5.00	5.60	6.00	6.30	6.70	7.10	7.50	8.00

ምንጭ: ITC.

ሠንጠረዥ 9፡ የመጀመሪያ ደረጃ ጉድለት ምሳሌዎች

	በቁሌት ላይ የሚያደርሱት ተጽዕኖ	በቅምሻ ላይ የሚያደርሱት ተጽዕኖ
ሙሉ በሙሉ ጥቁር	ጊዜ የሚወስድ፣ ቀላል ቡና	በጣም ቆምጣጣ፣ ቆሻሻ፣ ፊኖልክ
ሙሉ በሙሉ መራራ	ጊዜ የሚወስድ እና ተመሳሳይ ያልሆነ	አሲድ፣ ቡኬት፣ መራራ፣
በቡኬት የመጣ መራራ	ተመሳሳይነት የሌለው	ቡኬት፣ መራራ፣ የማይመች ሽታ
ባዕድ ቁሶች መኖር (ድንጋይ፣ እንጨት)	ተመሳሳይነት የሌለው	ጤናማ ያልሆነ፣ የማይመች ጣዕም
የደረቁ አሾት ቡናዎች መኖር	ተመሳሳይነት የሌለው	ፊኖልክ፣ ቡኬት፣ ሻጋታ

የተቆላ ቡና ግምገማ

ናሙና መቁላት ከመነሻው ጀምሮ በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ባሉ ሁሉም የጥራት ቁጥጥር ሂደት ነው። ይህ ለገዢዎች፣ ለአምራቾች፣ ለአስመጪዎች እና ለአቀነባባሪዎች አጋዥ ነው።

የናሙና ቁሌት የአረንጓዴውን ቡና ጥራት እና ተመሳሳይነት ለመገምገም የሚያስችል ዕድልን ይፈጥራል። ለአምራቾች ጠቃሚ ግብረ መልስ ለመስጠት፣ ለቡና ገዥዎች ለማሳየት እና በአጠቃላይ ምርት ልማት ሂደቶች ላይ እገዛ ያደርጋል።

የናሙና መቁያዎች ከአቃ ማከማቻ፣ ከነበራቸው ዕድሜ እድሜ እንዲሁም ከሚያሳዩት ማንኛውም የመገለጫ ለውጦች ጋር ተያይዞ ፍተሻዎች ተደርገው የጥራት ማረጋገጫ ይሰጣል።

ቡናን ለጥራት ዓላማ ሲገመገሙ ወጥነት ያለው፣ ከአድልዎ የጸዳ፣ ወጥ የሆነ አቆላል የተከተለ ከመሆኑ እና በቡና ባህሪያት ላይ ከአቆላል ፕሮፋይል ጋር አስፈላጊ ነው። የዚህ ሂደት ዋና ግብ ባለፈው የአረንጓዴ ፍሬ ግምገማ ያልተገለጡ ጉድለቶችን ማጋለጥ ነው። መቁላት በአረንጓዴ የቡና ፍሬዎች ውስጥ የተሸገገውን መዓዛ እና ጣዕም። ፍሬዎቹ በፍጥነት ወደ ከፍተኛ ሙቀት ስለሚመጡ ኬሚካላዊ ለውጦች እንዲከሰቱ ያደርጋል።

በአለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለው ዲጂታል የቀለም መለኪያ መሳሪያዎች እና ሚዛኖች ይገኛሉ። Agtron, Probat እና ሌሎች እንደዚህ አይነት የላቦራቶሪ መሳሪያዎችን ይሸጣሉ። ይህም የተቆላ ቡና ቀለም ወጥነት ያለው እንዲሆን በሚያስችል መለኪያ ያረጋግጣል።

የተቆላ ቡናዎች በሚል በቀለም ተለይተው ይታወቃሉ፡- ቀላል፣ መካከለኛ እና ደማቅ። ምንም እንኳን እነዚህ የተለያዩ አቆላሉን ለመግለፅ የተጠቀሙናቸው ቃላቶች ትክክለኛዎቹ ቃላቶች ባይሆኑም አንዳንድ ቡናዎች በተፈጥሯቸው ከሌሎቹ ይልቅ ጠቆር ያሉ ወይም ቀላል ስለሆኑ አቆላልን ለመመደብ ምቹ መንገዶች ናቸው።

- **ቀላል አቆላል:** አብዛኛዎቹን ዋና የቡና ባህሪያት እንደያዙ ለማቆየት ያስችላቸዋል። ቀላል ቡናማ ወይም ቡናማ ቀለም ከፍተኛው የአሲድነት መጠን ያላቸው እና ከሶስቱ አቆላል ደረጃዎች ውስጥ በጣም ብሩህ ናቸው። የተለያዩ አመጣጥ ባህሪያት በብርሃን አቆላል ውስጥ በጣም የታወቁ ናቸው። ቀለል ያለ አቆላል ያልበሰሉ እና አረንጓዴ ፍሬዎችን ለመለየት ቀላል ያደርገዋል፣ ሲቆላ ቡናማ ሳይሆን ቀላ ያለ ቢጫ ነው። አብዛኛው ጣዕሙ የሚመጣው ከመጀመሪያው ቡና ነው። ለዚህም ነው ቀላል አቆላል ብዙውን ጊዜ ለመጠጥ አገልግሎት የሚውለው። ቀላል አቆላል አንዳንድ ጊዜ ግማሽ ከተማ፣ ላይት

ከተማ፣ ኒው ኢንግላንድ ወይም የቀረፋ አቆላል ይባላሉ።

- **መካከለኛ አቆላል:** የአሲድነት እና የሰውነት ሚዛን መካከለኛ አቆላል ከቀላል አቆላል ይልቅ ወደ ጥቁር ቡናማ ቀለም ያለው። የቡናው ወዘቶች በቡናዎቹ ላይ ሊታዩ ይችላሉ። በዚህ አቆላል ደረጃ የቡናው ባህሪያት በፍሬው ላይ ጣዕም እና መዓዛዎች መስጠት ይጀምራሉ። ይህም በአሲድነት እና በሰውነት መካከል ሚዛን ይፈጥራል። የመጀመሪያው የቡና ጣዕም አሁንም ሊታወቅ ይችላል። ነገር ግን የፍሬዎቹ ብሩህነት በማብሰያው ሂደት ውስጥ በሚታወቀው ሰውነት የተሞላ ነው። መካከለኛ አቆላል የሚሄደው በከተማ፣ ቁርስ፣ መደበኛ እና የአሜሪካ አቆላል ነው።
- **ጥቁር አቆላል:** ደማቅ አካላትን እና የበለፀገ ጣዕምን ያሳያል። ጥቁር ቡናማ አንዳንዴ ወደ ጥቁር ማለት ይቻላል። በዚህ ጊዜ ዘይት መሰል ወዘቶች በቡናዎቹ ላይ ሊታዩ ይችላሉ። ጥቁር አቆላል ጥቃቅን ገጽታዎችን ይደብቃል እና ጉድለቶችን ለመሸፈን ብዙ ጊዜ ጥቅም ላይ ይውላል። ተመሳሳይ ጥራት ያለው ፍሬ በሚቆላበት ጊዜ ቀለል ያለ እንዲሆን ከተደረገ በሲኒው ውስጥ የበለጠ ብሩህነትን ያመጣል። ጥቁር አቆላል ደግሞ ሰውነትን ያሳያል። የመጀመሪያው የቡና ባህሪያት በአብዛኛው በዚህ አቆላል ደረጃ ላይ ስለሚጠፉ የአንድ የተወሰነ የቡና አመጣጥ ወይም ዕጣ ባህሪያትን ለመምረጥ አስቸጋሪ ነው።

የተቆለ የF1 ዲቃላ ቡና ናጦር

የማብሰያው ሂደት በቡና ጥራት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳድራል። ‘Quakers’፣ ‘pales’ እና ‘semi-pales’ የሲኒውን ጥራት ሊነኩ ይችላሉ። እነዚህ ቢጫ ቀለም ያላቸው ፍሬዎች ሲሆኑ ያልበሰሉ ወይም በድርቅ ከተጎዱ ቡናዎች የመጡ እና ትንሽ ወይም ምንም እህል የሌላቸው ፍሬዎች ናቸው። እነዚህ በአብዛኛው በማጠቢያ ምዕራፍ ሂደት ውስጥ ሊጠፉ ይችላሉ። አምበር ፍሬ እና አረንጓዴ የብራና ፍሬ አቆላል ላይ ብዙ ጊዜ ገርጣነትን ያስከትላሉ።

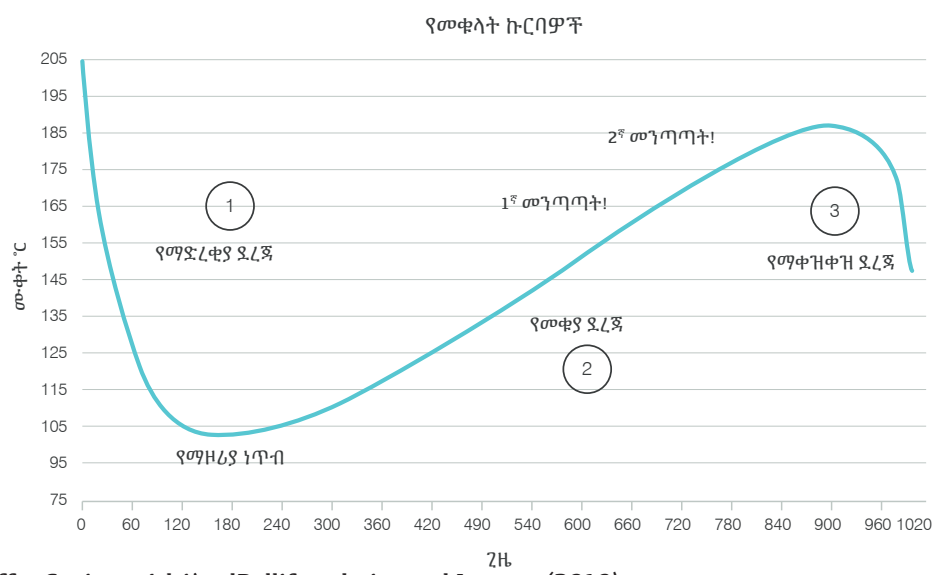
የሚከተሉት መግለጫዎች በብዛት በተጠበሰ ቡና ግምገማ ውስጥ ጥቅም ላይ ይውላሉ።

- በጣም ጥሩ አቆላል ብሩህ፣ አንጸባራቂ፣ ወጥ እና ተመሳሳይ እና አልፎ ተርፎም ምንም ጥቁረት አይታይበትም።
- ጥሩ እስከ በጣም ጥሩ፡- ብሩህ፣ እንኳን ፣ ምንም ሐመር የለም።
- ጥሩ አቆላል። ከደማቅ እስከ ደብዛዛ፣ በምክንያታዊነትም ቢሆን፣ አልፎ አልፎ ገርጣ፣ እንደ ጆሮ ወይም የተሰበረ ሌሎች ጉድለቶች የሉም።

- ጥሩ ደህና፡- ደብዛዛ፣ ትንሽ ወጣ ገባ፣ ጥቂት ገረጣ እና ሌሎች ጉድለቶች፣ ለስላሳ እና ክፍት ሊሆኑ ይችላሉ።
- ከደህና እስከ መጥፎ፡ ደብዛዛ እና ያልተስተካከለ፣ በርካታ የገረጣ እና ሌሎች ጉድለቶች፣ በአጠቃላይ ለስላሳ እና ክፍት፣ ብዙ ጊዜ ብዙ ስብራት ይይዛሉ።
- መጥፎ፡- ከዚህ በታች ደረጃ ያለው ማንኛውም ነገር ከደህና እስከመጥፎ ነው። ያልተመጣጠነ የፍሬ መጠን ያልተስተካከለ የተቆላ ቡና ይፈጥራል ምክንያቱም ትናንሽ፣ የተሰበረ እና ቀላል ፍሬ ከሙሉ እና ጠንካራ ፍሬ በበለጠ ፍጥነት ይቆላል። በጣም ትንሽ ስብርባሪ ቡናዎች እንኳን ሊቃጠሉ ይችላሉ።

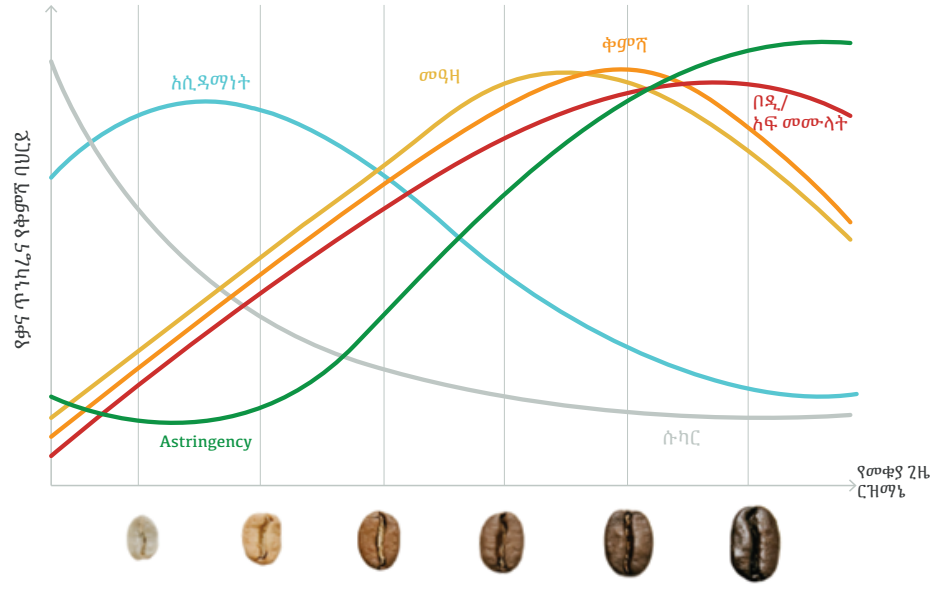
በሲኒው ውስጥ የሚታየውን ጥራት ለመወሰን መቁላት በጣም አስፈላጊ ነው። እያንዳንዱ የቡና አይነት በውስጡ ያለውን እምቅ አቅም እና የተፈለገውን አቆላል መገለጫ በሚያመጣ በተለየ በተዘጋጁ የአሰራር ዘዴዎች መሰረት መፈላት ይኖርበታል። የውጤቱ ትንተና እና ሲኒዎች እርስ በርስ የተያያዙ እና ለቡና አምራቾች ስለ ቡናው ግብይት እና የምርት እድሎች የበለጠ ለማወቅ ጠቃሚ መሳሪያዎች ይሆናሉ።

ምስል 7: የመቁያ ድስት ሶስት አርከቦችን ይሸፍናል።

ምንጭ: Coffee Sapiens, Adrià, elBullifoundation and Lavazza (2019)

ምስል 8: የመቁያ ጊዜ ርዝማኔ የቡናን ቅምጃ ባህሪ ይወስናል።

ምንጭ: Coffee Sapiens, Adrià, elBullifoundation and Lavazza (2019)

የስሜት ግምገማ:- የቡና መጠቅለያ

ቡና የሚገመገመው እና ነጥብ የሚወሰደው ኩፒንግ ተብሎ በሚታወቀው ዘዴ ወይም የቡና የስሜት ህዋሳት ትንተና ነው። ለዚህ ግምገማ የተለያዩ ፕሮቶኮሎች እና ደረጃዎች በግል ድርጅት፣ በአገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ ጥቅም ላይ ይውላሉ።

ኩፒንግ አረንጓዴ ቡና ገዢዎች የትኞቹን ቡናዎች እንደሚገዙ እና እንዴት እንደሚገለጡ እንዲወስኑ ይረዳል። መቁላት ወይም ማብሰል ማለት የቡና ልማት ትክክለኛ መሆኑን ለማረጋገጥ የተቆሉ ፕሮፋይሎችን ማየት ማለት ነው። ለጥራት ቁጥጥር ስፔሻሊስቶች፣ እያንዳንዱ ቡና ከማብሰያው ወጥቶ ያለምንም እንኳን ወደ ቡና መሽጫ ሱቆች እና የመስመር ላይ የገበያ ቦታዎች፣ ወጥ የሆነ ጥራት ያለው እና እጅግ በጣም ጥሩ ጣዕም እንዲኖረው የሚያረጋግጥ መሳሪያ ነው።

የካፒንግ /ቀመሳ ዘዴዎች እና የግምገማ ደረጃዎች በኩባንያዎች እና ግለሰቦች ይለያያሉ። በተለምዶ እነዚህ መመዘኛዎች ጉድለቶችን ያስተውላሉ (እና ቅናሽ) እና የቡናውን ጥራት በጣዕም ገጽታዎች ላይ ይመሰርታሉ።

በአጠቃላይ 'Curve' የቡና ፍሬዎችን መዓዛ እና ጣዕም ለመገምገም ስልታዊ ግምገማ መሆን አለበት። በግልጽ የሚታወቅ የአቆላል 'Curve' ትክክለኛ የእረፍት ጊዜ (ለምሳሌ ቢያንስ ስምንት ሰአታት)፣ መፍጨት እና ማፍላት በዚህ የተዋቀረ ሂደት ውስጥ የቡናው ሙሉ የስሜት ህዋሳት ግምገማን ለማግኘት የተመረጡ አመልካቾች ይገመገማሉ።

ሁሉም የስሜት ህዋሳት ንቁ ሆነው መገኘት ይጠበቅባቸዋል። እይታ (የፍሬ ቀለም እና መፍጨት)፣ ማሽተት (ደረቅ እና እርጥብ ቡና) እና በመጨረሻም የቡናውን ፈሳሽ በሚጥሉበት ጊዜ ጣዕም እና የአፍ ስሜቶች።

ሲኒዎች ቡና በሚቀዳበት ጊዜ ሽታ/መዓዛ፣ አካል፣ አሲዳማ እና ጣዕም ይፈልጋሉ።

ዋንጫ ቡናውን ስለመለማመድ፣ ስለማጋራት እና ግንዛቤዎችን መግለፅ ነው። ይህ ግምገማን ለማንቃት የጋራ ገላጭ እና የጣዕም ማጣቀሻዎች አስፈላጊነትን ያካትታል። ባለፉት አመታት፣ ይህንን መልመጃ ለመደገፍ በርካታ ስርዓቶች እና ውሎች ተዘጋጅተዋል።

ትልቁ፣ በብዛት ጥቅም ላይ የዋለ የሲኒ መሳሪያ ምናልባት የልዩ ቡና ማህበር የቡና ጣዕም ጎማ ነው። ይህ ተግባራዊ መሳሪያ የቡና ጣዕምን ይገልጻል። እ.ኤ.አ. በ2016 በማህበሩ ከአለም ቡና ምርምር ጋር በመተባበር የተሰራው ይህ የቡና ጣዕም መመርመሪያ እስካሁን ከተጠናቀቀው ትልቁ እና ትልቁ ነው። ከ1995 ኦሪጅናል ስራት የበለጠ ትክክለኛ ነው።

ይህ እንዳለ ሆኖ አንዳንድ ተቺዎች የስፔሻሊቲ ቡና ማህበር ገላጭዎች ክልላዊ አካታች ወይም በቂ ዓላማ ያላቸው አይደሉም ይላሉ። አማራጭ ጣዕም ጎማዎችን እና የመጠቅለያ ደረጃዎችን መስጠት። ይሁን እንጂ በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ በብዛት ጥቅም ላይ የሚውለው ጠቃሚ መሳሪያ ሆኖ ይቆያል። በሲኒዎች መካከል ለጋራ ቋንቋ በጣም ቅርብ ነው።

መንኮራኩሩን ለመንደፍ የሚለው ቃል በአለም የቡና ምርምር ዳሳሽ መዝገብ ቃላት ውስጥ ይገለጻል። በቡና መዓዛ ላይ የተደረገው ትልቁ ምርምር፣ ለቡና ቀማሽ አዲስ የቃላት አወጣጥ እንዲፈጠር አድርጓል።

በብራዚል የዋንጫ ክፍለ ጊዜ በብራዚል ስፔሻሊቲ ቡና ማህበር በCLAC-Fairtrade 'ታዛ ደራዳ' ውድድር።

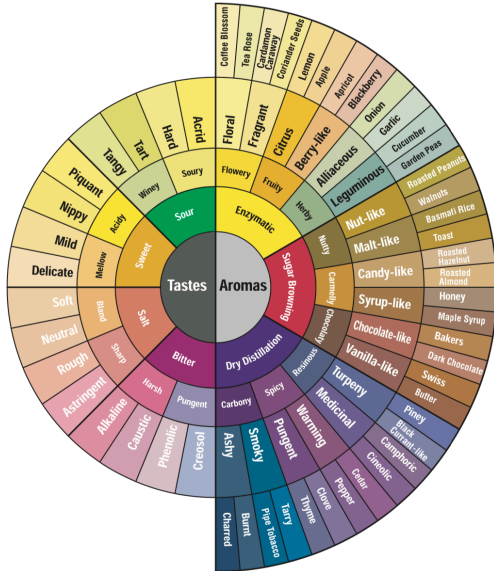

የቡና ቅምሻ በብራዚል

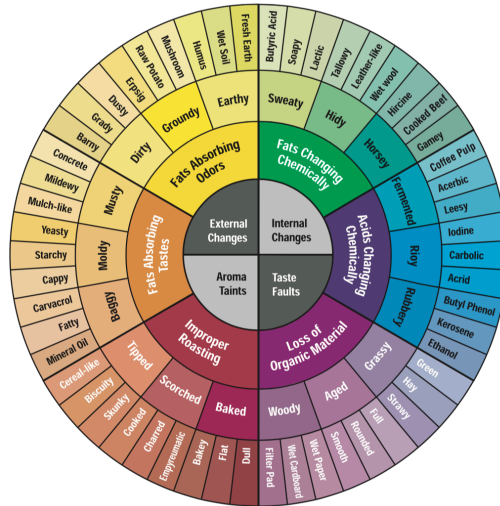
ለቅምሻ ዝግጁ የሆኑ የቡና ናሙናዎች

Coffee Taster's Flavor Wheel

Tastes & Aromas

Coffee Taster's Flavor Wheel

Taints & Faults

ምንጭ: የልዩ ቡና ማህበር (2021)

ምስል 10: ኣሁን ያለው የቡና ቀማሽ የጣዕም ሽክርክሪት

ምንጭ: የልዩ ቡና ማህበር (2021)

አረቢካ ኩቲንግ ፕሮፎኮል እና 'ዐ' የቡና ስርዓት

ከታሪክ አኳያ፣ የስሜት ህዋሳት ትንተና ፕሮፎኮሎች በንግድ ጥራት ባለው ቡና ላይ ያተኮሩ ናቸው። ይህም ጉድለቶችን በመቀነስ ላይ አጽንዖት በመስጠት እና የአዎንታዊ ጣዕም ባህሪያት ውስን መገለጫዎች ናቸው። ልዩ የቡና ኢንዱስትሪ እያደገ በመምጣቱ እና በጣዕም ልዩነት ላይ አዲስ ትኩረት በመስጠቱ እነሱን ለመግለጽ እና ለመገምገም አዲስ ፕሮፎኮል አስፈላጊ ሆኗል።

የአሜሪካ የአረቢካ ዋንጫ ቅፅ እና ፕሮፎኮል የልዩ ቡና ማህበር በ2000ዎቹ መጀመሪያ ላይ ተመስርቷል። እሱ ባብዛኛው የተመሰረተው በቴዎ ሊንግል በተባለው የሴሚናል ቡና ዋንጫ መጽሐፍ ላይ ነው። ቅጹ 10 የጥራት ባህሪያትን የሚሸፍን ባለ 100-ነጥብ መለኪያ ይጠቀማል፣ እያንዳንዱም 10 ነጥብ የያዘ ነው።

1. መዓዛ/አሮማ:- የአረቢካ ቡና ናሙና ሁለት ጥሩ መዓዛ ያላቸውን ገጽታዎች ያካትታል። ገና ሲደርቅ በናሙና ስነ ወስጥ ስለሚቀመጥ አዲስ የተፈጨ ቡና ሽታ ነው። መዓዛ የቡናው ሽታ በሙቅ ውሃ ውስጥ ሲጨመር እና እርጥብ ከማግኘቱ ጋር ተያይዞ ቡናው ሲነቃነቅ በትነት የሚወጣው ሽታ ሲወጣ ነው።
2. ጣዕም:- ከአፍ ወደ አፍንጫ የሚሄዱትን ጉስታቶሪ (የጣዕም ቡቃያ) ስሜቶች እና ሬትሮ የአፍንጫ ጠረኞች ያጣመረ ስሜት ነው። የቡናውን መርሆ ባህሪ፣ በቡና መዓዛ እና አሲድነት በተሰጡት የመጀመሪያ ግንዛቤዎች እና በቡና የኋላ ጣዕም የተሰጠውን የመጨረሻ ግንዛቤዎች መካከል የሚታወቁትን 'መካከለኛ ክልል' ማስታወሻዎች ይወክላል።
3. ከጣዕም በኋላ:- ከጣዕም በኋላ የሚወጡት አዎንታዊ ጣዕም (ጣዕም እና መለያ) ጥራቶች ርዝማኔ ሲሆን ቡናው ከተጠበቀው ወይም ከተዋጠ በኋላ የሚቀረው ነው።
4. አሲድነት:- አሲዳማነት ጥሩ በሚሆንበት ጊዜ 'ብሩህነት' ወይም በማይመች ጊዜ 'ጎምዛዛ' ተብሎ ይገለጻል። በጥሩ ሁኔታ አሲድነት ለቡና ህይወት፣ ጣፋጭነት እና የትኩሱፍሬ ባህሪን የሚሰጥ ሲሆን ቡናው መጀመሪያ ወደ አፍ ውስጥ ሲገባ ወዲያውኑ ይለማመዳል እና ይገመገማል።
5. አካል:- በአፍ ውስጥ ያለው ፈሳሽ የመነካካት ስሜት ነው። በተለይም በምላስ እና በአፍ ጣራ መካከል የሚታወቀው ያልተሟሟት ጠጣር እና በፈሳሽ ውስጥ የተጠለጠሉ ዘይቶች የቢራ ኮሎይድ መፈጠር ውጤት ነው።
6. ወጥነት:- የናሙና ውስጥ የተለያዩ ሲኒዎች ጣዕም ወጥነት ያመለክታል። ወጥ አለመሆን የተበላሹ ፍሬዎች ውጤት ነው።
7. ሚዛን:- ሁሉም የጣዕም፣ የድህረ ጣዕም፣ የአሲድነት እና የቡናው አካል ገዕታዎች እርስ በርስ ለመደጋገፍ ወይም ለማነፃፀር እንዴት በጥሩ ሁኔታ እንደሚሰሩ የሚደረግ የጣዕም ምርመራ እና ግምገማ ነው።
8. ገጽ-ህ ሲኒ:- ከመጀመሪያው ሲፕ /ቡናን ከከንፈር ጋር አገናኝቶ መጎንጨት እስከ መጨረሻው ጣዕም ድረስ ጣልቃ የሚገባ ወይም አሉታዊ ጣዕም ወይም ጠረን አለመኖሩን የሚያመለክት ሲሆን ይህም አብዛኛውን ጊዜ ጉድለት ያለበት ፍሬ፣ ተገቢ ያልሆነ የማከማቻ ሁኔታ ወይም ደካማ የአቀነባበር ዘዴ ውጤት ነው።
9. ጣፋጭነት: ደስ የሚያሰኝ ጣዕምን እንዲሁም ማንኛውንም ግልጽ ጣፋጭነት ያመለክታል። የእሱ ግንዛቤ የተወሰኑ ካርቦሃይድሬትስ መኖሩን ያመለክታል። ዝቅተኛ የስኳር፣ የጨው እና የአሲድ ክምችት በቡና ናሙና ውስጥ የጣፋጭነት ስሜት ይፈጥራል።
10. ጠቅላላ:- አጠቃላይ ደረጃ አሰጣጡ ላይ ግለሰቡ በስነ-ውስጥ ስላለው ቡና የተረዳበትን አግባብ ደረጃ ለማንፀባረቅ ነው። ይህ በግምገማው ሂደት ውስጥ ሲኒው የግል ግምገማ የሚያደርግበት ነጥብ ነው።

ይህ አዲስ ፕሮፎኮል በመደበኛነት የሰለጠኑ እና የተመሰከረላቸው የቡና ባለሙያዎች አዲስ ትውልድ እንደሚያስፈልገው በግልፅ አስቀምጧል። የቡና ጥራት ኢንስቲትዩት የ"Q Coffee" ሲስተምን አቋቋመ፣ መደበኛውን የአረቢካ ቡና አወሳሰድ እና ደረጃ አሰጣጥ ዘዴ በስፔሻሊቲ ቡና ማህበር አወሳሰድ እና ደረጃ አወሳሰን ፕሮፎኮል ላይ ተመስርቷል።

የQ ክፍል ተማሪ ለመሆን፣ ተማሪዎች የስሜት ህዋሳትን እና ስለ ስፔሻሊቲ ቡና ማህበር ዋንጫ እና ደረጃ አሰጣጥ ፕሮፎኮል ያላቸውን እውቀት የሚገመገሙ 22 ነጠላ ፈተናዎችን ማለፍ አለባቸው፣ እንዲሁም ከሌሎች የQ-ክፍል ተማሪዎች ጋር የስሜት ሂደትን ያረጋግጣል።

ጥሩ የሮቡስታ ደረጃዎች እና ፕሮቶኮሎች

የቡና ጥራት ኢንስቲትዩት ከዩጋንዳ ቡና ልማት ባለስልጣን ጋር በመተባበር ጥሩ የሮቡስታ ዋና ፎርም አዘጋጅቷል። ‘ጥሩ’ የሚለው ቃል እነዚህን ቡናዎች ከልዩ አረቢካ ለመለየት ይጠቅማል። ዘዴው በተጨማሪም 10 የጥራት ባህሪያትን የሚሸፍን ባለ 100-ነጥብ መለኪያ ይጠቀማል። እያንዳንዳቸው 10 ነጥብ አላቸው።

1. **መደብ:-** ከመደብ ገጽታዎች መካከል የደረቀ ሽታ (የተፈጨ የቡና ሽታ) እና እርጥብ መደብ (በሙቅ ውሃ ውስጥ ሲጨመር የቡናው ሽታ) ይገኙበታል። እነዚህም ፍላጎት ሂደት ውስጥ በሶስት የተለያዩ ደረጃዎች ሊገመገሙ ይችላሉ።- (1) በቡና ላይ ውሃ ከማፍሰስ በፊት በስኒው ውስጥ የተቀመጠውን የቡና ዱቄት ማሸተት፤ (2) ቡናው ሲወጣ የተለቀቀውን መደብ ማሸተት እና (3) የተለቀቀውን መደብ ማሸተት። ልዩ መደብዎች በጥራቶች እና በደረቁ መደብ ፣ ስብራት እና እርጥብ መደብ ገጽታዎች ጥንካሬ ሊታወቁ ይችላሉ። በእያንዳንዱ ሶስት የግምገማ ደረጃዎች ውስጥ ያሉትን ሁሉንም ጥንካሬዎች እና ባህሪያት ግምት ውስጥ በማስገባት ውጤቱ በግለሰቡ ውሳኔ ይመሰረታል።
2. **ጣዕም:-** ጣዕሙ የቡናውን ዋና ባህሪ፣ የመካከለኛው ክልል አካላትን፣ በመጀመሪያዎቹ ግንዛቤዎች መካከል በቡና የመጀመሪያ መደብ እና በመጨረሻው ጣዕም መካከል ያለውን ጣዕም ይወክላል። ከአፍ ወደ አፍንጫው የሚሄዱትን ሁሉንም የሚያስደስት ስሜቶች እና ሬትሮናሳል መደብዎች የተቀናጀ ስሜት ነው። ለጣዕም የሚሰጠው ነጥብ ቡናውን በጠንካራ ሁኔታ ወደ አፍ ውስጥ ዘልቆ ሲገባ አጠቃላይ ምላጩን በግምገማው ውስጥ ለማካተት የጣዕሙን ጥንካሬ፣ ጥራት እና ውስብስብነት ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።
3. **ከጣዕም በኋላ:-** ከጣዕም በኋላ ያለው የአዎንታዊ ጣዕም (የጣዕም እና የመደብ ጥምር) ከጀርባው የሚፈልቁ እና ቡናው ከተወገደ ወይም ከተዋጠ በኋላ የሚቀረው የአዎንታዊ ጣዕም ርዝመት ነው። የኋለኛው ጣዕም አጭር ወይም ደስ የማይል ከሆነ ዝቅተኛ ነጥብ ተገቢ ነው። በሮቡስታ ቡናዎች ውስጥ የኋለኛው ጣዕም ብዙውን ጊዜ በቡና ውስጥ ባለው የፖታስየም መጠን ይገለጻል። ይህም ከፍተኛ መጠን ያለው ብስባሽ (ከፍተኛ ጨዋማ እና ደስ የማይል መደብ) ጣዕም እና ዝቅተኛ ደረጃ ያለው ጣዕም (ዝቅተኛ ጨዋማነት እና ደስ የሚል መደብ) ያስከትላል።
4. **የጨው/አሲድ ምጥጥን ገጽታ:-** የጨው/አሲድ ሬሾ ከፍራፍሬ አሲዶች እና ከስኳር መገኘት ለሚመነጨው በሮቡስታ ቡናዎች ውስጥ ከሚገኝ አሲድነት ለሚገኘው ደስ የሚል እና ለስላሳ ጣዕም ጋር ተያያዥነት ያለው ነው። ዝቅተኛ የፖታስየም መጠን ወይም ጨዋማ ውህዶች የሮቡስታ ቡናን ጠጣር ወይም ጠጣር የሚያደርጉ ውህዶች ከጥሩ ሮቡስታ ቡናዎች አይገኙም። ይህ ባህሪ ከብራዚል ቡናዎች ጥብቅ ለስላሳ ወይም ጥብቅ ምድብ ጋር ተመጣጣኝ ነው። የሚታየው የአሲድነት ግንዛቤ በጥሩ ሮቡስታ እና ከደረጃ ውጪ በሆኑ ሮቡስታ ቡናዎች መካከል ካሉት አስደናቂ ጣዕም ልዩነቶች አንዱ ነው።
5. **መራራ/ጣፋጭነት:-** ሁለቱም መራራ እና ጣፋጭ ጣዕም ስሜቶች በሮቡስታ ቡናዎች ውስጥ ይገኛሉ። መራራው ክፍል በዋነኝነት የሚመነጨው በቡና ውስጥ ከሚገኙት ካፌይን እና ፖታሺየም ሲሆን ጣፋጩ ክፍል ደግሞ በቡና ውስጥ ከሚገኙ የፍራፍሬ አሲዶች፣ ክሎሮጅኒክ አሲድ እና ጣፋጭ ጣዕም ያለው ውህድ ደረጃዎች የተገኘ ነው። ጥሩ የሮቡስታ ቡናዎች በጣዕማቸው ዝቅተኛ መራራ እና ከፍተኛ ጣፋጭ ገጽታ ሲኖራቸው የንግድ ሮቡስታ ቡናዎች በጣዕማቸው ውስጥ ከፍተኛ መራራ እና ዝቅተኛ ጣፋጭ ገጽታ አላቸው። መራራ/ጣፋጩን ጥምርታ ነጥብ ሲወስኑ ሲኒው አንጻራዊውን መራራነት ከ1 እስከ 6 ባለው ሚዛን በመመዘን ከፍተኛውን ነጥብ ለታችኛው የታሰበ ምራት ይሰጣል በተመሳሳይ ጊዜ ሲኒው አንጻራዊውን ጣፋጭነት በ1 እስከ 1 ደረጃ ይመዘናል። 6 ከፍተኛውን ነጥብ ለከፍተኛ ግምት ጣፋጭነት መስጠት ሁለቱ ውጤቶች መራራ/ጣፋጩን ለመገምገም ይታሰባሉ።
6. **የአፍ ውስጥ ስሜት:-** የአፍ ውስጥ ስሜት ጥራት በአፍ ውስጥ በሚፈጠረው የመነካካት ስሜት ላይ የተመሰረተ ነው። በተለይም በምላስ እና በአፍ ጣራ መካከል እንደሚታወቀው ከባድ የአፍ ስሜት ያላቸው አብዛኛዎቹ ናሙናዎች የቢራ ኮሎይድ በመኖሩ በጥራት ረገድ ከፍተኛ ነጥብ ሊያገኙ ይችላሉ። ከተፈጨ ቡና የሚወጡት ዘይቶች በመጠምጠሚያው ውስጥ በሚንጠለጠሉበት ጊዜ የቢራ ኮሎይድ ይፈጠራሉ። የአፍ ውስጥ ስሜት ሁለት የተለያዩ ገጽታዎች አሉት፡- ክብደት እና ሽኩራት።
7. **ሚዛን:-** ሁሉም የጣዕም፣ የጨው/አሲድ ማመጣጠን፣ የመራራ/ጣፋጭ ገጽታ ጥምርታ የናሙና አፍ ስሜቶች አብረው የሚሰሩበት እና የሚደጋገፉበት ወይም የሚቃረኑበት መንገድ ‘ሚዛን’ ነው። የእያንዳንዳቸው ባህሪያት ጥንካሬ እየጨመረ ሲሄድ ሁሉም ባህሪያት በተመጣጣኝ ሁኔታ እንዲቆዩ ለማድረግ በጣም ከባድ ነው። እያንዳንዱ ባህሪ በጥንካሬው ውስጥ እኩል የሚጨምር ከሆነ የሚዛን ነጥቡ ከፍተኛ ነው። ናሙናው አንድ ወይም ከዚያ በላይ ባህሪያት ከሌለው ወይም አንዳንድ ባህሪያት ከአቅም በላይ ከሆኑ፣ የሒሳብ ነጥቡ ይቀንሳል።
8. **ወጥ ስኒዎች:-** ዩኒቨርሲቲ ስኒዎች በናሙና ከተቀመሙት የተለያዩ ስኒዎች መካከል የጣዕም ወጥነትን ያመለክታሉ። በማናቸውም ስኒዎች ውስጥ አንድ ጎምዛዛ፣ ፌኖሊክ ወይም ሌላ ጣዕም

የሌለው ፍሬ ካለ አንድ ወይም ብዙ ሲኒዎች የተለየ ጣዕም ይፈጥራሉ። በቡና ጣዕም ውስጥ ያለው ይህ አለመጣጣም አሉታዊ ባህሪ ያለው ነው። የዚህ ዓይነቱ አለመጣጣም በጣም የተለየ መሆን አለበት። ስለዚህ ሲኒው በናሙና ስብስብ ውስጥ ካሉት ሌሎች ሲኒዎች ጋር በሶስት ጎንዮሽ ውስጥ ያለውን ሲኒ በቀላሉ መለየት ይችላል። የዚህ አይነት ደረጃ በሲኒ-ቡ-ሲኒ መሰረት ይሰላል። በናሙና ውስጥ ለአያንዳንዱ ሲኒ ሁለት ነጥብ ተሰጥቷል (አንድ ሌሎች ሲኒዎች ጣዕም ያለው)፣ ሁሉም አምስት ሲኒዎች ተመሳሳይ ከሆኑ ቢበዛ 10 ነጥብ አላቸው።

9. ንጹህ ሲኒዎች፡- ንጹህ ስኒ የሚያመለክተው ከመጀመሪያው ቅምሻ አመጋገብ ጀምሮ እስከ መጨረሻው ጣዕም ድረስ ጣልቃ የሚገቡ አሉታዊ ስሜቶች አለመኖርን ነው። የሲኒውን 'ግልጽነት' ይህንን ባህሪ በሚገመገሙበት ጊዜ፣ ከመጀመሪያው ከተወሰደበት ጊዜ አንስቶ እስከ መጨረሻው መዋጥ ወይም ማስወጣት ድረስ ያለውን አጠቃላይ የጣዕም ተሞክሮ ያስተውሉ። አንድ ነጠላ ሻጋታ፣ ቆሻሻ እና ከረጢት ወይም ሌላ ጣዕም የሌለው ፍሬ በማንኛውም ሲኒ ውስጥ ካለ አንድ ወይም ብዙ ሲኒዎች ቡና-ያልሆነ ጣዕም ይፈጥራሉ። ማንኛውም ቡና የማይመስል ጣዕም ወይም መዓዛ የግለሰብን ሲኒ ውድቅ ያደርገዋል። በናሙናው ውስጥ ቡና-ያልሆነ ጣዕም ወይም መዓዛ የሌለው ለአያንዳንዱ ሲኒ ሁለት ነጥቦች ተሰጥተዋል። ሁሉም ጉድለቶች (ማፍላት፣ ጎምዛ፣ ፎኖሊክ፣ ወዘተ.) እንዲሁም እንደ መጥፎ ሲኒ ተቆጥረው ታች ምልክት መደረግ አለባቸው።

10. ጠቅላላ፡- የ'አጠቃላይ' የውጤት መለያ ባህሪ ግለሰቡ ሲኒውን በተረዳው ልክ የናሙናውን አጠቃላይ የተቀናጀ ደረጃ ያንፀባርቃል። ልዩነት እና ውስብስብነት የሲኒው ምርጫ ምንም ይሁን ምን ክፍተኛ አጠቃላይ ነጥብ ሊሰጣቸው የሚገቡ ሁለት ተፈላጊ ባህሪዎች ናቸው። ሲኒዎች ስለ ቡናው የግል ግምገማ የሚያደርጉበት ይህ እርምጃ ብቻ ነው። ጥሩ ሲኒዎች የቡና ምርጫቸው የሌሎችን የናሙና ጣዕም ባህሪዎች ደረጃ ላይ ጣልቃ እንዲገባ አይፈቅዱም።

የቡና ጥራት ኢንስቲትዩት ጥሩ የሮቡስታ ስታንዳርዶችን እና ፕሮቶኮሎችን በባ የቡና ስርዓት ውስጥ አካቷል፣ ይህም ሲኒዎችን በአለም አቀፍ ደረጃ ለማሰልጠን እና ማረጋገጫ ለመስጠት የሚያስችል ዘዴን ይሰጣል።

ሣጥን 7፡- ሌሎች ደረጃዎች ከነጥብ ካርዶች እና ነጥቦች ጋር

- SCA Arabica Cupping Protocol (ልዩ ቡና ማህበር)
- * SCA Robusta Cupping Protocol (ልዩ የቡና ማህበር)
- * የልህቀት ሞንጫ (አሊያንስ ለቡና የላቀ ብቃት)
- * ታዛ ዶራዳ (የላቲን አሜሪካ እና የካሪቢያን የፍትሃዊ ንግድ አካላት አምራቾች እና ሰራተኞች መረብ፣ የፌርትሬድ አለምአቀፍ ስርዓት ተባባሪ ባለቤት)

ማስታወሻ፡- ይህ ያላለቀ ዝርዝር ነው።
ምንጭ፡- የባለም ንግድ ማዕከል

የቡና ጥራት ቁጥጥር

የምግብ ደኅንነት በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ዋና ጉዳይ ሆኗል። አብዛኞቹ አገሮች አስመጪዎችን እና ማዘጋጃዎች/ቆዩዎችን በመቆጣጠር እና በመመርመር ላይ ናቸው።

የጥራት ቁጥጥር አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም የዋጋ አወሳሰን (የተሻለ ጥራት ካለው ዋጋ ጋር እኩል በመሆኑ እና)፣ ወደ ውጭ የሚላኩ ምርቶች በዋና አስመጪ ገበያዎች የምግብ ደህንነት ህግን የሚያከብሩ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ነው። ቡና በሚሰበሰብበት፣ በሚዘጋጅበትና በሚደርቅበት ጊዜ ብክነትንና በመቀነስ ለኢንዱስትሪው ቀጣይነት ያለው አጠቃላይ እንቅስቃሴ የራሱን ሚና ይጫወታል።

የምግብ ደህንነት አቀራረብ

ቡና እንደ የምግብ ምርት ይገለጻል። በዓለም ዙሪያ ያሉ አገሮች የምግብ ደህንነት ደንቦቻቸውን በተመለከተ የተለያዩ አቀራረቦችን ይጠቀማሉ። በአጠቃላይ ሁሉም ተመሳሳይ ደረጃዎችን የሚከተሉ በመሆናቸው የምግብ ንግድ አፕራተር የሚከተሉትን እርምጃዎች መውሰድ አለበት፡-

- በምግብ አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ እንደ ኩባንያ መመዘገብ፣ አንዳንድ ደንቦች ኢንተርፕራይዞች ሥራቸውን ከመጀመራቸው በፊት በአካባቢው ተቆጣጣሪ አካል እንዲመዘገቡ መጠየቅ።
- እንደ ጥሩ የግብርና ተግባራት፣ ቅድመ ሁኔታ መርሃ ግብሮች ወይም ጥሩ የማምረቻ ልምዶች፣ ISO 9001 ወይም የአደጋ መለየት እና ትንተና በአደጋ ትንተና ወሳኝ ቁጥጥር ነጥቦች (HACCP) ፕሮግራም ውስጥ የጥራት ስርዓቶችን ማቋቋም።
- ከፍተኛ ስጋት ያላቸውን አደጋዎች ለመገደብ የመከላከያ ቁጥጥሮች እንዲዘጋጁ ይደረጋል። እነዚህም የአቅርቦት ሰንሰለት ማፅደቂያ ፕሮግራሞችን፣ የንፅህና አጠባበቅ መደበኛ የአሠራር ሂደቶችን፣ የአለርጂን ቁጥጥር መደበኛ የአሠራር ሂደቶችን፣ እና መደበኛ የአሠራር ሂደቶችን መከታተል እና ማስታወስን ሊያካትቱ ይችላሉ።
- እርምጃዎች እየተተገበሩ መሆናቸውን እና በቂ መሆናቸውን ማረጋገጥ።
- የጽሁፍ አቅጣጫ መኖር፡- ከላይ ያሉት ሁሉም በጽሁፍ አቅጣጫ ውስጥ በየጥቂት አመታት ይገመገማሉ፤ ይሻሻላሉ ወይም ለውጦች ሲከሰቱ ይችላሉ።
- ስልጠና፡- አንዳንድ ደንቦች የምግብ ደህንነት አቅጣጫን የሚጽፍ እና የሚቆጣጠር የሰለጠነ ሰው ኃይል እንዲኖራቸው ይፈልጋሉ።

የአለም አቀፍ የምግብ ቁጥጥር ህጎች እና መመሪያዎች በየሀገሩ ይለያያሉ።

በአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ የጥራት ቁጥጥር፡- የት እንደሚጀመር

የጥራት ቁጥጥር የሚጀምረው ቡናዎች በሚመረቱበት እርሻ ነው። ይህም በእያንዳንዱ የአቅርቦት ሰንሰለት ተዋናዎች የመጨረሻው ተጠቃሚ እስከሚደርስ ድረስ ይዘልቃል።

በአንደኛ ደረጃ (የእርሻ በር) ደረጃ የጥራት ቁጥጥር የተለያዩ ቅጾችን ሊወስድ ይችላል፡-

- የመንግስት ወይም የቡና ባለስልጣኖች በፖሊስ ለመሰብሰብ፣ በእርሻ ላይ እንዲቀነባበር እና እንዲደርቅ ለማድረግ ይሞክራሉ። ይህ ብቃት ካለው ሰራተኛ አንጻር ብዙ ወጪ የሚጠይቅ እና ጥሩ የስራ ታሪክ የለውም።
- ከአማካይ ባንስ ጥራት ላይ ቅጣቶች ተጥለዋል። ይህ ትግበራ የጥራት ቁጥጥር ነው። ከአስተኛ ወይም ከአማካይ ጥራት የተሻለ ለማበረታታት ምንም አያደርግም።
- ፕሪሚየም የሚቀርበው ከአማካይ ለተሻለ ጥራት ነው። ይህ ውጤታማ የጥራት ቁጥጥር ነው። የተሻለ ጥራት ያለው ምርትን ይሸልማል እና ያበረታታል። ፕሪሚየም ዝቅተኛ ጥራትን ከመግዛት እምቢተኝነት ጋር ሊጣመር ይችላል። ነገር ግን ይህ እንደዚህ ባሉ ቡናዎች ላይ ምን ሊሆን እንደሚችል ጥያቄን ያጭራል።

የተለያዩ አምራች አገሮች የተለያዩ የጥራት ቁጥጥር ስርዓቶች ያሏቸው ሲሆን እነዚህንም ከተወሰኑ የጥራት ገጽታዎች እና የተለያዩ እሴቶች ጋር ያያይዙታል። ስለ ቡና ጥራት መመዘኛዎች አጠቃላይ መረጃ በwww.iso.org ማግኘት ይቻላል። (ለምሳሌ ISO 10470፣ ረቂቅ ጉድለት ቻርት፣ ነገር ግን ለቡና ላኪዎች ፍላጎት ያላቸው ሌሎች በርካታ የISO ደረጃዎችም አሉ። ይህም ትክክለኛውን የናሙና አወጣጥ ሂደቶችን የሚዘረዝር ነው። በአምራች አገሮች ከቡና መስሪያ ቤቶችም መረጃ ይገኛል።

የጥራት ገደቦችን ሲያዘጋጁ፣ ያለ ንቁ የጥራት ቁጥጥር፣ ለምሳሌ ለተሻለ ጥራት ፕሪሚየም መክፈል፣ የሚፈቀደው ከፍተኛ ገደብ (ለምሳሌ ጉድለቶች) በፍጥነት አዲሱ መመዘኛ እንደሚሆን መገንዘብ ያስፈልጋል።

የኤክስፖርት ታክስ ሲወጣ በጥረታቸው ምክንያት ከፍተኛ ዋጋ ያገኙ የተሻለ ጥራት ያላቸውን አምራቾች እንዳይቀጡ ጥንቃቄ መደረግ አለበት።

የጥራት ስርዓቶች

ጥሩ የግብርና ልምዶች (ጂኤፒዎች) ቡና በአቅርቦት ሰንሰለት ላይ የሚደረገው ጉዞ ከመስፈርቱ ጋር የተያያዘ ውጤት ወይም የጥራት መስፈርትን ያስቀምጣል። በአቅርቦት ሰንሰለቱ መጨረሻ ላይ በISO እና HACCP ደረጃዎች ከመጠናቀቁ በፊት ጥሩ የማምረቻ ልምዶች (ጂኤምፒዎች) ለቡና ጥራትም ወሳኝ ናቸው።

ጥሩ የግብርና ልምዶች

ጥሩ የግብርና ልምዶች ከምግብ ወለድ በሽታዎች ወይም ከሌሎች ብክለቶች ጋር በተዛመደ የማይክሮባላዊ ብክለት ስጋትን ለመቀነስ ለገበሬዎች የሚሰራጩ የበጎ ፈቃደኝነት መመሪያዎች ናቸው። ለምሳሌ በእርሻቸው

ላይ የተከለሰ ውሃን ከምግብ ደህንነት መሰረት ጋር በማያያዝ ሊገነዘቡ ይገባል። እነዚህን ምርጫ ልምዶች መከተል ለህብረተሰቡ የሚሸጠው ምግብ በተጠቃሚዎች ላይ ጉዳት ወይም ህመም ሊያስከትል የሚችለውን አደጋ ይቀንሳል።

ጥሩ የግብርና ልምዶች የብክለት አደጋን ሙሉ በሙሉ ማስወገድ ባይችሉም በተቻለ መጠን ስጋትን ለመቀነስ አብቃዮችን አሳታፊ አድርገው ለመምራት ይፈልጋሉ። ነገር ግን፣ በተለይ ልዩ አደጋን በመከላከል ላይ ያተኮሩ አይደሉም።

ጥሩ የማምረቻ ልምዶች ወይም የቅድመ ሁኔታ ፕሮግራሞች

የጂኤምፒ መመሪያዎች በማምረት ጊዜ መከበር ያለባቸው አጠቃላይ መርሆዎች ናቸው። አንድ የተመረተ ምርት ለሰው ፍጆታ ወይም ጥቅም ደህንነቱ የተጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ተፈጥሯዊ ሂደቱን ጠብቆ መታጠብ ብን፣ መመረትን፣ መፈተሽን በድህረ ምርት ሂደቶች ላይ የጥራት ማረጋገጫ መሰጠትን በተመለከተ መመሪያ ይሰጣሉ። ብዙ አገሮች አምራቾች የጂኤምፒ ሂደቶችን እንዲከተሉ እና/ወይም የራሳቸውን የጂኤምፒ መመሪያዎች ከሕጋቸው ከራሳቸው ጋር በሚዛመድ መልኩ ህግን አውጥተዋል።

የጂኤምፒ መመሪያዎች ምርቶችን እንዴት እንደሚመረቱ ትእዛዝ የሚሰጥባቸው በሐኪም የታዘዙ መመሪያዎች አይነት አይደሉም። አንድ ድርጅት የጥራት ፕሮግራሙን እና የማምረቻ ሂደቱን ሲያዋቅር የጂኤምፒ መስፈርቶችን ለማሟላት ብዙ መንገዶች ሊኖሩ ይችላሉ።

ኩባንያው ራሱ ሁለቱንም የንግድ እና የቁጥጥር ፍላጎቶች የሚያሟላ በጣም ውጤታማ እና ቀልጣፋ የጥራት ሂደት መወሰን አለበት።

ሁሉም የጂኤምፒ መመሪያዎች እነዚህን መሰረታዊ መርሆች መከተል አለባቸው፡-

- ሰራተኞች፡- የግል ንዕህናን፣ እጅን ንጽህናን፣ የፀጉር አያያዝን፣ ክፍት ምግብ አጠገብ ያለ የግል እቃዎች፣ ምንም ዓይነት ምግብ እና መጠጥን በቦታው አለመጠቀምን ያጠቃልላል።
- የማቀነባበሪያ ፋሲሊቲ፡- ጥሩ የግንባታ ሁኔታ፣ ምንም ዓይነት ፍላሽ እና ስንጥቆች አለመኖራቸውን፣ ለስላሳ ሊጸዱ የሚችሉ ግድግዳዎች፣ ወለሎች፣ ሁሉንም መገልገያዎችን እና ንጣፎችን በመደበኛነት ማጽዳት፣ የተባይ መቆጣጠሪያ መርሃ ግብር፣ የግቢው ጥገና፣ ትክክለኛ የቧንቧ መስመር፣ የመታጠቢያ ቤቶች፣ የእቃ ማጠቢያዎች እና ሌሎች መሟላታቸውን።
- የማቀነባበሪያ መሳሪያዎች፡- ለምግብ አገልግሎት የተፈቀደ፣ የጽዳት፣ የጥገና ፕሮግራም፣ ትክክለኛ መሳሪያ እና የሰለጠኑ ሰራተኞች መኖራቸውን።
- መጋዘን እና ማከፋፈያ፡- ማከማቻ እና ማንጓዝ ምግብን ከአካላዊ፣ ኬሚካላዊ እና ረቂቅ ተሕዋስያን ብክለት እንዲሁም የምግብ እና የምግብ እቃ መበላሸት በሚከላከሉ ሁኔታዎች ውስጥ መሆን ያለባቸው መሆኑን ያካትታሉ።

ጥሩ የማምረት ልምዶች የሽማግሌን ጤና ለመጠበቅ። ጥራት ያላቸውን እቃዎች ለማምረት ይመክራሉ። ሁሉም የምግብ ንግድ ኦፕሬተሮች ሊከተሏቸው ይገባል።

ጂኤምፒዎች የምግብ ደህንነት እቅድ መሰረት ናቸው እና በንድፈ ሀሳብ ደረጃም በሁሉም ጊዜ ተግባራዊ ይሆናሉ። ለአንድ አደጋ ብቻ ተብለው የተለዩ ካለመሆናቸውም ሌላ አንድ ሰው ሊሰራባቸው የሚገቡ ዝቅተኛ ፖሊሲዎች እና ሂደቶች ናቸው።

የISO የጥራት ስርዓት

ISO 9001 ለምግብ ማቀነባበሪያ ኩባንያዎች ተስማሚ ነው። ይህም በሂደት ላይ የተመሰረተ የጥራት አያያዝ ስርዓትን በመጠቀም የእቃዎቻቸውን ጥራት ለደንበኞች እና ለሚመለከታቸው የቁጥጥር ተቋማት ለማሳየት ነው።

ኩባንያው በቀጣይነት ስርአቱን በማሻሻል የደንበኞችን እርካታ ይጨምራል። እንደ ምሳሌ፣ በእርሳስ ፋብሪካ ውስጥ የሚመረተውን እያንዳንዱን እርሳስ ለመመርመር የማይቻል ነው - በምትኩ አንድ ሰው እነሱን ለመሥራት ጥቅም ላይ የዋለውን ሂደት ይከታተላል። በተመሳሳይ መልኩ የቡና ፍሬን ወደ ውጭ ወደሚሻል አረንጓዴ ፍሬን ተገቢውን ጥንቃቄ በጠበቀ መልኩ የመቀየር ሂደትን የሚያስገነዝቡ የምርት ማኑዋሎች በመሳሰሉት መግለጽ ይችላሉ።

የከብንያው የጥራት አያያዝ ስርዓት ISO 9001ን ሲያከብር እና ቡናው በአካባቢ ሂደቶች መሠረት ሲዘጋጅ ስርዓቱ (ምርቱ ሳይሆን) ISO 9001 የምስክር ወረቀት ሊኖረው ይችላል። በእርሻ ወቅት፣ በጣም ብዙ ተለዋዋጮች (የአየር ሁኔታ፣ በሽታዎች እና ተባዮች፣ ለምሳሌ) ከአምራቹ ቁጥጥር ውጭ ናቸው። ለዚህም ነው በአረንጓዴ ቡና ውስጥ በISO ስርዓት ውስጥ ያለው ሂደት የሚጀምረው ፍሬ ሲመረጥ እና እቃው ተጓጉዞ መርከቡ ሲደርስ ያበቃል።

ይህ በራሱ ስም ወደ ውጭ ለሚላከው የእስቴት ቡና ሊሠራ ይችላል። ነገር ግን ለትንሽ ቡናዎች ማመልከት በጣም ከባድ ነው፤ ምክንያቱም ብዙ ትናንሽ ወደ መሰብሰቢያ ቦታዎች ወይም ወደ ማጠቢያ ጣቢያዎች የሚደርሱት ወዲያውኑ ማንነታቸውን ያጣሉ። በጅምላ የሚላክ የተቀላቀለ ቡና መታወቂያ የሚያገኘው ሲጫን ብቻ ነው።

ቢሆንም ጥራትን ለመጠበቅ ጥሩ የመሰብሰብ እና የማቀነባበሪያ ደረጃዎች አስፈላጊ ናቸው። ISO 9001 የራሳቸውን ቡና ለውጭ ገበያ የሚያቀርቡትን ሁሉንም ቡናዎች አጠቃላይ መረጃ በመለየት እና በመከታተል ያቀርባል። የምድብ ቁጥሩ ወደ መረጣው ቀን ሊመራ ይችላል። በእርሻ ላይ የት እንዳለ፣ በወቅቱ የአየር ሁኔታ ምን እንደነበረ፣ ቡናውን ለማድረቅ ምን ያህል ጊዜ እንደፈጀ፣ ምን ያህል በደንብ እንደደረቀ እና ሌሎች በርካታ ተለዋዋጮች ወዘተ ሁሉንም ጠቃሚ መረጃዎች የሚያካትት እና የሚወስን ሲሆን ከዚያ በኋላ ሊነሱ የሚችሉ የጥራት ችግሮች መንስኤም ያመለክታል።

ምንም እንኳን ከአካባቢ ውስጥ አንዳቸውም ቢሆኑ ፈጣንም ሆነ ቀጥተኛ ኢኮኖሚያዊ ጥቅምን ሊሰጡ ባይችሉም ስርዓቱን የሚጠቀሙ አብቃዮች የተሻሉ ማቀነባበሪያዎች እንደ ሆኑ እና ትልልቅ የንግድ ቆይታዎች የሚጠይቁትን የጥራት ዋስትና ለመስጠት የበለጠ ብቃት እንዳላቸው ይናገራሉ። ለዝርዝሮች፣ www.iso.orgን ይመልከቱ እና ISO 9001ን ይፈልጉ።

የICO እና ISO ዓላማዎች ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ ለመጣው ጥብቅ የምግብ ደህንነት ህግ በተጠቃሚዎች መጨረሻ ላይ ለሚወጣው ህግ ምላሽ አይሰጡም። ሆኖም የምግብ ደረጃዎችን የሚመለከተው ISO 22000 በኮሎምቢያ አሊሜንታሪየስ ኮሚሽን የተዘጋጀውን የHACCP ስርዓት መስፈርቶችን ያካትታል።

HACCP ከ1990ዎቹ ጀምሮ በብዙ አገሮች በተለይም በአውሮፓ ህብረት ከጃንዋሪ 2006 ጀምሮ እርሻ ላልሆኑ የምግብ ንግዶች ግዴታ ሆኗል። በተለይም በአውሮፓ ህብረት ከጃንዋሪ 2006 ጀምሮ እርሻ ላልሆኑ የምግብ ንግዶች በተለይም ከጃንዋሪ 2006 ጀምሮ በአውሮፓ ህብረት ውስጥ ከእርሻ ላልሆኑ የምግብ ንግዶች። ISO 22000 ኦዲት ሲደረግ የሚችል መስፈርት እንደመሆኑ፣ የተመሰከረላቸው ከባንደዎች ለHACCP ተገቢነታቸውን ማሳየት ይችላሉ። የISO 22000 የምስክር ወረቀት በአለም አቀፍ የምግብ ቸርቻሪዎች ዘንድ ተቀባይነትን ሊያመቻች ይችላል፤ ምክንያቱም በተለያዩ የአለም አቀፍ የምግብ ቸርቻሪዎች ስርዓት የተገነቡ ቁልፍ ደረጃዎችን ይሸፍናል።

የአደጋ ትንተና ወሳኝ የቁጥጥር ነጥቦች

HACCP ከጥሬ ምግብ ምርት እስከ ምርትና ፍጆታ ያለውን ባዮሎጂካል፣ኬሚካል እና አካላዊ አደጋዎችን በመተንተን እና በመቆጣጠር የምግብ ደህንነትን የሚፈታ የአስተዳደር ስርዓት ነው። GAP እና GMP በተፈጥሯቸው በአጠቃላይ እና በአንድ የተወሰነ አደጋ ላይ ያተኮሩ ባይሆኑም፣ “HACCP” የሚያተኩረው በምግብ አምራች ምርቶች አደጋዎች እና እነዚህን ምርቶች ከመጠቀም ጋር በተያያዘ ያሉ ጉዳዮች ላይ ነው። እንደ ቡና መቁላት ያሉ የምግብ ማቀነባበሪያ ከባንደዎች በተለምዶ የHACCP ስርዓቶችን ይጠቀማሉ።

የምርት ስብጥር እና እንደታሰበው ጥቅም ላይ በመመስረት ከአንድ በላይ የ HACCP እቅድ ማውጣት የሚቻል እና የተለመደ ነው። የተለመደው የቡና አጠቃቀም ሙቅ ውሃ በተፈጨ ቡና ላይ ማፍሰስ እና (በአንዳንድ ሁኔታዎች በማጣሪያ ውስጥ ልዩታ ማድረግ) ነው። አዲስ የኢንዱስትሪ የቡና አጠቃቀሞች - እንደ ቀዝቃዛ ቡና አዘገጃጀት ፣ የምግብ ንጥረ ነገሮች እና ካስካራ - የተለያዩ አደጋዎችን ሊያስከትሉ ይችላሉ። ሁሉንም የሚታወቁ እና ሊታዩ የሚችሉ አደጋዎችን መገምገም እና መፍትሄ መስጠት የአምራቹ ሃላፊነት ነው።

HACCP በሰባት መርሆዎች ዙሪያ ያጠነጥናል፡-

1. የአደጋ ትንተና ማካሄድ

ይህ ባለ ሁለት ደረጃ ሂደት ነው (የአደጋ መለየት እና የአደጋ ግምገማ)። ሊከሰቱ የሚችሉ አደጋዎችን መለየትና በክብደት እና የመከሰት እድላቸው ላይ በመመስረት ደረጃ መስጠት።

2. ወሳኝ የመቆጣጠሪያ ነጥቦችን ደወስኑ

ወሳኝ የቁጥጥር ነጥቦች በአደገኛ ትንተና ላይ የተመሰረቱ እና የቁጥጥር መለኪያ ሊተገበር በሚችልበት ደረጃ መሆኑን የሚያሳይ ነው። የምግብ ደህንነት አደጋን ለመከላከል፣ ለማስወገድ ወይም ለመቀነስ ብሎም ተቀባይነት ወዳለው ደረጃ ለማድረስ አስፈላጊ ናቸው።

በአንድ ሂደት ውስጥ ብዙ የቁጥጥር ነጥቦች አሉ፣ ነገር ግን ለደህንነቱ የተጠበቀ ምግብ ለማምረት አስፈላጊ የሆኑ ነጥቦች ብቻ ወሳኝ የመቆጣጠሪያ ነጥቦች ናቸው።

3. ወሳኝ ገደቦችን ማዘጋጀት

ወሳኝ ወሰን የምግብ ደህንነት አደጋን ለመከላከል፣ ለማጥፋት ወይም ተቀባይነት ወዳለው ደረጃ ለማድረስ፣ የሚለውን ለመወሰን የሚታቀዱ ወሳኝ የሆኑትን ባዮሎጂካል፣ ኬሚካል ወይም አካላዊ መለኪያዎች ለመቆጣጠር የሚያስችሉ ክፍተቶች ወይም ዝቅተኛ እሴት ተብሎ ይገለጻል። የቁጥጥር ደረጃዎች እና መመሪያዎች ወሳኝ ገደቦችን ማዘጋጀት አለባቸው።

4. የCCCP የክትትል ሂደቶችን ማቋቋም

ቁጥጥር የሚደረግባቸው ዘዴዎች ሲሆኑ፣ እንዴት ቁጥጥር ይደረጋል፣ መቼ ቁጥጥር ይደረግበታል እና ማን ይቆጣጠራል. ወሳኝ ተከታታይ ምልክታዎች ወይም መለኪያዎች ናቸው።

5. የማስተካከያ እርምጃዎችን ማዘጋጀት

ወሳኝ ገደብ ሲያልፍ እርምጃዎች መወሰድ አለባቸው። ያለመታዘዝ መንስኤን መወሰን እና ማስተካከል። እንደ አስፈላጊነቱ ሂደቱን ያንንም ተከትሎ መወሰድ ያለባቸውን የማስተካከያ እርምጃዎች።

6. የማረጋገጫ ሂደቶችን ማዘጋጀት

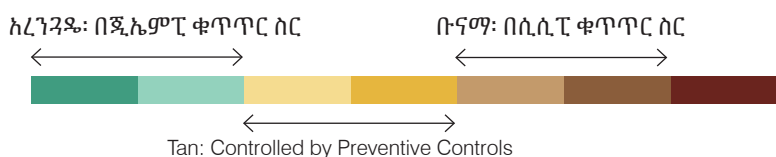
ለእቅዱ አደጋዎችን ለመቆጣጠር በቂ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ማረጋገጥ እቅዱ በትክክል መተግበሩን ማረጋገጥ ነው። ይህ የሚከናወነው በቦታው ላይ በሚታዩ ምልክታዎች፣ መዝገቦች ግምገማ፣ አዲት፣ ማስተካከያ እና የደንበኛ ቅሬታዎች ግምገማ ነው።

7. የመዝገብ አያያዝን ማቋቋም

የHACCP እቅድ በብቃት መተግበሩን ለማሳየት ማስረጃዎችን መዝገቡ ያቀርባል። የቁጥጥር ዘዴዎችን፣ የክትትል እና የማረጋገጫ ውጤቶችን ለመመዝገብ መዝገቦች መቀመጥ አለባቸው።

ምስል 11: የስጋት ማትሪክስ

የመሆን አድል	ደረጃ	1 የማይቻል	2 የማይመስል	3 ጠቃሚ ዕድል	4 የሚሆን አድል	5 እርግጠኛ
1 የማይጠቀም		1	2	3	4	5
2 ጥቂት ጉዳት		2	4	6	8	10
3 ከባድ ጉዳት		3	6	9	12	15
4 ዋና ጉዳት		4	8	12	16	20
5 ሞት		5	10	15	20	25

ምንጭ:- የምግብ ደህንነት ኢክስፐርት Mike Ebert (2021)፣ በ ITC የተሰተካክለ።

በHACCP እና ሃርፒሲ መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

የምግብ አቅርቦት ሰንሰለት ግሎባላይዜሽን እና አዳዲስ የምግብ ደህንነት ስጋቶች እየታዩ በመጡበት ወቅት የጥራት ቁጥጥር እና የምግብ ደህንነት እርምጃዎች 'ምን ታደርጋለህ' ወደ 'ምን ታደርጋለህ' ከሚለው ትኩረት ተለውጧል። ግቡ የምግብ መበከልን በንቃት መቀነስ እና/ወይም መከላከል እና በምግብ አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ የምግብ ችግሮችን መቀነስ ነው።

የዩኤስ ኮንግረስ በ 2011 የምግብ ደህንነትን ማዘመን ህግን (FSMA) ፈርሟል። የምግብ እና የመድሃኒት አስተዳደር (ኤፍዲኤ) የFSMA አዲስ የምግብ ደህንነት ደንቦችን ተግባራዊ ለማድረግ ሥልጣን ተሰጥቶታል። የFSMA-የታቀዱ ሕጎች ዋናው ነገር መከላከል ነው - ማለትም፣ ከአፀፋዊ ምላሽ ወደ መከላከያ እና የመከላከያ አቀራረብ ሽግግር ማድረግ። ይህ በአሜሪካ ላይ የተመሰረተ ህግ ቢሆንም፣ የተቀረው አለም እና የሶስተኛ ወገን የምግብ ደህንነት ማረጋገጫ አካላት በመከላከል ላይ የበለጠ ትኩረት ለማድረግ ተመሳሳይ መንገድ እየተከተሉ ነው።

በFSMA ስር፣ ኤፍዲኤ በምግብ አቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ሁሉን አቀፍ፣ ሳይንስን መሰረት ያደረጉ የመከላከያ ቁጥጥሮችን የመጠየቅ ህጋዊ ስልጣን አለው። ይህ ማለት በህጉ ስር የሚወድቁ ሁሉም የምግብ ተቋማት የአደጋ ትንተና እና ስጋት ላይ የተመሰረቱ የመከላከያ ቁጥጥሮችን (HARPC) ማካሄድ እና የምግብ ብክለት ስጋትን ለመቀነስ ሳይንስን መሰረት ያደረጉ የመከላከያ ቁጥጥር እርምጃዎችን ማቋቋም አለባቸው።

የሁሉም የምግብ ማቀነባበሪያዎች ዋና ትኩረት መሆን ያለበት።

- በአደጋ ላይ የተመሰረተ የመከላከያ ቁጥጥር ደንቦች ከ HACCP መርሆዎች ጋር እንዴት እንደሚነፃፀሩ ለመረዳት፤
- የምግብ መበከል አደጋን ለመከላከል የFSMA ህግን ለማሳካት እና ለማክበር የሂደት ቁጥጥሮችን ለማቋቋም።
- HACCP እና GMPs በዋናነት የተነደፉት ምግብ መመሪቱን፣ መዘጋጀቱን፣ ማሸግ እና በንፅህና መጠበቂያ ሁኔታዎች ውስጥ መከማቸቱን ከሂደቱ በኋላ ብክለትን ለመከላከል እና ደህንነቱ የተጠበቀ፣ ጤናማ እና የሚታይ የጥራት መበላሸት የሌለበት መሆኑን ለማረጋገጥ ነው።

የHARPC ዕቅድ ተመሳሳይ ጽንሰ-ሀሳብ እና ግብ አለው፣ ግን አቀራረቡ ግን ከጂኤምፒ እና ከ HACCP የተለየ ነው። HARPC ለምግብ አቅርቦቱ ሊደርሱ የሚችሉ ስጋቶችን ወይም ስጋቶችን ለመለየት እና መበከልን ለመከላከል ተገቢውን የእርምጃ እርምጃዎችን በንቃት ለመተግበር የመከላከያ ቁጥጥርን ያስፈጽማል። ኤፍዲኤ የአደጋ ትንተና ለማካሄድ እና የመከላከያ ቁጥጥሮችን ለመተግበር እና ለመመዘገብ ሳይንስን መሰረት ያደረጉ መስፈርቶችን ያወጣል።

ብቃት ያለው ግለሰብ ወይም ብቁ ግለሰቦች ቡድን የምግብ ደህንነት አደጋዎችን በመረዳት የአደጋ ስጋትን ለመቀነስ የመከላከያ ቁጥጥሮችን ማድረግ አለበት። ምንም እንኳን የታቀደው HARPC ከHACCP እቅድ ጋር በጥሩ ሁኔታ ቢጣጣምም፣ በሳይንስ ወይም በአደጋ ላይ የተመሰረቱ የመከላከያ ቁጥጥሮች ከሚያስፈልጉት ወሳኝ የቁጥጥር ነጥቦች ይልቅ ይለያያል። ስለዚህ በHARPC ውስጥ ወሳኝ ገደቦችን ማቋቋም አያስፈልግም።

ነገር ግን፣ ጉልህ የሆኑ የምግብ ስጋቶችን ለመቀነስ የመከላከያ ቁጥጥሮች ትክክለኛነት በተረጋገጡ ወይም በተሞክሩ ሳይንሳዊ መረጃዎች ወይም በትክክለኛ ሳይንሳዊ ጽሑፎች መደገፍ አለበት። የ HACCP እቅድ የግዴታ አይደለም፣ ነገር ግን FSMA HARPC በ FSMA በህግ የተደነገገ ነው።

ለሃርፒስ ምን ዓይነት አደጋዎች መለየት አለባቸው?

- ባዮሎጂካል፣ ኬሚካላዊ፣ አካላዊ እና ራዲዮሎጂካል አደጋዎች፤
- የተፈጥሮ መርዞች፣ ፀረ-ተባዮች፣ የመድኃኒት ቅሪቶች፣ መበሰበስ፣ ጥገኛ ተሐዋስያን፣ አለርጂዎች፣ እና ያልተፈቀዱ የምግብ እና የቀለም ተጨማሪዎች፤
- በተፈጥሮ ወይም ባለማወቅ የተከሰቱ አደጋዎች፤
- ሆን ተብሎ የሚፈጠሩ አደጋዎች (የሽብርተኝነት ድርጊቶችን ጨምሮ)፤
- በምግብ ወለል መገናኛ ቦታዎች ላይ የንፅህና አጠባበቅ ሂደቶች፤
- የእቃዎች ንፅህና
- የሰራተኞች ንፅህና ስልጠና
- የአካባቢ ቁጥጥር ፕሮግራም (ለበሽታ ተወሳኮች ቁጥጥር)
- የምግብ አለርጂዎችን መቆጣጠር ፕሮግራም
- የማስታወስ እቅድ
- የአሁን ጥሩ የማምረት ልምዶች
- የአቅራቢ ማረጋገጫ ተግባራት

የአደጋ ትንተና ከጂኤፒ ወይም ጂኤምፒዎች የበለጠ ጠንካራ ቁጥጥር እንደሚያስፈልግ ያሳያል። እነዚህ የመከላከያ መቆጣጠሪያዎች በአምስት ዋና ዋና ቦታዎች ሊከፋፈሉ ይችላሉ፡-

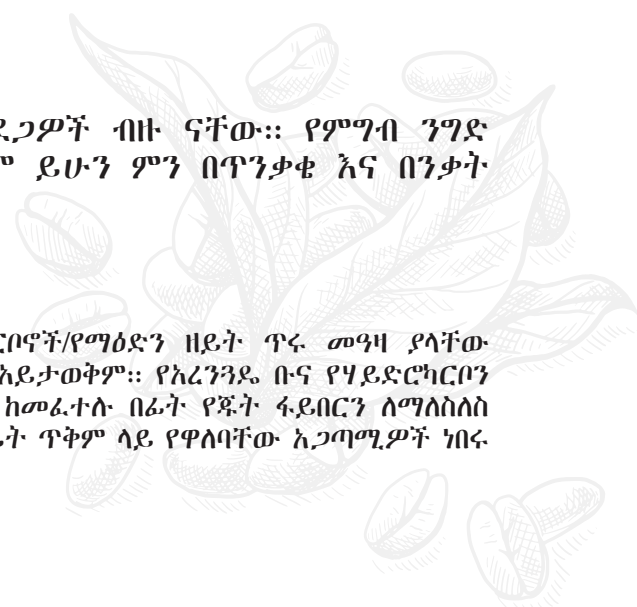
1. የሂደት መቆጣጠሪያዎች- በሂደቶች ውስጥ መለኪያዎችን መቆጣጠር ሂደቶች ምሳሌዎች፡- ምግብ ማብሰል፣ ማቀዝቀዣ እና የምርት አቀነባበር፤
2. የአለርጂ ቁጥጥሮች፡ የምግብ አለርጂን በተቋሙ ውስጥ የሚደረጉ ግንኙነቶችን ለመቆጣጠር እና ትክክለኛ መለያዎችን የመቆጣጠር ሂደቶች፣ ልምዶች እና ሂደቶች።
3. የአካባቢ ጽዳትና የግል ንፅህና ቁጥጥሮች፡ ተቋሙ በንፅህና መጠበቂያ ሁኔታ ውስጥ መያዙን የሚያረጋግጡ አሰራሮች እና ሂደቶች፣ በሰራተኞች አያያዝ ምክንያት እንደ የአካባቢ በሽታ አምጪ ተሰዋሪዎች ወይም ባዮሎጂካል አደጋዎችን በከፍተኛ ሁኔታ የሚቀንስ ወይም የሚከላከል። ጂኤምፒዎች ከእነዚህ ውስጥ አንዳንዶቹን ያካትታሉ፤ ነገር ግን የንፅህና አጠባበቅ መደበኛ የአሰራር ሂደቶች የበለጠ ጠንካራ ናቸው።
4. የአቅራቢ ማፅደቂያ መርሃ ግብር፡- አቅራቢዎችን አንድ ምርት ከመግዛታቸው በፊት የማፅደቅ ዘዴ፣ ምን ዓይነት አደጋዎችን እንደሚፈትሹ አውቆ እና ከታወጁ የአፈፃፀም እርምጃዎች ጋር እየተጣጣመ መሆኑን በማረጋገጥ።
5. ወሳኝ የቁጥጥር ነጥብ፡ የቁጥጥር መለኪያ የሚተገበርበት እና የምግብ ደህንነት አደጋን ለመከላከል ወይም ለማስወገድ ወይም ተቀባይነት ወዳለው ደረጃ ለመቀነስ አስፈላጊ ነው።

ሊኖሩ የሚችሉ አደጋዎች

በቡና አቅርቦት ሰንሰለት ላይ ሊከሰቱ የሚችሉ አደጋዎች ብዙ ናቸው። የምግብ ንግድ አፕሬትር የሚጠቀምበት የአስተዳደር ስርዓት ምንም ይሁን ምን በጥንቃቄ እና በንቃት መመራት አለባቸው።

የማዕድን ዘይቶች - የሃይድሮካርቦን ብክለት

የማዕድን ዘይቶች (የማዕድን ዘይት የሳቼሬት ደረጃ ሃይድሮ ካርቦኖች/የማዕድን ዘይት ጥሩ መዳዘ ያላቸው ሃይድሮካርቦኖች) በቡና ውስጥ በተፈጥሮ እንዴት እንደ ተገኝ አይታወቅም። የአረንጓዴ ቡና የሃይድሮካርቦን ብክለት በጁት የቡና ከረጢቶች ሊከሰት ይችላል። ምክንያቱም ከመፈተሉ በፊት የጁት ፋይበርን ለማለስለስ ጥቅም ላይ በሚውለው የመጋጫ ዘይት ምክንያት። የተበከለ ዘይት ጥቅም ላይ የዋለባቸው አጋጣሚዎች ነበሩ

(ለምሳሌ የድሮ የሞተር ዘይት)።

የዓለም አቀፍ የጅት ድርጅት በምግብ ኢንዱስትሪ ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ የጅንያ ክረጢቶችን ለማምረት ዝርዝር መግለጫዎችን (IJO Standard 98/01) አዘጋጅቷል (www.jute.org ይመልከቱ)።

- የትንታኔ መስፈርቶች፡- እንደ መጠቅለያ ዘይቶች የሚያገለግሉ ንጥረ ነገሮች መርዛማ ያልሆኑ እና ከምግብ ጋር ንክኪ በሚፈጥሩ ማሽኒያ እቃዎች ውስጥ ለመጠቀም የተፈቀዱ መሆን አለባቸው። የመጋገሪያ ዘይቶች በጅት ወይም በሲሳል ክረጢቶች ውስጥ በታሽጉ ምግቦች ውስጥ ከጣዕም ውጭ የሆኑ ጣዕሞችን ሊፈጥሩ የሚችሉ ውህዶችን መያዝ የለባቸውም።
- ኬሚካላዊ መስፈርቶች፡- የማይጠጡት ውህዶች (በአልካላይን በማፍላት ወደ ሳሙና መቀየር የማይችሉ) ከ1,250mg/kg ያነሰ መሆን አለበት። በብራቲሽ ስታንዳርድ 3845:1990 የተገለጸው ዘይቶ የጅት ክርኒቲ እና የጨርቃጨርቅ ዘይት የተጨመረበትን ይዘት ለመወሰን ይመክራል። የአለም አቀፍ የንፁህ እና አፕሊድ ኬሚስትሪ ዩኒየን ዘይቶ 2.401 ያልተጠበቁ ጉዳዮችን ለመወሰን ይመክራል።
- ኦርጋኖሌቲክ መስፈርቶች፡- የጅት ቦርሳዎች ጥሩ መዓዛ ባላቸው ባህሪያት መተንተን አለባቸው። የማይፈለጉ ሽታዎች ወይም የጅት ዓይነት የሆነ ሽታ አይገኙም። ከክረጢቶች ሰው ሰራሽ እርጅና በኋላ ተቀባይነት የሌለው ሽታ አይፈጠርም። ሊከተለው የሚገባው የእርጅና ሂደት በአውሮፓ ስታንዳርድ EN 766 ለምግብ ማንገዥ ክረጢቶች ጥቅም ላይ የሚውል መሆን አለበት።

በህንድ እና ባንግላዲሽ ያሉ ድርጅቶች እና የግል ኩባንያዎች የጅት ፋይበርን ለማለስለስ በአትክልት ዘይት ላይ የተመሰረተ ከሃይድሮካርቦን ነፃ የሆነ ቅባት የሰሩ ሲሆን መርዛማ ያልሆነ፣ ባዮግራዳዳድ ዘይት ነው። በዚህ የተሰሩ ክረጢቶች የምግብ ደረጃ ቦርሳዎች ተብለው ሊመደቡ ይችላሉ። ጥቅም ላይ የዋለው ዘይት የረጋ መሆን አለበት።

በተጨማሪም አረንጓዴ ቡና በብዛትና በክረጢታ የተሸከሙ ሽቀጦችን በኮንቴይነር ለማንገዝ ወይም እንደ ቡና ባሉ ክፍት ዕቃዎች ከወረቀት በተሠሩ የእቃ መያዣዎች ሊበክል ይችላል። የተቆላ ቡና የማዕድን ዘይት የሳቼሬት ዓይነት ሃይድሮካርቦኖች/የማዕድን ዘይት ጥሩ መዓዛ ያላቸው ሃይድሮካርቦኖችን ያሳያል። እነዚህ ዳካዎች ብዙውን ጊዜ እንደ ፖሊኦሌፊን ኦሊሜሪክ የሳቼሬት ዓይነት ሃይድሮካርቦኖች ከፖሊታሊን ማሽኒያዎች ወደተቆላና የተፈጨ ቡና ሊተላለፉ ሊዛመቱ ይችላሉ።

በማዕድን ዘይት የተሞሉ ሃይድሮ ካርቦኖች/የማዕድን ዘይት ጥሩ መዓዛ ያላቸው ሃይድሮ ካርቦኖች ወደ መጠጥ ሊተላለፉ ይችላሉ።

የትንታኔ ውጤቶች አሁንም በደንብ አይነፃፀሩም። ፈሳሽ እና ጋዝ ክርማቶግራፊ ከቀጣዩ የነበልባል አዮናይዜሽን ማወቂያ ጋር እንደ የማጣሪያ ዘይቶ ይመክራል ነገር ግን ወደ ሐሰት አወንታዊ ውጤቶች ሊመራ ይችላል። ስለዚህ የጋዝ ክርማቶግራፊ - የጅምላ ስፔክትሮሜትሪ የማዕድን ዘይት ሃይድሮካርቦን መበክል ምንጩን ለመረዳት እንደ መራጭ ማረጋገጫ ዘይቶ መጠቀም አለበት።

ጊዜ ያለፈባቸው ፀረ-ተባይ መድሃኒቶች ወይም ፀረ-አረም መድኃኒቶች

በቡና ውስጥ ያሉ ፀረ-ተባይ ወይም ፀረ አረም ኬሚካሎች ከጊዜ ወደ ጊዜ አሳሳቢ እየሆኑ መጥተዋል፤ ይህም ክትትል የማንኛውም የHACCP ስርዓት ወሳኝ ገጽታ ያደርገዋል። አላስፈላጊ ፀረ ተባይ ወይም ፀረ አረም ተረፈ ምርቶችን ለመከላከል የሚከተሉት ነጥቦች መታየት አለባቸው።

- ቡና አብቃዮች በጊዜ ቅደም ተከተል፣ ጥቅም ላይ የዋሉትን ኬሚካሎች አይነት እና መጠን እና የሚተገበሩበትን ጊዜ የሚገልጽ የኬሚካል መዝገቦችን እንዲይዙ ማድረግ በጣም አስፈላጊ ነው።
- በቡና ላይ ጥቅም ላይ እንዲውሉ የተፈቀዱ ኬሚካሎች ብቻ ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ።
- ፀረ-ተባይ መድሃኒት የፀረ-ተባይ አምራቶችን መመሪያ በመከተል በጥብቅ መተግበር አለበት።
- ላኪዎች እና የማንገዥ መስመሮች በቀድሞ ጭነት እንዳይበክሉ ንጹህ ኮንቴይነሮች ብቻ ጥቅም ላይ መዋላቸውን ማረጋገጥ አለባቸው።

ያደጉ አገሮች አደገኛ ኬሚካሎችን መጠቀም ሲከለከሉ ምክንያታዊ ጥያቄ ይነሳል፡- ዝቅተኛ ገቢ ባላቸው አገሮች ውስጥ ስላሉት አክሲዮኖች ምን ሊደረግ ይችላል?

ከጊዜ በኋላ በዓለም ዙሪያ የተከለከሉ ኬሚካሎች እና ፀረ-ተባይ መድሃኒቶች ክምችት በከፍተኛ ሁኔታ ተከማችተዋል። አንዳንዶቹም የማያቋርጥ ኦርጋኒክ ብክለት ናቸው። እነዚህ ንጥረ ነገሮች በእርጅና ምክንያት ጊዜ ያለፈባቸው ውጤታማነታቸው ያነሰ ይሆናሉ። ከተባይ መቆጣጠሪያ ዘመቻዎች የተረፉ ወይም በቀላሉ

የማይፈለጉ ስለሆኑ በቀላሉ ሊቆዩ ይችላሉ።

ጊዜው ያለፈበት የፀረ-ተባይ ክምችት እና ቆሻሻ ሁኔታ በደንብ ከተከማቹ ምርቶች አሁንም ጥቅም ላይ ሊውሉ ከሚችሉት ምርቶች፣ ከተበላሹ በርሜሎችና ሌሎች ኮንቴይነሮች ወደ አፈር ውስጥ ከሚፈሱ ምርቶች ሊለያይ ይችላል። መጣል አንዳንድ ጊዜ ወደ ጉድጓዶች በመጣል ወይም በማቃጠል እና በአፈር በመሸፈን ይሞክራል። ከጊዜ በኋላ በአፈር እና በውሃ ብክለት - ብዙ ጊዜ ቋሚ - ከባድ የአካባቢ ጉዳት ሊከሰት ይችላል።

የማጠራቀሚያ ቦታዎች ብዙውን ጊዜ ቁጥጥር የማይደረግባቸው እና በተለይም በልጆች ላይ ከባድ የጤና አደጋዎችን ያስከትላሉ። የዓለም ጤና ድርጅት መረጃ እንደሚያሳየው ፀረ ተባይ መድኃኒቶች በየዓመቱ እስከ 3 ሚሊዮን የሚደርሱ ሰዎችን ይመርዛሉ፣ ከነዚህም ውስጥ አብዛኞቹ ዝቅተኛ ገቢ ባላቸው አገሮች ውስጥ እንደሚገኙ ገምቷል። ስለዚህ የተከለከሉ ፀረ-ተባይ መድኃኒቶችን ከመጠቀም መቆጠብ እንደሚገባ በጥብቅ ይመከራል።

ኮከራቶክሲን “ኤ” እና ሻጋታ መከላከል

ምንም እንኳን እያንዳንዱ የሻጋታ ዓይነት ማይኮቶክሲን የሚያመርት ባይሆንም በአንዳንድ በተፈጥሮ በተፈጠሩ ሻጋታዎች መከላከል ማይኮቶክሲን ያስከትላል። ኮከራቶክሲን A ለቡና በጣም ተገቢው ማይኮቶክሲን ነው። ኦቲኤ በተለያዩ የእንስሳት ዝርያዎች ውስጥ የኩላሊት መርዝ እና በአይጥ ውስጥ የኩላሊት እጢዎች ጉዳት ያስከትላል። ኦቲኤ በብልቃጥ እና በቪኦ ውስጥ ሁለቱም ጄኖቶክሲክ ናቸው። ይሁን እንጂ የጄኖቶክሲክነት ዘዴዎች ግልጽ አይደሉም።

የአስፕርጊልስ ዝርያ ፈንገሶች (A. ochraceus፣ A. carbonarius፣ A. niger) በቡና ውስጥ ኦቲኤ ያመርታሉ። በአብዛኛው በውስጣቸው የተከማቸው ነው። ይህም ተፈጥሯዊ በሆነ ሁኔታ (በፍሬ ውስጥ የደረቁ ቡናዎች) የመከላከል እድላቸው ከፍተኛ መሆኑን ይጠቁማል። በዚህ ምክንያት በHACCP ስርዓት ማዕቀፍ ውስጥ በአጠቃላይ ማይኮቶክሲን ላይ እርምጃዎችን መውሰድ እንደሚገባ ይመከራል።

ከኦቲኤ ጋር የመጀመሪያው የቡና መከላከል በአየር እና በመሬት ውስጥ ባሉ ስፖርቶች ውስጥ ይካሄዳል። እነዚህ ስፖርቶች ሻጋታ ሊፈጥሩ ይችላሉ። ነገር ግን ትክክለኛውን እርጥበት እና የሙቀት መጠን እስካላገኙ ብቻ ነው። በጠቅላላው የማቀነባበሪያ እና የአቅርቦት ሰንሰለት ውስጥ ትክክለኛ የእርጥበት አያያዝ አስፈላጊነት በጣም አጽንዖት ሊሰጠው ይገባል።

አርሶ አደሮች፣ ደላሎች እና ላኪዎች የኦቲኤ ብክለት (ሻጋታ) በቡና ጭነት ውስጥ በጣም ጎልቶ ስለሚችል የናሙና አሰጣጥን እጅግ ውስብስብ አድርጎታል። የእይታ ገጽታን በጥንቃቄ መመርመር እና ማንኛውም የሻጋታ ወይም የአፈር ሽታ ለመፈተሽ ጠቃሚ መሳሪያዎች ሊሆኑ ይችላሉ።

ሀጋዊ መስፈርቶች

በአውሮፓ ህብረት ከዚህ በተች የተጠቀሱት ከፍተኛ ገደቦች በተጠናቀቁ የቡና ምርቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል። በቦጋ እ.ኤ.አ 2021 የተቆላ ቡና - 3ppb (በቢሊዮን ክፍሎች) ኦቲኤ፣ የሚሟሟ ቡና - 5 ፒ.ቢ. በተጨማሪም ከፍተኛውን ደረጃ የሚያሟሉ ምግቦች ከእነዚህ ከፍተኛ ገደቦች በላይ ከሚሆኑ ምግቦች ጋር ላይደባለቁ ይችላሉ። ይህ ማለት ለምሳሌ 4ppb ኦቲኤ የያዘ እኩል መጠን ያለው የተቆላ ቡና 1ppb ከያዘው ከተቆላ ቡና ጋር በመቀላቀል በአማካይ 2.5ppb መድረስ አይቻልም።

ለአረንጓዴ ቡና ምንም ከፍተኛ የኦቲኤ ገደብ አልተዘጋጀም። ይህ የተረጋገጠው ደንብ ቁጥር 105/2010/እ.ኤ.አ በ2010 ሲሻሻል ለአረንጓዴ ቡና ከፍተኛውን ደረጃ ማዘጋጀት አስፈላጊ አይደለም። ምክንያቱም የኦቲኤ ይዘቱ ይበልጥ ተገቢ በሆነ የምርት ሂደት ሌላ ደረጃ ላይ ክትትል የሚደረግበት በመሆኑ ነው።

ለአምራቾች ያለው አደጋ አንድ ጊዜ አምራች ሀገር የኦቲኤ ብክለት ምንጭ እንደሆነ በይፋ ከታወቀ (ለምሳሌ በአውሮፓ ኅብረት ‘ፈጣን ማስጠንቀቂያ’ የጉምሩክ ባለሥልጣኖች የምግብ ደኅንነት ስጋት ያለባቸውን ጭነት መረጃዎችን ለማሰራጨት) እና የቡናው ገበያ ተጠቃሚነት ሊጎዳ ይችላል። ከመጠን በላይ የሆነ የኦቲኤ ደረጃ ያለው ጭነት መለየት አንድ አምራች ሀገር ወደ ‘ከፍተኛ ስጋት’ ዝርዝር ውስጥ እንዲገባ ሊያደርግ ይችላል እና ብዙ ‘ንፁህ’ ጭነት እስኪደርስ ድረስ አይወገድም።

በዩናይትድ ስቴትስ የኦቲኤ በግብርና ምርቶች ውስጥ መኖሩ በኤፍዲኤ መደበኛ ትኩረት ከሚሰጣቸው በርካታ የምግብ ደህንነት ገጽታዎች አንዱ ነው። ምንም እንኳን ኤፍዲኤ በአደጋ ግምገማ ትንተና ላይ ሻጋታን ጨምሮ ተላላፊዎችን የሚከታተል ቢሆንም፣ በቡና ምርቶች ውስጥ የኦቲኤ ደረጃን በተመለከተ ምንም የተለየ መመሪያ የለም።

ናሙና እና ትንተና

ሌላው ጉዳይ አረንጓዴ ቡና ለኦሪጂናል እንዴት ናሙና እንደሚወሰድ ነው። አንድ ቡና ኦሪጂናል እንደያዘ ከተጠረጠረ፣ የምግብ ንግድ አፕራተር እንዴት ናሙና መውሰድ እንዳለበት መወሰን አለበት። ናሙናዎች በዕጣው ውስጥ ቢያንስ 5 ኪሎ ግራም በ20 ቶን መወሰድ አለባቸው። ለኦሪጂናል ትንተና የምግብ ንግድ አፕራተር የISO 17025 እውቅና ያለው ላቦራቶሪ መምረጥ አለበት።

ሻጋታ መከላከል

የሻጋታ መከላከል አስፈላጊነት ላይ በቂ ግንዛቤ ሊያዘ ይገባል። ከኦሪጂናል ገደብ ያለፈ ቡና ወደ አውሮፓ ህብረት ገበያ ላይገባ ይችላል። በዚህ መልኩ ወደ ገበያ እንዳይገባ እና ወደ ውጭ እንዳይላክ ውድቅ የተደረገው ምርት ደግሞ በመመለስ ሂደት ላይ የመጥፋት እድሉ ከፍተኛ ሊሆን ይችላል የደንብ 882/2004 አንቀጽ 21 የተቆላውን ቡና ውድቅ እንዲያደርግ ሊያስገድደው ይችላል። ስለዚህ፣ ከጊዜ በኋላ፣ ወደ አውሮፓና ወደ ሌላ ቦታ ለሚላኩ ቡናዎች 'No pass no sale' የሚለው የታወቀው የዩናይትድ ኪንግደም ስቴትስ የኮንትራት ሁኔታ ሙሉ በሙሉ ተግባራዊ ሊሆን ይችላል።

ጥናቶች እንደሚያመለክቱት በአረንጓዴ ቡና ውስጥ በጣም አስፈላጊው የኦሪጂናል ብክለት ምንጮች በቂ ባልሆነ ፀሐይ የደረቁ ፍሬዎች እና ገለፈቶች ውስጥ የኦሪጂናል ምስረታ እና ጉድለቶች (ጥቁር ፍሬዎችን ጨምሮ)፣ እንክብሎች እና ቅርፊቶች (እና አባራ) በመኖራቸው ነው። የማድረቅ ደረጃው ለኦሪጂናል እድገት በጣም አመቺ ጊዜ ነው።

በበቂ ሁኔታ ማድረቅ፣ ተመሳሳይ በሆነ ዝቅተኛ የእርጥበት መጠን ማድረቅ እና በአካባቢው እርጥብ ቦታዎችን ማስወገድ በአንፃሩ ባልተስተካከለ ሁኔታ ማድረቅ፣ እንደገና እርጥብ ማድረግ ወይም ሌሎች መሰል ድርጊቶች ምርቱን ለብልሽት ይዳርጉታል። ቀላል እና ርካሽ ቡናን በፀሃይ ለማድረቅ የሚረዱ መሳሪያዎች የማድረቅ ልምዶችን ለማሻሻል በዝናብ ወይም በጤዛ እንደገና እንዳይራቡ መከላከልን ይጨምራል።

ሙከራዎች እንደሚያሳዩት በአረንጓዴ ቡና ውስጥ የምድር / የሻጋታ ሽታ መኖሩ ሌሎች መሰል ድርጊቶች ምርቱን ለብልሽት ይዳርጉታል አመላካች ነው። እያንዳንዱ ሻጋታ ኦሪጂናል ላይፈጥር ይችላል። ነገር ግን እምነ እምነ የሚል ካለ ተጨማሪ ምርመራ ሊደረግ ይገባል። በተመሳሳይ መልኩ ምንም የሚታይ ጉዳት የማያሳዩ ቡናዎች (ማለትም እንደገና የታጠቡ ከረጢቶች/ፍሬዎች፣ የተሰበረ ፍሬ፣ በነፍሳት የተጎዱ ፍሬዎች) የመበክል እድላቸው በጣም ያነሰ ነው።

ከኦሪጂናል ጋር በተያያዘ የቡና ጥራትን ማረጋገጥ ያለበት የምግብ ንግድ አፕራተር የሚከተሉትን ማድረግ ይኖርበታል።

ወሳኝ የቁጥጥር ነጥቦችን መለየት

- ለአረንጓዴ ቡና የመጀመሪያው ወሳኝ መቆጣጠሪያ ነጥብ የሽያጭ ናሙና ነው።
- ተጨማሪ የወሳኝ መቆጣጠሪያ ነጥቦች የውጤት ናሙናዎች ወሰዱት ከቡና ማዘጋጃ ወደ ፋብሪካው ማቀነባበሪያ ሲደርሱ ነው።
- በሁሉም ሁኔታዎች፣ በኋላ ላይ ያሉ ናሙናዎች ከመጀመሪያው ናሙና ጋር የሚዛመዱ መሆናቸውን ለማረጋገጥ መፈተሽ አለባቸው።
- ምንም እንኳን ለኦሪጂናል በአረንጓዴ ቡና ላይ አነስተኛ የተረፈ ደረጃ አልተመሠረተም እና አረንጓዴ ቡና በዚህ መልኩ ጥቅም ላይ ባይውልም ትንታኔዎች በዚህ ላይ መደረግ አለባቸው። በአረንጓዴ ቡና ላይ የሚተገበሩ የጥራት ማረጋገጫ ወይም HACCP ሂደቶች የተጠናቀቁ ምርቶች ላይ ከፍተኛው ገደብ መሟላቱን ማረጋገጥ አለበት።

ለኦሪጂናል ቁጥጥር መስፈርቶችን ማስቀመጥ

የኦሪጂናል ቁጥጥር ግብ የመጨረሻው ምርት በተቀመጠው ከፍተኛ ገደብ ውስጥ መቆየቱን ማረጋገጥ ነው። ማንኛውም የምግብ ንግድ አፕራተር ቡናው ከሚከተሉት ውስጥ አንዱ እንዳለው መወሰን አለበት፡-

- የአፈር/ሻጋታ ሽታ
- የሚታይ ጉዳት
- የደረቁ ፍሬ/ፖድስ/ቆዳ

በእነዚህ መመዘኛዎች ላይ ጥርጣሬዎች ከተነሱ ቡናው ጥቅም ላይ መዋል የለበትም እና ናሙናው ለኦሪጂናል በሁለተኛ ደረጃ መተንተን አለበት።

ሁሉም የመከላከያ እርምጃዎች እንደ ደረቅ-ተሰራ (ተፈጥሯዊ) አረቢካና ሮቡስታ ያህል በእርጥብ ለተዘጋጁ ቡናዎች ይተገበራሉ።

ጥሩ አያያዝ አስፈላጊ ነው

ኦቲኤ በግብርና ደረጃ ውጤታማ ለመሆን ብቸኛው መንገድ መከላከል ነው። የሻገቱ ፍሬዎችን ማስወገድ ወይም የሻገተ ቡናን እንደገና ማቀነባበር ንጹህ ፍሬ ከማይክሮ ቅንጣቶች ወይም የደረቁ ፍሬ/ፖድስ/ቆዳ የጸዳ መሆኑን ማረጋገጥ ብቻ ዋስትና እንደማይሰጥ ልብ ሊባል ይገባል።

ስለአረንጓዴ ቡና አመራረት እና ግብይት ጉዳይ ስለ ኦቲኤ ሰፊ ተግባራዊ መረጃ ለማግኘት በህትመቶች ክፍል ስር www.ecf-coffee.orgን ይመልከቱ።

ቡና እንደ መጨረሻ ምርት

ቀደም ብለን የቃኘነውን የቡና ልማት፣ አቀነባበር እና አመራረት ሂደቶችን ከአረንጓዴ እስከ ቡናን መቁላት ተከትሎ በመጨረሻ ወደ መጨረሻው ምርት ደርሰናል። ይህም የቡና መጠጥ ነው።

የቡናን የመጨረሻ ሂደት እና ማብራራት በመጨረሻው ምርት ጥራት እና የስሜት ህዋሳት ላይ ተጽእኖ ያሳድራል።

ሆኖም ይህ ህትመት በአብዛኛው በቡና አረንጓዴ ቅርፅ እና ጥራት ላይ ያተኩራል። አንባቢዎችን ስለአቆላል፣ መፍጨት፣ የውሃ ጥራት እና አፈላል ውስብስብነት ለመረዳር የሚያስችሉ ብዙ ማጣቀሻዎችም ይኖራሉ።

እንደ ቡናዎቹ ዓይነት መስበስበ በጊዜ ሂደት የተለያዩ መዓዛዎች እንዲያዳብሩ ያስችላቸዋል። ጥራት እና ተገቢው ጣዕም ያላቸውን ቡናዎች አገልግ ለማውጣት እና የሽማግሌዎችን ምርጫዎች ለማሟላት ዓላማ ያላቸው የተለያዩ አቆላል ዓይነቶች (ቀላል፣ መካከለኛ እና ጥቁር አራራ አሉ።

መፍጨት ሜካኒካዊ ኃይሎችን በመጠቀም የተቆላውን ፍሬ ወደ ቡና ዱቄት፣ ቁርጥራጮች ወይም ትናንሽ ድቃቂ የመቀየር ሂደት ነው። የመፍጨት ዋና ዓላማ ከውኃው ጋር የሚገናኙትን የቡና ቅንጣቶች የተወሰነ የገጽታ ስፋት በመጨመር በተቆላው ቡና ውስጥ የሚገኙትን የሚሟሟ ኢሚልሲፋይል ንጥረ ነገሮችን ማውጣትን ለቀጣይ ሂደት ምርትን ማመቻቸት ነው።

የተፈጨ ቡና የጥራት ሁኔታ ንጥረ ነገሮች እና መጠን እንዲሁም ሌሎች ጠቃሚና አስፈላጊ መረጃዎች በግልፅ በማሸጊያው ላይ መጠቀስ እና መመላከት አለባቸው። የመፍጨት ክዋኔው የተሟላ ከማድረጉም በላይ ለመጨረሻው ምርት ጥራት መሠረታዊ አስተዋፅኦ ያደርጋል።

ፈጣን ቡና (የሚሟሟ ቡና ተብሎም ይጠራል) ከቡና ውስጥ የሚሟሟ ጠጣርን ያቀፈ ምርት ነው። የተቆላ እና የተፈጨ ቡናን በተለየ መንገድ በማቀነባበር ከጠጣር ሁኔታ እስከ ፈሳሽ ድረስ፣ መሳሪያዎችና ቴክኒኮች፣ በመጠቀም ማዘጋጀት ሲሆን የተለያዩ ደረጃዎችም ይኖሩታል። የሚረጨው ለማድረቅ ወይም ለማድረቅ በታሸገ ምርት በኩል ይደርሳል።

ቡናን እንደ መጠጥ በቤት ውስጥ፣ በቢሮ ወይም በቡና መሸጫ ቦታ፣ በተጠቃሚዎች በራሳቸው ወይም ባለሙያ በሆነው በራሱ በባሪስታ ሊዘጋጅ ይችላል።

እንደ የባህል እና ልማዱ ሁሉ ቡና ከሀገር ሀገር በተለያዩ ጣዕምና መጠን ይዘጋጃል።

በዘመናችን ምርቱ ላይ የተለያዩ ልዩነቶች እና አዝማሚያዎችም እየመጡ ሲሆን ቡናን ከተራ ሸቀጥነት ወደ ቅንጦት ዕቃ በመለወጥ ለይ ይገኛሉ። በምዕራፍ 1 ላይ የተገለጸው ሦስተኛው ሞገድ ቡናን እንደ መጠጥ በመተንተን አዳዲስ እሴቶችንም በመጨመር ቁጥር ስፍር የሌላቸውን የምርት እድሎችን ከፍቷል።

በዛሬው ጊዜ ቡና ለመጠጣት ከሚያስችሉት በርካታ መንገዶች መካከል ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ማጣሪያ (በተለያዩ መንገዶች የተዘጋጀ)
- አሜሪካኖ
- ኤስፕራ
- ኤስፕራ ሪስት-ሬቶ
- ኤስፕራ ኮን ፓና
- ኤስፕራ ማኪያቶ
- ካፌ ወይም ላሊ

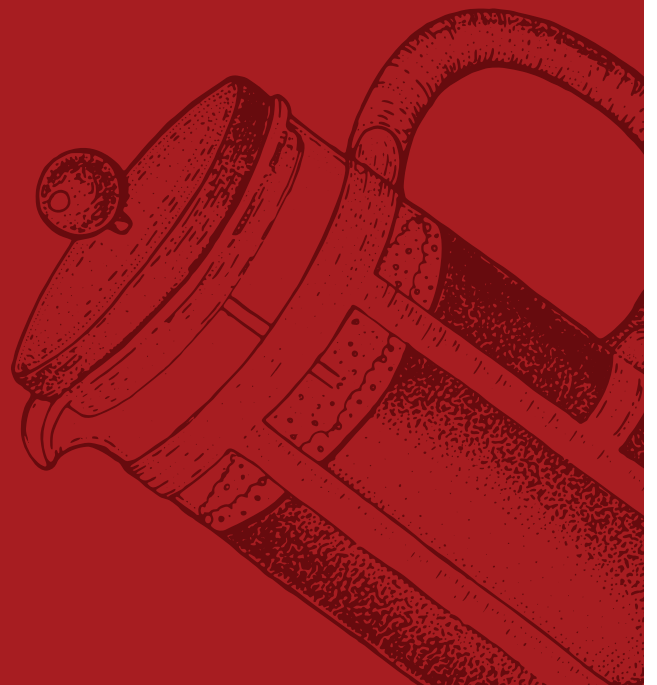
- ካፕቺና
- ላቴ
- ላቴ ማኪያቶ
- ሞቻ
- አፎጋቶ
- ፍላጎት ዋይት
- ኢብሪክ
- በቀዝቃዛው የተጠመቀ
- ናይትሮጅን ቡና
- ፍራፕ
- በረዶ የተደረገበት ማኪያቶ
- አይሪሽ ቡና እና ሌሎች ቡና ላይ የተመሰረቱ አልኮሆል ኮክቴሎች ይገኙበታል።

የሚጠቀምባቸው ማፍያ መሳሪያዎችና ቴክኒኮችም ሰፊና የተለያዩ፣ ሜካናይዘር ወይም በእጅ የሚሰሩ ናቸው። የተለያዩ የቡና ዓይነቶች ከአገር አገር እንዲሁም ከቦታ ቦታ እንደሚለያዩ ሁሉ የተወዳጅነት ደረጃቸውም የዚያኑ ያህል ይለያያሉ።

የወደፊት ገበያዎች እና ተግዳሮቶች

ከሸቀጦች ጋር የሚኖር መላምት.....	213
ያልተረጋገጡ የወደፊት ገበያዎች.....	217
የወደፊት ገበያ ቴክኒካዊ ትንተና.....	229
የሂጂንግ ማብራሪያ.....	234
የአደጋ ስጋቶች.....	235
የመከላከያ (ሂጂንግ) ጥቅሞች.....	236
የሚስተካከሉ የዋጋ ኮንትራቶችን ማስተካከል.....	239
አማራጮች.....	241

የቡና ስኒ እና የንግድ ስተራቴጂ በጠረጴዛ ላይ

የወደፊት ገበያዎች እና ተግዳሮት

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተገለጹት የፋይናንስ አመለካኝ መሳሪያዎች ለሰፊው የቡና ንግድ እና ኢንዱስትሪ ወሳኝ አወቃቀር እና ዘዴዎችን ያቀርባሉ። ነገር ግን እነዚህን መሳሪያዎች በአግባቡ ለመጠቀም የሚያስችል ዘዴ እና እውቀት ያላቸው ከቡና ዘርፍ ተዋናዮች መካከል ጥቂቶቹ ናቸው።

ይህ ፍትሃዊ ያልሆነ የፋይናንስ መሳሪያዎች ተደራሽነት በእሴት ሰንሰለት ውስጥ ያሉ ተዋናዮችን በተለይም አነስተኛ የቡና ገበሬዎችን እንዴት ማግኘት እንደምንችል እንድናስብ ሊያበረታታን ይገባል። ይህ ደግሞ የቡና ገበያው ከአራት አስርት ዓመታት በላይ ከፍተኛ የዋጋ ጭማሪ ባለማድረጉ በዓለም አቀፍ ደረጃ ለችግር ተጋላጭ የሆኑትን የቡና አምራቾችን አኗኗር አደጋ ላይ የጣለ መሆኑ እና አርሶ አደሮችም ተጠቃሚ የሚሆኑበትን መንገድ ለመለየት እንድንችል ዕድል ይሰጠናል።

ከሸቀጦች ጋር የሚኖር መላምት

የሸቀጦች ግምቶች የወደፊት የገበያ ዋጋ ሲቀየር ትርፍ ያስገኛል ብሎ ከመጠበቅ መግዛት ወይም መሸጥን የሚያመለክት ነው። በሸቀጦች የወደፊት ሁኔታ ጊዜ ውስጥ የተወሰነ መጠን ያለው ግምት ሊኖር ይችላል። ምንም እንኳን መጠኑን ለመለካት አስቸጋሪ ቢሆንም፣ የተገበያየውን የገንዘብ መጠን (ወደፊት የሚጠብቁትን ገበያዎች ታሳቢ በማድረግ) ከሸቀጡ/ቡናው (በዚህ ሁኔታ ቡና) ጋር በማወዳደር ልዩነቱን በግልጽ ለመመልከት ይቻላል።

የቡና ዘር በቡና ገቢያ ገበታ ላይ

ሠንጠረዥ 1: በወደፊት ግምታዊ ዋጋ እና አካላዊ መካከል ያለው ልዩነት

አመተ ምህረት	ኬሲ-አይሲ ሎቶች በከረጢቶች አቻ*	የአረቢካ የዓለም ምርት*	አርሲ-አይሲ ሎቶች በከረጢቶች አቻ*	የሮቡስታ የዓለም ምርት*
2017	2,649,682	96,000	742,356	64,000
2018	3,647,396	105,000	711,370	70,000
2019	4,119,988	92,000	840,271	76,000

* '000 ባለ 60 ኪ.ግ ከረጢቶች

ማስታወሻ: 'ኬሲ-አይሲ' የ ሲ ቡና የወደፊት ዋጋ የኮንትራት ምልክት ነው። (የአረቢካ ቡና አለም አቀፍ ቤንች ማርክ# 'አር አምጫይሲ' የሮቡስታ ቡና የወደፊት ዋጋ የኮንትራት ምልክት ነው። (የሮቡስታ ቡና አለም አቀፍ ቤንች ማርክ።))

ምንጭ: አይቲሲ፣ አይሲኤ

ግለሰብ ወይም ድርጅቶች ከራሳቸው ፍላጎት በመነጨ የሚመጡ ስጋት/አደጋዎችን ለመሸከም በመወሰን ገበያው ውስጥ ከሚሰሩት እንቅስቃሴ /ተገቢ ያልሆነ ትርፍ ለማግኘት ይፈልጋሉ። ተመልካቾችም ከተለያዩ የመሠረታዊ የዋጋ አመክንዮዎች በመነሳት የየራሳቸውን ዋጋ ግምት ሊወስዱ ይችላሉ። እነዚህ ሊጣመሩ የሚችሉ ዋጋዎች፣ የወደፊት ዋጋዎች እና የስርጭት ዋጋዎች በመባል ይታወቃሉ።

የተወሰኑ የወደፊት ልውውጥ ባህሪያት ግምቶችን ይሰጣሉ። እነዚህም የወደፊቱን ኮንትራት ደረጃን በአንጻራዊነት ዝቅተኛ የግብይት ወጪዎች እና በንፅፅር ዝቅተኛ የመነሻ ፋይናንስ ያስፈልጋል (ሊቪጅ) ያካትታሉ።

በሄጂንግ በግምት መካከል ያሉ ልዩነቶች

ከግምታዊ መርሆዎች አንዱ ባለሀብቱ በጃርት የሚተላለፉትን አንዳንድ አደጋዎች ለመቀበል በመስማማት የሚያገኘውን ትርፍ የማግኘት እድልን ያካትታል። በሌላ አገላለጽ መከላከያው ለተቀነሰ አደጋ ምትክ የተወሰነ እድል ይሰጣል። ግምታዊ ሰው አደጋን ለመጋፈጥ ምትክ እድል ያገኛል።

በአካላዊ ገበያ ላይ ያላቸውን የዋጋ ስጋት ለመቀነስ አላማ ያላቸው ቡና ገዢዎች እና ሻጮች በወደፊት ገበያ ላይ ተቃራኒ አቋም ወይም ስጋት አላቸው። በማንኛውም ጊዜ፣ በርካታ የግዢ እና የሽያጭ ገደብ ያበጃሉ። ነገር ግን፣ አደጋዎችን ከመግዛት አንጻር የአጥር ፍላጎት የአጥርን ፍላጎት ከመሸጥ አደጋዎች ጋር በትክክል ያስተካክላል ማለት አይቻልም። ስፔሉተሮች ለወትሮው አጥር ያልተሸፈኑትን የመግዛትና የመሸጥ ትርፍን ይወስዳሉ።

ወደ ቡና ልውውጦች የሚገቡትን ብዙ የወደፊት ዕጣዎችን ለመምጠጥ፣ እነዚያን ዕጣዎች ለመግዛት ፈቃደኛ የሆኑ ብዙ ግምቶች ያስፈልጋሉ። በተመሳሳይ፣ ከፍተኛ የግዢ ግፊት የሚከሰተው ነጋዴዎች ወይም ጠበሪዎች የወደፊት ፍላጎቶቻቸውን ለመሸፈን ሲያጥሩ ነው። ግምቶች እንደ ሻጭ ለመግዛት ፈቃደኛ ካልሆኑ በስተቀር ዋጋዎች ይጨምራሉ።

ማጠር የሚፈልጉ አምራቾች ሁልጊዜም እንዲሁ ማድረግ የሚፈልጉ አቻዎችን ማግኘት ከቻሉ፣ ግምቶች አያስፈልጉም ነበር። ነገር ግን፣ ይህ ሁኔታ በመደበኛነት የመከሰት ዕድል የለውም፣ ምክንያቱም አምራቾች በተለምዶ እንደ መጋገሪያዎች በተመሳሳይ ጊዜ የመከለል ሥራዎችን ስለማይፈጽሙ። ግምቱ በእነዚህ ሁለት የተለያዩ የጊዜ ወቅቶች እና ፍላጎቶች መካከል ያለውን ግንኙነት ያቀርባል። ቢሆንም፣ ትላልቅ ግምታዊ አቀማመጦች በገበያው ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ። አላማቸው ከመገመት ይልቅ ትርፋማ ዋጋን መቆለፍ ስለሆነ አምራቾች እና ላኪዎች ልማቶችን በቅርበት መከታተል አለባቸው።

የግምት ዓይነቶች

በማንኛውም የወደፊት ገበያ ውስጥ ያለው ግምታዊ የተሳትፎ መጠን ከፍተኛ ሊሆን የሚችል ሲሆን የቡና ገበያውም ከዚህ የተለየ አይደለም።

የኒው ዮርክ ገበያ ከፍተኛ ትኩረትን ይሰጣል። እናም የረጅም ጊዜ ግምታዊ የፍላጎት መጠን ተሳትፎ እስከ 30% ሊደርስ ይችላል። የቀን ነጋዴዎች እጅግ በጣም ብዙ የዕለታዊ መጠን መቶኛን ሊይዙ ይችላሉ።

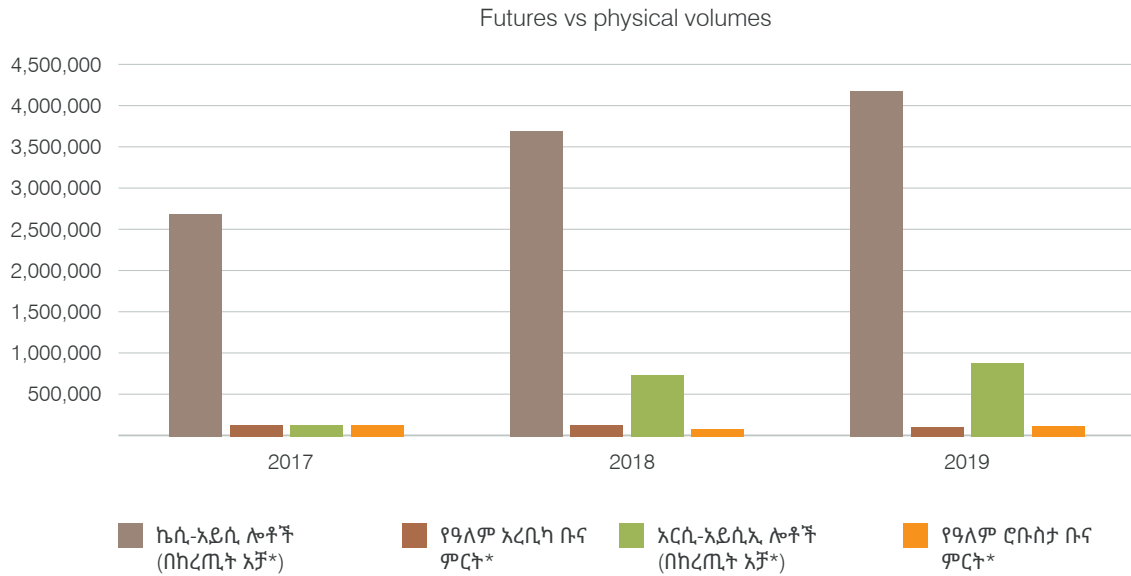
የቀን ነጋዴዎች ይባላሉ ምክንያቱም ሁልጊዜ በእያንዳንዱ የንግድ ቀን መጨረሻ ላይ ቦታቸውን ያራምዳሉ። የቀን ነጋዴዎች፣ የራሳቸው የሆነ የሚታወቁበት የረዥም ወይም አጭር ቦታ የሌላቸው ናቸው። ሆኖም በእያንዳንዱ የንግድ ቀን በመገኘት ለደቂቃዎች ወይም ለሰዓታት በመቆየት ። በገበያ ላይ የሚያዩትን የትዕዛዝ ፍላጎት መሰረት በማድረግ ግብይት የሚፈጽሙ ናቸው። በሌሎች የገበያ ተሳታፊዎች ምክንያት የሚፈጠሩ የዋጋ መዛባቶችን ለመጠቀም ጥሩ አጋጣሚ አላቸው። የዋጋ መዛባቱ አጭር ጊዜ እንደሚቆይ እና የዋጋ መዛባቱ ወደ ቀድሞ ደረጃው እንደሚመለስ ካሰቡ በገበያ ደረጃ ጥቂት ነጥቦችን ለመቅረፍ ተዘጋጅተዋል።

በመሆኑም የአካባቢው ነዋሪዎች ትርፉ በጣም ትንሽ ቢሆንም ውላቸውን ማፍረስ ይችላሉ። ይህ ሊሆን የቻለው የአካባቢው ነዋሪዎች በቀን ውስጥ ብዙ ጊዜ ኑሯቸውን እንዲደገሙ የሚያስችል ጠቃሚ የኮሚሽን ተመን ስለሚያገኙ ነው።

የሸቀጦች ፈንዶች እና የአጥር ፈንዶች ትልቁን የግምታዊ እንቅስቃሴ ምንጭ ያቀርባሉ እና የገንዘብ ኃይላቸው የዋጋ እንቅስቃሴዎችን በእጅጉ ሊነካ ይችላሉ። ገንዘቦች የሚንቀሳቀሱ አማካኞችን፣ አዝማሚያዎችን እና የፍጥነት አመልካቾችን በማጣመር በተለያዩ የሂሳብ ስልተ ቀመሮች ላይ ይሰራሉ።

ለዓመታት ይበልጥ ውስብስብ እየሆኑ መጥተዋል፣ አንዳንዶች አሁን ጥልቅ የገበያ ጥናትን በስትራቴጂዎቻቸው ውስጥ አካተዋል። የፈንድ ሥራ አስኪያጆች በአጠቃላይ ለንግድ ትልቅ ፖርትፎሊዮ ገበያ ስላላቸው ቡናን በጠቅላላ የአደጋ አስተዳደር ውስጥ እንደ አንድ ገጽታ አድርገው ይመለከቱታል። የአጥር ፈንድ፣ ለምሳሌ በቡና ውስጥ ሊሸነፍ እና አጠቃላይ ትርፍን ለመመለስ በሌሎች ገበያዎች (እንደ ቦንድ ወይም ምንዛሬ ያሉ) ትርፍ ሊያገኝ ይችላል፣ ወይም ደግሞ በተቃራኒው።

ምስል 1: በቡና እና በቡና የወደፊት ጊዜ መካከል ያለው ልዩነት

* '000 ባለ 60 ኪ.ግ ከረጢቶች

ምንጭ: ITC እና የንግድ ምንጮች

የሄጅ ፈንዶች የረጅም ጊዜ ስልቶችን መከተል ይችላሉ። በተጨማሪም ስልተ ቀመሮቻቸው አዳዲስ አገልግሎቶችን ካሳዩ የገበያ ቦታቸውን በፍጥነት መቀየር ይችላሉ።

በቡና ውስጥ የሚሸጡ ግምታዊ ገንዘቦች ለተወሰነ ጊዜ የነበሩ ቢሆንም መጠናቸው ከቅርብ ዓመታት ወዲህ አድጓል። ኢንዱስትሪ ፈንዶችም በቅርቡ ወደ ፍጥጫው ገብተዋል። እነዚህ ገንዘቦች ትልቅ ናቸው እና የገበያውን ተለዋዋጭነት ሊነኩ ይችላሉ።

ግምታዊ ገንዘቦች ወደ ገበያው ውስጥ ሲገቡ እና ሲወጡ የአቅርቦት እና የፍላጎት ለውጦችን ሊፈጥሩ ይችላሉ። ኢንዱስትሪ ፈንዶች በሌሎች ምርቶች ማዕቀፎች ውስጥ የቡና የረጅም ጊዜ የኢንቨስትመንት ስትራቴጂ አካል ሆነው ወደ ገበያ ውስጥ ይገባሉ። አቋማቸውን በጭራሽ አያጠፉም፤ አብዛኛውን ጊዜ ቦታቸውን በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ያስተካክላሉ።

ይህ ማለት በዓመት አንድ ጊዜ የፈንዱ ሥራ አስኪያጆች ገንዘቡን ለማመጣጠን እና የቡና ኮንትራቶችን በመቆኛ በመረጃ ጠቋሚ ፈንድ ውስጥ ካሉ ሌሎች ምርቶች አንፃር ለማስተካከል የተወሰነ መጠን ያለው ቡና ወደፊት ጊዜ ለመጨመር ወይም ለመቀነስ ሊወስኑ ይችላሉ። ስለዚህ እነዚህ ገንዘቦች የወደፊት ውሎችን ወደፊት በማንሳት የተወሰኑ ረጅም ቦታዎችን ይይዛሉ። በመሠረቱ ተጨማሪ የቡና ፍላጎትን ይፈጥራሉ። ይህም በዋጋ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ የነጋዴዎች ቁርጠኝነት የሁለቱም ግምታዊ ገንዘቦች እና የመረጃ ጠቋሚ ገንዘቦችን እንቅስቃሴ ያሳያል። ላኪዎች እና ሁሉም የኢንዱስትሪ መከላከያዎች የእነዚህን ፈንዶች እንቅስቃሴዎች መከታተል እና እውነተኛ የቡና አቅርቦት እና ፍላጎት በአጭር እና በረጅም ጊዜ ውስጥ ሊጎዱ እንደሚችሉ መገንዘብ አለባቸው። እነዚህ ገንዘቦች በህብረት ሲገዙ ወይም ሲሸጡ፣ ወደፊት የቡና ኢንዱስትሪው ሊካካስ ከሚችለው በላይ ከፍተኛ መጠን ያለው የንግድ ልውውጥ ይፈጥራሉ እናም ይህንንም በማድረግ የዋጋ ማዘወር ይችላል።

የፍላጎት ድረ-ገጾች www.cftc.gov እና www.theice.com መመልከት ይቻላል። የነጋዴዎችን እና የመረጃ ጠቋሚ ፈንዶችን ሳምንታዊ ቁርጠኝነት የሚያሳዩ ገበታዎችን እና የቀመር ሎሆችን ያቀርባሉ።

ከፍተኛ አቅም እና ፍጥነት ያላቸው ነጋዴዎች ለተወሰነ ጊዜ በፍትሃዊነት በገበያ ውስጥ የነበሩ ሲሆን ለምርት ኢንዱስትሪውም አዲስ አይደሉም። በዚህ መሰረት ከፍተኛ ፍጥነት ያላቸው ነጋዴዎች በኢንተርኮንቲኔንታል ልውውጥ ላይ 65 በመቶ የድምጽ መጠን (የመጨረሻ-2019 አሃዞች) እንዲፈጥሩ ተጠቁሟል። እነዚህ ገንዘቦች ኢንቨስትመንትን ለመመለስ ብዙ የወደፊት ጊዜዎችን በማይክሮ ስክንድ ለመግዛት እና ለመሸጥ የባለቤትነት ስልተ ቀመሮችን ይጠቀማሉ።

የቡና ኢንዱስትሪው ችግር እነዚህ ከፍተኛ ፍጥነት ያላቸው ነጋዴዎች ዋጋን እንደልባቸው መወሰን እና ማንቀሳቀስ ይችላሉ። ነገር ግን እንደ ግምታዊ ፈንዶች እና ኢንዱስትሪ ፈንዶች ለየትኛውም ጊዜ ትልቅ ቦታ

አይይዙም። ይህ በገበያ ላይ የሚያደርጉትን ለማየት ፈጽሞ የማይቻል ያደርገዋል። ከፍተኛ መጠን ያለው ግብይት ለወትርው ለፈላጊነት ጥሩ ነው። ነገር ግን እነዚህ ገንዘቦች በፍጥነት እና በኃይል ስለሚገበያዩ ወደ ገበያው የሚያክሉት ብቸኛው ባህሪ ከፍተኛ ተለዋዋጭነት ነው።

አብዛኞቹ ፕሮፌሽናል ቡና ነጋዴዎች የዚህ ልዩነት ቅንጦት ወይም ገንዘብ የሚቆጣጠረው የገንዘብ ድጋፍ የላቸውም። ስለዚህ የራሳቸውን የቡና መጽሃፍቶች በዚህ መሰረት ለማስተዳደር በገበያ ውስጥ ያለውን የገንዘብ አቀማመጥ ማወቅ አለባቸው።

የቡና መገበያዪ ቤቶች፣ እንዲሁም ከቡና ጋር ያልተገናኙ ትላልቅ ግምቶች ወደፊት ገበያ ላይ ስትራቴጂካዊ ቦታዎችን ይይዛሉ። እንደዚህ ያሉ ቦታዎች አቅጣጫውን ለመገመት ወይም በተለያዩ የገበያ ቦታዎች መካከል ያለውን የዋጋ ልዩነት ለመጠቀም ሊሆን ይችላል። ይህ በተመሳሳይ ገበያ ውስጥ የቅናሽ መቀየሪያ መዋቅርን (የዋጋ ልዩነት ከአንድ ወር ወደ ሌላ በተመሳሳይ ገበያ) ወይም በኒውዮርክ አራቢክ እና በለንደን ሮቡስታ ገበያዎች መካከል የሚደረግ ሽምግልና (በሁለቱ የቡና ገበያዎች መካከል ያለው የዋጋ ልዩነት) ሊያካትት ይችላል።

ፕሮፌሽናል ያልሆኑ ግምቶች ድንገተኛ የዋጋ ለውጥ ሊያጋጥሟቸው በሚችሉ የምርት ገበያዎች ውስጥ ይሰራሉ እና በዚህም ከፍተኛ ትርፍ ያስገኛሉ። አብዛኛውን ጊዜ የሚመሩት ከሁለተኛ እጅ ምንጮች በሚመጡ መረጃዎች እና አስተያየቶች ለምሳሌ በደላሎች፣ በየቀኑ ጋዜጦች እና በቅርቡ ደግሞ በይነመረብ ላይ በሚታተሙ ማስታወቂያዎች ነው። ይህ የግምገማዎች ምድብ በመደበኛነት ትናንሽ ኢንቨስተሮችን ያካትታል። ብዙዎቹ በኮሚሽን ቤቶች ምክር ላይ ይመካሉ።

ያልተረጋገጡ የወደፊት ገበያዎች

የቡና ገበያው ከፍተኛ ተለዋዋጭነት በወራት፣ በሳምንታት፣ በቀናት አልፎ ተርፎም በሰዓታት ውስጥ ከፍተኛ የዋጋ ውጣ ውረድ ያስከትላል። እንደ ድርቅ፣ ውርጭ ወይም በሽታ ባሉ ያልተጠበቁ ክስተቶች ምክንያት የሰብል ተስፋዎች በሰፊት ይለያያሉ። ከፍተኛ የቡና ዋጋ የምርት እድገትን የሚያበረታታ ሲሆን ዝቅተኛ ዋጋ ደግሞ የምርት መቀነስን ያስከትላል።

ነገር ግን፣ አርሶ አደሩ ቡና ለማምረት ካደረገው ውሳኔ ጀምሮ ለሽያጭ እስከሚቀርብ ድረስ የሚፈጀው ጊዜ የወቅቱ ገበያዎች ከሚሸጋገሩበት ከፍተኛ ፍጥነት ጋር ሲነጻጸር፣ ተለዋዋጭነቱ ስለሚጎላ በዋጋ በኩል እቅድ ማውጣትን አስቸጋሪ እና አደገኛ ያደርገዋል። የአቅርቦት እና የፍላጎት ሚዛን በዋጋ ላይ በቀጥታ ተጽዕኖ ማሳደር ስለሚችሉ በነገሮች ላይ ሙሉ በሙሉ እርግጠኞች ለመሆን አይቻልም።

በሁሉም ደረጃዎች ላይ ያሉ የቡና ኢንዱስትሪዎች ከድንገተኛ የዋጋ ለውጦች ጋር ተያይዘው ለሚመጡ አደጋዎች ተጋልጠዋል።

የቡና መጨቢው ጊዜ ቡናን የሚወክለው በተወሰነ ጊዜ ውስጥ የሚገኝ ቡና ሲሆን ይህም ቡናን አስቀድሞ የተወሰነ መጠን እና ጥራትን ከታወቁት ወደቦች ለማድረስ ወይም ለመቀበል መደበኛ ኮንትራቶችን መሠረት በማድረግ ነው። የወደፊት ኮንትራት ሲጠናቀቅ የሚስማሙት ብቸኛ ነጥቦች የመላኪያ ወር እና ዋጋ ናቸው። የማስረከቢያ ጊዜ የሚመረጠው አስቀድሞ ከተዘጋጀ የቀን መቁጠሪያ ወር ክልል ሲሆን ይህም የንግድ ወራት ተብሎ ይጠራል።

በግብይት ወቅት የገበያ ኃይሎች ዋጋውን ይወስናሉ።

የወደፊት አለም አቀፍ የቡና ኢንዱስትሪ ሁለት ዋና የገበያ ማዕከላት ያገለግላሉ፡ እነርሱም ኒው ዮርክ እና ለንደን ናቸው። በኒውዮርክ ኢንተርኮንቲኔንታል ልውውጥ (NYSE: ICE ወይም ICE US) ከአረቢካ ቡናዎች (የኒውዮርክ ሲ ውል - የገበያ ምልክት ኬሲ) ይመለከታል። በለንደን ውስጥ ባለው ገበያው ኢንተርኮንቲኔንታል የገበያ ልውውጥ ደግሞ (NYSE: ICE ወይም ICE EU) ባለቤትነት የተያዘ ሲሆን ከRobusta ቡናዎች (የገበያ ምልክት አርኤም) ጋር ይያያዛል። ሁለቱንም በተጠቀሰው ድረገጽ www.theice.com ላይ ማማከር ይቻላል።

ለቀላል ማጣቀሻነት ይህ መመሪያ የኒው ዮርኩን አረቢካ እና የለንደኑን ሮቡስታ ገበያዎች ያነሳል።

በይነ መረቡ የዋጋ መረጃን ከዋና ገበያዎች በቀላሉ ለማግኘት አስችሏል። የመረጃ ልውውጦቹ የራሳቸው ድረ-ገጾች አሏቸው፣ እና ሁሉም ዋና ዋና የምርት ዜና አገልግሎቶች (እንደ ሮይተርስ እና ብሉምበርግ ያሉ) ለዋና ዋና የቡና የወደፊት ገበያዎች የአቅርቦት ዋጋዎች የተመለከተ ሽፋን አሏቸው። በተለይ ከቡና ንግድ ጋር የተያያዙ አንዳንድ የኢንተርኔት ገጾች የገበያ ዋጋን ይሰጣሉ። አብዛኞቹ ጣቢያዎች ለመድረስ ቀላል ከመሆናቸው ባሻገር አብዛኛውን ጊዜ የቅርብ ጊዜ የዋጋ ሁኔታዎችን የሚያሳዩ ገጾችን ያካትታሉ።

የመስመር ላይ ገበያ መረጃን ማግኘት የገበያ ኮድ አሠራሮችንም ለመረዳት ያስችላል። ከላይ የተጠቀሱትን ምልክቶች በመጠቀም፣ RMX22 የሚያመለክተው በለንደን ሮቡስታ ገበያ ላይ ለኖቬምበር 2022 የመላኪያ ጊዜ ነው። በተመሳሳይ መልኩ KCZ22 በዲሴምበር 2022 የመላኪያ ጊዜ በኒው ዮርክ አረቢካ ኮንትራት ላይ

ዋጋን ያሳያል። አንዳንድ ድረ-ገጾች እነዚህን ኦፊሴላዊ የገበያ ምልክቶች በመጠቀም ለመዳሰስ እና ለማንበብ ቀላል ናቸው። ሌሎች ሁሉንም ነገር በግልፅ እንግሊዝኛ ይጽፋሉ።

የነፃ መዳረሻ ዋጋ መረጃዎች ለ20-30 ደቂቃ መዘግየት ሊታይባቸው ይችላሉ። የእውነተኛ ጊዜ ዋጋ የሚፈልግ ማንኛውም ሰው በደንበኝነት ምዝገባ አገልግሎት መመዘገብ አለበት። ይህም ማለት ወርሃዊ ክፍያዎችን መክፈል ማለት ነው። ከ200 እስከ 1,000 ዶላር የሚደርስ ወርሃዊ ክፍያ ያላቸው ብዙ እንደዚህ ያሉ የደንበኝነት ምዝገባ አገልግሎቶች አሉ።

ሣጥን 1:- ዋጋዎች 'የተሠሩት' እንዴት ነው?

ተሳታፊዎች ለመግዛት ወይም ለመሸጥ የሚፈልጉትን የዋጋ ደረጃ በማሳየት ወደ ገበያው ይገባሉ። የግዢ ጨረታዎች ከከፍተኛ ወደ ዝቅተኛ የተደራጁ ሲሆኑ የሻጮቹ ጥያቄዎች ከዝቅተኛ ወደ ከፍተኛ የተደራጁ ናቸው። ስርዓቱ ግጥሚያ ሲያገኝ ይህ አዲሱ የገበያ ዋጋ ይሆናል።

ለምሳሌ

ገዢዎች (መጫረት)	ሻጮች (መጠየቅ)
122	122
121	123
120	125
118	128
110	130

ለዚህ ምሳሌ፣ እያንዳንዱ መስመር በአንድ ጊዜ አንድ ውል ለመግዛት ወይም ለመሸጥ ካለው ፍላጎት ጋር እኩል እንደሆነ እንገምት። በዚህ ሁኔታ የዋጋ ውድድር በ122 እና ያለን። ስለዚህ ግብይቱ ሲጠናቀቅ አንድ ውል ይሸጣል ። አንድ ውል በ122 የሚገዛ ሲሆን አዲሱ የገበያ ዋጋ ይሆናል።

ነገር ግን ለቀጣይ ግብይቶች ገዢና ሻጭ በሁለት ነጥብ ሲለያዩ ጨረታው 121 እና 123 ላይ ነው።

ስለ ገበያው ዋጋ 122 አዲሱ መረጃ ሁለቱም ጨረታውን በመጨመር ወይም ጥያቄያቸውን በመቀነስ ወደ ገበያ ዋጋ ለመቅረብ እድሉ አላቸው። ለምሳሌ ጨረታው እስከ 122.50 ቢወጣ እና ጥያቄው ወደ 122.50 ቢወርድ አዲስ ውድድር ይደረግ ነበር እና 122.50 አዲሱ የገበያ ዋጋ ይሆናል።

አሁን ይህ በየሰከንዱ በሺዎች በሚቆጠሩ ግብይቶች እንደሚከሰት ሲታሰብ የገበያ ዋጋዎች እንዴት እንደሚመጡ እና የአክሲዮን ገበያው እንዴት ሰዎችን በእውነተኛ ጊዜ እንዲያደርግ ቀላል እንደሚያደርግ መገንዘብ ይቻላል። ነገር ግን እነሱን ለመለወጥ ጣልቃ መግባት አይችሉም።

ምንጭ:- ኢ.ኤን.ካፌ. ቢዝነስ ት/ቤት

የወደፊት ገበያዎች ተግባር

የቡና የወደፊት ግብይቶች የተፈጠሩት የዋጋ አወጣጥ እና የቡና ግብይት ሂደትን ለማስጠበቅ እና ከተመሰቃቀለ የገንዘብ ዝውውር ጋር ተያይዘው የሚመጡ አደጋዎችን ለማቃለል ነው። ለቡና ኢንዱስትሪው መመዘኛ ሆኖ የሚያገለግለው የወደፊት የገበያ ልውውጦች በግልፅ ድርድር ላይ የሚመሰረቱ መሆናቸው ነው።

የወደፊቱን ገበያ ለመደገፍ የገንዘብ ገበያው የተወሰኑ ባህሪያት ሊኖረው ይገባል። ይኸውም በቂ የዋጋ ተለዋዋጭነት እና ቀጣይነት ያለው የዋጋ ተጋላጭነት በሁሉም የግብይት ስንሰለቶች ደረጃዎች ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።

የወደፊቱ የገንዘብ ልውውጥ ለንግድ አቅርቦቶች የሚያቀርብ እና የሚያንቀሳቅስ የተደራጀ የገበያ ቦታ ነው። የንግድ ደንቦችን ያቋቁማል፣ ይቆጣጠራል፣ ያስፈጽማል፣ የግብይት መረጃዎችን ያከማቻል እንዲሁም ያስራጫል።

ልውውጡ ዋጋውን አያስቀምጥም። የቡና ዋጋን ለመወሰን እንኳን አይሳተፍም። የምንዛሪ

ገበያው አምስት መሠረታዊ የዋጋ አወጣጥ ተግባራትን ይደግፋል።

ልውውጡ የሚታይ፣ ነጻ ገበያን መሰረት ያደረገ እንዲሁም የንግዱን የወደፊት ሁኔታዎች እና አማራጮችን ያስቀምጣል። ይህም መሠረታዊው ኢንዱስትሪ ለምርቱ የገበያ ዋጋ (የዋጋ ግኝት) እንዲያገኝ ያግዘዋል። እንዲሁም ከገንዘብ ዋጋ ተለዋዋጭነት ጋር የተዛመደ አደጋን ማስተላለፍ ያስችላል። የዋጋ ግኝት በሚካሄድበት ጊዜ በዓለም ዙሪያ ዋጋዎችን ያሰራጫል።

ቀጣይነት ያለው የዋጋ አወጣጥ መረጃ መገኘት ለሰፊ የገበያ ተሳትፎ እና ለተመቻቸ የዋጋ ጥራት አስተዋዕቅ ያደርጋል። ምክንያቱም በገበያ ቦታ ላይ ብዙ ገዢዎችና ሻጮች ፍላጎት እንዲጨምር እና በዚህም ምክንያት የተሻለ የዋጋ አሰጣጥ እድሎች እንዲኖሩ ለማድረግ ነው። የግብይቱን ሂደት ትክክለኛነት እና ቅልጥፍና ለማረጋገጥ፣ ልውውጡ የግብይት አለመግባባቶችን በግልግል ይፈታል።

የወደፊት ገበያ አደረጃጀት

የቡና የወደፊት ገበያን ለመረዳት በአካላዊ ቡና እና የቡና የወደፊት ሁኔታ መካከል ያለውን ልዩነት መለየት ያስፈልጋል።

ፊዚካል አረንጓዴ ቡናን አሁን ላይ ሆኖ ኋላ ላይ ለመድረስ ፣ ወደ ፊት ኮንትራት በመባል የሚታወቀውን መግዛት ከቡና የወደፊት ጊዜ ጋር ተመሳሳይ አይደለም። የቀጣይ ኮንትራቶች የአረንጓዴ ቡና አካላዊ ንግድን ይሸፍናሉ (ለዝርዝሮች፣ ምዕራፍ 7 ይመልከቱ)።

በወደፊት ገበያዎች ውስጥ ያሉ ነጋዴዎች በዋናነት የቡናን አካላዊ ልውውጥ ከማድረግ ይልቅ ለአደጋ አያያዝ (ስጋት) የኢንቨስትመንት እድሎች ወይም ዋስትናን ይፈልጋሉ። ምንም እንኳን የቡና አቅርቦት በመጨረሻ ውል መሠረት ሊከናወን ይችላል የሚል ግምት ቢኖርም ጥቂት ኮንትራቶች ወደ አካላዊ ልውውጥ ያመራሉ። በምትኩ፣ ግዢዎች አብዛኛውን ጊዜ ሽያጮችን በማካካስ እና በተገላቢጦሽ ይጣጣማሉ፣ እና ምንም አይነት አካላዊ አቅርቦት አይከሰትም።

የቡና የወደፊት ገበያ ከዋጋ አወጣጥ ተግባሮቹ በተጨማሪ በግልጽ የተቀመጡ የጥራት እና ደረጃዎችን ለማዘጋጀት ያገለግላል።

የዋጋ ስጋት እና ልዩነት

የወደፊቱ ጊዜ ኮንትራት በሸቀጦቹ ብዛት እና ጥራት ደረጃውን የጠበቀ እንደመሆኑ ሁኔታ ይወሰናል የወደፊቱ ዋጋ አማካይ የጥራት ደረጃን ይወክላል የሚል እሳቤ በመኖሩ የምርቱ አማካይ ዋጋ ነው። እንደየገለሰቡ አመጣጥ እና መለያየት የቡናውም ጥራት የዚያኑ ያህል በጭራሽ ተመሳሳይ አይደለም፤ አንዳንድ ክፍ ያለ ሌላው ደግሞ ዝቅተኛ ሊሆን ይችላል።

የአካላዊ ቡና ዋጋ ብዙውን ጊዜ ከወደፊቱ ገበያ በተለየ ሁኔታ ይለዋወጣል። አካላዊ ፕሪሚየም ወይም ቅናሽ፣ ልዩነቱ በመባልም የሚታወቀው፣ ገበያው ከወደፊቱ ገበያ ጋር ሲወዳደር ከእንዲህ ዓይነቱ ቡና ጋር ያለውን ዋጋ ይወክላል። ይህ የዋጋ ልዩነት ከወደፊቱ ዋጋ ክፍ ያለ ወይም ያነሰ ሊሆን ይችላል እና የአካባቢያዊ የገበያ ሁኔታዎችን እንዲሁም የቡና ጥራትን እና ደረጃን ያሳያል።

በቡና ንግድ ውስጥ የዋጋ ስጋት ሁለት ክፍሎች አሉት፡-

- ዋናው የዋጋ ስጋት፡- ተዛማጅ የወደፊት ገበያ ዋጋ። የወደፊቱ ዋጋ ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል።
- የልዩነት ስጋት ወይም የመሠረት አደጋ፡- በአካላዊ የቡና ገበያ ላይ ለተወሰነ ጥራት ወይም አመጣጥ ዋጋ እና በወደፊት ገበያ ላይ ባለው ዋጋ መካከል ያለው ልዩነት

ልዩነት በመባል ይታወቃል። ልዩነቱ ዋጋ የራሱ ተለዋዋጭ አለው እና ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል።

የወደፊት ገበያዎችን ዋጋ ተጋላጭነት ሊጠቀሙበት ይችላሉ። ምክንያቱም የአቅርቦትን ሁኔታ ስለሚወክሉ በሰፊው የሚቀርብ ቡና አማካይ ደረጃ። እነሱ ሙሉ በሙሉ ከተለየ የቡና አመጣጥ፣ ዓይነት ወይም ጥራት ጋር የተቆራኘውን የልዩነት ወይም የመሠረት አደጋን ለማስተካከል ጥቅም ላይ ሊውሉ አይችሉም።

ለተለመዱ ቡናዎች የዋጋ ስጋት ሁል ጊዜ ከተለያዩ ስጋት የበለጠ ነው ፣ ስለሆነም የወደፊቱ ገበያ ስጋትን የመቀነስ ችሎታ አስፈላጊ የአስተዳደር መሳሪያ ነው። ልዩነት ወይም መሰረት ያለው አደጋ አንዳንድ ጊዜ በጣም ከፍተኛ ሊሆን ይችላልና ፈጽሞ ችላ ሊባል አይገባም። የልዩነት ስጋት ጊዜዎችን ለመለየት የታሪካዊ ልዩነት ዋጋን መመርመር ጠቃሚ ነው። ለምሳሌ ወቅታዊ ቅጠች ሊኖሩ ይችላሉ።

ሊክዩዲቲ እና ተርን ኦቨር

የወደፊቱን የገበያ ስኬት ለመወሰን ሊክዩዲቲ ወሳኝ ነው። ያለቀጥታ የዋጋ መዛባት በቅጽበት ኮንትራቶችን መግዛት እና መሸጥን ለማስቻል የወደፊት ገበያ ተወዳዳሪ ማግኘት እና (ገዢዎች እና ሻጮች) በቂ ተሳታፊዎች ሊኖሩት ይገባል። ትላልቅ የግብይት ጥራቶች ለገበያ የሚቀርቡት እና ነጋዴዎች በጣም ተገቢውን የኮንትራት ወር እንዲመርጡ ያስችላቸዋል።

ተጨማሪ ጨረታዎች ለመግዛት እና በማንኛውም ጊዜ በገበያ ለመሸጥ የሚቀርቡት አቅርቦቶች ለተሳታፊዎች የበለጠ የዋጋ አወጣጥ እና ቅልጥፍናን ይፈጥራሉ። በአሁኑ ጊዜ የኒው ዮርክ እና የሰንደን ገበያዎች ብቻ ይህንን ተለዋዋጭነት በአለምአቀፍ ደረጃ ተግባራዊ ያደርጋሉ። የብራዚል ገበያ ምንም እንኳን የተነቃቃ ቢሆንም በአብዛኛው ከአካባቢያዊ ፍላጎቶች ጋር የተያያዘ ነው።

የወደፊት ዋጋዎች ሁልጊዜ የገንዘብ ገበያን እውነታ አያንፀባርቁም። ይህ በተለይ በአጭር ጊዜ ውስጥ እውነት ነው፣ ትላልቅ መጠኖች በግምታዊ ምክንያቶች ሊገበያዩ ይችላሉ። የወደፊቱ የግብይት መጠን እና በውስጡ የሚወክለው የአካላዊ ቡና ብዛት በቀላሉ ከአጠቃላይ አረንጓዴ ቡና ምርት አልፎ ተርፎም በዓለም አቀፍ ደረጃ ከሚሸጠው የአካላዊ ቡና መጠን ይበልጣል።

በወደፊት ገበያዎች ላይ ያለው ትልቅ መጠን የወደፊቱን ዋጋ ብቻ ሳይሆን በአካላዊ ቡና ዋጋ ላይም ተጽዕኖ ያሳድራል። በአካላዊ የቡና ንግድ ውስጥ የሚሳተፉ ሰዎች የግምቶች እና የመገሻ ነጋዴዎች እንቅስቃሴን ማወቅ አስፈላጊ ነው። በዚህ ምክንያት የወደፊቱ ኢንዱስትሪ በገበያ ውስጥ ያለውን የግምታዊ እና አጥር እንቅስቃሴ ጥምርታ በየጊዜው ይመረምራል እና ያትማል።

ለወደፊት ገበያ ቀልጣፋ ተግባር ተንታኞች ፍጹም አስፈላጊ ናቸው። ግምታዊ እንቅስቃሴ ፈላጊነትን በቀጥታ ያሻሽላል እና ስለሆነም የጃርትን የረጅም ጊዜ ፍላጎቶችን ያገለግላል። ባለፉት አስርት ዓመታት ወይም ከዚያ በላይ የሄጅ ፈንድ እንቅስቃሴ እና በወደፊት ገበያዎች ላይ አማራጮችን ማዳበር ሁለቱም የአጭር ጊዜ ግምታዊ እንቅስቃሴ እንዲጨምሩ አድርጓል።

የወደፊት አማራጮች በወደፊት ገበያ ውስጥ ሌላ ግምታዊ እድል ቢሰጡም በቅርብ ዓመታት ውስጥ በጣም ጠቃሚ የሆነውን ጠቃሚ የአደጋ መቆጣጠሪያ መሳሪያን ይወክላሉ።

ሁሉም አማራጮች ትክክለኛ የወደፊት ኮንትራቶችን አያመጡም። ይሁን እንጂ ባለይዘታዎቹ የአገልግሎት ጊዜያቸው እንዲያልቅ ከመፍቀድ ይልቅ ያላቸውን አማራጮች ለመጠቀም ከወሰኑ በአድማ ቀናቶች ሊገበያዩ የሚችሉትን መጠን ይወክላሉ።

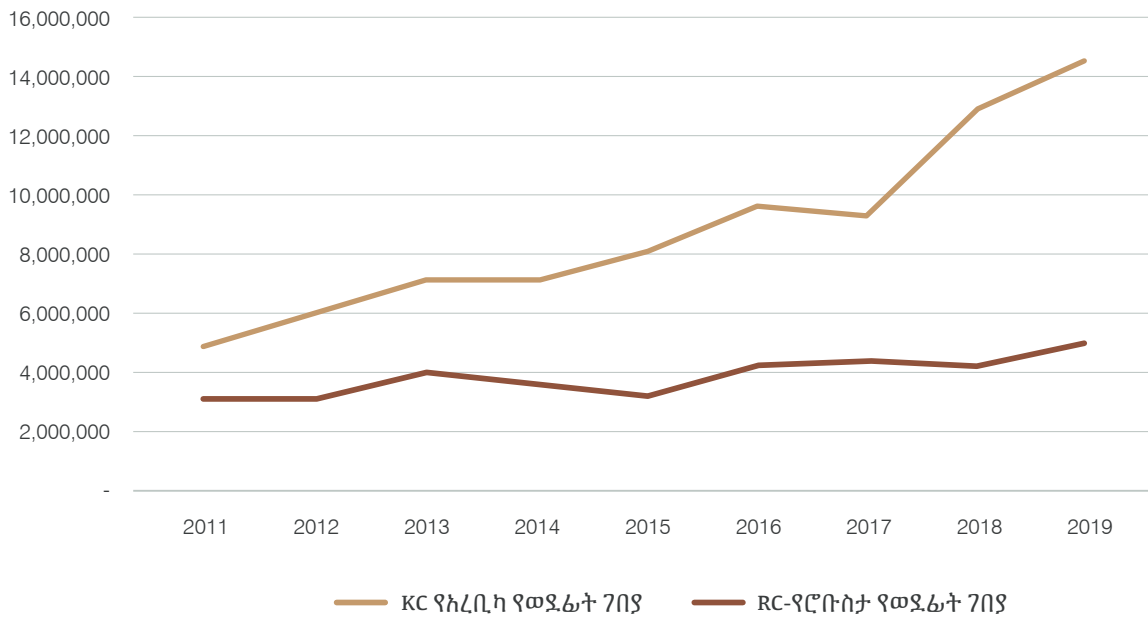
ያም ሆነ ይህ፣ በእውነተኛው የወደፊት ጊዜ ውስጥ ያለው ትልቅ ለውጥ የወደፊቱ ገበያዎች በአካላዊ ቡና የዕለት ተዕለት ንግድ ላይ ያላቸውን ተፅዕኖ ያሳያል። በቅርብ ዓመታት ውስጥ አካላዊ ዋጋዎች በአብዛኛው የሚወሰኑት ለወደፊቱ ገበያ ለዋጋዎች ልዩነትን በመተግበር ነው።

ሠንጠረዥ 2: በወደፊት ጊዜ ለውጥ እና አማራጮች ገበያዎች ያለው የዝውውር መጠን እያደገ ነው።

አመት	ኬ.ሲ-አረቢካ	ኬ.ሲ-አረቢካ	አር.ሲ-ሮቡስታ	RC-Robusta
	አይሲኪ ሎትስ አረቢካ	አይሲኪ ሎትስ በከረጢት* አቻ	አይሲኪ ሎትስ አረቢካ	ICE lots in bags* equivalent
2011	4 858 783	1 377 464 981	3 178 689	529 781 500
2012	5 897 437	1 671 923 390	3 093 239	515 539 833
2013	7 122 195	2 019 142 283	4 099 478	683 246 333
2014	7 097 139	2 012 038 907	3 710 471	618 411 833
2015	8 136 929	2 306 819 372	3 240 954	540 159 000
2016	9 701 604	2 750 404 734	4 212 838	702 139 667
2017	9 346 322	2 649 682 287	4 454 135	742 355 833
2018	12 865 593	3 647 395 616	4 268 221	711 370 167
2019	14 532 587	4 119 988 415	5 041 627	840 271 167

* 60 ኪ.ግ ቦርሳዎች
ምንጭ: ITC፣ www.theice.com

ምስል 2: የአረቢካና ሮቡስታ የወደፊት ዕጣዎች እና አማራጮች

ምንጭ: ITC፣ www.theice.com

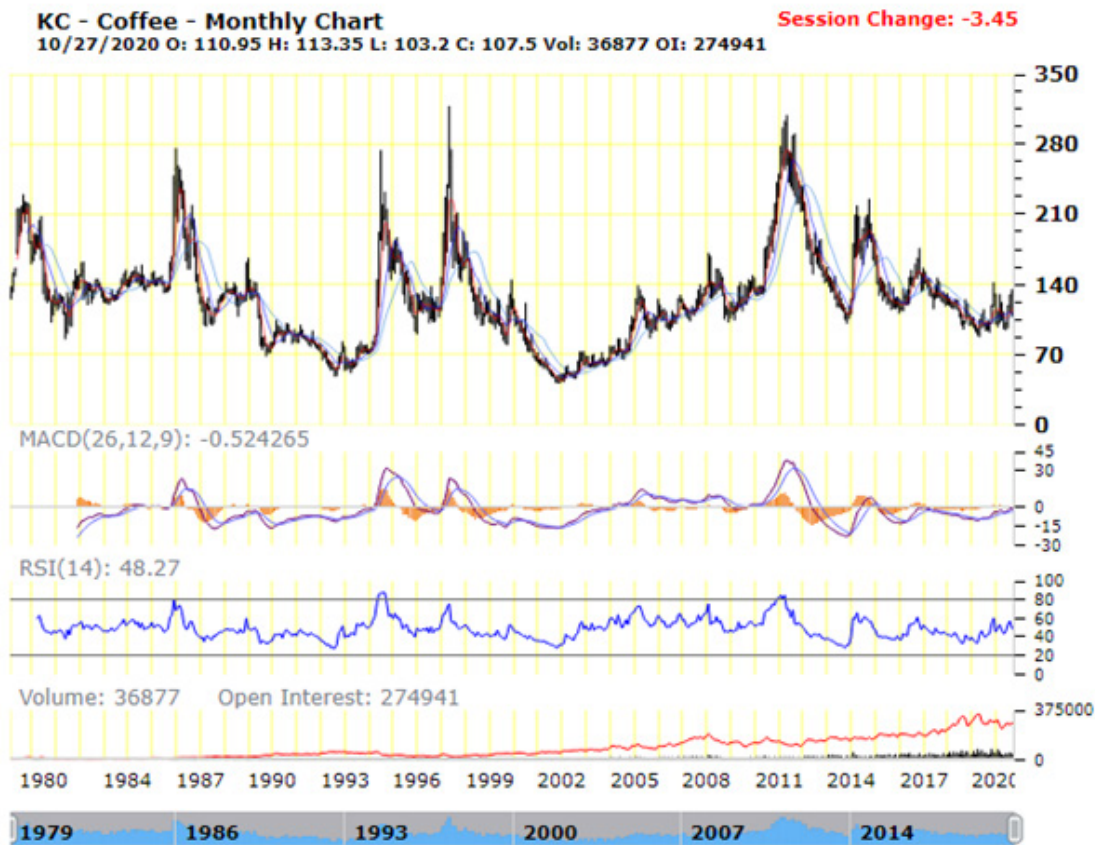
ተለዋዋጭነት

የቡና ዋጋ ከፍተኛ ተለዋዋጭነት የሚታይበት ሲሆን የዋጋ እንቅስቃሴው መጠንም ድንገተኛነት ይታይበታል። በኤፕሪል 1994፣ ለምሳሌ፣ የኒውዮርክ አረቢካ 'ሲ' የወደፊት እጣዎች ወደ 85 cts/lb አካባቢ ነበሩ። በብራዚል ከበረዶ ጉዳት በኋላ ወደ 248 ሲ.ቲስ/ሊ.ቢ. ከፍ ብሏል - ከሶስት ወር ባነሰ ጊዜ ውስጥ ወደ 300 በመቶ ገደማ ከፍ ብሏል።

እሴቶች በመጨረሻ ወደ 90 cts/lb ዝቅ ያሉ ሲሆን፣ ነገር ግን በግንቦት 1997፣ ከ300 cts/lb እንደገና ጭማሪ አሳይተዋል። ከዚያ ዋጋዎች እንደገና መልሰው ወድቀዋል። በ2001 አጋማሽ ላይ፣ በኒውዮርክ አረቢካ 'ሲ' ኮንትራት ላይ ያለው የቅርብ ቦታ ከ50 cts/lb በታች ወድቋል - ከ1997 ከፍተኛ ደረጃዎች በኋላ የታየ የ30-አመት ዝቅተኛ መጠን ነው። በ2005 መገባደጃ ላይ እንደገና ከ100 cts/lb በላይ ቆመ። በ2011 የመጀመሪያ አጋማሽ እንደገና 300 cts/lb ደረጃ ላይ ደርሷል።

ከዚያ በኋላ፣ ዋጋዎች እስከ 2014 መጀመሪያ ድረስ ቀንሰዋል፣ እንደገና ወደ 100 cts/lb ወርዷል። በ2014 ጥቂት ጭማሪ ታይቶ ወደ 220 cts/lb የደረሰ ሲሆን፣ እንደገና ደግሞ ዝቅ ብሎ ወደ ከ90 cts/lb በትንሹ በታች በሆነ ደረጃ ላይ ደርሷል።

ምሳሌ 3: የአረቢካ የወደፊት ገበያ ዋጋ ባለፉት 40 ዓመታት

ምንጭ: <https://futures.tradingcharts.com/chart/CF/M>

የገበያ ዋጋዎችን እድገት ለመከታተል ጠቃሚ መረጃ በ www.futures.tradingcharts ላይ ይገኛል። በዚህ ድረ ገጽ ላይ ያሉ መረጃዎች ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት ውስጥ የዋጋ እንቅስቃሴዎችን ያሳያሉ።

ዘመናዊ የመገናኛ ቴክኖሎጂዎች ገበያዎች በፍጥነት ተደራሽ እንዲሆኑ ያስችላሉ። ነገር ግን በዋጋ ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ክስተቶች በሁሉም የገበያ ተዋንያን ዘንድ በአንድ ጊዜ እንዲታወቅ ስለሚያደርግ የዋጋ ቅንሳን ወይም ለመግዛት መቸኮልን፣ ሊያስከትል ይችላል። ውጤቱ እስከ 10 cts/lb ወይም ከዚያ በላይ የዋጋዎች መዘለል ወይም መውደቅ ሊሆን ይችላል። በጣም ተለዋዋጭነት በሚኖርበት ጊዜ፣ ይህ ክፍተት ነጋዴዎች ሲፈልጉ ሊያወጡት በማይችሉበት ቦታ ሊተወ ይችላሉ፣ ምክንያቱም ማንም ወይም በቂ ገዥ (ወይም ሻጭ) ለመግዛት (ወይም ለመሸጥ) ፈቃደኛ ስላልሆነ።

መጠቀሚያ

መጠቀሚያ፣ ወይም ዕዳን ለግምት ፋይናንስ መጠቀም፣ የወደፊት ገበያ ዋና ባህሪ ነው። ከሱና የዋጋ ተለዋዋጭነት አንፃር ወደፊት የሚደረጉ ኮንትራቶች ጥቅም ላይ የሚውሉ መሳሪያዎች መሆናቸውን ማወቅ ያስፈልጋል፣ ይህም ማለት አንድ ነጋዴ ለእያንዳንዱ ውል ሙሉውን የገበያ ዋጋ አይከፍልም ማለት ነው።

በምትኩ ነጋዴዎች ከኮንትራቱ ጠቅላላ ዋጋ ጥቂቱን (ብዙውን ጊዜ ከ10 በመቶ ያነሰ) በህዳግ መልክ ይከፍላሉ። ይህ “የመጀመሪያው ህዳግ” በመባል ይታወቃል። የኒውዮርክ አረቢካ ‘ሲ’ የኮንትራት ግብይት በ200 cts/lb ዋጋው 75,000 ዶላር ይሆናል (እያንዳንዱ ውል ለ 37,500lb ቡና ነው)። የህዳግ መስፈርቱ በአንድ ውል 5,400 ዶላር ያህል ከሆነ፣ 10 ኮንትራቶችን መግዛት (ለምሳሌ በ200 cts/lb) ማለት 54,000 ዶላር ህዳግ መክፈል ማለት ሲሆን ይህም 750,000 ዶላር የሆነ ረጅም (ያልተሸጠ) ቦታን ይወክላል።

መጠቀሚያ (Leverage) እንዳሉት ሁሉ የዚያኑ ያህል ደግሞ ችግሮችንም ያስከትላል። የሽያጭ ንግድ

ከመድረሱ በፊት ገበያው በ10 cts/lb ከወደቀ፣ በዚህ ጉዳይ ላይ ያለው የ37,500 ዶላር ኪሳራ ከዋነኛው የ54,000 ዶላር ኢንቨስትመንት 70 በመቶ ያህሉን የሚወክል ሲሆን የልዩነት ህዳግ መክፈልን ይጠይቃል (በዚህ ምዕራፍ በጎላ ይመልከቱ)። በጎን ማስታወሻ፣ የወደፊቱን ገበያ ተጠቅመው አካላዊ አቋማቸውን ለመከለል ነጋዴዎች በዚህ ኦፕሬሽን በወደፊት ጎን ላይ ኪሳራ ሊያስከትሉ ይችላሉ፣ ይህም ከንግዱ አካላዊ ጎን ተመጣጣኝ ትርፍ ሲያገኙ ነው። ለዚህም ነው ነጋዴዎች አካላዊ ግብይቶቻቸውን ለመከላከል (እና በዚህ ለመጠበቅ) የወደፊት ገበያዎችን የሚጠቀሙት።

የገንዘብ ልውውጡ ወደፊት በሚደረጉ ግብይቶች ውስጥ የሚሳተፉ ሁሉም ሰዎች የሥራ ቦታቸውን ወጪ እንደሚሸፍኑ ለማረጋገጥ የሚያስችል አነስተኛውን የመጀመሪያ ህዳጎችን ያዘጋጃል። የልውውጡ ግምታዊ ግብይትን ለማደናቀፍ የኅዳግ መስፈርቶች ይለያያያዛል።

የንግዱ አንድ ወገን መጥፋት የሌላ ወገን ትርፍ ነው። ስለዚህ ልውውጡ ተሳታፊ የሆኑ አካላት በሙሉ ክፍያ እንዲከፈላቸው እና በዚህም የስርዓቱን ታማኝነት ማረጋገጥ አለባቸው። ትላልቅ የኅዳግ ጥሪዎች (የመጀመሪያውን የኅዳግ ደረጃ ለመጠበቅ አስፈላጊ የሆኑ ተጨማሪ ክፍያዎች) አንዳንድ ጊዜ ተለዋዋጭነትን ይጨምራሉ ተጨማሪ ተቀማጭ ገንዘብን ለመጨመር አለመቻል ወይም ፈቃደኛ አለመሆን ነጋዴዎች ቦታቸውን እንዲቀነሱ ስለሚያደርጋቸው እንደገና የዋጋ እንቅስቃሴን ወደ ላይ ወይም ወደ ታች ሊያነሳሳ ይችላል።

የወደፊት ገበያ አደረጃጀት

የወደፊቱ ግብይት

በተለምዶ የገበያ ልውውጥ ሁኔታ አባላት ብቻ የወደፊት ውሎቻቸው በአንድ መደበኛ መድረክ ወይም ወለል ላይ ለመገበያየት ተፈቅደላቸዋል። ነገር ግን የኤሌክትሮኒክስ ንግድ ማለት በቀጥታም ሆነ በደላሎች አማካይነት ተገቢው የግብይት መብት ኖሮት ስምምነት ባለው ማንኛውም ሰው መገበያየት የሚችልበት ሁኔታ ነው ይችላል። ነገር ግን፣ እነዚህ አባላት የንግድ መለያ ከመክፈታቸው በፊት አስተማማኝ ዋስትና መስጠት አለባቸው። በተለያዩ ሃገራት ውስጥ፣ ፈቃድ ያላቸው የንግድ ባንኮች እንደዚህ ያሉ መገልገያዎችን ሊያቀርቡ ይችላሉ።

ለተመሳሳይ የኮንትራት ወር የግዢ እና የሽያጭ ቦታዎች እርስ በእርሳቸው የሚከፋፈሉ ሲሆኑ በየቀኑ ይገነባሉ።

ነጋዴዎች እስከ ብስለት ድረስ ነጋዴዎችን እንዲሸከሙ ከማስገደድ ይልቅ የፅዳት ማከፋፈያ ቤት ከቦታዎች ጋር በማመሳሰል ከተያዙት ደላሎች መዝገብ ያጸዳል። የጠራው ቤት የገዢውን ወይም የሻጩን ቦታ ይወስዳል፣ የሻጩን ሚና ለሁሉም ገዢዎች እና ለሁሉም ሻጮች የገዢውን ሚና ያከናውናል። በዚህ መንገድ በእያንዳንዱ የንግድ ቀን መዝጊያ ላይ ከፍተኛው የቀጥታ ሰፈራ ቁጥር በራስ-ሰር ይቻላል።

የኒውዮርክ አረቢካ ውል

የቡና ሲ ውል የአረቢካ ቡና ዓለም አቀፋዊ መሰኪያ ነው። ኮንትራቱ ከ20 ሀገራት በአንዱ ፍቃድ ካለው መጋዘን ወደ አሜሪካ እና አውሮፓ ከሚገኙ በርካታ ወደቦች ለአንዱ ለወደቦች እና ለዕድገት በሚሰጥ የአረቢን/የቅናሽ ዋጋ በአካላዊ ልውውጥ ደረጃ አረንጓዴ ቦሎቱን በአካል ለማድረስ ያስችላል።

የኒውዮርክ ከተማ የመጀመሪያው የቡና ልውውጥ በ1882 የተመሰረተው ለብራዚላዊ አረቢካ የወደፊት ኮንትራት ስምምነት ነው። የኒውዮርክ የንግድ ቦርድ በ1998 የቡና፣ የስኳር እና የኮከዋ ልውውጥ እና የኒውዮርክ የጥጥ ልውውጥ ዋና ከባንያ ሆኖ ተመስርቷል።

ሳጥን 2:- ማጽጃ ቤት ምንድን ነው?

የጽዳት ቤት በሁሉም የግብይት ልውውጥ ሂደት የፋይናንስ ገጽታዎች ላይ ደንቦችን እና መመሪያዎችን በማዘጋጀት እና በማስፈጸም ለገበያ የፋይናንስ ደህንነትን ያረጋግጣል። ከገበያ ተጫዋቾች ነፃነቱን ለማረጋገጥ፣ የጽዳት ቤቱ አብዛኛውን ጊዜ የተለየ ኮርፖሬሽን ነው። በፋይናንሺያል ጥበቃ እና የግብይት ዋስትናዎች ስርአቱ የነጋዴውን ህዝብ ጥቅም በማስጠበቅ የኮርፖሬሽኑ አባላትን መለዋወጥ እና ማጽዳት ነው።

የጽዳት ቤቱ የኢየንዳንዱን ቀን ሥራ ይፈትሻል፣ ያስተካክላል፣ ሪፖርት ያደርጋል እንዲሁም የኢየንዳንዱን ውል መሟላት ዋስትና ይሰጣል። ይህም በ24 ሰዓት ውስጥ ህዳሳችንን በመክፈል እና ከአባላት ያልተጠበቁ ግዴታዎችን በመሰብሰብ ነው። አባላት ቋሚ የዋስትና ፈንድ ይከፍላሉ፣ ስለዚህ ማጽጃ ቤቱ ጉድለት ካለበት የፋይናንስ ሃላፊነት ሊወስድ ይችላል።

ኢየንዳንዱ ሎት የተወሰኑ የጥራት፣ የማከማቻ፣ የማሸግ እና የመሳሰሉትን መስፈርቶች ማሟላቱን ካረጋገጠ በኋላ ጠራጊው ቤት ድጋሚ ጨረታዎችን ይመድባል። በተጨማሪም የማጽጃው ቤት የወደፊቱን የንግድ ሥራ ያካሂዳል - በመጨረሻ ውል መሠረት የአካላዊ የቡና ፍሬዎችን ጨረታ (ማቅረቢያ) ጨምሮ።

ምንጭ:- የዓለም የንግድ ማዕከል

የዛሬው የሲ ኮንትራት ወይም “NYKC” በዋናነት ከ19 ሃገራት የመጣ መለስተኛ የታጠበ የአረቢ ቡና እና ከብራዚል የመጣ የተፈጥሮ ቡና ታጥቦ እና የተቀሸረ ነው። ከእነዚህ ቡናዎች ውስጥ የተወሰኑት በዋጋቸው ሊቀርቡ የሚችሉ ሲሆን ሌሎቹ ደግሞ ከዋጋው በላይ ወይም በታች በሆነ ልዩነት ይሸጣሉ።

በጥር 2007 የኒውዮርክ የንግድ ቦርድ ከኢንተርኮንቲኔንታል ልውውጥ ጋር ተዋህዷል። ይህም ከነባሩ ግልጽ የጨነኩት ግብይት ጎን ለጎን አረቢ ቡናን ጨምሮ ሌሎች ስድስት ተጨማሪ ምርቶች የወደፊት ውል በኤሌክትሮኒክስ ግብይት በቦርዱ ላይ እንዲውል አድርጓል።

ክፍት የጨነኩት ንግድ በ2008 መጀመሪያ ላይ ቆሟል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ሁሉም የወደፊት ሁኔታዎች፣ አማራጮች እና በተጨማሪ (እንዲሁም “ኤኤ ግብይቶች” በመባልም ይታወቃል) ኤሌክትሮኒክስ ናቸው።

የኒው ዮርክ ስቶክ ገበያ ማገገያ የንግድ ወለል በከፊል።

የገበያ ምልክት፣ ጥቅሶች፣ የዋጋ መለዋወጥ ገደቦች

የገበያ ምልክት (ኮድ) :- ኬ.ሲ

ዋጋ መግለጫ

ለሁሉም ጨረታዎች እና ቅናሾች፣ ጥቅሶች በዩናይትድ ስቴትስ ሳንቲም እና የአስርዮሽ ክፍልፋዮች በመቶ ናቸው። ምንም ግብይቶች፣ ከተጨባጭ ግብይቶች በስተቀር፣ በፖውንድ አምስት መቶ አንድ መቶ አንድ በመቶ፣ ወይም አምስት ነጥቦች በአንድ ፓውንድ ባልሆነ ዋጋ አይፈቀዱም።

የኮንትራቱ ክፍል (ሎጥ) 37,500 ፓውንድ ነው

ደረጃ/ስታንዳርዶች/ጥራት

የእውቅና ማረጋገጫ ፈቃድ የሚወጣው የባቋላ ደረጃን በመፈተሽ እና በኩባያ በመመርመር ጣዕምን በመሞከር ላይ በመመስረት ነው።

ልውውጡ የተወሰኑ የቡና ዓይነቶችን በመጠቀም 'መሰረታዊውን' ለመመስረት ነው። በተሻለ ሁኔታ የተገመገሙ/የተመረመሩ ቡናዎች በፕሪሚየም ይሸጣሉ። ዝቅተኛ የተሰጣቸው በቅናሽ ይሰጣሉ።

ዝቅተኛ የዋጋ መዋዠቅ:-

5/100 ሳንቲም/ፓውንድ፣ በውል ከ18.75 ዶላር ጋር እኩል ነው።

ክፍያዎች:- በአካል በመላክ

ማቅረቢያ፣ የመላኪያ ወራት፣ ለሰላሳ እድገቶች እና ልዩነቶች

የማስረከቢያ ቦታዎች

የልውውጥ ፍቃድ ያላቸው መጋዘኖች በኒውዮርክ ዲስትሪክት፣ ቨርጂኒያ፣ ኒው አርሊንጎን፣ ሂዩስተን፣ ማያሚ፣ ብሬመን/ሃምቡርግ፣ አንትወርፕ እና ባርሴሎና ወደቦች ይገኛሉ።

የኒው ዮርክ እና የቨርጂኒያ የመላኪያ ነጥቦች እኩል ናቸው። የኒው አርሊንጎን፣ ማያሚ እና የሂዩስተን የመላኪያ ነጥቦች በ 0::50 ሳንቲም በአንድ ፓውንድ ቅናሽ አላቸው። እንዲሁም በተመሳሳይ የብሬመን/ሃምቡርግ፣ አንትወርፕ እና ባርሴሎና የመላኪያ ነጥቦች በአንድ ፓውንድ 1.25 ሳንቲም ቅናሽ አላቸው።

የማስረከቢያ ወራት፡ (ወይም የንግድ ቦታዎች) መጋቢት፣ ግንቦት፣ ሐምሌ፣ መስከረም እና ታኅሣሥ ናቸው። የሁለት ዓመት ጊዜን በመስጠት አሥር የንግድ ቦታዎች ሁልጊዜ ይጠቀሳሉ። ለምሳሌ፡ ጁላይ 2021 (N21)፣ ሴፕቴምበር 2021 (U21)፣ ዲሴምበር 2021 (Z21)፣ ማርች 2022 (H22)፣ ሜይ 2022 (K22)፣ ጁላይ 2022 (N22)፣ ሴፕቴምበር 2022 (U22)፣ ዲሴምበር 2022 (Z22) ፣ ማርች 2023 (H23) እና ሜይ 2023 (K23)። የመጀመሪያው ወይም ቅርብ ወር የአሁኑ ወይም የቦታ ወር በመባል ይታወቃል። ወራቶች ሲደጋገሙ፣ የወጡ ቦታዎች አንዳንድ ጊዜ ቀይ ተብለው ይጠራሉ። በዚህ ምሳሌ፣ ማርች 2023 እና ሜይ 2023 ቦታዎች ቀይ ማርች እና ቀይ ግንቦት በመባል ይታወቃሉ።

ወንጠረዥ 3: በማምረት ሂደት የሚፈቀዱ የዋጋ ልዩነቶች በተለያዩ ክፍላተ አለማት

የማጫሪያ ዕድገቶች	የሚፈቀዱ መጠን
ኮስታሪካ፣ ኤል ሳልቫዶር፣ ጋቲማላ፣ ሆንዱራስ፣ ኬንያ፣ ሜክሲኮ፣ ኒካራጓ፣ ፓናማ፣ ፓቸዋ ኒው ጊኒ፣ ፔሩ፣ ኡጋንዳ፣ የታንዛኒያ ዩናይትድ ሪፐብሊክ (ሁሉም የታጠበ)	መሠረታዊ/የውል ዋጋ
ኮሎምቢያ (ታጠበ)	በ ፓውንድ 400 ነጥብ ጭማሪ
ብሩንዲ፣ ሐንድ፣ ሩዋንዳ፣ ቪንዙዌላ (ሁሉም የታጠበ)	በ ፓውንድ 100 ነጥብ ቅናሽ
ዶሚኒካን ሪፐብሊክ፣ ኢኳዶር (ሁሉም የታጠበ)	በ ፓውንድ 400 ነጥብ ቅናሽ
ብራዚል (የታጠበ እና ደርቆ የተቀሸረ)	በ ፓውንድ 600 ነጥብ ቅናሽ

ምንጭ: www.theice.com

የመለኪያ ማረጋገጫ

መጀመሪያ የጥራት ስርተፍኬት ሳያገኙ ቡና ለጨረታ ማቅረብ አይቻልም። ሶስት ፈቃድ ያላቸው መርማሪዎች ያሉት ቡድን ለስርተፍኬት የቀረቡትን ቡናዎች በሙሉ ይመረምራል። ፈተናው ገለልተኛ በሆነ ሁኔታ ይከናወናል፤ መርማሪዎቹ ናሙናውን ማን እንዳቀረበው ሳይሆን የተመረተበትን አገር ያውቃሉ። ጥራቱ የሚወሰነው በስድስት ግምገማዎች እና መለኪያዎች ላይ ነው-

- አረንጓዴ የቡና ሽታ
- የስክሪን መጠን (50% ከማያ ገጽ 15 በላይ፣ ከማያ ገጽ 14 በታች ከ 5% ያልበለጠ)
- ቀለም (አረንጓዴ)
- ደረጃ (የጉድለት ብዛት)
- የአቆላል ወጥነት
- ሲኒ (በናሙና ስድስት ሲኒ)

በሲኔፍቲሲ ቁጥጥር

የሸቀጥ የወደፊት ንግድ ኮሚሽን (CFTC) በሸቀጦች የወደፊት ሁኔታ ውስጥ ግብይቱ ይቆጣጠራል፤ በቀጥታ ለአሜሪካ ኮንግረስ ሪፖርት ያደርጋል። ኮሚሽኑ የተቋቋመው ነጋዴው ማህበረሰብ ወደፊት ኢንዱስትሪዎች ሊያደርሱበት ከሚችሉት በደሎች፣ ከገበያ ማጭበርበር እና ሌሎች ገበያው የሚፈልጋቸውን የአቅርቦት እና የፍላጎት ሁኔታዎችን በትክክል እንዳያንፀባርቅ ከሚያደርጉ ተግባራት ለመጠበቅ ታልሞ ነው። የልውውጥ አባላቶች በገንዘብ ረገድ አስተማማኝ ደረጃ ላይ መሆናቸውን ለማረጋገጥም ይፈልጋል።

የመተዳደሪያ ደንቦች እና መመሪያዎቹ በህግ የተደነገጉ እና የህግ አቅም ያላቸው ናቸው። የሲኔፍቲሲ ህግ ድንጋጌዎች በህዝባዊ የወደፊት ጊዜ ላይ ኢንቨስት የሚያደርጉትን እያንዳንዱ አማላጅ በህግ በተፈጠረ የራስ ተቆጣጣሪ አካል በብሔራዊ የወደፊት ጉዳዮች ማህበር እንዲመዘገብ ያስገድዳል። የአይሲኢ ልውውጥ ኤሌክትሮኒካዊ ክትትልን እና ሙያዊ ሰራተኞችን በመጠቀም የግብይት እንቅስቃሴን ይቆጣጠራል እንዲሁም የንግድ ደንቦችን እና ደንቦችን ያስፈጽማል።

እንደ ሲኔፍቲሲ የገቢያ ግልጽነትን ለማስተዋወቅ በሚያደርገው ጥረት ውስጥ ትላልቅ የንግድ እና የንግድ ያልሆኑ ነጋዴዎችን አቀማመጥ በግልጽ የሚያሳይ የነጋዴዎች ቁርጠኝነት ሪፖርቶችን ያትማል። የ50 ኮንትራቶች ወይም ከዚያ በላይ ውሎች ለሲኔፍቲሲ ሪፖርት መደረግ አለባቸው። ይህ ለትንንሽ ተጫዋቾች ጠቃሚ ነው ምክንያቱም ይህ ካልሆነ በጣም ትልቅ ለሆኑ አፕሬተሮች ብቻ የሚገኝ መረጃን እንዲያገኙ ያስችላቸዋል።

የአሜሪካ የምርት ገበያ የወደፊት ንግድ ኮሚሽን መግቢያ በቀሽግተን

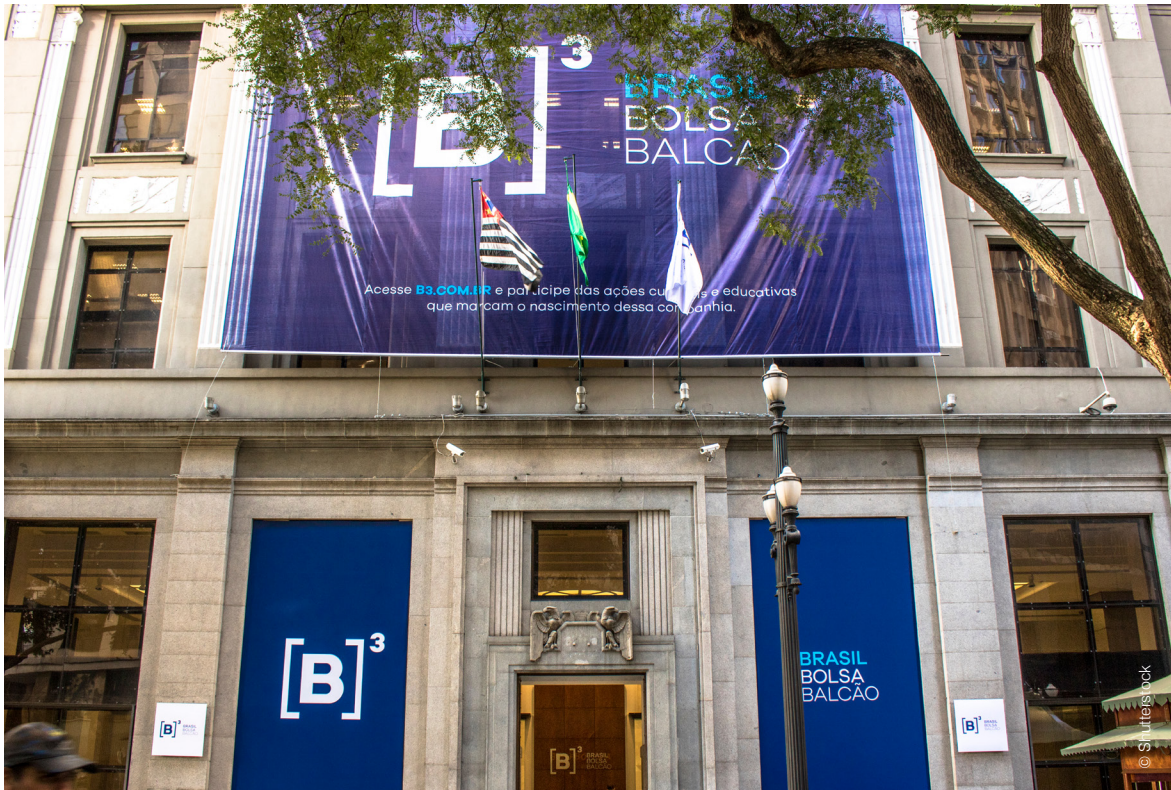
በቡና ገበያ ውስጥ ለትልቅ ግምታዊ አጥር ፈንዶች ከ20-25 በመቶግልጽ (ያልተሸፈነ) ወለድ፣ ረዥም ወይም አጭር መያዝ የተለመደ አይደለም። አምራቾች እና ላኪዎች እነዚህ ገንዘቦች በየትኛው የመላኪያ ወራት ውስጥ ቦታቸውን እንደሚይዙ ማወቅ አለባቸው። የእንደዚህ አይነት ፈንድ አቀማመጥ ግምታዊ ተፈጥሮ የእነሱን መጠን ማወቅም እንዲሁ አስፈላጊ ነው ማለት ነው። ምክንያቱም ፈጣን የገበያ እንቅስቃሴ በጣም ቅርብ ሊሆን ይችላል (የረጅም ወይም አጭር ቦታቸው ቶን ወደ ጽንፍ ከተሸጋገረ (የረጅም ጊዜ ፈሳሽ ወይም አጭር ሱሪ ላይ መግዛት)።

ሲኤፍቲሲ በወደፊት እጣዎች ላይ ሳምንታዊ የነጋዴዎች ቁርጠኝነት ሪፖርት ያዘጋጃል፣ እና በየሁለት ሳምንቱ የወደፊት እጣዎችን እና አማራጮችን በማጣመር ያቀርባል። እነዚህ በሲኤፍቲሲ ድረ-ገጽ www.cftc.gov ላይ ይገኛሉ። ሪፖርቶቹ በአራት የገበያ ተጫዋቾች ላይ መረጃ ይሰጣሉ፡- ንግድ፣ SWAP ሻጮች፣ የሚተዳደር ገንዘብ እና ሌሎች ሪፖርቶች።

የለንደን ሮቡስታ ውል

የሮቡስታ ቡና የወደፊት ጊዜ ኮንትራት እንደ ዓለም አቀፍ የሮቡስታ ቡና ዋጋ ጥቅም ላይ ይውላል። በአምራቾች፣ ላኪዎች፣ የንግድ ቤቶች፣ አስመጪዎች፣ አቀነባባሪዎች እና የሚተዳደር ፈንዶች እንዲሁም ተቋማዊ እና የአጭር ጊዜ ባለሀብቶች በንቃት ይገበያዩታል።

የኒውዮርክ የአክሲዮን ልውውጥ የለንደን ዓለም አቀፍ የፋይናንሺያል የወደፊት እና አማራጮች ልውውጥን ከገዛ በኋላ ልውውጡ “NYSE Liffe” ተብሎ የተሰየመ ሲሆን በንግዱ ውስጥ አሁንም “LIFFE” ተብሎ ይጠራል። በአሁኑ ጊዜ፣ የኢንተርኮንቲኔንታል ልውውጥ ዋና አካል ሲሆን የአይ.ሲ.ኢ ሮቡስታ ገበያ በመባልም ይታወቃል።

የ B3 የስቶክ ገበያ ፊት ለፊት ገፅ፣ በሳኦ ፓውሎ የሚገኝ።

ሌሎች የቡና ዋጋ መፈለጊያ መሳሪያዎች

አለምአቀፍ፣ የልዩ ቡና ግብይት መመሪያ

በሸቀጦች ላይ የተመሰረቱ የዋጋ ማጣቀሻ አምራጮችን ማዘጋጀት እና ማሸነፍ ሻጮች እና ገዥዎች በዋና እና ልዩ ቡናዎች ውስጥ ያለውን እሴት በሚያንፀባርቁ ዋጋዎች ላይ እንዲስማሙ ያስችላቸዋል። እነዚህ ዋጋዎች የምርት ወጪን፣ የሰራተኞችን የኑሮ ደግሞ እና አምራቾች በእርሻቸው ላይ የሚያደርጓቸውን ኢንቨስትመንቶች እና ድህረ ምርት አያያዝ ጋር በተያያዘ ከፍተኛ ጥራት ያለው ምርት ለማግኘት የሚያስችሉ መሆን አለባቸው።

በዚህ ረገድ የስፔሻሊቲ ቡና ግብይት መመሪያ በትክክለኛ የአረቦን እና ልዩ የቡና ግብይቶች ላይ የተመሰረተ የቅርብ ጊዜ የግብይት መረጃን የሚያጠቃልል ጠቃሚ መረጃ ያቀርባል። ይህ አምራቾች እና ገዢዎች ለድርድሩ ይበልጥ ተገቢ የሆኑ የማጣቀሻ ነጥቦችን እንዲረዱ ያደርጋቸዋል። ይህንን መረጃ ለሁሉም ባለድርሻ አካላት ማሳወቅ ደግሞ ከሁሉም አካላት የሚጠበቅ ተግባር ነው። ይህ ሲሆን ዋጋዎች የሚንፀባረቁበት እና የፕሪሚየም እና ልዩ ቡና የሚሸለሙበትን ገበያ ያበረታታል።

የዋጋ ንግግሮች እና ድርድሮች ከተሻሻለው መረጃ ጋር ሲላመዱ፣ ልዩ ቡና አምራቾች ከሚያቀርቡት የመጨረሻ ዋጋ ጋር የሚስማማ/የሚናበብ ክፍያ ይቀበላሉ። የ2019 የስፔሻሊቲ ቡና ግብይት መመሪያ - ከ725 ሚሊዮን ፓውንድ በላይ አረንጓዴ ስፔሻሊቲ ቡናን ከ1.5 ቢሊዮን ዶላር በላይ በሚሸፍኑ 41,000 ኮንትራቶች ላይ የተመሰረተ - ባለፉት ሶስት የመኸር አመታት አማካይ ዋጋ 2:80 ዶላር በአንድ ፓውንድ ዘግቧል። ተጨማሪ መረጃ በ www.transactionguide.coffee ላይ ይገኛል።

ብራዚል፣ ቢ3 ብራሲል ቦልሳ ባልካኦ

የመጀመሪያው የብራዚል የሸቀጦች ልውውጥ ኤ.ኤ.ኦ በ1917 በሳኦ ፓውሎ ተመሠረተ። አሁን የተለወጠው ቢ3 ብራሲል ቦልሳ ባልካኦ(ቀደም ሲል ቦልሳ ዴ መርካዶሪያስ እና ፉቱሮስ ወይም የብራዚል ምርቶች እና የወደፊት ገበያዎች በመባል ይታወቅ የነበረው) ኤ.ኤ.ኦ በ1985 ተመሠረተ። ሁለቱ ልውውጦች በ1991 ተዋህደዋል። ከስድስት ዓመታት በኋላ፣ ከሪዮ ዴጄኔሮ የብራዚል የወደፊት ንግድ ልውውጥ ጋር የተደረገ ውህደት የቦልሳ ዴ መርካዶሪያስ እና ፉቱሮስ የሚርኮሱር ነፃ ግንባር ቀደም የንግድ ማእከል አድርጎታል።

ልውውጡ ቡናን ጨምሮ በብዙ አካባቢዎች የተለያዩ የንግድ እንቅስቃሴዎችን ያካሂዳል። ለተጨማሪ ዝርዝሮች፣ www.b3.com.br ላይ ይመልከቱ። በሲ.ኤም.ኤ. ግሎቤክስ ሲስተም፣ ቢ3 በዩናይትድ ስቴትስ እና በሌሎች ቦታዎች ካሉ የንግድ ልውውጦች ጋር የተገናኘ ነው።

የቡና ኮንትራቶች ብራዚላውያን ላልሆኑ ሰዎችም ተደራሽ ናቸው። ይህ ተግባር የውጭ ነጋዴዎች እና ጠበቆች ፊዚካል ግዢዎች ከብራዚል የወደፊት ሁኔታ ጋር እንዲቃረን ያደርገዋል፤ በዚህም በሌሎች የንግድ ልውውጦች ላይ ከመከለል ጋር የሚመጣውን ልዩ አደጋ ያስወግዳል።

የቢ3 የኮንትራት መጠን (100 ክሊሞቶች እያንዳንዳቸው 60 ኪ.ግ) ለትንንሽ አብቃዮች ተደራሽ ነው። ይህ ልውውጥ በአምራች ሀገር ውስጥ እንኳን ሳይቀር እንደሚሰራ በግልጽ ያሳያል። በልውውጡ ላይ ሁለት የኮንትራት ወሎች ይገበያያሉ፡- አረቢካ ቡና የወደፊት 6/7 እና አረቢካ ቡና የወደፊት 4/5። ሁለቱም ኮንትራቶች ከመጋቢት፣ ሐምሌ፣ መስከረም እና ታኅሣሥ ጋር ሲደመር በሚቀጥለው ዓመት በሚቀጥሉት ሁለት የሥራ መደቦች ላይ ይቆያሉ።

እነዚህ ወሎች በአገር ውስጥ ገበያዎች ላይ ያተኮሩ ናቸው። ብራዚል በዓለም ላይ ከፍተኛ አምራች ብቻ ሳትሆን ሁለተኛዋ ቡና ተጠቃሚም ሀገር ነች። የአሜሪካን ዶላር መጠቀሚያ ከወጪ ገበያ ጋር ያለውን ግንኙነት ያመቻችላታል።

ኢትዮጵያ፤ የኢትዮጵያ ምርት ገበያ

ይህ አገር አቀፍ ልዩ ልዩ ሽቀጦች ልውውጥ ሚያዝያ 2008 ዓ.ም በአዲስ አበባ ተቋቋመ።

እንደ ሰሊጥ፣ ስንዴ፣ በቆሎ የባህር ማሽላ የመሳሰሉ ምርቶች ደረጃውን በጠበቀ መድረክ ላይ በኋላ ላይ ቡናም ተጨምሮበት የነበረውን የግብይት ሁኔታ ወደ ጨረታ አስራር ተክቶታል። ልውውጡ ይካሄድ የነበረው በ17 የክልል ቦታዎች 55 መጋዘኖችም ነበሩት።

ቡናው በቡናው አብቃይ ክልሎች በሚገኙ የመለዋወጫ መጋዘኖች ይንቀሳቀሳል። በዚህ ቦታ ላይ ብዙ ቡናዎች ከጥራትና አካላዊ ገጽታቸው አንጻር ደረጃቸውን የጠበቁ ስለመሆናቸው በደንብ ይመረመራሉ። ቡና አብዛኛውን ጊዜ በኢትዮጵያ ምርት ገበያ መጋዘን ውስጥ የሚከማች ሲሆን፣ ይህም እስከ አርሶ አደሩ መንደር ድረስ ሁኔታ ለመከታተል እንዲቻል እና ተገቢውን ዋስትናም ማረጋገጥ እንዲቻል ለማድረግ ነው።

በምንዛሪ መድረኩ አቅራቢዎችና ላኪዎች ቡናውን ጨረታ አውጥተው ይሸጣሉ። በመድረኩ ላይ የሚገበያየት ኢትዮጵያውያን ብቻ ናቸው።

ኬንያ እና የታንዛኒያ ዩናይትድ ሪፐብሊክ፤ የቡና ጨረታዎች

የኬንያ ናይሮቢ የቡና ንግድ ልውውጥ ሳምንታዊ ጨረታ መሰረት ባደረገ መልኩ ነው። የግብይት ወኪሎች ቡናውን ወደ ልውውጥ ግብይት መድረኩ ያቀርባሉ። ላኪዎች ናሙናውን የማግኘት እድል ስለሚኖራቸው ቡናዎቹ ከመሸጣቸው በፊት ቀድመው ለመመርመር እና ሴለቡናዎቹ ለማወቅ እድሉን ያገኛሉ ይችላሉ። ከከቪድ-19 ወረርሽኝ በፊት፣ ገዢዎች በጨረታው ግቢ ውስጥ በአካል መገኘት የነበረባቸው ሲሆን ዛሬ ላይ ጨረታው በዲጂታል መልክ ይከናወናል።

የታንዛኒያ ቡና ቦርድ በሰሜን (ሞሺ) እና በደቡብ (ኤምቢንጋ እና ሶንግዌ) ቡና ክልሎች የክልል ጨረታዎችን ያካሂዳል። ናሙናዎች ከጨረታው በፊት ለላኪዎች ለግል ግምገማ ቀርቦታል።

የገዢው በአካል መገኘት በጣም አስፈላጊ ነው።

የወደፊት ገበያ ቴክኒካዊ ትንተና

የቴክኒካዊ ትንተና ዋናው ጠቀሜታ ያለፉትን የዋጋ ንድፎችን ለማቀድ ነው። በክፍት የስራ መደቦች መጠን ላይ ያሉ ለውጦች (ማለትም የወደፊት ዕጣዎች ወይም በተሰጠው ምርት ላይ የወጡ አማራጭ ኮንትራቶች ብዛት) እና በገበያው ውስጥ ያለው አጠቃላይ የስራ መጠን እንዲሁ ይመረመራል።

ገበታዎች ብዙውን ጊዜ የዋጋ አዝማሚያዎችን ለመረዳት እና ለመተርጎም ተንቀሳቃሽ አማካይ የዋጋ ግምትን ይጠቀማሉ። በአብዛኛዎቹ ገበታዎች ውስጥ፣ አዲሱ የዋጋ መረጃ በአማካይ ውስጥ ሲካተት እና በጣም የቆየው ዋጋ ሲጣል አማካይ ዋጋም ከጊዜ ጋር ለውጥ እያሳየ መሄድ ይጀምራል። ለምሳሌ፣ ቀላል የሶስት ቀን ተንቀሳቃሽ አማካኝ የሽቀጦች ዕለታዊ መዝገያ ዋጋ እንደሚከተለው ይቀየራል፡-ረቡዕ፣ ሰኞ፣ ማክሰኞና ረቡዕ የመዝገያ ዋጋ ድምር በሦስት ይከፈላል፤ ሐሙስ፣ ማክሰኞ፣ ረቡዕ እና ሐሙስ ዋጋ መዝገያ ድምር በሦስት ይከፈልና በዚህ መልኩ ይቀጥላል።

ተንታኞች እንደ ፍላጎታቸው በስኬታት፣ በቀናት፣ በወራት ወይም በዓመታት ጊዜ ውስጥ አማካይ ዋጋ ወይም ሊያወጡ ይችላሉ።

የሚንቀሳቀስ አማካኝ ዋጋ ሁል ጊዜ አሁን ካለው የገበያ ዋጋ በበለጠ ወይም በተሻለ ነው። በጉልበት የገበያ ዋጋዎች ሲጨምሩ፣ የሚንቀሳቀስ አማካኝ አሁን ካለው ዋጋ በታች ይወርዳል። ይሁን እንጂ በድብ ወይም በመውደቅ ገበያ ውስጥ ያለው ተንቀሳቃሽ አማካይ አሁን ካለው ዋጋ ከፍ ያለ ይሆናል። የዋጋው አዝማሚያ ሲገለበጥ ተንቀሳቃሽ አማካይ እና የአሁኑ ዋጋ እርስ በርስ ይሻገራሉ።

ቻርቲንግ ተሟጋቾች መሠረታዊ ነገሮች የሸቀጦች ዋጋ ዋና ዋናዎቹ መሆናቸውን ቢቀበሉም፣ እነዚህ ነገሮች ዋጋን መተንበይ እንደማይችሉ ይገነዘባሉ። ግራፎቹ ዋጋን የሚቀርጹ እና ለእነዚህ ምክንያቶች የገበያውን ምላሽ የሚያንፀባርቁ መሠረታዊ ነገሮችን ያካተቱ ናቸው ብለው ይከራከራሉ። የተቃውሞ ክርክሮች ምንም እንኳን የዋጋ 'Curve' እና ሌሎች የግራፍ አካላት ተጨባጭ ቢሆኑም ትርጓሜው የግድ ግላዊ ነው። ስለዚህ፣ ተመሳሳይ ግራፍ ለተለያዩ አንባቢዎች ተቃራኒ ምልክቶችን ሊሰጥ ይችላል።

እንደ እውነቱ ከሆነ መሠረታዊው አቀራረብ እና የቻርቲንግ አቀራረቦች መደራረባቸው አይቀርም። አፕሬትሮች በተለምዶ መሰረታዊ ነገሮችን በማጥናት የገበያውን አዝማሚያ ይወስናሉ፤ ከዚያም ገበታዎቹን በማጣቀስ ወደ ገበያ ለመግባት ትክክለኛውን ጊዜ ይመርጣሉ።

በተመሳሳይ የገበታ ተሟጋቾች ከቴክኒካል ትንተና ባሻገር ሌሎች ነገሮችን ያጠናል። የሥራ ቦታው ከማብቃቱ በፊት የቀሩትን የግብይት ቀናት ብዛት፣ ዋጋውን ለመድረስ የተጠቀሰ መጠን፣ የረዥም ጊዜ ሁኔታን እና በልውውጥ ሂደት ያለ አሉታዊ ውጤት መላክን የመቀበል እድልን ግምት ውስጥ ማስገባት ይችላሉ።

ብዙ ከባንዶዎች ለተለያዩ ሸቀጦች ገበታዎችን በማዘጋጀት ላይ ያተኮሩ ናቸው። አብዛኛዎቹ የራሳቸው ድረ-ገጾች አሏቸው፣ እንደ የዋጋ ታሪክ፣ ጥራዞች፣ ክፍት ፍላጎት እና ቴክኒካል ጥናቶች ያሉ የቻርቲንግ መረጃዎችን ማግኘት የሚቻልበት ሁኔታን አመቻችተዋል። ሁሉም የቡና መረጃ ድረ-ገጾች (እንደ www.theice.com እና www.tradingcharts.com ያሉ) በቻርት እና በትንታኔ የተደገፉ ናቸው።

ግልጽ ፍላጎት

የግልጽ ወለድ መጠን በአንድ የተወሰነ ገበያ ላይ ያለውን የሊኩዲቲ መጠን ያሳያል።

በወደፊት ውል ውስጥ ረጅም ጊዜ ያለው ደላላ ቦታውን ለሌላ ነጋዴ ከሸጠ ወደፊት ረጅም መሆን ለሚፈልግ ግልጽ ወለድ ይቀራል። ነገር ግን ቦታው አጭር ለሆነ ነጋዴ ከተሸጠና፣ ቦታውን ሲዘጋ ክፍት የወለድ መጠን ይቀንሳል።

ክፍት ፍላጎትን ግምት ውስጥ በማስገባት ወደ ልውውጡ የሚገቡትን አፕሬትሮች ዓይነቶች መለየት አስፈላጊ ነው። 'ጠንካራ እጆች' የሚለው ቃል የኅዳግ ክፍያዎችን ረዘም ላለ ጊዜ መክፈል የሚችሉትን ይገልጻል። 'ደካማ እጆች' ዋጋዎች በከፍተኛ ሁኔታ በሚንቀሳቀሱበት ጊዜ የሚፈለገውን ከፍተኛ ልዩነት ህዳጎች በቀላሉ ሊያሟሉ የማይችሉ አፕሬትሮች ናቸው።

ጠንካራ እጆች በአጠቃላይ የዋጋ ለውጦችን የመቋቋም ችሎታ አላቸው። አንደኛው ጠንካራ እጅ ልውውጡን ለመከላከል የሚጠቀም አፕሬትሮ ነው። እንዲህ ዓይነቱ አፕሬትሮ በአጋጣሚው ምክንያት ቦታውን ለማስናከል ሊፈልግ ይችላል። ለምሳሌ በአካላዊ ቡና ውስጥ ቀዶ ጥገና ለማካሄድ። የመከላከል ሥራው ከጀመረ በኋላ የዋጋ ለውጦች በዚህ አፕሬትሮ ላይ ተጽዕኖ አይኖራቸውም።

ሌላ ዓይነት ጠንካራ እጅ ከፍተኛ መጠን ያለው ካፒታል የሚይዝ ግምታዊ ሰው ነው። እንደዚህ ያሉ አፕሬትሮች ህዳጎቹን ለመሸፈን የሚያስችል የገንዘብ አቅም ስላላቸው ቦታቸውን ለመሸጥ ሳይገደዱ በገበያ ላይ ያለውን ውድቀት ይቋቋማሉ። በአጠቃላይ በደላላ በኩል የሚሰሩ ትንንሽ ፕሮፌሽናል ያልሆኑ ግምቶች ለዋጋ ለውጦች የበለጠ ተጋላጭ በመሆናቸው እንደ ደካማ እጆች ይቆጠራሉ።

ዋጋዎችን በተናጥል መመልከቱ ገዥዎች ወይም ሻጮች በገበያው ላይ የበላይ መሆናቸውን ሊያመለክት ይችላል፣ ነገር ግን አዲስ ግጥሞችን ከአጥር ስራዎች አይለይም። አዳዲስ ግጥሞች ዋና እንቅስቃሴ ከሆኑ እነዚህ ግጥሞች አዲስ አፕሬትሮች ወደ ገበያው ከፍ እንደሚል ተስፋ በማድረግ

ወደ ገበያው እየገቡ መሆናቸውን ስለሚያመለክቱ የገበያውን ወደ ላይ የሚጨምር አዝማሚያ መተንበይ ይቻላል። ይሁን እንጂ እነዚህ ግዢዎች አጫጭር የስራ መደቦችን ለመሸፈን በአብዛኛው ለአጥር ግንባታ ዓላማዎች ከሆኑ ገበያው ደካማ ነው ተብሎ ይታሰባል። ምክንያቱም እነዚህ አጫጭር ቦታዎች ከተሸፈነ በኋላ የግዢ ግፊት ይቀንሳል።

የክወናዎች መጠን

የክዋኔዎች መጠን፣ ወይም ማዘሪያ፣ በአንድ ቀን ውስጥ ለአንድ የተወሰነ ምርት በሁሉም የወደፊት ኮንትራቶች ውስጥ የንግድ ልውውጥ ብዛት ጋር እኩል ነው። የቴክኒካል ተንታኞች የድምጽ መጠን እና ክፍት ወለድ የሰዎች ብዛት ወይም በገበያ ላይ ያለው ፍላጎት ደረጃ ጠቋሚዎች እንደሆኑ እና በዚህም ምክንያት የዋጋ መጨመር የመከሰቱ አጋጣሚን ይመለከታሉ። በዋጋ ንረት ወቅት የድምፅ መጠን ቀስ በቀስ መጨመር የአዝማሚያውን ቀጣይነት ሊያመለክት ይችላል።

የመጠን መጨመር ከፍተኛ ዋጋዎችን በመጠባበቅ ምክንያት ሊከሰት ይችላል። ረጅም ወይም አጭር የስራ መደብ ያላቸው ነጋዴዎች በዋጋ መውደቅ ምክንያት ከገበያ እየወጡ መሆኑን ሊያመለክት ይችላል። የንግድ ልውውጥ መጠን በገበያ ላይ ላለው የዋጋ እንቅስቃሴ የሚሰጠውን የውጭ ድጋፍ ስፋት ጥሩ መመሪያ ነው።

በግልጽ ፍላጎት፣ መጠን እና ዋጋ መካከል ያለው ግንኙነት

ቻርቲንግ ኤለመንቶች ትርጉም የሌላቸው ወይም በራሳቸው ሊሳሳቱ ስለሚችሉ አንድ ላይ መተርጎም አለባቸው። በክፍት ፍላጎት እና መጠን ላይ ያሉ ለውጦችን ከዋጋ ሰንጠረዦች ጋር መተንተን የተወሰኑ አዝማሚያዎችን ሊያመለክት ይችላል።

ሁለቱም የድምጽ መጠን እና ግልጽ ወለድ ከዋጋ ንረት ዳራ አንጻር ሲሰፋ፣ የከፋ አዝማሚያ ይከሰታል።

ክፍት የስራ መደቦች መጨመር የሚመነጨው ቀጣይነት ያለው አዲስ ረጅም እና አጭር የስራ ቦታዎች ወደ ገበያ ከመግባታቸው ነው። ይሁን እንጂ በእያንዳንዱ ቀጣይ የዋጋ ጭማሪ፣ ከዚህ ቀደም ወደ ገበያ የገቡት አጫጭር ሰሪዎች ለቀጣይነት የሚከብድ የከፋ ኪሳራ ያስከትላሉ። ውሎ አድር አጫጭር የስራ መደቦች ያላቸው ነጋዴዎች ለመግዛት ይገደዳሉ። ይህም በገበያ ላይ የግዢ ጫና ይጨምራል።

በድምፅም ሆነ በክፍት ወለድ ላይ የማያቋርጥ ዕድገት፣ ከዋጋ ንረት ጋር ተያይዞ፣ የበሬ ገበያ ጥሩ ማሳያ ነው። በዚህ ሁኔታ፣ ብዙ አዳዲስ ተሳታፊዎች ከፍተኛ ደረጃዎችን በመፈለግ በረዥሙ በኩል ወደ ገበያው ይገባሉ። የድምጽ መጠን እና ክፍት ፍላጎት ማሽቆልቆል ሲጀምር ይህ የአዝማሚያ መቀልበስን ሊያመለክት ይችላል። ለኒውዮርክ ገበያ፣ የነጋዴዎች ቁርጠኝነት ሪፖርት በነጋዴ ምድብ ብቻ ሳይሆን በየሣምንታዊ ለውጥም ስለ ክፍት ፍላጎት ኃይለኛ ትንታኔ ይሰጣል።

የየቀኑ መጠን እና ክፍት ወለድ እየቀነሱ እና ዋጋዎች እየቀነሱ ከሆነ፣ የድብርት አዝማሚያ ተብሎ የሚጠራው በእንቅስቃሴ ላይ ነው።

በገበያው ውስጥ ከገዢዎች የበለጠ ሻጮች ሲኖሩ ረጅም የስራ መደቦች ወደ መሸጫ ቦታ እስኪገደዱ ድረስ ኪሳራ ይደርስባቸዋል። የዋጋ ማሽቆልቆል እና መጠኑን መቀነስ ማለት የዚህ ድብርት አዝማሚያ ዝቅተኛው ዋጋ ከመድረሱ በፊት የተወሰነ ጊዜ ይወስዳል።

በጣም ከፍተኛ በሆነ የዋጋ ደረጃ የአንድ ቀን ግብይት በጣም ትልቅ በሆነ መጠን ከተመዘገበ እና ዝቅተኛ የድምጽ መጠን ደረጃዎች ተከታይ የዋጋ እንቅስቃሴዎችን ወደላይም ሆነ ወደ ታች የሚያጅቡ ከሆነ የድምጽ መጠን ፍንዳታ በገበያ ላይ ያለውን ለውጥ ሊያመለክት ይችላል። ይህ ተገላቢጦሽ እንደሚመጣ ጥሩ ምልክት ነው። በተመሳሳይ፣ ከከባድ ውድቀት በኋላ የዋጋ መውደቅ በከፍተኛ መጠን ከተመዘገበው የድብርት አዝማሚያ ማብቃቱን ሊያመለክት ይችላል።

የገበያ ገበታ፣ ቡና ደስክ በጠረጴዛ ላይ።

ቻርት ማድረግ

በቴክኒካዊ ትንተና ውስጥ በብዛት ጥቅም ላይ የዋሉት ሁለቱ ቻርቶች ባር ቻርት እና የነጥብ እና የምስል ቻርቶች ናቸው። ሌሎች የትንታኔ ዓይነቶች የአገጣጣሚ መስመሮችን፣ ተንቀሳቃሽ አማካኞችን እና ስቶካስቲክስ ወይም ፕሮባቢሊቲዎችን ያካትታሉ።

ባር ቻርቶች ለአያንዳንዱ የገበያ ቀን የዋጋውን ከፍተኛ እና ዝቅተኛ መጠን ለመመዘገብ ቁመታዊ ባርን ይጠቀማሉ። የባሩ ርዝመት በከፍተኛ እና ዝቅተኛ መጠኖች/ዋጋዎች መካከል ያለውን ልዩነት/አንድነት ወይም አኩልነት ያመለክታል። ትንሽ አግድም መስመር በመዘገያው የዋጋ ደረጃ ላይ ቁመቱን ይሻገራል። ስለዚህ በቀን አንድ መስመር ብቻ የመዘገያ ዋጋን እንዲሁም ለዚያ ቀን የተመዘገቡትን ዝቅተኛ እና ከፍተኛ ጥቅሶች ማሳየት ይቻላል። ብዙ ሳምንታትን፣ ወራትን ወይም አመታትን ሊሸፍን የሚችል ስርዓተ መጠን መዘገብ በየቀኑ ይከናወናል።

አንዳንድ ቻርቲስቶች አዲስ የወደፊት ቦታ እንደተከፈተ አዲስ የባር ቻርት መጀመር እንዳለበት አጥብቀው ይከራከራሉ። ነገር ግን ጊዜው ያለፈበትን ቦታ ተከትሎ የመጀመሪያውን ገበታ በአዲሱ አቀማመጥ መቀጠል የተለመደ ነው። አዲሱ የስራ መደቦች ከቀድሞው አቀማመጥ ጋር በተያያዘ ቅናሾች ወይም ፕሪሚየም ሊኖሩት ስለሚችሉ፣ ቻርቱ አዲሱ የስራ ቦታ የሚጀምርበትን እና የድርጅቱ ቦታ የት እንደሚጠናቀቅ በግልፅ ምልክት መደረግ አለበት።

ቀጣይነት ያለው ሴራ በተለያዩ መንገዶች ሊከናወን ይችላል። አንደኛው መንገድ ጊዜው እስኪያልቅ ድረስ የመጀመሪያውን ቦታ ማሳየት እና ከዚያም በአዲሱ የመጀመሪያ ቦታ መቀጠል ነው። ሌላው መንገድ ጊዜው እስኪያልፍ ድረስ አንድ ቦታ ብቻ ማሳየት እና በሚቀጥለው አመት ተመሳሳይ ወር መቀጠል ነው። የሁለተኛው ዘዴ ጉዳዩ አንዴ ቦታው ካለቀ፣ በታህሳስ 2021፣ እና ቀጣዩ ቦታ ታህሳስ 2022 ነው። ዋጋው በከፍተኛ ሁኔታ ተለውጦ ሊሆን ይችላል፣ ስለዚህ ቻርቱ ትልቅ ጭማሪ ወይም መቀነስ ሊያሳይ ይችላል።

በቻርቶች ላይ ያሉ የአገጣጣሚ መስመሮች ጠቃሚ የአገጣጣሚ ለውጦችን ያሳያሉ፣ ነገር ግን በአቅርቦት እና በፍላጎት ሁኔታዎች ያሉ ለውጥ እና አገጣጣሚዎችን ግን በግልጽ በሚፈለገው ደረጃ ላይ መሳክቱ ይችላሉ። የአገጣጣሚ መስመር በመረጃዎች ወይም በሌላ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ መረጃዎች ላይ የረጅም ጊዜ ለውጦችን ለመመዘገብ በጣም ተስማሚ ነው። ቻርቱ ሶስት አይነት አገጣጣሚዎችን ይመዘግባል፡- የዋጋ ጭማሪ በሚደረግበት ጊዜ ከፍተኛ የሆነ አገጣጣሚ፣ የዋጋ መውደቅ በሚከሰትበት ጊዜ የመሸከም አገጣጣሚ እና የዋጋ መረጋጋት በሚኖርበት ጊዜ የማይለዋወጥ ወይም የጎን አገጣጣሚ በሚል ይታወቃሉ። ለረጅም ጊዜ የሚቆይ ቋሚ አገጣጣሚ የመጨናነቅ አካባቢ በመባል ይታወቃል። ይህ አካባቢ ሰፊ ባለ መጠን ገበያው

የከፋ ወይም መጥፎ የሆነ አዝማሚያ የማሳየት እድሉ ሰፊ ይሆናል።

የነጥብ እና የምስል ቻርቶች በሁለት መሰረታዊ ጉዳዮች ምክንያት ከባር ገበታዎች ቻርቶች ይለያሉ። እነዚህ ቻርቶች የጊዜን ሁኔታ በአግባቡ ላይ መለክቱ ይችላሉ።

እያንዳንዱ የቻርቱ ዓምድ /ክፍልፋይ ማንኛውንም የጊዜ ርዝመት ሊወክል ይችላል።

ሁለተኛ፣ የዋጋ እርምጃን ብቻ የሚያንፀባርቅ እና የሚገመተውን ጠቀሜታ ስለሌለው የንግድ መጠኑ አስፈላጊ አይደለም።

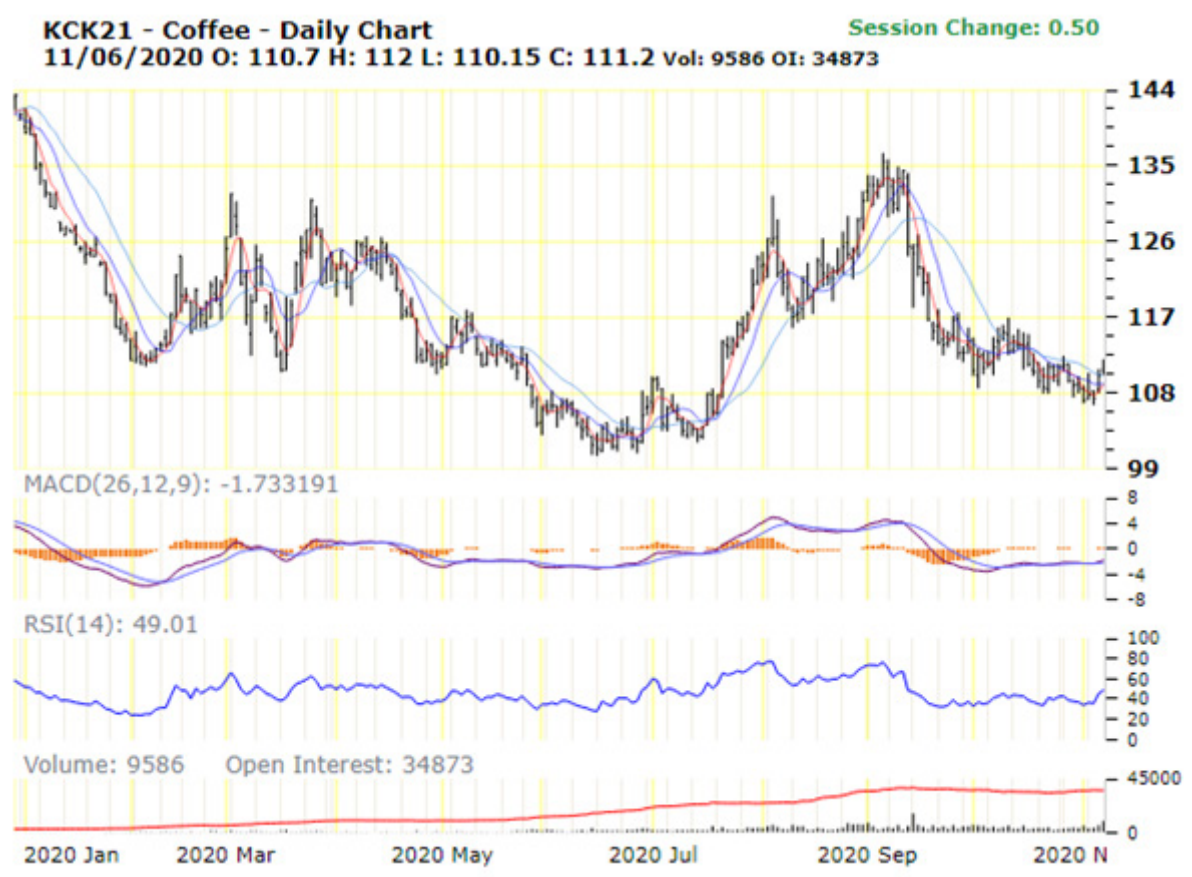
በዋጋ አቅጣጫ ላይ ያለው የለውጥ መለኪያ ብቻ የቻርቱን ንድፍ ይወስናል። በዚህ ቻርት ላይ ያሉት ግምቶች በዋናነት የሸቀጦች ዋጋን ይመለከታሉ። ዋጋው በማንኛውም ጊዜ የእቃው ትክክለኛ ግምት ነው ተብሎ ይታሰባል። ይህ ዋጋ በዓለም ላይ ያሉ ሁሉም ገዢዎች እና ሻጮች ስምምነት እና የአቅርቦት እና የፍላጎት ህጎችን የሚቆጣጠሩ ኃይሎች ድምር ውጤት ነው።

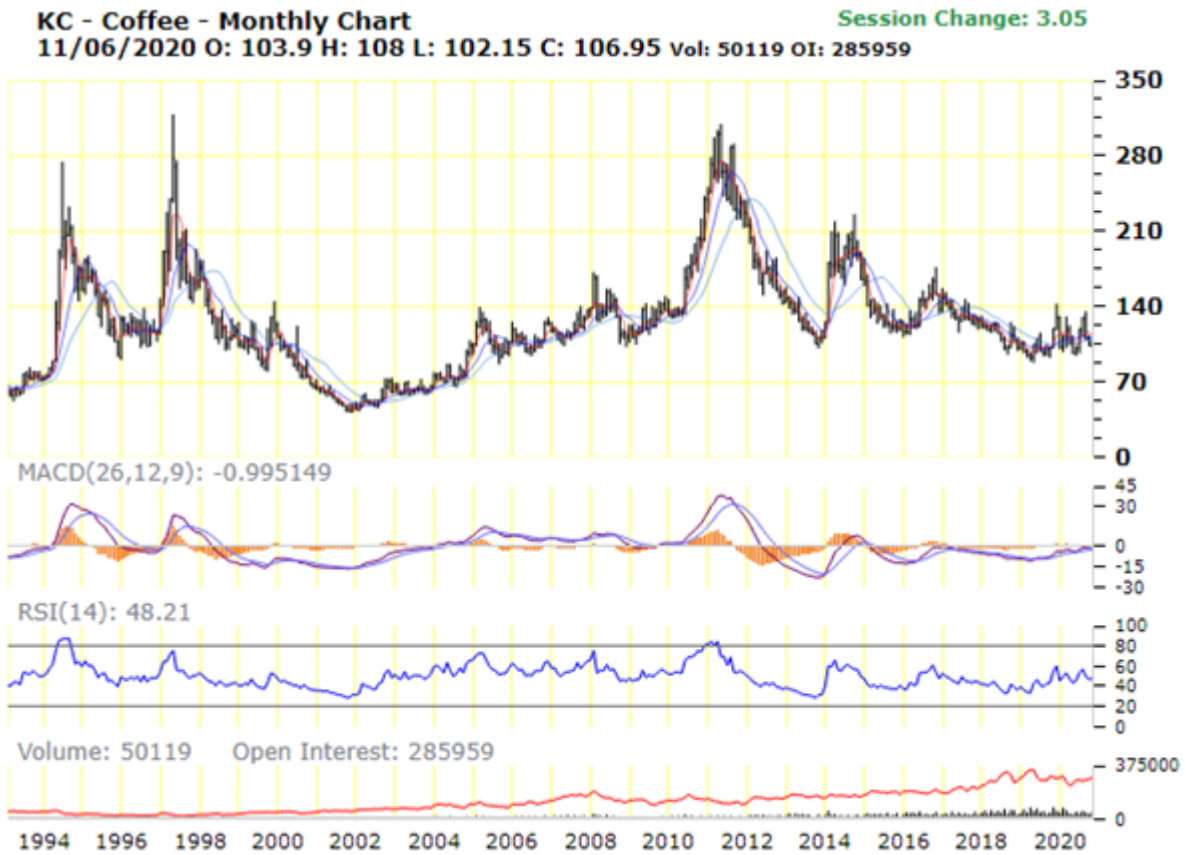
ከዚህም በላይ በዚህ ሠንጠረዥ ውስጥ ሌላ መረጃ ማካተት ላይ ስፈልግ ይችላል፤ ምክንያቱም ዋጋው በእቃው ላይ ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎችን ያንጸባርቃል ተብሎ ይታሰባል።

ወቅታዊ/የዘመኑ እና ቀደም ያሉ መረጃዎች ከተለያዩ ምንጮች ሊገኙ ይችላሉ፤ www.theice.com፣ www.tradingcharts.com እና www.coffenetwork.comን ለአብነት መጥቀስ ይቻላል።

በwww.futures.tradingcharts.com በነጻ የሚቀርቡ የቀን እና ወርሃዊ የቡና ዋጋ አጠቃላይ ሁኔታ በተመለከተ በቀላሉ ለማግኘት ምቹ ናቸው።

ምስል 4: የዓዕለት የቡና የወደፊት ዋጋ ገበታ ምሳሌ

የሄጅገግ ማብራሪያ

የቡና ዋጋ በባህሪው ያልተረጋጋ ነው። አንድ ሰው አምራች፣ ላኪ፣ አስመጪ ወይም ቆዩ ምንም ይሁን ምን የዋጋ ተለዋዋጭነትን ለመቆጣጠር የሚከተለው ስትራቴጂ ወሳኝ ነው። አብዛኞቹ ባንኮች ገንዘብን በብድር ለሚጠቀሙ ነጋዴ/ ተበዳሪዎች፣ ጠንካራ የአደጋ አያያዝ ስትራቴጂ እንዲኖራቸው አጥብቀው ይጠይቃሉ። አብዛኛዎቹ እነዚህ ስልቶች የተነደፉት የቡና የወደፊት እጣዎችን እና አማራጮችን በመጠቀም ቡናን ለማዳረስ ቃል ለመግባት እና ያለውን የዋጋ ስጋት ለማካካስ ነው።

አንዳንድ ጊዜ የአጥር መቆንጠጥ የአንድ ቡና ሽያጭ ክለላ ዓይነት ግዢ ጋር በማካካስ ሊከናወን ይችላል። ይህ ዓይነቱ አጥር በጣም ከባድ ነው፣ ለዚህ ምክንያቱ ደግሞ የቡና ገበያው ክቡና የወደፊት ዕጣ ያነሰ ፈሳሽ ስለሆነ እና ለዚያ የተለየ ቡና በአጭር ጊዜ ገዢ ማግኘት አስቸጋሪ ሊሆን ስለሚችል ነው።

አጥር ማድረግ ባልተጠበቁ የዋጋ እንቅስቃሴዎች ምክንያት የሚመጡትን አደጋዎች ለመቆጣጠር ይረዳል። በዚህ ላይ ገደብ ለማድረግ ማገድ ብዙ ስልቶች አሉ። አብዛኛው የቡና የወደፊት ጊዜን ወይም አማራጮችን በመጠቀም (i) ያልተሸጡ የቡና ክምችቶችን ወይም እቃዎች በመያዝ ወይም (ii) ገና ያልተገዛ ቡናን ወደ ፊት ሽያጭ በመያዝ የሚፈጠረውን መደበኛ የዋጋ ስጋት ለማካካስ ይጥራሉ።

አጥር መዘርጋት አደጋን ባያስወግድም፣ ከመከላከል አንጻር ግን ውጤታማ የአስተዳደር መሣሪያ ነው ብሎ መውሰድ ይቻላል። አለማቀፍ የስጋት አስተዳዳሪዎች ባለሙያዎች፣ አንዳንዴ ነጋዴዎች ተብለው የሚጠሩት፣ ከዚህ ጋር የተያያዙ ብዙ የተለያዩ የአጥር ስልቶችን በመንደፍ እና እያንዳንዱ ስትራቴጂም በመረዳት ረገድ የተሻለ ዕውቀት አላቸው።

አጥር ተቃራኒ ነገር ግን ተዛማጅ ግብይቶች በሁለቱም አካላዊ አረንጓዴ ቡና እና የወደፊት በኩል የዋጋ ስጋት ለማካካስ ይቆይታል። ነገር ግን የዋጋ ስጋት ብቻ ነው። ልዩነት አደጋ ሳይሆን ሊከለከል ይችላል። በዋነኛነት ጥቂት ባንኮች የዋጋ ስጋት በማይተዳደርበት ጊዜ የገንዘብ ልውውጦችን ስለሚያደርጉ ማጠር ታዋቂ ሆኗል። ነገር ግን በጣም በተለዋዋጭ ገበያዎች ውስጥ መደበኛ ከጊዜ ወደ ጊዜ ትልቅ የካፒታል ወጪዎችን ይፈልጋል። አንዳንድ ጊዜ ጠንካራ ከሆኑ እጆች በስተቀር ለሁሉም ወደማይቻል ደረጃ ከፍ ያለው ስለዚህ ውጤታማ የአጥር ስልቶች የሸቀጦች ንግድ ፋይናንስን በደንብ ካወቁ ልምድ ካላቸው ባንኮች ድጋፍ ያስፈልጋቸዋል።

የአደጋ ስጋቶች

የተፈጥሮ ቡና አምራቾች በገበያ የቡናቸው ተፈላጊነት ከፍተኛ በመሆኑ ለዋጋ ተለዋዋጭነትም የተጋለጡ ናቸው። አምራቾች ሊሰበሰቡ የሚችሉ በቂ የቡና ምርት ክምችት በየዛሬቻቸው ላይ ይገኛል። ይህ ክምችት በገበያው ቀጣይ ሁኔታ ላይ የዋጋ ንረት የሚያስከትል ነው።

ምንም እንኳን ተችባች ሁኔታው ይህን ቢያመለክትም አምራቾቹ የወደፊት ምርታቸውን ትክክለኛ መጠን ግን ላያውቁት ይችላሉ። ነገር ግን በቂ ልምድ ያካበቱ ቡና አምራቾች በማንኛውም የሰብል አመት ምን ያህል እንደሚያመርቱ ግንዛቤው አላቸው። ስለዚህ የሚቀጥለው አመት ምርት በአምራቾቹ በኩል ተገቢው ትኩረት እና ጥንቃቄ ሊደረግለት እንደሚገባ ሆኖ መታየት አለበት።

ተፈጥሯዊ እና የተቆላ ቡና በገበያው ውስጥ ያለው ድርሻ ጥቂት በመሆኑ በዚህ ንግድ ስራ የተሰማሩ በገበያው ላይ ለመቆየት ሌሎች ቡናዎች መግዛት ግድ ይሆንባቸዋል። የሸቀጣሽቀጥ እቃዎች እና የዝውውር ግዢዎች ቡና የመግዛትን ፍላጎት ሊቀንስ ይችላል፣ ነገር ግን ንግዱ በሚቀጥልበት ጊዜ ያላቸውን ያስላሉ እና በገበያ ዋጋ መግዛት አለባቸው። የዋጋ ማወቃወቢያ ንግዳቸውን በእጅጉ ሊጎዳ ይችላል። ከዚህ ከመቆላት ጋር ተያይዞ የወደፊት ሽያጭ ሁኔታ መልካም ሊሆን እንደሚችል ማሰብ ጠቃሚ ቢሆንም የሚከፈላቸው ዋጋ ምን ያህል ሊሆን እንደሚችል ስለማይታወቅ ገደብ ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል።

ላኪዎችና አስመጪዎች እውነተኛ ደላላ ናቸው። አምራቾቹ ለመሸጥ ሲፈልግ ቡና መግዛት ያለባቸው ሲሆን ማቀናበሪያው መግዛት ሲፈልግ መሸጥ አለባቸው። ላኪዎች እና አስመጪዎች በአካላዊ (አረንጓዴ ቡና) ቦታቸው ብዙ ግዢ ወይም ሽያጭ እንዳላቸው በመወሰን በተፈጥሮ ረጅም ወይም አጭር ሊሆኑ ይችላሉ።

የዋጋ ስጋት ዓይነቶች

የወደፊት ገበያዎች ከመኖራቸው በፊት ቡና ሲገዛም ሆነ ሲሸጥ በልዩነት ነው። ይህ ማለት የግዢ እና ሽያጭ ኮንትራቶች በአንድ ፓውንድ ወይም በቶን ቀላል መጠን ያሳያሉ። ይህ ቀጥተኛ ዋጋ ተብሎም ይጠራል።

ዛሬ አካላዊ ቡና በቀጥታ ዋጋ ሲሸጥ ይችላል። ቡና በ1.60/lb ዶላር የገዛ ነጋዴ አስቀድሞ ያልተሸጠ (ለረዥም ጊዜ የተገዛ) ዋጋው በዚያው እንደሚቆይ ወይም እንደሚጨምር ተስፋ ማድረግ ይችላል። አንድ ሻጭ አስቀድሞ ያልተገዛ (በአጭር ጊዜ የተሸጠ) ቡና በ1.60 ዶላር ቢሸጥ፣ ዋጋው በዚያው እንዲቆይ ወይም እንዲቀንስ ተስፋው ይሆናል። እንዲህ ዓይነቱ ውል በሚዘጋበት ጊዜ ሁሉ ነጋዴው በገበያው ውስጥ የዋጋ እንቅስቃሴዎች ይጋለጣሉ።

ሌላው የዋጋ አወጣጥ አይነት ቡና የተገዛ ወይም የሚሸጠው በልዩነት ነው። በዚህ ሁኔታ ቡናን ለማስረከብ ወይም ለመውሰድ /ለመረከብ ቁርጠኝነት በመኖሩ ቋሚ ዋጋ ተቆርጦለት ሳይሆን የመጪውን ገበያ ሁኔታ እና ልዩነት በግምት ውስጥ በማስገባት ግብይቱ ሊከናወን ይችላል። በንድፈ ሀሳብ ደረጃ አንድ ነጋዴ በየትኛውም የተቆረጠ ዋጋ (አይሲኦ አመላካቾችን መጥቀስ ይቻላል) ሊገዛ ወይም ሊሸጥ ይችላል፤ ነገር ግን ሁሉም ማለት ይቻላል ንግዱ የሚከናወነው በወደፊት ገበያዎች ተመስርቶ ነው።

በተለይም ሮቡስታ ቡና የሚገዛው ወይም የሚሸጠው ከአርኤም ሮቡስታ ውል አንጻር ሲሆን የአረቢካ ቡና ደግሞ የሚገዛው ወይም የሚሸጠው ከኬሲ አረቢካ ውል አንጻር ነው። ዲፈረንሻል ኮንትራቶች ብዙውን ጊዜ በወደፊት ገበያዎች ላይ የተንተራሱ ዋጋ ናቸው። በዋጋ እነዚህ ገበያዎች ክፍት ናቸው ጊዜ በማንኛውም ጊዜ ሊስተካከሉ ይችላሉ።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የገበያ እንቅስቃሴ እየጨመረ፣ ያለው የዋጋ ተለዋዋጭነትም የዚያኑ ያህል በከፍተኛ ደረጃ እየታየ ይገኛል። በዚህ በኩል የአረንጓዴ ቡናዎች ጥራት በማስጠበቅ ከጥሩ ዋጋዎች ጋር በማስተሰር/በማገናኘት በተገበያዮች ዘንድ መተማመንን ማምጣት ለነገሩ ተብሎ የሚተው ጉዳይ መሆን የለበትም።

ብዙውን ጊዜ ከቡና አቅርቦት እና ፍላጎት ለውጥ ጋር ግንኙነት የለውም። በውጤቱም፣ የብዙ ግለሰባዊ መነሻዎች ልዩነቶች የሚለዋወጡት በአገር ውስጥ ለውጦች ለምሳሌ በጥራት ወይም በመገኘት ብቻ

ሳይሆን በወደፊት ገበያዎች ላይ በሚደረጉ እንቅስቃሴዎች (አንዳንድ ጊዜ ያልተጠበቁ) በግምታዊ እንቅስቃሴዎች ምክንያት ነው።

ሣጥን 3:- ረጅም እና አጭር ቦታዎች እና ውጭኛ ሮቶች

ረጅም ማለት ያልተሸጠ አክሲዮን ወይም ተዛማጅ ሽያጭ የሌለበት የተገዙ ቦታዎች ማለት ነው። ጠቅላላ የማይዛመደው መጠን ረጅም ቦታ ነው።

አጭር ተቃራኒ ነው። ሽያጮች ከአክሲዮን ይበልጣል እና አንድ ሰው ግዥዎች ሳይዛመዱ የላቀ ሽያጮች አሉት - አጭር ቦታ።

ትላልቅ ባለይዘታዎች ረጅም ጊዜያቸውን ሲሸጡ፣ ገበያው ስለ ፈሳሽነት ይናገራል። ነጋዴዎች ከአጭር ስራዎች ጋር ሲገዙ፣ ከዚያም የገበያ ዘገባዎች ስለ አጭር ሽፋን ይናገራሉ።

የገበያ ዋጋ መጨመር ስልጅቸ በመባል ይታወቃል። የድጋፍ ስልጅ ብዙውን ጊዜ ፈጣን እና ጉልህ ወደላይ ወደላይ መሄድን ያካትታል እና ረዘም ላለ ጊዜ የመውደቅ ወይም የዋጋ ንረት ውጤት ሊሆን ይችላል።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማዕከል፣ የንግድ ምንጮች

ልዩነቶችም የዋጋ ተለዋዋጭነት አደጋን እንደሚያስከትሉ ልብ ሊባል ይገባል። ለምሳሌ የኮሎምቢያ ቡና (ኤክስፎር ሀገር) በኤይ.ሲ.ኤ. ኬ.ሲ. እና 15 cts/lb በ2010 በኤይ.ሲ.ኤ. ኬ.ሲ. እና 80 cts/lb በከፍተኛ ሁኔታ ጨምሯል። ያንን ቡና በ15 cts/lb ደምሮ የሸጠ እና አሁን ደግሞ በ80 cts/lb እንዲሸፍን የተገደደ ሰው ውሉ ሳይስተካከል 65 cts/lb ልዩነት ያጣ ነበር። ይህ ምሳሌ ጫፍ የረገጠ ነው፣ ነገር ግን በተግባር የታየ ሲሆን ከተወሰነ የቡና ጥራት ጋር እንደገና ሊከሰት ይችላል።

ቢሆንም፣ የዋጋ ልዩነቶች ከወደፊቱ ዋጋዎች ያነሰ ተለዋዋጭ ናቸው ብሎ በእርግጠኝነት መናገር ይቻላል። በልዩነት ወይም በዋጋ ሊስተካከል በሚችል (PTBF) ኮንትራቶች፣ አንድ ሰው ረጅም ወይም አጭር ቦታዎችን በመያዝ የዋጋ ስጋትን ሊቀንስ እና እነዚያን ቦታዎች ለወደፊቱ እና በአማራጭ ገበያዎች ውስጥ ያሉትን ሁሉንም አደጋን ሊቀንሱ የሚችሉ ዘዴዎችን መጠቀም ይችላል።

አደጋ ሊወገድ አይችልም። አሁንም፣ አብዛኞቹ ትላልቅ ኩባንያዎች የሚገዙት በፒ.ቲ.ቢ.ኤ.ፍ መሰረት ነው እና ማንኛውም ሰው በንግድ ስራቸው መሳተፍ የሚፈልግ ይህን አይነት ግብይት መረዳት አለበት። የፒ.ቲ.ቢ. ኮንትራቶች በኋላ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ተብራርተዋል።

የመከለል (ሄጂንግ) ጥቅሞች

ሄጂንግ በአንጻራዊነት ሲታይ አነስተኛ በሆነ ወጪ ለሸቀጦች አምራቾች የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞችን እንዲያገኙ ያደርጋል። የንግድ ግባቸውን ሊያሳኩበት የሚያስችላቸውን ዋጋም እንዲጠብቁ ያስችላቸዋል። አምራቾች የምርት ወጪውን እና ትርፍንም የሚያበረታታ የወደፊቱን የገበያ ዋጋ መለየት ያለበት ሲሆን ዋጋዎች ከወደቁ፣ አምራቾች በመጀመሪያ በታቀዱት የዋጋ አወጣጥ ግቦች አቅራቢያ ማሳካት የሚችለው ነገር ይኖረዋል።

ዋጋ ቢጨምር ግን አምራቾች ትልቅ የትርፍ ህዳግ ይረሳል። የዚህ እምቅ (ግምታዊ) ትርፍ የሚዛመደው በአስደናቂ እና ጎጂ የገበያ ውድቀቶች ላይ በሚሰጠው ጥበቃ ነው። በተጨማሪም ከዚህ የዋጋ ኢንሹራንስ ገጽታ በተጨማሪ ሌሎች ጥቅሞችም አሉ።

በመጀመሪያ፣ አጥር ተለዋዋጭ የዋጋ አሰጣጥ ዘዴን ያቀርባል። በልውውጡ ላይ የተሳሳተ ውሳኔ እንዳደረጉ የሚሰማቸው አምራቾች የአማራጭ ትዕዛዝ በቀላሉ እና ወዲያውኑ እንዲፈጸሙ ማድረግ ይችላሉ።

በሁለተኛ ደረጃ፣ የመከለል ስራዎች አነስተኛ የመጀመሪያ የገንዘብ ወጪዎችን ብቻ ያካትታሉ። የወደፊቱ ዋጋ ቢጨምር የወደፊቱን የሸጠው አምራች ተጨማሪ ትርፍ እንዲከፍል ሊጠየቅ ይችላል እና ተጨማሪ ፋይናንስ ያስፈልገዋል - ምንም እንኳን ይህ በአካላዊ አክሲዮን ዋጋ መጨመር ይካሄዳል። የሆነ ሆኖ፣ የተጨማሪ ፋይናንስ ፍላጎት የአምራቾች ጉዳይ ሊሆን ይችላል።

ሦስተኛ፣ የወደፊቱ ጊዜ ውል ከፍተኛ የዋጋ ጥበቃ ስለሚያደርግ፣ ባንኮችና ሌሎች የፋይናንስ ተቋማት

ከአምራቾች፣ ላኪዎች እና ነጋዴዎች ሰብላቸውንና ቦታቸውን አጥርተው ካላደረጉት ይልቅ የገንዘብ ድጋፍ የመስጠት ዕድላቸው ሰፊ ነው።

በመጨረሻም፣ የሸቀጦች ንግድ ባንኮች እና የአደጋ-መፍትሄ አቅራቢዎች ከደንበኛ መስፈርቶች ጋር የተጣጣሙ የተለያዩ የአደጋ መከላከያ መሳሪያዎችን አንድ ላይ አደረጉ። ለምሳሌ፣ የተቀመጠ አማራጭ በሁለት ወይም ሶስት የወደፊት የንግድ ቦታዎች ላይ በተለያዩ የስራ ማቆም አድማ ዋጋ በማሰራጨት በተለመደው የግብይት ወቅት እንዲራዘም ማድረግ ይቻላል። ከዚያ እያንዳንዱ ክፍል በተናጥል ሊተገበር ይችላል።

በአማራጭ፣ የመፍትሄ አቅራቢዎች በቀላሉ አነስተኛውን ዋጋ ዋስትና ሊሰጡ ይችላሉ። ለአረቦን ክፍያ፣ በኢንሹራንስ በተሸፈነው ዋጋ (አምራቹ የሚፈልገው አነስተኛ ዋጋ) እና በተጠቀሱት የወደፊት የንግድ ቦታዎች (ኒውዮርክ ወይም ለንደን) የዋጋ ውሳኔ መከላከል ባለው ቀን ወይም በአማካይ ዋጋ በበርካታ የንግድ ቀናት። ይህንን ሲያደርጉ ከአምራቹ አንድ ወለል ላይ ይገዛል። የተረጋገጠ ዋጋ ከዋና ወጪው ይቀንሳል።

የሽያጭ አጥር

አንድ አምራቾች፣ ላኪ፣ አቀነባባሪ፣ አስመጪ ወይም አከፋፋይ ያልተሸጡ የሸቀጦች አክሲዮኖችን የያዘ የዋጋ መውደቅ አደጋን መከላከል ይፈልጋል። ይህ አደጋ ወደፊት ገበያ ላይ ያለውን ተዛማጅ ቶን ወደፊት ሽያጭ በማካካስ ነው። አጭር ወይም የሚሸጥ አጥር። ዋጋው ከቀነሰ ረጅም ባለቤቶች በአካላዊ ቡናቸው ላይ ያጣሉ። ነገር ግን የወደፊቶቹ ኮንትራት በዝቅተኛ ዋጋ ተመልሶ ስለሚገዛ በልውውጡ በሚያገኙት ትርፍ ይካሄዳሉ። ይህ በአብዛኛው ትክክለኛ፣ አካላዊ ዋጋዎች ሲወድቁ የወደፊት ዋጋዎች እንደሚቀንሱ በሚገመተው ግምት ላይ ይመሰረታል።

ቀጥተኛ ምሳሌ በመስከረም 15 የንቲማላ ላኪ ነው በጥቅምት ወር ለመላክ ዝግጁ የሆነ 1,000 ከረጢት ዋና የታጠበ የአረቢካ ቡና ይገዛል። በዚያኑ ቀን የጠየቀውን ዋጋ ለመክፈል ፈቃደኛ የሆኑ ገዢዎች ላይኖሩ ስለሚችሉ (የFOB ንቲማላ ወደብ) ላኪው በምትኩ አራት የኒው ዮርክ ሲ ዲሴምበርን ቦታ ይሸጣል። ይህን የሚያደርገው ለጥራት ቡና የሚቀርበው ዋጋ ከጠያቂው ዋጋ ጋር በጣም ስለሚቀራረብ ወይም ልዩነቱ ሊቀንስ ስለሚችል ነው።

የአካላዊ ቡና ገበያው ከወረደ፣ ላኪው በኒውዮርክ ሲ ዲሴምበር አጭር ሽያጭ በመግዛት ሊሸጥ ከሚችለው ዝቅተኛ ዋጋ ራሱን ይጠብቃል። ገበያው ቢያድግ፣ 1,000 ከረጢት ፊዚካል ቡና ሲሸጥ በሚያገኘው ከፍተኛ ዋጋ ኪሳራውን በታህሳስ መግኘታቸው ያካክላል - የወደፊቱ እና የአካላዊ የቡና ዋጋ በአንድነት እንደሚንቀሳቀስ በማሰብ ነው።

ልዩነቶች ብዙውን ጊዜ የወደፊት ዋጋዎች ከፍተኛ ሲሆኑ እና የወደፊቱ ዝቅተኛ ሲሆኑ ከፍ ያለ ይሆናሉ። ሆኖም ግን ልዩነቶች እጅግ በጣም ተለዋዋጭ ሊሆኑ ይችላሉ። ምንም እንኳን እነዚህ ልዩነቶች አንዳንድ ጊዜ ለላኪዎች ጥቅም ላይ ሊውሉ ቢችሉም በሌላ ጊዜ ግን እንደ አስቀድሞ አስገራሚ ሊሆኑ ይችላሉ። ልዩነቶቹ በተለያዩ ምክንያቶች ይለያያሉ፣ የምርት ወይም የአቅርቦት ችግሮች በመነሻ ወይም በወደፊት ገበያዎች ላይ የሚያሳድሩት ተጽዕኖን ጨምሮ።

የግዢ አጥር

አቀነባባሪዎች የተወሰነ መቶኛ የሚፈልጓቸውን ፍላጎቶች በወር እስከ አንድ አመት ለሚደርስ ጊዜ በቋሚነት ዋጋ መግዛት የሚፈልጉ ደንበኞች ሊኖራቸው ይችላል። ነገር ግን ቦታውን አረንጓዴ ቡና በመግዛት፣ ፋይናንስ በማድረግ እና ለዚያ ጊዜ ማከማቸት በኢኮኖሚ ሆነ በአካልም ተግባራዊ አይሆንም። በምትኩ፣ ማብሰያው የተቆላውን ቡና ሽያጭ ለመሸፈን አስፈላጊ በሆነው መጠን የወደፊት የስራ ቦታዎችን መግዛት ይችላል።

ይህ ማብሰያው ለደንበኞች የገባውን ቃል ለመፈፀም በሚያስፈልግበት ጊዜ የተወሰነ የእድገት እና የአካላዊ ቡና መጠን እንዲገዛ ያስችለዋል። የሚፈለገውን ቡና ሲገዛ፣ መጋገሪያው በዝውውሩ ላይ ያለውን ቦታ መሸጥ ወይም ከትክክለኛ ግብይት ውጪ ጨረታ ሊያቀርብ ይችላል።

እስከ 12 ወርሃዊ የማድረስ ሽያጭ የገቡ ሻጮች ወይም አስመጪዎች ወደፊት ሽያጭ ላይ የሚቀርቡትን ፊዚካል ቡና መግዛት እስኪችሉ ድረስ የሽያጭ ውልን ለመጠበቅ የተለያዩ የንግድ ወራቶችን መግዛት ይችላሉ።

አንድ ጊዜ አካላዊ ቡና ከተገዛ ቦጌላ ያንን የረጅም ቦታቸውን ክፍል በወደፊት ልውውጥ ላይ ይሸጣሉ። እንደ ሽያጭ አጥር፣ ሁለቱም ወገኖች የገበያ ውጣ ውረድ ምንም ይሁን ምን የዋጋ ሥጋታቸውን ጠብቀዋል።

ስምምነቶችን መለዋወጥ

መለዋወጥ ማለት መገበያየት ወይም መለዋወጥ ማለት ሲሆን ይህ ደግሞ በስጋትም ላይ ይሠራል። ለምሳሌ፣ አምራቾች ከወደፊት የዋጋ ጭማሪ ላይ የሚያገኙትን ጥቅም በመተው የዋጋ ስጋትን በመለዋወጥ በተረጋገጠ ዝቅተኛ ዋጋ መቀየር ይችላሉ። እንዲህ ዓይነቱ የመለዋወጥ ስምምነት ለእያንዳንዱ ሩብ ቶን እና ገደብ የተደረገባቸውን ቀናት በመያዝ ከአንድ በላይ የሰብል ዓመት ሊሸፍን ይችላል። በሌላ አነጋገር የተጻፉት ወይም የተስተካከሉ የተለያዩ የግለሰብ መስፈርቶችን ለማሟላት ነው። መለዋወጥ ብዙውን ጊዜ በምርት ገበያ ሪፖርቶች ውስጥ ተጠቅሷል። ነገር ግን በአጠቃላይ አነጋገር ላኪዎች ፍላጎት ውስን ነው።

የቡና ልውውጦችን ለማጠናቀቅ አስፈላጊው የዋጋ ማስተካከያ የወደፊቱን መገበያየት ሳያስፈልገው በተገቢው የወደፊት ገበያ ላይ የተመሰረተ ይሆናል። ይህ የወደፊት ጊዜዎችን መጠቀም ከሚያስከትላቸው ችግሮች፣ ለምሳሌ ኢንቨስትመንቶችን በተቀማጭ ገንዘብ ማስያዝ፣ በተለይም ወደ ሩቅ ቦታዎች ሲመጣ። በተጨማሪም፣ የወደፊት ግብይት ወይም አጥር ሁልጊዜ የግለሰብ የዋጋ ኢንቨስትመንት መስፈርቶችን አያሟላም።

የስዋጥ ስምምነቶች በቀጥታ የሚደራደሩት እነሱን ለማግኘት በሚፈልጉ እና ለማቅረብ ወይም ለመጻፍ በተዘጋጁ የመፍትሄ አቅራቢዎች መካከል ነው። እንደዚህ አይነት ስምምነቶች ከመደበኛ የወደፊት ግብይት ርቀው የሚጠናቀቁ በመሆናቸው፣ አብዛኛውን ጊዜ ያለማዘገፍ የሚሸጡ ምርቶች በመባል ይታወቃሉ። የስዋጥ ስምምነቶች በፋይናንሺያል እና ኢነርጂ ገበያዎች በስፋት ጥቅም ላይ ይውላሉ፤ ነገር ግን በግብርና ምርት ገበያዎች ውስጥ ያን ያህል ጥቅም ላይ ይውላሉ። የሆነ ሆኖ የእነርሱ ፍላጎት እንዲያደግ ተዘጋጅቷል ይህም በከፊል የፋይናንስ ተቋማት ለአደጋ ተጋላጭነታቸው እየጨመረ በመምጣቱ ነው።

ይህ ጠቃሚ ነው ምክንያቱም ሁለቱም ወገኖች በስዋጥ ስምምነት ላይ የአፈጻጸም ስጋት ስላለባቸው በተለይም ለረጅም ጊዜ ለቆዩ ስምምነቶች። ከወደፊቶች በተቃራኒ፣ ለግብርና መለዋወጥ ስምምነቶች ምንም ማዕከላዊ የማጽዳት ዘዴ የለም፤ እናም በዚህ ምክንያት መጥፋት ይቻላል ። ይህ እንደ የዋጋ ኢንቨስትመንት መኪና ያላቸውን መስህብ ይገድባል።

ይህንን ጉድለት ለመቅረፍ በኒውዮርክ የሚገኘው አይሲኤ ለግብርና፣ ለቡና እና ኮኮዋ - መጀመሪያ ላይ ለስኳር፣ ለቡና እና ለኮኮዋ - በየካቲት 2009 የማጽጃ አገልግሎትን አስተዋወቀ።

በቁርጥ ዋጋ መገበያየት

ከላይ የተገለጸው ግብይት ገዥዎች እና ሻጮች ቋሚ ወይም ግልጽ በሆነ ዋጋ እንደሰሩ እና በወደፊት የገበያ ዋጋ ላይ በተገለጸው ቀዳሚ ገበያ ወይም የዋጋ ስጋት ላይ ያተኮረ ነው የሚል ግምት ነበረው። ማገጃ ልዩ አደጋን ማካካስ አይችልም።

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ እየጨመረ የመጣው የአካላዊ ቡና መጠን ከወደፊቱ ገበያዎች ጋር ሊስተካከል በሚችል ዋጋ ተገበያይቷል። እነዚህ የውል ዓይነቶች በዋጋ የሚቀመጡ ኮንትራቶች ይባላሉ።

የፒቲቢኤፍ ውል አጥርን ከአካላዊ ቡና ከመግዛት ወይም ከመሸጥ ተግባር ጋር በማጣመር የዋጋ ስጋትን ለመቆጣጠር ጥሩ መሳሪያ ነው። በፒቲቢኤፍ ኮንትራቶች፣ ግልጽ የሆነ የዋጋ ስጋት ወደ ልዩ የዋጋ ስጋት ይቀየራል፤ ይህም በባህሪው ብዙም ተለዋዋጭ ነው። በተጨማሪም፣ አንዴ የፒቲቢኤፍ ውል ከተፈረመ፣ ገዥ እና ሻጭ የየራሳቸውን ዋጋ ማስተካከል ይችላሉ (ይህም የተለየ ሊሆን ይችላል) በማንኛውም ጊዜ የወደፊት ገበያ ክፍት በሆነ ጊዜ ጨረታን ሳይጠብቁ ወይም በአካላዊ ገበያ ማቅረብ ሳያስፈልጋቸው የገንዘብ እጥረት ሊኖር ይችላል።

ልክ እንደ ማንኛውም የአደጋ መቆጣጠሪያ መሳሪያ ፒቲቢኤፍ አላግባብ ጥቅም ላይ ከዋለ ከጥቅሙ የበለጠ ጉዳት ሊያደርስ ይችላል። ተዋዋይ ወገኖች እንዴት እንደሚሠሩ ሳያውቁ የፒቲቢኤፍ ኮንትራቶችን እንዴት እንደሚገቡ የሚያሳዩ ብዙ ምሳሌዎች አሉ። አደጋን ከመቆጣጠር ይልቅ ተጋጭ አካላት ሳያውቁት ተጋላጭነታቸውን ይጨምራሉ። አረንጓዴውን ቡና ሳይገዙ ወይም መጠን ሳይዘገዩ የፒቲቢኤፍ ኮንትራቶችን የሚያስተካክሉ ሳኪዎች የታወቁ ምሳሌዎች አሉ። ይህ የአደጋ አያያዝ አይደለም - ንጹህ ግምት ነው።

እውነታው ግን በደንብ የተተገበረ የፒቲቢኤፍ ውል በዋጋ ልዩነት ላይ ለሚደረጉ ለውጦች የዋጋ ስጋትን

ይገድባል እና የወደፊት ገበያዎች ክፍት በሚሆኑበት ጊዜ የግዢ ወይም የሽያጭ ዋጋዎችን ለማስተካከል ያስችላል። ነገር ግን፣ ይህንን የመጨረሻውን ባህሪ ለመጠቀም፣ የፒቲቢኤፍ ውል ገዥዎች እና ሻጮች የቡና የወደፊት ጊዜን ማግኘት አለባቸው።

ይህንን ለማድረግ በወደፊት ገበያ ላይ አግባብነት ያለው የመላኪያ ወር ይመረጣል። የፊዚካል ቡና ጥራት (አረንጓዴው ቡና) የወደፊቱ ውል ከተመሰረተበት ጥራት የበለጠ ወይም ያነሰ ዋጋ ያለው በመሆኑ የዋጋ ደንቡ ለምሳሌ 'ኒው ዮርክ ሲ ዲሴምበር ሲደመር (ወይም ሲቀነስ) 3 cts/ ይነበባል።

አግባብነት ያለው የወደፊት ገበያ ወር አብዛኛውን ጊዜ የሚገበያየው ከሥጋው ቡና ማንኛውን ወር ጋር ነው። ለምሳሌ፣ በታህሳስ ወር የተላከው የኮሎምቢያ ቡና ከማርች ሲ ውል ጋር ይገበያያል። የአካል ማንኛውን ዋጋን ለመጠገን ጥቅም ላይ የሚውሉት የወደፊት ኮንትራቶች ብዛት የሚወሰነው አካላዊ ኮንትራቱን ጠቅላላ መጠን በመውሰድ በእያንዳንዱ የወደፊት ውል መጠን በመከፋፈል ነው። የወደፊቱ ጊዜ ኮንትራት ክፍልፋይ ከተሳተፈ የኮንትራቶች ጠቅላላ ቁጥር ወደ ላይ ወይም ወደ ታች ይደረጋል።

እነዚህ ሁሉ የውል ውሎች - ልዩነት፣ የወደፊት ወር(ዎች)፣ የወደፊት ዕጣዎች ብዛት - ውሉ ሲጀመር መገለጽ አለበት።

ውሉ የሚታወቅ ጥራት ያለው እና በተቀመጡ ሁኔታዎች ውስጥ መጠን ያለው አካላዊ ቡና ለማቅረብ እና ለመቀበል የሚያስችል ጠንካራ ስምምነት ነው። እነዚህ ሁኔታዎች በተስተካከሉበት ጊዜ የወደፊት ገበያው በተጠቀሰው የመላኪያ ወር ጥቅስ ላይ የተመሰረቱ ናቸው። ለገዢው እና ለሻጩ ያለው ጥቅም እያንዳንዳቸው ለአካላዊ ቡና ውል ማግኘታቸው ነው፣ ነገር ግን ዋጋው ክፍት ነው።

በሌላ አገላለጽ ገዢው የአካላዊ ቡናን ደህንነት ለመጠበቅ (በዚህም የአጥረት ችግርን በማስወገድ) የቡናውን ዋጋ ለማስተካከል (ገዢው ለሌላ ጊዜ ማስተላለፍ የሚመርጠውን) ከፋይናንሺያል ውሳኔ ለይቷል። ይህ ዝግጅት ለገዢው ሆነ ለሻጩ ተለዋዋጭነትን ይሰጣል።

የሚስተካከሉ የዋጋ ኮንትራቶችን ማስተካከል

ኮንትራቱ ሲጀመር ከተወሰነው ልዩነት ጎን ለጎን ሌሎች ሦስት ዋጋዎች አሉ። ሻጩ ያዘጋጀበት ዋጋ፣ ገዢው የተስተካከለበት ዋጋ እና የክፍያ መጠየቂያ ዋጋ።

የፒቲቢኤፍ ኮንትራቶች ሻጮች እና ገዢዎች በቀጥታም ሆነ በአማላጅ በኩል የወደፊቱን የንግድ መለያዎች ማግኘት ቢቻል ይመረጣል - አስፈላጊ ካልሆነ። የወደፊት መለያ ለሌላቸው ላኪዎች ወይም አምራቾች የገዢው መለያ ለመጠገን ሊያገለግል ይችላል። ሻጩ የሽያጩን ዋጋ በፒቲቢኤፍ ውል ውስጥ በውሉ ውስጥ የተጠቀሱትን የወደፊት ዕጣዎች በመሸጥ ማስተካከል ይችላል። ገዢው ተቃራኒውን - በመግዛት የግዢውን ዋጋ ማስተካከል ይችላል።

የፒቲቢኤፍ ውል የክፍያ መጠየቂያ ዋጋ የሚዘጋጀው ገዢ ወይም ሻጩ እነዚህን እጣዎች ወደ ተንዳኝ ሲያስተላልፉ ነው። በፒቲቢኤፍ የገዢ ጥሪ፣ ገዢው የወደፊት ዕጣዎችን ለሻጩ ያስተላልፋል። የፒቲቢኤፍ ሻጭ ጥሪን በተመለከተ ሻጩ ከወደፊት ሂሳቡ ላይ አጭር ሱሪዎችን ያስተላልፋል በገዢው ሂሳብ ውስጥ ያለውን ረጅም ጊዜ ለማካካስ እና የክፍያ መጠየቂያ ዋጋውን ያስተካክላል።

በሁሉም የፒቲቢኤፍ ኮንትራቶች የቡና መሸጫ ዋጋ የክፍያ መጠየቂያ ዋጋ እና በሻጩ የወደፊት ሂሳብ ውስጥ ያለው ትርፍ ወይም ኪሳራ ነው። የቡና መግዣ ዋጋ የክፍያ መጠየቂያ ዋጋ እና በገዢው የወደፊት ሂሳብ ውስጥ ያለው ትርፍ ወይም ኪሳራ ነው።

ተጨባጭች

ለዚህ ግብይት የአረንጓዴ ቡና ገዥም ሆነ ሻጭ የወደፊት መለያ ሊኖራቸው ይገባል። የወደፊቱን ግብይት በተወሰነ ዋጋ በተመሳሳይ የወደፊት ወር እና ዕጣ መጠን ለማድረግ መስማማት አለባቸው እና እያንዳንዱ አካል የሚጠቀመውን ደላላ ይግለጻ።

ከትክክለኛ ግብይቶች አንጻር ቦታው ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ያገኘውን ማንኛውንም የዋጋ ደረጃ ለመፍቀድ ይጠቅማል። ነገር ግን ዛሬ በጠንካራ የፋይናንስ ህጎች ምክንያት ኤኤ በሚፈጸምበት ቀን በተሸጠው የዋጋ ደረጃ ላይ መስማማት ወይም የመቋቋሚያ ዋጋን መጠቀም የተለመደ ነው። ይህም የአንድ ቀን መዝጊያ ዋጋ ነው።

ስዊቶች

መቀየር የወደፊት ቦታን ወደፊት ለማንከባለል ጥቅም ላይ ይውላል። ይህ የሚደረገው የአንድ ወር ውል በመዝጋት እና በኋላ ወር ውል በመክፈት ቦታቸውን በመቀየር ነው።

ለምሳሌ ቡና ላኪ ረጅም አካላዊ የቡና ቦታ ያለው ቦታውን አጥር ማድረግ አለበት። ጊዜው እያለፈ ሲሄድ በመጀመሪያ የማስታወቂያ ቀን እየቀረበ ነው እና የወደፊት ኮንትራቶች ብዙም ሳይቆይ ጊዜው ያበቃል። ስለዚህ ላኪው የቅርቡን ወር ውል ከወደፊት አቀማመጥ ጋር በመዝጋት የወደፊቱን ቦታ ወደ ሩቅ የንግድ ወር ያንቀሳቅሳል። ማብሪያ / ማጥፊያውን ሲገዙ ወይም ሲሸጡ ይህ በአንድ ጊዜ ይከሰታል።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማሰከል፣ የንግድ ምንጮች፣ ኢንኳሬ ቢዝነስ ት/ቤት።

ፒቲቢኤፍ ለምን ይሸጣሉ?

ብዙ ላኪዎች (ብዙውን ጊዜ እንደ ፕሮሰሰር በእጥፍ የሚጨምሩት) በገበያው ላይ ያለማቋረጥ መገኘት አለባቸው - ማለትም አብቃዮቹ ወይም ሰብሳቢዎቻቸው መሸጥ ሲፈልጉ መግዛት አለባቸው። ነገር ግን ለእሱ ያለ ቤት ቡና መግዛት አደገኛ ሊሆን ስለሚችል ብዙ ላኪዎች (እና ባንኮቻቸው) ለእንደዚህ አይነት ግጥሞች መድረሻን ይመርጣሉ።

ለነገሩ ቡና ለመገበያየት ክፍተኛ ገንዘብ ያስፈልገዋል። አብዛኛዎቹ ላኪዎች የብድር መስመሮችን ስለሚጠቀሙ ለንግድ ሥራቸው የባንክ ፈቃድ ያስፈልጋቸዋል።

ነገር ግን ቡና ሳይጠጡ ወደፊት ለማድረስ በቋሚ ዋጋ መሸጥም እንዲሁ አደገኛ ነው። የፒቲቢኤፍ ኮንትራቶች ዋጋው በኋላ ላይ እንዲስተካከል ይፈቅዳሉ።

በጣም መሠረታዊ በሆነው የፒቲቢኤፍ የሽያጭ ኮንትራቶች አካላዊ ቡና ሲገዙ ምናልባትም የእቃ መጫኛ ጭነት በደረሰ ቁጥር መስተካከል አለበት። በዚህ ጉዳይ ላይ ትላልቅ ኮንትራቶች ብዙ ጥገናዎችን መፍቀድ አለባቸው።

ከመስተካከሉ በፊት ምን ያህል ቡና መስማማት የግለሰብ ውሳኔ ነው፤ ነገር ግን ፒቲቢኤፍ መሸጥ የአደጋ መከላከያ መሳሪያ ነው እና ለመገመት የታሰበ አይደለም።

ሻጩ ለመጠገን ሲጠራ ገዢው በውሉ ውስጥ መስማማት በነበረበት መንገድ ተገቢውን የወደፊት ቁጥር ይሸጣል። ሻጩ ለገዢው እንደ 'በገበያ' ወይም 'በመክፈት ላይ' የመሳሰሉ የተለየ የማስተካከል ትእዛዝ ሊሰጥ ይችላል። የወደፊቱ የገበያ ዋጋ በተመረጠው ደረጃ ሲገበያይ ትዕዛዙ ተሞልቶ ዋጋው ተስተካክሏል። የዚህ አይነት አሰራር በሁለቱ አካላት መካከል መተማመንን ይጠይቃል።

ፒቲቢኤፍን መገበያየት ለአማላጅ ገዥም አደገኛ ነው። ላኪው/ላኪው የቡናውን ባለቤት ሳያደርግ እንዲስተካከል ቢጠራስ? ይህን በማድረግ ላኪው ሙሉ ለሙሉ ለገበያ ተለዋዋጭነት ይጋለጣል። ነገሮች በጣም ከተሳሳቱ እና ላኪው ከጠፋ፣ ማስተካከያውን ያዘጋጀው አስመጪ ከባድ ችግር ውስጥ ነው።

አስመጪው በወደፊቱ ላይ ያለውን ኪሳራ ሙሉ በሙሉ መሸፈን እና አሁንም ለአካላዊ ቡና የሽያጭ ውል መፈጸም አለበት። ለዚህ ነው አንዳንድ ገዢዎች ከተወሰነ ቀን ጀምሮ ብቻ እንዲጠግኑ የሚፈቅደው፣ በተለይም ለተራዘመ ኮንትራቶች።

የመጠን ወጥመድን ማስወገድ

የፒቲቤኤፍ ሽያጭ የት ላይ ተነስቶ ወዴት መድረስ እንዳለበት መለየት እንደተሳነው የአሳንሰር ተሳፋሪ መሆን ነው። ‘መጠን’ ተብሎ የሚጠራውም የሚፈልጉትን የወለል ላይ ቁጥር ተጭኖ የፈለጉበት መድረስ ካልተጫኑ ደግሞ እንዲሁ ሲዋልሉ እንደመዋል አልያም ያልጠበቁበት ቦታ እንደመድረስ አድርጎ መውሰድ ይቻላል።

በመጠን ወጥመድ ውስጥ ከመውደቅ ለመዳን (የመወሰን አለመቻል) የተወሰነ ጊዜ ካለፈ ወይም ዋጋ ላይ ሲደርስ ማስተካከል በራስ-ሰር መከናወኑን ለማረጋገጥ የውስጥ ማቆሚያዎች መቀመጥ አለባቸው። ትዕዛዞችን ማስተካከል ‘እስከ ተሰረዘ ድረስ’ በሚለው መሰረት ሊሰጥ ይችላል። ነገር ግን፣ በጣም ተለዋዋጭ እና ፈጣን የገበያ ሁኔታ ውስጥ፣ የቅፍተት ግብይት ክስተት እንደዚህ ያሉ ጥሩ-የተሰረዙ ትዕዛዞችን በወቅቱ መፈጸም ከባድ ካልሆነም የማይቻል ሊሆን ይችላል።

የቡና እና የፒቲቤኤፍ ሽያጭ ያላቸው አምራቾች ወይም ላኪዎች (ማለትም ልዩነት አላቸው፤ ነገር ግን ምንም ዓይነት ዋጋ የሌላቸው) ልዩነቱን አደጋ ቢያስወግዱም፣ አለመስተካከል ውሳኔ ለገበያ ወይም ለዋጋ ሥጋት እንደሚያጋልጣቸው መገንዘብ አለባቸው። አንዳንድ የእቃ ማንገጥ ኮንትራቶች በላኪው ጥያቄ አንዳንድ ጊዜ እቃዎቹ ከተላኩ በኋላም ቢሆን ማስተካከል እንዲዘገይ ይፈቅዳሉ።

ቋሚ የዋጋ ሽያጭ የማይቻል ሲሆን ሌላው ቀላል አማራጭ ፒቲቤኤፍ መሸጥ እና ወዲያውኑ ማስተካከል ነው። ይህ ሁለቱንም የወደፊት ዋጋ እና ልዩነቱን ያስተካክላል፣ አንድ ላይ፣ የመጨረሻውን የሽያጭ ዋጋ ያካትታል። እንደ ‘በጣም ቀድመን እያስተካከልን ነው?’ ወይም ‘ገበያው ቢያድግስ?’ የመሳሰሉ ስጋቶች የጥሪ ምርጫን በመግዛት የዚህ ወጪ ወጪ ለፊዚካል ሽያጭ ዋጋ እንደሚወጣ በመቀበል ሊፈታ ይችላል።

ሀዳጎች

ሻጮች የሽያጭ ዋጋቸውን በፒቲቤኤፍ ውል ለመቆለፍ ሂሳባቸውን የወደፊት ጊዜ መሸጥ አለባቸው እና ገዢዎች ዋጋቸውን ለመቆለፍ ሂሳባቸው የወደፊት ጊዜዎችን መግዛት አለባቸው። የሁለቱም ወገኖች የወደፊት ሂሳብ አጣው እስኪተላለፍ ድረስ ክፍት ሆኖ ይቆያል፤ ይህም የወደፊቱን ግብይት በማካካስ (የረጅም ጊዜ አጭር ስሪዎች ከዜሮ ጋር እኩል መሆን አለባቸው)።

የወደፊት ሂሳቦች ክፍት ሆነው በሚቆዩበት ጊዜ ዕለታዊ የኅዳግ ጥሪዎች መክፈል አለባቸው። ገበያው ከተነሳ አጫጭር ስሪዎች ይከፍላሉ።

ገበያው ከወደቀ፣ የረዥም ጊዜ ክፍያ ህዳግ ይኖራል። በፒቲቤኤፍ ውል ላይ፣ ህዳጎቹ የሚመለሱት የወደፊቱ ግብይቶች ስኩዌር ሲሆኑ - ማለትም ቡናው ሲደርስ እና ደረሰኝ ሲወጣ ነው።

ነገር ግን በዋጋ መጠየቂያ እና በቡና አቅርቦት መካከል ረጅም ጊዜ ሊኖር እንደሚችል ያስታውሱ።

ተዋዋይ ወገኖች ቡና እስኪደርስ ድረስ ለእነዚህ የኅዳግ ጥሪዎች የገንዘብ ድጋፍ ለማድረግ በቂ ገንዘብ ሊኖራቸው ይገባል። አብዛኛዎቹ የሸቀጦች ባንኮች የኅዳግ ጥሪን ተከትለው ተጨማሪ ፋይናንስ ይሰጣሉ። ነገር ግን የፒቲቤኤፍ ውል በትክክል መፈጸሙን እና በእውነተኛ ቡና እና በመሸጥ እውነተኛ ቁርጠኝነት መያዙን እርግጠኛ ከሆኑ ብቻ ነው።

አማራጮች

ሌላው የአደጋ አስተዳደር አካሄድ የወደፊት ምርጫዎችን እንደ የዋጋ ኢንሹራንስ መግዛት ወይም መሸጥ ነው። አማራጮች ገዢዎች የተገለጸውን የሸቀጥ መጠን በተወሰነ ዋጋ ወይም ወደፊት ቀን የመግዛት ወይም የመሸጥ መብት ይሰጣሉ። ለዚህም ነው አማራጮች ብዙውን ጊዜ እንደ ኢንሹራንስ የሚባሉት። ይህ ኢንሹራንስ አሁንም ወጪን ይጠይቃል። ነገር ግን ነጋዴዎች የኅዳግ ጥሪዎችን መክፈል ሳያስፈልጋቸው በወደፊት ገበያ ላይ ሊያደርሱ የሚችሉትን ኪሳራ እንዲገድቡ ያስችላቸዋል፤ ይህም የገንዘብ አቅማቸውን ይገድባል። አማራጮች ትክክለኛ ኢንሹራንስ እንዳልሆኑ ነገር ግን በተመሳሳይ መልኩ ጥቅም ላይ ሊውሉ እንደሚችሉ ልብ ሊባል ይገባል።

ጥሪዎች እና ማስቀመጫዎች ሁለቱ መሰረታዊ የአማራጭ ዓይነቶች ናቸው።

ነጋዴዎች የወደፊት የገበያ ዋጋ እንደሚጨምር በማሰብ የጥሪ አማራጮችን ይገዛሉ። ዋናውን ምርት (የወደፊት የቡና ውል) በተስማሙበት ዋጋ (የአድማው ዋጋ በመባል ይታወቃል) የመግዛት መብት ቢሰጣቸውም ምንም ግዴታ የለባቸውም። አማራጮች በተወሰነ የጊዜ ገደብ ውስጥ በተወሰነ የጊዜ ገደብ ውስጥ ተካትተዋል።

አማራጮች አስቀምጥ የጥሪ አማራጮች የመስታወት ግብይት ናቸው። ለገዢው የተወሰነውን የሸቀጥ (የወደፊት የቡና ገበያ) በተስማሙበት ዋጋ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ የመሸጥ መብትን ይሰጣሉ እንጂ ግዴታ የለባቸውም። የወደፊቱን የገበያ ዋጋ ማሽቆልቆሉን የሚጠብቁ ነጋዴዎች ይህንን አይነት አማራጭ ይገዛሉ።

የጥሪ ገዢዎች አማራጮቻቸውን መጠቀም እና የረጅም ጊዜ የስራ ቦታ ማድረስ እና አጭር ቦታ ያላቸውን ገዢዎች በአድማ ዋጋ ላይ ማስቀመጥ ይችላሉ። የጥሪ አማራጮችን መለማመድ የንግድ ስሜትን የሚፈጥረው የስራ ማቆም አድማ ዋጋ በተጠቀሰው ሰዓት ላይ ካለው የወደፊት የቡና ገበያ ዋጋ በታች ከሆነ ብቻ ነው። ከዚያም 'በገንዘብ' ይባላሉ።

የወደፊቱ የቡና ገበያ ዋጋ ከጥሪው አድማ ዋጋ በታች ከሆነ፣ ይህ 'ከገንዘብ ውጪ' ተብሎ ይጠራል።

ለአማራጮች፣ የተገላቢጠሽ አመክንዮ ተግባራዊ ይሆናል።

አንድ ባለሀብት አንድን አማራጭ ሲገዛ የመጥፋት አደጋ ለአማራጭ በተከፈለው አረቦን ዋጋ ላይ ብቻ የተወሰነ ነው።

ገበያው ምንም ያህል ርቀት ቢሄድ አማራጩ በማንኛውም ጊዜ ሊተገበር ይችላል። ስለዚህ የመመለሻ ገደብ የለም። በተጨማሪም ባለሀብቶች አማራጮችን በሚገዙበት ጊዜ ምንም ዓይነት ህዳግ እንዲያስገቡ አይገደዱም። አማራጮች እንደ ኢንሹራንስ ይሰራሉ፣ ምክንያቱም የአረቦን ክፍያ ከመጥፋት የመከላከል ደረጃን ይሰጣል።

በአንጻር፣ አንድ ሰው አዲስ አማራጭ ከሸጠ ወይም ከገዛ አደጋው ገደብ የለሽ ሊሆን ይችላል። የአማራጭ ፀሐፊው ፕሪሚየም (የተገደበ መመለሻ) ይከፈላል እና ገበያው ምንም ያህል ርቀት ቢሄድ (ያልተገደበ አደጋ) ማክናወን አለበት። አማራጭ ጸሐፊዎች የኅዳግ ሒሳቦችን መያዝ አለባቸው። ያልተገደበ አደጋ ሊያስከትል ስለሚችል፣ ልምድ ያላቸው ጃርት እና ነጋዴዎች ብቻ የመሸጥ ወይም የመጻፍ አማራጮችን ማጤን አለባቸው።

የመግዛት አማራጮች በተለይ በህዳግ ሒሳብ ላይ ካፒታል ሳያስገቡ የዋጋ ወለልን (ከምርት ወጪ በላይ) ለማቋቋም ለሚፈልጉ አነስተኛ አምራቾች ማህበራት ማራኪ ነው። የማምረቻ ወጪያቸውን ለማስጠበቅ የተቀመጠ አማራጭ ይገዛሉ (የወደፊቱ የቡና ዋጋ ግብይት ከምርት ወጪያቸው ይበልጣል ብለን በማሰብ)።

ይህ የዋጋ ወለልን ያረጋግጥላቸዋል። ገበያው ወድቆ ከሆነ፣ የአኑርሱን አማራጭ ተግባራዊ ማድረግ እና የሽያጭ ዋጋቸውን መጠበቅ ይችላሉ። ገበያው ከወጣ፣ ከፍ ባለ ዋጋ ይሸጣሉ እና የተቀመጠ ምርጫ ጊዜው አልፎበታል።

አማራጮች ብቻውን ወይም ከወደፊቶቹ ጋር ተጣምረው ለአደጋ አስተዳዳሪዎች የአጥር ስልቶቻቸውን በመንደፍ ረገድ የበለጠ ተለዋዋጭነት ይሰጣሉ።

የዋጋ አሰጣጥ አማራጮች

ሁለት ዋጋዎች ለአማራጮች፣ ለስትራቴጂ ዋጋ እና ፕሪሚየም ተጠቅሰዋል። የአድማ ዋጋ አማራጩ ሊተገበር የሚችልበት እና በምርጫው ውስጥ የተጠቀሰው ዋጋ ነው። የአንድ አማራጭ ዋጋ በሶስት ነገሮች ላይ የተመሰረተ ነው፡ ውስጣዊው እሴት፣ ጊዜው የሚያበቃበት ጊዜ (ወይም የጊዜ እሴት) እና በተዘዋዋሪ ተለዋዋጭነት። ፕሪሚየም (የአማራጭ ዋጋ) የአማራጭ ውል ሲጠናቀቅ የስራ ማቆም አድማ ዋጋው ከገበያ ዋጋ ጋር ምን ያህል እንደሚቀራረብ ጋር የተያያዘ ነው።

እንደወደፊቶቹ ሁሉ በአማራጭ ኮንትራቶች ውስጥ ንቁ ንግድ አለ።

ከግሪክ ፊደላት በመጡ ፊደላት የተገለፀው የአደጋ ምደባ ፕሪሚየምን ይወስናል፡-

- አማራጭ የግሪክ ዴልታ። የወደፊቱ የቡና ዋጋ በአንድ ቢቀየር የአማራጭ ዋጋ የሚቀየርበት መጠን።
- አማራጭ የግሪክ ጋማ። የአማራጭ ዴልታ ስሜታዊነት በህጋዊ አካል ዋጋ ላይ ለሚደረጉ ለውጦች። በሌላ አነጋገር ጋማ የዴልታ ለውጥ መጠን ከሥር አካል ዋጋ ለውጥ አንጻር ይለካል።
- አማራጭ የግሪክ ቱታ። ጊዜው የሚያበቃበት ቀን የሚቀረው ጊዜ በአንድ ቀን ሲወድቅ የአማራጭ ዋጋ የሚቀየርበት መጠን። ጊዜው የሚያበቃበት ቀን የሚቀረው ጊዜ ሲቀንስ የአማራጭ ዋጋ ይቀንሳል። ስለዚህ፣ ቱታ ሁልጊዜ አሉታዊ ነው።
- አማራጭ የግሪክ ሺጋ። የአንድ አክሲዮን በተዘዋዋሪ ተለዋዋጭነት የአማራጭ ዋጋን ለመወሰን በጣም ተፅዕኖ ከሚፈጥሩ ነገሮች ውስጥ አንዱ ነው። ሺጋ የአንድ አማራጭ ዋጋ የሚለወጠውን መጠን የሚለካው የወደፊቱ የወደፊቱ ተለዋዋጭነት በአንድ ሲቀየር ነው።

የአማራጭ ውስጣዊ እሴት ከትክክለኛው የገበያ ዋጋ ጋር ሲነጻጸር የሥራ ማቆም ዋጋ ነው። ይህ ውስጣዊ እሴት አሉታዊ ከሆነ፣ እንደ ዜሮ ይቆጠራል። በምሳሌ ለማስረዳት፣ ይህንን ሁኔታ ተመልከት። የዲሴምበር

የወደፊት ጊዜዎች በ154 cts/lb የሚገበያዩ ከሆነ፣ የዲሴምበር ጥሪ 150 cts/lb አድማ ዋጋ በ6.50 cts/lb ፕሪሚየም ሊጠቀስ ይችላል።

ዋናው እሴት 4 cts/lb ነው ምክንያቱም አማራጩ 'በገንዘብ ውስጥ' ነው። ነገር ግን የዲሴምበር ጥሪ 160 cts/lb የስራ ማቆም አድማ በ3 cts/lb ፕሪሚየም ሊገበያይ ይችላል፣ ይህም ማለት ውስጣዊ እሴቱ ዋጋ የለውም ምክንያቱም አማራጩ 'ከገንዘብ ውጭ' ነው።

በእርግጥ አንድ አማራጭ ገዢ ለበለጠ የዋጋ ጥበቃ ከፍተኛ ክፍያ ለመክፈል መምረጥ ይችላል። የአማራጭ የጊዜ ዋጋም ፕሪሚየምን ይወስናል። አማራጩ እስኪያልቅ ድረስ ረዘም ላለ ጊዜ የሚቆይ ጊዜ አማራጩን የመተግበር ዕድሉን ይጨምራል።

ሳጥን 5:- በገንዘብ ወይም ከገንዘብ አማራጮች ውጪ

አማራጮች የምልክት ዋጋ አላቸው። አንድ አማራጭ የሚገበያየው በተወሰነ የገበያ ደረጃ ሲሆን በአድማ ዋጋ እና በእውነተኛው ደረጃ መካከል ያለው ልዩነት አንድ አማራጭ በገንዘብ ውስጥ ወይም ከገንዘብ ውጭ መሆኑን ያሳያል።

በገንዘብ ውስጥ ያለ አማራጭ የገበያ ደረጃ ከአድማ ዋጋ በላይ አለው። ከገንዘብ ውጭ አማራጭ (እስካሁን) አድማው ዋጋ ላይ አልደረሰም።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማዕከል፣ የንግድ ምንጮች

ከገንዘብ አማራጮች ውጪ

ጠበባዎች ሁል ጊዜ አጭር ስለሆኑ ብዙውን ጊዜ ከገንዘብ ዕቃዎች ይሸጣሉ። አምራቾች ከገንዘብ ጥሪዎች ውስጥ መሸጥ ይችላሉ። ነገር ግን ጥንቃቄ ማድረግ አለባቸው፣ ከአመታዊ ሰብል ትንሽ መቶኛ ብቻ አደጋ ላይ ይጥላሉ።

አንዳንድ ትላልቅ አምራቾች፣ ለምሳሌ በብራዚል ውስጥ፣ ገደብ የለሽ አደጋ ቢኖርም የመጥሪያ አማራጮችን ለመሸጥ ምቹ ናቸው።

ይህ የሆነበት ምክንያት አምራቾች ሁልጊዜ ረጅም ቡና በመሆናቸው ነው። በዛሬዎቹ ላይ የቡና ክምችት እና የወደፊት ምርት አላቸው። የወደፊቱ ገበያ ከምርት ወጪያቸው በላይ ከሆነ፣ ብዙ ጊዜ የጥሪ አማራጮችን በመሸጥ የምርታቸውን ትንሽ ክፍል ይሸጣሉ። እነዚህ አማራጮች ከተመታ ቡናቸውን ከተመቱት አማራጮች ጋር በማነፃፀር የአድማውን ዋጋ እና ፕሪሚየም ወደ ኪሱ ያስገባሉ።

የወደፊቱን የወደፊት ጊዜ ከመሸጥ ጋር ተመሳሳይ ነው፣ ነገር ግን ለወደፊት ገበያ በፕሪሚየም። የአምራቾች ጉዳቱ የጥሪ አማራጩን መቶኛ ሳይሸጥ፣ ያጠረ እና በዋጋ ያልተስተካከሉ የጥሪ አማራጮች እስኪያልቅ ድረስ መተው አለባቸው። አንድ አምራች ሁሉንም ነገር የሚሸጥ ከሆነ እና ጎልቶ የሚታየው የጥሪ አማራጮች ከተመታ አምራቹ ቢያንስ የሚቀጥለው ሰብል እስኪመጣ ድረስ አጭር ይሆናል።

በሒሳብ ቀመር ላይ የተመሰረተ የተዘዋዋሪ ተለዋዋጭነት ዋናውን የወደፊት የወደፊት ውል በሚጠበቀው የዋጋ ተለዋዋጭነት ላይ ይገመግማል። የአማራጭ ዋጋ በጊዜ እና በተለዋዋጭ ሁኔታዎች ምክንያት ሊለወጥ እንደሚችል መገንዘብ አስፈላጊ ነው።

የአማራጭ ስልቶች እጅግ በጣም የተለያዩ ናቸው፣ እና ማንኛውም ስልት ማለት ይቻላል አማራጮችን በመጠቀም ሊቆጠር ይችላል (በግልጽ በዋጋ እና በአደጋ)። ለተለያዩ ስልቶች የተለያዩ ስሞች ተሰጥተዋል።

የአማራጭ ግብይት ወሰን ሰፊ ነው እና የሁሉም ስትራቴጂዎች ማብራሪያ በራሱ መጽሐፍ ይወስዳል። የጥሪ አማራጮች ለአምራቾች እና ላኪዎች ቀጥተኛ ፍላጎት የላቸውም። የመሸጥ ወይም የመጻፍ አማራጮች ልምድ ላላቸው አጥር ባለቤቶች ብቻ ነው፣ ምክንያቱም ቀደም ሲል እንደተገለፀው ያልተገደበ አደጋን ያካትታል። ስለዚህ ሁለቱም ከዚህ ህትመት ወሰን ውጭ ናቸው። ነገር ግን ተጨማሪ መረጃ ከኢንተርኮንትኔንታል ልውውጥ ማግኘት ይቻላል።

ምዕራፍ 7

የቡና ንግድ ገጽታዎች

ትክክለኛው ዝግጅት በጣም አስፈላጊ ነው	246
የኮንትራት የንግድ ዝርዝሮች	247
የውል ሰነድ	258
የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን እና አረንጓዴ ቡና ማህበር ኮንትራቶች	264
ኢንተርምስ®	267
ሎጂስቲክስ እና ኢንቨስትመንት	269
በኮንቴይነሮች ማጓጓዣ	272
ከተለያዩ የአሠራር አደጋዎች መድን	280
ግልግል	286

የቡና መፍጫዎች በመደርደሪያ ላይ

የቡና ንግድ ገጽታዎች

ቡና ከነዳጅ በመቀጠል በሁለተኛ ደረጃ የሚሸጠው ምርት ነው ተብሏል። ይህ በ1960ዎቹ እና 1970ዎቹ ውስጥ እውነት ሊሆን ቢችልም፤ በእርግጥ ዛሬ ላይ ከተረት የዘለለ አይደለም። በዋጋው ወይም በመጠን ደረጃ ሲለካ፤ የአረንጓዴ ቡና ንግድ ዛሬ ከምርጥ አምስቱ ውስጥ ሊካተት አይችልም።

የሆነ ሆኖ የዓለም አቀፍ የቡና ንግድ መጠኑ ከፍተኛ ነው። በዓመት ከ130 ሚሊዮን በላይ የቡና ከረጢቶች ወደ ውጭ ይላካሉ። ይህ በግምት ከ400,000 ባለ 20 ጫማ የእቃ መጫኛ ጭነቶች ጋር እኩል ነው። በግዙፍ የእቃ መጫኛ መርከብ ውስጥ ተጭኖ (22,000 ባለ 20 ጫማ አቻ ጭነቶችን ይሸከማል) ይህን መጠን ለመሸከም ወደ 18 የሚጠጉ መርከቦች ያስፈልጋሉ። አንድ ኮንቴይነር በሌላው ላይ ቢደረደር በዝቅተኛ የምድር ምህዋር ተነስቶ (ከ600 ኪሎ ሜትር እስከ 2,000 ኪ.ሜ ከፍታ ያላቸው) ሳተላይቶች ላይ ይደርሳሉ።

ይህ መጠኑ ቀላል የማይባል ቡና ስለሆነ ብዙ ወጪ የሚጠይቁ ችግሮችን እና ውዝግቦችን ለማስወገድ ንግዱ በደንብ እና በአግባቡም መደራጀት አለበት።

በመሠረታዊ የሽያጭ ሁኔታዎች ላይ አጠቃላይ ስምምነት ከሌለ የአለም አቀፍ የቡና ንግድ የማይቻል ይሆናል።

ያለበለዚያ ለእያንዳንዱ ግብይት ላይ ሁሉንም የውል ድንጋጌዎች መደጋገሙ ማለቂያ ያጣ ስርዓት እንዲሆን ከማድረጉም ሌላ፤ አላስፈላጊ፤ ለስህተት የተጋለጠ እንዲሁም ጊዜ ወሳጅ ሂደት ያደርገዋል።

ይህንን ሂደት ለማስቀረት የቡና ንግድ ደረጃውን የጠበቀ ውል አዘጋጅቷል። እነዚህ ውሎች በአውሮፓ ውስጥ በአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን (ECF) እና በዩናይትድ ስቴትስ አረንጓዴ ቡና ማህበር (ጂ.ሲ.ኤ) በስፋት እና በተደጋጋሚ ጥቅም ላይ ይውላሉ።

ኮንትራቱ ከመጠናቀቁ በፊት ሁለቱም ወገኖች በግብይት ዝርዝሮቹ ላይ መስማማት አለባቸው። ነገር ግን መሰረታዊ የሽያጭ ተግባራት በተደጋጋሚ ተግባራዊ የሚሆኑ ከሆነ መደበኛ የኮንትራት ፎርም በማዘጋጀት በቀላሉ ማስፈጸም ይችላሉ። እንዲያም ሆኖ ለመሸጥ (ወይም ለመግዛት የሚቀርብ ጨረታ) በጥራት፣ በብዛት እና በዋጋ፣ በማንኛውም ጊዜ፣ በሚሸጥበት ሁኔታ፣ ጨረታው ወይም ጨረታው የሚጸናበትን ጊዜ እና የመሳሰሉትን መግለጽ አለበት።

ይህ ዘዴ ተደጋግሞ እንዲፈተሽ የተደረገ ሲሆን ፍትሃዊ መሆኑ እና ግልጽነቱ የተረጋገጠ ዝርዝሮቹም ትክክለኛ ናቸው። ስለዚህ የተሳሳተ ትርጓሜ ለመስጠት የሚኖረው ክፍተት እጅግም ከመሆኑ ሌላ እውነታዎችም ግልጽ፣ ሁሉም የሚመለከታቸው አካላት በቀላሉ የሚረዱቸው፣ ለሚኖሩ ማስተካከያዎችም ቦታ የሚሰጡ ከመሆናቸውም ሌላ ተለዋዋጭነትንም ይፈቅዳሉ።

ትክክለኛው ዝግጅት በጣም አስፈላጊ ነው

ይህ ምዕራፍ የጨዋታውን መሰረታዊ ህጎች ለመረዳት ለሚሳተፉ አካላት ሁሉ የሚያስፈልጉትን ዋና ዝርዝሮች ይመረምራል። በትክክለኛው ዝግጅት ላይ ሊታለፉ የሚችሉ ስህተቶችን ይቀንሳል የቡና ግብይቱንም የበለጠ ትርፋማ ያደርገዋል።

አብዛኛው የቡና ግብይት በቀጫጭን ህዳጎች እና በትላልቅ መጠኖች ላይ የተመሰረተ ነው። ጥቃቅን ስህተቶች እንኳን በትርፍ እና በኪሳራ መካከል ያለውን ልዩነት ሊያመለክቱ ይችላሉ። በእሴት ስንሰለቱ ውስጥ ፈጣን እና ውጤታማ ግንኙነት የግድ አስፈላጊ ነው። በጊዜው ከተነገረ ገዢው ውሉን ማስተካከል እንዲችል እና ችግሩን መፍታት በወቅቱ እንዲፈታ ያስችለዋል። ገዢዎች ሁኔታው በፍጥነት ካልተነገራቸው ብዙውን ጊዜ ላኪውን ለመጠበቅ የማይቻል ይሆናል።

ጥራቱ የተጠበቀውን ያህል ካልሆነ እና ይህንንም ሻጭ ከተረዳ ፈጥኖ ለገዢው መንገር አለበት። ጭነት ከዘገየ ላኪው ወዲያውኑ ለገዢው ማሳወቅ አለበት። የአውሮፓ የቡና ስታንዳርድ ውል (ESCC) ገዥው ሳይዘገይ ማሳወቅ እንዳለበት በግልፅ ይናገራል። የይገባኛል ጥያቄ ምክንያታዊ ከሆነ በፍጥነት እና በብቃት መፍታት ያስፈልጋል። ገዢው ጠላቱ ሳይሆን አጋር ነው የሚል መንፈስ ሁሉም ሊያዳብር ይገባል።

በቡና ጥራት ውስጥ ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ልኬቶች ቀላል የማይባል ሚና ይጫወታሉ። ዛሬ፣ አብዛኞቹ የቡና ባለሙያዎች የቡናው ጥራት በአካባቢው ሁኔታ እና ቡና በሚያመርቱ ሰዎች ሕይወት ላይ የተመሰረተ እንደሆነ ይስማማሉ። በቀላል አነጋገር፣ ዘላቂነት የጥራት ውስጣዊ አካል/አንኳር ጉዳይ ሆኗል።

ቡና በእርግጥም ዓለም አቀፍ ምርት ነው። የአቅርቦት ስንሰለቶቹ ስፋት ያላቸው ከመሆናቸው አንጻር በዓለም ዙሪያ ይደርሳሉ። ምርቶችን በአለም ዙሪያ በማንቀሳቀስ ሂደት ሊፈጠሩ የሚችሉ ችግሮችን ስህተቶችን፣ መዘግየቶችን እና አደጋዎች ሙሉ በሙሉ ለማስወገድ በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ውስጥ ያሉ መሰረታዊ ደንቦች ተዘጋጅተው ገዢዎች እንዲያውቁት ማድረግ ያስፈልጋል።

ሳጥን 1:- ቡና ለምን በደላር ይገበያላል?

ይህ ጥያቄ ብዙውን ጊዜ የሚነሳው በተለይም የዩናይትድ ስቴትስ ዶላር ደካማ በሚሆንበት አልያም ደግሞ አቅም በሚያጣበት ጊዜ ነው። በዚህ በኩል የቡና አምራች ሀገራት የሀገር ውስጥ ገንዘቦች ከዶላር ውድቀት አንጻር ሲጠናከሩ፣ የአለም የቡና ዋጋ ቢጨምርም እንኳ አምራች ይጎዳሉ ወይም አይጠቀሙም።

በተለይ የአውሮፓ ኅብረት እስካሁን በዓለም ቀዳሚ የቡና ተጠቃሚ መሆኑን ከግምት ውስጥ በማስገባት ከአሜሪካ ዶላር ውጭ ምንዛሬዎችን እንደ ዩሮ የመሸጥ ዕድሎች ምንድን ናቸው?

በዚህ ጉዳይ ላይ ብዙ ጎኖች የተለያዩ አመለካከቶች አሉ። ይሁን እንጂ ለውጥ ያለ እና የነበረ ቢሆንም ከዚህ በታች ያሉት ነጥቦች እንደሚጠቁሙት ከሆነ ለጊዜው ግን ሁኔታው የማይቻል ነው።

ቡና በአለም አቀፍ ደረጃ በየቀኑ የሚሸጥ አለም አቀፍ ምርት ነው። አንዳንድ ቡናዎች በተለያዩ ምንዛሬዎች ቢሸጡ ይህን ዓለም አቀፋዊ እንቅስቃሴ ለመጠበቅ በጣም አስቸጋሪ ይሆናል። ለምሳሌ ዶላር በመውደቁ ምክንያት በ1992 የሊንደን ሮቡስታ ግብይት ፓውንድ ስተርሊንግ በመከናወኑ በኒውዮርክ እና በሊንደን የወደፊት ገበያዎች መካከል ያለውን እንቅስቃሴ እና ግንኙነት አሻክሯል።

ገበያው በሁለቱም የወደፊት ጊዜ እንቅስቃሴዎች እና ለአያንዳንዱ የምርት ግብይት ምንዛሪ ተመን መቃኘት ካለበት የዋጋ ስጋት አስተዳደር ውስብስብ እና አስቸጋሪ ያደርገዋል። ከዚህም በላይ ከ80-90 በመቶ የሚሆነው ገበያ ዋጋ ከኒውዮርክ/ወይም የወደፊት ገበያዎች ጋር እንዲጋጩ እና ሁለቱም በዶላር የሚሸጡ ዋና ዋና ቡናዎች ። በተጨማሪም፣ ኒውዮርክ እስካሁን ድረስ በዓለም ግንባር ቀደም ተገቢ ያይ ሲሆን ከዩናይትድ ስቴትስ ዶላር መራቅ ዕድለኛ አያደርገውም። በመጨረሻም፣ በአንድ ግብይት ውስጥ የተለያዩ ገንዘቦችን መጠቀም በተለይም በምንዛሪ ረገድ በቡና ዋጋ ላይ ትኩረት ውሳኔ ለማሳለፍ አዳጋች ያደርገዋል።

የበርካታ ሀገራት ገንዘቦች ከአሜሪካ ዶላር ጋር በቀላሉ የተቆራኙ ናቸው። በዚህም በዚህም ምክንያት እንቅስቃሴያቸው ሁሉ ከዶላር እንቅስቃሴ ጋር የተገኘ እንዲሆን የሚያደርገው ሲሆን በዚህ ረገድ በተለይ የዩናይትድ ስቴትስ ቀዳሚ የንግድ አጋር በሆነባት በላቲን አሜሪካ ሆኖም የአውሮፓ ህብረት ሚና በሚጫወትበት በአብዛኛዎቹ አፍሪካ ሀገራት ውስጥ ይህ አይደለም። ሁሉም ባይሆኑም እንኳ አምራች ሃገራት የሚያስገድዱ በመሆናቸው የአሜሪካ ገበያ በእርግጥ በዶላር መግዛቱን ይቀጥላል።

በሌላ በታ ቡና በተለያዩ ምንዛሪ ይገበያይ ከነበረ፣ ይህ ዋጋን ሊያዘባ እና ምንዛሪ ላይ የተመሰረተ ግልግል ቀድሞውንም ግምታዊ ምንዛሪ ላይ የተመሰረተ የቡና ንግድ ሊያበረታታ ይችላል። ከዚህ አንጻር ገዢዎች ሁልጊዜ የአራሳቸውን ጥቅም ሊያስቀድሙ እንደሚችሉ መገንዘብም ተገቢ ይሆናል። በተለየ ምንዛሪ መግዛት ማለት የበለጠ አደጋ ወይም ጉዳት ማለት ከሆነ ይህ በግብይቱ ላይ ዋጋ ይኖረዋል ማለት ነው። ስለዚህ ለግለሰብ ላኪዎችም ሆነ ለአነስተኛ አምራች ሃገራት እንዲህ ዓይነት ለውጥ ከአጠቃላይ ኢንዱስትሪያዊ እንቅስቃሴ ጋር ተያይዞ በአንዳንድ ውጫዊ ክስተቶች ወይም ሁኔታዎች ካልተቀሰቀሰ ይህን ተግባራዊ ለማድረግ ያስቸግራቸዋል።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማዕከል

የኮንትራት የንግድ ዝርዝሮች

ጥራት በተለያዩ መንገዶች ሊገለጽ ይችላል።

ጥራትን መግለጽ:- በመግለጫው ላይ

በማብራሪያው ላይ:- ጥራት ብዙውን ጊዜ ከትውልድ አገር፣ ከአረንጓዴ ገጽታ እና ከቡናው ጥራት ጋር በተገናኘ ከሚታወቁ መለኪያዎች ጋር ይዛመዳል። አብዛኞቹ ገላጭ መለኪያዎች ለተለያዩ ትርጓሜዎች አጋላጭ ናቸው። ለምሳሌ “ሀገር ኤክስፖርት ድርጅት አረቢካ ክፍል አንድ፣ ፍትሃዊ አማካይ ጥራት፣ ሰብል 2022፣ የተቆላ፣ ንፁህ ቡና” በሚለው መግለጫ ላይ ብቸኛው ዓላማ፣ ቡናው በ2022 በአገሪቱ ኤክስፖርት ድርጅት መሆን አለበት የቡና ዘር መጠን እና የብልሽት ብዛት ኤክስፖርት ድርጅት ለአንደኛ ክፍል አረቢካ ከደነገገው ሀገር ጋር መዛመድ አለበት።

በፕሪሚየም እና በልዩ ጥራት ቡናዎች ውስጥ ቁጥራቸው እየጨመረ የመጣ ኮንትራቶች በልዩ ቡና ማህበር አመክንዮ መሠረት የጥራት መግለጫዎችን ይጠቀማሉ። የዋንጫ ነጥብ (ለምሳሌ 86 ነጥብ) እንዲሁም የጉድለት ቆጠራ (ለምሳሌ አረንጓዴ የቡና ፍሬ በ300 ግራም ቡና ውስጥ ከአምስት የማይበልጡ ጉድለቶች እንዲኖሩት ይፈቅዳል። ሆኖም በመጀመሪያ ደረጃ ቡና ላይ ምንም አይነት ጉድለት አይፈቀድም) በዚህ መሰረት መግለጽ ያስፈልጋል።

እንደ ፌዴር ትሬድ፣ ኦርጋኒክ፣ ሬይን ፎረስት አሊያንስ፣ ዩ.ቲ.ዜድ ወዘተ. ለመሳሰሉት ኩባንያዎች ከተሰጡ ነጥቦች በተጨማሪ ሻጩ እና ገዢው የሚያቀርቡት የተሟላ ሰነድ እና የምስክር ወረቀት አስፈላጊነቱ እንዳለ ሆኖ፣ በስምምነታቸው መሰረት የጥራት አካል ሊሆኑ የሚችሉ ሌሎች ነጥቦችም ይኖራሉ።

በእንዲህ ያለ ሁኔታ ገዥም ሆነ ሻጭ በተስማሙበት መስፈርት መሰረት የምስክር ወረቀት ማግኘት እና የጥበቃ ሰንሰለቱን ማክበር አለባቸው።

አንዳንድ የጥራት መግለጫዎች ምሳሌዎች፡-

ፍትሃዊ አማካይ ጥራት፡- ይህ ማለት ቡናው አማካይ የምርቱን ጥራት ይወክላል፣ ነገር ግን ለዚህ የተለየ መስፈርት የለም። ገዢው እና ሻጩ ስለ ጥራቱ በሚያወጧቸው ተጨማሪ ዝርዝር መግለጫዎች መስማማት አለባቸው።

ጥሩ የተቆለ፡- ይህ የሚያሳየው የተቆላው ቡና ወጣ ገባ የሆነ አበሳሰል የሌለው ወጥ እኩል የሆነ መልክ አለው።

ንጹህ ሲኒ፡- ይህ የሚያመለክተው ሲኒው ምንም አይነት መጥፎ የሆነ ጣዕም ሊኖረው እንደማይገባ ወይም ከባዕድ ሽታ የጸዳ መሆን እንዳለበት ነው። ነገር ግን በሌላ መልኩ ስለ ሲኒው ጥራት ምንም ባይባልም፣ ገዢዎች ግን የሲኒው ጥራት ምን መሆን እንዳለበት ጠንቅቀው ያውቃሉ። ለምሳሌ፣ ሲኒው ሙሉ በሙሉ ጠፍጣፋ ወይም ሕይወት አልባ ከሆነ ፣ ይህ ለሀገር ኤክስፖርት ፍትሃዊ አማካይ ጥራት ጋር የማይጣጣም ነው ብለው ይከራከራሉ።

የፕሪሚየም እና የልዩ ክፍሎች ጥራቶች የበለጠ ዝርዝር እና ትክክለኛ መግለጫ አላቸው። ይህ ምናልባት ቡናው የሚመጣበትን ትክክለኛ ክልል ወይም ቦታ፣ አሰራሩን (ታጠባ፣ ተፈጥሯዊ፣ ማር)፣ የስክሪን መጠን፣ የቦታው ስም ወይም የእርሻ ቦታ፣ የትብብር ስም ወይም የአምራቹ ስም ሊያካትት ይችላል።

በአረቢካ ቡና ላይ ያለው የንግድ ልውውጥ በአብዛኛው በገለጻዎች ላይ የተመሰረተ ነው። እነዚህ የአረቢካ ቡናዎች ጥራት እንደ ሮቡስታ በብዛት ስለማይለዋወጥ በጥሩ ሁኔታ በምርቱ ላይ ያለውን የጥራት ሁኔታ ያመለክታሉ። በግልፅ ተለይተው የሚቀርቡ መግለጫዎች የቡና ንግድን በእጅጉ የተመቻቸ ያደርጉታል። ነገር ግን (ዋናው ተጠቃሚ) አጠቃላይ የቡና ጥራት ሲገመገም ሁል ጊዜ ለጥራት የተለየ ግምት ሊሰጥ እንደሚችል አለመዘንጋት እና በጥንቃቄ ማሰብ ያስፈልጋል።

ቢሆንም፣ የአረቢካ ቡናዎች በሚዘጋጁበት ወቅት አጠቃላይ አዘገጃጀታቸውን የተመለከተ በቂ መግለጫ/ ማብራሪያዎች (የታጠባ ወይም ተፈጥሯዊ)፣ እንዲሁም የስክሪን መጠኖችን እና ጉድለቶችን በሚል በዝርዝር እያቀረቡ መጥተዋል። ከዝቅተኛ የጉድለት ቆጠራዎች ጋር በትክክለኛ ሁኔታ ዝግጅት የተደረገለት ቡና ብዙውን ጊዜ እንደ ትክክለኛ እና እውነተኛ የቡና መግለጫ ተደርጎ ይወሰዳል።

በናሙና መሰረት ጥራትን መግለጽ

መግለጫዎች ጥራትን በሚመለከት የተለያዩ ዝርዝሮችን ይሰጣሉ። ስለሆነም ከፍተኛ ጥራት ካላቸው ቡናዎች በዘለለ ለንግድ አገልግሎት የሚውሉ/Commercial ቡናዎች ላይ እምብዛም የተለመደ አይደለም። በዚህ መሰረት ገዢዎች የተለያዩ

ሻጮች፣ በተለይም ፍትሃዊ አማካይ የጥራት ደረጃን በተመለከተ ምክንያታዊ ትርጓሜ እንዳላቸው ያውቃሉ የሚሏቸውን እና ተቀባይነት ካላቸው ላኪዎች ጋር መገናኘትን ይመርጣሉ። ነገር ግን፣ የኤክስፖርት ኤክስፖርት አረቢካ 1ኛ ደረጃ ቡና ተደጋጋሚ ጥያቄዎችን በተመለከተ ወደፊት ለመሸጥ የሚፈልጉ ነጋዴዎች ከየትኞቹ ላኪዎች ላይ መግዛት እንዳለባቸው ግንዛቤው የላቸውም።

በዚህ ሁኔታ 'የመጀመሪያ ደረጃ ላኪ' የሚለውን ቃል መግለጫው ላይ መጨመር ይቻላል። ይህም አንድ ታዋቂ ላኪ ቡናውን እየላከ መሆኑን ያሳያል። ነገር ግን 'አንደኛ ክፍል' የሚለው ቃል በትርጉም ደረጃ ስለሆነ ውሉ ቡናውን የሚጭኑ ላኪዎችን ስም ሁሉ ሊይዝ ይችላል። ትላልቅ ቆዩ

ከባንዶች የግዢ አማራጮቻቸውን ለማስፋት፤ ሻጩን፣ ብዙ ጊዜ የንግድ ቤቶች እና ላኪዎች የተወሰኑትን መርጠው ይስማማናል የሚሉትን ጥራት ብቻ እንዲያቀርቡላቸው ሊጠይቁ ይችላሉ።

(ቅድመ-ጭነት) ናሙና መጽደቅ እንደተጠበቀ ሆኖ፡- ገዢዎች መጀመሪያ ያላጸደቁትን ጭነት የመቀበል ግዴታ እንደሌለባቸው ሊታወቅ ይገባል። ከማይታወቁ ላኪዎች ቡና በመግዛት ላይ ያለውን የጥራት አደጋ ስጋት በዚህ መልኩ ለመቅረፍ ይቻላል። የናሙና መጽደቅ እንደተጠበቀ ሆኖ ላኪው ከማንጓዝ በፊት እንዲፀድቅ የሚፈለገው ቡና ናሙና እንዲያቀርብ ይገደዳል።

በአጠቃላይ ሦስት የሚታወቁ እድሎች አሉ።

- የናሙና ፈቃድ እንደተጠበቀ ሆኖናሙናው ካልጸደቀ በስተቀር ቡናው ተቀባይነት አይኖረውም፤ ሊሸጥ አይችልም፤ እንዲሁም ውሉ በቀጥታ ይሰረዛል።
- የናሙና ፈቃድ ከተሰጠ በኋላ መድገም፡- የመጀመሪያው ናሙና ውድቅ ከተደረገ ሁለተኛ ወይም ሶስተኛ ናሙና ሊላክ ይችላል። ኮንትራቱ አንዳንድ ጊዜ ምን ያህል ተከታታይ ናሙናዎች ሊቀርቡ እንደሚችሉ ይጠቅሳል። ይህ አማራጭ ወዲያውኑ ውሉን ሳይጥስ ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና የተላከ ስለመሆኑ ዋስትና በመስጠት የረጅም ጊዜ ግንኙነቶች እንዳይሻክሩ በደንብ ይሰራል።
- ለናሙና ፈቃድ ከተሰጠ፣ ለገዢው ምርጫ ሁለት ወይም ሶስት ናሙናዎች፣ ለምርጫ ሲቀርቡለት፤ የገዢው የጥራት መስፈርቶች በጣም የተለዩ ሲሆኑ እና ጊዜን ለመቆጠብ ተብሎ ብዙ ናሙናዎች በተመሳሳይ ጊዜ ሊቀርቡ ይችላሉ። በዚህ መልኩ ሊኖር የሚችል ግራ መጋባትን ለማስወገድ እንደዚህ ያሉ ኮንትራቶች ተደጋጋሚ ናሙናዎች ሊላኩ እንደሚችሉ ከግምት ውስጥ በማስገባት የይሁንታ ምላሽ እስካልቀረበ ድረስ መሸጥ እንደማይቻል መግለጽ ያስፈልጋል።

በንድፈ ሃሳብ ደረጃ፣ ምክንያታዊ ያልሆነ (ሆን ተብሎ) ውድቅ የተደረገ በመሰለው ነገር የተበሳጨ ላኪ በስረዛ ምክንያት የሚመጣ አለመግባባትን በመፍጠር ወደ ግልግል ዳኝነት ሊሄድ ይችላል። ካልሆነ ግን የስኬት ዕድሉ በጣም ጠባብ ይሆናል። ነገር ግን የግልግል ዳኝነቱ ፈፅሞ አስገዳጅነት በሌለው ሁኔታ ገዢው ባላፀደቀው ውል ላይ ምንም አይነት ሥልጣን አይኖረውም። ስለዚህ ላኪዎች ለናሙና ተገዢ ሆነው ለመሸጥ ሲስማሙ በምርጫቸው ላይ ተገቢ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

የአክሲዮን ሎት ናሙና፡- በስቶክ-ሎት ናሙና መሸጥ ሊከሰቱ የሚችሉ የማጽደቅ ችግሮችን ያስወግዳል። ናሙናው አስቀድሞ በክምችት/በጭነት ላይ ያለ እሽግ ይወክላል። ስለዚህ ናሙና እና በሚጓዝበት ቡና መካከል ምንም ልዩነት ሊኖር አይገባም። የስክሪን መጠኑን ጨምሮ። ለሁሉም ቅናሾች የአክሲዮን ሎት ናሙናዎችን አጥብቆ ከጠየቀ የዕለት ተዕለት ንግድ በጣም አስቸጋሪ ይሆናል። የአክሲዮን ዕጣዎች አዲስ ለተቋቋሙ ላኪዎች፣ ጥሩ ገበያ ውስጥ ለመግባት ውጥኑ ላላቸው፣ ፕሪሚየም ወይም ልዩ ቡና መገበያየት ለሚፈልጉ፣ ቢሆንም፣ አብዛኛውን ጊዜ የተመረጡ ናቸው።

አንድ ጊዜ አጥጋቢ አቅርቦት ከተፈጸመ በኋላ፣ ላኪው ተመሳሳይ በሆነ ጥራት እንደገና ለመሸጥ ሊፈልግ ይችላል። አዲስ ናሙናዎችን ከመላክ ይልቅ ላኪው 'ከአክሲዮን ሎት ጋር እኩል የሆነ ጥራት' ሊያቀርብ ይችላል። ይህ ቡና ተመጣጣኝ ጥራት ያለው እና ከመጀመሪያው ግዢ ጋር ለተመሳሳይ ጥቅም ተስማሚ መሆኑን ያረጋግጣል። ናሙናው ከአዲሱ የቡና ዕጣ ስላልተወሰደ 'እኩል' የሚለው ቃላት ጥቅም ላይ መዋል ይኖርበታል።

ጥራቱ በጣም ተመሳሳይ እንደሆነ የሚሰማው፣ ነገር ግን የቡናውን ዘር መጠን ወይም አረንጓዴ ገጽታ በተመለከተ ትንሽ ማረጋገጫ እንደሚያስፈልግ የሚሰማው ላኪ፣ 'ጥራት ያለው ከስቶክ-ሎት ኤክስ ጋር እኩል ነው' ሊል ይችላል። እንደዚህ ዓይነቶቹ ድንጋጌዎች ብዙውን ጊዜ እርስ በርስ በሚተዋወቁ ረጅም ግንኙነት ውስጥ ባሉ ወገኖች መካከል የሚፈጸሙ ናቸው።

ናሙና መጻፍ፡ ጥቂት ግብይቶች በአጥጋቢ ሁኔታ ከተጠናቀቁ በኋላ ገዥ እና ሻጭ በጥያቄ ውስጥ ያለውን ጥራት አይነት ግብይት ለመፈጸም ሊወስኑ ይችላሉ። ሁለቱም ወገኖች አሁን ጥራቱ እንደሚከበር እና ንግዱ ያለ ናሙናዎች ሊቀጥል እንደሚችል እርግጠኞች ናቸው። የአይነቱ ጥራት አብዛኛውን ጊዜ በላኪ እና በገዢ መካከል በሚስጥር ይጠበቃል።

በአጠቃላይ አገላለጽ፣ ልዩ እና ፕሪሚየም ቡናዎች በአብዛኛው የሚሸጡት በናሙና ሲሆን መደበኛ የሆኑ ጥራቶች በመግለጫው መሰረት ሊገበያዩ ይችላሉ። በአብዛኛዎቹ ሁኔታዎች እና የጥራት ክፍሉ ምንም ይሁን ምን የቅድመ-መላኪያ ናሙናዎች ከጥራት ጋር የተያያዙ የይገባኛል ጥያቄዎችን ለመቀነስ በጣም ቀልጣፋ መንገድ ናቸው። ስለዚህ፣ የቅድመ-ማንገዥ ናሙናዎች በመጨረሻ የተላከውን ቡና በትክክል መወከላቸው እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው። በቅድመ መላኪያ ናሙናዎች እና በመድረሻ ቡና መምጣት መካከል ያለው ልዩነት ምናልባት የይገባኛል ጥያቄን ያስከትላል።

ብዛትን መግለጽ፤ ተገኝነት

ከማንኛውም ውል ጋር በተያያዘ ሌላ መሰረታዊ ጉዳይ የቡና መገኘት ነው። በውሉ ውስጥ የተገለፀው የቡና መጠን በተለያዩ መጠኖች ሊገለጽ ይችላል። በኪሎግራም፣ በሜትሪክ ቶን ወይም በኬሻ ሊሸጥ ይችላል። የኬሻ መጠን (ለምሳሌ 60 ኪ.ግ፣ 69 ኪ.ግ፣ 70 ኪ.ግ.) ወይም ሌላ ስምምነት የተደረገበትን መወሰን በጣም አስፈላጊ ነው።

መጠኑ በጣም በተለመደው የሎጂስቲክ ማንገዥ ሊወሰን ይችላል። ይህ ብዙውን ጊዜ ከመያዣው ጋር በተያያዘ ነው።

ባለ 20 ሜግ ኮንቴይነር እስከ 21 ቶን ቡና ሊይዝ ይችላል።

ላኪው ምርቱ እንደማይቀየሩት፣ እንደማይገለበጡት፣ እንዲሁም በተገቢው ጥንቃቄ ተደርጎለት በትክክል ሊደርስለት እንደሚችል ሙሉ በሙሉ ዋስትና ማግኘት አለበት።

ከመጠን በላይ መሸጥም ላኪዎችን አላስፈላጊ ችግሮች ውስጥ ሊከታቸው እንደሚችል ልብ ሊሉት ይገባል።

ዋጋን መግለጽ፤ ግልጽ ወይም ልዩነት

የአቅርቦት እና ፍላጎት በየጊዜው የሚለዋወጡ ነገሮች በመሆናቸው አረንጓዴ ቡና ዋጋ በየቀኑ ሊለዋወጥ ይችላል። በዋጋ ዙሪያ የሚደረጉ ድርድሮችን የሚወስኑት ዋና ዋና ነጥቦች የቡናው ጥራት፣ አቅርቦት ነጥቦች ጊዜ ናቸው። የዋጋ አደረጃጀቶችን የሚነኩ ሌሎች ምክንያቶች ደግሞ የአየር ንብረት መስተጓጎል፣ የገበያ ተስፋዎች፣ ግምታዊ ድርጊቶች እና የምንዛሬ ለውጦች እና የመሳሰሉትን ያካትታሉ።

የአረንጓዴ ቡና ዋጋ ሊስተካከል የሚችል ወይም ያልተስተካከለ ሊባል ይችላል (ቀጥተኛ ዋጋ በመባልም ይታወቃል)። ስለኋለኛው ጉዳይ ደንበኛው እና አቅራቢው በመጀመሪያ የዋጋ ልዩነት ላይ ይስማማሉ። ይህ የወደፊቱ የገበያ ዋጋ እና ለተወሰነ የቡና ጥራት ዋጋ መካከል ያለው ልዩነት ነው። የዚህን የልዩ ጥራት አካላዊ ተገኝነት፣ የሽያጭ ውሎችን እና ሁኔታዎችን እንዲሁም የአገር ውስጥ ምንዛሬ ሁኔታን ከዩኤስ ዶላር ጋር እና የመሳሰሉትን ይመለከታል።

ልዩነቶች ያልተለመደ እና ተለዋዋጭ ሊሆኑ ይችላሉ። ዛሬ ላይ የልዩነት ስጋትን ለማካካስ ዛሬ

ሳጥን 2:- ረጅም እና አጭር አቀማመጥ

የረዥም እና የአጭር ቃላቶች በተለምዶ በሸቀጦች ግብይት ውስጥ ጥቅም ላይ ይውላሉ። አረንጓዴ ቡና ሲሸጥም ይሠራል።

ረጅም - ወይም ረጅም ቦታ - የተገዛው ቡና አጠቃላይ መጠን ከተሸጠው የቡና መጠን ሲበልጥ ይካሄዳል።

የተሸጠው ቡና መጠን ከተገዛው መጠን ሲበልጥ፣ ይህ አጭር - ወይም አጭር አቀማመጥ ይባላል። የተገዙት እና የተሸጡት መጠኖች ተመሳሳይ በሚሆኑበት ጊዜ፣ ይህ ካሬ ወይም ገለልተኛ አቀማመጥ በመባል ይታወቃል።

ረጅም ወይም አጭር ቦታ መውሰድ ሁል ጊዜ አንድ ሰው በመውደቅ ወይም በማደግ ገበያ ይጠቀማል ማለት አይደለም። እንደ መከላከያ ሊያገለግል ይችላል ወይም አንዳንድ ጊዜ በቀላሉ ወቅታዊ ውጤት ሊሆን ይችላል።

ምንጭ:- የዓለም ንግድ ማዕከል፣ የንግድ ምንጮች

ምንም ዘዴዎች የሉም።

አንዴ ዋጋው ከተስተካከለ በኋላ ልዩነቱ ለመጨረሻው ዋጋ በዚያ የተወሰነ ጊዜ የወደፊት የቡና ዋጋ ላይ ይታከላል።

ዋጋዎች በአጠቃላይ የአሜሪካ ዶላር ሳንቲም በአንድ ፓውንድ ወይም cts/lb (ለአረቢካ ቡና) ወይም የአሜሪካ ዶላር በሜትሪክ ቶን ወይም በዶላር/ሜትሪክ ቶን (ለሮቡስታ ቡና) ናቸው። እንደ ዶላር/46ኪ.ግ፣ ዶላር/50ኪ.ግ ወይም ዶላር/ኪ.ግ ያሉ ሌሎች የዋጋ አወጣጥ ደንቦችም አሉ። በድርድር ወቅት አላስፈላጊ ጣጣዎችን ለማስወገድ ሁለቱም ቁጥሩ (ለምሳሌ 145) እና ተጓዳኝ አሃዶች (ለምሳሌ cts/lb) ዋጋውን በትክክል ለመወሰን መገለጽ አለባቸው።

ውልን በልዩነት ላይ በሚወያዩበት ጊዜ በሚቀጥለው ደረጃ ላይ ማስተካከያው የሚካሄድበትን ተዛማጅ የወደፊት ወር እና የወደፊት ገበያ መወሰን አስፈላጊ ነው። እንዲሁም ገዢዎ ሆነ ሻጭ ውሉን ለማስተካከል (የገዢ ወይም የሻጭ ጥሪ ተብሎ የሚጠራው) እንዲሁም የመጀመሪያ እና የቅርብ ጊዜ ጥገናዎችን የማስተካከል መብት እንዳለው መገለጽ በጣም አስፈላጊ ነው።

ሣጥን 3: የጭነት ወራት እና ተዛማጅ የወደፊት ወራት

አረቢካ የጭነት ወር	አረቢካ የወደፊት ወር	ሮቡስታ የጭነት ወር	ሮቡስታ የወደፊት ወር
ታህሳስ፣ ጥር፣ የካቲት	መጋቢት - ኬሲ ኤፕ	ህዳር፣ ታህሳስ	ጥር - አር ኤም ኤፍ
መጋቢት፣ ሚያዚያ	ግንቦት - ኬሲ ኬ	ጥር፣ የካቲት	መጋቢት - አር ኤም ኤፕ
ግንቦት፣ ሰኔ	ጁላይ - ኬሲ ኤን	መጋቢት፣ ሚያዚያ	ግንቦት - አር ኤም ኬ
ሐምሌ፣ ነሐሴ	መስከረም - ኬሲ ዩ	ግንቦት፣ ሰኔ	ሀምሌ - አር ኤም ኤን
መስከረም፣ ጥቅምት፣ ህዳር	ታህሳስ - ኬሲ ዜጅ	ሐምሌ፣ ነሐሴ	መስከረም - አር ኤም ዩ
		መስከረም፣ ጥቅምት	ህዳር - አር ኤም ኤስስ

ምንጭ: የንግድ ምንጮች

የመላኪያ ጊዜ

በጣም በተደጋጋሚ የሚያጋጥሙት የንግድ ቃላት የሚከተሉትን ያጠቃልላል

- የመላኪያ ጊዜ፡- ይህ አብዛኛውን ጊዜ እንደ የካቲት ወይም ፌብሩዋሪ/ማርች ያሉ ጭነት በሚደረግበት የተወሰነ ወር ወይም ጊዜ ውስጥ ይገለጻል።
- ፈጣን ጭነት፡- በ30 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ መላክ፣ ከኮንትራቱ ቀን ጀምሮ ይቆጠራል።
- ወዲያውኑ የሚፈጸም ጭነት፡- በ15 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ መላክ፣ ከኮንትራቱ ቀን ጀምሮ ይቆጠራል።

በውሉ ውስጥ ሊካተቱ የሚችሉ ተጨማሪ መረጃዎች፡-

- ስፖት አቅዎች፡- ቡናው በመርከብ መድረሻው ላይ ደርሷል። ለምሳሌ የቀድሞ መጋዘን ሃምቡርግ ይገኛል።
- ተንሳፋፊ፡- ቡናው በመንገድ ላይ ነው፣ ማለትም በመርከብ ተሳፍሮ ነገር ግን ገና አልደረሰም።

- የተሰየመ ዕቃ (ወይም ምትክ)፡- ማንንም ባለው መርከብ ላይ መደረግ አለበት። ‘ወይም ምትክ’ ማክል የማንንም መስመሩ የተሰየመውን መርከብ ከሰረዘ ወይም በሌላ ቢተካ ጭነት ሊደረግ እንደሚችል ያረጋግጣል። ብዙ ኮንትራቶች እቃውን መሸከም ያለበትን የመርከብ መስመር በቀላሉ ይደነግጋሉ።
- የሚላክበት ቀን፡- የዕቃው ምንነት ሒሳቡ ውስጥ የተጠቀሰው ግለሰብ/የቦርድ ማንነት፣ የተላከበት ቀን፣ ኮንትራቶች እንዲሁም ከየትኛው ወደብ(ዎች) መግለጽ አለባቸው።

አጭር የማንንም ቀናቶች በቆይታ ላይ ሊከሰቱ የሚችሉትን የገበያ መዋዠቅ ተጋላጭነት ችግሮች ይቀንሳሉ። ከዚህ በተጨማሪ ትክክለኛ አካላዊ እና የፋይናንስ እቅድ ስኬታማነትን ያረጋግጣሉ። ገዢዎች በዚህ ረገድ ዝቅተኛ እንጂ ከዚህ የዘለለ ተጋላጭነትን ስለማይፈልጉ፣ የተራዘሙ ወራት ቤዙ ጊዜ ተመራጭ አይደሉም። ለምሳሌ፣ መጋቢት/ኤፕሪል ማንንም ማለት በ61 ቀናት ጊዜ ውስጥ በማንኛውም ጊዜ ማንንም ይቻላል፣ ይህም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀረበ ካለው ወቅታዊ ፍልስፍና ጋር አይስማማም።

ነገር ግን፣ ወደብ በሌላቸው ሃገራት ያሉ ሻጮች ወይም ውጤታማ ያልሆነ የመርከብ ግንኙነት ያላቸው ብዙውን ጊዜ በሁለት ወራት ውስጥ ለመሸጥ ይገደዳሉ። በአንጻር እንደ ብራዚል እና ኮሎምቢያ ያሉ ሀገራት ቡና ከተሸጠበት ቀን ጀምሮ ባሉት 21 ቀናት ውስጥ (ለአሜሪካ በ10 ቀን ወይም ከዚያ በላይ) አውሮፓ እንደሚያደርሱ ዋስትና ሊሰጡ ይችላሉ። ትክክለኛ የማንንም አማራጮችን (ስም የተሰየመ ዕቃ፣ ፈጣን ወይም ፈጣን ጭነት ወዘተ) ማቅረብ አለመቻል የግብይት እክል ሊሆን ይችላል።

የማድረስ ቁርጠኝነት

በተገቡ የውል ስምምነት እና ኮንትራቶች መሰረት ላኪው ለገዢው ለማስረከብ ቃል የገባው ጭነት መተላለፊያ መስመሮች ላይ ሊከሰቱ ይችላሉ ብሎ ያመነባቸውን የአደጋ ስጋቶች እና በዚህ ረገድ የሚወስዳቸውን ኃላፊነቶች በግልጽ ዘርዘሮ ማቅረብ ይጠበቅበታል። ከማስተላለፍ ጋር በተያያዘ ሊኖሩ የሚችሉ ኃላፊነቶች በተመለከተ ብዙ አማራጮች አሉ።

እቃዎቹ በሻጩ ወጪ በውሉ ላይ በተጠቀሰው ቦታ እና ሁኔታ ተግባራዊ እንዲሆን በመርከብ ላይ (ለምሳሌ ኤፍኦቢ ሳንቶስ) ይጫናሉ። ሽቀጦቹ መርከቧ የተነሳችበትን ድንበር ሲያቋርጡ የሻጩ ሃላፊነት እና አደጋ ስጋት ያበቃል። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ገዢው ሊኖሩ የሚችሉ ሁሉንም ክፍያዎች እና የአደጋ ስጋቶች እና ሌሎች ሁኔታዎች በተመለከተ ሙሉ ሀላፊነቱን ይወስዳል።

በኢኤስሲሲ ውል መሠረት፣ የሚሸጠው ዋጋ ኤፍኦቢ ተብሎ ይገለጻል። ነገር ግን ገዢው በኢኤኤ ኤፍኦቢ ያልሆነውን እንደ የወደብ መጋዘን በመሳሰሉት ላይ ጭነቱ ከመጫኑ በፊት ጀምሮ እስከ መጨረሻው ማከማቻ ቦታ ለእቃዎቹ የመድን ሽፋን ግዴታ አለበት። አብዛኛዎቹ የቡና ኮንትራቶች ዋጋውን ለሻጮቹ ከኤፍኦቢ አንጻር ይደነግጋሉ። ነገር ግን ኢኤስሲሲ በትክክል ያልተገለፀ ዋጋ እና የጭነት ውል ተብሎ ሊገለጽ ይችላል። በአሁኑ ወቅት የነጻ አገልግሎት አቅራቢ (FCA) ኮንትራቶች አጠቃቀም እየጨመረ የመጣ ይመስላል።

ነጻ አገልግሎት አቅራቢ፡- ወደብ በሌላቸው ሀገራት ሽያጩ ብዙ ጊዜ ኤፍሲኤ ነው፣ ገዢዎች ራሳቸው በአቅራቢያው ወዳለው የባህር ወደብ ድረስ ለማንንም ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ። አለምአቀፍ አንጻራቶች፣ አብዛኛውን ጊዜ ከማንንም መስመሮች ጋር የተገናኙ፣ ብዙውን ጊዜ የአንድ ጊዜ አገልግሎት ይሰጣሉ፣ እቃዎቹን በእጃቸው ይዘው፣ ካምፓላ፣ ኡጋንዳ እና ወደ ሃምበርግ፣ ጀርመን ያደርሳሉ። ይህን የሚያደርጉት የሀገር ውስጥ እና የባህር ትራንስፖርትን የሚሸፍን ጥምር ቢል አፍ ሎዲንግ በመባል የሚታወቅ አንድ ሰነድ በመጠቀም ነው።

ብዙ ጊዜ የመጥፋት አደጋ የሚከሰተው የሚተላለፈው ቡና በሚሳፈርበት ቦታ ላይ የጭነት ማንንም አገልግሎት በሚሰጥበት ጊዜ ነው።

በውቅያኖስ የመርከብ፣ የባቡር፣ የመኪና፣ ተጎታች ወይም ከባድ መኪና (የተጣመረ የዕቃ መጫኛ ሰነድ) ላይ መጫንን ጨምሮ ሁሉም የጭነት ክፍያዎች በገዢው በኩል ይከፈላሉ። ላኪው የጉምሩክ

ሰነዶችን ያቀርባል። ከአንዳንድ ጋር ልዩ ዝግጅት እስካልተደረገ ድረስ፣ ከኮንቴይነር ሎድ (ኤልሲኤል) ያነሰ የመጫኛ ሒሳብ የሚያስፈልግ ከሆነ እንዲህ ዓይነት ጭነቶች በማንኛውም ወደብ ላይ መታሸግ አለባቸው።

ወጪ እና ጭነት (ሲ.ኤ.ኤ.አር):- ሻጩ ለተስማሙበት ቦታ ወጪዎችን እና ጭነትን (ግን መድን ሳይሆን) የመክፈል ሃላፊነት አለበት።

ወጪ፣ ኢንሹራንስ እና ጭነት (ሲ.አይ.ኤ.ኤ.ኤ):- ይህ ከሲ.ኤ.ኤ.አር ጋር ተመሳሳይ ነው፣ ነገር ግን ሻጩ የባህር ኢንሹራንስን እስከ ተስማሙበት የመልቀቂያ ወሰን ድረስ የመክፈል ሃላፊነት አለበት።

ሠንጠረዥ 1:- ለአብዛኛው ወጪ ሻጮች ተጠያቂ ናቸው።

	ኤ.ኤ.ኤ.አር	ሲ.አይ.ኤ.ኤ.ኤ.አር	ኤ.ኤ.ኤ.
በሻጩ ቦታ መጫን	ዶላር	ዶላር	ዶላር
የየብስ ትራንስፖርት (ከተጠቀሰው ሥፍራ)	ዶላር	ዶላር	ዶላር
በመነሻው የገጠሞ ሰነድ	ዶላር	ዶላር	ዶላር
በመነሻው የጉምሩክ ክሊራንስ	ዶላር	ዶላር	ዶላር
የኤ.ኤ.ኤ.አር ክፍያዎች	ዶላር	ዶላር	ዶላር
የመጫኛ ተርሚናል የመያዣ ክፍያዎች	ዶላር	ዶላር	ዶላር
የውቅያኖስ ደረቅ ጭነት	ዶላር	ዶላር	ዶላር
የማራገፊያ ተርሚናል የመያዣ ክፍያዎች	ዶላር	ዶላር	ዶላር

በሁሉም ሁኔታዎች የመላኪያ ሰነዶችን ለገዢው ማድረስ የሻጩ ሃላፊነት ነው። አንድ ኮንቴይነር በመርከቡ ላይ ሲጫን ህጋዊ ውክልና የወሰደው አካል በእጁ የሚገኘውን ደረሰኝ ለመርከቧ ወኪል ይሰጣል። ይህ ተዘጋጅቶ ወዲያውኑ ሲወጣ የሚገባው ለዕቃው ህጋዊ መሰረት ነው። ሽቀጦቹ እንደተጫኑ ላኪዎች የመጫኛ ሂሳቡን የማግኘት መብት አላቸው። አንዳንድ ወኪሎች የሚለቁት መርከቧ ጉዞ ከጀመረች በኋላ ብቻ ነው፣ ይህ ግን ትክክል አላስፈላጊ ወጪንም ያስከትላል።

የIncoterms® 2020 የአለም አቀፍ የንግድ ምክር ቤት መመሪያ የእነዚህ እና ሌሎች የመላኪያ ውሎች የበለጠ ዝርዝር መግለጫ ይዟል። ሆኖም በቡና ንግድ ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉት መደበኛ ኮንትራቶች ሁሉንም ይገልጻሉ ወይም በኤ.ኤ.ኤ. ሽያጭ ውስጥ እንኳን ሻጩ የጭነት ቦታን የመመዝገብ ፣ የማንኛውም ዝግጅት እና ሙሉ የመርከብ ሰነዶችን በአግባቡ የመያዝ እና የመጠበቅ ሃላፊነት አለበት። እነዚህ በመደበኛ የቡና ኮንትራቶች ውስጥ ያሉት ድንጋጌዎች ከIncoterms® የኤ.ኤ.ኤ. ትርጉም ይለያያሉ እና ይተካሉ።

የባህር ጭነት

አብዛኛዎቹ የቡና ኮንትራቶች ውጤታማ ኤ.ኤ.ኤ. ናቸው። በዚህ ሁኔታ ገዢው ለጭነቱ ይከፍላል። ገዢዎች ይህንን ይመርጣሉ ምክንያቱም በግለሰብ ላኪዎች ወይም አምራች ሃገራት ሊያገኙት የማይችሉትን ዋጋዎች በቀላሉ መደራደር ይችላሉ። ለዚህም ነው የፍጆታ ሂሳቦች የአቃ መጫኛ ክፍያን ሁልጊዜ የማይጠቁሙት፣ ወይም በቀላሉ ‘ጭነትን እንደ ስምምነት’ የሚገልጹት።

ሽቀጦቹን የመክፈል ኃላፊነት ስላለባቸው፣ ገዢዎች ተመኖቹን መደራደር እንዳለባቸው ያምናሉ። (እና በተዘዋዋሪ፣ ይህን ለማድረግ የተሻሉ ናቸው ብለው ይከራከራሉ። ይህ እንደዚህ ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን ከተወሰነ ወደብ የሚመጡ የጭነት ክፍያዎች በሚነሱበት ጊዜ፣ ገዢዎች ለጥያቄው መነሻ የወጪ ስሌቶቻቸውን ያስተካክላሉ፣ ምክንያቱም ለእነሱ የሚጠቅመው በመድረሻ ወደብ

ወይም በማብሰያው ላይ ያለው ዋጋ ነው። የአንድ ሀገር የጭነት መጠን ከጨመረ፣ ከዚያ መነሻ ለሆነው ቡና የሚሸጠው ዋጋ በመጨረሻ ይጨምራል። የቡና ገበያው ዋጋ 'በመሬት-ወጪ' አንጻር ይነጻጸራል።

የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች ኮንቴይነር ማንገጥ ወጪዎች ሁሉ አስፈላጊ ናቸው። በዚህ መሰረት በማንገጥ መስመሮች መካከል እንዳለው ስፋት ሊለያዩ ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ ማራኪ የሚመስለው የጭነት ዋጋ በታሰበው ልክ ላይሆን ይችላል። ላኪዎች በተናጠል በሚጠቀሙባቸው ወደቦች ላይ የማንገጥ መስመሮች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሚጣሉበትን የተርሚናል አያያዝ ክፍያ ገዢዎች የጭነት ዋጋው ገብተኛ (የገዢዎች ጥቅማጥቅም) የሆነበትን መስመር ቢገልጹ ያልተጠበቀ ወጪ ሊደርስባቸው ስለሚችል ማወቅ አለባቸው። ክፍተኛ (የላኪዎች ኪሳራ)።

ክብደቶች

አብዛኛዎቹ መደበኛ የኮንትራት ዓይነቶች ሻጮች ከተወሰነ መቶኛ በላይ የሆነ የተፈጥሮ ክብደት ላይ በመቀነስ ገንዘቡን እንዲመልሱ ይደነግጋል። ይህ የክብደት ፍራንቻይዝ በመባል ይታወቃል። ቡና በተፈጥሮው በአየር ሁኔታ ምክንያት እርጥበትን የመሳብ ወይም የማጣት ባህርይ አለው። ይህ ማለት በማከማቻ እና በማንገጥ ወቅት መጠነኛ ክብደት ሊቀንስ ይችላል።

ይህን የክብደት ቅነሳ ለመከላከል አንዳንድ ላኪዎች ለኬሻ ብለው ከሚጠይቁት ክፍያ በላይ ጥቂት ዋጋ ይጨምራሉ። ይህ ጥቅል ክብደት በተቻለ መጠን ከተፈቀደው መርከብ ክብደት ጋር የተቀራረበ መሆኑን ለማረጋገጥ ይረዳል። አብዛኛዎቹ ገዢዎች ከመነሻው ምን ያህል ክብደት መቀነስ እንደሚገባ ከተሞክሮ ስለሚያውቁ ይህንን ግምት ውስጥ በማስገባት ሊፈጅ የሚችለውን ወጪ ማስላት ይገባቸዋል። ነገር ግን፣ በጅምላ መላክ የክብደት መቀነስን ሊያስከትል የሚችል ከመሆኑ ጋር ተያይዞ፣ ፍራንቻይዜም በዚያው ሁኔታ በገብተኛ ደረጃ እንዲቀንስ ያደርገዋል (በሁለቱም በኢ.ኤስ.ሲ. እና በጂ.ሲ.ኤ ኮንትራቶች 0.5%)።

በዋናው መደበኛ የኮንትራት ቅፅ ላይ በተደነገገው። በኤፍ.ሲ.ኤ ውል መሠረት፣ ተዋዋይ ወገኖች ተረክበው የሚልኩት የተጣራ ክብደት የመጨረሻ መሆኑን አውቀው ተግባራዊ መደረግ ያለባቸውን ሂደቶች መከተል እና ከሁኔታዎች ጋር ራሳቸውን ማስማማት ያስፈልጋቸዋል።

የተጣራ ክብደት ወይም ጭነቶች ተራግፈው መሬት ላይ ባላቸው ክብደት መሰረት ይገመገማሉ እና የመጨረሻው ክፍያ የሚከናወነው እንደገና በሚመዘን ነው።

ገዢዎች በማንገጥ ክብደት ትክክለኛነት ላይ ጥርጣሬ ካላቸው፣ ሚዛኑን ለመቆጣጠር ራሱን የቻለ ሚዛን ሊፈልጉ ይችላሉ። በዚህ መሠረት የተጣራ ክብደት ሲሸጡ ወይም በክብደቶች ምክንያት ሊፈጠር የሚችል ጭቅጭቅ ለመፍታት ከላይ እንደቀረበው እንደገና መመዘን አማራጭ ሆኖ ከተገኘ በትእዛዙ መሰረት ሻጮችም ተመሳሳይ ውሳኔ ላይ መድረስ ይችላሉ።

የክፍያ ሁኔታዎች

የክፍያ ሁኔታዎች ብዙውን ጊዜ አስቀድሞ በሚፈፀም ስምምነት ተግባራዊ የሚደረጉ ናቸው፣ ምንም እንኳን ከሚታወቁ የንግድ አጋሮች ጋር ለረጅም ጊዜ በቆዩ የንግድ ግንኙነቶች ሊታለፍ ቢችልም፣ በተለይም ከአዳዲስ ገዥዎች ጋር የክፍያ ሁኔታዎች ሁል ጊዜ አስቀድሞ መገለጽ አለባቸው።

በሌተር አፍ ክሬዲት መክፈል

በዚህ መመሪያ አውድ ውስጥ የብድር ደብዳቤ በባንክ እና በሻጭ መካከል የሚደረግ ውል ሲሆን ባንኩ የተስማሙ የመርከብ ሰነዶችን አቅርቦትን በመቃወም የተስማማውን ድምር ለሻጩ ለመክፈል ቃል በመግባት ነው።

በክሬዲት ደብዳቤ ላይ የሚከፈለው ክፍያ ገዢው ጭነት ጫኑ በፊት የብድር ደብዳቤ እንዲያዘጋጅ ይጠይቃል።

ይህ ክፍያ የሚፈጸመው በተወሰኑ ሰነዶች ማለትም ደረሰኝ፣ የትውልድ ቦታ ሰርተፍኬት፣ የክብደት

ማስታወሻ፣ የጥራት ስርተፍኬት እና የጭነት ደረሰኝ (የባህር ማንገድ) ወይም የመንገድ ቢል (ለመንገድ ቢል) ክፍያ የሚፈጸም መሆኑን ከገዢው ባንክ ለሻጩ ባንክ የተሰጠ መተማመኛ ነው።) ላኪው በደብዳቤ ውስጥ የተገለጹት የብድር ሰነዶች መኖራቸውን ማረጋገጥ አለበት። አንዳንድ ጊዜ በላኪው ሀገር ውስጥ ኤምባሲ ወይም ቆንሶል ጽ/ቤቶች በማይገኙበት ጊዜ ገዢዎች ሰነዶችን ማረጋገጥ ይፈልጋሉ አልያም ላኪው በውል የማይጠየቅባቸውን ሰነዶች አካትተው ሊገኙ ይችላሉ።

የብድር ደብዳቤዎች በጣም አስፈላጊ ናቸው። የብድር ደብዳቤው ላኪው አገልግሎት እንዲያገኝ ጠይቆ ስምምነት ከፈጸሙበት እና ከመላኪያው ጊዜ አንድ ቀን ቀደም ብሎ መገኘት አለበት። ጭነት እንዲደረግ ከተፈቀደው የመጨረሻ ቀን በኋላ ደግሞ ለ21 ተከታታይ ቀናት ለድርድር የሚቆይ መሆን አለበት። የጊዜ ሁኔታውን በተመለከተ በጥንቃቄ መመልከት ያስፈልጋል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ማለቂያው ቀን ካለፈ በኋላ የሚቀርብ ደብዳቤ ተቀባይነት የሚኖረው ገዢው ውሉን ለማራዘም ካለው ፍላጎት ጋር በተያያዘ ብቻ ነው።

የብድር ደብዳቤ ውሎች እና ሁኔታዎች ካልተሟሉ በስተቀር ገዢውም ሁሉም ነገር የተከናወነው ሥርዓትን ተከትሎ መሆኑን እስካላረጋገጠ ድረስ ባንክ የላኪውን ገንዘብ አይከፍልም። ይህም ሰነዶቹን ያለ ክፍያ ወደ ውጭ መላክን ሊያካትት ይችላል።

ገዢው በዚያ ደረጃ ክፍያ ለመፈጸም ፈቃደኛ ካልሆነ ደግሞ ላኪው ያልተፈጸመባቸውን ጭነቶች በውጭ ወደቦች ሊተዋቸው ይችላል። በዚህ መሰረት በዱቤ የብድር ደብዳቤዎች ውስጥ ያሉትን ሁሉንም ሁኔታዎች የማሟላት አስፈላጊነት በበቂ ሁኔታ አጽንዖት ሊሰጠው ይገባል።

የብድር ደብዳቤ ተቀባይነት ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ እንዲችሉ ላኪዎች ሁልጊዜ ባንኮቻቸውን ማማከር አለባቸው።

ከተራ (ማለትም ሊሻር የሚችል) ወይም ያልተረጋገጠ የብድር ደብዳቤዎች ራስን ማራቅ ያስፈልጋል፤ ምክንያቱም እነዚህ ውስን ሰነዶች ከገቡ ለመክፈል እርግጠኛ ስለማይኮንባቸው ከተራ መተማመን የዘለለ ፋይዳ አይኖራቸውም። የማይሻሩ ህጋዊ የብድር ደብዳቤዎችን ብቻ ተጠቅሞ፣ በስራ ላይ መዋል ከጀመሩ በኋላ ሊሰረዙ የሚችሉ ባለ መሆናቸው። ትክክለኛ ሰነዶች ከቀረቡ ገንዘቡን ማግኘት እንደሚችል ላኪው እርግጠኛ መሆን ይችላል። እንደዚያም ሆኖ የላኪው ባንክ የብድር ደብዳቤውን ካቋቋመው ባንክ ገንዘቡን ሲቀበል ብቻ ላኪው ሊከፍለው ይችላል። ለምሳሌ ገዢው ሰነዶቹ ትክክል እንዳልሆኑ ወይም የገዢው ባንክ ክፍያ ለመፈጸም ከዘገየ ይህ ችግር ሊፈጥር ይችላል።

በተረጋገጠ እና የማይሻር የብድር ደብዳቤ መሰረት፣ ላኪው ባንክ ትክክለኛ ሰነዶችን በወቅቱ ሲያቀርብ ክፍያውን ያረጋግጣል። ማረጋገጫው እንደተያያዘለት ላኪው ባንክ ለክፍያ ዋስትናውን ይሰጣል። ተደራዳሪው ባንክ በሰነዶቹ ላይ መጠነኛ የሆነ ልዩነት ለምሳሌ እንደ ፊደል ግድፈት የመሳሰሉ እንዳለ ካወቀ ላኪው ገዢውን እምቢ የሚል ምላሽ ሊሰጠው የሚችል በመሆኑ ጉዳዩ እልባት እስኪያገኝ ድረስ ላኪው የተቀበለውን ክፍያ እንደሚመልስ ዋስትና ፈርሞ እንደ መደራደሪያነት ሊጠቀምባቸው።

ምንም እንኳን ዝርዝር ነገሮች፣ የቃላት አጻጻፍ እና ጥቃቅን ምልክቶችን እንኳን ሳይቀሩ በስርዓት ተግባራዊ መሆናቸውን በማረጋገጥ በኩል ሁልጊዜ ከፍተኛ ጥንቃቄ መደረግ እንዳለበት ቢታወቅም ላኪዎች የብድር ደብዳቤ እንደሚያስፈልግ በሚያምኑበት ጊዜ ሁሉ የተረጋገጡ እና የማይሻሩ መሆናቸውን አጥብቀው ይናገሩ። ምንም እንኳን የቃላት አጻጻፍ እና የመርከብ ምልክቶችን እንኳን ሳይቀር ሁሉም ዝርዝሮች መከበራቸውን ለማረጋገጥ ሁልጊዜ ከፍተኛ ጥንቃቄ መደረግ አለበት።

አማራጭ የክፍያ ዘዴዎች

መጀመሪያው አቀራረብ መሰረት በሰነዶች ላይ የተጣራ ገንዘብ ክፍያ ሌላው የሚቻል የክፍያ አይነት ነው። እዚህ ላይ ሰነዶቹ እንደቀረቡ ገዢው የሚጠበቅበትን ክፍያ እንደሚከፍል ይጠበቃል። ላኪዎች ገዢዎቻቸውን በደንብ የሚያውቁ እና በፋይናንሺያል ጥንካሬ እና ታማኝነት ላይ እምነት ካላቸው በዚህ የክፍያ ዘዴ ይስማማሉ።

አንድ ላኪ ሰነዶቹን በራሱ የባንክ ወኪል በኩል ማቅረብ ይችላል፤ ከዚያም በውጭ አገር ላለው መሰል ባንክ ለገዢ መረጃዎቹን እንዲያቀርብ፤ ክፍያውን እንዲሰበሰብ እና ገንዘቡን እንዲልክ፤ የመሰብሰቢያ ወጪዎችን በሙሉ ሳይቀንስ፤ ለባንኩ የሒሳብ መመሪያ ለሚሰጠው ባንክ ያቀርባል። ይህ በገዢው ባንክ የተነሱትን ክፍያዎች ያካትታል።

በዚህ መንገድ ሰነዶቹ ክፍያ እስኪደርስ ድረስ በባንክ አሠራር ሂደት ውስጥ ያልፋሉ። ይህም ላኪው እቃውን በተመለከተ ተገቢው የጥበቃ እና ቁጥጥር ሽፋን እንዲያጣ ያደርገዋል። አፋጣኝ ክፍያ የሚያስፈልጋቸው ላኪዎች የክፍያ መጠየቂያ ዋጋውን በሙሉ ወይም በከፊል እንዲያስቀድሙ በእነሱ በኩል ያሉትን ባንኮች መጠየቅ ይችላሉ። ይህ የሰነዶች ድርድር በመባል ይታወቃል። ላኪው ለግብይቱ ተጠያቂ ሆኖ የሚቆይ ሲሆን - ገዢው ካልከፈለ የላኪው ባንክ ገንዘቡን እንዲመልስ ይጠይቃል።

በአስተማማኝ ሰነዶች ላይ የተመሰረተ የተጣራ ጥሬ ገንዘብ ክፍያ በዚህ ዘዴ መሰረት ተግባራዊ ይደረጋል። በላኪው ወገን ያለው ባንክ እንደማይቃወም በመገመት ሰነዶቹን እንደተቀበሉ ክፍያ ለመፈጸም እንዲችሉ ጥያቄውን በቀጥታ ለገዢው ሊልኩ ይችላሉ። ይህ ሰነዶች በአደራ መላክ በመባል ይታወቃል። ቃሉ እንደሚያመለክተው፤ ይህንን ለማድረግ የሚወሰነው ውሳኔ ሁለቱ ወገኖች እርስ በርስ ባላቸው እምነት ላይ ብቻ የተመሰረተ እንዲሆን ያደርገዋል።

ከሰነዶች ጋር በተገናኘ በክፍያ የተጣራ ጥሬ ገንዘብ፣ ክፍያው የሚፈጸመው እቃው መድረሻው ላይ ሲደርስ ነው። በዚህ መሠረት ሽያጭ እንደተፈጸመ አንድ ላኪ ሁል ጊዜ እቃው ደርሶም አልደረሰም የተወሰነ ጊዜ ካለፈ በኋላ ክፍያ መፈፀም እንዳለበት ይደነግጋል። ይህ በእንዲህ እንዳለ በሆነ ምክንያት ዕቃው ለወራት ዘግይቶ ቢመጣ ወይም መርከቡ ጠፍቶ እና ጨርሶ ካልደረሰ አዘግይቶ መክፈልን ይከላከላል። ስለዚህ ኮንትራቶች ሁል ጊዜ የዕቃው መድረሻ ቦታ ሲደርሱ ከማንኛውም ሰነዶች ጋር የተጣራ ጥሬ ገንዘብ ክፍያ ከወጣበት ቀን በኋላ ከ30 [ወይም 60] ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ እንዲከፈል መደንገግ አለባቸው።

የብድር ፖሊሲ

ላኪዎች የትኛውን የክፍያ ሁኔታ ለመቀበል መወሰን አለባቸው። የገዢዎቻቸውን የፋይናንስ ሁኔታ መገምገም እና እንዴት በዚህ መሠረት መንቀሳቀስ አለባቸው። አንዳንድ መረጃዎች የደንበኛ ብድር ብቃትን ከሚያሳዩ የባንክ ማጣቀሻዎች ሊገኙ ይችላሉ። ምንም እንኳን እንደዚህ አይነት ዘገባዎች ጠቃሚ ቢሆኑም ሁሉንም የተፈለገውን መረጃ መስጠት ግን አይችሉም ወይም በሚሰጠው ባንክ ላይ ምንም አይነት ማረጋገጫ አይሰጡም። የተበደሩ የስራ ካፒታልን የሚጠቀሙ ላኪዎች ገዢዎቻቸውን እና ሊያቀርቡ የሚችሉትን የክፍያ ሁኔታዎች በተመለከተ በጥብቅ ሁኔታዎችን ይከታተላሉ።

ኮንትራቶች ሲገቡ እና የክፍያ ውሎችን ሲወስኑ ሻጮች የገዢዎቻቸውን ማንነት መመርመር አለባቸው።

ዓለም አቀፍ የንግድ ኩባንያዎች ብዙውን ጊዜ የሚሠሩት በውጪ እና በአገር ውስጥ ባሉ ቅርንጫፎቻቸው አማካኝነት ነው ምንም እንኳን በተመሳሳይ ስሞች ቢነግዱም ስምምነታቸው የግድ በእናት ድርጅት ሊረጋገጥ የማይችል ነው።

ጥርጣሬ በሚፈጠርበት ጊዜ ሻጭ ከእናት ድርጅት ጋር ለሚደረጉ ውሎች ወይም ለተሰጠው ቅርንጫፍ ሰነዶች ኃላፊነቱን እንደሚቀበል ዋስትና ሊጠይቅ ይችላል።

በአንዳንድ ሃገራት የገንዘብ ባለሥልጣናቱ ወደ ውጭ ለሚላኩ ምርቶች የክፍያ ፖሊሲን ያወጣሉ። ለምሳሌ፣ ሊመጣ የሚችለውን የውጭ ምንዛሪ ኪሳራ ለማስወገድ የብድር ደብዳቤዎች ሁሉንም ወደ ውጭ የሚላኩ ምርቶች ሽፋን እንዲሰጡ አጥብቀው ይገልጻሉ። የዚህ ዓይነቱ ሽፋን ሰጪ ደንብ አንዳንድ እንከን የለሽ ማስረጃዎች ያላቸው አንዳንድ የዓለማችን ትላልቅ ኮርፖሬሽኖች የብድር ደብዳቤዎችን እንዲያቀርቡ ይጠየቃሉ። ሆኖም ብዙ ገዢዎች የብድር ደብዳቤዎችን ለመቀበል ፈቃደኞች አይሆኑም። ወጪዎችን እና ችግሮችን በማስላት ላይ ይጠመዳሉ። ዞሮ ዞሮ እንዲህ በየትኛውም መንገድ ቢኬድ ዋጋ የሚከፍለው የቡና ገበሬው ነው።

የቅናሹ ወሰን እና ትክክለኛነት

ተቀባይነት ማግኘት ለሁለቱም ወገኖች ጽኑ ቁርጠኝነት ክፍያ መቼ እንደሚፈጸም ለመወሰን የዋጋ (ወይም የጨረታ) ገደብ እና ትክክለኛነት መገለጽ አለበት።

ሊገኝ የሚችለውን ጥቅም በግምታዊ ዋጋ ለማሳወቅ ብቻ የሚፈልግ ላኪ እንደ 'ዋጋ ሃሳብ' ወይም 'ሊገኝ ይችላል በሚል እናቀርባለን/ እንጠቅሳለን' የመሳሰሉ ቃላትን ይጠቀማል። ለገዢው፣ ይህ የተጠቆመው ዋጋ ተቀባይነት ካገኘ በጥያቄ ውስጥ ያለውን ቡና የማግኘት ጥሩ እድል እንዳለ ይጠቁማል። ምንም እንኳን ላኪው ለመሸጥ ባይገደድም፣ ላኪው ያለምክንያት ይህንን ለማድረግ ፈቃደኛ ካልሆነ (ወይም በቀላሉ ለዋጋ መረጃ በማጥመድ ነበር) ገዥው የሚከፋበት ምክንያት አለው።

የተጋነነ ቅናሽ ገዢው በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ ከተቀበለ ግን ሻጩን ያስገድዳል። 'ምክንያታዊ' የሚለው ቃል ለትርጉም ክፍተት አለው። ስለዚህ ሻጮች ቅናሹ የሚቋረጥበትን ጊዜ መወሰን አለባቸው። ከገዢዎች የሚቀርቡት ጨረታዎችም የተለዩ መሆን አለባቸው። 'በአፋጣኝ ምላሽ እንደሚሰጥ' ከማለት ይልቅ ምላሹ ፈጣን መሆን አለበት፣ 'ወዲያው' ከሚባል ይልቅ ደግሞ 'በእኛ ሰዓት እስከ 15:00 ድረስ እዚህ መልስ እንሰጣለን' ማለቱ የተሻለ ነው።

የጊዜ ገደቡ ምርጫ እንደ ላኪው ሁኔታ እና ቅናሹ እንደ ቀረበለት የገዢ አይነት ይወሰናል።

በእጁ ላይ ያለውን ምርት መሸጥ የሚፈልግ ላኪ የተለያዩ ገበያዎችን በአንድ ጊዜ ለማሰስ ይፈልግ ይሆናል። ጥያቄው ግን ውስን የቡና ክምችት ብቻ ያላቸው ላኪዎች የቅናሽ አማራጮችን ማቅረብ አለመቻላቸው ነው። በምትኩ በተገኝነት ወይም በማይሸጥ ርዕሰ ጉዳይ ማቅረብ ይችላሉ። ለአጭር ጊዜ ጥብቅ ቅናሾችን ለግለሰብ ገዥዎች ማቅረብ ይችላሉ።

በአንጻሩ፣ ቅናሹን እንዲያስብ ለገዢ ወይም ምናልባትም ለአንድ ወኪል ቀኑን ሙሉ ሊሰጡ ይችላሉ፣ ነገር ግን ቅናሹ የሚጠናቀቅበት ትክክለኛ ሰዓት ሁልጊዜ መገለጽ አለበት።

ዘመናዊ የመገናኛ ዘዴዎች ፈጣን የመረጃ ልውውጦችን ያቀርባሉ። በተለይም በኢሜል እና በሌሎች ዲጂታል መሳሪያዎች በኩል ላኪዎች ብዙ ገዥዎችን በፍጥነት እንዲያገኙ ያስችላቸዋል። በቃል ወይም በሌላ መልኩ የጽኑ አቅርቦት ወይም ጨረታ በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ መቀበል ጥብቅ እና አስገዳጅ ውል ነው። አለመግባባቶች ሲከሰቱ ለግልግል ዳኝነት ሊቀርቡ ይችላሉ። ነገር ግን በጣም ጥሩ አቀራረብ የሚሆነው የአቅርቦቶች ወይም የጨረታ ቃላት ግልጽ እና ትክክለኛ መሆናቸውን ማረጋገጥ ሲቻል ነው።

ምሳሌ፡- ዛሬ በ17:00 ሰዓት 1,000 ከረጢት ኤክስፎርድ አረቢካ ደረጃ 1 ናሙና 101 በ170 cts/lb፣ FOB [ወደብ]፣ NSW (የተጣራ የማንጓገፍ ክብደት)፣ የካቲት/ማርች 2022 ለምላሽ እዚህ እናቀርባለን። አማራጭ፣ ክፍያ [የተጣራ ገንዘብ በሰነድ ላይ] የመጀመሪያ አቀራረብ። ይህ የሚያመለክተው ተዋዋይ ወገኖች ከዚህ ቀደም በሚመለከተው መደበኛ የውል ስምምነት ላይ ተስማምተው እንደነበር ነው። ለአዲስ ገዢ፣ የሚመለከተው መደበኛ ውልም መጠቀስ አለበት።

አንድ ገዢ በአንድ ጽኑ አቅርቦት ላይ ዝቅተኛ ዋጋ ከጨረታ፣ ይህ በቀጥታ ሻጩን ይለቃል። ቅናሹ ከአሁን በኋላ አስገዳጅ አይደለም፣ ምክንያቱም ገዢው በመልሶ ማቅረቡ ውድቅ አድርጎታል። ሻጩ መልሶ ማቅረቢያውን ካልተቀበለው ገዢው በመቀጠል ወደ መጀመሪያው አቅርቦት መመለስ አይችልም። ሻጩ ወደነበረበት ለመመለስ ካልተስማማ በስተቀር የኩባንያው አቅርቦት ገዥው ሲመልስ ያልቃል።

ኪሳራን መቀነስ

ኪሳራ በሚደርስበት ጊዜ ሻጩም ሆነ ገዥው በተቻለ መጠን ኪሳራውን ማቃለል አለባቸው። ለመክፈል ተጠያቂው ማንም ይሁን ማን፣ ሁለቱም ወገኖች ኪሳራውን የመጠበቅ ሃላፊነት አለባቸው።

ጥሩ ምሳሌ ሊሆን የሚችለው ሰነዶች በሚጠፉበት ወቅት ነው። እነሱን መፈለግ እና በተቻለ ፍጥነት ማቅረብ የሻጩ ሃላፊነት ቢሆንም፣ ገዢው ዘግይቶ (ከእቃ መጨናነቅ፣ ከመያዣ ክፍያዎች፣ ወዘተ) ጋር በተያያዘ ቅጣት እንዲጣልበት የሚያደርገውን ቡና በመትከያው ላይ እንዲቀመጥ መፍቀድ አይችልም። ገዢው የዘገዩ ክፍያዎችን በመጠኑ እንዲቀንሱ ለማስቻል ተገቢ የሆኑ እርምጃዎችን መውሰድ ያለበት ሲሆን ከሣራ በሚጠይቅበት ጊዜ የይገባኛል ጥያቄውን ምክንያታዊነት ማረጋገጥ እና ኪሳራው የማይቀር ቢሆንም በተቻለ መጠን ዝቅተኛ ለማድረግ የሚቻለው እርምጃ ሁሉ መወሰዱን ማረጋገጥ አለበት።

ወደ መደበኛ የውል ቅጾች የሚደረጉ ለውጦች

የንግድ ኮንትራቶች ብዙውን ጊዜ የሚጠናቀቁት ከመደበኛ የኮንትራት ፎርም ጋር ውጭ ባሉ ሁኔታዎች ነው። እነዚህ በደንብ ተረድተው በማያሻማ ሁኔታ እና ልዩ ልዩ ትርጉም ለመስጠት ክፍተት በሚሰጥ ቋንቋ እስከተቀመጡ ድረስ (ለልዩ ልዩ ትርጓሜዎች ቦታ እስካልተወጠ ድረስ)። ለምሳሌ፣ አንድ ሰው በኢ.ኤስ.ሲ.ሲ ውል አንቀጽ 1 ውስጥ ያለውን የመጫኛ መጠን የታገሰውን ልዩነት ከ3 በመቶ ወደ 5 በመቶ ለመቀየር ሊስማማ ይችላል። በዚህ ሁኔታ ኮንትራቱ 'የኢ.ኤስ.ሲ.ሲ አንቀጽ 2 ለዚህ ውል በጋራ ስምምነት የተሻሻለው 5 በመቶ ለማቻቻል ነው' የሚለውን አንቀጽ ማካተት አለበት።

የኮንትራት ማሻሻያ ስምምነት ላይ ከተደረሰ በጽሁፍ መረጋገጥ እና በሁለቱም ወገኖች ይሁንታ እንዲኖረው ይመረጣል። የመጀመሪያዎቹ ውሎች እና ሁኔታዎች ሳይሸራረፉ የሚሉትን ቃላት በመጨመር ማሻሻያው በዋናው ውል ላይ ያልተጠበቁ ለውጦች ሊኖሩ እንደማይችሉ ያረጋግጣል። ማሻሻያው በጽሁፍ ካልተረጋገጠ በስተቀር ከተዋዋይ ወገኖች አንዱ ውድቅ ሊያደርጋቸው ወይም ክርክር ሊያነሳ ይችላል።

በጂ.ሲ.ኤ ንግድ ስራ መሰረት በሚፈጸሙ ኮንትራቶች ውስጥም ሁኔታው ተመሳሳይ ነው። አንዳንድ የሰሜን አሜሪካ የቡና ቆዩዎች የባለቤትነት ውሎችን እና ሁኔታዎችን የያዙ ትናንሽ ቡክሌቶች አሏቸው። ቡክሌቶቹን ሁሉም አቅራቢዎች ሽያጭ ከመፈቀዱ በፊት መቀበል አለባቸው። በጂ.ሲ.ኤ ኤክስፐርትስ (ኤሌክትሮኒካዊ) ውል ውስጥ የማይካተቱት ጉልህ መስክ (350 ቁምፊዎች) አለ።

ጣልቃ ገቦችን መጠቀም

አስመጪ እና ነጋዴዎች፡-

ነጋዴዎች በራሳቸው ስም እና ለራሳቸው መለያ ይገዛሉ ወይም ይሸጣሉ። ከሦስተኛው እና አራተኛው ሞገድ ጋር ተያይዞ እየጨመረ ያለው የልዩ እና ፕሪሚየም ቡና ፍላጎት እያደገ በመምጣቱ (ምዕራፍ 1 ይመልከቱ) አስመጪዎችን በስፋት አዳዲስ ነገሮች እንዲፈጥሩ አነሳስቷቸዋል።

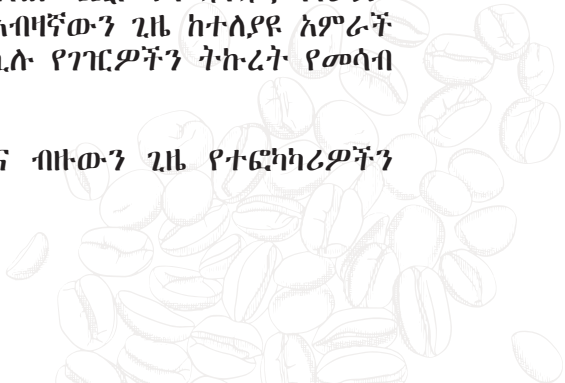
ፕሪሚየም እና ልዩ ቡና አስመጪዎች የሚፈለጉትን ጥራቶች ሊያገኙ የሚችሉ ሲሆን ለእነዚህ ከፍተኛ-ደረጃ ለተሰጣቸው ምርቶች የሚያስፈልገውን ውስብስብ የጥራት ቁጥጥርም በሚፈለገው ደረጃ ተግባራዊ እንዲሆን ይደርጋሉ። ከዚህም በላይ የግብይት እውቀት፣ የገንዘብ ድጋፍ እና ሌሎች ከአረንጓዴ ቡና ጋር የተያያዙ እንደ ሎጅስቲክስ፣ ኢንሹራንስ እና መጋዘን የመሳሰሉ አገልግሎቶችን መስጠት ችለዋል። ዛሬ ብዙ አስመጪዎች ከቡና ገበሬዎች እና ከግለሰብ ላኪዎች ጋር በመተባበር የተወሰኑ የቡና ዓይነቶችን ያስተዋውቃሉ። ይህ ኮሚሽኑን ኤጀንሲዎች ተጨማሪ እና ማራኪ ሊሆን የሚችል አማራጭ ነው።

ይህም ለልዩ ቡና አስመጪዎች አክሲዮን እንዲኖራቸው ለማድረግ በጣም አስፈላጊ ነው። ከዚህም ሌላ ብዙም የማይሸጡ ቡናዎች በዋና አስመጪ ገበያዎች ውስጥ እንደልብ እንዲገኙ ለማድረግ የሚያስችላቸው ሲሆን። ትላልቅ፣ የተዋሃዱ የንግድ ድርጅቶች ጭምር መደበኛ እና ጥራት ያላቸውን ቡናዎች እንዲይዙ ያግዛል። ይህ አንዳንድ አለማቀፍ የአረንጓዴ ቡና ነጋዴዎች ሁለቱን የንግድ ዓይነቶች እንዲለያዩ ለማድረግ እና የራሳቸውን ልዩ የቡና ግብይት እንዲገነባ ያደረጉበት አንዱ ምክንያት ነው።

ወኪሎች (ወይም ደላላዎች)፡-

ከጥቂት ገበያዎች በስተቀር፣ በተለይም የጊዜ ልዩነት ሲፈጠር ከግለሰብ ነገሮች ጋር በቀጥታ መገናኘት የሚቻል አይደለም። ለዚህም ነው ብዙ ላኪዎች አሁንም ወኪሎቻቸውን የሚጠቀሙት። የአገር ውስጥ ወኪል ልክ እንደ አንድ ልዩ ላኪ በቦታው ተገኝቶ፣ የአስመጪዎችን ቋንቋ ይናገራል፣ ገዢዎችን ያውቃል፣ ከገዢው ጋር መወያየት ይችላል። ይህም አብዛኛውን ጊዜ ከተለያዩ አምራች ሃገራት እንጂ ከአንድ አገር ጋር ብቻ አይደለም። በመሆኑም ወኪሉ የገዢዎችን ትኩረት የመሳብ እድሉ ሰፊ የሆነ አጋር ያደርገዋል።

በዚህ መሰረት ወኪሎች የአካባቢ ሁኔታዎችን ስለሚያውቁ እና ብዙውን ጊዜ የተፎካካሪዎችን

እንቅስቃሴ ስለሚረዱ ለላኪዎች በሁለት መንገድ በመረጃ ይሰጣሉ።

በኤጀንሲው ስምምነቶች መሰረት እያንዳንዱ ተዋዋይ ወገን ምን እንደሚፈቀድ እና ከእሱም ምን እንደሚጠበቅ ግልጽ ማድረግ አለበት። አንድ ወኪል በተሰጠው ገበያ (ብቸኛ ኤጀንሲ) ውስጥ ላኪው እሱ/ሷ እንዲሁም የላኪውን ቀጥተኛ ተፎካካሪዎች ለገበያ እንዳይቀርቡ ሊጠይቅ ይችላል። ትልልቅ የኤጀንሲ ኩባንያዎች አንዳንድ ጊዜ ከአንድ ምንጭ የመጡትን ጨምሮ የተረጋጋ ላኪዎችን ይወክላሉ። አነስተኛ ላኪዎች ይህንን መቀበል ሊኖርባቸው ይችላል፤ ምክንያቱም አንድን ብቸኛ ኤጀንሲ ለወኪሉ ጠቃሚ ለማድረግ በቂ ንግድ ማመንጨት አይችሉም። በተጨማሪም የኤጀንሲ ውል የማይሰሩ ድርጅቶች ከእውነተኛ ወኪሎች ይልቅ እንደ ተመራጭ የሽያጭ ሰርጦች ይሰራሉ።

ደላሎች ደግሞ የሀገር ውስጥ ገዢዎችን እና ሻጮችን አንድ ላይ በማሰባሰብ በተሰጣቸው ጂኦግራፊያዊ አካባቢ ይሰራሉ። እነዚህ ደላሎች እንደ ወኪሎች በመሆን የገዢውን እና የሻጩን ስም ያውጃሉ። ሆኖም ኮሚሽን ይቀበላሉ እንጂ አንድን የተወሰነ አይወክሉም።

የገዢውን ስም የማይገልጹ ወኪሎች ወይም ደላላዎች ቡናውን በራሳቸው ስም ስለሚወስዱ እንደ ነጋዴ ሆነውም ሆነውም ይሠራሉ።

የውል ሰነድ

ዓለም አቀፍ የቡና ግብይቶች የሚከናወኑት በቡና አካላዊ ሽግግር ሳይሆን በማዕረግ በደረጃቸው ወይም የተለዩ በሚያደርጋቸው ሁኔታ ምክንያት በሚደረግ ዝውውር ነው።

የዕቃ ማንገጥ ሒሳብ - ከሌሎች ተጨማሪ ሰነዶች ጋር ተያይዘው፣ የማንገጥ ሰነዶች በመባል የሚታወቁት ሲሆን ከአንድ አገር ወደ ሌላ አገር በባህር ውል የሚላኩ ዕቃዎች የባለቤትነት መብትን ይወክላሉ።

ቀደም ሲል በወደቡ ውስጥ ወይም በሚላክበት ቦታ ላይ የተከማቹ ዕቃዎች የይዘታ ማረጋገጫ ሰነድ በሕዝብ መጋዘን የተሰጠ የመጋዘን ደረሰኝ ወይም የማከማቻ ማዘዣ ሊሆን ይችላል። በባህላዊ የወረቀት ሰነዶች እና የኤሌክትሮኒክ ሰነዶች መካከል ያለው ብቸኛው ልዩነት የወረቀት ስራቶች በአብዛኛው በመወገዳቸው ነው። ለዚህም ነው አንዳንዴ ወረቀት አልባ ንግድ ተብሎ የሚጠራው።

የኤሌክትሮኒክ ሰነዶችን መጠቀም የገዢውን ወይም የሻጩን የውል ሃላፊነት አይለውጥም። ልዩነቱ ሰነዶች እንዴት እና መቼ እንደሚወጡ እና እንዴት/መቼ ለገዢው እንደሚቀርቡ ላይ ብቻ ነው።

የማንገጥ ሰነዶች በተዋዋይ ወገኖች መካከል ያለውን የውል ሁኔታ በሁሉም ረገድ ማክበር አለባቸው።ይህንን ካላደረጉ፣ ሻጭ በጊዜው ላይከፈል ይችላል ወይም፣ በአስጊ ሁኔታ ውስጥ፣ ገንዘቡን ሊያጣ ይችላል። የማንገጥ ሰነዶችን ማሳየት ወይም መግለጽ አለበት (i) የተዋዋለው እና የተላከውን ቡና የሚወክሉ ናቸው፣ (ii) የታወቁ ተከታታይ የማንገጥ ደንቦች መከበራቸውን እና (iii) በተዋዋይ ወገኖች መካከል ያለውን የሽያጭ ውል በተመለከተ እና ያ የሽያጭ ውል የተመሰረተበት መደበኛ የውል ቅጽ። የማንገጥ ሰነዶችም በሰዓቱ መቅረብ አለባቸው።

ሌተር ኦፍ ክሪዲቶች

በብድር ላይ የሚከፈል ክፍያ በተደነገገበት ጊዜ ሻጩ የገዢውን የብድር ደብዳቤ ሙሉ ዝርዝሮችን በተቻለ ፍጥነት ማግኘት አለበት። ይህ አስፈላጊው ሰነዶች መገኘቱን እንደዚህ አይነት ሰነዶችን ለማግኘት በቂ ጊዜ መኖሩን እና በተጠቀሰው የመንገዥ ጊዜ ውስጥ ወደተጠቀሰው የመድረሻ ወደብ ተስማሚ የመርከብ እድሎች መኖራቸውን ለማረጋገጥ ነው።

ምንም እንኳን የብድር ደብዳቤ ጭነት ከመጫኑ በፊት ምን መደረግ እንዳለበት የሚገልጹ ሁኔታዎችን ሊይዝ ቢችልም ኢ.ኤስ.ሲ.ሲ ሙሉ የብድር ደብዳቤ ብቻ ለመላክ የውሉ ጊዜ ከመጀመሪያው ቀን ጀምሮ አገልግሎት ላይ እንዲውል ይፈልጋል። ስለዚህ ሙሉ እና ሙሉ የብድር ደብዳቤ ቀደም ብሎ ለመቀበል ውሉን ቀድሞ ማቅረብ ብልህነት ሊሆን ይችላል። ሻጮችም የዱቤ ደብዳቤው ከተላከበት ቀን በኋላ ቢያንስ ለ21 ቀናት ለሰነዶች ድርድር የሚሰራ መሆኑን ማረጋገጥ አለባቸው።

ሁሉም ኢሲኤፍ እና ጂሲኤ ይህንን ይደነግጋሉ። የሚቆይበት ጊዜ በጥንቃቄ ካልተፈተሽ፣ አንድ ሰው ሁኔታዎች ያለቀለት ሆኖ ሲገኝ ሁሉንም የብድር ሁኔታዎች ማሟላት ይችላል።

ገዢዎች ማንኛውንም ተጨማሪ ወጪዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት የመጨረሻው ዋጋ ላይ ለመድረስ ሁሉንም ወጪዎች (ከኤፍኤቢ እስከ መጨረሻው መድረሻ ድረስ) ያሰላሉ። ለምሳሌ በተለምዶ ሰነዶችን ዘግይቶ የሚያቀርብ (ማለትም መርከቡ ከደረሰ በኋላ) ይቀጣል። ገዢው ለዚህ ክስተት በሂሳብ ውስጥ 'የሚረፈይ ተክል' ያቀርባል።

የመድረሻዎች፣ ጭነት እና መላኪያ ምክሮች

የመድረሻ ወደብ የማይታወቅ ከሆነ ለሻጩ ጭነት ማደራጀት ቀላል ተግባር አይደለም። ለመላክ ወይም ለኤፍኤቢ ኮንትራቶች፣ ኢኤስሲሲ የማንንዣ ወደብ በ14ኛው የቀን መቁጠሪያ ቀን ከውል ማንንዣ ጊዜ የመጀመሪያ ቀን በፊት መታወቅ እንዳለበት ይደነግጋል (ጂሲኤ የ15 ቀናት ማስታወቂያ ይደነግጋል)። አለበለዚያ፣ በተስማማው ጊዜ ውስጥ ለመላክ የሚያስፈልጉትን ሂደቶች ማጠናቀቅ ላይቻል ይችላል። ጂሲኤ ወደዚህ ልዩ ገጽታ እንዴት እንደሚቀርብ በበለጠ ለመረዳት 'የመድረሻ ወደብ' ይመልከቱ።

ለፈጣን ጭነት ወይም የኤፍኤቢ ኮንትራቶች፣ መድረሻው ከተሸጠበት ቀን በኋላ ባለው የመጀመሪያው የቀን መቁጠሪያ ቀን (እና በጂሲኤ ውል ጊዜ) ላይ በመጨረሻው ጊዜ መታወቅ አለበት።

ማንንዣው በተወሰነው ጉዞ ወቅት መርከቡ በመጨረሻው ጥሪ ወቅት በተስማማው የመጫኛ ወደብ ላይ መደረግ አለበት።

ይህ ደንብ ዋናውን ጉዞ የበለጠ ትርፋማ ለማድረግ በቂ ጭነት እስካልተጠራቀመ ድረስ በርካታ የውቅያኖስ ወደቦች ባሉባት ሀገር የባህር ዳርቻ ላይ እና ታች የሚነግዱ መርከቦችን ለማስቀረት ያለመ ነው።

ቡናው ከወደብ ወደብ ወይም በተጣመረ የማንንዣ ሒሳብ በማንንዣ መስመር የሚሰጥ ሲሆን አንድ ወይም ከዚያ በላይ መርከቦችን በመጠቀም ዕቃውን በጉዞው ጊዜ በሻጭ ወይም ገዢ ያለ ተጨማሪ ጣልቃ ገብነት ያንገዛል። መስመሩ ጉዞውን በሙሉ ለመሸፈን በመነሻ ወደብ ላይ የክፍያ ደረሰኝ ያወጣል፣ ስለዚህ ገዢው የጭነት ዝርዝሮችን በመጀመሪያው መርከብ ላይ አይቶ በመጨረሻ መድረሻ ላይ ቡናውን ከሌላ መርከብ ማግኘት ይችላል።

ሽግግር ማለት የመጀመሪያው መርከብ ከወደብ ሲወጣ እና እቃዎቹ ወደ ሌላ መርከብ እንደገና ተጭነው ወደ መጨረሻው መዳረሻ የሚወሰዱበት ሂደት ነው። ይህ የማንንዣ ኩባንያዎች አፕሬሽኖችን ሲያመቻቹ እና የእቃ መያዢያ እቃዎች እየጨመሩ ሲሄዱ ይህ በበለጠ ይከሰታል። በተለይም የኮንቴይነሮች አጠቃቀም የመርከብ ማዕከሎች እንዲፈጠሩ አበረታቷል። ትላልቅ ወይም መካከለኛ ወደቦች ከሌሎች ወደቦች የሚመጡ ኮንቴይነሮች በትናንሽ ወይም መጋቢ መርከቦች በትላልቅ የእቃ መያዢያ ላይ እንዲጫኑ ይደረጋል።

አስፈላጊው መረጃ እንደተገኘ ሻጩ ስለ ማንንዣው የተወሰኑ ዝርዝሮችን ማሳወቅ አለበት። ይህ የማንንዣ ምክር በመባል ይታወቃል።

ሻጩ ኢንሹራንስ ከሰጠው ከሲኤኤፍ ውጪ ለሚላክ ጭነት፣ የማንንዣ ምክር ገዢው ጭነቱን እንዲያውቅ እና በመድረሻ ወደብ ለመቀበል አስፈላጊውን ዝግጅት እንዲያደርግ ወይም አማራጭ የመድረሻ ወደብ በጊዜው እንዲያመቻች ያስችለዋል። ኩባንያው ጭነቱ እንዲለቀቅ ለማድረግ፣ በኢኤስሲሲ ተክታታይ የጊዜ ገደቦች ውስጥ የተነደፉት እነዚህ አላማዎች መሟላታቸውን ለማረጋገጥ እና ምንም ጭነት ካልመጣ ለገዢው ምትክ ምርቶቹን ከሌላ ቦታ ለመግዛት እንዲችል ነገነት ለመስጠት ነው።

የኢሲኤፍ ኮንትራቶች በማንንዣ ወይም በማንንዣ ምክር ውስጥ የሚካተቱትን ነጥቦች በዝርዝር ያቀርባሉ። ገዢው ከዘገዩ ጭነት/ማድረስ ጋር የተያያዘ፣ ወይም ከአቅም በላይ የሚከሰትን ችግር

በተመለከተ ምክር የማግኘት መብት አለው። እንደዚህ አይነት ምክር አለመቀበል በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ገዢው ውሉን እንዲሰርዝ እና ለደረሰበት ኪሳራ ካላ እንዲጠይቅ ያስችለዋል።

በዩናይትድ ስቴትስ እና በአውሮፓ ህብረት በሁለቱም የመግቢያ ወደቦች ላይ የበለጠ ጥብቅ የደህንነት እርምጃዎች ላኪዎች የበለጠ ዝርዝር የመርከብ ምክርቶችን እንዲሰጡ ይጠይቃሉ። ለምሳሌ፣ ጂ.ሲ.ኤ ለተወሰኑ የማንኛውም ኮንትራቶች የማንኛውም ምክር በዩኤስ የምግብ እና የመድኃኒት አስተዳደር የሚያስፈልጉትን ሁሉንም መረጃዎች ማካተት እንዳለበት ይገልጻል።

የዘገዩ ጭነቶች

ሻጭ ጭነት ባዘገዩ ጊዜ ገዢዎችን ማማከር ወይም ማሳወቅ አለበት። ለምሳሌ፣ ዕቃው በኮንትራቱ ጊዜ ውስጥ መጫን ያልቻለው በሻጮች ዘገይቶ መላክ ምክንያት በተከሰተ ስህተት ወይም በጉዞ መዘገየት ምክንያት ላይሆን ከመርከቡ አሠራር ጋር በተያያዙ ችግሮች ሊሆን ይችላል። ነገር ግን ይህን ገዢው እንዲረዳ ማድረግ ስለሚያስፈልግ የላኪው ጥፋት እንዳልሆነ ሊያሳምን የሚያስችል ገለልተኛ የሰነድ ማስረጃዎች ማቅረብ/ማሳየት አለባቸው። ይህን ከተረዱ ሁኔታው ከእነሱ ቁጥጥር ውጪ እንደሆነ ይገነዘባሉ።

በጣም ሰፊ ያለ እና የበለጠ አሳሳቢ ችግር ተፈጥሮ ሻጩ እና ሌሎች ላኪዎች በውሉ ጊዜ ውስጥ ጭነቶቹ እንዳይላኩ የሚከለክል ከሆነ፣ የዘገዩ ጭነት ማስታወቂያ ከመላክ በተጨማሪ በሻጩ በኩል ጥያቄ ሊቀርብ ይችላል።

በኢ.ሲ.ኤፍ ኮንትራቶች የሁለቱም የዘገዩ ጭነት (ወይም የማድረስ) ምክር እና የአቅም ማነስ ምክር ውጤት መጀመሪያ ላይ ለጭነት የሚፈቀደውን ጊዜ ማራዘም ነው። ችግሩ ከዚያ ጊዜ በኋላ የሚቀጥል ከሆነ ውሉን መሰረዝ ይከተላል (ምንም እንኳን መሰረዝ ያልተለመደ ቢሆንም)። ነገር ግን ጂ.ሲ.ኤ ምንም አይነት ማራዘሚያ አይገልጽም እና እቃዎቹ ወደ ማንኛውም ወደብ ከመድረሳቸው በፊት የተከሰቱትን ክስተቶች በግልፅ አያካትትም።

ልምድ ያካበቱ ላኪዎች በፍጥነት እና በግልጽ የመርከብ ችግርን መቀበል ከገዥዎቻቸው ጋር በሰላም ስምምነት ላይ ለመድረስ እንደሚረዱቸው ያውቃሉ። ማንኛውንም አለመቻል በጣም መጥፎ ተግባር ሲሆን ገዢዎችን አለማሳወቅ ደግሞ በጣም የከፋ ነው። ምክንያቱም ዝግጅት እንዳያደርጉ እና አማራጮችንም በጊዜ እንዳይወስዱ ስለሚከለክላቸው ነው።

የመጫኛ ሰነድ

የመጫኛ ሰነዱ ብዙውን ጊዜ የሚከተሉትን ይይዛል፡-

- የሻጩ ስም መነሻው (ላኪው)፣ ገዢው (ተቀባዩ) እና በገዢው የተገለፀው፣ መላክ ያለበት አካል እና ጭነቱ መድረሱን ማሳወቅ ያለበት (የማሳወቂያ አድራሻ) ።
- የክፍያ መጠየቂያ ደረሰኝ ልዩ ቁጥር፣ የመርከቧ ስም፣ የመጫኛ ወደብ፣ መድረሻው እና የወጡ የመጀመሪያ ቅጂዎች ብዛት።
- የእቃው ዝርዝሮች እና የተላኩ LCL/LCL ወይም ሙሉ የእቃ መጫኛ ጭነት/የሙሉ እቃ መያዢያ ጭነት (FCL/FCL)፣ ከኮንቴይነር እና ማህተም ቁጥሮች ጋር፣ ጭነቱ በእቃ መያዢያ ውስጥ የሚቆይበት ጊዜ።
- ቡናው መሳፈሩ ወይም መጫኑ፣ እና (የዕቃ ደረሰኝ) እና ተሳፍሮ የተላከበት ቀን በቡናው ላይ የደረሰ ጉዳት እንደሌለ የሚገልጽ መግለጫ።

ገዢው ከዚህ ቀደም ተስማምቶ 'ለጭነት የተቀበለው' የኤል.ሲ.ኤል ክፍያ ደረሰኝ ተቀባይነት ሊኖረው ይችላል።

የማንኛውም ሂሳቦች የሚወጡት በተመሳሳይ አረጅናል ስብስቦች፣ በተለምዶ ሁለት ወይም ሶስት

ሲሆኑ፣ ተለዋዋጭ ቁጥር ያላቸው የማይደራደሩ ቅጂዎች ለመዝገብ አገልግሎት ብቻ ነው። የተላከውን ቡና ለመጠየቅ እያንዳንዱ አርጅናል ለብቻው ጥቅም ላይ ሊውል ይችላል፤ ምንም እንኳን በመድረሻ ላይ ያለው የማንኛውም ኩባንያ ዕቃውን አሪጅናል የጭነት ደረሰኝ ላለው ሰው ወዲያውኑ አይሰጥም። የፍጆታ ሂሳቦች እቃውን ለመጠየቅ ማን እንደተፈቀደው ይገልጻሉ።

የመጨረሻ ሰነድ ርዕስ እና ማረጋገጫ

የማንኛውም ሂሳቦች ለተሰየመ ተቀባይ ሲወጡ ወይም ሲፀድቁ፣ ዕቃውን ማስረከብ የሚችለው ያ ተቀባይ ብቻ ነው። ለተሰየመ ተቀባይ የተሰጠን የዕቃ ደረሰኝ ያፀድቀው የሚችለው ላኪው ሳይሆን ተቀባይ ብቻ ነው። አንድ ጊዜ ተቀባይ ከተሰየመ፣ ዋናው ላኪ ከዕቃው ባለቤትነት ጋር በተያያዘ የእቃ ሒሳቡን የመቀየር ስልጣን የለውም።

ተቀባይ በአንድ የተወሰነ መርከብ ላይ እንዲጓጓዝ ባዘዘ ጊዜ ተቀባይ የማይታወቅ ከሆነ፣ የማንኛውም ሂሳቦቹም እንዲሁ ሊታዘዙ ይችላሉ። በዚህ ሁኔታ፣ ‘ለ.....አስረክብ’ ወይም ‘ለ.....ትእዛዝ በዕቃ ሒሳብ ላይ የተሰየመው ላኪ ይህን ማረጋገጫ ሰጥቷል እና ሌሎች ገዢዎች ዕቃው ለማዘዝ እንዲላክ አልፎ አልፎ በማንኛውም መመሪያቸው ላይ ይደነግጋል።

የክፍያ መጠየቂያ ደረሰኝ ለድርድር የሚቀርብ መሳሪያ ነው። በመሆኑም ከላኪው በማናቸውም ወገኖች ቁጥር ሊተላለፍ ይችላል። እያንዳንዱ አካል ለቀጣዩ አካል የባለቤትነት መብት እንዲሰጥም ይደግፈዋል። ብቸኛው ሁኔታ የባለቤትነት መብት ሊሰጥ የሚችለው በወቅቱ የባለቤትነት መብት እንዳለው በሂሳቡ ላይ የተገለጸው አካል ብቻ ነው። ይህንን ሁኔታ ማክበር አለመቻል የርዕስ ሰንሰለት በመባል የሚታወቀውን ውድቅ ያደርጋል። ከእንደዚህ አይነት እረፍት በኋላ የሚባሉት ሁሉም የባለቤትነት ስራዎች ልክ ያልሆኑ ናቸው።

ሰነዶችን ከመከፈላቸው በፊት ገዢዎች በግንባር ቀደምትነት ወይም በግልባጩ ላይ እንደ ተቀባይ ስም የተሰጣቸው መሆኑን ለማየት የዕቃውን ሰነድ በጥንቃቄ መመርመር አለባቸው። በኋለኛው ሁኔታ፣ ገዢዎች ድጋፍ የተደረገላቸው ያልተቋረጠ የባለቤትነት ሰንሰለት በእነሱ በኩል እንደሚያሳዩ ሊያረጋግጡ ይገባል።

ከምንም በላይ ትልቁ ዋስትና ክፍያ በተፈጸመ ጊዜ እና ጊዜ ብቻ ለገዢው እንዲሰጥ ለባንኩ መመሪያ በመስጠት ለገዢው ለተመረቀ ባንክ ቢል በማውጣት ወይም በማዕደቅ ነው። ይህ በዋነኝነት የሚከናወነው በባንክ አቀራረብ ግብይቶች በኩል በዱቤ ደብዳቤ ወይም በጥሬ ገንዘብ ሰነዶች ላይ ነው።

የመጨረሻ ሰነዶችን መላክ

በንድፈ ሀሳብ ደረጃ፣ እያንዳንዱ የመጀመሪያ የክፍያ መጠየቂያ ደረሰኝ ዕቃውን በመድረሻው ላይ ለመጠየቅ ሊያገለግል ስለሚችል፣ አንድ ገዢ ክፍያ ከመፈጸሙ በፊት ሁሉንም ዋና ቅጂዎች በአንድ ላይ ሰብስቦ መያዝ ያስፈልጋል። ሰነዶች ብዙውን ጊዜ በሁለት መላኪያዎች የሚላኩት የመጨረሻ ሂሳቦች በመካከላቸው የተከፋፈሉ ሲሆን ይህም የመጥፋት ወይም የመዘግየት አደጋዎችን ለመቀነስ ብቻ ነው። ክፍያ የሚሆነው ገዢው ሁሉንም መላኪያዎች ሲቀበል ብቻ ነው፣ የመጀመሪያው ለጎደለ የጭነት ደረሰኝ የባንክ ዋስትና ካልያዘ በስተቀር። ብዙ ላኪዎች የፖስታ አገልግሎትን ይጠቀማሉ እና ሁሉንም ሰነዶች በአንድ ጊዜ ይልካሉ።

የምስክር ወረቀቶች

ለእያንዳንዱ ዓለም አቀፍ ቡና ከአምራቾች ወደ ሽማቾች (አስመጪው አገር የዓለም አቀፍ ቡና ድርጅት (አባልም ይሁን አይሁን) የሚሰጠው የአይ.ሲ.ኦ አመጣጥ የምስክር ወረቀት በዓለም አቀፍ ደረጃ የቡናን እንቅስቃሴ ለመቆጣጠር ያገለግላል። ቅጾቹ የማንነት፣ የመጠን፣ የመነሻ፣ መድረሻ እና በጥያቄ ውስጥ ያሉ እሸጎች የሚላኩበት ጊዜ ዝርዝሮችን ሁሉ አጠቃለው ይይዛሉ።

እነዚህ የምስክር ወረቀቶች በተለይ የአይ.ሲ.ኦ የወጪ ንግድ ኮታዎች በሥራ ላይ በዋሉበት ጊዜ በጣም

አስፈላጊ ነበሩ ምክንያቱም ለግለሰብ ወደ ውጭ ለሚላኩ ሃገራት የኮታ ገደቦችን ለማስከበር ጥቅም ላይ ይውሉ ስለ ነበር። የምስክር ወረቀቶቹ አሁን ብዙም አስፈላጊ አይደሉም እና አንዳንድ የሽማግሌት ሃገራት እነርሱን አጥብቀው አይጠይቁም። ነገር ግን አይሲኦ የቡና እንቅስቃሴን ለመከታተል እና በእያንዳንዱ ሀገር ወደ ውጭ የሚላኩ ምርቶች ላይ ትክክለኛ ስታቲስቲክስን ለማዘጋጀት ስለሚያስችላቸው የመነሻ የምስክር ወረቀቶች ላይ የአይሲኦ ደንቦችን ማክበር ወደ ውጭ መላክ የሃገራት ፍላጎት ነው።

በተጨማሪም የአይሲኦ ኤክስፖርት አባላት በሙሉ በመነሻ ሰርተፍኬት የተሰጠው ቡና በአይሲኦ ጥራት የተመለከተውን ዝቅተኛ የጥራት ደረጃ ማሟላቱን ማረጋገጥ ይጠበቅባቸዋል።

ተመራጭ የመግቢያ ሰርተፍኬት፡- በቡና አስመጪዎች ላይ ቀረጥ ወይም ቀረጥ የሚጥሉ ሃገራት አንዳንድ ጊዜ ወደ ውጭ ለሚልኩ ሃገራት ከቀረጥ ነፃ ያደርጋሉ። ከቀረጥ ወይም ከቀረጥ ነፃ የመውጣት መብት የሚገኘው ነፃ የመውጣቱን አፈሳላዊ የምስክር ወረቀት (EUR1፣ GSP እና ሌሎች) በማቅረብ ነው። የግለሰብ የሽያጭ ኮንትራቶች ብዙውን ጊዜ የመልቀቂያ የምስክር ወረቀት በተገቢው ጊዜ መሰጠት እንዳለበት ይናገራሉ። ይህ ሰርተፍኬት ከማንኛውም ሰነዶች ጋር አብሮ መሆን አለበት፣ ይህ ካልሆነ ገዢው የግዴታ ልዩነት ከክፍያ መጠየቂያው ላይ ተቀንሶ ቀሪውን ብቻ መክፈል ይችላል።

ሻጩ የሚፈለገውን የምስክር ወረቀት ወደ ኋላ ተመልሶ በማስገባት የጉድለቱን ገንዘብ ተመላሽ ሊያገኝ ይችላል፣ ነገር ግን ገዢው በሚመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ከአስመጪው ሀገር ባለስልጣናት ማግኘት ከቻለ ብቻ ነው። እንዲህ ዓይነቱ የምስክር ወረቀት የሚጠየቅ ስለመሆኑ እርግጠኛ ያልሆኑ ሻጮች የአካባቢያቸውን ንግድ ምክር ቤት ወይም የንግድ ባለሥልጣን በኩል መጠየቅ አለባቸው። እንዲሁም በኢ.ኤስ.ሲ. መሠረት አንድ ገዢ ከመድረሻ ወደብ ውጭ የሚመጣበትን አገር ሊወስን እንደሚችል ልብ ሊባል ይገባል።

የኢንቨስትሜንት ሰርተፍኬቶች፡- በሲ.ኤ.ኤ.ኤ. ውል መሠረት ሻጩ በአንደኛ ደረጃ የኢንቨስትሜንት ኩባንያ የተሰጠ የምስክር ወረቀት ማቅረብ አለበት፣ ይህም ኢንቨስትሜንት በሽያጭ ውል ውል መሠረት መፈጸሙን ያሳያል። የምስክር ወረቀቱ ገዢው ማንኛውንም ኪሳራ በቀጥታ ከኢንቨስትሜንት ኩባንያው እንዲጠይቅ ማስቻል አለበት። ሰርተፍኬቱ ባለይዘታው ብዙ ጭነትን ሊሸፍን የሚችል የታወቀ እና የተደነገገ ዋና የባህር ኢንቨስትሜንት ፖሊሲ መብቶችን እና መብቶችን የማግኘት መብት ይሰጣል። ሰርተፍኬቱ ፖሊሲውን ይወክላል እና ከሁሉም ጥቅሞቹ ጋር እንደ ጭነት ሂሳቦች በተመሳሳይ መልኩ በማፅደቅ ይተላለፋል።

ሌሎች የምስክር ወረቀቶች፡ ለልዩ የኮንትራት መስፈርቶች ብዙ ሌሎች የምስክር ወረቀቶች አሉ። በትውልድ ሀገር ያሉ እውቅና ያላቸው የመንግስት ወይም የግል ድርጅቶች እንደ ክብደት እና የጥራት ሰርተፍኬቶች ያሉ የተወሰኑትን ያቀርባሉ።

ሌሎች እንደ ጤና፣ የዕዕዋት ጤና እና የመነሻ ሰርተፍኬቶች፣ ብዙ ጊዜ በመንግስት አካላት በማመልከቻው ላይ ይሰጣሉ፣ በአካባቢ ህግ እና መመሪያዎች በተደነገገው ቅርጽ። ለልዩ ዓላማ የምስክር ወረቀቶች ያሉት የተለያዩ ቅርጾች በጣም ትልቅ ከመሆናቸው የተነሳ እዚህ ላይ መወያየት ተግባራዊ ወይም ጠቃሚ አይደለም።

ላኪዎች የአገር ውስጥ የምስክር ወረቀቶችን ቅርፅ በደንብ ማወቅ አለባቸው እና ማንኛውንም የውል ግዴታ ከመግባታቸው በፊት ያላቸውን ተገኝነት እና ወጪ መመርመር አለባቸው። ይህን አለማድረግ ጨርሶ ሰነድ ማቅረብ እንዳይችሉ ያደርጋቸዋል ወይም ወጪዎችን ለመሸፈን የዋጋ ጭማሪ ሊያስፈልግ ይችላል።

ዘላቂነት ማረጋገጫዎች፡- የተሸጠው ቡና በዘላቂነት ደረጃ (Rainforest Alliance፣ UTZ፣ Fairtrade፣ organic ወዘተ) የተረጋገጠ ከሆነ ገዢው ላኪው ተዛማጅ የግብይት ሰርተፍኬት ወይም በ ላይ የመመዝገቢያ ማስረጃ እስኪያቀርብ ድረስ የሰነድ ክፍያን የመክልከል መብት አለው። አንዳንድ ልምድ የሌላቸው ሻጮች በጊዜው እንደዚህ አይነት ሰነዶችን አያቀርቡም እና አለመኖራቸው ጭነት ወደ መድረሻው እንዲታሰር እና ውድ የወደብ ክፍያ እንዲከፍል ሊያደርግ ይችላል።

በተጨማሪም ላኪዎች የተረጋገጠ ቡና ሲሸጡ ቡናው ለሽያጭ ከመቅረቡ በፊት ህጋዊ ፍቃድ ወይም የምስክር ወረቀት እንደሚያስፈልጋቸው ማወቅ አለባቸው። ከባድ የክፍያ ቅንሳዎች በሚሸጡበት ጊዜ አለማክበር ወይም ትክክለኛ የምስክር ወረቀት ከሌለ ሊከሰት ይችላል።

የጠፉ እና የተሳሳቱ ሰነዶች

በጂ.ሲ.ኤ ውል ስር ያሉ ሻጮች በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ ባለ ባንክ የተሰጠ ዋስትና መስጠት አለባቸው። በአውሮፓም ሆነ በዩናይትድ ስቴትስ ካሉ ባንኮች ጋር እንዲህ ዓይነት ዋስትና ለመስጠት ያላመቻቹ ላኪዎች በመጀመሪያ ደረጃ ዓለም አቀፍ ባንክ የሚሰጠውን ዋስትና እንደሚቀበሉ በሁሉም ኮንትራታቸው ውስጥ መግለጽ አለባቸው።

በመርህ ደረጃ በሰነዶች እና ዋስትናዎች የተሰሩ የመርከብ ሰነዶች ስብስብ ተቀባይነት ሊኖረው ይችላል። ምንም እንኳን ኦርጅናል ሰነዶች እና ዋስትናዎች በሻጭ እና ገዢ መካከል ያልተላለፉ ቢሆንም ክፍያ ሊደረግ እና ቡናው ለገዥ ሊደርስ ይችላል። ገዢ ግን የሰነዶች አለመኖር ጭነት ወደ አገር ውስጥ እንዳይገባ በሚከለክልበት ጊዜ ገዢዎች በዋስትና ላይ አይከፍሉም ለዚህ ምክንያቱም ደግሞ ጭነቱን ማግኘት ስለማይችሉ ነው።

ከሻጭ እስከ ገዢ የሚሰጣቸው የባንክ ዋስትናዎች በአጠቃላይ የኮንትራት ሰነዶች ለጠፉበት ጊዜ ተቀባይነት ያለው ቢሆንም፣ ለጎደሉት የማንንገሩ ሂሳቦች ዋስትናዎች ለማንንገሩ ድርጅቱ ተሰጥተው ለገዢው መተላለፍ አለባቸው።

የማንንገሩ ኩባንያዎች ለዚህ ዓላማ የራሳቸውን አስቀድሞ የታተሙ የዋስትና ቅጾችን ይሰጣሉ።

እንዲሁም ገዢው ያለ ባንክ ተሳትፎ ለጠፉ ሰነዶች የሻጩን የግል ዋስትና ሊቀበል ይችላል።

ሻጩ በሰነዶች ውስጥ ያሉ ስህተቶችን ለማስተካከል እርምጃዎችን ሊወስድ ይችላል፤ በተለይም ሰነዶቹ በፍጥነት ከማረፍ እና ከማንንገዝ ጋር በተያያዙ ጊዜ (ለምሳሌ፣ የፍጆታ ሂሳቦች) እና በቦታው በማስተካከል የሚቆጥበው ጊዜ ገዥውን ይጠቅማል ወይም ክፍያዎችን ለሻጩ ይከላከላል። ገዢው የመጫኛ ሂሳቦቹን በመድረሻው ላይ ለመርከብ ኩባንያ ተወካይ መስጠት ይችላል። ተወካዩ የማንንገሩ ውደብ ላይ ባለው የማንንገሩ ድርጅት ወኪል በኩል ከሻጩ ስልጣን ሲደርሰው ያስተካክላቸዋል።

አልፎ አልፎ አንድ ሙሉ የሰነዶች ስብስብ በመንንገሩ ውስጥ ይጠፋል ወይም ይጠፋል። የማንንገሩ ኩባንያው ያልተገደበ የባንክ ዋስትና በምላሹ የተባዙ ሂሳቦችን እንዲያወጣ ሊጠየቅ ይችላል። ይኸውም ለወደፊት የጠፉ ሰነዶች ባለቤት ሊደርስበት ከሚችለው ተጠያቂነት ጋር ነው።

የተሳሳቱ ሰነዶችን በተመለከተ፣ በሰነድ ላይ በቁሳቁስ የማይነኩ ግልጽ የሆኑ የሃይማኖት ስህተቶች ገዥው በኢ.ኤስ.ሲ.ኤ ክፍያ እንዲዘገይ ወይም ውድቅ እንዲያደርግ አይፈቅድም። ስህተቶች አንድን ሰነድ ውድቅ ካደረጉ ወይም በአስተማማኝነቱ ላይ ተጽእኖ ካደረጉ ሰነዱ እንደጠፋ ሰነድ ስለሚቆጠር በአሱ ምትክ ዋስትና ሊሰጥ ይችላል።

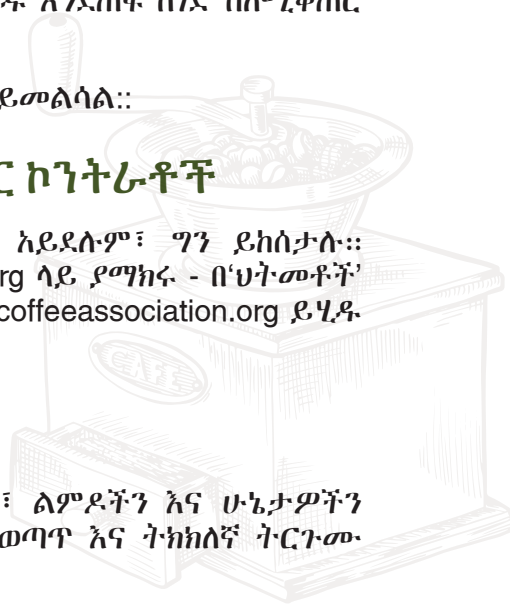
ከዚያም ሻጩ ሰነዱን እንደገና ለማውጣት ወይም ለማሻሻል ራሱን ይመልሳል።

የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን እና አረንጓዴ ቡና ማህበር ኮንትራቶች

መደበኛ የኮንትራት ፎርም ላይ የሚደረጉ ለውጦች እምብዛም አይደሉም፣ ግን ይከሰታሉ። ለኢ.ሲ.ኤ ኩንትራቶች፣ የቅርብ ጊዜውን እትም በwww.ecf-coffee.org ላይ ያማክሩ - በ'ህትመቶች' ስር 'ኮንትራቶችን' ይፈልጉ። ለጂ.ሲ.ኤ ኩንትራቶች፣ ወደ www.greencoffeeassociation.org ይሂዱ እና በ'Resources' ስር 'ኮንትራቶችን' ይፈልጉ።

የበላይ መርሆዎች

መደበኛ የኮንትራት ቅጾች በአጠቃላይ ተቀባይነት ያላቸው ደንቦችን፣ ልምዶችን እና ሁኔታዎችን በአለም አቀፍ የቡና ንግድ ውስጥ ያስቀምጣሉ። ለዚህም የቃላት አወጣጥ እና ትክክለኛ ትርጉሙ

በአውሮፓ እና በጂ.ሲ.ኤ በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ ደረጃውን የጠበቀ። የጂ.ሲ.ኤ ኮንትራቶች በኤሌክትሮኒክስ ወይም በኤክስኤምኤል (በሚሰፋ ማርክ አፕ ቋንቋ) ስራት፣ ከዋጋ አጻጻፍ ደብዳቤ፣ የዋጋ መጠገኛ ጥቅል ደብዳቤ እና የመድረሻ መግለጫ ደብዳቤ ጋር አብረው ይገኛሉ። የመረጃ ፋይሎቹ ከጂ.ሲ.ኤ በwww.greencoffeeassociation.org ከክፍያ ነጻ ይገኛሉ። የኤክስኤምኤል ስራቶችን ስለመጠቀም የበለጠ መረጃ ለማግኘት ላኪዎች የአሜሪካን ገዥዎቻቸውን ወይም ወኪሎቻቸውን ማነጋገር አለባቸው።

ሁለቱም ኢ.ሲ.ኤፍ እና ጂ.ሲ.ኤ ከተለያዩ የግብይቶች አይነቶች ጋር የተያያዙ የአብነት ውሎችን ያትማሉ። አብዛኛው ቡና የሚገበያየው እነዚህን መደበኛ ኮንትራቶች በመጠቀም ነው። ሌሎች አሉ፤ ነገር ግን ብዙ ጊዜ ጥቅም ላይ አይውሉም።

የኢ.ሲ.ኤፍ እና የጂ.ሲ.ኤ ኮንትራቶች ምንም አይነት ውል በሌላው ላይ እንደማይወሰን እና እያንዳንዱ ውል በገዢና በሻጭ መካከል የሚፈፀም ሌሎች ተመሳሳይ እሽጎችን የሚሸፍኑ ኮንትራቶች ሳይጣረሱ በግልጽ ያሳያሉ።

የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን ኮንትራቶች

የአውሮፓ አረንጓዴ ቡና ነጋዴዎች ማህበር ኮሚቴ እ.ኤ.አ በሴፕቴምበር 1956 የመጀመሪያውን የአውሮፓ የቡና ውል አሳተመ። በዋናነት በአውሮፓ ውስጥ በአምራች ሃገራት እና ነጋዴዎች ላኪዎች ጥቅም ላይ እንዲውል ታስቦ ነበር። የግለሰብ የንግድ ማህበራት የራሳቸውን መደበኛ ውል ሲጠቀሙ (አንዳንዶችም መጠቀማቸውን ቀጥለዋል)። ቀስ በቀስ ግን በአውሮፓ ውስጥ ያለው የንግድ ልውውጥ እያደገ በመምጣቱ የአውሮፓ የቡና ውል የታወቀ እና ነባር ውል ሆነ።

በንግድ ውስጥ ለቦታ ውል ጥሪ ነበር። እ.ኤ.አ በጥር 1983 የአውሮፓ ቡና ማህበራት ኮሚቴ (የአውሮፓ አረንጓዴ ቡና ነጋዴዎች ማህበራት ተተኪ) የአውሮፓ ስፖት ቡና ውልን ተግባራዊ አደረገ።

እስከዚህ ጊዜ ድረስ የአውሮፓ ቡና ማህበራት ኮሚቴ አባላት መደበኛ ባልሆነ መንገድ በመገናኘት በውል ጉዳዮች ላይ ሲወያዩ ነበር። በ1983 በፈረንሳይ ሊል ባደረገው አመታዊ ጠቅላላ ጉባኤ ግን ድርጅቱ መደበኛ የኮንትራት ኮሚሽን ለማቋቋም ተስማምቷል። የአውሮፓ ቡና በጅምላ ውል በጥር 1995 የተከተለ ሲሆን በ2002 በአውሮፓ ቡና ኮንትራት ውስጥ ተካቷል።

በታሪክ፣ አረንጓዴው ንግድ የውል ሁኔታዎችን ይቆጣጠር ነበር። ነገር ግን የግዢ ዘዴዎችን በመቀየር እና የራሳቸውን ልዩ ሁኔታዎች በማቋቋም አምራቾች ለመደበኛ ኮንትራቶች የበለጠ ፍላጎት ነበራቸው። ለተወሰነ ጊዜ የአውሮፓ የቡና ቆዩዎች ማህበራት ተወካዮች በኮንትራት ኮሚሽኑ ስብሰባዎች ላይ ተገኝተዋል።

በ1981 የተቋቋመው የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን ሁለቱ ማህበራት በጋራ ለመስራት ሲስማሙ የአውሮፓ ቡና ማህበራት እና የአውሮፓ ቡና ቆዩዎች ማህበራት ኮሚቴ ድምጽ ነበር። ሆኖም በ2005 ለመበተን ተስማምተዋል እና ኢ.ሲ.ኤፍ እራሱን እንደ አውሮፓውያን አጠቃላይ የቡና ንግድ እና ኢንዱስትሪ ማቋቋሚያ ደንብ አውጥቷል።

የዚህ መዘዝ የአውሮፓ ቡና ማህበራት ኮሚቴ ሁለቱ መደበኛ ኮንትራቶች መደበኛ የኮንትራት ኮሚቴ ሲቋቋም በኢ.ሲ.ኤፍ ስልጣን ስር መጡ። በ2012 ኢ.ሲ.ኤፍ የአውሮፓ ቡና አቅርቦት ውል እና የኤፍ.ሲ.ኤ ውል አሳተመ።

በግልጽ ለማየት እንደሚቻለው ኢ.ሲ.ኤፍ አራት የተለያዩ መደበኛ ውሎችን ለማተም ተስማሚ አልነበረም። ስለዚህ የኮንትራት ኮሚቴው ስምምነቱን የማዋሃድ ኃላፊነት ተሰጥቶት ነበር። ይህም የአውሮፓ ቡናን መደበኛ ውል አስገኝቷል።

ኢ.ሲ.ኤፍ ውሉን ለመተርጎም እንደ መመሪያ ሆኖ የሚያገለግል የአሠራር ደንብ ያትማል። እንደ ኦራሴላዊ ተደርጎ የሚወሰደው የኢኤስ.ሲ. የእንግሊዝኛ ቅጂ ብቻ ነው።

ኢኤስ.ሲ.ሲ ሶስት አይነት ውልን ይሸፍናል፡-

ማንገዳዎች: እንደዚህ አይነት ኮንትራቶች ብዙውን ጊዜ በኤፍሲኤ፣ ኤፍኦቢ፣ ሲኤፍኦር ወይም ሲኤይኤፍ ውሎች ስር ናቸው። በኤፍሲኤ ውል ውስጥ በተጠቀሰው ቦታ ላይ የሻጩ ሃላፊነት ሲያበቃ፣ ገዥው ሸቀጦቹን ክብደት እና ጥራትን በተመለከተ ካለው ግዴታዎች ተጠቃሚ ለመሆን በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ መላክ አለበት። በአጠቃላይ፣ የኤፍሲኤ ኮንትራቶች በተጫነው ክብደት ላይ የተመሰረቱ ሲሆኑ ኤፍኦቢ፣ ሲኤፍኦር እና ሲኤይኤፍ ኮንትራቶች በተላኩ ክብደት (ወይም ለሲኤይኤፍ ሽያጭ የወረደ ክብደት) ላይ የተመሰረቱ ናቸው።

የአውሮፓ ቡና ውል ለመጀመሪያ ጊዜ ሲፀድቅ በቡና ንግድ ምንም እንኳን ዋጋው 'በመርከብ ጭነት ወደብ ላይ በነፃ ቢገለጽም ውሉ ያልተገለፀ ዋጋና ጭነት ውል ተደርጎ መወሰድ እንዳለበት ተወስኗል። ከጭነቱ ጋር ወደ ገዢው መለያ)። ስለሆነም የኤፍኦቢ ሻጮች ቦታ ማስያዝ ብቻ ሳይሆን ለቡና ማንገዳዎች ሃላፊነት አለባቸው። እንዲሁም ሁሉንም አስፈላጊ የመርከብ ሰነዶችን ማቋቋም አለባቸው። ስለዚህ የእነሱ ሃላፊነት የሚያበቃው ቡናው የመርከቧን ባቡር በሚያቋርጥበት ጊዜ ብቻ ነው።

ይህ ከአጠቃላይ የንግድ አሠራር ያፈነገጠ በመሆኑ ግን ይህ ግዴታ በውሉ ውስጥ በግልጽ መቀመጥ አለበት።

የኤፍኦቢ ሁኔታዎችን ተጠቅመው መግዛት የሚፈልጉ ገዢዎች ውሉ ከመጠናቀቁ በፊት ይህንን መግለፅ እና አስፈላጊውን መመሪያ በጊዜው ለሻጮቹ መስጠት አለባቸው። የማንገዳዎች ኮንትራቶች በመሠረቱ ቡናን ከጭነት ወደብ ወደ መድረሻ ወደብ መንቀሳቀስን ይሸፍናሉ። ነገር ግን ገዢዎች ኮንቴይነትን ሳያወርዱ እና እንደገና ሳይጫኑ ቡና ላይ ለማንገዳዎች ያዘጋጃሉ። ስለዚህ በተቀመጡት ሁኔታዎች ውስጥ ኮንቴይነቶችን በማንገዳዎች የማዘጋጀት መብት አላቸው።

ርክክብ:- እነዚህ ኮንትራቶች በአጠቃላይ በአውሮፓ ውስጥ በተስማሙበት ቦታ፣ በሱቅ ውስጥ ወይም በኤፍሲኤ ላይ ለቡና እንዲቀርቡ የታሰቡ ናቸው። ውሉ አድሮ በጨረታ ውል መሠረት የሚቀርበው ቡና በሚሸጥበት ጊዜ አውሮፓ ውስጥ መገኘት የለበትም እና በተለይም ሻጩ ቡና አለማግኘቱ ሻጩን ከጨረታው ግዴታ ነፃ አያደርገውም።

ቦታ፣ ስፖት ቡና በሽያጭ ወቅት በአውሮፓ በሚገኝ መጋዘን ውስጥ የሚገኝ ቡና ነው። ብዙውን ጊዜ፣ ሁኔታዎቹ በሱቅ/በቀድሞ ሱቅ፣ ኤፍኦቢ፣ ኤፍሲኤ፣ ዲኤቲ፣ ኢኤፒ ወይም ዲዲፒ ውስጥ ናቸው።

ለሙሉ ውል www.ecf-coffee.org ላይ ይመልከቱ።

የአረንጓዴ ቡና ማህበር ኮንትራቶች

ብዙ የሰሜን አሜሪካ ጠበቆች የቡና የቀድሞ መትከያ ይገዛሉ። ይህ ማለት አስመጪ/ንግድ ቤቱ የጉምሩክ ክሊራንስን እና የግዴታ የኤፍዲኤ ሳኒቲሽን ማለፍን ጨምሮ ሁሉንም የማንገዳዎች እና የማረፊያ ስልቶችን ያስተናግዳል።

ወደ ዩናይትድ ስቴትስ የሚገቡ ሁሉም ኮንትራቶች 'No pass - no sale' የሚለውን የቴምብር አንቀጽ ይይዛሉ። ይህም ማለት ቡናው በቀድሞ ሁኔታው ወደ መድረሻው ካልገባ ህጋዊ መስፈርቶቹን ባለማሟላቱ ምክንያት ቡናው ሙሉ በሙሉ ወይም ወደ መድረሻው ካልገባ በዋናው ላይ ያልተቀበለውን የቡናውን ክፍል በተመለከተ ውሉ ውድቅ እና ዋጋ ያለው ነው ተብሎ ይታሰባል።

በተጨማሪም ለማንኛውም ቡና መግባት ለተከለከለው ማንኛውም ክፍያ በ10 የቀን መቁጠሪያ ቀናት ውስጥ መግባት መከለከል አለበት። ቡና ይህን ማህተም በሌለው ውል መግባት ውድቅ ከተደረገ፣ ገንዘቡን ከመመለስ በተጨማሪ ሻጩ በ30 ቀናት ውስጥ ምትክ እንዲያደርስ ሊጠየቅ ይችላል።

ኮንትራቶች የንግድ ደረጃን ወይም ልዩ ደረጃ ቡናን የሚሸፍኑ መሆናቸውን መግለጽ አለባቸው። ይህ የሚካሄደውን የግሌግሌ አይነት ይወስናል። ምንም ነገር ካልተገለጸ ኮንትራቱ በራስ-ሰር የንግድ ደረጃ ቡናን ይሸፍናል ተብሎ ይታሰባል።

ዘጠኝ አይነት የጂሲኤ ኮንትራቶች አሉ። አራት ኮንትራት ከመድረሻ ሀገር ውጭ የሚሸጠው ቡና፣ አራቱ በመድረሻ ሀገር ውስጥ የሚሸጠውን ቡና እና በድንበር የሚቀርብ ቡናን ይመለከታል።

በውሉ ዓይነቶች መካከል ያለው ዋነኛው ልዩነት በተዋዋይ ወገኖች መካከል ወጪ እና አደጋ እንዴት እንደሚመደብ ነው።

ከኤፍ.ሲ.ኤ፣ ኤፍ.ኤ.ቢ፣ ሲ.ኤ.ፍ.ኦ.ሲ እና ሲ.ኤ.ኤ.ፍ ኮንትራቶች በተጨማሪ የሚከተሉትም አሉ፡-

በድንበር የሚደርስ፡ በእነዚህ ኮንትራቶች መሰረት ቡናው በድንበር ላይ ወደተሰየመ ነጥብ ሲደርስ የመጥፋት አደጋ ይተላለፋል። ማንንዣው የሚካሄደው ተጎታች፣ የጭነት መኪና ወይም የባቡር ከመጣ በኋላ ቡናው ወደ ውጭ ለመላክ ዝግጁ ከሆነ በኋላ ነው እንጂ ወደ አገር ውስጥ በሚያስገባበት ወቅት አይደለም።

ኢ.ኤ.ክስ ዶክ፡- ቡና ሲሸጥ የመጥፋት አደጋን በማስተላለፍ የመድረሻ ወደብ ላይ፣ የውቅያኖስ ጭነት እና ተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች ከተከፈሉ በኋላ እና ጉምሩክ ከገባ በኋላ እና ሁሉም የመንግስት ደንቦች ከተሟሉ በኋላ የመጥፋት አደጋን ማስተላለፍ ይከናወናል ።

የቀድሞ የመጋዘን፣ የተረከቡ እና የቦታ ኮንትራቶች ከመደበኛው የወጪ ንግድ ወሰን ውጭ ናቸው።

የሚስተካከል ዋጋ፡ ይህ በኢ.ኤ.ስ.ሲ. ውስጥ አይታይም። ሆኖም ጂ.ሲ.ኤ የፒ.ቲ.ቢ.ኤ. ኮንትራቶች ከተሰማሙበት የዋጋ መሠረት የተጨመረውን ወይም የተቀነሰውን ልዩነት (ዋጋ) መግለጽ አለባቸው ይላል። ተግባራዊ በሚሆንበት ጊዜ ብዙ የቡና የወደፊት ዕጣዎች ቁጥር እንዲሁም ገዥው ወይም ሻጩ ማስተካከያውን የማስፈጸም መብት እንዳለው መጠቀስ አለበት።

ህዳግ የሚከፈለው በተስተካከለበት ጊዜ እና በሚላክበት ጊዜ መካከል ከሆነ፣ ውሉ በሚዘጋጅበት ጊዜ መወሰን አለበት። በመጨረሻም፣ የመጀመርያው እና የመጨረሻው የማረጋገጫ ቀን እንዲሁ በውሉ ጊዜ መገለጽ አለበት። ማንኛውም ለውጦች በጋራ ስምምነት እና በጽሁፍ መሆን አለባቸው።

ኢንኮተርምስ፡፡ ኢ.ሲ.ኤ.ፍ እና ጂ.ሲ.ኤ ኮንትራቶች እነዚህን አይመለከቱም - በማናቸውም ብቃት ወይም አለመግባባቶች ምክንያት ሳይሆን Incoterms® አጠቃላይ፣ ቡና-ተኮር ያልሆኑ፣ የአለም አቀፍ የንግድ መግለጫዎች ስብስብ ስለሆኑ። ማግለያው ለቡና ግብይት የተጻፉትን የኢ.ሲ.ኤ.ፍ እና የጂ.ሲ.ኤ ውሎችን ገለልተኛ አቋም እና ግልፅነት ለመጠበቅ ብቻ ነው።

ኢንኮ ተርምስ፡፡

ኢንኮ ተርምስ፡፡ መደበኛ የአለም አቀፍ የንግድ ፍቺዎች በየአለቱ ስፍር ቁጥር በሌላቸው ኮንትራቶች ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ ናቸው - በአገር ውስጥ እና በአለም አቀፍ። የአለም አቀፍ ንግድ ምክር ቤት (አይ.ሲ.ሲ.) ሞዴል ኮንትራቶች የንግድ ልውውጥን ያመቻቻሉ። በተለይም ለትንንሽ ኩባንያዎች በቂ የህግ ምክር ማግኘት አይችሉም። ነገር ግን፣ ለኢ.ሲ.ኤ.ፍ እና ለጂ.ሲ.ኤ አረንጓዴ ቡና ማንንዣ የኮንትራት ስታንዳርድ ቅጾችን አይመለከቱም።

ቢሆንም፣ አንዳንድ ላኪዎች ቢያንስ በኢንኮተርምስ፡፡ ጥቅም ላይ የሚውሉትን አንዳንድ ትርጓሜዎች ለአረንጓዴ ቡና ማንንዣቸው (በእርግጥ የገዢው ስምምነት ያስፈልጋል) ማመልከት ይመርጣሉ። በተጨማሪም የኢ.ሲ.ኤ.ፍ/ጂ.ሲ.ኤ ደረጃውን የጠበቀ የኮንትራት ፎርም የተመረተውን እንደ የተቆላ እና የታሸገ ቡና ያሉ ምርቶችን ወደ ውጭ ለመላክ አያስተናግድም።

በፓሪስ ላይ የተመሰረተው ዓለም አቀፍ የንግድ ምክር ቤት በ1919 ተመሠረተ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እያንዳንዱን ዋና የኢንዱስትሪና የአገልግሎት ዘርፍ የሚወክሉ በ120 ሃገራት ውስጥ በሺዎች የሚቆጠሩ አባል ኩባንያዎችና ማኅበራት ያሉት ዓለም አቀፍ የንግድ ድርጅት ለመሆን በቅቷል። የዛሬው አይ.ሲ.ሲ ለተባበሩት መንግስታት ድርጅት እና ተያያዥ ኤጀንሲዎች በአለም አቀፍ ንግድ ጉዳዮች ላይ ዋና የንግድ አጋር ነው።

አይ.ሲ.ሲ. ከ1936 ጀምሮ በአለም አቀፍ ደረጃ የሚታወቁ ህጎችን እና ደረጃዎችን የተለያዩ ስብስቦችን አሳትሟል። በቡና ንግድ ዘንድ በጣም የታወቁት ምናልባት ኢንኮተርምስ፡፡ ራሳቸው እና ዩ.ኤ.ሲ. ጉምሩክ እና ልምምድ ለዶክመንተሪ ክሬዲት (UCP 600) ናቸው።

በአይ.ሲ.ሲ. የተሰባሰቡ ባለሙያዎች እና ባለሙያዎች የኢንኮተርምስ፡፡ ደንቦችን አዘጋጅተው

ይጠብቃሉ፤ ይህም በአለም አቀፍ የንግድ ደንቦች ቅንብር ውስጥ ነው። ሸቀጣ ሸቀጦችን ከሻጮች ወደ ገዢዎች ለማድረስ ያለውን ተግባራት፣ ወጪዎች እና አደጋዎች በማብራራት ነጋዴዎች ውድ የሆኑ አለመግባባቶችን ለማስወገድ ይረዳሉ። ከዓለም ንግድ ድርጅት ጋር በመተባበር ዓለም አቀፍ ንግድን የሚያዘጋጀውና የሚቆጣጠረው የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የዓለም አቀፍ ንግድ ሕግ (www.uncitral.org) የውጭ ንግድ ውስጥ በጣም የተለመዱ ቃላትን ለመተርጎም የኢንኮተርምስ® ደንቦችን ዓለም አቀፋዊ መስፈርት አድርጎ ይገነዘባል።

ውሎቹ በየጊዜው ይሻሻላሉ - የቅርብ ጊዜው ስራት ኢንኮተርምስ® 2020 ነው። ሆኖም የውል ተዋዋይ ወገኖች የቀድሞ ስራት ለመጠቀም መስማማት ይችላሉ። በዚህ ጊዜ ውሎ በየትኛው ስራት ላይ የተመሰረተ እንደሆነ (ለምሳሌ ኢንኮተርምስ® 2010) መግለጽ አለባቸው።

ሙሉው የኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦች ከICC ድህረ ገጽ (www.iccwbo.org/incoterms) ማግኘት ይቻላል።

የመመሪያ ማስታወሻዎች የእያንዳንዱን የኢንኮተርምስ® ህግ መሰረታዊ ነገሮችን ያብራራሉ፤ ለምሳሌ መቼ ጥቅም ላይ መዋል እንዳለበት፣ አደጋ ሲያልፍ እና ወጪዎች በሻጭ እና ገዢ መካከል እንዴት እንደሚመደቡ። የመመሪያ ማስታወሻዎቹ የትክክለኛው የኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦች አካል አይደሉም፤ ነገር ግን ተጠቃሚው ለተወሰነ ግብይት ተገቢውን የኢንኮተርምስ® ደንብ በትክክል እና በብቃት እንዲመራ ለመርዳት የታሰቡ ናቸው።

አይሲሲ በተለያዩ የመላኪያ ሁኔታዎች ውስጥ የእያንዳንዱን አካል ግዴታዎች የሚገልጽ አጋዥ የግድግዳ ሠንጠረዥ ያቀርባል።

የደንብ ዓይነቶች

ኢንኮተርምስ® ሁለት የተለያዩ ህጎችን አውጥቷል።

- 1. ለማንኛውም ሁኔታ ወይም የመጓጓዣ ዘዴዎች ደንቦች፡-
 - ኢኤክስደብሊው: ኢኤክስ ይሰራል
 - ኤፍሲኤ: ነጻ አገልግሎት አቅራቢ
 - ሲፒቲ: የተከፈለ መጓጓዣ
 - ሲአይፒ: መጓጓዣ እና ኢንሹራንስ ተከፍሏል።
 - ዲኤቲ: ተርሚናል ላይ ደርሷል
 - ዳፕ: በቦታው ቀርቧል
 - ዲዲፒ: የተረከበው ቀረጥ ተከፍሏል።

ይህ ክፍል የተመረጠው የትራንስፖርት ዘዴ ምንም ይሁን ምን እና አንድ ወይም ከዚያ በላይ የመጓጓዣ ዘዴዎች ጥቅም ላይ ሊውሉ የሚችሉትን ሰባት ኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦችን ያካትታል። የባህር ትራንስፖርት በማይኖርበት ጊዜ እንኳን ሊጠቀሙባቸው ይችላሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ ደንቦች አንድ መርከብ ለመጓጓዣው ክፍል ሲጠቀሙ ሊተገበሩ እንደሚችሉ ማስታወስ አስፈላጊ ነው።

- 2. የባህር እና የውስጥ የውሃ መንገድ ትራንስፖርት ህጎች፡-
 - ኤፍኤኤስ: ነጻ ከመርከብ ጋር አብሮ
 - ኤፍኦቢ: ነጻ በጭነት ላይ
 - ሲኤፍአር: ወጪ እና ጭነት
 - ሲአይኤፍ: ወጪ, ኢንሹራንስ እና ጭነት

በዚህ የኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦች ክፍል ውስጥ፣ እቃዎቹ ወደ ገዢው የሚሄዱበት ቦታ እና ቦታ ሁለቱም ወደቦች ናቸው፤ ስለዚህም የባህር እና የውስጥ የውሃ መስመር ህጎች መለያ ምልክት ናቸው። በመጨረሻዎቹ ሦስቱ የኢንኮተርምስ® ሕጎች መሠረት

የመርከቧን ሐዲድ የሚገልጹት ዕቃዎች በሙሉ በመርከቧ ላይ በሚገቡበት ጊዜ የሚቀርቡት ዕቃዎች ምርጫን በተመለከተ የማስረከቢያው ነጥብ ተትቷል። ይህ የዘመናዊ የንግድ እውነታን በቅርብ የሚያንፀባርቅ እና በምናባዊው ቀጥተኛ መስመር ላይ ወደ እና ደረጃ የመወዛወዝ አደጋን ከቀኑ ያለፈ ምስልን ያስወግዳል።

የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች

በኢንኮተርምስ® ደንቦች ለሲፒቲ፣ ሲኦይፒ፣ ሲኤፍኦር፣ ሲኦይኤፍ፣ ዲኤቲ፣ ዲኤፒ እና ዲዲፒ፣ ሻጩ እቃዎችን ወደተስማማበት ቦታ እንዲወሰድ ማመቻቸት አለበት። ሻጩ ጭነቱን በቀጥታ የሚከፍል ቢሆንም፣ በገዢው ይሸፈናል፣ ምክንያቱም ሻጩ በአጠቃላይ የመሸጫ ዋጋ ላይ የጭነት ወጪዎችን ያካትታል።

የማንንገር ወጪዎች አንዳንድ ጊዜ እቃዎችን ወደ ወደብ ወይም በኮንቴይነር ተርሚናል ዕቃዎች ውስጥ ለማንንገር እና ለማንንገር ወጪዎችን ያጠቃልላል። አንንገር ወይም ተርሚናል ኦፕሬተር እነዚህን ወጪዎች እቃውን ለሚቀበለው ገዢ በደንብ ሊያስከፍል ይችላል። በነዚህ ሁኔታዎች ገዢው ለተመሳሳይ አገልግሎት ሁለት ጊዜ ከመክፈል መቆጠብ ይፈልጋል። አንድ ጊዜ ለሻጩ እንደ አጠቃላይ የመሸጫ ዋጋ እና አንድ ጊዜ ለብቻው ለአገልግሎት አቅራቢው ወይም ለተርሚናል ኦፕሬተር። የኢንኮተርምስ® 2020 ህጎች እንደዚህ ያሉትን ወጪዎች በሚመለከታቸው ኢንኮተርምስ® ደንቦች አንቀፅ A6/B6 ላይ በግልፅ በመመደብ ይህ እንዳይከሰት ይፈልጋሉ።

የአገር ውስጥ እና አለም አቀፍ የንግድ ሀጎች

የኢንኮተርምስ® ደንቦች በተለምዶ ሸቀጦቹ አለምአቀፍ ድንበሮችን በሚያልፉበት የሽያጭ ውል ውስጥ ጥቅም ላይ ውለዋል። በአንዳንድ የዓለም አካባቢዎች ግን እንደ አውሮፓ ኅብረት ያሉ የንግድ ቡድኖች በተለያዩ ሃገራት መካከል ያለውን የድንበር ሥነ-ሥርዓት ብዙም ትርጉም የለሽ አድርገውታል። በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ በአገር ውስጥ ንግድ ውስጥ የኢንኮተርምስ® ደንቦችን ለመጠቀም የበለጠ ፈቃደኝነት አለ።

ስለዚህ፣ የኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦች ንዑስ ርዕስ ለሁለቱም ዓለም አቀፍ እና የሀገር ውስጥ የሽያጭ ኮንትራቶች እንደሚተገበሩ ይገነዘባል። በውጤቱም፣ የኢንኮተርምስ® 2020 ደንቦች በተለያዩ ቦታዎች ወደ ውጭ የመላክ/የማስመጣት ፎርማሊቲዎችን የማክበር ግዴታ የሚኖረው በሚተገበርበት ጊዜ ብቻ እንደሆነ በግልፅ ያስቀምጣል።

ሎጂስቲክስ እና ኢንቩራ-ገስ

መሰረታዊ የመላኪያ ውሎች

ከዚህ በታች ከቡና ዘርፍ ጋር የተያያዙ አንዳንድ መሰረታዊ የመርከብ ቃላቶች ማብራሪያ አለ።

ጭነት

በኮንቴይነር የታሸገ ጭነት በጉዞው ጊዜ ሁሉ፣ ብዙ ጊዜ ወደ መጨረሻው ሀገር ውስጥ መዳረሻ ይራገፋል።

ቡና በከረጢቶች ውስጥ ወይም በእቃው ውስጥ በብዛት ሊከማች ይችላል። ከሞላ ጎደል፣ አብዛኛው ቡና በኮንቴይነር ውስጥ ይጓዛል እና የጅምላ አገልግሎት ከአሁን በኋላ በመደበኛ አቅርቦት ላይ አይደሉም። ብራክበልክ የሚከሰተው በአንዳንድ የባህር ዳርቻዎች ላይ ብቻ ነው፣ ለምሳሌ አስፈላጊው የማንሳት መሳሪያ ከሌላቸው ወደቦች ወይም ላይተሮችን በመጠቀም ጭነት ወደ ባህር ዳርቻ ለሚጠብቁ የባህር ዳርቻዎች ማስተላለፍ።

እንዲህ ዓይነቱ ጭነት (ቡና በኪሻ ውስጥ) ወደ ውቅያኖስ መርከብ በሚተላለፍበት ወደብ ላይ በኮንቴይነሮች ይያዛል። በውጤቱም ትናንሽ እሽጎች (ከኮንቴይነር ጭነት ያነሰ) መላክ ችግር ሆኗል (በዚህ ምዕራፍ በኋላ ላይ ተብራርቷል)።

የኮንቴይነር መጓጓዣ ፈጣን፣ ቀልጣፋ እና ከብልሽት ደህንነቱ የተጠበቀ ነው። ዘመናዊ የእቃ መያዣ እቃዎች ወደብ የሚቆዩት ለአጭር ጊዜ ብቻ ነው። ምክንያቱም ሁሉም ጭነቶች ከመድረሳቸው በፊት ስለሚገጣጠሙ እና የአየር ሁኔታ ምንም ይሁን ምን ኮንቴይነሮች በማስተናገድ ሊቀጥል ይችላሉ። ጥብቅ የጊዜ ሰሌዳዎችም በዚህ መልኩ የሚቆዩ ሲሆን የመመለሻ ጊዜዎች አጭር ናቸው።

ሮ-ሮ (ሮል ኦን ሮል-አፍ) መርከቦች በቀላሉ በመርከቦቹ ላይ እና ከውጪ በሚነዱ ተጎታች እቃዎች ላይ መያዣዎችን እንዲኖራቸው ይደረጋል። ይህ የጋንትሪ ክሬን አስፈላጊነትን ያስወግዳል። የሮ-ሮ መርከቦች በአብዛኛው በትናንሽ ወደቦች መካከል ያገለግላሉ፣ ለምሳሌ በአውሮፓ፣ አንዳንድ የታሽገ ቡና ከምዕራብ አፍሪካ በጠፍጣፋ ተሳቢዎች እንዲላክ ይደረጋል።

“Breakbulk” ማለት ቡና በመርከቧ ውስጥ በከረጢቶች ውስጥ ተከማችቷል እና ጭነቱ የላላ ነው። በመድረሻው ላይ ያለውን ፈሳሽ ለማፋጠን ቦርሳዎቹ አንዳንድ ጊዜ በመጫኛ ወንጭፍ ውስጥ ይቀራሉ። ሆኖም፣ ይህ በአንድ ኪዩቢክ ሜትር ባለ የጭነት አቅም ወጪ ነው።

የስብስብ ማጓጓዣው ጉዳዮች ብዙ ናቸው። እቃዎቹ በሚጫኑበት እና በሚለቀቁበት ጊዜ ለአየር ሁኔታ ሊጋለጡ ይችላሉ፣ ከረጢቶቹ ሊቀደዱ ይችላሉ፣ በጉዞው ወቅት ከሌላ ጭነት የመበከል አደጋ አለ፣ እና ከረጢቶች ሊጠፉ ወይም ከሌሎች ጭነቶች ጋር ሊደባለቁ ይችላሉ። የባህር ኢንሹራንስ አብዛኛውን ጊዜ ለስብርት ጭነት ከፍተኛ ነው።

የማጓጓዣ አገልግሎቶች

የሊነር አገልግሎቶች የጭነት አቅርቦት ምንም ይሁን ምን በሚሰሩ ቋሚ የወደብ ቡድኖች መካከል መደበኛ፣ የታቀዱ የመርከብ አገልግሎቶች ናቸው። የሚረገጡ መርከቦች ግን ጭነት በሚኖርበት ጊዜ ወደቦች ላይ መደበኛ ያልሆነ እና ምቹ ጥሪ ያደርጋሉ። በንድፈ ሀሳብ፣ አስመጪዎችም ለትልቅ ቶን መርከቦችን ማከራየት ይችላሉ፣ ነገር ግን ቻርተር (ቻርተር) ውስብስብ ንግድ ነው እና ለእያንዳንዱ ቻርተር ሁኔታዎች በተናጠል መደራደር አለባቸው። ይሁን እንጂ ዋና ዋና የመርከብ መስመሮች መደበኛ የቻርተር ኮንትራቶችን በመጠቀም በታቀደላቸው የመስመር አገልግሎታቸው ውስጥ የተከራሩ መርከቦችን ያካትታሉ።

ተቃራኒው ተለይቶ ካልተገለጸ በቀር ሁሉም የቡና ኮንትራቶች ጭነት በሊነር ጀልባ በመደበኛ እና በታቀደለት አገልግሎት የሚሰሩ መሆኑን በቀጥታ ይደነግጋል።

የመርከብ መጋራት ስምምነቶች ከአንዳንድ ወደቦች እና ወደቦች ድግግሞሽ እና አቅም በመስማማት የጋራ አገልግሎት የሚሰጡ በርካታ አንጓገሮችን አንድ ያደርጋል። መስመሮቹ እያንዳንዳቸው የሚያዋጡትን መርከቦች ይጋራሉ። ነገር ግን እያንዳንዱ ተሽካሚ ለገበያ ያቀርባል እና የጭነት ቦታን በግለሰብ ደረጃ ይሸጣል። የግለሰብ ጭነት ኮንትራቶች በእያንዳንዱ መስመር አሁንም ሊደራደሩ ይችላሉ እንዲሁም እንደ ቦታው መጠን፣ ተቀባዮች ለዕቃው አንጓገሮች ምርጫን መምረጥ ይችላሉ።

ለአብዛኛዎቹ ማጓጓዣዎች ተቀባዩ (ከላኪው ይልቅ) የጭነት ወጪዎችን ይከፍላል እና ይደራደራል። የማጓጓዣ መስመሮች ጥቅሙ የተሻለ የዋጋ ቁጥጥር እና ውጤታማነት መጨመር ነው። ለተቀባዮች፣ ተመኖችን መደራደር እና በገበያ ላይ መጫወት በመቻላቸው የበለጠ ተለዋዋጭነት አለ። ነገር ግን የመርከቦች ቁጥር የግድ ዋስትና አይደለም እና ሊለወጥ ይችላል።

የማጓጓዣ ቦታዎች

የመርከብ ኢንዱስትሪው የግሎባላይዜሽን ፍላጎቶችን ለማሟላት እየተሻሻለ ሲመጣ የማጓጓዣ ማዕከሎች እና የኮንቴይነር መጋቢ መርከቦች አስፈላጊ እየሆኑ መጥተዋል። በአለም ውስጥ ያሉት ትላልቅ መርከቦች መጠን እያደገ ሲሆን እንደ HMM Algeciras የመሳሰሉት እስከ 24,000 ባለ 20 ጫማ አቻ አሃዶች (TEU) መያዝ ይችላሉ።

እነዚህ መርከቦች ከዚህ በፊት ከተገነቡት ሁሉ ረዣዥም እና ሰፋፊ ናቸው። ሆኖም ዲዛይናቸው እና የማስተላለፊያ ስርዓታቸው ወጭን በእጅግ ከመቀነሱም በላይ የካርቦን ልቀትን ከመቀነስ አንጻር የሚኖራቸው አስተዋፅዖ ቀላል አይደለም። ይህ ሁኔታ ለአረንጓዴ ቡና አቅርቦት እያደገ ካለው ፍላጎት ጋር የሚጣጣም ሲሆን ከአሴት ሰንሰለቱ አስተዳደር ጋር ተያይዞ አሁንም ትላልቅ መርከቦች ወደፊት እነዚህን ስራዎች በስፋት ሊሰሩባቸው እንደሚችሉ አመለካኝ ነው። በመሆኑም እንደነዚህ ያሉት ሜጋ-መርከቦች ዕቃውን በፍጥነት እና በብቃት ለማስተናገድ የሚያስችሉ በመሆናቸው ወደ እነዚህ ወደቦች ብቻ በመደወል አገልግሎቱን ማግኘት ተመራጭ ይሆናል።

በዚህ ጋር በተያያዘ ልክ አየር መንገዶች ለዓመታት ሲያደርጉት እንደቆዩት ትንንሽ ወደቦቻቸውን በመጠቀም ጭነታቸውን በአቅራቢያቸው ወደሚገኝ የክልል ማዕከል እየላኩ ነው። ይህ አሠራር በአንዳንድ አምራች ሃገራት ውስጥ ቀድሞውንም ተግባራዊ እየተደረገ ቢሆንም፤ በሌሎች አካባቢዎች ደግሞ በኢንዱስትሪው ላይ አንዳንድ ችግሮች እየፈጠረ ነው። ለዚህ በክፍል የሚቀርበው ምክንያት ደግሞ የትናንሽ መጋቢ መርከቦች አቅርቦት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የመጣውን የኮንቴይነር ቁጥር ማሟላት ባለመቻሉ ነው።

ብዙውን ጊዜ ቡና አስመጪዎች በኮንትራት ውል ውስጥ ተገቢውን የማንገዣ ምክር ሲያገኙ ነገር ግን ከመነሻው ወደብ ተነስቶ ጭነቱን የሚያደርሰውን የመርከብን ስም ማወቅ አይችሉም። ይህ የሆነበት ምክንያት በሚጫኑበት ጊዜ የጉዞ መተላለፊያው ወይም የተጫነው ዕቃ ስም ምንነት ስለማይታወቅ ነው።

በኤሌክትሮኒክስ/ዌብ ላይ የተመሰረቱ የትራክ እና የመከታተያ አገልግሎቶች የአላላክ ምክሮችን ጨምሮ የእቃ መያዣ ቁጥሮችን እና/ወይም የክፍያ መጠየቂያ ደረሰኞችን (ላኪዎች በማንገዣ ምክር ውስጥ ማቅረብ አለባቸው) መረጃ የሚያካትቱ ከሆነ የተሻለ መፍትሄ ለመስጠት ተመራጭ ናቸው። በጊዜው ባለው የአቅርቦት ስርዓት ላይ የሚንቀሳቀሱ ትልልቅ ተቀባይ አገልግሎት ሰጪ የዋናውን መርከብ ስም እና መድረሻቸው ላይ የሚደርሱበትን የጊዜ ግምት ጨምሮ ለጉዞ የሚደረጉትን ዝግጅቶች በተመለከተ በቀጥታ በኢሜይል ማሳወቅ አለባቸው።

የባህር ጭነት እና ተጨማሪ ክፍያዎች

በባህር ላይ በጅምላ በኮንቴይነሮች ተጫነው የሚጓዙ ቡናዎች ብዙውን ጊዜ በኤፍሲኤል ሁኔታዎች መሰረት ይላካል (የመጫን እና የማስወጣት ወጪዎች በጭነት መጠን ውስጥ አይካተቱም)። በአንጻር፣ በኮንቴይነር ውስጥ የታሸገ ቡና LCL/FCL (በማንገዣ መስመር ቁጥጥር የሚደረግበት ጭነት እና በጭነት መጠን ውስጥ የተካተተ ዋጋ) ወይም ኤፍሲኤል ይላካል። የእቃዎች መጫኛ ዋጋ በመያዣ ተርሚናሎች እና በማንገዣ መስመሮች መካከል የሚለያይ ሲሆን አንዳንዴም ከፍተኛ ዋጋ ሊጠየቅበት ይችላል።

የባህር ጭነት ከማንገዣ ኩባንያዎች ቁጥጥር ውጭ የሆኑ ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን ያካትታል። በጣም መሰረታዊው ግን የነዳጅ እና የመገበያዪ ዋጋ መለዋወጥ ናቸው። አንድ የአውሮፓ የማንገዣ መስመር በአሜሪካ ዶላር የተገለጸውን የእቃ ማንገዣ ዋጋ ከተቀበለ በኋላ ያለው የዶላር ምንዛሪ መጠን ከዶላር ጋር ያለው እንቅስቃሴ በገቢው ውስጥ እነዚህ በነዳጅ ዋጋ ወይም ምንዛሪ ላይ ሊፈጠሩ የሚችሉ ለውጦች በመሆናቸው ይህን ለማስወገድ፣ የሚደረጉ ኮንትራቶች የዋጋ ማስተካከያ ለማድረግ ያስችላል።

የነዳጅ ወጪዎች ሲስተካክሉ የሚጣሉ ተጨማሪ ክፍያዎች የቤንክ ማስተካከያ ፋክተር ይባላሉ። ብዙውን ጊዜ በአንድ ኮንቴይነር ተጨማሪ ሆነው ይተገበራሉ። ሌላው መገበያዪ ገንዘብ መዋገቅ ምክንያት የሚከፈለው ተጨማሪ ክፍያ የመገበያዪ ገንዘብ ማስተካከያ ፋክተር የሚሰኝ ሲሆን፣ እንደ የጭነት ድምር ሁሉ በመቶኛ ይገለጻል። የቤንክ ማስተካከያ ፋክተር በመሠረታዊ የጭነት መጠን እና በምንዛሪ ማስተካከያ ምክንያት በተገኘው ድምር ላይ እንዲተገበር ይደረጋል።

እንደ የወደብ አጠቃቀም ክፍያዎች ወይም በባህር ዳርቻዎች እና በመተላለፊያ ቦዮች/ canals ላይ ያሉ ክፍያዎችን የመሳሰሉ ሌሎች ወጪዎች ሲቀየሩ ኮንትራቶች ተጨማሪ ክፍያዎችን ሊጠይቁ ይችላሉ። በማንገዣ መስመሮች ላይ የሚፈጠር መጨናነቅ በመርከቦች ላይ ከመጠን በላይ መዘግየትን ስለ ሚያመጣባቸው ወደቦች በሚጫኑ ጭነቶች ላይ ልዩ ጭማሪዎችን ሊያስከትል ይችላል። የሁሉም ውስጥ የጭነት ዋጋዎችም እንዲሁ ተግባራዊ ይሆናል። ትላልቅ ላኪዎች እና ተቀባዮችን በመሳሰሉ እነዚህ ለየትኛውም የቤንክ ወይም ምንዛሪ ማስተካከያ ምክንያት ተጨማሪ ክፍያዎች ሊተገበሩ በማይችሉባቸው የተወሰኑ ጊዜያትም የሚያገለግሉ ሆነው ይቆያሉ።

የመርከብ ባለንብረቶች በአስቸጋሪ ወይም አደገኛ የንግድ መስመሮች ላይ ለሚንቀሳቀሱ መርከቦች ከፍተኛ የኢንሹራንስ አረቦን ስለሚያስተላልፉ የጦርነት አደጋ ሌላው ለጭነት ክፍያ ምክንያት ሊሆን ይችላል። እንደዚህ ያሉ ያልተጠበቁ ወጪዎች ከአቅም በላይ ስለሚሆኑ ወጪው ወደ ላኪዎች እና ተቀባይዎችም ሊተላለፍ ይችላል። ኢንሹራንስን በተመለከተ የበለጠ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ይብራራል።

እንደ አንጻጻፍ እና የጉዞው ሁኔታ ላይ በመመስረት ሌሎች ተጨማሪ ክፍያዎችም ሊጣሉ ይችላሉ። እነዚህም የካርጎ ሰነድ/የጉምሩክ፣ የዘርፊያ መጠባበቂያ፣ የተደራረቡ ክፍያዎች እና ሌሎች የማንጻገፍ ክፍያዎችን ሊያካትቱ ይችላሉ።

የጭነት ክፍያዎች ለአምራች ሃገራት በጣም አስፈላጊ ናቸው። ምክንያቱም ለማብሰያው። ትክክለኛው የቡና ዋጋ መድረሻው ላይ ሲያርፍ የመጨረሻው ዋጋ ስለሚሆን ነው። ከሀገር ሀ እና ከሀገር ለ የተገዙ ቡናዎች ለተመሳሳይ ዓላማ ጥቅም ላይ የሚውሉ ከሆነ ጥራቱን ሊተኩ ይችላሉ እና ተመሳሳይ ዋጋ ሊኖራቸው ይገባል።

ለምሳሌ፣ ከአገር “ሀ” የሚመጣው የጭነት ወጪ በተለይ ከሀገር “ለ” ካለው ከፍ ያለ ከሆነ፣ ሀ የሚጠይቀው ዋጋ “ለ” ዋጋ ጋር እንዲመጣጠን ዝቅተኛ መሆን አለበት። ይህ የሚሆነው ውሎ አድር እየጨመረ የሚሄደው የቡና ጭነት መጠን በሌላ ቦታ ካልተከተለ ነው።

ከማንጻገፍ ጊዜም ጋር በተያያዘ ዋጋ ሁል ጊዜ ተለዋዋጭ እና ለድርድር የሚቀርብ ነው። የተለያዩ ከባንደዎች በተመሳሳይ ጊዜ ውስጥ የተለያዩ ዋጋዎችን ተግባራዊ የሚያደርጉ በመሆናቸው፣ በዚህ መመሪያ ውስጥ ትክክለኛ ዋጋዎችን መዘርዘር ሁኔታውን ትርጉም የለሽ ያደርገዋል። ይልቁንም ጭነትን የሚቆጣጠሩትን አጠቃላይ መርሆዎች በደንብ መረዳት በጣም አስፈላጊ ነው።

በጣም ብዙ ሌሎች የተወሳሰቡ ምክንያቶችም ለአብነት፣ በተካተቱት ርቀቶች ምክንያት ብዙውን ጊዜ የጭነት መጠን ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። ዛሬ ላይ ከዚህ ጋር የተያያዘው ዋነኛው አሠራር ላኪዎች እና ተቀባዮች የግለሰቦችን የእቃ ማንጻገዝ በተመለከተ የሚያደርጋቸውን ስምምነቶች መስመሮቹን ማዕከል አድርገው በዓለም አቀፍ ደረጃ መደራደር ነው። በውጤቱም፣ ለብዙ ተቀባዮች ትክክለኛው የጭነት ዋጋ በተመለከተ የተለየ እውቀት የሚጠይቅ አይደለም ሂሳቦችም በቀላሉ ‘ጭነት እንደ ስምምነት’ ወይም ‘በመዳረሻ የሚከፈል ጭነት’ በሚል ብቻ ይገለጻሉ።

ይሁን እንጂ በኤክስፖርትም ሆነ አስመጪ ሃገራት ውስጥ ያሉ የኢንዱስትሪ አካላት በቡና ማንጻገፍ ውስጥ አስፈላጊ ከሆኑ የግለሰቦች የመርከብ መስመሮች ጋር በየጊዜው በመገናኘት የጋራ ጉዳዮችን መገምገም አለባቸው። እነዚህም በቡና ምርትና ፍላጎት ለውጥ፣ በአምራች ሃገራት እና በመድረሻ ላይ የወደብ ልማት፣ ቴክኒካል እና አካላዊ ጉዳዮች (እንደ ንፅህና እና የምግብ ደህንነት) እና ሌሎች ከቡና ሎጂስቲክስ እና የአገልግሎት ደረጃ ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን ያካትታሉ።

የተርሚናል መያዣ ክፍያዎች

የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች እና የድህረ ተርሚናል ክፍያዎች በኮንቴይነር የታሸገ ቡናን ለማንጻገዝ የዋጋ መሰረታዊ ጉዳዮች ናቸው። የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች የሚሸፍኑት የመያዣዎችን የመጫን እና ወጪ እንጂ የሀገር ውስጥ ትራንስፖርት ክፍያ አይደለም። የእቃ ማንጻገፍ ገቢ በራሱ ማራኪ ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን ኮንቴይነሩን ወደ መርከቡ ለማስገባት ወይም ከተለቀቀ በኋላ ወደ ፋብሪካ ለማንጻገዝ የሚወጣው ወጪ ከመደበኛው በላይ ሊሆን ስለሚችል የሁሉንም ጥቅም ሊጎዳ ይችላል። በነዚህ ምክንያቶች የነጠላ አገልግሎት አቅራቢዎች ተወዳዳሪነት ሲገመገም የተርሚናል ክፍያዎች አስፈላጊ ናቸው።

ከዚህ ጋር በተያያዘ በውሉ ውስጥ በተቃራኒ ካልተገለጸ በቀር በኤፍኦቢ ውል መሠረት ላኪው ከመነሻው ለመጨረሻ ጊዜ የማስተናገጃ ክፍያዎች ተጠያቂ እንደሚሆን እና ተቀባዩ መድረሻ ላይ ተጠያቂ እንደሚሆን ማስታወስ ይገባል። ተቀባዩ ዝቅተኛ የጭነት መጠን ላይ ሲደራደር ነገር ግን የተርሚናል አያያዝ ወጪ ከመነሻው እየጨመረ ውጤቱ የጭነት ወጪዎች በአቅርቦት ሰንሰለት ዙሪያ እየተዘዋወሩ ከሆነ በዚህ ሁኔታው ላኪውን ይጎዳል። (በኤፍኦቢ ውል መሠረት ተቀባዩ ለሁለቱም የተርሚናል አያያዝ ክፍያዎች ተጠያቂ ነው።)

የመጫኛ ሂሳቦች እና የመንገዶች ደረሰኞች

አንገቱ እቃ ለጭነት መቀበሉን የሚያረጋግጥበት የመጫኛ፣ እንዲሁም ያንን ጭነት ለማድረስ የገባው ቃል/

ውል ማስረጃ/ደረሰኝ ነው።

ኮንትራቱ የሚጀምረው የጭነት ቦታው ከተያዘበት ጊዜ ጀምሮ ነው። ቀጣዩ ሂደት የዕቃው ሒሳብ መውጣቱን እና ይህንንም ሊያረጋግጥ የሚችል ውል/ማስረጃ ማቅረብ ነው። ምንም እንኳን በአንድ ወገን ብቻ የተፈረመ ቢሆንም አንገቱ ወይም ወኪሎቹ።

የመጫኛ ሰነድም እንዲሁ ሊተላለፍ የሚችል የባለቤትነት ሰነድ ነው። ሽቀጦቹን አገዘ እስከ ከተላከ ሌሎች ሁሉም ማረጋገጫዎች እስካሉ ድረስ የእቃ መጫኛ ደረሰኝ በማስረከብ መላክ ይቻላል።

የማንንገፍ ደረሰኝ ከጠፋ ወይም ተቀባዩ ለማድረስ በሰዓቱ ካልደረሰ (ለምሳሌ የመሸጋገሪያ ጊዜ አጭር ከሆነ) አንገቱ አብዛኛውን ጊዜ ዕቃውን በዋስትና በመቀበል መርዳት ይችላል። የይገባኛል ጥያቄ አቅራቢው የዕቃው ባለቤት ካልሆነ ዋስትናው አንገቱን ይጠብቃል። አላግባብ ማድረስ የውል ጥሰትን ያስከትላል እና አንገቱ ከትክክለኛው የሲ.አይ.ኤ.ፍ ዋጋ 150-200 በመቶ የሚሆነውን መጠን በባንክ ዋስትና የተደገፈ የካሳ ደብዳቤ ይጽፋል። ከአንድ እስከ ሁለት አመት ያገለግላል።

ምንም እንኳን የመጫኛ ሂሳብ ያገርው እቃውን መጠየቅ የማይችልበት ግልጽ የጊዜ ገደብ ባይኖርም ለአንድ ወይም ለሁለት አመት የሚቆይ ዋስትና የአንገቱን ግዴታዎች መሸፈን አለበት። ቢሆንም፣ የካሳ ደብዳቤ ትክክለኛውን የማንንገፍ ውልን በፍፁም ሊያፈርስ አይችልም፣ ይህም የማንንገፍ ሰነድ ነው።

አንገቶች ከዋስትና ውጪ እቃዎችን የማቅረብ ግዴታ የሰጣቸውም። ያ ውሳኔ ሙሉ በሙሉ በእነሱ ውሳኔ የተፈጸመ በመሆኑ ተቀባዩ ዋናውን ላኪ ማማከር ከሚፈልግ አገልግሎት አቅራቢ ጋር ውሎቹን መደራደር ይኖርበታል።

የኢ.ሲ.ኤ.ፍ ኮንትራቶች በግልፅ እንደሚናገሩት ገዥዎች በዋስትናቸው መሰረት የማድረስ ግዴታ እንደሌለባቸው እና የመጫኛ ሂሳብ ከደረሰ ከ21 ቀናት በኋላ የማይገኝ ከሆነ፣ ለሻጩ ከሶስት የስራ ቀን ማስታወቂያ ጋር ገዥው ሻጩ የነበረ መሆኑን ሊገልጽ ይችላል። እዚህ ያለው መፍትሔ ላኪው በምትኩ ዋስትናውን እንዲሰጥ ነው። ጂ.ሲ.ኤ በተለይ የጎደሉ ሰነዶችን የሚያመለክት ባለመሆኑ እና በዚህ ረገድ ያልተፈቱ የይገባኛል ጥያቄዎችን ወይም አለመግባባቶችን ሙሉ በሙሉ ለግልግል ይተወዋል።

የተለያዩ የክፍያ መጠየቂያ ዓይነቶች

የአንገቱ ሃላፊነት የሚጀምረው እቃውን ለማንንገፍ በአካል ተገኝቶ ከተቀበለበት ጊዜ አንስቶ ነው። ይህ በሀገር ውስጥ የሚከሰት ከሆነ የተጣመረ የትራንስፖርት ክፍያ ደረሰኝ እንዲወጣ ይደረጋል። ርክክቡ በወደብ ላይ ከሆነ፣ ከወደብ ወደብ የማንንገፍ ቢል ይወጣል።

‘በክፍያ ቢል አፍ ሎዲንግ’ የሚለው ቃል ጥቅም ላይ መዋል የለበትም፣ ምክንያቱም አንገቱ በራሱ ዕቃ (ዎች) ላይ በሚንገፍበት ወቅት ብቻ እንደ ዋና ሆኖ የሚሠራ ሲሆን በማንኛውም ደግሞ እንደ ወኪል ሆኖ ይሠራል። ይህ የሚያሳየው ኃላፊነቶች እና እዳዎች በተለያዩ የመንገድ ሰንሰለት ደረጃዎች በተለያዩ (ምናልባትም በማይታወቁ) ሁኔታዎች ከአንድ በላይ አገልግሎት አቅራቢዎች ላይ ሊሰራጭ ይችላል።

በማንንገፍ ላይ በተጣመረ የዕቃ ማንንገፍ ሒሳብ ላይ አንገቱ ኃላፊነትን ይቀበላል፣ በማስጫኛ ሒሳብ ላይ በተለመዱ ድንጋጌዎች መሠረት፣ ለጠቅላላው ማንንገፍ፣ ለውስጥ እና ባህር፣ ከቤት ወደ በር ወይም ከበር እስከ ኮንቴይነር ወይም እስከ የእቃ መያዣ ጣቢያ ድረስ በተጣመረ የዕቃ ማንንገፍ ሒሳብ አንገቱ ኃላፊነትን ይቀበላል። ማንንገፍው የባህር ውስጥ እና የውስጥ ትራንስፖርትን ያዘጋጃል። ነገር ግን የተለያዩ ዓለም አቀፍ ስምምነቶች የባህር እና የባህር ላይ ትራንስፖርትን እንደሚቆጣጠሩ ልብ ሊባል ይገባል። ይህ ደግሞ ሊነሱ የሚችሉ የይገባኛል ጥያቄዎችን በማስተካከል ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር ይችላል። ለዚህ ምክንያቱ ደግሞ የአንገቱ የፋይናንስ ተጠያቂነት ለሀገር ውስጥ ማንንገፍ የግድ ከባህር ጉዞ ጋር አንድ አይነት ባለመሆኑ ነው።

አንገቱ በተቀባዩ እና/ወይም በኢንሹራንስ ኩባንያ የተጀመረውን ማንኛውንም የይገባኛል ጥያቄ ሂደት ያግዛል። ነገር ግን ጉዳቱ የተከሰተው መሬት ላይ ከሆነ መፍትሄ ተብሎ በሚቀመጠው ሀሳብ ላይ ሀላፊነት አይወስድም።

ለምሳሌ፣ አንድ መኪና በጠመንጃ አፈ ሙዝ እንዲቆም ተደርጎ አሸከርካሪው ‘ይጥፋ’ ከተባለ፣ ወይም በአሸከርካሪ ችልተኝነት ምክንያት አደጋ ቢከሰት ምንም እንኳን በአካባቢው ህግ መሰረት ተጠያቂነት የሚያስከትል ህግ ቢኖርም ከዚህ ከተጠቀሰው አውድ አንገር ተጠያቂ ላይሆን ይችላል።

በግልጽ ለማየት እንደሚቻለው ትላልቅ ተቀባዮች እንደነዚህ ያሉትን ጉዳዮች ለመፍታት ከትናንሽ ኩባንያዎች የበለጠ ቀላል ሆኖ አግኝተውታል። ለኤ.ፍ.ሲ.ኤ ኮንትራቶች (በአንዳንድ መነሻዎች በጭነት መኪና ላይ ነፃ በመባልም ይታወቃል) ገዥው በኢንሹራንስ ፖሊሲው መሰረት አስፈላጊዎቹን የይገባኛል ጥያቄዎች ማቅረብ እንዳለበት ልብ ይበሉ። በእነዚህ አጋጣሚዎች የመድን ሽፋን ከውስጥ የመጫኛ ቦታ መጀመር አለበት።

የባህር ማጓጓዣ ሂሳቦች

ልክ እንደ ጭነት ደረሰኝ፣ የባህር መንገድ ደረሰኝ የማጓጓዣ ውል ደረሰኝ እና ማስረጃ ነው። ብዙ ጊዜ በጭነት አገልግሎት ስራ ተግባር ላይ ቢውልም የሂሳብ ባለቤትነት ሰነድ አይደለም። እንደ ማጓጓዣ ሂሳቦች በተለየ የባህር መንገድ ደረሰኞች እንደ ማዘገፍነት ሊወጡ ካለመቻላቸውም ሌላ ሊደራደሩባቸውም ሆነ የሚችሉም አይደሉም።

ከሚያስገኙት ጠቀሜታ አንጻር የወረቀት ሰነዶችን በአስተማማኝ ሁኔታ ለማድረስ መድረሻው ድረስ የማይጠበቅበት ሲሆን - ለተሰየመው ለተቀባዩ ነው። ክፍያው በሰነዶች ማስረከቢያ ላይ የማይወሰን በሚሆንበት ጊዜ የማይጠበቅበት ሲሆን ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ። ለምሳሌ፣ ጭነቱ በተዛማጅ ኩባንያዎች መካከል ስለሆነ ወይም ክፍያ አስቀድሞ ስለተከፈለ ነው። ስለዚህ፣ የባህር መንገድ ክፍያዎች ወረቀት አልባ ግብይቶችን ሊያመቻቹ ይችላሉ።

ለዩናይትድ ስቴትስ እና በአውሮፓ ህብረት የሚሰራውን የባህር ጭነት ደህንነት ደንቦችን አክብሮ ወጪን ለመሸፈን የሚያስችል በማጓጓዣ መስመሮች የተዋወቀ አዲስ የክፍያ ዓይነት እንዲተዋወቅ ተደርጓል። የጉምሩክ ሰነዶች ክፍያዎች ወይም የካርጎ መግለጫ ክፍያዎች በመባል ይታወቃሉ። እነዚህን የክፍያ ደንቦች የማያከብር ጭነት መጫን አይገባውም። በየተንቀሳቀሱባቸው መስመሮች ደግሞ በትክክል የሰነድ ጭነት ብቻ መጫኑን የሚያረጋግጥ አካል መኖር አለበት።

ለዚህም አስተዳደራዊ እና የቴክኖሎጂ ወጪ መኖሩ ባይካድም፣ ብዙ ላኪዎች እነዚህ ክፍያዎች ከውጭ ከማስመጣት ጋር የተቆራኙ እንደሆኑ አድርገው ስለሚቆጥሩ፣ በተቀባዩ መከፈል አለባቸው። ነገር ግን በተቀባዩ ወገን ላይ ያለው ስምምነት እነዚህ ክፍያዎች ጭነት ወደ ኤፍኤቢ የማምጣት ወጪ አካል ናቸው፣ ማለትም እነሱ ወደ ውጭ መላኪያ ክፍያዎች አካል ናቸው እንዲሁም እንደዚሁ በአንጓጓዣ መከፈል አለባቸው።

የጫኝ ተጠያቂነት

ሙሉ የእቃ መጫኛ ጭነት ማለት በቀላሉ ሻጩ ወይም ላኪው እቃውን እና ወጪውን ለመሙላት የነበረው ወይም ያለው ሃላፊነት ማለት ነው። ነገር ግን የታሸገ ኮንቴይነር ይዘት ከውጭ በመመልከት ብቻ ሊረጋገጥ አይችልም።

የኤፍሲኤል የጭነት ደረሰኝ በቀላሉ ‘በአንድ ኮንቴይነር ኤስቲኤ [እንደያዘ የተነገረው] X የከረጢት ቁጥር [ወይንም ለጅምላ፡ ኪ.ግ] ቡና፣ ከላኪው ላይ ስቶው ቆጥሮ ተቀበለ’ ይላል። በሌላ አገላለጽ፣ በኤፍሲኤል የክፍያ መጠየቂያ ደረሰኝ፣ የማጓጓዣ መሥመር ዕቃውን ተረክቦ፣ ከ “U” ወደ ነጥብ “A” ሳይጠፋ ወይም ሳይጎዳ ለማጓጓዣ መወሰኑን ያመለክታል። ነገር ግን የጉዞ መስመሩን ጠቅላላ ይዘት በተመለከተ የሚሰጠው መረጃ አይኖርም።

በኤፍሲኤል ወይም ኤልሲኤል እና ኢንኮተርምስ® መካከል ሊታይ የሚችል ምንም ግልጽ ግንኙነት የለም። ኤፍሲኤል እና ኤልሲኤል የሚሉት ቃላት በአብዛኛዎቹ ቡና አምራች ሃገራት የተለመዱ ናቸው፣ ግን ሁልጊዜ ተመሳሳይ ትርጉም የላቸውም። ኤፍሲኤልን ከሲ.ዋይ (የኮንቴይነር ጓሮ፣ ኮንቴይነር ተቀብሏል) እና ኤልሲኤል ከእቃ መጫኛ ጣቢያ (ሲኤፍኤስ፣ እቃዎች ተቀበሉ) ከሚለው ቃል ጋር በማጣመር ሊኖር የሚችለውን ግራ መጋባትን ያስወግዳል። ሆኖም፣ ሲ.ዋይ እና ሲኤፍኤስ የጭነት ውል ሳይሆኑ የመላኪያ ቦታዎችን ብቻ ይወክላሉ።

ከመያዣው ጭነት ያነሰ ሲባል አንጓገፍ ስለ ዕቃው አጠቃላይ ሁኔታ የሚያሳየውን ስምምነት እና ተጠያቂነት የሚያመለክት ነው። አንጓገፍ ለዚህ ይከፍላል በሌላ በኩል ደግሞ የኤልሲኤል አገልግሎት ክፍያ ያስከፍላል። የመጫኛ ሂሳቡ ‘በጥሩ ስርአት እና ሁኔታ ብዛት ያላቸውን ከረጢቶች Y ኪ.ግ ይመዝናል’ ተብሎ የተቀበለው ይላል። ከዚህ በኋላ ተሸካሚው ለከረጢቶቹ ብዛት ሃላፊነቱን የሚቀበል ቢሆንም በውስጣቸው ስላለው ይዘት ወይም ክብደት አይደለም።

ለደንበኞች ከሚሰጠው አገልግሎት አንጻር በሁሉም ቡና አምራች ሃገራት ባይሆንም ኤልሲኤል ኮንቴይነሮቹ በአገልግሎት አቅራቢው ቅጥር ግቢ ውስጥ ሙሉ በሙሉ በኮንቴይነር ማንገዥ ጣቢያ ላይ እስከተሞሉ ድረስ የመርከብ መስመሮች ቡና ለመሸከም ይስማማሉ። በአንዳንድ ሃገራት ኮንቴይነሮች በአንገቱ ወይም በአንገቱ በተሾመው ወኪል ቁጥጥር ሥር ሆነው በሻጮች ግቢ ውስጥ በራሳቸው ወጪ እንዲሞሉ የማድረግ አሠራርም ተቀባይነት።

ምንም እንኳን ከፍተኛ ያለ የጭነት መጠን ከኤፍሲኤል ጭነት ይልቅ አሁንም የሚተገበር ቢሆንም፣ ይህ ዝግጅት ለአነስተኛ ላኪዎች ወይም በአንጻራዊ ሁኔታ ለማይታወቁ ጠቃሚ ነው። አስመጪዎች እና ባንኮቻቸው የሚያቀርቡትን ሰነድ ጨምሮ የላኪዎችን ተአማኒነት እየጨመሩ ከመሄዳቸው በተጨማሪ ያልታወቁ የኤፍሲኤል ሂሳቦችንም አይቀበሉም።

ለአንዳንድ ላኪዎች በኩል መነሻዎች ላይ ኮንቴይነሮችን መሙላት እና ማመዘዝን ‘በገለልተኛ አካል ቁጥጥር’ የሚደረግበት አሰራር ነው፤ ይህ ደግሞ ለኤልሲኤል ጭነት ብቻ ሳይሆን ለኤፍሲኤልም የቡና ንግድ ውስጥ የተሳተፉትን ሁሉ ህጋዊ የደህንነት ስጋቶች ለማርካት ነው። እንደዚህ ያሉ አገልግሎቶች ብዙውን ጊዜ የሚቀርቡት ንግዱን በገንዘብ የሚደግፈውን ባንክ በመወከል በላኪው አሠራር ውስጥ ትክክለኛውን አሠራር በሚያረጋግጡ የዋስትና ሥራ አስኪያጆች ነው፤ አንዳንድም በተቀባዩ መጨረሻ ላይ ይደርሳል።

በነዚህ አገልግሎቶች ምክንያት የማንገዥ መስመሮች ላይ የይገባኛል ጥያቄ ቀንሷል፤ ይህም ያለፉት በኮንቴይነር የታሸጉ ዕቃዎች ላይ የተፈጠሩ ልዩነቶች ቢያንስ በከፊል በሚታሸጉበት ጊዜ በቂ ቁጥጥር ባለማድረጋቸው ነው። ነገር ግን በከረጢት ውስጥ በኮንቴይነር ውስጥ በተያዘው ቡና ላይ ለሚነሱት የይገባኛል ጥያቄዎች ዋነኛው መንስኤ ሁልጊዜም የኮንደንሴሽን መጎዳት ሲሆን ይህም ቡና በጅምላ ሲላክ የመከሰት ዕድሉ አነስተኛ ነው።

ኤልሲኤል የሚለው ቃል የተሳሳተ ትርጉም ያለው ነገር ነው። ምክንያቱም ኮንቴይነሮች ሁል ጊዜ የሚሞሉ ናቸው እና ጭነት በክብደት ሳይሆን በአንድ ኮንቴይነር የሚከፈል ነው። ቃሉ ብዙውን ጊዜ ጥቅም ላይ የሚውለው የባህር ውስጥ ኢንሹራንስ ሰጪዎች እና/ወይም ተቀባዮች የመድን ጥያቄን በቀጥታ በማንገዥ መስመሮች ላይ እንዲያቀርቡ ስለሚፈቅድ ነው።

ይህ ማለት ነፃ ክብደት በኩባንያዎች እና ስፐርቫይዘሮች የበለጠ ጥቅም ላይ ማዋል ይወላል ነው። ምንም እንኳን የእነዚህ አገልግሎቶች አስተማማኝነት ከወደብ ወደብ እና ከአገር ወደ ሀገር አሁንም ቢለያይም። ከእንደዚህ አይነት ፍተሻዎች በኋላ የክብደት ወይም የጥራት ይገባኛል ጥያቄዎች ከተነሱ፤ በአሳዳሪ እና በተቀባዩ መካከል ከባድ የሃሳብ ልዩነቶች እንደሚኖሩ ለመገመት አያዳግትም። ይህ የሆነበት ምክንያት የክብደት ወይም የጥራት ሰርተፍኬት ማቅረብ ላኪው ከውል ግዴታዎች ሁልጊዜ ነፃ እንደማይሆን ስላልተረዳ ነው።

የትራንዚት ጉዳዮች

በፍጥነት በማደግ ላይ ያለው የእቃ መያዣዎች መጠን እና አቅም ጋር ተያይዞ እየታዩ ያሉትን ሽግግሮች የሚያሳይ ሲሆን እነዚህ አሁን አሁን በስፋት እየተለመዱ መጥተዋል።

የማንገዥ መጨመር ማለት የሚፈለገው ‘ጭነት ምንጊዜም ሊደረግለት ስለሚገባው እንክብካቤ’ አይነት ጠንክር ያለ መመሪያ በጽሁፍ መሰጠት እንዳለበት የሚገልፅበት ሁኔታ ሲሆን የጭነት ማንገዥው ዝርዝር አስቀድሞ መታወቅ እና ስምምነቱንም መግለፅ አለበት።

ጭነቶች ሦስት ወይም አራት ጊዜ መጓጓዣ ያልተለመደ ነገር አይደለም። ለምሳሌ፣ መጋቢ መርከብ ከአካባቢው ወደብ ጭነትን በትልቁ ብሄራዊ ወደብ በኩል ወደ ክልላዊ የመርከብ ማእከል በማንገዥ ትላልቆቹ ‘የእናቶች መርከቦች’ ወደሚጠሩበት ቦታ ሊያጓጉዝ ይችላል። አንድ ጭነት ከብሄራዊ ወደብ ወደ ክልላዊ ማእከል ወደ መጨረሻው መድረሻ ለመሸጋገር ለምሳሌ በአንትወርፕ እና ወደ ሄልሲንኪ ለማንገዥ ይችላል። ይህ ማለት ረዘም ያለ የመተላለፊያ ጊዜ ማለት ነው፤ በተለይ መጋቢ ዕቃው ዘግይቶ ከሆነ እና የእናቱቱ መርከብ በሃውብ ወደብ ላይ ያለውን ቦታ ካጣ።

ዘመናዊ የእቃ መያዣ እቃዎች አብዛኛውን ጊዜያቸውን በባህር ላይ ያሳልፋሉ። በወደብ ላይ የሚቆዩባቸው ቀናት ጥቂት ጊዜ ሊቀመጡ ይችላሉ። ዘግይተው የሚጓዙት እቃዎች ደግሞ በቀላሉ ይቀራሉ። እንደዚህ አይነት ክስተቶች አስመጪዎች ደንበኞች ሁል ጊዜም በሰዓቱ እንዲደርሱ ዋስትና እንዲሰጡ እና ተጨማሪ ወጪዎችን (በተለይ ፋይናንስን) እንዲድኑ ያደርጋቸዋል።

ነገር ግን፣ አብዛኞቹ፣ ከሞላ ጎደል፣ ከመነሻው የተላከው አረንጓዴ ቡና በኤፍኦቢ ወይም ኤፍሲኤ መሠረት ይሸጣል፣ የላኪው ኃላፊነት አብዛኛውን ጊዜ የሚያበቃው ዕቃው የመርከቧን ባቡር ሲያቋርጥ ወይም ለታዘዘው አንጓኝ ሲሰጥ ነው። በተፈጥሮ፣ ይህ ጭነት በውሉ በተገለጹ ሁኔታዎች፣ ማለትም ከዋናው መደበኛ የውል ቅጽ፣ እንዲሁም ገዢው የደነገገውን ማንኛውንም “የጭነት እንክብካቤ” ማስታወሻዎችን ጨምሮ መደረጉን ያሳያል። በእርግጥ ጥራት እና ሌሎች የይገባኛል ጥያቄዎች ሁል ጊዜ ተጠባቂ ሊሆኑ የሚችሉ ናቸው።

የመርከቦቹን ምርጫ አንዳንድ ጊዜ ለላኪው ብቻ የሚተው ቢሆንም፣ በተለይ የኤፍኦቢ ገዥዎች ከተወሰነ ወደብ ከመርከብ ጋር በተያያዘ ሊገኙ የሚችሉ እድሎችን በደንብ በማወቅ እና በጣም ተስማሚ የሆኑ አማራጭ መስመሮች እንዲከተሉ በማስረዳት ሂደቱ ሊሳተፉ ይገባል። እቃዎቹ በመርከቧ ላይ ከገቡ በኋላ ገዢዎች ዋስትና መያዛቸውን ማረጋገጥ፣ የጭነት ክፍያዎችን ማስተካከል እና መላኩን እስካረጋገጠ ድረስ ሀላፊነቱን መውሰድ ይገባል።

ከተጨማሪ በኋላ የሚከሰቱ መዘግየቶች እና/ወይም መበላሸቶች ምክንያት ማንኛቸውም የይገባኛል ጥያቄዎች ሊነሱ ይችላሉ የሚሉ ጥርጣሬዎች ካሳደሩ ገዢዎች ወደ መላኪያ ኩባንያው ማስገባት አለባቸው።

ነገር ግን ላኪዎች በማንኛው ሂደት ላይ ስለሚደረጉ ለውጦች ገዢዎችን ማሳወቃቸውን የማረጋገጥ ግዴታ አለባቸው፤ ይህም ዕቃዎቹ ከተላኩ በኋላ በሚተላለፉ ቀናት፣ መርከቦች ወይም የጊዜ ሰሌዳዎች ላይ ስለሚደረጉ ለውጦች ሲነገራቸው ጨምሮ። ሁሉም የግብይት ተዋዋይ ወገኖች ሁል ጊዜ ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ አለባቸው። ያም ማለት በማንኛውም ጊዜ በትክክል መስራታቸውን ማረጋገጥ መቻል አለባቸው እንዲሁም በመነሻነት ላይ ያሉ የማንኛው ወኪሎች የማንኛው ዕቃዎችን በመከታተል እንዲያውቁ ማድረግ አለባቸው።

ቢሆንም፣ በአብዛኛዎቹ ሁኔታዎች ገዢው ለማንኛውም ተጨማሪ ወጪዎች ተጠያቂ ነው። ቢያንስ መጀመሪያ። አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ላኪ የይገባኛል ጥያቄዎችን ለማቅረብ እንዲረዳ ሊጠየቅ ይችላል። በተቻለ መጠን መርዳት ጥሩ ስሜት ይኖረዋል።

ገዢዎች ከተወሰነ ወደብ ለሚላኩ እቃዎች በየጊዜው መዘግየቶች እየታዩ መሆኑን ሲገነዘቡ፣ ከኤፍኦቢ መነሻ ጭነት ወደብ እስከ መድረሻው ላይ ያለውን የወጪ ስሌት ያስተካክላሉ። ወደ ግለሰባዊ ጉዳዮች ስንመጣ ገዢው አብዛኛውን ጊዜ ውጤቱን ይጎዳል። ላኪዎች ዝቅተኛ የጨረታ ዋጋ ስለሚያገኙ ወይም ንግድ ስለሚያጡ ግን በረዥም ጊዜ ወጪውን ይሸከማሉ። እነዚህ ኪሳራዎች ለቡና ገበሬዎች ይተላለፋሉ።

እንደ አለመታደል ሆኖ ለትራንሺፕ ጉዳይ ምንም አስማታዊ መፍትሄዎች የሉም። አንድ ወደብ የዋና ዋና የመርከብ ኩባንያዎችን ዓለም አቀፍ መርሃ ግብሮች መጣል ይችላል። ይህ በተለያዩ ምክንያቶች ሊከሰት ይችላል - ዋና ወይም እናት መርከቦች ወደዚያ ለመደወል በጣም ትልቅ ናቸው፣ የሚቀርበው ጭነት በቂ አይደለም ወይም የጭነት አያያዝ ውጤታማ አይደለም። ይህ በሚሆንበት ጊዜ ያ ወደብ እና የሚጠቀመው ማንኛውም ሰው በተሻሻለ ቅልጥፍና እና ሌሎች ወጪ ቆጣቢ እርምጃዎችን መውሰድ አለበት። እነዚህም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡

ማዘመን እና ገዢዎች የሚያውቁትን እሴት እንደሚያውቅ ማረጋገጥ፤

ትክክለኛውን የማንኛው ወኪል መምረጥ፤ በቀላሉ ‘ወዳጃዊ’ መርከቦችን የማይመዘግብ፤ ነገር ግን በጣም ቀልጣፋ የማንኛው እና የማንኛው ግንኙነቶችን የሚያቀርብ።

ሁሉም ተገቢ የካርጎ እንክብካቤ ዝርዝሮች በጭነት ቦታ ማስያዝ ላይ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ። ይህንን የእንክብካቤ ተግባር በማንኛው ወኪሎች ላይ ብቻ ትቶ ለመቀመጥ አይቻልም፤

መነሻውን ከማንኛው ወኪሎች መጠየቅ ጭነቱን እስከ መጨረሻው መከታተል እና ማሳወቅን

ያካትታል። ከማንኛውም ከባንያዎች፣ ከባህር ዳርቻ/ክልላዊ እና አለምአቀፍ ተግባሮች ጋር በቅርብ ትይዘት ስር። ይህ አብዛኛውን ጊዜ በተሻለ ሁኔታ የሚገኘው በላኪ ማህበር፣ በቡና ባለሥልጣን፣ በንግድ ምክር ቤት ወይም በሌላ አካል ብዙ ግለሰቦችን በግል ነገር ግን ተመሳሳይ ፍላጎት በማሰባሰብ ነው።

የቅርብ ጊዜ የመላኪያ ልምዶችን በተመለከተም መደበኛ ግምገማዎችን ማካሄድ፣ የገዢዎችን ስጋቶች እና የይገባኛል ጥያቄዎች/አስተያየቶችን ማግለጽ፣ ወዘተ ተግባራዊ ማድረግ።

በመጨረሻው ትንታኔ ላይ ሁሉም ተጨማሪ ወጭዎች ከአምራች ዋጋ ላይ እንደሚወጡ እና ይህም የኢንዱስትሪ ጉዳይ እንጂ- ላኪዎችን ብቻ የሚመለከት አለመሆኑ መገለፅ ይኖርበታል።

አነስተኛ ሎጂስቲክስ

ከኮንቴይነር ጭነት ያነሱ ብዙ ላኪዎች እና ገዢዎች የሎጂስቲክስ እና የዋጋ ገደቦች ያጋጥሟቸዋል።

በእርግጥ ብዙ አስመጪዎች ከኮንቴይነር ጭነት ያነሰ ነገር ግምት ውስጥ ያስገባሉ፣ ከ19 ቶን እስከ 21 ቶን በ 20 ጫማ ኮንቴይነር እንደ ቡናው ዓይነት።

ይህ ብዙ እምቅ አነስተኛ የልዩ ወይም አርጋኒክ ቡና አምራቾች በቀጥታ ወደ ባህር ማዶ ገበያ እንዳይሳተፉ ያግዳል። በዚህ ምክንያት በአምራች ሃገራት ውስጥ ብዙ ጥራት ያለው ወይም አርአያነት ያለው ቡና በአገር ውስጥ በአጠቃላይ ወደ ውጭ በሚላኩ ምርቶች ውስጥ ስለሚጠፉ ብቻ እውቅና አይሰጣቸውም። ቢሆንም፣ የተሻሻለ እና ቀላል የማቀነባበሪያ ቴክኖሎጂ ዛሬ በጣም አነስተኛ አብቃይ ቡድኖች ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና እንዲያመርቱ ያስችላቸዋል። ግን ይህ በተሳካ ሁኔታ ለገበያ ማቅረብ ካልተቻለ ጥቅሙ ምንድነው? የሚል ጥያቄ ይነሳል።

እንደ የሲኒ የልሀቀት ፕሮግራም እና የስፔሻሊቲ ኢንዱስትሪ በመሳሰሉት ተነሳሽነቶች በተለያዩ ሀገራት በርካታ ጥራት ያላቸውን ቡናዎች ለይተው ያውቃሉ ነገር ግን ከህ እስከ ለ ትንሽ እጣ የማግኘት እና ሎጂስቲክስ የማግኘት እድል በጣም አድካሚ ነው። ጥቂት አንጓጎሮች ዛሬ የጭነት ዋጋን በቶን መጥቀስ፣ ማይክሮ ሎቶችንም መቀበል ይቅርና በቀላል አነጋገር በእቃ መያዢያ ዕቃዎች ላይ ስብራት እንዲያጋጥም ከማድረጉም በላይ የጭነት ቦታ የለውም።

ዘመናዊ የመላኪያ መንገድ ጥቂት አማራጮችን ይሰጣል። የትራንስፖርት ዘርፉ ልዩ ገበያውን ማግኘት ለሚፈልጉ አነስተኛ አምራቾች ላይ ያለውን አንድ ትልቅ ገደብ ይወክላል።

ቡና ወደ ኦዲስ አበባ ለማጓጓዝ ሲዘጋጅ፣ ኢትዮጵያ

ሳጥን 4:- ለትናንሽ ጭነቶች ያሉ አማራጮች ምንድን ናቸው?

ጭነት መዋሀድ ወይም መቀላቀል:- ደረጃውን የጠበቀ ኮንቴነር በተገቢው ጭነት ለመሙላት ቢያነስ ለአቅም መቅረብ አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል። ይህም ማለት ሙሉ ጭነት እስከሚሰጠው መጠን ያስፈልጋል። የተፈጥሮ ቡና ከሌላ ቡና ጋር ተቀላቅሎ የብክለት ስጋት ስለሚኖርበት አይጓዝም። አነስተኛ ኮንቴነሮች በአንድ ፣ ትልቅ ኮንቴነር መፍትሔ አጠቃሎ መያዝ ሊሆን ይችላል። ይህም የሚወገድ ሊሆን የሚችል ሲሆን ለዚህም ምክንያቱ አመቺ ተመላሽ ጭነት መሰብሰብ አስቸጋሪ መሆኑ ነው። በዚህ ላይ ተለዋዋጭ ማዕከላዊ ከፍተኛ ከረጢቶች ወይም እጅግ በጣም ትልቅ ከረጢቶች ጥቅም ላይ መዋል ማና ለጫወት ይችላል። በተገቢው ሲሸፈኑ እነኚህ ከረጢቶች ጥራትን በመጠበቅ የሚያስችሉ ሲሆን ይህም ለተለየ ቡና ይበለጠሱን ውድ ለሆነ ጠቃሚ ነው። ሆኖም አብዛኛዎቹ ቡና ቆይታ በተለይ አነስተኛ ትልቅ ከረጢቶችን ለመያዝ ይቸገራሉ።

በበርካታ አገራት የጭነት አመታቸው/የተለየ የጭነት አጓጓዣ ጭነቱን ለማጓጓዝ ይበልጡን ስኬታማ በሆነ መልኩ ኮንቴነሮች ይጠቀማሉ። ሆኖም በአምራች አገሮች ከአነስተኛ ወደቦች ይህ በቀላሉ ሊሰራ አይችልም በተጨማሪም በኮንቴነሩ ውስጥ የሚጫኑ ሌሎች እቃዎች ቡናውን እንደማይጎዱ እና ገዢውም መስማማቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

አነስተኛ ይሁን እንጂ ሌላው የተወሰነ አማራጭ ገዢው ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና ዝቅተኛ ጥራት ካለው በቀላሉ ከሚሸጥ ቡና ጋር በመቀላቀል ለማጓጓዝ መምከሩ ነው/ ለምሳሌ 50 ከረጢቶች እያንዳንዳቸው የቡና ጥራት ደረጃ 250 ከረጢቶች በአንድ ኮንቴነር እንደ ሙሉ ኮንቴነር ጭነት/ ማጓጓዝ

በአንዳንድ አገሮች የአምራች ማህበራት የተለየ ጥራት ያለው ቡና የኮንቴነር ጭነት በመፍጠር ለተለየ ገበያዎች ተደራሽ ያደርጋሉ። አንዳንዶች ግን አጋጣሚዎችን ገዢዎች ጭነቶችን በመቀላቀል ያጓጉዛሉ። ሆኖም ተግባራዊ ሲሆን በከፍተኛ ደረጃ የተደራጀ መሆን እና ከአስመጪ እና ላኪዎችም ድጋፍ ይጠይቃል።

ላለቀለት ጭነት ክፍያ

አንዳንድ ገዢዎች ወይም አጓጓዣ ያለቀለት ጭነት ወጪ/ኮንቴነር ውስጥ የማንኛውም ባዶ ቦታ ወጪ እና ይሸፍናሉ። ይህም የሚጓዝው ቡና ከፍተኛ ጥራት ሲኖረው ይሆናል። ያለቀለት ጭነት ተፈጻሚ እንዲሆን ከግብይት ወደ ግብይት ይለያያል። ሆኖም አምራች በአነስተኛ መጠን የሚያመርቱ ላኪዎች ሊሆኑ እንደሚችሉ አነስተኛ ጥርጣሬ አለ። ይህ 25 ወይም 50 ከረጢቶች ኮንቴነር ማጓጓዣ ትርጉም የለውም በካርቦን ዳይኦክሳይድ ላይ የሚኖረው በጎ አይነት ተጽዕኖ ከግምት መግባት ይኖርበታል።

የአገር ጭነት ፡ በጣም ውድ የተለየ እና የሙሉ ኮንቴነር ጭነት ወጪ መክፈል ሲኖርበት ወጪው በአየር ጭነት ይበልጡን አጥጋቢ ሊሆን ይችላል። ሆኖም ጉምሩክ እና የደህንነት ጉዳዮች እዚህ ላይ ማና ይጫወታሉ። ቡና በዚህ መልኩ አይላኩም ወይም አይገቡም። ስለዚህ አየር መንገዶች እና የአየር ጭነት ድርጅቶች ሁልጊዜም ተያያዥ አስተዳደራዊ ሂደቶችን ላያውቁ ይችላሉ።

በመጨረሻም ሌላው ችግር አጓጓዣ የሚያጋጥማቸው አነስተኛ ከፍተኛ ጥራት ያለው ቡና የማጓጓዣ ጊዜ ከረዘመ ወይም በበርካታ ማጓጓዣ ተፈጻሚ ከሆነ ችግሮች ሊፈጠሩ ይችላሉ።

ምንጭ ፡ አለም አቀፍ ንግድ ማዕከል

በኮንቴነሮች ማጓጓዣ

በ20 ፊት ደረቅ ኮንቴነር/ በዛሬው ጊዜ 40 ፊት ኮንቴነሮች ለታሸገ ቡና ዋነኛ ማሻሻያዎች ሲሆኑ ይህ ከአሮጌው በከፍተኛ የማጓጓዣ ዘዴ የተሸለ ቢሆንም ውድ እና የኮንቴነሩን የመጫን አቅም ሙሉ በሙሉ አይጠቀምም። ትራንስፖርት እና ጭነት ወጪ ከክብደት ይልቅ በኮንቴነር ስለሚከፈል ይህ በጣም ጠቃሚ ነው። በከረጢት የታሸጉ ነገሮችን የማጓጓዣ ወጪ በተለይ በአስመጪ ሀገሮች እየጨመረ ነው።

በ 20 ፊት ደረቅ ኮንቴነሮች ተገቢው መልኩ በካፕ ቦርድ ወይም በቂ ጠንካራ ወረቀት ካርቶን/ በከረጢት የታሸገን ቡና ለማጓጓዣ አመቺ ናቸው። ይህም ማለት የዚህ አይነቱ ኮንቴነር ረዘም ያለ ቡና ለማከማቸት አመቺ ናቸው ማለት አይደለም ሆኖም ግን አብዛኛው ቡና በከፍተኛ መጠን ይጓጓዛል።

በከፍተኛ መጠን ማጓጓዣ በ1980 መጀመሪያዎቹ ከብራዚል እና ኮሎምቢያ የጀመረ ሲሆን አስቸጋሪ በሆኑ ሁኔታዎች ውስጥ አልፏል። በዚያ መሰረት ለማጠቃለል ደረጃቸውን የጠበቁ ኮንቴነሮች ከፍተኛ መጠን ያለው ቡና ለማጓጓዣ አመቺ ናቸው። ሆኖም ተገቢው ሁኔታ ማስተካከያ ተደርጎለት በተለይ ሆሎ ፕሮፓይዴ የተሰራ/የቡና የአጥበት ይዘት ተቀባይነት ካለው ደረጃ መብለጥ አይኖርበትም።

ኮንቴነሮችን የተመለከቱ አንዳንድ እውነታዎች

ቲኪዩ ማለት 20 ፊት ተመጣጣኝ ከፍተኛ አጠቃላይ ሂደት 30.48 ቶኖች እና ከፍተኛ ያልተጣራ የሚከፈልበት ጭነት 28.28 ቶኖች/ማለትም የማሸጊያ ማስተካከያ ክብደት/ ይህ በጣም ጠቃሚ ምድብ ነው።

ኤችኤዩ ማለትም 40 ፊት ኮንቴነር ተመጣጣኝ ከፍተኛ አጠቃላይ ክብደት 30.4 ቶኖች እና ከፍተኛ የሚከፈልበት ጭነት 26.4 ቶኖች።

ጂ.ፒ አሜሪካ ውስጥ አጠቃላይ አላማ ኮንቴነር ማለት ነው። የአውሮፓ ህብረት ዲ.ሲ ወይም ደረቅ ኮንቴነር ብሎ ይጠራዋል።

ደረጃውን የጠበቀ ያልተጣራ ክብደት አጠቃላይ አላማ ብረት ቲኪዩ ኮንቴነር አማካኝ 21ሺህ ኪ/ግ ለተፈጥሮ ቡና ቢሆንም እንደሚጓጓዘው የቡና አይነት ይህ ይለያያል። ትላልቅ ቡናዎች ወደ 19ሺህ ኪ/ግ ሊወርዱ ሲችሉ አነስተኛ ቡናዎች እስከ 24ሺ ኪ/ት ሊደርሱ ይችላሉ። ጽንሰ ሀሳባዊ የሚከፈልበት አቅም ቲኪዩ ቡና ይበልጡን ከባድ ስለሚሆን እና ምን ያህል በዶ ቦታ መሆኑን በማጤን መጠቀም አስቸጋሪ ይሆናል።

ቡና በውቅያኖስ/ባህር ላይ ማጓጓዝ በኮንቴነር ያስከፍላል። አንጓገፍ ምን ያህል ቦታ በኮንቴነር ውስጥ መጠቀም እና መተው እንዳለበት ይወስናል።

የታሸገ ቡና በኮንቴነር የማዋሀድ ስጋት

ማዋሀድ የሚከሰተው አየር ወይም ውሃ በቀላሉ በሚስብ ቁሳቁስ ምክንያት ሊመጣ የሚችል እርጥበት ሲሆን ለዚህ ደግሞ ቡና ተጠቃሽ ነው። እርጥበት ያለው ቡና 12.5 ፐርሰንት/አይኤስኦ 6673/ ከበለጠ ፈጽሞ መጓጓዝ አይኖርበትም። ይህ ብቻ ሳይሆን በኮንቴነርም ሆነ በከረጢት መጓጓዝ የለበትም። ምክንያቱም ከዚህ ነጥብ በላይ የፈንጋይ/ሽጋታ/ እድገት ሊያስከትል የሚችል በመሆኑ ነው። ብቸኛው ከዚህ የሚለይ ቡና በተፈጥሮ ባህላዊ መንገድ ከፍተኛ እርጥበት ያለው እንደ ህንድ እርጥበት ያለው ቡና ሊሆን ይችላል።

የእርጥበት መጠን ለሁሉም አይነት ቡና 12.5 ፐርሰንት ለንግድ ተቀባይነት ላይኖረው ይችላል።12.5 ፐርሰንት የሚለው የሚወክለው በመጋዘን ወይም በትራንስፖርት ወቅት የጉዳት ስጋት ምክንያት ተቀባይነት የለውም አንጓገሮች በከፍተኛ እርጥበት መጠን በአንዳንድ ክልሎች ሊያንገዙ ይችላሉ።

በርካታ ገዢዎች በአሁኑ ወቅት በግዢ ውሎች ላይ ከፍተኛ ተቀባይነት ያለው የእርጥበት ይዘት ያካትታሉ። በምግብ ጤና ላይ ያለው እያደገ የመጣ እድገት በተጠቃሚ አገሮች ላኪዎች ከዚህ አኳያ የገዢዎችን መስፈርት እንዲያውቁ ይገፋፋል።

ቡና በአብዛኛው ሞቃታማ ወይም ሀሩራማ የሙቀት መጠናቸው ዝቅ ያለ ቦታዎች ላይ ይከማቻል። ሞቃት አየር ከቀዝቃዛ አየር ይልቅ የውሃ እንፋሎት ይይዛል ሞቃታማ አየር ሲቀዘቅዝ እርጥበት ይከሰታል።

ሆኖም በተለየ መልኩ ከአምራች አገሮች የሚጓጓዙ ቡና ሙቀት በሰሜናዊ ክብብ በክረምት በስተሜን በጸደይ ወቅት ካለው ሙቀቱን ይበልጡን ያነሰ ነው። መርከቦች በረዶው ባለበት ሁኔታ ሊደርሱ ይችላሉ። በተለይ ሰሜን አውሮፓ ይህ የተለመደ ነው። በእርግጥ የዚህ አይነት ሁኔታዎች በአጠቃላይ ከማንም ቁጥጥር ውጪ ሲሆኑ ይህ አንጓገፍ ድርጅቶችን ያካትታል።

በሌላ መስመሮች ጭነት በበርካታ የአየር ሁኔታ ያላቸው ዞኖች በትራንዚት ወቅት ያልፋል። ለምሳሌ ቡና የጫካ ኮንቴነር ከፓስፊክ ውቅያኖስ ጓያኪል/ኢኳዶር/ ወደቦች እና ቤናቤንቹራ/ኮሎምቢያ ምዕራብ ዳርቻ/ ወደ ምስራቅ ዳርቻ/አትላንቲክ ውቅያኖስ/ አሜሪካ ሊጓጓዝ ይችላል። በጸደይ ወቅት ምስራቅ ዳርቻ ሰሜን ካርናይላ ግዛት ኬፕት ሀትራስ ሲያልፍ መርከቦች በ4 ሰዓት ውስጥ እስከ 20 ዲግሪ ሴልሺየስ ውጫዊ ሙቀት ቀንሶ ሊያጋጥማቸው ይችላል።

ኮንቴነር የጫነ መርከብ በበረዶ ውስጥ

በትራንዚት ወቅት ከኮንቴነር ውጪ ያለ ሙቀት ቀስ በቀስ የሚቀዘቅዝ ሆኖ የብረት ኮንቴነር ከውጪ በውስጥ በኩል እንዲቀዘቅዝ የሚያደርገው ሲሆን ሲደርስ ኮንቴነሩ በቦታው ሲደርስ ቀዝቃዛ ጣራ እና የጎን ፓናል እንዲሁም ከጭነቱ በላይ ያለው ቦታ ቀዝቃዛ አየር እንዲኖረው ያደርገዋል። በዚህ ጊዜ ቡናዎች የራሳቸውን እርጥበት መጠን ይሰጣሉ።

በኮንቴነሮች የፓናሎች ሙቀት ከመቀዘቀዣ ነጥብ በታች ሲወርድ የመቀዘቀዡን ሂደት ጀምሮ በመቀጠል ውስጣዊው ቅዝቃዜ ውጪ ካለው አየር እስኪያንስ ይቀጥላል።

ቡናው የእራሱ ይዘት ተቀባይነት ከማረጋገጥ በተጨማሪ መቀዘቀዝ ማስቀረት አይቻልም ማድረግ የሚቻለው ቅዝቃዜው ላይ ቡናው ላይ እንዳይንጠባጠብ መከላከል ነው። በሂደት ሙቀት ተለውጦ በቂ ጊዜ ካለፈ የቡና ፍሬዎች ኮንቴነሩ ውስጥ ካለው አየር ተጨማሪ እርጥበት በመምጠጥ ኮንቴነሩ እንደገና ይደርቃል። ሆኖም የሙቀት ልዩነት ከ8 ዲግሪ ሴልሲየስ እስከ 10 ዲግሪ ሴልሲየስ በመቀዘቀዝ ሂደት የማይቀር ክስተት ነው።

በበርካታ ጉዳዮች የውሃ ነጠብጣቦች ከቡናው በሚወጣ እርጥበት ከውስጥ ካለ ግድግዳ እና የጎና በጭነቱ ላይ በመንጠባጠብ በውሃ ጉዳት እና ሻጋታ ያስከትላል። ከጭነቱ በላይ ያለው አየር ወደ መቀዘቀሻ ነጥብ ይደርሳል። ይህ በማድረቂያ ኤጀንት ወይም ሽታ ማስቀሪያ ዘዴ በመደገፍ ለምግብ የሚሆኑ ነገሮችም ላይ መጠቀም ይኖረዋል። ለማጠቃለል የሙቀት ልዩነት እና የጊዜ ሁኔታ እና የክስተቶች ፍጥነት በመቀናጀት ከቡናው እርጥበት እንዲወጣ ያደርጋል። በቂ ጊዜ በመውሰድ ቡናው እርጥበት ይመጣል። ይህ በፍጥነት ከተከሰተ ወይም እርጥበቱ ከፍተኛ ከሆነ ቡናው የሚገባውን ያህል አይመጥም/አይስብም። ቅዝቃዜው ከቀጠለ በብረት ኮንቴነር እና ውስጥ ባለው አየር መካከል ያለ የሙቀት ልዩነት ከ8 ዲግሪ ሴልሲየስ ሊያልፍ ይችላል።

በአምራች አገሮች ኮንቴነሮች በከፍተኛ ቦታ ጭነት ሲደረግባቸው በቀን ከፍተኛ ሙቀት ሲኖር እና በምሽት በፍጥነት ሲቀንስ መቀዘቀዝ ስለሚከሰት አንዳንድ ውጤቶች ሊያስከትል ይችላል። ሙሉ ኮንቴነሮች ውጪ ከባድ የጸሀይ ሙቀት ላይ ከተተዉም ስጋቱ ስለሚጨምር ከመንገዳቸው ጊዜ በፊት ራቅ ብለው መቀመጥ አለባቸው።

ለሁሉም እንደዚህ አይነቱ ከአየሩ ሁኔታ ጋር የተያያዙ ክስተቶች ብቸኛው ምላሽ ኮንቴነሮች በመጫን እና በማስተካከል ወቅት ተገቢው ጥንቃቄ መደረጉን ማረጋገጥ እና በትክክለኛው መንገድ ማንገዝ ነው።

አንዱ የቡና አደራደር ዘዴ

ሌላው የቡና አደራደር ዘዴ

የኮንቴነር ማጽደቅ ቅጽ

ቡና ወደ ኮንቴነር ከመግባቱ በፊት አደገኛ እቃዎች እንዳልጫኑ፤ ሌብል እንደሌለው ወይም ተባይ ለማጥፋት በማሰብ ምን አይነት ንጥረ ነገር ጥቅም ላይ እንደዋለ ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ተባይ ማጥፊያ የተደረገለት ኮንቴነር ከመግባቱ በፊት በተገቢው ጋዙ እንዲወጣ መደረጉን ማወቅም ያስፈልጋል።

ማንኛውም አንጓዥ በኮንቴነር ላይ የቡና ፍሬዎች ለመጫን ሁኔታዎች አመቺ መሆናቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ሆኖም በኮንቴነሮች እንደ ምግብ ነክ የመሳሰሉ ቁሶችጋር ሲያዙ አመቺ ስላልሆኑ በዚህ ምክንያት ለሚመጡት ጥፋቶች ካላ ይገባኛል ማለት፤ በጽሁፍም ማንኛውም ነገር ውድቅ የማድረግ መብቱን ማስጠበቅ ተገቢ ነው። ይህ ዋስትና ያለው ጥበቃ ሳይሆን ለአንጓዥ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል። ምንም እንኳን እርስዎ አመቺ ኮንቴነር ለመምረጥ ሙሉ ሀላፊነት ቢኖርቦትም የሚረጠር ማንኛውም ኮንቴነር ማንም ያምጣው ማን ውድቅ ማድረግ ይገባዎታል። ባዶ ኮንቴነር ወደ አንጓዥ ቅጥር ግቢ አንጓዥ ሲመልስ እና ውድቅ ከተደረገ ለመተካት አንጓዥ መክፈል ይኖርበታል። ሆኖም አንጓዥ ከነጋዴው ኮንቴነር ውድቅ ተደርጎ ለወጪው አንጓዥ ሀላፊነት አለበት። ዋናው መሰረት ቅዝቃዜ ሁሉጊዜም ማስቀረት ባይቻልም የቀዘቀዘ ውሃ እንፋሎት ቡናን ከመበክል መከላከል ስለሚችል። የሚከተሉትን ከግምት ውስጥ ማስገባት ጠቃሚ ነው።

- ኮንቴነሮች ከቴክኒክ አኳያ ብቁ መሆን አለባቸው። ይህም ማለት ደረቅ፣ ንጹህ፣ ሽታ አልባ፣ እርጥበት ከል በጣሪያ እና ጎኑ ላይ ከዝገት ነጻ፣ የሚሰሩ የብረት ቁልፎች ፕላስቲክ ማሽኒያ እና መሸፈኛ መሳሪያዎች ሊኖሩት ይገባል።
- ከተቻለ የወለሉን እርጥበት ይዘት ያረጋግጡ። ቢያንስ ኮንቴነሩ ደረቅ እና በቅርቡ ያልታጠበ መሆን አለበት። ወለሉን ለማድረግ ረጅም ጊዜ ስለሚወስድ ያለመሳሪያ/ፔንት-ሮሜትር/ የወለሉን የእርጥበት ይዘት ለማረጋገጥ አስተማማኝ መንገድ የለዎትም። ይህ የእርጥበት መንገድ በታሸጉ ጭነቶች በከረጢቱ ላሉ 12% መብለጥ አይኖርቦትም። እስከ 14% ተጨማሪ ጥበቃ/ካርድ ቦርድ ወይም ክራፍት ወረቀት/ ያድርጉ ከ14% እስከ 16% በላይ ከሆነ ፕላስቲክ ከሀርድ ቦርድ ወይም በላይ ላይ ወረቀት ይጠቀሙ ከዚህ በላይ ደረቅ ፓሌቶች መጠቀም የሚችሉ ቢሆንም ከ18% በላይ የእርጥበት መጠን ያላቸው ኮንቴነሮች በከረጢት የታሸጉ ቡናዎች አመቺ አይደሉም።
- ማሽን ሲሰራ አንጓዥ ወይም ሲኬፍሲ ቅጥር ግቢ/በኤልሲኤል ሁኔታ/ አንጓዥ ኮንቴነሮችን መመርመር ይኖርበታል። መርማሪው አንጓዥን የሚወለክለው ወደ ኮንቴነር ውስጥ ገብቶ በሮቹን መዝጋት ይኖርበታል። የቀን ብርሃን ማንኛውም የሚታይ ከሆነ ኮንቴነሩ ወዲያውኑ ውድቅ መደረግ አለበት።
- በአንጓዥ ቅጥር ግቢ/በኤፍሲኤል ሁኔታ መጫን ከተፈጸመ አንጓዥ ወይም ተወካዩ እንደ ላይኛው ኮንቴነሮቹን መመርመር እና እንደላይኛው በሂደት ጥሩ ቆጠራ ማድረግ አለባቸው።
- መርማሪው የተዘጋው ኮንቴነር ውስጥ ቢያንስ ለሶስት ደቂቃ በመቆየት ተገቢ ያልሆነ ሽታ መኖሩን ማረጋገጥ አለበት። ቡና ተገቢ ያልሆነ ሽታ ኖሮት መዳረሻ ቦታ ከደረሰ በኋላ እና ከጥቅም ውጪ የሆነበት አጋጣሚ ነበር። የዚህ አይነት መጥፎ ሽታ ኢንዱስትሪ ንጥረ ነገሮች ለምሳሌ አስኮሮቢክ አሲድ ሊመጣ ይችላል።

መርማሪዎች ከዚህ በፊት ኬሚካል የጫኑ ኮንቴነሮች ወይም በላያቸው ላይ የመንግስታት የባህር ማማከር ድርጅት ወይም አለምአቀፍ ማሪታይም ድርጅት አደገኛ ጭነት እስቲከር ወይም ሌብል የተለጠፈባቸው ከሆኑ ውድቅ ማድረግ አለባቸው። 187 ቡና በኬሚካል ብክለት ወይም ሽታ የፈጠረ ሆኖ 50% - 100% ከደረሰ ይገባኛል ሊጠየቅበት እና የማስወገጃ ወጪ ሊጨምር ይችላል።

- የእንጨት ኮንቴነር ወለሎች/ሲገጠሙ የተባይ ማጥፊያ ሊደረግባቸው የሚገባ ሲሆን የዚህ ማከሚያ ዘዴ በኮንቴነር በር ላይ የተለጠፈ የኮንቴነር ደህንነት ስምምነት ላይ ተዘርዝሯል። ይህ ጠቃሚ ነው። ምክንያቱም የእንጨት ማሽኒያ ቁሳቁሶች ህግጋት ለአለም አቀፍ ማንጓዝ ጥቅም

ላይ ይወላሉ።

- ጭነት የሚደረግበት ኮንቴነር በአካባቢው ዝናብ ካለ መሸፈን ይኖርበታል። ከረጢቶች የማያፈሱ ያልተቀደዱ እርጥበት የሌላቸው እና ያልተበለሹ መሆን አለባቸው። የሚጫኑ ከረጢቶች በመጋዘን ሰራተኛ እና የመጫን ሂደት ተቆጣጣሪ ተቆጥረው መፈረም ይኖርባቸዋል። ይህም አንጓገፍን ኤልሲኤል ጭነቶች ሲወክሉት ይሆናል።
- ኮንቴነር እስካለው የመጨረሻ አቅም ፈጽሞ መሞላት የለበትም። ሁልጊዜም ከተጫነው በላይ ክፍተት መኖር አለበት ይህ ለከፍተኛ ማንገም ተፈጻሚ ይሆናል።
- በከረጢት የተደረጉ የሚጫኑ ሲኖሩ ኮንቴነሩን በካፕ ቦርድ ወይም ሁለት ድርብርድብ ካርቶን ወረቀት በተለይ የተጎረበረበ በብረት መዋቅር ላይ ማድረግ እና ምንም አይነት ከረጢት ከብረት ወይም ኮንቴነሩ ጋር እንዳይገናኝ ማድረግ መጫን ሲጠናቀቅ እጥፍ የሆነው ካርቶን ወረቀት ከከረጢቶቹ በላይ እሰክ በሩ ወለል መነጠፍ ሲኖርበት ወረቀቱ ቢያንስ በከፊል ከጣሪያ ላይ የሚኖር ቅዝቃዜ ፈሳሽ መምጠጥ ይኖርበታል።

ሙሉ በሙሉ የተስተካከለ ኮንቴነር ካርድ ቦርድ ወይም ካርቶን ወረቀት በከረጢቶች እና ኮርነሮች መካከል በግድግዳ እና ወለል መካከል በኮንቴነር እና በር ጀርባ ከላይ በደንብ መሸፈን ሲኖርበት ካርድ ቦርድ ከካርቶን ወረቀት ይልቅ ጠንካራ እና ተመራጭ ነው።

ለበለጠ መረጃ ለአለም አቀፍ ማሪታይን አደገኛ ብቃት ህግጋት እና አደገኛ ጭነት ሌብሎች www.imo.org ድህረ ገጽ አለም አቀፍ ማሪታይም ድርጅት የሆነውን ይመልከቱ።

ሣጥን 5: የተለያዩ የቡና ከረጢቶች ምሳሌ

የናሙና ከረጢት:

መደበኛው የ60ኪግ ከረጢት:

ባለ 30ኪግ የወረቀት ከረጢቶች:

የ1,500ኪግ የፕላስቲክ ከረጢት:

መደበኛ ባለ 60ኪግ እና 69ኪግ የጅንያ ከረጢት:

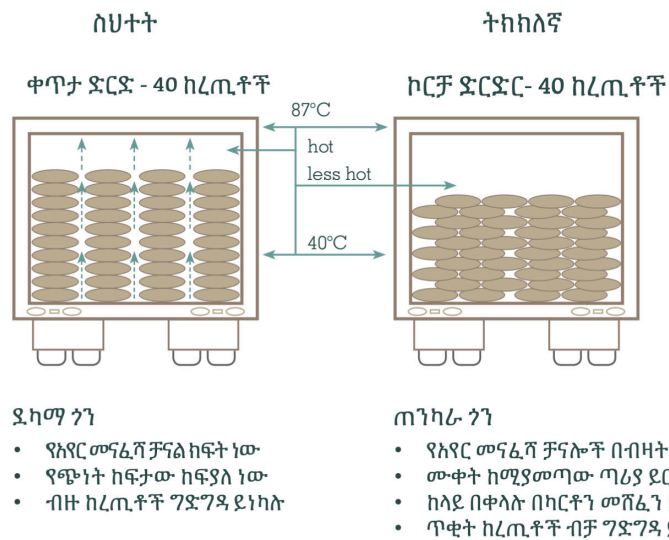
ምንጭ፣ የብራዚል ባለ ልዩ ጣዕም ቡና ግህበት

ጅምላ ቡና በኮንቴይነር ያለው ጥቅሞች

የጅምላ ቡና በኮንቴይነር ውስጥ ያለው ጥቅም የቡናው እንቅስቃሴ በጅምላ፣ መደበኛ ደረቅ ኮንቴይነሮችን ከውስጥ ጋር የተገጣጠሙ፣ በቅርብ ጊዜ በከፍተኛ ሁኔታ ጨምሯል ትክክለኛው መረጃ በቀላሉ አይገኝም ፣ ነገር ግን በመረጃ የተደገፉ የመርከብ ምንጮች እንደሚጠቁሙት በአሁኑ

ጊዜ በርካታ ዋና ዋና አምራቾች አገሮች አብዛኛዎቹን ድመቶቻቸውን ይልካሉ። በጅምላ ከዩናይትድ ስቴትስ በስተቀር በጅምላ ማንንዝ ብዙ ጥቅሞች አሉት ላኪዎች የቦርሳውን ዋጋ ይቆጥባሉ (እና በሚቀበሉበት ጊዜ መጣል አያስፈልግም) ከሊነር ወጪ በተጨማሪ ኮንቴይነሩ 21 ይይዛል24 ቶን ቡና በጅምላ እና ይህ እንደ ቡና አይነት በ17 % የሚጠጋ ቡና ከታሸገ ቡና ላይ ሊጨምር ይችላል። አንድ ትልቅ ቆዩ በብራዚል ከ 2.777 እንቅስቃሴ ከ18 ቶን ወደ 2,380 የ21 ቶን እንቅስቃሴ ቀንሷል፣ ለምሳሌ፣ 2 ሚሊዮን ከረጢቶች በጅምላ ተጭነዋል ማለት ወደ 1,000 ያነሱ ኮንቴይነሮች ይቀርባሉ የጅምላ ኮንቴይነሮች በሜካኒካል የሚለቀቁት ቲት ቻሲስን ስለሚጠቀሙ ጊዜና ጉልበት መቆጠብ ክፉ ጥቅማጥቅሞች ናቸው። ግን ሁልጊዜም ወዲያውኑ የማይታዩ ሌሎች ጥቅሞችም አሉ . ትክክለኛ መስመሮች እና ቅደም ተከተሎች ጥቅም ላይ ሲውሉ እና ቡናው በትክክለኛው የእርጥበት መጠን ሲንገዝ, በከረጢት ውስጥ ከተጫነው ቡና ይልቅ በጅምላ ከተላከ ቡና ላይ የይገባኛል ጥያቄዎች በጣም ጥቂት ናቸው በጅምላ ማንንዝ ከከረጢት ጭነት ጋር ተያይዘው የሚመጡ ችግሮችን ያስወግዳል: የከረጢት ሽታ የለም, የለም. በአያያዝ እና በአጠቃላይ የተሻለ ጥራትን በመጠበቅ ምክንያት ክብደት መቀነስ ጥሩ ጥራት ያላቸው መስመሮችም የቡና ጥራትን ለመጠበቅ ይረዳሉ በቅርብ ዓመታት ውስጥ ጥቂቶቹ የጅምላ ቡና መላኪያ ሂደት ፈጣሪዎች በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ አንዳንድ ብልህ የሆኑ የጅምላ መስመር ክፍሎችን የፈጠራ ባለቤትነት አግኝተዋል። . የባለቤትነት መብቶቹ የመያዣው በሮች ሲከፈቱ ቆርቆሮውን በሚይዙት በማሰሪያ እና በጅምላ ራስ ስርዓቶች ላይ ናቸው. በዩናይትድ ስቴትስ የሚገኙ ዋና ዋና አስመጪዎች እና መጋገሪያዎች ለቡና ጭነት ፈቃድ የተሰጣቸውን መስመሮችን ብቻ እንዲጠቀሙ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷቸዋል: ማንም ሰው የባለቤትነት መብት ጥያቄውን የተከራከረ ባለመኖሩ የአሜሪካ የቡና ኢንዱስትሪ ለቡና ማንንዣ ፈቃድ ያላቸው መስመሮችን ብቻ ለመጠቀም ይብዛም ይነስም ተስማምቷል። ላኪዎች ከአሜሪካ ገዢዎቻቸው ጋር በባለቤትነት ፈቃድ የተሰጣቸውን የመስመር ላይ ብራንዶችን ማረጋገጥ አለባቸው። አብዛኛዎቹ የማንንዣ ኩባንያዎች እና የአቃ ማንንዣ አስተላላፊዎች ስለ መስመሮች አቅርቦት እና ዋጋ መረጃ መስጠት ይችላሉ። ነገር ግን ላኪዎች የትኛውንም ዓይነት ዓይነት ከመምረጥ በፊት የገዢውን ስምምነት ለማግኘት መሞከር አለባቸው። ቡና በጅምላ መላክ ያለበት በገዢው ቅድመ ፍቃድ ብቻ መሆኑን ልብ ይበሉ

ምስል 1: የኮሪያ ድርጅት ከቀጥታ ድርጅት የተሻለ የአየር መተላለፊያ መንገድን ይዘጋል።

ምንጭ: ITC

የጅምላ ኮንቴይነሮች፡ ልክ እንደ ከረጢት ቡና ሁሉ መሸፈናቸው እና ከመሞላት ጋር ተመሳሳይ የፍተሻ ሂደት መከናወን አለበት። መያዣው ተስማሚ ወይም ላይሆን ይችላል ሽፋኑ ራሱ እንደ ሞላላ ከረጢት ወይም ኤንቨሎፕ ሲሆን መጠኑ ከ 20 ጫማ ጫማ ውስጠኛ ክፍል ጋር እኩል ነው። በላይኛው መጭመቂያዎች ላይ መንጠቆዎች ላይ ተጣብቋል ከዚያም የላላ ቡና ወደ ውስጥ ይነፋል። እንደ ቡና ያሉ ዛፎች የሚፈሱ ዕቃዎች ለመጫን ፈጣን እና ቀላል ናቸው የጅምላ ጭነት ከቤት ወደ ቤት በአነስተኛ አያያዝ እንዲጓጓዝ ያስችለዋል፤ በዚህም የእቃ መጥፋት እና ብክነትን ይቀንሳል። ለነገሮች ብዙውን ጊዜ የሚሠሩት ፖሊ ፕላስቲክ (ፊልም ወይም ከተሸመነ ፖሊኦሌፊኖች) ሲሆን ቡና በተዘጋ ክፍል ውስጥ ደህንነቱ በተጠበቀ ሁኔታ እንዲጓጓዝ ስለሚያስችል ከብክለት እና ጨዋማ የባህር አየር እንዳይበክል ያስችላል። ሊንደሩ ቡናውን ከውጪ ከሚመጡ ተጽእኖዎች ለምሳሌ እንደ እርጥበት ይከላከላል እና በኮንቴይነሩ ውስጠኛ ግድግዳዎች ላይ ጤዛ ቢፈጠር በቡና ላይ ምንም ተጽእኖ እንደሌለው ያረጋግጣል። አንዴ ከሞላ፣ መስመሩ ይታሸጋል እና ወደ መድረሻው እስኪወጣ ድረስ እንደገና አይከፈትም ወይ ወደ መጥበሻ ፋብሪካ ወይም ወደ ሴሎ ማከማቻ ስርዓት ለምሳሌ ወደብ። በጅምላ መላክ ማለት ወደ ውጭ የሚላኩ ከረጢቶች አያስፈልጉም እና ብዙ ቡና ወደ መያዣው ውስጥ ይገባል (በአጠቃላይ ወደ ሶስት ቶን ተጨማሪ) ስለሚገባ የትራንስፖርት ወጪን ይቆጥባል። የጅምላ ቡና በሜካኒካል የሚለቀቀው በተቀባዩ መጨረሻ ላይ ሲሆን ይህም ውድ የሆነ የእጅ ሥራን ከመጠቀም ይቆጠባል። በምዕራብ አውሮፓ ባዶ የቡና ከረጢቶችን መጣል ዋጋ ያስከፍላል። ዛሬ ትላልቅ መጋገሪያዎች በጅምላ እስከ 90 % ሊቀበሉ ይችላሉ። ነገር ግን መካከለኛ መጠን ያላቸው እና በተለይም ትናንሽ መጋገሪያዎች በቀላሉ ለመዋሃድ የታሸገ ቡና የመጠቀም ዕድላቸው ከፍተኛ ነው። ቢሆንም ቡናን በገፍ ማቅረብ መቻሉ ፋይዳው የጎላ ሲሆን፤ ለላኪም ሆነ ለተቀባዩ ወጪ መቆጠብ ነው። የጅምላ ቡና የያዙ ኮንቴይነሮች 'ጅምላ ጭነት' ወይም እንደዚህ ያለ መግለጫ የሚገልጽ የማስጠንቀቂያ ምልክት ማሳየት አለባቸው። 188. የጅምላ ከረጢቶች ወይም ሱፐር ከረጢቶች ከተለመደው ከረጢቶች በጣም የሚበልጡ ናቸው፣ እስከ 500 ኪሎ ግራም ወይም ከዚያ በላይ ይይዛሉ። እነሱ በአብዛኛው ለመካከለኛ የትራንስፖርት ክም ማከማቻ የሚያገለግሉ ናቸው እና የመያዣውን አጠቃላይ የመጫን አቅም ከሚጠቀሙ የጅምላ / ሱፐር ከረጢቶች የማይፈቀዱ የማይችሉትን መስመሮች ጋር መምታታት የለባቸውም።

196 ጅምላ ከረጢቶች ወይም ሱፐር ከረጢቶች ከተለመዱት ከረጢቶች በጣም የሚበልጡ ናቸው እስከ 500 ኪሎ ግራም ወይም ከዚያ በላይ የሚይዙት በአብዛኛው ለመካከለኛ መጓጓዣ ማከማቻነት የሚያገለግሉ ሲሆን የእቃውን አጠቃላይ የመጫን አቅም ከሚጠቀሙ መስመሮች ጋር መምታታት የለባቸውም። የትኞቹ ጅምላ / ሱፐር ከረጢቶች አይችሉም ምዕራፍ 7 የቡና ንግድ የንግድ ገጽታዎች

ደረቅ የጅምላ ቡና ማሸጊያ

ገበርን መጠንን

የውስጥ ፖሊፕሊንጊን ሽፋን/ ገበር ከግድግዳው፣ ከጣሪያው እና ከወለሉ ጋር በትክክል መገጣጠም አለበት። ሲሞሉ ተገቢ ያልሆነ አገባብ ወይም አቀማመጥ መቀደድ ሊያስከትል ይችላል። በመሆኑም ጭነቱ በተቻለ መጠን እኩል መሆን ያለበት ሲሆን። ከተጫነ በኋላ ደግሞ መግቢያው ወይም ሩሉ በቡና ላይ በጭራሽ እንዳያርፍ ጥብቅ መሆን አለበት። በሐሳብ ደረጃ፣ አብሮ የተሰሩ የተጠናከረ ማሰሪያዎች በሊኒየር የፊት ፓነል (ጅምላ ራስ) መያዣው በሚሞላበት ጊዜ እብጠትን ይከላከላል፣ ይህም በሮችን በቀላሉ እንዲዘጉ ለማድረግ ያስችላል። ማሰሪያ ገመዶችም መጠቀም የሚቻል ሲሆን ከተጫነ በኋላም በሚዘገቡበት ጊዜ በሮች ላይ ምንም ጫና ሊኖር አይገባም። ከዚህ በተጨማሪ ሽፋኑ በእቃ መያዣው ውስጥ በትክክል መያያዝ አለበት፤ በሩቅ ጫና ላይ ጭምር በማፍሰሻ ቦታ ላይ መያዣው ዘንበል ይላል ስለዚህ ቡናው ከጥሩ ውስጥ ይንሸራተታል። ይልቁንም የተሞላው ሽፋን ከእቃው ውስጥ ይወጣል። ኮንቴይነሮች በሁለት መንገዶች ሊሞሉ ይችላሉ። አንደኛው ዘዴ ቡናውን ከሲሎው ውስጥ በንፋስ ማፍሰሻ በመታገዝ ወይም ሻንጣዎችን (የንፋሱ መቀበያ መያዣ) ውስጥ ባዶ ማድረግ ነው፤ አየር ወደ መስመሩ ውስጥ መተንፈስ እራሱን ከእቃ መጫኛ ግድግዳዎች፣ ጣሪያ እና ወለል ጋር ያስተካክላል። ሲሊንደሩ በእቃው ውስጥ በትክክል ከተጣበቀ በኋላ ነፋሱ ቡናውን አሁን ሙሉ በሙሉ በተሸፈነው መያዣ ውስጥ ይረጫል። በዚህ ሂደት ውስጥ የተፈናቀለው አየር ማምለጥ መቻል አለበት። አንዳንድ የማይንቀሳቀሱ የቧንቧ መስመሮች የኤሌክትሪክ ኃይል መጨመር ሊያስከትሉ ስለሚችሉ መሬት ላይ ክምር ወደ መሃል አይንፉ፣ በኋለኛው እና በሮች ላይ ቦታ ይተዉ ፣ ግን መስመሩን በእኩል ይሙሉ። ቡናው ከሞቃታማው ኮንቴይነር ጣሪያ መራቅን ለማረጋገጥ በተቻለ መጠን በስቶቭ እና በሊነር ጣሪያው ፓነል መካከል ያለውን ግንኙነት ያስወግዱ ፣ በተለይም በ 70 ሴ.ሜ ርቀት ላይ። አንዳንድ ተቀባዮች በሊነር ጣሪያ ፓነል እና በቡና ጭነት አናት መካከል ክፍተት መኖር እንዳለበት ይደነግጋል ሌላው መንገድ በቴሌስኮፒ ማንገዣ ቀበቶ በመጠቀም መያዣውን መሙላት ነው በተሸፈነው ሳጥን ውስጥ ይህ የአየር ግፊትን አስፈላጊነት ያስወግዳል እና በእሱ አማካኝነት በቡና ዘር ላይ የመጉዳት አደጋን ያስወግዳል።

ለተለያዩ የአሠራር አደጋዎች መድን

በጣም ጥሩ እምነት

ሁሉም የኢንሹራንስ ኮንትራቶች የፍፁም የታማኝነት መርህ ተገዢ ናቸው። መድን ገቢው አደጋን በመቀነስ ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችለውን እያንዳንዱን ቁሳዊ እውነታ ለዚያኛው ወገን ማሳወቅ አለበት። የመግለጫው ተግባር በፖሊሲው ዕድሜ ውስጥ ይቀጥላል። ኢንሹራንስ በሥራ ላይ የሸቀጦች ባለቤት የመጥፋት ወይም የመጎዳት አደጋን ለማስወገድ ወይም ለመቀነስ በሚፈልግ እና በኢንሹራንስ ኩባንያው መካከል ያለው ሽርክና ክፍያ ሳይከፍል በዚያ ላይ ይወስዳል። የሸቀጦቹ ባለቤት ኢንሹራንስ ሰጪው ለህጋዊ ኪሳራ መክፈል እንዳለበት ሁሉ ከአደጋ መራቅን መለማመድ አለበት። ኢንሹራንስ በጣም ግልፅ እና እድሜ ጠገብ የአደጋ አያያዝ ዘዴ ሲሆን ይህም የወደፊት ገቢዎች እና ሌሎች የአስተዳደር መሳሪያዎች ከመፈጠራቸው ከረጅም ጊዜ በፊት ጀምሮ የነበረ ነው። ጥሩ የኢንሹራንስ ፖሊሲ ምን እንደሆነ ወደ ትክክለኛው ዝርዝር ጉዳይ ውስጥ ለመግባት የዚህ መመሪያ ዋነኛው አላማ ባለመሆኑ ለጊዜው ትተነዋል። ሆኖም መሰረታዊ የሆኑ ጭብጦችን በማስያዝ በኩል የሚታዩ ሰፋፊ ልዩነቶች እንዳሉ መረዳት ያስፈልጋል። ውስጥ ለመግባት ከዚህ መመሪያ ወሰን በላይ ነው። ጥፋቱ የማይቀር ከሆነ ሽፋኑ መቆም አለበት። ነገር ግን የኢንሹራንስ ሽፋን በፖሊሲ ሰነድ ውስጥ ከተጠቀሰው ጋር ብቻ ጥሩ ነው አንዱ እይታ በግልጽ የተካተተው ብቻ ነው የሚሸፈነው ሌላው (ይበልጥ ማራኪ) አተያይ በተለይ ያልተገለጸ ማንኛውም ነገር የተሸፈነ ነው።

እስከ ፍሪ ኮን ቦርድ ያለው የአደጋ ስጋት

የመድን ሽፋን አስፈላጊነትን ለመገመት አደጋው ምን ያህል ከባድ እንደሆነ እና ምን አይነት ኪሳራ እንደሚያመለክት መመርመር አለበት። ከዚያ በኋላ ብቻ ሽፋን መግዛት አለመግዛቱን ማሰብ እና አደጋን በሚመለከት ጊዜ ሁል ጊዜ የቡናን የገንዘብ ዋጋ መመልከት ያስፈልጋል። የቡና ዋጋ ሲዋዥቅ የጭነት መኪና ወይም የእቃ መጫኛ ዋጋም ይጨምራል። የቡና ጭነት ዋጋ ከቴሌቪዥን ወይም ከሌሎች የኤሌክትሮኒክስ ዕቃዎች ጭነት የበለጠ ዋጋ ያለው ሊሆን እንደሚችል ሁልጊዜ ልብ አይባልም።

ከእርሻ በር እስከ ማቀነባበሪያ ድረስ

የግዢ ወኪሎች ብዙውን ጊዜ ገንዘብ እንደሚይዙ፣ በመጓጓዣ ላይ ያለው ገንዘብ ግልጽ የሆነ አደጋን ይወክላል። የኢንሹራንስ ኩባንያ የመጓጓዣ ሽፋን እንደ አጠቃላይ ፖሊሲ አካል ሆኖ ጥሬ ገንዘብ ሊያቀርብ ይችላል፣ ነገር ግን የዚህ ዓይነቱ ሽፋን መጠን ሁልጊዜ የተገደበ ነው፣ ስለዚህ ምን እንደተሸፈነ እና ምን እንደሌለ በትክክል ማወቅ እና መረዳት ያስፈልጋል። የቡና ዋጋ ሲቀየር፣ አስፈላጊው የገንዘብ መጠንም ይለወጣልጥሩ እና መደበኛ የግዢ ጣቢያው ካልሆነ በስተቀር በአገር ውስጥ መግዣ ጣቢያዎች በቡና ላይ እሽግ ምልክት በሌላቸው ከረጢቶች ውስጥ ሲሆን በእንደዚህ ዓይነት ጣቢያዎች የሚገኙትን አክሲዮኖች በትንሹ ለመለየት እና በተቻለ ፍጥነት ወደ ማእከላዊ ቦታ ለማስተላለፍ በጣም አስቸጋሪ ነው። በዚህ ደረጃ ላይ አደጋን ለማስወገድ አስቸጋሪ ሊሆን ቢችልም ጉዳት ከደረሰ በኋላ የሚያጋጥሙትን ችግሮች ለመከላከል የኢንሹራንስ ኩባንያውን አጠቃላይ ሁኔታ አሉታዊ ጎኖችን ጨምሮ ማማከርን ለነገዬ ተብሎ የሚተው ተግባር መሆን የለበትም።

የአገር ውስጥ መጓጓዣ ብዙውን ጊዜ ትናንሽ የጭነት መኪናዎችን እና ተለዋዋጭ ሁኔታዎችን ጭምር ያካትታል። በዚህ መሰረት የትራንስፖርት መዳረሻዎች የጥራት፣ የክብደት እና የእርጥበት መጠን በትክክል ማረጋገጥ አለባቸው። ከማጭበርበር ሁኔታ ጋር ተያይዞ ከመጋዘን ሠራተኞች ይልቅ የጥራት ቁጥጥር ክፍል አባል ናሙና ይወስድ የነበረበት መንገድ።

መጋዘን እና ማቀነባበር

መጋዘኑ በተሻለ ሁኔታ በተደራጀ ቁጥር ሽፋን ለማግኘት እና የተሻሉ ውሎችን እና ሁኔታዎችን ለመደራደር ቀላል ይሆናል። እንደ ባንኮች ሁሉ የኢንሹራንስ ኩባንያዎች የንግድ ሥራ እንዴት እንደሚሠራ ማወቅ እና መረዳት ይፈልጋሉ። ቡና በቀላሉ ሊለይ በሚችል መንገድ መከማቸቱን ያረጋግጡ፤ በመጋዘኑ ውስጥ ባለ ቁጥር ያለው የባህር ወሽመጥ ስርዓት በፎቅ ላይ ቀለም የተቀቡ የባህር ወሽመጥ ቁጥሮች እና ወሰኖች። ቡና ምን ጊዜም ቢሆን በደረቅ ንፁህ የእንጨት መደርደሪያ ወይም ፓሌቶች፣ ከወለሉ ላይ እና ከግድግዳው ርቆ መቀመጥ አለበት። የመጋዘን አጠቃላይ ሁኔታ የሚከታተሉባቸውን መዝገቦችን ደህንነቱ በተጠበቀ እና በተለየ ቦታ ማስቀመጥም ተገቢ ነው። ይህን አለማድረግ ለባለቤቱ ቅዠትን ይፈጥራል። ምን ነገር ማድረግ እንደሚገባቸው የማያውቁ ሰዎች ይህን የሚጠበቀውን የማያውቁ ሰዎችን በመጠቀም ሳምንታዊ የአክሲዮን ችኮችን አድርገው ያገኙትን ሁኔታ ብቻ ሪፖርት ማድረግ ይችላሉ። ሁሉም ክምችቱን በግልጽ የሚያሳይ ካርድ መያዝ አለበት። ይህም የተከማቸውን ቡና ዝርዝር ታሪክ ያሳያል። ያልታወቀ ቡና በማንኛውም መጋዘን ውስጥ መሆን የለበትም። ከረጢቶች ትክክለኛ ክብደት እንዳላቸው እና ማንም ሰው ሚዛኑን እንዳልነካ ለማረጋገጥ መደበኛ የዘፈቀደ የክብደት ምርመራዎችን ማድረግም ሌላው ጠቃሚ ተግባር ነው። መሃሉ ላይ ምንም ቀዳዳ ወይም ባዶ ከረጢት አለመኖሩን ለማረጋገጥ አልፎ አልፎ የተደረደረውን ቡና ነጣጥሎ ማየትም ሊጠበቅ ይችላል።

አረንጓዴ ቡና የምትለቅም ሴት በኢትዮጵያ

ሌሎች የተለመዱ አጠቃላይ ስጋቶች ጎርፍ፣ እሳት አደጋ፣ መብረቅ፣ ፍንዳታ፣ ስርቆት፣ ሰብሮ ስርቆት እና ሙስና ያካትታል። ሌሎችም እንደ ከፍተኛ እርጥበት ይዘት ፣ ለረጅም ጊዜ መጋዘን መቆየት ወይም በተባይ ምክንያት የሚደርሱ መበላሸቶች ተጠቃሽ ሲሆኑ እነዚህ ሁሉም አይነቶች ስጋቶች ኢንሹራንስ የተገባላቸው ላይሆኑ ይችላሉ።

የህንጻዎቹ ጣሪያዎች ተገቢው ደረጃ ጠብቀው ጠብቀው ካልተሰሩ ስጋቶች የሚኖራቸው ሲሆን የፍላጎት ማስወገጃ ትቦዎች ሊዘጉ እና በቂ የሆነ የአየር ማስገቢያም ላይኖር ስለሚችል ግድግዳ እና

ወለሎቹ ተገቢ ጥራት ከሌላቸው ከፍተኛ ብልሽት ሊያስከትሉ እንደሚችሉ ልብ ሊባል ይገባል። መጋዘኑ ባለበት አካባቢ ያሉ ህንጻዎች ለመጋዘንነት የማይመጥኑ አደገኛ ወይም ሽታ ያላቸው ነገሮች የሚመረቱበት ያሉባቸው ከሆነ ስጋት ሊሆን ይችላል።

ስህተት ያለበት ወይም ተገቢ ያልሆነ ማቀነባበር መድን ወይም ኢንሹራንስ ሊገባለት አይችልም። አቀነባባሪዎች በሰራተኞቻቸው የትምህርት እና ልምድ ብቃት እና ጥራት ባለው ቁጥጥር በግብር ወቅት የሚፈለገውን ውጤት ለማምጣት መመስረት ይኖርባቸዋል። ሆኖም ትክክለኛ የመጋዘን ማከማቸው እና ማቀነባበር ሪከርዶች ተቀባይነት የማይኖረው ለውጥ ያሳያሉ ማቀናበር ሁል ጊዜን በትክክል ሊተነበይ አይችልም። ሚዛኖች በትክክል መሆናቸውን እና ከረጢቶች በተገቢው መመዘኛቸውን እና ከሁሉም በላይ ጤናማ ያልሆነ ቡና አለመኖሩ መረጋገጥ አለበት።

ወደ ወደብ ማጓጓዝ

በሀገር ውስጥ በወደብ ትራንስፖርት ወጥ የሆነ አግባብ የለም እያንዳንዱ አምራች አገር የተለያየ መንገድ ሲኖረው አንዳንዶች/ሁሉም በጋራ የስጋት መርሆዎች አሉባቸው።

- በእርሱ ተቋም ቡና የሚሰበሰቡ ትራኮች በተገቢው መጻዳት ሲኖርባቸው ይህም ማለት ቀደም ብሎ ምን እንዳንጓዝ ስለማይታወቅ ሁሉንም ትራኮች በቅርበት በሽታ ወይም ሌላ ብክለት ስለመኖሩ ይመርምሩ ጣሪያ ላይ ያሉ ክፍተቶች ወይም ወለል ላይ ያሉ ውሃ ሊያስገቡ የሚችሉ ወይም ቡና ሊሰረቅ የሚችልባቸውን ያረጋግጡ።
- ኮንቴነሮች ለሀገር ውስጥ ትራንስፖርት ጥቅም ላይ ሲውሉ የበሮች መቆለፊያ እና የበር ማጠፊያዎች በቅርበት መመርመር።
- የትራክ ወይም ኮንቴነሮች ማንኛውም እንጨት አካል እርጥበት በእርጥበት መለኪያ መሳሪያ ማረጋገጥ እያንዳንዱ የእርጥበት መጠን ከ20% በላይ ከሆነ ቡናውን ስለሚጎዳ ወለሉን በመንካት ማረጋገጥ።
- የአገር ውስጥ ኮንቴነር ቡና ለማንጓዝ ወይም ለመላክ ጥቅም ላይ ከዋለ ኮንቴነሩ በተገቢው ሁኔታ መስተካከሉን በጠንካራ ካርቶን ወይም ካፕቦርድ ቡናው ሙሉ በሙሉ መጠቅጠቱን ለማንጓዝ በቂ ኮንቴይነር ማንጓዝ በቂ ኮንቴይነር መኖሩን ያረጋግጡ።
- በአካባቢ የአየር ሁኔታዎች መሰረት የሙቀት መጠን ከፍተኛ ስጋር ሊሆን ይችላል። ይህም ባይሆን ኮንቴነሮች ውስጥ ያለ ቡና ለማንኛውም ረዘም ያለ ጊዜ ግልጽ በሆነ ሁኔታ መከማቸት የለበትም።
- ቡናን የሚታመኑ እና የታወቁ ወገኖች ብቻ እንዲይዙ ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ጥቂት የትራክ ባለቤቶች ወይም ድርጅቶች የጋራ ግንኙነት ሊመሰርቱ ይችላሉ። የትኞቹ ትራኮች እና ሹፌሮችን መጠቀም እንደሚገባም በግለጽ መለየት አዋቂነት ነው።
- በሞባይል ስልክ እና/ወይም አለምአቀፍ የቦታዎች ሲስተም ከሹፌሮች ጋር በመገናኘት የትራኮችን ሂደት መቆጣጠር።
- በብልሽትም ያልታወቁ ቦታዎች ለረጅም ጊዜ ማቆም አይገባም። ወደ ወደብ ያለ ርቀት በአንድ ቀን ጉዞውን በማድረግ በጣም ሩቅ ከሆነ የትራኩ ሹፌር ሊታመን የሚችል ቦታ ማቆሙን እና ለምሽት ብቻ ማሳለፉን ደህንነቱ በጠበቀ ግቢ ውስጥ መሆኑን ያረጋግጡ። በአንዳንድ ሁኔታዎች ኮንቮይ ጠቃሚ ሊሆን ይችላል።
- በአንዳንድ ነገሮች የደህንነት አገልግሎቶች ጥቅም ላይ መዋል አለባቸው። የዚህን አይነቱ ወጪ ያለው እርምጃ ከመውሰድ በፊት አንድ የተሳሳተ ነገር ካለ ምን ያህል በፍጥነት እንደሚገለጽሎት እና በምን ያህል ጊዜ መሆኑን ያጠኑ የተመሰረተ የአደጋ ወይም የቀውስ አስተዳደር ስነስርዓት ጥቅም ላይ ያውሉ።
- ቡና ደህንነቱ የተጠበቀ እና አመቺ ቦታ መቅረቡን ያረጋግጡ ኦፕሬተሩን ቡና እንዴት መያዝ እናዳለበት ያረጋግጡ። ቦታው ላይ ሲደርስ በተገቢው ተረጋግጦ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት

መስጠት ይኖርበታል። ኢንሹራንስ ሰጪዎች ተቀባይነት ያለው ማረጋገጫ ሰነድ ያስፈልጋቸዋል።

- ያስታውሱ ቡናው የሚላክበት ቦታ የአየር ሁኔታ ያሉ ወደቦች ለቡና አመቺ ላይሆን ይችላል። ከፍተኛ ሙቀት እና ቡና እርጥበትን ይመጣል። ማንኛውንም ደህንነቱ ላይጠበቅ እና በሂደትም በቡና ላይ ሻጋታ ሊከሰት ይችላል።
- ላኪዎች ቡና በእነሱ ስጋት እንደሚጓዝ እና እንደሚከማች አስቡ በተጨማሪም የተለየ ጥራት እና ብዛት ያለው በተወሰነ ጊዜ እና ቦታ ማቅረብ ይኖርባቸዋል። የተጫነ ቁሳቁስ ደካማ የስጋት አስተዳደር ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ሊቆጠር አይችልም።

የተጫነን አቅርቦት ነጻ ማውጣት

የሙሉ ኮንቴነር የጭነት ሁኔታዎች

በዚህ ነጥብ ላይ በሙሉ ኮንቴነር ጭነት/ኤፍሲኤል/ወይም ከኮንቴነር መጠን ያነሰ ጭነት/ኤፍሲኤል መካከል ልዩነት የለም ምክንያቱም ሁልጊዜም የአንጓገፍ ሀላፊነት ነው። በውሉ በተገለጸው ቦታ እና ጊዜ ቡና መድረሱን በተለይ ከጫነ መርከብ ጋር በተያያዘ የስጋት ሀላፊነት መውሰድ አለበት። ላኪ ሙሉ ኮንቴነር ጭነት ሲልክ የሚከተሉትን ተጨማሪ ሀላፊነቶች እና ስጋቶች መቀበል ይኖርበታል።

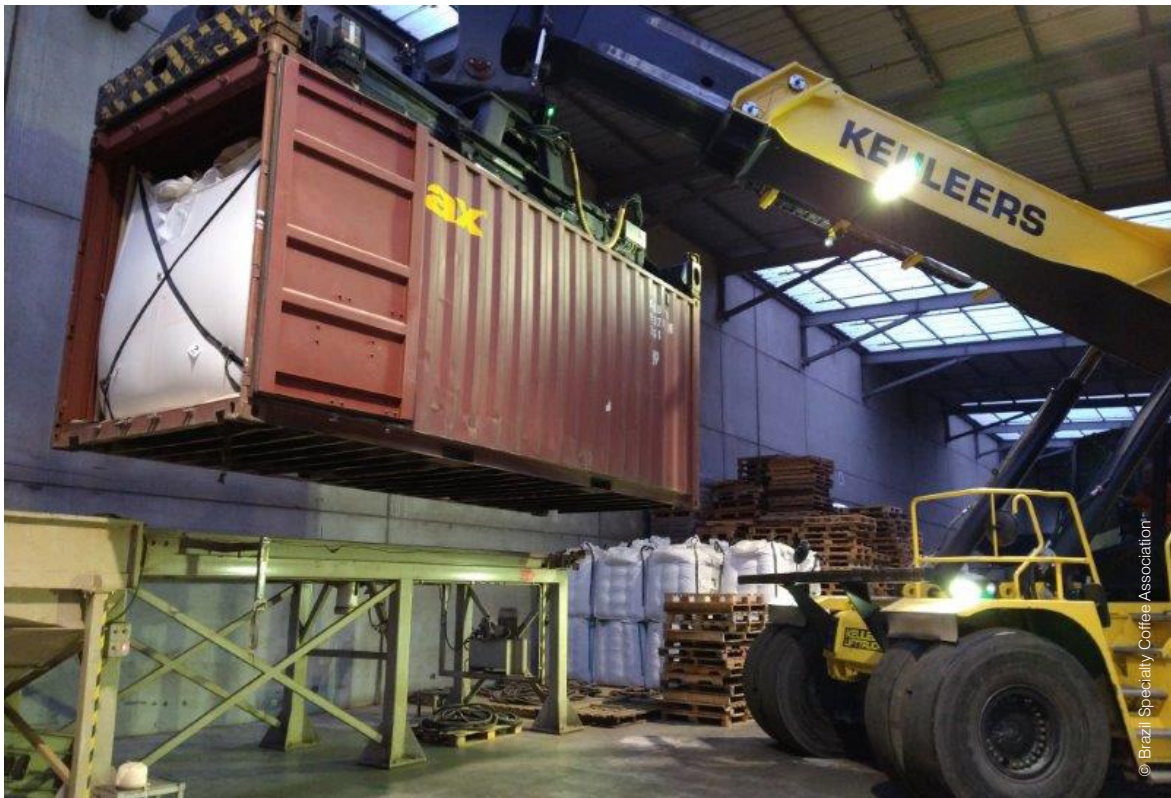
- አንጓገፍ አመቺ ኮንቴነር የመምረጥ ሀላፊነት አለበት። ከመርህ አኳያ ተገቢው ኮንቴነር አይነት ስለመሆኑ የማይገደብ ሲሆን ለዚህም ምክንያቱ እያንዳንዱ ኮንቴነር ምግብ ነክ ነገሮች ለማንጓዝ አመቺ መሆን አለበት። በመጨረሻ ደረሰኝ መሰረት አንጓገፍ ብቻ አመቺ ኮንቴነር ለመምረጥ ሁኔታውን ለማረጋገጥ እና ለገዢ በማንኛውም መልኩ ለማዘጋጀት ሀላፊነት ለአስጠጥ።
- አንጓገፍ ለተገቢ የኮንቴነር ማስተካከል እና ቡና ለተገቢው ለመጠቅለል ሀላፊነት አለበት።
- አንጓገፍ ትክክሮች ብዛት ያላቸው ኮንቴነር የመጫን ሀላፊነት አለበት። ኮንቴነር በተገቢው የመጫን የማስረጃ ላይኖር ስለሚጭል ማንኛውንም እጥረት አንጓገፍ የማስተካከል ሀላፊነት አለበት አንጓገፍ ኮንቴነሩ ስለተጫነው በሮች እስከሚዘጉ ሀላፊነት አለበት።
- ኮንቴነሮች እቃዎችን እንዲይዙ የማዘጋጀት ብቸኛው ሀላፊነት የአንጓገፍ ይሆናል። በውጫዊ ምክንያቶች ሊረጋገጥ ያልቻለ ምንኛውም ጉዳት የአንጓገፍ ሀላፊነት ሲሆን ከዚህ አኳያ የአየር ሁኔታ ወይም ሙቀት ለውጦች እንደ ውጫዊ ምክንያት አይቆጠርም።

አንጓገፍ ኮንቴነሩን የማስጠበቅ ከሙቀት፣ ቅዝቃዜ ጸሐይ እና የአየር ሁኔታ፣ ጨረር ማለትም ውጫዊ ወይም የላይኛው ክፍል እንዲጠበቅ ማድረግ ሀላፊነት አለበት። ለቡና የአውሮፓ የውል ደረጃ እንደሚገልጸው አንጓገፍ ከገገሮች የሚቀበሉትን ሁሉንም ተገቢ ትዕዛዞች ማስተላለፍ አለባቸው።

ያስታውሱ ማረጋገጫ የመስጠት ሀላፊነት ሁልጊዜም ሁሉም ነገር በጥሩ ሁኔታ ላይ ስለመሆኑ ኮንቴነር ከቅጥር ግቢያቸው ሲወጣ ወይም ሲጫን ሀላፊነት አለባቸው። ማንኛውም ጥርጣሬ ሲኖር አንጓገፍ ለማንኛውም

የቁጥጥሩ የምስክር ወረቀት በማንኛውም ወገን ከዋናው ቦታ ለሚሰጥ ሀላፊነት አለበት።

የዚህ አይነቱ የክብደት ወይም የቁጥጥር የምስክር ወረቀት እንደ ጥበቃ የሚያገለግል ቢሆንም መድረሻ ላይ ያሉ እውነታዎችን ብቻ ለማረጋገጥ ይውላል። ይህም አንጓገፍ ምን እንደተሰራ ጥሩ እውቀት ያላቸው ለቁጥጥር እና ማረጋገጫ ሊታመኑ የሚችሉ ግለሰቦች ከመቅጠር አያገደውም የእነሱ መገኘት አለአግባብ ጣልቃ ገብነት ለማስወገድ በቂ ሊሆን ይችላል። በተለየ መልኩ ስምምነት እስከሌለ የዚህ አይነቱ ተቆጣጣሪ ወይም ተቆጣጣሪ ድርጅት ከስራቸው ለሚመጡ ማንኛቸውም ገንዘብ ነክ ሀላፊነቶች ይወስዳሉ።

አንዱ የቡና አደራደር ዘዴ

የቡና ኮንቴይነሮች መርከብ ላይ ሲጫኑ

ሙሉ ኮንቴነር ጭነት ሁኔታዎች ለከፍተኛ ጭነት

ከፍተኛ ጭነቶችን ማንገዝ በሙሉ ኮንቴነር ሁኔታዎች መሰረት ተፈጻሚ ይሆናል። አንገሩን ድርጅቶች በጥቂት ወደቦች ብቻ ቡናን በከፍተኛ ብዛት በከረጢቶቹ ቀርቦ እንዲጫን የማድረግ አገልግሎት ይሰጣሉ። ከፍተኛ ጭነቶች ወይም ሙሉ ኮንቴነሮች ከማንገዝ አንጻር ለሙሉ ኮንቴነሮች ሊከተሉ የሚችሉ ስጋቶች እና የሚከተሉትን ተጨማሪ ሁኔታዎች ማወቅ አስፈላጊ ነው።

- አመቺ የሆነ ኮንቴነር በከረጢት ውስጥ ያለ ቡና መምረጥ ወሳኝ እና አስፈላጊ እንደመሆኑ ይህ ይበልጡን ከፍተኛ መጠን ላለው ቡና ተገቢ ነው። ምክንያቱም የተጎዱ የቡና ፍሬዎችን መለየት ይበልጡን አስቸጋሪ እና ከፍተኛ ወጪ የሚያስከትሉ መሆኑ ናቸው። በተለይ ኮንቴነሩ ንጹህ፣ ከባድ ነገር ነጻ፣ እርጥበት ከል፣ ቁልፍ እና መዘገቢያ መሳሪያዎች ያሉት መሆን አለበት ሀላፊነት ያለባቸው ልምድ እና አስተማማኝ የሆኑ ሰዎች ብቻ ኮንቴነሮች እቃ ከመጫኑ በፊት ማረጋገጥ አለባቸው።
- ተገቢ የሆነ ማስተካከያ መጠቀም ወሳኝ ነው። እነዚህ ከተፈተለ ከተሰራ ፖሊ ፕሮፓይሌን ወይም ተመሳሳይ ቁሳቁስ ቡና አየር እንዲያገኝ የሚያደርጉ መሆን አለባቸው።
- ማስተካከያው መያዣው ትክክለኛ መጠን እና ጥራት ባለው ቡና በተገቢው መሞላት አለበት።
- ኮንቴነሩን መሸፈን መዘጋት ማረጋገጥ ያስፈልጋል። አንገሩ ምን አልባትም ማህተም ማድረግ ይኖርበታል ይህ ከሆነ ማህተሙ በተገቢው በጥንቃቄ መደረጉን በማረጋገጥ በማንገዥ ሰነዶች ላይ የማህተሙ ቁጥር መገለጽ ይሆርበታል። /ኢ.ኤስ.ሲ. በማንገዥ መሳሪያቸው/ ሰነድ አንገሮች ማህተም እና ኮንቴነር ቁጥር እንዲገለጹ ሁኔታ ያስቀምጣሉ/

ከኮንቴር ጭነት ያነሰ

ከኮንቴነር ጭነት ያነሰ ማለት አንገሩ ለኮንቴነሮች አመቺነት እና ሁኔታ፣ መጫን ሀላፊነት ሲኖርበት ላነሰ የኮንቴነር ጭነት አገልግሎት ክፍያዎች ያስከፍላል። የመጫኛ ደረሰኝ በተገቢው ሁኔታ የተቀበሉት ሁኔታዎች ኤክስ ብዛት ያላቸው ከረጢቶች ክብደታቸው ዋይ ኪሎ ግራም ተብሎ ሲገለጽ ይችላል። አንገሩ ለከረጢቶች ብዛት ሀላፊነት ቢቀበልም ስለይዘቱ ወይም ክብደቱ ሀላፊነት የለበትም። የላኪው ህጋዊ ሀላፊነት ቢቀንስም ሙሉ በሙሉ ቀሪ አይሆንም ምክንያቱም አንገሩ በመድረሻ ላይ ማንኛቸውም ልዩነቶች ውጫዊ ሲሆኑ ብቻ ሀላፊነት በመውሰዱ ይሆናል።

ስጋቶች አያያዝን የሚለውጡበት ትርጓሜ በሽያጭ ውል ሁኔታዎች መሰረት ስጋቶች በማንገዥ ሂደት በተለያዩ ደረጃዎች ሊቋረጡ ይችላሉ።

ኤፍሲ.ኤ/በሲ.ዋይ ወይም ሲ.ኤፍ.ኤስ ሊሆን የሚችል/ ገዢው ወይም ተወካዩ በሀገር ውስጥ አቅርቦት ከወሰደ ምንአልባትም በሻጩ ወፍጮ ወይም መጋዘን ተቀባዩ ጣቢያ ወይም የአንገሩ ትራክ ሊሆን ይችላል። አካላዊ ጉዳት ወይም ጥፋት በዚህ ነጥብ ላይ ከላኪው ጋር ስጋት ባይኖርም ላኪው ለማንኛቸውም እቃዎችን የተመለከቱ ስለ ጥበቃ እና ሀላፊነት የሚኖር ስህተት ወይም መዘለል ሀላፊነት ይኖርበታል።

በሌላ አገላለጽ ኤፍሲ.ኤል/ሙሉ ኮንቴነር አቅርቦት አመቺ አይሆንም/ ለምሳሌ ይጨናነቃል/ ማለትም ለሚኖሩ ሁሉም ተጽዕኖ ሀላፊነት ይወስዳሉ። ከተፈቀደ መቋቋም ያለፉ አነስተኛ ክብደቶች ተመሳሳይ ሀላፊነት ቢወሰድም ኮንቴነሩ ቅጥር ግቢውን ከለቀቀ በኋላ ከተሰረቀ ጥፋቱ የላኪው ሀላፊነት አይሆንም።

ኤፍኤቢ/አና ሲ.ኤፍ.አር/፣ በኤፍኤቢ እንደ ኢንኮተርም እና በኤፍኤቢ እንደ ኢ.ኤስ.ሲ. እና ጂ.ሲ.ኤ ውሎች ለቡና ልዩነት አላቸው የኢንሹራንስ ሁኔታዎች በተመለከተ የሚከተው ተፈጻሚ ይሆናል።

- ኢንኮተርም፡ ኤፍኤቢ ማለትም የላኪዎች እቃዎችን ደህንነት በማስጠበቅ በጥሩ ሁኔታ እንዲጫኑ እና የተጫኑበት መርከብ በራሳቸው ስጋት እና ወጪ ተፈጻሚ እንዲሆን ያስቀምጣል።

- ኢ.ኤስ.ሲ.ሲ ኤፍኦቢ ማለት ከግዴታ ይልቅ እንደ ስጋት ማለት ሲሆን እቃዎችን መድሀን የተገባላቸው ቡናው ከመጋዘን ወይም የሚጫንበት ወደብ ካለ መጋዘን ሲለቅ ወደ ገዢው ይተላለፋል። ይህ አጠቃላይ የአገር ውስጥ ጭነት ወይም ማከማቸት የገዢው ስጋት ይሆናል ማለት አይደለም።
- አጠቃላይ ትርጓሜውን በጣም በአጭር ጊዜ ከመጨረሻው ማከማቻ ቦታ ከማንገዝ በፊት መለት ሲሆን ይህ ሁኔታ የኢንፎርሜሽን ሽፋን በተመለከተ ለኤችኦቦ ጭነቶች ማንኛውንም እርግጠኛ ለመሆን ያነሳል።
- የኮንቴነር ጭነቶችን በተመለከተ ከመጫኛ ወደብ በመርከብ ላይ የኮንቴነር መነሳት ሲኖር ቡና ከመጋዘን ወደ ኮንቴነር መጫን አይኖርም ኢ.ኤስ.ሲ.ሲ እንደሚገልጸው በዚህ ወቅት ሻጮች ሰነዶች እስኪከፈሉባቸው ከፖሊሲው ተጠቃሚ የመሆን መብት አላቸው። ላኪው እቃዎች ወይም ኮንቴነሩን እራሱን ሲጎዳ ሲጠፋ ወይም ሲሰረቅ የገዢውን ኢንፎርሜሽን ፖሊሲ ኮንቴነሩ የመላኪያ ቦታ ወደብ ውስጥ በሚቀመጥበት ጊዜ እና እስኪጫን ባለው ጊዜ ድረስ ተፈጻሚ እንዲሆን ማድረግ ይችላል።
- ጂ.ሲ.ኤ : በአረንጓዴ ቡና ማህበር ውሎች ስር ቢሆንም የእቃዎች ባለቤትነት የመርከቡን መጫኛ ሲያቋርጡ አንጓገፍ ሲዘዋወርለት እስኪዘረዘሩ ድረስ ኢንፎርሜሽን መስጠት ሲኖርበት የሰሜን አሜሪካ ቡና ንግድ መዋቅር አውሮፓ ካለው የተለየ ነው። አብዛኛው የሰሜን አሜሪካ ቡና ቆይታዎች ቡናውን ከወደብ ላይ በመግዛት ከባህር ኢንፎርሜሽን ጉዳዮች ጋር ንግድ ወይም አስመጪ ጋር የሚሰሩ ሲሆን አውሮፓ ውስጥ አብዛኛዎቹ ቡና ቆይታዎች በኤፍኦቢ ይሰራሉ።
- ሲ.አይ.ኤፍ የውቅያኖስ ጭነት ከመክፈል በተጨማሪ አንጓገፍ በኢ.ኤስ.ሲ.ሲ ደንቦች መሰረት ኢንፎርሜሽን በማመቻቸት መክፈል ሲኖርበት ከመጋዘን ወደ መጋዘን እና ከሁሉም ስጋቶች ኤስኦርሲሲ/አመት ብጥብጥ እና የሲ.ቢ.ል ንቅናቄዎች ለእቃ ንግድ ስጋቶች እና ለጦርነት ስጋቶች በሲ.አይ.ኤፍ + 5% መሰረት መሸፈን ይኖርበታል። በጣም ጥቂት ወጪዎች ኢንፎርሜሽን እና የጭነት ሽያጭ በዛሬው ወቅት ተፈጻሚ ይሆናል።

ግልግል

ውል ገዢው እና ሻጩ በግብይቱ በጽኑና ሲሰማሙ የመጨረሻ እና ተፈጻሚ ሲሆን ይህንን ተፈጻሚ ለማድረግ በሁሉም የደረጃ ሁኔታዎች እና ዝርዝሮች ላይ በቅድሚያ መስማምት እና ግጭት አፈታትን ማካተት አለባቸው። ግልግል ነጻ ግጭቶችን መፍቻ ልዩ መንገድ የሚያስችለው በሰላማዊ ድርድር ግጭቶችን መፍታት የማይቻል ሲሆን ይሆናል።

አለምአቀፍ የቡና ንግድ ውስብስብ እንደመሆኑ ግጭቶችን መፍታት የዚህን ያህል የተወሳሰበ ይሆናል። ይህም ልምድ እና እውቀት የሚፈልግ ሲሆን ከቡናው ንግድ ውጪ ማግኘት ቀላል አይሆንም። ግጭቶች በፍጥነት እና በተገቢነት በተለይ በሰላማዊ ድርድር በገዢ እና ሻጭ መካከል የጋራ መፍትሔ ያስፈልገዋል።

ይህ ካልተቻለ ግልግል ጉዳዩን ወገንተኛ ባልሆነ መንገድ የህግ ፍርድ ቤት ሂደት ሳያካትት ይህ መዘግየት ሰለሚያስከትል /እቃዎች እንዲያዙ ስለሚችል ተገቢ ቢሆንም የኤክስፐርት እውቀት በቀላሉ ላይገኝ ይችላል። አፈጻጸሙም በጣም ወጪ ይሆነረዋል።

በዚህ ዋና ምክንያት የአውሮፓ ቡና ፌዴሬሽን እና የአረንጓዴ ቡና ማህበር ደረጃ ያላቸው ውሎች ግጭቶችን ለመፍታት የህግ ሂደቱን ባለማካተት ሁልጊዜ በድርድር እንዲፈቱ ያደርጋሉ።

የቡና ማህበራት በላኪ አገሮች የግልግል ህጋት አውጥተዋል። በጣም ጠቃሚዎቹ አውሮፓ ውስጥ ያሉ የግልግል ማዕከላት ማለትም ለንደን፣ ሀምቡር እና ሊህቭሪ ናቸው። ሌሎች የግልግል ማዕከላት አምስተርዳም፣ አንቲወርክ፣ ጄኖቫ፣ ሮም እና ትርስቲ ናቸው። አሜሪካ ውስጥ ግልግል ሁልጊዜም ከ2006 ጀምሮ ኒውዮርክ ውስጥ ቢደረግም በጂ.ሲ.ኤ በጸደቀው መሰረት ሌላ ቦታም ተፈጻሚ ሊሆን ይችላል።

ፍላጎት ያላቸው ወገኖች አሜሪካ ያሉ ግንኙነቶች ማድረግ ወይም በጂ.ሲ.ኤ ለጸደቁ ቦታዎች ዝርዝር ማህበሩን ግንኙነት ማድረግ ይችላሉ።

የግጭት አይነቶች እና ይገባኛሎች

ሁለት አይነት ግጭቶች አሉ-

- የጥራት ግጭቶች - በጥራት ግልግል የሚፈቱ
- ቴክኒካዊ ግጭቶች - ማንኛውም ሌላ ግጭት በቴክኒካዊ ግልግል የሚፈቱ
- የጥራት ግጭቶች የቡናን ጭነት ተጽዕኖ ስለሚያሳድሩ/መዘግየቶች ከፍተኛ ወጪ ኖሮአቸው ጥራት ይቀንሳል/ የይገባኛሉ ህግጋት እና የጊዜ ገደቦች ከቴክኒካዊ ግጭቶች ይለያሉ
- ኢሲኤፍ ውሎች: የጥራት ይገባኛል ማራገፊያ ወደብ የመጨረሻ ማራገፊያ ቀን ጀምሮ በ21 ቀናት ውስጥ መቅረብ ይኖርበታል። ሁሉም ሌላ ይገባኛል /ቴክኒካዊ/ ከማራገፍ በኋላ 45 ቀናት ባልበለጠ መቅረብ ሲሆርበት ይህም ለገዢው ሰነዶች እስካሉ ወይም የውል ማንኛውንም ጊዜ የመጨረሻ ቀን ጀምሮ ቡናው እስካልተጓዘ ሊቀርብ ይችላል።
- ጂሲኤ ውሎች: የጥራት ይገባኛል ከማራገፍ በኋላ በ15 ቀናት ውስጥ መቀረብ አለበት ወይም ሁሉም የመንግስት ክሊራንሶች በተወሰደ በ15 ቀናት ውስጥ መቅረብ ይገባዋል። ለሁሉም ሌላ ይገባኛል/ቴክኒካዊ/ ይገባኛል ለማቅረብ የጊዜ ገደብ የለውም። የቴክኒክ ግልግል ጥያቄ ከመጀመሪያ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በ1 ዓመት ውስጥ መቅረብ ይኖርበታል።

ማንኛውም ተዋዋይ ወገን ይገባኛል ማቅረብ የሚችል ሲሆን ይህም በጽሁፍ ሲሆን ይመረጣል። ከሌላኛው ወገን በተገለጸው የጊዜ ገደብ ስለግጭቱ ማሳወቅ አለበት። የሰላማዊ ድርድር መፍተሎች ካልተቻሉ ይገባኛል ባይ ወደ ግልግል መሄድ ይችላሉ አቅራቢዎች ይገባኛል አያያዝ ላይ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርባቸዋል። ይገባኛል ማቅረብ በግልግል መፍታት ማለት ከገዢ ጋር ያለ ግንኙነት ማብቃት ጥያቄ ውስጥ ይገባል ማለት ነው።

ገዢው ለጥራት ክብደት መዘግየት አለመጓጓዣ ትክክለኛ ላልሆኑ ወይም ለጠፉ ሰነዶች ይገባኛል ሊያቀርብ ይችላል። አቅራቢዎች የዘገየ ፣ ያልተሟላ ወይም ክፍያ ያልፈጸመበት ለምሳሌ ገዢው የማንኛውንም ትዕዛዝ ባለመስጠቱ የውሉ መጨናነቅ በተመለከተ ይገባኛል ሊያቀርቡ ይችላሉ።

እንደ ምሳሌ የጀርመን ቡና ማህበር የግልግል ፍርድ ቤት ሀምቡርክ ንግድ ምክር ቤት በየአመቱ 5-10 ጉዳዮች ይመዘገባል። ሆኖም አለምአቀፍ ጉዳይ ዝቅ እያለ ነው። ጥቂት የጥራት ይገባኛሎች ወደ ግልግል የሚመጡበት ምክንያት አቅራቢው /አንጓገፍ ግንኙነት ላይ ስጋት እንዲፈጠር አለመፈለጉ ሲሆን ከፍተኛ መጠን ያለው ገዢዎች በተለይ በአንጻሩ አነስተኛ ይገባኛሎች መፈጸም አይፈልጉም ይበልጡንም ጥፋት የፈጸመውን አቅራቢ ከመዘገባቸው ይሰርዛሉ አንዳንድም ማስታወቂያ አይሰጡም።

የተለመዱ ስህተቶች

ገዢው ጠላት አይደለም። ለገዢዎች ማሳወቅ ሁሉንም ባይሆን አብዛኛዎቹ ችግሮች በሰላማዊ መንገድ እንዲፈቱ ያስችላል። መጥፎ ዜናን መደበኛ በሌላ በኩል ችግር እንዲፈጠር ያደርጋል። ዝቅተኛ ደረጃ ያለው ጥራቱ ያልተጠበቀ ማንኛውንም የውልን አፈጻጸምን መቀናጀት ዝቅ ማድረግ እና የጥራት እውቀት ማነስ ወይም ሁሉም ሊያካትት ይችላል። ትክክለኛ ሪፖርት አለማቅረብ ጭነት መዘግየት ከሚጠበቀው በላይ ከፍተኛ ጉዳት ሊፈጥር ይችላል።

ገዢ እና ሻጭ በግብይት ላይ አጋሮች ናቸው። ሁሉም ነገሮችን በስኬታማ ሁኔታ በማጠናቀቅ እና ጎጂ ሁኔታዎችን ለመቀነስ የራሳቸውን ሚና መጫወት ይኖርባቸዋል። ለማንኛውም ችግሮች ለገዢው ማሳወቅ በወቅቱ ማስተካከያ እርምጃ ለመውሰድ ወጪ ለመቆጠብ እና ጉዳት ለመቀነስ ያስችላል። ይህም በግልግል ሂደት የሚወስደውን መጨናነቅ ሊቀንስ ይችላል።

የአገር ውስጥ እገባ ይፈልጉ ምክንያቱም የአገር ውስጥ ተወካዮች ከግልግል ሲስተሙ ጋር

የበለጠ ልምድ አላቸው ላኪውንም በአንዳንድ ዝርዝሮች ሊመሩ ይችላሉ። የአገር ውስጥ ተወካዮች የግልግል ውሳኔ እንዴት እንደሚሰጥ ላያው ቢችሉም ሂደቱን በግልጽ በመረዳት እንዴት ውጤቱ እንደተወሰነ ይበልጡን ማብራሪያ ሊሰጡ ይችላሉ። ይህ ለላኪ ለቅሬታ መቅረብ ለመወሰን በጣም አጋዥ ነው።

ገላጋዮችን መሾም

ገላጋይ ሲባል ሹመት፤ ተከላካይ ግጭቱን ተከላካይ ወይም በአንድ ወገን ብቻ የሚመራ ማለት አይደለም። ግልግል ማለት ገላጋዮች ያለወገንተኝነት ያሉ ጉዳዮችን በማስረጃ ማንም ይሹማቸው ከግምት ውስጥ ከጠበቆች ይልቅ ይበልጡን እንደ ዳኛ ናቸው።

በጣም የታወቁ፤ ልምድ ያላቸው እና የተከበሩ የቡና ንግድ አባላት ብቻ ገላጋዮች ሊሆኑ ይችላሉ። ከማህበራቸው ውስጥ በገላጋዮች ችሎት አባላት የሚመረጡ ሲሆን ይህ ያላቸውን ልምድ ከግምት ውስጥ በማስገባት ገላጋይ በጥራት ፣ በቴክኒክ ችሎት ወይም በሁለቱም ሊያገለግል ይችላል።

በሚመለከተው ማህበር ህግጋት መሰረት ግጭት ያለባቸው ወገኖች ወይም ማህበሩ ራሱ ገላጋዮች ሊሾም ይችላል። ግጭት ያለባቸው ወገኖች የራሳቸውን ገላጋዮች ሾመው የተለመደው አሰራር እነዚህ ገላጋዮች በራሳቸው ሶስተኛ ገላጋይ የመሀል ዳኛ ይመርጣሉ።

የአደጋ ስጋት እና ፋይናንስ

የቡና እሴት ሰንሰለት የአደጋ ስጋት አስተዳደር297

ለአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ጥቅም ላይ የሚውሉ ሌሎች የስጋት ቅጥሮች ዘዴዎች309

የስቶክ ገበያ በተንቀሳቃሽ መሣሪያ

የአደጋ ስጋት እና ፋይናንስ

በቡናው ዘርፍ ያሉ ድርጅቶች በአያንዳንዱ የአቅርቦት ሰንሰለት ደረጃ ስጋቶች ስለሚያጋጥሟቸው ከተለያዩ ምንጮች የሚመጡ ገንዘብ ነክ ሀብቶች ያስፈልጋቸዋል። ፋይናንስ አለመኖር በራሱ ስጋት ሲሆን ይህ ሌሎች ስጋቶችን ማስተዳደሪያ መንገድ ነው።

ይህ ምዕራፍ የቡና ንግድ ስራን የሚያካትቱ ስጋቶች ፣ እነዚህን ስጋቶችን መፍቻ አማራጮች እና የፋይናንስ አቅርቦት ከስጋት ጋር እንዴት እንደሚገናኝ እና ስጋትን ለይበልጡን አመቺ የቡና ዘርፍ መልካም አጋጣሚ በመፍጠር ወይም ስጋትን ለመግታት የተመለከቱ ዝርዝሮችን አካቷል። በስጋት ተፈጥሮ እና በአለምአቀፍ የቡና እሴት ሰንሰለት አያንዳንዱ ደረጃ በሚገኝ የፋይናንስ አቅርቦት ላይ እናተኩራለን።

በቡና እሴት ሰንሰለቶች የስጋት አስተዳደር

የቡና ንግድ ስራ የተደራጀበት መንገድ እና የፋይናንስ አቅርቦት ከማህበራዊ ምጣኔ ሀብታዊ እና የጾታ እኩልነት መታጣት አኳያ ዘርፉ የአካባቢ አየር ሁኔታ ለውጥ እና የገጠር ማህበረሰቦች ኑሮ ለማንሳት ትግል ላይ ሲሆን በውጤቱም አነስተኛ ቡና አመራሾች በከፍተኛ ደረጃ ችግር ውስጥ እንደመሆናቸው የቡናው ዘርፍ የፋይናንስ እና ቴክኖሎጂ ሀብት ይበልጡን ማህበራዊ እና በአካባቢ ቀጣይነት ማምረት እና ፋክክር ሊኖረው ይገባል።

ይህ ምዕራፍ የስጋት ችግሮችን ወሳኝ የሆኑን እና የፋይናንሱን ዘርፍ በመለየት አዲስ አገልግሎት ለስጋት አስተዳደር እና የፋይናንስ አቅርቦት የቡና ንግድ ስራን እንዴት እንደሚሻሻል ያነሳል። ይህ ምዕራፍ ጉዳዮቹን ለማንሳት መሰረት በመፍጠር ከስጋት እና ፋይናንስ ጋር የተያዙ መልካም አጋጣሚዎችን ቦታው የትም ይሁን የቡና እሴት ሰንሰለት መጠን ወይም ደረጃ ባለድርሻዎች የሚሰሩበት ወይም ለመስራት ያቀዱበት አኩዋያ ወይም ከዚህ ውጪ አጋጣሚዎችን ያነሳል። ይህም ባለድርሻዎችን፣ ተቀባይነት ያለው ውሳኔ እንዲወስኑ እና የቡና ንግድ በተመለከተበቂ ግንዛቤው እንዲኖራቸው ያግዛል።

በአለምአቀፍ እሴት ሰንሰለት ውስጥ መስራት

የአለምአቀፍ እሴት ሰንሰለት ጽንሰ ሀሳብ የማምረት ተግባራትን መከፋፈል ለመያዝ እና በተለያዩ አገሮች እና የንግድ አጋሮች ነጋዴዎች የተለያዩ ስራዎችን ለመያዝ ያገለግላል። ጂ.ቢ.ሲ. ሙሉ መጠን ያለው የስራ ተግባራት በግለሰቦች እና ንግድ ድርጅቶች በተለያዩ ቦታ የመጨረሻ ምርት ለማመንጨት የሚሰሩን ያካትታል። የምጣኔ ሀብታዊ እና የሀይል ዳይናሚክስ በኢንዱስትሪው ምርት ማደራጀትን ያመለክታል።

ጂ.ቢ.ሲ. በተለያዩ የዘርፍ ተሳታፊዎች በቡና ማምረት ላይ በሚሳተፉ መካከል ያሉን ግንኙነቶች ይበልጡን ለመረዳት ያግዘናል እዚህም ባለድርሻዎች

- አነስተኛ አምራቾች
- አምራች ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና መካከለኛ መጠን ያላቸው ድርጅቶች /አግራ-ሲ.ምስ/ ፡ ለምሳሌ አምራች ማህበራት የአገር ውስጥ አቀነባበሪዎች አጠቃላይ የአርክንቶይ ቡና ማቀነባበር እና መላክ እና ለአነስተኛ ገበሬዎች አገልግሎት የሚሰጡ
- የአገር ውስጥ ነጋዴዎች እና ብሔራዊ ገባዎች በአምራች አገሮች ማለትም አምራቾችን ከአግሪ ሲ.ምስ ጋር ወደ ውጪ ገበያ የሚያገናኙ
- አለምአቀፍ ነጋዴዎች እና በርካታ ዜግነት ያላቸው ድርጅቶች
- ቡና የሚቆሉ እና የሚያከፋፍሉ ላኪ አገሮች

የቡና እሴት ሰንሰለት ውክልና በምዕራፍ አንድ እና ልዩ የቡና ማህበራት ሲስተም ካርታ ምዕራፍ ሁለት በአለምአቀፍ የቡና አቅርቦት ሰንሰለት ያሉ ሚናዎች እና ተለዋዋጭነት ያሳያል።

ከንግድ አኩዋያ የቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ ያለ ስጋት ለዘርፉ ጂ.ቢ.ሲ. ወሳኝ ሲሆን እያንዳንዱ ባለድርሻ በዚህ መዋቅር ውስጥ ሊኖረው የሚችለውን ሚና አመለካከት ነው።

የቡና አለም አቀፍ እሴት ሰንሰለት አፕራትሎች ማምረት፣ ሽያጭ፣ ማከፋፈል፣ ወደ ገበያ መግባት፣ የረጅም ጊዜ አትራፊነት፣ ፋይናንስ ማግኘት እና ኢንቨስትመንቶች እና በአጠቃላይ የንግድ ግንኙነቶች መረጋጋት ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ስጋቶች ያጋጥሙታል። በዚህም መሰረት ስለ ስጋቶች ያለ እውቀት ባድርሻዎችን በገበያ መልካም አጋጣሚ ውስጥ እንዲያልፉ ለማገዝ ፣ እድገት እንዲያስመዘግቡ እና የዘረፉን ተመራጭነት ከፍ ለማድረግ ወሳኝ ናቸው። ድርጅቶች የትም ይሁኑ በጂ.ቢ.ሲ. ሲሳተፉ ስጋቶች ያጋጥማቸዋል። አጠቃላይ ስጋቶች ለቡና አፕራትሎች ተጽዕኖ ሲኖራቸው ይህም ከአንዱ ባለድርሻ ወደ ሌላኛው ይለያያል ከዚህ በላይ የተለዩ ስጋቶች በእያንዳንዱ ጂ.ቢ.ሲ. ደረጃ ይኖራሉ። የእነዚህ ስጋቶች ተፈጥሮ ከማምረት፣ ማቀነባበር፣ ንግድ፣ መቀላት እና የግብይት ሂደቶች ጋር ይያያዛል።

አነስተኛ አምራቾች በተለያዩ ክልሎች በስጋት እና ፋይናንስ አቅርቦት ምክንያት አጋዥ ብልሀቶችን ላለመጠቀም ሁኔታ ይታይባቸዋል። በተግባራዊ ንግድ እና የብድር አሰራር ከፍተኛ ወጪዎች በማስከተል ለአነስተኛ አምራቾች ጥበቃ በዝቅተኛ ደረጃ እንዲሆን እና የቡና ጂ.ቢ.ሲ. አሁንም የቆየ እኩልነት መታጣት እንዲኖርበት አድርጎታል። ስጋቶችን ለመፍታት የግኝት አግባቦች እና ይበልጡን ቀጣይ የሆነ የፋይናንስ አቅርቦት ለአነስተኛ አምራቾች ወሳኝ ነው።

ይህ ክፍል የቡና ንግድ እና ፋይናንስ አቅርቦት ይበልጡን ማህበራዊ እና የአካባቢ ቀጣይነት አኩዋያ የተነደፉ ግኝቶችን ይመለከታል።

አጠቃላይ ስጋቶች

የአካባቢ አየር ሁኔታ ለወጥ እና የብዝሃ ህይወት ጥፋት በቡና ጂ.ቢ.ሲ. በአጭር መካከለኛ እና ረጅም ጊዜ ሁሉም አፕራትሎች ላይ ስጋትን ፈጥሯል። የግብርናው ማህበረሰብ ህይወት ከመጉዳቱም በተጨማሪ የአካባቢ አይር ሁኔታ ለወጥ ቡናን ለማምረት ለማብቀል የመሬትን ቀጣይነትን ተጽዕኖ ስለሚያሳድር ይህም የደን መጨፍጨፍ እና የደን መራቆት ያስከትላል። በቡና ጂ.ቢ.ሲ. ውስጥ ያሉ አፕራትሎች የቡናን ምርት ለማረጋገጥ እና በመጨረሻ አመታት ተፈጥሮአዊ ሂደትን ሳይጎዱ ጥራት ለመጠበቅ ይህንን ስጋት መዋጋት አለባቸው።

የማምረት ስጋት

ቡና አብቃዮች እና አምራቾች ከእጽዋት በሽታ እስከልተጠበቀ የአየር ሁኔታ ክስተት እና ቀውስ እና የአካባቢ መራቆት ድረስ ያሉ ስጋቶች ያጋጥማቸዋል። ለቡና አምራቾች ቴክኖሎጂዎች እና ግኝቶች እንደ በሽታን የሚቋቋሙ ዝርያዎች ወይም ብቃት ያለው የመስኖ ሲስተም ከምርት ጋር የተያያዙ ስጋቶችን ለመፍታት ወሳኝ ነው።

ሆኖም ከቡና ጋር በተያያዘ የግብርና ምርምር ያለ ኢንቨስትመንት በአብዛኛዎቹ አምራች አገሮች በቂ አይደለም። የቡና ማምረት እና መላክ ፋክቲሪ ያለበት፤ ተፈጥሮ በተጨማሪም በአንዱ አገር የበለጸጉ ቴክኖሎጂዎች ቢኖሩም በሌሎች አገሮች የተገደቡ ናቸው። የምርምር ገንዘብ ከፍ ማድረግ እና ጠቀሜታ ግኝት ያላቸው መፍትሔዎች ኢንቨስትመንት የአካባቢ አየር ሁኔታ ቀውሶች ምላሽ ለመስጠት እና ለመቋቋም ለገበሬዎች ወሳኝ ከመሆናቸው ባሻገር ነው። ስጋትን ዝቅ በማድረግ መልካም አጋጣሚን ይፈጥራሉ።

የቡና ተክል መፈተሽና መለካት ጓቴማላ

አካላዊ እና የደህንነት ስጋት

አካላዊ እና የደህንነት ስጋት ለንግድ የሚቀርቡ እቃዎች ሳይገኙ ሲቀሩ ወይም ሲጠፉ ይከሰታል።

በንግድ ላይ ላለ ክምችት ገንዘብ ቅድሚያ ሲከፈል ፋይናንስ የተደረጉ እቃዎች ለአበዳሪው እንዲመልሱ ክፍያ ዋስትና ይያዛሉ። ማለትም ዋስትና ወይም መያዣ ይሆናሉ። በአብዛኛው ባንኮች ለክምችት እና በሚሰበሰቡ/ባሉ ደረሰኞች/ አጠቃላይ ዋስትና የሚይዙ ሲሆን በዚህም ተጠቃሚ ባለቤቶች ሁሉንም ቅድሚያ ክፍያ ሙሉ በሙሉ ሲከፍሉ በባንኩ ስር ይሆናሉ።

ባንኮች በዚህ ላይ የረጅም ጊዜ ግንኙነት ለመመስረት ስለሚፈልጉ ለረከብት ይችላሉ። አስተዳደር እና የእቃዎቹን የተበዳሪ ቢሆኑም አካላዊ ቁጥጥር አጠቃላይ አለምአቀፍ ግንኙነት ሲኖር ሊተው ይችላሉ።

አነስተኛ አጥራቶች አዲስ ወይም አንጻራዊ የቅርብ ጊዜ ግንኙነት - ባንኮች ቼኮች እና ሚዛኖች መኖራቸውን ማረጋገጥ ይፈልጋሉ። እነዚህ ቼኮች እቃዎች በመጋዘን የተከማቹትን በባንኩ ስም የመጋዘን ደረሰኝ እና ሌሎች ዋስትናዎች በባንኩ ባለቤትነት እንዲያዘዋውር ወይም እንዲፈጽም የሚያስችሉ ሆነው ሊኖር የሚችል ማንኛውም የኢንሹራንስ ይባላል ካለ ሁሉም እቃዎች ስምምነት ባለው ኢንሹራንስ ሰጪ እና ባበንኩ በሚቀበለው ሁኔታዎች መሰረት ኢንሹራንስ ይገባላቸዋል። ይህም ቢሆን ባንኮች ተጨማሪ ዋስትና ሊፈልጉ ይችላሉ።

የገበያ ስጋት

ዋና የገበያ ስጋት ከሆኑ ጉዳዮች መካከል የዋጋ ግሽፈት እና በየጊዜው የሚታዩ መለዋወጦችን የሚመለከት ሲሆን የገበያ ተሳታፊዎችን ለኪሳራ በመዳረግ በፈለጉት ልክ እንደልባቸው ለመንቀሳቀስ እንዳይችሉ ሊያዳደርጋቸው ይችላል። ለምሳሌ የቡና ገበያ ዋጋ ከግብዓቱ ወጪ በታች ይወርድ እና የአነስተኛ አምራቾች እና የግብርና ስራውን ወዲያውኑ ኪሳራ ላይ እንዲወድቅ ሊያደርገው። ወይም የትርፍ መጠንን ለመሰረዝ ዝቅ በማለት ለአገር ውስጥ ነገዴዎች ወይም ላኪዎች በተለያዩ ገበያ መረጃ በወጣው ዋጋ ቡና በሚገዙት ላይ ኪሳራ ሊያስከትል ይችላል።

ከፍተኛ የገበያ ዋጋዎችም በተመሳሳይ ስጋትን ይፈጥራሉ። ለምሳሌ ከፍተኛ የዋጋ ጭማሪ አቅራቢዎችን አሁን ካሉ ገዢዎች እንዲርቁ ሊያደርግ እና ለከፍተኛ ዋጋ የሰጠው ተጫራች እንዲሸጡ ሊያደርግ ይችላል። ከፍ እያለ የሚመጣ ዋጋ አንዳንድ አምራቾች ድርጅቶችን እና የግብርና ሲሞችን የውል ጥሰት እንዲፈጽሙ እና እጥረት ያለባቸውን መሸፈን ባለመቻላቸው ይህ እንዲከሰት ሊያደርግ ይችላል። ለምሳሌ አነስተኛ ድርጅት ወይም የገበሬ ማህበር በቅድሚያ ለመላክ ውል በቅድሚያ ቋሚ ዋጋ ካለው ከአምራቾች ቡናውን ካልሰበሰበ ኪሳራው ሊከሰት ይችላል። ነጋዴው ትርፉን ሊያጣ ወይም የገዢውን ውል እንዲጥስ ሊገደድ ይችላል።

ከገበያ ስጋት ጂርባ ምን አለ?

ቀላል ማብራሪያ ሊሆን የሚችለው ያልተሸጡ ክምችቶች የተጠቃሚው ፍላጎት ሲቀንስ ዋጋ ይወድቃል ወይም ከሚፈለገው በላይ አቅርቦት ይኖራል። በዚህም የሽፋን ወጪ /የተቃረነ ግዢ/ እጥረት ወይም የወደፊት ሽያጭ ጭማሪ ፍላጎት ሲጨምር ወይም የአቅርቦት እጥረት ሲኖር ዋጋ ይጨምራል።

ሆኖም በርካታ ሌሎች ጥቃቅን እና ትላልቅ ምጣኔ ሀብታዊ ሁኔታዎች የገበያ ስጋት ላይ ተጽዕኖ አላቸው። ለምሳሌ ዋና የአየር ሁኔታ ወይም የፖለቲካ ብጥብጥ በአምራቾች አገሮች ውስጥ፣ ማህበራዊ ፖለቲካ ሁኔታዎች ያልተረጋጉ እንዲሆኑ በማድረግ ተጠቃሚ አገሮችንም በገበያ ላይ ጥርጣሬ እንዲኖራቸው እና ተጽዕኖ እንዲያርፍላቸው በማድረግ ዋጋ በቡና እንቅስቃሴ እና በገበያዎች ላይ ጥላ እንዲያጠላበት ያደርጋሉ።

ከዋና የንግድ ሁኔታ አለመረጋጋት በተጨማሪ አለም ያለው የቡና ፍላጎት ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት የተረጋጋ ነበር። በቡና ጂ.ቢ.ሲ ትልቅ የንግድ አትራፊነት አነስተኛ ወሰን አለው። ይህም የበለጠ ፉክክር፣ የበለጠ መቀናጀት፣ የበለጠ መስፋፋት ወይም የተሰባጠሩ ተግባራት እንዲኖሩ አድርጎአል። ስብጥር በአብዛኛው ከተለያዩ ወይም ከተሻሉ የንግድ አጋሮች ጋር በመሳፍ የስራ ብቃት እንዲኖር ማድረግ ይችላል። የስብጥር ስልቶች በአብዛኛው ከግንት ጋር በመጣመር ከቡናው የምርት ጥራት፣ ልማቱም በምርት ሂደት የቀጣይነት መስፈርትን እና በቡና አጠቃቀም አዲስ ጽሁፎች ከማውጣት እንዲሁም ሶስተኛ እና አራተኛ የቡና መነሳቶች ጋር ሊያያዝ ይችላል።

የአገር ስጋት

የአገር ስጋት ለአለም አቀፍ ብድር ተፈጻሚ ሲሆን አበዳሪው የሚመለከተውን አገር ፖለቲካዊ ፣ ማህበራዊ እና ምጣኔ ሀብታዊ ሁኔታዎች ምዘና ይሰራል። በአብዛኛው በከፍተኛ ደረጃ ለአጠቃላይ የስጋት ምዘና በቡና አምራቾች አገሮች የንግድ ፋይናንስ ምዘና ሲኖር ይበልጡን ያልተረጋጋ አገር ወይም ምጣኔ ሀብቱን የደሀ አገሮች ስጋት መጠን ይመዘናል።

የዚህ አይነቱ ምዘና አገሪቱን ሳይታሰብ የገንዘብ ነክ ግብይቶች ማስተዋወቅ ወይም የልውውጥ ቁጥጥር እንደገና ማስተዋወቅ ወይም ሌሎች ገደቦች ሊያካትት ይችላል። የደሀ አገሮች ስጋት የመደበኛ ወጪ በመጨመር ባንኮችን የብድር ዋስትና የሚመለከተው አገር ነጻ ምንጭ እንዲቀርብ ሊጠይቁ ይችላሉ። ባንኮች የአገሪቱን ስጋት ከፍተኛ ሆኖ ከተሰማቸው የአገር ወይም የብድር ዋስትና ገዝተው ወጪውን ወደሚከፈለው የማበደሪያ መጠን የሚደመር ይሆናል።

ሁል ጊዜ ተቀባይነት ላይኖረው የሚችለው የአገር ስጋት አስመጪው አገሮች ላይ ተፈጻሚ መሆኑ ነው። አስመጪው በባንክ በቀረበ ፋይናንስ ንግድ የሚሰራ ከሆነ ባንኩ በአብዛኛው የላኪውን ገዢዎች አንዳንድጊዜም የግል ግብይቶች ቀደም ብሎ የማጽደቅ መብቱ የተጠበቀ ነው። ወደአልተለመደ መዳረሻ ሽያጭ የሚፈጸም ከሆነ የሀገር ስጋት በማጽደቅ ሂደት ሚና ይጫወታል። ለአለም አቀፍ ባንኮች ይህ ከግለሰብ ላኪዎች ይልቅ የዚህ አይነት የፍርድ ጥሪዎች ለማድረግ ቀላል ነው።

ሆኖም የአገር ስጋት ከቡና ንግድ ገንዘብ ነክ ሁኔታ በላይ ይሔዳል። የጂ.ቢ.ሲ አፕሪልን ወጪዎች የአምራቾች አገሮችን ፖለቲካዊ ፣ ማህበራዊ እና ምጣኔ ሀብታዊ ሁኔታዎች ያንጸባርቃል። ለምሳሌ በከፍተኛ ደረጃ ብቁ ያልሆነ እና ሙሳና ያለው ቢሮክራሲ ለአነስተኛ አምራቾች እና አግራሲዎች የምጣኔ ሀብት ምደባ ስኬታማነትን

በመገደቡ በሰንሰለቱ በታች ግኝት እና እድገትን ይገድባል። በተጨማሪም መደበኛ ግኝቶችን በእሴቱ ሰንሰለት ያሉ ባለድርሻዎች ዘገምተኛ በማድረግ በቡናው ኢንዱስትሪ ያለው ተሳትፎ ጥቅም እንዲሸረሸር ያደርጋል።

የምንዛሪ ስጋት

የአገር ውስጥ ምንዛሪ ተለዋዋጭነት ወይም ግሽበት ኪሳራ ሊፈጥር ይችላል። የአገር ውስጥ ምንዛሪ በሽያጭ ምንዛሪ ላይ ይጠነክራል።

አብዛኛው አለም አቀፍ የቡና ንግድ በአሜሪካን ዶላር የሚገለጥ ሲሆን ቡና እንደ ዶላር ሽቀጥ/ ይታወቃል። በአብዛኛዎቹ አምራች አገሮች የአገር ውስጥ ምንዛሪ ከዶላር ጋር አይገናኝም ይህም ማለት ላኪዎች የዶላር ምንዛሪ መጠን ከአገር ውስጥ ምንዛሪያቸው አንጻር በከፍተኛ ደረጃ ስጋትን በመፍጠር የመላክ ገቢን እና ውስጥዊ የቡና ዋጋን ተጽዕኖ ያሳድራል።

የምንዛሪ ስጋት በአብዛኛው ለሽያጭ የሚሆን ምንዛሪ የሚሆን ብድርን የሚገድብ ሲሆን የአገር ውስጥ ደንቦች ይህንን የውጭ ምንዛሪ ከመላክ ገቢ ለማስመለስ የሚያስችል የፈቃድ ደንቦች አላቸው። ቅድሚያ ክፍያዎች ወዲያውኑ ከተመለሱ ወደ አገር ውስጥ ምንዛሪ ከገቡ በአሜሪካ ዶላር ለተንቀሳቀሱ እቃዎች ክፍያ ይውላሉ። የእቃዎች ወጪ በዶላር ሲገለጽ በአገር ውስጥ ምንዛሪ ገፈጻሚ አይሆንም። የእቃዎች ወጪ የሽያጭ ዋጋ 80% ሲወክል ለምንዛሪ ስጋት መጋለጥን ይገድባል የተገደበ ነው።

በበርካታ አገሮች የአገር ውስጥ ባንኮች ቀጣይ የሆነ የዶላር ቅድሚያ ክፍያ መስጠት አይችሉም። ግላዊ ድርጅቶች እና ባንኮች የምንዛሪ ስጋትን በተለያዩ አግባብ የሚቀርቡ ቢሆንም መሪ መርህ መሆን ያለበት ሁልጊዜም እቃ መላክ እና ምንዛሪ ጥርጣሬ አብሮ አለመጠፈድ ይሆናል።

ከታሪክ አኳያ የአገር ውስጥ ምንዛሪ በበርካታ ቡና አምራች አገሮች ይበልጡን ቅናሽ ሲያሳይ/ላኪዎች በክምችት ላይ ትርፍ በአገር ውስጥ ትርፍ ምንዛሪ ሊፈልጉ/ ከዚህ ይልቅም /ላኪዎች ሊከሰሩ የሚችሉበት ምክንያት ከሚልኩት ያነሰ የአገር ውስጥ ምንዛሪ መቀበላቸው ነው። / በርካታ ምሳሌዎች እንደሚያሳዩት 2007/2008 ገንዘብ ነክ ቀውስ ወቅት የአገር ውስጥ ምንዛሪ ከዶላር ይልቅ ተመራጭ ነበር።

በዛሬው ወቅት ከፍተኛ የአሀሮች ሀብት ሽግግር የቆየውን ምንዛሪ እየለወጠ እና የወለድ መጠን ሂደቶች እና አለምቀፍ የካፒታል ፍሰት በአንጻሩ የምንዛሪ መጠን እና የቡና ዋጋ ተጽዕኖ እያሳደሩ ነው። በውጤቱም የቡና አቅርቦት እና ፍላጎት ከተከፈለው ዋጋ ጋር ሁልጊዜም አብሮ አይሄድም በአምራች አገሮች ብሔራዊ ምንዛሪ ለውጦች በተገቢው ምልክት የአለምአቀፍ የቡና አቅርቦት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። በተለይ ከተለዩ ዘርፎች ስልቶች ጋር ሲቀላቀሉ ተጽዕኖ ይከሰታል።

የሰራ ብቃት ስጋት

በግብይት ላይ ያሉ አንደኛቸው ወገኖች የውል ግዴታዎቹን ካላሟሉ ለዚህ ምክንያቱ የአቅርቦት ማጠር ወይም ያልተጠበቀ የዋጋ እንቅስቃሴ ሊሆን ስለሚችል በሌላኛው ወገን ላይ ኪሳራ ይፈጥራል። ሻጮች ውሉን ካላቀረቡ፤ ዘግይተው ባቀረቡ ወይም የተሳሳተ ጥናት ካቀረቡ ገዢው ሰነዶች ካልወሰደ የሚፈርስ ከሆነ ወይም ለመክፈል ፍቃደኛ ካልሆነ ይህ የሰራ ብቃት ስጋት ተብሎ ይጠራል። የሰራ ብቃት ስጋት ላይ አንደኛው መስመር መከላከያ በትክክል የተዋቀረ ግብይት ነው። ተጨማሪ መከላከያዎች በተያዙ ንብረት አስተዳደር በመጠቀም ከግዢ ቦታ ጀምሮ እስከ ጉዞ ሰነዶች ርክክብ መጨረሻ በማስፈጸም መከላከል ይቻላል። ይህ ለላኪዎች ይበልጡን አስቸጋሪ ሲሆን የሁሉም አስመጪዎች ወይም ቡና እምቅ ገንዘብ ነክ ሁኔታ እና ጤና ለማወቅ አይቻልም።

በዚህም ምክንያት ባንኮች ሻጮች ህጋዊ ከሆኑ፤ ከታወቁ እና ከሚተማሙባቸው ገዢ ድርጅቶች ጋር ብቻ እንዲነግዱ ይገፋፋሉ በተጨማሪም ባንክ የሽያጭ ውል ክምችት ለመግዛት ማንኛውም ገንዘብ በቅድሚያ ከመሰጠቱ በፊት ሊጠይቅ ይችላል። በዚህ ጉዳይ ዋጋው ሽያጭ ቋሚ የሂደቱ አመቻች ይሆናል።

ይህ የሰራ ብቃት ጉዳይ ቢፈታም በዋጋ እና የልዩነት ስጋት ላይ ጥያቄዎችን ያነሳል። እንደ አጠቃላይ ህጋት አብዛኛዎቹ ባንኮች የግዢን አጠቃላይ ወጪ በቅድሚያ መፍቀድ ባለመፈለግ በአብዛኛው የዋጋውን መቶኛ የተወሰነ መጠን በመምረጥ እስከ 80% ሊፈጽሙ ይችላሉ። ይህ በጣም ከፍተኛ ከሆነ ችግር አጋጣሚ

ምክንያታዊ ሽፋን ያቀርባል። መቶኛውም እንደ ሀገሩ የስጋት ደረጃ የሚለያይ ሲሆን ተበዳሪው የንግድ ስራውን የሚራብት አገር ባለው እና ባንኩ በተበዳሪው ላይ በሚያደርገው ምዘና መሰረት ሊለያይ ይችላል።

አለምአቀፍ የእሴት ሰንሰለት መናጋት

አጠቃላይ የአለምአቀፍ እሴት ሰንሰለት በክልል ወይም አለምአቀፍ ደረጃ ባልተተነበየ እና በከፍተኛ ደረጃ ሊቆጣጠሩት በማይችሉት ክስተቶች ወይም በምጣኔ ሀብታዊ ስራዎች ላይ በሚጋረጡ ችግሮች ምክንያት ሊቆም ወይም ሊፈርስ ይችላል። ኮቪድ-19 የአለምአቀፍ እሴት ሰንሰለት መፍረስን አመለክቶአል። ከዚህ ወረርሽኝ በፊት መደበኛ የነበረውን የንግድ እና ምርት እንቅስቃሴ መቋረጡ በአለምአቀፍ ደረጃ ባይሆንም ጨምሯል።

በተለይም የቡና ምርትን ሊገድቡ ከሚችሉ ጉዳዮች መካከል በዋነኝነት ዋና የአካባቢ እና የአየር ሁኔታ ክስተቶች/እንደ እሳተ ጎመራ ፍንዳታ ወይም ንፋስ አዘል ዝናብ፣ ወታደራዊ ግጭት፣ ሽብርተኝነት እና የንግድ ግጭቶች ሲሆኑ በበርካታ ወይም በሁሉም የሰንሰለቱ ደረጃ የሚገኙትን ክልሎች ሽያጭ ገደብዋል። በጂ.ቢ.ሲ መጋረጥ ወይም መፍረስ አንድ ወር ወይም ከዛ በላይ በእያንዳንዱ 3.5 ዓመታት እንደ ማክኔንሲ እና ኩባንያ የተከሰተ ሲሆን ኢንቨስተሮች ፣ ገዢዎች እና አምራቾች በዚህ ባልተጠበቀ ክስተት ላይ መቋቋሚያ እርምጃ መውሰድ አለባቸው።

የጂ.ቢ.ሲ መጋረጥ ወይም መፍረስ አንደኛ እና ዋነኛው ተጽዕኖው ወይም ውጤቱ ምርትን በረጅም ርቀት ማንገዝ እና ማቀነባበር አለመቻል ሲሆን ተበዳሪዎች ያለባቸውን ብድር ሁኔታዎች እንዲጥሱ ያደርጋቸዋል። የቡና አፕራትሮች መጋረጥ ወይም መፍረስ ሲኖር ሀይል አልባ በመሆን ቁልፍ የመግቢያ ሰልፎች ሁሉንም ዋነኛ ግብይቶች በመጀመሪያ ላይ ያለን ስጋት ሊገድቡ ይችላሉ። ያልተጠበቀ አደጋ ኢንሹራንስ እና ቦንዶች ለገዢዎች እና ሻጮች ተፈጥሮ አደጋ ማምረት ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድር ሲኖር ገንዘብ ነክ ምርቶች ሊሆኑ ይችላሉ። የአምራቾች ፖሊሲዎች እና ግንዘብ ነክ ተቋማት ሀብረት ድንገተኛ መልሶ ክፍያን ለማዘገየት ወይም ለማስተላለፍ እና እዳን ገንዘብ ነክ ቀጣይነት በአምራች ድርጅቶች ላይ ተጽዕኖ ሳያሳድሩ መልሰው ሊያዋቅሩ ይችላሉ።

በመጨረሻም በአገር ውስጥ ገበያ ልማት እና ኢንቨስት የሚያደርጉ አምራቾች የአቅርቦት ሰንሰለት ስብጥር ላይ ኢንቨስት የሚያደርጉ ገዢዎች በአማራጭ ቦታዎች በዋነኛ ክምችት ወቅት ገቢን በማመንጨት የአበዳሪዎችን ዝቅተኛ መስፈርቶች ለማበደር ሀብት ማግኘት ይችላሉ።

በቡና ቆይዎች እና አከፋፋዮች በኩል ካሉ ስጋቶች መካከል የንግድ ስራው ቀጣይነት እና ምክንያታዊነት ባለ በጎ ያልሆነ ማስታወቂያ ሊጎዳ ይችላል። የሚል እምነት መኖሩ ነው ቁልፍ የኢንዱስትሪ ተዋናዮች በቀጣይነት እና በከፍተኛ ደረጃ ለዚህ አይነቱ ስጋት ይጋለጣሉ።

ደንበኞች ቀጣይነት ባለው ተጠቃሚነት ጉዳይ ላይ ከፍተኛ ትኩረት እየሰጡ ሲሆን በእሴት ሰንሰለቱ በኩል እንዲኖር የሚፈለገውን ግልጽነት ያለውን ፍላጎት ከፍ ያደርጋል።

በተጨማሪም አጠቃላይ ድርጅታዊ ጥረት ባሉ ተፈጻሚ ደረጃዎች መሰረት የአየር ሁኔታ ለውጥን እንዲነሳ እየጠየቁ ሲሆን የአረንጓዴ መስፈርት ቅንጅት ወደ ብሔራዊ እና አለምአቀፍ ንግድ እና ፖሊሲ መሰረት መካተት ቡና ቆይዎች እና አከፋፋዮች በስራ ተግባራቸው በጎ ያሆነ የአካባቢ ተጽዕኖ በማድሳቸው በህግ እና ገንዘብ ነክ ጠያቂነት ሊኖርባቸው ይችላል።

እነዚህ ቡና ቆይዎች እና አከፋፋዮች የአቅርቦት ሰንሰለታቸውን ቀጣይ ማድረግ እና አሉታዊ ተጽዕኖን በእውቅና ስጋት ማስተዳደር ይኖርባቸዋል። ይህ ደግሞ በበርካታ ባለድርሻ አካላትን በተቀናጀ ፕሮግራም ለመምራት እና ድርጅታዊ ልማት በማፋጠን አሳታፊነት እና ተጠቃሚነት ለማበረታታት ያስችላል። ከዚህ ጋር ተያይዞ በቡና መቁላት እና ማከፋፈል ደረጃ አነስተኛ አምራቾችን ከአካባቢ የአየር ለውጥ ጋር ያለውን ሁኔታ (<https://fairtransport.eu>) እና ልቀት ነጻ ማንገዝ ሲስተም በጎ የሆነ ትራንስፖርት ሲስተም በተመለከተ (<https://fairtransport.eu>) መመልከት ይችላል።

የእውቅና ስጋት መፍቻ ሌላው መንገድ ቢ-ኮርፕ ማረጋገጫ ሲሆን ይህ የማህበራዊ እና አካባቢያዊ የድርጅቶችን ብቃት በመለካት ግልጽነት እና ህጋዊ ተጠያቂነታቸውን ይለካል። ቢ-ኮርፕ ማውጫ መስፈርቶች ሲለያዩ ይህም በድርጅቱ መጠን እና መዋቅር መሰረት ቢሆንም ሁሉንም አይነት የንግድ ስራ ሁኔታዎች እንዲሸፍኑ ታስቦዋል። (<https://bcorporation.net/certification/meet-the-requirements>)

በበርካታ እያደጉ ያሉ የንግድ ስራዎች ቢ-ኮርፕ ማረጋገጫ እያገኙ ሲሆን እነዚህ ለቀጣይነት ባላቸው አግባብ እውቅና ያገኙ ድርጅቶች ሲያካትት እነሱም ካታህሊያ እና ቡና ቆይዎች ዋና ቡና፣ 23ዲግሪ፣ የቡና ስርክል

ሳጥን 1 : ብራዚል ውስጥ የምንዛሬ ግሽበቶች ውጤት

አለም አቀፍ ኤክስፖርት የመላክ ገበያ በባህሪው ከፍተኛ አቅርቦት ያለው እና ተፎካካሪ ሆኖ መገኘት የሚጠይቅ ነው። ቡና አምራች አገሮች እንደ ሆንዱራስ፣ ኒካርጉዋ እና ታንዛኒያ በሄክታር ያለው ምርታማነት ጉዳይ፣ የብድር እጥረት እና ከፍተኛ የማዳበሪያ፣ የሰው ሀይል ወጪዎች ከግምት ውስጥ በማስገባት ችግሮቹን መፍታት አለባቸው።

እነዚህ ጉዳዮች እንደ ብራዚል ለመሰሉ አምራቾች በሁለት ዋነኛ ሁኔታዎች ተጠቀሟል። እንዲሁም አስተሳሰብ ነው። በመጀመሪያ ደረጃ ብራዚል አግሪኪቸር ባለፉት አስርት አመታት በከፍተኛ ደረጃ ምርታማነት ለማሻሻል ስለተጠቀሙበት እና ኢንቨስት በማድረጋቸው የምርታቸውን ተፎካካሪ ጨምሯል።

ሁለተኛ የብራዚል ምንዛሬ መዳከም እዛ አገር ውስጥ ያሉ አምራቾችን አግዟል። በ2020 ከአሜሪካን ዶላር አኩዋያ ያለውን ዋጋ 20% አጥቷል። በዚህ ላይ በ4ኛው አመት ይህ ተከስቶአል። እርጅና ለብራዚል የቡና ላኪዎች ይበልጡን የአገር ውስጥ ምንዛሬዎች ለእያንዳንዱ ወደ ውጪ የሚላኩ እና በዶላር ከፍተኛ ወሳኝ ጥቅም በመሆኑ የቡና ምርትን እና መሰረተ ልማቱን አስፋፍቷል።

ብራዚል የምንዛሬ መቀንስ ትርፋማነትን እና ኢንቨስትመንትን ወደ ፊት የገበያ ዋጋን ቅናሽ የምታሳይ ብቸኛ አገር አይደለችም። ቪዩትናም አነስ ባለ ደረጃ እና ኮሎምቢያ ምርታማነትን ከፍ ለማድረግ ርካሽ ከሆኑ ብሔራዊ ምዛሬዎች ተጠቅመዋል።

ምንም እንኳን ይህ ሁኔታ ብራዚል እና ኔትናሁም ውስጥ ለቡና አምራቾች ትርፍ እያመጣ ቢሆንም ቡና በብዛት እንዲቀርብ እና በከፍተኛ ደረጃ የተባዛ ገበያ እንዲከሰት እና የዋጋ ለመዋወጥ እንዲከሰት አድርጎአል። ብራዚል እና ቤትናም በአንድነት የአለምአቀፍ የቡና ምርት 55% በላይ የሚሸፍን ሲሆን አፍሪካ እና ላቲን አሜሪካ ባሉ አምራቾች ወጪ የገበያ ድርሻቸውን ማግኘት ይቀጥላሉ።

ምንጭ: አለም አቀፍ ንግድ ማዕከል

ሞንቱቢል ቡና ፣ ጃስፐር ቡና፣ ቡና ባይ ዲይዲዲይን ሶካ ቡና ሮስተርስ እና ቫቫ ቡና ውሳኔነት ሲጠቀሱ ለሙሉ ዝርዝር ቢ-ኮርፕ ማረጋገጫ ያላቸው ድርጅቶች ማውጫ በድህረ ገጽ ላይ ያጣቅሱ። (<https://bcorporation.eu/directory>)

የዚህ ጠቃሚ የበጎ ፈቃድ ደረጃ ቢኖርም ቀጣይነት ላላቸው ጉዳዮች የመጨረሻ አይደሉም የቡና ቆይዎች እና አከፋፋዮች እውቅና በረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንት ከተለያዩ የቡና ጂ.ቢ.ሲ. አጋሮች ጋር በመጋራት በጋራ የሚበለጹ መፍትሔዎች ጋር መጣመር አለባቸው።

የቡና ኮንቴይነር ወደብ ሲደርስ

የአስመጪዎች እና ላኪዎች ስጋት

የቡና ፈቃድ ስጋት

በእሴት ስንሰለት በእያንዳንዱ ደረጃ መካከል የሚጠፋ ጊዜ የቡና አስመጪዎች እና ላኪዎችን የዋጋ መለዋወጥ በማምጣት ከፍተኛ የኪሳራ ስጋት ውስጥ ይከታቸዋል።

በርካታ አፕሬትሎች ጀርባ ለጀርባ ለመነገድ እየታገሉ ሲሆን ይህም ማለት/ግጥን እና ሽያጭን/ አብሮ እንዲሄድ በማድረግ ቦታን መያዝ በጣም አስፈላጊ ይሆናል። የንብረት ቆጠራዎች እና የገበያ ዋጋ በቅርብ ቁጥጥር ተደርጎበት ቁልፍ በሆኑ ወቅቶች ውል እና ዋጋ ለማውጣት እና በፍጥነት እየተለወጡ ላሉ ዋጋዎች መጋለጥን ለመቀነስ መሰራት ይኖርበታል።

ዘመናዊ የግንኙነት ቴክኖሎጂዎች በአለም ዙሪያ ፈጣን የገበያ ዜና በማቅረብ ይህ ታላቅ የዋጋ መለዋወጥ ያስከትላል። ምንም እንኳን አጠቃላይ የዋጋ ስጋት ቢኖርም የተለያዩ ስጋቶች ማለትም ከተለያዩ ዋጋ ጋር ልዩነቶች ጋር የተያያዘ ስጋት፣ የቡና ፍሬ መለያየት እና ተያያዥ የወደፊት ፍጆታዎች ምክንያት አስቸጋሪ ሊሆን ቢችልም በርካታ ላኪዎች በተለይ የገበሬ ማህበራት በታሪክ ሀብት ስለሌላቸው መረጃ እና ስልጠና የዋጋ ስጋትን በተለያዩ ገበያዎች መቀነስ ያስችላቸዋል። የዋጋ ስጋት አስተዳደር የበለጡ ዝርዝሮች ከዚህ በታች ተገልጾታል።

ወደ ወደብ ማረጋገጥ

በማስመጣት እና መላክ ስራዎች ንግድ የቁሳቁስ ስጋት እቃዎችን ወደ ወደብ ከማጓጓዝ ይጀምራል። የአገር ውስጥ ለማጓጓዝ በተመለከተ ከወደብ ጋር የተያያዘ ወጥ የሆነ አሰራር የለም። እያንዳንዱ አምራች አገር የተለያዩ አሰራር ቢኖረውም ሁሉም አንዳንድ የጋራ ስጋቶች አላቸው። እነዚህ በማከማቸት ወቅት የሚኖር የብክለት ስጋት የቡና ፍሬዎች መጎዳት ጥራታቸው ማጣት ስርቆት እና ጥፋት ሊያካትት ይችላል።

ላኪዎች ቡና ሁልጊዜም በአነሱ ስጋት እንደሚጓጓዝ እና እንደሚከማች ማወቅ አለባቸው። በተጨማሪም የተለየ ጥራት እና ብዛት ያለው ምርት በተወሰነ ጊዜ እና ቦታ የማቅረብ ግዴታ አለባቸው። የስጋቶች ደካማ አስተዳደር ጭነቶችን ወደ ወደብ ማድረስ ላይ ያልተጠበቀ ክስተት ወይም ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ለማስቀመጥ ያለውን ማንኛውም እድል ሊያበላሽ ይችላል።

ክሬዲት ኢንሹራንስ በመጠቀም ስጋትን መከላከል

የክሬዲት ኢንሹራንስ በአስመጪ ወይም የቡና ቆይ ግለሰብ ደንበኞች በተለይ የተራዘመ የክፍያ ሁኔታዎችን በሚፈልጉት ዙርያ የሚኖሩ ስጋቶችን በመመዘን ልዩ በሆኑ ኩባንያዎች የሚቀርብ የክሬዲት ኢንሹራንስ ነው። ዋናው አላማ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ደንበኞች ለቀረበላቸው እቃ ክፍያ መፈጸም በማይችሉበት ጊዜ የሚፈጠረውን ስጋት መሸፈን ነው። የክሬዲት ዋስትና አቅራቢዎች ለእያንዳንዱ ገዢ ግለሰብ መድሀን ሊቀርብበት የሚችለውን የክሬዲት መጠን ገደቦች ያስቀምጣሉ። የምጣኔ ሃብት እርግጠኝነት በማይኖርበት ጊዜ ይህ ገደብ በድንገት በከፍተኛ መጠን ሊቀነስ ወይን ሙሉ በሙሉ ውድቅ ሊደረቅ ይችላል።

በዚህ አይነት ሁኔታ በኢንሹራንስ ደህንነት ላይ የሚመረከቡ አነስተኛ አስመጪዎች እና ጅምላ ሻጮች ለደንበኞች ሙሉ በሙሉ ማቅረብ ሊያቆሙ ወይም ወድያውኑ ጥሬ ገንዘብ ሊጠይቁ ይችላሉ። ከዚህ በተጨማሪ የክሬዲት ኢንሹራንስ በማይሻር መልኩ ከድርጅት የፋይናንስ ድጋፍ ማግኘት ጋር የተያያዘ መሆኑ ላይ ማስመር ጠቃሚ ይሆናል። እንደ እውነታው አብዛኛዎቹ የፋይናንስ ተቋማቶች ለላኪዎች፣ አስመጪዎች፣ ቆይዎች ወይም ግምላ ሻጮች በቂ የሆነ የክሬዲት ስጋት ኢንሹራንስ ካላቸው ገንዘብ ይሰጣሉ።

የክሬዲት መድሀን ሰጪዎች አስመጪዎች ለሁሉም ደንበኞቻቸው ወይም ለአንዱ ሽፋን እንዲወስዱ ይጠይቃሉ። መድሀን መስጠት አለመስጠታቸው በሚያከናውኑት የንግድ ስራ አይነት እና በሚጠየቀው አረብ ላይ የተመረከበ ነው። አብዛኛዎቹ አብላጫ ቁጥር ያላቸው ደንበኞች ከፍተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ ቡና ቆይ ድርጅቶች ከሆኑ ዋጋው ዋስትና የማይሰጠው ወይም በቀላሉ ከፍተኛ ሊሆን ይችላል። ምንም እንኳን በአንዳንድ ክፍሎች ውስጥ ተግባራዊ ቢደረግም ዋጋ የክሬዲት ኢንሹራንስ አገልግሎት በዩኤስ የቡና ገበያ ውስጥ በስፋት ተግባራዊ እንዳይሆን አንዱ ምክንያት ነው። በአውሮፓ ውስጥ ሰፊ በሚባል መልኩ ተግባራዊ ሆኗል። ነገር ግን በብዛት አነስተኛ የሆኑ

ከባንዶች ለዋናዎቹ ሽያጭ አያቀርቡም (በመደበኛነት)። በመሆኑም ዋጋ በአንጻራዊነት የተሻለ ይሆናል።

ለበርካታ አስመጪዎች እና ነጋዴዎች የክሬዲት ኢንሹራንስ ለደንበኞች የማስቀመጥ ፈቃደኝነት የደንበኞች ለፋይናንስ አቋም ጥሩ አመላካች ነው። ይህም በተለይ በርካታ አነስተኛ የቡና ቆይዎች የተራዘመ የክሬዲት ደንቦችን የሚፈልጉ በመሆኑ ጠቃሚ ይሆናል።

የክሬዲት ኢንሹራንስ ጠቀሜታ ንግዱ ተግባራዊ በሚሆንበት የቡና እሴት ሰንሰለት አይነት ላይ የተመረከዘ ይሆናል። ከክሬዲት ኢንሹራንስ አቅጣጫ ስንመለከተው የችርቻሮ ሱፐርማርኬት የቡና ሰንሰለቶች ከቡና አብቃይ ድርጅቶች በቀጥታ የቡና ግብዓት ከሚወስዱ የቡና ቆይ ወይም የሀገር ውስጥ የቡና ንግድ ነጋዴዎች ካለው የቡና ንግድ ትስስር እጅጉን የተለየ ይሆናል።

አብዛኛዎቹ የቡና ቆይ ድርጅቶች ለሚያቀርቡት የንግድ ስራዎች በአረንጓዴ ቡና አቅራቢዎች ላይ የሚመረከሱ ሲሆን በአብዛኛው በአገልግሎት የሱፐርማርኬት ቡና አቅራቢዎች ትስስርን ይጠቀማሉ። እነዚህ ትስስሮች ከአቅራቢዎች መጠኑ ከፍ ያለ ክሬዲት የሚፈልጉ ሲሆኑ ይህ ማለት ከዋናዎቹ የቡና ቆይ ድርጅቶች ተመሳሳይ የሆነ ፍላጎት ይሆናል።

ለምሳሌ “ሰነዶች በሚቀርቡበት ጊዜ በጥሬ ገንዘብ” ከመግዛት ይልቅ አንዳንድ ዋና የቡና ንግድ ድርጅቶች አረንጓዴ ቡና “ሲደርስ የሚከፈል” በሚል ይገዛሉ። በዚህም ምክንያት ጉልህ የሆነ የገንዘብ ጫና በአቅራቢዎቻቸው ላይ ያደርሳሉ።

የመጋዘን ደረሰኞችን እንደ ማስያዣ መጠቀም የመጋዘን ማስያዣ በአብዛኛዎቹ አገራቸው ውስጥ ለእቃዎች ወዲያውኑ መጠሪያን ያቀርባል፤ ነገር ግን ይህ በመጋዘን ደረሰኞች ላይ አስፈላጊ ላይሆን ይችላል። በእነዚህ እቃዎች ላይ ብሔራዊ የወጡ ህጎች ግልጽ ላይሆኑ ወይም በተፈጻሚነት መጠቀሻ ላይ ምንም ላይሉ ይችላሉ። የመጋዘን ደረሰኞች ለበርካታ 109መታት በስራ ላይ የቆዩ ቢሆንም ሁሉም ብሔራዊ ህጎች የባለቤትነት መክፈያ ሰነድ አድርገው አይመለከቷቸውም።

ምንም እንኳን መደበኛው የህግ ማዕቀፍ እና የንግድ ድንጋጌዎች የመጋዘን ደረሰኞችን የባለቤትነት መክፈያ ሰነዶች በማድረግ ለመጠቀም በቂ ማስረጃዎችን የሚያቀርብ ቢሆንም ባንኮች እና ሌሎች አበዳሪዎች በእቃዎቹ ባለቤትነት ላይ የመጋዘን ደረሰኞችን ለመጠቀም በሚሞክሩበት ወቅት ያልታሰቡ እንቅፋቶች ሊያጋጥሙባቸው ይችላሉ። በአንዳንድ አገራቶች አበዳሪዎች ባለቤትነት ሊኖራቸው ነገር ግን ይህ የሚያመለክተውን መብቶች መጠቀም የማይችሉባቸው ምክንያቶች አሉ።

የባለቤትነት መብቶች በሚኖሩበት ሁኔታ አበዳሪው እቃዎቹን ለንግድ ወይም ወደ ውጪ ለመላክ የሚፈቀድ ህግ ሲኖር አፈጻጸሙን መደገፍ ያስፈልጋል። አበዳሪው የንግድ ፈቃድ ይፈልጋል? የወጪ ንግድ ፈቃድስ? ሽያጮችን የሚፈጸሙበት ሁኔታ ከአገር ውጪ በማስተላለፍ ነው? የአፈጻጸም ሂደቱ ሊዘገይ ወይም ሊቋረጥ የሚችልባቸው እድሎች ምንድናቸው?

በአንዳንድ አገራት ውስጥ የእዳ አከፋፈል ለባንኮች ከፍተኛ ችግርን ይፈጥራሉ። ስለዚህ የአበዳሪውን መብት አፈጻጸም የሚመለከቱ ጉዳዮችን በተመለከተ የክሬዲት ሪስክ ምዘና አለመኖር ህጋዊ እና አንዳንድ ጊዜ አካላዊ የሆኑ ችግሮችን ለማስወገድ ያስችላል።

በአጠቃላይ የመጋዘን ደረሰኞች ጠቃሚነት በአግባቡ የተደራጀ ነው። ለምሳሌ በአቅራቢዎች ወቅታዊ የሰብል አቅርቦት ላይ ከመጠን በላይ በሚቀርብባቸው እና በዝቅተኛ ዋጋ በሚቀርብበት ጊዜያቶች መሸጥን ያስወግዳል። ነገር ግን ለቡና ወጪ ንግድ ኢንዱስትሪ የመጋዘን ደረሰኞች በባንኮች በኩል ያለውን ስጋት ለመመለስ የሚያስችሉ ሲሆኑ ይህም የእዳ ዋስትናን እና እዳን ወይም ማስያዣዎችን በተመለከተ ነው።

በተመሳሳይ የመጋዘን ደረሰኞች ለማጭበርበር በር የሚከፍቱ ሲሆኑ ሰነዶቹ በራሳቸው ሊሰረቁ ወይም በሀሰት ሊዘጋጁ ይችላሉ። ለዚህም አንዳንድ አለምአቀፍ የዋስትና ሀላፊዎች የራሳቸውን የመክፈያ ያልሆኑ ደረሰኞች እንደ “ዋስትና የቀረበባቸው ጠቅላላ አፈጻጸም” ጥቅሎች አካል መስጠት ይመርጣሉ። ይህም በተጠያቂነት እና በካሳ ክፍያ መድሀን የተደገፈ ይሆናል።

እዚህ ላይ የሚቀርበው ሙግት የዚህ አያያዝ መድሀን ትክክለኛ ዋጋ ሊታወቅ የሚችለው ከፍተኛ የሆነ የይገባኛል ጥያቄ ሲነሳ ብቻ ነው፤ ምክንያቱም የመድሀን ሽፋኑ ጥሩ ሊሆን የሚችለው

በመድሀን ውል ሰነድ ውስጥ እስከገተለጸው ልክ ድረስ ነው። ሌላኛው እይታ በመድሀን ዋስትና ውስጥ የሚሸፈነው በሰነዱ ውስጥ የተካተተው ብቻ መሆኑ ነው።

በቡና ወጪ ንግድ ፋይናንስ አውድ ውስጥ የመጋዘን ደረሰኞች እንደ ህጋዊ ዋስትና ሊወሰዱ የሚችሉት በሚከተሉት ሁኔታዎች ይሆናል።

- የተረጋገጠ የተቋም ደረሰኝ ሲቀርብ
- እቃዎች ሊለዩ የሚችሉ ፣ መዝገቦቹ በትክክል የተያዙ ሲሆኑ እና መዋሀድ የማይፈቀድባቸው ሲሆኑ፤
- የመድሀን አቅራቢው በእቃዎቹ ላይ ምንም አይነት የበላይ መብቶችን የማይዝ ሲሆን፤
- ደረሰኞቹም በማረጋገጫ ወይም ምደባ (የመክፈያ ክፍያ) ሊተላለፉ የሚችሉ ወይም በአበዳሪው በኩል የተሰጡ ከሆኑ፤
- ደረሰኞቹ በዋስትናነት ጥቅም ላይ ሊውሉ ከቻሉ ወይም እቃዎቹ መሸጥ ከተቻለ፤
- የመድሀን ሽፋን በኪሳራ ዙሪያ ከቀረበ ወይም ፍቃድ ያልቀረበበት እቃዎች በቂ ከሆነ፤
- በእቃዎቹ ላይ ምንም አይነት የበላይነት መብቶች ለሰጠው ወገን ካልቀረበ፤
- የሀገር ውስጥ ህጎች ተጠቃሚ ከእቃዎቹ ላይ መብቱን ተፈጻሚ እንዲደርግ ካስቻለ፤ ማለትም እቃዎቹ የሚወክሏቸው እዳዎች ሌሎች ሊያቀርቡዋቸው ከሚችሏቸው ማንኛውም የይገባኛል ጥያቄዎች በፊት የሚከፈሉ ከሆኑ፤

ለአነስተኛ ኦፕሬተሮች ስጋቶችን የመቆጣጠሪያ የክሬዲት ኢንሹራንስ

አስመጪዎች፣ ነጋዴዎች እና የጅምላ ሻጮች በስፋት ለአነስተኛ የቡና ቆይታዎች ወይም የቡና ሱቆች (በተለይ ልዩ የሆነ የቡና ክፍል አገልግሎት ለሚሰጡት) የሚያቀርቡ ናቸው። የክሬዲት አቅርቦት ሁልጊዜም ተቀባይነት ያለው የንግድ ስራ ማከናወኛ መንገድ ነው። ይህ በንግድ ስራው ውስጥ ተፈጻሚ ሲሆን ምክንያቱም አብዛኛዎቹ አነስተኛ የቡና ቆይታ ድርጅቶች ከሚያስረክቡበት ቀን አንስቶ በ30 ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ቀናቶች ክሬዲት ለመቀበል ይፈልጋሉ።

የምጣኔ ሀብት ሁኔታው ሲባባስ ከዚህ ጋር ገንዘብ የማግኘት ሁኔታው ይባላል። መካከለኛ መጠን ያላቸው የቡና ቆይታ ድርጅቶች በጋላ ክፍያ ሊፈጽሙ በሚችሉበት መንገድ ተጨማሪ ክሬዲት መስጠት ለአቅራቢዎቻቸው ቡና ያቀርባሉ። በተጨማሪ ደንበኞቻቸው የተራዘመ የክሬዲት ክፍያ ሁኔታዎችን ሊፈልጉ ይችላሉ። ሰፊ የሆኑ የንግድ ቤቶች በዚህ ጉዳይ ላይ ቀላል የሆነ መንገድን ሊተገብሩ ለምሳሌ እነርሱ የሚሰሩበትን ዘርፍ እና አነስተኛ ደንበኞች ንግዶችን ለሁሉም ደንበኞቻቸው ሽፋን ሊያቀርቡ በሚችሉ የተለዩ ኩባንያዎች በኩል አገልግሎት ማቅረብ ነው።

የክሬዲት ዋስትና ካልቀረበ በስተቀር ለአነስተኛ ኦፕሬተሮች በክሬዲት (የተራዘመ ክፍያ) መሸጥ የሚመከር አይለደም። ምክንያቱም ገዢዎች ለወሰዱት እቃዎች ክፍያ መፈጸም ካልቻሉ ይህ ለስጋት የሚያጋልጥ በመሆኑ ነው። ይህ ቡናን ጨምሮ ለእያንዳንዱ የችርቻሮ የምርት አቅርቦት ሰንሰለት ተግባራዊ ሊሆን የሚችል ማዕከል ነው። ያለበቂ የክሬዲት ኢንሹራንስ ፈቃድ አብዛኛዎቹ አነስተኛ አስመጪዎች እና የጅምላ ሻጮች እንዲሁም ንግድ ለመፈጸም አይችሉም።

የክሬዲት መድሀን አቅራቢዎች ከመድሀን ውል ጋር በተያያዘ ኪሳራ የሚያጋጥማቸው ከሆነ ምላሽ ሊሰጡ የሚችሉት ለስጋት ያላቸውን ተጋላጭነት በመቀነስ እንዲሁም እንዳንድ ጊዜ የግለሰብ ገዢ መድሀን ሽፋኖችን በመሰረዝ ነው። ይህ ከሆነ አስመጪ ከአንዳንድ የንግድ አይነቶች እና/ወይም ደንበኞች ሊታቀብ የሚችል ሲሆን ይህም የባንክ ገንዘብ መኖር አለመኖር ላይ ባልተመሰረተ መልኩ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ የግለሰብ ደንበኞች ምክንያታዊ የመድሀን ስረዛ ተቀባይነት ባላቸው ተሞክሮዎች ውስጥ አጠቃላይ የሆኑ የምጣኔ ሀብት ቅንሳዎችን ይመራል። በተጨማሪም የመድሀን አቅራቢው በሚቀበለው ዝርዝር መረጃ መሰረት የግለሰቦች ቅንሳ ተግባራዊ ሊደረግ የሚችል ሲሆን ለምሳሌ ያህል በንግድ ማህበራት ባሉ የግል ኩባንያዎች ወይም በተመሳሳይ ተቋማት በሚቀርቡ አመታዊ ሂሳቦች ላይ ሊመረከቡ ይችላሉ።

በአርግጥ የተራዘመ ክሬዲት ማቅረብ የጥሬ ገንዘብ ማንቀሳቀስን ይገድባል ምክንያቱም በክሬዲት የተያዙት ገንዘቦች ለአዲስ ንግድ ጥቅም ላይ ሊውሉ ባለመቻላቸው ምክንያት ነው። እዚህ ላይ ማስተዋል የሚገባው የክሬዲት ኢንሹራንስ የአንድን የጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ የማያሻሽል መሆኑ ነው። የሚቀርበው መድሀን ተግባራዊ ሲሆን የሚችለው ገዢ ጥፋተኛ ሆኖ ሲገኝ ብቻ ነው።

ከተራዘሙ ክሬዲቶች ጋር በተያያዘ ለጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ የሚፈጠሩ ችግሮች ውስጥ አንዱ ማካፈል ነው። ይህ ማለት በኩባንያው ዝቅተኛ ዋጋ ተሰብሳቢ (ያልተከፈሉ ክፍያዎች) ለሰባተኛ ወገን በመሸጥ አካፋይ አብዛኛዎቹን (ነገር ግን ሁሉንም ያልሆነ) የሚያንቀሳቅስ ሲሆን እና ቀሪውን ሂሳብ ገዢው መከፈል ያለበት የገንዘብ መጠን ሲፈጽም በሚከፍልበት ሁኔታ መሸጥ ነው። ይኸውም ለአዲስ ንግዶች የተቀለለ የገንዘብ መጠን በመኖሩ ላይ የተመሰረተ ዋጋ ሲሆን ማለትም በጥሬ ገንዘብ ማንቀሳቀስ ላይ የተመሰረተ እና አብዛኛዎቹን ነገር ግን ሁሉንም ያልሆኑ ወጪዎችን የማያካትት ነው።

የቡና ተመራማሪ የቡና ተክል ፍተሻ/ ጥናት ሲያደርግ በጓቴማላ

የቡና አቅራቢ ድርጅቶች እና የግብርና ድርጅቶች ስጋቶች

የምርት ስጋቶች

የቡና አቅራቢ ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶችን ከቡና ንግድ ጋር የሚመጡ በርካታ ስጋቶችን ታሳቢ ያደርጋሉ። ምንም እንኳን እነዚህ ስጋቶች እንደ ምርት ክፍል የሚታዩ ቢሆንም ለአብቃዮች የሚቀርቡ የፋይናንስ አማራጮች በከፍተኛ መጠን ተጽእኖ ያሳድራሉ።

ከምርት ጋር ተያያዥ የሆኑ ስጋቶች በሚገለጡበት ጊዜ የአብቃዮችን የፋይናንስ ተጋላጭነት የሚያንጸባርቁ ሆነው በአንጥልጥል ያሉ ብድሮችን ከፍሎ የመጨረስ አቅማቸውን ጥያቄ ውስጥ በመክተት በሲስተሙ ውስጥ የሚኖራቸው የረጅም ጊዜ ምርት የማምረት አቅም አደጋ ውስጥ ይከታል። ከዚህ ላይ ማስተዋል የሚገባው ምንም እንኳን አብቃዮች የምርት ስጋቶችን ባህሪ እና ተጽዕኖ በአግባቡ የሚገነዘቡ ቢሆኑም አልፎ አልፎ ስጋቶቹን በቁጥር ለማስቀመጥ እና ስልታዊ በሆኑ ውሳኔዎች ለማቃለል አይችሉም።

እንደ ገበያ ስጋቶች (የመጀመሪያ ደረጃ የዋጋ ተለዋዋጭነት)፣ በአየር ንብረት ለውጥ እና ዝቅተኛ የምርት ጥራትን የሚያስከትሉ የአያያዝ ችግሮች ያሉ አጠቃላይ ጂቢሲ ስጋቶች በከፍተኛ ደረጃ የምርት እና የምርት ሂደቱን ያስተጓጉላሉ ዋና የሆኑ የስጋት መንስኤዎች የቡና ተክሎችን ማሻሻል አለመቻል እና በወሳኝ ፈጠራዎች ዙሪያ ኢንቨስት አለማድረግ ናቸው። የቡና አብቃይ ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች የሰራተኛ እና የስራ ማስኬጃ ገንዘብ እጥረቶች ያጋጥማቸዋል።

የሰብል ማስተካከያ የቡና አብቃዮችን ከፍተኛ አንጊ ፍላጎቶች በመካከለኛ እና የረጅም ጊዜ የሰራ እቅድ ውስጥ የምርታማነት ደረጃቸውን ለመጠበቅ ወይም ለማሻሻል ተክሎቻቸውን ማሻሻል ነው። ይሁን እንጂ ሁለት ተግዳሮት ያጋጥማቸዋል።

በመጀመሪያ የዚህ አይነት ኢንቨስትመንት የገንዘብ ድጋር ለማግኘት ለገጠር ድርጅቶች እጅግ በጣም አስቸጋሪ ነው። ምክንያቱም ገዢዎች እና የንግድ ባንኮች የረጅም ጊዜ እና አስጊ አድርገው የሚቆጥሯቸው በመሆኑ ነው። ከዚህ በተጨማሪ የሰብል ማሻሻያ የስራ ማስኬጃው ችግሮችን እንዲገዛ እና ለሰራተኞቻቸው የገንዘብ ድጋፍ እንዲያቀርቡ የሚፈልግ ብቻ ሳይሆን አጠቃላይ የእርሻው ክፍል ምርታማ በማይሆንበት ጊዜ (ምናልባትም አመታት) የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት እና የጥሬ ገንዘብ ማንቀሳቀስ ዋስትና እንዲሰጥ ይፈልጋሉ።

በሁለተኛ ደረጃ በድጋሚ ተክሎችን የማብቀል ፕሮጀክት ስራ ማስኬጃ ገንዘብ ቢቀርብ እንኳ ተግባራዊ የማድረግ ግብዓቶች አይገኙም። በአብዛኛዎቹ የቡና አብቃይ አገራቶች ውስጥ የችግኝ ማፍያ እና ችግሮች አለመኖር የጋራ ችግር ሲሆን ይህም ጉዳዩን ለመፍታት የሚያስችል የታቀደ የፖሊሲ ድጋፍ እና የመንግስት/የግል ድርጅቶች ሽርክና በሌለበት ሁኔታ የሰብል ማስተካከልን ቅድሚያ ማሰጠት እጅግ አስቸጋሪ ያደርገዋል። በምዕራፍ ሁለት ውስጥ የተገለጹት አንዳንድ የፋይናንስ ሁኔታዎች (የግብርና ገንዘቦች፣ የተዋሃዱ ፋይናንሶች እና ኢንቨስትመንቶች) የተዘጋጁት እነዚህን አይነት ማነቆዎች ለማለፍ ነው።

አር እና ዲ፡ የስጋት ቅንሳ እና ምርታማነትን መጨመሪያ ቴክኖሎጂዎችን የማዳበር ኢንቨስትመንት ውስን እንደመሆኑ ስጋትን ለመቆጣጠር ጥቂት የቴክኖሎጂ አማራጮች አሉ። አብቃዮች ከፍተኛ የሆኑ ተግዳሮቶች ያሉባቸው መሆኑን ይገነዘባል። ሆኖም ግን በቡና አብቃይ ህብረተሰብ፣ ቡድን፣ አገር እና ክልል ውስጥ ምርምሮች ፣ ፈጠራዎች እንዲሁም የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ማጋራት በቡና ጂቢሲ ውስጥ ያሉ ማነቆዎችን ለማጥፋት ፣ የቡና አብቃይ ድርጅቶችን እና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶችን ለማጠናከር እንዲሁም በይበልጥ ዘላቂ የሆነ የምርት ተሞክሮዎች የሚተገበሩባቸውን አካባቢዎች ለመፍጠር ያስችላል።

ለአብነት ያህል በቡና ምርት ግብዓት አቅርቦት ውስጥ የሚኖሩ አዳዲስ የቡና ዝርያዎች፣ የአግሮኖሚክ አያያዝ አቀራረብ፣ የመስኖ ቴክኖሎጂዎች እና ፈጠራዎች በአጠቃላይ በተሻለ ምርታማነት ፣ ትርፍማነት እና የአየር ንብረት መቋቋም ችሎት የተሻሻለ ሁኔታን ይፈጥራሉ። በምርት ዙሪያ የአየር ንብረት ለውጦች ጉዳት ሲረጋገጥ እና በቁጥር ተደግፎ ሲቀርብ በብሔራዊ እና አለምአቀፍ አቅርቦት ላይ ያለውን የምርት መዛባት ተጽዕኖዎች ለመገንዘብ ለአቅርቦት ትስስር ቀላል ይሆናል። ከዚህ በተጨማሪ የቡና አብቃዮች በቀጥታ የሚጋፈጡባቸውን ስጋቶች ለመቀነስ በፈጠራ ዙሪያ ለሚደረጉ ኢንቨስትመንቶች ቅድሚያ ያሰጣል።

ባህላዊ የሆነው የቡና የገንዘብ ድጋፍ ዘዴዎች እነዚህን የስጋት ክፍሎች አይመለከትም። ይሁን እንጂ በገንዘብ ድጋፍ እና ኢንቨስትመንት ውስጥ እየተለመዱ ያሉ ልምዶች እና የመንግስት ማረጋገጫዎች ምርምርን እና ፈጠራን ለመጨመር አስፈላጊ የሆኑ እና አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች የሚጋሩ እንዲሁም የሚጸድቁ መሆኑን ማረጋገጥ አስፈላጊ ነው።

አዲዲስ የቡና ዝርያዎች፡- የአፈጻጸም እውቀት እና በቡና አዳዲስ ዝርያዎች ዙሪያ የሚደረጉ ምርምሮች አለመኖር የሰብል ማሻሻያን ያደናቅፋል። በአዳዲስ ዝርያዎች ውስጥ ኢንቨስት ማድረግ ከፍተኛ የሆነ አቅም ለቡና አብቃይ ድርጅቶች እና ለግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ይፈጥራል። የቡና አብቃይ አገራት በቡና ዝርያዎች ልማት ዙሪያ የምርት ተግዳሮቶችን ለመከላከል እና የአየር ንብረት ተለዋዋጭነትን ግምት ውስጥ ለማስገባት የሚያስችሉ ምርምር በበቂ ሁኔታ አያደርጉም። ስፋት ያለው የቡና ቆይ እና አከፋፋይ ድርጅቶች በዚህ አካባቢ ኢንቨስት የማድረግ ፍላጎት የላቸውም ምንም እንኳን ዘላቂ የሆነ ጠቀሜታ የሚያስገኝ ዘርፍ ቢሆንም፣ የአየር ንብረት ለውጥን እና የምርት ስጋቶችን የመከላከል ተነሳሽነቶች የአዲስ ቡና ዝርያዎችን ልማት እና ማዋህድ ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርባቸዋል።

የሰራተኛ እጥረት : - የሀገር ውስጥ የሰራተኛ እጥረት የምርት መሰብሰብ፣ የእርሻ ማሻሻያ፣ ማንጓጓዣ እና የማቀነባበር ሂደቶችን ጨምሮ መሰረታዊ በሆኑ የንግድ ስራዎች ላይ ዋጋ ይጨምራል። ይህ ማለት የቡና አብቃዮች አልፎ አልፎ ሰራተኞችን ለመቅጠር መበደር ያስፈልጋቸዋል። ይህንን ለማድረግ በቂ ጥሬ ገንዘብ በእጃቸው ላይ አለመኖሩ በምርት ጥራት እና ብዛት ቅንሳ የሚያስከትል ሲሆን በአጭር ጊዜ ክሬዲት ከፍተኛ የወለድ ተመኖች የሚቀርቡ በመሆኑ በድርጅቱ ላይ ከፍተኛ እዳን ያስከትላል።

የቡና አብቃዮች በተለይ በተራራማ የመልከዓ ምድራዊ አቀማመጥ ውስጥ አረቢካ ቡና የሚያበቅሉ የሰራተኛ እጥረትን ያነሳሉ። እነዚህ ምክልክቶች የሰራተኛ ምርታማነትን የሚያሻሽሉ ሲሆን ትኩረታቸውም ቴክኖሎጂ በማዳበር እና በቀወጣይ ጥቂት 10 ዓመታት ከፍተኛ ትኩረት የሚያስፈልጋቸውን አዳዲስ ተግዳሮቶችን ለመፍታት ነው።

በቂ ያልሆነ የሰራ ማስኬጃ:- የቡና አብቃይ ድርጅቶች የቡና ዋጋ በሚጨምርበት ጊዜ የቡና ምርት እና/ወይም ንግድን በገንዘብ ለመደገፍ ጥሬ ገንዘብ ሊያጥራቸው ይችላል። የቡና አብቃዮች ለወጪ ንግድ የሚያስፈልጋቸውን ግብዓቶች ወይም አገልግሎቶች ለመግዛት በቂ የሰራ ማስኬጃ ከሌላቸው ከቡና መሰብሰብ እና ሽያጭ ጋር የተያያዙ መሰረታዊ እንቅስቃሴዎቻቸው የሚስተጓጎሉ ይሆናል።

ለበርካታ ድርጅቶች የሚኖረው አማራጭ በአጭር ጊዜ ካፒታል በጣም ከፍተኛ የወለድ ተመን ባላቸው መደበኛ ወይም መደበኛ ያልሆኑ የክሬዲት አገልግሎቶች ናቸው። በዚህም የረጅም ጊዜ የንግድ ውሎችን ፣ ለመኖር አስፈላጊ የሆኑ (መኖሪያ ቤት ወይም መኪና) ወይም የድርጅት መሰረታዊ ልማቶች (የማቀነባበሪያ ማሽን ወይም ማከማቻ ተቋማቶች) በዋስትናነት ይያዛሉ። ይህ የሰራ ማስኬጃ እንደተለመደው የንግድ እንቅስቃሴዎችን ለመደገፍ ጥቅም ላይ የሚውል እንጂ የምርት ጥራት እና መጠንን ለማሻሻል ወይም ለአረቦን ገበያዎች ውስጥ ለመግባት የሚውል አይደለም። ስለዚህ የሰራ ማስኬጃ ገንዘብ ካፒታል አለመኖር የቡና አብቃዮችን ከፍተኛ ስጋት ወዳለው የእዳ ኡደት ውስጥ የሚከት ሲሆን ኑሮአቸውን ለማሻሻል እና ለማሳደግ የሚኖራቸውን እድሎች ይገድባል።

የባህላዊ ስጋት አያያዝ፡ - ዋጋ እና ግብይት

የቡና አብቃይ ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች በበርካታ አገራቶች ውስጥ በቂ ባለሆነ እውቀት፣ ከፍተኛ ዋጋ እንዲሁም ተገቢ ያለሆኑ የውል መጠን ባሉ ምክንያቶች ከስጋት አያያዝ ገበያ ውጪ ሆኗል። አነስተኛ ባለቤቶች የስጋት አያያዝ መፍትሔዎችን ለመፈለግ ያነሰ እድል ቢኖራቸውም አንዳንድ አማራጮች ለቡና አብቃይ ቡድኖች እና አነስተኛ ድረጅቶች ቀርበዋል። የዋጋ ስጋት አያያዝን በሚገዙት መድሀን ወይም በግብይት ሂደቱ አካልነት ይመለከቱታል። በሁለቱም መንገድ የዋጋ ስጋት ሳይገደብ ጥሩ የሆነ ክሬዲት ፈቃድ ማግኘት የሩቅ ህልም ሆኖ ይቀራል።

ከግብይት ጋር ተያያዥ ያልሆነ ዋጋ የስጋት አያያዝ አማራጭ፡ የዋጋ ስጋት አያያዝ የሚያመለክተው በዋጋ ስጋት መድሀን እና በቡና ግብይት መካከል ምንም ዓይነት ቀጥተኛ ትስስር አለኖሩን ነው። በዚህ አውድ ውስጥ ተግባራዊ ሊደረጉ የሚችሉ በርካታ መፍትሔዎች አሉ።

የወደፊት ውሎችን በመሸጥ እና በመግዛት ስጋትን መቀነስ፡ ይህ ሻጭ ወደፊት ሊከሰቱ የሚችሉ የጥሬ ገንዘብ ተንቀሳቃሽነት ማነቆዎችን ስጋት ለመቀነስ የተፈጻሚነት ክልሉን እንዲያጠብ ያደርጋል። ገንዘብ አበዳሪ ተቋማቶች ወይም ለስጋት መፍትሔ አቅራቢዎች ይህንን አይነቱን አሰራር በገንዘብ መደገፍ የሚችሉ ቋሚ በሆኑ ዋስትና እና ማስገዣዎች ብቻ ሲሆን ይህም ለአነስተኛ ቡና አብቃዮች እና መፍትሔ አቅራቢዎች ተግዳሮት ነው።

የግዢ ወይም የጥሪ አማራጮች : ይህ የወደፊት ውሎችን በተገለጸ ዋጋ ወደፊት በሚኖር ውስን ጊዜ ላይ የመሸጥ መብት ሲሆን ግዴታ አይደለም። በመሆኑም ስጋትን በሽያጭ ወይም ግዢ ለመቀነስ በበለጠ አነስተኛ መፍትሔ ነው። የገንዘብ ድጋፍ ሊደረግለት የሚገባው ገንዘብ መጠን የመጀመሪያ የሚታወቅ መሆን አለበት። በመሆኑም የአረቦን ክፍያዎች በሁኔታዎች ላይ የተመረከቱ ሆነው ማረጋገጫ የሚያስፈልጋቸው ናቸው። ይህም ቢሆን በቀጥታ በሽያጭ ወይም ግዢ ስጋትን ከመቀነስ በበለጠ ለዚህ ዘዴ ገንዘብ ማሳባብ ቀላል ይሆናል። እንደሁልጊዜው አቅራቢው ይህ የገንዘብ ድጋፍ በጊዜ ሂደት ተመላሽ ሊደረግ የሚችልበትን ሁኔታ በተመለከተ ማረጋገጫ ይፈልጋል።

በሁኔታው የሚቀርቡ መፍትሔዎች፡ የስጋት መፍትሔ አቅራቢዎች በደንበኞች መመዘኛ መሰረት የስጋት መጠኖችን የማስተካከያ ዘዴዎችን ያቀርባሉ። ለምሳሌ እኩል መጠን ያላቸውን ሁለት ወይም ሶስት የወደፊት

የረጅም ጊዜ የንግድ ውሎችን በተለያየ የመሸጫ ዋጋ በመደበኛው የመገበያዪ ወቅት በአኩሪ ደረጃ በማሰራጨት ለማራዘም አማራጮችን መጠቀም ይችላል። እያንዳንዱ የግለሰብ ድርሻ በግለሰብ ተግባራዊ ሊሆን ይችላል።

- 1. **አነስተኛ ዋጋ:** - በአማራጭ የመፍትሔ አቅራቢዎች በቀላሉ አነስተኛ ዋጋ ዋስትና ሊያቀርቡ ይችላሉ። የአረቦን ክፍያዎችን በመለከተ መድሀን በተገባው ዋጋ (የቡና አብቃዮች ማግኘት የሚፈልጉት አነስተኛ ዋጋ) እና በኒዮርክ ወይም ለንደን ውስጥ ለተገለጸው የንግድ ሁኔታ በዚያው ቀን ወይም በተከታታይ የንግድ ቀናቶች በቀረበ የአማካይ ዋጋ ላይ በመመርኮዝ በቀረበ ዋጋ መካከል ያለውን ልዩነት የሚቀበል ይሆናል። የቡና አብቃይ ቦታ የገዛ እንደሆነ ዋስትና የቀረበበት ዋጋ ሲቀነስ የአረቦን ዋጋ (ተጠቃሚዎች በወደፊት የረጅም ጊዜ የዋጋ ጭማሪዎች ከሚከሰቱ ችግሮች ራሳቸውን ለመጠበቅ እርምጃ ይወስዳሉ) ይሆናል።

የዋጋ ስጋት አያያዝን በተመለከተ የግብይት ስራው ክፍል ሲሆን በዚህ ረገድ ያሉት መፍትሔዎች የሚከተሉት ናቸው። እነዚህም፡-

ወጥ በሆነ ዋጋ የቡና ሽያጮች: እንደ ግብይት አሰራር ክፍል ይህ ቀጥተኛ የዋጋ ስጋት አያያዝ ዘዴ ነው። የሚጠበቀው ሰብል መጠን በአግባቡ የሚታወቅ ሲሆን ዋጋዎቹ አጥጋቢ ናቸው በዚህም ገዢዎች ወደፊት ሻጭ በዋጋዎቹ እንደሚቀጥል በቂ የሆነ መተማመን ይኖራቸዋል። ይህ ጥሩ መፍትሔ ቢሆንም ነገር ግን አሁን አሁን አልፎ አልፎ ተግባራዊ የሚደረግ ነው። ዋጋዎች እጅግ ዝቅተኛ በሚሆንበት ጊዜ የወጥ ዋጋ ውሎች ለገዢ ብቻ ጠቃሚ ይሆናሉ።

ቡናዎችን በገዢ በሚወሰን ዋጋ መሸጥ: - ይህ ማለት በዋጋ ደረጃው እና በዋጋ አወጣጥ ላይ የቡና አብቃዮች ምንም አይነት ቁጥጥር አይኖራቸውም። በመሆኑም ተያያዥ መጠን ያላቸውን የወደፊት የንግድ ውሎች መሰረት በማድረግ ይሸጣሉ። ነገር ግን ይህ በሚሸጠው ቡና ላይ ዋጋ እንዲጨምሩ እና በመጀመሪያ ተቀማጭ የሆነውን የገንዘብ መጠን ለመደገፍ ገንዘብ እንደሚያገኙ በማሰብ ወደ ጥሬ ገንዘብ ተንቀሳቃሽነት ችግሮች ተጋላጭ ሊሆኑ ይችላሉ።

በፒቲቢኤፍ የሽያጭ ዋጋ ቡና መሸጥ: ሻጭ ዋጋውን ወዲያውኑ ካልወሰነ በስተቀር ይህ አይነቱ ድርድር ቡናውን ለማስረከብ እና ለመቀበል የውል ግዴታን ይፍጥራል።

የፒቲቢኤፍ ሽያጭ ነባራዊ ከሆነው የወደፊት ወጥ የንግድ ውል ጋር በተያያዘ ገዢ የሚከፍለውን ክፍያ የሚያስቀምጥ ሲሆን ነገር ግን የዋጋ ስጋት አጠቃላይነት እና መቼ ዋጋ የመወሰን ውሳኔ ክፍት ሆኖ ይቆያል። በሌላ አገላለጽ ፒቲቢኤፍ ሽያጭ ሻጭ የዋጋ ውሳኔውን አስቀምጧል ማለት ሳይሆን ይህ ሊሆን የሚችለው ሻጭ ከዚህ ቀደም ቁርጥ ዋጋ ባስቀመጠባቸው ሁኔታዎች ብቻ ነው። በርካታ ሻጮች ደንበኞችን በማይስብ ደረጃ ዋጋ መወሰንን የሚቃወሙ ሲሆን በአንዳንድ ገበያዎች ጥሩ የሆኑ ቁጥሮች የዋጋ አወሳሰንን ከአንድ የወደፊት ወጥ የንግድ ውል ወደ ሌላኛው ሲያዘዋወሩ ይታያል። ይህም ዋጋው በሂደት እንደሚጨምር ተስፋ በማድረግ በርካታ ጊዜ ለማግኘት እንዲሁም ክፍያውን ለመክፈል በማሰብ ነው።

ይህ አይነቱ ሁኔታ ዋጋዎች ዝቅተኛ ሲሆኑ የሚከሰት ብቻ አይደለም። በሚያሸቆለቁል ገበያ ውስጥ ሻጮች ትላንት ወይም ከዚያ በላይ ካስቀመጡት የበለጠ አነስተኛ ዋጋ በዛሬው እለት ላይ መወሰን ለመቀበል አስቸጋሪ ሆኖ ያገኙታል። ይህንን የዋጋ ውሳኔ ማነቆ ለማስወገድ የውጭ ንግድ ባለቤቶች ዋጋው (ወደ ላይ ወይም ወደታች ወይም) የተወሰነ ስፍራ ላይ ሲደርስ ወዲያውኑ ዋጋ ለመወሰን የሚያስችላቸውን ውስጣዊ አደረጃጀት ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል። በመሆኑም “እስከሚሰረዝ ድረስ ጥሩ በሆነ” ሁኔታ ሀላፊነት ለተሰጠው አካል ዋጋ የመወሰን ትዕዛዝ ሊተላለፍ ይችላል።

ሌሎች ስጋትን የመቀነሻ ዘዴዎች

የአምራች ድርጅቶች እና አነስተኛ እና ድርጅቶች ለዋጋ መለዋወጥ ያላቸውን ተጋላጭነት ለመቀነስ እና የክሬዲት አገልግሎቶችን ለማግኘት የስጋት ቅነሳ መፍተሎዎችን ይፈልጋሉ። ከተወሰኑ የዋጋ እና ግብይት ስጋት አያያዝ መንገዶች ባለፈ የቅርብ ጊዜ የተለመዱ ተሞክሮዎች የሚያሳዩት የንግድ ስራ ህይወት ውስጥ በበርካታ አካባቢዎች የሚታይ መሆኑ እና በዚህም ጠቀሜታ እያስገኘ መሆኑ ነው። በተጨማሪም ለአነስተኛ የንግድ ባለቤቶች አዲስ የመድሀን እና የፋይናንስ ምርቶች በከፍተኛ

መጠን እየቀረጡ ነው። እነዚህ አገልግሎቶች የጉሮ ዘይቤአቸውን ደህንነት ቅድሚያ እንዲሰጡ እና ከንግድ ግንኙነቶቻቸው ጋር ያልተገኛኑ ናቸው።

የመቋቋም አቅምን ማሻሻል የቡና አብቃዮች ዋነኛ ጉዳይ የሚሆነው በምርት እና በገቢ ማመንጨት በሁለቱም ስፍራዎች የመቋቋም ችሎታን ማዳበር ነው። የመቋቋም ችሎት ማለትም ከችግር ተመልሶ የመቆም አቅም የቡና አብቃዮች እንደ ንግድ ፍላጎቶች መዛባት ወይም የዋጋ መለዋወጥ ካሉ ማንኛውም አይነት ጉልህ ስጋቶች ለማገገም እና ለመቋቋም የሚያግዝ ነው።

ከገንዘብ ነክ ሁኔታዎች አኳያ ከፍተኛ የመቋቋም ችሎታ የስጋት ቅነሳን ያመለክታል። የቡና አብቃዮች እና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ገቢ ማመንጨትን እና የማምረት አቅምን በከባድ ችግር ውስጥ መጠበቅ ሲችሉ በብድር ላይ የሚኖር ስጋት የሚቆም እና ችግሩ በጨመረ መጠን ብድር የማግኘት አቅማቸው የሚጨምር ይሆናል። የቡና አብቃይ ድርጅቶችን የመቋቋም ችሎት በትክክል በቁጥር ማስቀመጥ ለገንዘብ ተቋማቶች እና ገዢዎች አስቸጋሪ ቢሆንም ከፍተኛ የመቋቋም ችሎታ ዋስትና ለማቅረብ በርካታ የሚታዩ መንስዔዎች አሉ።

ምስክር ወረቀቶች፡- ችግርን ከመቋቋም እና የተሸለ የገንዘብ ድጋር ጥራት ከማግኘት አኳያ የጂ.ቪ.ሲ ዙሪያ የንግድ ምርት ምስክር ወረቀት ያላቸው ድርጅቶች እና የቡና አብቃዮች (ለምሳሌ ፊር ትራይ፣ ብሬን ፎረስት፣ ኦርጋኒክ) ምስክር ወረቀት ከሌላቸው ድርጅቶች በተሻለ ተሳታፊ ናቸው። በመሰረቱ ዘላቂ የሆኑ ገበያዎች ድርጅቶች በማህበረሰብ እንቅስቃሴዎች እና ሀብቶች ውስጥ ፈሰስ የሚያደርጓቸውን የአረቦን ክፍያዎች የሚያካትቱ ሲሆን ይህም ማህበራዊ ወይም አካባቢያዊ ደረጃቸውን ለማሻሻል እና የመቋቋም ችሎታቸውን ለማጠናከር ያስችላቸዋል። የተመሰከረላቸውን ምርቶች ከፍተኛ እሴት የሚጨምሩ የወጪ ንግድ ገበያ ምርቶች ተደርገው ይወሰዳሉ።

ደረጃውን መጠበቅ የሚያመለክተው ከፍተኛ ግልጽነት ያለበትን የዋጋ ትስስር ከፍትሃዊ የገንዘብ እና የምርት ልምምዶች ጋር ይሆናል። በዚህም የንግድ ጥራትን እና መጠንን ለመለካት እንዲሁም በቁጥር ለማስቀመጥ ከፍተኛ እድልን ይፈጥራል። በዚህም ምክንያት ምንም እናኳን ዘላቂ ገበያዎች በርካታ የቡና አብቃዮችን ተጋላጭነት መፍትሔ ያላገኘ አድርጎ ቢተውም በይበልጥ የመቋቋም ችሎት ያላቸውን የቡና ድርጅቶች ከመገንባት አኳያ የመጀመሪያው ቁልፍ ደረጃ ይሆናል። በተጨማሪ ባለሀብቶች እና የገንዘብ ተቋማቶች የምርት ምስክር ወረቀቶችን ከወጪ ንግድ አቅም ጋር በማጣመር የሚገመገሙ ሲሆን ይኸውም በጂ.ቪ.ሲ የቡና ንግድ ውስጥ ለሚሰሩ የቡና ድርጅቶች የብድር አገልግሎትን ለማቅረብ እንደ ቅድመ መስፈርት በመሆን ያገለግላል።

ክፍፍል እና አረንጓዴ ተሞክሮዎች፡ የቋቋም ችሎታን ለማዳበር እና ለገንዘብ ነክ ተቋማቶች በይበልጥ ስህበትን ለመፍጠር ከፊል የደረጃዎች ተስማሚነት እና የምርት ምስክር ወረቀትን ማግኘት ገበያን እና ለገበያ የሚቀርቡ እቃዎችን የመከፋፈል ችሎታ ጋር የሚዛመድ ሲሆን የአረንጓዴ ምርት ተሞክሮዎች ለዚህ ቁልፍ ናቸው።

ለምሳሌ እ.ኤ.አ በ2020// አይ.ቲ.ሲ ለዩናይትድ ስቴት፣ አውሮፓ እና በሀገር ውስጥ ላሉ ቢያንስ አንድ የገቢ ምንጮች ቡና የሚሸጡ ድርጅቶች በኮቪድ 19 ወረርሽኝ ምክንያት በተከሰተ የቡና ፍላጎት መዛባት ወቅት ከነበሯቸው አንድ እና አንዳንድ ጊዜ ሁለት የገቢ ምንጮቻቸውን ብቻ ማቆየት ችለዋል። ይህ እነዚህ ድርጅቶች ችግሩን መቋቋም እንዲችሉ ያስቻለ ብቻ ሳይሆን ነገር ግን ለስራ ማስኬጃ እና ማሻሻያ አዲስ የገንዘብ ድጋፍ አገልግሎት ለማግኘት ቀጣይነት ያለውን ትርፋማነታቸውን በማስያዣነት እንዲጠቀሙ አስችሎአል።

አረንጓዴ የምርት ተሞክሮዎች ለምሳሌ ብዝሀ ህይወትን መደገፍ እና የደን ልማቶች የአየር ንብረት ለውጥ ተጽዕኖዎችን ለመጋፈጥ፣ የተባዮችን እና በሽታዎችን ወረርሽኝ ለመገደብ ፣ የረጅም ጊዜ ጥራትን ለማሻሻል እና እሴት በሚጨምሩ ምርቶች ላይ የገበያ ተደራሽነትን ለማስፋት ጠቃሚ ነው።

ችግሮች እና የመቋቋም ችሎታ ዋስትናዎች፡ የቡና አብቃይ ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ከአየር ንብረት ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ስጋቶች ለመቋቋም እንዲያስችላቸው

በርካታ መሳሪያዎች እየወጡ ነው። በማክሮ ደረጃ የስጋት ማስተላለፊያ ዘዴዎች የተፈጥሯዊ አደጋዎች መጣኔ ሀብታሚ ጫናውን ከቡና አብቃዮች ወደ ገንዘብ ነክ ገበያው ለማዘዋወር አዳዲስ የገንዘብ ነክ ምርቶች እየተዘጋጁ ነው። ይህ ከተፈጥሯዊ አደጋዎች ጋር በተያያዘ እንደ መሬት መንቀጥቀጥ እና አውሎንፋስ ያሉ ክስተቶች የሚፈጥሯቸው ስጋቶች ለመቋቋም የተፈጠረ ነው።

የዋስትናው ሰጪ አካል በተፈጥሮ አደጋ ምክንያት አጠቃላይ ዋና ገንዘባቸውን ላጡ ቡና አብቃዮች በክፍያ የገንዘብ ድጋፍ ለማድረግ ጥቅም ላይ የሚውሉ ይሆናል። በምላሹ ተቋማዊ ባለሀብቶችን፣ የገንዘብ ድጋፍ እና አጠቃላይ ህዝቡን ጨምሮ መደበኛ የክፍያ ወለድ ይቀበላሉ። የተፈጥሮ አደጋ ዋስትናዎች ሁልጊዜ ከ 3 እስከ 5 ዓመታት የሚቀርቡ ሲሆኑ ከዋስትና ዝርዝሮች ጋር የተገናኙ ናቸው።

የመቋቋም ችሎት ዋስትና ከቅርብ ጊዜ የመጣ ነው። ከተፈጥሯዊ አደጋ ዋስትናዎች መዋቅር ጋር ተመሳሳይ ቢሆንም በስጋት ቅነሳ ፕሮጀክቶች ውስጥ የመቋቋም ችሎታን የሚጨምር እና ተጋላጭነትን የሚቀንስ የፋይናንስ ኢንሸስትመንት ነው።

የጂቪሲ ጥምር ሀብረት፡- በአለምአቀፍ የእሴት ትስስር ውስጥ ስጋትን ለመቀነስ እና ለቡና አብቃዎች ዘላቂ የሆነ እድገት የመፍጠር እድሎችን ለመጨመር በተለያዩ ተዋናያን መካከል ሀብረት ያስፈልጋል። የጂቪሲ ጥምር ሀብረት በተለምዶ ሁለት (አልፎ አልፎ ተደራራቢ) መልኮችን ይይዛል። እነዚህም የንግድ ጥምርነት እና የአስተዳደር አቅም የመገንባት ጥምር ሀብረት ናቸው።

የንግድ ጥምር ሀብረቶች፡- የንግድ ስራ ሀብረቶችን ወይም ሌላ አይነት የቡና አብቃይ ቡድኖችን በመመስረት ምርትን ማጠናከር እና የፋይናንስ አቅምን መገንባት አዲስ አይደለም። ይሁን እንጂ የሁሉም የጂቪሲ ደረጃዎች ለምሳሌ የቡና አብቃዮች፣ ነጋዴዎች ትላልቅ የቡና አዘጋጆች፣ የወጪ-ገቢ ንግድ አፕሬትሮች እንዲሁም ፈር ቀዳጅ የቡና ቆይ እና አከፋፋዮችን ከሁሉም ደረጃዎች በማሰባሰብ የተፈጠሩ የንግድ ጥምር ሀብረቶች ጠቀሜታ ያላቸው መሆኑን ማስረጃዎች በስፋት ያሳያሉ።

በቡና አብቃዮች፣ አምራቾች፣ የወጪ ንግድ ነጋዴዎች እና ዋነኛ የምርት ማነቆዎችን የሚፈቱ እና የጋራ ትብብርን በሴፍቲኔት የሚያዳብሩ እንዲሁም እውቀትን የሚያጋሩ ግንኙነቶች ላይ የሚያተኩሩ የአገር ውስጥ ተቋማቶች መካከል የጋራ የንግድ ስልቶችን እና ቅንጅቶችን መፍጠር ነው። አበዳሪዎች በተለምዶ ይህንን አይነት ተሳትፎ እንደ ስጋት መቀነሻ ዘዴ ይመለከቱታል።

የአስተዳደራዊ አቅም የመገንባት ጥምር ሀብረት፡- የስጋት ቅነሳ የቡና አብቃዮች እና አምራቾች በይበልጥ የባንክ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያደርጋል። ነገር ግን የክሬዲት አገልግሎቶችን ለማግኘት ይህ በቂ አይደለም። አነስተኛ የእርሻ ባለቤቶች አልፎ አልፎ በጥሩ ሁኔታ የፋይናንስ አገልግሎቶችን ለማግኘት የሚያስፈልጉዋቸውን በርካታ መሰፈርቶች ለማሟላት አይችሉም። በቡና ዘርፍ የመስክ ስራዎች ውስጥ ማስረጃዎች እንደሚያሳዩት በቡና አብቃይ ድርጅቶች ወይም አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና የድጋፍ ተቋማቶች ለምሳሌ የምርምር ጣቢያዎች፣ የማስፋፊያ አገልግሎቶች፣ የተራድኦ ድርጅቶች እና አለምአቀፍ ኤጀንሲዎች የባንክ አገልግሎቶችን ተጠቃሚነት ክህሎቶች እና ተወዳዳሪነትን ለማዳበር የሚፈጥሩት ጥምር ሀብረት ጠቀሜታ ያለው መሆኑን ያመለክታሉ።

በአቅም ግንባታ ውስጥ ሶስት ዋና የጣልቃ ገብ ስፍራዎች የሚከተሉት ናቸው።

የፋይናንስ እውቀት፡- የቡና አብቃይ ድረጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች አልፎ አልፎ የብድር አገልግሎትን ለማግኘት የመደራደር ክህሎት የሌላቸው እና የሂሳብ መዝገብ አያያዝ እንዲሁም ለብድር ጥያቄዎች የሚደግፉዋቸውን የፋይናንስ ታሪካዊ ማስረጃዎች የማስቀመጥ ክህሎት የላቸውም። የፋይናንስ እውቀት ስልጠናዎች ኢንሸስትመንት እና የስራ ማሰኬጃ ካፒታል ማግኘት እንዲችሉ ይረዳቸዋል።

የሀብት ስራ አስተዳደር፡- የፋይናንስ ተቋማቶች ግልጽ ባልሆነ ወይም አገልግሎት በማይሰጥ የአስተዳደር መዋቅሮቻቸው ምክንያት በሀብረት ስራ ማህበራት ድርጅቶች አይሳቡም። የውሳኔ አሰጣጥ

ሂደቱን ማጠናከር፣ በህብረት ስራ ማህበራት አባላት መካከል ያለውን ግንኙነት ማጠናከር እንዲሁም በድርጅቱ ውስጥ ያለውን ግልጽነት ማሻሻል እምነትን እና በራስ መተማመንን ይጨምራል። በአይኑ ክሬዲት በተደረገ የመስክ ምርምር እንዲሁም በሌሎች ጥናቶች የቁልፍ ግለሰቦችን ስጋት የመቀነስ ጠቀሜታ ተመላክቷል። የህብረት ስራ ማህበራት የተለያዩ አባላቶችን አስተዳደራዊ አቅም መገንባት የረጅም ጊዜ ዘላቂነት ማረጋገጥ ያግዛል።

የፖሊሲ ድጋፍ፡- የገጠራማ ንግድ ስራዎች ተግዳሮቶች በይበልጥ እየተወሰሱ በመጡ ቁጥር የህብረት ስራ ማህበሩ ወይም የቡና አብቃዮች በራሱ በይበልጥ አስፈላጊ የሚሆንበት የማክሮ ሌብል መፍትሔዎችን ያስቀምጣል። በቡና ዘርፍ ውስጥ የብድር አገልግሎትን ለማቅረብ የፖሊሲ አውጪዎች ሚና ትልቅ ነው።

ፖሊሲ አውጪዎች ከህዝብ ኢንቨስትመንቶች ፣ ሳይንሳዊ ምርምር እና ብሔራዊ የምርት ግቦች ጋር የሚስማሙ መሆን አለባቸው። ተስማሚ የሆነ የፖሊሲ ግብ በመንግስት ዘርፍ ከሚደረጉ ጥረቶች ጋር በቅንጅት ለመስራት የሚችሉ የግል ኢንቨስትመንቶችን በቡናው ዘርፍ ውስጥ በመሳብ እንደ አየር ንብረት ለውጥ ያሉ የረዥም ጊዜ ጉዳዮችን ለመፍታት ጠቃሚ ይሆናል። ይሁን እንጂ ይህ አይነቱ የፖሊሲ ቅንጅት በሀገሪቷ ውስጥ የሁሉንም የቡና ባለድርሻ አካላት ጉቁ ተሳትፎ እና ቁርጠኝነት ይጠይቃል። በተለይም በቡና እሴት ትስስር እያንዳንዱ ደረጃዎች በተለይ በወጪ ንግድ ገበያዎች ውስጥ ያሉ የቡና አብቃዮች እና ሻጭ አምራቾች የፈጠራ ፍላጎት ከንግዱ አኳያ ጠቃሚ መሆኑን ለማረጋገጥ እያንዳንዱ ተዋናይ ጉልህ ግብዓቶችን ማስቀመጥ ይኖርበታል።

የቡናውን ዘርፍ የሚያሻሽሉ እና ለክሬዲት አገልግሎቶች የሚያበረታቱ ውጤታማ የፖሊሲ ለውጦችን ተግባራዊ ለማድረግ የቡና አብቃዮችን እና አምራቾችን ማዕከል ያደረገ ቴክኒካል እገዛ ላይ ትኩረት ማድረግ ያስፈልጋል። በተለይም የቡና አብቃዮች አዳዲስ የቁጥጥር መስፈርቶችን የማሟላት እና ከባለሀብቶች እና ተቋማቶች ግምቶች ጋር ለመስማማት አቅም ያስፈልጋል።

የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ስጋት

ምርታማነትን የማሻሻል እና ስጋትን የመቀነስ የፓይፕላይን ቴክኖሎጂ ውስጥ ነው። ምርታማነት ቀነሰ ማለት የቡና አብቃዮች የአጭር ጊዜ ነውጦችን የሚቆጣጠሩበት ቁጠባ አነስተኛ ይሆናል ማለት ነው። ጥቂት የመድሀን አገልግሎቶች አብቃዮች ከረዥም ጊዜ ማነቆዎች እና ከባድ ነገሮች ጋር መጋፈጥ እንዲችሉ ያግዛቸዋል። እነዚህ አይነቶቹ ስጋቶች በዝቅተኛ እና ዝቅተኛ-መካከለኛ ገቢ ባላቸው ሃገራት ውስጥ ጥቂት ብሔራዊ ሴፍቲ ኔት ባለቤት እና የፖሊሲ ሁኔታው ራሱን በመቻል እነዚህን ለማዳበር በራስ መተማመን በማይኖርበት ሁኔታ በአርሶ አደሮች ዘንድ ስልታዊ በሆነ መንገድ የሚፈቱ ናቸው።

የአየር ንብረት ለውጥ ጋር ተያያዥ የሆኑ ስጋቶችን የማስተዳደር የፋይናንስ ሰነዶች

በቡና አብቃዮች እና በሌላው ኦፕሬቲቮች ላይ በእሴት ትስስር ላይ የአየር ንብረት የረዥም ጊዜ ተጽዕኖ አለው። ሆኖም ግን አንዳንድ ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር ተያያዥ የሆኑ ጉዳዮች በምርት ስራው ላይ የሚያስገርም እና ፈጣን ተጽዕኖ አለው። ለምሳሌ ያህል አስቸጋሪ የሆኑ የአየር ንብረት ሁኔታዎች በተፈጠረ መጠን ወቅታዊ ጥራት እና ትርፍን ጥያቄ ውስጥ የሚያስገባ ከፍተኛ እርጥበትን እና የአየር ሙቀት ለማስወገድ በእርሻ ተሞክሮዎች ላይ ፈጣን ልማት ያስፈልጋል።

ተባዮች እና በሽታዎች፡- የአየር ንብረት የቡና ምርትን በከፍተኛ ደረጃ የሚጎዳውን የተባዮች እና በሽታዎች መስፋፋት አባብሷል። በምርት መጠን እና ጥራት ያለው መቀነስ የአርሶ አደሮችን ገቢ የሚቀንስ ሲሆን ይህም ነባር ብድሮችን ለመክፈል ወይም አዲስ የገንዘብ ድጋፍ ለማግኘት አስቸጋሪ ያደርገዋል። እነዚህን ተግዳሮቶች ለመፍታት በቴክኖሎጂ ከአቅም በታች ኢንቨስት ማድረግ የቡና ምርትን ዘላቂነት ለማስቀጠል ተጨማሪ ስጋት ይሆናል። እንደ አስፈላጊነቱ ስጋት የመቀነሻ

ቴክኖሎጂዎች በሁሉም የማምረቻ ሀገራቶች ውስጥ የማይገኙ ሲሆን አርሶ አደሮች በስራዎቻቸው ውስጥ ኢንቸስት ለማድረግ ብድር ማግኘት አለባቸው።

ተፈጥሯዊ አደጋዎች፡- አውሎ ንፋስ፣ ጎርፍ እና ሌሎች ተፈጥሯዊ አደጋዎች በአለማችን የቡና አርሶ አደሮችን ህይወት ጥያቄ ውስጥ የሚከቱ ናቸው። በማህበረሰቡ ጤና እና ህይወት ላይ ካለው ተጽዕኖ ጎን ለጎን አካባቢያዊ አደጋዎች በማምረት እና ንግድ ስራ ያላቸውን አቅም ስጋት ውስጥ ይከታል። የቡና ማህበረሰቦች ከዚህ አይነቱ ችግር ለመመለስ የሚኖራቸው አቅም ያለቸው ቁጠባ እና መድሀን አማራጭ ላይ እንዲሁም የሴፍቲ ኔት እና በብሔራዊ ወይም ክልላዊ ባለስልጣናቶች የሚቀርብ ድጋፍ ላይ ይመሰረታል። የቡና አብቃዮች በአደጋ የተከሰቱ ጉዳዮችን ለመፍታት እና በምርት ውስጥ በድጋሚ ፈሰስ ለማድረግ ስራ ማስኬጃያ ማግኘት አለባቸው።

የተፈጥሮ አደጋ መድሀን እና ሌሎች በመፈጠር ላይ ያሉ ፈጠራዎች፡- በአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች በግለሰብ ደረጃ ያለውን የአየር ንብረት ለውጥ ስጋቶች ለመፍታት ተንቀሳቃሽ እና ዲጂታል ቴክኖሎጂዎችን የሚጠቀሙ ጠቃሚ ፈጠራዎች ናቸው። ለምሳሌ ያህል የተፈጥሮ አደጋ መድሀን ለምሳሌ የተፈጥሮ አደጋ ዋስትናዎች በዋና ዋና የተፈጥሮ አደጋዎች ዙርያ ለአርሶ አደር ማህበረሰቦች ሴፍቲ ኔትን ያቀርባሉ።

ለአርሶ አደሮች የመድሀን ምርቶችን በማቅረብ ውስጥ ያሉት ተግዳሮቶች ጉዳትን በግለሰብ ለመገንገም እና የስጋቱን መጠን ለመቀነስ የመጫል አቅም ነው። የተፈጥሮ አደጋዎች መድሀን የአየር ንብረት አመላካችን በመጠቀም እነዚህን ተግዳሮቶች ለማሸነፍ ያግዛል። ክፍያዎች የሚፈጸሙት የዝናብ ሁኔታን በተለምዶ ካለው አቀራረብ በተለየ ሁኔታ በሚመጣባቸው ጊዜያት ይሆናል።

ለእነዚህ መፍትሔዎች የተለያዩ ዘዴዎች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ። ለምሳሌ አንዳንድ ሰብዓዊነት ላይ የሚሰሩ የእርዳታ ድርጅቶች የቡና አብቃዮች የተፈጥሮ አደጋ ዋስትናዎችን ማግኘት እና መጠቀም እንዲችሉ በስልካቸው ላይ ያለውን የቴክኖሎጂ አገልግሎት እንዲጠቀሙ የሞባይል ቴክኖሎጂዎችን በስራቸው ላይ ይጠቀማሉ።

በመሆኑም የቡና አብቃዮች ከእርሻቸው በመሆን በሞባይል የገንዘብ መላኪያ አገልግሎት ውል በማሰር የአረቦን ክፍያዎችን ለመፈጸም የጽሁፍ መልዕክት ይልካሉ። የመድሀን ኩባንያው የቡና አብቃዩ መልዕክቱን የላከበትን ምድራዊ መገኛ በመለየት በዚያ ስፍራ ያለውን የዝናብ ሁኔታ ይቆጣጠራል። የዝናብ መጠን በወቅቱ መጀመሪያ ካለው አመላካች ያነሰ ወይም የበለጠ ከሆነ የቡና አብቃይ በዚሁ መሰረት ገንዘቡን የሚያገኝ ይሆናል።

በሌሎች ሁኔታዎች የመንግስት ዘርፎች የተፈጥሮ አደጋ መድሀን አገልግሎቶችን ጥቅም ላይ ያውሉላ።

በሜክሲኮ ውስጥ በአየር ንብረት ለተጎዱ የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች የጉዳት ዋስትና ሽፋን ለማትረፍ በመዘጋጃ ደረጃ የሲኤዲኤኤንኤ ፕሮግራም ተግባራዊ ተደርጓል። ይህ ፕሮግራም በፌደራል መንግስት በተደረገ 90% የክፍያ ድጋፍ ወደ ሌሎች መዛጋጃዎች ተስፋፍቷል። በዚህም ዝናብ በጠገብ መሬት ከ20 ሄክታር ባነሰ ስፋት ላይ አርሶ አደሮች ያለምንም ወጪ ከፍተኛ ትርፍ የሚያገኙባቸውን ሰብሎች በማብቀል ትርፋማ ሆነዋል።

በአየር ንብረት ለውጥ ስጋት አስተዳደር ውስጥ ያለው ሌላኛው አዲስ እድገት በትንበያ ላይ የተመሰረተ የገንዘብ ድጋፍ ሲሆን ይህም ከባድ የሆኑ የአየር ንብረት ክስተቶች በትክክለኛ ደረጃ ለመለየት የሳይንሳዊ አንቂ አመላካችን ይጠቀማል። የገንዘብ ድጋፍ የሚሰጠው በእነዚህ ቅድመ ሁኔታዎች ይሆናል።

የገንዘብ ድጋፍ በውስን ስፍራዎች ሊቀርብ የሚችለው በተወሰኑ የጊዜ መርሃ ግብሮች እና የተፈጥሮ አደጋን ከግምት ውስጥ በሚያስገቡ መርሃ ግብሮች ይሆናል። በትንበያ ላይ የተመሰረተ የገንዘብ ድጋፍ በአዳዲስ ቴክኖሎጂዎች ላይ የተመሰረተ ሲሆን በሳይንቲስቶች ትብብር፣ በልማት ኤጀንሲዎች ወይም ተራድኦ ድርጅቶች፣ መንግስትዊ እና በፋይናንስ ተቋማቶች ዘንድ ቅርብ ትብብርን ይጠይቃል።

መድሀን በመጠቀም ስጋትን መቀነስ

የቡና እርሻ ያለበት ሥነምህዳር በኮሎምቢያ

አዳዲስ መድሀኖች እና የፋናንስ አገልግሎቶች የቡና አብቃዮችን እንዲሁም የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶችን የሚጎዱ ዋና ዋና የስጋት መንስዔዎችን ለመፍታት ባፉት አስገታኝ አመታት ተፈጥረዋል። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነው የቡና አብቃዮች ዋስትና ለቀረበበት አነስተኛ ዋጋ በወደፊት የረጅም ጊዜ የንግድ ውል ላይ ሊፈጠር በሚችሉ የዋጋ ጭማሪዎች የሚያገኙትን ጠቀሜታ በመተው የዋጋ ስጋትን የሚቀንስበት ስያሜ ስምምነት ነው። ይህ የለውጥ ስምምነት ከአንድ የሰብል አመት ሰበላይ ሽፋን ያለው ሲሆን የአከፋፈል ሁኔታውም በሩብ አመት ይሆናል። ይህ ለውጥ በልዩ ሁኔታ የመገበያዪ እንዲሁም የወለድ ተመን ለውጦችን ለመገደብ ጥቅም ላይ ይውላል።

ለአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ጥቅም ላይ የሚውሉ ሌሎች የስጋት ቅነሳ ዘዴዎች

የሰብል አይነቶችን ማስፋት: የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ከገበያ ተለዋዋጭነት እና በምርት ላይ ያለውን የአየር ንብረት ለውጥ ተጽዕኖውን ተጋላጭነት ለመቀነስ በቡና የሚመገኝ ገቢ ላይ ያላቸውን ድጋፍ መቀነስ ይኖርባቸዋል። ለቤተሰብ ፍጆታዎች በሚውሉ የምግብ ሰብሎች ምርቶቻቸውን የሚያካትቱ የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች የቤት ውስጥ እና የአካባቢን የምግብ ዋስትና በማሻሻል በምርት ፎርትፎሊዮ ላይ ጉልህ ገቢ ማስገኘት ይችላሉ። የዚህ ተምሳሌት የሚሆነው በጋና ውስጥ የአይቲሲ ጥምር ህብረት የካካዎ አብቃዮች እርሻዎቻቸውን የተለየ የሰብል ዝርያ እንዲካተቱባቸው በሚያግዝበት ወቅት ለአካባቢው ህብረተሰብ ትልቅ ጠቃሚ አስገኝቷል።

አረንጓዴ ተዋክሮዎች: ከተሻለ የሰብል አይደዝ ጋር በማዋህድ አርንጓዴ የግብርና ተዋክሮን ተግባራዊ ማድረግ አነስተኛ የእርሻ ባለቤቶች ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር እንዲላመዱ እና ከሚኖሩ አሉታዊ ተጽዕኖዎች ጋር መፍትሔን እንዲፈልጉ ያስችላቸዋል። ለምሳሌ ከላይ በተገለጸው ብዝሃ ህይወት መጨመር እና በአግባቡ በተያዙ የችግኝ ማብቀያዎች መሬቱ ውሃን በአግባቡ እንዲያሰርግ የሚረዱ ሲሆን የጎርፍ ውሃ እና ከፍተኛ ሙቀትን የመቋቋም ችሎታውን ያሻሽላል። ይህም የተባዮችን እና በሽታዎችን መስፋፋት ይቀንሳል። ትክክለኛ የተክሎችን መግረዝ ልምዶች፣ አስፈላጊ ግብዓቶችን ማቅረብ፣ የጸረ ተባይ አጠቃቀም እና የልዩ ሰብሎች አትክልት ዝርያ አመራረጥ እንዲሁም የበሽታዎችን ስርጭት ይከላከላል።

ሆኖም በቡና ምርት እና በእርሻ አያያዝ ውስጥ ለፈጠራ ክፍት መሆን እና የተገቢ እንዲሁም ውጤታማ ፈጠራዎችን ማካተት ዘላቂ ጠቀሜታን ያስገኛል። በተጨማሪም የአየር ንብረት ለውጥን መቋቋም የረጅም ጊዜ መርሃ ግብርን የሚሻ ሲሆን በዚህም ለትርፋማነት አካባቢያዊ ግቦችን ለማስተካከል ይረዳል። የዚህን ውስብስብነት ግምት ውስጥ በማስገባት መንግስታዊ እና የድጋፍ ተቋማት ከአየር ንብረት ለውጦች ጋር አነስተኛ የእርሻ ባለቤቶች መላመድ እንዲችሉ ወሳኝ አጋሮች ናቸው።

የህብረት ስራ ማህበራት፡- የአነስተኛ እርሻ ባለቤቶች ከህብረት ስራ ማህበራት ጋር በመደራጀት በርካታ ስጋቶችን ሊቀንሱ ይችላሉ። በአግባቡ የተዋቀሩ እና የተያዙ የህብረት ስራ ማህበራት የቡና አብቃዮች የተሻለ ዋጋዎችን ለገዢዎች እና አገልግሎት አቅራቢዎች እንዲደራጀዱ ያስችላል። የህብረት ስራ ማህበራቱ የቡና አብቃዮች ከገበያ ተዋናዮች ጋር እንዲሳተፉ እና ከመንግስት፣ የግል እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች የፋይናንስ ተቋማቶችን ጨምሮ እንዲሳተፉ ያስችላል። ይህም ወሳኝ የሆኑ ችሎታዎችን እንዲያዳብሩ እና ከምርት እና የፋይናንስ ስጋቶች ራሳቸውን ለመከላከል እንዲችሉና ከዚህ በተጨማሪ አስፈላጊ መሰረተ ልማቶችን ለማግኘት ያስችላቸዋል።

የቡና አለም አቀፍ እሴት ትስስር የገንዘብ ድጋፎች

በቡና አለምአቀፍ የቡና እሴት ትስስር ውስጥ የውሉ ተዋናዮች ስራዎቻቸውን ዘላቂ ለማድረግ በርካታ በሆኑ የገንዘብ ድጋፍ ማግኛ ምንጮች ላይ ይደገፋሉ። በጂቪሲ የተለያዩ ደረጃዎች ላይ የሚሰሩ የቡና አምራቾች የቀረቡ የክሬዲት ማግኛ መንገዶች የበለጠ ውስብስብ የሆኑ የፋይናንስ ኢኮሎስተም የሚያካትቱ ናቸው። ከሰንሰለቱ ውጪ የሆኑ የፋይናንስ ተቋማት የክሬዲት አገልግሎቶችን ያቀርባሉ።

በቅርቡ ልማታዊ እና የፋይናንስ ድርጅቶች በባለሀብቶች እና ሌሎች ቅይጥ ሽሪክ ተዋናዮች ቀጥተኛ ወይም መካከለኛ ምርት ቡና ገበያ ዝግጁ እንዲሆን በማድረግ ደረጃዎችን ዘላቂ ውጤቶች እንዲያመጡ ለማስቻል የሚፈልጉ ናቸው። እነዚህ የፋይናንስ ምንጮች ወሳኝ እና ዘላቂ የሆኑ ባህላዊ የገንዘብ ድጋፍ ማግኛ መንገዶች ላይ ትኩረት ሲያደርጉ ይህም ስጋቶቻቸውን ለማስወገድ በማሰብ ነው።

የግብርና የገንዘብ ድጋፎች ከፋይናንስ እና ኢንቨስትመንቶች ጋር በመዳመር ፈጠራ የተሞላበትን የፋይናንስ ምርቶች እና ስልታዊ ሽርክናዎች ይጠቀማሉ። ይህንንም ቡና አብቃይ ድርጅቶች እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ከሚያቀርቡት ቴክኒካል እገዛ ጋር በማድረግ የባህላዊ ቡና የገንዘብ ድጋፍ የኢንቨስትመንት አይነቶች የማይፈቱዋቸውን ችግሮች ለመፍታት ያግዛሉ።

እያንዳንዱ ተዋናይ የተለያዩ የቡና ምርት ደረጃዎችን ኢላማ የሚያደርግ በመሆኑ በተለያዩ የገንዘብ ድጋፍ አገልግሎቶች በመሳተፍ የተለያዩ እና ዝርዝር ተግዳሮቶችን መፍታት ይቻላል። ይህ ክፍል የቡና ዘርፍ የፋይናንስ ምጣኔ ሀብትን የሚዳስስ ይሆናል።

ገንዘቡን ተከተል፡- በቡና ዘርፍ የገንዘብ ድጋፍ የሚያደርገው ማነው?

ንግድ እና ምርትን የሚመግቡ የብድር እና ኢንቨስትመንቶች አካል የሚገኘው በምርት እሴት ሰንሰለት ውስጥ ካሉ ተዋናዮች ነው። ለምሳሌ፣ ብዙ አገር አቀፍ ገዥዎች እና ዋና ዋና ዓለም አቀፍ ነጋዴዎች በአምራች አገሮች ውስጥ ለሚገኙ ላኪዎች ብድር ይሰጣሉ። በተመሳሳይ፣ የግብአት አቅራቢዎች እና የሀገር ውስጥ ላኪዎች ለአምራች ድርጅቶች እና ለግብርና አነስተኛ እና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች የፋይናንስ መፍትሄዎችን ይሰጣሉ። የእሴት ሰንሰለት ፋይናንስ በተለምዶ አነስተኛ ይዘታ ያላቸው አምራቾችን በሚጎዳ የብድር አሰራር እኩልነትን ፈጥሯል።

የእሴት ሰንሰለት እና የውጭ ገንዘብ ድጋፍ

የግብርና እሴት ሰንሰለት ፋይናንሲንግ በጂቪሲ ምርታማ እንቅስቃሴዎች ውስጥ በቀጥታ በሚሳተፉ ተዋናዮች የሚሰጡትን ሁሉንም ፋይናንሶች ይመለከታል። በቡና ዘርፍ ውስጥ የባህላዊ እሴት ሰንሰለት ፋይናንስ የገዢ እና የአቅራቢዎች ግንኙነቶችን ቀጥ ያሉ መስመሮችን ይከተላል። ለምሳሌ፣ እንደ ገዥ ወይም አረንጓዴ ቡና ዓለም አቀፍ ነጋዴዎች ሆነው የሚሠሩ የብዙ አገሮች ከባንያዎች የንግድ ፋይናንስ ወይም የቅድመ ጭነት ፋይናንስ በአምራች አገሮች ላይ ለተመሠረቱ ላኪዎች ሊሰጡ ይችላሉ።

ላኪዎች በበኩላቸው ለአነስተኛ አርሶ አደሮች እንቅስቃሴ መተዳደሪያ የሚሆን የስራ ካፒታል ለሚፈልጉ የግብርና እና አነስተኛ ማህበራት ወቅታዊ ብድር በመስጠት የወደፊቱን ምርት መግዛት ይችላሉ። እነዚህ የብድር ልምዶች ብዙውን ጊዜ ለአምራቾች በጣም ጎጂ ናቸው። ፋይናንሲንግ የሚቀበሉት ወዳጃዊ ባልሆነ የመክፈያ ውል መሰረት ሲሆን ይህም የምርት ስጋት ያላቸውን ድርሻ ግምት ውስጥ ሳያስገባ ነው።

በተጨማሪም የመሠረተ ልማት እና የረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንቶች ምንም ዓይነት የገንዘብ ድጋፍ የሚያገኙበት የሥራ ካፒታል ብቻ ነው።

የውጭ ፋይናንስ በአለም አቀፍ የቡና እሴት ሰንሰለት ውስጥ በማንኛውም የምርት ደረጃ ላይ ቀጥተኛ ተሳትፎ በሌላቸው ተዋናዮች የሚሰጠውን ሁሉንም ብድር እና ብድር ያመለክታል። እንደ ንግድ ባንኮች፣ የኢንቨስትመንት ፈንድ እና ማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት ያሉ የፋይናንስ ተቋማት ለምርት፣ ለዝግጅት፣ ለንግድ፣ ቆይታ እና ግብይት ኦፕሬሽኖች የውጭ ፋይናንስ ይሰጣሉ።

ምንም እንኳን ከሰንሰለቱ ውጭ ቢሆንም እነዚህ የፋይናንስ ዓይነቶች ሊገኙ የሚችሉት በእሴት ሰንሰለት ግንኙነቶች እና ዘዴዎች መሆኑን ልብ ሊባል ይገባል። የፋይናንስ ተቋማት ብድር እና የብድር መስመሮችን በማውጣት በሰንሰለቱ ውስጥ ባሉ የንግድ ግንኙነቶች ላይ ተመስርተው ኢንቨስት ያደርጋሉ ይህም ዋስትና እና ለፋይናንሺያል ኦፕሬሽኖች ትርፋማ ዕድል ነው። በተጨማሪም ከሰንሰለቱ ውጭ የሚመነጨው ፋይናንስ ከላይ በተገለጸው የገዢና አቅራቢ ተለዋዋጭነት በሰንሰለቱ ውስጥ ሊዘዋወር ይችላል።

ሠንጠረዥ 1:- የገንዘብ ድጋፍን ማን ለማን ያቀርባል?

በቡና ጂ.ቪ.ሲ ውስጥ ያለው ግልጋሎት	በገንዘብ ድጋፍ ውስጥ ያሉ ተዋናዮች	መደበኛ የድጋፍ አይነቶች	የታወቁ የቡና ጂ.ቪ.ሲ ተዋናዮች
ማርኬቲንግ	ባንኮች (ከውጭ)	የስራ ገንዘብ	አከፋፋዮች
ቡና መቁሳት	ባንኮች (ከውጭ)	የስራ ገንዘብ	የቡና ቆይታዎች
ንግድ	ባንኮች (ከውጭ)	የስራ ገንዘብ	አስመጪዎች
	ባንኮች (ከውጭ)	የንግድ ገንዘብ እና ቅድመ ጭነት ገንዘብ	ባኪዎች
	Mክኮም አቀፍ ገዢዎች (እሴት ትስስር)		
	አስም አቀፍ ነጋዴዎች (እሴት ትስስር)		
ሰገበያ ማዘጋጀት	ገዢዎች (እሴት ትስስር)	የእሴት ትስስር ገንዘብ በቶቨርድሬሬት፣ ተሰብሳቢ ክሬዲቶች፣ የሰቶክ ክፍያ እና ጊዜያዊ ብድሮች	የግብርና ስ.ፕ.ድ፣ አብቃይ ድርጅቶች
	የግብአት አቅራቢዎች (እሴት ትስስር)		
	ባንኮች (ከውጭ)		
	የግል ባስጋብቶች እና ኢንቨስትመንት ፈንዶች (ከውጭ)	እዳ፣ ሃብት፣ ሞስትናዎች	
	የተጸሳፍ ባስጋብቶች (ከውጭ)	የተዋሃደ የገንዘብ መፍትሄ	
	Dየልማት ኢጅንሲዎች እና መንግስት (ከውጭ፣ ቀጥተኛ ያልሆነ)		
ማምረት	የክሬዲት ህብረት (ከውጭ)	በፋይናንስ ውስጥ የእሴት ትስስር ገንዘብ በወቅታዊ ብድር መልክ፣ በቅድመ መክር ገንዘብ መልክ ሲሆን ይችላል	የአነስተኛ እርሻ ቡና አብቃዎች
	ማይክሮፋይናንስ ተቋማት (ከውጭ)		
	የገንዘብ አበዳሪዎች (ከውጭ)		
	ነጋዴዎች (እሴት ትስስር)		
	የግብአት አቅራቢዎች (እሴት ትስስር)		
	የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና አምራች ድርጅቶች (እሴት ትስስር)		

ምንጭ:- አይ.ቲ.ሲ (2021)

በምርት ንግድ ባንኮች

ልዩ የምርት ንግድ ባንኮች የቡናውን ዘርፍ በገንዘብ በመደገፍ ረገድ ከፍተኛ ሚና ይጫወታሉ። ባንኮች የንግድ ፋይናንስ መፍትሄዎችን በማቅረብ አከፋፋዮችን፣ መጋገሪያዎችን እና የንግድ ሥራዎችን ፋይናንስ ያደርጋሉ። የንግድ ክሬዲቶችን ያስቀምጣሉ አደጋን መቆጣጠር በሚቻልበት ጊዜ ማለትም መያዣን በመያዝ ትክክለኛ እዳዎችን በተገቢው ዘመናዊ እና በቂ በሆነ የፍትህ ስርዓት በፍጥነት እንዲመለሱ ያደርጋሉ። ሆኖም የተገኘው ገንዘብ ከአገር ውስጥ ሊወጣ ይችላል።

እንዲህ ዓይነቱ የአደጋ አቀራረብ ለነጋዴዎች የተለያዩ ፈተናዎችን ይፈጥራል። ዓለም አቀፍ የንግድ ቤቶች ከባንክ መስፈርቶች ጋር በደንብ ማስተዳደር ይችላሉ። ነገር ግን የሀገር ውስጥ ላኪዎች በጥልቅ ለመሳተፍ እና አለምአቀፍ ብድር እንዲያገኙ ለመርዳት በማይችሉ ወይም በማይፈልጉ ደካማ የውስጥ የባንክ ስርዓቶች ሊሰሩ ይችላሉ። ይህም የሀገር ውስጥ ላኪዎችን ችግር ላይ ይጥላል። ከፍተኛ የወለድ ተመኖች ለመክፈል ይገደዳሉ፤ እና በፍጥነት ወይም በቀጥታ ዓለም አቀፍ ፋይናንስ ማግኘት አይችሉም።

ይሁን እንጂ ትላልቅ የምርት ባንኮችም በአምራች አገሮች ውስጥ ከላኪዎች ጋር ሲሰሩ ተግዳሮቶች ያጋጥሟቸዋል፤ እና በአገር ውስጥ ላኪዎችን ፋይናንስ ለማድረግ የአገር ውስጥ መፍትሄዎችን መፈለግ አለባቸው። የውጭ ባንኮች ይህንን የሚያደርጉት በአገር ውስጥ ባንክ ውስጥ ድርሻ በማግኘት ነው። ያኔም ቢሆን፣ የአገር ውስጥ ባንኮች የተወሰኑ ገደቦች እና ደንቦች ያሏቸው የመጀመሪያ እና ዋና የንግድ ተቋማት ይቆያሉ። የትኛውም ባለአክሲዮን ወይም አለማቀፋዊ ልማት ኤጀንሲ የሚደግፋቸው ወይም ለተወሰኑ ጥቅሎች የገንዘብ ድጋፍ ቢሰጡ ሁልጊዜ ዘመናዊ የአደጋ አያያዝ መፍትሄዎችን ማስተናገድ አይችሉም።

ባንኩ ቀደም ሲል በተፈቀደ የውጭ ገዢ ላይ ደረሰኞች (ደረሰኞች እና የመላኪያ ሰነዶች) እስኪያገኝ ድረስ ባንኩ እና ሻጩ አደጋን ይይዛሉ። የውጭ ባንክ ከሩቅ ብቻ ቢሳተፍም፣ ምናልባትም በአገር ውስጥ ባንክ በኩል ብድር በመስጠት እንጂ በቀጥታ ለተበዳሪው ባይሆንም፣ አሁንም የብድር ሥጋቱን እና የግብይቱን አጠቃላይ ዋጋ ይገመግማል። ይህ ደግሞ ልክ እንደ መጋዘን ደረሰኞች ወይም ማዘዣዎች ሁኔታው ስምምነቱ ሙሉ በሙሉ ዋስትና ሲሆን ነው።

በምርት ንግድ ባንኮች እና በአስመጪ-ኤክስፖርት ኦፕሬተሮች መካከል ያለው ግንኙነት፣ እንዲሁም በእነዚያ መስመሮች ውስጥ የቀረቡት የዱቤ ባህሪያት ከዚህ በታች ተብራርተዋል።

ዓለም አቀፍ ገዢዎች እና ነጋዴዎች

ሁለገብ ገዢዎች እና ዓለም አቀፍ ነጋዴዎች ለባህላዊ የእሴት ሰንሰለት የፋይናንስ ምንጮች ናቸው። ለንግድ እና ለቅድመ መላኪያ እንቅስቃሴዎች ገንዘብ በማቅረብ ላኪዎችን የገንዘብ ድጋፍ ያደርጋሉ። ማልቲናሽናልስ አንዳንድ ጊዜ በአምራች አገሮች ውስጥ ላኪ ከባንያዎች አላቸው። ከዚህም በላይ ብዙ ጊዜ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የግብርና አነስተኛና አነስተኛ የገበሬ ድርጅቶችን በማቀናበርና በማምረት ደረጃ በገንዘብ በመደገፍ አምራቾች ትእዛዙን በአጥጋቢ ሁኔታ ማሟላት የሚገባቸውን ግብአቶች እንዲያገኙ ያደርጋሉ።

በቡና ጂቪሲ ውስጥ ያሉ ግንባር ቀደም ድርጅቶች ለግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና ለአምራቾች ፋይናንስን የሚያቀርቡት አብዛኛውን ጊዜ በቀጥታ (ለምሳሌ የቅድመ ምርት ክሬዲት ለአምራቾች በማቅረብ) ወይም በተዘዋዋሪ (እንደ ዋስትና ባለው የሽያጭ ስምምነቶች አምራቾች ከገንዘብ ድጋፍ ለማግኘት እንዲያመለክቱ በማድረግ) የሰስተኛ ወገን ተቋማት) ለምሳሌ፣ በማዕከላዊ አሜሪካ፣ ስታርባክስ ባሉ ማህበራዊ አባዳሪዎች ላይ ኢንቨስት አድርጓል፤ እሱም በተራው፣ ከስታርባክስ ጋር የሽያጭ ውል የያዙ የአምራች ቡድኖችን በገንዘብ ይደግፋሉ። ይህ የፋይናንስ እቅድ ለአምራች ድርጅቶች የቴክኒክ ድጋፍ ፓኬጅ አቅርቦትንም ያካትታል።

ገዢዎች እና ነጋዴዎች በተለምዶ የአጭር ጊዜ የገንዘብ ድጋፍ ይሰጣሉ፣ ይህም ተጨማሪ አደጋዎችን ይፈጥራል። ከባህላዊ ገበያ እና ከምርት ጋር በተያያዙ ስጋቶች በተጨማሪ ገዢዎች በግለሰብ ደረጃ አነስተኛ ይዞታ ያላቸው፣ አምራቾች እና አነስተኛ አቅራቢዎች በገንዘብ ድጋፍ የተመረተውን ቡና በጎን መሸጥ ሊያጋጥማቸው ይችላል። በተጨማሪም፣ ሁሉም አምራቾች ፋይናንስን በአግባቡ ማስተዳደር አይችሉም። በረጅም ጊዜ ውስጥ፣ አምራቾች ከገዢው ጋር ባለው የፋይናንስ ግንኙነት ምርኮኛ ሊሆኑ እና የሸቀጦቻቸውን ጥራት የሚጎዳውን ፈጠራ ልዩነት እና ልማትን ያቆማሉ።

ብሔራዊ ገዢዎች፣ ነጋዴዎች እና የግብአት አቅራቢዎች

የሀገር ውስጥ ገዢዎች፣ ነጋዴዎች እና ግብአት አቅራቢዎች ወቅታዊ ብድር እና የቅድመ ምርት ፋይናንስ ለግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና አነስተኛ አምራቾች በመደበኛ ወይም መደበኛ ባልሆነ የክሬዲት ሰርጦች ይሰጣሉ። እንደ የግብይት ኩባንያዎች ወይም ትላልቅ የቡና አምራቾች ያሉ ገዢዎች በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት ብድር ይሰጣሉ። የመጨረሻውን የግዢ ዋጋ ይቆልፋሉ እና የወደፊት አቅርቦትን ያስጠብቃሉ፤ አምራቾች እና የቡና አምራቾች ለመስራት እና ትዕዛዞችን ለመሙላት የሚያስፈልጋቸውን የስራ ካፒታል ያገኛሉ። የግብአት አቅራቢዎች ለቡና ገበሬዎች ግብአቶችን በማስቀደም በተስማሙበት ጊዜ፣ ብዙ ጊዜ በመኸር ወቅት ወይም በኋላ። ለግብዓቶች የተቀመጠው ዋጋ በብድር ወጪ ውስጥ ተጽዕኖ ይኖረዋል።

ለአነስተኛ አፕሬትሮች በጣም የተለመደው የእሴት ስንሰለት ፋይናንስ ምናልባት መደበኛ እና መደበኛ ያልሆነ ክሬዲት በሀገር ውስጥ ነጋዴዎች የሚቀርብ ሲሆን - ብዙውን ጊዜ መካከለኛ ወይም መካከለኛ በመባል ይታወቃል። ነጋዴዎች የግለሰብ አምራቾችን፣ የአምራች ድርጅቶችን እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ከገበያ ጋር ያገናኛሉ። እንዲሁም ለግብአት እና ለመሰብሰብ፣ እና አንዳንድም ለሌሎች የቤት ውስጥ ፍላጎቶች አስፈላጊውን የገንዘብ ድጋፍ ይሰጣሉ። ነጋዴዎች ስለ ገበያ ተጫዋቾች እና ስለ ቡና ሎጅስቲክስ ያላቸውን ልዩ እውቀት ተጠቅመው ክሬዲትን ለማስፋፋት ለምርት እና ለሂደቱ በገንዘብ በመደገፍ ለወደፊት በቅድመ ዋጋ ለሽያጭ ይቀርባሉ።

የተተቸበትን ያህል የመካከለኛ አካል ሚና ወሳኝ ነው። ብዙውን ጊዜ ቡናን ወደ ገበያ በማምጣት ረገድ ወሳኝ ሚና ሲጫወቱ፣ አንዳንድ ጊዜ አነስተኛ ይዞታ ያላቸው አምራቾችን ብዝሃዎች እንዲቀጥል ያደርጋሉ።

መካከለኛ አካል “ጥሩ” ወይም “መጥፎ” ለምርት ገንዘብ ለመደገም ከሚጠቀሙት የካፒታል አይነት ጋር ብዙ የሚያገናኘው ነገር አለ። የነጋዴዎች ካፒታል ከበርካታ ምንጮች ሊመጣ ይችላል፤ የራሳቸው ፍትሃዊነት ፣ የሀገር ውስጥ ባንኮች ወይም በሰንሰለቱ ውስጥ ከታችኛው ተፋሰስ የሚያገኙት እድገት ካፒታል በሚያገኙበት ሁኔታ ላይ በመመስረት ነጋዴዎች በእነሱም ሆነ በአምራቾቹ ላይ ጉዳት የሚፈጥር ጫና ሊያጋጥማቸው ይችላል።

ለምሳሌ ብዙውን ጊዜ ስለ ገበያው ግልጽ እውቀት ሳይኖራቸው የቡና ዋጋን ይደነግጋሉ፤ የካፒታል አቅራቢዎቻቸውን ብዙ ጊዜ በጣም ከፍተኛ በሆነ ዋጋ መመለስ አለባቸው፤ የወደፊቱን ምርት ጥራት እና መጠን አስቀድመው ማወቅ አይችሉም፤ እና በመቶዎች ለሚቆጠሩ ገበሬዎች ጥሬ ገንዘብ ማቅረብ አለባቸው። የዚህን የፋይናንስ አይነት ሽክም ለሚሸከሙ አምራቾች በጣም ዝቅተኛ ዋጋ በማቅረብ እነዚህን አደጋዎች ይቀንሳሉ።

ቢሆንም የመካከለኛ ሚና ጠቃሚ እና ጠቃሚ ሆኖ ይቆያል፤ እና መካከለኛውን ቆርጦ ማውጣት ብዙም ያስገኘው ውጤት የለም። የበለጠ ዘላቂ ፋይናንስን ለማረጋገጥ በአምራቾች፣ ነጋዴዎችና ገዢዎች መካከል የበለጠ ግልጽ እና ተጠያቂነት ያለው ግንኙነት አስፈላጊ ነው።

የግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድ

የግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድ በቡና ዘርፍ ውስጥ ከጊዜ ወደ ጊዜ ጉልህ የሆነ የውጭ ፋይናንስ ምንጭ ነው። ኤፍኤኦ እንደ “የገንዘብ ተሽከርካሪ የተለያዩ አይነት ባለሀብቶችን ካፒታል በማዋሃድ ለተለያዩ የግብርና ባለድርሻ አካላት በተለይም የግብርና ኢንተርፕራይዞች እና የግብርና ቢዝነሶች ካፒታል ለማቅረብ ነው።

እነዚህ ገንዘቦች ልዩ ፈንድ አስተዳደርን በሚያቀርብ የጋራ ኢንቨስትመንት ዕቅድ አማካይነት ኢንቨስትመንቶችን ያበዛሉ። ይህ አካሄድ ለግለሰብ ባለሀብቶች ስጋቶችን የሚቀንስ እና ተጨማሪ ሀብቶችን ለመጠበቅ አስተዳደርን ፣ አፈፃፀምን እና የፋይናንስ ገበያዎችን ተደራሽነት ያሻሽላል። ገንዘቦች ለአደጋ እና ሽልማቶች መጋራት እና ባለሀብቶች ሊያነጣጥሩ የሚችሉትን የኩባንያዎች አይነት እና ቦታዎችን ያበዛሉ።

የግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድ በአምስት ዓይነቶች ሊከፈል ይችላል-

የግብርና ንግድ ፈንድ: በትልልቅ የግብርና ንግድ ኢንተርፕራይዞች ላይ የሚያተኩር፤

የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ፈንድ: በደንብ በተመሰረቱ አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና በአምራች ድርጅቶች ላይ ያተኮሩ ሲሆን አብዛኛውን ጊዜ በሂደት ላይ ያሉ፤

የተደራጀ የአምራች ቡድኖችን ፈንድ፡ ኢላማ የሚያደርገው ለአምራች ድርጅቶች እንደ ኅብረት ሥራ ማህበራት እና አነስተኛና ጥቃቅን ድርጅቶች ሲሆን ይህም በምርት ደረጃ ላይ ለሚንቀሳቀሱ እና አንዳንዴም ለጂ.ቪ.ሲ አጋሮቻቸው ነው።

- የማይክሮ ፋይናንስ ኢንቨስትመንት ፈንድ፡ በገጠር ሁኔታዎች ውስጥ ልዩ ልዩ ማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት ካፒታል ይሰበስባል።
- ሌሎች የግብርና ገንዘቦች፡ የሚያተኩረው ለምሳሌ ከደን ወይም ከአየር ንብረት ለውጥ ጋር በተያያዙ የገጠር ተነሳሽነቶች ላይ ሊያተኩሩ ይችላሉ።

በ2016 ኤፍኤኦ 63 የግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድዎችን በጠቅላላ 7.1 ቢሊዮን ዶላር ካፒታል መሠረት በሁሉም ዓይነት ምርቶች ላይ መዋዕል ንዋይ አውጥቷል። የግብርና ገንዘቦች በመዋዕል ንዋይቸው ላይ ለሚደረገው የፋይናንስ ተመሳሽ ወይም የዘላቂነት ውጤቶችን ለመፍጠር ቅድሚያ ሊሰጡ ይችላሉ። እነሱም ተቋማዊ ባለሀብቶች፣ የልማት የፋይናንስ ተቋማት፣ መሠረቶች እና ሀብታም ግለሰቦችን ያካትታሉ። የተለያዩ የፋይናንሺያል መሳሪያዎችን፣ የሰፋፊ ፍትሃዊነትን፣ የፍትሃዊነትን እና የዕዳ ምርቶችን ይጠቀማሉ።

የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና የአምራች ድርጅቶች ወሳኝ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ቢኖራቸውም በግብርና ጂ.ቪ.ሲ “የጠፉ መካከለኛ” ውስጥ ባለሀብቶችን ኢላማ ያደርጋሉ። የአምራች ድርጅቶች እና አነስተኛና አነስተኛ መደበኛ የሸቀጦች ፋይናንስ በመደበኛነት ከመደበኛው ምርት ፋይናንስ የተገለሉ ናቸው። ነገር ግን፣ የኢንቨስትመንት ፈንዶች በጠፉት መካከል አብዛኞቹን ድርጅቶች መድረስ ከባድ ነው። ስለዚህ መጨረሻቸው በትልቁ እና በበለጸጉ የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ላይ ኢንቨስት ያደርጋሉ። በቡና አመራረት እና አቀነባበር ውስጥ ትናንሽ እና ታዳጊ ተዋናዎችን ለመድረስ ብዙ ጊዜ በተዘዋዋሪ መንገድ ይሰራሉ። ከጥቃቅንና አነስተኛ ድርጅቶች እና ከአምራች ቡድኖች ወይም ከሀብረት ስራ ማህበራት ጋር በተገናኙ ነጋዴዎችና ገዥዎች ላይ ኢንቨስት በማድረግ ይንቀሳቀሳሉ።

በግብርና አነስተኛ እና አምራች ላይ ኢንቨስት ማድረግ አሁንም በጣም አደገኛ እንደሆነ ይታሰባል። በተለይም ኢንቨስትመንቱ በፍትሃዊነት ሲከናወን። በውጤቱም ቡና አምራችንን ኢላማ ያደረገ የኢንቨስትመንት ፈንድ በዕዳ ነው የሚፈሰው። ይህም በቀላሉ በኮንትራት ለረጋገጥ ይችላል። ነገር ግን ይህ ወደ የአጭር ጊዜ ፋይናንስ ይተረጎማል። ይህም ሁልጊዜ የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና የአምራችንን ሁሉንም ማሻሻል እና የመሠረተ ልማት ፍላጎቶችን አይፈታም።

ባላቸው አቅም እና ውስንነት ምክንያት የግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድ የቡና እና ሌሎች የግብርና ምርቶችን የሚያደናቅፉ ዘላቂነት ማንቆዎችን ለመፍታት የተቀናጁ የፋይናንስ መፍትሄዎችን ለማዘጋጀት ወሳኝ መሣሪያን ይወክላል።

የተዋሃደ የፋይናንስ መፍትሄ

የተቀናጀ ፋይናንሺያል ልማት ፋይናንስን በማደግ ላይ ባሉ ሀገራት የዘላቂ ልማት ግቦችን ለማሳካት ተጨማሪ ሀብቶችን ለማሰባሰብ የሚያስችል ስትራቴጂያዊ አጠቃቀም ነው። የተዋሃደ ፋይናንስ ሃሳብ በሁለት ምክንያቶች ላይ ይገነባል። በመጀመሪያ በምርት ስርዓቶች ላይ በተለይም በግብርና ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩትን የዘላቂነት ጉዳዮችን ለመፍታት የኢንቨስትመንት የማይታለፍ ፍላጎት። በሁለተኛ ደረጃ በልማት ኤጀንሲዎች እና በመንግስት ሴክተር በኩል ያለው የፋይናንስ ምንጭ ዘላቂነት ግቦችን ለማሳካት በቂ አለመሆኑን መገንዘብ።

እንደ የኢኮኖሚ ትብብርና ልማት ድርጅት እና ዓለም አቀፍ የግብርና ልማት ፈንድ ያሉ ድርጅቶች የራሳቸውን ጣልቃ ገብነት ለማሳደግ በግብርና ላይ የግል ኢንቨስትመንቶችን የሚያንቀሳቅሱ የፋይናንስ ሞዴሎችን ይጠቀማሉ።

የተዋሃደ ፋይናንስ ለ ጂ.ቪ.ሲ አፕራይዎች በተለይም የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች እና የአምራች ድርጅቶች የፋይናንስ ፍላጎቶች መፍትሄዎችን ይፈጥራል። የብድር መስመሮች በኩባንያዎች ውስጥ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንቶችን፣ ዋስትናዎችን እና የተዋሃዱ ብድሮችን የመሳሰሉ የፋይናንስ መሳሪያዎችን ይጠቀማል። ከዚህ አንጻር የግብርና ተፅዕኖ ፈንድ ዘላቂ ብድር እና ኢንቨስትመንቶችን ለአነስተኛ ደረጃ አምራች ለማድረስ ጥሩ መሣሪያ ነው።

የልማት ፋይናንስን የሚያካትተው የመስክ ጣልቃ ገብነት እና በአምራች አገሮች ውስጥ የመንግስት ሴክተር ትብብርን የሚያጠቃልለው ለግል ባለሀብቶች ከየትኛውም ባህላዊ የግብርና ኢንቨስትመንት ያነሰ አደገኛ ነው ተብሎ ስለሚታሰብ ነው። ይህ የረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንቶችን ለመክፈት ይረዳል።

የተቀናጁ የፋይናንስ መፍትሄዎች በቡና ዘርፍ በስፋት እየተስፋፉ ነው። አነስተኛ ባለቤት እና የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ፋይናንስ እና ኢንቨስትመንት ኔትወርክ በዚህ መስክ ግንባር ቀደም ተነሳሽነት ነው። የግብርና ኢንቨስትመንቶችን ለማሳደግ የፋይናንስ ተቋማትን፣ የባህ አድራጎት ድርጅቶችን፣ ማህበራዊ

አበዳሪዎችን፣ የቴክኒክ ድጋፍ ሰጭዎችን፣ የገበሬ ድርጅቶችን እና የልማት ፋይናንስ ድርጅቶችን በአንድ ላይ በማሰባሰብ የግብርና ኢንቨስትመንቶችን ለማጎልበት እና አነስተኛ እና አነስተኛ አምራች ድርጅቶችን እና አምራች ድርጅቶችን በገንዘብ ለማጎልበት ጥረት ያደርጋሉ።

በአገር አቀፍ ደረጃ የመንግሥት ሴክተርና ቡና አምራች ድርጅቶች በሌሎች አምራች አገሮች ሊደገሙ የሚችሉ የፈጠራ ድብልቅ መፍትሄዎችን ቀርፀዋል። ለምሳሌ፣ በሆንዱራስ የሚገኘው የኮምፍራል ፕሮጀክት የግሉ ሴክተር ባንኮች በቡና ዘርፍ ለግብርና እና አነስተኛ ብድር ለመበደር ያላቸውን ባህላዊ እምቢተኝነት የሚዛመድ የገንዘብ ድጎማዎችን በማቅረብ ምላሽ ሰጥቷል። አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች የሚመረጡት በኢኮኖሚ ጤናማ የሆነ የኢንቨስትመንት ፕሮጀክት እንዲያቀርቡ በሚያስፈልገው የውድድር ሂደት ነው። አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ከተፈቀደው ካፒታል 60% ከህዝብ ፈንድ እና 30% እንደ የግል ብድር ከባንክ ይቀበላሉ፣ እና ቀሪውን 10% ራሳቸው ያዋጣሉ።

ተጽዕኖ ፈጣሪ ኢንቨስትመንት

(ማህበራዊ) ተፅዕኖ ኢንቨስትመንቶች ከሚጠበቀው የገንዘብ ተመላሽ በተጨማሪ ሊሰጥ የሚችል ማህበራዊ እና አካባቢያዊ ጥቅሞችን ለመፍጠር የተነደፉ ናቸው። ተፅዕኖ ፈጣሪ ባለሀብቶች በቡና እሴት ሰንሰለት ፋይናንስ ውስጥ ትርጉም ያላቸው ተዋናዮች እየሆኑ ነው። በተለያዩ የፋይናንስ መሳሪያዎች በቀጥታ ኢንቨስት በማድረግ በአምራች ሀገራት ላይ በአብዛኛው የግብርና እና አነስተኛ አገልግሎት ሰጪዎችን ኢላማ ያደርጋሉ። ተፅዕኖ ኢንቨስትመንቶች እንዲሁ ሊሰጥ የሚችል ዘላቂነት ያለው ውጤት ለማምጣት አንዳንድ ጊዜ የህዝብ፣ የሰጎ አድራጎት እና የግል ካፒታልን የሚያቀላቅሉ የብድር ሞዴሎችን ስለሚጠቀሙ የተዋሃደ ፋይናንስን ለማሰማራት የሚያስችል መንገድ ይመስርታሉ።

ተፅዕኖ ፈጣሪ ባለሀብቶች አብዛኛውን ጊዜ የሚከፋፈሉት ማህበረሰባዊ እና የትርፍ ግቦቻቸውን በሚያመዘገቡ ሁኔታ ላይ በመመስረት ነው። “የመጀመሪያ ተጽዕኖ” ባለሀብቶች ከምንም ነገር በላይ ለማህበራዊ ተፅዕኖ ቅድሚያ ይሰጣሉ፣ ይህም በዜሮ ህዳግ ኢንቨስት የተደረገውን ካፒታል መመለስን ሊቀበሉ ይችላሉ። በማህበራዊ ኢንተርፕራይዞች እና በማይክሮ ክሬዲት ተቋማት ላይ ኢንቨስት የሚያደርጉ የማህበራዊ አበዳሪዎች ለቡና አምራች እና ለአነስተኛ ደረጃ ብድር ምቹ ሁኔታዎችን በሚሰጡ ብዙ ጊዜ በዚህ ምድብ ውስጥ ይወድቃሉ።

በሌላ ፅንፍ ደግሞ አንዳንድ የፋይናንስ ተቋማት ከተፅዕኖ ይልቅ ለትርፍ ቅድሚያ ይሰጣሉ። መዋዕለ ንዋያቸውን የሚያፈሉባቸውን ንግዶች ሲለዩ፣ የገንዘብ ምላሾችን ከተወሰኑ ገደቦች በላይ ለመጠበቅ የበለጠ ጥብቅ የፋይናንስ መስፈርቶችን ይተገበራሉ። የግል ባለሀብቶች አብዛኛውን ጊዜ የዚህ ምድብ አባል ናቸው።

የተጽእኖ የመጀመሪያ ባለሀብቶች በተለምዶ ከአነስተኛ እና መካከለኛ መጠን ያላቸው ተቋማቶች በበለጠ ጠቀሜታ ያለው ሲሆን በተለምዶ የተመላሽ ክፍያ ሁኔታዎችን ሲያቀርቡ ሌላ አይነት የፋይናንስ ድጋፍ ያገኛሉ። ከዚህ በተጨማሪ የተጽእኖ ኢንቨስትመንት የስራ ማስኬጃን ብቻ የሚደግፉ አይደሉም። የተቀናጀ የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች በሚኖሩበት ወቅት ማስያዣ ሊያቀርብ እና ጥሩ የአስተዳደር አቅም ሊያሳይ ይችላል፤ ይህም ባለሀብቶች ረጅም ብድሮችን እና የመሠረተልማት ኢንቨስትመንቶችን እንዲያቀርቡ ያደርጋል።

ተፅዕኖ የመጀመሪያ ባለሀብቶች ብዙውን ጊዜ የመክፈያ ውሎችን ይሰጣሉ አነስተኛ እና መካከለኛ ከባንያዎች በሌሎች የፋይናንስ መንገዶች ሊያገኙ ከሚችሉት የበለጠ ጠቃሚ ናቸው። ይህ የገጠር ድርጅቶች የሥራ ካፒታል ሲበደሩ የመጥፋት አደጋን ይቀንሳል። ከዚህም በላይ ተፅዕኖ የሚፈጥሩ ኢንቨስትመንቶች የሚሠሩት ካፒታል ብቻ አይደሉም። በይበልጥ የተጠናከረ የግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅን ድርጅቶች ዋስትና ሊሰጡ የሚችሉ እና ጥሩ የአመራር አቅምን የሚያሳዩ ባለሀብቶች የረጅም ጊዜ ብድር እና የመሠረተ ልማት ኢንቨስትመንቶችን ይሰጣሉ።

የመሠረተ ልማት ኢንቨስትመንቶች፣ እንደ የማከማቻ ቦታ ወይም መንገድ ግንባታ፣ ወይም አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችን እና ማቀነባበሪያ ማሽኒሪዎችን ማስተዋወቅ፣ አምራች ፋሊኪቲያቸውን እና አቅማቸውን እንዲያሳድጉ ለማስቻል አስፈላጊ ናቸው። ይህም ትርፋቸውን እንዲያሳድጉ፣ እሴት እንዲጨምሩ እና ገበያዎቻቸውን እንዲያሳድጉ ይረዳቸዋል። አንዳንድ ተፅዕኖ ፈጣሪ ባለሀብቶች “የአማራጮች ፋይናንስ” ማቅረብ ጀምረዋል፣ ይህም ልምድ ያላቸው አነስተኛ እና

ጥቃቅንድርጅቶችን እንደ ተንቀሳቃሽ ጥሬ ገንዘብ በመጠቀም የስጋት ቅነሳ ስልቶችን ተግባራዊ ማድረግ አስችሏል።

ቡና ለተፅዕኖ ባለሀብቶች በጣም አንጊ ከሆኑ የግብርና ምርቶች አንዱ ነው። ምክንያቱም ዘርፉ ባለፉት ሁለት አስርት ዓመታት ውስጥ ይበልጥ ግልፅ እየሆነ የመጣበት ምክንያት በዘላቂነት ደረጃዎች መስፋፋት እና መጠናከር ነው። ኢንቨስተሮች ስለ ቡና አመራረት እና የንግድ ተለዋዋጭነት በቀላሉ መማር ይችላሉ፤ ይህም ለሌሎች እንደ ኮከናት፣ አኩሪ አተር ወይም የደን ምርቶች ላይ ገኙ ይችላሉ።

የማረጋገጫ መርሃ ግብሮች እና በርካታ የዘላቂነት ተነሳሽነቶች ከትርፍ ጎን ለጎን ተፅዕኖን ለማሳየት ቁልፍ የሆኑትን የዘላቂነት አመልካቾችን ለመለየት እና ለመለካት ቀላል ያደርገዋል። በዚህም ምክንያት በቡና ላይ ተፅዕኖ ፈጣሪ ባለሀብቶች ለግብርና አነስተኛ እና ለአምራች ድርጅቶች ተጨባጭ እና የሚያደግ እድልን ይወክላሉ።

የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት

አነስተኛ ይዘታዎችን በቀጥታ በገንዘብ በመደገፍ የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት ቁልፍ ሚና ይጫወታሉ። የማይክሮኢንዱስትሪ ፕሮግራሞች በከፍተኛ ሁኔታ ሊለያዩ ይችላሉ፤ ነገር ግን እንደ ዋና ከተማቸው አመጣጥ አንዳንድ የማይክሮ ፋይናንስ ውጥኖች ከሕዝብ ገንዘቦች ይመነጫሉ፤ ይህም አብዛኛውን ጊዜ ለአምራቾች ወዳጃዊ ዋጋን ያካትታል ነገር ግን በገጠር ማህበረሰቦች ውስጥ የብድር ድልድልን በተመለከተ ከፖለቲካ ሊገናኝ ይችላል።

ሌሎች ተቋማት በተፅዕኖ ባለሀብቶች፣ በግብርና ኢንቨስትመንት ፈንድ ወይም በ ጂ.ቪ.ሲ ገዢዎች የሚሰማሩትን ሀብቶች ለማስተላለፍ እንደ መካከለኛ ሆነው ይሰራሉ። በዚህም ምክንያት የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት ለቡና አምራቾች ዘላቂነት ያለው ፋይናንስ የሚያቀርቡት መጠን እንደ ሥጋቱ መጠን እና ባለሀብቶቻቸው ለመቀበል ዝግጁ በሆኑት የተፅዕኖ-ትርፋማ ሚዛን ይለያያል።

እነዚህ ታሳቢዎች አስፈላጊ ናቸው። ማይክሮ ፋይናንስ ብዙውን ጊዜ በግብርና አነስተኛ እና ጥቃቅንድርጅቶችን እና በአምራቾች ላይ የሚያጋጥሙትን የፋይናንስ ክፍተቶች ለመቅረፍ እንደ መፍትሄ ይታያል፤ ነገር ግን ይህ ሁልጊዜ አይደለም። ለማህበራዊ ተጽእኖ ቅድሚያ የሚሰጡ የማይክሮ ፋይናንስ አበዳሪዎች እና የብድር ማህበራት በዋጋ ስንሰለት ውስጥ የአምራቾችን አቋም ለማሻሻል ይረዳሉ። ነገር ግን ለትርፋማነት ቅድሚያ የሚሰጡ የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት እነዚህን ግቦች የማያመቻቹ ሁኔታዎች ላይ ብድር ሊሰጡ ይችላሉ። የማይክሮ ፋይናንስ ተቋማትን ሚና ሲገመገሙ ፍላጎታቸው ምን ያህል በአምራቾች ዕዳ እና የፋይናንስ ተጋላጭነት ላይ ጫና እንደሚፈጥር መረዳት ያስፈልጋል።

የፋይናንስ ቴክኖሎጂዎች

የፋይናንሺያል ቴክኖሎጂዎች (ፊንቴክ) ለአነስተኛ ባለቤቶች እና ለአምራች ድርጅቶች የገንዘብ ድጋፍ ለማድረግ አዲስ መግቢያዎችን ይከፍታሉ። ፊንቴክ በእርሻ ደረጃ ከትላልቅ መስተገንጠል አደጋዎችን የመቀነስ አቅም አለው። ለምሳሌ በቅርብ ጊዜ በ ኤፍኤኦ የተደረገ ጥናት እንደሚያሳየው የዲጂታል ፋይናንስ መሳሪያዎች በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ወቅት የገንዘብ ፍሰትን፣ ብድርን፣ ተቀማጭ ገንዘብን፣ ኢንቨስትመንቶችን፣ ደሞዝን፣ ከመንግስት ወደ ሰው እና የአቻ ለአቻ ዝውውሮች እንዲጠበቁ ረድተዋል። በእውነቱ ወረርሽኝ ፊንቴክን በመጠቀም ልማታዊ ፋይናንስን ለማሰራጨት የሚደረገውን ሽግግር ያፋጠነው ይመስላል፤ በዚህም ምክንያት የፋይናንስ ማካተትን አበረታቷል።

ፊንቴክ በቡና ዘርፍ የፋይናንሺያል እንዲካተት የሚፈጥረው ዕድል የማይካድ ነው። ይሁን እንጂ በገጠር የዲጂታል ፋይናንሺያል አገልግሎቶች መስፋፋት ሁለት አሳሳቢ ጉዳዮችን ያስከትላል።

በመጀመሪያ ደረጃ እነዚህ አገልግሎቶች በተፈጥሮ ውስጥ በአብዛኛው የንግድ ናቸው፤ ይህም ማለት አገልግሎቱን ለሚሰጠው የፋይናንስ ተቋም ትርፍ ዋነኛው አሸከርካሪ ነው። በውጤቱም አነስተኛ ባለቤቶች ዲጂታል ፋይናንስን ማግኘት የሚችሉበት ሁኔታ ጠቃሚ ወይም ዘላቂ አይደለም። እንዲሁም በሰነድ ወገኖች በአምራች ማህበረሰቦች ውስጥ ወሳኝ የማህበራዊ እና የአካባቢ ዘላቂነት ጉዳዮችን የመፍታት ችሎታን በተመለከተ ክትትል እና ቁጥጥር አይደረግባቸውም። በተቃራኒው ፊንቴክ ብድርን እና የገበያ ሞኖፖሊን በጥቂት የፋይናንስ ተቋማት የሚያበረታታ መካከለኛ ቦታን

ይወክላል።

ሁለተኛ የፊንቴክ መስፋፋት ገንዘብ ወደሌለው እና ወደ ዲጂታል የፋይናንስ ሥርዓት ያመራል። ይህ የእኩልነት አለመኖር እንዲጨምር እና የዲጂታል ፋይናንሺያል አገልግሎቶችን ሊያገኙ በሚችሉ የአምራች ድርጅቶች እና በጣም መሠረታዊ መሠረተ-ልማት የሌላቸው አምራቾች እና ከፊንቴክ ጋር የመስማራት አቅም መካከል ያለውን ልዩነት ያሰፋል። በፊንቴክ ላይ የተመሰረቱ መፍትሄዎች ልማት ዘላቂነት ያለው የመሠረተ ልማት ኢንቨስትመንቶች እና የታለመ የቴክኒክ ድጋፍ እስካልሆኑ ድረስ ብቻ ነው።

ምስል 1: ፊንቴክ ወደ ብዙ ኢንዱስትሪዎች ዘልቋል

ህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ

ህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ በቡና አለምቀፍ የእሴት ሰንሰለት ውስጥ ለቀጣይነት አላማ የካፒታል ማሰባሰብ እየመጣ ያለ አግባብ ነው። ህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ አነስተኛ መጠን ያለው ገንዘብ መጠን በተለይ በልዩ ድህረገጾች ወይም የተለያዩ ተሳታፊዎች የጋራ ጥረት በቅንጅት ግለሰቦች ቡና ላይ ኢንቨስት ማድረግ የሚያስችላቸው ስርዓት ነው። በተለይ ቡና አምራቾች ህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብን የስራ ካፒታል ከፍ በማድረግ ውጪ መላኪያ ፋይናንስ እና በተወሰነ ደረጃ ለመሰረተ ልማት ኢንቨስትመንት ይውላል።

እያደገ የመጣ ቁጥር ያላቸው አነስተኛ የግብርና ድርጅቶች፣ አምራች ድርጅቶች እና አቅራቢዎች በህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ ዘመቻ በቼክስታርተር ኒዮርክ መሰረት ያደረገ ህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰቢያ አውታር ገንዘብ ያሰባስባሉ። ለምሳሌ ልዩ የጥሬ እቃዎች አቅራቢ ማህበረሰብ መሰረት ያደረገ ወፍጮ ካምቦዲያ ውስጥ የቡና ጥራት ለማሻሻል እና ለገበሬዎች መረጋጋት ለመስጠት እና ገቢ ለማሳደግ ከ140ሺህ ዶላር በላይ ማሰባሰብ ችሎአል።

ሌሎች ባለድርሻዎች በቀጥታ ከደንበኞቻቸው ጋር የሚሰሩ የህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ መፍትሔዎች አበልጸገዋል። ለምሳሌ አልግራፍ ዲጂታል የግንኙነት መስመር ለግብርና ሲሞች እና አምራች ድርጅቶች ልዩ የሆነ ቡና መቁላት ለሚሰሩ እና በጋራ ከቡና መቁያ ማሽን አምራች ኢካዎ ጋር ናሙና ያላቸው ቡና ቆይዎች ግዢ እንዲፈጽሙ ከህዝባዊ ገንዘብ ማሰባሰብ አውታር ጋር አጋርነት ፈጥረዋል። ናሙናው ቡና ቆይዎች ጋር ግንኙነት ማድረግ አምራቾች መሳቸው ላይ ቡና እንዲቆሉ ስለሚያስችል የምርትን ጥራት መረዳት ለማሻሻል ያግዛል። በውጤቱም አምራቾች ከገዢዎች እና ቡና ቆይዎች ጋር መስራታቸው የተሻለ ነው።

ባህላዊ የንግድ ፋይናንስ ለማስመጣት- መላክ

ውጫዊ ፋይናንስ ማድረግ ባህላዊ የንግድ ፋይናንስ መፍትሔዎች ለላኪዎች አስመጪዎች እና ቡና ቆይዎች ባንኮች የሚያቀርቡት መፍትሔ ነው እነዚህ መፍትሔዎች በዋና የብድር አሰራር አነስተኛ አምራቾች በድህነት ውስጥ ያሉ እና እዳ ያለባቸውን ለመያዝ እና በእድገት ላይ ኢንቨስት የማድረግ ማንኛውም አጋጣሚ ጥያቄዎች በመክተት ማሳ ላይ እና በማህበረሰብ ደረጃ ይበልጡን ቀጣይ የሆነ አሰራር ጥያቄ ውስጥ እንዲገባ ቢያደርግም በቡና ጂ.ቢ.ሲ ውስጥ ለሚሰሩ የተለመዱ ገንዘብ ነክ ሞተሮች ናቸው።

የእቃ ንግድ ባንኮች እና አስመጪዎች/ላኪዎች

ከቡና ነጋዴዎች ጋር ባላቸው ግንኙነት ገንዘብ ነክ ተቋማት እንደ የእቃ ንግድ ባንኮች በከፍተኛ ደረጃ እንደ ብድር መስጫ ቅድመ ሁኔታ የስጋት አስተዳደርን ያስቀድማሉ። የወደፊቱን መጠቀም ለነጋዴዎች ወይም ባንኮቻቸው ሁልጊዜም አብሮ ላይሄዱ ወይም የማይቻል ሊሆን ይችላል። በውጤቱም ገንዘብ ነክ ተቋማት ይበልጡን ከገበያ ውጪ የስጋት መፍትሔዎች ለደንበኞች የግል መስፈርቶች ይፈጥራሉ።

እነዚህ ልዩ ፓኬጆች ወይም አገልግሎቶች ገንዘብ ነክ ጥሪዎችን ወዲያው ማመቻቸት የሚያካትቱ ሲሆን ለምሳሌ ላኪ ለአስመጪው የተፈጥሮ ቡና የሚሰጥ ወይም ለቡና ቆይ በባን የጸደቀ ዝርዝር ስር ያለ የሚሸጥ መሰረታዊ ዋጋን ለመከላከል የወደፊቱን ለመግዛት ስራዎቹን ሊጠልል ይችላል። ይኸው ተመሳሳይ ላኪ በፒቲቢኤፍ መሰረት የሽያጭ ውል ከፈጸመ መጠለል አስፈላጊው አይሆንም። ሆኖም የተፈጥሮ ቡና በቀጥታ ከአነስተኛ አምራቾች ወይም አገናኞች የሚገዛ የወደፊቱን በመሸጥ ግዢ ላይ ሊጠለል ይችላል።

መሪ የሆኑ ከእቃዎች ጋር የተያያዙ ባንኮች በአብዛኛው የቤት ውስጥ የስጋት መፍትሔዎች ለታላላቅ ግብይቶች እና በጣም ወሳኝ ለሆኑ ደንበኞች እንዲያገለግል ይፈጥራሉ። ይህንንም የግድ ለወደፊቱ ገበያዎች ውጪ ባያደርጉም ይህንን በተናጠል በግብይት ቦታ አንዳንድጊዜም በቤት ውስጥ ይፈጽማሉ። አስመጪዎች፣ ላኪዎች እና ቡና አብቃዮች ጭምር የዚህ አይነቱን መፍትሔ ሊጠይቁ ይችላሉ።

በግብይት ቦታ ያሉ አገልግሎቶች በተለይ ለላኪዎች ሲሆኑ ይህ ካልሆነ በቀጥታ በከፍተኛ ደረጃ ቡና ለሚቆሉ በፒቲቢኤፍ የግዢ ጥሪ ግዢ ለመፈጸም ለሚፈልጉ በቀጥታ መነገድ አይችሉም። እዚህ ጋር ወርቃማው ህግ አብዛኛዎቹ ገንዘብ ነክ ተቋማት በግብይት/ማለትም ለላኪ እና ተቀባይ ለሁለቱም ፋይናንስ በማቅረብ ሲኖርባቸው ቀላሉን የተዘጋጀ ብድር ማግኘት ወይም የስጋት አስተዳደር አገልግሎቶች ናቸው። ገንዘብ ነክ ተቋማት ላልጸደቁ ገዢዎች ለሚፈጸሙ ግብይቶች ፈጽሞ እነዚህን አገልግሎቶች አያቀርቡም።

ላኪዎች ግልጽ እና አስተማማኝ የሆነ የኦዲት ሙከራ ማንኛውንም የስጋት መፍትሔ ከገንዘብ ነክ ተቋማት ለማግኘት ያስፈልጋቸዋል። የጥራት ቁጥጥር ሲስተም ላኪዎች ያላቸው እና መጭበርበርን የመከላከል አቅሙ እና መድን ለእነዚህ ስጋቶች ከገንዘብ ነክ ተቋማት ጋር ለሚኖራቸው ግንኙነት ወሳኝ ነው።

ለአስመሬዎች/ላኪዎች የስራ ተግባራት የብድር መኖር

አለም አቀፍ የባንኪንግ ሲስተም በቅርብ ባሉ አመታት ከፍተኛ ጋሬጣዎች እና ጥሰቶች አጋጥሞታል። በውጤቱም ለብድር የስጋት ምዘናዎች እና የግል ካፒታል ከብድር ጋር ላለው ሬሺዮ አዲስ ህግጋት ይበልጡን የተለዩ ሆነዋል። ይህ ሬሺዮ ስጋት በጨመረ ቁጥር ይጨምራል።

ለቡና ባለድርሻዎች የብድር አቅርቦት መጠን ቀንሶ በኢንዱስትሪዎች ባሉ ወጪዎች በእነዚህ ህግጋት ምክንያት ጨምረዋል። ገንዘብ ነክ ተቋማት ምን ያህል ለምን አላማ እና ለማን እንደሚያበድሩ ይበልጡን ምርጫ ያላቸው ሆነዋል። የዋጋ በከፍተኛ ደረጃ መለዋወጥ፣ የብድር ማስያዣ አመኖር እና ሌሎች ስጋቶች በቡና ኢንዱስትሪዎች ውስጥ የተለመዱ ሲሆኑ እንደ ከፍ ያለ ንግድ፣ ከፍ ያለ ዋጋ እና የጥራት ችግሮች ለቡና ንግድ ስጋት ተቀባይ ፋይናንስ ለማቅረብ አስቸጋሪ በመሆን ይህም ይበልጡን የማይሰብ እና ለገንዘብ ተቋማት ገንዘብ አቅርቦት ለመፈጸም ስምምነት እንዳይፈጽሙ አድርጓል።

በውጤቱ ጥቂት ባንኮች ለእቃ አምራቾች እና ነጋዴዎች ማበደር ፍቃደኛ ባህላዊ የንግድ ባንኮች አሁንም በቡና ኢንዱስትሪ ውስጥ የሚሰሩ ይበልጡን እቃዎች ተኮር ናቸው። በጣም ከፍተኛ ደረጃ ያለው ስፔሻላይዜሽኖቻቸው አዲስ መልካም አጋጣሚዎችን በመያዝ የገበያ መረጃ በመሰብሰብ ለቢዝነሱ የሚሰሩ እይታን ያበለጽጋሉ ባንኮች በአብዛኛው ሰንሰለቱን ፋይናንስ በማድረግ ከቡና ቆይዎች ወይም ላኪዎች ወይም አስመጪዎች ወደ ላኪዎች በተለይ ገዢው የአበዳሪውን ማመለከቻ በንቃት ሲደግፍ ፋይናንስ ያቀርባሉ።

ዘመናዊ የቡና ንግድ ፋይናንስ አቅርቦት መፍትሔዎች ይበልጡን ከተለዩ ባንኮች አምራች ካልሆኑ አገሮች ሰማለትም ከቡና አምራች አገር ካሉ ባንኮች ይልቅ ይቀርባል።

የተቀናጁ ቀጣይነት ያላቸው ገበያዎች የአወቃቀር በተለዩ ክፍሎች እድገት ላይ እኛ የቀጣይነት ማረጋገጫ ውጥን መዋሃድ ለበርካታ አፕሬተሮች የዋጋን መለዋወጥ ይቀንሳል። በአርግጥም ስየተለየ ቡና የእቃዎች ሳጥን በማምለጥ ዋጋው ለበኪዎርክ ወይም ለንደን ምንዛሬ እንዳይወጣ ያደርገዋል።

ከዚህ ይልቅ የልዩ ቡና ዋጋ የገዢዎች እና አምራቾች ነጻ ስልቶች በመከተል ባላቸው የምንጭ እሴት ግንኙነት ግልጽ በሆነ ሂደቶች እና ከፍተኛ ጥራት ካልተለየ የተለምዶ ቡና ጋር ሲነጻጸር ልዩን ዋጋ ይከተላሉ። በውጤቱም የእቃዎች ገበያ ጥርጣሬ በአብዛኛው ብዛት ባለው ፈንድ የሚመራ ይህን እያደገ ያለ ገበያ ክፍል ተጽእኖ አያሳድርበትም። በተለይ ገዢዎች ከፍተኛ ዋጋዎች እና አረቦን ለአምራቾች ለመክፈል ዝግጁ የሚሆንበት ምክንያት ይበልጡን አመቺ በሆኑ ቻናሎች ቡናን መነገድ ይችላሉ።

የዋጋ አረቦን እና ከፍተኛ ግልጽነት የተለዩ እና የተረጋገጡ ክፍሎች ዋስትና አምራቾች በጎ የሆነ ውጤት ይበልጡን ከተረጋጋ የገቢ ቻናል በላይ ለአምራች ድርጅቶች እና አነስተኛ የግብርና ድርጅቶች ውጤትን ይፈጥራሉ። የምርቱ ጥራት ከፍተኛ ሲሆን የድጋፍ እና የአቅም ግንባታ አውታር ድርጅቶች በአብዛኛው ወደ ተለዩ ቡና ማምረት እንዲቀይሩ እና ከግብይቶች ጋር በአጠቃላይ ልዩ ሰንሰለት ውስጥ ተያያዥ ስጋቶችን እንዲቀንሱ ያስችላቸዋል።

የማምረቻ ቅድመ ፋይናንስ

አቀነባባሪዎች እና ላኪዎች ለተለዩ ቡና ወደፊት አቅርቦት ለማረጋገጥ ቀደም ብሎ ፋይናንስ ያቀርባሉ። ለዚህ የባንክ ድጋፍ ወገኖች ባላቸው ያለፈ ሪከርድ እና ለቡናው ገዢው የሽያጭ ዋስትና መስጠቱ ላይ ይወሰናል። ላልተሸጡ ክምችቶች ፋይናንስ ማግኘት ከዚህ ይልቅ ቃል የተገቡ ክምችቶች የባሰ በጣም አስቸጋሪ ነው።

ቀደም ብሎ ፋይናንስ አቅርቦት በከፍተኛ ደረጃ ቡና ከሚቆሉ ጋር የረጅም ጊዜ የአቅርቦት ውሎች በመፈጸም ለንግድ ቤቶች ጥንካሬ ነው። በአብዛኛው የዋስትና መስመሮች ለቡናቸው ከአነስተኛ የስራ ብቃት ስጋት ጋር ይኖራቸዋል። በአለምአቀፍ ደረጃ ገንዘብ ማሰባሰብ በዝቅተኛ ፍጆታ ከአምራች አገሮች ይልቅ የሚቻላቸው ቢሆንም በግላቸው የሚልኩ እና ከአስመጪዎች ጋር የሚደራደሩ እና አነስተኛ ቡና ቆይዎች የዚህን አየነቱ ገዢ ማንኛውም አይነት ፋይናንስ ለማቅረብ እንደማይፈልግ ምንአልባትም ለብድር እራሱን እንደሚያነሳ ያገኙታል።

በርካታ ዜግነት ያላቸው የንግድ ቤቶች በአምራች አገሮች የራሳቸውን ላኪ ድርጅቶች ይመሰርታሉ። ይህ ሲሆን ለማምረት ቀደም ብሎ የፋይንስ አቅርቦት የቤት ውስጥ ጉዳይ በመሆን የንግድ ቤቶች ቻናሎች የብድር አቅጣጫ በቀጥታ በላኪው በኩል ይሆናል። የአገር ውስጥ ላኪዎች በተናጠል መሪ ከሆኑ የንግድ ቤቶች ጋር የሚሰሩ ገዢዎቻቸው በርካታ ዜግነት ያላቸው አስመጪዎች ወይም ቡና ቆይዎች ያልሆኑ የእነሱ ጠቀሜታ ስለማያስገኙላቸው በሰንሰለቱ መስመር ብድር ያንቀሳቅሳሉ።

የክምችት ቅድሚያ ተከፋዮች

ከላኪው አመለካከት አኳያ የክምችት ቅድሚያ ክፍያ ዋና ጉዳይ የእሴቱ ምን ያህል መጠን ሊበደሩት ይችላሉ። ምን ዓይነት ቡና እና ጥራት ለሰበሰብ ወይም ሊገባ ይችላል። በምን ዋጋ እና ቡናው በአካል እንዴት ይሰጣል? የሚሉ ናቸው። በአብዛኛው በክምችት መሰረት ብድር ወይም በሽያጭ ውል መሰረት ብድር በአንጻሩ ክስጋት ነጻ ሆኖ ይገኛል። አብዛኛው በእቃዎቹ ላይ የመያዝ መብት ቢኖረውም ክብደት ወይም ጥራት ካልተጠበቀ ምን ይሆናል? የመጋዘን ደረሰኞች ለሌሉ እቃዎች ከተሰጡ ምን ይሆናል? ሁሉም ላኪዎች ራሳቸውን እና ስራተኞቻቸውን እንዲሁን ጥያቄዎች መጠየቅ ይኖርባቸዋል።

የቅድመ ማንገዝ ፋይናንስ

የቅድመ ማንገዝ ፋይናንስ እቃዎች ለማንገዝ ሲጫኑ/እንደ ቅድመ ማንገዝ ፋይናንስ/ ይገኛሉ ወይም ጭነቱ ሲቀርብ እና ሰነዶች ሲኖሩ ድርድር በሌለባቸው ሰነዶች የሚገኝ ይሆናል።

የድርድር ሰነዶች የሚለው አገልገጽ በአብዛኛው አለአግባብ የሚረዱት ሲሆን ባንኩ ለደረሰኙ ዋጋ የማንገዝ ሰነዶች ሲቀበል በሙሉ ወይም በከፊል ለገዢው ክፍያ ሲቀርብ ቅድሚያ ክፍያ ይፈጽማል። ባንኩ ወዲያውኑ ለላኪው ማለትም ገዢው ክፍያ ካልፈጸመ የድርድር ሰነዶች ቢነሩም መብት ስለሚኖረው የአፈጻጸም ስጋት ባለመውሰድ ለዚህ ስጋት ገዢው ክፍያ አይፈጽምም። የዱቤ ደብዳቤዎች አማራጭ ቢሆኑም ሁሉም ገዢዎች ይህንን ለመክፈት ፈቃደኛ አይደሉም።

ዋስትናዎች

ባንክ ሊያገኝ የሚችለውን የመጋዘን ደረሰኞች ማለትም የንግድ ደረሰኞች የመጫኛ ደረሰኝ ወይም ለእቃዎች ባለቤትነት ሌሎች ተገቢ ሰነዶች ዋስትና ይፈልጋል። በሂደቱ ላይ ያሉ ሁሉም ክፍተቶች እና ስጋቶች ከመጀመሪያው ጊዜ እስከዚህ ድረጃ መጠን ወጥቶላቸው መወሰድ አለባቸው። የአስይዞ ብድር ስራ አስኪያጆች የሚኖራቸው ስጋት እጅግ ግዙፍ ነው። የጥራት ማጭበርበር ጉዳዮች ስርቆት እና የሰነዶች ሀሰተኝነት ሊሰጡ ይችላሉ።

ስለዚህም ዋስትናቸው እውነተኛ ከሆነ ካሳ እና ለጥራት የሀላፊነት ኢንሹራንስ ለባንኩ ተቀባይነት ባለው ደረጃ ሊኖረው ይገባል። ተፈጻሚ እንዲሆን የኢንሹራንስ ፖሊሲ ከተቻለም ከተያዘ ንብረት አስተዳደር ውል ህጋዊ ተቀባይነት ያለው ለምሳሌ በእንግሊዝ ህግ መሰረት መሆን አለበት።

ውጭ አገር ያለው ዋናው ድርጅት የዋስትና የተያዙ ንብረቶች ስራ አስኪያጅ ዋስትና ከሰጠ ስራ አስኪያጁ ከአገሪቱ ያለውን ስጋት ቢያንስ ከፊሉን ይወስዳል። ይህም ባንኮች አንዳንድ ብድሮች በተለይ አጠቃላይ ብድር እና የስጋት አስተዳደር አገልግሎት መጨረሻ ተጠቃሚ እና አምራቹን ወይም ላኪውን ሲሸፍን ለማጽደቅ ይቀላቸዋል።

እነዚህ አገልግሎቶች ጋር ተዳምሮ ዘመናዊ ሁሉንም ያካተተ የዋስትና ንብረት አስተዳደር የብድር ዋነኛው አካል ሆኗል። ታላላቅ የብድር ዋስትናዎች እና የግብይት ዋስትና ለአገልግሎቶች ብድር እንዲያገኙ እና አነስተኛ አምራቾች እና ላኪዎች ወደ ገዢዎች እንዲቀርቡ እና ተጠቃሚ አገሮች ያሉ መጨረሻ ተጠቃሚዎችን ያግዛል።

የብድር ሁኔታዎች

የገንዘብ ነክ ተቋማት ለቡና ንግድ ፈንድ ሲሰጡ በተዘዋዋሪ ሆኖም ወዲያውኑ የተያዘ ስጋቶች ይጋራሉ። ግልጽ የሚሆነው በእያንዳንዱ በተዳሪ የሚቀርቡ ስጋቶች ደረጃ ምዘናቸው ወይም የስራው አይነት የብድር መስመሩን ለመወሰን ወሳኝ ሚና የሚጫወት ሲሆን ለእነዚህ ደንቦች ገደብ ማውጣት እና በምን ዓይነት ሁኔታዎች እንደሚወሰን እና ተፈጻሚ የሆነ ወጪ ለመለየት ይጠቅማል። ተቋሞች

በምን አይነት ሁኔታ እና ለምን አላማ ገንዘብ እንደሚመድቡ በሰነድ መያዝ ይችላሉ። ለምሳሌ ለቡና ንግድ የታቀደ ገንዘብ ለሌሎች ስራዎች ፋይናንስ ለማድረግ ጥቅም ላይ አይውልም እንደ ህግጋት አለምአቀፍ ባንኮች ለቡና ንግድ በሀገር ውስጥ ምንገሬ በአብዛኛው በአሜሪካን ዶላር ፋይናንስ ያደርጋሉ። ይህም ስምምነት ባላቸው ቅድመ ሁኔታዎች ሆኖ የገበዳሪውን ለግልጽ እና ሌላ ስጋቶች የመጋለጥ ገደብ እና ቀደም ብሎ የተወሰነ የግብይቶች ፕሮግራም ያካትታል። የብድር መዋቅሩም በዋናነት በግለሰብ ተበዳሪው መፍረስ፣ የገቢ እና ወጪ ሰነድ እና አጠቃላይ አቋም መሰረት ይወሰናል። እንደ አውራ ጣት ህግ አነስተኛ ኦፕሬተሮች ይበልጡን ለከፍተኛ ቁጥጥር ከትላልቅ ድርጅቶች ይልቅ ይጋለጣሉ። ባንኮች በተጨማሪም በተናጠል ዋጋ /አሴት/ስጋት እና የእቃዎች ስጋት በእያንዳንዱ የብድር ስራዎች መካከል ይለያሉ።

የንግድ ወይም የእቃዎች ልውውጥ ባንኮች የአጭር ጊዜ ብድር ገንዘብ ነክ ግብይቶች ለመፈጸም ክምችት ግዢ እና ለመላክ መሰብሰብ ወይም የሽያጭ ገቢዎች አካቶ የአጭር ጊዜ ብድር ያቀርባሉ። ይህ በአብዛኛው ብድሩ በራሱ የሚፈረስ ፈንድ የተወሰነ መጠን ያለው ቡና ግዢ የሚውል ገቢ ሲሰበሰብ ተመላሽ የሚሆን ነው።

በተለየ መልኩ ለማስቀመጥ ብድር ወደሚገኙ የሚቀየሩ ክምችቶች በመግዛት/ለገዢዎች ደረሰን መስጠት በአብዛኛው የሰነዶች ባለቤትነት አስከትሎ እንደ መንገዥ ሰነዶች ገቢ ፈንድ በማመንጨት ወዲውኑ ዋናውን ብድር መሸፈን ያስችላል።

ፈንዱን ለማስጠበቅ እና የግብይት ፍላጎት ለመጠበቅ አበዳሪው የዋስትና መዋቅር የሚከተሉት ክፍሎች ያሉት ይመሰርታል።

ላኪ የሂሳቦች ምደባ

ቋሚ ንብረቶች ላይ ያለ መያዣ ዋስትና እና የእቃዎች አቅርቦት የውል ምደባዎች የሚገኙ እና የኢንሹራንስ ፖሊሲዎች የንግድ ልምድ እና ያለፈ ሪከርድ ቋሚ ዋጋ ውሎች የስጋት አስተዳደር እና ከሌላ የንግድ ደብተር ቁጥጥር እና የሂሳቦች ነጻ ኦዲት ያካትታል።

በግብይት ወቅት እና በኋላ የዋጋ ስጋት : ስምምነት የተደረሰበት የግብይት መዋቅር የከለላ መሳሪያዎች እና ያሉን የፋይናንስ ጥሪ መጠኖች

የውል አስተማማኝነት : ቀደም ብለው የጸደቁ ገዢዎች ብቻ ስምምነት የተደረሰበት የግብይት መዋቅር እና ቋሚ ዋጋ ወይም ስምምነት የተደረሰበት የከለላ ማመቻቸት

አካላዊ ክምችት ብቁ በሆኑ/በጸደቁ ማጋዘኖች የተከማቹ በተገቢው ምልክት የተደረገባቸው በተናጠል ያልተወሰነ ጊዜ የተከማቹ እና ከሌሎች እቃዎች ጋር መቀላቀል ያልተፈቀደላቸው መሆን አለባቸው።

ክምችቶች እንደ ዋስትና

የእቃዎች ባለቤትነት ስምምነት ማለትም የመጋዘን ዋስትና/ የአገር ውስጥ ህጎች፣ የመጋዘን ደረሰኞች ከህግ አኳያ የባለቤትነት ሰነድ ሁልጊዜም ባለመሆናቸው መብቶች ለማስፈጸም የፍርድ ቤት ትዕዛዝ ሊያስፈልግ ይችላል። የእቃዎች ባለቤትነት ተበዳሪውን ላኪው ፈቃድ ሲያስፈልግ ወይም የአገር ውስጥ ህግ ለብደር የተያዙ ንብረቶች አገር ውስጥ ጨረታ የሚወጣላቸው ከሆነ ትሰት ሲፈጸም በ14 ቀናት ውስጥ ተፈጻሚ ከሆነ አበዳሪውን አይጠብቁትም።

ሌላ አበዳሪ ወይም ባለስልጣን በእቃዎች ላይ ቀደም ያለ ምደባ እንዳለው እንዴት ይረጋገጣል? ለምሳሌ የብሔራዊ ገቢዎች ባለስልጣን ይገባኛል ከቀደም እቃዎች ለረጅም ጊዜ ታግደው ሊቆዩ ይችላሉ።

የክምችት ዋጋዎች : በየቀኑ የገበያ ዋጋ ማረጋገጫ እና ያለ ብድር ወደፊት በሚኖሩ የምንገሬ ዋጋዎች መሰረት እቃዎች ስምምነት በሚደረስበት ዋጋ መሰረት ተፈጻሚ የሚሆን ከሆነ ማነጻጸር በብድር ስምምነት የትርፍ አንቀጽ የተያዘ ንብረት በቂ ካልሆነ መፈጸም የማቀነባበሪያ ኡደቶች እና የገቢ ማስገኛ ፍጥነት መቆጣጠር

ለብድር የተያዘ ንብረት አስተዳደር ስምምነት

በስምምነት በራሱ ላይ ውጫዊ ህጋዊ አማራጭ እና በመተማመን ላይ ያለ መያዣ ለእቃዎች ማዘዋወር እና እቃዎች ለመሸጥ የውክልና ስልጣን የትራንስፖርት ትጋት ማንገዝ መጋዘን ማስቀመጥ ቁጥጥር እና ተያዘ ንብረት የተያዘ ንብረት አስተዳዳሪ የስራ ብቃት ኢንሹራንስ ግዴታዎች እና ማጭበርበር በተያዘ ንብረት ስራ አስኪያጅ የሚፈጸምን አካቶ ምን አይነት ቅድሚያ የመግዛት መብቶች እነዳሉ እነዚህም ካሉ የመጋዘን ተቆጣጣሪዎች እና የተያዘ ንብረት ስራ አስኪያጆች በቁጥጥራቸው ስር ያሉ እቃዎች ላይ ምን ያህል የመሸጥ ስልጣን አላቸው? የእነሱ የመጋዘን እና የአስተዳደር ክፍያዎች ተቀዳሚ ይሆናሉ?

መላክ እቃዎች ከኢንዱስትሪ፣ መንግስት እና የውል ዝርዝሮች ማክበር አለባቸው ይህ ሲጣስ ባንኩ ለንግድ ወይም እቃዎች ለመላክ ልዩ ፈቃድ ያስፈልገዋል? የመላክ ቀረጥ ወጪዎች፣ ማንገዝ እና ኢንሹራንስ ወጪ ምንድነው? መቼ ስጋቶ ከስራ በቃት ስጋት ወደ ክፍያ ስጋት በሌላ አገላለጽ አበዳሪው ድርድር ማንገዣ ሰነዶች መቼ ያገኛል?

ወደ አገሪቱ ውስጥ እና ውጪ ፈንዶች በነጻነት ይዘዋወራሉ? ሰብሳቢ የአገር ውስጥ ምንጣሬ በውጭ ምንጣሬ ካለው መጠን አነስተኛ ዋጋ ካለው የአገር ውስጥ ምንጣሬ ሊለወጥ የማይችል ወይም የማይዘዋወር ነው።

ገዢው ለዋጋ ስጋት እና መለዋወጥ/ላኪው እና አስመጪው ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ብቃት ያላቸው እና ቀደም ብለው የጸደቁ ገዢዎች ብቻ ለማንኛውም አንድ ገዢ አጠቃላይ የመጋለጥ ገደብ ገዢው አበዳሪው ላኪው ጥሰት ሲኖርበት ውል መፈጸም እንደሚችል ገዢው መቀበል ይኖርበታል።

ልዩ ሁኔታዎች የሚከተሉት ሁኔታዎች በሙሉ ወይም አንዳንዶቹ ማንኛውም የማበደር ስምምነት ከመፈጸሙ በፊት ከግምት ውስጥ መግባት አለባቸው።

- ተበዳሪው ለመላክ ሁሉንም አስፈላጊ ፈቃዶች ማውጣቱ
- ሁሉም ግብር ክፍያዎች እና ቀረጥ መከፈላቸው
- አበዳሪው ያሉት መብቶች ህጋዊ ማረጋገጫ እና እነዚህን ለመፈጸም ያለፍርድቤት ትዕዛዝ የመፈጸም መብት
- ተበዳሪው የብድር ስምምነት ለመፈጸም መብት እንዳለው ማስረጃ ዳይሬክተር ወይም የባለድርሻዎች ውሳኔ
- ያሉ መግለጫዎች ከቀረጥ ወይም ሌላ ባለስልጣን ወይም ሌላ ተቋም ተከፋይ ወይም ይገባኛል አለመኖሩን ማረጋገጫ እና አበዳሪው መብቶቹን ለማስፈጸም ሁኔታ እንደሌለው እና ነጻ መሆኑን የሚያንጸባርቁ እቃዎችን ለማንቀሳቀስ ነጻ እና ተጽዕኖ እንደሌለበት ማረጋገጫ
- የደረጃ ፣ ማሻገያ ምርመራ እና የጥራት ምስክር ወረቀቶች መኖር
- እቃዎች በተናጠል በሙሉ ቁጥጥር እና በጸደቀ የአፊሶ ብድር መስጫ ንብረተ ስራ አስኪያጅ ሀላፊነት ስር መሆናቸው በማረጋገጫ
- አመቺ ንግድ የሁሉም ስጋቶች ኢንሹራንስ ሽፋን መኖር የመጋዘንን ፈቃድ የአገር ውስጥ ትራንዚት እና የመጫኛ ፣ መርከብ ላይ መጫኛ ሽፋን
- አመቺ የፖለቲካ ስጋት ኢንሹራንስ ሽፋን መያዝ፣ መወረስ በመላክ ገደቦች ምክንያት የላኪው ጥሰት ፣ አመት ፣ ስርቆት፣ ጦርነት የውል መፈጸም አለመቻል ወዘተ ሽፋን
- የጥሬ ገንዘብ ተቀማጭ ወይም የመያዣ ተቀማጭ X % የማበደር ስምምነት በአብዛኛው የሚከተሉት ሲሟሉ ብቻ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።
- እቃዎች በቋሚ የሽያጭ ውል ለአበዳሪው ሽፋን ሲኖራቸው
- በሽያጭ ውሎች ስር ያሉ ሁሉም መብቶች ገዢው እያወቀ ለአበዳሪው ገዢው ውል ሲጥስ ውሉን እንዲያስፈጽም ከተሰጡ
- ሁሉም የመላክ ገቢዎች/የሚገኙ ተከፋዮች በውሎች ስር ለአበዳሪው ተፈጻሚነት ሲኖራቸው
- የተበዳሪው የመላኪያ ሂሳብ/ኤስክሮ ሂሳብ እና ሌላ ሀብት ንብረቶች በባንኩ እጅ ስር ያሉ

ለአብዳሪው መስጠት ሲችሉ እና የተባደረው መያዣ ሂሳብ በሶስተኛ ወገን ጥበቃ ወይም ቁጥጥር ስር ያለ ሂሳብ ሲሆን

- ሁሉም የኢንሹራንስ ፖሊሲዎች ለአብዳሪው መስጠታቸው አብዳሪው የጥፋት ከፋይ ወይም ተጠቃሚ መሆኑ እውቅና መስጫ
- ሁሉም የተያዘ ንብረት አስተዳደር ባለው የተያዘ ንብረት ስራ አስኪያጅ ተገቢ መሆን እና መጽደቅ
- ቡና/የክምችት ንግድ ውስጥ ያለ ለአብዳሪው መብት ሲሰጥ የመጋዘን አገልግሎት ብቁ የሆኑ የጸደቁ ድርጅቶች ሳምንታዊ የክምችት መግለጫዎች በተያዘ ንብረት አስተዳደር ስምምነት መሰረት ወይም በነጻ የተያዘ ንብረት ስራ አስኪያጅ መፈረም ጥራታቸው እና ብዛታቸው በሽያጭ ውሎች በተገለጸው የጨረታ አስፈላጊ የሆኑ እኩል መሆን ወይም መብለጥ ሁሉም ተገቢ አስተላላፊ እና የጉዞ ሰነዶች በብቁ/የጸደቀ ትራንስፖርት የተሰጡ መጋዘን ማስቀመጫ እና አንጓሻር ድርጅቶች ለአብዳሪው ሲመደቡ
- የግብይት መዋቅሮች እና የእቃዎች ቁጥጥር ምንም አይነት ክፍተት የባለቤትነት ሰነዶች ለማዘዋወር አለመኖራቸው መረጋገጥ.

የብድር መኖር እና ወጭ

የብድር መኖር በአንድ ነገር ያለ የገንዘብ ተቋመ፣ (እያንዳንዱ ባንክ የሀገሩን ገደብ ይጠቀማል) ወይም እቃዎቹ እና የማስያዣ መጠን (ሀብት እና ክምችት) ተባዳሪ ግለሰብ ማቅረብ (ማስያዝ) በሚችለው መጠን ይወስናል።

ሊይዙ የሚችሉ ሀብቶች እና ባንኮች ሲያቀርቡ ጠየሚችሉት አገልግሎት ሬሾ የሚለያየ ሲሆን ይህ ፈጽሞ 100% ሊን አይችልም።

ሊይዙ የማይችሉ ሀብቶች ከግምት ውስጥ አይገቡም ባንኮች ሁሉም ስለእያንዳንዱ ተባዳሪ ግለሰብ ያላቸውን መረጃ ይይዛሉ ተባዳሪዎቹ የገበያ ድርሻ ሲያገኙ በማመስገን ለባንኮች ገቢ ማግኘት ጠቃሚ ሲሆን የብድር ማመመልከቻዎች ግምገማ ማወቅ ያኔ ዋነኛ ሁኔታ ላይሆን ይችላል። ለተነሳሪ የብድር ወጭ ከመደበኛ የማበደሪያ ፍጆታ ጀምሮ የሚገነባ ሆኖ በሂደት ንግድ የተለየ ስጋት በሚለው ስር ያሉ ሁሉንም ሁኔታዎች ያካትታል እያንዳንዱ ሁኔታ ለማሰረታዊ ማበደሪያ መጠን የሚደመር ሆነ ሁለቱም የስጋት ሁኔታዎች እና የባንኩ ትርፋማነት በበቂ እስኪሸፍኑ በዋለ ወለድ መጠን እስኪደርስ ያቀርባል

ብድር መቆጣጠር፡- አንዳንድ ግብይቶች እንዳይደበቁ የተግባሪን ስራ መቆጠር ወሳኝ ነው የኦዲት ገንዘብ መመስረት አለበት ይህም ቢሆን ገንዘብ ነክ ተቋማት ደንበኛው ተማካ መሆኑን ለመወሰን አስፈቻሪ ይሆንባቸዋል ለምሳሌ ግብይቶች ለማስፈጸም ፒ.ተ.ቢ.ኤፍ ሽያጭ ወይም ግዢ ስድስት ወራት ቀደም ብሎ ለማጠናቀቅ የሚታይ ድርጊት ማመንጨት ወይም ወዲያው ማሳወቅ ሳያስፈልገው ሚስጥራዊ ሆነ ሊያዝ ይችላል።

የተለያዩ ለውጥም ቢሆን ስጋት ነው ድርድር ጀርባ-ላደረገ ካለሆነ የድርጅቱ አቋም ያልታወቀ የዋጋ ስጋት ይይዛል። ገንዘብ ነክ ተቋማት ያልተሸጠ ክምችት ፋይናንስ ማቅረብ የማይፈልጉበት ሌላው ምክንት ነው። አብዳሪዎች የላብን ግልጽ አቋም ሊቆጠሩ ይችላሉ ወይም ክምችት ያለ ቡና እና የቋሚ ዋጋ ውል መካከል ያለው ልዩነት በመጠን የዋጋን ስጋት መግለጥ ለመግዛት ያግዛሉ።

በተመሳሳይ መልኩ ገንዘብ ነክ ተቋማት አንድ ግለሰብ እየተጠራጠረ ስለመሆኑ መወሰን አስፈቻሪ ይሆንባቸዋል በተለያዩ እቃዎች እና ገበያዎች ኪሳራ በአላማችን ቢደርስባቸውም አስተዳደር እና ባንክ ይህን ይደብቃሉ። ኪሳራ በሚስጢር ስለመያዝ ለመፍታት በጣም ክፍተኛ ያልሆኑ አትራፊ ንግድ ግብይት ቢደብቅም አንዳንድ ነጋዴዎች የመፈረስ መግለጫ ይሰጣሉ።

በውጤቱም ከብዛኞቹ ባንኮች የተበዳሪን አሰራር እና አስተዳደር በመደበኛነት ኦዲት በማድግ አቋም ገደቡን እና ውል አፈጻጸም ያካትታል ይህ በየወሩ ሲሰራ ይላል።

ገንዘብ ነክ ተቋማት የደንበኛው ባህሪ ለውጥ ሲፈልጉ ይችላሉ የበድር ፋይናንስ ለመቆጠር ይሞክራሉ ለምሳሌ ለተፈቀደላቸው አቅራቢዎች በቀጥታ መክፈል እና የብድር ስራ አስኪያጆች መጠቀም።

ባንኮች የተበዳሪ ስራ የሚከተሉትን መጠን እንደ ጉዳይ ይለያያል ለተወሰነ ተበዳሪ በየቀኑ ባንክ ዋና ወይም የስጋት መጠን አያወጣም ያልተሸጡ ክምችቶች የትኛውም ይነስ በግዥ ዋጋ ወይም ገበያ ዋጋ ይዛሉ።

ቆይታ በውል የሚጓጓዝበት ክምችቶች በተመሳሳይ መልኩ ዋጋ ያወጣላቸዋል ምክንያቱም ተከፋይ ኢኮኖሚያዊ ለዚህም ምክንያት ጭነት ማጓጓዣ ከዘገየላኪውም ሆነ ባንኩ የዋነውን ውል የሸያጭ ዋጋ እውን ማድረግ ስለማይችሉ እቃዎቹን በወቅቱ ባለው የገበያ ዋጋ ማስወገድ ይኖርባቸዋል።

ማስታወሻ ያለበት ገንዘብ ነክ ተቋማት በንግድ ስጋት ውስጥ ቀጥተና አጋሮች ናቸው ስለዚህም ሁሉም ተገቢ መረጃ ያስፈላጋቸዋል ቀደም ያለ እና እውነተኛ መረጃ ያጋራ መፍትሔ ይሰጣል በብድር ተሳታፊዎች መካከል ግልጽነት ለአብዳሪው ሙሉ ድጋፍ ያረጋግጣል። ለምሳሌ ባንክ አንድን ገዥ ወድቆ ካደረገን ምንክልባትም ላኪው ከመሰላጨት ይልቅ በማመስገን የተላከው መልዕክት ማስጠንቀቂያ መሆኑን መቀበል ይበጀዋል።

የገንዘብ አቅርቦት ሂደት እና ማምረት

ባህላዊ ለቡና ገንዘብ አቅርቦት መንገድ ግኝት አለመኖር እና የቴክኖሎጂ ሽግግር አለመኖር ችግርን ማሳ/አርሻ ማበልጸግ እና መሰረት ልማት የመሳሰሉ ችግሮችን ማንሳት አለቻለም በተጨማሪም የአምራቾች የአፕሬትሮች የቀን ተቀን ስራ አስናሪ ያደረጉ ሲሆን የሰራተኛ ቅጥር ለምርት ስብሰባ መክፈል ንግድ ስራ እና መክበር ላለባቸው ጉዳዩ ያሉ ወጪዎችን መሸፈን አደጋች ሆነዋል ባህላዊ ለቡና ፋይናንስ አቅርቦት መልካም አጋጣሚ አለመኖር ለቡና አምራቾች እና ኤስኤምኢ ቀጣይ በሆነመልኩ ለመስራት አስቸጋሪ በማድረግ የበልጡን ግኝት እና ቀጣነት ወዳለው መሸጋገር እጅግ ወሳኝ ነው።

የአዲስ ገንዘብ አቅርቦት አግባብ በበርካ ነጥቦች እና ሁኔታዎች ላይ ይወሰናል አምራች ድርጅቶች እና የግብርና ኤስኤምኢ በአብዛኛው ገንዘብ ነክ ሀብቶች ስለ ማይመሩ ላይ ኖራቸው ስለሚችል ለኢንቨስትሎች እና የፋይናንስ መፍትሔዎች አመቺ አይሆኑም በዚህም ምክንያት ቀጣይ በሆነ ፍጆታ ቀላል ፋይናንስ ምደባ እና የግብይት ግቦች ያሉ ችግሮችን ለመፍታት በቂ አይደለም።

የፋይናንስ ፕሮግራሞች በከፍተኛ የቴክኒክ እገዛ መስተባበር አለባቸው ቀጣይ ወደ ሆነ ገንዘብ አቅርቦት ሽግግር የተለየ ክህሎት ከብሮ መገንባት እና የኢንቨስትመንት ችግሮችን እና እጥረት መፍታት የሚያስችል ሁኔታ በመፍጠር የምርት ማምረት ስጋቶች መፍታት ያሻዋል። የዚህ አይነቱ መወሰኑ የተባበረ ጥረት እና ህዝባዊ ህብረት የሚሻ ሲሆን የግራ ዘርፍ ተመራማሪዎች እና በተጨማሪም ገንዘብ ነክ ተቋማት አብረው መስራት አለባቸው። ፖሊ ማውጣት እና የመንግስት መ/ቤቶች ሚና በአምራች ሀገሮች ውስጥ ለቀጣይ ገንዘብ አቅርቦት ስኬት ቁልፍ እና ዋና ናቸው።

ፋይናንስ እና ገንዘብ ማግኘት ከቴክኒክ እገዛ ጋር ተዋህዶ ስጋት በመፍታት በማምረት እና ማቀነባበር ሂደት ህይወት ለማሻል ወሳኝ ነው። የዚህ አይነቱ የእርሻ ማሻሻል እና ልማት ጥራት እና አዲስ ቴክኖሎጂ መጠቀም የችግሮች መፍትሔ ለሆኑ የሚችሉት አምራቾች ያለባቸውን የነግድ እና ፋይናንስ ችግሮች ማስቀረት ሲችሉ ብቻ ይሆናል ለምስሌ አምራች ድርጅቶች በአንድ ገዢ ላይ ያላቸውን ጥገኝነት ለመተው ኢንቨስትመንት በአንግ ገዢ ላይ ያላቸውን ጥገኝነት ለመተው ኢንቨስትመንት መጠቀም ከአብዳሪዎች ገንዘብ ማግኘት እና የሚቀነባበር ስራዎች በጣም ወጪ ያለው ከውጭ ምንም ማረጋገጫ አለባቸው። አሁን ያለውን መዋቅር የሚፈታተን ፈጣን ለውጥ ባህላዊ የእሴት ሰንሰለት አፕሬትሮች ፍላጎት ሊፈታተን ይችላል። በርካታ ዜግነት ቡና ገዥዎች እና ነጋዴዎች እና ሁሉም ተሳታፊዎች በሰንሰለቱ ማንኛውንም ደረጃ የግድ የቡና ገንዘብ አቅርቦት ሽግግር በማገዝ ጋሬጣነትን ወደ ስጋት መፍታት በመቀነሱ ቀጣይ ገንዘብ አቅርቦት ማገዝ አለባቸው።

ማምረት ፋይናንስ ማድረግ እና ስጋት መፍታት ችግሮች

በርካታ የግብርና ኤስኤምኤዎችን እና አምራች ድርጅቶች በቡና አለም አቀፍ የእሴት ሰንሰለት የሚሩ የሚያስፈልጋቸውን ገንዘብ ለማግኘት የታገላሉ ዋና ችግር ለፋይናንሰሮች እንደ ገዢዎች ነጋዴዎች፣ ባንኮች ኢንቨስትመንት ፈንድ እና ባለ ተጽዕኖ ኢንቨስተሮች በኩ ገንዘብ ለማግኘት ብቁ መሆናቸው ላይ ነው። ሁለተኛ ዋነኛ ገደብ በማንኛውም ደረጃ በሰንሰለቱ በተዘዋዋሪ ገንዘብ የማግኘት አቅማቸው ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ሁኔታዎች ናቸው።

ገንዘብ ማግኘት (ወይም ኢንቨስትመንት ማግኘት) ችግሮች ለ አግሮ-ኤስኤምኤ ዎች እና አነስተኛ አምራቾች ሊያካትቱ የሚችሉው፡-

- የተገደበ ገንዘብ ነክ እውቀት
- የመበደር ወይም የብድር ታሪክ አለመኖር
- ሊያዝ የሚችል ንብረት አለመኖር/መገደብ
- የድርጅቱ መራቅ እና ከባንክ አገልግሎት ውጭ መሆን
- ከፍተኛ የግብይት ወጭ/እና ለገንዘብ አቅራቢዎች ዝቅተኛ ትርፋማነት

የሚኖሩ ችግሮች በአብዛኛው የቁጥጥር ችግር ለቡና ዘርፈ ማበደር እና ገንዘብ ነክ ተቋማት ለዘርፉ ከዚህ በፊት የሰጡት ብድር ታሪክ ያካትታል። ቡና አምራቾች ምርት ለመሰብሰብ፣ ለማቀናበር ፣ ለመነገድ የስራ ካፒታል ያስፈልጋቸዋል ካሉ አማራጮች ቀጣይ እንዲሆን ይታገላሉ በአብዛኛው ስጋት ለመቀነስ የሚጨምር ፋይናንስ አሰራር ውስጥ ያገባሉ ይህም በየወቅቱ ቀን- ተቀን ከመስራት የላፈ ምንም አያስችላቸውም።

አምራቾች ስለ ገንዘብ ነክ እውቀት ስለሚያጥራቸው ንብረት ማስያዝ ከፍተኛ ወጭ እና ወለድ የወፈዱቱ ውሎች መያዣ መሆን ያልተገቡ ገዢዎች እና አማካኞች ላይ እንዲሰጥ ያስገድዳቸዋል ገንዘብ ግንኙነት፣ መሰረተ ልማት እና የማሳ ግንኙነት ብድር ለማግኘት አስቸጋሪ ያደርግላቸዋል በተለያየ የእሴት ሰንሰለት ገዢዎች እና አማካኞች የዚህ አይነቱን ኢንቨስትመንት የንግድ ፍላጎታቸው ባያደርጉትም የንግድ ፋይናንስ ተቋማት በጣም ስጋት እንዳለው ይመዘናሉ።

የተለየ ፋይናንስ እና የውጤት ኢንቨስትመንት ገንዘብ የማግኘት የቡና አምራቾች ችግር ለመፍታት ያግዛል። ጂ.ቪ.ሲ ፋይናንስ ሰያልተፈታውን ችግር መፍትሔ ይሆናል። ምንም እንኳን የተለየ አግባብ እና የፋይናንስ አምራች ቢኖረውም በቡና እሴት ሰንሰለት እንደ መልካም አጋጣሚ ቀጣይ ሆነ ውጤት ያለው ገንደዎች እና ትርፍ ይፈጥራሉ።

ምን! ደህን! ያሳካል?

በመጀመሪያ ቀጣይ የፋይናንስ መፍትሔዎች የኢንቨስትመንት ስጋት ለመፍታት የተዋቀሩ ናቸው። ለ፣ምሳ የግብርና ፈንድ እና የተለየ ፋይናንስ የህዝብ ዘርፍ ካፒታል እና የግል ኢንቨስተሮች የግል ኪሳራ መጋጣቸውን በመቀነስ የግል ኢንቨስትመንት የበረታታል። ሁለተኛ የዚህ አይነቱ ኢንቨስትመንት ከቴክኒክ እገዛ ጋር ለኢንቨስተሮች እና ጂ.ቪ.ሲ ተሳትፎ ይኖረዋል። ይህም ለኢንቨስትመንቱ የረጅም ጊዜ አትራፊነት በማረጋገጥ አቅማቸውን በመገንባት አስቸይ ሁኔታ ለመገንባት ያስችላል።

ሆኖም የጂ.ቪ.ሲ አጋሮች ፍላጎት እና የቴክኒክ እገዛ እና የፈንድ ቅልጥፍና በጣም አስቸጋሪ እንደመሆኑ የተለየ እና የውጤት ፋይናንስ ስራዎችን ስኬት ዝቅ ያደርጋል።

የገዢዎች እና ነጋዴዎች ዋጋ አስከፋይ ፋይናንስ

ለአምራቾች ቀጣይ ወቅት ምርት ለመሰብሰብ እና ለመነገድ ቅድመ ፋይናንስ ወሳኝ ነው። በእርግጥ በርካታ አምራቾች ድርጅቶች ለጉልበት ስራተኛ ማምረት ግብዓት፣ ማቀነባበር ስራ ማከማቻት፣ እና ትራንስፖርት ስራ ለመክፈል ገንዘብ ያጥራቸዋል። ብድር ለማምረት በፊት ከሶስተኛ ወገኖች ማግኘት ስራ ለመስራት ብቸኛው መንገድ ነው።

ለአምራቾች የተለመደ የቅድመ ፋይናንስ አይነት የገዢ ብድር ሲሆን በባህል ስጋቶች አሉት በቅርቡ ወደ ቀጣይ ጂ.ቪ.ሲ መቀየር እና አዲስ መፍትሔዎች የውጤት ፋይናንስ እና የተለየ ፋይናንስ የቅድመ ፋይናንስ ማምረት እና ንግድ ጋር የተያያዘ ስጋቶችን ለማጥፋት በማለት ተገቢ ያለሆኑ ግብይቶችን ያስቀራሉ።

በርካታ ገንዘብ ነክ ተቋመታ የንግድ ባንኮች፣ ማይክሮ ፋይናንስ ተቋማት፣ የብድር ማህበራዊ አምራቾች፣ ድርጅቶች በቡና ጂ.ቪ.ሲ የታችኛ ክፍል ላይ ፋይናንስ የቃርባሉ። ሆኖም የፋይናንስ እውቀት እጥረት፣ ርቆ መገኘት ለንግድ የሚሆን መጠን አለመኖር፣ ቡና ማምረት ከፍተኛ ስጋት አምራቾች በገንዘብ አበዳሪዎች ላይ በመደገፍ ምርት እንዲሰበሰቡ ጂ.ቪ.ሲ ገዢዎች እንደ ላኪዎች እና የሀገር ውስጥ አቀነባባሪዎች ጋር እንዲሰሩ ያደርጋቸዋል።

የገዢ ፋይናንስ በተለይ የቡና ጂ.ቪ.ሲ ውስጥ ዋና የሚመቻች ሲሆን ለምሳሌ ብዙዎች ነጋዴዎች ለአነስተኛ አምራቾች ለቡና አቅርቦት በወቅቱ መጀመሪያ ፋይናንስ ይሰጣሉ አራሳቸው ነጋዴዎቹ ገንዘብ ላኪዎች ያገኛሉ የዚህ አይነቱ ጂ.ቪ.ሲ የተመሰረተ ፋይናንስ የቡና ንግድ ከሚያዋቅረው መንገድ ጋር ይጠላል። ሁሉም ፋይናንስ በጂ.ቪ.ሲ ጋር ተገኛን ሲሆን ይህም ለቡና አቅርቦት ይፈጸማል ሆኖም፣ የብድር መንገዶች አምራቾች ድርጅቶችን እና ኤስ.ኤም.ኢ ለትልቅ ስጋት በመጋለጥ ነጋዴዎች ከወቅቱ መጀመሪያ በፊት በጣም ዝቅተኛ ዋጋ ያደራጃሉ። ቢያንስ አራት ሁኔታዎች የገዢ እና የነጋዴ ፋይናንስ ስጋት በአምራቾች ላይ ይፈጥራሉ።

መደበኛ ያልሆነ ውል መዋዋል

አብዛኛው የገዢ ፋይናንስ መደበኛ ባልሆነ መንገድ ይሰጣል ይህም ማለት መብታቸውን ለመጠቀም መደበኛ አርስት/ስልጣን የላቸውም በገዢዎች እና በሀገር ውስጥ ባንክ ፋይናንስ ከፍተኛ መልስ ክፍያ ስለሚኖረው ይህ ከማህበራዊነት ትርፍ ለሚያስቀድሙ በርካታ ማይክሮ ፋይናንስ ፕሮግራሞች እውነት ነው።

ቀጣይ ባለሆነ መልስ ክፍያ ፍጆታ የስራ ካፒታል

ጥቂት የተለዩ ቢኖሩም የገዢ ፈይናንስ እንደ አጭር ጊዜ የስራ ካፒታል ብቻ የሚሰጥ ሲሆን ይህም የአምራቾች ስራ ለማስቀጠል እርሻ ስራ ስራተኞች ክፍያ፣ ለሀገር ውስጥ ነጋዴዎች ግብይት ወጭ እንደመሆኑ ፈይናንስ ስራ ለመደገፍ ብቻ ሲሆን መሰረተ ልማት ለማበልጸግ ወይም ለማሻሻል ተጨባጭ እድል ሀብት ለመጠቀም አይሰጥም።

ለምሳሌ፣ የግብርና ኤስ.ኤም.ኢ መጋዘን ለመገንባት፣ አዲስ ማቀናበሪያ ማሸን ግብር ዌም ቋሚ ንብረት ኢንቨስት ለማድረግ እና እሴት ለመጨመር በገዢዎች ላይ ጥገና መሆን መተማመን አይችሉም።

በተጨማሪ ቡና አምራቾች ከአብዛኛው ከፍተኛ የመልስ ክፍያ ፍጆታ ያጋጥማቸዋል። እዳ ሊኖርባቸው እና አዲስ ቢዝነስ ኢንቨስት ላያደርጉ ይችላሉ። የሚሰጠው ጉዳይ በገዢዎች የሚቀርቡ የስራ ካፒታል ለአምራቾች የተለመደ ጂ.ቪ.ሲ ፋይናንስ ነው። በጂ.ቪ.ሲ ውስጥ ነብገድ ለተረጋገጠ ቡና ይህ እውነት ነው ቀጣይ ማረጋገጫ ውጥን የግልጽት መስፈርቶች ተበዳዳሪ መደበኛ ያልሆነ የማይቋርጥ

መልስ ክፍያ እንዲተው ያስላል። ሆኖም አሁንም አምራቾች ለመሰረተ ልማት ፈንድ ለማግኘት “መጥፎ” የፋይናንስ ቻነል ውስጥ ሊጠቡ ዌም መጥፎ ምርት እና ዋጋ በአጭር ጊዜ የመልሶ ክፍያ ግዴታዎች እንዲያከብሩ ያደርጋቸዋል።

ማስያዥያ የማቅረብ ችግሮች : አነስተኛ አምራቾች ድርጅቶች ገዥዎች ወይም ገንዘብ ነክ ተቋማት አምራቾች ድርጅቶች ገዥዎች ዌም ገንዘብ ነክ ተቋማት ለመሄድ የማስያዥያ ችግር ያጋጥማቸዋል በረጅም ጊዜም ተፎካካሪ አይሆንም።

መሬት ሁሌ ማለት በሚቻል ደረጃ ለማስያዥያ አመች አይደለም በአብዛኛው ሀገር ይህ አስቸጋሪ ነው። የገጠር መሬት መሸጥ የፖለቲካ ግፊት እና ባህል ምክንያት አስቸጋሪ ነው። ስለዚህ አነስተኛ መሬት ለመያዥያ ተቀባይነት የለውም።

በዛፍ ላይ ያለ ስብራትን እንደ ማስያዥያ አይወሰድም ምርት መጋን ሲገባ ብቻ እንደ ብድር መያዥያ ያገለግላል አዲስ ምርት መሆን ሲሆንበት ረጅም ጊዜ ማቆየት አይቻልም ሆኖም አምራቾች እና ማህራት የወደፊት የቡና ሽያጭ ውል ቢጠቀሙም ከገዢዎች ፋይናንስ ለማግኘት እንደማስያዥያ የመርታሉ ይህ ለከፍተኛ ስጋት ያጋልጣቸዋል የወደፊት ምርት ችግር የዋጋ ምደቅ ምርት ለማስቀጠል እና ብድር ለመክፈል አስቸጋሪ ለማስቀጠል እና ብድር ለመክፈል አስቸጋሪ ያደርግባቸዋል። ለረጅም ጊዜ የገዥ እዳ እንዲኖርባቸው ያደርጋል።

በመጨረሻም አንዳንዴ ብቸኛው የአነስተኛ አምራቾች እና ኤስኤምኤ አማራጭ ለጂ.ቪ.ሲ ፋይናንስ ቋሚ ንብረጽ ማስያዥ ሲሆን ይህን ካጡ ለኑሮ እና ተፎካካሪነት ችግር ውስጥ ይገባሉ። ለምሳሌ የግል አምራቾች ቤታቸውን የሚያስይዝ ወይም ማህበራዊ ማቀነባበሪያ የሚያስይዙ የአጭር ጊዜ ብድር ያገኛሉ።

የተለያዩ የፋይናንስ ቻነሎች አለመኖር ባህላዊ ጂ.ቪ.ሲ ፋይናንስ መዋቅር ማለት አምራቾች አደገኛ እዳ ውስጥ በመግባት የገዥዎች ጥገና ሆነው ገበያ እና ፋይናንስ ላይ በአንድ ገዥ ጥገና ይሆናሉ።

የውጤት ኢንቨስትመንት እና የተለየ ፋይናንስ አምራቾችን እና አግራ-ኤስኤምኤዎች

እነዚህ ፋይናንሶች የቡና ጂ.ቪ.ሲዎች ውስጥ በርካታ ባህላዊ የብድር ቻናሎች ያቀርባሉ ይህን በሁለት መንገድ ያሳካሉ አንደኛ ለቀን ተቀን የስራ ካፒታል እና የአጭር ጊዜ ስራ ከገዢዎች ሁለተኛ የተለዩ ቀጣይ ስልቶች ለቡና አምራቾች ድርጅቶች እና ኤስኤምኤ የምርት ችግር እና ማቀነባበር ሰንሰለት ላይ የሚሰሩ ፋይናንስ በማድረግ ነው። የቀርብ ማድረጃ በአዲስ ቀጣይ ፋይናንስ ተጠቃሚ የሆኑ ሁለት ዋና ቦታዎች ከመስክ ያሳያሉ።

የቀጣይ ወጭ ቅነሳ ፈንድ

በቡና ስራ የረጅም ጊዜ ቀጣይ አሰራር ውድ ስለሆነ በአጭር ጊዜ ብቻ ያልሆነ ሆኖም ቀጣይ ኢንቨስትመንት ጠቃሚና ማምረትን ርካሽ የማድረግ ሁኔታ ቢኖርም በቡና ጂ.ቪ.ሲ መነሻ ለማግኘት አስቸጋሪ ነው። ለምሳሌ ቡና አምራቾች ለቀጣይ ምርት እና ማረጋገጫ ሀብት ያጥራቸዋል።

አምራቾች የግብርና ኢንቨስትመንት ማህበራዊ አበዳሪ ለቀጣይ መፍትሔ አያገኙም ለምሳሌ ዝቅተኛ ወጭ እና የረጅም ጊዜ መልሶ ክፍያ ለአምራቾች ተከላ፣ ብዝሃነት፣ አግሮ ፎረስትሪ አምራቾች ፣ እድገት፣ ሰርጸት ሊሩ ይቻላሉ።

የታለመ የመሰረተ ልማት ኢንቨስትመንት

የዚህ ኤንቲ ቀጣይ ፋይናንስ አዲስ መሰረተ ልማት የረጅም ጊዜ ፈንድ ድጋፍ በመሆን ለአምራች ድርጅቶች እሴት መጨመር ያስችላል ኢንቨስትመንት ለመጋዘን፣ ደረቅ ወይም እርክብ ማቀነባበሪያ፣ መቁያ መሸነሪዎች የሂደት እውቀት እና ለሀገር ውስጥ ገበያ አዲስ ምርት ማምረት አቅም ወሳኝ ነው።

ይህ ኢንቨስትመንት አምራች ድርጅቶችን ምርት እሴት በመጨመር የውጭ ገበያ በቀጥታ በማግኘት የሌላ ጂ.ቪ.ሲ ተሳትፎ ገበያ ማስባጠር ያስችላቸዋል።

ቀጣይ ፋይናንስ ማግኘት

አነስተኛ አምራቾች እና ኤስ.ኤም.ኤ የውጤት እና የተለየ ፋይናንስ ለማግኘት ብዙ ችግሮች ይጋጥማቸዋል።

አንደኛ የስብጥር ችግር በርካታ የቡና ዘርፍ ኢንቨስተሮች ስጋት አለባቸው ለአንድ ገዥ ብቻ ለመሸጥ የሚያስገድዱ ሁኔታዎች የበዛ ይሆናል።

ሁለተኛ የውጤት እና የተለየ ፋይናንስ ብድር ወጭ ለመሸፈን ቢያንስ በርካታ ኢንቨስተሮች ዶላር 150,000 እስከ 200,000 ዶላር ያስፈልጋቸዋል። ይህ ለብዙ አምራቾች በጣም ትልቅ መጠን ነው ከ500,000 በታች ብድር 80% ከፍተኛ ስጋት አለው።

ሶስተኛ፡ ለበርካታ ድርጅቶች የገንዘብ ነክ እውቀት አለመኖር ችግር ነው በተለየ ፋይናንስ ኢዶት ሪከርድ እና የብድር ታሪክ

አራተኛ፡ አምራች ድረጅዶች የብድር ጥያቄያቸውን ማረጋገጥ አይችሉም። አነስተኛ አምራቾች ለውጤት ፋይናንስ ውድድር ክህሎት ያስፈልጋቸዋል።

አምስተኛ - በርካታ ድርጅቶች የኢንቨስትመንት ውጤት ለመለካት ይታገላሉ።

የውጤት ኢንቨስተሮች ከአነስተኛ ድርጅቶች እና አምራቾች የተወሳሰበ አቅም እንዲያበለጽጉ ይፈልጋሉ። የቴክኒክ እገዛ ለዚህ ጠቃሚ ነው የአቅም ክፍተት ለመሙላት የህዝብ እና አለም አቀፍ ድርጅቶች ወሳኝ ናቸው። ኢንቨስተሮች ውሳኔ ማህበራዊ እና አካባቢን ግምተ ውስጥ ያስገባ ይሆናል ለቀጣይ ልማት መሰረት ይሆናል አመልካች እና የልኬት ዘዴዎች ያበለጽጋሉ። አምራቾች እና ኤስ.ኤም.ኤ አመለካች አይነቶ ከፍተኛ ተፈጥሮ መከተል አለባቸው አምራቾች በኬሚካል፣ በብዝሃ፣ ውሃ እና አጠቃቀም፣ በተለይ ማጥፊያ የሚመጡ ችግሮች ለመፍታት ጥረት ማድረግ አለባቸው። የምርት እና ዋጋ ለውጥ ማህራዊ አገልግሎት እንደ ጤና እንክብካቤ እና ትምህርት ይፈጥራሉ።

በመጨረሻ ብሌንደ/የተለየ እና የውጤት/ ኢምፓክት ፋይናንስ ኢንቨስትመንት ከአምራች ድርጅት እና ኤስ.ኤም.ኤ በላይ የመዋቅር ችግር ይፈጥረዋል ሆኖም ዋና የእሴት ሰንሰለት ችግር በመፍታት ለቡና አምራች ብቃት ትርፍ እና ነጻነት ይሻሻላል።

በእሴት ሰንሰለት የአምቻቾች አቋም መሻሻል ትርጉም ያለው ለውጥ ማሰራጨት ሐይል እና የቡና ኢንዱስትሪ ምርት ትርፍ ለማምጣት ትርጉም ያለው ለውጥ ያስፈልጋል ሆኖም በርካቶች በዚህ ተሳታፊዎች ለሰው ጥቅም ባይነጣሉም ሊያቅማሙ ይችላሉ።

ስለዚህም ቀጣይ የቡና ፋይናንስ አገልግሎት አሳታፊ አጠቃላይ የአመራር ጥራት የመዋቅር ለውጥ ያስፈልገዋል እንደ አማካኞች የበርካታ ዜግነት ገዥዎች እና ነጋዴዎች አዲስ የብድር መንገድ ቢቃወሙም የነዚህ የተለየ ፍላጎቶች ትንታኔ እና ማስተካከያ እውቀት የተሞላበት የወደፊት መሻሻል ይፈጥራል።

ዋቢ ፅሁፎች ዝርዝር

ዋቢ ፅሁፎች ዝርዝር.....337

ዋቢ ፅሁፎች ዝርዝር / REFERENCES

- Abdulsamad, A. (May 2018). *Sierra Leone in Cocoa Global Value Chain*. Duke University Global Value Chain Center.
- Abdulsamad, A., and Fernholz, F. (2020, February). *Perennial Problems and Evolving Perspectives: Policy Options to Develop Sierra Leone's Cocoa Sector*.
- Adrià, F., elBullifoundation and Lavazza (2019). *Coffee Sapiens: Innovation through understanding*. Phaidon Press.
- Bacon, C. (2005). Confronting the coffee crisis: can fair trade, organic, and specialty coffees reduce small-scale vulnerability in northern Nicaragua farmer? *World Development*, 33(3), pp. 497–511.
- Baethgen, W.E. (2010). Climate Risk Management for Adaptation to Climate Variability and Change. *CROP SCIENCE*, 40: pp. 70–76.
- Bager, S.L., and Lambin, E.F. (2020). Sustainability strategies by companies in the global coffee sector. *Business Strategy and the Environment*, 29(8), pp. 3,555–3,570. DOI:10.1002/bse.2596
- Benni, N. (2021). *Digital finance and inclusion in the time of COVID-19: Lessons, experiences and proposals*. Rome: FAO. <http://www.fao.org/3/cb2109en/CB2109EN.pdf>
- Birkenberg, A., Narjes, M.E., Weinmann, B., and Birner, R. (2021). The potential of carbon neutral labeling to engage coffee consumers in climate change mitigation. *Journal of Cleaner Production*, 278. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123621> <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652620336660>
- Byrnes, W.H., Khodakarami, N., and Perez, C.N. (August 2016). *The value chain: A study of the coffee industry*. DOI:10.13140/RG.2.2.16763.98088/1
- Cirera, X., and Maloney, W.F. (3 November 2017). *The Innovation Paradox: Developing-Country Capabilities and the Unrealized Promise of Technological Catch-Up*. Washington, DC: World Bank.
- D'haeze, D.A. (2020). *Transforming coffee and water use in the Central Highlands of Viet Nam: case study from Dak Lak Province*. Hanoi, Viet Nam: IUCN Viet Nam Country Office.
- Dalberg Advisors (2015). *Smallholder tree crop renovation and rehabilitation (R&R), A Review of the State of the Emerging R&R Market and Opportunities to Scale Investment*. Commissioned by IDH.
- Daly, J., Hamrick, D., Bamber, P., and Fernandez-Stark, K. (April 2018). *Jamaica in the Arabica Coffee Global Value Chain*. Duke Global Value Chains Center, Duke University.
- Davis, A.P., Chadburn, H., Moat, J., O'Sullivan, R., Hargreaves, S., and Lughadha, E.N. (16 January 2019). High extinction risk for wild coffee species and implications for coffee sector sustainability. *Science Advances*, 5(1). DOI: 10.1126/sciadv.aav3473 <https://advances.sciencemag.org/content/5/1/eaav3473>
- DeFries, R.S., Fanzo, J., Mondal, P., Remans, R., and Wood, S.A. (2017). Is voluntary certification of tropical agricultural commodities achieving sustainability goals for small-scale producers? A review of the evidence. *Environmental Research Letters*, 12(3), 033001.
- Diaz-Rios, L. (2015). 'Recent experiences of coffee replanting programs in Colombia' [PowerPoint slides]. Washington, DC: World Bank. Retrieved from https://collaboration.worldbank.org/content/usergenerated/asi/cloud/attachments/sites/collaboration-for-development/en/groups/agrifin/products/jcr:content/content/primary/blog/financing_coffeerep-Wmzt/Financing%20Coffee%20Replanting%20in%20Colombia.pdf
- Dragusanu, R., and Nunn, N. (2018). The Effects of Fair Trade Certification: Evidence From Coffee Producers in Costa Rica, *National Bureau of Economic Research Working Paper*, No. 24260. Cambridge, Massachusetts: NBER.
- FAO (7 March 2011). *Closing the gender gap in agriculture*. Rome: FAO. <http://www.fao.org/news/story/en/item/52011/icode/>.
- _____ (2016). *State of Food and Agriculture: Climate Change, Agriculture and Food Security*. Rome: FAO. Retrieved from: <http://www.fao.org/3/a-i6030e.pdf>
- Ferretti, T., & Perez-Aleman, P. (2021). Sustainable agricultural global value chains: Sustainability strategies of Latin American SMEs. *Academy of Management Proceedings* (Vol. 2021, No. 1, p. 15848). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management. <https://journals.aom.org/doi/abs/10.5465/AMBPP.2021.15848abstract>
- Finance in Motion (22 May 2019). *From seed to cup: A story of sustainable growth*. <https://www.finance-in-motion.com/article/from-seed-to-cup-a-story-of-sustainable-growth>.
- Fischer, E.F. (2019). 'Quality and inequality: creating value worlds with Third Wave coffee.' *Socio-Economic Review*, mwz044. <https://doi.org/10.1093/ser/mwz044>
- Giovanucci, D., and Ponte, S. (2005). 'Standards as a new form of social contract? Sustainability initiatives in the coffee industry.' *Food Policy*, 30(3): pp. 284-301. DOI:10.1016/j.foodpol.2005.05.007
- Global Impact Investment Network (2019). *Sizing the impact investing market*. New York.
- _____ (2020). *Annual impact investor survey 2020*. New York.
- Goldman, L., Tsan, M., Dogandjeva, R., Colina, C., Daga, S., and Woolworth, V. (2016). *Inflection point: Unlocking growth in the era of farmer finance*. Dalberg and Initiative for Smallholder Finance.
- Gomes, L.C., Bianchi, F.J.J.A., Cardoso, I.M., Fernandes, R.B.A., Filho, E.I.F., and Schulte, R.P.O. (1 June 2020). 'Agroforestry systems can mitigate the impacts of climate change on coffee production: A spatially explicit assessment in Brazil.' *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 294. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167880920300438>.

- Guido, Z., Knudson, C., Finan, T., Madajewicz, M., and Rhiney, K. (2020). 'Shocks and cherries: The production of vulnerability among smallholder coffee farmers in Jamaica.' *World Development*, 132, 104979. doi: 10.1016/j.worlddev.2020.104979
- Hanns R. Neumann Stiftung, Sustainable Agriculture, Food and Environmental platform and Sustainable Food Lab (19 December 2018). 'Investing in Youth in Coffee Growing Communities, a review of current programs and practices in Latin America.' Sustainable Food Lab. <https://sustainablefoodlab.org/investing-in-youth-in-coffee-growing-communities/>.
- Havemann, T. (2016). *Value chain finance for agricultural climate change resilience* (CTA Discussion Paper). CTA Publishing (ACP-EU).
- _____ (March 2019). *Landscape report. Blended finance for agriculture*. Working Paper, Rome: Smallholder and Agri-SME Finance and Investment Network.
- Hermann, A., Koferl, P., and Mairhofer, J.P. (2016). *Climate risk insurance: New approaches and schemes*. Working paper – Economic research. Allianz.
- Hernandez-Aguilera, J.N., Conrad, J.M., Gómez, M.I., and Rodewald, A.D. (2019) 'The economics and ecology of shade-grown coffee: a model to incentivize shade and bird conservation,' *Ecological Economics*, 159, pp. 110-121.
- Hernandez-Aguilera, J.N., Gómez, M. I., Rodewald, A.D., Rueda, X., Anunu, C., Bennett, R., and van Es, H.M. (2018). 'Quality as a Driver of Sustainable Agricultural Value Chains: The Case of the Relationship Coffee Model,' *Business Strategy and the Environment*, 27: pp. 179–198.
- Horner, R. (2016). 'A New Economic Geography of Trade and Development? Governing South-South Trade, Value Chains and Production Networks.' *Territory, Politics, Governance*, vol. 4(4): pp. 400–420. Available at <https://doi.org/10.1080/21622671.2015.1073614>.
- Humanist Institute for Development Cooperation (October 2014). *Sustainable Coffee as a Family Business: Approaches and tools to include women and youth*. IDH. Retrieved from: https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2016/08/toolkit_total.pdf
- International Coffee Organization (2019). *Coffee Development Report 2019*. London: ICO.
- _____ (25–29 March 2019). *Country Coffee Profile: Viet Nam*. London: ICO. See <http://www.ico.org/documents/cy2018-19/icc-124-9e-profile-vietnam.pdf>
- _____ (2020). *Coffee Development Report 2020*. 'The Value of Coffee: Sustainability, Inclusiveness, and Resilience of the Coffee Global Value Chain.' London: ICO. https://5aa6088a-da13-41c1-b8ad-b2244f737dfa.filesusr.com/ugd/38d76b_4fc7b54a15f14a548b2f4a208c2eae6d.pdf
- _____ (September 2018). *Gender equality in the coffee sector. An insight report from the International Coffee Organization*. London: ICO. Available at: <http://www.ico.org/documents/cy2017-18/icc-122-11e-gender-equality.pdf>
- International Fund for Agricultural Development (2013). *Smallholders, food security, and the environment*. Rome: IFAD.
- International Trade Centre (April 2020). *Unsung heroes: How small farmers cope with COVID-19*. Geneva, Switzerland: ITC.
- _____ (February 2010). *Climate Change and Coffee Industry*. Geneva, Switzerland: ITC. Retrieved from: https://www.intracen.org/uploadedFiles/intracenorg/Content/Exporters/Sectors/Fair_trade_and_environmental_exports/Climate_change/Climate-Coffee-Ch-13-MS-ID-3-2-2010ff_1.pdf
- Intergovernmental Panel on Climate Change (2018). Impacts of 1.5°C Global Warming on Natural and Human Systems. In *Global Warming of 1.5°C*. Geneva, Switzerland: Intergovernmental Panel on Climate Change.
- Kannah, J.C. (18 March 2020). 'The Importance of Growing Consumption in Producing Countries.' *Perfect Daily Grind*. <https://perfectdailygrind.com/2020/03/the-importance-of-growing-consumption-in-producing-countries/>.
- Kilian, B, Rivera, L., Soto, M., and Navichoc, D. (2013). 'Carbon Footprint Across the Coffee Supply Chain: The Case of Costa Rican Coffee.' *Journal of Agricultural Science and Technology*, 3: pp. 151–175. <http://www.davidpublisher.org/Public/uploads/Contribute/55d17d4c702dc.pdf>
- Kruger, D. (2007). 'Coffee Production Effects on Child Labor and Schooling in Rural Brazil.' *Journal of Development Economics*, 82(2): pp. 448–463. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S030438780600040X>
- Läderach, P., Ramirez-Villegas, J., Navarro-Racines, C., Zelaya, C., Martinez, A., and Jarvis, A. (2017). 'Climate change adaptation of coffee production in space and time.' *Climatic Change* 141: pp. 47–62. <https://doi.org/10.1007/s10584-016-1788-9>
- Little, A. (20 February 2020). 'The Crop Software Behind Your Daily Cup of Coffee.' Bloomberg.
- Levy, D., Reinecke, J., and Manning, S. (2016). 'The political dynamics of sustainable coffee: Contested value regimes and the transformation of sustainability.' *Journal of Management Studies*, 53(3) pp. 364–401.
- Mawdsley, E. (2018). 'From billions to trillions': Financing the SDGs in a world 'beyond aid.' *Dialogues in Human Geography*, 8(2): pp. 191–195. <https://doi.org/10.1177/2043820618780789>
- Miller, C. and Jones, L. (2010). *Agricultural value chain finance. Tools and lessons*. Rome: FAO, Practical Action Publishing.
- Miller, C., Ono, T., and Petrujeskov M. (2018). *Agricultural investment funds for development: Descriptive analysis and lessons learned from fund management, performance and private-public collaboration*. Rome, FAO.
- Murthy, P.S., and Naidu, M.M. (September 2012). 'Sustainable management of coffee industry by-products and value addition – A review.' *Resources, Conservation and Recycling*, 66: pp. 45–58 <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921344912000894>
- Newton, T. (8 March 2018). 'Women in The Coffee Industry: What You Should Know.' *Perfect Daily Grind*. <https://perfectdailygrind.com/2018/03/women-in-the-coffee-industry-what-you-should-know/>.

- Nopone, M.R.A., Healey, J.R., Soto, G., and Haggard, J.P. (1 August 2013). 'Sink or source – The potential of coffee agroforestry systems to sequester atmospheric into soil organic carbon.' *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 175: pp. 60–68. <https://doi.org/10.1016/j.agee.2013.04.012>
- Organization for Economic Co-operation and Development (2015). *Social Impact Investment: Building the evidence base*. Paris: OECD Publishing.
- _____ (2019). *Social Impact Investment 2019: The Impact Imperative for Sustainable Development*. Paris: OECD Publishing.
- Ortiz-de-Mandojana, N., and Bansal, P. (2016). 'The long-term benefits of organizational resilience through sustainable business practices.' *Strategic Management Journal*, 37: pp. 1,615–1,631. <https://doi.org/10.1002/smj.2410>
- Panhuysen, S., and Pierrot, J. (2018). *Coffee Barometer 2018*. Humanist Institute for Development Cooperation, Solidaridad, Oxfam, Conservation International and Committee on Sustainability Assessment.
- Panhuysen, S., and Pierrot, J. (2020). *Coffee Barometer 2020*. Conservation International, Humanist Institute for Development Cooperation, Oxfam Wereldwinkels and Solidaridad. Available at: https://coffeebarometer.org/wp-content/uploads/2021/04/Coffee-Barometer-2020_T.pdf
- Pavelic, P., Hoanh, C.T., Viossanges, M., Vinh, B.N., Chung, D.T., D'haeze, D., Dat, L.Q., and Ross, A. (October 2019). *Managed Aquifer Recharge for Sustainable Groundwater Supplies for Smallholder Coffee Production in the Central Highlands of Viet Nam: Report on Pilot trials design and results from two hydrological years (May 2017 to April 2019)*. Colombo, Sri Lanka: International Water Management Institute.
- Pérez-Alemán, P. (2011). 'Collective learning in global diffusion: Spreading quality standards in a developing country cluster.' *Organization Science*, 22(1): pp. 173–189.
- _____ (2013). 'Regulation in the process of building capabilities: strengthening competitiveness while improving food safety and environmental sustainability in Nicaragua.' *Politics & Society*, 41(4): pp. 589–620.
- Pérez-Alemán, P., and Sandilands, M. (2008). 'Building value at the top and the bottom of the global supply chain: MNC-NGO partnerships.' *California Management Review*, 51(1): pp. 24–49.
- POLITICO (27 October 2020). Corporate responsibility for supply chains: which framework for the EU? [Video]. <https://www.politico.eu/event/csr-for-supply-chains/>.
- Ponte, S. (2019). *Business, power and sustainability in a world of global value chains*. New York, NY: Zed Books.
- _____ (2020). 'Green Capital accumulation: business and sustainability management in a world of global value chains.' *New Political Economy*, 25(1): pp. 72–84.
- Project Drawdown (December 2020). *Farming Our Way Out of the Climate Crisis*. Available at: https://drawdown.org/sites/default/files/pdfs/DrawdownPrimer_FoodAgLandUse_Dec2020_01c.pdf
- Qi, S., and Nguyen, D.D. (2021). 'Government connections and credit access around the world: Evidence from discouraged borrowers.' *Journal of International Business Studies*, 52(2), pp. 321–333.
- Rabobank (2012). *Cooperatives and Rural Financial Development*. The Netherlands: Rabobank.
- Rahn, E., Laderach, P., Baca, M., Cressy, C., Schroth, G., Malin, D., van Rikxoort, H., and Schriver, J. (December 2014). 'Climate change adaptation, mitigation and livelihood benefits in coffee production: where are the synergies?' *Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change*, 19(8): pp. 1,119–1,137. DOI: [10.1007/s11027-013-9467-x](https://doi.org/10.1007/s11027-013-9467-x)
- Ramirez Ritchie, E., de Janvry, A., and Soudolet, E. (2018). 'Weather index insurance and shock coping: Evidence from Mexico's CADENA program.' Policy Research Working Paper No. 7715. Washington DC: World Bank.
- Ramm, G., and Steinmann, R. (14 October 2014). 'Agriculture insurance: freeing farmers from extreme weather risk.' *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2014/oct/29/agricultural-insurance-smallholder-farmers-risk-financial-inclusion>
- Reinecke, J., Manning, S., and Von Hagen, O. (2012). 'The emergence of a standards market: multiplicity of sustainability standards in the global coffee industry.' *Organ Stud.*, 33: pp. 791–814.
- Root Capital (2013). *COOPROCOM – Nicaragua*. Cambridge, MA: Root Capital.
- _____ (2014). *Tziscaco – Mexico*. Cambridge, MA: Root Capital.
- _____ (2015). *Investing in resilience: A shared value approach to agricultural extension* (Issue Brief No. 3). Cambridge, MA: Root Capital.
- _____ (2016). *Financing farm renovation: How to build resilience using a blend of capital*. Cambridge, MA: Root Capital.
- Rueda, X., and Lambin, E.F. (2013). 'Responding to globalization: Impacts of certification on Colombian small-scale coffee growers.' *Ecology and Society*, 18(3): pp. 1–14.
- Sachs, J., Cordes, K.Y., Rising, J., Toledano, P., and Maennling, N. (October 2019). *Ensuring Economic Viability and Sustainability of Coffee Production*. Columbia Center on Sustainable Investment. Available at: <http://ccsi.columbia.edu/files/2020/08/Ensuring-Economic-Viability-Sustainability-of-Coffee-Production.pdf>
- Saha, A., Thorpe, J., O'Flynn, P., and Bucher, H. (2020). *Designing for Impact: South-South Trade and Investment*. Geneva, Switzerland: International Trade Centre. <https://www.intracen.org/publication/Designing-for-Impact-South-South-Trade-and-Investment-en/#:~:text=It%20serves%20as%20a%20guide,a%20sustainable%20and%20inclusive%20approach>
- Scalabrini, S., Toniutti, L., Di Gasparo, G., et al. (2020). 'A single polyploidization event at the origin of the tetraploid genome of *Coffea arabica* is responsible for the extremely low genetic variation in wild and cultivated germplasm.' *Scientific Reports*, 10, 4642. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-61216-7>

- Scholer, M. (2018). *Coffee and Wine: Two worlds compared*. Troubador Publishing. <https://www.troubador.co.uk/bookshop/business/coffee-and-wine-hb/>
- Smallholder and Agri-SME Finance and Investment Network (2020). *Investment brief – Coffee value chain Uganda*. Rome: Smallholder and Agri-SME Finance and Investment Network.
- Soares, R. 'Drought index Insurance for Mexico.' *SwissRe*. Retrieved at: <https://www.swissre.com/reinsurance/property-and-casualty/solutions/property-specialty-solutions/drought-index-insurance-for-mexico.html>
- Soares, R.R., Kruger, D., and Berthelon, M. (2012). Household Choices of Child Labor and Schooling A Simple Model with Application to Brazil. *Journal of Human Resources*, 47(1): pp. 1–31. <http://jhr.uwpress.org/content/47/1/1.refs>
- Specialty Coffee Association (December 2019). *Price Crisis Response Initiative Summary of Work*. Retrieved from: https://static1.squarespace.com/static/584f6bbef5e23149e5522201/t/5ebd4d5f1e9467498632e0b8/1589464434242/AW_SCA_PCR_Report2020+-+December+2019+-+Update+May+2020.pdf
- Sustainable Trade Initiative (2019). *Strategy Handbook Full Report – Task Force for Coffee Living Income*. Retrieved from: <https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2020/02/strategy-handbook.pdf>
- Sustainable Trade Initiative, Conservation International, Specialty Coffee Association, Global Coffee Platform and the Initiative for Coffee & Climate (2019). *Brewing up Climate Resilience in the Coffee Sector. Adaptation strategies for farmers, plantations and producers*. Retrieved from: <https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2019/06/Brewing-up-climate-resilience-in-the-coffee-sector-1.pdf>
- Tark, S.H. (1 June 2020). 'Understanding the Middle East's Flourishing Coffee Market.' *Perfect Daily Grind*. <https://perfectdailygrind.com/2020/06/understanding-the-middle-east-s-flourishing-coffee-market/>
- United Nations (21 October 2015). *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York: United Nations General Assembly.
- United Nations Conference on Trade and Development (2014). *World Investment Report 2014*.
- _____ (2018). *Forging a Path Beyond Borders: The Global South*. UNCTAD/OSG/2018/1.
- _____ (2018). *World Investment Report 2018: Investment and New Industrial Policies*.
- _____ (2020). *World Investment Report 2020: International Production Beyond the Pandemic*.
- United Nations Framework Convention on Climate Change (2008). *Mechanisms to manage financial risks from direct impacts of climate change in developing countries*.
- United Nations Principles for Responsible Investments (2019). *Annual Report 2019*.
- United Nations Sustainability Development Goals (2018). *Unlocking SDG Financing: Good practices from early adopters*.
- United States Department of Labor (2020). *List of Goods Made with Forced Labor and Child Labor*. Retrieved from: https://www.dol.gov/sites/dolgov/files/ILAB/child_la-bor_reports/tda2019/2020_TVPR_List_On-line_Final.pdf
- Valencia, A. (5 September 2020). 'How Do We Increase Coffee Consumption in Producing Countries?' *Perfect Daily Grind*. <https://perfectdailygrind.com/2020/09/how-do-we-increase-coffee-consumption-in-producing-countries/>
- Vicol, M., Neilson, J., Hartati, D.F.S., and Cooper, P. (2018). 'Upgrading for whom? Relationship coffee, value chain interventions and rural development in Indonesia.' *World Development*, 110: pp. 26–37.
- Wilson, B.R. (2010). 'Indebted to fair trade? Coffee and crisis in Nicaragua.' *Geoforum*, 41(1): pp. 84–92.
- Woetzel, J., Pinner, D., Samandari, H., Engel, H., Krishnan, M., Boland, B., and Powis, C. (16 January 2020). 'Climate risk and response: Physical hazards and socioeconomic impacts.' McKinsey Global Institute.
- World Bank (2015). 'Risk and finance in the coffee sector.' Agricultural Global Practices Discussion Paper No. 02. Washington, DC: World Bank Group.
- _____ (2019). *World Bank Annual Report 2019*. Washington, DC: World Bank.
- World Trade Organization (2016). *World trade report 2016: Levelling the trading field for SMEs*. Geneva, Switzerland: World Trade Organization.
- _____ (2019). *World Trade Statistical Review 2019*. Geneva, Switzerland: World Trade Organization. Available at https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2019_e/wts2019_e.pdf
- Zaro, G.C., Caramori, P.H., Yada Junior, G.M., Sanquetta, C.R., Filho, A.A., Nunes, A.L.P., Prete, C.E.C., and Voroney, P. (8 October 2019). 'Carbon sequestration in an agroforestry system of coffee with rubber trees compared to open-grown coffee in southern Brazil.' *Agroforest Systems* 94: pp. 799–809. <https://doi.org/10.1007/s10457-019-00450-z>
- Zhan, J.X. (2021). 'GVC transformation and a new investment landscape in the 2020s: Driving forces, directions, and a forward-looking research and policy agenda.' *Journal of International Business Policy*, pp. 1–15. <https://doi.org/10.1057/s42214-020-00088-0>

ALLIANCES
FOR ACTION

